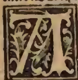
Consi. Cepo.

¶ Consilia Crimina-
lia clarissimi vtriusq;
iuris doctoris ⁊ mi
litis dñi Bar-
tholomei ce
pole vero
nẽsis.

Clarissimorũ iuris vtriusq; interpretũ Michaelis et Leonardi filiorũ quondã excellentissimi d. Bartho. cepole index vberrim⁹.

Homicidiū

lxv.post prin.
An iudex debeat audire aduocatos in quibus sit cōsi.lxvi.post pn.
An et qn iudex procedit aliquo instigā te dicat pcedere ex mero offō cōsi. lxvi.in vi.col.
An aliqs q nō est iudex ex necessitate possit supplere in cā et officiū exer= cere circa fi.ↄsi.lxvij.
Juramentū subditi iurāt dnis suis fi= delitatē cōsi.xl.in.ix.col.
Juramentū purgationis et supplemen tuz pba.pōt deferri in cā crīali ↄs. xlij.in.iij.col.in š.
An iuramentū veritatis possit a pro= cur.prestari.cōsi.xlvij.in.ij..colum. ante finem.
Si quis deprehendit cū aliqua et iurat se cū ea matrimoniū ↄtraxisse stat illi iuramento consi.lvij.in.ij.colū.
Jurisdictio. tantam iurisdictionē hz Papa in terris ecclesie quātā im= perator in terris imperij cōsi.xvij.i ix.col.in fi.
Jus tertij.princeps nō pōt tollere ius quesitū tertio cōsi.xvj.in vi.col.
An ius quesitum alteri ex facto meo possim eidē auferre ↄsi.lxiij.in.vij. col.in fi.
Justicia.iusticia dz esse admixta cum benignitatis temperamento cōsil. xliij.in.iij.col.in fi.
L
Lapis.Lapis nō pōt dici q directe sit instrm aptū ad nocendū.
Lex per desuetudinē tollat lex in cōsi. xiij.in.vi.col.
Quādo lex seu statutū nō fuit recepta nec vsu approbata sed eius casus euenit et cōtrafactū fuit an tollitur maxime.quo ad penā consil.vbi.s. in.vj.col.
Qn.l.est phibitoria vel pceptoria an tollatur.ex eo q nō est recepta cōsi. xiij.in.vij.col.in pn.
An et qn ad hoc vt tollatur lex p ↄriaz cōsuetudinē requirat q ↄsuetudo ha beat iustū initiū cōsi.xiij.in.ix. col.
Qn duo eqparant:a.l. veteri lex noua supueniēs i vno extendit ad aliud cōsi.xviij.in.iiij.col.in pn.
Qn lex noua loqt p vba simplicia vel et taxatiua.tunc si alia.l.apparet q extēsione eā extēdere debemus ↄsi. xxxiij.in.iiij.col.in pn.
Qn lex pōt habere varios intellectus debemus recurrere ad principia et fundamenta cōsi.xlvj.in.vj.colum.
Qn lex aufert rōnem alteri⁹ legis tūc illa lex cēsetur correcta.cōsi.l.in fi.
Libellus.an in crīalibus sit necesse q concludat ita q possit fieri eodem natio pene applicande parti si non petat ↄsi.xliij.in.v.col.in pn.
Ad cognoscendū formā libelli seu scri pture debemus principaliter inspi cere ↄclusionē ↄsi.lxv.in.ij.c.cir.me.
In cā ciuili dz dari copia libelli capi= tulorū et nominis testium consilio lxvi.in.iiij.col.
Ludus.Ludus obnoxius nō est in do lo sed culpa cōsi.xxx.in.ij.col.in pn.
M
Maleficiū.in maleficijs voluntas et nō exitus spectatur cōsi.xxxiiij.in.xij. col.in princi.
Maleficia.q fiunt tūc puniunt cum ex corde ad hec pcedūt ↄ.xxxiiij.i xv.c.
In maleficijs inspicitur euētus.i.effē= ctus et nō volūtas qn maleficiū est pfectū ↄsi.xxxiiij.in.ix.col.et quō in= telligatur regula supra.scripta cō= cōsi.xxxiiij.in.xx.col.in fi.et in consi. xxxvj.in.ij.col.circa mediū.
In maleficijs an inspicit intētio.an ve ro euētus ↄsi.xxxvj.in pn..
Mens et ppositū distinguūt maleficia consi.xxxv.in.j.col.in fi.
Maleficia non dnt esse ipunita consil. xlviij.in.j.col.et in cōsi.lv.in.ij.colū.
Mandatū in gnāli mādato nō cōpre= hendit illud pp qd mādans in cur= reret in penā cōsi.xv.in.j.col.in fin.
An suscipiēs mandatū de vulnerādo et nō occidendo si occidat teneat de occiso cōsi.xxxiij.in pn.
An mādans aliquē vulnerari et iniun= gens.qd tn nō occidat si mandata rius vulneret ex quo vulnere vulne ratus mortuus est teneat mandās eadem pena mortis an mitiori ↄsi. xxxiiij.in.xiij.col.in.iij.dubio.
Si mādatari⁹ excedit fines mādati ħ obligat mādātē ↄ.xxxiiij.i.xv.c.i p.

Semel tm qs moritur ꝛ nascitur cōsi. lxij.in.ix.col. post prin.
Quis nō dr mortuꝰ donec hꝫ vltimuꝫ vite spacium vbi .s.
An febris que superuenit post vulnus illatū fuerit mortalis ꝛ plura alia vide supra in verbo febris.
Vulneratus tunc dr esse in culpa et sic mortuꝰ sua morte qn noluit parcere medicis ꝯsi.lxij.in.xv.col.infin.
Nox.nox aufert colore rebꝰ con.xxxij. in.xv.col.
Que fiunt de nocte cōiter non cognoscunt consi.vbi.s.
Cautela liberandi accusatū qn testes deponūt ꝙ eū cognouerunt in no cte consi.vbi.s.

N

Nullitas.qn ꝯctus est nulius ꝯstitutū appositum in instrumento similiter.est nullū ꝯsi.iiij.post prin.
Ubi principale est nullū tunc clausula renūciatiōis sitr est nulla ꝯs.vbi.s.

O

Odiū.nullꝰ hꝫ odio carnē suā ꝯsi.xxxi. in.vi.col.ꝛ in consi.xxxiij.in .vi.col.
Finita cāvodij ꝛ priuilegij cessat odiuꝫ ꝛ priuilegiū ꝯsi.xxxix.in.iij.col.in fi.
Offensa.offensa que dicatur ꝛ que actio pro ea oriatur cōsi.v.in.iiij.col. circa pn.
Offensio que fit icōtinēti post illatū iniuriā psumit ꝙ fuerit facta desēsiōis ꝛ nō vindicte causa.in.vi.col. consi.lxxvi.
Opinio.ab opinione cōi non est recedendū ꝛ similiter ab opinione glo. vbi dr ꝙ q̄ nesciteqnitare teneat se ad sellam seu ad arzonum ꝛ sic ad glo.in.ij.col.post prin.

P.

Pater an in causa criminali admittat pater pro filio ꝛ an vt pcur.seu defensor ꝯsi.xli.ꝛ in consi.xlvij. xlviij. xlix.l.lj.lij.lxij.liiij . lv.ꝛ.lvi.
Si ex forma statuti pater tenet solue re cōdēnatio.p filio tūc pater pōt in iudicio ꝯparere pro filio ꝛ assumere iudicium in se in causa criminali consi.xii.in.vi.col. in pn.
An in causa capitali admittit pr p filio ad declarādū ꝙ vulneratꝰ mortuus est ex suo defectu ꝛ malo regimine non ex vulnere consi.xlvi.
Pater pro filio dns p seruo abbas p monacho possunt ꝯparere in cā capitali cōsi.xlvi.in.ij.col.in fi.ꝛ in ꝯs. xlix.in princi.ꝛ ꝯsi.lv.in.iij.col.ꝛ in consi. lvi.
Plura de patre ꝛ filio in consi.xlvi.in iij.col.in fin.
Pater pro suo interesse ꝛ non tanq̄ pcurator admittit in cā capitali ꝯsi. xlvij.iij.lvi.in prin.vbi etiā defensores admittuntur.
Plura de patre ꝛ filio vide in consi.lv. in.iiij.col.
Si iudex non admittit patrem pro filio ad defensionē facit litem suam. ꝛ tenet in sindicatu ꝛ ad dāna ꝛ interesse ꝯsi.lv.in.vi.col.in pn.
Pater admittitur ad ofidēdū inocētiā filij con.lv.in.vi.col.in pn.cum seq.
Pater pro filio dns p seruo abbas p monacho episcopus p clerico.dns p vasallo ciuitas p ciueꝰad plenariā defensionē consi.lvi.ante fi.
Par.par quid sit in consi.v. in. ix.col. in fine.
Pctm.opus misericordie peccāti pctā dimittere consi.xxi.in.iiij.col.
Pecunia notariꝰ nō dꝫ dicere pecuniā fuisse numeratā.nisi in psitia sit pecunia consi.xxij.in col.viij.
Pena.quando quis excedit modum i culpate tutele an debeat puniri de excessu tantum vel ad mortem con si.i.in.vi.col.
Quelibet causa etiā iniusta excusat a pena corporali.cōsi.vi.in pe. colū. circa medium.ꝛ in consi.xiij.in.xij. col.in prin.
In delictis vbi tractatur de pena ipo nēda attenditur veritas ꝛ non opinio.consi.vij.in.iiij.col.
Quando imponitur pene vtriq̄ parti consensus omnium nō sufficit ad euitandum penam consi. xiij.l.iiij. colum.
Qn dr sub tali pena non imponitur pena ipo iure sꝫ requirit snia ꝯsi.xiij. in.vi.colum.in pn.
Qn est imposita pena tam danti quā recipienti aliquid an possit renunciari tacite vel expresse.consil.xiij.

Tabula.

T

Testis qui est fidedignus si fuit roga tus a partibus probat ꝛ ei creditur consil.xxi.in.v.col.in prin.
Fideiussor nō est idoneus consi.xxi.in vij.col.in fine.
Quādo testis deponit de his que spe ctāt ad peritiā artis sue pōt depo nere per verbum credulitatis ꝯsil. xxviij.in.ix.col.in fine.
Testis de auditu nō pbat ꝯsi.xxviij.in ix.col.circa fi.
In dubio pluribus testibus stādū est consi.xxviij.in.ix.co.in fi.ꝛ in consi. lxij.in.ix.col.in fi.cū seq.
Quādo duo testes deponunt pro vno et vnus cōtra statur dicto duoꝝ quia nou leditur propter dictū vni⁹ ꝯsil. xxviij.in.ix.col.in fine.
Quādo testes sunt ꝯtrarij statur ma gis peritis dignioꝛib⁹. ex his et di cunt verisimilioꝛa ꝯsil.xxviij.in.ix. col.in fine ꝛ in cōsi.lxij.in.xi.col.i fi.
Magis creditur duobus testibus alle gātib⁹ cām vel rationē dicti sui ꝙ duob⁹ nō allegātibus ꝯsil.xxviij.in xi.col.in fine.
An femine sint testes idonei in crimi nalibus et in causa capitali consil. xxxij.i.vi.col.ver.circa pmū dubiū.
Socij criminis in rixa. an sint testes idonei ꝯsi.xxx.in.vi.col.in prin.;
Socius in itinere offensi an sit idone⁹ testis ꝯsi.xxxij.in.vi.col.in prin.
Testis qui in vno dixit falsum in alijs sibi nō creditur consil.xxxij.in.vij. col.in fine.
Testi deponenti non verisimilia non creditur cōsilio.xxxij.in.vij.colum. in princi.
Testis q̄ deponit iudicio suo nō pbat ꝯsi.xxxij.in.ix.col.in pn.
Testes contrarij non probant.consil. xxxij.in.xi.col.in fi.
Creditur vni homini fidedigno quan do deponit de ipso actu consil.xi. in.xiij.col.in prin.
Ubicūq optima opinio testiū est cau sa inductiua plene probationis q̄ alias plena nō esset ibi de optima opinione testium est probandū con sil.lviij.col.iij.in fi.

An testes possint torqueri pro eruen da veritate consi.lxi.
Quando testes contraria et diuersa testimonia dicūt inter se tunc redu cuntur ad concoꝛdiam vel stat di gnioꝛibus cōsi.lxi.in prin. ꝛ in ꝯsil. lxij.in.ix.col.in prin.cū seq.
Si testis primo dixit vnum extraiudi cium ꝛ postea dixit aliud in iudi cio cum iuramento statur secundo dicto cōsi.lxi.in.iij.col.in fi.
Quādo testis deponit nō in forma iu dicij nō punit de falso licet dixerit falsum consi.lxi.in.iij.col. in prin.
Quando testis primo deposuit iurat⁹ extraiudicium postea contrarium dixit in iudicio cum iuramento est falsarius ꝛ potest puniri ꝛ torqueri cōsi.lxi.in.iij.col. in prin.
Infames ꝛ criminosi non debent ad mitti in testes sine toꝛtura consil. lxi.in.iij.col.in prin.
Periuri sunt infames et criminosi te stes consi.vbi.s.
Si testis respondit se nihil scire et alij deponunt q̄ erat presens an possit torqueri pro veritate habēda ꝯsil. lxi.in.v.col.versi.tertius casus.,
Si testes dicunt aliquem fuisse presen tem ꝛ ipse dicit se nihil scire an cō trarietur alijs cōsi.lxi.in.v.c.vbi.s.
Si testis celauit veritatē an puniatur de falso cōsil.lxi.in.vi.col.in princ.
Si testes in tormentis dixerunt con trarium eius quod primo loco dixe runt cum iuramento extraiudiciū cui dicto sit standum cōsi.lxi.in.vij. col.in princi.ver.super secundo pn cipali dubio.
Quando aliquid non est de substātia actus.puta dies ꝛ hora.licet testes discoꝛdent tamē probāt consi.lxij. in.v.col.in fine.
Testes qui voluit alium testem in eo dem iudicio suo non adhibeatur fi des consilio.lxviij.in.iij.columna in fine.
Uerba testis debent intelligi ne inci dāt in falsum. vide supra in verbo falsitas.
Titulus si quis habet titulum in vna

FINIS.

¶ Incipiunt Consilia criminalia clarissimi et excellentissimi utriusqz iuris doctoris et militis domini Bartholomei Cepole tunc legentis in florentissimo gymnasio Patauino.

¶ An inquisitus prestiterit auxiliũ et fauorẽ homicidio: ita q teneatur pena mortis.

Consilium.j.

In xpi noĩe: ac inuocata spũsancti gratia. scio magnifice: ac generose ptor graue mihi onꝰ p vestrã dñationẽ ipositũ esse vt.s. ꝯsulã: an de iure Baldonus bãnitꝰ de ciuitate Taruisij: et Ceneta: et Cenatẽsi: nũc in fortiã carcerũ vestroꝝ deductꝰ debeat decapitari: vel a pena homicidij absolui: quia de vita vel de morte hoĩs agit̃ pertim cũ id nõ parue dubitatiõis esse videat. ¶ Sed vt volũtati vestre cui plurimũ debeo morẽ gerã decreui id onꝰ suscipe: et qñtũ i me est de iure p veritate cõsulere: vt et iustitie et mãdatis vestris satisfaciã. ¶ Et ppterea vidi diligẽtissime p viribꝰ totũ pcessum et statutũ Taruisij de homicidijs et penis eoꝝ: et pulsionẽ ducalẽ supinde. Et oĩbꝰ sepe et sepiꝰ diligẽter visis et ꝯsideratꝫ. ¶ Pro declaratiõe ac decisiõe pñtis ꝯsultatiõis tria in primis mihi examinãda esse vident. ¶ Primũ si Baldonꝰ fuit in rixa in qua Laurẽtiꝰ fuit ab Antonio iterfectꝰ. et si ibi admenauit cã mediandi: an pro causa pstãdi auxiliũ et fauorem. ¶ Scdm si fuit in rixa et admẽauit cã rixãdi et pstãdi auxiliũ et fauorẽ. an ipse venerit ad dictã rixã post Laurẽtiũ vulneratũ vulneribꝰ quibꝰ mortuꝰ est an prius. ¶ Tertiũ si fuit in rixa añ Lau. vulneratũ. an pstiterit auxiliũ vel fauorẽ ipsi Antonio committẽdi dictũ homicidiũ cõtra Laurẽtiũ occisuz. ¶ Circa primũ videt̃ q dictꝰ Baldonꝰ fuerit in rixa cã pstãdi auxiliũ vel fauorẽ. Nam hoc videt̃ dicere pmꝰ testis.s. Jacobꝰ quoñ. Guilielmi habitãtis ad paludẽ. vt patet in eiꝰ examinatiõe ibi. Cõtinuo pdictꝫ Jacobo: Baldono: et Joanne admenãtibꝰ cuz dictis suis bastonis et glauarinis ꝯ pdictũ Lau. Pe. Cechi: Trabachini: et Andreã suprascriptos. Et infra ibi interrogatus si aliqs pstitit auxiliũ: cõsiliũ: vel fauorẽ pdictis ad cõmittẽdũ pdicta? Rñdit q nõ vidit aliquẽ aliũ pstare auxiliũ vel fauorẽ ad cõmittendũ pdicta nisi pnoiatos. ¶ Secũdo idẽ in effectu videt̃ dicere Nico. filiꝰ Pauli Furlani. ibi admenãtis ꝯ.d. Lau. et And. et Pe. trabachini. et.j. ibi et irruit ꝯ Lau. cũ pdictꝫ suis socijs. et etiã infra ibi: et pdictꝫ oĩbꝰ admenãtibꝰ ꝯ.d. Lau. ¶ Tertio idẽ apertiꝰ videt̃ dicere tertiꝰ testis.s. Jacominus munariꝰ. ibi volẽs iudicio suo pstare auxiliũ pdictꝫ Ja. et Anto. fratribꝰ. et. infra ibi ꝯtinuo sequẽtibꝰ ipsum Ant. dictis Bal. eiꝰ fratre: et.d. Ja. cũ eiꝰ armis causa pstãdi.d. Ant. auxiliũ iudicio ipsiꝰ testis. et.j. ibi saluo q suprascripti Bal. et eiꝰ frater. ¶ Quar-

to hoc idē vr̄ aptissime testifi cari septim' test. f. Iacomelli' quon. Donati ibi iterrogat' si dicte p̄tes sibi adiuicē adiuuabāt ⁊ auxiliū p̄stabāt. rn̄ dit q̄ sic: vt. s̄. dixi ⁊c. ¶ In 3º riū vr̄ esse p̄batū p alios q̄t tuor testes examiatos sup de fensiōe ipsi' Bal. post ei' ca pturā. ¶ Prim' ē Barth. q̄n. ser Ioā. d̄ portu q̄ dicit q̄ dū d. Ant. vulnerasset. d. lau. tūc d. Bal. cū vno bastono exiuit d̄ curtino simr̄ cū multis alijs q̄ oēs nitebant̄ mediare. ⁊. s. ibi: qui volebat mediare ⁊c. ¶ Scd̄s test. ē Dhic' quon. ser Anto. ibi ⁊ vulnerato do. Lau. mr̄te p̄sone exiuerūt ad dictū rumorē cā mediādi int̄ q̄s vidit dictū Bal. ¶ Terti' est Lau. q. uoñ. ser Petri d̄ por tu. ibi ⁊. d. Bal. ⁊ ipse testis se reparabāt cū bastonis suis. ¶ Quart' est Stephan' q̄n. Georgy. vbi dicit q̄ vulnera to do. Lau. multi cucurrerūt ad rumorē iter q̄s vidit Bal. cū vno bastono i manib': ⁊ q̄ dict' Baldon' n̄ admenauit nec aliq̄d fecit 3 dictū Lau rētiū ⁊c. ¶ Nūc est vidēdum q̄b' testib' sit magis credēdū. et p̄siderādū ē q̄ dicti testes sūt nūero pares. nec cōstat q̄ digniores sint. vñ est vidēdū quo dicta meli' p̄bāt. Et vr̄ q̄ dicta testiū p̄ductoꝝ in fa uorē Bal. meli' p̄bēt: q̄ illi q̄ tuor affirmare videnť expsse q̄ ipse Bal. fuit in rixa cā me diādi: s3 aliq̄ ex testib' an̄ inq̄ sitionē in 3tiū examinat. nō ita p̄cludere ⁊ affirmare vidē tur. nā l3 scd̄s testis dicat q̄ p̄ dict' Bal. admenaret ⁊ irrue ret 3 Lau. nō tñ dicit an hoc fecerit cā p̄stādi auxiliū vl̄ fa uorē an vo cā mediādi. ¶ Itē ⁊ terti' test. l3 dicat q̄. d. bal. voluerit p̄stare auxiliū vl̄ fa uorē Ja. ⁊ Anto. fratrib'. tñ dicit semp iudicio suo. ⁊ sic nō firmat. vñ vr̄ q̄ sit magis expsse cre dēdū deponētib' ⁊ affirmātib' q̄ illis q̄ nō ex p̄sse affirmāt. iuxta no. in. l. testi. C. d̄ testi. cū si. Itē nec dictū septimi test. s. Iacomelli est mul tū credēdū q̄ l3 iterrogat' an sibi dicte partes auxiliū p̄stabāt: rn̄dit q̄ sic. tñ restringit dictū suū: vt. s̄. dixit. ⁊. s̄. dixit q̄ nō fuit p̄ncipio rixe. et q̄ nescit q̄s p̄cusserit. d. Lau. s3 solū de audi tu deponit. vñ in hoc nō est credēdū ei ita sicut alijs q̄ deponūt de visu ⁊ fuerūt p̄ncipio rixe ⁊ q̄ ad finē. arg. eoꝝ q̄ no. i. l. testiū. C. de testi. ⁊ i c. cū cām. el. j. ex̄ d̄ testi. cū si. ¶ Itē vr̄ ex alio q̄ sit magis credēdū testib' p̄ defensiōe Bal. exa minatis q̄ testib' in 3tiū p̄i' examinatis: q̄a illi testes in 3tiū examiati etiā idē dixerūt de Ja. quon. Siluc. genero ser Nico. furlani. ⁊ tñ post ea p̄batū est 3tiū: vc3 q̄ ipse fuit i dicta rixa cā mediādi ⁊ nō auxiliādi vel fauorē p̄stādi: vt ap paret ex. d. testiū p̄ d̄fensiōe ipsi' Ja. examiatis. vñ cū ipsi errauerint i p̄sona Ja. ita ēt verisilr errare potuerit in p̄sona bal. q̄ fuit d̄ vltimis q̄ supuenit in rixa. ar. eoꝝ q̄ habent̄ in. l. si ex fal sis. C. d̄ trāsac. ⁊ i. c. desleat. ex̄ de reg. iu. l. c. frāt tatis. ex̄ d̄ here. ¶ Itē q̄ testes examiati p̄ defen siōe Bal. dicūt verisiliora ⁊ rei aptiora. g̃ est il lis magis credēdū. vt est tex. in. c. l3 cām. §. ex p̄ missis. ex̄ de p̄ba. ⁊. c. p̄terea. l si. ex̄ d̄ testi. ⁊. iiij. q. iij. §. itē in crimiali. ⁊ l. l. ob carmē. §. fi. ff. d̄ te sti. ⁊ no. p̄ gl. viij. di. c. ego sol'. ¶ Qd̄ aūt dicāt verisiliora ⁊ rei aptiora p̄bat̄. nā illi dicūt d̄re verisiliora q̄ dicūt p̄sonātia iuri cōi. ⁊ alij nō. vt no. i. c. audit. post med. vbi p̄ do c. ex̄ de p̄scrip. et no. Jo. an. ⁊. d. Ant. de bu. in. c. in nr̄a. ex̄ de te sti. ⁊ in. c. l3 cām. ex̄ d̄ p̄ba. Ad hoc ēt adduco q̄ no. Bal. i. l. q̄ accusare. ad fi. C. de. edē. vbi dicit q̄ ille d̄ meli' p̄bare cui' intētio meli' p̄sonat rōni. S3 testes examiati p̄ defensiōe bal. dicūt magis p̄sonātia iuri cōi ⁊ rōni q̄ deponētes cō trariū. Nō q̄ testes deponētes p' bald. dicūt q̄ fuit i rixa cā mediādi. ⁊ sic nō cā delinquēdi. Alij dicūt q̄ fuit cā d̄ādi auxiliū ⁊ cā delinquēdi. sed nulli dubiū q̄ magis p̄sonat iuri cōi ⁊ rōni i du bio p̄sumere q̄ nō fuit ibi in rixa cā delinquēdi s3 cā mediādi: q̄ d̄ iure cōi nemo p̄sumit̄ in du bio velle delinq̄re. l. merito. ff. p̄ so. ⁊ ista est na turalis p̄sumptio s̄m glo. ibi: ⁊ p̄ficit ad libera tionē. vt ibi t3 Bar. Et q̄ in dubio ius cōe p̄su mat q̄ q̄s nō videat̄ delinq̄re. t3 etiā bart. in. l. gerit. in. iiij. q. p̄n. ff. de acq. here. ⁊ no. Archidi. lxxxvj. di. qui venatorib'. ⁊ no. etiā in. c. j. ex̄ de

cle.vena. Ad hoc etiã adducit alia p̄sumptiõis iuris cõis rõ que vult q̄ in dubio etiã in delictis debem⁹ iterp̄tari in meliorẽ partẽ. vt in.c. estote misericordes. ex̄ de re.iur. ⁊ in.c. ad audiẽtiã. ex̄ de homi. ⁊ in glo.i.c. nauigãti.i ver. verisimiliter. ex̄ de vsur. cuz simi. ¶ Et si dicat̄ immo videt̄ in dubio esse p̄sumẽdũ ↄ̄triũ: quia ipse bald. dedit operã rei illicite: q̄ꝛ i dicta rixa cũ suo bastono pcussit Petrũ fratrẽ Cechi Trabachini ⁊ Andr. claudũ super capite cũ sanguine: ergo videt̄ fecisse aio non mediãdi sed nocẽdi ⁊ auxiliũ p̄stãdi. ar.l. itẽ si obstetrix. §. fi. cũ.l. se. et cum ibi no.ff. ad le.aqui. ⁊ argu.l.j. ff. ⁊.C. ad le.cor. de sicca. ⁊.c. significasti. ex̄ de homi. Itẽ q̄ꝛ ipse Bald. aufugerat añ inq̄sitionẽ ↄ̄ eũ formatã: ergo videt̄ p̄sumẽdũ ↄ̄ ipsum q̄ deliquerit. vt habet̄ in.l. admonẽdi.ff. de iureiurã. ⁊ in.l. in bonefi.C. de re.cre. ⁊ iuxta. ⁊ per Bar. in.l. cor.ff. ad syllc. ⁊ p Bart. etiã in.l.j. in fi. p̄n.ff. de bo. eoꝝ qui sibi mor. ↄ̄sci. cum simi. ¶ Ad hec r̄ndert pōt q̄ lꝫ pcutiens in dubio videat̄ facere animo nocẽdi. nō t̄n sequitur. ergo videt̄ facere aio p̄stãdi auxilium alijs rixãtib⁹: ⁊ maxime homicidiũ per aliũ cõmissũ: q̄ꝛ ista negatiua q̄ quis pcusserit non animo occidẽdi nec aio p̄stãdi auxiliũ vel fauorẽ homicidiũ cõmittẽti pōt p̄bari per presumptiões: vt est glo. no. in.l.j. in ver. non occidẽdi. C. ad le.cor. de sicca. vbi no. ⁊ q̄ innocẽtia possit p̄bare per presumptiões nō attinet etiã Bar. in.l.j. §. de illo. versi. q̄ro an here.ff. de bo. eo. qui sibi mor. ↄ̄sci. ¶ Presumptiões aũt q̄ nõ fuerit in rixa aio dãdi auxiliũ vel fauorẽ maxime homicidio sũt multe: vna quia testes aliqui⁹ dicũt q̄ ipse nitebat̄ cum alijs inter rixantes mediare. Secũda quia Pe. trabachinus ⁊ And. claud⁹ admenabãt ↄ̄ illos q̄ñ volebãt mediare: ⁊ sic ↄ̄ ip̄m Bal. vt dicũt Bar. quoñ. ser Io. de portu. ⁊ Phil. c⁹ quoñ. ser Anto. examinati sup defensiõe bal. Idẽ dicit Lau. quondã ser Pe. de portu qui etiã dicit plus et clari⁹. s. q̄ cũ.d. Bal. cucurrisset ad rumorẽ simul cum alijs cuz vno bastone quẽ habebat in manu: cotra eos venerunt Andr. ⁊ Pet. trabachini. s̄. noiati cum armis suis. ⁊ de p̄sone: ⁊.d. bal. et ipse testis se reparabãt cum bastonis suis. vñ si postea ipse bal. q̄ se reparabat ↄ̄tra ictus.d. Pe. ⁊ Andr. ⁊ tãdem eos pcussit p̄sumendũ est q̄ pcusserit non animo p̄stãdi auxiliũ vel fauorez rixe. sed poti⁹ se defendendi ⁊ iniuriã propulsandi cum fuerit puocat⁹: quia vim vi repellere licet.l. vt vim.ff. de iu sti: ⁊ iu.l. sciẽdũ. §. qui cũ aliter.ff. ad le.aqui. ⁊.l.j.C. vñ vi. ⁊ in.c. significasti. ex̄ de homi. cum not. in dictis iuribus. facit qđ habet̄ in.l. si ex plagijs. §. in diuo.ff. ad le.aquil. cum simi. Et lꝫ excessisset modũ iculpate tutele: vel quia potuisset cõmode aufugere: vel aliter. iuxta nota. in dictis iurib⁹: non t̄n p̄pter hoc dici debent q̄ hec fecisse cãusa dãdi auxiliũ vel fauorẽ alijs rixãtibus: ⁊ maxime homicidio cum occisum nũq̄ vulnerarũt. immo iã vulnerat⁹ erat anteq̄ Bal. superueniret vt dicũt quatuor testes examinati p̄ defensione Bal. ⁊ dicet̄ in.iij. dubio p̄nã eo casu q̄ñ q̄s excessit modũ iculpate tutele ẽt aliquẽ occidẽdo non debet puniri de homicidio seu de morte sed de excessu: s̄m Bal. in.c.j. in.ij. co. in p̄n. in tit. de pa. tenẽ. in vsi. feu. alle. no. in.c. significasti. vbi est glo. de hec ex̄ de pe. ⁊ remis. ⁊ idẽ no. bal. in.c.j. in §.j. in fi. in tit. de pa. iu. fir. ⁊ idẽ tenet Ludo. de Ro. in suo.iij. singulari. vbi alit. ad hoc.l. si adulte. cũ incestu. §. impera.ff. de adul. ⁊ idẽ tenet Io. and. in rub. de homi. in addi. Specu. vbi hoc disputat. ⁊ idẽ tenet bald. in.l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iu. vbi ponit rõnem: q̄ꝛ verbera nõ p̄nt dari cũ mensura. facit ad hoc.c. si. de homi. in via ⁊ p̄pterea est difficile se defendere sine vlio impetu ⁊ allegat p̄hm. ¶ Suspicio etiã fuge tollit̄: quia ipse bal. vulnerauerat do. And. ⁊ Pe. sup capite cũ sanguine. ergo hũit iustã cãz timẽdi: ⁊ p̄sumptio ẽ q̄ fugerit poti⁹ pp.d. pcussiões q̄ pp h̄ q̄ p̄stiterit auxiliũ vl̄ fauorẽ ho. vl̄ ẽt pp dubitatiõez q̄ nũc ẽ ne iculparet̄ ꝯ

ho.ex q̄ in.d.rixa illos pcussit.vñ i du bio voluit recedere.et ex hoc nō debe mus aguere q ipse pstiterit auxilium vel fauorē homi.ex quo habemus et te stes dicētes ꝯtiū et multas psumptio nes de qbus.s.et lz aliq testes videan tur dicere ꝯtiū.tñ deponentibus p de fensione bal.et sic pro liberatione ma gis est in dubio credendū.tñ qz pro te stibus Bal.sunt psumptiones magis vrgentes.p hoc alle.gl.no.in.l.si duo patroni in prin.ff.de iure iu.q̄ semper alle.q qñ testes sunt hincinde oīno i pares.et p vna parte est aliqualis pre sumptio p illa est iudicandū. tum ēt qz in dubio p eo et p absolutione ē iu dicandum.vt est tex.in ca.inter dile ctos in fi.extra de fide instru.et ibi no. c.et in.§.comodū.insti.de interdic.et p pterea dicit bal.in rub.de ꝯtrouer.in uestiture in.fi.in vsib9 feu.q istud sit p regula tenendum q̄d propriores de bemus eē ad absoluēdū et q ppter cō flictū psumptionū reus absoluit p.d. §.inter dilectos.in fi.cū ibi no. Et iō esto q̄d sint testes hincinde oīno pa res.et sint psumptiōes hincinde in du bio debemus iudicare p reo.vt maxi me hec vbi testes p reo magis affir matiue dicūt.et qz plures et vrgētiores pbationes p reo esse vident. Ex his itaqz ꝯcludendū esse vr̄ lz.d.Bal.po tius interuenerit a pn.i rixa cū mediā di.et q postea duos percussit q̄d illud fuerit ab eis puocatus q̄ ꝯtra eū ad menebant armis suis.et lz excesserit modū inculpate tutele q pp hoc non videat dedisse auxiliū vel fauorē ho mi.Posset tñ iudex inqrere an iste bal. esset inimicus do.Lau.Pe.et And. vr̄ amicus aut fami.vel rixosus an non. Nam si eēt inimicus eoꝝ et rixosus val de eēt ꝯ ipz psumēdū:sz si fuisset eoꝝ amicus vel fami.vel nō rixosus nullū hic haberet apud me dubiū.∴vz q nō videret fecisse aio pstandi auxiliū vr̄ fauorē p homi.et hic alle. p gl.ij.val de notabilē in.l.i.ibi pbādo amicitiā et affinitatē et qualitatē occidentis.C. ad.l.cor.de sicca. ¶ Circa s̄m dubiuz pncipale an ipse Bal.venerit ad di ctā rixā post Lau.vulneratū vulneri bus qbus mortu9.est q̄si incōtinēti an añ.Et i hoc dubio testes ēt sunt varij Nā aliq testes examinati añ formata inqsitionē:vz pmus scđs tertius et se xtus et septim9 vident attēta serie sua rū attestationū q Bal.fuerit i rixa añ Lau.vulneratū.sz q̄tuor testes exami nati sup defensiōe ipsi9 bal. dñt ꝯtiū vz q Lau.erat vulneratus añq̄ bal. extulisset de curtino. Imo Lau.et Ste pha.testes dicūt plus q iā lau.inci piebat mori añq̄ bal.exiuit de curti no.et istis testibus p Bal.deponētib9 poti9 in hoc est credēdū. qz magis in spē et clare hec.i deponūt q̄ deponen tes in ꝯtiū vt ꝯ se.pz.Et qz magis affir ma.deponūt sup hoc q̄ alij.et p̄sertim do.quoñ.Ant.q̄ dicit q optime vidit et recordat q qñ.d.bal.exiuit de curti no lau.erat iā vulneratus.g̃ sibi cum alijs suis cōtestib9 ē magis credendū ar.eoꝝ q̄ no.i.l.testi.C.de testi.et ar.c. lris.ibi testes firmiter asserētes.et i.c. tertio loco.ibi testes dixerūt sup cer to credere eē de psump.et p bal.faciūt ea q̄ dixi in pcedēti dubio circa fi.et q̄d dicet in sequē.et ex his ꝯcludo q iudi candū ē in hoc.d.bal.venisse ad.d.ri xam postq̄ fuerat iā lau.vulneratus. ¶ Circa.iij.dubiū pncipale.si baldo nus fuit i rixa añ laurētium an pstite rit auxiliū vel fauo.ipsi Ant.ꝯmittēti homicidiū in psona ipsius lau.occisi. Et lz ex his q̄.d.sunt in pmo dubio pn cipali videat esse ꝯcludēdū q nō.Tñ vltra ea q̄.d.sunt ibi pōt ēt idē pbari alijs rōnib9.nā si verū est añq̄.d.bal. venerit ad.d.rixā ipse lau.erat iā vul neratus et incipiebat iā mori.et sic de lictū erat iā ꝯsumatū.g̃ supueniēs ēt adiuuādo nō vr̄ pstitisse auxiliū vr̄ fa uorē homicidio.qz illō erat iā pfectū q̄tū ad vulnerātē.lz adhuc ipe vulne ratus nō eēt mortu9.Et p hoc alle.id q̄d singl'r tz Bart.in.l.furtū.ff.de fur. vbi dicit q qñ ē habitū p facto et ali qs recipit rē furatā.vr̄ aliqd auxilij p stiterit furi.nō dr̄ furto pstitisse auxi liū.et sic furti nō tenet.et idē vult ibi i effectu Ang.de peru.et idē ad lram tz

Ang. de are. in suo trac. malefi. i gl. in vbo. d. male. semp astitit i vlti. col. qd dt eē notādū: qr ita alias practicari vidit. ¶ Preterea hoc pōt alia rōne singulariter: nā ad hoc vt aliqs possit de auxilio vl' fauore: nō sufficit dicere in accusatiōe vl' iqsitiōe dicti pcussit seu i capite & mathias i brachio: & ad pdicta ɔmittēda pstiterāt sibi iuicē auxiliū & fauorē: qr ex hoc nō posset sēq cō dēnatio d auxilio vl' fauore qr nō exprimit quatr pstiterūt auxiliū vl' fauorē: & iō cū vba dēant itelligi i benigniorē pte. vi. l. si pses. ff. d pe. itelligeret q pcutiēdo pstitisti mihi auxiliū & ego pcutiēdo pstiti tibi: & sic act' me' fuit auxiliū tibi & tu' mihi: sed d isto actu ego punior vt pncipalis nō āt punior tāq pstās opē vl' auxiliū vl' fauorē: & iō dz dicere accusatio vl' iqsitio q vn' pstitit opē vl' auxiliū alri assistēdo vn' alteri vt habili' dlictū ɔmitteret ad hoc bar. i. l. si i rixa i pen. col. ad. l. cor. d sicca. & sic pstāt opē vl' auxiliū p aliū actū q p illū de q pncipalr accusat vl' ɔ cū iqritur: ita singulr dt bart. i. l. q seruo. §. fi. si duo. ff. d fur. quē sequit ang. de are. optim' practic' i suo tract. malefi. i gl. i vb. d. maleficio sēp astitit i pn. q dicit eē mittēda i practica: sz i casu nro testes exaiati añ iqsitionē & sup qb' fundata ē iqsitio nō dicūt q vn' pstiterit opē vl' auxiliū vl' fauorē alteri assistēdo: sz prim' testis dt q Jac. Jo. & Bal. admenabant ɔ. ff. lau. pe. trabachi. et and. & q pdictis & ad ɔmittendū pdcā null' pstitit auxiliū vl' fauorē nisi prenoiatos nō eīm dt q bal. pstiterit auxiliū assistēdo maleficio seu homicidio sicut est dictū i psona laurē. ¶ Scds testis nō dicit nisi de admenatiōe baldo. ¶ Terti' dicit idē & q bal. & alij volebāt iudicio suo pstare auxiliū predictis Jac. & Ant. qd cū sufficit p pdicta & iste etiam non affirmat iudicio suo: qr dicit iudicio suo. ¶ Quartus & qntus nihil dicūt: imo dicūt ɔtrariū saltē in secūda sua examinatione sup defensione baldo. ¶ Sext' etiā nihil dicit de auxilio vel fauore: sed q solū p cussit Pet. & And. sine interrogatione in fi. facta hoc pbat qr rñdit sup negatiua nō super affirmatiua: qr non fuit ipse testis interrogat' si bald. prestitit ɔsiliū vel fauorē vt ptz in ei' attesta. ¶ Septim' etiā testis nihil pbat: naz dicit q. d. ptes sibi inuicē admenabāt & auxiliū pstabat vt. s. dixi ista. eīm de positio nō ɔcludit p ea q dixi. s. secundū Bar. & ang. d are. ¶ Scdo ēt ille testis restringit dcm suū dicēdo q. s. dixit & s. dixit de bal. nisi q admenauit cū basto. ɔ pe. trabachinū vñ per hoc nō diceret pstitisse auxiliū vl' fauorez homicidio p anto. cōmissuz p pdicta. ¶ Tertio qr ille testis septim' nō iter fuit pn. rixe vt ipe dicit: nec vidit vulnerari ipm laurē. & deponit de hoc de auditu: q sibi nō est credēduz sup hoc qd bal. homicidio auxiliū pstiterit ēt si ipe hic affirmaret ex qr vt dixi nō fuit pn. rixe nec vidit lau. vulnerari & deponit de auditu p ea q habent in. l. testiū. C. de testi. & in. c. cū cām extra d testi. cū si. ¶ Octau' etiā testis super auxilio vel fauore nihil deponit. Uñ per attestatiōes. d. testiū nō pōt dici q. d. bal. pstiterit auxiliū vl' fauorem. d. homicidio p ea q habent singulariter p bar. i. d. l. q seruo. §. fi. ff. de fur. & per. d. ang. de are. in. d. suo tract. in loco prealle. ¶ Et pptērea est ēt ɔcludendum q ex inqsitiōe formata ɔ Bal. vigore. d. testiū. dū in ea tm dr ɔtinuo. d. Bal. auxiliū pstante. d. Ant. cū suo bastono &c. Et dū in fi. eiusdē inqsitionis dr et pmissa oia & singula cōmissa & ppetrata fuerūt p suprascrip. an. bal. & alios sibi ad inuicem pstantes auxilium et fauorē: non dz bal. q est pñs & se defendit cōdēnari de auxilio vel fauore pstito. d. homici. qr lz ipe deliqsset admenādo etiā ɔ Lau. & ipm ēt vulnerādo. q tñ nō fuit in casu nro: vt ptz per testes: & lz ipe deliqrit pcutiendo cum bastono pdictos Pe. & and. Tñ ipe nō dz puniri de auxilio vel fauore. lz tāq principalis in eo qd ɔ aliquē admenauerit vel ipm pcusserit: & sic de admenatione vel pcussione seu vulnere tm dēret puniri p. d. doctri. bar. singlarē. ¶ Et marie cū aliq testes exaiati añ

Inquisitionē dicātur q lau. et pe. trabachini et and. erāt ex vna pte et Ja. et an. fres et Jo. et bal. ēt fres erāt ex alia pte. et sic bal. sm eos supuenit in rixa ēt vt pnci palis: nō vt auxiliū vel fauorē pstans homicidio. ¶ Itē hoc appet qr steph. quon. Gregorij dicit q. d. bal. nō adme nauit neqz aliqd fecit. Jt. d. lau. qr qn exi uit curtinū erat iā vulnerat⁹ et icipie bat mori et ita dñt alij testes exaltati su p defensiōe ipsi⁹ bal. vt pdixi. ¶ Itē p dicta doctri. bar. singlis ē vtilissima. pa sertim in casu nr̄o attēta ,puisiōe du cali sup reformatiōe statuti taruisij lo quētis de homicidij. ¶ Nā reformatio statuti dicit q si plres iterfuerit ho micidio alicui⁹ q qlibet q fecerit pūiri dz tāq homicida. Et si plres fuerint q homicidio vel cuicūqz alteri sceleri dederint auxilium psiliū vel fauorem puniant tāq pmittētes et facietes. d. scelera. notādū ē q dicit q homicidio auxiliū vel fauorē dederit nō aūt di cit homicidiū pmittēti. sz ipi homicidio sz p pdicta appet q nō est ,pbatū nec inqsitū q ipse baldo. pstiterit auxiliū vel fauorē. d. homicidio. sz est ,pbatuz ptrū. ¶ Et si diceret i inqsitiōe i fi. ei⁹ est dctm q bal. et alij pstiterūt psiliū et fauorē q icludit vtē ēt auxiliū. vt. not. bar. in. d. l. q seruo. §. si. i fi. ff. de furtis. et hec nocēt abnētib⁹ et ptumacib⁹ iuxta no. p Bar. in. l. absentē. in pnc. ff. de pe. Tn̄ bal. pnti et se defendēti hoc nō dz nocer. cū ex dicto alicui⁹ nō appeat q ipse bal. vel alij dederint psiliū. d. homicidio ppetrato imo ex dispōne oim testiū appet ptrū pfertiz cū oēs testes deponāt q. d. lau. occisus icepit rixaz et in curtilo et ex curtinū et cū vtbis et cuz factis. vt intuēti patere pōt aptissime Jō ex illo capite. s. psilij nullo mō pōt dici qd ex cōsiliū qd pstitit videat bal donus pstitisse dctō homicidio psiliū vel fauorē. a. Et pdictis oibus nūc cō cludit q nullo mō. d. bal. pōt vel dz de capitari vigore. d. inqsitionis ptra eū for mate ,ppter testes hucusqz examinatos imo ab ea debet absolui. sed soluz dz cōdēnari de vulneribus illatis pe tro et andree vigore. d. inqsitiōis p q dr q. d. pe. et Andreas fuerunt percussi ab ipso baldono. Et in fi. dr sup qbus oibus et singulis et c. Quia p. d. ciam vr̄ ptor vl iudex deduxisse oia i inqsitiōe ptēta diuisiz nec astrixisse se ad ,pbādū nisi necessaria vt no. bal. i. l. ij. C. de ,pba. et flo. i. l. i delictis. §. si detracta ad fi. d noralibus et p ang. de are. in suo trac. malefi. i gl. sup verbo qbus oibus i fi. Bal. in. l. et si seuerior. C. vi. iuxta hec q l. c. j. de his q no. infa. et ēt per eundem i. l. j. in pn. vlt. vel penul. charta ver. et h vbi ,pcedit ,p accusatis. Tū qr ex his q dixi in. j. dubio poti⁹ est psumenduz q ipse Bal. supuenerit rixe a princ. cā mediādi q auxiliū homicidio pstandi. Tū qr qn supuenit rixe iā erat lau. vulneratus et incipiebat mori vt dixi in. ij. dubio princi. et iō hec vero existente clarū ē q nō ptnec dz pdēnari de homicidio vigore dicte reformatiōis statuti loquētis d homi. q dicit si plures interfuerint homicidio alicuius. Naz certū est Bal. non interfuisse illi homicidio si iā Lau. erat vulneratus et incipiebat mori qn bal. supuenit in rixa vt de se pz. q nō sumus i casu reformationis sz ex et sic in dispōne iuris cōis pz q sine dubio nō dz nec pōt casu nr̄o de pena capitali de homi. puniri p pdicta. Tū ēt hoc est pcludēdū. qr nō est ,pbatū q alr pstiterit auxiliū psiliū vl fauorē ipsi homicidio. imo est ,pbatuz ptrū per ea q dixi. s. in. ij. dubio pncipali. Et ad pdicta adduci ēt pōt rō qr in dubio debem⁹ interpretari i meliorē ptē et eē prōptiores ad absoluen. q pdēnādū. vt dixi. s. i. j. dubio pn. in fi. et qr in dubio meli⁹ est nocētē absoluere q inocētē pdēnare. nā rescripsit diuus Traian⁹ iperator satis eē ipunitū relinq facin⁹ nocētē q inocētē pdēnare. vt dicit vulpianus iuriscōsultus in. l. absentē in pn. ff. de pe. Et ita vt. s. pclusuz ē puto magne ac generose ptor oim vr̄m et curie vr̄e eē in absoluē do. d. bal. a pēa homicidij vl pstāti au xiliū psiliū vl fauorē homicidio. et i pdē nādo ipz d vulnerib⁹ tm̄ illatis petro et an. saluo sp meliori iudicio. cui me sp subijcio. iux. l. clau. i fi. ff. q po. i pi. ha.

An statutū Feltri q̄ punit vltio supplicio pstantes auxiliū cooperatiuum ad homicidiū cōmittēdū p̄cedat illū q̄ steterit armatus i rixa. s3 nō admenauit seu vulnerauit occisum.

Consi.ij.

In christi nomine. ac inuocata spūs sancti gratia. sup casu homicidij cōmissi in psonā Sacomani de cula go p Paulū de meano in rixa in q̄ plures interfuerūt ex vtraq̄ pte. & maxie ex parte occidentis interfuit bartho. And. de meano q̄ nūc est carceratus. Visoq̄ pcessu agitato corā magnifico. d. pe. feltri. & visis oibus attestationibus & viso statuto sub ru. de homi. & oibus diligēter exaiatis. sola vna principalis dubitatio exalanda esse vr. vc3 an. d. Bar. carceratus q̄ nō vulnerauit nec tetigit. d. sacoma. defunctū. nec ēt 3 ip3 admenauit teneat & pdēnari possit vltio supplicio ex eo q̄ dicat dedisse auxiliū. d. homi. an pho debeat absolui a pena mortis. Et in hac dubitatiōe duo phīt psiderari. vnū ius cōe. aliud ē statutū pdictū sub ru. de homici. S3 q2. d. statutū vr dare nouā formā in pstāte auxiliū homicidio ad hec vt teneat pēa mort. vr i hac p te statuentes voluisse recedere a iure communi. q2 forma dat esse rei. & vbi mutatur forma intelligitur etiam elic mutata res. l. iulia. § sed & si quis & ibi no. ff. ad exhiben. Et maxime cum statutū in. d. parte loqtur limitatiue & qlificatiue. ergo limitatum & qualificatum producit effectum. l. in agris ff. de acqui. re. do. & iō frustra disputandum est qua pena puniri debeat de iure communi prestans auxilium homicidio cū in hec statutū discrepet a iure cōi. & standū sit statuto & nō iuri cōi vt in simili no. Barto. in. l. si in rixa. ff. ad l. corne. de sic. & doc. ponunt in. l. is qui cu3 telo. C. ad. l. cor. de sic. Videndū est ergo solum nunqd. d. bartho. vigo. d. statuti debeat puniri vltio supplicio vel nō. & certe dicendu3 est q̄. vltio supplicio nō est puniendus vigore. d. statuti. q2 statutū ad hoc vt teneat prestās auxiliū vltio supplicio reqrit tria necessaria. Primū ē q̄ dederit auxiliu. Scd3 q̄ illd auxiliū fuerit cooperatiuum seu facto. Tertiū q̄ illud auxilium fuerit ad illud homicidium committēdū. & ista tria sunt necessaria ad hoc vt statutum locū habeat quasi in duo vel plura requirūtur ad actū, vno deficiente alter nō v3 nec effectum pducit. vt probat p tex. in. l. si. § ait lex. ff. de diuor. & repu. & est glo. not. in. l. j. § hoc aūt a superiore. ff. de iti. actuq̄ priua. & est ratio q2 tūc de forma videt aliqd fuisse cōmissum vt singulariter decidit bal. in addi. Specu. in ti. de arbitro. ver. si cōpromittit. & est tex. & ibi Bar. in. l. si qs ita stipulatus. ff. de v. obli. & l. si is qui ducenta. § verū. ff. de rebus dubijs. & Cy fm Ja. de are. in. l. sancimus. § si quis autem in fi. el. j. C. de dona. & Bald. in. l. titia in princi. ff. solu. mat. & in. l. testium. § si quis. ff. de testi. Et no. Jo. and. in. c. sine culpa de regu. iur. li. vj. in nouella cū simi. Sed i casu nostro illa tria requisita a statuto nō interuenitūt. q2 licet primum videlicet q̄ prestiterit auxiliū interuenisse videatur. ex quo erat armatus & in dicta rixa pter q̄ vr auxiliū prestitisse. l3 non fecerit aliquē actū. vt singulariter notat Inno. in. c. continētiam extra de cle. percus. quē sequitur Bal. in. l. raptores ante fi. C. de epi. et cle. & in. l. j. in fi. prime col. C. de ser. fu. & in. c. j. cu ca. prin. in ti. de bñficio frīs. & Ange. de are. in suo tractatu malefi. in glo. in verbo dicto maleficio semp astitit versi. quero quando duo simul stant. Et istud etiam est de mente bar. in. l. si in rixa in penul. col. circa fin. ff. ad. l. cor. de sicca. q̄ alle. l. ia. ff. ad. l. iul. de vi publica. Et tenet Bald. in. l. j. § serui appellatione. ff. ad silē. & Lu. de rema i. d. l. j. § s3 in eo. Alia tñ duo reqsita a statuto nō interuenerūt videlicet q̄ illud auxiliū fuerit cooperatiuū ad homicidiū illud cōmittendū. Quod pbat pluribus modis. Et primo q2 lex vel statutū disponit d cā

nihil dicēdo de effectu. vt ēt dispone re de effectu inseparabili et imediato nō de effectu mediato. vt elegāter no. bal. sm Nic. de mata. i. l. j. in. iij. col. in fi. ff. sol. ma. et i casu nr̄o statutū loquitur de cā vz de auxilio cooperatiuo. g vt disponere de effectu imediato et insepa bili. nō aūt de mediato et separabili. et eo magis cū statutū loquatur de cā et de effectu sequēti ex illa cā dū dr coopatiuū ad homicidiū cōmittēdū: q cā cuz effectu imediato nō interuenit. qr illd auxiliū lz fuerit ad homicidiū cōmittē dum vt dixi tn̄ nō fuit cooperatiuū ad illud homicidiū. et sic illa cā coopatio nis nō fuit nec est imedtata et sepabilis. Imo fuit mediata et inseparabilis. qr illa cooperatio dicti Bar. carcerati vel stā do armati vel admenando si admena uit cōtra aliquē nō fuit cōtra dictū sacomanū occisum. sz cōtra alios. immo plus dico lz de iure cōi stādo armatus in rixa sim pliciter nihil coperādo videatur pbere auxiliū homicidio et eadē pena puniri tn̄ qr istd videbatur nimiū rigorosū statu tū voluit q nō dicatur pbere auxiliū ho micide vt teneatur pena mortis stādo ēt armatus et nihil se opando sz solū qn̄ opatus ē ad homicidium cōmittēdū et hoc declarāt vba seqntia statuti. dum subijcitur se fctō. q vba sunt declaratiua pcedētiū. qr illa dictio seu ponitur pdicta et pprie loqndo cōiūgit sensuz et vba vt no. p Bar. i. l. si qs ita. ff. de au. et ar. leg. et in. l. j. in. vj. q. pzie qōnis pncipa lis. ff. de pdi. et demō. cū si. et sic dū di cit seu fctō declarat. qualr dz esse illd auxiliū coopatiuū qr nō sufficit esse vbale sz dz esse fctō puta armis et manu vel obiectu corporis lz ēt auxiliū alīs dicatur ēē vbis vel clamoribus. vt ē ca sus i. l. cū dn̄s. ff. ad sil. Et sic lz fuerit siue steterit armatus in rixa vel ēt aliqd opatus fuerit sz nō cōtra occisuz nō tenetur pena statuti ex q illa cā coopatiua nō ē imediate cōiūcta cū effectu. s. occisio nis. Et q hoc sit verū q coopatio dicti bartho. si aliq fuit dicatur remota cā et nō pxia qr illa dr cā pxima q posita poni tur effectus et ea remota remouetur ef fectus vt no. dicit Bal. in. l. si cū dote i princi. in vltima. col. ff. solu. mat. alle gat ea que habentur in. l. similiter. ff. rerum amo. sed posita cooperatione dicti Bartholomei. si aliqua fuit nō pōt homicidium nec ea remota remo uere homicidiū vt d. se pzqr dcā coopa tio fuit separata a dicto homicidio et de sepatis nō fit bona illatio. l. papi nianus exuli. ff. de mino. et. l. fi. ff. de ca lū. cū si. g illa asserta cā coopatia bar tholomei nō fuit cā prima sz remota. ¶ Scdo pbatur sic qn̄ aliqd dz pcedere ab vno seu aliq cā dz pcedere tāqz a pria cā nō tāqz a medio vt i. l. tu. ff. de te. tu. et ibi hec vult Bal. i sūmario q dicit q illa. l. melius pbat q aliq alia iura ciuilis q dicatur emanare a papa vel a sede aplica. sz statutū nr̄z reqrit q homicidiū pcesserit ab ipso auxilio coopatio vt pz. dū i eo dr copatiuz ad homi. cōmittēdū g intelligit q pcesse rit homicidiū ab auxilio coopatio tā quā a pma cā et nō tāquā a medio. sed illa coopatio Bar. si iteruenit nō fuit pma cā homicidij. sz mediata. vt. s. p baui g de illa cā coopatiua statutū nō intellerit. ¶ Tertio probatur sic qn̄ illa cā coopatiua diceretur ēē cā pxia tn̄ si i telligetur statutū de ea qn̄ cā pxia. pōt cōsiderari duobus. Uno mō q cā pxia sit institutū cause remote. vbigratia pcu tio te cū gladio nā gladius est instrm q est cā immediata vulneris et tūc actus attribuitur psone et nō instrō. et dr psona imediata facere qr instrz cū nō ē agēs itellectu. vt. l. is q tutela. C. ad. l. cor. de sicca. ¶ Scdo mō pōt cōsiderari cā pri ma qn̄ nō est instrm sed p accidēs vbi gratia ipingo aliquē vn̄ cadit in terrā et inde sequitur vulnus et hoc casu ego p prie nō dicor vulnerare et si moriatur nō dr mortuus ex meo vulnere qr nō vte bar terra vt instrō. Et rō statuta q di cunt si ex pcussiōe sanguis exierit pax nō valeat hoc tn̄ valebit qr nō ex pcus sione. sed pter pcussiones exiuit san guis et sic fuit causa remota et tn̄ proxi ma. vt in. l. j. §. ex incendio. ff. de incen. rui. nauf. vt singulariter dixit bal. in. l. j. in. iiij. oppo. C. si seruus exte. sec. vi. mā. ¶ Et idē no. bal. i. l. de pecoribus. ff.

ad.l.aql. Sed in q̄ōne nr̄a.d. Bartho
lome⁹ nō ꝑstitit auxiliū coopatiuū ad
homicidiū cōmittēdū.qꝛ non est vsus
instro suo puta gladio in ꝑsonā occisi
nec instr̄o ꝑ accidēs qꝛ nō tetigit.d.oc
cisum ergo nō pōt dici ꝙ homicidium
causet a ꝑsona sua tāꝗ̄ a cā inducēte
d.homicidiū ⁊ lꝫ auxiliū tēderet ad il
lud homicidiū tm̄ ex⁹q̄ non fuit coopa
tiuū ad illd̄ nō pōt dici ꝙ teneat de il
lo auxilio qꝛ deficit q̄litas a statuto re
quisita. Et qꝛ ispecta ꝟitate non dꝛ cā
cāe esse cā cāti qn̄ causans ē remota lꝫ
ficte ispecta iuris iterp̄tatiōe dicat ēē
cā cāti vt dicit notabilr̄ Bal.i.d.l.j.in
iiij.op.in fi.C.si seru⁹ extr̄e.alle.l.j.in.§.
deiecisse.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊.l. qm̄ multa
facinora.C.ad.l.iul.de vi. Et iō cū su-
mus in materia statuti qd̄ dꝫ itelligi
stricte ⁊ ꝓpe.l.iiij.§. hec ꝟba.ff.d neg.
ge.⁊.l.j.§.is q̄ nauē.ff.de exerci.⁊.l. cō
stitutiōib⁹.ff.ad muni. ⁊ maxie i pena
lib⁹.iuxta no.in.l.hodie ⁊ in.l.si de in-
terp̄tatiōe.ff.de per.sequit ꝙ cū statu
tū loquat de auxilio coopatiuo ⁊ sic d
cā.i.homicidij dꝫ itellige de cā proxima
q̄ est ꝓpria cā ⁊ nō d cā remota q̄ nō ē
cā ꝟa sed impropria. ¶ Quarto ꝓbatur
sic qn̄ res ꝓcedit a cā pⁱma ⁊ trāsit per
mediū illi⁹ cāe ⁊ req̄rit virt⁹ ⁊ ifluētia
medij tūc res nō simplr̄ denoiat a pri
ma causa.sꝫ a medio influēte ⁊ a pⁱma
cā. Exēplū in tutore ꝯfirmato ꝑ iudicē
sꝫ qn̄ res ꝓcedit a pⁱma cā ꝑ mediū tm̄
trāsit per illd̄ mediū.⁊ tunc denoiat a
pⁱma cā ⁊ nō ab illa media.vt ꝓbat in
l.tutores ⁊ ibi hoc no.Bal.ff. de testa.
tu. Sꝫ in casu nr̄o res.i. homicidiū ꝓ
cedit per mediuꝫ auxilij nō tm̄ trāsit ꝑ
illud mediū qꝛ illd̄ assertū auxiliū coo
peratiuū Bartho.nō fuit mediū istr̄ꝫ
ꝑ ꝙ trāsiuerit dictū homicidiū ex q̄ nō
fuit in ꝑsonā occisi sꝫ trāsiuit ꝑ mediū
instr̄i occidētis.ergo ⁊c. ¶ Quito hoc
ꝓbat alia rōne q̄ qn̄cūqꝫ req̄rit vnū ad
aliqd̄ faciēdū cu dicit ac ad req̄rit pro
pinq̄tas.lꝫ nō req̄rat itrīsicitas.⁊ ma-
xime qn̄ ꝯiūgitur actu.vt.l.q̄dā ꝟber⁹
cū ibi no.ff.de ser.vr.p̄di.⁊ no. Bal.in
rub.ff.so.ma. sꝫ statutū in casu nostro
req̄rit auxiliū coopatiuū ad homici-
diū cōmittēdū:ergo itelligitur de au-
xilio coopatiuo ꝓpinquo ipsi homici
dio vel itrinseco puta vulnerādo occi
sum vel admenādo ꝯtra ipm̄ ꝙ nō fe-
cit Bartho.carcerat⁹. ergo ⁊c. ¶ Se-
xto ꝓbatur sic.illa ꝟba.auxiliū coopa
tiuū ad homicidiū cōmittēdū itelligū
tur ⁊ intelligi debēt de auxilio coopa
tiuo tēdēte ad ipsum homicidiū ⁊ ipsi
homicidio ihērēte.vt probat in.l.me-
minisse:ibi vsqꝫ ad aductū successoris
ff.de offō p̄coꝰ.⁊.lega.⁊ probatur in.l.
si vite.§.si ad ianuā.ff.ꝙ vi aut clā.fa
cit.l.q̄ filiū.§.j.ff.ad trc.⁊ hr̄ plene per
Alb.de ro.in suo pⁱmo alphabeto i ver
bo ad q̄d infert ad q̄ōnē statuti dicētꝭ
si q̄s fecerit assaltū ad domuꝫ puniat
in cētū ꝙ ad hoc vt statutū locum ha
beat req̄ritur ꝙ assaltuꝫ fiat in domo
vel saltē in porticu domui adhērēte.⁊
ibi plene disputat istā q̄ōnē ⁊ iō ad hꝰ vt
auxiliū coopatiuū dicat fuisse ad ho-
micidiū cōmittēdū opꝫ ꝙ illa copatio
principalr̄ tēdat ad homicidiū illud ⁊
req̄rit ꝙ sit vel intrīseca ad dictū ho-
micidiū:puta vulnerādo personā oc-
cisi.vel ꝗ̄ saltē sit adhērēs ꝑsone occi
se,puta admenādo ꝯ occisum vel ꝯ ve
stes vel arma occisi vel si ꝗ̄ nullū fuit
in casu nostro. ¶ Septimo ⁊ vltio ad-
ducit alia rō ꝑꝑ quā.d.Bar.nō dꝫ te-
neri d homicidio ex eo qꝛ.d.Bar.⁊ fra
tres ⁊ ꝑ erāt amici.d.Sacomani vt ip
semet sacoman⁹ ꝯfessus ē postqꝫ fuit
vulnerat⁹ vt ꝓbat auctor de brixa et h
vult gl.notabiliter i.l.i.i ꝟbo nō occi-
dēdi alo.C.ad.l.cor.de sicca . q̄ dꝛ sin-
gulr̄ ꝙ ad ꝓbandā suā negatiuā ꝙ q̄s
nō fecerit alo occidēdi sufficit ꝓbatio
ꝑ p̄sumptiōes ꝓbādo amicitiā occidē
tis. Et sic ex p̄dictis oībꝰ mãifestis cō
cludit ꝙ.d.Bar.carcerat⁹ nō prestitit
auxiliū coopatiuū ad dcm̄ homicidiū
ꝯmittēdū.⁊ ꝑꝯa nō tr̄ pēa statuti q̄ ē
vltimū suppliciū. Nec tenet ēt pena
iure cōi qꝛ abea vr̄ esse recessum per
dictū statutū:inquātū loq̄t de auxilio
qꝛ statutū vult ꝙ p̄stās auxilium ho-
micidio nō teneatur nisi illud auxiliū
sit cooperatiuum ad homicidium cō-
mittendum vt.s.plene probatum est

q̄ est intelligendum siue prestans auxiliū fuerit in simplici rixa, siue venerit ex pposito ad rixā faciēdam qr lz de iure cōi dubiū eēt, pter.l. qm̄ inulta facinora cū ibi notatis.C.ad.l.iul. de vi.ꝛ per notata per Bart.in.l.diu⁹ ff.ad.l. cor.de siccar.tñ attenta forma dicti statuti nō tenet prestans auxiliū nisi illud sit cooperatiuū ad illud maleficium faciendum ꝛ hoc voluit inducere statutū contra ius.cōmune q̄ ita debet intelligi vt aliqd̄ operet.l.si qd̄ de leg.j.ꝛ.c.si papa de priui.lib.vj.cū si.ꝛ hoc sentit.Bal.si recte cōsideretur in.l.j.in.iiij.op.in fi.C.si seruus extero.dum.alle.dictā.l.quoniā multa facinora. ¶ Preterea hoc etiā probatur ex verbis ipsius occisi qui postq̄ fuit vulneratus dixit ꝛ confessus est se nō habuisse nec habere aliquam inimicitiam cū illis Andree guicelli ꝛ sic cum dicto Bartholameo carcerato. Et q̄ volebat vt filij sui essent amici cum illis vt dicit dictus Victor de brixia testis per q̄ verba occisi apparet q̄ ipse Sacoman⁹ occisus dixerit ipsum Bartholameū nō fuisse aliqua culpa cooperatiua ad.d.homicidiū que exculpatio facta per.d.Sacomanū vulneratū in vltima voluntate operat hoc qr prodest ipi Bar.inculpato.sꝫ Bal. in.l.si quis in graui in prin.ff.ad sil.ꝛ mouet per text.in.l.diuus in fi.eo.tit. ꝛ si p̄mo iculpasset eū.ꝛ pter talē exculpationē nō pt iudex ex iudicijs cai torq̄re qr hꝫ idiciū inocētie p se. vt singulr dicit Bal.i.l.j.i vlt.col.C.cō.dele. alle.l.pau.§.j.ff.de bo.li. Et hoc dem seq̄t dn̄s me⁹.d.Jo.de prato i.l. trāsigere circa fi.C.de trāf. Et hāc sniām q̄ d.Bart.carcerat⁹ nō dꝫ puniri vltimo supplicio firmiter teneo.ꝛ maxime qr in penalib⁹ in re dubia in benigniorem partē interpretatio est faciēda.vt.l.si de interpretatione.ꝛ.in.l. preses cum similibus.

¶ An ille qui est in possessione eūdi p viā.ꝛ turbetur in ea possit accusare.

Consi.iiij.

In christi nomine. In cā q̄rele Ricij ꝛ Nico.q.Guilel.de abriana districtꝰ noualis cōtra Ambr.ꝛ Bapt.de briana sup q̄da via. In p̄mis aduertēdum q̄ fuit intētatū iudiciū pos.retinēdū.vt ptꝫ in cor q̄rela circa p̄n. ibi alo ꝛ in tētiōe pturbādi ꝛc.q̄ hoa ɔueniūt iter dicto vti possi.qr illō dat possidēti cōtra turbātē.vt.l.j.§.est igit. ff.vti pos. ꝛ.l.vnica co.ti.ꝛ ibi p Bar.ꝛ ēt ponit Bar.in.d.l.j.in p̄n.ꝛ in.l.si duo.ff.vti pos. ¶ Vn̄ videdū ē si ista duo sunt pbata vcꝫ.d.Riciū ꝛ Ni.frēs.fuisse ꝛ eē in pos.tpe turbatiōis asserte. ¶ Scd̄m q̄ ipsi fuerint turbati in sua pos.pacifica. ¶ De p̄mo nō est dubiū q̄.d.fratres fuerūt iā multis annis continue in pos.d.vie in eūdo ꝛ redeūdo cū.personis ꝛ plaustris vt deponunt q̄si oēs testes vtriusq̄ partis. ¶ De scd̄o sit pbatū est.d.Amb.ꝛ bap.turbasse p̄dictos fratres maxime in plātando certas arbores sup.d.via.vt pōt ēt apparere ex ispectiōe oculor.ex q̄ ispectiōe orit melior pbatio q̄ p testes. vt not. elegāter Bald.in.l.ɔ negātē.C.ad.l. aql. ¶ Itē satis ē turbare ex quo ɔdicit q̄rele ꝛ asserit se posse p̄dicta facere tāq̄ in re sua vt no.singulr Bar.in l.si pri⁹.ff.de no.op.nū. ¶ Sꝫ vnū dubiū si est pbata pos.d.Amb.ꝛ bap. Et breuiter dico q̄ nō lꝫ aliq̄ testes dicāt q̄ auctores sui aliq̄n fuerūt p.d.viam tñ nō ɔstat qd̄ fuerint iā plurib⁹ annis ꝛ maxime tpe.d.turbatiōis ꝛ plātationis qd̄ erat necessariū pbare p.d.§.retinēde insti.de iterdictis. Et maxime cū nō sit pbatū aliquo mō de iure plātādi sed solū eūdi p aliquos suos auctores iā multis annis elapsis imo dico plus q̄ etiā si dicti fratres contra quos fuit q̄relatū habuissent ibiq̄ ius eūdi qd̄ tñ nō ɔcedit nō potuissent plātare.d.arbores ex quo sunt ipedimēto itineris ꝛ vie.d.q̄relātib⁹ vt ad oculū videri pōt ꝛ sic turbaret in sua pos.eūdi cū psonis et plaustris ideo merito veniūt cōdēnādi.d.turbātes. ¶ Et lꝫ

narratio petitorii.l.dñi possit oduci l materia possessorij ad adiuuādū possessorium. vt no. Ant.de but.in.c. ti.in v.notabili extra de iud.& Bart.in.l. si duo in prin.ff.vti possi. testes exami nati in pos. poterint interrogari in petitorio ad adiu. pos. fm Jaco.but. in.l.momentanee.C.qui legitimā per sonā. Tamē si cōsideramus ea qui de ducta sunt in iudicio.pbatū est dñium ex pare querelātiū & nō ex parte 2ia. ¶ Primo p instr3 ...lquū diuisiōis ip sor dictor qrelātiū tem ō. M.cccxci. in quo dātur coherētes auctores que relator nec fit mētio de via.& sic tunc tpis nō erat via sed confinis erat vis ad vicinos. Et similiter instrm aucto rum.d. querelator tactū post .dc.M. cccxcvij.dat confines dictos querelatos nō facta mentione vie.& sic illis tē poribus dicta via nō erat ibi. & in du bio videt fuisse facta post. ¶ Sed du bium pōt esse ex quo terreno facta fue rit an ex terreno vtriusq an vero dicto rum querelantiū. Et teneo q in dubio psumitur fuisse facta de terreno dicto rum querelātiū pbari pōt pluribus mo dis. ¶ Primo q terrenū querelatorum est altius q sit via & equalis terreno qrelator. vt deponit Albertinus vngaretus.& sic in dubio presumit facta de terreno equali & nō de inequali.cui nō cōuenit q cui nō cōuenit res dispo sita cōuenit dispositū.l.hos accusare §.omnibus.ff.de accu.& l.iiij.§.totiēs.ff. de dā.inec. ¶ Scdo pbat ex fossato q est inter viā & fundos vtriusq ptis.q est depssus & magis cōuenit pdio qrelātiū & sicut cōicat p pitos in arte iu dicari cōsueuit ar.no.in.§. preterea per alluuionē cū glo.ibi insti.de rer diui. ¶ Tertio q illa via fuit cauata p.d. qrelātes & suos auctores ergo sua esse psumit ar.l.tertia.cū ibi not.ff.de solu. & l.iij.cū gl.C.finiū regūdor. ¶ Quar to q si p illā viā est pons.q semp fuit aptat & refect expēsis qrelātium ergo via psumit esse eor p.d.iura. ¶ Quin to q illa via est directa fm curtinum d.qrelātiū & si esset pro dimidia qrela tor nō directa nec quātū ad vnā par tem ad aliā q nō est verisimile bonum est em ar.a verisimili.vt.l.nō est veri simile.ff.qd met cā cū si. ¶ Sexto q per illā viā de directo itur in domum querelantiū & est iuxta pos.suas p lon gum spaciū ne igit vna & eadē res di uerso iure censeatur iudicāda est fuis se & esse ipsor querelā.ar.l.cū q edes ff.de vsucap. ¶ Septimo q in capite d.vie sup curtino qrelātiū est vna por ta per q in domū suā ingrediunt cum psonis aīalib & plaustris & egrediunt ad suas possessiones & in hoc sunt in pacifica pos.vel quasi iuris eūdi & re deūdi in qua nō sunt aduersarij eorū qd est potissimū ar.tam pos. q dñi.d. vie vt de se ptz: & qd ptz expresse non est pbare necesse. Et l3 aliqui testes videant dicere q etiā ex latere.d.vie versus terrenū aduersarior fuerit alia vna alia porta ex opposito.d.p q au ctores qrelator solebāt exire & introi re p.d.viā. ¶ Tñ pper hoc nō sequit q hoc sit ver maxime q.d.fuerit in to tū vel in partē.d.qrelator.q girard buson modice imo nulli fidei ē:& hu milis & deploratus cui nulla fides est adhibēda iuxta.l.si qs ex argentarijs §.j.ibi humilis & deplorat.ff. de edē do vt pbabit in oppositiōibus facien dis ɔtra testes. ¶ Et ali testis scilicet Andr. pauesotus cui nullo modo est credendum.quia dixit falsum in de positione sua dum super generalibus dicitur quod recte respondit.et tñ hoc est falsum quia est secundus consangui neus Ambrosij aduci farij propter vxo rem suam vt probatur iuxta nota.in.l. parentes.C.de testibus.& in capi.po stremi.extra de appellatio.cum simi libus. ¶ Preterea dico,quod expres sisset se fuisse coniunctum cum Am bro.tamen propter illam coniunctio nem non esset ei fides adhibenda per dicta iura. ¶ Et idem dicendum est de Jac.maleue.qui qdāmō testificas se in fauorē Philip.nepotis sui q hēret poss.iuxta dictā viam et sic si Ambro sius et Baptista obtinerēt etiā posset pdesse.d.nepoti suo q haberet litem causam per.c.personas cum ibi no.fm

vnũ intellectũ de appel. ¶ Itẽ illis testibus ⁊ aliis loquẽtib⁹ in fauorẽ q̃relatoꝝ nõ ẽ credẽdũ q: loquunẗ de auditu.l.testiũ.C.de testib⁹ ⁊.c.cũ causã. extra de testib⁹. ¶ Itẽ q: sunt singulares.c.cũ di.ecctl.extra de electiõe et.c. bone memorie magũtine.e.ti. ⁊ p no. in.d.l.testiũ.⁊ in.l.j.C.de testa. maxie per Bal.cũ multis sili. ¶ Itẽ q: sũt varij.l.q̃ falsa vel varia.ff.de testi. ¶ Itẽ q: testes q̃relãtiũ dicũt magis verisimiliora vt pt3 ex rõnib⁹ de qb⁹.s.dixi Ergo eis magis est credẽdũ.l.ob carmẽ.§.testes.ff.de testib⁹. Itẽ q: posito q ans fuisset porta in terreno dictoꝝ q̃relatoꝝ tñ vt nulla dr.si erat.erat in loco aliquãtulũ remoto a dcã via. nõ sup dictã viã. sicut habẽt q̃relãtes et poterat illa porta fuire curtiuis suis. ¶ Et l3 aliq̃n venissent sup dicta via mediãte dicta porta tñ potuerũt venire iure familiaritat3.iuxta.l.q̃ iure familiaritat3 cũ ibi no.ff.de acq.pos. ⁊ l c.cũ eccl'ia sutrina extra de cã pos.⁊ ꝓprietatis.cũ si.ex q̃ p̃dicta et p dicta ⁊ statim dicã apparet qđ illa fuit et est dictoꝝ q̃relãtiũ.⁊ maxime cũ essent vicini q: aliq̃n patiunẗ ire p suas vias vicinales ⁊ aliq̃n p fundos ꝓprios.nedũ vicinos sed ẽt q̃nq3 extraneos. ar. l.certi cõdi.§.si nũmos in ṽbo quotidie.ff.si cer.pe. ¶ Octauo q illa via fuerit ⁊ sit dictoꝝ q̃relãtiũ.pbaẗ.q: sẽper appellata fuit ⁊ appellaẗ la via di pelosi q̃ sunt illi q̃relãtes ⁊ sui maiores q̃ appellanẗ i pelosi et nõ q̃relatti vt pbatũ est p multos testes illud em nomẽ la via de i pelosi.idõ sibi assumpsit q: fuit ipsoꝝ de pelosis et ab eis factatũ est bonũ ar.a noie. seu a denolatiõe vt dicit Bald.in.c.j.in ti. an mari⁹ succedat in benefi. ⁊ Bar. in.l. dececernim⁹.C.de sacro.eccle.⁊ in.l.j. C.de offi.p̃fecti vrbis.⁊ in.l.si idẽ.C.de codicillis cũ si.in tm̃ q res p̃sumiẗ eẽ illi⁹ sub cui⁹ nomine poniẗ vt elegãter no.Bal.in.l.gall⁹ in.§.nũc de vetie.l. p illũ tex.ff.de libe.⁊ posthu.p q dcm vr decidi ista qõ stãte.d. nolatiõe valet q.d. via dicatur la via di pelosi. ¶ Itẽ hoc ẽt pbat q: illa ṽba vulgaria la via di pelosi.lat le assumpta dñt exponi.i.via pelosoꝝ q verbũ pelosorũ cũ sit genitiui casus significat dñiu vt.l.ij.§.j.ff.de religio.⁊ sump.fu.⁊ no. p Bart.⁊ doc.in rub.ff.de no. ope.nũ. cũ si.Ergo illa denoiatio significat q dñiũ dicte vie fuit illoꝝ q̃relãtiũ qui sunt de pelosc3. ¶ Itẽ dato q habuisset aliqđ ius eũdi p.d.portã in.d.via. tñ illđ ius erat ex.d.porta q̃ ñ ẽ.d.q̃relãtiu3. Itẽ q: illđ ius aut est reale aut psonale. Si reale p dictã portã ire nõ possunt.q: sua nõ est. Si psonale non ꝯstat q illud ius psonale fit extra dictã portã. nec p aliũ locũ q̃ p dictam portã.nec hoc est pbatũ. ¶ Itẽ q: non ꝯstat q.d.q̃relati emerint.d.ius eũdi p dictã viã maxime mediãte dcã porta nõ vidi suũ iustũ ẽptiõis. s3 vn⁹ d3 marti Ambr. Bertosalij dicit ꝯ. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ ꝯcludo q venit ꝓnũciãdũ in fauorẽ.d.q̃relãtiũ q̃ dicunẗ li pelosci. ¶ Cetera suppleat excellẽtia dñi iudicare debẽtis.⁊ ad locũ vie pri⁹ accedat ⁊ bñ examinet p̃dicta iux.l.si irruptiõe.§.ad offm.ff.finiũ regũdoꝝ.

¶ An quis possit intrare domum suã armata manu.

Consi.iiij.

In christi noie. Ac inuocata spũs scĩ gr̃a Uisa q̃rela ꝓducta p Nic. d marchadẽtis ciuẽ trideri ꝯtra Bonauẽ.fre3 suũ ex eo q Bonauẽ. dr ingressus in quãdã domũ clausam ⁊ nemie in ea existẽte ⁊c. Et viso instr̃o diuisionis facte de.d.domo cũ vna alia ⁊ visis qbusdã aliis scriptur3 ad materiã pertinẽtib⁹. ¶ In primis examinãdũ est an dictus Bonauen. potuerit impune intrare dictã domum sicut fecit. ¶ Pro cuius quidem dubũ declaratione est videndum an.d. Bonauen. esset tunc in possessione dicte domus ciuili vel naturali.maxime propter instr3 diuisiõis. ¶ Et vr p̃ma facie dicẽ

dum q̃ nõ.q2 illa diuisio vr̃ fuisse nul-
la ex quo oẽs tres fratres erat mino-
res.v3 Nicolaus pubes Boñ.et Joh.
pupilli.et nõ interuenit decretũ vel au
ctoritas iudicis.qd̃ videbat̃ eẽ neces-
sariũ ẽt i casu q̃ expedit pupillo vt mi
nori diuidere vt no.bal.i.l.iter pupil-
los.p gl.ibi.ff.de auc.tu.et Ang.in.l.in
terdũ.ff.q̃ potiores in pig.habe.et Flo
ria.i.l.luci9.ff.fa.he. ¶ Itẽ q2 null9 ma
ior ꝓuocauit.l.si pupillorũ in p̃n.ff.de
reb9 eo.et no.p gl.bar.et doc.i.l.iubem9
in p̃n.C.de sa.san.ec.et no.Fl.i.l.fund9
et i.d.l.lucius.ff.fa.her.cũ si. Itẽ q2 vr̃
obstare statu.tridẽti de alienationib9
minorũ qd̃ ẽt vr̃ req̃rere decretũ vl' au
ctoritatẽ iudicis. ¶ Si g̃ dicta diuisio
fuit nulla vr̃ q̃ ẽt ꝯstitutũ appositũ in
ꝯctu diuisionis sit nullũ p gl.notabliẽ
in.l.si patronus in.§.patronũ.ff.ne q̃d
in fraudẽ.et p no.p Bal.in.c.ij.in ti.de
feudo dato i vi.legis cõmisso.in vsib9
feudoꝝ vbi vr̃ exp̃sse hic tenere in cõsti
tuto.et idẽ sentit Bal.in.l.ex testõ.i si.
C.de fideicõ.et Ant.de but.i.c.cũ inter
nos in p̃n.ij.col.ex̃ de re iud. ¶ Ite3 p
hec q2 vbi p̃ncipale est nullũ cl'a renũ
ciationis similiter.est nulla vt voluit
bal.in.l. si q̃s in pe.col.C.de pac.alle.
cũ.l aut.si q̃ mulier.C.ad vellei. ¶ Itẽ
q2 reprobato aliq̃ reprobat̃ q̃cq̃d venit
i ei9 cõcomitãtiã siue sit p̃ciale siue pe
nale.l.seius et augeri9.ff.ad.l.fal. fm
bal.in.l.si pactũ in p̃n.C.de colla.cum
siml.s3 his nõ obstãtib9 teneo ꝯ.v3 q̃
dict9 Bonañ.erat in pos.ciuili et natu
rali dicte domus duabus rõnibus p̃n
cipaliter. ¶ Prima est ꝓpter dictũ cõ
stitutũ.Na3 si dictus Nicolaus erat
añ dictã diuisionẽ in pos.dicte domus
per dictũ estimũ simpl'r factũ i dicto
instr̃o diuisionis dũ ꝯstituit se fratru3
suoꝝ noie in eos fuit translata pos.et
ciuilis et naturalis.l.qd̃ meo.in p̃n.cũ
ibi no.ff.de acq̃.pos.et no.Bar.in.l.cre
ditores in.xi.col.in fi.v̾.sed pone q̃ de
bitor.C.de pig.vbi dicit notabiliter q̃
qñ q̃s ꝯstituit se tenere et possidere sim
pliciter ꝓ alio transfertur pos.ciuilis
et naturalis et sola detentatio remanet
apud constituentem. ¶ Sed quando

ꝯstituit p̃cario noie possidere.trãsfert̃
sola ciuilis et remanet apud ꝯstituentẽ
naturalis.l.et h3.§.cũ q̃.ff.de p̃cario.et
hoc vltimũ ẽt t3 bar.in.d.l.creditores
in.ij.q.p̃n.in.iiij.col. ad fi.Et idẽ t3 in
vtroq3 Jo.pe.de papia in sua practica
in forma libelli in ꝯctu venditiõis.in
gl.in v̾bo cõstituens ex nũc.q̃ dicit pp
hoc vtilius esse q̃ q̃s cõstituat simpl'r
alteri9 noie possidere q̃ p̃cario noie.et
idẽ t3 Ang.de are.inst.de act.in.§.ac-
tionẽ in materia ꝯstituti in v̾si.addas
tñ q̃ aliq̃ notarij. ¶ Nec obstat dũ di-
xi q̃ ꝯctus ille diuisiõis fuit nullus g̃
et cõstitutũ in eo appositũ q2 l3 fuisset
nullus qd̃ tñ hoc nõ decido.iq2 de hoc
est qõ tñ pp hec nõ desineret qn fuiss3
p dictũ cõstitutũ trãslata pos.q2 ex in
utili ꝯctu trãsfertur pos.vt.l.i.§. si vir
vxori.ff.de acq̃.pos.et ibi hec vult bar.
et alij doc.Nã qñ aliq̃s p̃t ꝑdere posses
sionẽ ex inutili ꝯctu p cũ celebrato p̃t
trãsferri pos.vt ibi.Secus si nõ posset
ꝑdere pos.vt.l.iubemus.in fi.C.de sa.
san.ec.fm bar.et alios in.d.§.si vir vxo
ri. ¶ S3 pupillus l3 nõ possit alienare
vl' diuidere regl'r sine decreto iudicis
vt dcm̃ est.ñ̃ l3 cũ tutoris auctoritate
põt transferre possessionẽ sine decreto
ex quo pos.est minoris p̃iudicij.l.si res
mobilẽ.ff.de acq̃.pos.vt elegãter not.
Jo.de imo.in.l.ij.§.si a pupillo per gl.
ibi.ff.de vsucap.ꝓ emp.si hec põt pu-
pillus3 ergo multo magis adultus si-
cut erat ipse Nicolaus cũ auctoritate
curatoris.Nec ob.statutũ p̃allegatu3
q2 loq̃t̃ quo ad trãslationẽ dñij non
q̃ ad possessionẽ transferendã. ¶ Nec
obstat si dicat̃ illud qd̃ d̃r qd̃ ẽt lex in-
utili ꝯctu trãsfert̃ possessio ꝓcedit i ca
su v̾o qñ fuit fctã traditio.Secus i ca
su ficto vbi est cõstitutũ q̃ tũc non vr̃
trãsferri possessio vt disputãdo termi
nauit.d.Argẽtinus filius.d.Rayneri
de forliuio vt refert Pau.de ca.in.d.l.
i.§.si vir vxo.ff.de acq̃.pos.q2 immo et
p cõsti.trãsfert̃ possessio q2 l3 ad tran
slationẽ dñij req̃rat̃ cã.l.nũq̃ nuda.ff.
de acq̃.re.no.nõ sic ad trãslationẽ pos
sessionis.q2 illa transfert̃ nõ solũ p ve
ra3 s3 ẽt p fictã traditionem,vt voluit

Bar.l.l.q͂ meo in p̄n.ff.de acq̄r.poss.⁊ hoc in termis ꝫ Pau.de cast.in.d.§.si vir vxori.¶ Nec obst.si dicatur nō cō stat q̄d illa dom⁹ venerit in parte ipsi Bonauenture ſ; ipſa vna cū alia parte venit in ptibus Bonauēture et Joannis q: r̄ndetur q̄d ex ſeq̄ntibus apparet q̄d immo illa dom⁹ de qua agit͂ fuit pars Bonauenture ſolū: nā postea mortuo Joanne alia pars fuit diuiſa iter Nicolaū ⁊ bonauē. q: Nicola⁹ poſſidet dimidiā alteri⁹ partis tāq̄ diuiſam de portione tāgēte Joanni: ergo ex hoc ſequēti apparet q̄d domus p̄dicta eſt illa que remāſit in parte tertia ipſi bonauēture q̄ ſequētia declarāt p̄cedentia.l.ſi ſeru⁹ pluriū.§.fi.ff. de leg.j.cū ſi. ¶ Scd̄a rō principalis q̄d dict⁹ bonauētura fuerit i poſſeſſione dicte dom⁹ ēt non exiſtēte dicta diuiſione valida quo ad dn̄ium vel poſſeſſionē probatur. Nā ſer Rigus cui⁹ erat dicta dom⁹ poſſedit tp̄e eius vite eā:⁊ ſtetit in poſſeſſionē dictarum domoꝝ vſq; ad ei⁹ mortē: vt mihi aſſerit͂ in facto. Et q̄ rigus inſtituit heredes ſuos vniuerſales Nicolaū bonauēturā ⁊ ioannē; fratres p̄dictos. Et poſt ei⁹ mortē ipſi adiuerūt h̄ditatē ⁊ acceperūt poſſeſſionē dictaꝝ domoꝝ ⁊ maxime dom⁹ p̄dicte.de qua eſt q̄d eā vr͂ eā inhabitando vt d̄r. Et ſic acquiſiuerūt poſſeſſionē ciuilē ⁊ naturalē vē; q̄libet p tertia p̄te pro indiuiſo.iuxta.l. cū heredes.in prin.cū ibi no.ff.d acq̄. poſ.ꝯiuncta.l.locus.in princ.eo.tit. Et poſtea mortuo Joanne ſtādo i poſſeſſiōe tot⁹:⁊ adeūdo ei⁹ h̄ditatē vel faciēdo actus q̄ nō potuiſſent fieri citra ius ⁊ nomē heredis vt.l.p herede.l.p̄n ci.⁊.§.ſi q̄d tn̄.ff.de acq̄.h̄di. ¶ Videt͂ q̄libet eoꝝ h̄re poſſeſſionē dcē domus p dimidia p indiuiſo. Et facit.l. duo. cū ibi no.ff.de acq̄.h̄di. Et licet dict⁹ bonauētura ſe abſentauerit a ciuitate tridēti:⁊ Nicola⁹ inhabitauerit dictā domū ſol⁹ cū ſua familia:tn̄ p pter hoc nō vr͂ bonauētura perdidiſſe poſſeſſionē ſaltē ciuilē vt.l.clā poſſidere.§. qui ad nūdinas.ff.d acq̄.poſ. imo credo q͂ nō p̄diderit ēt naturalē q̄ſn̄ dubio nō p̄ſumit͂ ff.ſ. Nicola⁹ voluiſſe inhabitare aſo p̄uādi ipſum bonauēturā ſua poſſeſſiōe p idiuiſo.ar.l.marito. ff. p ſocio. Itē q: vr͂ i dubio ihabitaſſe p parte ſua tm̄ p indiuiſo ꝫ totā domū occupauerit ex q̄ in q̄libet ceſpite terre h̄ebat dn̄iū ⁊ poſſeſſionē p dimidia p idiuiſo.vt h̄etur p gl.l.l.q̄ rome.in.§. duo fr̄es.ff.de v̄b.ob.ꝯiūcta.l. loc⁹. ff. d acq̄.poſ.cū ſi. Et p hoc.l.duo.ff.d acq̄.here.⁊ q̄d ibi no. Ricard⁹ malū.bal. ang.⁊ Pau.d ca.q̄ dn̄t p illū tex.deciſi poſſe q̄ñe q̄tidianā.ve; ſi ſunt duo fr̄es h̄ntes domū cōem ⁊ vn⁹ ſe abſētat alter ihabitat totā domū. Si poſtea reuertit͂ alter p plures ānos et petit a fr̄e pēſionē p p̄te ſua: q: ille plus ſua p̄te vſus eſt q͂ ip̄e nō tenet͂ ſoluere q: nō potuit vti: vel habitare p p̄te ſi erat cōis p indiuiſo. Sicut q̄ñ ē ḡet⁹ q̄ nō pōt in p̄te vni⁹ q̄n ḡerat in p̄te alteri⁹ nō inducit aditionē p exemp.in. d. l.duo de q̄ etiā h̄r p bal.⁊ doct.in.l. ij. C.q̄ teſt.face.poſ.⁊ Jac.d aluerotis in c.j.in.§.p̄terea ducat⁹ in pen.col.in fi. v̄.q̄ro q̄d ſi duo habitēt in ti. de p hi. ſeu.aliena.p Fed.⁊ p Flo.in.l.ſabin⁹. ad fi.j.col.ff.cōi diui.⁊ p Ray. d forliuio in.l.illd.ff.de ritu nup. Et ſi p hec dico q͂ i dubio nō vr͂ dictus Nicolaus tenuiſſe domū niſi p iure ſuo ⁊ nō p iure bonauēture fr̄is ſui:ꝫ totā domū occupauerit ⁊ ex hoc ſequit͂ q͂ ipſe bonauētura nō p̄didit ēt poſſionē naturalē imo per fr̄em vr͂ retinuiſſe ſuā poſſeſſionē naturalē ar.l.q̄ fundu; cū ibi no.per Bar.⁊ doc.ff. quēad.ſer.amit. ¶ Nec ob.l.clā poſſidere.§.q̄ ad nūdinas.vbi vr͂ q͂ occupās acq̄rit poſſionē naturalē.ꝫ abſens retineat ciuilē;:q: ibi loquit͂ i occupante alo acquirendi poſſionē naturalē quā prius nullā.h̄ebat ⁊ alo p̄uādi abſentē ſua poſſione naturali ſi q̄s h̄ebat vt p; ibi aliq̄s occupauit ⁊ ibi videri clā poſſidere. S; i caſu nr̄o iſtud i dubio nō p̄ſumit͂ ex q̄ h̄ebat nicola⁹ iuſtā cā;retinēdi ⁊ ihabitādi i dcā domo tāq̄ cōi p̄ſupponēdo tn̄ vt dixi q͂ diuiſionū fuiſſet fcā.vr͂ ſi diuiſio fuit nlla ⁊ p ꝯſtitutū nlla fuiſſet trāſlata poſſeſſio in.d. Bonauētu.

¶ Sed si fuisset in totũ trãslata possessio in ipm bonauẽturã per ɔstitutũ vt dixi circa pn.tũc inhabitãdo sine licẽtia ⁊ ɔsensu bonauẽture essemus in casu.ð.§.qui ad nũdinas.vbi bonauẽtura solũ retineret possessionẽ ciuilẽ. ⁊ si veniẽtẽ vel redeũtẽ Nicolaus nõ admisit tũc videref poti⁹ vt ꝙ clã possidere:vt in.ð.§.qui ad nũdinas.in fi. ¶ Ex his itaqꝫ declarat apparet manifeste decisio qõnis.ð.pncipalr posite:videlꝫ an dictus bonauẽtura potuerit intrare ppria authoritate in dictã domũ impune.⁊ dico ꝙ sic.discurrẽdo breuiter per omnes casus supra dictos.Nã aut per dictũ ɔstitutũ fuit trãslata possess.in totũ ciuilis⁊ naturalis in ipsum bonauenturã.⁊ in hoc casu potuit impune intrare domum suã in cuius possess.erat ⁊ potuisset intrare etiã armata manu per vim ⁊ Nico. eius fratri renitẽti resistere:qꝛ in hoc non dꝫ vim inferre Nicolao fratri suo sed potius se defendit.l.cum fundũ. cum ibi no.ff.de vi ⁊ vi ar.Et ita singulariter tenet bar.in.l.creditores.in.vi. col.in fi.versi.sed pone ꝙ debitor non solum.C.de pig.immo ipse Nico.non admittẽdo bonauẽ.redeũtẽ ad domũ suã:⁊ ad suã possessionẽ dꝫ vim inferre ip̃i bonauẽ.⁊ ipse esset puniendus de violẽtia.vt pbatur in.ð.l.clã possidere.in.§.qui ad nũdinas.ff.de acqr. pos.¶ Aut per ɔstitutũ non fuit trãslata aliq̃ possessio in ipsum bonauẽ.sed ipse erat solũ in possessiõe dicte dom⁹ pro dimidia.iurta.l.locus.in pn.ff.de acq.pos.¶ Et sĩr idẽ dicẽdũ est vt ipse bonauẽ.potuerit redire ad domũ suã ppria authoritate ⁊ intrare possessionem toti⁹ dom⁹ ex quo non potuisset intrare partẽ suã quin itrasset in partem Nicol.fratris ex quo erat cõis p indiuiso taꝫ respectu dñij ꝙ respectu possess.vt dixi.ð.p no.in.l.duo fratres. de acq.here.⁊ potuisset etiã p vim intrare.vt.ð.dixi.maxime cũ idẽ iuris sit de parte quo ad partẽ sicut de toto q̃ ad totũ cum sit eadẽ rõ.vt.l.que de tota.ff.de rei vẽdi.⁊ pſertim cuꝫ sit cõis pro indiuiso:vt dixi.¶ Cũ ergo in oĩꝫ casum bonauẽ.potuerit intrare in domum suã in totũ vel pro dimidia eiũ per vim armata manu:et Nico.fratri resistẽti ɔuenire de iure.sequit ꝙ nullam penã meref ipse bonauẽ.qꝛ ꝙ fit lege pmittẽte penã non meref.l.grach⁹.C.de adul.sed ipse Nic.si resistit ipse fecit ɔ ius ⁊ vim dꝫ intulisse.vt.ð. §.qui ad nũdinas.in fi.Ergo ipse Nico.penã meref.¶ Et ex his sequit decisio ad oĩa que in ɔclusione.q̃rele Nico.petunf.¶ Et pmo inquãtum petit Nico.ɔdẽnari bonauẽ.cũ suis sequacib⁹ fm formã iuris ⁊ statutũ ciuitatꝫ Tridẽti ꝙ ipse bonauẽtura nullo modo dꝫ ɔdẽnari sed absolui:quia nõ dl̃l quit in aliquo:vt dixi.qꝛ vbi nõ est dl̃ctũ ibi nõ dꝫ esse pena:quia pena cõmẽsuraf in delicto.l.sancim⁹.C.ð pe. et.l.ex facto.§.ulti⁹ lõgin⁹.ff.de vul.⁊ pup.¶ Scdo sĩr seu sequaces nõ debẽt ɔdẽnari quia si fuit licitũ bonauẽture intrare domũ suã etiã p vim armata manu.videf etiã fuisse licitũ ducere socios sine qb⁹ nõ potuissent cõmode intrare domũ suã:maxime vbi Nico.voluisset resistere.⁊ pro hoc all. in.l.refectionis gratia.ff.cõ.pdio.ibi: fabricꝫ mei.⁊ qð ibi singulr nor.Pau. de ca.qui dixit p illũ tex.ꝙ illud ꝙ facere possum p me possum ⁊ p ministris meis ad hoc necessarijs.⁊ si resistere os illis videreris mihi resistere.all.ẽt.l. ossa.§.fi.ff.ð reli.⁊ sũp.fu.¶ Et subdit ꝙ est ar.ꝙ si ex forma stat.licitũ ẽ alicui vldictã sumere de quo q̃ ipm offendit:ꝙ statu.dicit valere ad refrenãda maleficia:qꝛ facit puatũ ministrũ reipublice.C.qñ li.vnl.si.tu.vl.l.i.ꝙ sibi sit licitũ ɔgregare amicos q̃ ipꝫ iuuẽt ad hoc.⁊ ꝙ illi nõ puniũf sicut nec ipe pncipalr:⁊ de hoc dicit eẽ glo.fin.i.l.si cũ fũd⁹.ff.ð vi⁊vi ar.⁊ lꝫ gl.i.l.grach⁹.C. ð adul.videaf reqrere ꝙ ɔgregati debeãt eẽ tales qb⁹ ille ɔgregãs possit pcipe vt filij.tñ dicit ꝙ i ɔtrũ facit.ð.l. rfectiõis.vez ꝙ qlibet ẽt extnei possint ɔgregari.⁊ istã ptẽ tꝫ Ja.bu.quẽ pau. i.ð.l.refectiõis.Et hãc ptẽ tenes cẽrerã p quã ratia obtinui i ciuitate verone vbi sta.ꝙ si fr reptat aliquẽ maleꝑuer

fantē cū sorore possit ipsum īpune occidere: q vn⁹ qui reperierat quēdā in camera cubiculari cū sorore cū armis et ɔuocauit amicos armatos: ꝛ occidit illū: lʒ statutū loquat̄ de fratre: tn̄ debet etiā extēdi ad amicos ɔgregatos: sine qb⁹ tute nō potuisset occidere illū reptū cū sorore. Et ita per totā curiā Uerone fuit iudicatū. Et idē in effectu tenet Pau. de ca. i. l. raptores. in ij. col. C. de epi. ꝛ cle. all'. etiā no. i. l. iij. §. cum igit̄. ff. de vi ꝛ vi ar. ꝛ idē tenet Bal. in. l. j. in. xvj. coi. v̄si. sed qd si vbi guerra. C. v̄n̄ vi. vbi dicit q̄ si guerra est licita ɔfederati ꝛ amici possunt interesse p no. in. d. §. cū igit̄. cū alijs ibi per eū all'. Et ibi idē tenet Bal. in. l. vt vim. in. iij. in p̄n. versi. sed an. ꝛ vbi est licita. ff. de iusti. ꝛ iu. vbi lʒ q vbi est licita defensio vel vltimo possunt conuocari amici ꝛ priuate p̄sone ad vlciscēdum qꝛ si in p̄ncipali non h̄ȝ necē maleficij: ergo nec in sequacib⁹: vel assocīātib⁹: quia sunt accessorij ad actum p̄missum. ꝛ lʒ circa hec multa possent adduci. tn̄ quia ista est veritas breuitatis cā istis ero ɔtent⁹. ¶ Tertio seq̄tur alia decisio q p̄dicti Bonauētura et socij nō tenent̄ ad p̄stādam aliquā idoneā cautionē de non offendēdo: ex quo lesi nō dicunt̄ offendisse nec offendere voluisse: sed poti⁹ se defendere iure licito. ar. l. harū. ꝛ. l. egi. cū ibi no. ff. si ser. vēdi. ꝛ per no. in. l. illicitas. in. §. ne potētiores. ff. de offi. p̄si. cum simi. ¶ Quarto sequit̄ alia decisio q Bonauētura ꝛ seq̄ces nō tenent̄ ad p̄standā cautionē de q̄nq̄ milib⁹ ducatoꝝ p iurib⁹ testamēti furto: vt dicit Nic. sibi subtracti: quia istud nō p̄bat̄ immo p testes positos ad tortura p̄bat̄ ɔtriuʒ: nec stādū est dicto suo: ex quo p Bonauēturā ꝛ socios nihil ɔ ius factū est: ꝛ sic nō h̄ȝ locū materia. l. si q̄n. C. vnde vi. cū si. ꝛ lō in hoc casu duo essent necessaria. ¶ P̄rio vt Nico. p̄baret furtum vt. l. si de possessiōe. i si. ꝛ ibi Ang. ꝛ doc. C. de p̄ba. Itē q p̄baret tenorē insti. seu testi vt dicit Ange. s̄m glo. et Cy. ibi cū ergo n̄ p̄bet̄ furtū nec tenor testi. sequit̄ q illa cautio frustra est p̄stāda. l. cū cogēdū. §. sabin⁹. ff. de peti. cum si. ¶ Quīto sequit̄ alia decisio q d. Bonauētura nō dʒ ɔdēnari in amissiōe iurꝫ sui in dicta domo qd vere h̄ȝ: quia nō delinqt neq̄ sum⁹ i casu. l. si qs in tm̄. C. v̄n̄ vi. nec in alio casu legis q̄ debeat ius suū p̄dere: vel in aliquo cōdēnari ex quo fecit lege p̄mittente. vt d. l. gracc⁹. C. de adul. Et marie q̄a cū qs occupat rē rōne p̄sūptiōis iuris qd h̄ȝ in re nō solū in p̄prietate: sʒ etiā in ciuili possessiōe excusat̄ a dolo ꝛ c̄lpa. ꝛ p ɔn̄s a pena ɔstōnis. l. si qs in tātā. C. v̄n̄ vi. s̄m Inno. singulr in. c. cū i officijs. ex̄ d̄ testa. quē seq̄t Bal. i aut. hꝫ etiā. in. iij. coi. C. de epi. ꝛ cle.

¶ An statutū q bānit⁹ possit impune offendi intelligat̄ q possit īpune occidi: ꝛ an intelligat̄ q possit ab vxore vl̄ filio vel alia etiā nō ɔiūcta veneno necari. ꝛ qua pena puniri debeat.

Consi. v.

In Christi noīe. amē. Casus talis. p̄cessum est p magnifi. ac gene. vir. d. Pe. foscarenū p illu. d. do. ve. terre Salodij totiusq̄ ripie Brixiēsis capitaneū dignissimū ꝛ puisorē p inq̄sitionē ɔ et aduersus Antoniolū. q. Ioānis vulpe de mōte Garignani: ꝛ d̄nicā ei⁹ vxo. tā q̄ ɔ publicos ꝛ famosos veneficos homies male ɔditiōis ꝛ fame ex eo q. d. Anto. p̄petrauit adulteriū plarib⁹ vicib⁹ cū. d. D̄nica secū coeūdo viuente Gaspariño p̄mo ei⁹ marito: ꝛ q nō cōtēti hac neqtia iter se ordinauerūt et tractauerūt diabolica inspiratiōe ducti hoc detestabile scel⁹: vʒ q. d. D̄nica deberet toxicare. d. Gaspa. ꝛ q post ea ipse Antoni⁹ acciperet eā in vxorē. quo q̄dē ordie ꝛ tractatu dato ꝛ facto inter eos de hyeme p̄xime p̄terita p̄dicti adulteri ꝛ venefici nō ɔtēti ex p̄dictis, sed mala malis addēdo: ꝛ i suo malo p̄posito p̄seuerātes: aio ꝛ itētione. d. tractatū ꝛ ordinē finiēdi iter eos datū vt supra firmata inter eos fides

pro p̄dictis

pro p̄dictis adimplēdis. d. Antonius iuit vrtiā ⁊ emit venenū habitis aliquibus denarijs ab ipsa dn̄ica p̄ emēdo tosicū q̄ secū tulit ⁊ dedit ipsi dn̄ice vt cū eo tosicaret. d. Gaspa. maritū suum iux. d. ordinē inter eos datū: q̄ cū habuit p̄dicta dn̄ica sciēter dolose ⁊ appēsate ⁊ tractate aio ad intentiōe itra scriptū veneficiū cōmittēdi ⁊. d. tractatū ⁊ ordinē p̄ducēdi die dn̄ica pria q̄dragesimi tosicū p̄dictū posuit in scudella. d. Gas. tunc mariti sui. ⁊ postea posuit intus ferculū de cumulis cauliō ⁊ cicere. ⁊ illud dedit. d. Ga. marito suo q̄ qdē venenū cū. d. ferculo p̄dictꝰ Gas. assumpsit ⁊ comedit. q̄ assumpto statiꝫ incepit vehementer vomitare ⁊ deorsū egere ex q̄ tosico. d. Ga. die mercurij sequenti mortuꝰ fuit ⁊ ēq̄ inquisitiōe formata. d. Antoniꝰ. ⁊ dn̄ica iugales rei p̄stituti corā p̄fato magni. d. capitaneo ⁊ p̄uisore: ad banchū malef. ratificauerunt in oībus. ⁊ p̄ oīa vt supra inquisitiōe p̄tinet. Deinde staturꝰ est terminꝰ p̄dictis reis iugalibꝰ ad faciēdā defensionē suā ītra quē terminū p̄paruerūt Tomasiꝰ ⁊ dn̄icus frēs suprascripti Antonioli exponētes qualiter intellexerunt q̄ dictꝰ. q. Gasparinꝰ erat bānitus de territorio Brixiensi. ⁊ si quo t̄pe venerit in fortiā regiminis. Brixie ducat̄ ad locū solitū iusticie. et ibi caput a spatulis amputet̄. ita q̄ statim moriat̄. q̄re īpune potuit p̄ eiꝰ tratrē occidi s̄ꝫ statuta ⁊ ordies terre Salodij q̄re petierūt terminū ad p̄bādū. Qui. d. capitaneꝰ ⁊ p̄uisor statuit terminū adhoc p̄bādū octo dieꝝ. Et itra dictū terminū p̄ductū est bānum dicti Gasparini p̄batū qualit̄ de. Mcccci. dictus Gasparinꝰ erat bānitꝰ de oībus territorio locis subditꝫ Illustrissimo d. dn̄o ve. p̄ homicidio p̄fato. Fuerūt ēt itra dictū terminū p̄ducta duo statuta terre Salodij i hec v̄ba. Rubrica q̄ bāniti d̄ maleficio possint īpune offendi. Itē q̄ oē dānū iniuria ⁊ maleficiū datum ⁊ fcm̄ in persona bāniti de maleficio ex quo pena sanguinis īgeratur perpetuo remaneat īpunitū ⁊ īpunitat̄ p̄cessus qui fieret per quēcunq̄ rectorē sit ipso iure nullus. Saluo q̄ si offensa fieret tali bānito p̄ illum vel illos qui in pace vel treuga secuꝫ forent perinde maleficiū puniatur ac si in banno maleficij nō esset offensus. Aliud statutū est de pena mulieris v̄ntis maritum cōmittens stuprū vel adulteriū cuius v̄ba nō referunt̄. q̄z nō expedit vt ex infra dicēdis apparebit. ¶ Modo stantibus p̄missis dubitat̄ de duobꝰ p̄ncipaliter. Et p̄io. An dci Antoniolus ⁊ dn̄ica iugales debeant absolui vigore dci statuti p̄mi. q̄z ille Gasparinus erat bannitus p̄ homicidio ⁊ ad mortē p̄dēnatꝰ an v̄o debeant cōdēnari. Scdo posito q̄ debeant cōdēnari: que pena debeat eis imponi. ¶ Et q̄z iste casus est apd̄ me vir magnifice multū dubitabilis p̄p dcm̄ statu. ⁊ d̄ vita hoīs agit̄. Req̄situs ego Bartholomeus Cepola Uerōnensis iuris vtriusq̄ doctor ⁊ aduocatus cōsistorialis decreui p̄ius diligēter videre ⁊ examinare p̄cessum ⁊ ante dcā statuta. Et oībus visis ⁊ bn̄ ⁊ diligēter cōsideratis v̄r mihi ita de iure cōcludendū esse vt infra. Saluo semp̄ meliori cōsilio iuxta. l. claudius in fi. ff. qui potio. in pig. ha. Et in p̄mis p̄ intelligētia dicendorū est examinandum quo intelligat̄ dictum statutum q̄ bāniti de maleficio possint impune offendi. an h̄eat locum ēt̄ si bānitus occidat̄. Et v̄r prima facie dicendum q̄ nō: q̄z si p̄sideramus v̄ba statuti statutum loquitur solūmō de dāno iniuria ⁊ maleficio. dato ⁊ facto i persona bāniti: ⁊ non loquit̄ de homicidio. Et v̄r q̄ non h̄eat locum in casu in quo non expresse loquat̄. cū sit stricti iuris. vt l. q̄cquid astringēde cū ibi no. ff. de v̄. ob. Itē q̄z v̄bū dānū non pōt intelligi de morte q̄z dānum d̄r diminutio p̄rimonij. vt est casus in. l. iij. ff. de damno infec. ¶ Itē q̄z appellatione etiā atrocis iniurie non continetur mors immo ponitur pro specie, distincta. vt est tex. in. l. fi. C. de reuocandis donatio. ¶ Item quia verbum maleficium nō debet in dubio extendi ad mortem. sicut nec verbum offensie vt statim di-

ea. ¶ Ite si ɔsiderem⁹ rub. dicti statuti que dicit ꝙ banniti de maleficio possint ipune offendi. et vr ꝙ nõ possit bãnitus occidi nam aliud est offendere. aliud occidere. nam offensa proprie e q̄si particulariter nocet persone vel rebus. non autem cum homo occiditur arg. l. j. ff. de his q̃ sunt sui vł alie. iuris ¶ Ite q̃ vbū offensa vr ɔtinere aliquã diminutionẽ vel lesionẽ. nõ ãt totalez rei ɔsumptionẽ vt. l. bonas edes. alias incipit Caius. ff. de serui. vrb. ꝛ in. l. inter seruitutes. e. ti. ¶ Ite q̃ ꝓ offensa oritur actio iniuriaꝝ. vt. ff. ꝛ. C. de iniu. ꝑ totum. vel lex aquili. vt. ff. ꝛ. C. ꝛ isti. ad. l. aql. s3 ꝓ homicidio erit sp̃alis, ac cu. l. cornelie de siccarijs. vt. ff. ꝛ. C. ad l. corneliam de siccarijs. ꝛ iõ sub gñali vbo offense cõprehẽdi nõ vr. vt. ff. de iurijs. l. ꝑtor edixit. §. j. ꝛ maxie q̃ tale statutũ est ɔ ius cõe ꝛ odiosum. vñ in mitiorẽ pte d3 interp̃tari. vt. l. p̃ses. ꝛ l. si de interp̃tatiõe. ff. de penis cu3 similib⁹. ¶ In ɔtrium vr ꝙ immo dcm̃ statutũ hẽat locũ ẽt si bãnitus occidatur. ꝑlo q̃ dcm̃ statutũ loquitur gñaliter dum dicit oẽ dãnũ ꝛ maleficiũ datũ ꝛ factũ in ꝑsonã. ergo gñaliter d3 itelligi. l. j. §. generaliter. ff. de leg. p̃standis. ¶ Ite3 loquit indistincte. ergo distingui nõ d3. l. de ꝑcio. ff. ð publiciana cu3 simi. ¶ Ita hoc vr ꝓbari ex rubrica statuti dũ dr in ea ꝙ bãniti de maleficio possint impune offendi. ẽt q̃ rubrica. põt ꝛ d3 nigrũ statuti intelligi iuxta ea q̃ h̃ntur. l. l. fi. ff. de hr̃dibus isti. ꝛ. l. regula. §. l3 ibi. nam initium ɔstõnis generale est. ff. de iuris ꝛ facti igno. vñ cũ bãniti possint impune offẽdi. ergo poterũt ꝛ occidi. q̃ appellatione offense simpl'r ꝑlata intelligit de q̃libet offensa. vt est tex. l. l. j. §. qð ãt. ff. ð aleatoribus. Et ibi hoc no. Flo. ꝛ no. Bal. in. l. ois. C. si ɔ ius vel vti. publicam. ¶ Item ɔ appellatiõe offense vr contineri ẽt grauissima ꝛ capitalis offensa. vt probatur in. l. iij. §. fi. cum. l. se. ff. de adimendis leg. ꝛ ibi hoc no. Bar. in fi. l. ꝛ Ab. ð rosa in. l. ꝙ si iterũ. e. ti. ¶ Item q̃ appellatiõe offense vr contineri etiam totalis rei cõsumptio

Sicut dr offendere legẽ q̃ eã offendit ꝛ q̃ ad vba ꝛ q̃ ad mẽtẽ. ꝛ. ff. de legib⁹. ꝛ. l. ɔ legẽ ꝛ. l. nõ dubiũ. C. de legib. ꝛ ꝓ hoc. ff. de iuris. om. iu. l. si q̃s id qð corrupuisse eũ quis dr nõ solũ q̃ partem corrupit, s3 etiã q̃ totã rem destruxit vt ff. ad. l. aql. si seru⁹ seruu3. §. rupuisse. ff. ad. l. aql. ¶ Et istam p̃te l3 Bar. in d. l iij. §. fi. ff. de adimẽdis legatis. et dicit ð hoc eẽ casum in. c. fi. de homi. li. vj. ꝛ in. l. testõ centurio. ff. de manumis. testõ. his idẽ tenuit ipse Bar. in consilio suo qð incipit statuti castro plebis vbi alle. hanc rationem quia offensa dicitur omnis actus per quem pena imponitur. vt. d. l. testõ centurio. Et ita dum esset questio de facto in ciuitate Pergami vbi est tale statutu3 fuit obtentum per Albe. de ro. ꝛ fuit hec tempore domini Federici de lascala q̃ habebat magnos peritos i curia sua. ꝛ ita etiã fuit determinatum Bono. per collegiũ doc. Bononie tempore. d. Adigerij de la senaza potestatis bononie in ꝑsona thomasij de bochadell' secũdum Odo. vt refert Albe. de rosa. in. d. l. iij. §. fi. iterum. ff. de adi. leg. ꝛ. in suo opere statutorũ in q̃rta p̃te. q. xviij. ꝛ ꝑ eundẽ habet in. l. si seruus. C. de his q̃ ad eccle. ɔfu. ¶ Et p̃dicta debent intelligi quando bannitus est quis ex maleficio ex quo ingerebatur pena mortis quia tunc est licitum bannitum occidere vigore predicti statuti. Secus si ex leuiori crimine vt. l. j. ij. ꝛ fi. ff. de his qui sibi mortem consciuerunt. Durum enim esset, ꝙ bannitus ex leui maleficio posset interfici vt no. gandinus in fi. operis sui in vltima. q. Et hoc op̃ dicitur fuisse. d. Martini de fano quaz sequitur etiam Ray. de forli. in. l. qð si iterum. et ibi Albericus de ro. ff. de adimen. leg. et idem sequitur ipse Albericus in dicto opere statuto. in. iij. parte. q. xviij. et idem not. Jo. and. in addi. spec. in ti. de constitutionibus in iiij. parte spec. et idem not. et tenet Ang. et. d. Pau. de cast. in. l. binas edes alias incipit Caius. ff. de serui. vrbano. predio. et idem sequitur idem. d. Paul. in. l. j. C. quando li-

ceat vnicuiq sine, iu. vindicare. ⁊ hoc et tenuit solēnis doctoꝛ.d. Mellus de sancto geminiano in suo eleganti tractatu bānitoꝝ. in.vij.q.q.ij. partis secundi tpis. vbi dicit ꝙ ita cōiter obseruaẗ ⁊ ꝙ ita et Bal. cōsuluit. Ex q̄busolbus indubitāter ꝯcludiẗ. ꝙ cū dictus gasparinus fuerit bānitus ꝓpter homicidium cōmissum ꝙ vigoꝛe dicti statuti terre salodū regiꝛ potuisset ipune occidi. ¶ His ita p̄missis est mō videndum nunq̄d.d. dn̄ica potuerit impune ipm gasparinū p̄dictū maritū suū. veneno necare cā accipiēdi dictū Antoniolum ꝓ marito suo. ¶ Et vr̄ dicēdū ꝙ sic p̄io ꝓpter ea q̄ dicta sunt. s. q2 si illud statutū intelligiẗ qd bānitus possit occidi ⁊ loq̄tur simpl'r ⁊ indistincte ergo simpl'r ⁊ indistincte op3 intelligi ab olbus. l. de p̄cio. ff. de publiciana. cū si. ¶ Scd̄o q2 illud statutū est introductum pro cōi vtilitate ⁊ quiete. vt. l. j. ⁊ ibi hoc no. Bar. ff. ne liceat vnicuiq se sine iud. vindi. ergo nō d3 restringi. iuxta no. in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iure ⁊ sic videẗ ꝙ debeat intelligi a q̄cūq ꝑsona ⁊ interficiatur bānitus. ¶ Tertio q2 maritus bannitus efficiẗ hostis. ⁊ sic ꝑdit ciuitatē vt. l. amissione. §. q̄ deficiūt. ff. de capitis diminutio. ⁊ habeẗ in. l. j. de here. insti. ꝫ tāq̄ȝ hostis q̄ ꝑdit ciuitatē. videẗ ꝙ possit ab vxoꝛe occidi. ¶ Quarto de hoc videtur esse textus in. l. minime. ff. de religio. ⁊ sump. fune. vbi d3 ꝙ filius pōt interficere patrē venientē ꝯ patriā sine scelere ⁊ sic impune. Et idē t3 gl. ꝑ illū textū viginti tres. q. iij. fortitudo. Et idē no. Bar. in. l. si adulteriū cū incestu. §. liberto. ff. de adul. vbi dicit ꝑ dictam. l. minime ꝙ si ex foꝛma statuti licitum est bānitū occidere. poterit fili9 pr̄em bānitū interficere. ⁊ dicit ꝙ cum ista q̄ō fuisset de facto tuderti ⁊ eēt cōmissa cuidā collegio fuit ꝯsultū ꝙ fili9 posset ipune patrem occidere. Et dicit Bar. ꝙ nescit ꝑ q̄ iura s3 allegat rōnē. nā bānitus efficiẗ hostis ⁊ trāsfuga ciuitatis vt. l. amissioe. §. q̄ deficiūt. ff. d capitis dimi. ⁊ sicut ꝑdit ciuitatē3 ita et filiatioῆ vt. l. postliminiū. §. fili9. ff. de captiuis ⁊ ita cū Bartholo transit d. Bar. de Sali. in. l. vnica. C. de his q̄ parētes vel liber. occiderūt. si istud est ꝯcessum filio ergo idē vr̄ esse ꝯcessum vxoꝛi q2 maioꝛ videẗ esse reuerētia et obediētia q̄ d3 filius erga pr̄em q̄ȝ vxoꝛ erga maritū. q2 pr̄ pōt vēdere filiū ꝓpter necessitatē famis. vt. l. ij. C. d p̄ribus q̄ filios distraxerūt ꝙ nō reperitur in marito vt possit vēdere vxoꝛē. ¶ Itē q2 fili9 teneẗ instituere patrē in lītima alias testm̄ rūpi pōt ꝑ q̄relā in officio si testi vt hētur in auẗ. nouissimā. C. de inoffi. testō. sed nō vxoꝛ maritum instituere teneẗ vt habeẗ i. l. papi. §. sed nec impuberis. C. de inoffi. test. ¶ Itē ab intestato succedit pr̄ filio nō extantibus descendētibus ipsius filij vt habeẗ in auẗ. defuncto. C. ad tertulianū. ⁊ in coꝛpe vn̄ sumiẗ. sed nō vxoꝛ marito vt. l. j. C. vn̄ vir ⁊ vxoꝛ. Item q2 maius delictū vr̄ esse interficere pr̄e3 q̄ȝ maritū. qd pt3 ex genere pene. q2 vbi maioꝛ pena imponiẗ. ibi videẗ esse maius delictū. vt est gl. xxiiij. q. j. in. c. non afferamus stateram in verbo scelerātius ⁊ sic vbi maioꝛ est culpa ibi maioꝛ exercetūr vindicta. l. di. q2 tua. Et no. gl. ij. in. c. fi. extra de statu monachoꝝ. in verbo modus culpe. ¶ Nam maioꝛ pena imponitur filio interficiēti patrē q̄ȝ vxoꝛi interficienti maritū ⁊ videtur esse casus in. l. pe. pena parricidij ꝯiūcta. l. j. in verbo vxoꝛe3. ff. ad l. pompeiam de paricidijs. ¶ In ꝯtrariū videẗ ꝙ dicta dominica vxoꝛ non potuerit impune veneno necare dictum Gasparinum maritum suū causa accipiendi alium maritum. ¶ Et p̄imo q2 maritus ⁊ vxoꝛ reputanẗ vna caro et vna ⁊ eadē persona vn̄ de merito ⁊ vxoꝛe dicitur os ex ossibus meis ⁊ caro de carne mea. Et ꝓpter hoc reliquet homo patrem ⁊ matrē ⁊ adherebit vxoꝛi sue ⁊ eruntduo in carne vna. vt est tex. in. c. debitum extra de bigamis ⁊ in. c. gaudemus. §. j. extra de diuoꝛtijs. ⁊ id vxoꝛ d3 socia diuine ⁊ humane domus vt. l. aduersus. C. de crie expil. here. et ꝓbaẗ in. l. j. ff. de rerum amotaꝝ. ⁊ in. l. j. ff. d ritu nuptiaꝝ. vn̄ cū censeaẗ vna ⁊

eadem persona nõ debemus dicere ꝙ statutum voluerit ꝙ vnus posset aliũ interficere maxime cũ tale statutũ sit stricti iuris ⁊ ꝯ ius cõmune vt dixi.s. ¶ Secũdo pbat̃ q2 si statutũ pmittit ꝙ bãnitus possit offendi bãnitus nõ poterit seipsum offendere vt no. Bal. in.l.j.in penul.col.in fi.p glo.ibi.C.de seruis fugitiuis ⁊ probat̃ in.c.si nõ lz in prin.xxiij.q.v.ergo nec dz licere ei᷒ vxori q̃ ẽ vna caro vᵭdixi. Et habet̃ i c.j.in princi.extra de bigamis.⁊.xiiij. q.ij.ebron. ¶ Tertio vxor tenet̃ regꝰr sequi virũ vt habet̃ p Cy.in.l. liberti libertecꝫ.C.de operis lib.⁊ p Bald.in l.q̃ manumittit̃ eo.ti.⁊ p Bar.in.l.me uia.§.j.ff.de annuis leg.⁊ p Inno.⁊ ca nonistas in.c.j.extra de cõiugio lepro sorũ ⁊ p glo.in.d.c.ebron.xiij.q.ij.si te- neatur cũ seq.ergo ipsum interficere nõ potest. ¶ Quarto q2 mulier tenet̃ ale- re virũ bãnitũ.vt.l. mutus.§.manẽte ff.de iure do.facit ad hoc glo.in aut.de incestis.§.j.⁊ in verbo necessaria col. iij.⁊ no.Bart.in.l.si qs a libertis.§.sed vtrum.ff.de lib.agno.quẽ ergo mulier debet sequi ⁊ alere et defendere nõ dz offendere.facit ad hoc optie.l.ab ho- stibus.capiti.C.de captiuis. ¶ Quin- to q2 statutũ loquit̃ indefinite sed in- definita nõ equipollet vniuersali si in q̃libet nõ est eadẽ rõ.vt habet̃ p Cyn. in Ru.de reg.iur.in.vj.⁊ plene p Bar. in.l.si pluribus.ff. de lega.ij.vt in.l.si necessarias.§.si annua.ff.de pig.act.⁊ plene per dñm Dñicum de sancto ge. in.c.vt circa de elec.lib.vj.⁊ per cano- nistas in.c.q̃m extra de cõiugio lepro sorum.⁊ maxime in statutis nõ hz lo- cum vt indefinita equipolleat vniuer- sali q̃n nõ est eadem rõ. vt no.Bart.in l.omnes populi in.iij.q.vj. questionis principalis.ff.de iusti.⁊ iure.sed nõ est dubium ꝙ non est eadem rõ in vxore que est in extraneo interficiente bãni- tuꝫ.immo est penitus diuersa ergo ⁊c. ¶ Sexto pro hoc adducit̃ ꝙ disputan do terminauit.d.egidius de foscar.q̃ tenuit ꝙ licet vigore pdicti statuti bã niti possint ipune offendi non tamen poterit fr̃ interficere fratrẽ.⁊ idẽ seq̃t d.nellus in.d.tractatu bãnitoꝝ in.ij. parte.ij.tpis in sexagesimatertia.q.si istud nõ est pmissuꝫ fr̃i.g̃ multomin᷒ vxori. ¶ Septio p hoc q2 si vasallus dñm bãnitũ nõ pot occidere vel offen dere.vt hr̃ in.l.si adulteriũ cũ incestu §.liberto.ff.de adulteri.⁊ ibi Dy.hoc tꝫ.⁊ ita cõiter tenẽt doc.vt no.Albe.de rosa.in q̃rte pte statutoꝝ.q. vigesima septima.g̃ multomin᷒ dz licere vxori virum interficere vel veneno necare. ¶ Octauo hoc pbat̃ q2 si filio nõ licet prẽꝫ bãnitũ occidere stãte dcõ statuto vt statim p Bald.g̃ nec licere dz vxori maritũ iterficere.q2 isti duo equipare vident̃.s.fili᷒ ⁊ vxor q̃tũ ad delictuꝫ ⁊ penã vt est casus in.l.j.ff.ad.l.põpeiã de paricidijs.⁊ ibi gl.ꝯiuncta.l.pe.§. j.cũ gl.eo.ti.g̃ statutũ supueniẽs si nõ hꝫ locũ in filio nõ dz hr̃e locũ in vxore in casu eiusdẽ delicti i suo genet̃.ar.l. vt tm̃.§.j.ff.de seruo corrupto ꝯiuncta l.si qs seruo.cũ gl.fi.C.de furtis.⁊arg. c.trãslato eꝫ de cõsti.cũ si.Immo dico fortius a maioritate rõnis.si filio non lꝫ patrẽ interficere ergo multominus licebit vxori q2 mai᷒ vinculũ est inter virũ ⁊ vxorẽ q̃ inter patrẽ⁊ filiũ q2 sũt duo in carne vna vt dixi. Itẽ ex gñe pene vr̃ qꝺ sit maius delictũ illꝺ ꝙ cõ mittit ꝯiunx in ꝯiugẽ q̃ illud ꝙ cõmit tit fili᷒ in patrẽ.Nã illi q̃ iterficit vxo rẽ penitus cõiugiũ denegat̃ exceptis adolescentib᷒.vt est tex.xxxiij.q.ij.iter fectores ꝙ nõ reperit̃ in filio interficiẽ te patrẽ.⁊ p hoc allegat̃.lxxix.di.de- center q̃ dicit ꝙ magis punit̃ q̃ interfi cit vxorẽ suã q̃ matrẽ.q2 priores sunt hoies ad illud faciendũ.xxiij.q.ij.ad- monere ⁊ ibi ẽt est glo.fi.i.s sup verbo existimes.Cũ ergo imponat̃ maior pe na interficiẽti ꝯiugẽ q̃ interficiẽti pa- trẽ.ergo reputat̃ mai᷒ delictũ ꝯiugis vt dixi.s.p no.p gl.ij.in.c.fi.eꝫ de sta- tu monachoꝝ cũ simi.s.all. Et ꝙ fi lio nõ sit licitum interficere patrẽ bã- nitũ ẽt stante pdicto statuto.vr̃ pbari l.l.si adulteriũ cũ icestu.§. liberto.ff.de adul.Et idẽ vr̃ sentire gl.in.l.minime ff.de reli.⁊ sumptibus fu. super verbo occidisset.q̃ dicit scilꝫ se dẽfẽdẽdo.als

teneret lege põpeia de paricidijs vt l.j.ff.ad.l.põpeiam de paricidijs. ꝛ sic intelligit gl.d.l.minime qñ filius iter ficit bãnitũ se defẽdẽdo.ꝯ offẽdẽdo nõ põt.ꝛ ita intelligit glo.illã Alb.de ro. in suo ope statutoꝝ in q̃rta pte qõne vj.vbi hoc ꝫ q: cui⁹ fame est parcendum multomagis ꝛ vite. Et hãc opi. qð filio nõ sit licitum patrẽ bãnitũ in terficere ꝫ Dy.in.d.§.liberto vt refert ibi.ꝛ Albe.vbi.s.ꝛ ẽt tenet gãdinus in ti.de bãnitis ꝑ maleficio ꝶ. ptinet̃ in statu.ꝛ Alb.de ro.in dcã quarta parte statutoꝝ in.q.xxvij.ꝛ idẽ tenuit Fran. de are.i.d.§.liberto q̃ dixit qð decisio Bar.in.d.§.liberto potius fuit huma na q̃ iuridica.nã ex eo qð pꝛ bãnitus est nõ perdit pꝛ ea q̃ sunt de iure cõi ꝛ naturali vt habet̃ in.l. amissione.§.q̃ deficiunt ꝛ ibi per Bart.ff.de capitis dimi.vt refert dictus Mellus in suo tractatu bannitoꝝ in.ij.parte.q̃. tpis i.q.x.Et per hoc apparetꝙ ñ obstat rõ quã põit bar.i.d.§.liber.q: nõconcludit.Et istã vltimã opinionẽ.s. ꝙ filio nõ sit licitum interficere patrẽ bãnitũ ẽt stante pdicto statu.credo esse verio rem tutioꝛẽ. ¶Nec obstat.l.minime. de religiosis.q: si bñ inspiciatur loqui tur de patre veniẽte ꝯ patriã nos ꝓo loquimur de bãnito nõ ex eo ꝙ venerit ꝯ patriã.sed q: interfecit hoiem. Pre terea illa lex intelligit̃ ƀm gl.ibi qñ fi lius interfecit patrẽ bãnitũ se defendendo nos ꝓo loquimur qñ interfecis set non se defendendo sed offendendo Et eodẽ modo nõ obstat gl.xxiij.q.iij. fortitudo q: ibi loq̃tur qñ fili⁹ interficit patrẽ venientẽ ꝯ patriã. ¶Nono pre dicta opi.ꝙ nõ liceat vxoꝛi interficere maritũ bãnitũ vigoꝛe dicti statuti ꝓ batur rõne. Nam quandocũq̧ dubita tur de interpꝛetatione alicuius statu ti si ꝛ statuẽtes fuissent interrogati de nuo illud verisimiliter dixissent perin de est ac si illud fuisset expꝛssum vt est glo.notabilis in.l.tale pactũ.§.fi.ff.d pac.sed non videtur mihi dubium ꝙ si statuentes fuissent interrogati si vo lebant ꝙ vxoꝛ posset virum suum veneno necare vel alio modo interficere verisimiliter dixissent ꝙ non ex eo ꝙ est socia diuine ꝛ humane domus vt l.aduersus.C.de crie expil.hered. ꝛ q: sunt duo in carne vna vt.d.ca.gaudemus.§.j.extra de diuoꝛ.cũ alijs.s.all. facit ad hoc pꝛo dicta opi text.in rõne sui in.l.manifestissimi in fi.C.de furt. ¶Decimo hec optio ꝓbat̃ non solum ex tacita seu ꝑsumpta mẽte statuẽtiũ sed ẽt ex expꝛssa. ¶Nã in dicto statuto salodij dꝛ. ¶Eo saluo ꝙ si offensio fie ret tali bãnito per illũ vel illos qui in pace vel treuga secũ foꝛent. perinde maleficiũ puniat̃ ac si in banno male ficij nõ esset offensus. Ex quibus ver bis apparet manifeste ꝙ noluerũt ꝙ illi q̃ sunt in treuga vel pace possint interficere bannitũ qð alias de iure fieri potuisset.vt no.Bar.in sua.q. di sputata que incipit lucane ciuitatis. Sed certũ est ꝙ vxoꝛ que stat in cõcoꝛ dia cũ marito suo dꝛ stare secũ in pa ce.nã stando insimul comedendo ꝛ bi bendo dꝛ stare in pace.vt pꝛobat̃ per glo.insti.de iniurijs.§.fi.ꝛ no.in.l.j.in pꝛin.ff.de pactis. pax enim dicit̃ tran quilla libertas a pacto dicta.vt dicit Archi.xxiij.q.j.noli pꝛesertim cum vt dixi dicat̃ esse socia diuine ꝛ humane domus per dictã.l.aduersus cũ si milibus.ꝛ duo in carne vna.ꝛ relinq̃t q̃s patrẽ ꝛ matrem ꝛ adherebit vxoꝛi sue.d.§.gaudemus.§.ꝛ q. Cõiunctio maris ꝛ femine est cõsoꝛtium olsvite diuini ꝛ humani iuris cõicatio.vt.l.j. ff.de ritu nup. Et sic ex oĩbus pdictis cõcludit̃ ꝙ nõ licuit vigoꝛe statuti ter re Salodij dicte dominice maritum suũ bannitũ impune veneno necare. ¶Nec obstant rationes.s.in contrarium allegate. Pꝛimo dũ dꝛ ꝙ statutum loquitur simpliciter.ergo simpli citer ꝛ indistincte est intelligendum q: respõdetur ꝙ imo debet distingui vt non habeat locum in filio vel i vxo re per pꝛedicta. ¶Nec obstat secũdo qð dꝛ ꝙ hoc statutum est factum pꝛo cõmuni vtilitate.ergo videt̃ ꝙ intelli gatur in quacũq̧ persona q: iste fauoꝛ non potest extendi contra maritũ nec contra patreꝫ per rationes.s.de

ductas. ¶ Nec ob. tertio ꝙ bānit⁹ effi ciat hostis ciuitatis. q2 ꝓpter. hoc nō ꝑdit iura ciuilia ⁊ naturalia vt hꝫ i. l. amissiōe. §. q̄ deficiūt. ff. de capi. dimi. vt dixi in. viij. rōne. Nec ob. q̄rto. l. mi nime. ff. de religiosis ⁊ glo. xxiij. q. iiij. fortitudo vt dixi l dcārōne. vij. ¶ Nec ob. vltimo argumētū ꝙ factū de filio ad vxorē q2 tollit̃ ꝑ iterꝑtationē vt di= xi in dcā. vij. rōne. ¶ Sꝫ ē vidēdū nū q̄d Antoniol⁹ q̄ cū dcā dñica tractauit venenare dcm̄ Gaspa. ⁊ emit venenū. ⁊ dedit ipsi dñice. q̄ ipm dedit dcō ga= sparino marito suo ex q̄ mortu⁹ fuit ⁊ est: potuerit illō ipune facere stāte di cto statuto terre Salodij. Et vr̃ prima facie dōm ꝙ sic. q2 ipse Antoniol⁹ nō erat ↄiūct⁹ in aliq gradu dcō Gaspa. vñ nō vr̃ aliqd ei obstare qn potuerit iterficere dictū Gaspa. ꝑ ea q̄ dcā sūt ŝ. ¶ Sꝫ ↄ̃riū credo veri⁹ ꝙ sic ꝓbatur nā lꝫ si Ant. sine dcā dñica interfecis= set dcm̄ Gaspar. bānitū potuisset hoc facere ipune stāte dcō statuto terre sa lodij vt dixi. ŝ. in pnc. Tñ q2 cōsocius fuit in tractādo de venenādo ⁊ necan do ipm cū dcā dñica vxore ipi⁹ Gaspa rini q̄ ipꝫ necare ipune nō potuit sibi nō licuit vigore dicti statuti ⁊ hoc ꝓ= bo ꝑ tex. in. l. vtrū. ff. ad. l. corne. d̄ pa= rici. vbi dr̃ q̄ si filij occiderūt parētes ꝙ ipsi, ⁊, coꝝ cōsocij et extranei punie= di sūt eadē pena de paricidijs tñ nō est dubiū ꝙ si extrane⁹ d̄ ꝑ se sine filio iterficeret parētē vni⁹ teneret̃ solūmō l. corne. de sicca. ⁊ non de parricidijs. ¶ Et ad idē est tex. in. l. si sciēte. e. tit. ff. ad. l. pōpe. de paricidijs. vbi loq̄tur de mutātib⁹ pecuniā illis q̄ cōparare volūt venenū cā necādi hoīeꝫ. vbi est casus de ista q̄one si recte ↄsideret̃ ⁊ ē casus istitrata de publi. iudi. in. §. alia deinde lex vbi idē dr̃. s. ꝙ. si cōsoci⁹ fuit filio ad iterficiēdū parētē, et extrane⁹ nō tanꝗ extrane⁹ occidēs. l. corne. de sicca. sed. l. pōpeia de parricidijs pu= nit̃. Et. ibi glo. sup ẘbo extrane⁹ colli= git notabile dōo not. extraneū puniri pl⁹ ꝗ̃ si ipse occidisset. ⁊ allegat ēt di= ctā. l. vtrū ⁊. l. si sciēte. ¶ Et iō ↄcludo ꝙ ex quo nō licuit. d. Dñice venerare dictū Gasparinū maritū suū bānitū. vt. ŝ. dixi nō licuit ēt ipsi Antoniolo vt socio tractare de venenādo dictū Ga sparinū cū dicta dñica vxore ipsi⁹ Ga sparini. nec emere dictū venenū ⁊ da re dicte Dñice: licet ipse de per se vel cū alio nō ꝓhibito potuisset ipune eū occidere. ¶ Ex quib⁹ cōcludit ad pri= mū dubiū principale. vcꝫ ꝙ nō licuit ipune ipsi Dñice. nec ēt Antoniolo ve neno necare. d. Gasparinū bānitū ēt stāte dcō statuto ꝙ bāniti possint im pune offendi. ¶ Sup scdo dubio prin cipali ex quo cōclusuꝫ est ꝙ ꝑdicti An toniol⁹ ⁊ Dñica nō potuerūt ipune ve neno occidere dictū Gaspa. qua pena debeāt puniri. ⁊ breuiter dico ꝙ am= bo eadē pena sunt afficiēdi. vt ꝓbat̃ l d. l. vtrū in fi. ff. ad. l. pōpeiā de parici dijs. ⁊ in. d. l. si stāte. cod. ritu. ⁊ in. d. §. alia deinde lex. institu. de publi. iudi. ¶ Sed que debeat esse ista pena est tex. i. l. pe. §. j. ff. ad. l. pōpeiā d̄ parrici dijs. videt̃ dicere ꝙ illi qui alias per= sonas interficiūt preter patrē ⁊ matrē auum ⁊ auiā capitis pena aut vltimo suplicio mactentur. Et ideo cum hic non sit interfectus nec pater nec ma= ter nec auus nec auia videt̃ ꝙ debeat̃ pena capitis puniri vt etiā videt̃ esse tex. in. l. j. in ver. vxorē. eo. ti. Sꝫ gl. ibi in verbo alias tenet ꝙ etiā illi oēs q̄ nolantur in. l. j. eo. ti. teneātur grauio ri pena de qua in. d. l. pe. in. l. vnica. C. de his qui parētes vel liberos occide rūt ⁊ in. §. alia deinde lex. scꝫ cōmittēs paricidiū talis insut⁹ culeo cū cane ⁊ gallo gallinacio ⁊ vipera. ⁊ simia. ⁊ in ter illas ferales angustias cōprehen= sus fm ꝙ regionis qualitas tulerit vel in vicinū mare vel in amnē proij= ciat̃. vt inter olum elemētoꝝ vsu viu⁹ incipiat carere. ⁊ ei celū superstiti ter ra mortuo auferat̃. Et hoc etiā tꝫ bar. in. l. j. in fi. ff. ad. l. pōpe. de paricidijs. scꝫ ꝙ hodie indistincte iponat̃ ꝑdicta pena nō solū cōmittētib⁹ paricidium ↄtra ascēdētes sꝫ ēt ↄ quoscūqꝫ alios per. dictam. l. vnicam. C. de his qui pa rētes vel liberos occiderūt. ⁊ dictū. §. alia. deinde isti. de pub. iud. Et ita vr̃

tenere Cy. fm Pe.in.d.l.vnica.et ibi etiã Salice.⁊ Ang.de are.in suo tra=ctatu.maleficiorum in glo.in ṽbo ex in=teruallo.d.titius mortu⁹ fuit ⁊ est añ fin. ¶ Ego tñ credo ꝙ tuti⁹ sit ꝙ pe=na capitis vtriq̧ iponatur.q̄ illa pe=na de qua in dictis iuribus de cõsue=tudine nõ seruaẗ.facit ad hoc.l.mini=me.⁊.l.si de interpretatione.ff.de legi bus.⁊ quod no.in.l.de q̄bus eo.ti.⁊ id dicit Sali.in.d.l.vnica.C.de his qui parẽtes vel liberos occiderunt in pn. ꝙ hec pena non est in vsu ʒ decapitẽ=tur de consuetudine ⁊ carere forte de=bent sepultura.⁊ ita ẽt seq̄tur Ang.de aretio in suo tractatu de maleficijs in glo.in ṽbo ex interuallo dictus Titi⁹ mortuus fuit.⁊ Al.circa finem. ¶ Itẽ q̄ dicta.l.j.ff.ad.l.põpe.d. parricidijs q̄ enumerant personas ex quarum occi=sione oritur crimen parricidij nõ ponit de viro interfecto ab vxore.sed solum de vxore interfecta viro. Et sic videẗ ꝙ mulier interficiens maritum nõ cõ mittat crimen parricidij. Et hoc videẗ sentire gl.insti.de publicis iudicijs in §.alia deinde lex in verbo cõtinetur que incipit.Sed q̄ sunt hi ibi.Itẽ affi nes q̄dam vt vxor nurus ⁊c. No.ꝙ di cit quidam.quasi dicat ⁊ nõ alij.⁊ ra=tio forte fuit qd̄ sepius cõtingit qd̄ ma ritus interficiat vxorẽ quã vxor mari tum vñ ex põpeia de parricidijs voluit puidere potius his q̄ sepius cõtingũt arg.l.nã ad ea.ff.de legib⁹.Itẽ q̄ i du bio debemus inclinare in mitiorẽ par tem vt.l.si de interpretatione.⁊.l.pre=ses.ff.de penis cum similibus. ¶ Con cludo itaq̧ ex oībus predictis ꝙ dicta dñica ⁊ Antoniolus non potuerũt im pune venenare dictũ Gasparinũ ban nitum etiã stante dicto statuto terre Salodij ⁊ ꝙ debẽt vltimo supplicio pũiri.i.pena mortis ⁊ sic decapitari. Et p hoc ẽt pʒ ꝙ nõ ẽ necessaria disputa. alteri⁹ statuti.qd̄ tñ ad ppositũ nõ fa cit q̄ iudex nõ põt procedere per inq̄ sitionẽ pro adulterio ⁊ stupro nisi ad i stãtiam psonarum ibi cõnumeratarum fue rit facta accusatio.vñ eius disputatio nem omitto q̄ sufficiũt ea q̄ dicta sũt supra primo statuto. Et ita vt supra dictum est dico ⁊ consulo iure esse.

¶ An per fm bannuʒ tollatur primũ seu intelligatur recessum a primo.

¶ Et an ille q̄ est absolutus: sed non cancellatus de banno possit impune occidi stante sta.ꝙ bãnitus possit im pune occidi.⁊ an inquisitus tort⁹ ⁊ cõ demnatus possit iterũ ꝯ eum inquiri superuenientib⁹ nouis indicijs.

Baptista Mioni de quinto quem processum p regimẽ vincentie cũ quibusdã alijs ppter homicidiũ cõmissum in psona vni⁹ q̄ fuit vulneratus cũ vna sagitta tãq̧ ꝯtumax q̄ citatus nõ ꝯparuit ad se excusandũ fuit ꝯdẽnat⁹ i libris mil le paruorum cõi Vincẽtie.⁊ qd̄ sit bãnit⁹ pro homicidio pẽsato.⁊ ꝙ sit extra pro tectionẽ cõis vincẽtie ⁊ qd̄ licite ⁊ im pune possit offendi in psona ⁊ reb⁹.et si quo tpe venerit in fortiã cõis.veri=tas ab eo inq̄ratur p tormenta.nullis alijs indicijs pcedẽtibus ⁊c. ¶ Dein=de post aliqd̄ tps dictus baptista ca=ptus fuit ⁊ positus ad torturaʒ plura tormẽta passus est ⁊ nõ ꝯfessus est de dictũ.⁊ nõnulli testes ad ei⁹ defensio=nẽ examinati sunt. Et tñ ꝯdẽnatus fuit p magnificũ.d.ptãtẽ Vincẽtie cũ sua cu ria hoc mõ.Vcʒ baptista mioni de q̄n to ꝙ cõpleat annũ in carceribus in q̄ bus est de pñti ⁊ deinde ppetuo sit bã nit⁹ de vincentia.⁊ si quo tpe peruene rit qd̄ stare debeat in carcerib⁹ cõmu nis vincẽtie p duos annos ꝯtinuos.q̄ bus cõpletis.Iterũ baptista banniaẗ vt supra ⁊ hoc totiẽs q̄tiẽs puenit nul la facta mentiõe de prima ꝯdẽnatio=ne.Postea cũ dict⁹ baptista ꝯponeret sarcinulas suas cã recedẽdi de distri ctu vincẽtie fuit ab inimicis suis cru=delissime q̄dragita vulnerib⁹ occisus. ¶ Nũc procediẗ ꝯ dictos occisores p d.iudicẽ ⁊ opponiẗ p pte occidẽtiũ qd̄ ꝯ eos nõ pt pcedi q̄ potuit baptista i pune occidi stãte p̄io bãno suo vigo=re statuti vincẽtie qd̄ bãnũ pmũ p fm non vr̄ fuisse reuocatũ ex quo in scdo nõ fit mẽtio de primo. Et posito ꝙ de

iure primū intelligeret reuocatū ipsi ignorabāt occisores. Ideo sunt excusandi. queritur qd iuris: ¶ Uisis ꝯdēnationibus pdictis. et visis statutis vno sub Rub. de iurisdictiōe Rectoris Uincētie i causis crialib. et alio subrub. q forma seruari debeat in malefactoribus bāniendis et cōdēnādis de crimine. cui pena sit mors vel mēbri abscisio. et viso ēt alio statuto sub Rub. de capiētib bānitis et ꝯdēnatis ꝗcunqꝫ ex cā criali. Et presertim queritur de duob pricipalr. ¶ Primo vtrū dict Baptista potuerit ipune occidi stante primo et scdo bāno mō et forma de quibus supra dictum est. ¶ Scdo posito ꝙ non. an scā pbatiōe p nouos testes. ꝙ dict Baptista occiderit illuz de quo supra occisores ipsi Baptiste possint se tueri vigore statuti superius allegati.

Consi.vj.

IN christo nomine. Ac iuocata spūs sancti gratia. Ueritas primi dubij An. s. Baptista potuerit ipune occidi stāti primo et scdo banno eo mō vt supra ꝯsistit in duob principalr. ¶ Primo an per sm bānū videat eē recessum a primo maxie in ea pte dū in primo dicebat ꝙ sit ex ptectionē cōis et possit ipune occidi. Et pria facie vr dicedū ꝙ nō. q: in so bāno nihil dr de primo. Et tō cū snia bāni sit snia pena lis vt hr i. l. j. et. ij. C. de his q exilio dā. li. x. Et in aut. nulla ciuitas. in fi. C. de epis et cle. et no. d. Nel de scō geminiano i suo tractatu bānitoꝝ in phemio et i fi ta. ꝗne prie pris secūdi ptis. vbi ponit qd sit bānū et quotuplex sit. Sed snia de sui natura est stricti iuris. vt no. in. l. f. et ibi hoc not. Bart. C. si plu. vna sententia. Cum ergo sit stricti iuris et loquatur de primo banno. ergo videtur quod primum bannum non tollatur per sm et ideo ꝙ nō mutatur. quare stare phibetur. l. sancimus. C. de testamentis. ¶ Et prefer tim cum quis sepius bānitri possit. vt no. Spec. in ti. de accusa. §. seqr ver si. quid aliquis. et Gandi. in suo tractatu maleficioꝝ in ti. de citatione ver si. sed ego quero an illi qui sunt exules. et Albe. de rosate in suo opere statutorum in quarta parte. q. xxvj. et in l. ij. C. vt intra certum tempus et Bar. in. l. aut damna. §. fi. ff. de penis. Sicut si quis potest sepius excōicari. vt habetur ibi per gl. et Bar. ¶ Et p Bar. i l. de pupillo. §. si pluribus. ff. de no. ope. nun. et per Bar. in. l. nihil. C. de manu. vindi. et per glo. in. c. quorundaz de iudeis cum si. ¶ Et maxime quia bannum primum plus continet ꝙ sm sicut in casu nostro quia in primo ē positus. Extra protectionem communis de qua habetur per Cy. in. l. j. in prin. C. de naturalibus liberis et p bal. in. l. j. in prin. C. de here. instit. Et q: in pmo bāno est ēt additū vt Baptista possit impune offendi. que verba non sūt in secundo bāno. ergo vr standuz primo maxime in illis in quibus nō fit mentio in scdo cū vtrūqꝫ ꝗtuz ad illa vba possit stare simul. p no. p Ray. et Bal. in. l. ij. C. vt itra certum tps. Item hoc vr pbari in statuto sub Rub. que forma seruari debeat in malefactoribus in. versi. q snie mille librarum ibi et ppetuo tanꝗ bānitus reputet et p bannito sm formā et qualitatē bāni i quo positus fuerit ꝗdiu de libro bānitoꝝ cōis vincētie cāzellet et c. Nā hoc statu. vult ꝙ bānitus eo mō quo fuit primo bānitus. Baptista ppetuo remaneat bānitus donec cāzellet de bāno. sꝫ tpe q fuit occisus nō erat cāzellat de bāno ergo ppetuo remāsit bānit et istud est ꝙ maius dubium facere videtur in hac ꝯsultatione. ¶ Ego tamē teneo his non obstantibus primū bannum fuisse solutū in oībus eius. partibus maxime superueniente secundo bāno ita vt non potuerit impune occidi ꝙ sic probatur. naz dict Baptista in pmo suo bāno ita bānit fuit q: fuit ꝯtumax et de crimine ꝯ euz cōstare nō potuit vt dicit in scda parte dicti statuti in versi. Si vero de crimine ꝯ accusatum ꝙ pz. q: in dicto primo con

tinetur q si in fortiam cois vincentie peruenerit veritas ab eo per tormenta inquiratur nullis alijs iudicijs ad hoc necessarijs. Que forma snie ferri dz ꝯ contumaces qn de eo crimine nō ꝯstaret vt apparet manifeste in antedicto statuto in versicu. Et si quo tpe ꝯdēnatꝰ rōne ꝯtumacie peruenerit in fortiā cōis ⁊c. Contumacia ergo sola fuit illa q fuit cā dicti primi bāni ⁊ nō ipsum delictū ꝑbatū non erat qz si fuisset ꝑbatum ꝑ primū fuit postea captus fuisset snia executiōi mandata vt dr in dicto statuto i prima pte q factum non fuit sz peruentum ad torturam sicuti fieri debebat iuxta formaz dicti statuti qn de crimine ipsius non constabat. Cū ergo postea captus fuerit ⁊ ductꝰ ad carceres cessauit ꝯtumacia ex quo amplius nō erat absens. l. ꝯtumacia. ff. de re iudi. ⁊ ic cessare dz bannū q ꝑpter cōtumaciam factum fuit qz finita cā odij cessat ipsum odiū sicut finita cā priuilegij cessat ipsum priuilegium. l. titia. §. vsuras. ff. de le. ij. ⁊ ibi hoc no. Bar. per illū tex. ¶ Itē ꝑ hoc facit determinatio Jac. de are. ⁊ Bar. ibi qui dicunt q stante statuto quod vxores bannitorum non possūt stare in ciuitate si remanserunt vidue possunt reuerti ⁊ stare i ciuitate quia cessat cā odij per illum tex. facit. l. cui eorum. §. affinitatis. ff. depositi. ⁊ iudicauit alb. de rosate in. iiij. parte statutoꝝ. q. lxij. ⁊ Bart. in. l. omnium. ff. de optio. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de his qui ad liber. peruenire nō pnt. ⁊ in. l. voluntas circa prin. C. de fidei. Et idē tz. d. nel⸗lus de. s. geminiano i suo tractatu bānitoꝝ in. ij. parte tertij tēporis in. xiij. q. ¶ Item ꝑ hoc optime facit. j. q. j. reperiuntur vbi habetur q licet qs sit ꝑpetuo excōicatus tamen intelligitur donec duret ꝯtumacia ⁊ sic qdiu non purgauerit ꝯtumaciā. Ita in casu nr̄o dictum primum bānū iudicatur in eo q sit bānitus ⁊ ſm statutū intelligat perpetuo bānitus tn̄ intelligit donec purgauerit ꝯtumaciaz sed ex quo est redactus in fortiā cōis ⁊ positus fuit ad torturam purgauit ꝯtumaciam et

iō cessauit primum bānū. ¶ Preterea quod hoc sit de mente statuti pz quia vult q si bannitus peruenerit in fortiam cōis ponatur ad torturam ⁊ per tormenta ⁊ testes ⁊ alias legitimas ꝑbationes veritas inqratur. Et si repertus fuerit culpabilis condēnetur ſm formam iuris ⁊ statutorum vel si constare non poterit de crimine ꝯ euz relaxetur de carceribus soluta prius cōdemnatione primaria. ¶ Nam tale statutum vult q imediate q bannitꝰ peruenit in fortiam cōis q prima sententia bānum nō habeat effectum nisi quo ad penam pecuniariam que pena hodie per lras ducales sublata ē. eo qd debeat de nouo cōdēnari. vt pz ibi possit inquirere veritatem ⁊ repertum culpabilem condemnare. vel si non reperitur culpabilis debet euz relaxare. ¶ Ergo bannum primum vr̄ ꝑ statutum esse sublatum quia statutuz reijcit cōtumaciam ⁊ sniam latam ꝑpterea. ⁊ vult qd de nouo ex nouis ꝑbationibꝰ ⁊ tortura debeat vel absolui vel condēnari. ¶ Unde ꝑ hoc pz qd primum bannum non pōt stare cū scdo. tum quia respectu bāni siue exilij non posset bis bāniri ex eodē crie. l. senatus. ff. de accu. Similiter non potest remoueri bannū primū cū scdo. q ad hoc vt possint ipune occidi quia ꝑ eodē delicto nō dz bis cōdēnari diuersis penis. d. l. senatus. cū ibi no. sz ꝑ diuersis delictis bene posset: ⁊ ita loquunt iura ⁊ auctoritates de qbus. s. dixi qd quis bis vel pluries possit bāniri vel excōicari. ¶ Nec obstat si dicatur imo Baptista fuit bis bānitus ex diuersis delictis. primo ꝑpter cōtumaciam q dr esse delictū. l. oē delictū. §. cōtumacia. ff. de re mili. Scdo fuit bānitꝰ ꝑpter ipm delictū qz hoc non est verum. nam primo fuit bānitus ꝑinde ac si delictum cōmisisset. ⁊ hoc nō ꝑpter ꝑbationem sz propter cōtumaciam que habetur pro probatione. qz propter cōtumaciam hr pro confesso. ¶ Scdo vero qz non ꝯstitit de delicto ēt per tormenta ipsius. ⁊ qz aliqui testes pro eius defensione examati fue⸗

sunt. Uisum fuit ipsum nolle cōdemnari pro dicto crimine acsi ipm ꝯmisisset ratū est: q̄z vt dixi nō erat proba tū delictū per cōfessionē vel ꝑ testes imo ꝓpter dictam ꝯtumaciā q̄ prius faciebat eūz hēri pro ꝯfesso. q̄z hūerūt ipm pro purgato per cōparationē q̄z si non hūissent ꝓ purgato statuentes. ꝛ dn̄i de curia voluissent ipm debere ad mortē ꝯdemnari qd non fecerunt. ¶Et lʒ fm formam statuti debuisset aut ipm repertum culpabilē ꝯdēnare aut nō repertū culpabilēʒ absoluere. q̄z aliud statutū nō dicit. Tn̄ q̄z forte nō videbant dicti de curia esse bn̄ clari de innocētia ꝛ nō erat clare ꝓbatū de sua innocentia q̄z forte extabāt ali qua indicia voluerūt eligere mediaʒ viā vcʒ nō ꝯdemnare ad mortem. nec ipm absoluere, sed ipsum ꝯdemnare ex arbitrio suo vt sit tn̄ bānitus fm formam scōi banni iuxta no. in. l. fi. C. de probationib⁹. ꝛ ad mortē ꝯdēnare non potuerunt. tum q̄z non est inuēr⁹ culpabilis fm formā statuti. tum etiā qn̄ qd non vult ꝯfiteri ad torturā deli ctū lʒ possit ꝯdēnari ꝓpter presum ptiōes ēt vrgentes ꝫ cū non tn̄ poterit ꝯdemnari ad mortē. vt vult Ludo. de Rom̄. l. l. j. §. hoc rescriptū i vlt. col. ff. ad sil. ꝛ ꝓbat̄ hoc i. c. afferte. e. de ꝑ sū. cū ibi no. ꝑ doc. q̄ dn̄t ꝙ vbi ex ꝑsū ptiōib⁹ ꝓcedit̄ dʒ iudex tēpare sniaʒ suā. ꝛ maxīe ne ꝯdēnet nisi raro ꝛ modi ce in pecuniariam non corpalē. vt colligit̄ ex snia Salomonis de qua in. d. c. afferte fm Inn. q̄ ita singulr̄ dicit i c. q̄z ꝟisimile est de ꝑsum. ꝛ idē no. ibi Anto. de bu. ꝛ doc. in. d. c. afferte. ꝛ idē no. Bal in. l. nō est ꝟisile ad fi. princi pij. ff. qd metus cā ꝛ in. c. primo in fine in titulo qb⁹ modis feudum amit. ꝛ in l. eius. §. fi. an̄ fi. ff. de testamen. ꝛ ideʒ dicit abbas siculus in. c. auditis in an̄ pe. col. ad fi. ex. de ꝑsump. ꝛ hētur per Bal. in auk. sʒ nouo iure. C. de ser. fug. ꝛ ꝑ Pau. de ca. in ꝯsilio suo. clxvij. i pe. col. in fi. vbi elegātissime dicit ꝙ non sufficiunt argumenta quātūcūq; vrgētissima. ēt si sint talia q̄ mentē iudicātis adeo coarctēt ꝙ aliud credere nō

pōt. vt si visus ē aliq̄s exire de domo vel camera cū gladio sanguinolēto ꝛ palid⁹ ꝛ reptus est ibi hō interfectus. vel ꝓbat̄ qd seius erat inimicus tit ij qui reptus est mortu⁹ ꝛ qd minat⁹ fue rat illū interficere. ꝛ visus est exire de agro cum gladio sanguinolento. non tamē dn̄t testes illum vidisse pcutere sʒ ali⁹ q̄ ille seius esse nō potuerit. lʒ Thomas de piperata disputando te nerit posse dictū seiū ꝯdēnari. lʒ non fuerit ꝯfessus. tāq; ex indicijs indubitatis ꝓbatū sit homicidiū. lʒ nō directe. vt ēt no. Jo. an. in add. spe. in ti. de ꝓba. §. videnduʒ ipse tn̄ Gādinus in ope suo solēni in Rub. xvj. vel. xvij. q̄ i cipit de ꝑsumptionib⁹ ꝛ indicijs. qui bus procedit̄ ad cōdēnationē in prin. suo i prima. q. ꝛ ēt circa fi. dicit ꝙ oēs doctores q̄ erunt Bononie tpe suo cō suluerunt ꝫ. ꝛ ita ēt vidit vbiq; practicari ꝙ talia indicia sic vrgētia nō sufficiunt ad ꝯdēnationem pene corpora lis sʒ dūtaxat pecuniarie. ꝛ ꝑ eius dictū dicit Pau. de ca. in dicto suo ꝯsilio, nō est diu ꝙ quendā defendi a pena capitali ꝫ quē erant ita fortia ꝛ indubitata indicia ꝙ animus ꝛ intellectus non poterat credere ꝙ ali⁹ fecisset homicidiū q̄ ipse. ¶Unde dicit ꝯcludendum esse in benigniorē partē. s. in absoluēdo postea cria deducta in inquisitione nō sunt ꝓbata nec ꝑ spōtaneā ꝯfessionē nec per testes necessario cōcludētes vt ibi latius per eum. ¶Et ego alias in ciuitate Uincētie ēt ideʒ ꝯsului. ¶Et ita ēt vult Bal. in. l. fi. in vltima col. C. de prob. ꝙ vbi cessat tortura vel adest torture ꝛ tortus nō confitet̄ dʒ seq̄ absolutio. nec pōt re⁹ aliq̄ ꝯdēnari ex sola suspitiōe vt. l. absētē. ff. de pēis ꝛ lʒ ꝓcedat̄ ex suspitiōib⁹ tn̄ pēa dʒ mitigari. Cū igr̄ dict⁹ baptista tort⁹ fuerit ꝛ nō cōfess⁹ nec extiterint ꝟe ꝓbatiōes. poti⁹ dēat absolui i totū vel saltē nō dēat pati penā corporalē vł pecuniariā. Et iō cū i scdo bāno bānit⁹ fuerit sine ꝯditiōe ꝙ sit ex ꝓtectione cōis ꝛ ꝙ possit ipune offēdi. et bn̄ sequat̄ ꝙ itētio indicātiū fuit vt istō sʒ bānū remanēret ꝛ nō p̄imū. q̄z si. pri=

mű remansisset potuisse ı̄ psona ipune offendi. q̄ eē ꝯ pdicta. Jō faciēda ē interpretatio iusta vt nō potuerit offēdi. qđ ēt apparet ex alio manifeste nā lʒ fuerit bānit⁹. scđo tñ nō liceret q̄ si veniret vicētiā staret ı̄ carcerib⁹ p duos ānos. Et iterū bānireť. Et sic nllo mō voluerūt ipʒ cadere ı̄ penā corporalē etiā si nō seruasset bānū. ğ noluisse: credēdū ē vt posset ipūe occidi qꝛ tūc eēt maior pena q̄ lex vł statutū iponat cōtra. l. ex facto. §. iuł. lōgius. ff. de vul. ⁊ pupil. cū si. ¶ Et istud apud me nō hʒ magnā dubitationē per pdicta. Nec obstāt argumēta supra in cōtrarium deducta. Uidelicet primo qđ sentētia secūdi bāni est stricti iuris ergo qꝛ vt dixi nō solum sentētia bāni secūdi tollit primum bānum sed etiā ipsum statutuʒ postq̄ Baptista peruenit in fortiam cōmunis qꝛ statutū vult qđ processus fiat de nouo ⁊ primus comittatur cum bāno suo vt supra declaraui ⁊ per hoc tollitur etiā illud qđ dixi q̄ nō muteť quare stare prohibeť qꝛ immo apparet de mutatiōe per ea q̄ dixi. ¶ Nec etiā obstat dū dixi qđ quis pōt sepius bāniri qꝛ illud procedit qñ fit bānuʒ ex diuersa causa vel delicto qđ nō est in casu nostro. qꝛ ideo peruenit ad ꝓm qꝛ cessat pmū p suā presentiam. vt dixi. ⁊ per. l. senatus cum ibi no. ff. de accu. ¶ Nec obstat statutum predictum dum vult q̄ bānitus perpetuo tanq̄ bānitus reputeť q̄diu de libro bānitoꝝ fuerit cāzellat⁹. qꝛ illud statutū debet intelligi rebus sic stātibus ⁊ nō superueniētibus aliįs causis ex quibus habeať pro cāzellato. l. qui se debere. ff. de cōdi. ob cām. ⁊ c. venientes extra de iureiurādo. Cū ergo alia causa superuenerit per q̄ habeť p rebānito. puta cū peruenit in fortiā cōmunis. ⁊ habuit torturā ⁊ nō est cōfessus ⁊ de nouo est cōdēnatus. cui cōdēnatiōi stādū est ⁊ nō prime sequitur q̄ habeť pro absoluto. ita vt nō potuerit impune occidi. ¶ Itē pro hoc facit qꝛ ille qui statim debet rebāniri habeať pro rebānito vt nō possit impune occidi. vt no. Bal. in. l. j. in. §. serui appellatiōe per illū tex. ff. ad ad silł. qui dicit q̄ nō pōt allegari melior tex. q̄ ibi. ¶ Itē pro hoc adduco tex. in. l. mulier in. §. nō est dubitādum. ff. ad treb. ⁊ qđ ibi no. Pau. de ca. qui dixit q̄ ille tex. est ar. q̄ si bānitus sperat ı̄fallāter de bāno cāzellari vt. qꝛ obtinui gratiam in cōmuni. licet adhuc nō sit cāzellatus nō tamē potest offendi tanq̄ bannitus ex forma statuti. facit. l. si nō sortem. §. adeo cum ibi no. ff. de cōdi. indebi. ⁊ l. creditoris. C. de fideicommissis. Et ibi hoc etiā tenet Pau. de ca. ⁊ facit qđ no. Pau. de ca. in. l. iij. §. si seruus. ff. de acqui. pos. ¶ Immo plus dicit Bald. in. l. j. in. iij. col. in prin. C. si a nō competenti iudice q̄ si aliquis est scriptus in libro bānitoꝝ. qui nō poterat bāniri. occidēs etiam ignorās nō excusatur. ⁊ habetur per Bald. in. l. ex quacūq; in. iiij. col. vers. modo quero iuxta hec. ff. si quis in ius voc. nō ierit. vbi plene de hoc. ¶ Sed adhuc videtur remanere dubiū. qꝛ predicta videntur procedere. vbi simpliciter statutum diceret q̄ bannitus possit impune offendi. sed in casu nostro statutum vult expresse q̄ debeat canzellari de bāno que forma videtur debere cōseruari ad hoc vt habeatur pro nō bānitoꝛ nō possit impune offendi. l. cū hi. §. si pretor. ff. de trās. ¶ Ad hoc potest aliter respōderi q̄ ideo illa cācellatio nō fuit necessaria quia tenebať bānitus per cōtumaciā prius soluere penam pecuniariam banni. puta mille vel quingētarum librarū vt in statuto dicitur. ad hoc ergo vt daretur causa soluendi voluit statutum q̄ deberet prius canzellari de banno. soluta pri⁹ condemnatione pecunia fisco. Sed cū hodie illa pena sit per literas ducales vt mihi dicitur sublata. sequiť q̄ est sublata in forma canzellatiōis necessario. qꝛ sublata cā tollit ei⁹ effect⁹ ar. in. l. j. in pri. ibi origine rei sublatā. C. de fideicō. lib. qꝛ tactis pncipiis. et fundamētis corrigunť ea q̄ post. pncipia sunt. vt dicit Bal. ı̄ rub. C. de coff. ı̄ ver. demū suguenio p. d. l. j. ı̄ pn. Et idō credo q̄ ex quo in veritate taʒ ex for=

ma statuti ꝙ etiã virtute scdi banni. primũ bannũ fuit sublatũ.⁊ pena pre dicta pecuniaria nõ possit amplius exi gi ꝙ.d.Bapti.nõ potuit ipune occidi vigore dicti pmi banni sui qd vt dixi erat sublatũ.lz expsse nõ fuerit reuo catũ nec cãzellatũ qꝛ nõ erat necessa riũ p pdicta. ¶Scdo veritas huius du bij pmi principalis cõsistit in hoc po sito ꝙ.d.Bap.nõ posuerit occidi vir tute.d.primi bãni nec scdi an.d.occi sores debeãt puniri.⁊ qua pena. Et vi det prima facie dicẽdũ ꝙ sint excusa ti occisores ex quo nõ erat cãzellatus de banno qꝛ videt habuisse iustã cãm ignorãtie.⁊ maxime cũ videat.iste ca sus hñe aliquã dubitatiõez iurꝫ an.s. ille Bap.potuerit occidi stãte pmo bã no.qꝛ quoad penã corporalẽ.qlibet cã etiã iniusta excusat.l.igit.§.j.ff.de li. cau.⁊ not.per gl.l.j.in fi.ff.de abigeis ⁊ gl.in.l.si plagij.C.ad.l.flauiã de pla giarijs.⁊ ibi plene p Ange.cũ si. ¶Et ita vr ẽt tenere Bar.in.l.pe.ff.ð adul. Et lz multa iura hic possent adduci ⁊ ꝙplurime auctoritates. Tñ ne lon gius euagari videar ꝙ expediat.ma xime apud viros sapiẽtissimos sicut sunt illi dñi de curia vincẽtina ex oĩz fũia puto ita eẽ distiguẽdũ. ¶Aut cõ stat vel ꝯstare põt.ꝙ illi occisores scie bãt illud bãnũ primũ sublatuꝫ fuisse. ¶Aut ꝯstat ꝙ ignorabãt ⁊ credebant ipm posse ipune occudere. Aut dubi tat si sciebãt vel ignorabãt. ¶Primo casu fm Dy.⁊ oẽs tenent de occiso vt hĩ p Dy.bar.⁊ doc.in.l.pe.ff.de adul. ⁊ p Dy.⁊ Jo.de imo.in.l.ꝗ a latroibus. ff.de testa.⁊ istõ nõ hꝫ dubiũ. ¶Scdo casu.qñ ꝯstat ꝙ ignorabãt.⁊ credo pri mũ bãnũ sublatũ. Et tunc aut qrit an debeãt puniri ⁊ qua pena. Et i hoc te neo ꝙ debeãt olno puniri quia fuerũt saltẽ in culpa in.nõ se iformãdo ⁊ ha bẽdo ꝯsiliũ si p fm bãnũ eẽt sublatum primũ ⁊ an potuerit occidi.dato ꝙ pri mũ bãnũ nõ fuerit cãzellatũ ex quo in veritate bãnũ primũ erat sublatum ⁊ ex ista culpa ðbẽt puniri ar.l.ij.§.hac aũt.ff.vi bo.rap.cõiũcta.l.lege corne. ff.de sicca.⁊ ar.l.ꝗ cũ alio.⁊.l.ꝗ in alte

rius.ff.de re.iur.cũ si.⁊ ita vult Bar. in.l.pe.ff.de adul.⁊ Bald.in.l.j.in.ij. col.C.si a nõ cõpetẽti iudice ꝗ dicit ꝙ curiose debebant occisores inqrere et nõ currere ad actũ cui naturalr inest dolus.nã homicidiũ nõ põt fieri a pua to sine dolo.ẽt si ex forma statuti non puniat.qꝛ aliud est iustificari aliđ est puniri.vt not.C.qđ me.cã.l. accusat⁹. Et puniri debẽt nõ pena corporali sꝫ alia arbitraria per.l.igit.§.j.ff.de lib. causa.⁊ p no.Bart.in.l.j.§.fi.ff.si quis testõ libe.eẽ iussus fuerit cũ si.quã pe nã esse exilij arbitrarer maxime cũ oc ciderint cũ ita crudeliter vt dr ⁊ tãꝙ inimici potius ꝙ ob vindictã publicaꝫ. ¶Aut sum⁹ in dubio.an sciuerint vel nõ.⁊ lz Bart.in.l.ij.§.ex hoc rescripto in fi.dicat ꝙ in dubio psumat ignorã tia.l.veri⁹.ff.de pba. tñ posset dici ꝙ respectu facti.i.scdi banni non presu mitur ignorantia ex quo fm bannum fuit publicatuꝫ in loco publico. iuxta l.iubem⁹.C.de defensoribus.ciuitatum qꝛ in ea qui publice fiunt presumũtur sciri.ar.glo. notabilis in.l.si tutor.C. de pericul.tu.⁊ ita vult Bar.in.l.non solum.§.morte.in.xij.col.in.ij.q.prote stationis incitatorie.ff.de no.ope.nũ. ⁊ in extrauagãti ad reprimendum in glo.in verbo publice. ¶Sed respectu iuris vez an per illud fm bãnuꝫ tolla tur primum potuerunt ignorare. ⁊ in dubio posset presumi ignorantia ma xime si sunt rustici nõ sagaces.l.athle tas.ff.de excu.tu. ¶Et ideo concludo ꝙ cum in dubio possit presumi ignorã tia non in facto.sed in iure licet nõ esset tolerabilis tamẽ quo ad penam corporalẽ excusaret.vt dixi per.l.ij.§. j.ff.de lib.cau.cum si. Tamen non de berent esse sine pena. Et ideo putarẽ arbitrandum esse salua meliori deli beratione ꝙ occisores deberẽt bãniri. ¶Szvnũ aliđ ẽ ð ꝗ posset dubitari qꝛ dcĩ occisores potuissent scire vl igno rare si bãnũ pmũ erat sublatũ.⁊ posito ꝙ ignorãtia possit psumi.an ista igno rantia debeat allegari.⁊ an ad allegã dum istam ignorãtiã posset admitti p curator.⁊ vr ꝙ allari dẽat p ter.nota

bilez in.l.§.penul.ibi iustissima si ea
ignorātie cā allegat.ff.de separa.Si-
cut ēt error dʒ allegari.vt.l.si adulte-
rium cū incestu.§.idē polioni.ff.ð adul
te.⁊ hꝫ per Bald.in.l.iquicunqꝫ circa
prin.C.de ser.fu.⁊ l.l.si certis annis in
v.col.C.de pactis.⁊ p Bar.in.l.cū qd
in fi.ff.si cer.pe.cū si.¶Et ad istā alle
gationē ignorātie vꝫ ꝙ nō possit ꝓcu-
rator interuenire.qꝛ solum ꝓcurator
vel alius pōt interuenire qñ tractaꝶ ð
aliqua exceptiōe q̄ venit examinanda
seorsum a crīe vt.l.i.⁊.l.p̄fec.C.ad.l.
flauiam de plagiarijs.⁊ ita vꝫ velle.d.
Nellus de sancto Geminiano in suo
tractatu bānitoꝝ in.ij.parte scdi tpis
in.xiiij.q.in p̄n.⁊ p no.p Bart.in.l.pe.
§.ad crimē.ff.de pub.iudi.⁊ p Cyn.et
Bal.in.l.rō de accusa.Sed ista exce-
ptio allegāda.vʒ ꝙ fuerūt i errore cō-
cernit crimē.nec pt examiari seorsuʒ a
crimine.ḡ.ꝓcurator no pōt interueni
re.hoc tñ subiecto iudicio cuiuslibʒ me
li⁹ sentientis.ar.l.claudius in fi.ff.q po.
in pig.habe.¶Circa sm dubiū princi
pale posito ꝙ dictus bap.non potue-
rit occidi.an ex nouis ꝓbationib⁹ fa-
ctis per occisores ꝙ dictus Baptista
occiderit illū ꝓpter quē fuit bānitus
debeant absolui.Et breuiter teneo ꝙ
nō qꝛ ex quo semel fuit tortus ⁊ admis
se ꝓbationes ⁊ ↄdēnatus diffinitiue ⁊
bānitus vt in.ij.bāno ↄtineꝶ nō potest
nec dʒ ampli⁹ de eo crīe inqri nec quo
ad puniendū ipsuʒ Baptistā qꝛ fuit se
mel ↄdēnatus ⁊ mortuus est.Nec quo
ad excusandū occisores iuxta.no.in.l.
senatus.ff.de accu.¶Nec ob.statutū
sub Rub.de capitētib⁹ bānitos in quo
habeꝶ ꝙ qs pōt interficere illū q̄ nun-
dum est bānitus vel cōdēnatus si fuit
malefactor manifestus vel occultus ð
delicto cuiuspena sit mors.¶Quia il
lud statutū loquiꝶ in illo qui nondum
fuerat condēnatus.Nos vero loqmur
in eo q̄ iam fuerat condēnatus in quo
casu statutum nō loquiꝶ ⁊ sic iste omis
sus a statuto habeꝶ ꝓ omisso.⁊ rema-
net in dispositione iuris cōis.l.si cum
dotem in prin.ff.solu.matri.⁊.l.cōmo-
dissime.ff.de liberis ⁊ posthu.¶Sed
de iure communi quando semel est ꝓ
cessum ↄ vnū de vnō asserto delicto ⁊
fuit cōdēnatus diffinitiue amplius de
illo crīe nō est inqrendū vt.d.l.senat⁹
cū ma.ff.de accusa.et si qs offerat.se
ꝓbaturum de nouo.¶Et ita als vidi
ↄsultū quasi per oēs doctores Padue
¶Et sic illud statutū dʒ intelligi sm
ius cōe in casu omisso vt dixi.⁊ ꝓbaꝶ
in.l.ij.C.de noxalibus ⁊ in.l.fi.§.in cō
puta.iur.C.de iure delib.vʒ dūmodo
ille malefactor non fuerit cōdemnat⁹
diffinitiue minori pena ꝙ̄ sit mors si-
cut fuit in casu nostro.Et si alr dicere
tur sequereꝶ ꝙ plus posset primatus
ꝙ̄ iudex.⁊ qs posset occidere malefa-
ctorem.vbi iudici visum fuit non posse
occidere.ꝙ nō est dicendū.⁊ maxime
ne detur materia delinquēdi ⁊ cōmit-
tendi homicidia.arg.l.in fundo.ff.de
rei ven.⁊.c.vt circa in p̄n.⁊ ibi gl.in ꝟ
bo possibile de elec.li.vi.cū simi.

¶An bannitus ⁊ nō legitime canzel-
latus ð bāno possit ipune occidi stāte
statuto ꝙ bānit⁹ a.l.libris supra ⁊c.Et
an stante dicto statuto habeat locum
vbi pena venit applicanda parti.⁊ nō
fisco. Consi.vij.

IN christi no-
mine. ac inuocata spūs-
sancti gratia . Quidam
fuit Padue condēnatus
ꝓ maleficio in ducētis libris.quarum
medietas sit communis.et alia medie
tas sit offensi. Deinde illustrissi.dū.
d.ob pacē factā.M.cccclij.manda-
uit quoscūqꝫ debitores cōis Venetia-
rū ducatoꝝ quinquaginta q̄ essent in
carceribus ciuitatis Padue libere de
carceribus relaxari ⁊ eoꝝ debita can-
zellari.ita vt in posterū ob ea nullum
eis impedimentum inferatur.Uigore
cuius mandati tunc Padue potestas
iussit dictum condēnatum canzellari.
⁊ ita in executione dicti precepti dicta
condemnatio fuit canzellata postea
alius dictum condemnatum ⁊ canzel
latum interfecit qui nunc est captus ⁊
in carceribus padue detētus.Et ↄ eū

pcedit̃ur de homicidio. Allegatur p ipso q̃d interfecit condẽnatum a quinquaginta libris supra pro maleficio. et ppterea potuit eũ ipune occidere vigore statuti Padue sub rubri. xviij. de malefactoribus capiẽdis in quo in effectu ↄtinetur q̃ nõ possit pcedi cõtra occidẽtem ↄdẽnatum ex maleficio pecuniaria pena a libris quinquaginta vel vltra et condẽnatione iniurie in dicta summa cõputata. ¶ Sed pro parte curie dr̃ q̃d imo põt ↄ eum procedi q2 tota dicta cõdemnatio fuit canzellata et lʒ sit declaratum per auditores nouos sniarum q̃d dicta cancellatio intelligat̃ solum pro cõdemnatione cẽtum libraꝝ cõis et q̃ nõ p ↄdemnatiõe aliarũ centũ libraꝝ in quibus ↄdemnatus fuit offenso tñ illa declaratio fuit facta post homicidiũ cõmissum. et sic nõ potuit facere q̃ cãcellatio facta habeat pro infecta. l. in bello. §. facte. ff. de captiuis. Item posito q̃ dicta cãzellatio fuisset facta solum de centum libris cõis tñ nõ potuisset occidi quia statutũ predictum loq̃tur qñ pena est applicanda fisco in totũ vel saltem in aliqua parte q2 tunc bene in ea parte cõputatur et̃ condemnatio iniurie nõ aũt qñ esset sola condẽnatio iniurie et dr̃ q̃ hoc importat verbum computata. in dicto statuto positum. Modo ex predictis dubitatur de duobus.

¶ Primum est an dictum statutum q̃ condẽnatus pro maleficio a quinquaginta libris supra possit impune occidi habeat locũ et̃ si condẽnatus sit cãzellatus de bãno sed non legitime.

¶ Secundũ posito q̃ sic. an dictuʒ statutum intelligat̃ et̃ in eo q̃ tantum remanet ↄdẽnatus p maleficio iniurie et sic p pena offenso applicãda. ¶ Circa p̃mũ dubiũ vr̃ prima facie dicendum q̃ dictũ statutũ nõ habeat locuʒ qñ ↄdenat⁹ a quinquaginta libris supra fuit canzellatus quãuis nõ legitime q2 ille qui occidit cum nesciebat eũ esse vere debitorem ex maleficio immo verisimiliter debebat potius credere contrariũ ex quo erat canzellat⁹ auctoritate dñi ptãris et ideo vr̃ q̃ non debeat gaudere beneficio statuti. Sicut nõ debet gaudere premio statuti premiantis occidentem bannitũ quã do occidit ignoranter bãnitũ per. l. si quis in grauι. §. vtrũ. vbi hoc no. bar. ff. ad sylleianũ et p. l. si is q̃ aliena. §. q̃ si seruus vbi et̃ hoc no. Bar. ff. de acq. rerũ do. et no. bar. et doc. in. l. genero. ff. de his q̃ no. infa. cum si. ¶ Itẽ q2 sic est ↄ qñ q̃s occidit bannitum non legitime nõ debet occidi et excusat̃ ppter bãnũ vt. l. pe. vbi hoc not. Barto. ff. de adulte. ita videt̃ q̃ sit in casu nostro vt ↄtrariorũ sit eadem disciplina. l. j. ff. de his q̃ sunt sui vel al. iuris. ¶ Item q2 canzellata fuit vñ põt hẽri pro infecta l. in bello. §. facte. ff. de captiuis. et. l. di. ferrũ. ¶ Sed contrariũ est verius de iure. vʒ q̃ dictũ statutũ locũ haberet et̃ si condẽnatus sit canzellatus de bãno sed nõ legitime q̃d sic probat̃ paria sunt aliq̃d nõ esse factũ vel factum minus legitime. l. quotiens. ff. q̃ satisda. cog. l. iiij. §. condẽnatũ. ff. de re iudi. l. nõ putauit. §. nõ que vis. ff. de contra tabul. et. l. si nõ serui. ff. de donatio. inter virũ et vxorem cum similibus. Sed si victus condẽnatus nõ fuisset canzellatus potuisset impune occidi vt dicã in sequẽti dubio ergo eodẽ mõ dicendum est in casu nostro in quo fuit canzellatus sʒ nõ legitime q2 illa cãzellatio habet̃ p nõ facta ex quo paria sũt nõ cãzellare vel minus legitime canzellare. Et ita i terminis tenet Jo. an. in. l. veniens extra de accusatio. in nouella q̃ dicit quod si bãnitus est illegitime canzellatus de bãno põt impune occidi sicut si non esset cãzellatus. ¶ Et idẽ tʒ bal. i c. j. i pñ. in ti. hic finit̃ lex. Incipiũt ↄsuetudines regni i vsib⁹ feudoꝝ et idẽ tʒ Ray. i. l. si nõ serui p illũ tex. ff. de do. iter vi. et vxo. ¶ Et idẽ tʒ solẽnis doctor dñs Mell⁹ i suo tractatu bãnitoꝝ in p̃ma pte tertij tpis. q. iij. ¶ Et p hoc optie facit q̃d no. bar. in. l. iij. §. ↄdẽnatũ p illũ tex. ff. de re iudica. ¶ Preterea hoc pbat̃ alia rõne in delictis vbi tractat̃ de pena imponẽda attẽdit̃ veritas et nõ opio. vt est casus in. l. inter oẽs. §. recte. ff. de furtis et p

§.placuit i fi.insti.de ob.q ex deli.na.et i
l.fi.ff.de eri.expi.her.et ita tenet Bar.i.d.§.
recte.q dicit q si qs occidit ba.que igno
rabat bani.no debet puniri.qz potius respi
cit veritas qua opi.q ad pena iponeda
p dca iura.vide dicit Bar.et doc.i.l.gno.
ff.de his q no,isa. ¶Et p hoc pz rnsio
ad pmu argu.q.i ptriu deductum: qz
ibi loqr de pmio ⁊sequedo.hic pena i
poneda. ¶Nec ob.ar.ii du dixi q vbi
qs iterfecit bani.no legitie no dz occi
di attento bano lz non legitio. Ita vr
e ptra qn qs occidit canzellatu no legiti
me dz occidi attenta cazellatioe lz no
legitia.qz argm pcedit qn tractar de
pena no iponeda no attedit veritas lz
opinio si fuit iusta ca et ita loqr.l.et ibi
Bar.ff.de adul. ¶Sz in casu nro loq
mur vbi agir de pena imponeda q ca-
su attendir veritas et non opi. ¶Non
ob.iii.argu.dum dixi q facta non pnt
haberi p ifectis.qz rndet q illd proce
dit in his q sunt facti.nam cum canzel
latio sit facta.est impossibile dicere q
no sit facta ita loquit.l.in bello.§.fa-
cte.ff.de captiuis. ¶Sed quo ad ius
seu iuris effectum factum bn pot ha-
beri pro infecto.vt.l.iiii.§.⁊denatu.ff.
de re iudi.et.l.quoties.ff.q satisda.co.
cu simillb⁹.s.alle. ¶Ultimo ista qo
decidit pro hac parte per alia ronez.
¶Nam lz in fine condenationis dica
tur canzellatus fuit suprascriptus pe
trus sede de plebe:de suprascripta ei⁹
condenatione.et sic vba canzellatiois
videant prima facie coprehendere to
ta condenatione.tn pper istam can-
zellatione no intelligit canzellat⁹ nisi
p centu libris i qb⁹ erat ⁊denat⁹ coi.no
aut p aliis centu libris i qb⁹ erat ⁊dena
tus offenso. ¶Ratio est qz canzella-
tio in dubio restringitur ad rationem
vel causaz ipsi canzellationi adducta
vt est tex.in.l.cazellauerat.Et ibi hoc
no.Bar.et doc.ff.de his q i testo delet.
¶Sz i dca cazellatioe fuerat adducta
ro siue ca cazellatiois.qz dr i executio
ne madati magnifici dni Magdalini
potestatis Padue vigore lrarum ducaliu
datarum die.xiiii.aprilis. Mccccliiii.in q
bus ptinet gra facta carceratis pp pa

cem obtentam cum Illu.du.Mediola
ni.Et sic ro et ca dicte canzellationis
fuit gratia cotenta in dictis lris duca
libus. ¶Sed dicte lre ducales volunt
q solu cazellent debita cois g illis ma
datu de canzellandu et dicta canzella
tio intelligit fz dictas lras.et sic de de
bito cois tm, et no de debito q debet
offenso.et p hoc allego q not.singulr
Bar.in.d.l.canzellauerat per illu tex.
q si plures fuerunt codemnati.et vnus
tm soluit si tota condenatio canzella
retur nihilominus codenatio remane
ret valida in personis aliorum qm re
stringit cazellatio ad cam canzellatio
nis.Et ppterea dicit ibi Bar.q vidit
in vna ⁊denatione esse plures conde-
natos. Et qz duo soluerunt condem-
natione totam condenatione cazella-
uit.nec aduertit de vno q non soluit et
dubitatu fuit an posset fieri i no solue
tem executio.et dicit certe sic.qz canzel
latio ad istos duos tm trasfert.Ita est
dicendu in casu nostro arguedo de p-
sonis ad res q est bonum arg.vt not.
Bar.in.l.miles ita herede.ff.de testa.
mili.Cu ca cazellatiois ⁊cernat solu
centu libras i qb⁹ e ⁊denat⁹ coi.lz ⁊de-
natio sit simplr cazellata.tn dz restrin
gi ad dictas centu libras cois no at ad
alias centu libras offesi.et ista e ipa veritas
et p hoc cessant oes dubitatioes et argu
menta de qb⁹ supra.Et pper hoc.d.au
ditores noui sentetiaru cogruenter di
xerunt in sua snia q declarauerut di-
cta cazellatione no coprehedere illas
centu libras q spectat offenso. ¶Cir
ca fz dubiu an dictu statutu itelligat
et in eo q tm remanet ⁊denatus a qui
quaginta libris supra:p maleficio iiurie
et i pene et i pena tm offenso applicada
ita q posset ipune occidi. ¶Et vr pria
facie dom q n qz dein statutu dicit co
putata ⁊denatioe iiurie i dca suma.et
sic vr psuponere q salte remaneat ⁊de
nat⁹ i aliq pte fisco i q ⁊putet ⁊dena-
tio iiurie.ar.l.fi.§.i ⁊denatioe.C.de in
re deli. ¶Tame ptra est veri⁹ de iure.q
pz ta ex vbis stat. qz et ex mete.ex vbis
ei appet qz statutu non facit aliq me
tione de pecuniaria pena:applicada fisco

sed solum dicit simplr de ɔdénatione pecuniaria a quinquaginta libris.S. p maleficio. Ergo statutum simplr loquēs dʒ itelligi simplr.xix.di.si. roma nor. Et vbi lex nō distinguit an sit cō dēnatio q̄ applicat fisco.vl ptinet nos distinguere debem⁹.l.de pcio.ff.de pu bliciana.Cū itaq3 statu.loquat de ɔdē natiōe pecuniaria p maleficio .Intel ligere debem⁹ siue illa ɔdénatio applicet pti siue fisco.¶Et qꝛ de hoc potuisset dubitari.statuētes ad tollēdā istā dubitationē addiderūt in fine statuti dicta verba.ꝛ ɔdēnatione iniurie in dicta summa cōputat: q̄si dicat volum⁹ q in cōputatione.i.rōne dictar. q̄nqgīta librar. cōputet idest rō habeat ɔdēnationis iniurie.i.p iniuria q̄ applicat pti.p tex.cū gl.in.l.istar in verbo computata.C.de iure fisci.li.x. ¶Nec est verū q intelligat cōputata s.in pena aplicanda fisco.qꝛ dcā pena nō fit mētio in stat.in specie. Et iō ad ipsa3 nō dʒ fieri relatio qꝛ relatio ē rei ante late representatio vt de se pʒ illa igit verba cōputata in dicta snia pena pecuniaria iniurie verificātur q̄n tota pena parti applicat qꝛ tunc vere dr cōputari ēt si nulla alia pena reperit ar.l.ij.cum ibi no.C.de here.insti. ¶Ex mēte etiam apparet q dca ꝟba ita intelligantur pp Ru.q̄ dicit de malefactorib⁹ capiēdis nam intentio illius statu.qd vr durum vt pro pecunia ria penā quis possit occidi fuit ad hoc vt malefactores possent capi ꝛ occidi ne delicta remanerent ipunita. l.ita vulneratus. ff. ad.l.aql.ꝛ.c.vt fame. ex de sen.excō.Vn statuētes nō habuerunt respectum cui pena sit applicanda.s3 ad maleficiū.ꝛ iō pcedit vbi pena applicatur parti sicut q̄n applicat fisco.ꝛ maxime in casu nostro cum ille ɔdēnatus fuerit.qꝛ nasum vni extirpa uit cū dētib⁹ fuit ɔdēnatus in ducentis libris.centum fisco ꝛcentum parti. Unde ɔdemnatus ex maleficio etiam fisco.l3 ꝙ condēnatio fisci vel communis sit remissa.tamen ex quo remanet pena partis vltra q̄nquaginta libras. Cōcludo q dictus ɔdēnatus potuit impune occidi non obstante cancellatione predicta. Laus deo.

¶An bannitus possit impune occidi intra quindecim miliaria vltra territorium in quo cōmisit maleficium de quibus erat bannitus stante statuto q bannitus ꝛc.

¶Dubitatur an bannitus de teruisio iuxta territorium.ꝛ per.xv.miliaria vltra potuit impune occidi in territorio Paduano q non distat p.xv. miliaria a territorio Taruisino. stante statuto Taruisij qd bannitus possit impune occidi.

Consi.viij.

In Christi nomine. Ac inuocata spiritussancti gratia. Dicendū est breuiter q ille bannit⁹ potuerit impune occidi pluribus rationib⁹. ¶Prima est qꝛ ille qui est occisus erat bannitus etiam per.xv.miliaria vltra territorium Taruisinum.ergo vigore statuti Taruisij possit ipune occidi. qd illud statutum loquitur de bannito et sic pro omni loco in quo est bannit⁹. scilicet in illis.xv.miliaribus igit ꝛc. ¶Nec obstat si dicatur non valuit dicta sententia.quia non potuit banniri extra territorium.l.fi.ff.de iurisdi. om.iu.quia respōdetur q hoc potuit facere vigore partis consilij rogator. de.M.cccclxiiij.que prohibet q bannitii non possint stare per.xv.miliaria vltra territorium.quia si prohibet igitur sunt banniti.qꝛ nihil aliud est bānum ꝙ prohibitio standi in aliquo loco.ꝛ ista prohibitio est generalis per omnes terras illu.du.d.v.vnde q factum fuit per pretorem Taruisinum videtur factum auctoritate principis per ea que notat Barto.ꝛ alij doctores in.l.ꝛ quia.ff.de iuris.omniū iud. ¶Item quia interpretatur consuetudo.vt patet per sententias.d. potestatis Taruisij

tis Taruisii.r.d.Andree bernardo.po testatis Padue p quod toleratur dicta sententia r ita r etiam seruatur vincentie vt apparet in lris ducalibus de.M.cccc xlviii. Item quia pp iustā ignorātiā excusatur Bar.in.l.pe.ff.de adul. Item quia non lz proti Padue opponere vel venire contra dictā sniam secūdū ordinem venetorum. Nec obstat si dicatur statutum taruisii loquēs quod bannitus possit impune occidi.intelligi debet solū de territorio taruisino.r sic iudicis banienti.l.fi.ff.de iur.om.iudi. Quia redetur quod ex quo vigore pris.pōt bāniri ēt p.xv.miliaria vltra territoriū,intelligitur augmētata iurisdictio nedū respectu loci.sz etiam cum omnibus suis qualitatibus r cum omni causa sua.l.r si doté.C.de iure dot.r.l.inter socerum §.cum inter.ff.de pactis dotalibus.r l.si cōuenerit.§.si nuda.r.§.si fundus.ff.de pigno.actiōe.Et per no.p Bal.in c.i.§.si quis de māso.in ti.de controuersia inuestiture. Si ergo permissum erat occidi bānitū per totum territorium a quo poterat banniri eodem mō si extenditur potestas banniendi vltra territoriū p.xv.miliaria. videtur similiter extensa potestas occidendi bannitū.p.xv.miliaria. Nec obstat dū dr quod aut augmētatio fit simplr:aut sz qd si fit simplr fit cū sua cā.Secus fit augmentū sm qd.vt no.Cyn.r Bal.in dcā.l.r si dotem per.l.scyo.§.tirāni.ff.de fundo inst. Quia rndet,qñ fit augmētatio sm quid.r sic quo ad quedā r tunc concedo quod nō cēsetur esse facta cū omni sua causa r oibus qualitatibus. ita loquitur Cy.r Bal.Sed bene fit cum sua causa r suis qualitatibus cōcernentibus illud particulare in quo facta est augmētatio qz tm operatur species in sua specie quantum genus in suo genere in.l.si duo.ff.de admini.tuto. Sed si esset facta vniorū augmētum generaliter intelligeretur esse facta augmentatio cum omnibus suis qualitatibus generaliter ita quando est facta augmentatio in specie vt banniti de territorio taruisino sint etiam bāniti per.xv.miliaria vltra.quantum ad materiam banni in his que veniūt in consequentiam banni.puto.quod possit impune occidi venit in augmento. istud est clarissimum in iure. Preterea hoc etiam probatur ad idem alia ratione similis prorogatio intelligitur esse facta cum omnibus qualitatibus suis etiam in penalibus.vt no.Bar.r doctores in.l.i.in.§.r post operis.ff.de no.ope.nun.r idem no.Bald.in.l.i.in viii.q.C.de his que pene nomine.r in l.fi.C.de arbitris.et in.l.acceptum in vii.q.C.de vsuris.r.l.fi.in.viii.col.C.de Zhen.emp.r Paul.de ca.in.l.lecta ff.si cer.pe.r in consilio suo.cxvi.r Inn.in.c.preterea ex de appel.r Dominicus in.c.vbi paruulum de ele.in.vi.cum simi.r ita vult etiam Bart.in materia penali in.l.cum stipulatus sim mihi r proculo.r ibi doc.ff.de ver.ob. Nec obstat si dicatur de iure communi banniti de vna prouincia intelliguntur ēt banniti ex quacunqz alia prouincia.r tñ bānitus nō poterat puniri nisi p presidē illius prouincie.r in illa prouincia in qua deliquerat.l.si cui.§.fi.cum ibi no.ff.de accu. Quia respondet quod quantum ad bannum hodie secus ē in ciuitatibus dnij.Ue.vt.s.non intelligatur bannitus in omnibus suis terris. Sed quantum ad condemnandum est idem sicut de iure communi qz non potest condemnari nisi per iudicem loci in quo est commissum delictum.Sed de isto non est questio nostra.sed questio est de loquēte quod bannitus possit impune occidi.qz tale statutum tantum operatur.r in tantum extenditur inquantum operatur r extenditur bannum.vt.s.dixi.Et idem erat de iure communi in imperio.qz ille qui erat hostis imperij romani erat bannitus per totum romanum imperium.r tanqz hostis poterat ibi occidi.l.quos nos hostes.ff.de ver.signi. Cū ergo bannitus occisus,solum fuit bannitus vltra territorium taruisinum p xv.miliaria per illa loca solum est hostis r in illis tantum locis potest occidi.Secus;si esset bannitus ab omnibus ciuitatibus imperij venet;quia tunc

volq in imperio veneto posset occidi ar.gl.notabilis.§.in fi.in.c.j.in prin.in ti.hic finitur lex incipiunt ↄsuetudines regni. Et q no. Alb. de rosate in suo opere statutorū in quarta.pte.q.lxxxv. et per ea q̄ dixi plene in.l.i itinere in v.q.ff.de ver.signifi.et ista est ipsa veritas. ¶ Preterea alr potest rńderi qr nō presumitr princeps vel dñium ignorare leges suas.l.'olum.C.de testa. et c.j.de ↄsti.li.vj. ¶ Et maxime cum sit scripta in corpore iuris veneti per dicta iura. ¶ Immo etiam si non esset scripta et esset extravagans idē esset.ex q̄ est notoria vt no.in.l.cum prolatis.ff. de re iudi.et c.pastoralis extra de fi.instru. ¶ Nec ob.so q aiia declaratio Illu.d.d.de. Mccccxlvj.reperitur ↄtraria que terminat expresse q i illis.xv. miliaribus possit capi sed non occidi qr illa q̄ est de.M.cccclxviij.est posterior et derogat priori.l.pacta nouissima.C.d pac.l.si quis in prin.test.ff.de leg.iij. ¶ Item qr illa est in territorio vincentino nostra in territorio taruisii no.vñ nōn obstat ar.l.cum querit̃ cuz l.seq.ff.de exce.rei iud.et arg.toti' titu li.C.res inter alios acta. ¶ Itē quia diuersa eñratio in vno q̄ i alio qr ibi fuit occisus ab inimicis siue ↄmuni h̄ tñ cū ꝓpter adulterium ↄmissum cum vxore. ¶ Itē qr occisores erant absentes hic in carcerib' vñ hic durius ageretur cum p̄sente si occideret.q̄ cum absente si bānitur vt de se ptz. ¶ Nec obstat.l.ij.C.de legib'.qr d̄claratio dz esse gñalis qr verū est nisi appareret qd alia sit itētio p̄ncipis sicut' ē in nr̄o p lr̄as ducales de.M.cccclx.q̄ aut reuocāt ōmū alr statuēdo aut volūt alit̃ seruari teruisij:alit̃ vincētie ex aliq̄ forte cā. ¶ Tertia rō p̄ncipalis ē qr vltra declarationē ill.du.d.v.habem' s̄nia3 d.ptāt3 taruisij de.M.ccclviij.et s̄nia3 d.Andree bernardo.potestatis padue de.Mccccixiij.ex q̄b' patet q ita iudicandum. ¶ Et l3 a legib' nō exēplis sit iudicādū.l.nemo.C.de sē. ¶ Tamē hoc verum qñ essemus in casu claro. sed vbi sumus in dubio dēmus sequi ēt exēpla aliorū vt.l.an apud.ff.de manu.vindicta.et maxime cū sit alicui' auctoritatis vt dr de trebatio in insti. de codicillis in pn.et ita vult ēe Saly.et Raph.in.d.l.nemo.C.de sentē. ¶ Sed in casu nr̄o res ē clara ꝓ occidēte. Et si nō est clara:ē saltē dubia ergo exēpla mouere debent iudicantem. ¶ Et hoc maxime seruant.dñi veneti in dubio. Et ita vult etiā statutum venetorum qd sequi debemus in hac parte.cum tractet̃ de declaratione partium et litterarum ducalium per not.in lege de q̄bus.ff.de legibus in princip. ¶ Quarta rō est.qr magnificentia.v.seu vestri iudicis maleficiorum fecit mensurare ista.xv.miliaria pp q declarat̃ ēt in hanc partē inclinasse et ita credidisse Sicut vere et iuste credidit. Quinta rō est qr ēt si de iuris rigore aāter esset Tamē ex quo, Vitalianus de vitalia. ductus fuit iusto et cōi errore excusat̃ a dolo qr quelibet causa ēt iniusta excusat a dolo.l.igitur.§.primo.ff.de li. cau.et no.gl.in.l.si plagij.ij.C.ad lege3 flauiam de plagiarijs.et gl.ij.magna i fi.in.l.j.ff.si quis iusdicenti non obtēperauerit. Et excusatur etiam a pena legali.vt no.Jo.an.in.c.j.de elc.li.vj. in nouella ¶ Et hoc vult. Bar. quasi in terminis.q.nostre de bannito in.l. pe.ff.de adulterijs. ¶ Facit optime q habetur in.l.quis sit fugitiu'.§. apud labeonem.ff.de edil.edic.et qd ibi no. Bar. ¶ Et ꝓ hoc facit q no. Pe.de anc. l.c.cum consuetudines per gl.j.in fi.extra de consue.qui dicit q quidam rector ville fecisset ponere quendam in compedibus fuit contra eum formata inquisitio quod ipse tenuerat priuatos carceres contra titulum.C.de priuatis carceribus.et iste probauit qd sui maiores facere consueuerunt et fuit absolutus. ¶ Sexta ratio est.quia iustum dolorem non potuit temperare. per legē:si adulterium cum incestu.§. Imperator.ff.de adulterijs.et.l.grach' in fi.C.de adulte.et habet̃ per Pau.de ca.consi.clxxxij.in.iiij.dubio p̄nci. ¶ Septia et vltima rō est qr in dubio i penis debemus accipere benigniorē interpretationem.l.si de interpretatio

ne.z.l.preses.ff.de penis z ita vult Il lu.d.in simili cã in litteris ducalibus de.MCCCClx. Et in dubio debem⁹ po tius esse proni ad absoluendũ q̃ ad cõ demnãdũ.l.arrianus.ff.de act.z ob.z l.fauorabiliores. ff.de re.iu. Et ꝑpea 8z melius est nocentẽ absoluere quam innocentem condẽnare.l.absentem in prin.ff.de penis cum simi. Et maxime in casu nostro vbi iste occisus est bannitus ꝑpter homicidiũ.vñ solet dici homicida ꝙ fecit.semp expectet.l.iij. C.de episcopali audi.z qꝛ et erat rixo sus z multa facinora cõmiserat ex qui bus fuerat pluries cõdẽnatus Padue quas cõdẽnationes ꝑ parte soluerat dictus Ualtianus z ei vxorẽ dederat z postea cõturbitauit vxorẽ suam. vñ stantibus dubijs predictis z ius z eq̃tas z omnis bona ꝯsciẽtia persuade re dz quod debeat absolui.

¶ An debitor priuati ex delicto possit cedere bonis.

Consi.ix.

Hrchristi no mine. ac inuocata spũsan cti gratia. Quidam ex de licto fuit condẽnatus fi sco in certa quãtitate.z in alia quãti tate parti. habens gratiã dilationis a principe ꝑ parte debita fisco fuit in carceratus ad petitionẽ partis credi toris offensi. Debitor vult cedere bo nis vt exeat de carceribus creditor di cit ꝙ nõ põt ipso inuito. ¶ Queritur q̃d iuris. Et vr̃ prima facie dicendum ꝙ possit bonis cedere z se liberare a carceribus per.l.i.C. q̃ bonis cedere pñt. Item de hoc vr̃ tex.cũ gl. singula ri insti. pro socio in.§. Item si q̃s ex so cijs nam in tex.ibi dꝛ ꝙ mole debiti ꝑ grauatus põt bonis cedere. Et gl.ibi exẽplificat dicẽdo qꝛ fisco vel priua tis debebat. Et sic vult illa gl. ꝙ debi tor z priuati z fisci potest bonis cede re alle.l. verum.§.i. pro socio.z illam gl.all. ꝑ singulari. Ang.in tractatu de carceribus in.iiij. colũ.in fi.C.q̃ bo.ce dere pñt.dicat ꝙ verius est vt sit sup plicandũ fisco. ¶ Itẽ ꝑ hoc facit stat. Padue sub Ru.de cessione bñi in ca. pe.ꝙ vult vt obligatus vel ꝯdẽnatus cõi imediate ex obligatione cõtracta cũ eo possit cedere.ar.l.i.§.hui⁹ rei.ff. de officio ei⁹ cui mãdata ẽ iurisd. Sed his nõ obstãtib⁹ ꝯriũ teneo eẽ de iure veri⁹. Nã q̃n q̃s ẽ debitor ex dlicto sine sit debitor fisci siue puati n̄ põt bonis ce dere. qꝛ in crialibus n̄ sufficit cessio bo norũ sed q̃ non põt soluere pecuniam luat in corpus vt no.glo.in.c.peccatũ de reg.iu.li.vi.z.p.ea.Trinitas.xij.q.ij. q̃m sequitur Ang.in.l.ij.ff.de cessione bo nor. Et idem tz gl.in verbo cruciatus per illũ tex.xiij.q.vi.in.ca.i.si res. Et idẽ et tenet gl.lxxxvi.di.non satis cir ca prin.in verbo debitũ. ¶ Et idem tz Inn.z canoniste in.c.odoardus.ex̃ de solu. Et idem tz alb.de rosate in Rub. C.qui bonis cedere possunt. qui di cit ꝙ cõiter doctores tenent hãc opi. allega.l.quicunq̃.C.de ser.fu.z ꝙ ibi dixit in ver. In quarto dicto zc. Et al lega.etiam.l.i.§.vlti.ff. de penis z.l.q̃ edes.ff.de incen.rui.nauf.z.l.fi.ff.de i ius vo.z q̃d ipse dixit in.l.si quis curia lis in fi.C.de epi.z cle. ¶ Et hanc opi. tenet et Oldra.z Ja.de are.q̃ allega bãt.l.obsenus.ff.de admi.tu.cũ ibi no ta vt refert Alb.de ro.in dicta Rub.cir ca fi.C.q̃ bo.ced.pos. ¶ Et candẽ opi. tenet Bal.in.l.si q̃s id q̃d.ff.de iu.om. iud.vbi dicit ꝙ q̃n q̃s cõuenitur rõne doli nõ potest cedere bonis.z hoc vult etiã Alb.in dicta Rub.circa fi.q̃ dicit in questione nostra ꝙ cõuentus ex do lo nõ habet bñficium ne conueniatur nisi in quãtum facere põt.l. etiam.§.i. ff.solu.matri.in.l.si rerũ amotarũ.ff. de re iudi.bene q̃ facit.l. vlti.§.fin.ff.de his que in frau.cre. ¶ Et istam senten tiam secutus est etiam.d.meus.d.Jo. de ana.in.c.Odoardus ex̃ de solu.di cẽs q̃d ille q̃ ꝯuenitur rõne doli nõ hz priuilegiũ cessionis allegat Bal.i.d.l. si quis ad quod. ¶ Et idem etiam te net Saly.in.l.i.versi. sexto q̃ro.C. qui

bonis cedere possunt. ¶ Et ex p̄dictis apparet q̄d cōis snia est q̄d debitor ex delicto ēt si est debitor priuati nō gaudet bñficio statuti vt dicit ēt Albe. de ro. i dicta Ru. circa fi. ¶ Ergo ab ista snia in iudicando nō est recedendum per no. in. c. j. z in. ca. ne initaris ex̄ de ꝯsti. z in. c. capellanus ex̄ de ferijs z in l. fi. C. de pena iudicis q male iudicauerit cū si. zc. ¶ Nec obstāt allegata s. in ꝯtiuꝫ z primo. l. j. C. q̄ bo. ced. pos. quia debēt intelligi in debitore ex ꝯctu nō ex delicto. ¶ Et similiter rñdetur ad gl. insti. pro so. in. §. Jtē si quis. Nec obstat statutū Padue quia illud statutū dꝫ intelligi ſm ius cōe vt not. elegāter Bal. in. l. j. C. qui bo. ced. pos. facit q̄d no. per gl. z doc. in. l. fi. §. in cō putatione. C. de iure deli. Nec debemus sumere arg. a ꝯtrio sensu. vbi resultaret alienus intellect⁹ vel iuri ꝯrius. l. ij. C. de ꝯdi. inser. z. l. ꝯuenticulā C. de epi. z cle. Uel si volumus intelligere vt sumaī arg. a ꝯtrio sensu. dōīn ē q̄d ibi loquiī de obligatione orta ex ꝯctu. vt pꝫ ibi dum dicit de obligatiōe cū cōi ꝯcta. z sic sumiī argumentū a ꝯrio sensu q̄d si esset debitor ex ꝯctu p̄uato bñ posset cedere bonis. vt ꝓbaī ibi obligatus cōi imediate. s. ex ꝯctu inito cū cōi. Secus si p̄uato lꝫ illa obligatio postea transiret in eum q̄ tunc statutū vult q̄d transeat cū sua cā. vcꝫ vt possit fieri cessio. l. marcell⁹. §. fi. ibi fiscus cū suis oneribus. ff. ad treb. ¶ Nec ob. si dicaī ēt ille q̄ teneī ex delicto ēē obligatus q̄ delictū commit tens videtur velle pati se damnari et obligari ad penā que oritur ex illo delicto. vt ē gl. notabilis in. l. j. §. bestias in ṽbo onerari. ff. de postula. z do. Qr rñdetur ꝙ statutū nō loquiī de obligatione. sed de illa tm̄ que non oritur ex delicto sed ex ꝯctu. q̄d pꝫ q̄ illa q̄ oriī ex delictis oritur imediate fisco. vt dixi cū statutū faciat mentionem de illa obligatione ex ꝯctu. ¶ Preterea non erat necessariū ꝙ loquereī de obligatione orta ex delicto q̄ de iure cōi sitr nō poterat nec pōt fieri cessio ēt in debitore priuati vt dixi. vt ergo non aliq̄d opereī Jntellectū est vt loquaī de obligatione que oritur ex ꝯctu non ex maleficio. argu. l. si q̄n. ff. de leg. j. z. c. si papa dē priuilegijs lib. vj.

¶ De clerico prime tonsure ꝯiugato: An z q̄n amittat ꝓuilegium clericale. Et quis debet esse iudex. z an q̄n laic⁹ iudex debeat supersedere z mittere accusatū ad iudicē ecclīasticū.

Consi. x.

On putet aliq̄s magnifice ꝓtor me hāc rē de qua disputaturi sumus accessisse. vt alicui⁹ delicta velim defendere. sed vt iurisdictionē ecclesiasticā tueri legitime valeā que ꝑfecto a nemine vī ꝙ negligēda est. sꝫ potius ab oībus d̄fendenda. ¶ Dicam itaqꝫ pretor illustris. prius tñ venia q̄sita. Et in p̄mis vt res clarius intelligaī declarandū esse existimo q̄d nobis ꝯueniat cū magnificētia vestra vestrisqꝫ iudicibus z q̄d in ꝯtrouersia sit. Cōuenimus i hac ṽba Matthe⁹ de rodigio paduan⁹ ciuis cōiugatus accusatus est de ludo ad offm̄ iudicis vestri aq̄le accusatus aufugit ad curiā ecclesiasticā. vcꝫ ad d. Cosmā cōtarenū Reue. vicariū Reue. d. Epi Paduani vt ip̄m defendat ī sua iurisdictione clericali fecitqꝫ ei fidē ꝑ publica documenta de titulo sui clericatus z p̄me tonsure. ¶ Fecit ēt fidē per attestationes testiū aliasqꝫ in curia ecclesiastica receptas tonsurā clericalē q̄ vulgariter clerica nūcupatur habuisse z portasse qui. d. Uicarius volens vt tenebaī tueri suā iurisdictionē scripsit dn̄o Judici vestro ad offm̄ aq̄le lr̄as inhibitorias. vt in huiusmodi causis scribi cōsueuit. Et vt. d. Judex vester clarior redderet ꝓductum est instrumentū publicū sui tituli clericatus z producte sunt attestationes predicte. z petitum est vt remittatur ad curiam ecclesiasticam. Jn his oīb⁹ sine dubio nulla est inter nos contro

uersia. Cōuenimꝰ ēt vt arbitror l alio vez Reue.d. Uicariū nō esse redarguē dū si facta de ei titulo clericali z de tō sura scripsit lr̄as ihibitorias qꝛ i hoc tāq̄ superior inhibere potuit vt not. gl. in.c. decernimꝰ de snīa exc.in.vj.z Ang. in.l. ꝯsulta diualia.C.de test.z in.l. et ea.ff.d postulādo. ¶ Nec sitr repre hēdēdū eē.d. Iudicē vr̄m aqle si non remisit icōtinēti Matheū accusatū cū actis ad forꝫ ecclesiasticum ex quo nō fuit sibi facta fides de oībꝰ q̄ sunt ne cessaria ad hoc vt clericꝰ ꝯiugatꝰ gau deat bn̄ficio fori ecclesiastici. itavt de beat remitti ad iudiciū ecclesiasticuꝫ. que fides nō est faciēda iudici secula ri quo ad istructionē z ad iudicādū in eo sciam vt dicit Bal.in.l. si qua p ca lūnia in.ij.col.C.si.sed pone qd si.C.de epis.z cleri. ¶ Sed in ꝯtrouersia sunt plurima vt extimo. ¶ Primum est si Mathēꝰ audiēdꝰ est siuult pbare se fe cisse oīa q̄ requirūtur vt gaudeat be neficio clericali. ¶ Scdꝫ qs iudex de beat istas pbatiōes accipe.z sic corā q̄ iudice debeat fieri istā pbatio.et qs Iudex d cā debeat cognoscere. ¶ Ter tiū qs iudex debeat pn̄uciare sup hoc an gaudeat bn̄ficio clericali quo ad forꝫ. ¶ Quartū nūquid iterim Iudex laycus.z sic.d. Iudex magnificētie ve stre debeat supsedere in dicta accusa tiōe ꝯtra ipsum Matheū de ludo fa cta. ¶ Quintū z vltimū an si pn̄ūcia bit p.d. Cosmā vicariū reue.d.epi Pa duan.dictū Matheū gaudere bn̄ficio clericali.teneat iudex vester z vr̄a ma gnificētia ipm Matheū ad forꝫ eccle siasticū remittere cū oībꝰ actis z acti tatis. ¶ In p̄mo dubitatiōis articulo an Mathēꝰ sit ad admittēdꝰ si dicit z offert se pbaturꝫ oīa fecisse q̄ requirū tur vt gaudeat bn̄ficio clericali mo dica est dubitatio.qꝛ de hoc est casus ꝙ sic.c.si iudex laycꝰ.de sen.excom.li. vj. ¶ Et si alr̄ diceret̄ tolleret̄ ipsi ma theo defensio. q̄ nulli ēt diabolo ē de negāda.vt in cle.pastoralis.z ibi not. de re iudi.z no.in.c.qui ecclesiarꝫ. ex tra de ꝯsti. Immo si nō admittet̄ cōis defensio cuꝫ offerat se pbaturꝫ posset legitime appellare ab isto grauami ne.z in cā appellatiōis nō esset opꝰ p bare.nisi hoc ꝙ nō fuerit admissus ad pbandū.vt est casus in.c.interposita in princip.et ibi hoc not .glo.et doct. extra de appel.z not.in.c.ex parte ad. extra de testibꝰ.z istud est clarꝫ. ¶ De secūdo.qs debeat istas pbatiōes re cipere.z sic corā quo iudice debeat fie ri ista pbatio.z qs de ea dꝫ cognosce re.z hoc silr̄ est clarꝫ ipsam fieri debe re corā.d. Cosma ꝯtareno iudice eccle siastico.qꝛ ista est res ecclesiastica q̄ p iudicē laycū tractari nō pōt.vt est ca sus ad lr̄am in.c.si iudex laycꝰ in prin. ibi dubitatiōis hmōi.de sen. excom.z no. Ang.in.l.quidā ꝯsulebāt in prima fallēria.ff.de re iudi.vbi vult ꝙ laycꝰ iudex nō possit esse iudex.qd est intelli gēdū etiā si est qō nedū iuris.sed etiā facti.puta si est clericꝰ si deferebat ha bitū z tōsurā.vt no. Pet.de anch.in re gula ea que in.iiij.q.prin.de reg. iur. in.vj.lꝫ in alia materia de hoc dubite tur.vt no.in.l.quotiēs.C.de iudicijs.z vocari tn̄ dꝫ iudex secularis vllis cu iuscūq̄ iterest.vt ibi dr.z ita tenēt dn̄i de rota in decisione.clxxxvj.q̄ incipit. Itē si clericꝰ cōiugatꝰ.z.d. Dn̄icus in d.c.si iudex laycus in fin.in ceteris in vlt.col.de clericis ꝯiugatis.li.vj.qui hoc tenet idistincte in vestibꝰ. Sed in tōsura dicit ꝙ si deposito birreto ap pareret euid ēter ꝙ nō haberet tōsuraꝫ secus dic vt ibi.vbi olno vide. Sed in casu nr̄o hoc nō fuit obseruatū in ton sura.ergo zc. ¶ Nec ob.dū dicitur qd sufficit esse certuꝫ ipsum nō detulisse habitū z tōsurā.vel alterꝫ istorꝫ. vt est casus.fm vnā lecturā gl.in.c. ex par te.iij.de priuilegijs.qꝛ illud est veruꝫ de certitudine que fit per iudicē eccle siasticū. ¶ Nec ob.glo.in verbo debet in.d.c.si iudex laycus.qꝛ illa gl.loqui tur quādo hoc ꝯstat qd clericus vxo ratus nō portat habitū vel tōsurā.de hoc est casus in.c.j.de clericis ꝯiuga tis in.vj.ꝙ amittit priuilegium sed in casu nostro hoc nondū ꝯstat. qꝛ non dum sunt facte probationes corā iu dice ecclesiastico ergo zc. ¶ Sup ter

tio est minor dubitatio q.d. Cosmas vicarius.d.epi iudex la ycus. vt probat in.d.c.si iudex laycus in prin.vbi dicit q hmoi cognitio spectat ad iudicem ecclesiasticu.ergo spectat etiaz ad eum sententia. qr de qua re recognouit iudex de ea pnunciare debet in l.de qua re.ff.de iudi.cu si. Et ita in effectu volut dni de rota in dicta decisione sua.cxcvi.z.d.Dnic9in.d.c.si iudex laycus in fi. ¶Hoc etia pbat ratione cleric9 9iugat9 regulariter gaudet beneficio.clericali quo ad for nec pot cora iudice seculari trahi etiaz p delicto.etia si pena tm pecuniaria imponat vt est casus in.c.j.§.j.de cleric 9iugatis lib.vj. Et sic iste cleric9 gaudens dicto beneficio debet per iudicem tm ecclesiasticu iudicari etia qn est clericus prime tosure.vt est casus in.c.ij.z ibi not.per do.Anto.de but.z doc.extra de fo.compe.z no.in.c.si diligenti.eo.ti. ¶Ergo si est questio incidens vez si est.cleric9vel no.hec debent per eudem iudice ecclesiasticum terminari vt habet in.c. tua extra de ordi.cogni. ¶Et pro hoc optime facit glo.nota.z q ibi no.Bar.per illa glo. in.l.si quis in 9scribendo.C.de pactis vbi singulr dicit q si statutum vult q cause inter affines debeat copromitti z verti in dubiu si aliqua ca est compromitteda puta qr dicit q no sunt affines ista etia causa est compromittenda. ¶Et pro hoc facit ro qr ille.q est iudex pparati debet esse iudex prepa ratoru.vt.l.ordinarij cum ibi no.C.de rei ven.z.l.qui de crimine.C.de accu. ¶Et facit ad hoc optime q not.Bar. in.l.iij.in vlt.col.ff.de ali.z cib.leg.Ite hoc probat in.l.quoties.C.d iudicijs. ¶Et facit etia ratio qr si aliter diceremus esset aperta via tollendi priuilegia clericis per laycos.qui sepe in exhibeda iusticia clericis sunt remissi.vt dicit ter.in.c.cum sit generale extra de fo.cope.. Et sic per indirectum perderent clerici suum priuilegiuz q non est dicedum.c.cum quid vna via de reg.iur.in.vj.z.d.c.j.§.j.ibi ne per vnam viam 9cedatur.eisdem de cler. 9iugatis in.vj.cum si. ¶Super quarto dubio an interim iudex laycus debeat supersedere in dicta accusatioe. donec fuerit cognitum z decisum per iudicem ecclesiasticum de priuilegio clericali: breuiter dicendum est q sic. vt est casus in.c.si iudex laycus in fi. de sen.excom.in.vj.z probatur aperte in.c.tuam extra de ordine cog.z.iij.q. viij.c.si. ¶Et assignatur ratio per gl. in.d.c.si iudex laycus in fin.qr istud si gaudet priuilegio clericali est preiudiciale.ideo prius debet cognosci. vt probatur.in.d.c.tua.z in.l.ij.C.de ordine cognitionum. Et ita tenet Bal.in l.si qua per caluniam in prin.ij.colu. vers.sed ponamus q est captus.C.de epis.z cler. ¶De vltimo no est dubiu q si per iudicem ecclesiasticum competentem pronunciabitur ipsum Matheum gaudere beneficio clericali q magnificentia vestra z iudex vester tenebitur ipsum remittere cuz actis ad iudicium ecclesiasticum.vt probatur in.c.si iudex laycus.z ibi no.de sente. excommunicatio.in.vj. ¶Unde ex predictis concluditur q magnificetia vestra z iudex vester debet supersedere z expectare processum z sententia.d. Cosme 9tareni iudicis ecclesiastici. z si vult iteresse potest. vt.d.c.si iudex laycus.z sententia per ipsum ferenda euentum rei declarabit. Si.d. Matheus debet remitti ad curiam ecclesiasticam vel si debet per officium vestrum condemnari.

¶An z quando clericus prime tonsure non incedens in habitu z tonsura perdat priuilegiuz clericale. ¶Et an ille qui post delictum commissum efficitur clericus gaudeat beneficio clericali. ¶Et an qui patitur se condemnari per iudicem secularem tacite videatur priuilegio renunciasse.et quod dicatur enorme delictum. et an propter enorme delictum amittat priuilegium.

In chri sti nomine. Amē Casus talis est. Aluisius de ma feis filius Gre gorij vulnerauit quendam Jaco bum zanchanũ cum vna partisana. ppter q ꝯdēnatus fuit in quinquaginta libris denariorum. Deinde post ali qđ tps dum esset Rome cũ .d. Barbo no mauroceno fuit in minoribus ꝯsti tut⁹. ꝛ p̄mā tōsurā assũpsit. Postea p vnũ ānũ vł circa dũ vellet vn⁹ nunci⁹ d. ptātis cũ ducer ad ip̄z .d. ptātē. vul nerauit ip̄z nũciũ sup platea mercati fori i facie cũ vna cultella cũ aliq̄li san guis effusiōe. ex quo vulnere ꝯdēnat⁹ fuit in centum ꝛ quinquaginta libris. Demum vna nocte vnus iuuenis. Mi chael de persico fuit a quibusdā alijs iuuenibus vulneratus duob⁹ vel tri bus vulneribus in capite. q̄ liberatus est. Et suspitio est apud .d. potestatem q dict⁹. Aluisi⁹ fuit in dicta rixa. ꝛ for te etiā vulnerauit. dictũ Michaelem de persico. ppter q captus fuit ꝛ deti netur in carcerib⁹ cōis Uerone per .d. potestatē q̄ intendit pcedere ꝯ eum. ꝛ si culpabilem reperierit eum puniet. Ipse vero Aluisius dicit se esse clericũ prime tonsure ꝛ producit priuilegium suũ clericat⁹ Et .d. ep̄s Uerone hoc in telligēs misit lr̄as inhibitorias .d. po testati vt ꝯ eum non procedat qꝛ ē cle ric⁹. ꝛ q ad ip̄m .d. ep̄m remittat. Qui d. potestas recusat ipsum relaxare et ad ep̄m remittere. quia dicit q ip̄e nō ē cleric⁹ ꝛ q p̄uilegiũ q pducit nō p bat clericatũ ipsius. qꝛ loquit i psona Aluisij de mafeis simplr. ꝛ q quinq3 sunt homines de mafeis qui vocant hoc nomine Aluisi⁹. Item qꝛ i dicto priuilegio dꝛ q est scholaris ꝛ nō dicit verũ. vnde est subreptitiũ. Itē qꝛ l3 illud priuilegiũ non esset subreptitiũ tū nō valuit qꝛ dꝛ q est suspitio q vul nerauit quēdam puerũ cũ vno lapide ex quo mortuus est. ꝛ sic pp hoc nō po tuit tonsurā primā assumere. Item opponit q l3 habuisset priuilegiũ pri me tonsure tñ illi renũciauit tacite ex quo passus fuit se ꝯdēnari a .d. pote state cũ curia in centũ ꝛ quinquaginta libris pro dicto vulnere. Itē op ponit q non meretur gaudere illo p̄uilegio exquo non portat habitũ nec tonsurā ꝛ gessit vel cōmisit delicta enormia seu sceua. Item opponitur q ipse est effectus incorrigibilis ex q̄ bis vel ter cōmisit delicta enormia si ue sceua. primum qꝛ vulnerauit Jaco bũ zanchanum pp q fuit ꝯdemnatus in quinquagita libris. Secundũm qꝛ vulnerauit officialem .d. capitanei Uerone seu camere verone. pp q fuit ꝯdemnatus in centum ꝛ quinquaginta libris ꝛ ad standum per vnum mē sem in carceribus. Tertium qꝛ dꝛ q fuit ad mortē vnius pueri qui fuit cũ vno lapide occisus. Quartũ qꝛ dꝛ q iterfuit qꝛ de nocte fuit vulnerat⁹ mi chael de persico. ꝛ hec qō orta est inter d. ep̄m ex vna pte ꝛ .d. potestatem Ue rone ex altera. Sup q̄ videndu3 est q̄d iuris. Et p clariori intelligentia re ducenda sunt predicta ad aliquas qō nes principales q̄bus examinatis et decisis dilucide apparebit ipsa veri tas. Prima qō erit q̄ debeat esse iu dex cōpetēs i hac cā ꝛ qō. et sic q̄s de beat pronunciare si .d. Aluisi⁹ est cleri cus ꝛ gaudeat p̄uilegio clericali an nō. Scđa qō. an probatũ sit vel pbari possit legitime dictũ priuilegiũ cleri catus Aluisij de mafeis. Tertia po sito qđ sit pbatũ priuilegiũ fuisse fa ctum an illud sit subreptitiũ vel non. Quarta an stāte homicidio i psona dci pueri allegati potuerit .d. Aluisi⁹ effici cleric⁹ ita q gaudeat bñficio cle ricali. Quita posito q hec fuerit cleri c⁹ an sit pbatũ qđ ip̄e Aluisi⁹ renũcia uerit p̄uilegio clericali tacite ex q̄ fuit ꝯdemnat⁹ p .d. ptātē cũ curia i .cl. lib. ꝛ nō allegauit p̄uilegiũ suũ. Sexta si Aluisius mereł amittere p̄uilegiũ cle ricale ex q̄ dꝛ gessisse vel ꝯmisisse enor mia siue sceua delicta absq3 eo q fue rit tertio admonit⁹. Septima si di ctus Aluisius est effectus incorrigibi

lis ex quo bis vel ter dz cõmisisse deli cta enormia de qbus supra.ꝛ sic ꝓpter hoc amiserit priuilegium clericale.

¶De prima qõne non est dubitandũ ꝙ.d.eps dz esse iudex ꝛ non potestas verone nec eius curia sup hoc.s.si.d. Aluisius est clericus prime tonsure ꝛ gaudet bñficio clericali.vt est tex.i.c. si iudex laycus circa pri.de snia excõi cationis lib.vj.qz de re ecclesiastica ꝛ spirituali tractaẜ.vocato tñ iudice se culari.vel alio cuiuscũqz itereſt. vt dz ibi tex. in verſi.dubitatiõis huiusmo di.Et idẽ etiã est dicendum qñ ille de quo.queriẜ est deprehensus in habitu laycali.ꝛse publice pro layco gerebat nam ſtunc si est questio an sit clericus vel non.vel si dz remitti ad curiaʒ ec clesiasticam vel non.cognitio hmõi spectat ad iudicem ecclesiasticũ.ꝛ sic ad episcopũ.vt no.glo.ordi. in.d.c.si iudex laycus ad.fi.in ꝟbo fecerit i.pn. ꝛ idẽ no.ibi Jo.mo.ꝛ Archi.ꝛ idẽ etiã no.An.de bu.in.c.ex pte.ij.in fi.extra de priuilegijs.ꝛ ita et vult Bar.in.l.si q̃ p calumniã in.ij.col.C.de epiſ.ꝛcle. ¶Dicit tñ ibi Bal.ꝙ si capt⁹ p ptãtẽ ondat potestati lr̃as clericat⁹ statim dz eum remittere ꝛ licet probatio cle ricatus sit spũale ꝛ nõ possit fieri co rã iudice laico per dictuʒ.c. Si iudex laycus.tñ corã iudice seculari põt ꝓ duci instrumentũ clericatus ad istru ctionem ꝛ ad inducendũ in eo sciẽtiã clericatus vt sic sit excõicatus si deti net.ꝛ subdit no.ꝙ in tali ostẽsione.istri nõ oportet aduersariũ citari qz nõ fit i modũ probonis sʒ instructionis.vera eñ ꝓbatio clericatus nõ põt fieri nisi corã epo.ꝛ ad pdicta alleg.in arg.l.si qs inficiatur.ff.depoſi.¶De scdo an sit probatũ vel ꝓbari possit ltime pri uilegiũ clericatus dicti Aluisij.ꝛ dz ꝓ pte.d.potestatis Uerone qd nõ.qz il lud priuilegiũ loquitur de Aluisio de masceis nõ nolando eius prẽʒ.ꝛ qd sũt q̃nqz in ciuitate Uerone.q vocanẜ hoc nõie Aluisius.vñ nõ ꝯstat de corpe.et sic deficit ꝓbatio ⁊ nõ ius vt.l.duo sũt titij.ff.de testa.tu.Sed dico ꝙ immo satis ꝯstat de ꝑsona ꝛ ꝙ ipse Aluisius

detent⁹ est ille de quo fit mentio i pri uilegio.nã qñ qs hʒ instrumentũ pe nes se in quo fit mentio de vno exp̃mẽ do nomen propriũ.si illud nomen ẽ il lius q̃ hʒ penes se illus instrumentuʒ qd producit presumiẜ esse ille de quo sit mentio in instrõ.vt probaẜ in.l.si q̃ p calumniam.C.de epi.et cle. ¶Et ꝓ hoc adduciẜ qd no.ibi Cy.Bal.ꝛ do ctores.l fi.vbi dz ꝙ si titius venit cum instrumento vel lr̃is.ꝛ dicit se esse ꝓ curatorẽ semproníj ꝛ dz sibi ꝙ.lr̃e sue faciũt mentionẽ ꝙ sempronius fecit procuratorẽ titiũ.tu non es ille titius de quo lr̃e loquunẜ.ꝙ ille lr̃e probãt ꝙ sis ille.ex quo tu illud instrumentũ producis.¶Itẽ pro hoc adduciẜ tex. cũ glo.singulari in.l.si.C.de pactis cõ uentis ibi dz ꝙ ex quo maritus habet penes se instrm̃ bonoꝝ parafrenaliuʒ vxoris presumiẜ esse ei⁹ procurator sa ctus.ꝛ ita no.ibi Bar.ꝛ doc.ꝛ ideʒ no. Bar.in.l.vulgo.in fine.ff.de admini. tu.vbi dicit ꝙ si qs hʒ istrumẽtum cãe penes se presumiẜ esse procurator.Et idẽ no.Bal.in.l.si qua per calumniaʒ in fi.C.de epiſ.ꝛ cleri.vñ ex his pʒ qd ex quo istrumẽtũ clericatus est penes istũ Aluisium ꝛ ipsum producit ꝙ p̃su mitur esse ille Aluisius de quo fit mẽ tio in ꝑuilegio ꝛ sic cessat.d.l. duo sũt titij.ff.de testa.tutela. quia nõ deficit probatio nec eius.¶Preterea ista qd tolliẜ faciliter ex alio qz adsunt testes q̃ fuerunt p̃ñtes tpe quo fuit fact⁹ iste aluisius clericus ꝛ sic p testes põt fie ri illa probatio lʒ nõ esset aliqd istrm̃ de priuilegio.Que ꝓbatio p testes vʒ ꝛ sufficit ad ꝓbandũ aliquẽ fuisse effe ctũ clericũ vt est casus in.c.tue ex de clericis peregrinis ordinandis ꝛ not. glo.sup ꝟbo fecit i fi.in.c.si iudex lai cus circa fi.de sen.excom.li.vj.Et idẽ no.etiã Cy.in.l.si qua per calumniaʒ circa fi.C.de epiſ.ꝛ cle.Ex quibus pʒ ꝙ dubitatio huius scde questiõis ces sat.¶De tertia posito qd sit ꝓbatũ p̃ uilegiũ clericat⁹ vel p testes vel p in strumẽtũ an illud fuerit subreptitiuʒ. ex q̃ dz in priuilegio ꝙ iste aluisius est scolaris cũ in veritate nõ esset.ꝛ dz ꝓ

d.ptātem q sic.q: falso narrauit alui sius ergo debet carere impetratis. vt habetur in.l.prescriptione.C.si contra ius vel vti.publi.z in.l.fi.C.de diuer.rescrip.z in.c.super litteris. extra de rescrip. ¶ Contrarium est verius. ¶ Primo quia ipse est scolaris z tunc erat z volebat tunc omnino clericari z in curia romana stare. vt probari potest per testes vnde falsum non narrauit. ¶ Propterea etiā si non esset pro prie scolaris q: non daret operam litteris. tamē ex quo scit litteris dici potest scolaris. z ita obseruatur in curia romana. vt communiter iuuenes q alíquas litteras sciunt scolares nuncupenē. ergo zc. ¶ Postremo etiā si nullo modo esset scolaris z hoc fuit dolo propter hoc non debet dici tale instrm subreptitium q: etiam si nō fuisset scolaris tamē propter hoc non desijsset ordinaria ipsum clericum constituere vn de talis expressio non hz vitiare: p ea que habentur in.d.c.super litteris extra de rescrip.z in.d.l. prescriptiōe.C. si.ptius vel vti.publi. Et pro hoc facit quia si clericus nō exprimit se esse de aliena diocesi z ordinatur efficitur clericus et imprimitur caracter et gaudet priuilegio clericali p.c.eos de tē. ordi.lib.vi. ¶ De quarta dubitatione an stante homicidio in psona vnius pueri allegati dictus aluisius potuerit effici clericus ita qd gaudeat bnficio clericali. Et circa hoc dr primum qd nō est verū nec ēt probatum quod vnquam aliqd homicidiū cōmiserit ipse Aluisius imo de dicto asserto homicidio apparet qd semel fuit pcessū q alios z ipse absolutus vn de eodē delicto nō est sepius inqrēdū vt.l.qui de crie vbi no.p glo.z doc.C.de accu. ¶ Item etiā si hoc esset pbatum non tamen propter hoc ipeditur quin' ipri mat caracter.vt pbat in.c.cum illoz circa medium extra de sula exco.imo plus etiā homicidiū pmissum nō ipedit quominus nō iprimatur carecter. qn quis efficit postea cleric⁹ fm Archi.in.c.de his.ij.li.di.circa medium z melius circa finem z per Inno.in.c. j.extra de scismaticis. ¶ Item delicto etiam prius cōmisso gaudet priuilegio clericali vt nō possit conueniri nisi coram iudice ecclesiastico nisi hoc fecisset in fraudem vt no.in.c.j.ex de obli.ad ratiocinia z per Bar.in.l. pe. ff.si ex noxiali cā agat.z per Nico.de neapo. in.l.idē vulpi.§.sunt.z alij.ff. de execu.tu.sed hic Aluisius nō impetrauit hoc priuilegium in fraudē pmi delicti vel secundi:q: de primo fuerat absolutus z alius pdēnatus. De scdo fuerat pdēnatus vn priuilegiū sibi pdesse nō poterat. ¶ Itē de tertio.s.de vulnere illato officiali camere Verone nō pōt dici precogitatum. q: illud fuit delictum incidens z non ex proposito.ergo zc. Unde cum dictū priuilegiū nō potuerit esse impetratum in fraudē alicuius delicti iam prius facti.nec ētiā faciendi dicēdum est qd reo gaudere pōt z dz ipse Aluisius. ¶ De quinta qōne.posito qd vere fuerit clericus an sit pbatum quod ipse Aluisius renūciauerit priuilegio clericali tacite ex quo fuit pdēnatus per.d.potestatem cum curia in.cl.lib.z non allegauit priuilegium suum. Et vr q sic q:lz nō possit renūciari priuilegio clericali.vt hr in.c.si diligenti extra de foro cōpe. Tamen in minoribus ordinibus constituti bn possunt renunciare in totum ordine clericali.vt est glo. no.in.c.tue.ex de apostatis alleg.c.vl ti.ex de vita z ho.cle.z.c. Joānes.z.c. pe.z vltimo extra de clericis piugatis ¶ Dicendū est 2ium est verius.vz nō posse renūciari priuilegio clericali.vt est casus i.d.c.si diligēti extra de foro cōpe. qd capitulū intelligitur in quolibet clerico.z i quocunq3 ordine pstituto.fz Jo.an.z An.de bu.i pn.ibi. ¶ Et qd clerici pme tonsure gaudeāt priuilegio.c.si diligenti vt non possit pueniri coram iudice layco tz expresse idē.d.Ant.de bu.in.c.ij.in pn.extra de fo.pe.z idē etiā vult in.c.cū.nō ab homine in.iij.col.in fi.extra de iudicijs. vbi dicit q appellatione clericorum etiam quo ad forum comprehenditur etiam clerici prime tonsure tantum.

vt in.c.cum ptingat.de etate et qualitate vbi dz q per primã tonsurã ordo ptertur clericalis. Et idõ vult et Joan. an.in.d.c.tue extra de apostatis. vbi dicit q clericus in minoribus cõstitutus non põt verbo renunciare clericatui sed facto sic sez exercẽdo negocia secularia fm.c.fi.de vita et ho.cle.et capiendo vxorem scdo.c.Joãnes.et.c.pe.et fi.de clericis ɔiugatis cũ simi.et ita intelligit glo.in.d.c.tue.extra de apostatis. ¶Et idõ dicit Bal.in.l.si qua p calũniã in pe.col.C.de epis.et cle.q si cleric⁹ ɔfiteat.se corã potestate esse laycũ.q pp hoc nõ excusat potestatez q scit vel scire dz q est clericus. allegat Inn.in.c.vt fama extra de sen.exco.et Jo.an.in.c.si iudex layc⁹ de snia excõ.li.vj.qz ista ɔfessio est facta corã iudice incõpetenti idõ non valet vt et de iudicijs.c.et si clerici. Et q non possit renunciari priuilegio clericali tenet gl.fi.in.c.cum ɔtingat inerdũ et de snia excõ.et glo.pe.in.c. perpendimus.eo.ti.et glo.in.c.Joãnes extra de clericis coniugatis. ¶Sed in terminis qõnis nostre.s.qñ cleric⁹ patitur se ɔueniri et ɔdennari a iudice layco an pp hoc perdat priuilegiũ clericale qz ei vr renunciare. Et dic q nõ vt no. expresse et in terminis Bal.i.l.generale in.ij.col.C.de epis.et cle.vbi et dicit q talis processus et snia non valet et qc qd actum est ipso iure est nullum tanq factum a iudice incõpetenti vt in auf.statuimus.eo.tit.vt qz ɔparatio nõ fuit licita nec potuit fieri prorogatio per dictũ.c.si diligẽti. Itẽ qz ipso iure clerici sunt exempli a iurisditiõe laici vt.d.l.generali. ¶Itẽ qz defect⁹ iurisditionis qñ deficit ipso iurisditio semper põt opponi vt ibi no.per Bal.et idem vult Bal.in ɔsilio suo.v. Ex quibus ɔcluditur qd nullo pacto potuit dici Aluisi⁹ renũciare priuilegio suo clericali tacite patiendo se cõueniri et ɔdẽnari a iudice layco. ¶De terta qõne.s.si Aluisius mereat amittere priuilegiũ clericale ex quo dz ɔmisisse enormia seu sceua delicta absq eoqd fuerit tertio admonit⁹. ¶Et circa hãc.q.duo sunt examinãda. ¶Primum si commisit aliqua delicta enormia vt sceua. ¶Secundũ posito q sic an propter hoc perdiderit priuilegiũ clericale absq eo qd tertio fuerit admonitus. ¶Circa primuz est ɔsiderandum q de delicto ɔmisso ꝯ puer qui fuit cum vno lapide occisus nõ est tractandũ qz de illo fuit alias absolutus et alias ɔdẽnatus.vñ de codẽ crie non dz nec potest sepius inquiri vt hr in.l.qui de crie.C.de accu. ¶Item quia illud delictum fuit ɔmissum antequam esset clericus vt statim dicam de alio delicto. ¶De delicto ɔmisso ꝯ Jacobum zanchanum et non est tractãduz quia de illo fuit ɔdẽnat⁹ anteq esset clericus. ¶Unde delictuz precedens clericatum vel tonsuraz nõ facit amittere priuilegium clericale nisi esset impetratum vt euitaret ɔdẽnationem et penam illius delicti.et sic in fraudẽ qz tũc nõ valeret et ita intelligit.c.ex parte.iij.ibi assumunt etiã et de priuilegijs et hr in.c.j.et de obli.ad ratiocinia et dixi.s.in.iiij.q.sed in casu nostro certum est qd Aluisius non assumpsit primam tonsuram vt euitaret dictam ɔdẽnationẽ qz iam erat ɔdẽnatus.iura enĩ q volunt qd cõmittens delicta possit pdere priuilegiũ clericale intelligit qñ deliquit postq fuit clericus. vtpz in.c.j.extra de apostatis ibi relicto ordine.et in.c. perpendimus extra de sen.excõ.in prin.ibi qdaz.sacerdos et in.c.ex pte.iij.ibi reassumunt tonsurã et ibi tõsura vel habitu sic reassumẽti extra de priuilegijs.et ita etiam pbat in.c.cũ non ab hoie extra de iudicijs.et in.fi.extra de vita et ho.cle.i pn.ibi quidã clerici. ¶Et hoc etiã pbat rõne sic illud qd nõ est amitti nõ põt qz priuatio psupponit habitũ.l.amissionis.ff.de iusti.et iur.et.l.decem.ff.de vbo.obli.cũ si.sz si clericatus nõ ẽ añ delictũ ergo per delictũ qd fit añ clericatum non potest perdi clericatus qui nõ est. ¶Preterea qñ quis primo delĩqt vsq ad mẽbri mutilatioem et sanguinis effusionez potest effici clericus vt habetur in.c.cuz illi extra de

sen.excō. et dixi. §. in.iiij.q. Et per talē clericatū etiā p̄time tōsure ɔfert ordo clericalis. et caracter vt est casus.c.cū ɔtingat extra de eta. et quali. Unde nō pōt dici q ꝓpter delicta cōmissa ante clericatū perdat bñficiū clericale. Et sic de dictis duob⁹ delictis nō est tractandū. Sz solū de delicto qd ipe Aluisius cōmisit ɔtra officiales camere Uerone vulnerādo cū in facie sup platea mercati fori cū vna coltella cū aliqua sanguinis effusiōe. an sit enorme quātū ad hoc vt dicat amittere bñficiū clericale. Et allegat p̄o parte. d. potestatis Uerone q sic per text. in.c. cū illoꝝ post mediū. ibi nisi excessus ipsoꝝ extiterit difficilis et enormis. vt pote si ad mutilationē mēbri vel effusionē sāguis est processuz. cū ꝯ sen.ex. vbi dr ꝓbari q qñ ē ꝓcessū ad effusionē sāguis excess⁹ dr cēt enormis. ¶ Itē illud delictū pōt etiā dici atrox et enormis ex psona vulnerati q: erat officialis. et loco q: erat in mercato fori. et loco vulneris: q: in facie. vt est tex. insti. de iniurijs. §. atrox. ¶ Ego autē dico ɔtrū. s. qd tale delictū nō pt dici atrox quātū ad amissionē priuilegij clericalis. nā enormis excessus est cū cleric⁹ offert duellū vel oblatū suscipit. vt in c. j. de clericis pugnātibus in duello. ¶ Itē homicidiū dr enormis excessus l. di. miror. ¶ Itē mutilatio mēbri. vt est casus in. d. c. cū illoꝝ post medium extra de sen.excō. ¶ Item si os capitꝭ fractū est. dūmodo nō sit secuta mors vel mēbroꝝ mutilatio fm Inno. in. d. c. cū illoꝝ. ¶ Itē si peruentū est ad magnā sanguinis effusionē. vt probat in d. c. cū illoꝝ. ibi vel effusionem sanguinis. et ibi hoc no. gl. que dicit q verbū effusionis abundantiā significat. xvj. q. j. reuertimini. xlj. di. sepe. ¶ Itē heresis in qua post vulnus sanatum remanet cicatrix. j. q. j. ventū. ¶ Item simonia in beneficio. j. q. j. erga. ¶ Itez dr excessus enormis vel leuis ex qualitate pene qui imponit. vt no. Bart. in l. leuia. ff. de accu. Et ideo dicit Saly. in. l. j. C. de exhibēdis reis et crimē nō est enorme sed mediocre quādo quis ɔdēnatur ex eo in ademptionē tertie partis bonoꝝ suoꝝ. ¶ Itē excessus dr leuis et nō grauis quādo fit ex temeritate. casus est. et ibi hoc no. Bal. in. l. si fortē. C. qui accu. no pos. vnde sec⁹ qñ fit data opera et premeditata. ¶ Item dicit enormis excessus vel tactū enormevbi corpus flagellatur vt probatur in. l. sed si hac. §. pretor. ff. de in ius vo. et ibi hoc no. Bal. qui subdit fm Guil. qd idē est quādo corpus grauiter leditur. ¶ Itē quādo crimina dicunt grauia vide Ant. de but. in. c. fi querelā extra de temp. ordi. et plene per Bart. in l. nō solum. §. si mādato. ff. de iniurijs vbi ponit q delicta sint leuia grauia grauiora et grauissima. ¶ Postremo dico q hoc est cōmittēdū arbitrio iudicis an delictum sit enorme vt est casus cū glo. in. c. peruenit. extra de sen. excom. et no. Inn. in. c. cū illoꝝ. co. tit. et istud est verissimū q iudex dz arbitrari fm ea q supradicta sunt. Uñ cū dictū delictū Aluisij nō sit aliqd de pdictis sequit q nō dz dici enorme. Et sic dict⁹ eps q ē iudex i hac cā nō dz arbitrari q sit enorme p pdicta. ¶ Itē qñ dicat dlictū enorme vide Host. et i sū. ꝯ sen. exc. §. qs pōt. vbi pōit q dicat iniuria ḡuis vl enormis et vide olno Bal. i ru. cū ꝯ test. vbi dr et not. q enormia ꝯ iure ciuili dñr q cōmittūt cū dolo in magnū dānū vl iiuriā alti⁹ vt. ff. ꝯ re. iu. l. c. et. ff. ꝯ mino. l. auxiliū. §. i dlictis. ¶ Et maxime ea p̄o quibus ingeritur pena sanguinis. vt. ff. ad. l. cor. de siccarijs. l. in. l. Sed de iure canonico dicuntur enormia illa in quibus post peractam penitentiam non consueuit dispensari. vt supra de iudicijs. c. si clerici quod not. ¶ Item adde q occidere presbyterum dicitur crimen enorme vt est text. coniuncta glos. j. in. c. ij. qui presbyterum. extra de peni. et remissi. ¶ Uide omnino exemplu3. xxiij. q. v. sunt quedam. ¶ Item enorme delictum est furtum vt not. Pet. de anchara. in regula ea que de regu. iuris in. vj. in. xij. questione que est in. xiiij. charta. ¶ Nec obstat dictum. c. cuz il lorum de sn̄ia. excom. q: ibi loquitur

de sanguinis effusione & sic loquitur qn magna effusio sanguinis interuenit vt patet ibi per verbum effusionem vt ibi dicit gl. & supra sed in casu nostro non fuit magna sanguinis effusio ergo &c. ¶ Preterea dictum .c. cum illorum loquitur in casu speciali, vbi absolutio spectaret ad summum pontificem de iure coi. vbi papa vult quod etiam ab bas possit absoluere, nisi excessus sit grauis. quia excessus reputatur grauis magis qn deuenitur contra ius coe quam qn secundum ius coe. vnde non obstat. ¶ Circa secundum posito quod delictum predictum sit enorme an propter hoc perdere debeat beneficium clericale absque eo quod sit admonitus tertio. Et videtur quod sic per c. j. extra de apostatis. & per c. ex parte in. extra de priui. & per c. perpendimus extra de sen exco. in quibus videtur probari quod per sola delicta enormia perditur priuilegium clericale. ¶ Et idem tenet gl. in. d. c. contingit interdum iij. extra de sen. exco. ¶ Et idem tenet gl. in in. c. perpendimus. eo. ti. & ita etiam videtur tenere gl. in. c. ex parte. iij. extra de priuile. & gl. in. c. vt fame. in verbo demandato in fine extra de sen. exco. ¶ In contrarium videtur esse tex. in. c. fi. extra de vi. & hone. cle. & in c. in audientia. & in. c. contingit. iij. extra de sen. exco. ¶ Ex quibus iuribus vt per Bart. quod quod ad hoc vt clericus in minoribus constitutus amittat priuilegium clericale quo ad forum quatuor requiruntur secundum Anto. de but. in c. j. de apostatis. ¶ Primum quod non incedat in habitu & tonsura: sed vt laycus. ¶ Secundum quod ingerat se enormitatibus. ¶ Tertium quod in illis frequentauerit. ¶ Quartum quod in illis deprehendatur. ¶ Quintum ego addo quod tertio fuerit admonitus. ¶ Primum probatur i. c. j. extra de apostatis ibi relicto ordine & habitu suo. & in. c. ex parte. ij. ibi quos nec habitus nec tonsura clericos ostendit extra de priuile. & in. c. contingit interdum. iij. ibi quia nec in modo tonsure nec in vestimentorum forma extra de sen. exco. & probatur etiam in. c. in audientia. eo. ti. ¶ Qualis debeat esse habitus clericorum in vestimentis, & sic que sit forma vestimentorum vide tex. in. c. clerici el grado extra de vita & ho. cle. & bonam gl. i. cle. j. de ele. ¶ Et no. ex tex. capitu li contingit interdum lib. vlt. quod etiam clerici seculares habent certam formam vestimentorum bene reperitur expresse in iure secundum si. sed tantum quidam colores vestimentorum sunt etiam interdicti. sed bene iure cauetur quod clerici seculares portent vestes vsque ad talos. vt no. i. c. clerici. el grade. extra de vita & hone. cleri. ita no. i. d. c. contingit interdum. de sen. exco. ¶ Vide glo. xxj. q. iiij. in summa. & glo. xxx. di. si quis virorum que dicit quod standum est consuetudini. ¶ Et si vestes sunt clericales vel non cognitio spectat ad iudicem ecclesiasticum & non ad iudicem laycum vt no. d. Phil. in. c. j. §. fi. in ceteris l si. de clicis coniugatis l. vj. ¶ Quid de portantibus vestes seu caligas scachatas seu virgatas an perdant priuilegium. Vide Fran. zaba. in cle. qm in. j. col. circa fi. & in. §. fi. eiusdem cle. de vita & hone. cleri. vbi omnino vide. ¶ De tonsura qualis debeat esse & quare clerici eam portent. vide tex. in. c. duo sunt. xij. q. ij. & bonam gl. in cle. j. de vita & ho. cle. ¶ In quo autem constat tonsura an i parte superiori i modum spere in qua clerica & an in parte inferiori tondendo capillos. Vide Jo. de imo. in. c. clerici in. j. col. & in vlti. parte in prin. de vi. & ho. cle. ¶ Quid autem sit prima tonsura. vide Jo. de imo. in. c. clerici officia extra de vita & hone. clerico. in. ij. col. circa fi. ¶ Secundum probatur per tex. in. c. cum non ab hoie. ibi & enormitati. extra de sen. excom. per tex. coniuncta gl. in verbo cogantur in. d. c. perpendimus extra de sen. excom. Idem sentit gl. in. d. c. contingit interdum eo. titu. facit. c. peruenit. el pico lo co. ¶ Tertium quod frequentauerit in delictis probatur in. d. c. contingit interdum. ibi excessibus. quia loquitur in plurali numero ergo duo ad minus saltem requiruntur. l. vbi numerus. ff. de te sti. & c. pluralis locutio. de reg. iur. li. vj. Item probatur in. d. c. ex parte. iij. de priuilegijs ibi in aliquibus fere facta. & in. c. j. extra de apostatis. ibi si i criminibus deprehensi. & in capitulo cum non ab homine. extra de iudicijs. ¶ Quod autem vices inducant frequentiam dic due vices ar. de vita & honesta. clerico. ministeria. & de elec. c. venerabilis cum concorda. ita dicit. d. Anto. de but.

vide Alex. 9° & ... [marginal manuscript note]

in.c.cum oporteat in fi.j.col.in pnc.ij. extra de accusa. ¶ Quartũ q sit deprehensus probatur in.c.ex parte.iij. extra de priuilegijs ibi cõprehenduntur in aliquibus fere factis ad fi.vbi fuerint deprehensi extra de priuile.ꝛ i.ca. j.extra de apostatis.ibi si in criminib⁹ deprehensi.ꝛ in.c.cũ nõ ab homine.ex de iudicijs ibi crIbus deprehẽsi.ꝛ etiã no.Jo.an.in.c.perpendimus circa medium ibi.ꝛ ibi deprehendantur extra de sen.excõ. ¶ Et deprehẽsus dr qñ est captus in crimine.vt pbatur in.d.c.cũ nõ ab homine ibi. deprehẽsus legitime atqꝫ conuictus.ꝛ probatur per tex. ꝛ gl.in.c.si quis diaconus.l.di.in verbo deprehensi.ꝛ in.l. palam.§. que in adulterio in verbo deprehensa est.ff.d ritu nup.ꝛ in.l.fi.in pn.ibi.in scelere d prehensi.ff. de bonis eorũ q sibi mor. ↄsci.facit quod no.in.l.si barsatoram. C.de fideius.ꝛ in.l.j.p Bar.ff. de acqr. pos.ꝛ in.l.ꝫ per Cy.ꝛ doc.C.de acqui. pos. ¶ Quintũ ẽt reqritur q interueniat trina admonitio.vt pbatur in.c. ↄtingit interdũ.iij.extra de sen.excõ.ꝛ in.c.in audiẽtia.eo.ti.ꝛ in.c.fi. extra d vita ꝛ ho.cle.Et hoc tꝫ Ant.de bu.fm Jo.an.in.c.perpẽdimus de snia excõ. vbi dicit sic ad lrãm.Si clericus dimisit habitũ ꝛ se ingessit enormitatibus ꝛ fuit monitus vt reassumeret perdit priuilegiũ sic intelligit.c.in audiẽtia extra de sen.excõ.Sꝫ si fuit monit⁹ vt habituꝫ reassumeret ꝛ se ingessit enormitatibus ꝛ habitũ nõ dimisit nõ perdit priuilegiũ clericale.Si vo dimisso habitu se igessit enormitatibus.cũ tñ fuit admonitus sicut is nõ erat incorrigibilis dicit Jo.an.q si est inueteratus in enormitatibus pdit priuilegiũ ẽt quo ad alios.ita intelligatur decretalis ppendimus.Si nõ est inueteratus sꝫ enormitatib⁹ se igessit habitu dimisso nõ pdit puilegiũ quo ad alios. ¶ Dicit tñ q putat q iusticiã,faciẽs ñ grauet onere eũdi ad sedẽ apostolicã. ꝛ sic põt dicta decretalis perpendim⁹ scdo loco intelligi. ¶ Ex quib⁹ verbis apparet q Jo.and.ꝛ An.de bu.tenent q etiam si clericus ingerit se enormitatibus nõ perdit priuilegiũ fori nisi fuerit tertio monitus. Intelligẽdo tñ de foro.vt ipse nõ possit ↄueniri nisi coram iudice ecclastico vt dicit Jo.an. in.d.c.ppẽdimus in nouella vbi s.c dicit.si sumptus armis ꝛ dimisso habitu ingredit bellũ vel aggressiones q ad illos q tunc eũ percutiunt perdit priuilegiũ.sed nõ quo ad forũ.vñ tunc captus dꝫ restitui iudici ecclastico.

¶ Et hãc'opi.q requirat trina admonitio ad hoc vt clericus perdat priuilegiũ clericale tꝫ excellẽs doctor ꝛ magnus practicus.d.Alb.de rosate i suo opere statutoꝝ i.iij.parte.q.xliiij.vbi dicit q circa imiscẽtes se enormitatibus ꝛ maleficijs iꝫ textus ꝛ glo. circa hoc variare videantur ꝛ vidi tamen cõiter obseruari q exigatur monitio. ꝛ si post monitionem se nõ correxerit tũc perdit priuilegiũ clericale ꝛ subiacet iudici seculari. ¶ Et ita ẽt vidi obseruari Padue ꝛ Bononie ꝛ Verone pluries.ꝛ ita ẽt iudicari. ¶ Immo plus sentit ẽt Jo.an.in.d.c.perpendimus extra de sen.excom.q ẽt si oia illa quinqꝫ iteruenirẽt.ac ẽtsi iteruenirer sextum q esset incorrigibilis nõ tñ pderet priuilegiũ quo ad forũ qꝛ eẽt restituendus foro ecclesiastico.sed soluꝫ perdit priuilegiũ quo admittẽtes manus in ipm.ꝛ ita retinẽdo cũ eo trãsit d.an.de bu.in.c.j.circa fi.extra de apostatis. ¶ Istudqꝫ requirat trina admonitio nõ tꝫ do.An.de bu.in.c.j in fi.extra de apostatis qñ est clericus prime tõsure seu in minorib⁹ ↄstitutus.sꝫ in alijs clericis in maiorib⁹ ↄstitutis sic. ¶ Et idẽ dicit ipse An.de bu.in.ca.ex parte.iij.añ fi.extra de priui.vbi dicit fm Gof.q si clericus in minorib⁹ ↄstitutus dimittit habitũ ꝛ reputatur vt laicus ẽt si nõ sit monitus pdit priuilegium fm Goffre.ꝛ sic q põt tempari c.si iudex laicus de sen.excom.lib. vj. qd desi tñ intelligere dũmõ alia quatuor de qbus supra ↄuenit Bar.expo la. ¶ Itẽ in clerico ↄiugato vt nõ requratur monitio vt no.doc.in.cle.j.de vita ꝛ ho.cle.ꝛ in.c.j.de cle.ↄiu.li.vj.

¶ No.tamẽ q hec admonitio nõ põt

fieri ꝑ iudicē secularē sed dꝫ fieri per
iudicem diocesanū. vt pꝫ ex priu. c. con
tingit interdum el. ij. ibi in diocesi tua
ꝯiuncto. verbo ibi a te de sen. excō. ⁊ idē
probat ⁊ clarius in. c. j. audientia. eod.
ti. ibi si a p̄latis suis. Et idē dicit Cy.
si esset admonitus ab habente quasi
episcopalem iurisdictionem de quibꝰ
in. c. abbates de priuilegijs in. vi. per
glo. singularē in cle. j. de re. ec. nō alie. ⁊
ꝑ Bar. in. c. ij. de trāsac. Itē si est vnica
facta cū cōminatione sub pena priua-
tionis oīs priuilegij clericalis: qꝛ illa
loco trine admonitionis hēturvt in. c.
preterea. extra de appel. ita dicit An.
de bu. in. c. si sacerdotibus post mediū
extra ne cleri. vel mona. Modo: ad ꝓ-
positū. cū in casu nostro nō interuene-
rint. Immo nec aliqđ ipsoꝝ seqtur ꝙ
nō perdidit aluisius priuilegiū cleri
cale. ¶ Nā aluisius nō dimisit tonsu
ram. qꝛ semper eam gessit lꝫ in habitu
clericali incesserit. ⁊ sic primum nō in-
teruenit qđ est vt nō incedat in habi-
tu ⁊ tonsura. nam lꝫ in clerico ꝯiugato
duo reqrant copulatiue. s. habitus et
tonsura ad hoc vt gaudeat priuilegio
clericali vt est tex. in. c. j. de cleri. ꝯiu. li.
vi. tñ in clerico nō ꝯiugato sufficit al-
terum istoꝝ. vel ꝙ deferat habitum vel
tonsurā ad hoc vt gaudeat priuilegio
clericali. vt no. do. Fran. zab. in repeti-
tione. d. c. ꝑpendimus. extra de sen. ex
com. item nec sꝫ qꝛ nō cōmisit enormi
tates seu delicta enormia qđ pꝫ ex ge
nere pene que fuit sibi imposita. quia
condemnatus in. cl. lib. item qꝛ non est
peruentū ad magnam sanguinis effu
sionem ergo vt pꝫ ex his qui dixi su-
pra in prin. huius sexte questionis.

¶ Item nec tertiū īteruenit. s. ꝙ enor
mia frequētauerit dato ꝙ illud fuisset
enorme. qꝛ aliud delictū non cōmisit
postꝙ est clericus. Et lꝫ dicatur. ꝙ est
suspicio ꝙ alia cōmiserit. tñ ista suspi
tio non sufficit. Requiritur enim ꝙ de
hoc manifeste ꝯstet ꝙ frequentauerit
delicta. ¶ Item nec quartum interue
nit. s. ꝙ fuerit deprehensus in crimine
qꝛ nō modo est deprehēsus. immo nec
probatum. ꝙ fuerit. ¶ Item nec quin-
tum interuenit. s. ꝙ fuerit tertio admo-
nitus. qꝛ imo nūquā fuit admonitus a
iudice ecclesiastico, vt reassumeret ha
bitum. tonsurā. ⁊ nō delinqueret. Ergo
pꝫ ꝙ nullo modo pōt dici ꝙ amiserit
priuilegium clericale. ⁊ maxime quan
tum ad forum ēt si oīa predicta inter-
uenissent vt dixi. s. sm Jo. an. in. d. c. ꝑ
pendimus ⁊ Ant. de bu. in. d. c. j. ad fin.
extra de apostatis. ¶ Nec ob. c. j. extra
de apostatis qꝛ sm Host. ibi in verbo
liberari in vltima opi. illud. c. intelli-
gitur de monito. sed in casu nostro Al
uisius non fuit monitus. ⁊ ita etiā sen
tit ibi glo. fi. in fi. secundū Tancre.

¶ Item illud ca. loquitur qñ clericus
dimittit tonsuram ⁊ habitū. vt ibi pꝫ
ibi relicto ordine ⁊ habitu suo. Sꝫ iste
Aluisius nō dimisit tonsurā. ergo ⁊c.
¶ Itē loquitur illud. c. in cribus enor
mis. vt intelligit in. c. perpēdimus ex
tra de sen. excom. sed in casu nostro vt
dixi nō fuerunt cōmissa delicta enor-
mia. ergo ⁊c. ¶ Itē loquitur illud. c. qñ
frequētauit delicta. vt pꝫ ibi dum di-
cit in criminibꝰ in plurali numero. sed
hic non frequētauit delicta. ergo ⁊c.
¶ Itē loquit dictū. c. qñ clericus fuit
deprehensus in crīe. vt pꝫ ibi. si in cri
minibus deprehensi. sed Aluisius non
fuit deprehēsus in crīe. ergo nō dꝫ per
dere priuilegiū ꝓpter. d. c. j. ¶ Nec ob.
c. ex parte. iij. extra de priui. qꝛ ibi loq
tur qñ illa quatuor que requirunt vt
dixi. s. interuenerint. vt pꝫ ibi in ver-
bo cū deprehēdunt ī aliqbꝰ fere factis
⁊ in fi. ibi in delicto deprehēsi. ⁊ ibi sine
tonsura ⁊ habitu q̄ interuenit in casu
nřo ğ ⁊c. ¶ Itē illđ. c. loqt qñ fuit ter-
tio admonitꝰ sīꝯstabat ꝙ eēt clericꝰ vt
ibi gl. sꝫ ī casu nřo ꝯstabat ꝙ Aluisius
erat clericus. qꝛ deferebat tonsuram ğ
⁊c. ¶ Preterea illud. c. ex parte dꝫ itel
ligi sm qđ intelligit. c. ꝑpendimꝰ ex đ
sen. excom. sꝫ illud. c. loqt ⁊ intelligit ī
alijs terminis quā sit casus noster. vt sta
tim dicā in intellectu. d. c. perpēdimꝰ.
¶ Nec ob. c. perpēdimus. extra đ sen.
excō. qꝛ illud. c. loqtur in illo q̄ erat ino-

ueteratus i enormitatibus.⁊ita itelli-
git ibi illum tex.do.Ant.de bu.ſm Jo.
an.⁊ dixi.Sed.hic Aluiſius nō fuit in
ueteratus in enormitatibus. ¶Secū-
do ille tex.intelligitur ꝙ qñ cleric⁹ di
mittit habitum ⁊ tonſuram ⁊ ingerit
ſe enormitatibus ꝙ perdit priuilegiū
quo ad percutientes eum.ſ.ne incidāt
in canonē ſi ꝗs ſuadēte diabolo.xvij.
q.iiij.ſed non quo ad forum ſm Jo.an.
ibi.Et eſt rō ſm.d.Paulum de dotis
ibi in fi.nam priuilegium fori deſcen
dit a deo.lxxxvi.diſtinctione impera
tor vbi dr noli tangere chriſtos meos
ſed priuilegiū canonis ſi quis ſuadē
te venit ab homine nimirum ſi facili⁹
perditur priuilegiū iuris diſpoſitiui
quam iuris diuini. ¶Tertio ille tex.i
telligitur ꝙ licet laycus faciens iuſti-
ciam non grauetur onere eundi ad ſe
dem apoſtolicam non tñ ꝓꝑ hoc nega
tur ibi ꝙ clericus quo ad forum ꝑdat
priuilegium ſm.d.An.ibi qui dat etiā
iſtum intellectum.ibi nobis non vide
tur ꝙ interfectores. ¶Quarto illud.c.
loquitur quando trina admonitio pre
ceſſit ſecundum aliquos doc.vnde ſꝫ
iſtos intellectus illud.c. non probat
quod Aluiſius perdiderit priuilegiū
clericale. ¶Preterea ⁊.v.illud.c.debꝫ
intel.qñ illa quatuor vel quinqꝫ de ꝗ-
bus dixi interueniunt que in caſu nr̄o
non interuenerūt. ¶Ex his omnibus
concluditur ꝙ Aluiſi⁹ nō mereť amit
tere priuilegium clericale ⁊ ſic ꝙ de-
beaꝫ indiſtincte per do.poteſtatē Ue-
rone remitti ad iudicem eccleſiaſticū.
¶Et vt ꝓdicta ſuadet ēt cōis practica
obſeruať que eſt ⁊ fuit ⁊ dixi ſupra ſm
alb.de roſate ⁊ qꝛ vidi ita iudicari et
obſeruari verone i ꝑſona Jacobi far-
fuzole ꝗ quēdā macellatorē cū enſe in
capite vulnerauerat.⁊ cū eſſet detēt⁹.ꝑ
do.poteſtatē poſt lōgas diſputatiōes
fuit ꝯcluſum ⁊ determinatū me tūc al
legāte ꝓ dicto Jacobo ꝙ remitteret ad
iudicē eccleſiaſticū ⁊ ita fuit remiſſus
Que cōis practica ⁊ obſeruantia ē op
tima legum interpres.vt.l.ſi de inter
pretatio.cum.l.ſequen.ff.de legibus.
¶Item hoc ēt ſuadet fauor religiōis
pro ꝗua in dubio eſt iudicādū vt.l.ſūt
perſone.ff.de religi.⁊ ſūp.fu.⁊ no.glo.
no.decima quarta queſti.ſecunda ſu-
per prudentiā.⁊ gl.in.l.locū in ꝑnc.ff.
de vſufru. ¶Ultimo hoc ēt ſuadet:qꝛ
iſta pars eſt tutior vnde amplectanda
vt in.cap̄.Juuenis eꝫ deſponſatio.⁊ i
c.illud de cleri.excō.mini.Nā dicit Je
ſus nolite tāgere xp̄os meos.i. ſacer-
dotes vel clericos vt no.glo.in auť.de
nō alienandis.§.i.col.ij.⁊ no.Bal.in.l.
ſi qua per calūniam in pe.col.ad fi.C.
de epiſco.⁊ cle. ¶Si non remittať poſ
ſet poteſtas incurrere excōicationem
⁊ faceret ꝯ preceptum legis diuine.
¶Si remittit nō peccat ⁊ ſecurus eſt
ꝙ benefacit qꝛ ēt iudex eccleſiaſticus
faciet iuſticiā ſicut ſolet.De.ſeptima ⁊
vltima parte. An dictus Aluiſius ſit
effectus incorrigibilis ex ꝗ bis vel ter
dr cōmiſiſſe delicta enormia de quib⁹
ſupra.⁊ ſic ꝓpter hoc amiſerit ꝑuile-
giū clericale nō curo tractare.qꝛ ſatis
eſt declaratū per ꝓdicta. ¶Sed ſi vis
videre quando ꝗs incorrigibilis.vide
Ant.de bu.⁊ oēs doc.in.c.cum non ab
homine extra de iudicijs ⁊ vide textū
in cap̄.vt fame.extra de ſnia excom.

¶Super taxatione expenſarum. Qñ
quis eſt cōdemnatus propter delictū
⁊ de expenſis nulla facta eſt mētio an
poſſint expenſe taxari.

Consi.xlij.

IN xp̄i no-
mine. Super expenſis
petitis taxari per ven
turinum de Soncino
contra Galeatium ab
horilogio. Duo ſūt ꝑn
cipaliter conſiderāda. ¶Primum eſt
an illa petitio taxationis ſit apta ⁊ le
gitime facta vel non. ¶Secundum
poſito ꝙ ſic.an ille expenſe taxari de-
beant necne. ¶Circa primū breuiter
ē dicēdū ꝙ illa petitio ē inepta.⁊ ꝓꝑea

dz Galeatius absolui ab obseruatiōe iudicij.vt.l.i.§.pe.ꝛ ibi no.ff. si mēso. sal.mo.dixerit.ꝛ habetur in.c.exaiata extra de iudicijs.ꝛ in.l.i.per.gl.ꝛ do. ff.de assessorib⁹.vbi gl.dicit qđ iudex non dz admittere libellum ineptum sz ipsum respuere.maxie cū in casu nostro hec exceptio fuerit opposita. Qđ aūt illa petitio sit inepta ptz qꝛ petit taxari expensas anteq̄ in expēsis sit Galeatius condēnat⁹ q̄ fieri non dz. ¶ Expēse enim taxari non debent nisi precedat eoꝝ condemnatio.qꝛ expēse non debenť nisi qs in eis condēnatus sit.vt probať in.l.si.C.prouo.nō est necesse.nec de iure cōi nisi ex interuallo lata snia in principali pōt in expēsis condēnari.l.terminat.Et ibi per Cy. ꝛ doc.C.de fructibus ꝛ litis expensis ꝛ est rō qꝛ veniunt iste expense offō iudicis vt no.gl.ibi ꝛ in.l.seuerit͡.in fi.C. de execu.q̄ nō durat lata snia.vt.l.iiij. C.depo.nisi eadem die.l.Paulus.j.ff. de re iud.ꝛ istud non hz dubiū.¶ Nec obst.si dicať imo est cōdēnat⁹ p̄ sniaz do.potestatis ēt in expēsis.vt dicit venturinus in sua petitione ꝛ replicationibus qꝛ hoc est falsum.In snia em̄ solum est condēnatus Galeatius in libris trecentis cōi.ꝛ in alijs libris trecentis iniuriam passo videlz ipso venturino quas libras sexcentas soluat ꝛ in alio non est condemnatus. Et ideo cum petat taxari expensas in qb⁹ dicit Galeatium esse ꝯdēnatuz.Et ex tenore snie dicat hoc apparere. Et tenore snie.apparet ꝯtrū sequiť q̄ ipse Galeatius dz absolui.facit q̄ no.Bar. et doc.in.l.fi.C.si cer.pe. ¶ Nec obstat duz dr̄ fo q̄ intelligitur condēnat⁹ vigore alterius statuti q̄ vult q̄ vbi iudex in snia non facit mētionē de expēsis.Intelligiť q̄ vict⁹ victori sit in expēsis cōdēnatus.qꝛ illud statutū loq̄tur in causis ciuilibus tm̄ ꝛ nō i crialibus qđ ptz.qꝛ est ꝑpositum in iꝭo libro statutoꝝ cārum ciuilium.ꝛ non i tertio in quo posita sunt statuta cārum criminalium.ꝛ sic statutum debet intelligi secundum titulum seu librum in quo positum est.l.imperatores.ff. de in diem adiectione.ꝛ.§.qbus in prima constōne codicis cuz simi. Nec obstat statutū q̄ incipit In quacūq̄ causa tā ciuili q̄ criali q̄ vult idē in criali q̄ in ciuili quo ad condemnationez expensaꝝ qꝛ illud statutū non vult q̄ condēnatus in principali habeat pro cōdemnato in expensis.Immo vult q̄ ad hoc vt expense debeanť ēt in causa criali.nō sufficit q̄ ferať snia sup crie. sed reqritur q̄ ēt feratur snia super expensis vt pz ibi dū dicit.Victus victori debeat in expensis litis condēnari. Nā dum dicit debeat cōdemnari presupponiť q̄ nō sit ipso iure condemnatus sed debeat cōdemnari per.glo.notabilem in.l.in criali.C.de iu.om.iud. ꝛ in.l.iubemus.§.sane.C.de sa.san.ec. Item dū dicit victus victori apparet q̄ nō compreħēdit vētu̅rinū qꝛ nō fuit victor.ex quo non ꝑduxit accusationē Nec obstat sm̄ statutū sub rubrica de insultibus.vulneribus ꝛ feritisq̄ incipit.q̄ aliquē vulnerauerit qꝛ dū dicit compellať per do. potestatem vel iudicem maleficioꝝ ad soluendū vulnerato oēs expensas ꝛ cetera qꝛ illud statutū intelligiť si fuerit condemnatus per viam accusationis vel per viā cōdemnationis offō iudicis vt probatur per tex.cū gl.fi.in.l.seueriter.C.de execu.tu.Et hoc pz qꝛ verba referunť ad iudicem ergo cōpetit offō iudicis gl. est notabilis in.l.si soror.C.de collati. Cū ergo nō petat qꝛ ꝯdēnari in expensis ꝛ nō sit ꝯdēnatus.Ergo petitio inepta iō Galeatius dz absolui.

¶ Stante decreto principis q̄ nullus possit dare de pāno in solutū laboratoribus artis lane sub pena tā dantibus q̄ accipiētibus.Si oēs magistri ꝯuenerīt cū laboratorib⁹ de dādo đ pāno nūq̄ recipiendo decretum incidāt in penam.Et quid si post dictum decretum aliqui sunt effecti magistri q̄ cōtrauenerūt.

Consi.xiij.

In xp̄i noīe

In christi nomine. Stante quodaz decreto Illustrissimi et excellentissimi dñi ducis mutine contra mercatores et artifices et laboratores artis lane. In quo inter cetera cõtinetur in primo capitulo q per dictos artifices et principales mutine nullo mõ dari possint ipsis laboratoribus aut alicui alteri nec per eos laborantes seu alicui pro eis et eorum nominib⁹ accipi possit aliqua pãni quantitas: quoquo mõ nec pro eorum vsu nec vendẽdi causa sub pena solidorum viginti trium pro quolibet brachio auferenda tam a dante q̃ a recipiente q̃ pena pro duob⁹ tertijs applicetur. et applicari debeat camere ducis. Et pro alia tertia accusatori. Item quod de ceteris rebus puta frumẽtis vino ac lignis solitaribus speciarijs et alijs rebus necessarijs excepto panno possint dare insolutũ ipsis laboratorib⁹ pro duab⁹ partibus mercedum ipsorũ laboratorum. et pro victu et vsu eorum vt latius in dcõ decreto fit mẽtio vt supra ꝯtinetur. Quo decreto publicato mutine dci magistri artis lane destiterũt a laborari faciẽdo certis diebus sub pretextu quod non haberent tot pecunias cũ quibus possent laborari facere maxime in tanta quãtitate prout facere cõsueuerant. ac etiam vt possit melius lucrari dando insolutum de panno et alijs rebus quod videntes ipsi laboratores et itelligẽtes se pati maximum dãnum et interesse qz nihil poterant lucrari non laborando nec substãtare se et familiam suã. ꝯuenerunt cum ipsis magistris de laborando et de accipiendo panno et alijs rebus pro eorũ mercede et ita ꝯtenti fuerunt et steterunt et obseruauert vsq in presentẽ diẽ et sic dictum decretum a tempore quo fuit ꝯditum et publicatum nunquã fuit obseruatum nec ẽt ante ab aliquo de dictis magistris vel laboratoribus. Sz de communi ꝯcordia oẽs taz magistri q̃ laboratores qui tunc erant tempore publicationis dci decreti nunquam receperunt nec acceptauerunt dcm̃ decretum. Immo ei oẽs ꝯuenerunt vsq in hanc diem. ¶ Post dictam publicationẽ decreti per tres quatuor aut quinq annos alij inceperunt facere pannos. et ecce magistri artis lane qui videntes magistros antiquos nõ obseruare dictum decretum illi inceperunt laborari facere et dare de panno insolutum. ¶ Nunc vero elapsis. xlij. annis accusati fuerunt oẽs predicti magistri. ex eo q̃ dicitur ipsos incidisse in penam decreti. qz ei ꝯuenerũt dãdo pannum laboratoribus insolutum. ¶ Modo q̃ritur de plurib⁹. ¶ Et primo si omnes magistri artis lane q̃ erant tempore publicationis dci decreti et de voluntate et consensu laboratorum ꝯuenerũt dcõ decreto dando pannum insolutũ nec si vnq̃ receperunt aut acceptauerunt dcm̃ decretum inciderit in penã decreti. ¶ Scdo si pri⁹ p alijs tm̃ magistros et laboratores ꝯuẽtum fuisset dcõ decreto. et alij postea idem fecerint an illi secundi in penam inciderint. ¶ Tertio si aliq̃ magistri post dictum decretum publicatum effecti sunt post aliquos annos et ipsi etiam similiter decreto contrauenerunt inciderint in penam. ¶ Quarto si per decem annos fuisset prescriptum illi decreto propter ꝯrium vsum an illa prescriptio prosit ẽt quo ad penam non petẽdã. ¶ In christi nomine inuocata spũs sancti grã. Circa primũ dubiũ an oẽs magistri q̃ erant tpe publicationis et de volũtate et ꝯsensu laboratorũ ꝯuenenerũt dictũ decretum nunq̃ ipsum recipiendo in penam inciderit. ¶ Et prima facie vr̃ dõmj q̃ sic quia cum illud decretum fuerit publicatuz vr̃ ligare ꝯuenientes saltẽ post duos menses vt in auc. vt facte noue ꝯstitutiones: et no. per gl. et doc. in c. cognoscẽtes eẽ de ꝯsti. et p gl. in data sexti libri. ¶ Nec licitum fuisse vr̃ q̃ magri et laboratores venerunt ꝯ decretum principis prohibitiuum et preceptum. c. ij. eẽ de maio. et obe. qz inferior nõ habet potestatem contrauenizẽdi suo dño superiori. c. cũ inferior. de maio. et obe. Et

l.obligationū fere.§. placet.ff.de ac.et
obl.nec in talibus excusat magistroꝝ
auctoritas extra de bigamis.c.ij.⁊ de
decimis a nobis.¶ Quia ad hoc rñde
tur ꝙ ēt si ista opinio esset vera vt lex
nō tollat ex eo qñ a populo nō recipit
si est prohibitoria vel ꝑceptoria sicut
est in casu nostro.¶ Tamen hoc dꝫ in
telligi ⁊ limitari qñ ꝯtineret honorez
dei vel publicū principaliter . argu.l.
ius publicū cū ibi no.ff.de pac.⁊.l.ne=
ꝙ pignus.§.priuatorū.ff.de reg.iu.cū
simi.Secus qñ lex precipit vel vetat ⁊
tendit ad cōmodum priuatū principa
liter qꝛ tūc pōt tolli qñ nō recipit per
eos ad quorū vtilitatem principaliter
facta est qꝛ ēt pacto ⁊ renunciatiōe tol
li posset.vt notabiliter dicit gl.in.l.de
qbus.ff.de legibus ꝙꝫ in his terminis
seqtur Anto.de bu.in.c.j.in vlt.col.ext
de treuga ⁊ pace.¶ Sed ita est in qō=
ne nostra ꝙ dictū decretū siue lex du=
cis mutine fuit facta principaliter in
fauorē priuatoꝝ vꝫ laboratoꝝ.qđ pꝫ qꝛ
ad coꝝ instantiā ⁊ q̄relā facta est.vt ꝓ
batur ex ꝓhemio dicti decreti.ibi es=
setqꝫ ad nos per eosdem laborātes et
mercenarios delata grauis querela.
ex cuius prohemio pōt argui.l.regula
§.⁊ lꝫ.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.fi.⁊ ibi ꝑ
Bal.⁊ alios.ff.de here.insti. cuꝫ simi.
Cum principaliter ad eorum instan=
tiam ⁊ pro eorū vtilitate hoc factum
fuit vt ibi dr.seqtur ꝙ dr illud decretū
ꝑncipaliter fuisse factum ꝓ commo=
do coꝝ.⁊ sic ad priuatā vtilitatē arg.
l.si qs nec cām cū ibi no.ff. si cer.pe.et
in.l.q̄ exceptionem.ff.de ꝯdi. inde.⁊ ꝑ
nota.per Bald.in.l.fina.C. de in ius
vo.⁊ per doc.in.l.maximū vitiū.C.de
lib.preteritis.¶ Nec obstat ꝙ dr in ꝓ
hemio dcti decreti ibi.Nos q̇ pro bo=
no eiusdē ciuitatis nostre ⁊ ipsorū par
ticularium ⁊ artificū ⁊ laborantiū ⁊c.
Ubi dux mutine vr̄ fecisse dictum de=
cretum principaliter ad vtilitatē pu=
blicam.⁊ pro bono publico ciuitatis
arguendō ab ordine littere seu scriptu
re.l.generaliter.§.quid ergo.ff.de fi=
deicom.libe.⁊.c.si quis iusto impedi=
mento de elec.in.vj.⁊ per not.in autē.

hoc amplius.C.de fidei.cū simi.
¶ Quia ad hoc pōt rñderi ꝙ illa ver
ba debēt intelligi pro bono ciuitatis
scilꝫ secundario.sed principaliter pro
bono laboratoꝝ ꝙ pꝫ ex verbis prece
dentibus in q̇bus dr decretū fuisse fa=
ctum ad instantiā coꝝ.⁊ ēt qꝛ in veri=
tate respicit principaliter vtilitatem
ipsoꝝ.Sicut dr de tutela que appella
tur munus publicū.⁊ tñ intelligit se=
cundario.sed ꝑncipaliter priuatū.qꝛ ē
inuenta ad pupilloꝝ vtilitatem vt est
tex.cū gl.insti.de excu.tu.in ꝑnci.
¶ Et forte cū misterio dr simplr ꝓ bo=
no ciuitatis.⁊ non dr ꝓ bono publico
ciuitatis ad significanduꝫ principalr
decretum fuisse constitutū ad vtilita=
tem laboratoꝝ.⁊ in ꝯñriam ciuitatis.
¶ Nec obstat ēt si dicat ꝙ dicti magi
stri ⁊ laboratores nō potuerunt ꝯueni
re dicto decreto ⁊ sic ipsum non recipe
re ex q̄ est imposita pena tā magistro
danti pānum ꝙꝫ laboratori recipienti
ergo ei renūciari nō potuit.nec exꝑsse
nec tacite.per.l.qđ cuiqꝫ in vlti.carta
in fi.cū his q̄ no.ibi gl.⁊ Bar.ff. de re.
iur.⁊ Bar.in.l.si qs ꝓ eo.in pe. col.ff.
v.de fideius.⁊ in.l.amplius nō peti.in
ꝑn.vlti.col.ff.rem ra ha.Et no. exꝑsse
Ja.de bel.in aut.vt scriptum exēplar
in fi.vbi dicit ꝙ qñ est ꝓhibitū dare ⁊
accipere nō licet recipere ēt a sponte
soluente per illum tex. ⁊ per.l.fin.§.j.
C.de re mili.⁊.l.deuotū.C.de metatis
li.xij.facit.c.statutū est insuper cuꝫ ibi
no.de rescrip.in.vj.¶ Quia rñderi pt
ꝑdicta ꝓcedere qñ lex iam fuisset rece
pta ⁊ moribus vtentium approbata q̄
casu nō posset cōtrauenire tacite nec
exꝑsse Secus si non fuisset recepta si=
cut fuit in casu nostro.iiij.dist.§.leges
⁊ vt dicit Lapus in alleg.sua.Stante
ꝯstōne benedicti in sua questione.qñ ē
taxatum charitatiuuꝫ subsidium.et lꝫ
dicat ꝙ nō audeat hoc affirmare pro=
pterea q̄ habent in.c.j.in glo.ij.de cē=
sibus q̄ faciunt ꝓ ⁊ contra.sed reliquit
iudicio vniuscuiusqꝫ. Tñ ista opi.te=
nenda est.maxime ꝑ ea q̄ habent i.c.j.
extra de treuga ⁊ pace.⁊ ꝑ ea q̄ supra
dicta sunt.Preterea pt itelligi illa pe

na apposita tam danti q̃ recipiẽti qñ alicui obseruassent dictũ decretũ ⁊ ali qui nõ. Secus si oẽs ꝯuenerunt antea q̃ vnq̃ fuerit recepta eadẽ rõne ꝑ ea q no. Ant. de bu. in. c. parrochianos in vlt. col. in ṗn. extra de decimis vbi facit differentiã an aliq̃ ꝯueniant in nõ soluendo decimas an oẽs. vt. s. dixi.

¶ Nec ob. si diceref negari non põt ꝙ ista ꝯuentio. ⁊ sic ista ꝯsuetudo ꝯueniẽdi nõ habuit iustũ initiũ ⁊ sic nõ videf valere ẽt ex tractu tpis. l. oblationum fereq̃. ꝟ. pl3. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊. c. fi. in ṗn. de ꝯsuetu. ¶ Quia rñdef ſm Ant. de but. in. c. ante fi. ꝙ aliud est ius tolli. ⁊ tũc reqritur ꝯsuetudo legitima. ⁊ de ista loquimur. ¶ Aliud est ab initio nõ recipi. ⁊ tunc nulla reqritur prescriptio. sed sufficit ꝙ nõ fuerit sciente ṗncipe ab initio nõ recepta si hoc principi cõstet. Idem ẽt si dcm̃ decretũ fuisset factũ ad honorẽ dei vel cõmodum publicũ ṗncipalr̃ si primũ genus tẽpore decreti editi nõ recipit. ⁊ superior sciens patitur. ⁊ sic tacite ꝯsenrit huic ñ receptioni quo casu tale ius nõ ligat. iiij. di. ꝟ. leges ſm Ant. de bu. in. d. c. j. in vlt. col. extra de treu. ⁊ pa. ¶ Sed in casu nostro l3 nõ ꝯstet exp̃sse de scia ṗncipis. vel3 ꝙ sciuerit legẽ suã nõ fuisse receptam. tñ presumif sciuerit. ex quo publice notũ erat ꝙ p̃lo magistri desstiterunt per aliquos dies a laborari faciendo. ⁊ postea cõuenerunt cũ laboratoribus ⁊ dederunt pãnum. qui ẽt a suis curialibus emptus fuit per glos. notabi. in. l. si tutor. C. de pericu. tu. ⁊ ꝑ glo. in. l. j. in verbo ex hoc. ff. de reqrendis reis ⁊ no. Bar. in ꝯsi. xv. qd̃ incipit missus in possessionem in vlti. col.

¶ Nec ob. si dicaf ꝙ ille glos. intelligi debent qñ q̃s moraf in loco in quo publice sciebaf. S3 dux Mutine non stetit Mutine sed Ferrarie. Quia rñdef ꝙ immo vt mihi asserif in facto ol anno post dictũ decretum ⁊ ante vsq̃ ad aduentũ illu. d. Herculis fr̃is sui. iuit ad ciuitatẽ Mutine vñ cũ ibi essent in terra publice p̃sumo ip̃3 hũisse noticiã dictũ decretũ suũ nõ fuisse receptũ et ei ꝯuentũ maxime ꝑ officiales suos q̃bus sub pena indignatiõis sue ⁊ arbitrio iniunctũ erat per illũ decretũ vt illud facerent obseruari. ⁊ maxime cũ ẽt esset publice notoriũ Ferrarie ꝙ dictum decretũ nõ fuerit obseruatũ. propter qd̃ presumif venisse ad noticiam principis per. d. gloss. in. l. si tutor. C. d̃ pericu. tuto. ⁊ per tex. in. c. quosdã cu3 glo. ⁊. c. quanto. extra de presump. cum simi. ¶ Et si istud esset veꝝ ꝙ dux Mutina sciuisset vere vel presumptiue ꝙ decretũ suũ non fuerit receptũ ⁊ aliter nõ prouideat. res ista nõ haberet aliquod dubiũ ꝑ predicta. ¶ Quinimmo ẽt si nesciuisset vere vel p̃sumptiue tñ adhuc teneo ꝙ dicti magr̃i nõ inciderunt in aliquã penã per p̃dicta. Et maxime ex quo fuit publicatũ illud decretum cũ illa cl'a ꝙ officiales sub pena ⁊c. facerent illud obseruari. q2 scia ⁊ taciturnitas officialis ẽt si nõ esset scia sufficiens pro scia principis. tñ q2 magistri ⁊ laboratores crediderũt ꝙ eẽnt officiales principis contenti. postquã nihil vnq̃ dixerũt nec obseruari fecerunt. verisilr̃ em̃. credere potuerũt ꝙ princeps fuerit cõtentus. q2 si non fuisset contentus officiales incidissent in penã quod nõ est credendũ per ea que habentur in. l. si ꝓcurator. ff. de ꝯdi. indebi. ⁊ in. l. j. ꝟ. si ꝓcurator. ⁊. ff. si quis iusdicenti {nõ obtẽperauerit. ⁊. l. marito. ff. pro socio cũ simi. Et sic ista credulitas vr̃ eos excusare a pena. q2 quelibet cã ẽt iniusta excusat a pena vel a dolo ex q̃ sequaf pena. l. sigif. ꝟ. j. ff. de liberi cã. Et no. glo. in. l. si plagij. ij. C. ad. l. fal. de plagiarijs ⁊ in. l. j. in fi. ff. d̃ abigeis. ⁊ gl. ij. magna in fi. l. l. j. ꝟ. si ꝓcura. ff. si q̃s iusdi. nõ obtemperauerit cũ simi. ¶ Nec obstant arg. supra pro altera parte deducta ⁊ ṗmo dum dixit ꝙ lex vel cõstõ ligat a parte publicationis saltem per duos menses. q2 illud est veꝝ qñ est recepta moribus vtentiũ alias secus. vt p3 ex p̃dictis.

¶ Nec obstat dũ dixit ꝙ inferior non põt venire ꝯ legẽ superioris q2 imo p̃t nõ recipiẽdo maxie qñ interuenit volũtas eorum ad quorum vtilitatem ṗncipaliter facta est vt dixi. facit quod

lis ex quo bis vel ter &c cōmisisse deli cta enormia de qbus supra. et sic pter hoc amiserit privilegium clericale.

¶ De prima qōne non est dubitandū q. d. eps dz esse iudex et non potestas verone nec eius curia sup hoc. s. si. d. Aluisius est clericus prime tonsure et gaudet bñficio clericali. vt est tex. i. c. si iudex laycus circa pri. de snia excōi cationis lib. vj. qz de re ecclesiastica et spirituali tractat. vocato tñ iudice se culari. vel alio cuiuscūq3 itereſt. vt &c ibi tex. in versi. dubitationis huiusmo di. Et idē etiā est dicendum qn ille de quo querit est deprehensus in habitu laycali. et se publice pro layco gerebat namq3 tunc si est questio an sit clericus vel non. vel si dz remitti ad curiaz ec clesiasticam vel non. cognitio hmōi spectat ad iudicem ecclesiasticū. et sic ad episcopū. vt no. glo. ordi. in. d. c. si iudex laycus ad. fi. in vbo fecerit i. pn. et idē no. ibi Jo. mo. et Archi. et idē etiā no. An. de bu. in. c. ex pte. ij. in fi. extra de privilegijs. et ita et vult Bar. in. l. si q̄ p calumniā in. ij. col. C. de epis. et cle.

¶ Dicit tñ ibi Bal. q si capt p ptātē oñdat potestati lr̄as clericat statim dz eum remittere et licet probatio cle ricatus sit spūale et nō possit fieri co rā iudice laico per dictuz. c. Si iudex laycus. tñ corā iudice seculari pōt p duci instrumentū clericatus ad istru ctionem et ad inducendū in eo sciētiā clericatus vt sic sit excōicatus si deti net. et subdit no. q in tali oñsione istri nō oportet adversariū citari qz nō fit i modū probonis s3 instructionis. vera eñ pbatio clericatus nō pōt fieri nisi corā epo. et ad pdicta alleg. in arg. l. si qs inficiatur. ff. depoſi.

¶ De scdo an sit probatū vel pbari possit ltime pri uilegiū clericatus dicti Aluisij. et &c p pte. d. potestatis Uerone qd nō. qz il lud privilegiū loquitur de Aluisio de mafeis nō notando eius prēz. et qd sūt quāq3 in ciuitate Uerone q vocant hoc noie Aluisius. vñ nō ɔstat de corpe. et sic deficit pbatio mō ius vt. l. duo sūt titij. ff. de testa. tu. Sed dico q immo satis ɔstat de psona et q ipse Aluisius detent est ille de quo fit mentio i pri uilegio. nā qñ qs h3 instrumentū pe nes se in quo fit mentio de vno exprimē do nomen propriū. si illud nomen ē il lius q h3 penes se illud instrumentu3 qd producit presumit esse ille de quo fit mentio in instrō. vt probat in. l. si q̄ p calumniam. C. de epi. et cle.

¶ Et p hoc adducit qd no. ibi Cy. Bal. et do ctores. i. fi. vbi &c q si titius venit cum instrumento vel lrīs. et dicit se esse p curatorē sempronij et &c sibi q lrē sue faciūt mentionē q sempronius fecit procuratorē titiū. tu non es ille titius de quo lrē loquunt. q ille lrē probāt q sis ille. ex quo tu illud instrumentū producis.

¶ Itē pro hoc adducit tex. cū glo. singulari in. l. fi. C. de pactis cō uentis ibi &c q ex quo maritus habet penes se instrm bonoz parafrenaliu3 vxoris presumit esse ei procurator fa ctus. et ita no. ibi Bar. et doc. et ide3 no. Bar. in. l. vulgo. in fine. ff. de admini. tu. vbi dicit q si qs h3 istrumētum cāe penes se presumit esse procurator. Et idē no. Bal. in. l. si qua per calumnia3 in fi. C. de epis. et cleri. vñ ex his p3 q qd ex quo istrumētū clericatus est penes istū Aluisium et ipsum producit q psu mitur esse ille Aluisius de quo fit mē tio in puilegio et sic cessat. d. l. duo sūt titij. ff. de testa. tutela. quia nō deficit probatio nec eius.

¶ Preterea ista qō tollit faciliter ex alio qz adsunt testes q fuerunt pñtes tpe quo fuit fact iste aluisius clericus. et sic p testes pōt fie ri illa probatio l3 nō esset aliqd istrm de privilegio. Que pbatio p testes v3 et sufficit ad pbandū aliquē fuisse effe ctū clericū vt est casus in. c. tue ex de clericis peregrinis ordinandis et not. glo. sup vbo fecit i fi. in. c. si iudex lai cus circa fi. de sen. excom. li. vj. Et idē no. etiā Cy. in. l. si qua per calumnia3 circa fi. C. de epis. et de. Ex quibus p3 q dubitatio huius scde questiōis ces sat.

¶ De tertia posito qd sit pbatū p uilegiū clericat vel p testes vel p in strumētū an illud fuerit subreptitiu3. ex q &c in privilegio q iste aluisius est scolaris cū in veritate nō esset. et &c p.

d.ptātem ꝙ sic.qꝛ falso narrauit alui
sius ergo debet carere impetratis. vt
habetur in.l.pꝛescriptione.C.si con-
tra ius vel vti.publi.ꝛ.in.l.fi.C.de di-
uer.rescrip.ꝛ in.c.super litteris. extra
de rescrip. ¶Contrarium est verius.
¶Pꝛimo quia ipse est scolaris ꝛ tunc
erat ꝛ volebat tunc omnino clericari
ꝛ in curia romana stare. vt pꝛobari po
test per testes vnde falsum non narra
uit. ¶Propterea etiaꝫ si non esset pro
pꝛie scolaris qꝛ non daret operam lit
teris.tamē ex quo scit litteris dici po
test scolaris.ꝛ ita obseruatur in curia
romana.vt communiter iuuenes q̄ ali
quas litteras sciunt scolares nuncu-
pent̄.ergo ꝛc. ¶Postremo etiaꝫ si nul
lo modo esset scolaris ꝛ hoc fuit dieꝝ
ꝑpter hoc non debet dici tale instr̄m
subreptitium qꝛ etiam si nō fuisset sco
laris tamē ꝑpter hoc non desijsset oꝛ
dinans ipsum clericum constituere vn
de talis expressio non hꝫ vitiare: ꝑ ea
que habentur in.d.c.super litteris ex-
tra de rescrip.ꝛ in.d.l. pꝛescriptiōe.C.
si.ꝯtrius vel vti.publi. Et pꝛo hoc facit
quia si clericus nō exprimit se esse de
aliena diocesi ꝛ oꝛdinatur efficitur cle
ricus et impꝛimitur caracter et. gau-
det priuilegio clericali ꝑ.c.eos de tē.
oꝛdi.lib.vi. ¶De quarta dubitatione
an stante homicidio in ꝑsona vnius
pueri allegati dictus aluisius potue-
rit effici clericus ita qꝺ gaudeat bñfi
cio clericali. Et circa hoc dr̄ pꝛimum
qꝺ nō est verū nec ēt pꝛobatum quod
vnquam aliqꝺ homicidiuꝫ cōmiserit
ipse Aluisius imo de dicto asserto ho
micidio apparet qꝺ semel fuit ꝑcessū
ꝯ alios ꝛ ipse absolutus vñ de eodeꝫ
delicto nō est sepius inq̄rēdū vt.l.qui
de crie vbi no.ꝑ glo.ꝛ doc.C.de accu.
¶Item etiā si hoc esset ꝑbatum non
tamen ꝑpter hoc ipeditur quin' ipꝛi-
mat̄ caracter. vt ꝑbat̄ in.c.cum illoꝝ
circa medium extra de snia excō.imo
plus etiā homicidiū ꝯmissum nō ipe-
dit quominus nō ipꝛimatur carecter.
qñ quis efficit̄ postea cleric⁹ ſm Ar-
chi.in.c.de his.ij.li.di.circa medium
ꝛ melius circa finem ꝛ per Inno.in.c.
j.extra de scismaticis. ¶Item delicto
etiam pꝛius cōmisso gaudet priuile-
gio clericali vt nō possit conueniri ni
si coꝛam iudice ecclesiastico nisi hoc
fecisset in fraudem vt no.in. c.j.ex̄ de
obli.ad ratiocinia ꝛ per Bar.in.l. pe.
ff.si ex noxiali cā agat̄.ꝛ per Nico.de
neapo . in.l.idē vulpi.§.sunt. ꝛ alij.ff.
de excu.tu.sed hic Aluisius nō impe-
trauit hoc priuilegium in fraudē pmi
delicti vel secundi:qꝛ de pꝛimo fuerat
absolutus ꝛ alius ꝯdēnatus. De scꝺo
fuerat ꝯdēnatus vñ priuilegiū sibi ꝑ
desse nō poterat. ¶Itē de tertio.s.de
vulnere illato officiali camere Vero-
ne nō pōt dici precogitatum. qꝛ illud
fuit delictum incidens ꝛ non ex pro-
posito.ergo ꝛc. Unde cum dictū priui
legiū nō potuerit esse impetratum in
fraudē alicuius delicti iam prius fa-
cti.nec ētiā faciendi dicēdum est qꝺ ꝛeo
gaudere pōt ꝛ dꝫ ipse Aluisius. ¶De
quinta qōne.posito qꝺ vere fuerit cle
ricus an sit ꝑbatum quod ipse Alui-
sius renūciauerit priuilegio clericali
tacite ex quo fuit ꝯdēnatus per.d.po
testatem cum curia in.cl.lib.ꝛ non al-
legauit priuilegium suum. Et vr̄ ꝙ sic
qꝛ lꝫ nō possit renūciari priuilegio cle
ricali.vt hr̄ in.c.si diligenti extra de
foꝛo cōpe. Tamen in minoꝛibus oꝛdi
nibus constituti bñ possunt renuncia
re in totum oꝛdine clericali.vt est glo.
no.in.c.tue.ex̄ de apostatis alleg.c.vl
ti.ex̄ de vita ꝛ ho.cle.ꝛ.c. Joānes.ꝛ.c.
pe.ꝛ vltimo extra de clericis ꝯiugatis
¶Dicendū est ꝯtrium est verius.veꝫ
nō posse renūciari priuilegio clerica-
li.vt est casus i.d.c.si diligēti extra de
foꝛo cōpe.qꝺ capitulū intelligitur in
quolibet clerico.ꝛ i quocunqꝫ oꝛdine
ꝯstituto.ſꝫ Jo.an.ꝛ An.de bu.i pn̄.ibi.
¶Et qꝺ clerici pme tonsure gaudeāt
priuilegio.c.si diligenti vt non possit
ꝯueniri coꝛam iudice layco tꝫ expꝛesse
idē.d.Ant.de bu.in.c.ij.in pn̄.extra de
fo.ꝯpe.ꝛ idē etiā vult in.c.cū nō ab ho
mine in.iij.col.in fi.extra de iudicijs.
vbi dicit' ꝙ appellatione clericoꝛum
etiam quo ad foꝛum compꝛehenditur
etiam clerici pꝛime tonsure tantum.

vt in.c.cum ɔtingat.de etate ⁊ qualitate vbi dʒ ꝙ per primā tonsurā ordo ɔfertur clericalis. Et idō vult etiā Ioan. an.in.d.c.tue extra de apostatis. vbi dicit ꝙ clericus in minoribus cōstitutus non pōt verbo renunciare clericatui sed facto sic scʒ exercēdo negocia secularia fm.c.fi.de vita ⁊ ho.cle.⁊ capiendo vxorem scdo.c.Ioānes.⁊.c.pe. ⁊ fi.de clericis ɔiugatis cū simi.et ita intelligit glo.in.d.c.tue.extra de apostatis. ¶ Et idō dicit Bal.in.l.si qua p ca lūniā in pe.col.C.de epis.⁊ cle.ꝙ si cleric⁹ ɔfiteat.se corā potestate esse laycū.ꝙ pp hoc nō excusat potestateʒ q̄ scit vel scire dʒ ꝙ est clericus. allegat Inn.in.c.vt fama extra de sen.exco.⁊ Io.an.in.c.si iudex layc⁹ de snia excō.li.vj.q: ista ɔfessio est facta corā iudice incōpetenti idō non valet vt eṫ de iudicijs.c.⁊ si clerici. Et ꝙ non possit renunciari priuilegio clericali tenet gl.fi.in.c.cum ɔtingat interduʒ eṫ de snia excō.⁊ glo.pe.in.c. perpendimus.eo.ti.⁊ glo.in.c.Ioānes extra de clericis coniugatis. ¶ Sed in terminis qōnis nostre.s.qñ cleric⁹ patitur se ɔueniri ⁊ ɔdemnari a iudice layco an pp hoc perdat priuilegiū clericale q: ei vr renunciare. Et dic ꝙ nō vt no. expresse ⁊ in terminis Bal.i.l.generale in.ij.col.C.de epis.⁊ cle.vbi eṫ dicit ꝙ talis processus.⁊ snia non valet ⁊ qc qd actum est ipso iure est nullum tanꝗ̄ factum a iudice incōpetenti vt in auť.statuimus.eo.tit.vt q: ɔparatio nō fuit licita nec potuit fieri prorogatio per dictū.c. si diligēti. Itē q: ipso iure clerici sunt exempli a iurisditiōe laici vt.d.l.generali. ¶ Itē q: defect⁹ iurisditionis qñ deficit ipso iurisditio semper pōt opponi vt ibi no.per Bal.⁊ idem vult Bal.in ɔsilio suo.v. Ex quibus ɔcluditur qd nullo pacto potuit dict⁹ Aluis⁹ renūciare priuilegio suo clericali tacite patiendo se cōueniri ⁊ ɔdēnari a iudice layco. ¶ De sc̄a qōne.s.si Aluisius, mereť amittere priuilegiū clericale ex quo dʒ ɔmisisse enormia seu secua delicta absꝗ̄ eoqꝫ qd fuerit tertio admonit⁹. ¶ Et circa hāc.q.duo sunt examināda. ¶ Primum si commisit aliqua delicta enormia vť secua. ¶ Secundū posito ꝙ sic an propter hoc perdiderit priuilegiū clericale absꝗ̄ eo qd tertio fuerit admonitus. ¶ Cica primuʒ est ɔsiderandum ꝙ de delicto ɔmisso ꝯ puerū qui fuit cum vno lapide occisus nō est tractandū q: de illo fuit alias absolutus ⁊ alias ɔdēnatus.vñ de eodē crie non dʒ nec potest sepius inquiri vt hr in.l. qui de crie.C.de accu. ¶ Item quia illud delictum fuit ɔmissum antequam esset clericus vt statim dicam de alio delicto. ¶ De delicto ɔmisso ꝯ Iacobum zanchanum eṫ non est tractāduʒ quia de illo fuit ɔdēnat⁹ anteꝗ̄ esset clericus. ¶ Unde delictuʒ precedens clericatum vel tonsuraʒ nō facit amittere priuilegium clericale nisi esset impetratum vt euitaret ɔdēnationem ⁊ penam illius delicti.⁊ sic in fraudē q: tūc nō valeret ⁊ ita intelligiť.c.ex parte.iij.ibi assumunt etiā eṫ de priuilegijs ⁊ hr in.c.j.eṫ de obli.ad ratiocinia ⁊ dixi.s.in.iiij.q.sed in casu nostro certum est qd Aluisius non assumpsit primam tonsuram vt euitaret dictam ɔdēnationē q: iam erat ɔdēnatus.iura eñ q̄ volunt qd cōmittens delicta possit pdere priuilegiū clericale intelligiť qñ deliquit postꝗ̄ fuit clericus. vtpʒ in.c.j.extra de apostatis ibi relicto ordine.⁊ in.c. perpendimus extra de sen.excō.in prin.ibi qdaʒ sacerdos ⁊ in.c.ex pte.iij.ibi reassumunt tonsurā ⁊ ibi tōsura vel habitu sic reassumēti extra de priuilegijs.⁊ ita etiam pbať in.c.cū non ab hoie extra de iudicijs.⁊ in.fi.extra de vita ⁊ ho.cle.i pn. ibi quidā clerici. ¶ Et hoc etiā pbať rōne sic illud qd nō est amitti nō pōt q: priuatio ꝑsupponit habitū.l.amissionis.ff.de iusti.⁊ iur.⁊.l.decem.ff.de vbo.obli.cū si.sʒ si clericatus nō ē añ delictū ergo per delictū qd fit añ clericatum non potest perdi clericatus qui nō est. ¶ Preterea qñ quis primo deliqt eṫ vsꝗ̄ ad mēbri mutilatioem ⁊ sanguinis effusioneʒ potest effici clericus vt habetur in.c.cuʒ illi extra de-

sen.exco.ꝛ dixi.ꝰ.in.iiij.q. Et per talẽ clericatũ etiã p̃me tõsure ꝯferẽ ordo clericalis.ꝛ caracter vt est casus.c.cũ ꝯtingat extra de eta.ꝛ quali. Unde nõ põt dici ꝙ ꝓpter delicta cõmissa ante clericatũ perdaẽ bñficiũ clericale. Et sic de dictis duob⁹ delictis nõ est tractandũ. Sꝫ solũ de delicto qḋ ipe Aluisius cõmisit ꝯtra officialeꝫ camere Uerone vulnerãdo eũ in facie sup platea mercati fori cũ vna coltella cũ aliqua sanguinis effusiõe.an sit enorme quãtũ ad hoc vt dicaẽ amittere bñficiũ clericale. Et allegaẽ pro parte.d. potestatis Uerone ꝙ sic per text.in.c. cũ illoꝝ post mediũ. ibi nisi excessus ipsoꝝ extiterit difficilis ꝛ enormis. vt pote si ad mutilationẽ mẽbri vel effusionẽ sãguis est processuꝫ.ex. ꝺ sen.ex. vbi ꝺr ꝓbari ꝙ qñ ẽ ꝓcessũ ad effusionẽ sãguis excess⁹ ꝺr eẽ enormis. Itẽ illud delictũ põt etiã dici atrox ꝛ enormis ex ꝑsona vulnerati q: erat officialis.ꝛ loco q: erat in mercato fori.ex loco vulneris: q: in facie.vt est tex.insti. de iniurijs.ꝟ.atroꝝ. Ego autẽ dico ꝯtrũ.s.qḋ tale delictũ nõ pt dici atrox quãtũ ad amissionẽ priuilegij clericalis.nã enormis excessus est cũ cleric⁹ offert duellũ vel oblatũ suscipit.vt in c.j.de clericis pugnãtibus in duello. Itẽ homicidiũ ꝺr enormis excessus l.di.miror. Itẽ mutilatio mẽbri. vt est casus in.d.c.cũ illoꝝ post medium extra de sen.excõ. Item si os capitꝭ fractũ est.dũmodo nõ sit secuta mors vel mẽbroꝝ mutilatio ꝭm Inno.in.d. c.cũ illoꝝ. Itẽ si peruentũ est ad magnã sanguinis effusionẽ. vt probaẽ in d.c.cũ illoꝝ.ibi vel effusionem sanguinis.ꝛ ibi hoc no.gl.que dicit ꝙ verbũ effusionis abundantiã significat.xvj. q.j.reuertimini.xlj.di.sepe. Itẽ heresis in qua post vulnus sanatum remanet cicatrix.j.q.j.ventũ. Item simonia in beneficio.j.q.j.erga. Iteꝫ ꝺr excessus enormis vel leuis ex qualitate pene qui imponiẽ.vt no. Bart.in l.leuia.ff.de accu. Et ideo dicit Saly. in.l.j.C.de exhibẽdis reis ꝛ crimẽ nõ est enorme sed mediocre quãdo quis ꝯdẽnatur ex eo in ademptionẽ tertie partis bonoꝝ suoꝝ. Itẽ excessus ꝺr leuis ꝛ nõ grauis quãdo fit ex temeritate.casus est.ꝛ ibi hoc no. Bal.in.l.si sororẽ.C.qui accu.no pos.vnde sec⁹ qñ fit data opera ꝛ premeditata. Item diciẽ enormis excessus vel tactũ enormeꝰ vbi corpus flagellatur vt probatur in.l.sed si hac.ꝟ.pretor.ff.de in ius vo. ꝛ ibi hoc no. Bal.qui subdit ꝭm Guil. qḋ idẽ est quãdo corpus grauiter leditur. Itẽ quãdo crimina dicunẽ grauia vide Ant.de but.in.c.A quesitũ extra de temp.ordi.ꝛ plene per Bart.in l.nõ solum.ꝟ.si mãdato.ff. de iniurijs vbi ponit q̃ delicta sint leuia grauia grauiora ꝛ grauissima. Postremo dico ꝙ hoc est cõmittẽdũ arbitrio iudicis an delictum sit enorme vt est casus cũ glo.in.c.peruenit.extra de sen. excom.ꝛ no.Inn.in.c.cũ illoꝝ.eo.tit.ꝛ istud est verissimũ q̃ iudex dꝫ arbitrari ꝭm ea q̃ supradicta sunt. Uñ cũ dictũ delictũ Aluisij nõ sit aliqḋ de p̃dictis sequiẽ ꝙ nõ dꝫ dici enorme. Et sic dict⁹ eps q̃ ẽ iudex i hac cã nõ dꝫ arbitrari ꝙ sit enorme ꝑ p̃dicta. Itẽ qñ dicaẽ dl̃ictũ enorme vide Host.et i sũ. ꝺ sen.exc.ꝟ.qs põt.vbi põit q̃ dicaẽ iniuria ğuis vł enormis ꝛ vide olno Bal. i ru.eẽ ꝺ test. vbi ꝺt ꝛ not. ꝙ enormia ꝺ iure ciuili dñr q̃ cõmittũẽ cũ dolo in magnũ dãnũ vł iiuriã alri⁹ vt.ff.ꝺ re. iu.l.e.ꝛ.ff.ꝺ mino.l.auxiliũ.ꝟ.i dl̃ictis. Et maxime ea pro quibus ingeriẽ tur pena sanguinis.vt.ff.ad.l.cor.de sicarijs.l.in.l. Sed de iure canonico dicuntur enormia illa in quibus post peractam penitentiam non consueuit dispensari. vt supra de iudicijs .c. si clerici quod not. Item adde ꝙ occidere presbyterum dicitur crimen enorme vt est text.coniuncta glos.j.in.c.ij. qui presbyterum.extra de peni.et remissi. Uide omnino exempluꝫ.xxiij. q.v.sunt quedam. Item enorme delictum est furtum vt not. Pet. de anchara.in regula ea que de regu. iuris in.vj.in.xij. questione que est in.xiiij. charta. Nec obstat dictum.c. cuꝫ illorum de snia.excom. q: ibi loquitur

de sanguinis effusione ꝛ sic loquit̃ qñ magna effusio sanguinis itcruenit vt pꝫ ibi p ꝟbū effusionē vt ibi dicit gl. ꝛ supra sꝫ in casu nr̃o nō fuit magna sā guinis effusio ergo ꝛc. ¶ Preterea dictū.c.cū illoꝝ. loquit̃ in casu spāli, vbi absolutio spectaret ad summū pōtificē de iure cōi. vbi papa vult qḋ ēt abbas possit absoluere. nisi excessus sit grauis. q: excessus r̃putat̃ grauis magis qñ ꝯuenitur ꝯ ius cōe ꝙ qñ ꝯꝫ ius cōe. vñ nō obstat. ¶ Circa ꝯꝫ posito ꝙ delictū p̄dictū sit enorme an ꝓpt̃ hoc pdere debeat bñficiuꝫ clericale absq; eo ꝙ sit admonit⁹ tertio. Et vr̃ qḋ sic p c.j.extra de apostatis. ꝛ p.c.ex p:in.extra de priui. ꝛ p.c.ꝑpēdim⁹ extra ꝺ sentē.excō. in qb⁹ vr̃ ꝓbari ꝙ p sola delicta enormia pdit̃ p̄uilegiū clericale. ¶ Et idē tꝫ gl.in.d.c.ꝯtingit iterdum iij.extra de sen.excō. ¶ Et idē tꝫ gl.in in.c.ꝑpēdim⁹.co.ti. ꝛ ita ēt vr̃ tenere gl.in.c.ex parte.ij. extra de priuile. ꝛ gl.in.c.vt fame.in ꝟbo demādato in fine extra de sen.excō. ¶ In ꝯ:iū vr̃ eē tex.in.c.fi.extra de vi. ꝛ hone.cle. ꝛ in c.in audiētia. ꝛ in.c.ꝯtingit.iij.extra ꝺ sen.excō. ¶ Ex qb⁹ iurib⁹ vt p Bart. ꝙ ꝙ ad hoc vt cleric⁹ in minorib⁹ ꝯstitutus amittat p̄uilegiū clicale quo ad foꝝ q̄tuo: reqrunt̃ ꝓm Anto.de but.in c.j.de apostatis. ¶ Primū ꝙ nō incedat in habitu ꝛ tōsura: sed vt laycus. ¶ Scd̄m qḋ igerat se enormitatibus. ¶ Tertium ꝙ in illis frequētauerit. ¶ Quartū ꝙ i illis dep̄hēdat̃. ¶ Qui tū ego addo ꝙ tertio fuerit admonitus. ¶ Primū ꝓbat̃ i.c.j.extra de apostatis ibi relicto ordine ꝛ habitu suo. ꝛ in.c.ex parte.ij.ibi quos nec habit⁹ nec tōsura clericos ꝓsitet̃ extra ꝺ priuile. ꝛ in.c.ꝯtingit iterdū.iij.ibi q̇ nec in mō tōsure nec in vestimētoꝝ forma extra de sen.excō. ꝛ ꝓbat̃ ēt in.c.i audiētia.co.ti.. ¶ Qualis debeat eē habit⁹ clericoꝝ in vestimētis, ꝛ sic que sit forma vestimētoꝝ vide tex.in.c.clerici el grādo extra de vita. ꝛ ho.cle. ꝛ bonā gl.i.cle.j.de ele. ¶ Et no.ex tex.capituli ꝯtingit iterdū lib.vit. ꝙ ēt clerici seculares habēt certam formā vestimētorum ꝙ bene reperit̃ expresse in iure ꝓm si. sed tātum quidam colores vestimētoꝝ sunt eis iterdicti. sed bene iure cauet̃ ꝙ clerici seculares portēt vestes vsq; ad talos. vt no.i.c.clerici.el grāde.ex̄ de vita ꝛ hone.cleri. ita no.i d.c.ꝯtingit iterdū.de sen.excō. ¶ Vide glo.xxj.q.iiij.in summa. ꝛ glo.xxx. di.si quis viroꝝ que dicit qḋ stādum est ꝯsuetudini. ¶ Et si vestes sunt clericales vel nō cognitio spectat ad iudicem ecclesiasticū ꝛ nō ad iudicē laycum vt no.d.Phil⁹ in.c.j.§.fi.in ceteris i fi.de cl'icis ꝯiugatis i.vj. ¶ Quid de portātibus vestes seu caligas scachatas seu virgatas an perdāt priuilegiū. Vide Frā.zaba.in cle. qm̄ in.j. col.circa fi. ꝛ in.§.fi.eiusdem cle.de vita ꝛ hone.cleri. vbi oīno vide. ¶ De tōsura qualis debeat esse ꝛ quare clerici eam portēt. vide tex.in.c.duo sunt. xij.q.ij. ꝛ bonā gl.in cle.j.de vita ꝛ ho. cle. ¶ In quo aūt ꝯstat tōsura an i parte supiori i modū spere in qua clerica ꝺr an in parte iferiori tōdendo capillos. Vide Jo.de imo.in.c. clerici in.j. col. ꝛ in vlti.parte in p:ic.de vi. ꝛ ho. cle. ¶ Quid aūt sit prima tōsura. vide Jo.de imo.in.c.clerici officia extra de vita ꝛ hone.clerico.in.ij.col. circa fi. ¶ Scd̄m probat̃ per tex.in.c.cū nō ab hole.ibi ꝛ enormitati.extra de sen.excom.per tex.cōiūcta gl.in verbo cogātur in.d.c.perpēdim⁹ extra de sen.excom. Idē sentit gl.in.d.c.ꝯtingit iterdum eo.titu.facit.c.peruenit.el pico lo co.tit. ¶ Tertiū ꝙ frequētauerit in delictis probat̃ in.d.c. ꝯtingit interdum.ibi excessib⁹. q: loquitur in plurali numero ergo duo ad minus saltem requirūtur.l.vbi numer⁹.ff.de testi. ꝛ c.pluralis locutio.de reg.iur.li. vi. Ite ꝓbat̃ in.d.c.ex parte.iij.de p̄uilegijs ibi in aliquib⁹ fere factis. ꝛ in.c. j.extra de apostatis.ibi si i criminib⁹ dep:ehensi. ꝛ in capitulo cum non ab homine, extra de iudicijs. ¶ Quod autem vices inducant frequentiam dic duas vices ar.de vita ꝛ honesta. clerico.ministeria. ꝛ de elec.c.venerabilis cum ꝯcordā. ita dicit.d.Anto.de but.

vide Alex. [illegible]

in.c.cum oporteat in fi.s.col.in pnc.ij. extra de accusa. ¶ Quartũ φ sit depre hensus probatur in.c.ex parte.iij. extra de priuilegijs ibi cõprehenduntur in aliquibus fere factis ad fi.vbi fuerint deprehensi extra de priuile.z l.ca. j.extra de apostatis.ibi si in criminibus deprehensi.z in.c.cũ nõ ab homine.extra de iudicijs ibi cribus deprehẽsi.z etiã no.Jo.an.in.c.perpendimus circa medium ibi.z ibi deprehendantur extra de sen.excõ. ¶ Et deprehẽsus dr qñ est captus in crimine.vt pbatur in.d.c.cũ nõ ab homine ibi. deprehẽsus legitime atq conuictus.z probatur per tex. z gl.in.c.si quis diaconus.l.di.in verbo deprehensi.z in.l. palam.§. que in adulterio in verbo deprehensa est.ff.d ritu nup.z in.l.fi.in pn.ibi.in scelere d pzehensi.ff. de bonis eoꝝ q sibi mor. ꝯsci.facit quod no.in.l.si barsatoram. C.de fideiuss.z in.l.j.p Bar.ff. de acqr. pos.z in.l.ij per Cy.z doc.C.de acqui. pos. ¶ Quintũ ẽt reqritur φ interueniat trina admonitio.vt pbatur in.c. ꝯtingit interdũ.iij.extra de sen.excõ.z in.c.in audiẽtia.co.ti.z in.c.fi. extra d vita z ho.cle. Et hoc tz Ant.de bu.fm Jo.an.in.c.perpẽdimus de sñia excõ. vbi dicit sic ad lrãm. Si clericus dimisit habitũ z se ingessit enormitatibus z fuit monitus vt reassumeret perdit priuilegiũ sic intelligit.c.in audiẽtia extra de sen.excõ. Sz si fuit monit⁹ vt habitũ reassumeret z se ingessit enormitatibus z habitũ nõ dimisit nõ perdit priuilegiũ clericale. Si vo dimisso habitu se igessit enormitatibus.cũ tñ fuit admonitus sicut is nõ erat incorrigibilis dicit Jo.an.φ si est inueteratus in enormitatibus pdit priuilegiũ ẽt quo ad alios.ita intelligatur decretalis ppendimus. Si nõ est inueteratus sz enormitatib⁹ se igessit habitu dimisso nõ pdit priuilegiũ quo ad alios. ¶ Dicit tñ φ putat φ iusticiã faciẽs si grauet onere eũdi ad sedẽ apostolicã. z sic põt dicta decretalis perpendim⁹ scdo loco intelligi. ¶ Ex quib⁹ verbis apparet φ Jo.and.z An.de bu. tenent φ etiam si clericus ingerit se enormitatibus nõ perdit priuilegiũ fori nisi fuerit tertio monitus. Intelligẽdo tñ de foro.vt ipse nõ possit ꝯueniri nisi coram iudice ecclesiastico vt dicit Jo.an. in.d.c.ppẽdimus in nouella vbi sic dicit.si sumptus armis z dimisso habitu ingredit bellũ vel aggressiones q ad illos q tunc cũ percutiunt perdit priuilegiũ.sed nõ quo ad forũ.vñ tunc captus dz restitui iudici ecclesiastico. ¶ Et hãc opi.φ requirat trina admonitio ad hoc vt clericus perdat priuilegiũ clericale tz excellẽs doctor z magnus practicus.d.Alb.de rosate i suo opere statutoꝝ.l.iij.parte.q.xliiij.vbi dicit φ circa imiscẽtes se enormitatibus z maleficijs lz textus z glo . circa hoc variare videantur z vidi tamen cõiter obseruari φ exigatur monitio. z si post monitionem se nõ correxerit tũc perdit priuilegiũ clericale z subiacet iudici seculari. ¶ Et ita ẽt vidi obseruari Padue z Bononie z Verone pluries.z ita ẽt iudicari. ¶ Immo plus sentit Jo.an.in.d.c.perpendimus extra de sen.excom.φ ẽt si oia illa quinq iteruenirẽt.ac ẽtsi iteruenirer sextum φ esset incorrigibilis nõ tñ pderet priuilegiũ quo ad forũ qz eẽt restituendus foro ecclesiastico.sed solũ perdit priuilegiũ quo admittẽtes manus in ipm.z ita retinẽdo cũ eo trãsit d.an.de bu.in.c.j.circa fi.extra de apostatis. ¶ Istudq requirat trina admonitio nõ tz do.An.de bu.in.c.j in fi.extra de apostatis qñ est clericus prime tõsure seu in minorib⁹ ꝯstitutus.sz in alijs clericis in maiorib⁹ ꝯstitutis sic. ¶ Et idẽ dicit ipse An.de bu.in.ca.ex parte.iij.añ fi.extra de priui. vbi dicit fm Gof.φ si clericus in minorib⁹ ꝯstitutus dimittit habitũ z reputatur vt laicus ẽt si nõ sit monitus pdit priuilegium fm Goffre.z sic φ põt tempari c.si iudex laicus de sen.excom.lib. vj. qð desi tñ intelligere dũmõ alia quatuor de qbus supra ꝯuenĩãt Bar.ex populo. ¶ Itẽ in clerico ꝯiugato vt nõ requiratur monitio vt no.doc.in.c.j.de vita z ho.cle.z in.c.j.de cle.ꝯiu.li.vj. ¶ No.tamẽ φ hec admonitio nõ põt

fieri p iudicē secularē sed dz fieri per iudicem diocesanū.vt pz ex prin.c.contingit interdum cl.ij.ibi in diocesi tua ꝯiuncto.&vbo ibi a te de sen.excō.⁊ idē probat ⁊ clarius in.c.j.audientia.cod. ti.ibi si a plātis suis. Et idē dicit Cy. si esset admonitus ab habente quasi episcopalem iurisdictionem de quibꝰ in.c.abbates de priuilegijs in.vj.per glo.singularē in cle.j.de re.ec.ñ alie.⁊ p Bar.in.c.ij.de trāsac.Itē si est vnica facta cū cōminatione sub pena priuationis oīs priuilegij clericalis:qꝛ illa loco trine admonitionis hētur vt in.c. preterea.extra de appel.ita dicit An. de bu.in.c.si sacerdotibus post mediū extra ne cleri.vel mona.Modo:ad ꝓpositū.cū in casu nostro nō interuenerint.Immo nec aliqđ ipsoꝝ seqtur ꝙ nō perdidit aluisius priuilegiū clericale.¶Nā aluisius nō dimisit tonsuram.qꝛ semper eam gessit lz in habitu clericali incesserit.⁊ sic primum nō interuenit qđ est vt nō incedat in habitu ⁊ tonsura.nam lz in clerico ꝯiugato duo reqrant copulatiue.s. habitus et tonsura ad hoc vt gaudeat priuilegio clericali vt est tex.in.c.j.de cleri.ꝯiu.l vj.tñ in clerico nō ꝯiugato sufficit alterum istoꝝ vel ꝙ deferat habitum vł tonsurā ad hoc vt gaudeat priuilegio clicali.vt no.do.Fran.zab.in repetitione.d.c.ꝑpendimus.extra de sen.excom.item nec sz qꝛ nō cōmisit enormitates seu delicta enormia qđ pz ex genere pene que fuit sibi imposita.quia condemnatus in.cl.lib.item qꝛ non est peruentū ad magnam sanguinis effusionem ergo vt pz ex his qui dixi supra in prin.huius sexte questionis.

¶Item nec tertiuz īteruenit.s.ꝙ enormia frequētauerit dato ꝙ illud fuisset enorme.qꝛ aliud delictū non cōmisit postq̃ est clericus.Et lz dicatur ꝙ est suspicio ꝙ alia cōmiserit.tñ ista suspitio non sufficit.Requiritur enim ꝙ de hoc manifeste ꝯstet ꝙ frequentauerit delicta.¶Item nec quartum interuenit.s.ꝙ fuerit deprehensus in crimine qꝛ nō modo est deprehēsus.immo nec probatum ꝙ fuerit.¶Item nec quintum interuenit.s.ꝙ fuerit tertio admonitus.qꝛ imo nūquā fuit admonitus a iudice ecclesiastico,vt reassumeret habitum.tonsurā.⁊ nō delinqueret.Ergo pz ꝙ nullo modo pōt dici ꝙ amiserit priuilegium clericale.⁊ maxime quantum ad forum ēt si oīa predicta interuenissent vt dixi.s.ſm Io.an.in.d.c.ꝑpendimus⁊ Ant.de bu.in.d.c.j.ad fin. extra de apostatis.¶Nec ob.c.j.extra de apostatis qꝛ ſm Host.ibi in verbo liberari in vltima opi.illud.c.intelligitur de monito.sed in casu nostro Aluisius non fuit monitus.⁊ ita etiā sentit ibi glo.fi.in fi.secundū Tancre.

¶Item illud ca.loquitur qñ clericus dimittit tonsuram ⁊ habituz.vt ibi pz ibi relicto ordine ⁊ habitu suo.Sz iste Aluisius nō dimisit tonsurā.ergo ⁊c.

¶Itē loquitur illud.c.in crībus enormis.vt intelligit in.c.ꝑpēdimus extra de sen.excom.sed in casu nostro vt dixi nō fuerunt cōmissa delicta enormia.ergo ⁊c.¶Itē loquitur illud.c.qñ frequētauit delicta.vt pz ibi dum dicit in criminibꝰ in plurali numero.sed hic non frequētauit delicta.ergo ⁊c.

¶Itē loquiť dictū.c.qñ clericus fuit deprehensus in crīe.vt pz ibi.si in criminibus deprehensi.sed Aluisius non fuit deprehēsus in crīe.ergo nō dz perdere priuilegiū ꝓpter.d.c.j.¶Nec obš c.ex parte.ij.extra de priui.qꝛ ibi loqtur qñ illa quatuor que requiruntur vt dixi.s.interuenerint.vt pz ibi in verbo cū deprehēdunť i aliqbꝰ fere factis ⁊ in fi.ibi indelicto deprehēsi.⁊ ibi fine tonsura⁊ habitu q̄ interuenit in casu nřo ĝ ⁊c.¶Itē illđ.c.loqť qñ fuit tertio admonitꝰ sīpstabat ꝙ eēt clericꝰ vt ibi gl.sz ī casu nřo ꝯstabat ꝙ Aluisius erat clericus.qꝛ deferebat tonsuram ĝ ⁊c.¶Preterea illud.c.ex parte dz intelligi ſm qđ intelligiť.c.ꝑpendimꝰ eē ď sen.excom.sz illud.c.loqť ⁊ intelligiť i alijs terminis quā sit casus noster.vt statim dicā in intellectu.d.c.perpēdimꝰ.

¶Nec ob.c. perpēdimus.extra ď sen. excō.qꝛ illud.c.loqtur in illo q̄ erat in

ueteratus i enormitatibus.ita itelligit ibi illum tex.do.Ant.de bu.fm Jo.an.7 dixi.Sed.hic Aluisius nō fuit inueteratus in enormitatibus.¶Secūdo ille tex.intelligitur q̄ qñ cleric⁹ dimittit habitum 7 tonsuram 7 ingerit se enormitatibus q̄ perdit priuilegiū quo ad percutientes eum.s.ne incidāt in canonē si q̄s suadēte diabolo.xvij.q.iiij.sed non quo ad forum fm Jo.an.ibi.Et est rō fm.d.Paulum de dotis ibi in fi.nam priuilegium fori descendit a deo.lxxxxvi.distinctione imperator ubi dr noli tangere christos meos sed priuilegiuʒ canonis si quis suadēte venit ab homine nimirum si facili⁹ perditur priuilegiū iuris dispositiui quam iuris diuini.¶Tertio ille tex.intelligitur q̄ licet laycus faciens iustitiam non grauetur onere eundi ad sedem apostolicam non tñ pp hoc negatur ibi q̄ clericus quo ad forum p̄dat priuilegium fm.d.An.ibi qui dat etiā istum intellectum.ibi nobis non videtur q̄ interfectores.¶Quarto illud.c.loquitur quando trina admonitio precessit secundum aliquos doc.vnde s̄ʒ istos intellectus illud.c. non probat quod Aluisius perdiderit priuilegiū clericale.¶Preterea 7.v.illud.c.debʒ intel.qñ illa quatuor vel quinq̄ de q̄bus dixi interuenīunt que in casu nr̄o non interuenerūt.¶Ex his omnibus concluditur q̄ Aluisi⁹ nō merer̄ amittere priuilegium clericale 7 sic q̄ debeat indistincte per do.potestate Uerone remitti ad iudicem ecclesiasticū.¶Et vt p̄dicta suadet ēt cōis practica obseruat̄ que est 7 fuit 7 dixi supra fm alb.de rosate 7 q̄ vidi ita iudicari et obseruari verone i p̄sona Jacobi farsuzole q̄ quēdā macellatorē cū ense in capite vulnerauerat.7 cū esset detēt⁹ p do.potestatē post lōgas disputatiōes fuit ɔclusum 7 determinatū me tūc allegāte p dicto Jacobo q̄ r̄mitteret̄ ad iudicē ecclesiasticū 7 ita fuit remissus Que cōis practica 7 obseruantia ē optima legum interpres.vt.l.si de interpretatio.cum.l.sequen.ff.de legibus.¶Item hoc ēt suadet fauor religiōis pro q̄ua in dubio est iudicādū vt.l.sūt persone.ff.de religi.7 sūp.fu.7 no.glo.no.decima quarta questi.secunda super prudentiā.7 gl.in.l.locū in pnc.ff.de vsufru.¶Ultimo hoc ēt suadet:q̄ ista pars est tutior vnde amplectanda vt in.cap.Juuenis cū desponsatio.7 i c.illud de cleri.exco.mini.Nā dicit Jesus nolite tāgere xp̄os meos.i.sacerdotes vel clericos vt no.glo.in auf.de nō alienandis.§.i.col.ij.7 no.Bal.in.l.si qua per calūniam in pe.col.ad fi.C.de episco.7 cle.¶Si non remittat̄ posset potestas incurrere excōicationem 7 faceret ɔ preceptum legis diuine.¶Si remittit nō peccat 7 securus est q̄ benefacit q̄ ēt iudex ecclesiasticus faciet iustitiā sicut solet.De septima 7 vltima parte. An dictus Aluisius sit effectus incorrigibilis ex q̄ bis vel ter dr cōmisisse delicta enormia de quib⁹ supra.7 sic pp̄ter hoc amiserit p̄uilegiū clericale nō curo tractare.q̄ satis est declaratū per p̄dicta.¶Sed si vis videre quando q̄s incorrigibilis.vide Ant.de bu.7 oēs doc.in.c.cum non ab homine extra de iudicijs 7 vide textū in cap.vt fame.extra de s̄nia excom.

¶Super taxatione expensarum. Qñ quis est cōdemnatus propter delictū 7 de expensis nulla facta est mētio an possint expense tractari.

Consi.xvij.

IN xp̄i nomine.Super expensis petitis taxari per venturinum de Soncino contra Galeatium ab horilogio.Duo sūt p̄ncipaliter consideranda.¶Primum est an illa petitio taxationis sit apta 7 legitime facta vel non.¶Secundum posito q̄ sic.an ille expense taxari debeant necne.¶Circa primū breuiter ē dicēdū q̄ illa petitio ē i epta.7 ppea

dz Galeatius absolui ab obseruatiōe iudicij.vt.l.i.§.pe.ꝛ ibi no.ff. si mēso. fal.mo.dixerit.ꝛ habetur in.c.exaiata extra de iudicijs.ꝛ in.l.i.per.gl.ꝛ do. ff.de assessorib⁹.vbi gl.dicit qȝ iudex non dz admittere libellum ineptum sz ipsum respuere.maxīe cū in casu nostro hec exceptio fuerit opposita. Qȝ aūt illa petitio sit inepta ptz qꝛ petit taxari expensas anteq̄ȝ in expēsis sit Galeatius condēnat⁹ ꝙ fieri non dz. ¶ Expēse enim taxari non debent nisi precedat eoꝝ condemnatio.qꝛ expēse non debenť nisi qs in eis condēnatus sit.vt probať in.l.si.C.prouo.nō est necesse.nec de iure cōi nisi ex interuallo lata snīa in principali ꝑōt in expēsis condēnari.l.terminat.Et ibi per Cy. ꝛ doc.C.de fructibus ꝛ litis expensis ꝛ est rō qꝛ veniunt iste expense offō iudicis vt no.gl.ibi ꝛ in.l.seueritꝫ.in fi.C. de excu.ꝙ nō durat lata snīa.vt.l.iiij. C.depo.nisi eadem die.l.Paulus.j.ff. de re iud.ꝛ istud non hȝ dubiū. ¶ Nec obst.si dicať imo est cōdēnat⁹ p snīaȝ do.potestatis ēt in expēsis.vt dicit vēturinus in sua petitione ꝛ replicationibus qꝛ hoc est falsum.In snīa eñ solum est condēnatus Galeatius in libris trecentis cōi.ꝛ in alijs libris trecentis iniuriam passo videlꝫ ipso venturino quas libras sexcentas soluat ꝛ in alio non est condemnatus. Et ideo cum petat taxari expensas in qb⁹ dicit Galeatium esse ꝯdēnatuꝫ.Et ex tenore snīe dicat hoc apparere. Et tenore snīe.apparet ꝯtrīū sequiť ꝙ ipse Galeatius dz absolui.facit ꝙ no.Bar. et doc.in.l.fi.C.si cer.pe. ¶ Nec obstat duz dr̄ so ꝙ intelligitur condēnat⁹ vigore alterius statuti ꝙ vult ꝙ vbi iudex in snīa non facit mētione de expēsis.Intelligiť ꝙ vict⁹ victori sit in expēsis cōdēnatus.qꝛ illud statutū loq̄tur in causis ciuilibus tm̄ ꝛ nō i crialibus qȝ ptꝫ.qꝛ est ꝑositum in ꝑo libro statutoꝝ cārum ciuilium.ꝛ non i tertio in quo posita sunt statuta cārum criminalium.ꝛ sic statutum debet intelligi secundum titulum seu librum in quo positum est.l.imperatores.ff.

de in diem adiectione.ꝛ.§.qbus in prima constōne codicis cuꝫ simi. Nec obstat statutū ꝙ incipit In quacūq̄ȝ causa tā ciuili q̄ȝ criali ꝙ vult idē in criali ꝙ in ciuili quo ad condemnationeȝ expensarū qꝛ illud statutū non vult ꝙ condēnatus in principali habeať pro cōdemnato in expensis.Immo vult ꝙ ad hoc vt expense debeanť ēt in causa criali.nō sufficit ꝙ ferať snīa sup crie. sed reqritur ꝙ ēt feratur snīa super expensis vt pz ibi dū dicit.Victus victori debeat in expensis ltis condēnari. Nā dum dicit debeat cōdemnari presupponiť ꝙ nō sit ipso iure condemnatus sed debeat cōdemnari per.glo.notabilem in.l.in criali.C.de iu.om.iud. ꝛ in.l.iubemus.§.sane.C.de sa.san.ec. Item dū dicit victus victori apparet ꝙ nō comprehēdit vēturinū qꝛ nō fuit victor.ex quo non ꝑduxit accusationē Nec obstat sm̄ statutū sub rubrica de insultibus.vulneribus ꝛ feritoꝝ ꝙ incipit.q̄ aliquē vulnerauerit qꝛ dū dicit compellať per do. potestatem vel iudicem maleficioꝝ ad soluendū vulnerato oēs expensas ꝛ cetera qꝛ illud statutū intelligiť si fuerit condemnatus per viam accusationis vel per viā cōdemnationis offō iudicis vt probatur per tex.cū gl.fi.in.l.seueriter.C.de excu.tu.Et hoc pꝫ qꝛ verba referunť ad iudicem ergo cōpetit offō iudicis gl. est notabilis in.l.si soror.C.de collati. Cū ergo nō petat qꝛ ꝯdēnari in expensis ꝛ nō sit ꝯdēnatus.Ergo petitio inepta iō Galeatius dz absolui.

¶ Stante decreto principis ꝙ nullus possit dare de pāno in solutū laboratoribus artis lane sub pena tā dantibus q̄ȝ accipiētibus.Si oēs magistri ꝯuenerīt cū laboratorib⁹ de dādo d̄ pāno nūq̄ȝ recipiendo decretum incidāt in penam.Et quid si post dictum decretum aliqui sunt effecti magistri q̄ cōtrauenerūt.

Consi.xiij.

In xp̄i noīe

IN christi nomine. Stante quodaz decreto Illustrissimi & excellentissimi dñi ducis mutine contra mercatores & artifices & laboratores artis lane. In quo inter cetera cõtinetur in primo capitulo q per dictos artifices & principales mutine nullo mõ dari possint ipsis laboratoribus aut alicui alteri nec per eos laborantes seu alicui pro eis & eorum nominib' accipi possit aliqua pãni quantitas: quoquo mõ nec p eorum vsu nec vẽdẽdi causa sub pena solidorum viginti trium p quolibet brachio auferenda tam a dante q̃ a recipiente q̃ pena pro duob' tertijs applicetur. & applicari debeat camere ducis. Et pro alia tertia accusatori. Itez quod de ceteris rebus puta frumẽtis vino ac lignis solitaribus speciarijs & alijs rebus necessarijs excepto panno possint dare insolutũ ipsis laboratorib' pro duab' partibus mercedum ipsorũ laboratorum. & pro victu & vsu eorum vt latius in dcõ decreto fit mẽtio vt supra ptinetur. Quo decreto publicato mutine dci magistri artis lane destiterũt a laborari faciẽdo certis diebus sub ptextu quod non haberent tot pecunias cũ quibus possent laborari facere maxime in tanta quãtitate prout facere cõsueuerant. ac etiam vt possit melius lucrari dando insolutum de panno & alijs rebus quod videntes ipsi laboratores & intelligẽtes se pati maximum dãnum & interesse qr nihil poterant lucrari non laborando nec substãtare se & familiam suã. puenerunt cum ipsis magistris de laborando & de accipiendo panno & alijs rebus pro eorum mercede & ita ptenti fuerunt & steterunt & obseruauert vsq in presentẽ diẽ sic dictum decretum a tempore quo fuit editum & publicatum nunquã fuit obseruatum nec ẽt ante ab aliquo de dictis magistris vel laboratoribus. Sz de communi pcordia oẽs taz magistri q̃ laboratores qui tunc erant tempore publicationis dci decreti nunquam receperunt nec acceptauerunt dcm̃ decretum. Immo ei oẽs puenerunt vsq in hanc diem. ¶ Post dictam publicationẽ decreti per tres quatuor aut quinq annos alij inceperunt facere pannos. & ecce magistri artis lane qui videntes magistros antiquos nõ obseruare dictum decretum sr̃r inceperunt laborari facere & dare de panno insolutum. ¶ Nunc vero elapsis .xiij. annis accusati fuerunt oẽs predicti magistri. et eo q' dicitur ipsos incidisse in penam decreti. qr ei puenerũt dãdo pannum laboratoribus insolutum. ¶ Modo q̃ritur de plurib'. ¶ Et prio si omnes magistri artis lane q̃ erant tempore publicationis dci decreti et de voluntate & consensu laboratorum puenerũt dcõ decreto dando pannum insolutũ nec si vnq̃ receperunt. aut acceptauerunt dcm̃ decretum inciderit in penã decreti. ¶ Scdõ si pri' p aliqs tm̃ magistros & laboratores puẽtum fuisset dcõ decreto. & alij postea idem fecerint an illi secundi in penam inciderint. ¶ Tertio si aliq magistri post dictum decretum publicatum effecti sunt post aliquos annos & ipsi etiam similiter decreto contrauenerunt inciderint in penam. ¶ Quarto si per decem annos fuisset prescriptum illi decreto propter pțium vsum an illa prescriptio prosit ẽt quo ad penam non petẽdã. ¶ In christi nomine inuocata spũs sancti grã. Circa primũ dubiũ an oẽs magistri q̃ erant tpe publicationis & de volũtate & psensu laboratorũ puenerũt dictũ decretum nunq̃ ipsum recipiendo in penam inciderit. ¶ Et prima facie vr̃ dõmq q sic quia cum illud decretum fuerit publicatuz vr̃ ligare puenientes saltẽ post duos menses vt in auf. vt facte noue pstitutiones: & no. per gl. & doc. in c. cognoscẽtes eẽ de psti. & p gl. in data sexti libri. ¶ Nec licitum fuisse vr̃ q magrĩ & laboratores venerunt p decretum principis prohibitiuum & preceptum. c. ij. eẽ de malo. & obe. qr inferior nõ habet potestatem contraueniẽdi suo dño superiori, c. cũ inferior. de malo. & obe. Et

ad inferiores manet necessitas obsequendi vt in.c.q in ecclesiaru3 de 9sti. ꝛ in.c.cū laicis.in prin.de rebus eccle siis non ali.cū si. ¶ Nec 9sensus olum etiā laboratorum videtur sufficere ex quo in decreto imponitur pena tā magistro danti: ꝙ laboratori recipienti. arg.gl.in.l.qd cuiq; prestatur.ff.de re. iu.in vlt.car.ꝛ p id qd ibi no.Bar.in.l. si quis pro eo.in pe.col.ff.de fideius. ¶ Et maxime cū illud decretum fuerit factum pro bono publico illius ciuitatis mutine.vt p3 eius prohemio in ver.Nos q pro bono eiusdē ciuitat3 nostre ꝛc.Et iō deō bono seu iuri publico partes ipse priuate nō potuerūt renunciare.l.ius publicum.ff.de pac. cum si. ¶ Nec videntur excusari etia3 ex eo ꝙ 9uenerint semper p.xii.ānos. q2 tāto grauiora sunt delicta ꝙto diutius infelicē aīa detinēt alligatā.c.fi. ex de 9suetu. S3 istis non obstantib9 9rīū credo esse de iureveri9 ve3 ꝙ nullus eoꝝ in penā inciderit. ¶ Et ꝙ hoc sit verū pbaꝛ. Nam ad hoc vt valeat lex ꝛ effectū pducat.vel decretū pncipis seu ducis qd h3 vi3 legis iur no.l.v.in fi.pncipii.ff.de v.ob.p.Bar.et alios.ꝛ p Bar.in.l.ii.fi.ff.de bono.pos. ꝛ in.l.oēs populi.ff.de.iust.ꝛ iur.ꝛ per Bal.ꝛ doc.in Rub.C.q admit. cum si. tria sūt necessaria. ¶ Primū vt fiat ab illo.q pt legē 9dere.xvi.di.tū. ¶ Sc̄d3 ꝙ sit publicata vt no.in.d. c.cognoscētes ex de 9sti.cū aliis supra ad hoc alleg. ¶ Tertiū ꝙ sit recepta ꝛ vsu approbata vt approbaꝛ.iiii.di.in istis ꝛ in.§. leges.ꝛ in.§.hec ēt in pn.ꝛ ibi ho c no. archi.q t3 ista tria eē necessaria. Et idē t3 Paul.de lea3a.ꝛ Mathe9 i phemio clementinaꝝ in.§.vniuersitati. ¶ De duob9 primis nulla est dubitatio. S3 de tertio qd sit necessariū vt ēt sit recepta ꝛ vsu approbata est maior dubitatio.p cui9 declaratiōe 9sidero tres casus. ¶ Unus est qn non fuit lex vsu approbata puta q2 nunꝙ casus legis euenit puta q2 nullus laborasset.ꝛ iste nō est casus nr̄ sed illi9 qōnis an p dissuetudinē tollaꝛ lex de qua habeꝛ p Cy. ꝛ doc.in.l.fi.C.de iure dnīi impe.in p

hemio instōnum in.§.igiꝛ in fi.ꝛ ibi p gl.ꝛ doc.in.l.de qbus.ff.de legi.ꝛ p gl. in.c.si de terra ex de priui.ꝛ per gl.xv. q.vlt.cū multa in vbo cōnubio in fi.cū si. ¶ Sōs casus est qn lex fuit recepta ꝛ vsu approbata.sed postea 9uentum est.an tūc tollaꝛ lex qd hēꝛ in.d.l.de qbus.ff.de legi.ꝛ in.c.fi.ex de 9sue. Et iste ēt non est casus noster. ¶ Terti9 casus est qn lex nō fuit recepta necvsu vnꝙ approbata s3 eius casus euenit ꝛ fuit 9factum semper.ꝛ iste est casus noster.q2 dcā lex fuit publicata ꝛ nūꝙ fuit obseruata. Immo postꝙ euenit casus legis. q2 inceperunt magistri laborari facere inceperunt 9uenire ꝛ nūꝙ legem seruauerunt in hanc vsꝙ diē. Et in hoc mō dubitatur: an ex eo ꝙ nūꝙ fuit accepta nec vsu approbata sed ei semper fuit 9uentum an illa lex valuerit ꝛ habeat vigorem maxime quo ad penam imponendam. Et alleg. Archi.tenentem quod no.iiii.di.§.fi.hoc ēt ꝛ idē tenet gl.ii.l fi.in.c.ii.ex de treuga ꝛ pace que dicit ꝙ quādo 9stō non est moribus vtentium approbata illi quo non seruant legem non dicuntur trāgressores legꝭ. Et ita t3 Gof.ꝛ Inn. ꝛ Card.3ab.ꝛ facit p hac infra.xii.di.c. ii.ꝛ xxvii.dist.proposuisti in fi.ꝛ hoc t3 quasi in terminis qōnis nostre Matheus in prohemio clementinaru3 in .§.vniuersitate refert.ibi ēt Card.3ab. qō autē fcā fuit in his terminis. Eps tudertinus facit statu. excōicās portantes perlas: quod a nulla muliere fuerat obseruatu3.querebatur an oēs essent excōicate.ꝛ quod non sint excōicate alleg.iiii.di.non istis.ꝛ.c.seq.q p bant legē ꝛ 9stōnem vt leges deberē esse receptam moribus vtentium. Pro quo ēt allegat quod no. Archi.i.di.c.i istis.p quod videtur dicendu3 mulieres posse no cogi vt reciperēt ꝛ suarēt 9stōnē.q2.statuta epi deber obseruari de malo.ꝛ obe.si qs venerit. Sic etiam dicendū in casu nr̄o ex q nec mgr̄i nec laboratores vnꝙ receperūt illā legē seu decretū ducis q2 i illo decreto ēt 9tinetur mādātes vniuersis ꝛ singulꝭ officialib9 ꝛ subditis vt dcm̄ decretū obsuēt

& obseruari faciant. Et lz dictus Matheus vt refert Car.zab.in.d.§.vniuersitati dicat q imo nõ seruãtes & nõ recipientes legẽ incidãt in penã qñ pena est expressa in cõstõne quã ipso iure & ipso facto incurrũt seu inciderunt arg.c.vestra de locato.& de cõsti.c.ij.li.vi.& xi.di.catholica. Et pt eẽ rõ.qz icõtinenti qd cõuentũ est fit a lege execu tio.facit.c.pastoralis.§.fi.extra de appel.cũ ibi no.p no.in.c.preterea.co.ti.cũ si. Tñ quo ad penã q mandat infligi per cõstõnem vel legẽ.& sic q ipso iure nõ imponit sz per sniam tz Mathe predictus q non cadunt in penam per d.c.in istis.iiij.dist.quem dicit pcedere in hoc vltimo casu.& idẽ vult Anto.de bu.in.ca.j.extra de treu.& pa. ¶ Et fm istã opi.ista decisio est de directo qõnis nostre in fauorẽ magistrorum & laboratorũ. qz illud decretũ principis nõ fuit vsu approbatũ nec receptũ.et pena q imponit in decreto non imponitur ipso iure.sed venit imponẽda per sniaz qd pz qz in eo dr sub pena.xx.sol.&c.que verba sub pena tali nõ important vt pena sit imposita ipso iur.sz requiritur vt ferat snia.vt not.gl.in.c.j.extra d sagittarijs.& in.c.sicut tuis.et de simo.& in.ca.j.extra de eo q furtiue ordines suscepit.& glo.fi.in.c. cũ esses extra de test.& gl.lxiij.di.salonitane.et no.per glo.& doc.in.§.j.extra de loca. & lz glo.videatur dicere cõtrium cũ glo.in.c.relatũ extra de iure patronatus illaz declarat.& doc.in iuribus pcallegatis. ¶ Preterea hoc vr ẽt determinare Bald.in aut.oẽs peregrini circa fi.C.cõia de successionib⁹.vbi dicit q si est facta quedã reformatio cõria statuto tñ statutũ añ & post fuit seruatuz & practicatũ qd cũ reformatio nõ fuerit more vtentiũ approbata statutum valet.qz nõ dicit interruptũ qd semp viguit.iiij.di.in his fz Inno. Et idem tenet Pet.de ancha.in.c.canonum statuta in.cxlv.col.extra de consti.in repetitione sua. ¶ Sic dicendũ videtur in casu nřo qz erat ius cõe fm q quilibet posset vẽdere de quibuscũq rebus suis qbus placeret.l.nec emere.C.de iure delibe.& l.inuitũ.C.de cõtrẽ.emp. fuit facta lex noua vt nõ possint mercatores dare pannos insolutũ que nũq fuit recepta.ergo remanemus in dispositione iuris cõmunis. ¶ Ulterius confirmo predicta per ea que not.singulariter an.d bu.in.c. parrochianos in vlt.col.in pnc.extra de decimis vbi dicit q lz consuetudo particularis alicuius loci in non soluẽdo decimas.nõ excuset.qz nõ hz iustum preciũ. Tamen si est cõsuetudo vniuersalis populi vel prouincie.sicut in Italia quicquid scribat papa sua lex nõ est moribus recepta vel de consuetudine abolita ipso tolerante.iõ excusant a peccato nõ soluẽdo decimas per ea que habent in.c.qz circa.d cõsangui.& affini.& in.c.j.de treuga & pace.& in.iiij.di.§.leges.& uo. super Rub. de cõsuetudine per cõpostellanum.& Inno.in voto cõtinentie in orientalibus de cõuersione coniugatorũ cũ olim. Et sic vult q duobus modis quis non ligatur aliqua lege vel consuetudine. vel quando non est vtentium moribus recepta vel cõsuetudine abolita. ¶ At in casu nostro illa lex principis non ligat neq ligauit ex quo nunq fuit moribus vtentiũ approbata scilz a toto populo mutine videlicet ab omnibus magistris & laboratoribus. Iuxta not.in.l.inter oẽs ff.qui satis.cogant.& in.l.j.§.interdum ibi omnes eniz auctores.ff.de vsufru.cũ simi. ¶ Nec obstat si dicat. imo est facienda diffe.an lex vel constõ permittat vel disponat.quo casu per dissuetudinẽ idest per non acceptionez & cõrium vsum tollit põt poni exemplũ in.ca.statuimus ex de maiori. & obe.& ita intelligat.viij. di.§. leges.& §.fi. aut est prohibitoria vel preceptoria & tunc nõ potest tolli ex eo q ñ acceptet immo ligat.ca.ij.de maiori.et obe.et ista fuit opinio Host.vt ipse & doc.no. in.c.j.de treuga & pace & allegat rõnez quia negari non põt quin sal ẽ a principio ad hoc obseruãdũ astrigebãt cũ adhuc i dissuetudinẽ nõ abijsset. Ergo & hodie astringi debent cũ tps non sit modus tollẽdi vel inducẽdi oblões.

tio est minor dubitatio q̄ .d. Cosmas vicarius.d.epi iudex laycus. vt probat in.d.c.si iudex laycus in prin.vbi dicit q̄ huiꝰ cognitio spectat ad iudicem ecclesiasticū.ergo spectat etiaꝫ ad eum sententia. qꝛ de qua re recognouit iudex de ea ꝓnūciare debet in l.de qua re.ff.de iudi.cū si.Et ita in effectu voluit dn̄i de rota in dicta decisione sua.cxcvj.ꝛ.d.Dn̄icꝰin.d.c.si iudex laycus in fi.¶Hoc etiā ꝓbat ratione clericꝰ ꝯiugatꝰ regulariter gaudet beneficio.clericali quo ad foꝝ nec pōt corā iudice seculari trahi etiaꝫ ꝓ delicto.etiā si pena tm̄ pecuniaria imponat vt est casus in.c.j.§.j.de clericꝫ ꝯiugatis lib.vj.Et sic iste clericꝰ gaudens dicto beneficio debetꝫ per iudicem tm̄ ecclesiasticū iudicari etiā qn̄ est clericus prime tōsure.vt est casus in.c.ij.ꝛ ibi not.per do.Anto.debut.ꝛ doc.extra de fo.compe.ꝛ no.in.c.si diligenti.eo.ti.¶Ergo si est questio incidens vtꝫ si est.clericꝰ vel nō.hec debent per eūdem iudicē ecclesiasticum terminari vt habet in.c. tuā extra de ordi.cogni.¶Et pro hoc optime facit glo.nota.ꝛ q̄ ibi no.Bar.per illā glo. in.l.si quis in ꝯscribendo.C.de pactis vbi singulr̄ dicit q̄ si statutum vult q̄ cause inter affines debeāt cōpromitti ꝛ vertit in dubiū si aliqua cā est compromittēda puta qꝛ dicit q̄ nō sunt affines ista etiā causa est compromittēda. ¶Et pro hoc facit rō qꝛ ille q̄ est iudex ꝑparati debet esse iudex preparatorij.vt l.ordinarij cum ibi no.C.de rei ven.ꝛ.l.qui de crimine.C.de accu. ¶Et facit ad hoc optime q̄ not.Bar. in.l.iij.invit.col.ff.de ali.ꝛcib.leg.Itē hoc probat in l.quotiēs.C.d iudicijs. ¶Et facit etiā.ratio qꝛ si aliter diceremus esset aperta via tollendi priuilegia clericis per laycos.qui sepe in exhibēda iusticia clericis sunt remissi.vt dicit tex.in.c.cum sit generale extra de fo.cōpe.. Et sic per indirectum perderent clerici suum priuilegiuꝫ q̄ non est dicēdum.c.cum quid vna via de reg.iur.in.vj.ꝛ.d.c.j.§.j. ibi ne per vnam viam ꝯcedatur.eisdem de cler. ꝯiugatis in.vj.cum si. ¶Super quarto dubio an interim iudex laycus debeat supersedere in dicta accusatiōe. donec fuerit cognitum ꝛ decisum per iudicem ecclesiasticum de priuilegio clericali:breuiter dicendum est q̄ sic. vt est casus in.c.si iudex laycus in fi. de sen.excom.in.vj.ꝛ probatur aperte in.c.tuam extra de ordine cog.ꝛ.iij.q. viij.c.fi.¶Et assignatur ratio per gl. in.d.c.si iudex laycus in fin.qꝛ istud si gaudet priuilegio clericali est preiudiciale.ideo prius debet cognosci. vt probatur.in.d.c.tuā.ꝛ in.l.ij.C.de ordine cognitionum. Et ita tenet Bal. in l.si qua per calūniam in prin.ij.colū. vers.sed ponamus q̄ est captus.C.de epis.ꝛ cler.¶De vltimo nō est dubiū q̄ si per iudicem ecclesiasticum competentem pronunciabitur ipsum Matheum gaudere beneficio clericali q̄ magnificentia vestra ꝛ iudex vester tenebitur ipsum remittere cuꝫ actis ad iudicium ecclesiasticum.vt probatur in.c.si iudex laycus.ꝛ ibi no.de sentē. excommunicatio.in.vj.¶Unde ex predictis concluditur q̄ magnificētia vestra ꝛ iudex vester debet supersedere ꝛ expectare processum ꝛ sententiā.d. Cosme ꝯtarent iudicis ecclesiastici. ꝛ si vult iteresse potest. vt.d.c.si iudex laycus.ꝛ sententia per ipsum ferenda euentum rei declarabit. Si.d. Matheus debet remitti ad curiam ecclesiasticam vel si debet per officium vestrum condemnari.

¶An ꝛ quando clericus prime tonsure non incedens in habitu ꝛ tonsura perdat priuilegiuꝫ clericale. ¶Et an ille qui post delictum commissum efficitur clericus gaudeat beneficio clericali. ¶Et an qui patitur se condemnari per iudicem secularem taci te videatur priuilegio renunciasse. et quod dicatur enorme delictum. et an propter enorme delictum amittat priuilegium. Et vide alex. q. 8 [illegible] [illegible] vol. i. [illegible] q. 12 [illegible] n. 19. Consi. [illegible] vol. i.

IN chri=sti nomine. Amē Casus talis est. Aluisius de mafeis filius Gregorij vulnerauit quendam Iacobum zanchanũ cum vna partisana. ppter q̃ ɔdēnatus fuit in quinquaginta libris denariorum. Deinde post aliq̃d tp̄s dum esset Rome cũ. d. Barbono mauroceno fuit in minoribus ɔstitutꝰ. et p̄mā tõsurā assũpsit. Postea p vnũ ãnũ vł circa dũ vellet vnꝰ nunciꝰ d. ptãtis eũ ducerꝰ ad ip̄z. d. ptãtē. vulnerauit ip̄z nũciũ sup platea mercati fori i facie cũ vna cultella cũ aliq̃li sanguis effusiõe. ex quo vulnere ɔdēnatꝰ fuit in centum et quinquaginta libris. Demum vna nocte vnus iuuenis. Michael de persico fuit a quibusdā alijs iuuenibus vulneratus duobꝰ vel tribus vulneribus in capite. q̃ liberatus est. Et suspitio est apud. d. potestatem q̃ dictꝰ Aluisiꝰ fuit in dicta rixa. et forte etiã vulnerauit. dictũ Michaelem de persico. pp̄ter q̃ captus fuit et detinetur in carceribꝰ cõis Uerone per. d. potestatē q̃ intendit pcedere ɔ eum. et si culpabilem repererit eum puniet. ipse vero Aluisius dicit se esse clericũ prime tonsure et producit priuilegium suũ clericatꝰ Et. d. ep̄s Uerone hoc intelligēs misit lr̃as inhibitorias. d. potestati vt ɔ eum non procedat q: ē clericꝰ. et q̃ ad ip̄m. d. ep̄m remittat. Qui d. potestas recusat ipsum relaxare et ad ep̄m remittere. quia dicit q̃ ip̄e nõ ē clericꝰ et q̃ p̄uilegiũ q̃ pducit nõ p̄bat clericatũ ipsius. q: loquiꝰ i p̄sona Aluisij de mafeis simplr̄. et q̃ quinq: sunt homines de mafeis qui vocanꝰ hoc nomine Aluisiꝰ. Item q: i dicto priuilegio d: q̃ est scholaris et nõ dicit verũ. vnde est subreptitiũ. Itē q: lz illud priuilegiũ non esset subreptitiũ tñ nõ valuit q: d: q̃ est suspitio q̃ vulnerauit quēdam puerũ cũ vno lapide ex quo mortuus est. et sic pp hoc nõ potuit tonsurā p̄mā assumere. Item opponiꝰ q̃ lz habuisset priuilegiũ prime tonsure tñ illi renũciauit tacite: ex quo passus fuit se ɔdēnari a. d. potestate cũ curia in centũ et quinquaginta libris pro dicto vulnere. Itē opponiꝰ q̃ non meretur gaudere illo p̄uilegio ex quo non portat habitũ nec tonsurā et gessit vel cõmisit delicta enormia seu sceua. Itez opponitur q̃ ipse est effectus incorrigibilis ex q̃ bis vel ter cõmisit delicta enormia siue sceua. primum q̃ vulnerauit Iacobũ zanchanum pp q̃ fuit ɔdemnatus in quinquagita libris. Secundũm q: vulnerauit officialem. d. capitanei Uerone seu camere verone. pp q̃ fuit ɔdemnatus in centum et quinquaginta libris et ad standum per vnum mēsem in carceribus. Tertium q: d: q̃ fuit ad mortē vnius pueri qui fuit cũ vno lapide occisus. Quartũ q: d: q̃ interfuit q̃ de nocte fuit vulneratꝰ michael de persico. et hec q̃ orta est inter d. ep̄m ex vna pte et. d. potestatem Uerone ex altera. Sup q̃ videndu: est q̃d iuris. Et p clariori intelligentia reducenda sunt predicta ad aliquas q̃ones principales q̃bus examinatis et decisis dilucide apparebit ipsa veritas. Prima q̃ erit q̃s debeat esse iudex cõpetēs i hac cã et q̃ et sic q̃s debeat pronunciare si. d. Aluisiꝰ est clericus et gaudeat p̄uilegio clericali an nõ. Scd̃a q̃. an probatũ sit vel pbari possit legitime dictũ priuilegiũ clericatus Aluisij de mafeis. Tertia posito q̃ sit pbatũ priuilegiũ fuisse factum an illud sit subreptitiũ vel non. Quarta an stãte homicidio i p̄sona dei pueri allegati potuerit. d. Aluisiꝰ effici clericꝰ ita q̃ gaudeat bñficio clericali. Quita posito q̃ hic fuerit clericꝰ an sit pbatũ q̃ ip̄e Aluisiꝰ renũciauerit p̄uilegio clericali tacite ex q̃ fuit ɔdemnatꝰ p. d. ptãtē cũ curia l. cl. lib. et nõ allegauit p̄uilegiũ suũ. Sexta si Aluisius mereꝰ amittere p̄uilegiũ clericale ex q̃ d: gessisse vel ɔmisisse enormia siue sceua delicta absq: eo q̃ fuerit tertio admonitꝰ. Septima si dictus Aluisius est effectus incorrigibi

lis ex quo bis vel ter dr cōmisisse deli cta enormia de quibus supra.⁊ sic ꝓpter hoc amiserit priuilegium clericale.

¶ De prima qōne non est dubitandū q̄ .d.eps dʒ esse iudex ⁊ non potestas verone nec eius curia sup hoc.s.si.d. Aluisius est clericus prime tonsure ⁊ gaudet bñficio clericali.vt est tex.i.c. si iudex laycus circa pri.de snia excōi cationis lib.vj.qr de re ecclesiastica ⁊ spirituali tractatꝰ.vocato tñ iudice se culari.vel alio cuiuscūqꝫ iterest. vt dr ibi tex. in;versi.dubitatiōis huiusmo di.Et idē etiā est dicendum qñ ille de quo;querit est deprehensus in habitu laycali.⁊sic publice pro layco gerebat nam;tunc si est questio an sit clericus vel non.vel si dʒ remitti ad curiaʒ ec clesiasticam vel non.cognitio hmōi spectat ad iudicem ecclesiasticū.⁊ sic ad episcopū.vt no.glo. ordi. in.d.c.si iudex laycus ad,si.in ꝟbo fecerit i.ꝓn. ⁊ idē no.ibi Jo.mo.⁊ Archi.⁊ idē etiā no.An.de bu.in.c.ex pte.ij.in fi.extra de priuilegijs.⁊ ita ēt vult Bar.in.l.si q̄ p calumniā in.ij.col.C.de epis.⁊cle.

¶ Dicit tñ ibi Bal.q̄ si captꝰ p ptātē ondat potestati lr̄as clericatꝰ statim dʒ eum remittere ⁊ licet probatio cle ricatus sit spūale ⁊ nō possit fieri co= rā iudice laico per dictuʒ.c. Si iudex laycus.tñ corā iudice seculari pōt ꝓ= duci instrumentū clericatus ad istru= ctionem ⁊ ad inducendū in eo scientiā clericatus vt sic sit excōicatus si deti net.⁊ subdit no.q̄ in tali ostensione,istri nō oportet aduersariū citari qr nō sit i modū probonis sʒ instructionis.vera eñ ꝓbatio clericatus nō pōt fieri nisi corā epo.⁊ ad p̄dicta alleg.in arg.l.si q̄s inficiatur.ff.deposi.

¶ De scdo an sit probatū vel ꝓbari possit itimie pri uilegiū clericatus dicti Aluisij.⁊ dr ꝑ pte.d.potestatis Uerone qđ nō.qr il= lud priuilegiū loquitur de Aluisio de masceis nō nolando eius prēʒ.⁊ qđ sūt q̄nqꝫ in ciuitate Uerone,q vocantꝰ hoc noīe Aluisius.vñ nō ↄstat de corpe.et sic deficit ꝓbatio ⁊nō ius vt.l.duo sūt titij.ff.de testa.tu.Sed dico q̄ immo satis ↄstat de ꝑsona ⁊ q̄ ipse Aluisius detentꝰ est ille de quo fit mentio i pri uilegio.nā qñ q̄s hʒ instrumentū pe= nes se in quo fit mentio de vno expmē do nomen propriū.si illud nomen ē il= lius q̄ hʒ penes se illus instrumentuʒ qđ producit presumitꝰ esse ille de quo fit mentio in instrō.vt probatꝰ in.l.si q̄ p calumniam.C.de epi.et cle.

¶ Et ꝓ hoc adducitꝰ qđ no.ibi Cy.Bal.⁊ do= ctores.i fi.vbi dr q̄ si titius venit cum instrumento vel lr̄is.⁊ dicit se esse ꝓ= curatorē sempronij ⁊ dr sibi q̄.lr̄e sue faciūt mentionē q̄ sempronius fecit procuratorē titiū.tu non es ille titius de quo lr̄e loquuntꝰ.q̄ ille lr̄e probāt q̄ sis ille.ex quo tu illud instrumentū producis.

¶ Itē pro hoc adducitꝰ tex. cū glo.singulari in.l.fi.C.de pactis cō uentis ibi dr q̄ ex quo maritus habet penes se instr̄m bonoꝝ parafrenaliuʒ vxoris presumitꝰ esse eiꝰ procurator fa ctus.⁊ ita no.ibi Bar.⁊ doc.⁊ ideʒ no. Bar.in.l.vulgo.in fine.ff.de admini. tu.vbi dicit q̄ si q̄s hʒ istrumētum cāe penes se presumitꝰ esse procurator.Et idē no.Bal.in.l.si qua per calumniaʒ in fi.C.de epis.⁊ cleri.vñ ex his pʒ qđ ex quo istrumētū clericatus est penes istū Aluisium ⁊ ipsum producit q̄ p̄su mitur esse ille Aluisius de quo fit mē tio in ꝑuilegio ⁊ sic cessat.d.l. duo sūt titij.ff.de testa.tutela. quia nō deficit probatio nec eius.

¶ Preterea ista qō tollitꝰ faciliter ex alio qr adsunt testes q̄ fuerunt pñtes tpe quo fuit factꝰ iste aluisius clericus ⁊.sic p testes pōt fie= ri illa probatio lʒ nō esset aliqđ istr̄m de priuilegio.Que ꝓbatio p testes vʒ ⁊ sufficit ad ꝓbandū aliquē fuisse effe ctū clericū vt est casus in.c.tue ex de clericis peregrinis ordinandis ⁊ not. glo.sup ꝟbo fecit i fi.in.c.si iudex lai= cus circa fi.de sen.excom.li.vj.Et idē no.etiā Cy.in.l.si qua per calumniaʒ circa fi.C.de epis.⁊ cle.Ex quibus pʒ q̄ dubitatio huius scđe questiōis ces= sat.

¶ De tertia posito qđ sit ꝓbatū ꝑ uilegiū clericatꝰ vel p testes vel p in= strumētū an illud fuerit subreptitiuʒ. ex q̄ dr in priuilegio q̄ iste aluisius est scolaris cū in veritate nō esset.⁊ dr ꝑ.

b.ptẽ Item q' sic. q: falso narrauit alui sius ergo debet carere impetratis. vt habetur in.l.prescriptione.C.si contra ius vel vti.publi.& in.l.fi.C.de diuer.rescrip.& in.c.super litteris. extra de rescrip. ¶ Contrarium est verius. ¶ Primo quia ipse est scolaris & tunc erat & volebat tunc omnino clericari & in curia romana stare. vt probari potest per testes vnde falsum non narrauit. ¶ Propterea etiaz si non esset proprie scolaris q: non daret operam litteris. tamẽ ex quo scit litteris dici potest scolaris. & ita obseruatur in curia romana. vt communiter iuuenes q̃ aliquas litteras sciunt scolares nuncupenẽ. ergo &c. ¶ Postremo etiaz si nullo modo esset scolaris & hoc tuit dicẽ. ppter hoc non debet dici tale instr̃m subreptitium q: etiam si nõ fuisset scolaris tamẽ ppter hoc non desijsset ordinans ipsum clericum constituere vnde talis expressio non hʒ vitiare: p ea que habentur in.d.c.super litteris extra de rescrip.& in.d.l. prescriptiõe.C. si ɔ̃rius vel vti.publi. Et pro hoc facit quia si clericus nõ exprimit se esse de aliena diocesi & ordinatur efficitur clericus et imprimitur caracter et gaudet priuilegio clericali p.c.eos de tẽ. ordi.lib.vi. ¶ De quarta dubitatione an stante homicidio in psona vnius pueri allegati dictus aluisius potuerit effici clericus ita qđ gaudeat bñficio clericali. Et circa hoc dr̃ primum qđ nõ est verũ nec ẽt probatum quod vnquam aliqđ homicidiuz cõmiserit ipse Aluisius imo de dicto asserto homicidio apparet qđ semel fuit pcessũ ɔ̃ alios & ipse absolutus vñ de eodeʒ delicto nõ est sepius inqrẽdũ vt.l.qui de crie vbi no.p glo.& doc.C.de accu. ¶ Item etiã si hoc esset pbatum non tamen ppter hoc ipeditur quĩn' ipzimatur caracter. vt pbaẽ in.c.cum illorũ circa medium extra de snia excõ. imo plus etiã homicidiũ ɔ̃missum nõ ipedit quominus nõ ipzimatur carecter. qn quis efficiẽ postea cleric⁹ fm Archi.in.c.de his.ij.li.di.circa medium & melius circa finem & per Inno.in.c. j.extra de scismaticis. ¶ Item delicto etiam prius cõmisso gaudet priuilegio clericali vt nõ possit conueniri nisi coram iudice ecclesiastico nisi hoc fecisset in fraudem vt no.in. c.j.ex̃ de obli.ad ratiocinia & per Bar.in.l. pe. ff.si ex noxiali cã agaẽ.& per Nico.de neapo. in.l.idẽ vulpi.§.sunt. & alij.ff. de excu.tu.sed hic Aluisius nõ impetrauit hoc priuilegium in fraudẽ pmi delicti vel secundi: q: de primo fuerat absolutus & alius ɔ̃dẽnatus. De scđo fuerat ɔ̃dẽnatus vñ priuilegiũ sibi pdesse nõ poterat. ¶ Itẽ de tertio.s.de vulnere illato officiali camere Ueronenẽ nõ põt dici precogitatum. q: illud fuit delictum incidens & non ex proposito.ergo &c. Unde cum dictũ priuilegiũ nõ potuerit esse impetratum in fraudẽ alicuius delicti iam prius facti.nec ẽtiã faciendi dicẽdum est qđ &eo gaudere põt & dʒ ipse Aluisius. ¶ De quinta qõne.posito qđ vere fuerit clericus an sit pbatum quod ipse Aluisius renũciauerit priuilegio clericali tacite ex quo fuit ɔ̃dẽnatus per.d.potestatem cum curia in.cl.lib.& non allegauit priuilegium suum. Et vr̃ qđ sic q:lʒ nõ possit renũciari priuilegio clericali.vt.hr̃ in.c.si diligenti extra de foro cõpe. Tamen in minoribus ordinibus constituti bñ possunt renunciare in totum ordine clericali. vt est glo. no.in.c.tue.ex̃ de apostatis alleg.c.vl ti.ex̃ de vita & ho.cle.& c. Joãnes.&.c. pe.& vltimo extra de clericis ɔ̃iugatis ¶ Dicendũ est ɔ̃rium est verius.veʒ nõ posse renũciari priuilegio clericali.vt est casus i.d.c.si diligẽt extra de foro cõpe. qđ capitulũ intelligitur in quolibet clerico.& i quocunq: ordine ɔ̃stituto. fʒ Jo.an.& An.de bu.i pñ.ibi. ¶ Et qđ clerici pme tonsure gaudeãt priuilegio.c.si diligenti vt non possit ɔ̃ueniri coram iudice layco tʒ expresse idẽ.d.Ant.de bu.in.c.ij.in pñ.extra de fo.ɔ̃pe.& idẽ etiã vult in.c.cũ.nõ ab homine in.iij.col.in fi.extra de iudicijs. vbi dicit' q' appellatione clericorum etiam quo ad forum comprehenditur etiam clerici prime tonsure tantum.

vt in.c.cum ptingat.de etate et qualitate vbi dr. per primã tonsurã ordo pferetur clericalis. Et id vult et Joan. an.in.d.c.tue extra de apostatis. vbi dicit q clericus in minoribus cõstitutus non põt verbo renunciare clericatui sed facto sic sez exercẽdo negocia secularia fm.c.si.de vita et ho.cle.et capiendo vxorem scdo.c.Joãnes.et.c.pe. et fi.de clericis piugatis cũ simi. et ita intelligit glo.in.d.c.tue.extra de apostatis. Et id dicit Bal.in.l.si qua p ca iniuriã in pe.col.C.de epis.et cle.q si clerict pfiteat.se corã potestate esse laycũ.q pp hoc nõ excusat potestatez q scit vel scire dz q est clericus. allegat Inn.in.c.vt fama extra de sen.exco.et Jo.an.in.c.si iudex layc de snia exco.li.vi.q ista pfessio est facta corã iudice incõpetenti idõ non valet vt et de iudicijs.c.et si clerici. Et q non possit renunciari priuilegio clericali tenet gl.fi.in.c.cum ptingat interduz et de snia excõ.et glo.pe.in.c. perpendimus.eo.ti.et glo.in.c.Joãnes extra de clericis coniugatis. Sed in terminis qõnis nostre.s.qñ clerict patitur se pueniri et pdemnari a iudice layco an pp hoc perdat priuilegiũ clericale q ei vr renunciare. Et dic q nõ vt no. expresse et in terminis Bal.i.l.generale in.ij.col.C.de epis.et cle.vbi et dicit q talis processus.et snia non valet et qc qd actum est ipso iure est nullum tanq factum a iudice incõpetenti vt in auf.statuimus.co.tit.vt q pparatio nõ fuit licita nec potuit fieri prorogatio per dictũ.c.si diligẽti. Itẽ q ipso iure clerici sunt exempli a iurisditiõe laici vt.d.l.generali. Itẽ q defect iurisditionis qñ deficit ipso iurisditio semper põt opponi vt ibi no.per Bal.et idem vult Bal.in psilio suo.v. Ex quibus pcluditur qd nullo pacto potuit dict Aluisi renũciare priuilegio suo clericali tacite patiendo se cõueniri et pdẽnari a iudice layco. De tertia qõne.s.si Aluisius meret amittere priuilegiũ clericale ex quo dr pmisisse enormia seu seeua delicta absq eo qd fuerit tertio admonit. Et circa hãc.q.duo sunt examinãda. Primum si commisit aliqua delicta enormia vt seeua. Secundũ posito q sic an propter hoc perdiderit priuilegiũ clericale absq eo qd tertio fuerit admonitus. Circa primuz est psiderandum q de delicto pmisso z puer qui fuit cum vno lapide occisus nõ est tractandũ q de illo fuit alias absolutus et alias pdẽnatus.vñ de codẽ crie non dz nec potest sepius inquiri vt hr in.l. qui de crie.C.de accu. Item quia illud delictum fuit pmissum antequam esset clericus vt statim dicam de alio delicto. De delicto pmisso z Jacobum zanchanum et non est tractãduz quia de illo fuit pdẽnat anteq esset clericus. Unde delictuz precedens clericatum vel tonsuraz nõ facit amittere priuilegium clericale nisi esset impetratum vt euitaret pdẽnationem et penam illius delicti.et sic in fraudẽ q tũc nõ valeret et ita intelligit.c.ex; parte.iij.ibi assumunt etiã et de priuilegijs et hr in.c.j.et de obli.ad ratiocinia et dixi.s.in.iiij.q.sed in casu nostro certum est qd Aluisius non assumpsit primam tonsuram vt euitaret dictam pdẽnationẽ q tam erat pdẽnatus.iura eñ q volunt qd cõmittens delicta possit pdere priuilegiũ clericale intelligit qñ deliquit postq fuit clericus. vt p; in.c.j.extra de apostatis ibi relicto ordine.et in.c. perpendimus extra de sen.exco.in prin.ibi qdaz sacerdos et in.c.ex pte.iij.ibi reassumunt tonsurã et ibi tõsura vel habitu sic reassumẽti extra de priuilegijs.et ita etiam pbat in.c.cũ non ab hõie extra de iudicijs.et in.fi.extra de vita et ho.cle.i pn. ibi quidã clerici. Et hoc etiã pbat rõne sic illud qd nõ est amitti nõ põt q priuatio psupponit habitũ.l.amissionis.ff.de iusti.et iur.et.l.decem.ff.de vbo.obli.cũ si.s; si clericatus nõ ẽ an delictũ ergo per delictũ qd fit añ clericatum non potest perdi clericatus qui nõ est. Preterea qñ quis primo deliqt et vsq ad mẽbri mutilatioem et sanguinis effusionez potest effici clericus vt habetur in.c.cuz illi extra de

sen.exco. & dixi. s. in. iiij. q. Et per talē clericatū etiā prime tōsure ꝯfert ordo clericalis. & caracter vt est casus. c. cū ꝯtingat extra de eta. & quali. Unde nō pōt dici ꝙ ꝓpter delicta cōmissa ante clericatū perdat bñficiū clericale. Et sic de dictis duob' delictis nō est tractandū. Sȝ solū de delicto qđ ipē Aluisius cōmisit ꝯtra officialeȝ camere Uerone vulnerādo eū in facie sup pla tea mercati fori cū vna coltella cū ali qua sanguinis effusiōe. an sit enorme quātū ad hoc vt dicat amittere bñficiū clericale. Et allegat pro parte. d. potestatis Uerone ꝙ sic per text. in. c. cū illoꝝ post mediū. ibi nisi excessus ipsoꝝ extiterit difficilis & enormis. vt pote si ad mutilationē mēbri vel effusionē sāguis est processuȝ. cꝫ ꝺ sen. ex. vbi dr ꝓbari ꝙ qñ ē ꝓcessū ad effusionē sāguis excess' dr̄ eē enormꝭ. Jtē illud delictū pōt etiā dici atrox & enormis ex ꝑsona vulnerati q' erat officia lis. & loco q' erat in mercato fori. ex loco vulneris: q' in facie. vt est tex. insti. de iniurijs. §. atroꝝ. Ego autē dico ꝯtrariū. s. qđ tale delictū nō pt̄ dici atrox quātū ad amissionē priuilegij clerica lis. nā enormis excessus est cū cleric' offert duellū vel oblatū suscipit. vt in c. j. de clericis pugnātibus in duello. Jtē homicidiū dr̄ enormis excessus l. di. miror. Jtē mutilatio mēbri. vt est casus in. d. c. cū illoꝝ post medium extra de sen. excō. Jtem si os capitis fractū est. dūmodo nō sit secuta mors vel mēbroꝝ mutilatio ꝺm Inno. in. d. c. cū illoꝝ. Jtē si peruentū est ad ma gnā sanguinis effusionē. vt probat in d. c. cū illoꝝ. ibi vel effusionem sangui nis. & ibi hoc no. gl. que dicit ꝙ verbū effusionis abundantiā significat. xvj. q. j. reuertimini. xij. di. sepe. Jtē heresis in qua post vulnus sanatum remanet. cicatrix. j. q. j. ventū. Jtem simonia in beneficio. j. q. j. erga. Jteȝ dr̄ excessus enormis vel leuis ex quali tate pene qui imponit. vt no. Bart. in l. leuia. ff. de accu. Et ideo dicit Saly. in. l. j. C. de exhibēdis reis & crimē nō est enorme sed mediocre quādo quis ꝯdēnatur ex eo in ademptionē tertie partis bonoꝝ suoꝝ. Jtē excessus dr̄ leuis & nō grauis quādo fit ex temeri tate. casus est. & ibi hoc no. Bal. in. l. si forꝫ. C. qui accu. nō pos. vnde sec' qñ fit data opera & premeditata. Jtem dicit enormis excessus vel tactū enormē vbi corpus flagellatur vt probatur in. l. sed si hac. §. pretor. ff. de in ius vo. & ibi hoc no. Bal. qui subdit ꝺm Guil. qđ idē est quādo corpus grauiter ledi tur. Jtē quādo crimina dicunt grauia vide Ant. de but. in. c. si quesitū ex tra de temp. ordi. & plene per Bart. in l. nō solum. §. si mādato. ff. de iniurijs vbi ponit q̄ delicta sint leuia grauia grauiora & grauissima. Postremo dico ꝙ hoc est cōmittēdū arbitrio iudicis an delictum sit enorme vt est casus cū glo. in. c. peruenit. extra de sen. excom. & no. Inn. in. c. cū illoꝝ. eo. tit. & istud est verissimū q̄ iudex dȝ arbitrari ꝺm ea q̄ supradicta sunt. Uñ cū dictū delictū Aluisij nō sit aliqđ de ꝑdictis sequit ꝙ nō dȝ dici enorme. Et sic dict' epūs q̄ iudex i hac. cā nō dȝ arbitrari ꝙ sit enorme ꝑ ꝑdicta. Jtē qñ dicat dlictū enorme vide Host. et i sū. ꝺ sen. exc. §. qs pōt. vbi pōit q̄ dicat iiuria grauis vl' enormis & vide olno Bal. i ru. cꝫ ꝺ test. vbi dr̄ & not. ꝙ enormia ꝺ iure ciuili dñr q̄ cōmittūt cū dolo in magnū dānū vl' iiuriā alti' vt. ff. ꝺ re. iu. l. e. & ff. ꝺ mino. l. auxiliū. §. i dlictis. Et maxime ea pro quibus ingeritur pena sanguinis. vt. ff. ad. l. cor. de siccarijs. l. in. l. Sed de iure canonico dicuntur enormia illa in quibus post peractam penitentiam non consueuit dispensari. vt supra de iudicijs. c. si clerici quod not. Jtem adde ꝙ occidere presbyterum dicitur crimen enorme vt est text. coniuncta glos. j. in. c. ij. qui presbyterum. extra de peni. et remissi. Uide omnino exempluȝ. xxiij. q. v. sunt quedam. Jtem enorme delictum est furtum vt not. Pet. de ancharа. in regula ea que de regu. iuris in. vj. in. xij. questione que est in. xiiij. charta. Nec obstat dictum. c. cuȝ il lorum de snia. excom. q' ibi loquitur

in.c.cum oporteat in fi.j.col.in pnc.ij. extra de accusa. ¶Quartū ꝙ sit deprehensus probatur in.c.ex parte.iij. extra de priuilegijs ibi cōprehenduntur in aliquibus here factis ad fi.vbi fuerint deprehensi extra de priuile.⁊ l.ca.j.extra de apostatis.ibi si in criminib⁹ deprehensi.⁊ in.c.cū nō ab homine.ex de iudicijs ibi cribus deprehēsi.⁊ etiā no.Jo.an.in.c.perpendimus circa medium ibi.⁊ ibi deprehendantur extra de sen.excō.¶Et deprehēsus dr qñ est captus in crimine.vt pbatur in.d.c.cū nō ab homine ibi. deprehēsus legitime atq conuictus.⁊ probatur per tex.⁊ gl.in.c.si quis diaconus.l.di.in verbo deprehensi.⁊ in.l. palam.§. que in adulterio in verbo deprehensa est.ff.d ritu nup.⁊ in.l.fi.in pn.ibi.in scelere d prehensi.ff.de bonis eorū q sibi mor. pscī.facit quod no.in.l.si barsatoram. C.de fideius.⁊ in.l.j.p Bar.ff.de acqr. pos.⁊ in.l.ꝫ per Cy.⁊ doc.C.de acqui. pos.¶Quintū est reqritur ꝙ interueniat trina admonitio.vt pbatur in.c. ptingit interdū.ij.extra de sen.excō.⁊ in.c.in audiētia.co.ti.⁊ in.c.fi.extra d vita ⁊ ho.cle.Et hoc tꝫ Ant.de bu.fm Jo.an.in.c.perpēdimus de snia excō. vbi dicit sic ad lram.Si clericus dimisit habitū ⁊ se ingessit enormitatibus ⁊ fuit monitus vt reassumeret perdit priuilegiū sic intelligit.c.in audiētia extra de sen.excō.Sꝫ si fuit monit⁹ vt habitū reassumeret ⁊ se ingessit enormitatibus ⁊ habitū nō dimisit nō perdit priuilegiū clericale.Si vo dimisso habitu se igessit enormitatibus.cū tñ fuit admonitus sicut is nō erat incorrigibilis dicit Jo.an.ꝙ si est inueteratus in enormitatibus pdit priuilegiū est quo ad alios.ita intelligatur decretalis ppendimus.Si nō est inueteratus sꝫ enormitatib⁹ se igessit habitu dimisso nō pdit puilegiū quo ad alios. ¶Dicit tñ ꝙ putat ꝙ iusticiā.faciēs si grauet onere eūdi ad sedē apostolicā. ⁊ sic pōt dicta decretalis perpendim⁹ scdo loco intelligi.¶Ex quib⁹ verbis apparet ꝙ Jo.and.⁊ An.de bu.tenent ꝙ etiam si clericus ingerit se enormitatibus nō perdit priuilegiū fori nisi fuerit tertio monitus. Intelligēdo tñ de foro.vt ipse nō possit puenire nisi coram iudice ecclīastico vt dicit Jo.an. in.d.c.ppēdimus in nouella vbi sic dicit.si sumptis armis ⁊ dimisso habitu ingredit bellū vel aggressiones q ad illos q tunc cū percutiunt perdit priuilegiū.sed nō quo ad forū.vñ tunc captus dꝫ restitui iudici ecclīastico.

¶Et hāc opi.ꝙ requirat trina admonitio ad hoc vt clericus perdat priuilegiū clericale tꝫ excellēs doctor ⁊ magnus practicus.d.Alb.de rosate i suo opere statutor.i.ij.parte.q.xliij.vbi dicit ꝙ circa imiscētes se enormitatibus ⁊ maleficijs lꝫ textus ⁊ glo. circa hoc variare videantur ⁊ vidit tamen cōiter obseruari ꝙ exigatur monitio. ⁊ si post monitionem se nō correxerit tūc perdit priuilegiū clericale ⁊ subiacet iudici seculari. ¶Et ita est vidi obseruari Padue ⁊ Bononie ⁊ Verone pluries.⁊ ita est iudicari. ¶Immo plus sentit Jo.an.in.d.c.perpendimus extra de sen.excom.ꝙ est si olā illa quinq iteruenirēt.ac ēēt si iteruenirēt sextum ꝙ esset incorrigibilis nō tñ pderet priuilegiū quo ad forū q2 eēt restituendus foro ecclesiastico.sed solū perdit priuilegiū quo admittētes manus in ipm.⁊ ita retinēdo cū eo trāsit d.an.de bu.in.c.j.circa fi.extra de apostatis.¶Istud ꝙ requirat trina admonitio nō tꝫ do.An.de bu.in.c.j in fi.extra de apostatis qñ est clericus prime tōsure seu in minorib⁹ pstitutus.sꝫ in alijs clericis in maiorib⁹ pstitutis sic. ¶Et idē dicit ipse An.de bu.in.ca.ex parte.ij.ań fi.extra de priui.vbi dicit fm Gof.ꝙ si clericus in minorib⁹ pstitutus dimittit habitū ⁊ reputatur vt laicus est si nō sit monitus pdit priuilegium fm Goffre.⁊ sic ꝙ pōt temperari c.si iudex laicus de sen.excom.lib.vj. qd dessi tñ intelligere dūmōsalia quatuor de qbus supra pueniāt Bar.ccpola.¶Ite in clerico piugato vt nō requiratur monitio vt no.doc.in.c.j.de vita ⁊ ho.cle.⁊ in.c.j.de cle.piu.li.vj.

¶No.tamē ꝙ hec admonitio nō pōt

fieri p iudicē secularē sed d3 fieri per iudicem diocesanū.vt p3 ex prin.c.contingit interdum cl.ij.ibi in diocesi tua piuncto,vbo ibi a te de sen.excō.& idē probat & clarius in.c.j.audientia.cod. ti.ibi si a platis suis. Et idē dicit Cy. si esset admonitus ab habente quasi episcopalem iurisdictionem de quibꝰ in.c.abbates de priuilegijs in.vj.per glo.singularē in cle.j.de re.ec.nō alie.& p Bar.in.c.ij.de trāsac.Itē si est vnica facta cū cōminatione sub pena priuationis ois priuilegij clericalis.qz illa loco trine admonitionis hētur vt in.c. preterea.extra de appel.ita dicit An. de bu.in.c.si sacerdotibus post mediū extra ne cleri.vel mona.Modo: ad ppositū.cū in casu nostro nō interuenerint.Immo nec aliqd ipsorū seqtur q nō perdidit aluisius priuilegiū clericale.[Nā aluisius nō dimisit tonsuram.qz semper eam gessit l3 in habitu clericali incesserit.& sic primum nō interuenit qd est vt nō incedat in habitu & tonsura.nam l3 in clerico piugato duo reqrant copulatiue.s. habitus et tonsura ad hoc vt gaudeat priuilegio clericali vt est tex.in.c.j.de cleri.piu.l vj.tñ in clerico nō piugato sufficit alterum istorū vel q deferat habitum vt tonsurā ad hoc vt gaudeat priuilegio clicali.vt no.do.Fran.zab .in repetitione.d.c.ppendimus.extra de sen.ex com.item nec p3 qz nō cōmisit enormitates seu delicta enormia qd p3 ex genere pene que fuit sibi imposita.quia condemnatus in.cl.lib.item qz non est pertinentū ad magnam sanguinis effusionem ergo vt p3 ex his qui dixi supra in prin.huius sexte questionis.

[Item nec tertiu3 iteruenit.s.q enormia frequētauerit dato q illud fuisset enorme.iqz aliud delictū non cōmisit postq̄ est clericus.Et l3 dicatur q est suspicio q alia cōmiserit.tñ ista suspitio non sufficit.Requiritur enim q de hoc manifeste pstet q frequentauerit delicta.[Item nec quartum interuenit.s.q fuerit deprehensus in crimine qz nō modo est deprehēsus.immo nec probatum q fuerit.[Item nec quintum interuenit.s.q fuerit tertio admonitus.qz imo nūquā fuit admonitus a iudice ecclesiastico,vt reassumeret habitum.tonsurā.& nō delinqueret.Ergo p3 q nullo modo pōt dici q amiserit priuilegium clericale.& maxime quantum ad forum ēt si oīa predicta interuenissent vt dixi.s.fm Jo.an.in.d.c.ppendimus & Ant.de bu.in.d.c.j.ad fin. extra de apostatis.[Nec ob.c.j.extra de apostatis qz fm Host.ibi in verbo liberari in vltima opi.illud.c.intelligitur de monito.sed in casu nostro, Aluisius non fuit monitus.& ita etiā sentit ibi glo.fi.in fi.secundū Tancre.

[Item illud ca.loquitur qn clericus dimittit tonsuram & habitu3.vt ibi p3 ibi relicto ordine & habitu suo.S3 iste Aluisius nō dimisit tonsurā .ergo &c.

[Itē loquitur illud.c.in cribus enormis.vt intelligit in.c. perpēdimus extra de sen.excom.sed in casu nostro vt dixi nō fuerunt cōmissa delicta enormia.ergo &c.[Itē loquitur illud.c.qn frequētauit delicta.vt p3 ibi dum dicit in criminibꝰ in plurali numero.sed hic non frequētauit delicta. ergo &c.

[Itē loquit pdictū.c. qn clericus fuit deprehensus in crie.vt p3 ibi. si in criminibus deprehensi.sed Aluisius non fuit deprehēsus in crie.ergo nō d3 perdere priuilegiū.pp̄ter.d.c.j.[Nec obj c.ex parte.iij.extra de priui.qz ibi loqtur qn illa quatuor que requirunt vt dixi.s.interuenerint. vt p3 ibi in verbo cū deprehēdunt i aliqbꝰ fere factis & in fi.ibi in delicto deprehēsi.& ibi sine tonsura & habitu q interuenit in casu nro &c.[Itē illd.c.loqt qn fuit tertio admonitꝰ si pstabat q eēt clericꝰ vt ibi gl.s3 i casu nro pstabat q Aluisius erat clericus.qz deferebat tonsuram &c.[Preterea illud.c.ex parte d3 intelligi fm qd intelligit.c.ppendimꝰ eē d sen.excom.s3 illud.c.loqt & intelligit i alijs terminis quā sit casus noster.vt statim dicā in intellectu.d.c.perpēdimꝰ.

[Nec ob.c. perpēdimus.extra d sen. excō.qz illud.c.loqtur in illo q erat in

veteratus i enormitatibus. ita itelligit ibi illum tex. do. Ant. de bu. sm Jo. an. et dixi. Sed hic Aluisius nõ fuit inueteratus in enormitatibus. ¶ Secũdo ille tex. intelligitur quod quã cleric' dimittit habitum et tonsuram et ingerit se enormitatibus quod perdit priuilegiũ quo ad percutientes eum. s. ne incidãt in canonẽ si quis suadẽte diabolo. xvij. q. iiij. sed non quo ad forum sm Jo. an. ibi. Et est rõ sm. d. Paulum de dotis ibi in fi. nam priuilegium fori descendit a deo. lxxxvi. distinctione imperator vbi dr noli tangere christos meos sed priuilegiũ canonis si quis suadẽte venit ab homine nimirum si facili' perditur priuilegiũ iuris dispositiui quam iuris diuini. ¶ Tertio ille tex. intelligitur quod licet laycus faciens iusticiam non grauetur onere eundi ad sedem apostolicam non tñ pp hoc negatur ibi quod clericus quo ad forum pdat priuilegium sm. d. An. ibi qui dat etiã istum intellectum. ibi nobis non videtur quod interfectores. ¶ Quarto illud. c. loquitur quando trina admonitio precessit secundum aliquos doc. vnde sz istos intellectus illud. c. non probat quod Aluisius perdiderit priuilegiũ clericale. ¶ Preterea et v. illud. c. debz intel. quã illa quatuor vel quinque de quibus dixi interueniunt que in casu nro non interuenerũt. ¶ Ex his omnibus concluditur quod Aluisi' nõ meret amittere priuilegium clericale et sic quod debeat indistincte per do. potestatẽ Uerone remitti ad iudicem ecclesiasticũ. ¶ Et vt pdicta suadet ẽt cõis practica obseruat que est et fuit et dixi supra sm alb. de rosate et qz vidi ita iudicari et obseruari verone i psona Jacobi farfuzole q quedã macellatorẽ cũ ense in capite vulnerauerat. et cũ esset detẽt'. p do. potestatẽ post lõgas disputatiões fuit ɔclusum et determinatũ me tũc allegãte p dicto Jacobo quod rmitteret ad iudicẽ ecclesiasticũ et ita fuit remissus Que cõis practica et obseruantia ẽ optima legum interpres. vt. l. si de interpretatio. cum. l. sequen. ff. de legibus. ¶ Item hoc ẽt suadet fauor religiõis pro qua in dubio est iudicãdũ vt. l. sũt persone. ff. de religi. et sũp. su. et no. glo. no. decima quarta questi. secunda super prudentiã. et gl. in. l. locũ in pnc. ff. de vsuru. ¶ Ultimo hoc ẽt suadet: qz ista pars est tutior vnde amplectanda vt in. cap. Juuenis ex de desponsatio. et l c. illud de cleri. excõ. mini. Nã dicit Jesus nolite tãgere xpos meos. i. sacerdotes vel clericos vt no. glo. in auf. de nõ alienandis. §. i. col. ij. et no. Bal. in. l. si qua per calũniam in pe. col. ad fi. C. de episco. et cle. ¶ Si non remittat posset potestas incurrere excõicationem et faceret ɔ preceptum legis diuine. ¶ Si remittit nõ peccat et securus est quod benefacit qz ẽt iudex ecclesiasticus faciet iusticiã sicut solet. De septima et vltima parte. An dictus Aluisius sit effectus incorrigibilis ex quo bis vel ter dr cõmisisse delicta enormia de quib' supra. et sic pp hoc amiserit puilegiũ clericale nõ curo tractare. qz satis est declaratũ per pdicta. ¶ Sed si vis videre quando quis incorrigibilis. vide Ant. de bu. et oẽs doc. in. c. cum non ab homine extra de iudicijs et vide textũ in cap. vt fame. extra de snia excom.

¶ Super taxatione expensarum. Quã quis est cõdemnatus propter delictũ et de expensis nulla facta est mẽtio an possint expense tractari.

Consi. xlij.

IN xpi nomine. Super expensis petitis taxari per venturinum de Soncino contra Galeatium ab horilogio. Duo sũt pncipaliter considerãda. ¶ Primum est an illa petitio taxationis sit apta et legitime facta vel non. ¶ Secundum posito quod sic. an ille expense taxari debeant necne. ¶ Circa primũ breuiter ẽ dicẽdũ quod illa petitio ẽ inepta. et ppea

dz Galeatius absolui ab obseruatiōe iudicij.vt.l.i.§.pe.ꝛ ibi no.ff. si mēso. sal.mo.dixerit.ꝛ habetur in.c.eraiata extra de iudicijs.ꝛ in.l.i.per.gl.ꝛ do. ff.de assessorib⁹.vbi gl.dicit qd iudex non dz admittere libellum ineptum sz ipsum respuere.maxie cū in casu nostro hec exceptio fuerit opposita. Qd aūt illa petitio sit inepta ptz qꝛ petit taxari expensas anteq̄ȝ in expēsis sit Galeatius condēnat⁹ q fieri non dz. ¶ Expēse enim taxari non debent nisi precedat eoꝝ condemnatio.qꝛ expēse non debenť nisi qs in eis condēnatus sit.vt probať in.l.si.C.prouo.nō est necesse .nec de iure cōi nisi ex interuallo lata snia in principali ,pōt in expēsis condēnari.l.terminat.Et ibi per Cy. ꝛ doc.C.de fructibus ꝛ litis expensis ꝛ est rō qꝛ veniunt iste expense offō iudicis vt no.gl.ibi ꝛ in.l.seuerit[er].in fi.C. de execu.q nō durat lata snia.vt.l.iiij. C.depo.nisi eadem die.l.Paulus.j.ff. de re iud.ꝛ istud non hz dubiū. ¶ Nec obst.si dicať imo est cōdēnat⁹ p sniaz do.potestatis ēt in expēsis.vt dicit vēturinus in sua petitione ꝛ replicationibus qꝛ hoc est falsum.In snia eīn solum est condēnatus Galeatius in libris trecentis cōi.ꝛ in alijs libris trecentis iniuriam passo videlz ipso venturino quas libras sexcentas soluat ꝛ in alio non est condemnatus. Et ideo cum petat taxari expensas.in qb⁹ dicit Galeatium esse ꝯdēnatuz.Et ex tenore snie dicat hoc apparere. Et tenore snie.apparet ꝯtrīū sequiť q ipse Galeatius dz absolui.facit q no.Bar. et doc.in.l.fi.C.si cer.pe. ¶ Nec obstat duz dř ꝓo q intelligitur condēnat⁹ vigore alterius statuti q vult q vbi iudex in snia non facit mētionē de expēsis.Intelligiť q vict⁹ victori sit.in expēsis cōdēnatus.qꝛ illud statutū loqtur in causis ciuilibus tm̄ ꝛ nō i criali bus qd ptz.qꝛ est ꝓpositum in ꝯ̄o libro statutoꝝ cārum ciuilium.ꝛ non i tertio in quo posita sunt statuta cārum criminalium.ꝛ sic statutum debet intelligi secundum titulum seu librum in quo positum est.l.imperatores.ff. de in diem adiectione.ꝛ.§.qbus in pͥma constōne codicis cuz simi. Nec obstat statutū q incipit In quacūq̄ȝ causa tā ciuili q̄ȝ criali q vult idē in criali q in ciuili quo ad condemnationez expensarū qꝛ illud statutū non vult q condēnatus in principali habeať pro cōdemnato in expensis.Immo vult q ad hoc vt expense debeanť ēt in causa criali.nō sufficit q ferať snia sup crie. sed reqritur q ēt feratur snia super expensis vt pz ibi dū dicit. Uictus victori debeat in expensis litis condēnari. Nā dum dicit debeat cōdemnari presupponiť q nō sit ipso iure condemnatus sed debeat cōdemnari per glo.notabilem in.l.in[ter]lali.C.de iu.om.iud. ꝛ in.l.iubemus.§.sane.C.de sa.san.ec. Item dū dicit victus victori apparet q nō comprehēdit vēturinū qꝛ nō fuit victor.ex quo non ,pduxit accusationē Nec obstat ſm statutū sub rubrica de insultibus.vulneribus ꝛ feritioꝝ incipit.q aliquē vulnerauerit qꝛ dū dicit compellať per do. potestatem vel iudicem maleficioꝝ ad soluendū vulnerato oēs expensas ꝛ cetera qꝛ illud statutū intelligiť si fuerit condemnatus per viam accusationis vel per viā cōdemnationis offō iudicis vt probatur per tex.cū gl.fi.in.l.seueriter.C.de execu.tu.Et hoc pz qꝛ verba referunť ad iudicem ergo cōpetit offō iudicis gl. est notabilis in.l.si soror.C.de collati. Cū ergo nō petat qꝛ ꝯdēnari in expensis ꝛ nō sit ꝯdēnatus.Ergo petitio inepta īō Galeatius dz absolui.

¶ Stante decreto principis q nullus possit dare de pāno in solutū laboratoribus artis lane sub pena tā dantibus q̄ȝ accipiētibus.Si oēs magistri ꝯuenerīt cū laboratorib⁹ de dādo ꝺ pāno nūq̄ȝ recipiendo decretum incidāt in penam.Et quid si post dictum decretum aliqui sunt effecti magistri q cōtrauenerūt.

Consi.xiij.

In xp̄i noīe

In christi nomine. Stante quodam decreto Illustrissimi et excellentissimi dni ducis mutine contra mercatores et artifices et laboratores artis lane. In quo inter cetera cõtinetur in primo capitulo q per dictos artifices et principales mutine nullo mõ dari possint ipsis laboratoribus aut alicui alteri nec per eos laborantes seu alicui pro eis eorum nominib' accipi possit aliqua pãni quantitas: quoquo mõ nec p eorum vsu nec vendẽdi causa sub pena solidorum viginti trium p quolibet brachio auferenda tam a dante q̃ a recipiente q̃ pena pro duob' tertijs applicetur et applicari debeat camere ducis. Et pro alia tertia accusatori. Item quod de ceteris rebus puta frumẽtis vino ac lignis solitaribus speciarijs et alijs rebus necessarijs excepto panno possint dare insolutũ ipsis laboratorib' pro duab' partibus mercedum ipsorũ laboratorum et pro victu et vsu eorum vt latius in dcõ decreto fit mẽtio vt supra cõtinetur. Quo decreto publicato mutine dci magistri artis lane destiterũt a laborari faciẽdo certis diebus sub ptextu quod non haberent tot pecunias cũ quibus possent laborari facere maxime in tanta quãtitate prout facere cõsueuerant. ac etiam vt possit melius lucrari dando insolutum de panno et alijs rebus quod videntes ipsi laboratores et itelligẽtes se pati maximum dãnum et interesse qr nihil poterant lucrari non laborando nec substãtare se et familiam suã. cõuenerunt cum ipsis magistris de laborando et de accipiendo panno et alijs rebus pro eorum mercede et ita cõtenti fuerunt et steterunt et obseruauert vsq in presentẽ diẽ sic dictum decretum a tempore quo fuit editum et publicatum nunquã fuit obseruatum nec ẽt ante ab aliquo de dictis magistris vel laboratoribus. Sz de communi cõcordia oẽs tam magistri q̃ laboratores qui tunc erant tempore publicationis dci decreti nunquam receperunt nec acceptauerunt dcm̃ decretum. Immo ei oẽs cõuenerunt vsq in hanc diem. ¶ Post dictam publicationẽ decreti per tres quatuor aut quinq annos alij inceperunt facere pannos. et ecce magistri artis lane qui videntes magistros antiquos nõ obseruare dictum decretum isti inceperunt laborari facere et dare de panno insolutum. ¶ Nunc vero elapsis. xiij. annis accusati fuerunt oẽs predicti magistri. et eo q' dicitur ipsos incidisse in penam decreti. qr cõuenerũt dã do pannum laboratoribus insolutum. ¶ Modo q̃ritur de pluribʼ. ¶ Et primo si omnes magistri artis lane q̃ erant tempore publicationis dci decreti et de voluntate et consensu laboratorum cõuenerũt dcõ decreto dando pannum insolutũ nec si vnq̃ receperunt aut acceptauerunt dcm̃ decretum inciderit in penã decreti. ¶ Scdo si prius p alią̃s tm̃ magistros et laboratores cõuẽtum fuisset dcõ decreto. et alij postea idem fecerint an illi secundi in penam inciderint. ¶ Tertio si alią̃ magistri post dictum decretum publicatum effecti sunt post aliquos annos et ipsi etiam similiter decreto contrauenerunt inciderint in penam. ¶ Quarto si per decem annos fuisset prescriptum illi decreto propter cõtrium vsum an illa prescriptio prosit ẽt quo ad penam non petẽdã. ¶ In christi nomine inuocata spũs sancti grã. Circa primũ dubiũ an oẽs magistri q̃ erant tpe publicationis et de volũtate et cõsensu laboratorũ cõuenerũt dictũ decretum nunq̃ ipsum recipiendo in penam inciderit. ¶ Et prima facie vr̃ dõmij q sic quia cum illud decretum fuerit publicatum vr̃ ligare cõuenientes saltẽ post duos menses vt in aut. vt facte noue cõstitutiones: et no. per gl. et doc. in c. cognoscẽtes ex de cõsti. et p gl. in data sexti libri. ¶ Nec licitum fuisse vr̃ q magri et laboratores venerunt cõ decretum principis prohibitiuum et preceptum. c. ij. ex de maio. et obe. qr inferior nõ habet potestatem contrauenięndi suo dño superiori. c. cũ inferior. de maio. et obe. Et

ad inferiores manet necessitas obse-
quendi vt in.c.q̇ in ecclesiaruȝ de ꝯsti.
ꝛ in .c.cū laicis.in prin.de rebus eccle
sijs non ali.cū si. ¶ Nec ꝯsensus olum
etiā laboratorum videtur sufficere ex
quo in decreto imponitur pena tā ma-
gistro danti: q̄ȝ laboratori recipienti.
arg.gl.in.l.qḋ cuiqȝ prestatur.ff.de re.
iu.in vlt.car.ꝛ ꝑ id qḋ ibi no.Bar.in.l.
si quis pro eo.in pe.col.ff.de fideius.
¶ Et maxime cū illud decretum fue-
rit factum pro bono publico illius ci-
uitatis mutine.vt ptȝ eius prohemio
in ver.Nos q̇ pro bono eiusdē ciuitatꝭ
nostre ꝛc.Et idō dcō bono seu iuri pu-
blico partes ipse priuate nō potuerūt
renunciare.l.ius publicum.ff. de pac.
cum si. ¶ Nec videntur excusari etiaȝ
ex eo ꝙ ꝯuenerint semper ꝑ.xij.ānos.
qꝛ tāto grauiora sunt delicta q̄to diu-
tius infelicē aīa detinēt alligatā.c.fi.
ex̄ de ꝯsuetu.Sȝ istis non obstantibꝰ
ꝯtrū credo esse de iure verꝰ vcȝ ꝙ nul
lus eoꝝ in penā inciderit. ¶ Et ꝙ hoc
sit verū ꝓbaṫ.Nam ad hoc vt valeat
lex ꝛ effectū ꝓducat.vel decretū ṗnci-
pis seu ducis qḋ hȝ viȝ legis iuꝛ no.i
l.v.in fi.ṗncipij.ff.de ꝟ.ob.ꝑ.Bar .et
alios.ꝛ ꝑ Bar.in.l.ij.fi.ff.de bono.pos.
ꝛ in.l.oēs populi.ff.de iust.ꝛ iur.ꝛ per
Bal.ꝛ doc.in Rub.C.q̇ admit. cum si.
tria sūt necessaria. ¶ Primū vt fiat ab
illo q̇ p̄t legē ꝯdere.xvj.di.fi. ¶ Scḋȝ
ꝙ sit publicata vt no.in.d. c.cognoscē
tes ex̄ de ꝯsti.cū alijs supra ad hoc al-
leg. ¶ Tertiū ꝙ sit recepta ꝛ vsu appro
bata vt approbaṫ.iiij.di.in istis ꝛ in.§.
leges.ꝛ in.§.hec ēt in p̄n.ꝛ ibi hoc no.
archi.q̇ tȝ ista tria eē necessaria.Et idē
tȝ Paul.de leaȝa.ꝛ Matheꝰ i ꝓhemio
clementinaꝝ in.§.vniuersitati. ¶ De
duobꝰ primis nulla est dubitatio. Sȝ
de tertio qḋ sit necessariū vt ēt sit rece
pta ꝛ vsu approbata est maior dubita
tio.ꝓ cuiꝰ declaratiōe ꝯsidero tres ca
sus. ¶ Unus est qn̄ non fuit lex vsu ap
probata puta qꝛ nunq̄ȝ casus legis eue
nit puta qꝛ nullus laborasset.ꝛ iste nō
est casus nr̄ sed illiꝰ q̄ōnis an ꝑ dissue
tudinē tollaṫ lex de qua habeṫ ꝑ Cy.
ꝛ doc.in.l.fi.C.de iure dn̄ij impe.in ꝓ
hemio instōnum in.§.igiṫ in fi.ꝛ ibi ꝑ
gl.ꝛ doc.in.l.de q̇bus.ff.de legi.ꝛ ꝑ gl.
in.c.si de terra ex̄ de priui.ꝛ per gl.xv.
q.vlt.cū multa in ꝟbo cōnubio in fi.cū
si. ¶ Scḋs casus est qn̄ lex fuit recepta
ꝛ vsu approbata.sed postea ꝯuentum
est.an tūc tollaṫ lex qḋ hēṫur in.d.l.de
q̇bus.ff.de legi.ꝛ in.c.fi.ex̄ de ꝯsue.Et
iste ēt non est casus noster. ¶ Tertiꝰ
casus est qn̄ lex nō fuit recepta nec vsu
vnq̄ȝ approbata sȝ eius casus euenit ꝛ
fuit ꝯfactum semper.ꝛ iste est casus
noster.qꝛ dcā lex fuit publicata ꝛ nūq̄ȝ
fuit obseruata.Immo postq̄ȝ euenit ca
sus legis. qꝛ inceperunt magistri la-
borari facere inceperunt ꝯuenire ꝛ nū
q̄ȝ legem seruauerunt in hanc vsqȝ diē.
Et in hoc mō dubitatur:an ex eo ꝙ nū
q̄ȝ fuit accepta nec vsu approbata sed
ei semper fuit ꝯuentum an illa lex va
luerit ꝛ habeat vigorem maxime quo
ad penam imponendam.Et alleg.Ar
chi.tenentem quod no.iiij.di.§.fi.hoc
ēt ꝛ idē tenet gl.ij.l fi.in.c.ii.ex̄ de treu
ga ꝛ pace que dicit ꝙ quādo ꝯstō non
est moribus vtentium approbata illi
quo non seruant legem non dicuntur
trāgressores legꝭ.Et ita tȝ Gof.ꝛ Inn.
ꝛ Card.ȝab.ꝛ facit ꝓ hac snīa.xij.di.c.
ij.ꝛ.xcvij.dist.proposuisti in fi.ꝛ hoc tȝ
quasi in terminis q̄ōnis nostre Ma-
theus in prohemio clementinaruȝ in
.§.vniuersitate refert.ibi ēt Card ȝab.
qō autē fcā fuit in his terminis. Ep̄s
tudertinus facit statu. excōicās por-
tantes perlas quod a nulla muliere
fuerat obseruatuȝ.querebatur an oēs
essent excōicate.ꝛ quod non sint excōi
cate alleg.iiij.di.non istis.ꝛ.c.seq.q̄ ꝓ
bant legē ꝛ ꝯstōnem vt leges debere
esse receptam moribus vtentium.Pro
quo ēt allegat quod no .Archi.j.di.c.l
istis.ꝑ quod videtur dicenduȝ mulie-
res posse cogi vt reciperēt ꝛ ꝟuarēt cō
stōnē.qꝛ.statuta ep̄i debēt obseruari de
malo.ꝛ obe.si q̇s venerit.Sic etiam di
cendū in casu nr̄o ex q̇ nec mḡri nec la
boratores vnq̄ȝ receperūt illā legē seu
decretū ducis qꝛ i illo decreto ēt ꝯtine
tur mādātes vniuersis ꝛ singulꝭ officia
libꝰ ꝛ subditis vt dcm̄ decretū obꝟuēt

& obseruari faciant. Et lz dictus Matheus vt refert Car.zab.in.d.§.vniuersitati dicat q imo nō seruātes & nō recipientes legē incidāt in penā qn pena est expressa in cōstōne quā ipso iure & ipso facto incurrūt seu inciderunt arg.c. vestra de locato.& de cōsti.c.ij.li.vj.&.xj.di.catholica. Et pt eē rō.q2 icōtinenti qd cōuentū est fit a lege executio.factr.c.pastoralis.§.fi.extra de appel.cū ibi no.p no.in.c.preterea.eo.ti.cū si. Tn quo ad penā q mandat infligi per cōstōnem vel legē.& sic q ipso iure nō imponit sz per snīam tz Mathe' predictus q non cadunt in penam per d.c.in istis.iiij. dist.quem dicit pcedere in hoc vltimo casu.& idē vult Anto. de bu.in.ca.j.extra de treu.& pa. ¶ Et fm istā opi.ista decisio est de directo qōnis nostre in fauorē magistrorum & laborator. q2 illud decretū principis nō fuit vsu approbatū nec receptū.et pena q imponit in decreto non imponitur ipso iure.sed veniret imponēda per snīaz qd pz q2 in eo dr sub pena.xx. sol.&c.que verba sub pena tali nō important vt pena sit imposita ipso iur.sz requiritur vt ferat snīa.vt not.gl.in.c.j.extra d sagittarijs.& in.c.sicut tuis.ex de simo.& in.ca.j.extra de eo q furtiue ordines suscepit.& glo.fi.in.c. cū esses extra de test.& gl.lxiiij.di.salonitane.et no.per glo.& doc.in.§.j.extra de loca. & lz glo. videatur dicere cōtrium cū glo. in.c.relatū extra de iure patronatus illaz declarat.& doc.in iuribus prealle gatis. ¶ Preterea hoc vr ēt determinare Bald.in aut.oēs peregrini circa fi.C.cōia de successionib'.vbi dicit q si est facta quedā reformatio cōtria statuto tn statutū an & post fuit seruatuz & practicatū qd cū reformatio nō fuerit more vtentiū approbata statutum valet.q2 nō dicit interruptū qd semp viguit.iiij.di.in his fz Inno. Et idem tenet Pet.de ancha.in.c.canonum statuta in.cxiv.col.extra de consti.in repetitione sua. ¶ Sic dicendū videtur in casu nřo q2 erat ius cōe fm q quilibet posset vedere de quibuscūq rebus suis qbus placeret.l.nec emere.C.de iure delibe.&.l.inuitū.C.de cōtrē.emp. fuit facta lex noua vt nō possint mercatores dare pannos insolutū que nūq fuit recepta.ergo remanemus in dispositione iuris cōmunis. ¶ Ulterius confirmo predicta per ea que not.singulariter an.d bu.in.c. parrochianos in vlt.col.in pnc.extra de decimis vbi dicit q lz consuetudo particularis alicuius loci in non soluēdo decimas.nō excuset.q2 nō hz iustum preciū. Tamen si est cōsuetudo vniuersalis populi vel prouincie.sicut in Italia quicquid scribat papa sua lex nō est moribus recepta vel de consuetudine abolita ipso tolerante.iō excusant a peccato nō soluēdo decimas per ea que habent in.c.q2 circa.d cōsangui.& affint. & in.c.j.de treuga & pace.& in.iiij.di.§. leges.& no. super Rub. de cōsuetudine per cōpostellanum.& Inno.in voto cōtinentie in orientalibus de cōuersione coniugator. cū olim. Et sic vult q duobus modis quis non ligatur aliqua lege vel consuetudine. vel quando non est vtentium moribus recepta vel cōsuetudine abolita. ¶ At in casu nostro illa lex principis non ligat neq ligauit ex quo nunq fuit moribus vtentiū approbata scilz a toto populo mutine videlicet ab omnibus magistris & laboratoribus. Iuxta not.in.l.inter oēs ff.qui satis.cogant.& in.l.j.§.interdum ibi omnes enīz auctores.ff.de vsufru. cū simi. ¶ Nec obstat si dicat. imo est facienda diffe.an lex vel constō permittat vel disponat.quo casu per disuetudinē idest per non acceptionez & cōtrium vsum tollit pōt poni exemplū in.ca.statuimus ex de maiori. & obe. & ita intelligat.viij. di.§. leges.&.§.fi. aut est prohibitoria vel preceptoria & tunc nō potest tolli ex eo q n acceptet immo ligat.ca.ij.de maiori.et obe.et ista fuit opinio Host.vt ipse & doc.no. in.c.j.de treuga & pace & allegat rōnez quia negari non pōt quin sal: a principio ad hoc obseruādū astrīgebāt cū adhuc i dissuetudinē nō abijsset. Ergo & hodie astringi debent cū tps non sit modus tollēdi vel inducēdi oblōnes.

l.obligationũ fere.§.placet.ff.de ac.et obl.nec in talibus excusat magistroꝝ auctoritas extra de bigamis.c.ij.⁊ de decimis a nobis.¶Quia ad hoc rñdetur ꝙ ēt si ista opinio esset vera vt lex nõ tollat ex eo qñ a populo nõ recipit si est prohibitoria vel ꝑceptoria sicut est in casu nostro.¶Tamen hoc dz intelligi ⁊ limitari qñ ptineret honorez dei vel publicũ principaliter. argu.l.ius publicũ cũ ibi no.ff.de pac.⁊.l.necꝙ pignus.§.priuatorũ.ff.de reg.iu.cũ simi.Secus qñ lex precipit vel vetat ⁊ tendit ad cõmodum priuatũ principaliter qꝛ tũc põt tolli qñ nõ recipit per eos ad quorũ vtilitatem principaliter facta est qꝛ ēt pacto ⁊ renunciatiõe tolli posset.vt notabiliter dicit gl.in.l.de qbus.ff.de legibus ꝙ in his terminis sequtur Anto.de bu.in.c.j.in vlt.col.eẽ de treuga ⁊ pace.¶Sed ita est in qõne nostra ꝙ dictũ decretũ siue lex ducis mutine fuit facta principaliter in fauorẽ priuatoꝝ vz laboratoꝝ qđ pz qꝛ ad eoꝝ instantiã ⁊ q̃relã facta est.vt ꝓbatur ex ꝓhemio dicti decreti.ibi etsiꝙ ad nos per eosdem laborãtes et mercenarios delata grauis querela. ex cuius prohemio põt argui.l.regula.§.⁊ lz.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.fi.⁊ ibi ꝑ Bal.⁊ alios.ff.de here.insti. cuz simi. Cum principaliter ad eorum instantiam ⁊ pro eorũ vtilitate hoc factum fuit vt ibi dz.sequtur ꝙ dz illud decretũ ꝑncipaliter fuisse factum ꝓ commodo eoꝝ.⁊ sic ad priuatã vtilitatẽ arg. l.si qs nec cãm cũ ibi no.ff. si cer.pe.et in.l.q̃ exceptionem.ff.de ꝯdi. inde.⁊ ꝑ nota.per. Bald.in.l.fina.C. de in ius vo.⁊ per doc.in.l.maximũ vitiũ.C.de lib.preteritis.¶Nec obstat ꝙ dz in ꝓhemio dcti decreti ibi. Nos q̃ pro bono eiusdẽ ciuitatis nostre ⁊ ipsorũ particularium ⁊ artificũ ⁊ laborantiũ ⁊c. Ubi dux mutine vr̃ fecisse dictum decretum principaliter ad vtilitatẽ publicam.⁊ pro bono publico ciuitatis arguendo ab ordine littere seu scriptu re.l.generaliter.§.quid ergo.ff.de fideicom.libe.⁊.c.si quis iusto impedimento de elec.in.vj.⁊ per not.in autẽ. hoc amplius.C.de fidei.cũ simi.

¶Quia ad hoc põt rñderi ꝙ illa verba debẽt intelligi pro bono ciuitatis scilz secundario.sed principaliter pro bono laboratoꝝ ꝙ pz ex verbis precedentibus in q̃bus dz decretũ fuisse factum ad instantiã eoꝝ.⁊ ẽt qꝛ in veritate respicit principaliter vtilitatem ipsoꝝ.Sicut dz de tutela que appellatur munus publicũ.⁊ tñ intelligit secundario.sed ꝑncipaliter priuatũ.qꝛ ẽ inuenta ad pupilloꝝ vtilitatem vt est tex.cũ gl.insti.de excu.tu.in ꝑnci.

¶Et forte cũ misterio dz simpl'r ꝓ bono ciuitatis.⁊ non dz ꝓ bono publico ciuitatis ad significanduz principal'r decretum fuisse cõstitutũ ad vtilitatem laboratoꝝ.⁊ in ꝯsriam ciuitatis.

¶Nec obstat ẽt si dicat ꝙ dicti magistri ⁊ laboratores nõ potuerunt ꝯueniri re dicto decreto ⁊ sic ipsum non recipere ex q̃ est imposita pena tã magistro danti pãnum ꝙ laboratori recipienti ergo et renũciari nõ potuit.nec exp̃sse nec tacite.per.l.qđ cuiꝙ in vlti.carta in fi.cũ his q̃ no.ibi gl.⁊ Bar.ff. de re. iur.⁊ Bar.in.l.si qs ꝓ eo.in pe. col.ꝟ. v.de fideiuss.⁊ in.l.amplius nõ peti.in ꝑn.vlti.col.ff.rem ra ha.Et no. exp̃sse Ja.de bel.in auc.vt scriptum exẽplar in fi.vbi dicit ꝙ qñ est ꝓhibitũ dare ⁊ accipere nõ licet recipere ẽt a sponte soluente per illum tex.⁊ per.l.fin.§.i. C.de re mili.⁊.l.deuotũ.C.de metatis li.xij.facit.c.statutũ est insuper cuz ibi no.de rescrip.in.vj.¶Quia rñderi pt ꝑdicta ꝓcedere qñ lex iam fuisset recepta ⁊ moribus vtentium approbata q̃ casu nõ posset cõtrauenire tacite.nec exp̃sse Secus si non fuisset recepta sicut fuit in casu nostro.iiij.dist.§.leges ⁊ vt dicit Lapus in alleg.sua.Stante ꝯstõne benedicti in sili questione.qñ ẽ taxatum charitatiuuz subsidium.et lz dicat ꝙ nõ audeat hoc affirmare propterea q̃ habent in.c.j.in glo.ij.de cẽsibus q̃ faciunt ꝓ ꝯtra.sed reliquit iudicio vniuscuiusꝙ. Tñ ista opi.tenenda est.maxime ꝑ ea q̃ habent l.c.j. extra de treuga ⁊ pace.⁊ ꝑ ea q̃ supra dicta sunt.Preterea pt itelligi illa pe

na apposita tam danti q̃ recipiẽti qñ alicui obseruassent dictũ decretũ ⁊ ali qui nõ. Secus si oẽs ꝯuenerunt antea q̃ vnq̃ fuerit recepta eadẽ rõne ꝑ ea q̃ no. Ant. de bu. in. c. parrochianos in vlt. col. in p̃n. extra de decimis vbi facit differentiã an aliq̃ ꝯueniant in nõ soluendo decimas an oẽs. vt. s. dixi. ¶ Nec ob. si diceret̃ negari non põt q̃ ista ꝯuentio. ⁊ sic ista ꝯsuetudo ꝯueniẽdi nõ habuit iustũ initiũ ⁊ sic nõ videt̃ valere ẽt ex tractu tpis. l. oblationum ferez. §. pl3. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊. c. fi. in p̃n. de ꝯsuetu. ¶ Quia r̃ndet̃ fm Ant. de but. in. c. ante fi. q̃ aliud est ius tolli. ⁊ tũc reqritur ꝯsuetudo legitima. ⁊ de ista loquimur. ¶ Aliud est ab initio nõ recipi. ⁊ tunc nulla reqritur ꝑscriptio. sed sufficit q̃ nõ fuerit sciẽte p̃ncipe ab initio nõ recepta si hoc principi cõstet. Idem ẽt si dcm̃ decretũ fuisset factũ ad honorẽ dei vel cõmodum publicũ p̃ncipalr̃ si p̃mũ genus tẽpore decreti editi nõ recipit. ⁊ superior sciens patitur. ⁊ sic tacite ꝯsenrit huic n̄ receptioni quo casu tale ius nõ ligat. iiij. di. §. leges fm Ant. de bu. in. d. c. j. in vlt. col. extra de treu. ⁊ pa. ¶ Sed in casu nostro l3 nõꝯstet expsse de scia p̃ncipis. vel3 q̃ sciuerit legẽ suã nõ fuisse receptam. tñ presumit̃ sciuerit. ex quo publice notũ erat q̃ p̃lo magistri desiiterunt per aliquos dies a laborari faciendo. ⁊ postea cõuenerunt cũ laboratoribus ⁊ dederunt p̃num. qui ẽt a suis curialibus emptus fuit per glos. notabi. in. l. si tutor. C. de pericu. tu. ⁊ ꝑ glo. in. l. j. in verbo ex hoc. ff. de reqren dis reis ⁊ no. Bar. in ꝯsi. xv. qd̃ incipit missus in possessionem in vlti. col.

¶ Nec ob. si dicat̃ q̃ ille glos. intelligi debent qñ qs morat̃ in loco in quo publice sciebat̃. S3 dux Mutine non stetit Mutine sed Ferrarie. Quia r̃ndet̃ q̃ immo vt mihi asserit̃ in facto ol an no post dictũ decretum ⁊ ante vsq̃ ad aduentũ illu. d. Herculis f̄ris sui. iuit ad ciuitatẽ Mutine vñ cũ ibi essent in terra publice p̄sumo ip3 hũisse noticiã dictũ decretũ suũ nõ fuisse receptũ et cũ ꝯuentũ maxime ꝑ officiales suos q̃ bus sub pena indignatiõis sue ⁊ arbitrio iniunctũ erat per illũ decretũ vt illud facerent obseruari. ⁊ maxime cũ ẽt esset publice notoriũ Ferrarie q̃ dictum decretũ nõ fuerit obseruatũ. propter qd̃ presumit̃ venisse ad noticiam principis per. d. gloss. in. l. si tutor. C. d̃ pericu. tuto. ⁊ per tex. in. c. quosdã cu3 glo. ⁊. c. quanto. extra de presump. cum simi. ¶ Et si istud esset ve3 q̃ dux Mutina sciuisset vere vel p̃sumptiue q̃ decretũ suũ non fuerit receptũ ⁊ aliter nõ prouideat. res ista nõ haberet aliquod dubiũ ꝑ predicta. ¶ Quinimmo ẽt si nesciuisset vere vel p̃sumptiue tñ adhuc teneo q̃ dicti magr̄i nõ inciderunt in aliquã penã per p̃dicta. Et maxime ex quo fuit publicatũ illud decretum cũ illa c̃la q̃ officiales sub pena ⁊c. facerent illud obseruari. q2 scia ⁊ taciturnitas officialis ẽt si nõ esset scia sufficiens pro scia principis. tñ q2 magistri ⁊ laboratores crediderũt q̃ eẽnt officiales principis contenti. postquã nihil vnq̃ dixerũt nec obseruari fecerunt. verisilr̃ eñ credere potuerũt q̃ princeps fuerit cõtentus. q2 si non fuisset contentus officiales incidissent in penã quod nõ est credendũ per ea que habentur in. l. si ꝓcurator. ff. de ꝯdi. indebi. ⁊ in. l. j. §. si ꝓcurator. ⁊. ff. si quis iusdicenti ĩnõ obtẽperauerit. ⁊. l. marito. ff. pro socio cũ simi. Et sic ista credulitas vr̃ eos excusare a pena. q2 quelibet cã ẽt iniusta excusat a pena vel a dolo ex q̃ sequat̃ pena. l. igit̃. §. 4. ff. de liberi cã. Et no. glo. in. l. si plagij. ij. C. ad. l. fal. de plagiarijs ⁊ in. l. 4. in fi. ff. d̃ abigeis. ⁊ gl. ij. magna in fi. l. l. j. §. si ꝓcura. ff. si qs iusdi. nõ obtemperauerit cũ simi. ¶ Nec obstant arg. supra pro altera parte deducta ⁊ p̃mo dum dixit q̃ lex vel cõstõ ligat a parte publicationis saltem per duos menses. q2 illud est ve3 qñ est recepta moribus vtentiũ alias secus. vt p3 ex p̃dictis. ¶ Nec obstat dũ dixit q̃ inferior non põt venire ꝯ legẽ superioris q2 imo ꝑt nõ recipiẽdo maxie qñ interuenit volũtas eorum ad quorum vtilitatem p̃ncipaliter facta est vt dixi. facit quod

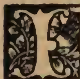
no. Arch. xi. di. in his circa fi. ¶ Reliqua argumenta pro pma parte deducta sunt sublata per ea q dicta sunt. ¶ Unde cōcludo circa primū dubium q ex quo dicti magistri nunq recepe rūt dictū decretū z oēs a pncipio post publicationē elapsis qbusdā dieb9 cō trauenerūt devolūtate z cōsensu labo ratoꝝ nec dux mutine. aut ei9 officia les vnq 3dixerunt q in penā decreti nō inciderūt. ¶ Circa sm dubiū principale. an si pri9 per aliquos tm magistros. elaboratores cōtrafactū fuisset dicto decreto z alij postea idē fecerit an illi sōl in penā iciderint. Et breuiter in hoc puto ita, dicēdū qd ex q primi inceperūt 3trauenire decreto z nō puniebāt. z officiales munite q tenebātur sub pena illud obseruari facere z nō faciebāt ducti isto errore etiā si esset iniustus. puta q primi icidissent in penā q nō dico ex quo nunq fuit p aliquē receptū vt dixi in pcedenti dubio principali; excusarent a pena dicta. l. igit. §. i. cū alijs supra ad hec allegatis in proximo dubio precedenti circa fi. Et pro hoc facit q dicam plenius in sequēti dubio principali quia depēdēt ab vno fundamēto. ¶ Circa tertiū dubiū principale si aliq magistri post dictū decretū publicatū esse eti sunt post aliquos annos z etiā ipsi simpliciter decreto cōtrauenerunt, in penā iciderint. ¶ Et vltra ea que dicta sunt in primo z scdo principali te neo sine dubio istos nō incidisse in aliquā penā q cū ipsi noui fuerint magistri z viderint oēs magistros impune dedisse pānum laboratoribus per tres aut quatuor annos nō cōtradicēte principe nec cōtradicētib9 eius officialib9 verisimiliter credere potuerūt illud decretū nō ligare q i eo statuto in quo inuenerūt; dictos primos magistros in eo potuerunt iudicare vez vt possent dare; pānū laboratorib9. ar. l. moneor cū ibi no. per glo. z doc. C. de seruis expor. z. l. ruptilia polla. et ibi Barto. z alij. ff. de cōtrahē. emp. z per no. in. c. si iudex laycus de sen. excom. lib. vi. Et q q alij faciūt q cēsent eodem iure. ita facere debet. c. di. contra morem z probat in. c. stipite. z ibi glo. i vbo i alijs et ō cēs. ¶ Et posito q illi pmi errassēt; th iste cōis error excusa rent supuenientes saltē a pena p no. i. l. barba. Phil. ff. de offi. preto. z in. l. i. C. de testa. Et hec probat per id q not. Pet. de ancha. in. c. cū venerabilis per gl. i. in fi. extra de cōsuetudine q dicit q cū qdam rector ville fecisset plures ponere in cōpedibus fuit, cōtra eū formata inqsitio q ipse tenuerat priuatos carceres cōtra totū titulum. C. de priuatis carcerib9. z ipse probauit q sui maiores ita facere cōsueuerunt et fuit absolutus. ¶ Et pro hoc etiā allego q no. Bal. in. c. i. in fi. i. col. in ti. de cognitione feud. vbi dicit eleganter q in ciuitate perusij sunt tres conseruatores monete z quādo fiūt solutiones in cōmuni cōsueuit notari9 ponere nomina omniū trium licet vnus sit absens z tamē propter cōsuetudinem ita scribent inexcusantur. Allegat ea que habentur per Host. in. c. quanto. extra de his que fiunt a prelato sine consensu capituli. ¶ Et dicit q eadez ratione defenduntur notarij cōis purij q sunt rogati vltimo die officij. si ad illum diem ponunt solutiones. q fiūt ipsis massarijs. quia consuetudo ipsos excusat. vnde concludit q vbi est bona mens et intentio ibi non potest esse falsitas. z sic nec pena. Et idez in effectu vult Host. z Anto. de but. in. c. ij. in fi. extra de fid. instru. et dominus Angel. de are. in suo tractatu malefitiorum in glos. in verbo falsario in. i. col. in fi. z facit q no. Bald. in. l. vnica in. xij. col. ver. modo sequitur alia qō. C. de confessis. ¶ Et intelligo predicta non solum quando esset introducta consuetudo. puta per decennium sed etiam quando minore tpe. ita tamē q publice litere arbitraret q tūc illō faciēdo nō dr qs peccare nec dnm cōtēnere nec in penā aliquam icidere pōt. vt pbat optime in. l. qs sit fugitiuus. §. apud labeonē. ibi qd ei publice facere licere arbitrat. ff. ō edil. edi. z qd ibi no. bar. q dr p illū tex. elegāter

ꝙ si qs facit aliquẽ actũ q̄ estimat cõiter licitũ. ɔ̃triũ tñ est in veritate. q2 sapit vsurariam prauitatem ꝙ ex hoc nõ dr̃ vsurari⁹. ⁊ sic nõ põt tanq̃ vsurari⁹ puniri. ¶ Itẽ ꝑ hoc ẽt adduco qđ no. Gandi. in suo trac. de malefi. i rub. de rebus vetitis ex̃ districtũ in .j. col. ꝟ. Itẽ q̄d si in statuto ɔtinet. vbi dicit notabilr ꝙ si statuto cauet ꝙ nulli⁹ de nocte ante pulsationẽ campane portet certas res extra ciuitatẽ. vel ꝙ nullus possit ire ꝑ ciuitatẽ sine lumine et aliqs surrexit de mane credẽs cãpanã esse pulsatam fecit ɔ̃ dictũ statutũ: nũ q̄d debeat puniri? ⁊ tꝫ. qđ non dicẽs ꝙ ita terminauit mutine Guido de suzaria ꝑ dictã. l. qs sit fugitiuus. §. idẽ labeo. sꝫ debuit allegari dcm̃. §. apud labeonẽ. ¶ Itẽ allego ẽt illđ qđ hr̃ in. l. si negocia. ff. de neg. ge. vbi dr̃ qđ si custos aĩaliũ dimisit aĩalia in pascuis. vbi cõiter solebant dimitti ⁊ lup⁹ ea comedit excusatur ꝑ dcm̃. §. apud labeonẽ. ⁊ ita tꝫ Cy. in. l. nemo in vit. q. C. de epi. audi. ⁊ ibi Bal. ⁊ doc. ⁊ Alb. l. d. §. apud labeonẽ. ⁊ l. d. l. si negocia. ⁊ ibi doc. ⁊ in. l. pign⁹. C. de pig. ac. ⁊ facit ẽt id qđ no. bar. in. l. pe. ff. ad. l. iul. de adul. ¶ Itẽ hoc ẽt ꝓbat alia rõne q2 q̄libet cã iusta excusat a pena legali. vt no. Jo. an. l. c. j. de elec. li. vj. in nouella. Et excusat ẽt a pena arbitrali. vt no. bal. in aut. gñaliter in. iiij. col. in fi. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ excusat etiã a mora l. sciẽdũ. ff. de vsur. ⁊ no. lud. de Roma i. l. si mora in. iij. col. ff. so. ma. ¶ Item plus dico ꝙ nõ solũ iusta cã. sed ẽt iniusta excusat a pena siue dolus req̄ratur vt. l. igit. §. j. ff. de lib. cã. ibi iustis rõnib⁹ duct⁹ vel nõ iustis ⁊ ꝓbat per glo. q̃s allegauit i p̃cedẽti dubio pñcipali. Siue ẽt req̄rat lata culpa q2 lata culpa ignorare qđ oẽs sciũt. l. lata culpe. ff. đ ꝟ. sig. gl. ordi isti. q̄. mo. re. ɔ̃h. oblig. in §. pe. ⁊ hr̃ ꝑ gl. ⁊ Bal. in. l. qđ nerua. ff. depositi. ¶ Sꝫ i casu nr̃o ad hoc vt ɔ̃faciẽs incidat in penã pecuniariã requiritur salteꝫ lata culpa. vt no. Bar. in. l. j. §. nos aũt ff. si quis testamento liber esse ius. fuerit que lata culpa dici non põt in casu nostro quã tum ad istos secundos magistros ex quo repererunt alios omnes ita publice fecisse per dictum. §. apud labeonem cum si. ⁊ si posset eis secũdis magistris imputari ꝙ fuerint negligentes in inquirendo si illud decretũ erat sublatum vel non. Ista appellaretur leuis culpa. vt no. glo. in. d. §. pe. ⁊ per Bar. l. d. l. qđ nerua. ⁊ per canonistas in. c. si. extra de deposito. que leuis culpa non sufficeret ad penã ẽt pecuniariam imponendã. vt no. Bar. in. d. l. j. §. non autem. ff. si quis test. li. esse iussus fuerit. ⁊ Bar. in. l. iuste possidet in fi. ff. de acquiren. possessio. ⁊ ibi per doctores post eum. ¶ Et iõ ex p̃dictis cõcludo ꝙ dicti scõl magistri q̄ dederũt de pãno laboratoribus nõ inciderũt sine dubio i aliquã penã. ¶ Circa quartũ ⁊ vltimũ dubium principale. Si ꝑ x. annos fuisset p̃scriptũ illi decreto ꝑ ɔ̃triũ vsum. puta qñ prius fuisset recepũ iuxta no. in. c. j. extra de treu. ⁊ pa. an illa p̃scriptio ꝓsit ẽt q̄ ad penã nõ petẽdã ɔ̃ illos q̄ pri⁹ in eã icidissent.

¶ An si quis fuit cõdẽnatus ad standum sex mensibus in carceribus ⁊ ad soluendũ debitũ. ⁊ in lib. xl. camerę eo ꝙ eripuerit aliquẽ per vim de manib⁹ familię ɔdẽnatũ pro debito priuato i lib. xl. talis ɔdẽnatio, fuerit legitime facta. ¶ Et de coaceruatione penaꝝ stante statuto ꝙ baunitus possit impune occidi etiam qñ pena applicat parti ⁊ fisco. ¶ Officiales Taruisij de Mccccxlviiij. ad instantiã ⁊ req̄sitionẽ ser Petripauli de galeto ciuis taruisij ⁊ Antonij Bassanini ceperũt Albertinum molendinarium de septimo. ⁊ ligauerunt causa ipsum ducendi taruisium. qui albertinus erat debitor dicti ser Petri de galeto i libris triginta tribus ⁊ in expẽsis legitimis vt apparet per sententiam voluntariam. Et erat debitor dicti Antonij Bassanini i libr. quindecim prout officiales retulerunt pro dicta summa ipsum pignorasse. ¶ Postquam capturam Dominicus filius Albertini molendinarij de morgano. Uen-

dramīnus dictus tosonus de morgano ⁊ Baptista filius mactanis de septimo fecerunt insulatū ꝯ dictos officiales. et de manibus dictoꝝ officialiū arripuerūt. Propter qđ fuit facta denūcia ⁊ q̄rela ꝯ p̄dictos tres. Tādē d. ptās taruisij p̄ p̄dictis ꝯdemnauit Dñicū ⁊ Uendraminū ⁊ Baptistā ad standū per tres mēses i carcerib⁹ Et q̄ q̄libet eoꝝ teneret ad solutionē debiti. pro quo capt⁹ fuerat dict⁹ Albertinus. dūmodo tātū vna solo fiat. ¶ Item condēnauit dictos Dñicum ⁊ Baptistam in lib. xl. paruoꝝ cōi pro quolibet. Uendraminū vero in lib. quinquaginta quoꝝ medietas sit pcussi et alia cōis ⁊ in expēsis vigore arbitrij sui. ¶ Deinde Ioānes ⁊ Priamus de septimo interfecerunt vt d; dictū Dominicū filiū Albertini ꝯdēnatū vt. s. Et de dicto homicidio facta est denūcia vel querela corā iudice maleficio rū. Taruisij vbi ꝯparuerūt parētes dictorū Ioānis ⁊ Priami dicētes q̄ contra eos p̄cedi nō pōt. q: dict⁹ Dñic⁹ Albertini potuisset ipune occidi vigore statutoꝝ Taruisij ex quo erat ꝯdēnat⁹ vsq; ad summā. l. lib. vt. s. dictuʒ est. queritur quid iuris.

Consi. xiiij.

N christo nomine. Ac inuocata spirit⁹ scti gratia. ¶ Pro declaratione p̄ntis cōsultationis tria dubia sūt examinanda. Primum est an dictus Dñicus occisus fuerit iure ⁊ legitime ꝯdēnatus vltra summā quinquaginta libraꝝ paruaꝝ. ¶ Secundū posito q̄ sic. an dicte summe cōdēnationum coaceruari possint ⁊ debeant quo ad hoc vt potuerit vigore statuti impune occidi. ¶ Tertium posito q̄ dicte pene non sint coaceruande an saltē possit dici q̄ dict⁹ Dñic⁹ habeat̄ p̄ ꝯdēnato in pena quinquaginta librarum applicanda fisco. ita vt potuerit impune occidi. ¶ Circa p̄mum dubium videtur prima facie dicendum q̄ dictus Dominicus nō fuerit legitime condemnatus vigore statuti taruisij positi in li. ij. tractatu nono sub Rub. de pena auferentium illos qui conducuntur in fortiam cōmunis taruisij quod dicit q̄squis rapuerit vel alias fecerit vel p̄curauerit cū effectu nec captus vel detētus ad manus. d. potestatis ⁊ in fortiā cōis taruisij puenerit si talis rapt⁹ cōdēnat⁹ vl ꝯdēnād⁹ i pecunia in eadē q̄ntitate pecunie ꝯdēnet cōi taruisij q: illō statu. vr̄ loq̄ solum de captis vel detētis p̄ aliquo maleficio vel occasione alicuius condēnationes facte cōi taruisij vel occasione alicui⁹ bāni vt p; in p̄n. illi⁹ statuti ibi p̄cipim⁹ q̄ si aliqueʒ captū vel detētum occasione alicui⁹ maleficij s ꝯdēnationis vel banni. Et ideo dū dicit infra i eodē stat. si rapt⁹ erat ꝯdēnat⁹ vel ꝯdēnād⁹ i pecunia i eadē q̄ntitate pecunie ꝯdēnet̄ cōi taruisij vr̄ q̄ itelligat̄ de cōdēnatiōe fcā p̄ aliquo crīe cōi taruisij. vt sc; eripiēs teneat̄ illam soluere cōi taruisij. et sic non vult loq̄ de ꝯdēnato vel cōdēnando ciuiliter alicui p̄ debito in q̄ntitate pecunie. ¶ Secundo posito q̄. d. statutū loqueret̄ etiā de ꝯdēnato vl̄ condēnando ciuiliter parti. Tamē ē aliō statutum in libro tertio tractatu. ij. c. xvij. sub Rub. q̄ ꝯdēnationes intelligant̄ esse facte fm̄ formā statutoꝝ in quo d; q̄ si aliqua cōdēnatio facta vl̄ fienda de quocūq; delicto vel maleficio, cōmisso vel cōmittendo instituta vel apposita vel erit ad vltra vel preter formā statutoꝝ cōi taruisij editoꝝ ⁊ factoꝝ super ipso maleficio vel debito puniēdo augēdo vel minuendo penā q̄ illud q̄ ē vel erit p̄ nō instito habeat̄ ⁊ itelligat̄ ⁊ itelligi debeat cōdēnatio facta esse fm̄ formā statutoꝝ super ipso maleficio puniendo editorum non plus vel minus quoq̄ō. Cū itaq; dictus Dñicus albertini nō cōmiserit aliud delictum q̄ꝫ q̄ eripuit per vim de manibus dictorum officialium dictum Albertinum molendinarium debitorem condemnatum p̄ sententiam voluntariam in lib. triginta tribus Petro paulo de galeto ⁊ dicat̄

fuisse debitor in quindecim lib. Antonij bassanini et sic in totum esse debitor in .xlviij. lib. d. potestas nõ potuit ipsum dominicum condemnare nisi i xlviij. lib. communi taruisij. vnde si cõdẽnauit ipsum in .xl. lib. communi taruisij. vt fecit cõdemnare potuit quia i minus cõdẽnauit q̃ dicat statutũ. Sz iniustum cõdẽnauit vnũquẽq ad solonẽ debiti p quo captus fuit Albertinus molendinarius vr̃ q non fuerit legitime condẽnat' qz statutũ hãc penam nõ imponit. et iõ vr̃ q vigore alterius statuti p̃dicta sub Rub. q cõdẽnationes etc. Illa cõdẽnatio facta de soluendo debitũ p quo fuerat captus dictus Albertinus molendinarius intelligatur non esse bene facta ex quo est preter et cõ formam statutorũ taruisij quib' vr̃ esse stãdũ. l. oẽs populi. ff. de iusti. et iure cũ si. ¶ Preterea p impositionẽ pene a statuto factã vr̃ esse recessum a pena legali qñ vtraqz pena procedit ex eodẽ delicto vt fuit in casu nostro. l. senatus et ibi bar. hoc tz. ff. de accu. et Ang. hoc tz i auc. de sanctissimis ep̃is. §. fi. et plene no. p Saly. in. l. q̃ sepulchra. C. de sepulchro iud. Et maxie cũ statutũ dicat expss̃e q pena nõ põt augeri vltra statutũ. et sic vr̃ recedere ab oĩ alia pena. et bar. in. l. fi. C. de aqueducta li. xj. l. q̃ cum vno. §. q̃ post. ff. de re mili. Et maxime hoc vr̃ dicendũ in casu nõ et p̃dicto statuto i quo dr̃ in fi. q sit pcisum p no. in. c. ij. extra de rescrip. ¶ Postremo ex alio capite videtur qd nõ potuerit iponere illã penaz de soluendo debitũ ex quo nõ fuit petita. l. vt fund'. ff. cõmu. diui. l. fi. C. de fideicõ. li. et. c. lz heli. extra d simonijs. Itẽ si fuisset petita non vr̃ qd potuerit cõdẽnari ad summã debiti p quo capt' fuit sz solũ ad sũmã veri debiti ar. l. j. i fi. q̃ cũ. l. seq. i pri. ff. ne qs eũ i i' vo. est vi eximat. ¶ Sz his nõ obstantibus teneo cõtrium esse verius de iure nã de iure cõi ille q̃ eximit debitorem etiã priuati de manibus familie siue officialium tenet ad soluẽdũ debituz creditori ac si p debitore fideiussisset. vt ẽ casus valde notãd' in. l. quotiẽs. C. de exacto. tribu. lib. x. et ibi hoc tenet And. de baruloci. et Bal. et idẽ tz apte bal. l. j. l. additos. C. de epali aud. et ang. de are. insti. de act. in §. penales. in p. adde q eximẽs captũ et tenet ad penã ex edicto. ff. ne qs eũ q̃ in ius vocatus est vi eximat. l. j. in prin. eo. ti. q̃ pena ẽ q̃nti ea res ab actore estimata est de q̃ est cõtrouersia. l. si p alium. §. j. ff. ne qs eum qui in ius vo. est vi exi. et ibi doc. et dictã pena est mera pena. qz p ipsam nõ liberat debitori p̃ncipalis. l. fi. eo. ti. et ibi hoc tz glo. et doc. Et ideo cũ illa pena applicet creditori ad cui' instãtiam captus erat debitor q̃ de manibus familie ereptus est vt fuit dict' Dñicus. Et statutũ q iducit aliã penã eripiẽti: videlz q cõdemnet cõi taruisij in eadẽ quãtitate in q̃ debitor captus erat cõdẽnat' vel cõdẽnand' suo creditori sequit qd per hanc penã de nouo impositã an statutũ nõ vr̃ esse recessuz a pena predicta imposita de iure cõi p eodez delicto ex quo expresse non dr̃ in statuto qd tollat pena iuris cõis. vt pbat in. l. quotiẽs. ff. de actio. et oblig. et in. l. j. §. dixit aliqs. ff. de publi. et in. l. q̃ sepulchra. C. de sepulchro violato. et. l. q̃ cum vno. §. q̃ post. ibi recessum est a capitis pena a cõtio sensu ff. de re mili. ¶ Item hoc probatur ratiõe. qñ lex noua imponit minorẽ penã q̃ imponat lex antiqua nõ reuocãdo penã legis antiq̃ vtraqz debet vt est tex. in. l. j. §. dixit aliqs. ff. de publicanis. Sz de iure cõi pena eripientis aliquẽ de manib' familie est et vltra verã estimationẽ debiti. vt. l. si p aliũ. §. j. ff. ne qs eũ q̃ i ius vo. ẽ vi exi. ¶ Et pena stat. est minor qz est solũ in eo in quo debitor erat cõdemnat' vel cõdemnãd' ergo p ipsam non tollit pena iuris cõis. Et maxime cum intentio statuentiũ sit grauare vi eximẽtes etiaz vltra ius cõe qd pz. qz etiã in pena corporali. ponitur similis pena corporalis eripienti. et iõ non dz intelligi vt videat velle recedere a pena iuris cõmunis qz cũ tendat statutũ ad augendã penã non dz intelligi vt eã minuat per. d. l. j. §. dixit aliquis. ff. d publica.

¶ Et quia ea q̄ sūt īducta ad augmē-tū nō debent opari diminutionē.l.le-gata inutilr.ff.de legatis primo.⁊.ff.de leg.p̄stādis. ¶ Itē hoc pbat alia rōne qñ pena imponit a lege veteri.q̄ sit applicanda viri.puta pti.⁊ lex no-ua supueniēs imponit ēt penā pro eo dē delicto applicanda fisco.p hoc nō vr̄ tolli pena antiqua ex quo applicā-tur ille pene diuersis.argu.l.si ex duo-bus.de tutelis ⁊ rō.distra.est arg.ei⁹ qd̄ no.Bar.l.d.l.j.§.dixit aliquis.ff.d publicanis.vbi dicit qd̄ qñ contra di-uersos ponit pena vna p aliā nō tol-lit.ita vr̄ dicēdū c̄z qñ applicat pena diuersis. ¶ Nō em̄ est credendū q̄ sta-tuentes voluerūt auferre penam.que veniebat applicāda parti.s. credito-ri.⁊ eā applicare.fisco.qr in dubio sta-tutū non dz intelligi vt corrigat ius cōe maxime in dānum tertij.l.ij.⁊ ibi plene no.C.de nora.⁊ in.l.fi.§.in cōpu-tatiōe.C.de iur. delib. ¶ Itē probat sic.qñ dispositio in vna lege est gene-ralis.⁊ in alia ē spālis.generi p spēm non derogat.vt hr̄ per glo.in.l.sena-tus.ff.de accusa.⁊ p Cy.in.l.nō dubiū C.de legib⁹.⁊ ita elegāter dixit Bar. fm Dy.l.l.j.§.j.ff.de no.ope.nū. ¶ Sz pena iuris cōis in casu nr̄o est genera-lis.vt in toto ti.ff.ne quis eum qui in ius vo.est vi exi.⁊ pena statuti ē spā-lis quo ad aliquos casus.ergo p ipaz nō tollitur pena iuris.qr si species nō derogaret generi nihilomin⁹ gn̄i di-uerso derogaret per ea q̄ habent in.l. generi per speciem derogat ⁊ in.d.l. senat⁹.ff.de accu. ¶ Itē p hoc facit q̄ no.Bar.in.l.j.in prin.ff.vi bono. rap. ⁊ Bal.in.l.in cū.C.de furtis.vbi vr̄ te-nere q̄ lex noua īponēdo penā nō vr̄ tollere penā ipositā p aliaz.l.āntiquā. ¶ Et istam partem teneo esse veriorē p̄sertim cum vt dixi iste pene appli-centur diuersis ⁊ scda sit minor prla. ¶ Nec obstant alleg.in ɔ̄trium supra. Et primo non obstat dum dixi q̄ statu-tum de auferentib⁹ illos q̄ conducan-tur in fortiam cōis tarusij.loq̄ vr̄ so-lum de condemnatis vel condemnan-dis criminaliter fisco.i.communi. tar-uisij.quia respondetur q̄ imino loqui-tur de condemnatis vel condemnan-dis etiam ciuiliter alicui vt p̄z in eo-dem statu.in prin.ibi vel alia quauis cā q̄ verba sunt generalis.⁊ generalit debēt itelligi.l.j.§.gn̄aliter.ff. de leg. p̄stādis ⁊.l.l fraudē.§.fi.l fi.vbi ē opti-mus tex.ff.de testa.mili.⁊.xix.di.si ro-manoꝝ cū si. ¶ Nec obstat si dicatur statutū dicit alia quauis cā intelligi dz de simili p̄cedentib⁹.qr dictio ali⁹ alia aliud significat similitudinē.vt ē glo.notabilis in.l.si fugitiui.C.de ser-uis fugi.⁊ pbat i.c.sedes aplica.⁊ ibi hoc etiam no.extra de rescriptis cum si.qr dictio quauis tollit ɔ̄trium nā dū dicit alia quauis cā includit oēs al's cās similes ⁊ dissimiles maiores vt ē tex.cū gl.valde notabilis l cle.j.i ver-bo quauis.de re iud. Itē p hoc opti-me facit glo. notabilis in.l.si pupilli .§.idē ait.in verbo ipso gestu.ibi si au-tem aliquo mō.ff.de nego.gestis. per q̄ gl.dixit eleganter Ang.de pusio in ɔsi.suo.cclxxxvij.q̄ incipit l nole dn̄i ⁊ sue matris ⁊c. Uiso themate supradi-dicto in.iiij.col.q̄ ista verba quouis mō iportāt ex significatu oēm descri-ptionis formā idē quascūq formas ⁊ modos excogitabiles. ¶ Itē p hoc ēt optie facit qr illa clausula quouis mō vacet cōprehēdit oēm modū vacandi vt no.dn̄i de rota i decisiōe sua.xxvij. ⁊.cxxxviij.⁊ lapus in.c.susceptū de re-scriptis. ¶ Nec ob.q̄ scdo loco dixi q̄ statutū positū in.xxxij.c.vult q̄ iudex non possit augere vel minuere penaz appositā fm ius statuti.⁊ q̄ intelligi debeat facta cōdēnatione fm formaz statutoꝝ q̄ p hoc q̄ ɔdēnauerit Dn̄i-cū ad soluendū debitū creditori nō vr̄ penā auxisse.sed aliā penā a iure cōi statutū iposuisse q̄ sibi nō fuit phibi-tū.vt.s.declaraui. ¶ Aliō em̄ penam vnā augere.aliud ē diuersaz penā im-ponere.qr augmentū p̄supponit penā q̄ augmentet vt de se p̄z.vnde statu-tū vult qd̄ pena iposita vt cōdēnetur ante in eadē quātitate qua erept⁹ de manib⁹ officialis erat ɔdēnat⁹ vel cō-dēnād⁹.Ista nō pōt augeri vel minui

in ↄdēnando plus vel minus sed con dēnare in alia pena īposita a iure illō statutū non ꝓhibet si de iure cōi īpo= ni potest. ¶ Nec est verū qḋ ꝑ īpositio nem noue pene factā a statuto videat̄ recessum a pena īposita de iure cōi cū diuersis applicent̄ vt di.s. ¶ Et licet statutū dicat ī fi. ꝙ sit ꝑcisuꝫ sigr̄ ꝙ illō statutū sit inuiolabile. vt no. Bald. in l. clari. C. de fideicō. vel quod sit stri= ctum ius ita qḋ ab eo nō possit recedi. vt no. Bal. in. l. si cām. C. de executiōe rei iud. nec tollit quominus locū ha= beant alia iura cōia vt no. Canoniste in. c. ij. extra de rescrip. ꝛ ꝑ Rayneriuꝫ de forliuio in. l. oēs populi. ff. de iusti. ꝛ iure. ¶ Nec obstat dū dixi ꝙ non po tuit potestas condēnare in soluendo debitū creditoribus qꝛ non fuit peti= tum qꝛ illud ꝓcederet si ageretur ci= uiliter ad partis instantiā. Secus si agit̄ vel ꝓcedit̄ criāliter sicut fuit in casu nostro. qꝛ in criālib' nō est neces= se vt ↄcludat̄. vt no. in. c. lꝫ extra de si= monijs. ꝛ. j. q. iiij. qꝛ presulatus. ꝛ hoc tenet Bal. in. l. ꝛ si seuerior. C. de his q̄ no. infa. ¶ Nec ob. dum dixi ꝙ nō vr̄ ꝙ potuerit Dn̄icus condēnari nisi in sūma q̄ appet ipm̄ esse debitorē. Vi= delicet in dictis trigintatribus libris ī qb' appet snīa volūtaria ꝛ nō ī alijs xv. ḋ qb' nihil appet nisi ꝑ relationeꝫ nūciorū. ¶ Qꝛ ad hoc vt illa pena pos sit imponi non est necesse ꝙ probet̄ de debito. sꝫ sufficit ꝙ fuerit captus rite ad petitionē asserētis se creditorem. licet nō sit. nec audit̄ eximēs ēt si ve= lit probare qḋ ille nō erat creditor. vt l. sed eximendi. §. j. ꝛ. l. se. ff. ne qs eum q̄ in ius vo. est vi eximat. ꝛ singulr̄ di= cit Ang. in. d. l. sed eximēdi. §. j. in fin. qḋ dicit esse tenendū menti perpetuo Et idō cū nunc̄ referāt habuisse taleꝫ cōmissionē pro debito. xv. lib. in du= bio est eis credendū. l. magis puto. §. ne passim. ff. de reb' eoꝝ. nec ꝑ parte eximētis vel alteri' pōt ꝓbari ↄ̄riū q̄ ad euitationē dicte pene. ꝛ sic s̄ꝑt dici qḋ p. d. ptā̄s ē fuerit ꝑpter hec iiuste cō dēnat' Immo pōt dici ꝙ. d. ptā̄s cū iu ste condemnauit inquantū cōdemna= uit solum in. xl. lib. applicandis com= muni Taruisij. qꝛ debebat cōdemna= re eum in eadē quātitate pecunie pro qua erat condēnatus vel debebat con demnari ereptus de manibus officia lium ipsis creditoribus. Sed dictus Albertinus erectus de manibus offi= cialiū ꝑ dictum Dn̄icum erat debitor Antonij bassanini in qn̄decim lib. vt dixi. ꝛ erat debitor ↄdēnatus ꝑ snīam voluntariam ser Petri de galeto in xxiij. lib. ꝛ erat condēnatus in expen sis legitimis vt dr̄ in snīa voluntaria per ipsum accepta q̄ expēse nō sunt le gitimate sed possunt esse tres aut qua tuor lib. ꝛ plus vel minus. Unde salteꝫ erat debitor ille Albertinus ereptus pro capitali vtriusꝙ creditoris in. xl= viij. lib. ꝛ pro expēsis saltē capture in tribus ꝛ vltra in quibus debebat ↄdē= nari ex quo erat verus debitor ꝛ expē sas ꝓmiserat. Et ideo ptā̄s in hoc ma le ↄdemnauit dictū Dn̄icum qꝛ debe= bat ipsum ↄdēnare in eadē quātitate. videlꝫ vltra quinquaginta li. Et si nō ↄdēnauit habetur ꝑ condemnato. iu xta formā dicti statuti. sub. c. xxij. Et sic perinde ac si cōdemnatus fuerit vltra quinquaginta lib. ꝛ in hoc bn̄ ↄsideret magnificentia. d. potestatis Taruisij ꝛ illi q̄ habēt iudicare. Et licet plures fuerint qui vi eripuerūt illū Alberti= num de manibus familie tn̄ q̄libet in solidū tenet̄ tā de iure cōi in pena ap= plicanda creditori vt. l. si per aliuꝫ. §. hoc iudiciū. ff. ne quis eū q̄ in ius vo. ē vi eximat ꝙ ex forma statuti de pena auferentiū illos q̄ ducūt̄ in fortiā cōis Taruisij q̄ applicat̄ cōi taruisij vt ptꝫ ibi ī fi. ei'. ibi ꝛ hoc ꝑ q̄libet qḋ v̄bū ē distributiuū ꝛ attribuit cuilibꝫ actū ī solidū. vt no. bar. ī. l. hec articulo q̄sꝙ. ff. ḋ h̄r. isti. ꝛ Pau. ḋ ca. ī. l. sciēdū ꝛ ī. l. stip. §. q̄situ. ff. ḋ no. op. nū. Et ꝓpterea si= milr̄ ↄdēnauit. d. ptā̄s dicēdo. qḋ q̄lt= bet eoꝝ teneat̄ ad solonē debiti ꝑ q̄ ca ptus ē ꝛ sic snīa tribuit ↄdēnationē cui libꝫ ī solidū lꝫ addat ꝙ vna solo suffi= ciat. ¶ Circa sꝫ an dicte sūme ↄdēna= tionū coacervari possint ꝛ debeāt q̄ ad hoc vt dict' dn̄ic' ↄdēnatus potuerit

impune occidi. ¶ Quinq3 sunt q̄ vidē tur facere dubiū. ¶ Primū q2 in pena lib9 τ odiosis vr̄ q nō debeat fieri coa ceruatio. q2. x. τ. x. nō sūt. xx. vt. l. vbi fi deiussorꝫ ibi hoc t3 gl. ff. d so. τ ibi hoc in terminis vult Bar. dicēs q si statu to cauet̄ q bānit9 a cētū lib. supra pos sit ipune offendi. Et vn9 habebat plu ra bāna vnū in q̄nquaginta aliō. xl. aliō. l. lx. vñ cumulata excedūt centū. sed nullū de per se efficiebat cētū. nō poterit ipune occidi. Et idē t3 Bar. in l. ij. in fi. ff. de ꝯdi. insti. τ idē not. Bal. in. l. sancim9. §. si qs aūt. j. in fi. C. d do na. τ in. l. nā τ si fur. §. fi. ff. si cer. pe. et Ang. τ doc. in. l. si idē cū eodē in pn. ff. de iurisd. om. iu. τ Ang. τ Jo. de imol. in l. quotiēs in stipulatiōib9. ff. de verb. obli. τ in. l. si q̄ separatim. §. j. ff. de ap pel. τ Pe. de anch. τ Joā. de imo. in. c. pe. de dona. τ Jo. de imo. in. l. si qs te stē in prin. de leg. j. τ vr̄ esse glo. fi. in. l. manumissiōes τ ibi doc. ff. de iust. τ iu re. Facit qd no. Bar. in. l. q̄ fundū. §. co heres. τ in. §. q̄ filios. ff. ad. l. fal. ¶ Se cūdo alia rōne vr̄ q ille pene non po tuerint coaceruari q2 pena p quā Do minicus ꝯdēnat9 fuit ad solutionē de biti si vr̄ eē mera pēa ex q̄ creditor̄ rci pit dbitū suū vt. l. j. §. si p̄les cū ibi no. p gl. τ doc. ff. d eo p quē factū erit τ no. gl. insti. de act. §. penales in p̄ si. itē ad uersus. vnde statutū loquēs de pena. vr̄ itelligēdū de mera pena in potiori significatu. l. querit hermafrodit9. ff. de sta. ho. cū si. ¶ Tertio q2 statutum loquēs q ꝯdēnat9 a q̄nquaginta libr3 supra possit ipune occidi vr̄ hr̄e locu3 solum in ꝯdēnatiōe q̄ applicat̄ fisco τ nō parti. τ hoc in fauore fisci. q2 illa q̄ applicat̄ fisco est criminalis. vt ē glo. not. in. l. iij. §. j. ff. de sepul. τ ibi p bar. τ per eūdē in. l. agraria. ff. de termino moto. τ per canonistas in rubri. extra de iudi. τ maxime in beneficiū fisci vt inducant̄ cōdēnati ad soluēdū citius. ¶ Quarto q2 statutū qd permittit cō dēnādū ipune occidi. Videt̄ loqui so lū in casu quo vl de iure cōi tm̄ vel ex forma statutoꝝ sit cōdēnat9 in q̄nqua ginta lib. vt p3 ibi s̄m formā iuris si ue statutoꝝ. τ sic q ex vno tm̄ capite cōdemnatio ascēdat ad quinquagin ta lib. qd non est in casu nr̄o. ¶ Quin to τ vltimo q2 statutū qd permittit oc cidi ꝯdēnatū. a. l. lib. supra loqtur de eo q̄ est bānitus τ cōdēnatus in quin quaginta libr. vt patet in illo statuto in prin. ibi in personis τ bonis bānito rum q̄ bāniti fuerint p homicidio τc. Et in multis alijs partib9 eiusdē sta tuti. Sed nō apparet qd dict9 Dñic9 fuerit bānit9 ergo nō sum9 in casu sta tuti. ¶ Sed certe his nō obstantibus ego teneo cōtrariū esse veri9 de iure. ve3 q dicta coaceruatio penaꝝ fieri debeat quo ad hoc vt ille Dñic9 po tuerit ipune occidi. ¶ Et q hoc sit ve rum probatur sic. quando quis est cō demnat9 in vna sentētia pro vno τ eo dē dlicto diuersis penis ille pene coa ceruant̄ q2 dr̄ esse vna snia dictaꝝ pe naꝝ. vt probat̄ in. l. si separati3. §. j. ff. de appel. τ ibi hoc t3 Ange. q̄ dicit per illū tex. q bānit9 in q̄nquaginta τ q̄n̄ ginta dr̄ bānit9 in centū si vna actiōe numero in snia cōdēnatoria deuene rūt. τ idē tenet ibi Raph. cu. qn̄ cā bā ni erat vna τ eade3 originaliter siue ue noie collectiuo cōdēnat9 sit in illis penis siue separatim q2 censet̄ cōdem nat9 sub noie collectiuo per illū text. Sec9 si cāe bānoꝝ erant diuerse. quia tūc nō fiet coaceruatio. τ ita loqtur. l. si idē cū eodē cū ibi not. ff. de iur. om. iud. τ q no. glo. τ Bar. in. l. vbi fideius sor. ff. de solu. Et ita etiā vult Ange. τ Jo. de imo. in. l. quotiēs in stipulatio nib9. ff. de verb. oblig. q si ex diuersis causis qs sit bānit9. in summa centū. puta ex vna in q̄nquaginta. alia ex q̄n quaginta nō dr̄ bānit9 in cētum. et sic sentiūt qd si ex vna cā esset bānitus in q̄nquaginta τ alia ex q̄nquaginta si cut fuit in casu nostro posset fieri coa ceruatio. s3 i casu nr̄o fuit vnica actio numero qd fuit processum super vna causa tātū de querela τ ex vnica tan tum causa sc3 illius exceptionis. er go debent ille pene simul coaceruari. ¶ Scdo hoc probatur alia ratiōe sic quādocūq3 qs est cōdēnat9 ꝑpter vnū

cũ tm̃ delictũ pluribus penis pro vna
nãtũ qualitate delicti ille pene simul
debent coaceruari. vt probatur in.l.si
idem cũ eodẽ.§.fi.ff.de iurif.om.iudi.
⁊ in.d.l.si separatim §.i.ff. de appel.
Et hoc sentit Bar.in.l.vbi fideiussor.
ff.de solu.vbi loquitur qñ sunt plura bã
na.⁊ sic plures condẽnatiões diuerso
tpe facte.⁊ pro diuersis delictis. ⁊ qñ
postea ӯna sola.snia loqr̃ ӯ diuersis
delictis puta qꝛ dixit ꝯdẽnatus est in
centũ libris vcꝫ in qnquaginta ꝓ per
cussione in facie ⁊ in alijs qnquaginta
pro percussione in brachio ⁊ tũc dicit
ꝙ nõ fit coaceruatio per.l.ediles aiũt
§.fi.ff.de edi.edic.per ea que habent
in.l.luci⁹.§.qui habebat.ff.ad treb.et
sic sentit ꝙ sic cõdẽnatio fuisset facta
in duab⁹ partib⁹ pro vno ⁊ eodẽ deli=
cto tm̃ deberent ille pene coaceruari.
Sed ita fuit in questione nostra quia
ille Dñicus fuit cõdẽnatus pro vno ⁊
eodẽ delicto tm̃ vcꝫ pro raptu qꝛ eri=
puit Albertinũ de manib⁹ familie er
go ille pene debẽt coaceruari et licet
Jo.de imo.in.d.l.si separatim.§.i.vi=
deat dicere cõtrariũ.⁊ Raph.fulg.in
d.l.idẽ cũ eodẽ q̃ Raph.mouet per ea
q̃ no.Guil.⁊ Bar.ibi dũ dicũt ꝙ in ob
latiõe annua q̃ nõ ẽ vna sꝫ multiplex
vt habet in.l.si stichũ.§. stip.ff.de ver
bo.obli.nõ fit coaceruatio lꝫ ille obl'o
nes oriant ex vno ⁊ eodẽ facto.s.ex vno
legato annuo.Sed ista ratio nõ ꝯclu=
dit qꝛ lꝫ legatũ sit vnicũ factũ tantum
obl'ones tm̃ ⁊ actiones q̃ oriunt ex illo
legato annuo oriunt diuersis tpib⁹ in
principio em̃ cuiuslibet anni orit vna
qm̃ cẽsent ille obl'ones cõditiõales.l.
si cũ heres.ff.qñ dies leg.ce.⁊ sic ante
euẽtũ cõdictionis nõ est nata obl'o vel
actio.l.cedere diẽ.ff.ӯ.sig.⁊ no.i.d.§.
stipu.⁊ ꝓpterea reputant hoc casu di
uerse snie ⁊ cõdẽnatiões ⁊ sic non de=
bent coaceruari. ¶ Sꝫ secus est in ca=
su nostro.in quo est vnum delictũ tm̃
vt dixi ⁊ ex illo vno ⁊ eodeꝫ delicto et
vno ⁊ eodẽ tpe oritur actio seu ius q̃re
landi vt factũ est ideo licet plures pe
ne pro eodẽ delicto sint imposite ⁊ im
poni potuerint vt dixi in primo dubio
principali tñ possunt ⁊ debent coacer=
uari ex quo est vnicũ delictũ.vna que
rela vnica sentẽtia licet pene sint diui
se vt patet ex predictis. ¶ Tertio hoc
probat ⁊ forti⁹ qñ plura delicta in vna
rixa facta sunt ex qui b⁹ sequunt in vna
snia plures cõdẽnatiões ille pene pos
sunt coaceruari qꝛ reputat vnũ tantũ
delictũ vt est glo.nota.in.l.i.in gl.ma
gna in fi.C.vnde vi.⁊ no.bar.in.l.hos
accusare.§.iul.ff.de accu.⁊ Saly.in.l.
cũ rõnibus.C.qui accu.nõ pñt ⁊ ita tꝫ
in terminis Ang.in.l.si idẽ cũ eodem
in prin.ff.de iur.om.iudi.dicẽs ꝙ vbi
vnũ factũ est radix oium obl'onum fit
coaceruatio ⁊ ibi est vnica rixa ibi est
vnitas delicti.ita vt fieri debeat coa
ceruatio.Et ideo cũ in casu nostro sit
vna tm̃ rixa.⁊ plus sit vnũ tm̃ delictũ
factũ in illa rixa quãtũ ad Dñicũ de=
bet fieri coaceruatio penarũ etiam si
oriant plures pene vna de iure cõmu
ni alia ex forma statutoꝝ.⁊ ambe ten
dunt ad puniẽdũ vnũ delictũ tantuꝫ.
Nec in hoc cõtradicit Bar.in.l. vbi si
deiuss.ff.de sol.qꝛ debet intelligi quan
do percussio facta i facie ⁊ in brachio
fuerunt facte ex interuallo ita vt pos=
sint duo delicta dici.sec⁹ si in vna tan
tum rixa.vt dixi fm Ange. ¶ Quarto
hoc etiã probat ex verbis statuti quod
permittit bãnitũ impune occidi quã=
do est condẽnãt⁹ in qnquaginta libꝛ
qꝛ loqtur quãdo est cõdẽnatus in qn=
quaginta libꝛ.⁊ ab inde supra fm for=
mã iuris siue statutoꝝ cõis Taruisij
que verba siue statutoꝝ ⁊c.Cũ sint al
ternatiua legis municipalis pñt in=
telligi alternatiue ⁊ copulatiue.alter
natiue quãdo est vnicũ factũ ⁊ vnica
tm̃ pẽa q̃ ipõat vl' ӯꝫ fora iuris tm̃ vl' ӯꝫ
fora statutoꝝ Taru.tm̃.Copulatiue
intelligi debẽt quãdoq; vtrũq; simul cõ
currit puta qꝛ imponit pena tã a iure
cõi q̃ a forma statuti.vt probat in tit.
ff.qḋ vi aut clam.⁊ maxime in.l.is qui
in puteum.§.hoc interdictũ.⁊ ibi hoc
tenet Bar.ff.qḋ vi aut clam.⁊ in.l.i.ff.
ad.l.corne.de paricidijs.⁊ in.l.v.ff.de
aur.⁊ arg.leg.⁊ ita no.elegan.Bar.in
l.is qui ducenta.§.vtrum in.v.opp.ff.

de reb.dub.⁊ per Cy.⁊ doc.in.l.cū qui dam.C.de verbo.signi. ¶ Et ideo cuz in casu nostro Dominicus occisus cōmiserit tale delictū ꝑꝑ qđ pena īponit de iure cōi.⁊ ex fořa statutoꝝ taruisij: illđ statutū loq̄ns ꝑ vbū statutoꝝ dz ītelligi copulatiue.⁊ vtraq̄ pena debet simul cōcurrere in hoc casu. ꝑ predicta. ¶ Et sic ex statuto decidit aperte q̄stio nostra ⁊ cessant oēs dubitationes de coaceruatiōe ex qua ip̄z statutū vult q̄ coaceruent.⁊ ille pene ꝯcurrāt copulatiue vt dixi. Et in hoc ē bn̄ cōsiderādū.qr illđ statutū tollit oēs dubitatiōes de coaceruatiōe penaꝝ. ¶ Nō obstāt rōnes supra in cōtrariū deducte. Et p̄mo dū dixi q̄ in penalibus ⁊ odiosis nō sit coaceruatio penarū per no.in.l.vbi fideiussor.ff.de sol. cū alijs similib⁹.s.allegatis qr illđ ꝓcedit quādo q̄s est cōdemnat⁹ pro diuersis delictis. Secus si pro vno tantum delicto ⁊ pro vna qualitate delicti in vna snīa cōdēnat⁹ sit qr tūc coaceruantur per.l.si separatim.§.i.ff.de appel.cū ibi no.⁊ maxime cū statutū in casu nostro illas penas cōiūgat vt dixi in.iiij.⁊ vlti.arti. ¶ Nō obst.scđo dū dixi q̄ ista pena que applicat creditori nō est mera pena respectu ipsi⁹ creditoris ex quo recipit qđ sibi debetur.qr respōdet q̄ imo est mera pena qm̄ per solutionē ipsius nō liberat debitor vt est tex.in.l.fi.ff.ne q̄s eū q̄ in ius voc.est vi eximat. vbi hoc ꝓbatur cōiuncta.l.i.in prin.eo.tit.⁊ cōtrariuz ꝓcedit quādo quis esset condēnat⁹ ex edicto de eo per quē factuz. quo casu nō est mera pena qr est soluz ex parte soluētis nō ex parte recipiētis. vt est glo.in.l.i.§.si plu.ff.de eo per quē factum erit.nos vero loq̄mur qn̄ ex edicto ne q̄s eū q̄ in ius vo.est vi eximat vt est gl.ordi.insti.de actio.§.pena.vbo. Itē aduersus eū in gl.magna in vbo aduersus que incipit.l.dator. ¶ Non ob.q̄.iiij.loco dictū est vcz statutū intelligi debere đ pēa tm̄ que applicat fisco.⁊ nō de illa q̄ applicat parti. qr respōdet q̄ imo statutū loq̄tur de pena.l.lib. q̄ imponit pro aliquo maleficto pro quo facta sit.seu etiā fieri debeat cōdēnatio s̄m formam iuris siue statutoꝝ Taruisij.vt pz ibi vel ꝓ aliquo maleficio pro quo facta sit ⁊c. Et sic statutū solū pōderat q̄tuor. ¶ Primū q̄ sit facta vel fieri debeat cōdemnatio. ¶ Scđm q̄ sit vel esse debeat đ l.libris ⁊ abinde.s. ¶ Tertiū q̄ sit facta vel fieri debeat s̄m formā iuris siue statutoꝝ taruisij q̄ verba p̄nt ītelligi etiā copulatiue ⁊ cōiūctiue vt dixi s.iiij.arti. In fauorē inculpatoruz de morte Dn̄ici. ¶ Quartū q̄ illa cōdemnatio sit facta pro aliquo maleficio.q̄ oīa quattuor īteruenīūt in casu nr̄o. ideo ei⁹ dispositio habet locuz ex quo forma statuti in oībus est obseruata. l.cū hi.§.si pretor.ff.de trāsac. Nec statutū distinguit an pena veniat applicāda fisco vel parti.ergo nec nos distinguere debemus.l.de precio.ff.de publi.⁊.xix.di.si romanoꝝ.⁊.xxxi.q.i. qđ si dormierit in p̄ncip.imo dū statutum dicit s̄m formā iuris siue statutorum cōis taruisij sentit q̄ etiā loquat in casu nostro per ea q̄ dicta sunt l.iiij. ⁊ vlti.arti.pro inculpatis. ¶ Nec ob. quod quarto dixi q̄ statutuz videt loqui de condemnatione.l.qui fiat s. lū vel ex forma iuris cōmunis tantū vel ex forma statuti tantū propter dictionem siue appositam in statuto de dānis ⁊ iniurijs.qr ad hoc patet clara respōsio per ea que dixi in predicto.iiij. arg. ¶ Nec ob.qđ quinto ⁊ vltimo loco dixi q̄ statutū permittēs aliquem impune occidi loquitur de illo q̄ erat bānitus ⁊ cōdēnat⁹ a.l.lib.s. qr dict⁹ dn̄icus occisus erat bānit⁹ ⁊ pro dicto maleficio vt constat mihi ex ac. ta curie Taruisij que sub signo et nomine notarij ad me transmissa sunt.ac etiā illđ bānū fcm̄ fuit īte s̄z fořaz statuti taruisij positi l.iiij.li.c.xi.l tra.đ male. ⁊ mō ⁊ forma procedendi. Sed rub.de dilatione danda citatis ⁊ bānitis ⁊ ēt đ forma ⁊ bāno citādi ⁊ bāniēdi reos criminū qđ statutū sit ad me transmissuz fuit.sub signo ⁊ nole notarij. Et ita ex p̄dictis oīb⁹ cōcludit circa s̄m dubiū p̄nc.q̄ dicte pene īposite dn̄ico

decliso pñt ⁊ debent coaceruari q̄ ad
hoc vt impune vigore statuti potue-
rit occidi. ¶Circa tertiū ⁊ vltimum
dubium principale posito q̄ dicte pe-
ne nō sint coaceruande quo ad hec vt
dñicus potuerit impune occidi an sal
tē possit dici q̄ dict⁹ dñic⁹ habeatur ꝓ
ꝯdemnato in pena .l. lib. applicanda
fisco. ita vt potuerit ipune occidi. ¶Et
videtur prima facie dicendū q̄ sic q̄r
lʒ snia solum ꝯdemnet eū in .xl. lib. ap
plicandis fisco .i. cōi taruisij. Tamen
d. ptās debebat ipsū ꝯdemnare ſm
formam statutoꝝ taruisij. ⁊ si ꝯdemna
uit in minus. Intelligitur ⁊ intelligi
debet ꝯdemnatio esse facta ſm formā
statutorum ⁊ non plus vel minus quo
quo modo vt dicitur in statuto taruisij
posito l li. iij. trac. ij. c. xxij. sub rubrica
q̄ ꝯdemnationes intelligantur esse fa
cte ſm formam statutorum. Sed d. po
testas debeat ꝯdemnare dictum dñicū
l. l. li. denarioꝝ puoꝝ etiā vltra ſʒ for
mam statutorum q̄ patet q̄r statutum
sub rubrica de pena eripientiū illos
qui ꝯducuntur in fortiam communis
taruisij vult q̄ eripiens aliquē de ma
nibus familie q̄ eēt ꝯdemnatus vel cō
demnandus in pecunia in eadem q̄ti
tate pecunie ꝯdemnetur communi tar
uisij. Et intelligitur in eadem quātita
te respectu generis ⁊ quo ad genus si
gnificat omnem similitudinem ⁊ ꝯdu
ctionem vt pbat in .l. siue pro fratre l
verbo eandem ⁊ ibi in gl. in verbo co-
actis. ibi p doc. C. de neg. gestis. ⁊ est
tex. cum gl. in c. significauit ex̄ de sen
tentia excōi. ⁊ tex. cū gl. xxxij. q. v. pce-
pit dñs. non. n. pōt. esse eadē in spē q̄r
quātitas l q̄ capt⁹ ē vel detēt⁹ erat cō
demnand⁹ vel ꝯdēnat⁹ debebat cre-
ditoribus. Ista aūt eadem quātitas l
qua debet ꝯdemnari communi taruis-
sij. Et sic respectu generis non speciei
est eadem. sed respectu generis signifi
cat oēm idētitatē ⁊ qualitatem vt pro
batur in dictis iuribus. Sed dictus
Albertin⁹ captus ⁊ detent⁹ ab officia
libus ⁊ erept⁹ de manib⁹ eoꝝ p dictū
dñicū ⁊ socios erat debitor prio l. xv.
lib. Antonij Bassanini. ⁊ in .xxxiij. lib.

⁊ l expēsis legitim̄ erat debitor ser pe
tri de Galeto per sniam voluntariam
vt dixi in .i. dubio pncipali ⁊ sic ꝓ ca-
pitali erat in totū debitor in .xl viij. li.
⁊ ꝓ expensis iam factis p ser petrum
galetū in qbus erat ꝯdēnandus nō cō
stat de q̄titate q̄ esset legitimāda ⁊ ꝓ
banda q̄ si ascenderet ad summā saltē
duarū lib. denarioꝝ paruoꝝ fuisset di
ctus Alber. ꝯdēnatus ⁊ ꝯdēnandus in
l. lib. ac ēt ꝓpter capturam snie in du-
bio erat ꝯdemnandus vltra duas lib.
ex quo fuit captus in villa q̄ dr̄ distare
tribus milibus passuū a ciuitate tar-
uisij ⁊ erāt tres officiales. vñ cū cōstet
q̄ erat ꝯdēnatus ⁊ ꝯdēnandus ꝓ capt
tali in .xlviij. lib. ⁊ pro expēsis factis p
ser petrū galeti ꝯ sniam voluntariā
in duabus saltē lib. si hoc .i. dex vel sal
tem vltra duas libras ꝓ dicta captu-
ra d̄ q̄ ꝯstat l actis. Seq̄r q̄d ipē Alber
tin⁹ erept⁹ de manib⁹ officialis erat
ꝯdēnād⁹ suis creditorib⁹ pdictis ad
q̄rū istantiā fuerat captus vltra .l. lib.
Ergo d. ptās debebat ꝯdēnare dictū dñi
cū vigore statuti l eadē pena ⁊ sic l ea
dē q̄titate pecunie l q̄ erat ꝯdēnand⁹
dict⁹ Albertin⁹ capt⁹ tā ꝓ debitis pn
cipalib⁹ q̄ ꝓ expēsis saltē fact̄ p ser
petrū de Galeto ꝓ quibus omnibus
erat captus ⁊ sic vltra .l. li. et si non cō
dēnauit intelligit̄ condemnatus l illa
pena. Et vr̄ q̄ potuerit dñic⁹ occidi. ac
si fuisset ꝯdēnat⁹ l. l. li. ſʒ formā statuti
taruisij. Sʒ duo sūt q̄ vident̄ posse face
re dubiū l hoc articulo. pmū snia ē stri
cti iuris ⁊ dʒ stricte itelligi ꝑ vba so
nāt ⁊ prout iacēt vt .l. i. ⁊ .ij. ff. plures
vna snia ⁊ .l. diui. ff. de libe. cā. ⁊ .l. si a
te. ff. de exceptio. rei iudica. ⁊ ita notat
Barto. in .l. si expressum in .ij. colū. ad
fi. ff. de appel. ⁊ in .l. i. in fin. iij. colum.
C. quando prouo. non est necesse et in
d. l. i. Sed dicta sententia loquitur so-
lum de .xl. libris applicandis commu
ni taruisij. ergo videtur de illa tantū
quantitate debeat itelligi nec pōt dici
q̄ sit condemnandus in .l. lib. et quo
istud non potest legi oculis in dicta
sententia vt .l. i. in prin. ⁊ ibi per Bar.
⁊ doc. ff. de his q̄ in testamēto delent.

¶ Secundū est q: lz forma statuti sub rubrica q condemnationes intelligā tur esse facte sm formam statutorum velit q si.d.ptās taruisij condēnet ali que in minus quoquo modo intelligatur ɔdemnatus sm formam statutoꝝ tamen hoc vr̄ esse p fictionē ꝛ nō vere q patet p verbū intelligatur appositū in rubrica dci statuti.ꝛ in nigro q verbum de sui natura significat fictionez vt est tex.cū gl.in.l.heres qñqꝫ.ff. de acq.here.ꝛ in.l.q̄ a seruo.ff.de act. ꝛ obli.ꝛ no.Bal l.vj.notabili.ff.de his q̄ notantur infa.Sed vba statuti maxime penalia debent in dubio intelligi in casu proprio ꝛ vero ꝛ nō in ficto. l.iij.§.hec verba.ff.de neg.ge.ꝛ no. p bar.l.omnes populi.ff.d iusti.ꝛ iure. ¶ Sed ad hec duo potest responderi q immo statutum quod vult vt ɔdemnatus in.l.lib.possit impune dꝫ intelligi non solum de vero ɔdemnato.sed etiam de illo qui intelligit cōdēnatus per aliud statutum q: illud equipat q̄ ad effectum ɔdēnationis vel q sit cōdemnatus sm formam statutoꝝ vl q debuerit cōdēnari.q: lex fingit qd habeatur pro condemnato.ꝛ sic equipatur casus fictus cōdemnationis vere cōdemnationi.Nam vbicunqꝫ lex eq̄parat ꝛ adequat casum fictuz casui vero semper casus fictus porrigitur ad verum.vt probatur in.l.j.l prin.C.de rei vxo.act.ꝛ ita dicit Ang.in ɔsi.suo. lxxi.quod incipit.Statuto antiquo cōmunis Florentie.ꝛ hoc etiam videtur tenere Pau.de ca.in.l.j.§.lex falcidia ad.fi.ff.ad.l.fal.quia ista extensio ad casum fictum fit per.l.municipalem. Et ideo verba sñie licet de se non extenderentur ad casum fictum:tamen quia statutum facit hanc extensionem ꝛ interpretationem extensiuam. illa sētentia debet intelligi secundum formam dcti statuti.d.l.j.§.lex falcidi.cuꝫ ibi not.ff.ad.l.fal.cum si. ¶ Unde ex premissis omnibus concludo q.d.Dominic⁹ potuit impune occidi.per ꝑpria mum ꝛ Joannem inculpatos si ipm occiderunt.ꝛ q ꝫ eos nō pōt ꝓcedi iuxta formam statuti Taruisij sub rubrica de dānis vel iniurijs datis in ꝑsonis ꝛ rebus bannitorū.

¶ An statutū Padue q si reddat ius offenso ꝫ offendentē q̄ nō fecit videtā cōprehendat clericos.

Consi.xv.

In christi nomine ac inuocata spūs sancti gr̄a.Uertit in dubiū. an statutū Padue sub rub.iiij.de accusationi.qd vult in effectu q si q̄ ꝑsona non subiecta iurisdictiōi ptātis ꝛ cōis Padue cōmiserit ali qd maleficiū in ꝑsonam habitātis in ciuitate Padue vel aliqua villa districtus Padue.ꝛ de ipso sm formā statutoꝝ padue nō fuerit vindicta habita p maiores suos infra duos mēses a duo maleficij perpetrati.si abinde in antea fuerit ei dicta vl facta aliqua iniuria ēt si occisus fuerit nō ꝓcedat p ptāt in aliā ꝫ iniuriā inferentē nec occasiōe talis ꝓcessus facti ꝫ pdictū nō possit aliq̄ mō ꝓcedi vl aggrauari.¶ Et aliqs laycus non audeat habitare domos vel colere aliqs terras vel ɔducere a pdicto nō subiecto sub pena librāꝝ centū.Ortitur autē dubiū apud curiā magnifici dñi potestatis padue.an illud statutū cōprehendat ꝛ liget clericū nō subiectū iurisdictioni padue.ita vt possit iniuriā pati ēt occidi ꝛ ꝫ maleficiū cōmittentē nō ꝓcedi.sm formā dicti statuti. ¶ Et lz ista dubitatio nō vr̄ mihi cū reuerentia esse multū rōnabilis.Nec sit l aliq̄ de iure dubitandū illud statutū nō cōprehendere nec cōprehēdere posse clericum.Tñ vt quereti satisfaciā rōnib⁹ ꝛ auctoritatibus breuiter id verꝫ esse apertissime oñdā.¶ Et in primis dico illud statutū ita generalr loquens nō cōprehēdit clicos.¶ Nam ex generali licentia statuendi seu faciendi statuta nō vr̄ data ptās statuendi leges ini quas.vt probatur in.l.vnica.C.de monopolijs.vbi hoc tenet Bald.per illū tex.Et idē

ter. ¶ Et idem vult Bal.in.l.milites circa fi.C.de testa.mili. ¶ Ité plus di co q si et princeps ɔfirmat oia statuta ciuitatis non intelligit ɔfirmare sta tuta illicita.vt pbat in.d.l.vnica.ibi sacro edicto fm Bal.ibi. ¶ Ité si prin ceps ɔfirmat oia statuta ciuitatis nõ intelligit ɔfirmare ꝯ libertaté eccle sie vt eleganter no.Bal.in.l.oés po puli.ff.de iust.ꝛ iur.Sed si illud statu tũ cõprehenderet clericos.puta quia ista fuisset intentio statuentiũ vt vel lent ɔprehẽdere clericos nõ valuisset nec valeret.nec respectu potestatis condentibus statuta.nec respectu cõ firmationis facte per principẽ de di ctis statutis.qꝛ illud statutũ maxime inquantũ vellet cõprehendere cleri cos esset iniquũ ꝛ illicitũ ꝛ ꝯ liberta tem ecclesie.Et qd esset illicitũ pꝫ.qꝛ laycis non est data ptãs clericis ipe randi sed necessitas obsequendi.vt in c.ecclesia supra mare.extra de cõsti tu.ꝛ in.c.si.de rebus ecclesiis nõ alie nandis. ¶ Ité illud statutũ esset ini quũ qꝛ vult q nõ reddat ius offenso ꝯ offendenté.vt.l.j.in pri.ibi ius est ars boni ꝛ equi.ff.de iusti.ꝛ iu.ꝛ isti.eo.ti. in pn.ꝛ i.§.iuris pcepta.Et qꝛ inuitat homines ad delinquendũ ꝯ.l.si vnus §.illud.ff.de pactis.ꝛ ꝯ mores natu rales.l.conuenire.ff.de pac.dota.fa cit.l.plagij.ꝛ.l.veluti cum; ibi no.ff.de ver.ob.Et qꝛ ɔtineret turpitudiné.vt probat aperte in.d.l.si.vnꝰ.§.pacta q̃ turpé.ibi vel iniuriarum si feceris.ff. de pac.vbi dicitur q non ;vꝫ pactum de non agendo iniuriarum si iniuriã mihi feceris.Et idem vult gl.xcvij.di. cele.in verbo preterita in fi.q̃ dicit q non vꝫ;pactus si fiat q non agã de fu tura iniuria per dictũ.§.pacta. ¶ Ité q illud statutũ esset ꝯ libertaté eccle sie si clericos cõprehẽderet pꝫ qꝛ illd statutũ dr esse ꝯ libertaté ecclesie.qñ eo obseruato clerici efficerent timidio res ꝛ laici audaciores ꝯ clericos.vt ar. l.j.§.j.ff.quarum rerum actio non dat Et ibi hoc no.bar.Et idem vult Bar. in auten.cassa ꝛ irrita.C.de sacro.ec cle.ꝛ ibi doc.ꝛ l.j.C.de sũma tri.ꝛ.fi. ca.ꝛ canoniste in.c.nouerunt ex de sen tentia excõij.cum simi. ¶ Sed si statũ tutũ illud comprehẽderet clericos lai ci efficerent audaciores ꝯ clericos etiã ad ipsos clericos occidendos ꝯ.c.ꝯ li bertaté ecclesie.Et id cum illud statu tum si statuentes voluissent comprehẽ dere clericos esset iniustũ ꝛ iniquũ ꝛ ꝯ libertatem ecclesie sequitur q in du bio statuentes nõ videat habuisse li bertaté condendi dictũ statutũ marie ꝯ clericos. ¶ Nec gñalis confirmatio statutorum facta per principem com prehenderet hoc statutum ex defectu potestatis statuentium per predicta. ¶ Ité qꝛ gñali mãdato non videt cõ prehendi illud pp q.mãdans posset in aliquã penã incurrere vt no.in.l.si pcurator.ff.de ɔdictione indebiti.Sꝫ si dantes potestatem ɔdentibus statu ta voluissent in hoc casu statutum cõ prehendere clericos cecidissent i penã iuxta.c.nouerint cum ibi no.ex de sen tentia excõi.ꝛ per ea que habent in auc.cassa.C.de sacro.eccle.§ ꝛc. Scdo principaliter dico q in dubio dci sta tuentes non vident habuisse aiũ q illud statutum comprehendat clicos. quod sic probatur. Generalia verba statuti non referuntur ad ea que sunt impossibilia statuenti puta ad ea que non sunt sue iurisdictionis.ar.l.qui ta bernas.ff.de ꝯhen.emp.vt no.p Bar. in.l.si quis sub conditione.ff.de condi insti.ꝛ Bal.hoc etiam vult in.l.fi.in.§. in computatione in fi.C.de iure deli. facit quod no.bal.in.l.fin.in.v.col.Et ex dicit hic bar.vnum.C.de sacro.eccl. Sed per illam potestatem statuendi datam condẽtibus statuta non videt data potestas statuẽdi leges iniquas ꝛ iniustas ꝛ ꝯ libertatem ecclesie vt dx ꝛi § ꝛc. ¶ Item hic probatur alia;rõne simili.In generali dispõne non cõpre hẽdit ea que spẽaliter fieri non possunt vel q̃ essent turpia aut a iure reproba ta.l.ꝗꝗ.ff.de ritu nup.ꝛ.l.si pater.ff. de his que in frau.credi.ꝛ per no.per Bar.in.d.l.si quis sub condictione et ita quasi i terminis questionis nostre tenet Pau.de ca.in.d.auc.cassa.ꝛ irri

ta in fi.C.de sacro.eccl.Sed non est ve risimile q statuentes voluerint in illo statuto cöprehendere clericos q: tūc eēt iniquum ꝛ iniustum ꝛ turpe ꝛ a iu re reprobatum vt dixi ergo ꝛc. ¶Tertio principaliter dico q si apparet,ēt expresse q statuentes voluissent comprehendere clicos.ꝛ de illis intellige re dico q statutū nō valeret q: eēt iniquum ꝛ iniustū ꝛ turpe ꝯ libertatem ecclesie ꝛ ꝯditum a psonis non haben tibus libertatē ꝛ auctoritatē faciendi huiusmodi statuta. Et per predicta. ¶Et hoc ēt est de mente bar.in.d.l.si quis sub ꝯdi.in fi.ff.de ꝯdi.insti.q dicit q si statuta sunt generalia ꝛ aliqd mandant non porrigitur ad illicita et ponit exemplum dictū statutū quicū q declinauerit iurisdictionem ptātis possit offendi certe hoc non intelligit de clerico declinante.q: hoc est illicitum. ¶Et idem vult Jaco.bu.ꝛ bal.in auſ.statuimus.C.de epis ꝛ cle.ꝛ Pau. de cast.in auſ.cassa ꝛ irrita circa fi.C. de sacro.eccl.q volūt qd ēt hoc statuto nō obstāte pōt ꝛ dꝫ iudex ꝓcedere ꝛ ius clico reddere.distinguo tñ singu lariter aut statutū aufert sibi iurisdi ctionē ꝛ nō pōt reddere ius ꝛ ppea nō eēt iudex excōicatū si nō redderet ius postq̄ nō hꝫ iurisdictionē.Sꝫ si nō au fert iurisdictionē sꝫ solū ꝓhibet ne ius reddaꝭ sicut i casu nr̄o vꝫ ꝑ istatuto ibi,nō ꝓcedaꝭ ꝑ ꝑtātē ꝛc.nō possit ius clerico reddere ꝛ valeret processus nō obstāte dcō statuto ſm eos. ¶Unde ex predictis omnibus concludo q in dubio nec illi qui dederunt potestatē condentibus statuta nec ipsi condentes intelliguntur voluisse cōprehēdere clericos in illo statuto.Et si voluis sent nō potuissent,nec valeret marie ꝯ clericos. ¶Et predicto statuto nō obstāte pōt ꝛ debet curia procedere contra illū qui offendit clericū ꝛ valebit processus.

¶An cōdēnatio pecuniaria ꝓ inesse itelligaꝭ trāsfusa in aliā penā ꝑpetui bāni qñ dꝫ.ꝛ si nō paruerint snie intra mensem sit perpetuo bannitus.

Consi.xvi.

In chri sti nomine. Ac inuocata spiritus sancti gratia. Licet in cā supraſcripta plene ꝛ elegāter cōsultū sit per excellentissimū iuris vtriusq doc.d.Alex.de vincentia ita vt nihil addere necesse sit q: non indiget adiectione plenitudo.xcvi.di.bñ qdē in prin.Et q: qcqd rei addicit satis de monstrate frustra est.l.j.in fi.ff.de dote ꝑleg.ꝛ superuacuis laborat impendꝰ q solem certat facibꝰ adiuuare.vt est tex.vj.q.j.si omnia. ¶Tamē de sola subscriptione requisitus quedaꝫ ꝓ eius confirmatione adducere istuit. Tota namq difficultas presentis con sultationis in hoc cōsistit an pena carceris ꝛ banni qnquēnalis ꝛ pena duarum milium librarum in qua Antonius pagellus fuit condemnatus: fuerit ꝛ sit transfusa in aliam penam per petui bāni ab oibus terris ꝛ locis Illu strissimi.d.v.per illa verba cōdemnationis.vcꝫ.Et si non venerit ad parendum condemnationi intra terminum vnius mensis perpetuo sit bannitꝰ ꝛc. ¶Et pro intelligētia sciendum est q pena regulariter solet esse duplex. ¶Una est ꝓpria ꝛ mera qñ est pena tam ex parte dantis q̄ ex parte recipientis vcꝫ qñ nihil adest soluēti nec aliquid abest recipienti.puta si statutum dicit q si aliquis dixerit iniuriaꝫ alteri teneatur soluere ei centum.Nā ista pena est mera pena ex parte vtriusq. ¶Alia est pena iꝑpropria.vcꝫ quādo est pena ex pte dantis mō ꝛ nō ex parte recipientis quia danti nihil ad est ꝛ recipienti abest.Puta dicit lex vl statutum q si quis vulnerauerit vnuꝫ teneatur soluere expensas quas soluit in medicis ꝛ medicinis vel ꝓ operibꝰ quibꝰ caritur est ī tex.l.fi.ff.de his q deiecerūt vl effu.ꝛ l.i.ex hac.l.ff.si q dru.pauper.fecis.dic.ꝛ ista nō est pro pꝛte marime ex parte recipientis cū q recipit id qd sibi abest vt ē tex.cū glo,

no.in ver.penā r l.l.i.§.si plures.ff.de eo per quē fac. erit r est ēt gl.instit.de ac.§.penales in versi.Item aduersus eum. ¶ Scdo pmitto φ regulr qñ qs ɔdemnat in aliqua pena quā si nō sol uerit infra certū tps ɔdēnat in maiori pena tūc eo nō soluente infra termi num.r sic nō parēdo snie prima pena transfundit in scdam vt pbatur in.l.i. circa prin.ff.de penu leg.r l.l.i.§.Itē si ita.ff.ad.l.fal.r in.l. obligationū fe re.§.fi.ff.de ac.r ob.r in.l.cū duob⁹.§. idem rndit.ff.pro socio.r ibi Bar.hoc not.r no.ēt bar.in.l.ij.ff.de pub.iud.r in.l.i.ff.de custo.reop.r Ange.de aretio in suo tractatu maleficiō z in glo. in ver.φ si nō soluerit infra.x.dies.sol uat rc.Et in.ij.gl.seq. ¶ Tertio pmitto φ qñ apponit maior pena in scda dispōne ɔdemnationis in qua trāsfun ditur prima illa scda pena dr ēt esse pe na delicti ɔcurrente ēt ɔtumacia delinquentis.vt habet p Bar.in.l.ij.ff.de publi.iudi.vt sic in casu nřo illa pena ppetui exilij ab oibus terris est pena cris cōmissi p q̄ iponitur minor pena prius casu quo velit ei parere.r si noluit primo parere infra terminum pma pena minor transfundit in secundam maiorez. ¶ His itaqȝ premissis dico φ pena prima in snia; posita.s.de stando in carceribus p annū r alia φ sit bānitus p qnquennium sine dubio fuit transfusa in scdam tñ ppter ea q̄ dixi.s.in scdo euidētiali.tū qr secūda pena absorbet primā.Nā si dȝ esse ppetuo bānitus nō pōt stare in carceri bus nec habitare ppe territoriū Uincentie ēt per.xv.miliaria.facit qd not. Flo.in.l.neratius.§.quāuis.ad fi.ff.de seruo corrup.r istud nō hȝ dubitationem.Sȝ dubiū remanet nūqd ēt pena pecuniaria duap miliū librarū videatur esse trāsfusa in scdaȝ penā exilij p petui.r prima facie vř dicendū φ sic p ea que dicta sunt in dicto secundo euidentiali. ¶ Tñ eis nō obstātib⁹ teneo ɔtrū esse verius distinguendo tñ dictā penā in duas partes sicuti in snia ɔti netur.nam dimidia dicte pene applicatur Marco del ueuo ꝑcusso r offenso. ¶ Illa vt mihi asserit in facto applicat magnificis dnis aduocatorib⁹ cōis venetiap. ¶ Et de prima q̄ applicatur parti videlȝ .d. marco teneo φ sine dubio nō vř esse transfusa i scdaȝ penam ppetui exilij qr intētio dñorū ɔsilij de.xl.q̄ tulerūt dictaȝ sniaȝ fuit,solū trāsfūdere illā penā q̄ erat ꝟe pēa l aliā penā verā r ppaȝ r sic penā carceris r exilij qnquenalis penā ppetui exilij qr iste ambe pene sunt ꝟe r proprie ex quo ex eis nihil abest dānū passo.r nō adest delictū cōmittēti.vt dixi.s. in.i.euidentiali.non aūt vř transfusa pena mille librarū que applicat parti offense.qr illa non est ppria pena ex quo tñdē r plus abest ipsi offenso pp medicos r medicinas rc. Et io nō vř snia velle trāsfundere ius ptis in penam scdam p quā offensus ius suū pderet p predicta. ¶ Scdo hoc ēt probatur scda pena ppetui exilij subrogatur loco prime vt dcm ē ergo dȝ sapere naturā ei⁹ pme pene in cui⁹ locū subrogat.l.si eū.§.q̄ iniuriap.ff.si qs cau. r.c.ecclesia extra vt lit.pen. cum simi. r sic pena subrogata dȝ esse eiusdē cōditionis sicut est illa in cuius locū subrogatur r eȝ.Sed pena vltimo subrogata perpetui exilij est mera pena ergo sitr intelligit esse subrogata loco illius tñ que est mera ponat pena.Et sic loco carceris r exilij qnquenalis sȝ aūt censetur esse subrogata loco alterius pene pecuniarie qr illa nō est pro pria pena sed est interesse damnū passi rc. ¶ Tertio hoc ēt pbat sic pena vltima ppetui exilij subrogata ē pēa delicti tñ vt dixi.s.i.iij.euidētiali.ꝗ dȝ intelligi subrogata loco alterius prime pene que erat imposita pro ipso delicto tantum pro mera pena r nō pro pena iteresse qr illa nō est mera pena nec pp delictū puniendū imposita est sed tantū pro interesse offense vt dixi. ¶ Quarto pbat.Ea q̄ sunt inducta ad augmētū non debēt opari diminutionē.l.legata inutiliter.de leg.i.r.ff.de adi.le.Sȝ pena ppetui exilij fuit augmētata pp delictū ɔcurrēte ɔtumacia ꝗ non dȝ inducere diminutionē vt p cā

intelligat absolutus.a b interesse par tis qm ét si fuisset ꝯdénatus a pncipio tenebat olmō soluere interesse dānuꝫ passo.vt.l.fi.ff.de his q̄ deie.vel effu. ꝛ.l.pe.ff.si quadru.paupe.fe.dica.
¶Quinto q2 nō dꝫ esse melioris ꝯditionis inobediēs quā obediēs.ꝛ stultus q̄s sapiens.l.qd seruius.ff.qd vi aut clā.ꝛ.c.eū q̄ in prin.de preben.lib. vi.sed si fuisset obediens snie oīmō tenebat ad interesse parti in dictis mille libris ergo si fuit in obediēs ꝑpter hoc non dꝫ esse absolutus ne obedientia sibi ꝓsit.¶Sexto q ista fuerit intentio dñoꝝ iudicū.ꝓbatur sic verba snie in dubio debent intelligi in casu licito ꝛ possibili de iure q2 pnceps vel generalia verba statuti nō referuntur ad ea q̄ suntimpossibilia statuenti vt no.Bal.in fi.§.in cōputatione.in fi.C. de iure delib.ꝛ in generali snia faciendi aliqd nō vr̄ esse data ptās faciendi aliqd iniquū nec leges iniquas vt dicit Bal.in.l.j.in prin.C.de monopolis ꝛ in.l.milites circa fi.C.de testō mili. facit qd no.in.l.si ꝑcu.ff.de ꝯdi.inde bi.sed de iure.iudices ꝛ ét principes n̄ possunt tollere ius quesitū tertio.vt ē glo.notabi.ꝛ ibi Bar.ꝛ ét doc.in.l.venia.C.d̄ i ius vo.ꝛ hr̄ ꝑ gl.ꝛ doc.maxime ludo.in.l.ij.ff.ad syllēia.ꝛ lō cū lata fuerit dicta snia ꝑ dños ꝯsilij de.xl. ex auctoritate illu.dñi nō vr̄ q potuerit iudicare tollendo ius ptis offense ꝓ suo interesse. ¶Facit ad hoc quod not.cano.in.ca.qd.in ecclīarū extra de ꝯsti.nec vr̄ data ista ptās dictis de cōsilio ex qoo esset iniqua ꝛ iniusta vt dixi ꝛ ideo iudicandū est dictos dños d̄ xl.voluisse iudicare fm rōnem ꝛ fcōm ptātem sibi ꝯcessam.ꝛ ita debemus interpretare dictā sniam vt potius valeat q̄s pereat ar.l.quot.ff.de ver.obl. ꝛ.ff.de rebus dubijs ꝛ.ff.de reg.iu.Et per ꝑdicta ptꝫ rñsio ad ea q̄ in ꝯtrium possent adduci. Et ꝑdicta procedunt in dictis mille libris applicandis parti offense.¶De alia vo pte.vꝫ aliarum mille libraꝝ si essent.applicanda fisco crederē ipsaꝫ fuisse transfusaꝫ in aliā penā perpetui exilij ex quo esset mera pena.¶Sꝫ si esset applicanda magnificis dñis aduocatoribꝰ idem esset dicendū q dictū est.s̄.de pena ꝑ ti applicanda q2 dñi aduocatores nō solent recipere huiusmodi penas tan q̄s fiscus cui nihil abest lꝫ tāq̄s aduocatores ꝓ pmio ꝛ ꝑcinio suo intromissionis.ꝛ reipublice offense defensionis.arg.aūt Itē si appellatiōe ibi qui lites intromiserūt.C.de tēp.ap.ꝛ ca.ex insinuatione.ibi lis que in consistorio pncipis ꝛc. Et ibi faciat introduci.ꝛ a proceribꝰ dirimi.iurta monere ꝛ aut.sed lis in fi.C.de tem.ap.vbi ē idem tex.ex qbus iuribꝰ inoleuit mos ꝛ practica cās intromitti ꝛitroduci ad ꝯsilia ꝛ ꝑ nobiles ꝯsilij decidi q̄ proceres in dictis iuribus appellant vel senatores vt.l.fi.C.de peti.heredi.et sic respectu dñorum aduocatorum dicta pena mille librarū nō est mera pena. sed est palmariū seu honeraria sūma q̄ nomine palmarij fit.idest.ꝑ palma q̄ dr̄ victoria sibi solutur.vt est casus in l.j.§.aduocatores.ff.de varijs et extraor.cog.

¶An ꝯ mortuū possit procedi sup crimine lese maiestatis. ¶Et an potestas Fauentie possit publicare bona rebellium ex forma statutorū consuetudine vel de iure.¶Et an q̄ se cōfert ad inimicos ꝛ requisitus a dño suo inde nō recedit.ꝛ q̄ prestat auxiliū ꝛ fauorem incidat in crimen lese maiestatis adeo q eius bona possint publicare.¶Et an valeat cōfiscatio bonoruꝫ in ꝑiudicium filioꝝ ꝛ descendentium in crie lese maie.¶Et an si inquisitio ꝛ snia super tali crie patitur aliquem defectū possit ꝑ pncipē suppleri.

Consi.xviij.

In christi nomine.ac inuocata spūs sancti gratia.Uisa cōmissione facta ꝑ Illustrissimum dñꝫ Carolū.ꝗ.de māfredis fauentie dñm ac vallis hamonis comitē.ꝛ pro

sancta ro.ec.in tpalibus vicariū gñaslem in qua iposuit cōmisit ⁊ mādauit magnifico comiti ⁊ militi dño Francisco de vizano de nobilib⁹ de Bononia dignissimo potestati ciuitatis Fauentie ⁊ eius offō quatenus deberet ꝓcedere oi meliori mō quo posset de iure ⁊ fm formā statutoꝝ cōis Fauentie ꝯ ⁊ aduersus filios.q.dñi Ugolini de vigilarāt ciuis.q. Fauentie ⁊ fratres ad inuicē.vcꝫ ꝯ memoriā Andree Siluestrum Guidonē Antoniū Petrum ⁊ Jacobū oēs fratres.⁊ filios.q.dicti.d. Ugolini rebellis ⁊ ꝓditores sue p̄fate magnifi. dominationis ⁊ eius status eisdē fratrib⁹ ⁊ cuilibet ipsoꝝ ⁊ eorum bonis penas adhibēdo ꝯdignas ꝓ tātis excessibus ⁊ coꝝ delictis prout ⁊ sicut fuerit iuris ⁊ statutoꝝ cōis Fauentie. Et viso toto ꝓcessu formato p p̄fatum magnificū dñm potestatē Fauentie cū ꝯsensu participatione ⁊ matura deliberatione spectabilis ac eximij.ll.doc.dñi Francisci de tōsis hon. vica.⁊ iud.mal.prefati dñi potestatis ⁊ cōmis.ex mero eius offō de suprascriptis delictis rebellionibus excessibus ꝓditionibus inobedientijs culpis cōmissis ⁊ ꝑpetratis p suprascriptos fratres ꝯ ser Andreā mortuū in phitiarū. sed viuentē tpe delictoꝝ rebellionis excessuū ⁊ proditionū ⁊ ꝯ p̄dictos fratres.Et visis tribus attestationib⁹ super diffamatione ⁊ infamia ꝯ p̄dictos fratres.Et visa inq̄sitione formata p ante dictū magni.d.ptātem ciuitatis Fauen.necnon per dcm̄.do.vica.⁊ iu. male.d.d.ptā.ex coꝝ ⁊ cuiuscūq; ipsorum;mero offō arbitrio auctoritate potestate atq; bailia ꝯ ⁊ aduersus memoriā.d.Andree.⁊ p̄dictos alios fres suos. ¶Et visa snīa formata ꝯ memoriam.d.And.⁊ p̄dictos ei⁹ fres.Et lata ꝯ ipsuꝫ And. ⁊ ei⁹ memoriā in hūc modū vcꝫ.d.And.⁊ ei⁹ memoria tāq; fore fuisse ⁊ esse rebellē ⁊ ꝓditorē ac ꝓditricē mag.d.c. p̄dicti ꝯdēnamus et successiue in scriptis dicimus declaramus ⁊ sentētiamus oia eius bona camere p̄sa.mag.d.ca.ꝯfiscata fuisse ⁊ eē ⁊ p hāc snīaꝫ declaramus ⁊ ꝯfiscamus omni meliori mō ⁊c.⁊ p̄dictos Silue. Gui.Ant.Pe.⁊ Jac.fres vt.s.inq̄sitos ⁊ ꝯuictos ⁊ ꝯfessos tanq̄ rebelles ⁊ ꝓditores p̄fa.mag.d.ca.⁊ eius statutuꝫ cōdēnamus in his scriptis ⁊ snīamus ad mortem ita ⁊ taliter q̄ si aliquo vn q̄ tpe venerint in ciuitate Fauen.eius q; comitatu nec ī oibus alijs locis terris oppidis ⁊ q̄buscūq; locis que sub iurisdictione p̄fa.mag.d.ca.gubernātur.capiant ⁊ de facto decapitent ⁊c. Necnon oia coꝝ bona tā mobilia q̄ imobilia camere prefa.ma.d.ca. confiscamus ⁊ pro ꝯfiscatis haberi declaramus ⁊ snīamus.⁊ ita ipsos condemnatos ⁊ quēlibet ipsoꝝ ⁊ eoꝝ bona vt s.publicamus ⁊ ꝓ cōdēnatis ⁊ publicatis haberi volumus ⁊ mādamus sic ⁊ oi meliori mō via iure ⁊ forma quib⁹ magis ⁊ melius possum⁹ ⁊ debemus. Et visa quadā suppositione porrecta p.d.Bar.de caseli syndicum ⁊ ꝓcu.camere fiscalis p̄sa.ma.d.ca.In q̄ in effectu narrat snīaꝫ latā ꝯ p̄dictos fres et supplicat ꝓ maiori roboris firmitate vt p̄dicta acta ⁊ ꝓcessus ⁊ snīas super p̄dictis p̄sa.Ma.d.ca.digneť in oibus eoꝝ partib⁹ ꝯfirmare ⁊ approbare ex certa ei⁹ sciētia ⁊ supplere oēs defect⁹ si q̄ forsitā interuenissent aut in ꝓcedendo aut in ꝯdēnando ꝯ p̄dictos ꝓditores ⁊ remouere de dictis actis ⁊ per rescriptū sue ma.d.itelligať esse supplestum in oi parte in q̄ esset aliq̄s defect⁹ q̄uis credať q̄ nullus sit. Et visa signatura dicte suppli.in q̄ dr̄ Car.secūdus de mā fredis fiat ex certa nr̄a scia. ¶Et oib⁹ diligēter ꝯsideratis ꝓ declaratione ei⁹ qđ a me q̄riť an.s.fuerit rite ⁊ recte ꝓcessū ⁊ iudicatū ꝯ p̄dictos fres q̄tuor dubia in p̄mis videnť mihi eē examinād. ¶Primū ē si ē ꝓcessuꝫ ⁊ iudicatū rite s̄ꝫ ordinē iuris ⁊ statutorū terre Fauē.⁊ fm ꝯmissionē dataꝫ p p̄sa.illu.d.ca.ma.suo ptāti Fauētie. ¶Scđo si ptās Fauē.habuit ptātem ex forma iuris aut statutorū cōis Fauētie aut ex ꝯmissione sibi fcā p̄ ptatū Jllu.d Car.ꝯfiscādi ⁊ publicādi bona d.fratrū ad mortē ꝯdēnatoꝝ. ¶Tertio posito q̄ habuit ptātē publicādi ⁊

ɔfiscādi bona an sim⁹ in casu in q̄ bōa potuerit publicari ⁊ ɔfiscari. ¶ Quarto ⁊ vltimo si illa snīa publicatiōis ⁊ ɔfiscatiōis bonoꝝ valuit: vz in p̄iudiciū filioꝝ ⁊ descēdētiū dictoꝝ frātrū ɔdēnatoꝝ. ¶ Circa p̄mū dubium an sit ꝓcessum ⁊ iudicatū rite ſm ordinē iuris ⁊ statutoꝝ cōis Fauē. ⁊ ſm cōmissionē datā p Illu. d. Car. ¶ In p̄mis ɔsiderādū est an. d. d. ptās fuerit iudex ordinari⁹ vel delegat⁹ l dcā cā. Et p̄mo vr̄ q̄ fuerit delegat⁹: q2 qn̄ cūq3 addit vel detrahit iurisdictioni iudicis p cōmissionez sibi factā vr̄ q̄ de ordinario efficiat delegat⁹ argu. l. ius ciuile. ff. de iust. ⁊ iure. ⁊ l. j. §. si qs simpl'r l i ver. cū adijcit. ff. de v̄b. ob. ⁊ ita no. p doc. in. c. l3. vndiq3 extra d offi. dele. ⁊ p Domi. ⁊ alios in. c. cū aliq̄bus de rescri. lib. vi. ⁊ p Bald. ⁊ Pau. de ca. in. l. q̄ ꝓcuratorē. ff. de ꝓcur. ⁊ p Ang. in. l. ⁊ q2. ff. de iur. om. iu. ⁊ p Ange. ⁊ alios in. l. eū q̄. §. fi. ff. de acq. here. ⁊ p Bar. in sua dispu. q̄ īcipit aduenātia ḡnalis in. l. ij. in fi. de op. leg. ⁊ p dn̄m Math. de mates. in suo nota. cōsil. qd̄ incipit no. q̄ vbi cūq3 dn̄s committit cām ordina. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ius ciuile ⁊ in. l. more maioꝝ. ff. d iu. om. iu ⁊ p Bald. ⁊ Pau. de ca. in. l. et si p̄tor. ff. de q offi. ei⁹ cui mā. est iur. ⁊ plene dixi in. d. l. j. sed in. d. cōmissiōe facta. d. d. ptāti vr̄ esse recessuz a forma cōi q̄ vr̄ esset vt ptās ⁊ iudex malefi. pariter ꝓcedāt ⁊ cōdēnēt p̄sertim cū iurisdi. criminalis spectet ad iudicē male. vt. l. solem⁹. §. la: rūculator. cum ibi not. ff. de iud. ⁊ hoc vr̄ sentire. d. Ang. de are. in suo trac. male. in sua inq̄sitiōe in p̄n. in qua fundat inq̄sitionem suā in ꝑsonā. d. ptātis ⁊ iudi. malefi. quā formā vr̄ secut⁹ p̄dict⁹. d ptās in sua inq̄sitiōe in p̄n. dū dicit hec ē que dā inq̄sitio q̄ fit ⁊ fieri intēdit p. d. potestatē ⁊c. Nec nō p. d. Frācī. de tōsis li. doc. ⁊ vic. ⁊ iudicē male. q2 Illu. d. Car. cōmisit sibi. d. cām criminalē soli ptāti sauē. ⁊ nō iudici male. ergo vr̄ q̄ fuerit sibi facta cōmissio tanq̄ delegato ⁊ nō tanq̄ ordinario. In 3ium vr̄ q̄ imo sit facta commissio. d. ptāti

tanq̄ ordinario q2 ad eū spectat p̄ncipalis cognitio causaꝝ criminaliu3. vt. l. illicitas. §. q̄ vniuersas. ff. de offi. presi. ⁊ iudex male. maxime quantum ad cōdemnationē nō interuenit tanq̄ principalis ⁊ iudex male. ⁊ vica. licet interueniāt respectu eoꝝ cōsiliū ⁊ assensus licet processus fiat sub examine iudicis malefi. vt ꝓbat in. l. ij. circa princ. ibi sub examine iudicis. C. de his qui latrones ⁊c. Et in. l. si ille in princ. ibi sub examine ꝓuincialis iudicis. C. de decu. lib. x. ⁊ in. l. fi. in fi. ibi ⁊ sub examine tuo. C. de leg. eo. li. ⁊ ita no. Angel. de peru. in. d. l. ij. Et probat in au tē. de litig. §. oēm ibi sub examine. col. viij. ⁊ ideo inq̄sitiōes fiūt ⁊ snīe hodie formant. per rectores terrarū sub examine iudicis malefi. vt dicit Ange. in d. §. oēm circa fi. vel ptātes terrarum ferunt snīas de ɔsilio iudicū de curia vt dicit Ange. de peru. in auſ. vt nulli iudicū. §. q̄ vero col. ix. Et iō ēt Angel. de are. format snīam latā super inq̄sitiōe in persona solitis potestatis sub examine tantum iudicis male. ⁊ de cōsensu iudicu3: vt patet in dicta sua sententia. ⁊ in gl. super ea. vez in glo. super verbo de consensu ⁊ deliberatione omnium iudi. ⁊ gl. super verbo sub examine domini sabi iudicis male. et in glo. preceden. ⁊ sequen. licet inquisitionem format in personaz. d. potestatis ⁊ iudicis malefi. sicut fecit pretor noster qui secutus est practicam. d. d. Angel. in. d. suo tractatu malefi. vnde cum Illu. d. Card. commiserit. d. causam. d. potestati vt condemnet. d. fratres prout ⁊ sicut fuerit iuris ⁊ statuto communis fauen. ⁊ q̄ debent procedere omni meliori modo quo possent de iure vel ſm formā sta. fauē. vr̄ voluisse q̄ ꝓcedat tanq̄ ordinari⁹ ⁊ nō tanq̄ delegat⁹ ex q̄ retulit se ad formaz iuris ⁊ sta. nec vr̄ aliqd̄ inouasse 3vel p̄ter iuris cōe ex q̄ p̄ncipalr̄ ꝓcessus et snīa cāꝝ crialiū spectāt ad ptātē etiā sub examie iudic' male. p ea q̄ dcā sūt s. ¶ His itaq3 p̄missis. vez q̄. d. ptās ꝓcesserit ⁊ iudicauerit tanq̄ ordinari⁹ videndū ē p̄mo an ille ꝓcesserit sup. d.

inq̄sitione formanda et breuiter vr̄ esse bõm q̄ sic ex q̄ in primis recepit tres testes sup inlamia criminū iuxta ter. i.c.qualr̄ et q̄n el.ij.extra de accu.cum ibi notatis.et p̄cessuz fuerit b̄m formā sta.cōis lauen.sicuti tenebat̄ p̄cedere p.l.oēs ppl̄i.ff.de iust.et iur.et et b3 for mā ⁊missiōis sibi date.ve3 citando ip sos ad domū solite habi.put statutū reqrit.Quantū vero ad ⁊dēnationem vr̄ ēē rite iudicatum quo ad fratres vi uos.sed quantū ad andreā mortuum nō vr̄ esse bn̄ iudicatū respectu p̄sone sue q̄z hō mortu⁹ ⁊dēnari nō p̄t.q̄z snia lata ⁊ mortuū est ipso iure nulla.vt.l. si.ff.q̄ snie sine ap.rescin.debebat eīm memoria eius tm̄ dānari iū q̄z ius ita disponit vt p̄bat̄ insti.de here.q̄ ab in test.desfer.§.p ⁊rīū.ibi eius memoria dānata fuerit.et p̄bat̄ i.l.ij.in fi. ibi vr̄ si rei memoria pp crimen q̄ morte in= tercidit dānata est.C.de testa.manu= mis.et i.l.fi.ibi:vt ⁊uictū mortuo mēo= ria ei⁹ dānet̄.C.ad.l.iul.maie.et hoc t3 lu.de ro.in suo singulari.cccccxxy. q̄ i cipit de crie lese maie.et in suo singula ri.ccccccccxix.q̄ incipit in casib⁹ in q̄b⁹ tū ēt respectu cōmissionis facte p Jl= lu.d.car.q̄ ⁊misit vt p̄cedat̄ ⁊ memo= riā And.et nō ⁊ ip̄m And.vn̄ cum snia fuerit lata ⁊ ipsum And.mortuum vr̄ q̄ fuit et sit ipso iure nulla.Sed l3 hoc verū sit tū ex quo.d.po.⁊dēnauit etiā memoriā.d.And.et declarauit ipsum fuisse rebellē et p̄ditorē.d.Jllu.d'.car. vr̄ rite iudicatū p p̄dicta.et p̄sertim cū memoria dicat̄ dānari q̄n iudicat̄ ip̄3 cōmisisse crimē rebelliōis et p̄ditiōis: vt p̄bat̄ māifeste l.d.§.p ⁊rīū ibi velu ti si post mortē suā p̄r iudicat⁹ fuit re⁹ p̄duelliōis ac p hoc ei⁹ memoria dam natū fuerit et ibi gl.in v̄bo dānata qui exponit hoc.s.mō p̄nuncia ⁊ imperiū Luciū fecisse.et iō bona in fiscū infer= ri.Nam p hoc memoria dānat̄ ⁊c. Jn quātū ergo mēoria And.dānata fuit snia fuit rite lata.et ista vr̄ fuisse inten tio.d.d.pote.dū in pri.⁊dēnatiōis fit mentio de p̄cessu fcō ⁊ memoriā.d. And.et circa finē ⁊dēnat̄ And.et eius memoria tanq̄ fuerit et sit et futur⁹ sit rebellis et p̄ditor.d.Jllust.d.Car.et sic dum ⁊dēnat̄ And.nō ⁊dēnat̄ tanq̄ p̄= sona viuēs.s3 ⁊dēnat̄ tāq̄ p̄sona q̄ fuit rebellis sicut dr̄ in.§.p ⁊rīū ibi veluti si post mortē suā p̄r iudicat⁹ fuerit re⁹ p̄duellionis.et ibi glo.que dicit p̄nun cio ⁊ imperiū Lucium fecisse. ¶ Nec ob.d.l.si.ff.q̄ snie sine ap.resci.q̄z loq= tur q̄n mortu⁹ cōdēnat̄ ad finē vt snia afficiat eū.q̄ ēt nō p̄t eē s3 q̄n ⁊dēna tur mortu⁹.i.iudicat̄ ip̄m fuisse rebel= lē et p̄ditorē tūc bn̄ v3.et ita fuit in ca= su nostro. ¶ Nec ob.si dicat̄ dn̄s pote stas ⁊dēnauit dictū Andreā et ei⁹ me= moriā.et sic vr̄ q̄ mortu⁹ fuerit ⁊dēna= tus q̄z r̄ndet̄ q̄ nō fuit ⁊dēna.⁹ ad finē vt snia ei⁹ p̄sonā afficiat s3 vt declare tur ip̄m. Andreā fuisse p̄ditorē et hoc p3 in dcā snia ibi dictū Andreā et eius memoriā et tāq̄ fore fuisse et esse rebel lē iuxta.d.§.p ⁊rīum scp̄l⁹. allegatu3. ¶ Uel aliter potest responderi quod quando copula ⁊ponitur inter ea que videntur diuersa .et tamen idem si= gnificāt i effectu tūc copula.et ponit̄ p i.vt est ter cū gl.in.l. decernim⁹. C.de epi.et cle.et in.l.j.ff.si q̄s cautio .et glo.et Bar.in.l.q̄b⁹ in p̄n.ff.de leg.et Jo.de Jmo.in.c.monasteria.ex de vi.et ho. cle.Sed et An.et ei⁹ memoria in effectu idē ip̄ortāt vt p̄bat̄.d.§.p ⁊rīū isti.de her.q̄ ab itest.dese. ¶ Uel p̄t dici q̄n co pula ⁊ponit̄ iter duo iest quoꝝ vnū al teri .tūc copula et ponit̄ p idest et stat expositiue.vt est ter.cū glos.et ibi hoc no.Bar.et doc.i.l.j.ff.de pac. Et iō cū hoc nomē Andreas et hoc nomē eius memoria signi ficēt idem in effectu vt eius memoria insit sub nōie Andreas sequit̄ q̄ illa copula et qui ē iter verbū Andreas et verba sequentia.s.ei⁹ me= moria ⁊c.ponit̄ pro idest et stat exposi= tiue quasi dicat ⁊dēnatus Andrea3.i. eius memoriam qui Andreas fuit et ē rebellis et debet subaudiri quōdā ex q̄ mortuus erat tempore.d.sententie.ar gu.ter.cum gloss.in.l.eius qui in pro= uinciam in prin.ff.si cer.pe.vbi glo.ex ponit illū tex.dum dicit Titij vt sub= audiatur quondam ex quo defunctus erat. Ex quo substineri p̄t istrumētū

seu petitio i quo noiatur fili⁹ Titij ex
quo erat iā defunctus Titius subau=
diēdo ꝯditionē vt vult Bar.i.d.l.ei⁹ q̄ i
ꝓuinciam in pn̄.per illū tex.cū gl.Et
idem vult Albe.de ro.i.l.cottē ferro i
§.eam rem per gl.ibi i verbo dn̄s.ff.
de publicanis ⁊ h̄r i spe.de istru.edi.
§.instru.v̄si. quid si ita ꝯtineatur et
Bar.in tractatu alueo ⁊ Lud.de ro.⁊
docto.i.l.j.§.j.ff.de no.ope.nun.⁊ per
Anto.de bu.⁊ cano.i.c.ex pte.j.ex de
fo.ꝯpe.facit glo.j.l.viro atq̄ vxore.ff.
so.ma.¶ Nec est mirandū de ista in=
terpretatione.qꝛ verba snie sunt ēt im
ꝓpriāda ad hoc vt poti⁹ snia valeat
q̄ pereat vt est glo.no. in.l.⁊ puto.§.ij.⁊
ibi p flo.⁊ doc.ff.fami.her.⁊ isto modo
saluari pn̄t verba.d .snie ⁊ inquātum
ꝯdēnant ip̄m Andreā q̄ mortu⁹ erat.
Et ista cōdēnatio de memoria defun=
cti fuit ēt infra tp̄s legitimū facta qꝛ
ēt ius accusādi memoriā defuncti du
rat p q̄nquēniū vt h̄r in.l.ij. C.de apo
statis.Et in crīe lese maiestatis ē gl.
singularis i.l.manicheos.C.de hereti
cis.⁊ h̄r p gl.xxiiij.q.ij.i sūma.⁊ita no.
⁊ tꝫ Lu.de ro.i suo singulari.cccccxxij.
qd̄ icipit d̄ crīe lese maiestatis. ¶ Sꝫ
dubiū posset ēē an syndicus ⁊ ꝓcura=
tor fiscalis debuerit se iscribere ad pe
nā talionis:⁊ v̄r q̄ sic p gl.no.xxiiij.q.
ij.c.sane.alias incipit si forte q̄ gl.di
cit ēē mirabilē Lud.de ro.in suo sing.
cccccccxxix.q̄ incipit in casib⁹ in quib⁹
Sꝫ illa gl.nō facit ad ꝓpositū qꝛ loq̄=
tur in accusatore ⁊ qn̄ p accusationeꝫ
ꝓcedit̄.Sꝫ i casu nr̄o fuit ꝓcessuꝫ per
viā inq̄sitionis ⁊ vocatus sindic⁹ ad
defensionē fisci.¶ Sꝫ vnū est de quo
magis v̄r esse dubitandum an ꝯ dictū
Andrea ēt culpabilem potuerit proce
di vl' ꝯ ei⁹ memoriā ⁊ ꝯ ei⁹ bona cū p
mortē suā extinctū videat̄ fuisse oē cri
mē ⁊ oīs pena vt.l.j.⁊.ij.⁊ p totū ti.C.
si reus vel accusator mortu⁹ fuerit .ex
ceptis q̄busdā casibus vꝫ in crimine
lese maiestatis repetūdaꝝ ⁊ in crimi
ne heresis ⁊ alijs silibus de q̄bus h̄r p
glo.in.d.l.ij.C.de test.manu.⁊ p gl.in
§.per ꝯriū inst.de here.q̄ ab inte.de=
fe.⁊ per glo.or.in.l.ex iudicioꝝ i v̄bo
maiestatis.ff.de pu.iud.¶ Cum ergo
casus nr̄ nō videat̄ esse de dictis casi=
bus exceptis v̄r q̄ nō potuerit ꝓcedi
ꝯ Andreā defunctū nec ei⁹ memoriaꝫ
qꝛ memoria illius dānari nō pōt cui⁹
crimē morte itercidit vt dicit tex.i.d.
l.ij.in fi.C.de test.ma.⁊ p̄sertim cū nō
videat̄ ipse cōmisisse crimē lese mate
sta.⁊ alij casus sint penitus diuersa a
materia nr̄a.Et q̄ nō videat̄ ꝯmisisse
crimē lese maiestatis v̄r esse tex.cum
glo.ord.i.l.j.ff.ad.l.iul.maie.q̄ dicit q̄
crimē lese maiest.ꝯmittit̄ ꝯ iperatorē
vl' ciuitatē romanā d̄ q̄ ibi fit mētio.nō
aūt q̄s d̄r ꝯmittere crimē lese maie.si ē
rebellis vel ꝓditor ꝯ inferiorē ab ipe
ratore vel ꝯ ciuitatē excepta romana
qꝛ alie ciuitates h̄ent̄ur loco priuato=
rū.vt.l.eū q̄ vectigal.⁊ ibi plene dixi
ff.de v̄.sig.⁊ ita v̄r tenere Bar.seq̄ue=
do glo.i.d.l.j.in fi.ff.ad.l.iul.maie.:et
Ang.in.l.vnica in.ij.col.C.ne ex deli=
ctis defunctoꝝ.vbi dicit q̄ crimen ꝑ=
duellionis seu lese maie.committit̄ ꝯ
imperatorē vel rē publicā romanoruꝫ
⁊ nō ꝯ aliū p no.p gl.isti.d̄ publi.iud.
in prin.No.ḡ idē si ꝯ ciuitatem suaꝫ.
¶ Et iō dicit q̄ si florentinus crimen
rebellionis ꝯ suā ciuitatē cōmittit si
decedit lite pendēte an̄ latā sniaꝫ pe=
na ad' emptiōis bonoꝝ nō tenebit̄ he
redē qd̄ dicit esse nota.dignum.Et sic
vult silr q̄ ēt ꝯmittens crimē ꝯ suam
ciuitatē que nō recognoscit superiorē
sicut ē ciuitas Florētinā. vt no. Bar.
in.l.hostes circa fi.ff.de captiuis non
v̄r proprie cōmittere crimen lese ma=
ie.¶ Nec iura loquentia de crīe lese
maiestatis vident̄ in eo locum habe=
re.sed ita i terminis hoc tꝫ lud. de ro.
in quodaꝫ suo singulari qd̄ incipit tu
scis q̄ ex cōdemnatione pr̄is i si.q̄ di=
cit q̄ non est verū vt aliqui dicunt q̄
ꝯmittatur crimen lese maie.ēt ꝯ ciui=
tatē nō recognoscentē superiorē.ēt de
facto vt est florentie.Si ergo est spe=
ciale in ꝯmittente crimē proditiōis ꝯ
imperatorē ⁊ rē publicā romanorum
nec locū haebeat in alio inferiore ab
imperatore ēt non recognoscente su=
periorē de facto. multominꝰ v̄r q̄ d e=

beat hre locu in ill.d.Car.d. Fauen. recognoscete potifice i superiore siue ecc.ro.cu eius sit vicarius in tpalib⁹. ¶ Et io vr q dictus Andreas defūct⁹ no potuerit ipse pdenari nec eius memoria nec bona eius cosiscari.nec ab heredibus eius auferri. Et sic q rite no fuerit processum p ipsum vel eius memoria aut eius bona. Sed in ptriuz q immo.d.An.comiserit crime lese maie.veniedo vel venire volendo p.d.illu.Car.d.fauen.d.suu lz sit inferior a principe.alle.glo.sing.in.l. fallaciter l vbo pdita.C.de abolitio.q vr velle q ide sit sicut qn pmittit crime lese ma. 7 ita tribi bal.q dicit per illu tex.not. q pditores ppli incidunt in crime lese ma.7 ide vult Bal.in.l.si qs nūmos C.de fal.mo.q dicit qd ille q qlsificat moneta 7 imagine Cesaris in derogatione sue ma.pmittit crime lese maie. 7 ide dicit in ciuitate ista loquedo de ciuitate Perusij quod esset crime lese maie si qs subditus istius ciuitatis falsaret ista mone.io dicit in subditis qz no subditi no icidūt crime lese ma. alle.no.p Pau.de leaza.i cle.pasto.de re iudi.vn dicit q vult pdere pplm incidit i crime lese maie.qd dicit esse verū de subdito.secus de no subdito.7 io cu.d.an.7 alij fratres sui voluerūt pdere.d.illu.d.Car.d.suu cuius subditi erat.vt dicet.j.in tertio dubio prin. vr q inciderunt in crime lese maie.et ppea memoria dicti andree potuerit pdemnari 7 eius bona fiscari. ¶ Preterea istud pot illud pbari alia rone pcordando.d.gl.vcz gl.in.l.j. ff. ad.l. iul.maie.7 glo.in.l.fallaciter.C.d abo li.fm Sali.ibi qui dicit notabiliter q aut pria pdit aut oppugnat vt pncipi vl populo ro.auferat 7 tūc pcedit gl.l d.l.fallaciter nam tunc maiestas terrerena cui debet obedire offenditur ideo ad instar maiestatis diuine crimen lese maie.comittit.vt.d.l.j.in pn. ff.ad.l.iul.maie.7 ita debet itelligi.l. pe.eo.tit. ¶ Aut oppugnat vel pdit patria.sz no ad fine vt pncipi auferat 7 tūc no comittit crime lese maie.7 ita loqtur glo.l.l.j.ff.ad.l.iul.maie. Et io cu in casu nostro.d.Andreas.7 ei⁹ fratres voluerunt auferre fortilitiū calamelli valis hamonis q Illu.d. Car. recognoscit ab ecclesia ro.7 retinet ta qp vicari⁹ generalis eccl.ro.dado psiliū 7 auxiliū vt apparet ex pcessu vt dicet et.j.in tertio dubio pricipali videnf comisisse crimen lese maie.qz auferendo vel audere voledo a vicario potisicis sed ecc.ro.vr voluisse auferre ab ecc.ro.q tatam iurisdictioem hz in terris suis ecc.qtam hz iperator i terris impij.iuxta no.in.c. solite ex de maio.7 obe.7 i.c.p venerabile ex q fi. sint legi.cum si. ¶ Nec ob.si dicit voluntas.d.And.7 fratrum no fuit aliqd auferre ecc.ro.qz volebat.d.fortilitiū calamelli dare dno Imole q e filr vicarius eccle.ro.in terris suis.qz rn detur q per hoc no tollitur qn voluerint auferre de manibus vicarij pape.7 sic de manibus pape.nec pstat aut costare pot qd futur esset si dns Imole ipsum habuisset.qz de futuris contingentib⁹.non e determinata veritas. Preterea lz etia de iure no committeret crimen lese maie.qtum ad publicationem bonorum si quis esset rebellis inferiori a pncipe.tn de psuetudine in Italia seruatur ptrium.qz qlibet pnceps cognoscens et superiore ecc.ro.vt est marchio Ferrariensis publicant bona 7 exercent iura loquetia de crie lese maie.p subditos suos sibi rebelles et proditores: que psuetudo vz 7 dz attedi.7 plene no.p Alb.d rosa.i suo ope statutor l.iij.pte.q.xviij. 7 cir.si.7.q.xix.ide si heret statuta disponeda de publicatioe bonor vt no. Bar.l.l.j.post mediu.ff.d bo.damna. ¶ Cocludo itaq ex pdictis q.d.Andre.potuit pdenari qtum ad ei⁹ memoria.7 bona sua publicari no obstate q mortuus fuerit an pcessum 7 sententia.7 silr eius fratres potuerūt condenari 7 eor bona psiscari psupponendo q potestas ciuitatis Faue.habuerit potestate psiscandi 7 publicadi bona delinquentiū.7 q.d.cria sint talia ex qbus potuerit eor bona publicari 7 psiscari de qbus dicet.tu.ij.7. iij.du-

bio pncipali. ¶ Circa fm dubiū pricipale an prās Fauē. habuerit potestatē ex forma iuris aut statutorum cōis Fauen. aut ex cōmissione sibi facta p Illu. d. Car. ↄfiscandi ⁊ publicādi bona dictoꝝ fratrū. Et tenēdo sicut ⁊ tenui in primo dubio principali in pn. q̄ ipse potestas fuerit ordinari⁹. ⁊ tā q̄ ordinarius ꝓcesserit in. d. cā nō obstante cōmissione sibi data per Illu. d. Car. nō est opus querere nunqd habuerit potestatem vigore cōmissiōis sibi facte. qꝛ illa cōmissio nō plus iuris seu ptātis ipsi pretori dat q̄ de iure cōi haberet. ex forma vero statutorū si illa reperit in ciuitate Fauen. vt in huiusmodi casib⁹ pretores Fauen. possint nedū absētes ⁊ ↄtumaces ad mortem ↄdemnare. sed et malefactorū bona ↄfiscare ⁊ publicare illa ē seruāda vt dixi fm Bar. i. l. j. ff. de bonis dam. ⁊ Albe. de ro. i. iij. parte statu. in q. xviij. ⁊. xix. Similiter si esset ↄsuetudo sola vt potestas Fauen. condēnarēt et in publicatione ⁊ ↄfiscatiōe bonoꝝ illa esset obseruāda. ⁊ de iure obseruari deberet. vt notat Albe. de rosate in dicta. q. xviij. ⁊. xix. Et idē tenet Lud. de ro. in consi. suo. lx. qđ incipit. In christi noie amen. Ad disponendū veritatē prepositē qōnis in scđo dubio pncipali q̄ loqtur de Illu. d. Pandulpho de malatestis dño ciuitatis ferrarie. q̄ est ciuitas ec. ⁊ decidit in simili cā q̄ ipse potuerit inobedientes ↄdēnare ⁊ ↄfiscare ⁊ publicare eoꝝ bona ⁊ fundat iter alia qꝛ ↄsuetudo hic manifestat vt hiusmodi pnceps ⁊ dñi recognoscentes terras ab ecclesia possint de ↄsuetudine ↄfiscare ⁊ publicare bona dānatoꝝ. Si ergo Illu. d. Pādulphus ⁊ marchiones Ferrarie q̄ recognoscūt dñia sua ab ec. ro. potuerūt ⁊ pñt ↄfiscare ⁊ publicare bona dānatoꝝ seqtur q̄ fiīr dꝫ posse Illu. d. Car. dñs fauē. q̄ recognoscit dñia sua ab ec. ro. si hꝫ statu. vel ↄsuetudines. ar. c. sospite eē de censi. ⁊ q̄ ibi no. i gl. in vbo i atiꝫ q̄ dicit p illum tex. ex eo q̄ alij faciūt q̄ censent eodē iure ⁊ tu facere debes nisi ostēdat ↄriū. e. di. c. ↄ morē. ⁊ notat I. c. cū ec. vulterana. eē de elec. ⁊ aliter q̄ hr ⁊ no. i. c. cū olim. eē de ↄsuetudine cū si. ¶ Sed vbi nō eēt statutū vl ↄsuetudo ⁊ tractaret solū ꝺ iure cōi. an. s. ꝑtor ciuitatis fauē. potuerit ex ordinaria ptāte sua pdictos fratres ad mortē ↄdēnare ⁊ bona coꝝ publicare q̄ veniāt applicāda fisco dicti Illu. d. Card. ¶ Et ista qō formaf per Alb. de ro. i suo ope statutoꝝ in tertia pte in. xviij. ⁊. xix. q. vbi plene examinat dictū articu. ⁊ p Lud. de ro. in. d. suo ↄsi. lx. ¶ Sed ꝓ hui⁹ dubij declaratione est aduertendū q̄ duplex est ↄfiscatio. vna est extraordinaria in casib⁹ nō expssis a iure ⁊ hāc facit solus princeps vel iudices ptātem summaꝫ hñtes nō iferiores sine iussu principis vt. C. ne sine iussu pncipis certis iudicib⁹ liceat confiscare i rubro ⁊ nigro. ¶ Alia est cōfiscatio ordinaria i casibus a iure statuto vel cōsuetudine ꝑmissis ⁊ ista fit p quēcūq̄ iudicē habētē meꝝ iperiū rōne territorij. ⁊. nō per aliū qꝛ ↄfiscatio fit rōne iurisdictiōis ⁊ iurisdictio territorio adheret. l. fi. C. vbi ⁊ apud q̄s vt tꝫ Alb. de ro. i dicta sua. q. xviij. Et lō cū i casu nr̄o dcā ↄfiscatio bonoꝝ sit ordinaria merito potestas Fauē. q̄ hꝫ meꝝ ⁊ mixtū imperiū ⁊ ptātē ad mortē codēnandi. vt dicet in sequēti dubio principali potuit dcā bona ↄfiscare ⁊ publicare. ¶ Sed si et ↄfiscatio eē ordinari a. i. vbi nō eēt expsse a lege cautū. sꝫ ex arbitrio iudicis fieret eēt maior dubitatio vꝫ nūqd ptores vel iudices hñtes meruꝫ et mixtū iperiuꝫ possint gñalis arbitrij oia bona ↄdēnati publicare. ¶ Et vr̄ q̄ sic nā pñ. qđ ē plus scꝫ ad mortē cōdēnare vt fiīr no. p gl. isti. de iniurijs ꝯ. pena ⁊ ibi p Flo. ⁊ p Bal. i. l. j. C. de his q̄ latrones ⁊ i. c. j. ꝯ iniuria. de pace iura. firmā. ⁊ in. l. fi. i fi. ff. de senatorib⁹ ⁊ no. Mathe. de matess. in. xlix. notabili ⁊ Andre. ꝺ Isernia in. c. j. q̄ sint regalia ⁊ Alco. de nea. i. l. fi. i fi. ff. vbi pupill⁹ edu. deb. ⁊ hr per Io. de imo. in. l. ij. ff. de pub. iudi. Nam si potest illud quod est plus videlicet condemnare ad mortem vt dixi vr̄ q̄ possit il-

lud qd est minus videlz ɔdẽnare ꝛ publicatiõe bonoꝝ ꝛ hoc qd dicimus qd possunt in ere ꝛ in psona ɔdemnare vt no. p glo.no.in aut.de armis post medium in vbo ꝛ in pecunijs q̃ dicit hoc est qd dicimus in ere ꝛ in psona col.vj. Et habet p Bal. ꝛ Jo.de imo.in.l.lex cornelia.ff.de vulg. ꝛ pupil. ꝛ p Bald. q̃ hoc dicit ꝛ in.c.j.in princ.in.v.col.in ver.sʒ hic quero an rõne gñalis arbitrij in tit.de pace tenẽda.q̃ subdit ꝙ l ɔtũ vr casus in.l.j.C.ne sine iussu pñcipis certis iudicib⁹ liceat ɔfiscare et remittit ad ibi notata sed gloss.ibi vr tenere ꝙ illi q̃ hñt merũ impiũ possint ɔfiscare bona. sed ei ꝛ saly.ibi aliter dñt distinguẽdo qñꝙ ɔfiscatio bonoꝝ est expresse p legẽ iniuncta qñꝙ sequitur ad ɔdẽnationẽ delicti. Primo casu quilibet iudex q̃ de hoc possit cognoscere poterit talẽ penã cõfiscatiõis imponere.vt.l.qui ɔdit.C.de incest.nup. ¶ Scdo casu qñ ɔfiscatio venit tacite qñꝙ iudex q̃ põt ad mortẽ naturalez vel ciuilez ɔdẽnare põt ꝛ bona adimere vt.l.illicitas.§.qui vniuersas.
¶ Tertio casu qñ non est iniuncta a lege nec tacite sequit in ɔñiam condẽnationis ꝛ tũc nullus iudex põt eã imponere nisi sit de maioribus ꝛ ita intelligitur.d.l.j. ꝛ iõ subdit Cy. ꝙ tota die iudices inferiores ɔcipiunt sub pena eris ꝛ olm bono. ꝙ est ꝫ.d.l.vnicam.C. vt sine iussu ꝛc. ¶ Sed alb. de ro.i suo opere statu.in.ij.parte in.q.xvij. dicit ꝙ de stricto iure ciuitates ꝛ regna ius fisci nõ hñt nec bona ɔfiscare pñt exceptis ciuitatibus Lombardie que fuerunt in pace ɔstantie in qua cõprehenditur et fauẽ.vt hẽtur in extrauagan.de pace ɔstã.vbi nolant nois ciuitatum ꝛ oratoꝝ ciuitatũ qbus ɔcessuz fuit p imperatorẽ qd haberẽt merum ꝛ mixtũ imperiũ ab imperio q: credit ꝙ ex statuto vel consuetudine possent bona applicare ciuitati inter subditos.nã impatez ɔcedẽdo eis merũ imperiũ ꝛ ptãtẽ ɔdendi statu.p.l.oẽs populi.ff.de iust. ꝛ iur.vr ɔñr eis ɔcessisse publicatiõnẽ bono.subditi ꝛ de feõ vsurpatũ ẽ in oib⁹ ciuitatib⁹ q: hodie ciuitates maxime Jtalie vtunt iure ꝓuincie.vt no.glo.in fi.C.de pscrip.lon. tpis vñ tã ex ɔstõne pacis ɔstantie ꝙ de cõsue.dñs fauẽ. ꝛ eius ptor hʒ merũ ꝛ mixtũ imperiũ ꝛ ptãtẽ bona publi. ꝛ ita ego teneo. ꝛ ideʒ tʒ in effectu Lu.de ro.in.d.cõsi.lix. ¶ Circa.iij.posito q.d.ptor hũit ptãtẽ publi. ꝛ confiscandi bona an simus in casu in quo bona poterunt publicari. ¶ Et in hoc est ɔsiderandũ ꝙ duo imputant.d.fribus. Primũ ꝙ ipsi se ɔtulerunt ad terras inimicoꝝ Illu.d.Car.d.Fauẽ.vʒ ad ciuitatẽ Jmole ꝛ amoniti sepius a d.Jllu.d.Car.p nuncios ꝛ lr̃as qd dẽrent repatriare.idest redire ad ciuita. Fauen.vel ire ad ciuitatẽ Rauẽne qd nũquam facere voluerunt pp qd videtur fuisse rebelles ipi Jllu.d.Car.dño suo vt no p Bar.in extrauagan. q̃ sint rebelles in glo.in vbo tenore. ꝛ in vbo rebellãdo ꝛ dicunt cõmisisse crimen lese maie.q̃tũ ad penas q̃ imponunt et imponi pñt committenti crimen lese maie.vt dictũ est.ꜱ.in.j.dubio principali in vlt'a parte.nã si illi q̃ mittunt nunciũ vel lr̃as hostibus incidũt i penam crĩs lese maie. vt.l.j.l fi. ꝛ ibi hoc tenet bar.ff.ad.l.iul.maie.facit glo.in cle.si summus pontifex in vbo lr̃is de sen.excom. Multomagis debent incidere in.l.iul.maie.q̃ se psonaliter cõtulerunt ad hostes sicut fecerũt.d.fratres ꝛ ꝙ se ɔtulerint ad loca hostiũ vt inimicoꝝ.vʒ ad terrã Jmole cui dñatur.d.Taste.de Manfre. ꝓbatũ est p tres testes examinatos sup infamia criminũ. ꝛ p tres alios testes examiatos sup inqsitiõe formata ꝯ predictos fr̃es q̃ oẽs deponũt ꝙ terra Jmo.ppt d.Tade erat notorie inimica Jllu.do. Car. ¶ Nec ob.si diceret ꝙ lʒ do.fr̃es admoniti p.d.Jll.d.Car.vt redirẽt ad ciuitatẽ Fauẽ.offerẽdo sibi saluũcon ductũ tã ꝓ se q̃ ꝓ subditis suis.tñ pp hoc n erãt obligati redire ad ciuitatẽ fauẽ.et cũ lr̃is saluicõductus ex q̃ ibi dicebãt se hr̃e inimicitias capitales. vt ẽ ter.i.c.accedẽs.el.ij.et vr ll.n ɔte. ꝛ ibi hoc no.doc. ꝛ maxie bal.q̃ dt ꝙ lʒ alicui mittãt lr̃e d saluocõductu nõ tñ

qs teneẽ stare illi cautiõi vt vadat ad domũ inimici. qz p nihilo hʒ inimic⁹ ta les lr̃as. et ẽt tex. i cle. pastoral. §. noto riũ in vsi. qs eni auderet et ibi gl. i ver bo sinu de re iu. q̃ dz q nõ sufficiũt lr̃e de saluocõductu. et idẽ vult gl. in. c. sta tutũ. §. cũ vero. in vbo secure in fi. de rescrip. li. vj. q̃ dicit q ẽt si qs lr̃as de saluocõductu hr̃et nõ tñ suis inimicis capitalib⁹ se exponere dʒ et no. gl. in. c. ex parte el. j. in glo. j. in fi. extra de ap pel. et ibi doc. hoc tenẽt. et no. doc. in. l. de etate. ff. ad treb. et no. Ange. de are. insti. de act. §. p̃terea q̃sdã in materia doli. ¶ Qz respondeẽ q lz nõ hũissent obligati redire ad patriã si ibi fuissẽt inimicos capitales. tñ nõ debebãt ac cedere ad locũ inimicoꝝ et maxime q̃ notorie erãt inimici sicut pbatũ est vt s. dixi. vñ debebãt ire ad ciuitatẽ Ra uẽne sicut mãdabat sibi illu. d. Card. dñs su⁹. ¶ Nec ob. si dicaẽ ipse. d. car di. nõ habebat ptãtẽ mittẽdi dictos fratres ad ciuitatẽ Rauẽne q̃ nõ ẽ de Iperio suo. l. extra territoriũ hz vnã le ctu. ibi. ff. de iur. om. om. iud. qz rñderi põt q imo potuit hoc mãdare. qz nõ ẽ q̃ possit ↄdicere ex q̃ in his q̃ spectãt ad iurisdictionẽ exercẽdã nõ hʒ supe riorẽ. qz nõ appellaẽ ad pontificẽ. sed cãe decise remanẽt i suo dñio sicut et pdic ↄsului de marchiõe seu duce fer rarie in cã cõitatis Masse. vbi plene hoc examinaui. ¶ Et iõ nemo põt cõ tradicere. ar. gl. no. in. l. q̃ habebat in fi. ff. de manumiss. testã cũ aliis pluri bus allegatis in. d. ↄsi. et p hoc allego q elegãter no. Bar. in. l. relegatoꝝ. §. est quoddã ius. ff. de inter. et releg. qui dicit q ciuitates q̃ nõ recognoscũt su periorẽ sicut est ciuitas fauen. seu do min⁹ su⁹ q̃tũ ad iudicia cãꝝ ciuiliũ et criminaliũ si ↄfinat aliquẽ i terra sibi nõ subdita nemo est q̃ possit dicta ↄfi nia cassare. et iõ dicit q pisani relega bãt in sardiniã q̃nq in isulã rodiẽsẽ vel in aliã pũinciã nõ subditam. qz lz de iure hoc fieri nõ possit nisi in ter ris sibi subditis. tñ subdit⁹ su⁹ vt ali⁹ nõ põt sibi ↄdicere. ¶ Et idẽ i effectu vult bar. i. d. l. relegatoꝝ i. §. iterdice re. et hr̃ elegãter p Bal. i. l. executorẽ i xij. col. in vsi. mõ ego q̃ro de vno qd ẽ in ↄsuetudine. C. de execu. rei iud. vbi dixit q de stricto iure qs põt morari in quocũq loco p̃ter loca iterdicta. sz de iure ↄsuetu. cũ ista ↄsuetudo sit ge neralis extẽdit vires Iperij. et iõ tales studeãt seruare mãdata. et iõ dicti fra tres debebãt redire ad prĩã si nõ du bitabãt de inimicis capitalib⁹. vt ire ad Rauẽnã ad q̃s de ↄsuetudine tene banẽ ire vel saltẽ de stricto iure debe bãt recedere a ciuitate Imole q̃ erat inimica et trãsferre se ad alia loca nõ inimica. q cũ nõ fecerint cõmiserunt crimen lese maiestatis stãdo in terra inimicoꝝ. vt. s. dixi. et istud solũ suffi ciebat ad cõdẽnãdum eos in publica tiõe bonoꝝ. ¶ Sed vltra dictũ crimẽ cõmiserũt aliud qz dederũt ↄsiliũ auxi liũ et fauorẽ vt fortilicium calamelli au ferreẽ de manib⁹ et ptãte Illu. d. Car. et dareẽ inimicis suis. nã sicut si ipsi met fratres voluissent auferre dictũ fortilicium dño suo. et dare hostib⁹ icide rẽt in crimẽ lese maiestatis. vt dixi in pmo dubio pncipali in vlti. parte. ita etiã iciderũt dãdo auxiliũ et fauorem. qz eadẽ pena puniũtur in crimine le se maiestatis. et est text. in. l. iij. q̃ inci pit qsq. et ibi hoc no. Bart. in pnci. ff. ad legẽ iul. maie. ¶ Cũ itaq dicti fra tres fuerũt rebelles dño suo vcz Illu. d. Car. de Mãfredis stãdo i terris ini micoꝝ et in volẽdo pdere dictũ Illu. d. suũ in. d. suo fortilicio iciderũt i cri mẽ lese maie. et iõ bona ipsoꝝ potue rũt publicari et ↄfiscari. nã dicit Alb. de ro. in dicto suo ope statu. in. iij. par te in. q. xviij. circa fin. q cqd sit de iure cõiter tot⁹ mũd⁹ seruat q bona non publicanẽ in aliquo casu excepto cri mine heresis et crimine lese maie. nisi hoc fiat de cõsue. vel statuto et q bona publicenẽ in crimine lese maie. et i qui busdã aliis casib⁹ et bal. in. c. j. in. iij. col. in prin. in ti. de pace tenẽda i vsi. seu. Et iõ cõcludo circa tertiũ dubiuz pncipale q. d. fratres cõmiserũt talia delicta q eius bona potuerũt publi cari et ↄfiscari. Sz dubitari põt quid si

pdicti fratres nō potuerūt ad mortē cōdēnari ex aliqua cā de iure vel ex forma statu. vel si pēdēte appella. condēnati morerent ad saltē publicatio cōfis. bonorum valeat. & hic psupponē do vt dixi q cōmiserūt tale crimē pter bona ipsorum potuerūt cōfiscari dico q ipsa cōfiscatio bonorum olmō valuit qm d. cōfis. & publicatio bonorum fuit fcā eq pncipalr cū pdēnatiōe ad mortē vt patet ibi & declaram⁹ & sniam⁹ oia ei⁹ vez And. bonacamere partim Illu. d. car. fuisse & esse cōfiscata & ibi. necnon oia eorum bona tā mobilia q immobilia camere partim Illu. d. car. cōfiscam⁹ &c. Cū ergo d. cōfiscatio & publicatio bonorum fuerit eq pncipalis cū cōdēnatione ad mortē & non accessoria seqtur q pōt valere cōfiscatio & publi. bonorū lz nō valeret vel extingueret pdemnatio facta ad mortē vt no. Bar. in l. j. ff. si pen. appel. mors itervenerit. & Bal. & doc. in l. iij. C. e. ti. & Ange. de imo. in l. defuncto. ff. de pub. iud. & Saly. in l. fi. C. si reus vel accu. mor. fuerit. & Ange. de are. in suo trac. malefi. in glo. in verbo & ei⁹ bona publicam⁹ in pncip. ¶ Itē aliud dubiū est de quo qrit an in d. pub. bonorum veniāt bona existentia in alieno territorio & ista qō tāgit p Guil. de cu. in l. cūctos pplos. C. de sum. tri. & fi. ca. & in l. ij. ff. de capit. dimi. & disputatū fuit p Nico. de mat. in quadā sua dispu. q īcipit īculpatio. q ponit quasi de vbo ad vbū Albe. d ro. & etiā seqtur in scda pte sta. q. cccxiij. & cā ēt disputavit Rich. malū. & cā tetigit Spe. in ti. de insti. edi. §. cōpēdiose. ver. Sed pone. & Jo. an. cā ponit i addi. spe. in ti. d accu. §. seqtur in summula bānitorum i addi. q icī. se lic; recordatiōis & Nic. de mat. i ti. defeu. §. qm̄n fi. & p gād. in suo trac. male. in ritu. de bonis male. in vsi. pone qōnē ēt de facto q fuit bononie qdā placēti. &c. & Oldra. in cōsi. suo. xvij. vbi plene loqtur & Jo. an. in c. cū sm de here. lib. vj. in novella. & plene p Ant. de bu. in c. postu. & ibi p cano. de so. cōpe. & p guil. de cu. plene in l. procuratoris. §. si plures. ff. de tribu. & p bar. in l. §. §. idē diu⁹. ff. d pub. & p bar. i. l. cūctos pplos i pe. & vl. col. C. de sum. tri. & fi. car. ¶ Et plenissime p Alb. de ro. in. iiij. par. statu. in. ij. colū. & plene per d. nellū de s. gemi. in suo trac. bānitorum in prima parte scdi tpis. q. xx. Et per Pau. de ca. in consil. lxxxviij. Et per Ang. de are. in suo tracta. malefi. in gl. in verbo & eius bona publicam⁹ in. j. col. versi. qro expsse bona. Et lz ex predictis multa & infinita quodāmō dici possēt tñ quātū ad ppositū ista erat brevis cōclusio ne lōgi⁹ vagari videamur q illa publi. bon. in casu nře extēdit ad bona alibi existētia extra iurisdictiōez d. illu. d. car. duab⁹ rōnib⁹ pn. ¶ Pria qz d. publi. bono. facta fuit & fieri potuit de iure cōi cōtra d. fratres q cōmiserunt crimen lese male. vt sepius dictū est. s. et maxime in primo dubio princ. in vlti. parte. Alia rō qz qn bona alibi existētia essent in terris eccle. q p aliū vicariū recognoscerent ab ecclia sicut tavētia qz tūc ēt illa bona in cōfiscatione venirēt vt est de mēte Bart. in d. l. cūctos pplos in pe. & vlt. col. C. d sum. tri. & fid. catho. & aliorum docto. de qbus supra dictum est. ¶ Item & vltimo de alio dubitat an si d. fratres alienaverunt titulo oneroso anteq d. delicta cōmitterēt illa alienatio valuerit in piudiciū d. pfiscatiōis. Et ista qō ponitur p gā. in suo trac. malefi. in d. ti. de bonis malefi. in ver. itē pone q aliquis cōmisit maleficiū cū plurib⁹ ver. sequēti. & plenissime p Bar. & oēs doc. in l. post cōtractū. ff. de dona. & qtum ad casum nostrū dicēdū est q si venditio vel alienatio fuit facta clā non vz ar. l. fi. ff. de ritu nupt. & l. nō existimo. ff. de admi. tu. dūmō emptor fuerit pticeps. l. ait ptor. §. si quis particeps. ff. de his q in frau. cre. & pcesserit cā propter quā verisilr ipsi fratres cogitaverint malū cōmittere. vt no. Bar. in d. l. post cōtractū in ver. quartus est casus. ¶ Itē si post d. alienationē de pxinq cōmiserūt d. delicta. l. si vēter. §. fi. ff. de privi. cre. Et hoc ponit Cyn. in l. si quis post hac. C. de bonis pscrip. & ex hoc q in cōtinēti secuta sunt presa

mit animꝰ pcessisse. vt hr per Bart. in d. l. post 3ctũ vn. v. psumit ꝛ hr p Ange. in d. l. si qs post hac ꝛ in. l. res vxoris. C. de do. iter vi. ꝛ vxo. ¶ Circa qr tũ ꝛ vltimũ dubiũ an illa snia publicatiõis ꝛ ɔfiscatiõis valuerit ꝛ valeat in piudiciũ filioꝝ ꝛ descẽdẽtiũ ex. d. fratri ɔdẽnatis ꝛ ista dubitatio depẽdet ab itellectu aut. bona dãnatoꝝ. C. de bo. pscrip. ꝛ in corpore vñ sumit vcz in aut. vt nulli iudicũ. §. fi. ꝛ breuiter dico q valuit ꝛ vz ex quo dei fratres cõmiserũt crimẽ lese maie. vt sepe dictũ est. s. ꝛ maxime i pmo dubio pncipa. in vlt. parte nã cõmittẽtes huiusmodi delicta pdũt bona. ꝛ applicãtur fisco ẽt in piudiciũ filioꝝ. vt. l. qsqs. C. ad. l. iul. maie. q in hoc nõ corrigit vt est casus cũ gl. fi. qꝫ sequunt doc. in. d. aut. bona dãnatoꝝ i fi. ¶ Itẽ pdicta aut. bona dãnatoꝝ loqtur de dãnatis ꝛ mortuis nõ aũt hz locũ in viuis vt hr p gl. in. §. fi. in aut. vt nulli iudicũ. ꝛ hoc tz Bal. in. l. eiꝰ. §. i. ff. d test. ꝛ Pau. de ca. in. l. ij. i fi. C. q test. facere pñt. ¶ Sz de vno vltimo loco dubitat an. d. pcessus inqsitioꝝ sentẽtia si aliquẽ defectũ iuris paterent respectu ordinis ꝛ solẽnitatis a iure introducte potuerit. d. Illu. d. Car. supplere oẽs defectꝰ si q interuenissent p suum rescriptũ ꝛ vr q nõ qꝛ nullus iferior a pncipe ẽt legatꝰ de latere põt tollere iuris solẽnitatẽ in pcedẽdo ꝛ in sententiãdo. ꝛ iõ iferior a pncipe nõ potest cõmittere cãm summarie ꝛ de plano vt est gl. sing. in. c. fi. de here. lib. vj. in glo. mag. añ fi. idẽ vult gl. in cle. sepe in pn. vbo mãdamꝰ. de vb. sig. ꝛ not. plene p spe. in ti. de leg. §. supest. sz nũ quid legatꝰ añ fi. pine co. ꝛ idẽ no. bal. ꝛ Io. de imo. in. l. ex duobꝰ. §. si. d vul. ꝛ pup. ¶ Et p hoc optime facit q no. Alb. de ro. ꝛ Pau. de ca. in. l. quotiens C. de pcib. ipera. offe. q dñt q iferior q supiorẽ recognoscit vt sunt comites ꝛ marchiões q recognoscũt ecclesiã vt Marchio ferrarie ꝛ siles nõ pñt ponere in eoꝝ rescript clam nõ obstante. ¶ Sz teneo ɔtũ eẽ i casu nr̃o ꝛ ita pridie tenui ꝛ ɔsului in marchiõe seu duce ferrarie nã hmõi marchiões duces ꝛ comites lz sint subditi eccłie. scdo et ab eoꝝ sentẽtijs pñt ꝛ debẽt ad papã appellare. vt est tex. cũ gl. in. c. venientes extra de iureiur. ꝛ in. c. si duobꝰ de ap. ¶ Et no. Ant. de bu. in. c. cũ Ioannes heremi. in. iij. col. extra de fi. istru. tũ quãtũ ad iudicia ciuilia vel criminalia nõ recurrit ad papã uẽt p viã appellatiõis. imo cãe appellationum si appellari põt apud eosdẽ remanẽt: ꝛ eas expediri faciũt p suos iudices curie seu ɔsiliarios. sicut facit iperator p pcuratorẽ Cesaris vt. l. pcurator. ꝛ ibi per Cy. ꝛ doc. C. de edẽ. ꝛ in hoc dicti Marchiones duces ꝛ comites non subditi pape. imo quãtũ ad hec iudicia nõ recognoscũt papã in supiorez. Et hoc est vel ex ɔcessiõe põtificũ vel ex ɔsuetudine sicut dicit glo. in fili de Lõbardis in qbꝰ cõprehẽdit ẽt fauẽ. vt. s. dixi q pscripserũt meꝝ ꝛ mixtum imperiũ vel ex ɔstõne Federici ɔcessũ est vt dicit gl. no. in aut. de defen. ciuitatũ. §. nulla in verbo iurisdictione in fi. qꝫ sequitur Bal. in. c. i. in princ. in. ij. col. in fi. in titu. de pace tenen. in vsib. feudo. ꝛ in multis alijs locis. nec ẽ mirandum de hoc. qꝛ si omnis potestas superioris potest prescribi. vt scilicet in aliquo non recognoscatur tanqꝫ superior. vt habetur per Bartol. in. l. hostes ad fi. ff. de capti. ꝛ in. l. iij. in principio. ff. de mino. ꝛ in. l. Item veniunt. §. ait senatus. ff. de peti. here. Et silr ciuitas põt pscribere q nõ recognoscat superiorẽ per tm̃ tp̃s q nõ est memoria in cõtrariũ vt no. Lappus in allegatiõe sua. xcij. vbi loqtur de ciuitate Tudertina q solebat esse subiecta ecclesie. ¶ Scdo ꝛ apud nos sunt veneti ꝛ florẽ. multomagis poterit iferior pscribere ɔ supiorẽ q ad aliq tm̃ puta quo ad iudicia ciuilia ꝛ criminalia. vl quo ad ius fiscale. vel quo ad ius ɔfiscãdi camere sue vel q ad vectigalia p text. in. c. sup qbusdã. §. pterea. ex de v. sig. ꝛ. c. i. de pscr. li. vj. ꝛ p. l. hoc iure. §. ductꝰ aq. ff. de aq quoti. ꝛ esti. ꝛ sic recognoscẽtes superiorẽ pñt remanente subiectione pscribere hmõi reseruata

principi. sed requiritur tm̄ tp̄s de cuius initio non est memoria. vt probat in di ctis, iuribus et ita 13 no. Abb. sicu. in d. c. venientes ex. de iurciur. et ideo ex quo ꝯsuctum est vt Illu. d. Car. et sui prede cessores non recognoscerent papam in superiorē in ciuilibus et crīalibus et cō sueuerint bona ꝑublicare et cās ꝯmit tere summarie de plano etc. Sequit quod potuit per dem̄ rescriptū supplere om nes defect9 si q̄ interuenissent i ꝑcessu vel inq̄sitione aut in la facta ꝯ dictos fratres. et maxime cum dcā inq̄sitio et cōdemnatio emanauerit de conscien tia et mandato ipsius Illu. d. Car. et pro hoc allego quod sittr no. Bal. in. l. nul lus. C. ad. l. iul. maiesta. sequendo In no. c. cuꝫ oporteat. de accu. vbi dicit quod q̄ñ inquisitio emanat de conscientia principis non est necesse quod constet de fama. quia sola cōsciētia principis supplet de iure omnem solēnitatem ꝑ dictam. l. nullus et intelligitur de solē nitate iuris ciuilis vel statuti ciuitat; Fauen. non autem de solennitate iu ris naturalis. vt hr̄ per Spe. in ti. de leg. §. nunc ostendendum est. v. xvij. supple. et Anto. de bu. in. c. j. in fi. ex de transac. et Card. zaba. in. c. illa in. xv. q. de elec. et Alb. de ro. in. l. digna vox ante fi. C. de leg. ¶ Et ex hoc sequitur decisio alterius questionis de qua fui interrogat9 ex parte dci Illu. d. Car. an ipse auditis partibus in vna cā si ne libello vel scriptura possit ferre sē tentiam si constat sibi de9 meritis cau se quia dico per predicta quod po test et valebit eius sententia. nec pote rit impugnari tanquam nulla.

¶ An statutū de dāno dato habeat lo cū in furto. et an intelligat nulla culpa damnum passi precedēte.

Consi. xviij.

IN christi no mine Ac inuocata spiri tus sancti grā. Statutū Uincētie d̄ dāno dato quod ita demū villa teneatur emendare damnum. dūmō qui dam num passus est iuret nō cōmisisse dolū vel fraudē vt dānū fieret. Nō querit si dānū passus ita iurauit villa tenea tur ēt si dicat dānū passum fuisse i cul pa. ¶ Et arguit primo quod sic. quia ex quo statutū voluit solūmō vt dānū passus iuret dolū a se abesse. sufficere vr̄. quia si voluisset culpā ēt abesse ita dixisset si cut dixit de dolo ar. l. vnic. §. sin autē ꝫ a deficientis ibi si. n. ꝯriū volebat etc. C. de cadu. tol. cū si. ¶ In ꝯriū arguit quod imo noluerit statutū culpā damnuꝫ passi excludere et ius cōe corrigerē dua bus rōnibus pncipalr. ¶ Prima est quia tale statutū nō hꝫ locū in furto quod non est ꝑprie dānū vt. l. si seruus seruū. §. si oliuā. ff. ad. l. aqi. et ibi hoc not. Bal. et Flo. ¶ Secunda ratio est quia p̄suppo nitur quod regulr statutū quod villa teneat de dāno dato intelligat nisi culpa pre cesserit eius q̄ dānū passus est allegat ad hec bal. in. l. cū duobus. §. dāna ff. ꝑ socio. Sed in casu de quo queritur fuit furtū duorū equorꝫ quod furtū fieri n̄ pōt sine culpa leuissima vt est glo. no tabilis isti. q. mo. re ꝯhit ob. l. pe. facit ad hoc. l. cū duob9. §. dāna. ff. ꝑ socio. ¶ Uel saltē cōiter hoc ꝯtingit quod furta nō sunt sine culpa inhabitantiū vt di ctis iuribus. et. l. iij. §. congruit. ff. dē of ficio ꝑfecti vigilū. et quod cōmuniter con tingit dꝫ attendi. l. ex his. et. l. nam ad ea. ff. de legibus et hr̄ ꝑ gl. iij. in. c. litte ras extra de despon. impu. ¶ Et sic in tentio statuentium dꝫ fuisse. vt eo casu villa teneat quando nulla culpa vera vel p̄sumpta eius q̄ dānū passus est in teruenerit. sicut communiter contin git quando fit damnuꝫ in campaneis Et non quando precessit aliqua culpa vera vel presumpta. prout in furto ac cidit. Et assignat duplex rō quia statutuꝫ voluit iurari debere dolū mali abesse et nō culpā. quia in dānū passo nō p̄sumit dolus. l. q̄tiēs. §. qui dolo ff. de proba. sed in furto presumitur culpa ergo di spositio statuti de vno nō inducit aliū quod habet diuersam rationem iuxta no. in autent. quas actiones. C. de sa cro. eccle. ¶ Alia ratio9 est. nam do lus et fraus ab alio depēdent et sic diffe

culter probant. q2 est machinatio se=
creta dolosi. ideo est veniendū ad iu=
ramentū purgationis in defectū om
nimode probationis. vt no. glo. in ver
bo de sua ēt conscientia in. l. pñti. C.
de his qui ad ecclesiā3 confugiunt.
¶Culpam aūt a se abesse non exclu=
ditur iuramento q̄ aliunde pbaẗ. vel
a iure presumitur q2 nullibi hoc repe=
ritur. q̄ritur q̄d iuris. ¶In ista iuris
ɔsultatione duo pncipaliter sun exa=
minanda. ¶Primum ē an statutū de
damno dato hēat locum ēt in furto.
¶Scdm posito q. sic an intelligatur
nulla culpa damnum; passim interue
niēte an vero simpliciter ꝛ indistīcte.
¶Circa primū dubiū. an statutum lo
quens de damno dato habeat locum
ēt in furto. Et videtur prima facie di=
cendum q non per textum in. l. nauta
. §. fi. ff. nau. caupo. stab. ibi a furto sed
etiam damno. vbi probatur q aliud
furtum aliud damnū, ꝛ idem probatur
in. l. ij. §. pen. ff. vi bo. rap. ꝛ. l. etiam. §.
fi. ff. so. mat. ꝛ in. l. redhibere. in pri. ibi
furtū siue damnum. ff. de edi. edicto ꝛ
hoc vr̄ dicere gl. in. l. non pñt in pn. ff.
de legibus ꝛ insti. ad. l. aql. in princi.
¶Item p hoc. l. si seru9 seruū. §. si oli
uā. ff. ad. l. aql. Et hāc opi. t3 Bal. l. d.
l. nata. ꝛ Bal. ꝛ flo. in. d. §. si oliuam ꝛ
Alb. de ro. in suo opere statutorum in
ij. parte. q. lxviij. q̄ incipit. Itē quero
aliam. q. ¶Sed in ɔtrium, vr̄. q sic per
tex. in. l. iij. ff. de damno infec. vbi dr̄ q
dānum est diminutio. prīmonij p fur=
tum ita diminuitur prīmonium sicu=
ti per aliud damnū ꝛc. vt in. l. in hoc
iudicium. ff. de seruo corrupto. vbi vi=
detur probari q appellatione damni
ɔprehendatur furtum. Item hoc videẗ
pbari per tex. l. l. cum duobus. §. dam
na. ff. pro socio. Et hoc videtur tenere
Bar. in. l. q nerua in. iiij. col. vsiq. ff.
depositi. vbi dicit q si aliq̄s promisit
resarcere scholari omne dānum q pro=
uenit. ex culpa famuli tenebitur etiam
si ei furtū ɔmiserit. ꝛ idē t3 Ang. d are.
isti. d act. §. prea q̄dā l mā doli etc. pn.
¶Itē p hoc allego gl. isti. ad. l. aql in
pn. q̄ dicit q ille q subripit aliqui rē dr̄ ei
dānū iferr̄. l. iij. ff. de dāno īfecto l3 ɔ=
tū ad titulū ad. l. acq̄. dicaẗ dānū daẗ.
¶Et p hoc facit rō. qn̄ duo eq̄paranẗ
a lege veteri lex noua supueniēs i vno
extendiẗ ad aliud vt est glo. notabilis
in. l. q vero ɔ. ff. de legib9 ꝛ pbaẗ in. l.
vt tm̄. §. i. ff. de seruo corrupto ɔiuncta
l. si q̄s seruo cū glo. C. de furtis. S3 dā
num ꝛ furtū eq̄paranẗ a. l. veteri vt. l.
ēt. §. fi. ff. solu. mat. ꝛ in. l. nauta. §. fi. ff.
naute caup. stab. ꝛ. l. ij. §. pe. ff. vi bono
rum rapto. ꝛ glo. in pnc. in. l. nō possent
ff. de legib9 g̃ statutū q est lex noua lo
quens de dāno d3 habere locū etiā in
furto. ¶Itē hoc probaẗ sic. vbicunq3
mens ꝛ rō viget statuti ibi locū h3 ip=
sius statuti dispositio l3 casus nō fue=
rit expssus in verbis statuti vt not. gl.
in. l. de q̄bus. ff. de legib9 q̄ dicit q con
suetudo disponēs in materia feudorū
in monacho q nō succedat h3 locū in
canonico regulari, in q̄ est eadē rō sc3
q non pñt feudo deseruire. ꝛ dicūt ibi
doc. q istud nō est p extēsionē s3 p com
phensionē q2 dispositio fundata i aliq̄
rōne cōprehēdit oēs casus i q̄bus vi=
get illa rō l3 aliq̄ tm̄ fuerint specifica=
ti. l. de pupillo. §. si q̄s riuos. ff. de no.
ope. nun. ꝛ. l. filiū. ff. ad macedonianū
cū si. ꝛ hāc doctrinam ēt sequitur dñs
Pau. de ca. in ɔsilio suo. cccxlvi. q in=
pit. in christi noīe amen. visa quadam
securitatē ad fi. ij. colū. Et pro hac do=
ctrina allego gl. quasi in terminis q̄ō
nis in. l. nō pñt in pn. ff. de legib9 q̄ di
cit statutum est in iure q si familia ser
uorū fecerit furtum liberaẗ dñs semel
emendando furtū. ne tota familia ca=
reat. Idē ius tradiẗ si dederit dānum
q2 est eadē rō. l. illud. ff. ad. l. aquil.
¶Sed in casu nostro rō in qua funda
tur statutū vt villa teneaẗ emēdare dā
num datū pōt dupliciter ɔsiderari.
¶Una q2 illi de villa teneнẗ custodi=
re. ¶Alia q2 tenenẗ cape malefactorē.
¶Tertio q2 statutū psumiẗ ex quo te=
nenẗ custodire ꝛ malefactorē capere
non fecerunt nec scitur q̄s dānum de=
derit. q aliquis de villa illud damnū
fecerit. vt dicā in sequēti dubio prin=
cipali. ¶Sed iste rōnes locū habent
in furto

in furto sicut in dāno ergo statutū lo-
quens de dāno hꝫ locum ēt in furto.
¶ Itē hoc ēt ꝓbat alia rōne. Naꝫ sub
dcā Rub. de dānis occulte datis. Sūt
octo vel nouē capitula mihi exhibita
quoꝝ qnqꝫ prīa loquunt de dānis da
tis in aliqua culturaꝝ ciuitatis vin-
cētie ꝛ ista non faciunt ad ꝓpositum.
¶ Aliqua duo sequētia loquūt de dā
nis datis in villis, aut castris vel eoꝝ
pertinētijs. qñ dānum passus non est
ciuis. Uincentie. ꝛ silr ista nō faciunt
ad ꝓpositū. ¶ Alia duo capitula ſm
ordinē loquunt qñ dānum est datum
alicui ciui Uincentie sustinenti one-
ra ꝛ factiones cum cōi Uincentie. ꝛ dā
nuꝫ est datū in villis seu pertinentijs
aliquaꝝ villa. ꝛ de iuramēto dānum
passi. ꝛ istud facit ad ꝓpositū qꝛ dānū
passi sunt ciues ciuitatis vincentie.
Circa q̄ capitula oīa est aduertēdum
ꝙ qnqꝫ prima vt dixi loquunt de dā-
no dato ī culturiꝭ ꝛ sic ī locis vbi ager
cultiuat. ¶ Sextū ꝛ septimū capitulū
loquunt lati9 ēt qñ dānū dat in villis
ꝛ castriꝭ. ¶ Octauū loquit silr ēt de dā
nis datis in villis ꝛ pertinētijs per q̄
verba capitulorum apparet ꝙ inten-
tio statuentium fuit prouidere non so
lū ꝓ damnis datis in culturis ꝛ sic in
cāpanea. sꝫ ēt ī villis etiā extra cultu
ras. Modo si cōiter dāna que fieri so-
lent in villis cx̄ culturas sūt furta qui
sepissime fiūt in domib9 ꝛ in culturis
maxime ciuiū. ꝛ raro contingit ꝙ fiāt
alia dāna, vtputa incendia vł. destru
ctiones domorum aut aliaꝝ reruꝫ. vt
pꝫ his q̄ in villis morari ꝯsueuerunt.
Ergo dicta statuta siue capitula lo-
quētia de dānis datis in villis debēt
intelligi ēt de furtis q̄ sunt dāna pn-
cipaliter contingentia in villis arg.
l. nam ad ea. ff. de legi. ꝛ arg. glo. iij. in
c. lr̄as de despō. īpub. ¶ Immo pl9 di
co ꝙ ēt si essemus in casu in quo dam
num esset datum in culturis in perti-
nētia alicui9 ville cōprehenderet fur
tum ꝛc. ¶ Quia qñ in culturis, fruct9
maturi prius cesi vel non cesi auferun
tur ꝓprie ꝯmittunt furtum. ¶ Secus
sī imaturi tollūt. qꝛ tūc nō. dꝛ ꝓpe fur

tum vt est tex. in l. si seruus seruuꝫ. §.
si aliquaꝫ. ff. ad. l. aqui. ꝛ ibi Bal. ꝛ no.
hoc tenēt. ¶ Sed raro ꝯtingit ꝙ fru-
ct9 imaturi tollāt ex fundo ꝛ frequen-
ti9 ꝯtingit ꝙ si tollant imaturi tollant
ex fundo ꝛ frequēti9 ꝯtigit. ꝙ tollant
maturi. ꝛ maxime hoc cōtingit in fru-
ctibus q̄ ex arborib9 seu vitibus perci
piuntur vt oībus notissimū est. Ideo
dcm̄ statutū loquēs de dāno dato ēt ī
culturis dꝫ habere locū ēt in furto ꝓ
p̄dicta. ¶ Itē hoc ēt ꝓbat sic. Appella
tione dāni ſm cōem vsum loquēdi cō
prehendit ēt furtū qꝛ cōiter dꝛ qs est
passus furtū ergo statutū loquens de
dāno dato hꝫ locū in furto ꝑ. l. liberū
§. qd̄ tñ cassi9. ff. de leg. iij. ꝛ ibi Bar. ꝛ
l. labeo cū ibi no. plene ꝑ Bar. ff. d̄ sup.
leg. ꝛ no. ꝑ eundē Bar. in. l. j. in p̄nc. ff.
de suis ꝛ leg. cū si. ¶ Item ꝓbat ēt sic
Si statuentes fuissent interrogati si ī
tēdebāt ꝙ villa teneretur de dāno da
to ꝓuuis maturis ꝛ alijs fructib9 fur
to subtractis verisimiliter dixissent ꝙ
sic ꝑꝑ idētitatē rōnis imo ēt maiorita
tē vt dixi. ¶ Ergo idē ꝛ nos dicere de
bemus per glo. notabilē in. l. tale pa-
ctum. §. fi. ff. de pac. ꝛ per gl. in cle. j. de
rescrip. ¶ Itē hoc ꝓbat alia rōne naꝫ
vt mihi asserit in facto. ita alias iudi
catū ꝛ obseruatū est Uincentie qꝛ vil-
le fuerunt ꝯdēnate ꝑꝑ furta fcā occul
ta in villis ꝛ ꝑtinētijs. ¶ Ergo idem
nūc iudicandū est ꝑ. l. de quib9 cū ibi
no. ff. de legibus. ꝛ ꝑ. l. j. ꝛ. ij. C. q̄ sit lon.
ꝯsuetudo. ꝛ ꝑ no. in. c. fi. extra de. ꝯsue-
tudine cum simi. ꝛ ita vult dñs Pau-
lus quasi in eiusdem terminis in cōsi.
suo. cccl xiij. ¶ Nec ob. dum dꝛ legib9
ꝛ non exēplis iudicandū ē. l. nemo. C.
de sentētijs ꝛ interlo. oīum iud. qꝛ ad
hoc rñdet ꝙ ēt lex hoc vult qd̄ pꝫ ex p̄
dictis. ꝛ etiā si lex hoc expresse nō di-
ceret tñ ita iudicandū est existente re
dubia ꝑ. l. si de iterpretatiōe cū. l. seq.
ff. de legi. ¶ Et illud qd̄ dꝛ ī. d. l. nemo
ꝙ exēplis nō est iudicandū ꝓcedit qñ
res ī ꝯtrīu est certa qꝛ tūc nō lꝫ ꝑꝑ au-
ctoritatē exēpli a veritate recedere vt
ibi. Sed vbi res est dubia tūc licitum
est seq̄ auctoritatē doctoꝝ: vel iudicū

vt d3 de labeone in.l.an apud.ff.d ma nu.vindicta.et de trabatio.insti.de codicillis in prin.sm Bal.et Saly.et Rapha.in.d.l.nemo.¶Et istā ptē ego teneo tanq̄ melioribus rōnibus roboratā.¶Nec obstāt iura et rōnes q̄ supra in pn.in 9rāū adducunt q̄ in effectu volūt q̄ furtū et dānū sunt diuersa qr fateor q̄ sunt diuersa i hoc.qr dānū ē tā q̄ genus.et furtu3 tanq̄ species.q̄ nō sequit et dānū ergo est furtū qr pōt eē dānū qd nō est furtū puta si colligunt vue imature vel aliȷ fruct9 imaturi.vt l.si seru9 seruu3.§.si oliuā.ff.ad.l.aq̄l. vel si sunt incise arbores vel vites. et ligna dimissa in fundo.vt.d.§.Si oliuā et hoc mō intelligo q̄ dānū non est furtū et sic sunt diuersa sed non 9uertū tur ista nō pōt esse furtū q̄n sit dānum qr oē furtū est dānū per.l.iȷ.ff.de dā. infec.et p3 ex his q̄ supra dicta sunt et glo.hoc vult insti.ad.l.aq̄l.i pn.sic appellatiōe dāni q̄ est genus cōprehēditur furtū q̄ est eius species qr species cōprehēditur sub suo genere vt.xȷ.q. ȷ.nō extimemus et in.c.dudū.d prebē. et in.l.hoc legatū.ff.de le.iiȷ.et no.glo. in.c.generi p speciē de reg.iur.in.vi.et ita procedit regula.l.i toto.ff.de reg. iur.q̄ dicit q̄ in toto pars 9tinet et sic 9cesso genere vr̄ 9cedi quelibet eius spēs sunt eē remoto gñe remouet q̄libet ei9 spēs vt no.gl.fi.l.i.j.l fi.ff.d su. et legi.et.pbat i.c.nā et 9cupiscentia.et ibi.Car.3ab.et doctores extra de 9stitu.¶Sed nō sic eē appellatiōe furti 9tinet oē damnū qr species,est vt dixi pars generis.ergo totum genus 9prehendere non pōt.¶Et ideo quando lex facit mentionem de furto et damno semper premittit furtum tanq̄ speciem et postea subiicit damnum tanq̄ genus augendo vt p3 in.d.l.nauta.in fi.ibi non solum a furto.sed etiā et dāno.ff.naute caup.stab.et in.l.iȷ.§.pen. ibi furti vel damnum.ff.sol.mat.Ex q̄bus apparet q̄ furtum et damnū sunt diuersa.Sicut est species et genere.et ita intelligo dicta iura.Et sic appellatione damni quod est genus comprehenditur furtum q̄ est eius species vt dicto.c.nā et concupiscentiā.¶Et posito q̄ essent species diuerse furtum et damnum tamē ,ppter rationes quas supra dixi.teneo q̄ furtum comprehēdatur in casu nostro appellatione dāni.¶Nec obstat tex.i.d.§.si oliuā cui aliter etiā pōt r̄nderi videlicet q̄ quo ad illum titulum ad.l.aq̄.est dr̄ia inter furtum et damnum qr vbi est furtū cōpetit actio furti ordinaria et cessat actio legis aquilie.et ita loquit.§.si oliuam tñ quo ad alia ille q̄ cōmittit furtum dicitur dare dānū vt est gl.notabilis.q̄ hoc vult inst.ad.l.aq̄l.i pn.et ita etiā sen tit dict9.§.si bene 9sideret ¶Et p hoc p3 clara r̄nsio ad primā r̄nsionem supra in 9rāū deductā.¶Circa sm dubiū pncipale an statutum q̄ villa teneat de damno dato intelligatur simplr.an vero nulla culpa dānū passi interueniente.Et allegat ,p pte ville q̄ dictū statutu3 intelligit nulla culpa dānificati interuenienti per ea q̄ no.Bal.l.cū duobus.§.dāna.ff.pro socio.et ita vr̄ tenere Albe.de ro.l suo opere statutor̄ in scda parte.q.clxiiij. vbi dicit qd si illi q̄ fuerūt passi damnū fuerūt i culpa i male gubernādo vt hostium dom9 non claudendo q̄ tūc nō tenent custodes s3 negligētie eor̄ et non custodū iputādum est.ff.de cōpēsati.l.si ambo.et dicit Gabriel de oseletis vt refert ibi Albe.ita fuisse terminatū in custodib9 cōis bononie qui custodiebāt Imolē.et pp cor̄ malu cu stodiā marchio extensis cā inuasit.ter minatū eñ fuit q̄ custodes punirent. ¶Ego pro decisione huius dubiȷ puto primo esse 9siderandū q̄ potuit eē rō q̄ mouit statuentes q̄ si dānū sit occulte datū q̄ villa teneat emendare dānū.cū regulariter vn9 nō teneat ,p alio.vt in toto ti.C.ne fili9 ,p patre.et in ti.C.ne vxor ,p marito.et qr delicta debent tenere suos auctores.l.sancimus.C.de penis et.c.quesiuit extra de his que fiunt a maiori parte capituli. nec ex alterius culpa aliter debet subiacere dispendio.vt.l.fina.C.de censibus et censitoribus lib.xi.¶Et vt dixi in precedēti dubio triplex rō pōt consi

derari. ¶ Una est q̄ villa tenet custodire ne fiant h̄mōi dāna ⁊ si fiunt p̄sumunt illi de villa fuisse in culpa male custodiēdo. ⁊ ꝓpterea statutū obligat eos ꝓpter suā p̄sumptā malā custodiā argu. l. iij. §. agnoscit. ⁊ §. sciendū. ff. de offō p̄fecti vigilū. ⁊ l. si q̄s domū §. imperator cū gl. in verbo ꝓbari pōt i p̄n. ff. locati. facit ad hoc q̄ no. Alb. de ros. in. ij. parte statutoꝝ. q. lxxiij. ⁊ q. lxxvi. ¶ Sed credo q̄ ista non fuerit sola rō statuentiū. q̄ si ista esset sola rō tenerētur vbi dānum esset datū occulte. vt ꝓbatur in. l. j. §. occisorum. ff. ad sylleianum. ⁊ in. l. si quis in graui. §. si marit⁹ ⁊ §. subuenit ⁊ §. si q̄s ignorās eo. ti. et no. per Bar. ⁊ doc. in dictis iuribus. et maxime in. d. §. occisorum. Cuius contrariū vult dēm statutū. ¶ Secunda rō pōt ꝯsiderari vcȝ q̄ villa tenetur capere malefactorem ⁊ non capiendo est in culpa. ⁊ iō tenetur. ¶ Sed ego nō credo q̄ ista fuerit rō statuentium. q̄ statutum loquitur de dāno occulte dato. ⁊ occultum d̄r q̄n debita inquisitione facta ad notitiā peruenire non potest arg. c. nulli de electione lib. vj. ⁊ ita no. Archi. in. c. si electio. e. lib. Ergo nō posset esse villa in aliqua culpa in non capiēdo. q̄n dānū est occultum. ⁊ sic nō debent teneri. in. c. sine culpa. de regulis iuris lib. vj. ⁊. c. cognoscentes extra de ꝯstit. cū ibi not. ¶ Tertia rō est q̄ q̄n dānum est occulte datū ⁊ sic habita diligenti inq̄sitione nō pōt ꝯstare q̄s dānum dederit statuētes p̄sumpserūt q̄ ipsi de villa dederint illud dānum. Et rō rōnis est q̄ statuentes p̄sumpserunt q̄ ipsi de villa tenentur custodire villā cāpaneā. ⁊ si dānū est datum occulte est p̄sumptio cōtra ipsos custodes q̄ ipsi fuerint fures. q̄ ipsi tenent ꝓbare furtum fuisse factuȝ ab alijs. ⁊ si non probant ipsi p̄sumuntur fuisse fures. vt est tex. cum glo. not. in verbo probari poterit in. l. si q̄s domum. §. imperator. ff. locati. ¶ Et ita tenet Angelus de perusio in quodam suo consilio q̄d incipit in proposita. q. dubiuȝ faciunt mihi plura. ⁊ ita etiaȝ vult Ange. de are. in suo tractatu maleficióꝝ in verbo fama publica p̄cedente in. xvij. col. ⁊ hoc etiaȝ vr̄ tenere Bar. in. l. j. in prin. ff. de offō prefecti vigilum. vbi dicit per illū text. q̄ q̄n de nocte fit aliq̄d furtū custodes p̄nt torqueri vt fures indicent q̄ intelligitur et nullis alijs p̄cedentibus indicijs ⁊ no. Ange. de are. in dicto tractatu in glo. in v̄bo vesteȝ celestinā abstulit in vij. col. in prin. q̄ est presumptio ꝯ custodes. Et hanc puto esse verā rōnem dicti statuti. hac itaq̄ ꝯsideratione rōnis p̄missa. Pro clariori decisione huius dubij distinguendū est. ¶ Aut dānum passus ꝓbauit damnū sibi datū s̄m formā statuti. sicut est probatuȝ in casu nostro. ¶ Et nullus probauit dolum vel culpā verā ex parte damnum vel passi ex parte ville. ⁊ iste casus est clarus q̄ villa tenetur ad emendationem dāni. Ratio est q̄ furtū pōt fieri sine culpa dn̄i vt ꝓbat in. l. cū duobus. §. damna. ff. ꝓ socio. Et ibi hoc tenet glo. ⁊ doc. ⁊ probatur: etiā aperte in. l. etiam. §. fi. ff. solu. mat. ⁊ in. l. eum q̄. §. idē scribit. ff. de furtis licet glo. dixerit ꝯtriū ⁊ nō b̄n ꝯ dicta iura insti. q̄. mo. re ꝯtrhitur obligatio. §. pe. q̄ vult q̄ furtum fieri nō pōt sine leuissima culpa. ¶ Sed salua illaȝ glo. vt intelligatur de culpa presumpta ꝑ text. in. l. iij. §. j. ff. de offō prefecti vigilum. Et sic furtum potest esse sine culpa sȝ in dubio p̄sumit culpa leuissima dn̄i. Sed i villa presumitur similr̄ culpa in male custodiendo. ⁊ sic ex quo dānū est occulte datum. ⁊ nescit q̄s furtū cōmiserit p̄resumitur fuisse in dolo. vt statim dixi in tertia rōne. Ergo villa tenet q̄ sua p̄sumpta negligentia in male custodiēdo. ⁊ suus dolus presumptus in surripiendo p̄ponderat p̄sumpte culpe leuissime dn̄i ⁊ eā abolet vt. l. idē obstetrix in fi. ⁊ ibi glo. ⁊ doc. ff. ad. l. aq̄. immo plus leuissima culpa dn̄i p̄sumpta ē abolita per aliā p̄sumptā culpā ville. vt statim dicam. Aut fuit ꝓbata negligētia vera vtriusq̄. ⁊ ideȝ q̄ culpa cū culpa cōpensat vt. l. si ābo in p̄nc. ff. de ꝯpen. q̄ culpa culpā abolet. ¶ Seu culpa nō abolet dolū. vt dicit gl. in. d. l.

item si obstetrix in fi. p text. in lege q̄ foueas. §. hec actio. ff. ad legem aquil. ¶ Et ideo si solus dolus presumptus preponderat culpe. multo magis q̄n culpa cū culpa cōpensatur dolus q̄ solus superest ex parte ville facit villaꝫ teneri. ¶ Aut est probata diligentia vera vtriusq; ꝛ idē eadē rōne. ¶ Aut est ꝓbata dn̄i diligētia ꝛ ville nulla. ꝛ iste casus nō hꝫ dubiū ꝙ villa tenetur. ¶ Aut est ꝓbata negligentia vera dn̄i puta qꝛ nō clausit hostiū cū claui. duꝫ esset ibi sarra q̄n quilibet diligēs paterfami. verisimiliter hoc fecisset ꝛ ex parte ville nulla est ꝓbata diligētia. ꝛ istud hꝫ dubitationē q̄m Bal. ꝛ Alb. de ro. videntur velle vt. s. dixi ꝙ villa non teneatur q̄n dn̄s fuit in culpa vel negligentia in male custodiendo rem suam ꝛ ratio pro eis pōt assignari. culpa seu negligētia vera dn̄i in male custodiendo rem suam preponderat culpe seu negligētie p̄sumpta ipsi⁹ ville facit ad hoc qđ no. Bar. ꝛ Ang. l. l. §. is asit apō. ff. de furt. ¶ Ego tn̄ l hoc teneo ꝯtiū eē verū in casu nostro. Fateor enim si solum in villa presumeret culpa sua negligentia. procederet istđ qđ statim dixi ꝙ villa nō teneret p rōnem p̄dictā. ¶ Sed vt supra dixi in casu nostro q̄n damnū est occulte datum ꝛ nescit qs dānū dederit. non solum in villa presumit culpa sed ēt dolus videlicet ꝙ aliquis de villa damnū dederit. ¶ Et iđ lꝫ culpa vera p̄ponderet culpe p̄sumpte. tn̄ dolus presumptus cū culpa presumpta p̄ponderat culpe sue negligentie ꝛc vt sentit glo. in. d. l. item si obstetrix in fi. q̄ dicit ꝙ culpa n̄ abolet dolum. ꝛ allegat. l. q̄ foueas. §. hec actio eo. ti. q̄ loquit in dolo p̄sumpto ꝛ ita vult dn̄s Pau. de ca. in ꝯs. suo cccxlv. ꝙ incipit in xp̄i noīe amē. Statutum supra relatū q̄ dicit ꝙ culpa dānum passi nō excludit eū a b̄nficio dicti statuti si non est dare aliquē a quo possit recupare. sicut est in casu nostro qꝛ cōitas ex forma statuti succedit tūc in locum dānuꝫ dantis aduersus quē cum sit in dolo. non excluditur damnum passus ratione sue culpe cum dolus preponderet culpe dicte. l. Item si obstetrix. §. fin. eodē mō n̄ excludit aduersus cōitatem q̄ loco illius succedit. ¶ Et maxime hoc dꝫ esse verū in casu nostro in quo tenet dānum passus iurare ꝙ in eo dāno fraudē vel dolū nō cōmisit. ꝛ sic in eo remanet solū culpa sed in villa remanet dolus p̄sumptus quem statuētes noluerūt excludi p solum iuramentū hoīm de villa. ꝛ remanet culpa p̄sumpta q̄ dolus ēt solus vt sepe dictū est preponderat culpe dam num passi. multo magis dꝫ p̄pondera re dolus p̄sumptus ꝛ culpa p̄sumpta. ville ipsi culpe vere dānū passi. ¶ Et ex decisione huius dubij facilis pꝫ rn̄sio ad ea q̄ supra in ꝯtiū deducta sunt in scđa rōne. vcꝫ ꝙ statutū intelligitur villam teneri de damno dato si nulla culpa p̄cessit Secus si culpa damnum passi p̄cesserit. ¶ Quia siue nullus probauit dolum vel culpā verā vel verū. Siue fuerit ꝓbata negligentia vera vtriusq; siue sit probata diligentia vtriusq; vere. Siue sit ꝓbata diligentia dn̄i. ꝛ ville nulla sicut fuit in casu nostro. Siue ēt probata fuerit negligētia dn̄i ꝛ nulla sit probata ville diligētia. sicuti pro parte ville dꝫ fuisse in casu nostro. In oībus istis casibus villa tenetur de dāno dato. vt pꝫ ex p̄dictꝭ. ¶ Item frustra dubitatur. An statutū volens qđ dānū passus debeat iurare dolū malū abesse. sufficiat ēt si culpa adsit. qꝛ dico qđ sic per predicta. ¶ Nec ob. quod sit diuersa rō in culpa quam in dolo quia dolus non presumit. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de ꝓba. sed culpa sic. l. iij. §. i. ff. de officio p̄fecti vigilū. Et quia fraus ab animo dependet. ꝛ propterea in eo statur iuramento. Et non in culpa. quia respondetur quod licet he differentie sint vere. tamen statuentes fuerunt contenti excludere solum dolum per iuramētū dānū passi. qꝛ lꝫ n̄ tollat culpa ꝓpt dictū iurm̄ directo tn̄ tollitur propter dolum presumptum hominum ville qui dolus non tollitur sed culpa damnuꝫ passi. si qua fuit vera vel presumpta. aboletur per dictum dolum presum-

ptum.vt supra dixi ⁊ quod tale iuramentum de dolo vel fraude non com misso seu cõmissa exoneret damnum passum ⁊ faciat teneri villam proba tur optime in.l.si quis donum.§.impe rator ibi citra tuam fraudẽ ab egisse ꝓ bari potest.ff.locati vbi sufficit ꝓbare custodem nõ fuisse in fraudẽ ad hoc vt nõ teneatur.Sic in casu nostro suffi cit iurare se nõ fuisse in dolo iuxta for mam statuti.¶Unde ex predictis om nibus concludo quod dicta villa tene tur emendare dictũ dãnũ siue furtum dictorum equorum occulte factũ post quam nescitur quis damnum dederit non obstantibus oppositionis ⁊ dubijs.supra in cõtrariũ allegatis.

¶An statutum loquens de damno da to in suburbijs habeat locum in subur bijs qui faciunt cum ciuitate seu ꝯta ciuitatis.

Consi.xix.

In xpi nomie Datũ est dãnũ ab sconse in sega nobilis viri petri de maseis: qȝ incendio cõbusta.q̃ sega est in suburbijs Uerone vbi ẽ vt.dr̃ ꝯta seu vicinia cle ui.⁊ appellaẽ ꝯta sancti zenonis q̃ et ẽ in ciuitate.⁊ faciunt vnũ tñ iuratũ ꝓ cõtrata seu vicinia intus ⁊ ex̃.Accusata fuit ꝯta ⁊ homines dicti loci cleui. q̃ est extra muros ciuitatis ꝓbatũ est incendiũ.¶Et dr̃ ꝓ parte dicti Petri ꝙ dicta vicinia tenetur vigore statuti lxxvj. cuiꝰ verba sunt hec.Itẽ si ꝯtige rit aliqd̃ dãnum absconse dari circa ciuitatẽ Uerone in suburbijs.in aliq̃bus possessionibus seu rebus de q̃bus supra in proximo statuto fit mẽtio.⁊ ꝯta siue vicinia illius suburbij accusata fuerit de dãno dato.tũc procedatur ⁊ fiat contra ipsam ꝯtam ⁊ viciniã ad dicti damni emendationem in oĩbus ⁊ per oĩa sicut in suprascripto statuto de dãnis datis in villis ordinatuȝ est. singula singulis referẽdo.Super qua causa fuerunt exhibita curie duo consilia vnũ per clarissimũ iuris vtriusqȝ doctorem dñm Manfrinũ de madijs de Uerona in fauorẽ dicti Petri.Aliud per eximiũ doctorẽ dñm Citadinũ de la fratina iudicẽ maleficioꝝ in fauorẽ dictoꝝ hoim cleui. Querit q̃d iuris.⁊ q̃s eorũ de iure melius de iure consuluerit. ¶In christi noĩe ac inuocata spi ritussancti gratia. Uisis ⁊ diligenter ponderatis dictis ꝯsilijs vr̃ prima facie dicendũ ꝙ dicti homines cleui non teneanẽ.qȝ statutũ vult ꝙ teneaẽ ꝯta siue vicinia q̃ est in suburbijs sed dicti homines nõ videnẽ habere ꝯtam ⁊ vi ciniam.qȝ lȝ ibi habitant in suburbijs tñ sunt de cõtrata sancti zenonis.⁊ faciunt onera ad factiones in ipsa ꝯta ⁊ habent vnũ iuratũ ⁊ obediunt cõtrate existenti in ciuitate ⁊ ciuitas eos tȝ in gremio ciuitatis ⁊ noluit eos esse ex̃ ci uitatem ⁊ tuitionem ipsius ciuitatis. ¶Et ex quo est pars minima ipsius ꝯte regulari debet ſm maiorẽ ⁊ nobilio rem parte cõtrate arg.l.cum in diuer sis .ff.de religio.⁊ sump.fune.vbi habetur ꝙ si corpus est in diuersis locis. ille efficit locus religiosus vbi ẽ pars nobilior.i.caput vbi ibi vel vbi est ma ior pars.vt ibi no.⁊ hoc vult etiã glo. in.§.religiosum insti.de reꝝ diui.per quã gl.soleo dicere ꝙ si plures ludũt ad piastrellas siue palletas qñ proijcit tur lapis ad certum signum.si lapis frãgiẽ in duas vel plures ptes attẽdi debeat tñ pars maior.⁊ ſm illã iudicari q̃s sit ꝓximior signo.¶Iteȝ quia dicti hoĩes sunt mẽbra ciuitatis ⁊ ꝯte sancti zenonis q̃ est in ciuitate.⁊ ĩo nõ sunt separandi a suo corpore.qȝ nõ debent mẽbra a capite discedere.c.cum non deceat.extra de prescrip.⁊ lȝ ꝓ co modo ibi habitẽt in cleuo.tñ ciuitas noluit eos esse extra ciuitatẽ.⁊ sic nõ videnẽ esse ex̃ ciuitatem sed intus.Et statutum qd̃ loquitur de suburbijs vo luit intelligere de suburbijs q̃ hñt vi ciniam per se:⁊ nõ de ista q̃ est ꝯiuncta cũ ꝯta q̃ est in ciuitate.facit.l.q̃ in cõ tinentibus.ff.de verboꝝ. significatiõi. ¶Item pro hac parte facit ista rõ qñ

due q̄litates diuerse simul ꝯiūgunt. iu dicat de illis simul ꝯiūctis ſm qualitatē q̄ ꝑualet. l. q̄rit hermafrodit⁹. ff. de statu ho. ⁊ arg. eoꝝ q̄ no. Bart. ⁊ doc. in. l. aristo. ff. de do. ſ; iste due q̄litates. s. ꝯtra ciuitatis ⁊ ꝯtra suburbij ꝯiūgunt. q: est vna ⁊ eadē ꝯtra int⁹ ⁊ extra ergo iudicādū est ſm ea q̄ est in ciuitate. q: illa ꝑualet tanq̄ maior ⁊ potentior, vt dixi. Itē q: statutū loquens in simplicib⁹ nō h; locū in mixtis de iuris rigore. vt. l. si ita scriptū. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ ibi ꝑ doc. ⁊ no. ꝑ Bar. ⁊ doc. l. ij. §. j. ff. de ṽb. ob. ſ; statutū Uerone loq̄tur de simplicib⁹. s. de ꝯtris que sūt in subur. vt teneant de ꝯtratis q̄ sunt in ciuitate vt nō teneant vt pt; in eo saltē a ꝯtrio sensu. vel q: casus omissus intra ciuitatē h; ꝑ omisso ⁊ remanet in dispōne iuris cōis. l. si cū dote; in pzin. ff. sol. mat. ⁊. l. cōmodissime. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊ cū sim. ¶ Ergo videt̄ ꝙ dictū statutū nō habeat locū in casu nostro nō simpli. in quo est vna tm̄ ꝯtra itra ciuitatē ⁊ in suburbijs. ¶ Et maxime hoc ꝑcedit in penalib⁹ i q̄b⁹ in dubio pars minor est accipiēda. l. si de interꝑtatiōe. ⁊. l. si ꝑses. ff. ð penis. ¶ Sed his nō obstātib⁹ ꝯriū teneo eē de iure veri⁹. ¶ Siue velim⁹ ꝯsiderare verba statuti. Siue ei⁹ mentē. ¶ Ma; ṽba statuti vident̄ esse clara ꝙ dicta vicinia cicui tenet̄. q̄m oia q̄ a statuto reqrunt̄ interuenerunt in casu nostro ¶ Primo em̄ statutū vult ꝙ dānum fuerit abscōse datū. ⁊ hoc est clarū et ꝑbatū est in ꝑcessu. ¶ Scd̄o ꝙ sit dānum datū circa ciuitatē Uerone i suburbijs q̄ ṽba circa ciuitatē significāt imediate post ciuitatē vt ꝑbat̄ in. l. rupilia polla. ff. de ꝯhē. emp. ¶ S; poterat esse dubiū inquātū extēderet̄. ex quo nō exprimunt̄ per ea q̄ hn̄r in. c. j. Romana ibi vel circa illā cū gl. de offi. ordi. lib. vj. vbi h̄r ꝙ etiā dictio circa relata ad locu; intelligit̄ diuersis modis ſm subiectam materiā. Et idō dicit ibi glo. ꝙ est arbitrariū. facit. l. j. §. j. de iure delib. ⁊. c. de causis. de of. dele. ¶ Et idō statutū declarauit quātum voluit cōtinere illud verbū circa q: addidit ṽbū in suburbijs. ⁊ sic vult ꝙ extēdat̄ inquātū se extēdūt suburbia. sed suburbia sunt ꝯtinentia edificia post muros ciuitatis. vt est tex. cū glo. in verbo cōtinētib⁹ in. l. ij. ff. de verbo. sig. ⁊ tex. cū glo. in. l. vt alphen⁹ eo. ti. ¶ Et pro hoc. c. si ciuitas de sen. excō. in. vj. ⁊ ego dixi in. l. ij. in pzin. in. x. q. ff. de verb. sig. Sed possent dubitari vsq; ad quē locū durēt suburbia. ⁊ est dicēdum ꝙ si cōsuetudine vel statuto siue vsu vulgari hoc apparet standū ē illi iterꝑtatiōi. j. dist. ꝯsuetudo ⁊ ex̄ ð spōs. c. ex literis. ¶ Sed si nō apparet de vsu vel ꝯsuetudie vl' statuto. tūc bōi viri arbitratu idest iudicis hoc terminat̄. d. l. j. §. j. de iure deli. ⁊. d. c. de causis de offi. deleg. ¶ Et ita tenet Joan. Calderin⁹ in suo tractatu de ecclesiastico interdicto in. x. col. quem ego sequor in. d. l. ij. in pzin. in. x. q. ff. de verbo. signifi. ¶ In casu autem nostro dicte domus que sunt in cleuo. vbi ē datum dānū sunt circa ciuitatē in suburbijs q: vsq; ad illas domos ⁊ loca durant continentie ciuitatis. vt pars etiā aduersa fatetur. ergo sunt in suburbijs ⁊ vsq; ad dicta loca durant suburbia ⁊ credo ꝙ in hoc non ꝯsistat difficultas huius. q. sed in alijs vt patet ex his que dixi supra pro parte contraria. ¶ Tertio statutum vult ꝙ contrata siue vicinia illius suburbij possit accusari. vt patet ibi ⁊ contrata siue vicinia illius suburbij accusata fuerit. que ṽba cū sint ꝑlata a statuto p̄ ṽbū siue ṽificant̄ alternatiue ⁊ copulatiue q̄n sunt plura facta ꝑut q̄litas facti euenerit vt no. Bar. i. l. si is q̄ ducēta. §. vtrū. ff. de re. du. p. l. j. C. de sicca. ⁊. l. j. de parricidijs. cū sim. Sicut ð; de iterdicto qð vi aut clā. ꝙ verificat̄ siue fiat vi siue clā. siue vi ⁊ clā. vt. l. si is q̄ in puteū. §. hoc interdictum. ff. qð vi ⁊ ibi Bar. hoc no. q̄ dicit ꝙ alternatiua legis verificat̄ in ꝑꝑrio significatu alternatiue. ⁊ etiā in significatu copulatiue. Sufficit em̄ si est factū vi tm̄ vel clā tm̄ vel si esset factū vi ⁊ cla;. ¶ Et ideo cum ꝯtrata ⁊ vicinia auese vt ps aduersa fatetur si illa esset datu; dā-

nũ teneret sine dubio. et vicinia posset et esse in suburbijs i totũ sȝ nõ ꝯta q̃ ẽ partim in ciuitate et partim ex̃ ciuitatem vt in casu nr̃o. qꝛ ꝯta sancti zenonis est partim intꝰ et partim ex̃ in dcõ cleue. Et vicinia cleui sit in totũ ex̃ in suburbijs. vt pars aduersa fatet suis exceptioibꝰ. dũ cõparet Antoniꝰ notis. de violis tanq̃ sindicꝰ ꝯte sancti zenonis et vicinie sancti zenonis itus et ex̃ vel vicinie cleui manuci mẽbri et loci particularis ipsius ꝯte sancti zenonis. Ideo illa vicinia teneẽ ex quo est in totũ in suburbijs. Et hoc vult dicere statutũ ibi ꝯta siue vicinia. vide licet vel siue ꝯta siue vicinia sit in suburbijs possit accusari. ¶ Quarto et vltimo statutũ dicit q̄ pcedat. et fiat ꝯ ipsum ꝯtam et viciniam ad emendatione dãni in oibꝰ. vt in statuto de dãnis datis q̃ verba videntur facere dubiũ. qꝛ loquũtur copulatiue videlȝ ꝯtam et viciniã. et sic vr̃ q̄ ista duo requirantur copulatiue. l. si heredi plures ff. de ꝯdi. inde. qꝛ lȝ sit verũ q̄ vicinia sit in suburbijs in totum vt dixi. et ꝯ eam pcedi possit tñ nõ est ꝯta in totũ ex̃ de suburbijs ergo nõ videẽ posse verificari illa copula etc. ¶ Sȝ certe aliꝰ ẽ sensus illius lr̃e. vult eñ q̄ si vtrũq̄ est i totum extra ciuitatẽ in suburbijs scilȝ ꝯta et vicinia. et tunc sine dubio teneẽ intelligiẽ et dictũ statutũ q̄ si sola vicinia est in totũ ex̃ ciuitatem in suburbijs illa sola teneaẽ. et illa copula et ponitur. et illa alternatiua. quia ista est natura copulatiue legalis. vt lege. j. et ibi per Bartolum. et doctores. ff. de his q̃ no. infami. et no. per Bar. et doc. i l. si is qui ducẽta. §. vtrũ. ff. de re. dub. et hoc pȝ in casu nr̃o maxime qꝛ si vult pcedẽti vbo. q̄ possit accusari alternatiue. vel ꝯta sola et vicinia sola qñ sunt i suburbijs in totum vt dixi. ergo verba sequentia statuti. lȝ loquaẽ copulatiue. tñ verificantur etiã in alternatiua vt sola vicinia q̃ ẽ extra ciuitatẽ possit ꝯdemnari p vba eñ pcedentia declaranẽ sequẽtia. l. si seruꝰ pluriũ. §. fi. ff. de leg. j. ¶ Et hunc puto esse verum sensum illiꝰ statuti. qꝛ in ciuitate Uerone reperiẽ qñq̄ ꝯta et vicinia simul q̃ sunt i totũ extra ciuitatẽ i suburbijs vt est ꝯta et vicinia aucse. qñq̄ reperiẽ sola vicinia ex̃ ciuitatẽ i suburbijs et ꝯta pti i ciuitate. pti circa ciuitatẽ. vt ẽ vicinia cleui q̃ ẽ i totũ ex̃. et ꝯta scti zenonis q̃ est intus et ex̃. sub q̃ ꝯta est dicta vicinia vt dr̃ in capitulis seu positionibꝰ partis aduerse. ¶ Et iõ statutũ velit q̄ in vtroq̄ casu. illi q̃ ꝯstãt in suburbijs tenerenẽ et in hoc est bene ꝯsiderandũ. qꝛ pfecto quãtum ad verba statuti illi de cleuo tenenẽ emẽdare damnum. ¶ Et sic non vr̃ esse opus intrare illã difficultatẽ. an sub simplicibus ꝯtineaẽ mixtũ. qꝛ statutũ loquiẽ expresse et in specie de vicinia q̃ est ex̃ muros ciuitatis. Sicut est in casu nostro. ¶ Preterea et si volumus intrare illã difficultatẽ. dico qd̃ et statutũ cõprehẽdit illos de cleuo. siue accipiamꝰ tanq̃ de vicinia cleui siue tanq̃ de ꝯta sancti zenonis qꝛ qñ duo simplicia q̃ sunt diuersi generis. et qualitatis cõiunguntẽ: ita tñ vt separari possint q̃tum ad qualitates statutũ i simplicibus hȝ locũ in mixtis. qñ nõ augeẽ effectus simpliciũ et in odiosis. vt pbaẽ in. l. si ita. ff. de iniusto testõ. et ita tenui in. l. ij. §. j. ff. de verb. obli. ¶ Sed i casu nostro statutũ loqtur de simplicibus vez. Et ꝯta q̃ est in totũ i suburbijs teneaẽ et q̃ in totũ intra muros ciuitatis nõ teneaẽ. vt. s. dixi mõ ista simplicia de ꝯta coniunguntẽ esse ꝯta q̃ pro parte est intra muros et p pte ex̃ in suburbijs. ergo de illo mixto dȝ iudicari sicut i simplici p illa pte q̃ est extra muros et q̃ est diuisibilis. et nõ augeẽ effectus simpliciũ. qꝛ si esset ꝯta simplr̃ sola in suburbijs codẽ mõ tenereẽ. ¶ Preterea hoc etiã pbaẽ sic qñ sunt plures species diuerse in qualitate. Et in vna psona cõcurrunt et respectu q̃litatis põt fieri i sensu diuiso. qꝛ pt̃ diuersis modis ꝯsiderari. fit ꝯsideratio diuersa fȝ diuersas q̃litates qñ in vnaquaq̄ est eadẽ rõ que erat in specie diuisa. vt pbatur notabiliter i. l. j. §. si ex parte. ff. de acqui. poss. coniuncto. §. veteres pcedenti. nam in. §. veteres diciẽ q̄ per

seruum hereditariū nō pōt heredi ac qri possessio.s3 per seruū legatū sic in §.si ex parte postu.dr ꝙ si est seruus plegatus heredi instituto ꝑ pte pōt acqrere heredi possessionē ꝑ parte co heredi ꝑ qua v3 legatū.l.legatū.j.ff. de le.j.qr eā partē h3 iure hereditario vt ibi.Sic dicēdū videtur in ꝓposito. ¶Ista species si ꝯta in ciuitate ꝛ ꝯta i suburbijs in vna tm̄ specie ꝯcurrunt. qr est vna ꝛ eadē ꝯta sancti zenonis i tus ꝛ ex̄ muros.ergo idem iudicandū est ꝑ ea parte.q̄ est intus sicut iudica ret de tota si tota esset intꝰ.ꝛ ꝑ ca par te q̄ est ex̄ d3 iudicari sicut iudicaret de ea q̄ esset in totum ex̄ .maxime cū sit eade ratiōe.facit.l.que de tota.ff. de rei ven. ¶Ulterius hoc etiā ꝓbari pōt ad idē qn̄ vna spēs ꝑticipat de di uersis qualitatibꝰ.iudicādum est fm̄ illas qualitates si diuidi possent.vt ꝓbatur in.d.§.si ex parte.s3 dicta ꝯta sancti zenonis participat de diuersis qualitatibꝰ.s.de vicinia que est intra ciuitatē.ꝛ de vicinia que est extra.er go iudicandum est de vicinia q̄ est s3 natura3 eorum q̄ sunt in suburbijs et nō fm naturā eoꝝ que sunt intra mu ros ciuitates.sed loca que sunt i sub urbijs tenenť vigore statuti.ergo ꝛc. ¶Ultimo ꝑ hac pte optime facit qđ notat Alb.de ro.in suo opere statuto rū i scđa pte.q.lxxviij.que incipit.Iā quero due cōitates antiquissimo tpe vbi dicit qđ si sunt due cōitates q̄ an tiquissimo tpe simul cōsueuerunt sol uere onera ꝯuenientia.ꝛ vnꝰ fuit de robatus in territorio vnius ipsarum villarum.ꝙ solū illa villa in q̄ est da tū damnū teneatur.Ex quo illi tm̄ po test culpa imputari.ex quo nulla culpa pōt alij imputari.l.ne quid.in pn̄.ff.de incen.rui.nauf. ¶Sed ita est in casu n̄ro.ꝙ statutū voluit existentes in sub urbijs teneri ad emendationem dam ni.ꝛ non illos q̄ sunt in ciuitate.qr illi de nocte nō potuerūt ex̄ custodire ex q̄ porte ciuitatis de sero claudunť.ꝛ sic statutū voluit punire illos q̄ potuerūt eē in culpa ꝛ nō illos q̄ sunt sine cul pa.ꝛ ꝑ hoc facit qđ idē in qōne septua gesimatertia et septuagesimasexta. vbi dicit ꝙ absentes ꝛ infantes ex quo non sunt in culpa nō tenentur.Et ide3 vult Bar.in.l.aut fcā.§.nonnunq̄.ff. de penis. ¶Nec pōt dici ꝙ ibi loquať in diuersis villis simul iūctis nos ꝟo loquimur d̄ vna tm̄ ꝯta q̄ est iūcta si mul intus ꝛ extra ciuitatē.qr rō q̄ mo uet albricū militat in casu n̄ro.s.vt cul pabiles teneanť.qr potuerūt custodirť alijs.ꝛ sic cum sit ea.rō d3 eē idē ius. ¶Un̄ ex his ꝯcludiť ꝙ siue ꝯsideretur statutū inquātū loqť de vicinia siue in quātū loquiť de ꝯta illi d cleuo teneť. ¶Nec obstante rōnes supra in ꝯtrariū adducte.Et primo dū dr ꝙ statutū pu nit ꝯta3.s3 dicti oēs d cleuo nō h̄nt ꝯ tā qr r̄ndeť duobꝰ modis.Primo teneť tur inquātū sunt i vicinia q̄ ē in subur bijs qr hoc statutu3 vult exp̄sse vt su pra dixi. ¶Scđo qr ēt teneť inq̄tum sunt in ꝯta q̄ est i suburbijs qr appel latiōe ꝯte venit ēt ps ꝯte q̄ est i subur bijs.ex quo in ea subest rō statuti scil3 custodie ꝛ negligētie.l.a titio.ff.de ꝟ. ob.ꝛ.l.illud.ff.ad.l.aql.ꝛ maxie qr ꝑul sio i toto ꝟificať ēt i eiꝰ pte.vt no.Bn. in.l.itē veniūt.§.aptanda.ff.de peti. here.ꝑ.l.q̄ de tota.ff.de rei ven. ¶Et qr pulsio facta in simplicibꝰ cōprehē dit mixti vt supra dixi. ¶Nec ob.du3 dixi ꝙ vicinia cleui est minima ps ꝯ te sancti zenonis q̄ est in ciuitate.er go d3 iudicari a nobiliori ꝛ potentiori per.l.cū in diuersis.ff.de relig.ꝛ sū.fu. ꝛ ꝑ.l.queritur hermafroditus.ff.de statu holum qr illa.l.cū in diuersis et illud quod est dictum.ꝯ ꝓcedit in his in quibus est vna ꝛ eade3 rō ꝛ oportet vnū tm̄ attendere.qr tunc attendimꝰ potentiore3 ꝛ nobilē. ¶Sed i casu n̄ro loqmur in his q̄bus est diuersa ratio. Iō diuersum ius censendu3 est dicta. l.illud.ꝛ.l.a titio cū simi. ¶Preterea statutum loquitur in vicinia existen. in suburbijs in q̄ sunt dicti homines de cleuo vt sepe dictū est. ¶Et simili ter respondetur ad.l.queritur herma froditus.ff.d statu hominum. ¶Nec ob.dū dixi ꝙ illi de cleuo sunt mēbra ꝯte sancti zenonis.ꝛ sic ciuitatis ꝛ re-

putant esse in ciuitate & in ei⁹ gremio
q: hoc nõ est huiuz.nã q̃tũ ad casuz nr̃z
que sunt in suburbijs.& statutum vult
& reputat q sint ex muros ciuitatis.q:
ipsi sunt in vicinia suburbij q̃ tenent
ad emendationẽ dãni.vt p3 ex pdictis.
¶ Nec ob.vltia rõ dñ dixi q statu.pe
nale loquit in simplicib⁹ nõ h3 locũ l
mixto q: immo locũ h3 vt.s.dixi.p.l.
sita.ff.de iniu.testa.vt plene dixi in
l.ij.§.i.ff.de vb.obl.¶ Preterea possu
mus dicere q h sum⁹ in materia sim
plicũ & mixti s3 simpliciũ tñ.q: statu
tũ vult etiã hoc simplici.vt vicinia q̃ ẽ
in suburbijs teneat.s3 dcã vicinia cle
ui est i suburbijs vt dixi g tenet.¶ Vñ
de ex his omnib⁹ concludo.d. Man
frinũ de madijs melius consuluisse.et
dictos homines de vicinia cleui de
manticho teneri ad emendationẽ di
cti damni.

¶ Si aliqs est condemnat⁹ ad stãdũ
in carcerib⁹.pp falsos testes ꝯ eũ con
ductos.& aufugit de eis qui ẽt postea
fuit condẽnatus pp contumaciam an
aliquo modo possit ei succurri.

Consi.xx.

IN christi noie ac in
uocata spiritussctĩ gra
tia. Quidam du3 esset
potestas cõdẽnauit ali
quos criali? q̃ nõ volen
tes pati hãc iustitiam
fecerunt insimul ꝯiurationẽ ꝯ dictuz
ptãtem hoc modo.q: accusauerũt ip3
crialiter de diuersis delictis & pbaue
rũt per aliquos testes pecunia corru
ptos.q̃ falsam deposuerũt ex quibus
pbationib⁹ dict⁹ dñs ptãs p magnifi
cos aduocatores cõis Venetiarũ fuit
intromissus.& acriter tormentatus. Ip
se tñ nunq̃ dcã delicta ꝯfessus est. Tã
dem ductus ad ꝯsilium illustrissimorũ
rogatorum fuit condemnatus ad stan
dum in carceribus & ad soluenduz cer
tam quantitatem pecunie & reuersus
ad carcerem postea per hostium reces
sit & in romandiolam iuit. Domini ad
uocatores intelligentes dictum discess
sum posuerunt partem in ꝯsilio roga
torum q si dictus potestas non redi
ret ad carceres infra octo dies rema
neret bãnit⁹ de terris & locis Illustris
simi ducalis dñij veneti. Et q: pote
stas nesciuit de dcõ pcepto remansit
bannitus iam sunt.xij.anni. Contigit
postea q accusatores in puncto mortis
manifestauerunt q cã se vindicandi
dedicta iustitia accusauerunt falso di
ctũ potestatẽ.& dederũt pecuniã testi
bus vt falsum testificarẽt ꝯ eũ. Itẽ q̃
dam de dictis testib⁹ ꝯfessi sunt palã
q seducti ab accusatoribus falsum te
stificati sunt. Aliq dicunt testimoniuz
deposuisse coacti supra querelis seu
accusationib⁹ parentũ suorũ. Aliq di
cunt q vn⁹ p alio testificat⁹ est ac ẽt
aliq super suis pprijs querelis exa
minati sunt & deposuerũt. Et hoc dr̃ es
se probatum per septez testes fide di
gnos. Et per alios ẽr pbari põt. ¶ Et
q: querela de dicta falsitate testium
porrecta est apud officium magnifico
rũ dñorum aduocatorũ cõis venetiarũ
per vxorẽ & filios dci potestatis.& dubi
tari forsitan quispiã posset An de iu
re potuerit dicta querela pduci.& an
possit super ea pcedi ꝯ dictã falsitatẽ
attento q dict⁹ potestas de carcerib⁹
exiuit postq̃ fuit condemnat⁹ anteq̃
ipleuisset tps cõdẽnationis in carce
ribus. Et ẽt q: citatus vt rediret ad
carceres non venit. Et ppea fuit ban
nitus de terris & locis dñij veneti. Et
non est dubium q q̃ocunq sit banni
tus dictus potestas põt per viam gra
tie peti remissio bãni & vnusq̃sq põt
illam petere. et si esset bãnito audien
tia denegata. vel per legẽ vel per sen
tentiã q: in talib⁹ nõ vr̃ audiẽtia de
negata vel p legẽ vel p snĩam vt hr̃ i
l.i.§.de.q̃ re.ff.de postu. et notat dñs
Nellus in tractatu suo bãnitorũ i ter
tia pte scbi tpis in.lxxvij.q. ¶ S3 est
dubiũ nunq̃d per viam iustitie possit
dicto ptãti ꝯdẽnato bãnito et absenti
de iure succurri & istud ẽ de q̃ qrit. Et
vr̃ dicẽdũ q nõ q: postq̃ fuit ꝯtumax
in nõ parẽdo snĩe de stãdo in carceri
bus.& in nõ redeũdo ad carceres iux

ta mādatū q̃ de iure nō debuit audiri. qꝛ ꝯ ꝯtumaces oīa iura clamāt. vt habetur in. l. ꝯtumacia. ff. de re iudica. ꝛ i l. creditoꝛ. §. iussus. ff. de appel. ꝛ i cle. j. de dolo, ꝛ ꝯtuma. cum sinī. ¶ Itē qꝛ ex quo fugit de carceribus vr̄ q̃ habeatur ꝓ confesso. vt. l. ad commētariē sem cum ibi no. C. de custodia reoꝝ ꝛ q̃ debeat puniri de delicto de quo fuerat accusatus. vt. l. i eoꝝ. ꝛ ibi ꝑ gl. ꝛ doc. ff. de custo. reoꝝ. ꝛ habeṫ in. l. j. ff. de effractoꝛib⁹. Et sic vr̄ q̃ lꝫ alias ꝯdēnatus ꝑꝑ falsos testes possit petere restōnē in integrū. vt. l. diu⁹. ff. de re iu. ꝛ. l. j. Et ꝑ totū. C. si ex falsis instr̄is tñ hoc casu tū ꝑꝑ fugā de carceribus tum ꝑꝑ ꝯtumaciam in non parendo snīe de stando in carcerib⁹. ꝛ in nō veniendo vr̄ q̃ audiri nō debeat. ¶ Ego aūt in ista q̄one qꝛ non vidi q̄uo procedatur in hac cā vt compreheudā omnes casus q̄ occurrere possent ꝓ veritatis declaratione puto distinguēduꝫ sic eē per plures casus. ¶ Aut iste potestas condemnatus vult ipse personaliter se defendere querelādo de dictis testibus falsis. vel eos accusando aut non vult se defendere personaliṫ sed per procuratorem. aut vroꝛ filij q̄ dicuntur cōparuisse veniunt tanq̄ ꝑsone cōiuncte dei ꝯdēnati aut ꝓ suo iure ꝛ interesse ad defendendā vel tuēdā innocētiā ꝯdēnati. aut ad informādū ꝛ instruendū iudicē vt de veritate īq̄rat. aut vroꝛ ꝛ filij principaliter veniūt tāq̄ extranei ad accusandū. d. testes tanq̄ falsarios. ¶ Pꝛio casu si potestas vellet venire ꝑsonaliṫ ad se defendendū. ꝛ certū est q̃ nō posset stāte banno. nisi ꝑ viā grē. qꝛ ꝯstq̄ est bannitus interdictū sibi est venire ad patriā. vt ꝯstat ex bāno. ac ēt de iure. qꝛ bānit⁹ ꝑdit ciuitatē vt. l. amissione. §. q̄ deficiūt. ff. ð capi. dimi. Et ibi no. et no. gl. in. §. relegati. insti. q̄bus modis in ꝑtē ꝑtātis soluiṫ. ꝛ no. in. l. j. C. de here. insti. ꝛ istud nō hꝫ dubitationeꝫ. ¶ Scðo casu si ꝑtās ꝑdict⁹ vellet se defendere ꝑ ꝓcuratorem ꝛ teneo q̃ nō posset. qꝛ cū sit ꝯdemnatus ad stādum in carceribus. Et sic ad penā corporis afflictiuā nō posset ꝑ ꝓcuratoꝛē se defēdere. vt no. i. l. pe. §. ad crimē. ff. ð publicis iudicijs. ꝛ in l. seruum quoq̄. §. publice. ff. de ꝓcur. ꝛ in. l. reos. C. de accu. ¶ Immo plus dico q̃ isto casu ēt si vellet principalr̄ ꝑ ꝓcuratoꝛē accusare dictos testes de falso. vel de eis q̄relam ꝓponere ad finē vt dictis testib⁹ de falso ꝯdēnatis in ꝯñiam absolueretur. non posset qꝛ sicut non pōt principalr̄ per procuratoꝛē se defender ita nec ēt isto casu. ꝛ ita tꝫ Bal. i. l. reos. C. ð accu. q̄ dicit q̃ vbi directe vel idirecte cognosciṫ de crīe. nō pōt ꝓcuratoꝛ interuenire alias sic. Et ita tꝫ ēt dñs Nellus in suo tractatu bānitoꝝ in tertia ꝑte tertij tempoꝛis. q. lxvij. q̄ dicit q̃ ēt ita seruaṫ. ¶ Tertio casu principali qñ vroꝛ ꝛ filij venirēt tanq̄ coniuncte ꝑsone pro dicto ꝑtāte ꝯdemnato ad finē vt absoluetur non possent eadem rōne. qꝛ sunt loco procuratoris. vt l. exigēdi. C. de procu. ꝛ. l. sꝫ ꝛ hę. ff. de ꝓcura. ¶ Quarto casu principali si veniunt pro iure ꝛ interesse. qꝛ vroꝛ ꝛ filij iuxta. l. j. ij. ꝛ. iij. ff. de libe. causa. Et vr̄ q̃ possit. ar. dictaꝝ legū. ꝛ ꝑ gl. in. l. seruū quoq̄. §. publice. ff. de ꝓcur. i ꝟbo dat ibi. sꝫ ꝓ scðo cū suasiter sit. ergo tñ ēt i hoc teneo ꝯtrū: qꝛ si ꝑncipalis nō potest. ergo nec etiaꝫ alius ꝓ interesse suo per rationes. quare prohibeṫ quis se defendere per procuratorem quando est abñs. habet locum etiā in casu isto ꝛ maxime ista ratio principalis q̃ si ferretur snīa absolutoꝛia in fauoꝛē testiū esset quātuꝫ ad ꝯdemnatū delusoꝛia quia non posset fieri executio ꝯ eum qui est abñs. vt no. i. d. §. publice. ꝛ i. l. reos. C. de accusa. ꝛ in. l. pe. §. ad crimē. ff. de publi. iudi. Et si aliṫ diceremus esset apta via malefactoꝛib⁹ nūq̄ se ꝑñtādi qꝛ se defēdērēt ꝑ idirectū ꝑ iteruētū ꝯiūctaꝝ ꝑsonaꝝ q̃ nō ē dōꝫ p. c. cū q̄d vna via de re. iu. li. vj. et ita ēt ſuaṫ. s. q̃ ꝯiūcte ꝑsone ēt ꝓ suo iteresse ꝓ ꝯdēnato vl̄ ꝯdēnādo nō admittuntur ad oñdēdam innocentiam condemnati vbi alius procuratoꝛ nō admittereṫ. ¶ Quinto casu ꝑncipali aut vroꝛ ꝛ filij nō veniūt ad defēdēdū

innocentiā ꝯdemnati ⁊ iudiciū in se su scipiendū. sed veniunt ad informandū iudicē de innocentia cōdemnati. ⁊ ad hoc vt iudex possit veritatē inquirere ⁊ falsitatē testiū si qua est punire. ⁊ in ꝯtriā ēt postea ꝯdemnatū absoluere iuxta iuris formā ⁊ isto mō bñ pñt cō- parere. ⁊ iudices vt sunt magnifici ad uocatores debent ipsos audire etiā si essent extranei ⁊ ꝑ veritate inquirere. sꝫ maxime vxorē ⁊ liberos. vt probat in l. iij. ff. de liberali cā. Ibi duꝫ dicit ibi vel vxorē pretorē adire ⁊ hoc iudicare ⁊c. Et ibi hoc no. d. benedictus de plū bino. Facit qđ no. ꝑ Bar. ⁊ doc. l. l. pe. §. ad crimē. ff. de publi. iudi. ⁊ suadet ēt eqtas ne delicta falsitatꝫ remaneāt impunita. vt. l. ita, vulneratus. ff. ad l. aqui. ⁊. c. vt fame ex̄ de sen. excō. Et ēt ne innocentia feriatur vt. l. absitem in prin. ff. de penis cum simi. ¶ Et ita alias vidi obseruari. qñ aliqs est inq- situs de aliq̄ crie capitali ⁊ nō vult cō parere personalr nec per procuratorē pōt facere ꝙ vnus cōpareat ēt extra- neus. ⁊ dicat dñe iudex examineris ta les testes qm̄ intelligeris innocentiā inquisiti vel condemnati ⁊ iudex pōt ex officio hoc facere ꝑ. l. ⁊ si nō defen- dantur. ff. de penis. ¶ Et eodē mō di- co ꝙ ēt si nulla querela ꝓposita esset apud offm̄ de dictis testibus si tamen perueniret ad aures magnificoꝝ dño rum aduocatorū ēt ex̄ iudiciū de dcā falsitate possent ex offō suo nemie pe tente ⁊ ēt tenerent inquirere de veritate ne delicta vt dixi remaneant impuni ta. ⁊ ne innocētia feriat per dictā. l. ⁊ si non defendant. ff. de penis. Et qꝛ offm̄ est iudicis seu presidis purgare prouī ciaꝫ malis hominibus. vt. l. preses. ff. de officio presidis. ¶ Sexto ⁊ vltimo casu principali. Si dicti vxor ⁊ filij ve niunt tanꝗ̄ extranei principalr ad ac cusandum dictos testes tanꝗ̄ falsa- rios vel querelandū de eis. ⁊ sine du- bio debent audiri. qꝛ istud est crimen publicum vt probat in toto ti. ff. ad. l. corneliam de falsis coniuncto ti. de pu bli. iudici. §. Item lex cornelia. ⁊ sic q̄- libet potest accusare vt insti. de publi cis iudicijs in pñc. qꝛ in hoc casu agit principalr de puniēdo testes falsos. ¶ Nec debemus dicere ꝙ ꝓpter con- tumaciā si qua est ꝯdemnati tollat fa cultas puniendi delinquentes qꝛ hoc esset iniquum ꝯ dictā. l. ita vulnerat⁹ ff. ad. l. aql. ⁊ ꝯ dictū. c. vt fame. de sen. excō. ⁊ ꝯ. l. preses. ff. de officio presidis cū simi. ¶ Cōcludo itaqꝫ ex ꝑdictis ꝙ dicti vxor ⁊ filij pñt venireqꝫ debebant audiri his duobus modis vltimis et nō alijs de q̇bus. s̄. Nec huic decisio- ni obstat ꝙ potestas condēnatus fuge rit de carcerib⁹ vel fuerit inobediens in veniēdo ad mādatū magnificorum dñorum aduocatorū. qꝛ hic nō agit de illa inobedientia ⁊ bāno. nec ēt de di- cta fuga. sed solū principalr vt iudi- ces inquirāt de maleficio testiū q̇ fal so dicunt deposuisse. vel iudices con- demnent testes accusatos de falso qđ fieri pōt per supradicta.

¶ Quando testes dicūt nō audiuisse q̄ scripta sunt in instrumento ⁊ si fuissēt dicta audiuissent. An notarius dicat falsarius ⁊ possit puniri.

Consi. xxi.

IN christi no- mine. ac inuocata spūssan cti gratia. Ego Bartho- lomeus Cepola de Vero na iuris vtriusqꝫ doctor req̄situs vt cō sulere debeā sup quadā snīa lata i cā falsitatis ꝑ magnificū dñm potestatē Tridenti ꝯ egregiū virū Odoricum a sale filium nobilis viri dñi Leonardi a sale honorabilis ciuis Tridenti. Utrum videlicet dictus Odoricus falsum commiserit. ita quod falso con demnari potuerit sicut per dictum do minum potestatem condemnatus est? Uisa prius inquisitione contra ip- sum Odoricum formata: ac senten- tia contra eum lata. Et visis dictis testium examinatorum tam ante in- quisitionem formatam quam post. et

inspectis oībus scripturis ⁊ actis factis in dicta cā. ⁊ oīb⁹ diligēter ꝯsideratis ꝓ dilucidāda veritate tria ī ꝑmis examinare cōstitui. ¶ Primū est si dict⁹ Odoric⁹ scripsit aliter ꝙ̄ ꝑ partes dictū fuerit. ¶ Scōm posito ꝙ sic an ꝑpter hoc dicat̄ scripsisse aliter ꝙ̄ partes voluerint. ¶ Tertiū ⁊ vltimū si scripsit aliter ꝙ̄ partes dixerūt ⁊ voluerūt. an ꝑpter hoc dici debeat ipm falsum cōmisisse. ¶ Circa pmū videtur prima facie dicēdū ꝙ dict⁹ Odoricus scripserit aliter quā dictū fuerit ꝑ partes in trib⁹. ¶ Primo inquantum scripsit ꝙ Jacob⁹ hebre⁹ fuit elect⁹ de partiū volūtate ad vidēdū si qdam liber erat autētic⁹. ¶ Scdo qꝛ scripsit q̄dā Lazar⁹ hebre⁹ satisfaciēdo termino suo ⁊ pro subleuādo dictū dominū Leonardū patrē dicti Odorici a fide iussiōe per eū facta p̄sentauit ser Ramēgū de roueredo q̄ fideiussit in ducatis.xxv. Et omisit illa verba. vcꝫ ꝙ pater suus remaneret obligat⁹. ⁊ addidit alia supra scripta. vcꝫ pro subleuādo dictū ei⁹ patrē. ¶ Tertio qꝛ dū ipse Odori. dixisset noīe dicti Lazari corā dn̄o ptāte tridēti q̄liter ipse Lazarus nō cōsentiebat alicui ꝑductioni facienti ꝯ ipsum Lazarū petēs copiā scripsit ipse Odoric⁹ qualiter ipse Lazar⁹ fuit ille q̄ vsus fuit p̄dictis verbis ꝑlatis per ipsum Odoricū. Nam vr̄ ꝙ ꝓbatū fuerit ꝑ tres testes examinatos ante inq̄sitionē formatā. ¶ Primus est anto. notis. fili⁹ dn̄i melchioris de facinis q̄ dicit non audiuisse a partib⁹ p̄dictis seu aliqua eaꝝ ꝙ per ipsas partes fuerit iniunctū p̄dicto Jacobo vt videret si dict⁹ liber eēt autentic⁹ nec ne ⁊ qd̄ partes p̄dicte non potuissent eligere dictū Ja. ad videndum si dict⁹ liber erat autētic⁹. Qui ipse testis audiuisset qꝛ p̄sens fuit cōtinuo a principio vsq̄ ad finē q̄ testis lꝫ deponat negatiue. tn̄ vr̄ ꝯcludere ⁊ ꝓbare. vt est glo. notabilis in auf. de here. ⁊ fal. in. §. si. vero absunt in verbo. ⁊ vidisse q̄ incipit no. testimoniū in fi. et est alia gl. sītis in. l. j. in. §. j. in glo. magna in fi. ff. de itinere actuq̄ p̄ua. ⁊ no. per Bal. in. l. j. C. de bo. pos. s̄m tab. et per Cy. ⁊ doc. in. l. ij. C. de errore aduoca. ⁊ hr̄ ꝑ canonistas in. c. bone memorie Magūtino extra de elect. ¶ Scds testis est Joānin⁹ notari⁹ de lasino ciuis tridēti q̄ stīr dt̄ ꝙ nō audiuit ꝙ dictus Jacob⁹ fuerit elect⁹ de voluntate partium ad vidēdū si dict⁹ liber erat autētic⁹ ⁊ qꝛ semꝑ p̄sens fuit a principio quādo fuit dictus Jacob⁹ electus vsq̄ quo fuit data sibi commissio. ⁊ exiuit studiū. Et iuit ad vidēdum dictuꝫ librū. ¶ Tertius testis est. Egregius iuris peritus dn̄s Aprain⁹ ciuis tridēti q̄ similiter dicit ꝙ fuit p̄sens qn̄ dictus Jacob⁹ fuit elect⁹ ⁊ nō audiuit ꝙ fuerit elect⁹ per partes ad vidēdum si dictus liber erat autēticus. Itē hoc vr̄ etiā ꝓbari ex scriptura ꝓthocolli ipsius Odorici. q̄ ī hoc discrepat ab alia scriptura que dicit̄ falsa. qm̄ in dicto ꝓthocollo nō cōtinetur dicta vba. videlicet ꝙ dict⁹ Jacob⁹ fuerit electus de volūtate partiū ad vidēdū si dict⁹ liber erat autēticus cui prothocollo regulariter stādū est. quādo discrepāt a scriptura seu instrō inde releuato seu releuata vt est glo. no tab. in auf. de tabel. in. §. illud in verbo ꝓthocollū col. la. iiij. ⁊ idem not. Bald. ⁊ Bart. in. l. sempronius. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. si librarius. ff. de re. iu. ⁊ in. l. si quis ex arg. §. pretor autem circa prin. ff. de eden. ⁊ Bal. in. l. nostrā in. iij. q. C. de testa. Item qꝛ alr̄ scriptū reperit̄ per Andreā notariū collegā dicti Odorici ꝙ̄ per ipsum Odoricū scriptū fuerit in sua scriptura scripta post ipsum prothocollum. ¶ Itē ex eo ꝙ assertus ꝓcurator dicti Odorici ⁊ eius pater. renūciauerūt cuidam priuilegio fori ⁊ dixerūt corā dicto dn̄o ptāte tridēti ꝙ considerantes de ipso dn̄o ptāte qui sibi Odorico faciat misericordiā volūt ⁊ cōtēti ꝑmanentꝙ ipse dn̄s ptās sit iudex in dicta causa cōtra ipsum Odoricū inquisitū. vr̄ ꝙ dict⁹ Odoric⁹ falsum cōmiserit. qꝛ petēdo misericordiā vr̄ fateri ꝑma facie se deliquisse. qꝛ misericordia non debet fieri nō delinqueri. Et ideo dixit dn̄s Gaspar. de calderinis in rep.

titiōe capituli nostra postulasti de penitē.ꝛ remis.ꝙ op⁹ misericordie ē peccanti peccata dimittere facit.l.quoniā de his q̄ no.infa.vbi dꝛ ꝙ qui paciscit de crimine cōfiteri videt. ¶ Itē adsunt tres alij testes examinati post inquisitionem formatā.ex quoꝝ attestationibus.videt multū presumēdū cōtra dictū Odoricū qm̄ vnus dicit videlicet magister Barthola. barbitonsor.ꝙ dū dict⁹ Odoric⁹ loqueret cū Salamo.hebreo ipse Odoric⁹ dixit ꝙ dictū Sala.nūq̄ꝫ vinceret litē suā ꝛ ꝙ librum ꝓduxerit Salomō ꝛ scripturas. ꝛ ꝙ ipse Salamō deberet cū illis scripturis se tergere annū. ¶ Ali⁹ testis videlicet Enofrius aromatari⁹ dixit ꝙ dict⁹ Odoric⁹ dixit Lazar⁹ hebre⁹ vincet questionē ꝛ Isach succūbet.qꝛ omnino sciebat ꝙ dict⁹ Lazarus vinceret dictā qōnē. ¶ Terti⁹ testis.s.Federicus de paho qui plus dicit ꝙ Odoricus ꝓtulit ista verba versus Salamo. vꝫ ꝙ ipse Salamō nō posset ip̄aꝫ causam obtinere.ꝛ ꝙ ipse Salamō vellet donare sibi Odorico vnā diploidē veluti facere ita ꝙ ipse Salamō obtineret dictā litē.Ex quib⁹ verbis videt ꝙ possit presumi falsitas.ar.l.falsi pena ff.de falsis cōiūcta glo.in.l.j.in p̄nc.in verbo ad cationū eo.ti.Et p̄dicti tres testes vltimi⁹ deponūt etiā ꝙ ex v̄bis dicti Odorici eis videbat ꝙ dict⁹ odoric⁹ esset valde affect⁹ in dicta cā pro parte dicti Lazari hebrei. ꝓpter qd̄ reddit suspect⁹.ar.eoꝝ que habentur in.c.insinuāte extra de offi.dele. ¶ Itē ꝓpter cōtumaciā dicti Odorici videt etiā presumēdū cōtra eū qꝛ contumax nō p̄sumit iustā causā habere vt.l.:sancimus ibi mala cōsciētia fuerunt ꝛ ibi hoc notat Bal.ꝛ doc.C.de iudi.Et ꝓpterea solet vulgo dici qd̄ cōtra cōtumaciam oīa iura clamāt.ꝛ ex istis videt ꝙ dict⁹ Odoric⁹ super prima falsitate sibi opposita alr̄ scripserit q̄ꝫ per partes scriptū fuerit. ¶ Super secundo in quo dicit scripsisse dict⁹ Odoricus ꝙ quidā Lazar⁹ hebre⁹ pro subleuādo dn̄m Leonardū a fideiussiōe ꝑ eū facta p̄sentauit ser Raniēgū de rouercdo q̄ fideiussit in ducatis. xxv.ꝛc. Deposuit vnus,tm̄ testis vꝫ Iiob. vir Christofor⁹ fili⁹ quon.dn̄i Antonij de molueno q̄ dicit ꝙ dn̄s p̄tās iterrogauit q̄liter fuit facta relatio dicto Odorico.ꝛ respōdit.ꝙ fuit facta in oībus ꝛ per oīa prout Andreas not.collega dicti Odorici scripsit q̄ Odoric⁹ audiēs ꝛ itelligēs vsus fuit istis verbis ele cussi.Et in dicto actu Andree reperit eē scriptū aliter vꝫ remanēte tn̄ firma fideiussiōe facta ꝑ dictū Leonarduꝫ q̄ verba fuerūt omissa ꝑ dictū Odoricū. ¶ Sup tertio dū dꝛ ꝙ Odoric⁹ scripsit ꝙ Lazar⁹ nō cōsentiebat cuidā ꝓductiōi ꝯ ip̄ꝫ facte ꝛ ꝙ in v̄itate,illa verba nō fuerūt ꝓlata ꝑ ip̄m Lazaꝝ sꝫ ꝑ ip̄ꝫ Odoricū.Sunt examinati duo testes q̄ hoc vident deponere.vꝫ Stephan⁹ notari⁹ ꝛ Nicola⁹ bonadomani q̄ vident hoc ꝓbare. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ v̄r fuisse ꝓbatū ꝙ dict⁹ Odoric⁹ scripserit in trib⁹ supradictis aliter q̄ꝫ dcm̄ fuerit. ¶ Sed his nō obstātibus teneo ꝙ nō sit sufficiēter ꝓbatū qd̄ dict⁹ Odoricus scripserit aliter q̄ꝫ sibi dictum fuerit quantū ad hoc vt potuerit de falso cōdēnari.ꝛ ꝓ fundamēto p̄mitto ꝙ in cā criminali falsitatis sicut est ista de qua querit nō pōt q̄s cōdēnari ex presumptiōib⁹.vt.l.absentē in princ.ꝛ ibi hoc notat gl.ff.de penis q̄ allegat ad hoc iura . Sed requirunt ꝓbationes idonee ꝛ clare.vt.l.fi.C.de ꝓbatio.ꝛ.l. qui sniam.C.de penis cū silib⁹. ¶ Hoc p̄supposito dico ꝙ in casu nostro cum tractet de crimine falsi.ꝛ dubitatur,an dictus Odoric⁹ aliter scripserit q̄ꝫ dictum fuerit ad finem puniendi ipsum de falso non sufficiunt presumptiones sed requiruntur vere ꝛ legitime ꝓbationes que non interuenerunt . si omnia bene consideretur.Et ꝙ hoc sit verum patet sequendo,ordinem de quo supra. ¶ Et primo super asserta falsitate prima ꝙ non sit probatum ꝙ scriptum fuerit per Odoricuꝫ aliter q̄ꝫ dictum fuerit . Nam primus testis. vꝫ Andreas notarius fili⁹ domini Melchioris de facinis qui clare videt deponere cōtra ipsum Odoricū nō ꝓbat

tum q: est vnicus ꝛ singularis. vt.l.iu risiu .C.de test.ꝛ.c.cū dilecti in'fi.ď ele ctio:cū si.tū ēt q: nō est testis omni ex ceptiōe maior ex eo ꝙ est frater vtrins ꝙ cōiunct⁹ Andree notarij collegę di cti Odorici cui⁹ Andree iterest ratiōe dicte varietatis.q: Andr. dr̄ scripsisse vno mō.ꝛ Odoric⁹ alio . q: lȝ dubitet an frater admittat ad testificādū pro fratre in cā criminali.vt hr̄ p Spe.in ti.de teste.§.j.versi.sed nūquid frater admittat ꝯ fratrē q̄ tȝ ꝙ nō Et p glo.i l.parētes.ff.ď test.q̄ sil'r tȝ ꝙ̄ qñ sūt i eiusdē ptāte.ꝛ p Barro.in.l.q̄ testō.§. q̄cūꝙ.ff.de testa.ꝛ p Ant.de but. in.c. cū oportet de accusa.ꝛ per docto.in.c. cū.R.canonic⁹.extra de offi.deleg.qui tenēt ꝙ nō.¶ Tamē negari⁹ nō pōt ꝙ lȝ posset examinari tñ non est oī exce ptiōe maior.q: tāta fides nō est adhi bēda.q̄ta adhiberet alteri vt no. do- cto.in dictis iurib⁹. ¶ Nec ob.ꝙ dici posset ꝙ imo est oī exceptiōe maior.ꝛ plena fides est ei adhibēda.Er q̄ fuit script⁹ p dictū Odoricū ꝑ teste in di- cto actu.p gl.notabilē in auf.de testi. in.§.ꝛ lȝ q̄ incipit.inuit q̄ vult ꝙ ēt nō sit fide dign⁹ ex quo rogat⁹ est ei credi tur.facit ēt ad hoc glo.in.l.inuiti.ff. de testi.ꝛ ita tȝ Bal.in.l.parētes.C.de testi.ꝛ in.l.ad testiū.§.j.ff.de testamē- tis.¶ Q: rñdet ꝙ illud ꝓcedit qñ fuit rogat⁹ a cōtrahentib⁹ vel a testatore. secus si fuit adhibit⁹ p notariū ꝛ age ret de falsitate scripture q̄ posset eē cō missa vel p notariū q̄ eū adhibuit i te stem vel p collegā suum q̄ sit frater te stis q: tūc nō vr̄ ipm approbasse.q: nō est verisimile qđ notarius q̄ adhibuit eū in testē voluerit approbare ipsum pro fide digno ꝯ seipsum in cā falsita tis ꝑ fratre ipsi⁹ testis nec videtur re- nunciasse iuri opponendi contra per- sonā testis pro causa criminali.de qua ipse notari⁹ non cogitauit.quia actus agentiū dñt non opari vltra intentio nem eorum.l.non omnis in princi.ff.si cer.peta.¶ Nec videtur renūciasse iu ri qđ ignorabat sibi cōpetere.l.matri. ff.de inoffi.test.¶ Et propterea nō po test dici fuisse probatum, aliquid ido-

nec Odoricum scripsisse aliud quā di ctum fuerit.Alij duo testes examinati super dicta prima asserta falsitate nō probant aliquo modo ꝙ dictus Odo- ricus scripserit aliter quā dictū fue- rit.q: cum ista sit negatiua.ꝛ sint iter- rogati si potuissent partes eligere di- ctum Ja.super hoc si liber erat auten ticus nec ne.ꝛ ipsi hoc nescirent vnus vȝ Joanninus not.de lasino dicit qđ nescit.alter vero scilicet domin⁹ Ape- ninus dicit quod posset hoc esse q: nō fuit presens quando dictus Jacob.ac cessit ad locū vbi aderant partes p̄e dicte sequitur quod nō probant.vt ha betur per glo.in auf.de heredibus et falci.§.si vero absunt .ꝛ in.l.j.§.j.ff.de itinere actuꝙ priua.ꝛ in iuribus supra ad hoc allegatis.¶ Et licet aliter scri ptum fuerit in scriptura que dr̄ fuisse ꝓthocollū ipsius Odorici q: in ea nō cōtinentur dicta verba.vȝ qđ dictus Jac.fuerit electus devolūtate partiū tamen hoc non nocet q: illa p̄ma scri- ptura nō fuit vnq̄ perfecta nec habi- ta pro cōpleta Odoricū qđ ponit quia multa fuerūt dicta que nō potuit di- ctus Odoricus quando cā scripsit im mediate comprehendere nec in dicta cedula scribere.ꝛ ideo postea quando fuit domi diligentius cogitando om- nia que dicta ꝛ acta fuerant partes et de earum voluntate.ꝛ illam scripturā reputauit ꝛ reputat Odoricus sicut est in veritate originale ꝛ prothocollum suum ex quo dicta cedula p̄ima non ꝯtinebat perfecte illud ꝙ actū fuerat qm̄ multa fuerūt dicta tā p ptes quā per.d.potestatem que non continētur in dicta prima cedula.sicut etiam ap- parere pōt ex actis dicti Andree de facinis ipsius Odorici sequitur ꝙ illa prima cedula non fuit verum protho collum ipsius Odorici.per.l.si is.cum ibi no.ff.ď test.ꝛ p.l.iiij.§.ꝯdēnatū.cū ibi no. ff.ď re iu.ꝛ p ꝯñs ea cedula q̄ dr̄ variari ab act; And.ꝓd i fuit ꝛ ē vex ꝓthocollūi psi⁹ Odo.ꝛ sic cessat argu. dū dr̄ ꝙ quando scriptura differt a ꝓ thocollo standum est ꝓthocollo.q: ve ꝓthocollū dicti odo.nō fuit nec ē dcā

prima cedula imperfecta. sed tātū fa. Item lз aliter scriptū ēt reperiat per Andream notariū collegam suū tamē per hoc nō seqtur q̄ odoricus scripserit aliter q̄ꝫ dictū fuerit. qꝛ ita ecōuerso potuisset ipse andreas aliter scripsisse q̄ꝫ dictū fuerit ꝛ odoricus non. Et maxime cuꝫ ipse Andreas sit fili⁹ dñi melchioris qui nedum erat ꝓcurator Isach. pro q̄ scribebat ipse Andreas sз ēt dict⁹ dñs melchior ei⁹ pr̄ dictabat sibi acta vt fatet dict⁹ andre. ꝛ dictus dñs melchior vt apparet in actis huis ꝓcessus. Et sic vr̄ quodammodo fuisse ꝓcuratoꝛ ꝛ notarius in cā qđ esse nō dз ex quo resultat maior p̄sūptio ꝯ ipsum andream q̄ꝫ ꝯ ipsum odoricū ꝛ maxie qꝛ ipse Andreas est iunior et nō expert⁹ in scribendo acta. vt patet qꝛ collegiū notarioꝛū mandauit sibi q̄ acta de q̄bus erat rogat⁹ ostēderet pr̄i suo vt ea corrigeret adderet ꝛ admmueret prout inter partes actū itellexerit. ꝛ ipse odoric⁹ est etate maior. ꝛ p plures annos exercuit artē notarie. et ideo potius p̄sumitur esse erratum p Andream q̄ꝫ per odoricū qꝛ in dubio seniori magis credēdū est. vt est gl. ꝛ ibi no. in l. cū qđ. ff. si cer. pet. ꝛ est glo. in c. lз quadā ex͂ de testib⁹. ꝛ poti⁹ credendu est peritiorib⁹ ꝛ magis expertis in arte sua ꝛ qui longiori tpe ipsaꝫ exercuit per textum in auten. de iudicibus. §. i. Ibi experimētis cārum multarūꝫ aut plurimi tpis exercitio ꝛc. colum. vi. ꝛ. lxi. distin. c. miramur facit capitulūꝫ cum in magistrum. ꝛ q̄ ibi no. ex͂ de elec. Item qꝛ ipse odoric⁹ est valde ditior dicto Andrea arg. l. iij. in pn̄. ff. de testibus. Unde pp̄ scripturam dicti Andree non est ꝓbatum q̄ odoric⁹ male scripserit. ¶ Item non est etiam probatū ex eo q̄ pater dicti odorici et dominus Ludouic⁹ grineus tanq̄ꝫ ꝓcurator dicti odorici dixerunt domino potestati tridenti q̄ considerantes de ipso dño potestate q̄ sibi odorico. faciat misericordiam ꝛc. qꝛ dict⁹ pr̄ odorici ꝛ ei⁹ assert⁹ ꝓcurator nō potuerūt illa verba proferre in preiudiciū dicti odorici. quia non erant sui procuratores nec habebant in dicta cā aliq̄đ mandatū vt habet in. l. lз. C. de procu. Nec dictus odoricus illū actū ratum habuit. Immo postq̄ꝫ sciuit exp̄sse dissensit ꝛ reuocauit vt mihi asserit in facto. Et ideo sibi non nocet. Immo pl⁹ ēt si fuissent ꝓcuratores in dicta cā tn̄ per dicta verba non potuissent dicto Odorico p̄iudicare. qꝛ cōfessio exp̄ssa vel tacita ꝛ q̄libet aliusactus q̄ fit per ꝓcuratorē per modū voluntarie iurisdictionis nō p̄iudicant dño vt. l. certū. §. sed an ipsos. ff. de ꝯfessis vt not. Cy. in. l. i. in. xiiij. q. ante fi. C. de ꝯfessis. et Bar. ꝛ doc. in. d. §. sed an ipsos. Sз dicta verba in casu quo haberent vim cu iusdam tacite ꝯfessionis sunt prolata per modum voluntarie iurisdictionis qꝛ nemo cogebat eos ad illa verba ꝓferenda ergo dño non preiudicāt.

¶ Sed plus dico qđ illa verba considerantes de ipso dño potestate q̄ misericordiaꝫ faciet. nō ꝓbant tacitaꝫ cōfessionem delicti qꝛ intelligunt q̄ faciat misericordiā inquātum ipse odoricus deliquisset. ꝛ p hoc allego glos. notabilem in. c. exhibita in verbo veniam postulauit extra de homicidijs q̄ dicit q̄ ille q̄ veniā postulat. nō vr̄ ꝑpter hoc esse culpabilis. qꝛ hoc dз fecisse ex benignitate ꝛ humilitate. ꝛ idē tenet p illaꝫ glo. q̄ꝫ dicit esse singularē Ludo. de ro. in. l. i. in princi. ff. de noui ope. nun. ꝛ allegat rōnes qꝛ ꝓbatiōes debent esse luce clariores. l. sciant. C. de ꝓba. ꝛ petitio venie pōt esse gr̄a hūanitatis ꝛ hūmilitatis vt dixi. ¶ Itē p hoc facit. d. l. i. in pn̄. ꝛ qđ ibi no. Ja. de are. ꝛ Bart. ꝛ docto. q̄ dicunt per illum tex. q̄ si aliq̄s cōfitetur se absolutū ab excōicatione q̄ ꝑpter hoc nō vr̄ ꝯfiteri se excōicatū ar. d. l. i. q̄uult q̄ fit fmissio lз q̄s nō haberet ius nūtiādi. facit ēt ad idē qđ habet per doc. in. l. decem ff. de ỽ. ob. ¶ Nec ob. qđ dixi qui paciscit de crie ꝛc. Qꝛ illa ỽba nō hñt vi pacti super crie vt pз ex p̄dictis. ¶ Itē tres alij testes post inquisitionem formatā examinati nō ꝓbant q̄ Odoric⁹ scripserit aliter q̄ꝫ dcm̄ sit ꝛ maxie magister Bartholamus barbitonsor qui

deponit q Lazarus nunq vincet qōnem rc. Quia ista vba non probāt q ipse Odoricus male scripserit. Quia odoricus potuit proferre illa vba nō ex eo qd viciasset scripturas. sz ex eo qd intelligebat vel intelligere credebat quis soueret iustam cām Et ideo cum illa vba potuerunt esse plata ita ex bona cā sicut ex mala: sz nō debem⁹ in dubio interpretari mala. r maxime ad finem vt dicatur deliquisse. vt. l. merito. ff. p socio cum similib⁹. ¶ Itē etiam depositio tertij testis. vcz Federici de pahu non nocet duz dicit qd ipse Odoricus dixit Salamoni q si vellet sibi donare vnā diplodez veluti q faceret ipm. Salamonem obtinere dictam cām. qz ipse est vnicus: r singularis in hoc dcō. Et ideo non probat. l. iurisiurandi. C. de testi. r in. c. cū. a nobis extra eo. ti. cum si. ¶ Item etiaz est suspectus qz est fideiussor dicti Isach cui non creditur. vt habetur per Anto. de bu. in. c. super eo. extra de testi. etiā Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teste. §. j. v. sed nunquid fideiussor. r hr in. l. si cui. §. fi. ff. de leg. j. ¶ Item pp 9tumaciam ipsius Odorici casu quo fuisset cōtumax non debemus dicere q ipse falsum commiserit. qz lz 9tumacia inducat aliqualē psumptionē 9 9tumacem. tn̄ non sufficit ad probandu3 delictum. qz de iure cōi 9tumax in criminalibus non habetur pro 9fesso. vt no. Bar. in. l. absentē in prin. ff. de penis. r Bal. in. l. j. C. de pena iudi. q male iud. q dicit q 9tumacia nō habet p pbatione. ¶ Et ex istis 9cludit q non est sufficiēter pbatū q dictus Odoric⁹ in prima asserta falsitate scripserit. alit q dem fuerit. nec in dubio stante bōa fama ipsius Odorici q nūq similia cōmisit psumit q male scripserit arg. l. qui semisses. §. fi. ff. de vsur. r. l. non omnes. §. a barbaris. ff. de re mili. cum similibus. ¶ Similiter super secūda asserta falsitate non est probatum cōtra dictū odoricū nisi per vnū testē idem videlicet Christoforum de molueno qui dicit q fuit facta relatio ipsi odorico prout in actis Andree notarij cōtinetur cui testi nō est fides adhibenda qz est vnicus r singularis vt. l. iurisiurandi. C. de testibus cū simi. nec pōt dici q aliter scripserit q dictū fuerit qz nō erat presens qn̄ ille act⁹ fideiussionis fuit celebratus in sui absentia. sed solū scripsit qd sibi per Andream pdictum relatū fuit. qd aūt Andreas sibi retulerit put in actis 9tinet nō est sufficiēter pbatum. vt pz ex pdictis. 9 rc. ¶ Super tertio asserta falsitate nō est pbatum aliqd 9 odoricū pdictum qz lz duo testes deponāt qd illa verba qd Lazarus non 9sentiebat fuerunt plata per ipsum Odoricuz tn̄ propter hoc nō vr̄ falsuz scripsisse. qz ex quo dicta verba fuerūt per ipsum plata presente Lazaro r nō 9dicēte videtur ipse Lazarus 9sentire. r velle id qd in dicta rn̄sione dixerat vt. l. j. cum ibi not. per Bar. r doc. C. de rela. ¶ Et iō Odoricus potuit scribere qd dictus Lazarus non 9sentiebat dicte productioni. Et sic apparet q ēt in alijs duabus assertis falsitatibus non scripsit aliter q dictum fuerit. ¶ Circa sm dubium videlz posito qd sit pbatum qd dict⁹ Odoricus scripserit aliter q dictuz sit per partes an ppter hoc videat scripsisse aliter q partes voluerint. Et vr̄ prima facie dicendu3 qd sic qz partes in dubio videnf voluisse illud qd dixerunt vt. l. labeo. §. Idē tubero. ff. d sup pellecti. legata. Et iō si aliter scriptuz reperit. vr̄ scriptū aliter q partes voluerint. Ego tn̄ puto 9riū esse verius d iure. Et p intelligentia p̄te falsitatis obiecte pmitto qd dictus Ja. hebreus fuit electus de voluntate partiū sine dubio ad videndum duo. ¶ Primum si in libro producto erant poste facientes pro Lazaro. ¶ Scdm si dictus liber erat ordinatus in diebus r millesimis. Et in hoc 9cordant acta r scripture odorici r And. notariorum. ¶ Item fuit cōmissum dicto Ja. qd deberet videre si dictus liber pductus erat autēticus necne. r in hoc ēt 9ueniūt acta vtriusqz notarij. Sz i hoc tm̄ videt discrepare dicta acta. qz in actis Andree dr qd dn̄s ptās dixit dicto Ja. q deberet

videre

videre si dictus liber erat autēticus ⁊ in actis odorici dz qḋ de ptiū volūtate fuit vocatus vt videret si dict⁹ liber erat autēticus. Que varietas lʒ videatur esse in ℣bis tñ q̄ntum ad sensū nulla est varietas. sed idē dicunt: qz ex q̄ dñs potestas dixit dicta ℣ba Jacob. vt videret si ille liber erat autenticus nec ne ptibus pñtibus ⁊ non ɔ̄dicentibus ipse ptes videnť ɔsensisse. vt. l. j. cū ibi no. C. ð relatio. Et silr dz de eoꝝ volūtate cōmissum. Et ꝑpea illa acta vt dixi nō ɔ̄dicūt adinuicē. qz dū in actis odorici dz ꝙ Jaco. de volūtate ptium fuit electus ad videndū si liber erat autēticus ⁊c. Intelligiť de voluntate tacita. Ex quo ipse ptes nō ɔ̄dixerunt vt dixi. Et sic non ɔ̄dicit isto mō intelligendo scripture Andree notarij. imo cū ea ɔcordat lʒ quo ad sonum verboꝝ variare videnť. vt in. c. nihil ob. cū ibi no. eẋ de ℣. sig. Et ꝙ isto mō dcā ℣ba odorici ita debent itelligi nā videať discrepare ab actis odorici college sui ⁊ ne ipse odoricus in falsū incidat ꝓbať ꝑ gl. no. in. l. iurisgentiū §. qḋ fere. ff. de pac. q̄ allegať ꝙ scriptura nunq̄ ꝑsumitur falsa. si pōt esse vera qz aliquo mō iuuari possit. qz nō dz falsum. qḋ aliquo mō iuuari pōt. vt no. in. c. si forte de ele. li. vj. Etꝫ hoc facit optime tex. ⁊ qḋ ibi no. bar. ⁊ doc. in. l. j. in prin. ff. de noui operis nūtia. vbi dicunt ꝙ ℣ba testis debent ita intelligi. vt non incidat in falsum. ⁊ ibi Albe. de rosa. producit plura, exēpla. ⁊ hꝛ ꝑ Bar. ⁊ doc. in. l. ij. §. creditum. ff. si cer. pe. Et i. l. insula. §. j. ff. so. ma. ⁊ per canonistas i. c. cum tu. eẋ de testi. ⁊ in c. cum contingat de offi. deleg. cum similib⁹. Et ideo cum in casu nostro agatur de crie falsi. ⁊ ꝓbatio debeat de necessitate concludere. vt dicit Bal. i d. l. iu. gentiū. §. qḋ fere. ff. de pac. ꝑ gl. que est ibi. ⁊ no. per doc. in. l. nec exem plū. C. de fal. sequiť qḋ dict⁹ Odoric⁹ nō dʒ dici falsum scripsisse. ⁊ sic aliť q̄ ptes senserint ex quo dicta ℣ba sui actus vcʒ qḋ Jacobus fuit electus de voluntate partium ad vidēdum si liber erat autētic⁹ pñt saluari qḋ intelligā tur de volūtate partiū. s. tacita. Et sic de necessitate nō ɔcluditur qḋ falsum scripserit maxime cū tacitū ⁊ expssum regi'r equipentur. vt. l. cuʒ qd. ff. si cer. pe. Et pro hoc allego tex. cū gl. in ℣bo expssuʒ in. l. ꝓtor. §. j. ff. de noui ope. nū. vbi habeť qḋ exprimitur. sed tacite cōprehendiť. ⁊ ibi hoc etiam no. Bar. Et habetur per eundem in. l. j. ij. col. ff. de vulg. ⁊ pupil. ¶ Nec ṗdictis obstant d. trium testium examinatoꝝ añ inq̄sitionem formatā q̄ dicuntur dixisse ɔ̄rium. qz si bñ ɔsideremur nullo modo ɔ̄dicunt. Nā prim⁹ vcʒ Antonius notari⁹ de facinis dicit ꝙ nō audiuit a ꝑtibus ṗdictis seu aliqua eaꝝ qḋ per ipsas ptes fuerit inunctū ṗdicto Jaco. vt videreť si dict⁹ liber erat autenticus necne. ⁊ verū dicit ꝑsuppouēdo qḋ illa iniunctio fuerit facta ꝑ. d. ptātem. Sed non ɔ̄dicit actui odorici in quo dz qḋ fuit elect⁹ de voluntate partium. qz pōt eē qḋ ptes in hoc nihil dixerint ⁊ tñ fuerit de volūtate eaꝝ. s. tacita. Ex quo ptes fuerunt i iudicio ⁊ non ɔ̄dixerunt ꝑ no. in. l. j. C. de relatio. cum similibus. ¶ Et eodē mō rñdetur ad id qḋ postea idem testis dicit interrogatus si ptes ṗdicte potuissent eligere dcm̄ Jaco. ēt ad vidēdum si dictus liber erat autenticus. q̄n ipse testis non vidisset. qui respondit qḋ non qz interrogatio sibi fcā ⁊ respōsio sua intelligi dʒ qḋ partes non elegerunt dictum Jaco. expsse ex eo qz ipse partes verba non ꝓtulerunt nō tñ negat ipse testis q̄n dict⁹ Jac. fuerit electus de voluntate partium. s. tacita ⁊ ꝙ ℣ba fuerint ꝓlata ꝑ dñm ptātem sicut in actis Andree notarij college dicti Odorici ɔtineť. ¶ Eodē mō ēt rñdeť ad dictū Joānini notarij de lasino q̄ dicit non audiuisse quod de partiuꝫ voluntate fuerit electus. qz debet itelligi non audiuisse. s. a partibus. ¶ Et ita etiam respondetur ad dictum. d. apruini iurisperiti qui interrogatus an predictus Jaco. fuerit electus ad videndum. ⁊c. Qui respōdit nihil scire nec recordari se audiuisse aliq̄ de ṗdictis q̄m dʒ itelligi iterrogatio ⁊ rñsio

qđ nō audiuit ꝑtes dicētes qđ eligebāt
dictū Jaco. ad videndū. ⁊c. Nō tamē
negāt qđ nō fuerit elect⁹ de ꝑtiū volū
tate tacita. vt. ś. dictū est. ¶ Et ex istis
ꝯcludo circa primā falsitatē obiectaȝ
odorico. qđ dictus odo. in effectu scri=
psit illđ qđ ꝑtes voluerīt nec đr falsū cō
misisse. ¶ Circa secūdā falsitatē ob=
iectā ipsi odorico nō insisto q̄ non est
ꝓbata. vt supra dixi. Nam q̄n Lazar⁹
ꝓñtauit raniengū ꝓ fideiussore ipse o
doric⁹ nō erat pñs vt deponit xp̄ofor⁹
đ moluenō ⁊ illđ qđ scripsit: scripsit ex
relatione fcā ꝑ dictum andreaȝ nota=
riū collegam suū. Q̄uo aūt sibi retule
rit nō cōstat. nisi ꝑ dictū dicti xp̄o fori:
cui non est fide adhibenda. q̄ȝ vnicus
est vt supra dixi per. l. iurisiurandi. C.
de testibus. cum simi. ⁊ iō nō pōt dici
ꝙ al'r scripserit q̄̄ sibi dcm̄ fuerit ex q̄
nō est probatū. l. duo sunt titij. ff. de te
sta. tutel. ⁊ maxime in crie falsi de quo
agitur in probationes debēt esse clare
l. fi. C. de proba. ⁊ debēt de necessitate
cōcludere vt supra dixi per no. in. l. iu
risgentiū. §. quod fere. ff. de pac. ¶ Cir
ca tertiam falsitatem obiectam ipsi o
dorico ēt non est multum insistendum
q̄ȝ lȝ ipse odoricus ꝓtulerit dcā verba
vcȝ Lazarus non consentit ⁊c. tñ po=
tuit scribere qđ dictus Lazarus non
ꝯsentit hoc mō. vcȝ pñte Lazaro ⁊ nō
ꝯsentiente. q̄ȝ ex quo dictus Odoric⁹
protulit dcā verba noīe dci Lazari ip
so Lazaro pñte ⁊ non ꝯdicente vr̄ cō=
sensisse dicte prolatione verboꝝ ꝑ no.
in. d. l. j. C. de rela. ⁊ sic potuit Odoric⁹
scribere pñte Lazaro ⁊ non consentiē
te. q̄ȝ per hoc non descripsisse aliq̄d ꝯ
voluntatē ipsius Lazari sȝ poti⁹ secū
dū eius voluntatē. ¶ Circa tertium. ⁊
vltimū dubiū. vcȝ posito ꝙ dict⁹ Odo
ricus scripsisse al'r q̄̄ ꝑtes dixerunt et
voluerūt an ꝓꝑ hoc dici debeat ipȝ fal
suȝ ꝯmisisse. ita ꝙ de falso puniri po=
tuerit. ⁊ vr̄ ꝙ sic. q̄ȝ falsuȝ nihil aliud
est q̄̄ mutatio veritatis. vt in auť. de
fide instru. in pn̄. col. vj. ⁊ no. Azo. i sū
ma de falsis in pn̄. col. xxvij. ⁊ habetur
per Cy. ⁊ doc. in. l. nec exemplū. C. de
falsis. Sȝ si scripsit aliť q̄̄ dictū fuerit

⁊ q̄̄ ꝑtes voluerint mutauit veritateȝ
ergo falsum vr̄ ꝯmisisse. ¶ Tamen ꝯ=
rium veri⁹ est de iure. ⁊ ꝓ fundamēto
huius decisionis sciendū est ꝙ duob⁹
modis falsum pōt ꝯmitti. vno mō cuȝ
dolo alio mō sine dolo. vt no. per Cy.
⁊ doc. in. l. nec exēplū. C. de falsis. ⁊ ibi
in hoc no. per glo. q̄ dicit qđ falsum si
ne dolo nō ꝯmittiť. ⁊ ibi hoc ēt no. Cy.
⁊ doc. Sȝ dict⁹ odoricus casu quo scri
psisset aliter q̄̄ partes dixerint ⁊ volue
rint nō scripsit dolose. vt statim osten
dam. ergo non potuit nec pōt de falso
puniri. ¶ Quod aūt in dolo non fue=
rit sed potius per errorē ita scripserit
ꝓbari pōt multis modis. ¶ Et primo
q̄ȝ in dubio q̄n notarius scribit al'r q̄̄
dictū fuerit vel aliq̄d cōmisit p̄sumiť
poti⁹ id per errorē fecisse q̄̄ per dolū.
vt ꝓbať i. l. pe. l fi. ibi l q̄̄ credo te ma
gis error q̄̄ malicia icidisse. C. đ his q̄
sibi ascri. i testa. ⁊ ꝓbaťi l. q̄tiēs. §. j. ff. đ
here. insti. ⁊ ibi hoc no. Bar. q̄ dicit ꝑil
lum tex. ꝙ si al'r scriptuȝ fuerit q̄̄ dcm̄
reperiať ꝙ p̄sumiť errore scriptū. ⁊ iō
dicit ꝙ ē argumētū ad excusationē no
tarij. vt si vnū fuit dictū ꝑ ꝯhentes vľ
per ipsum notariū dum verba ꝯctus
dicebanť. Et aliter reperiať scriptum
non presumitur factum falso sed erro
re. ⁊ idē tȝ Bal. in. d. §. j. ⁊ Ang. de are.
in. l. j. in prin. ff. de appellatio. ⁊ in suo
tractatu maleficioꝝ. l. gl. in xbo falsa
rio. ⁊ Bal. i. l. si pr̄. C. de here. insti. q̄ di
cit ꝙ in dubio error presumitur. ¶ Itē
pro hoc optime facit lex merito. ff. pro
socio q̄ vult ꝙ quotiens pōt capi cōie
ctura ꝙ q̄s deliq̄rit ⁊ nō deliq̄rit in du
bio debem⁹ capere illa cōiecturaȝ vt
non videať deliq̄sse. facit ēt ad hoc ꝙ
no. Bar. in. l. gerit in. iiij. q. principali
circa pn̄. ff. de acq̄. here. vbi dicit ꝙ in
dubio act⁹ dȝ p̄sumi ꝙ iducat talē adi
tionē ꝑ q̄̄ nō icitať l delictū ꝑ. d. l. me
rito. ¶ Item pro hoc facit ꝙ notabiliť
dixit Bald. in. l. j. C. đ sacro. eccle. qui
dixit ꝙ quotiens vnum verbum po=
test importare falsitatem ⁊ non falsi=
tatem debemus facere coniecturam
ꝙ non importat falsitateȝ. ¶ Et ratio
huius quare magis error p̄sumiť quā

dolus pōt esse vltra p̄sumptionē iuris cōis.⁊ maxime circa varietatē electionis facie de dicto Jacobo hebreo.q: dictus Odoricus nō scripsit actū suū eo tpe quo celebratus fuit.s3 post.et tō potuit nō recordari p̄cise de verbis p latis p partes q: memoria hominum labilis est.l.peregre.in prin.de acqui. pos. ¶Et maxime q: plura fuerūt v̄ba tunc plata.vt apparet ex illo actu. ex qbus pōt dici q̄ potuerit errare. q: qn̄ factū est implicitū ēt in facto proprio p̄sumit ignorātia vt.l.emptor.§. lucius.ff.de pac.⁊.l.cū fideicōmissum ff.de ɔfessis.fm Bart.in.l.nō fatetur. eo.ti.⁊ in.l.si res obligata in prin.ff.d leg.j.Et p̄sertim cū hic tractet de dāno euitādo ipi⁹ odorici ne puniat̄ pēa falsi: q: qn̄ tractat̄ d dāno euitādo ēt i fcō ppo licitū ē errare. vt ē tex.cū gl.⁊ ibi doc.i.l.s3 si me ɔ̄sēte.§. cū iter.ff.d ɔdi.inde.⁊ no. Bar.in.l.cū falsū.ff.de acq.here. ¶Itē est alia rō q: ipse odoricus errauit siue errare potuit nedū in errore facti sed ēt in errore iuris.q: potuit credere in prima falsitate sibi obiecta q̄ de ɔsensu partiū dictus Jacobus fuerit electus licet partes hoc nō intelexissent nec voluissent. ¶Et eodem modo in tertia falsitate sibi obiecta potuit credere qd̄ Lazarus non ɔsenserit pductioni facte.l3 ipse lazarus nihil dixerit.⁊ talis error iuris si error dici pōt haberet excusare ipsum Odoricum a dolo q: quotiēs quis mouetur ad aliqd faciendū ppter aliquā cām siue iustā siue ēt iniustā nō dicit̄ esse in dolo. vt est casus notabilis i.l. igitur.§.j.ff.de lib.cā.ibi ⁊ gn̄aliter dicendum est ⁊c.Et no.gl. in.l.plagij.ij. in v̄bo iusta in prin.C.ad.l.flauia3 de plagiarijs.⁊ gl.fi.in prin.l.j.in fi.ff. de abigeis. ¶Et l3 reglr iuris error.n excuset vt.l.ij.⁊.l.regla i pn̄.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.ij.C.e.t.cū si.tamē vbi de dolo agit sicut ē.i casu nr̄o qlib3 ignorātia ēt iuris excusat vt.d.l.igr̄.§.j.⁊ no.gl. notabil.i.d.l.plagij.ij.Et gl.fi.i.d.l.j.i fi.ff.d abigeis ⁊ gl.i.c.fi.p illū ter.i ti. de lege corradi in vsi.feu. ¶Et si dicatur ergo in omni maleficio in quo requiritur dolus nunq̄ aliqs punietur. q: semp qs se excusabit dicēdo q̄ hoc fecit errando in iure qd̄ vr̄ esse absurdum ad qd̄ rn̄det fm Ang.in.d.l.plagij.ij.q̄ aliquādo quis facit illicitum ⁊ phibitum iure nature puta furatur occidit infert iniuriā vel iniuriā similem facit.⁊ tunc iuris ignorātia nō excusat ē.ppter militiā rusticitatē vi se xum vt.l.venia ⁊ ibi gl.C.de i ius vo. q: dr̄ error iuris naturalis vel q̄si naturalis i quo nemo excusat̄ vt vult ibi gl.⁊ no.ēt gl.in.l.fi.§.l3.ff.de publi.et glo.fi.in.l.error ⁊ in.l.regula.ff.de iu. ⁊ fa.. igno.⁊ glo.magna in.l.si quis in tantam in.ij.q.C.vn̄ vi.⁊ glo.in.c.cum illo⁊ ad finem in v̄bo imperitiam.de sen.excom.⁊ iste nō est casus noster.q: hic nō tractatur de errore in iure naturali vl q̄si. ¶Aliqn̄ quis facit actū illicitū solū de iure cōi. ⁊ tunc aut est certū q̄ errauit.i.per errorē illud illicitum cōmisit.⁊ tūc excusat̄ ppter talem ignorantiā ⁊ errorē.q: l3 ignorantia iuris sit lata culpa vt.l.late.ff.de v̄bo.signi.tn̄ illa culpa non eqparatur dolo ex quo dolus reqritur vt.l.si qs id qd̄.§.doli.ff.de iurisdi.omniū iudi. ⁊ in lege lege cornelia.ff.ad legem corneliam de sicca.⁊ pbat̄ per gl.ordinariā in.l.si qs in tantā in.viij.q.pme partis.C.vnde vi.⁊ hoc tenet Ange.in d.l.plagij ⁊ Bar.in.l.j.ff.si qs testa.liber esse iuss⁹ fue.Et probatur in.d.l. igitur.§.j.ff.de libe.causa cum alijs si millibus.s.ad hoc allegatis. ¶Aut ē certum q̄ non errauit sed fuit in dolo. ⁊ iste casus non habet dubitationem. ¶Aut dubitat̄ an errauerit in iure vel non ⁊ tunc in dubio presumitur fuisse in dolo.nisi ɔ̄rium probetur.videlicet q̄ ipse errauerit in iure fm Ang.in.d. l.plagij q̄ dicit qd̄ hoc fuit de mēte Jacobi,bu.in.l.j.C.ad.l.corne. de sicca. ¶Qualiter autē probari poterit iste error.⁊ sic quod ipse odoricus errore iuris duct⁹ hoc fecerit ⁊ nō pen dolū cū ɔscia hois soli deo nota. sit.vt hr̄ p gl. istit.de ac.§.alie dicit Ang.i.d.l.plagij q̄ hoc cōstare poterit p suū iuramē: s purgationis per.l.marcellus.ff.rerū

due q̄litates diuerse simul ɔiũgunt.iu dicat de illis simul ɔiũctis ſm qualitatē q̄ p̄ualet.l. q̄rit hermafrodit⁹.ff. de statu ho.ꝛ arg.eoꝝ q̄ no.Bart.ꝛ do cto.in.l.aristo.ff.de do.ſ; iste due q̄litates.s.ɔ̄ta ciuitatis ꝛ ɔ̄ta suburbij ɔiũgunt.q; est vna ꝛ eadē ɔ̄ta int⁹ ꝛ extra ergo iudicādũ est ſm ea q̄ est in ciuitate.q; illa p̄ualet tanq̄ maior ꝛ potentior/vt dixi.Itē q; statutũ loquens in simplicib⁹ nō h; locũ in mixtis de iuris rigore.vt.l.si ita scriptũ.ff.de lib.ꝛ posthu.ꝛ ibi p doc.ꝛ no.p Bar.ꝛ doc.i l.ij.§.i.ff.de ṽb.ob.ſ; statutũ Uerone loqtur de simplicib⁹.s.de ɔ̄tis que sũt in subur.vt teneant de ɔtratis q̄ sunt in ciuitate vt nō teneant vt p; in eo saltē a ɔ̄rio sensu. vel q; casus omissus intra ciuitatē h; .p omisso ꝛ remanet in dispōne iuris cōis.l.si cũ dote; in prin.ff.sol.mat.ꝛ.l. cōmodissime.ff. de lib.ꝛ posth.ꝛ cũ simi. ¶Ergo videt q dictũ statutũ nō habeat locũ in casu nostro nō simpli.in quo est vna tm̄ ɔ̄ta itra ciuitatē ꝛ in suburbijs. ¶Et maxime hoc .pcedit in penalib⁹ i qb⁹ in dubio pars minor est accipiēda.l.si de interp̄tatiōe.ꝛ.l.si p̄ses.ff.d' penis. ¶Sed his nō obstātib⁹ ɔ̄riũ teneo eē de iure veri⁹. ¶Siue velim⁹ ɔsiderare verba statuti.Siue ei⁹ mentē. ¶Na; ṽba statuti vident esse clara q dicta vicinia deui tenet.qm̄ oīa q̄ a statuto reqrunt interuenerunt in casu nostro ¶Primo em̄ statutu; vult q dānum fuerit abscōse datũ.ꝛ hoc est clarũ et .pbatũ est in .pcessu. ¶Scd̄o q fit dam num datũ circa ciuitatē Uerone i suburbijs q̄ ṽba circa ciuitatē significāt imediate post ciuitatē vt .pbat in.l.ru ptilia polla.ff.de ɔ̄hē.emp. ¶S; poterat esse dubiũ inquātũ extēderet.ex quo nō exprimunt per ea q̄ h̄r in.c.j. Romana ibi vel circa illā cũ gl.de offi.ordi.lib.vj.vbi h̄r q etiā dictio circa relata ad locu; intelligit diuersis modis ſm subiectam materiā. Et iō dicit ibi glo.q est arbitrariũ.facit.l.j. §.i.de iure delib.ꝛ.c.de causis. de of. dele. ¶Et iō statutũ declarauit quātum voluit cōtinere illud verbũ circa q; addidit ṽbũ in suburbijs.ꝛ sic vult q extēdat inquātũ se extēdũt suburbia.sed suburbia sunt ɔ̄tinentia edificia post muros ciuitatis.vt est tex.cũ glo.in verbo cōtinētib⁹ in.l.ij.ff.de verbo.sig.ꝛ tex.cũ glo.in.l.vt alphen⁹ eo. ti. ¶Et pro hoc.c.si ciuitas de sen.ex cō.in.vj.ꝛ ego dixi in.l.ij.in prin.in.x. q.ff.de verb.sig.Sed possent dubitari vsq; ad quē locũ durēt suburbia.ꝛ est dicēdum q si cōsuetudine vel statuto siue vsu vulgari hoc apparet standũ ē illi iterp̄tatiōi.j.dist.ɔsuetudo ꝛ ex d̄ spōs.c.ex literis. ¶Sed si nō apparet de vsu vel ɔsuetudie vl' statuto.tũc boni viri arbitratu idest iudicis hoc termi nat.d.l.j.§.j.de iure deli.ꝛ.d.c. de causis de offi.deleg. ¶Et ita tenet Ioan. Calderin⁹ in suo tractatu de ecclesiastico interdicto in .x.col.quem ego sequor in.d.l.ij.in prin.in.x.q.ff.de verbo.signifi. ¶In casu autem nostro dicte domus que sunt in cleuo. vbi ē datum dānũ sunt circa ciuitatē in suburbijs q; vsq; ad illas domos ꝛ loca durant continentie ciuitatis.vt pars etiā aduersa fatetur.ergo sunt in suburbijs ꝛ vsq; ad dicta loca durant suburbia ꝛ credo q in hoc non ɔsistat difficultas huius.q.sed in alijs vt patet ex his que dixi supra.pro parte contraria. ¶Tertio statutum vult q contrata siue vicinia illius suburbij possit accusari.vt patet ibi ꝛ contrata siue vicinia illius suburbij accusata fuerit. que ṽba cũ sint .plata a statuto p ṽbũ siue ṽificant/ alternatiue ꝛ copulatiue qñ sunt plura facta .put q̄litas facti euenerit vt no.Bar.i.l.si is q̄ ducē ta.§.vtrũ.ff.de re.du.p.l.j.C. de sicca. ꝛ.l.j.de parricidijs.cũ simi.Sicut d; de iterdicto qd̄ vi aut clā.q verificat siue fiat vi siue clā.siue vi ꝛ clā.vt.l.si is q̄ in puteũ.§.hoc interdictum.ff.qd̄ vi ꝛ ibi Bar.hoc no.q̄ dicit q alternatiua legis verificat in .pprio significatu alternatiue.ꝛ etiā in significatu copulatiue.Sufficit em̄ si est factũ vi tm̄ vel clā tm̄ vel si esset factũ vi ꝛ cla;. ¶Et ideo cum ɔtrata ꝛ vicinia aucse vt ps aduersa fatetur si in illa esset datu; dā-

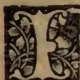
nũ teneret sine dubio. ⁊ vicinia posset ẽt esse in suburbijs i totũ s3 nõ ꝯta q̃ ẽ partim in ciuitate ⁊ partim ex̃ ciuitatem vt in casu nr̃o. q2 ꝯta sancti zenonis est partim intꝰ ⁊ partim ex̃ in deõ cleuc. Et vicinia cleui sit in totũ ex̃ in suburbijs. vt pars aduersa fatet suis exceptiõibꝰ. dũ cõparet Antoniꝰ nostis. de violis tanq̃ sindicꝰ ꝯte sancti zenonis ⁊ vicinie sancti zenonis itus ⁊ ex̃ ve3 vicinie cleui mantici mẽbri ⁊ loci particularis ipsius ꝯte sancti zenonis. Ideo illa vicinia tenet ex quo est in totũ in suburbijs. Et hoc vult dicere statutũ ibi ꝯta siue vicinia. vide licet vt siue ꝯta siue vicinia sit in suburbijs possit accusari. ¶ Quarto ⁊ vltimo statutu3 dicit ꝙ pcedat. ⁊ fiat ꝯ ipsum ꝯtam ⁊ viciniam ad emendatione dãni in oibꝰ. vt in statuto de dãnis datis q̃ verba videntur facere dubiũ. q2 loquũtur copulatiue videl3 ꝯtam ⁊ viciniã. ⁊ sic vr̃ ꝙ ista duo requirantur copulatiue. l. si heredi plures ff. de odi. ide. q2 l3 sit verꝝ ꝙ vicinia sit in suburbijs in totum vt dixi. ⁊ ꝯ eam pcedi possit tñ nõ est ꝯta in totũ ex̃ de suburbijs ergo nõ videt posse verificari illa copula ⁊c. ¶ S3 certe aliꝰ ẽ sensus illius lr̃e. vult eñ ꝙ si vtrũq3 est i totum extra ciuitatẽ in suburbijs scil3 ꝯta ⁊ vicinia. ⁊ tunc sine dubio tenet intelligit ẽt dictũ statutũ ꝙ si sola vicinia est in totũ ex̃ ciuitatem in suburbijs illa sola teneat. ⁊ illa copula ⁊ ponitur. ⁊ illa. alternatiua. quia ista est natura copulatiue. legalis. vt lege. j. ⁊ ibi per Bartolum. et doctores. ff. de his q̃ no. infami. ⁊ no. per Bar. ⁊ doc. i l. si is qui ducẽta. §. vtrũ. ff. de re. dub. ⁊ hoc p3 in casu nr̃o maxime q2 si vult pcedẽti. ꝟ. ꝙ possit accusari alternatiue. vel ꝯta sola ⁊ vicinia sola qñ sunt i suburbijs in totum vt dixi. ergo verba sequentia statuti. l3 loquat copulatiue. tñ verificantur etiã in alternatiua vt sola vicinia q̃ ẽ extra ciuitatẽ possit ꝯdeũnari p ꝟba eñ pcedentia declarant sequẽtia. l. si seruꝰ pluriũ. §. si. ff. de leg. j. ¶ Et hunc puto esse verum sensum illiꝰ statuti. q2 in ciuitate Verone reperit q̃q3 ꝯta ⁊ vicinia simul q̃ sunt i totũ extra ciuitatẽ i suburbijs vt est ꝯta ⁊ vicinia aucse. q̃q3 reperit sola vicinia ex̃ ciuitatẽ i suburbijs ⁊ ꝯta pri i ciuitate. pti circa ciuitatẽ. vt ẽ vicinia cleui q̃ ẽ i totũ ex̃. ⁊ ꝯta scti zenonis q̃ est intus ⁊ ex̃. sub q̃ ꝯta est dicta vicinia vt d2 in capitulis seu positionibꝰ partis aduerse. ¶ Et iõ statutũ velit ꝙ in vtroq3 casu. illi q̃ cõstãt in suburbijs tenerent ⁊ in hoc est bene ꝯsiderandũ. q2 pfecto quãtum ad verba statuti illi de cleuo tenent emẽdare damnum. ¶ Et sic non vr̃ esse opus intrare illã difficultatẽ. an sub simplicibus ꝯtineat mixtũ. q2 statutũ loquit expresse ⁊ in specie de vicinia q̃ est ex̃ muros ciuitatis. Sicut est in casu nostro. ¶ Preterea ẽt si volumus intrare illã difficultatẽ. dico qd ẽt statutũ cõprehẽdit illos de cleuo. siue accipiamꝰ tãq3 de vicinia cleui siue tãq3 de ꝯta sancti zenonis q2 qñ duo simplicia q̃ sunt diuersi generis. ⁊ qualitatis cõiungunt: ita tñ vt separari possint q̃tum ad qualitates statutũ i simplicibus h3 locũ in mixtis q̃ñ nõ auget effectus simpliciũ ẽt in odiosis. vt probat in. l. si ita. ff. de iniusto testõ. ⁊ ita tenui in. l. ij. §. j. ff. de verb. obli. ¶ Sed i casu nostro statutũ loqtur de simplicibus ve3. Et ꝯta q̃ est in totũ i suburbijs teneat ⁊ q̃ in totũ intra muros ciuitatis nõ teneat. vt. s. dixi mõ ista simplicia coniungunt esse ꝯta q̃ pro parte est intra muros ⁊ p pte ex̃ in suburbijs. q̃ de illo mixto d3 iudicari sicut i simplici p illa pte q̃ est extra muros et q̃ est diuisibilis. ⁊ nõ auget effectus simpliciũ. q2 si esset ꝯta simplr̃ sola in suburbijs eodẽ mõ teneret. ¶ Pretea hoc etiã pbat sic q̃ñ sunt plures species diuerse in qualitate. Et in vna psona cõcurrunt ⁊ respectu q̃litatis põt fieri i sensu diuisio. q2 pt diuersis modis ꝯsiderari. fit ꝯsideratio diuersa s3 diuersas q̃litates qñ in vnaquaq3 est eadẽ rõ que erat in specie diuisa. vt probatur notabiliter i. l. j. §. si ex parte. ff. de acqui. poss. coniuncto. §. veteres pcedenti. nam in. §. veteres dicit ꝙ per

seruum hereditariũ nõ põt heredi ac qri possessio.ſʒ per seruũ legatũ sic in .§.si ex parte postu.dꝛ ꝙ si est seruus plegatus heredi instituto ꝑ pte põt acqrere heredi possessionẽ ꝑ parte co heredi ꝑ qua vʒ legatũ.l.legatũ.j.ff. de le.j.qꝛ eã partẽ hꝫ iure hereditario vt ibi.Sic dicẽdũ videtur in ꝓposito. ¶Ista species si ꝫta.in ciuitate ꝛ ꝫta i suburbijs in vna tm̃ specie ꝯcurrunt. qꝛ est vna ꝛ eadẽ ꝫta sancti zenonis i tus ꝛ ex̃ muros.ergo idem iudicandũ est ꝑ ea parte.q̃ est intus sicut iudica ret de tota si tota esset intꝰ.ꝛ ꝑ ea par te q̃ est ex̃ dʒ iudicari sicut iudicaret de ea q̃ esset in totum ex̃.maxime cuʒ sit eade ratiõe.facit.l.que de tota.ff. de rei ven.¶Ulterius hoc etiã ꝓbari põt ad idẽ qñ vna spẽs pticipat de di uersis qualitatibꝰ.iudicãdum est fm̃ illas qualitates si diuidi possent.vt ꝓbatur in.d.§.si ex parte.ſʒ dicta ꝫta sancti zenonis participat de diuersis qualitatibꝰ.s.de vicinia que est intra ciuitatẽ.ꝛ de vicinia que est extra.er go iudicandum est de vicinia q̃ est fʒ naturaʒ eoꝝ q̃ sunt in suburbijs et nõ fm̃ naturã eoꝝ que sunt intra mu ros ciuitates.sed loca que sunt i sub urbijs tenenẽ vigore statuti.ergo ꝛc. ¶Ultimo ꝑ hac pte optime facit qd notat Alb.de ro.in suo opere statuto rũ i scda pte.q.lxxviij.que incipit.Iã quero due cõitates antiquissimo tpe vbi dicit qd si sunt due cõitates q̃.an tiquissimo tpe simul cõsueuerunt sol uere onera ꝯuenientia.ꝛ vnꝰ fuit de robatus in territorio vnius ipsarum villarum.ꝙ solũ illa villa in q̃ est da tũ damnũ teneatur.Ex quo illi tm̃ po test culpa imputari.ex quo nulla culpa põt alij imputari.l.ne quid.in pn̄.ff.de incen.rui.nauf.¶Sed ita est in casu nr̃o.ꝙ statutũ voluit existentes in sub urbijs teneri ad emendationem dam ni.ꝛ non illos q̃ sunt in ciuitate.qꝛ illi de nocte nõ potuerũt ex̃ custodire ex q̃ porte ciuitatis de sero claudunẽ.ꝛ sic statutũ voluit punire illos q̃ potuerũt ee in culpa ꝛ nõ illos q̃ sunt sine cul pa.ꝛ ꝑ hoc facit qd idẽ in qõne septua gesimatertia et septuagesimasexta. vbi dicit ꝙ absentes ꝛ infantes ex quo non sunt in culpa nõ tenentur.Et ideʒ vult Bar.in.l.aut fcã.§.nonnunq̃.ff. de penis.¶Nec põt dici ꝙ ibi loquaẽ in diuersis villis simul iũctis nos ꝟo loquimur ð vna tm̃ ꝫta q̃ est iũcta si mul intus ꝛ extra ciuitatẽ.qꝛ rõ q̃ mo uet albricũ militat in casu nr̃o.s.vt cul pabiles teneanẽ.qꝛ potuerũt custodirẽ alijs.ꝛ sic cum sit ea.rõ dʒ eẽ idẽ ius. ¶Uñ ex his ꝯcludiẽ ꝙ siue ꝯsideretur statutũ inquatũ loqꝛ de vicinia siue in quãtũ loquiẽ de ꝫta illi ð cleuo tenẽẽ. ¶Nec obstante rõnes supra in ꝯtrauʒ adducte.Et primo dũ dꝛ ꝙ statutũ pu nit ꝫtaʒ.ſʒ dicti oẽs ð cleuo nõ hñt ꝫ tã qꝛ rñdeẽ duobꝰ modis.Primo tenẽ tur inquãtũ sunt i vicinia q̃ ẽ in subur bijs qꝛ hoc statutuʒ vult exp̃sse vt su pra dixi.¶Scdo qꝛ ẽt teneñẽ inq̃tum sunt in ꝫta q̃ est i suburbijs qꝛ appel latiõe ꝫte venit ẽt ps ꝫte q̃ est i subur bijs.ex quo in ea subest rõ statuti scilʒ custodie ꝛ negligẽtie.l.a titio.ff.de ꝟ. ob.ꝛ.l.illud.ff.ad.l.aq̃l.ꝛ maxie qꝛ ꝓul sio i toto ꝟificaẽ ẽt i eiꝰ pte.vt no.Bn. in.l.itẽ veniũt.§.aptanda.ff.de peti. here.ꝑ.l.q̃ de tota.ff.de rei ven. ¶Et qꝛ pulsio facta in simplicibꝰ cõprehẽ diẽ mixti vt supra dixi.¶Nec ob.duʒ dixi ꝙ vicinia cleui est minima ps ꝫ te sancti zenonis q̃ est in ciuitate.er go dʒ iudicari a nobiliori ꝛ potentiori per.l.cũ in diuersis.ff.de relig.ꝛ sũ.fu. ꝛ ꝑ.l.queritur hermafroditus.ff.de statu hoium qꝛ illa.l.cũ in diuersis et illud quod est dictum.ꝫ ꝓcedit in his in quibus est vna ꝛ eadeʒ rõ ꝛ oportet vnũ tm̃ attendere.qꝛ tunc attendimꝰ potentioreʒ ꝛ nobilẽ.¶Sed i casu nr̃o loqmur in his qbus est diuersa ratio. Iõ diuersum ius censenduʒ est dicta. l.illud.ꝛ.l.a titio cũ simi.¶Preterea statutum loquitur in vicinia existeñ. in suburbijs in q̃ sunt dicti homines de cleuo vt sepe dictũ est. ¶Et simili ter respondetur ad.l.queritur herma froditus.ff.ð statu hominum. ¶Nec ob.dũ dixi ꝙ illi de cleuo sunt mẽbra ꝫte sancti zenonis.ꝛ sic ciuitatis ꝛ re-

putant esse in ciuitate ꝛ in ei⁹ gremio qꝛ hoc nõ est ꝟuz.nã q̃tũ ad casuz nr̃z ꝟe sunt in suburbijs .ꝛ statutum vult ꝛ reputat ꝙ sint ex̃ muros ciuitatis.qꝛ ipsi sunt in vicinia suburbij q̃;tenent ad emendationẽ dãni.vt pꝫ ex p̃dictꝫ. ¶ Nec ob.vitia rõ dũ dixi ꝙ statu.penale loquit̃ in simplicib⁹ nõ hꝫ locũ i mixto qꝛ immo locũ hꝫ vt.s̃.dixi.ꝑ.l. si ita.ff.de inlu.testa.vt plene dixi in l.ij.§.i.ff.de ꝟb.obl. ¶ Preterea possumus dicere ꝙ ñ sum⁹ in materia simplicũ ꝛ mixti sꝫ simpliciũ tm̃.qꝛ statutũ vult etiã hoc simplici.vt vicinia q̃ ẽ in suburbijs teneat̃.sꝫ dcã vicinia cleui est i suburbijs vt dixi ĝ tenet̃. ¶ Uñ de ex his omnib⁹ concludo.d. Manfrinũ de madijs melius consuluisse.et dictos homines de vicinia cleui de mantichoteneri ad emendationẽ dicti damni.

¶ Si aliqs est condemnat⁹ ad stãdũ in carcerib⁹.pp falsos testes ꝯ eũ conductis.ꝛ aufugit de eis qui ẽt postea fuit condẽnatus pp contumaciam an aliquo modo possit ei succurri.

Consi.xx.

In christi nõie ac inuocata spiritussc̃ti gratia.Quidam duz esset potestas cõdẽnauit aliquos criaꝛ q̃ nõ volentes pati hãc iustitiam fecerunt insimul ꝯiurationẽ ꝯ dictuz ptãtem hoc modo.qꝛ accusauerũt ipꝫ crialiter de diuersis delictis ꝛ ꝓbauerũt per aliquos testes pecunia corruptos.q̃ falsam deposuerũt ex quibus ꝓbationib⁹ dict⁹ dñs ptãs ꝑ magnificos aduocatores cõis Uenetiaꝝ fuit intromissus.ꝛacriter tormentatus.Ipse tñ nunq̃ dcã delicta ꝯfessus est.Tandem ductus ad ꝯsilium illustrissimoꝝ rogatorum fuit condemnatus ad standum in carceribus ꝛ ad soluenduz certam quantitatem pecunie ꝛ reuersus ad carcerem postea per hostium recessit ꝛ in romandiolam iuit.Domini aduocatores intelligentes dictum discessum posuerunt partem in ꝯsilio rogatorum ꝙ si dictus potestas non rediret ad carceres infra octo dies remaneret bãnit⁹ de terris ꝛlocis Illustrissimi.ducalis dñij veneti.Et qꝛ potestas nesciuit de dcõ p̃cepto remansit bannitus iam sunt.xiij.anni.Contigit postea ꝙ accusatores in puncto mortꝫ manifestauerunt ꝙ cã se vindicandi dedicta iustitia accusauerunt falso dictũ potestatẽ.ꝛ dederũt pecuniã testibus vt falsum testificarẽt ꝯ eũ.Itẽ q̃dam de dictis testib⁹ ꝯfessi sunt palã ꝙ seducti ab accusatoribus falsum testificati sunt.Aliq̃ dicunt testimoniuz deposuisse coacti supra querelis seu accusationib⁹ parentũ suoꝝ.Aliq̃ dicunt ꝙ vn⁹ ꝓ alio testificat⁹ est ac ẽt aliq̃ super suis ꝓprijs querelis examinati sunt ꝛdeposuerũt.Et hoc dꝫ esse probatum per septez testes fide dignos.Et per alios ẽt ꝓbari põt. ¶ Et qꝛ querela de dicta falsitate testium porrecta est apud officium magnificorũ dñorum aduocatoꝝ cõis venetiaꝝ per vxorẽ ꝛ filios dci potestatꝫ.ꝛ dubitari forsitan quispiã posset An de iure potuerit dicta querela ꝓduci.ꝛ an possit super ea ꝓcedi ꝯ dictã falsitatẽ attento ꝙ dict⁹ potestas de carcerib⁹ exiuit postq̃ fuit condemnat⁹ anteq̃ ipleuisset tp̃s cõdẽnationis in carceribus.Et ẽt qꝛ citatus vt rediret ad carceres non venit.Et ppea fuit bannitus de terris ꝛ locis dñij veneti.Et non est dubium ꝙ q̃ñocunq̃ sit bannitus dictus potestas põt per viam gratie peti.remissio bãni ꝛ vnusq̃sq̃ põt illam petere.ẽt si esset bãnito audientia denegata.vel per legẽ vel per sententiã qꝛ in talib⁹ nõ vr̃ audiẽtia denegata vel ꝑ legẽ vel ꝑ sniam vt hr̃ i l.j.§.de.q̃ re.ff.de postu.et notat dñs Nellus in tractatu suo bãnitoꝝ i tertia pte scdi tp̃is in.lxxvij.q. ¶ Sꝫ est dubiũ nunq̃d per viam iustitie possit dicto ptãti ꝯdẽnato bãnito et absenti de iure succurri ꝛ istud ẽ de q̃ qrit̃.Et vr̃ dicẽdũ ꝙ nõ qꝛ postq̃ fuit ꝯtumax in nõ parẽdo snie de stãdo in carceribus.ꝛ in nõ redeũdo ad carceres iux

ta mādatū: q de iure nō debuit audiri. q: ɔ ɔtumaces oia iura clamāt. vt habetur in.l. ɔtumacia.ff.de re iudica.ꝛ i l. creditor.§.iussus.ff.de appel.ꝛ i cle. j.de dolo.ꝛ ɔtuma.cum simi. ¶Itē q: ex quo fugit de carceribus vr̄ q habeatur ꝓ confesso.vt.l.ad commētariē sem cum ibi no.C.de custodia reorum ꝛ q debeat puniri de delicto de quo fuerat accusatus.vt.l.i eos.ꝛ ibi p gl. ꝛ doc.ff.de custo.reorum.ꝛ habef in.l. j.ff.de effractorib⁹. Et sic vr̄ q lȝ alias ɔdēnatus pp falsos testes possit petere restōnē in integrū.vt.l.diu⁹.ff.de re iu.ꝛ.l.j. Et p totū.C.si ex falsis instrīs tñ hoc casu tū pp fugā de carceribus tum pp ɔtumaciam in non parendo snie de stando in carcerib⁹.ꝛ in nō veniendo vr̄ q audiri nō debeat. ¶Ego aūt in ista qōne q: non vidi quō procedatur in hac cā vt comprehendā omnes casus q̄ occurrere possent ꝓ veritatis declaratione puto distinguēduȝ sic eē per plures casus. ¶Aut iste potestas condemnatus vult ipse personaliter se defendere querelādo de dictis testibus falsis.vel eos accusando aut non vult se defendere personalif sed per procuratorem.aut vxor ꝛ filij q̄ dicuntur cōparuisse veniunt tanq̄ psone cōiuncte dci ɔdēnati aut ꝓ suo iure ꝛ interesse ad defendendā vel tuēdā innocētiā ɔdēnati.aut ad informādū ꝛ instruendū iudicē vt de veritate īnqrat.aut vxor ꝛ filij principaliter veniūt tāq̄ extranei ad accusandū.d.testes tanq̄ falsarios. ¶Pmo casu si potestas vellet venire psonalif ad se defendendū.ꝛ certū est q nō posset stāte banno.nisi p viā grē.q: ɔostq̄ est bannitus interdictū sibi est venire ad patriā.vt ɔstat ex bāno.ac ēt de iure.q: bānit⁹ pdit ciuitatē vt.l.amissione.§. q̄ deficiūt.ff.d capi.dimi. Et ibi no.et no.gl.in.§.relegati.insti.qbus modis in prīe ptātis soluif.ꝛ no.in.l.j.C.de here.insti.ꝛ istud nō hȝ dubitationeȝ. ¶Scdo casu si ptās pdict⁹ vellet se defendere p pcuratorem ꝛ teneo q nō posset.q: cū sit ɔdemnatus ad stādum in carceribus. Et sic ad penā corporis afflictiuā nō posset p pcuratorē se defēdere.vt no.i.l.pe.§.ad crimē.ff.d publicis iudicijs.ꝛ in l.seruum quoq̄.§. publice.ff.de pcur.ꝛ in.l.reos.C.de accu. ¶Immo plus dico q isto casu ēt si vellet principalr p pcuratorē accusare dictos testes de falso.vel de eis qrelam pponere ad finē vt dictis testib⁹ de falso ɔdēnatis in ɔñtiam absolueretur.non posset q: sicut non pōt principalr per procuratorē se defender ita nec ēt isto casu.ꝛ ita tȝ Bal.i.l.reos.C. d accu.q̄ dicit q vbi directe vel idirecte cognoscif de crie.nō pōt pcurator interuenire alias sic. Et ita tȝ ēt dñs Nellus in suo tractatu bānitoꝝ in tertia pte tertij temporis.q.lxviij.q̄ dicit q ēt ita seruaf. ¶Tertio casu principali qñ vxor ꝛ filij venirēt tanq̄ con iuncte psone pro dicto ptāte ɔdemnato ad finē vt absoluetur non possent eadem rōne.q: sunt loco procuratoris.vt l.exigēdi.C.de procu.ꝛ.l.fȝ ꝛ hc.ff.de pcura. ¶Quarto casu principali si veniunt pro iure ꝛ interesse.q: vxor ꝛ filij iuxta.l.j.ij.ꝛ.iij.ff.de libe. causa. Et vr̄ q possit.ar.dictaꝝ legū.ꝛ p gl.in.l. seruū quoq̄.§.publice.ff.de pcur.i vbo daf ibi.fȝ p sedño cū suauiter fit.ego tñ ēt i hoc teneo ɔriū: q: si pncipalis nō potest.ergo nec etiaȝ alius ꝓ interesse suo per rationes.quare prohibef quis se defendere per procuratorem quando est abñs.habet locum etiā in casu isto ꝛ maxime ista ratio principalis q si ferretur snia absolutoria in fauorē testiū esset quātuȝ ad ɔdemnatū delusoria quia non posset fieri executio ɔ eum qui est abñs.vt no.i.d.§.publice.ꝛ i.l.reos.C.de accusa.ꝛ in.l.pe. §.ad crimē.ff.de publi.iudi. Et si alif diceremus esset apta via malefactorib⁹ nūq̄ se pñtādi q: se defēderēt p idirectū p iteruētū ɔiūctaꝝ psonaꝝ q nō ē dōȝ p.c.cū qd vna via de re.iu.li.vj.et ita ēt fuaf.s.q ɔiūcte psone ēt ꝓ suo i teresse ꝓ ɔdēnato vl ɔdēnādo nō admittuntur ad ondēdam innocentiam condemnati vbi alius procurator nō admitteref. ¶Quinto casu pncipali aut vxor ꝛ filij nō veniūt ad defēdēdū

innocentiā ꝯdemnati ꝛ iudiciū in se su scipiendū. sed veniunt ad informandū iudicē de innocentia cōdemnati. ꝛ ad hoc vt iudex possit veritatē inqrere ꝛ falsitatē testiū si qua est punire. ꝛ in ꝯtūā et postea ꝯdemnatū absoluere iuxta iuris formā ꝛ isto mō bñ pñt cōparere. ꝛ iudices vt sunt magnifici ad uocatores debent ipsos audire etiā si essent extranei ꝛ p veritate inqrere. sꝫ maxime vxorē ꝛ liberos. vt probaꝛ in l. iij. ff. de liberali cā. Ibi duꝫ dicit ibi vel vxorē pretorē adire ꝛ hoc iudicare ꝛc. Et ibi hoc no. d. benedictus de plū bino. Facit qđ no. p Bar. ꝛ doc. l. l. pe. §. ad crimē. ff. de publi. iudi. ꝛ suadet et eqtas ne delicta falsitatꝫ remaneāt impunita. vt. l. ita, vulneratus. ff. ad l. aqui. ꝛ. c. vt fame ex de sen. excō. Et et ne innocentia feriatur vt. l. absētem in prin. ff. de penis cum simi. ¶ Et ita alias vidi obseruari. qñ aliqs est inqsitus de aliq crie capitali ꝛ nō vult cōparere personalr nec per procuratorē pōt facere q vnus cōpareat et extraneus. ꝛ dicat dñe iudex examinetis ta les testes qm intelligetis innocentiā inquisiti vel condemnati ꝛ iudex pōt ex officio hoc facere p. l. ꝛ si nō defendantur. ff. de penis. ¶ Et eodē mō dico q et si nulla querela ꝑposita esset apud offm̄ de dictis testibus si tamen perueniret ad aures magnificoꝝ dño rum aduocatorū et ex iudiciū de dcā falsitate possent ex offō suo nemie pe tente ꝛ et tenerenꝛ inqrere de veritate ne delicta vt dixi remaneant impuni ta. ꝛ ne innocētia feriaꝛ per dictā. l. ꝛ si non defendanꝛ. ff. de penis. Et qꝛ offm̄ est iudicis seu presidis purgare prouī ciaꝫ malis hominibus. vt. l. preses. ff. de officio presidis. ¶ Sexto ꝛ vltimo casu principali. Si dicti vxor ꝛ filij ve niunt tanq̄ extranei principalr ad accusandum dictos testes tanq̄ falsarios vel querelandū de eis. ꝛ sine dubio debent audiri. qꝛ istud est crimen publicum vt probaꝛ in toto ti. ff. ad l. corneliam de falsis coniuncto ti. de publi. iudici. §. Item lex cornelia. ꝛ sic qlibet potest accusare vt insti. de publi cis iudicijs in pnc. qꝛ in hoc casu agiꝛ principalr de puniēdo testes falsos. ¶ Nec debemus dicere q ꝑpter contumaciā si qua est ꝯdemnati tollaꝛ facultas puniendi delinquentes qꝛ hoc esset iniquum ꝯ dictā. l. ita vulneratus ff. ad. l. aql. ꝛ ꝯ dictū. c. vt fame. de sen. excō. ꝛ ꝯ. l. preses. ff. de officio presidis cū simi. ¶ Cōcludo itaq ex pdictis q dicti vxor ꝛ filij pñt venireq debebant audiri his duobus modis vltimis et nō alijs de qbus. s. Nec huic decisioni obstat q potestas condēnatus fuge rit de carcerib⁹ vel fuerit inobediens in veniēdo ad mādatū magnificorum dñorum aduocatorū. qꝛ hic nō agiꝛ de illa inobedientia ꝛ bāno. nec et de dicta fuga. sed solū principalr vt iudices inquirāt de maleficio testiū q fal so dicunꝛ deposuisse. vel iudices condemnent testes accusatos de falso qđ fieri pōt per supradicta.

¶ Quando testes dicūt nō audiuisse q scripta sunt in instrumento ꝛ si fuissēt dicta audiuissent. An notarius dicaꝛ falsarius ꝛ possit puniri.

Consi. xxi.

In christino mine. ac inuocata spūssancti gratia. Ego Bartholomeus Cepola de Uerona iuris vtriusq doctor reqsitus vt cōsulere debeā sup quadā snīa lata i cā falsitatis p magnificū dñm potestatē Tridenti ꝯ egregiū virū Odoricum a sale filium nobilis viri dñi Leonardi a sale honorabilis ciuis Tridenti. Utrum videlicet dictus Odoricus falsum commiserit. ita quod falso con demnari potuerit sicut per dictum do minum potestatem condemnatus est? Uisa prius inquisitione contra ipsum Odoricum formata: ac sententia contra eum lata. Et visis dictis testium examinatorum tam ante inquisitionem formatam quam post. et

titiõe capituli nostra postulasti de pe nitẽ.et remis. quod op⁹ misericordie ẽ pec- canti peccata dimittere facit.l.quo- niã de his q no.infa.vbi dz quod qui pa- ciscit de crimine cõfiteri videt. ¶ Itẽ adsunt tres alij testes examinati post inquisitionem formatã.ex quorum atte- stationibus.videt multũ presumẽdũ cõtra dictũ Odoricũ qm̃ vnus dicit vi delicet magister Bartholo. barbiton sor.quod dũ dict⁹ Odoric⁹ loqueret cũ Sa lamo.hebreo ipse Odoric⁹ dixit quod di- ctũ Sala.nũq̃ vinceret litẽ suã et quod li- brum pduxerit Salomõ et scripturas. et quod ipse Salamõ deberet cũ illis scri- pturis se tergere annũ. ¶ Ali⁹ testis vi delicet Enofrius aromatari⁹ dixit quod dict⁹.Odoric⁹ dixit Lazar⁹ hebre⁹ vin cet questionẽ et Isach succũbet.qz om- nino sciebat quod dict⁹ Lazarus vinceret dictã qõnẽ. ¶ Terti⁹ testis.s.Federi- cus de paho qui plus dicit quod Odori- cus ptulit ista verba versus Salamo. vez quod ipse Salamõ nõ posset ipã cau sam obtinere.et ipse Salamõ vellet donare sibi Odorico vnã diploidẽ ve luti facere ita quod ipse Salamõ obtine ret dictã litẽ.Ex quib⁹ verbis videt quod possit presumi falsitas.ar.l.falsi pena ff.de falsis cõiũcta glo.in.l.j.in pnc.in verbo ad cationũ eo.ti.Et pdicti tres testes vltimi deponũt etiã quod ex vbis dicti Odorici eis videbat quod dict⁹ odo ric⁹ esset valde affect⁹ in dicta cã pro parte dicti Lazari hebrei. pter qd redditur suspect⁹.ar.eorum que habentur in.c.insinuãte extra de offi.dele. ¶ Itẽ pter cõtumaciã dicti Odorici videt etiã presumẽdũ cõtra eũ qz contumax nõ psumit iustã causã habere vt.l.isan cimus ibi mala cõsciẽtia fuerunt et ibi hoc notat Bal.et doc.C.de iudi.Et p- pterea solet vulgo dici qd cõtra cõtu- maciam oia iura clamãt.et ex istis vi- det quod dict⁹ Odoric⁹ super prima falsi- tate sibi opposita alr scripserit q̃ per partes scriptũ fuerit. ¶ Super secun do in quo dicit scripsisse dict⁹ Odori- cus quod quidã Lazar⁹ hebre⁹ pro suble uãdo dñm Leonardũ a fideiussiõe p eũ facta psentauit ser Ramẽgũ de ro- uerdo q fideiussit in ducatis. xxv.et. Deposuit vnus,tñ testis vez,nob. vir Christofor⁹ fili⁹ quon.dñi Antonij de molueno q dicit quod dñs ptãs iterroga uit qliter fuit facta relatio dicto Odo rico.et respõdit.quod fuit facta in oibus et per oia prout Andreas not.collega di cti Odorici scripsit q Odoric⁹ audiẽs et itelligẽs visus fuit istis verbis ele cus si.Et in dicto actu Andree reperit eẽ scriptũ aliter vez remanẽte tñ firma fi deiussiõe facta p dictũ Leonardum q verba fuerũt omissa p dictũ Odoricũ. ¶ Sup tertio dũ dz quod Odoric⁹ scripsit quod Lazar⁹ nõ cõsentiebat cuidã pdu- ctiõi c ipz facte et quod in ṽitate,illa ver- ba nõ fuerũt plata p ipm Lazarum sz p ipz Odoricũ.Sunt examinati duo te- stes q hoc videnr deponere.vez Ste- phan⁹ notari⁹ et Nicola⁹ bonadomani q vident hoc pbare. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ vr fuisse pbatũ quod dict⁹ Odoric⁹ scripserit in trib⁹ supradictis aliter q̃ dcm̃ fue- rit. ¶ Sed his nõ obstãtibus teneo quod nõ sit sufficiẽter pbatũ qd dict⁹ Odori cus scripserit aliter q̃ sibi dictum fue rit quantũ ad hoc vt potuerit de falso cõdẽnari.et p fundamẽto pmitto quod in cã criminali falsitatis sicut est ista de qua querit nõ põt qs cõdẽnari ex pre sumptiõib⁹.vt.l.absentẽ in princ.et ibi hoc notat gl.ff.de penis q allegat ad hoc iura. Sed requirunt pbationes idonee et clare.vt.l.fi.C.de pbatio.et.l. qui sciam.C.de penis cũ simib⁹. ¶ Hoc psupposito dico quod in casu nostro cum tractet de crimine falsi.et dubitatur,an dictus Odoric⁹ aliter scripserit q̃ di- ctum fuerit ad finem puniendi ipsum de falso non sufficiunt presumptiones sed requiruntur vere et legitime pba- tiones que non interuenerunt. si om- nia bene considerentur.Et quod hoc sit ve rum patet sequendo ordinem de quo supra. ¶ Et primo super asserta falsi- tate prima quod non sit probatum quod scri ptum fuerit per Odoricum aliter q̃ di ctum fuerit. Nam primus testis. vez Andreas notarius fili⁹ domini Mel- chioris de facinis qui clare videt de- ponere cõtra ipsum Odoricũ nõ pbat

tum qꝛ est vnicus ⁊ singularis. vt.l.iurisiu.C.de test.⁊.c.cū dilecti in fi.ď electio:cū si.tū ēt qꝛ nō est testis omni exceptiōe maioꝛ ex eo ꝙ est frater vtrinꝙ cōiunct⁹ Andree notarij collega dicti Odorici cui⁹ Andree īterest ratiōe dicte varietatis.qꝛ Andr. dꝛ scripsisse vno mō.⁊ Odoric⁹ alio. qꝛ lꝫ dubitet an frater admittat ad testificādū pro fratre in cā criminali.vt hꝫ p Spe.in ti.de teste.§.j.versi.sed nūquid frater admittat ꝯ fratrē q̄ tꝫ ꝙ nō Et p glo.i l.parētes.ff.ď test.q̄ sil'r tꝫ ꝙ̄ si qn sūt i eiusdē ptāte.⁊ p Barto.in.l.q̄ testō.§.q̄cūꝙ.ff.de testa.⁊ p Ant.de but. in.c. cū opoꝛtet de accusa.⁊ per docto.in.c. cū.R.canonic⁹.extra de offi.deleg.qui tenēt ꝙ nō. ¶ Tamē negari nō pōt ꝙ lꝫ posset examinari tñ non est oī exceptiōe maioꝛ.qꝛ tāta fides nō est adhibēda.q̄nta adhiberet alteri vt no. docto.in dictis iurib⁹. ¶ Nec ob.ꝙ dici posset ꝙ imo est oī exceptiōe maioꝛ.⁊ plena fides est ei adhibēda.Ex q̄ fuit scripr⁹ p dictū Odoricū p teste in dicto actu.p gl.notabilē in auf.de testi. in.§.⁊ lꝫ q̄ incipit.inuit q̄ vult ꝙ ēt nō sit fide dign⁹ ex quo rogat⁹ est ei creditur.facit ēt ad hoc glo.in.l.inuiti.ff. de testi.⁊ ita tꝫ Bal.in.l.parētes.C.de testi.⁊ in.l.ad testiū.§.j.ff.de testamētis. ¶ Qꝛ rñdet ꝙ illud pcedit qñ fuit rogat⁹ a cōtrahentib⁹ vel a testatoꝛe. secus si fuit adhibit⁹ p notariū ⁊ ageret de falsitate scripture q̄ posset eē cōmissa vel p notariū q̄ eū adhibuit i teſtem vel p collegā suum q̄ sit frater testis qꝛ tūc nō vꝫ ipm approbasse.qꝛ nō est verisimile qd notarius q̄ adhibuit eū in testē voluerit approbare ipsum pro fide digno ꝯ seipsum in cā falsitatis p fratre ipsi⁹ testis nec videtur renunciasse iuri opponendi contra personā testis pro causa criminali.de qua ipse notari⁹ non cogitauit.quia actus agentiū dñt non opari vltra intentionem eoꝛum.l.non omnis in princi.ff.si cer.peta. ¶ Nec videtur renūciasse iuri qd ignoꝛabat sibi cōpetere.l.matri. ff.de inoffi.test. ¶ Et propterea nō potest dici fuisse pꝛobatum aliquid idonec Odoꝛicum scripsisse aliud quā dictum fuerit.Alij duo testes examinati super dicta pꝛima asserta falsitate nō pꝛobant aliquo modo ꝙ dictus Odoricus scripserit aliter quā dictū fuerit.qꝛ cum ista sit negatiua.⁊ sint īterrogati si potuissent partes eligere dictum Ja.super hoc si liber erat autenticus nec ne.⁊ ipsi hoc nescirent vnus vcꝫ Joanninus not.de lasino dicit qd nescit.alter vero scilicet domin⁹ Apeninus dicit quod posset hoc esse qꝛ nō fuit pꝛesens quando dictus Jacob.accessit ad locū vbi aderant partes pꝛedicte sequitur quod nō pꝛobant.vt habetur per glos.in auf.de heredibus et falci.§.si vero absunt.⁊ in.l.j.§.j.ff.de itinere actuꝙ pꝛiua.⁊ in iuribus supꝛa ad hoc allegatis. ¶ Et licet aliter scriptum fuerit in scriptura que dꝛ fuisse pthocollū ipsius Odoꝛici qꝛ in ea nō cōtinentur dicta verba.vcꝫ qd dictus Jac.fuerit electus de volūtate partiū tamen hoc non nocet qꝛ illa pꝛima scriptura nō fuit vnꝙ perfecta nec habita pꝛo cōpleta Odoꝛicū qd ponit quia multa fuerūt dicta que nō potuit dictus Odoꝛicus quando eā scripsit immediate compꝛehendere nec in dicta cedula scribere.⁊ ideo postea quando fuit domi diligentius cogitando omnia que dicta ⁊ acta fuerant partes et de earum voluntate.⁊ illam scripturā reputauit ⁊ reputat Odoꝛicus sicut est in veritate oꝛiginale ⁊ pꝛothocollum suum ex quo dicta cedula pꝛima non ꝯtinebat perfecte illud q̄ actū fuerat qm̄ multa fuerūt dicta tā p ptes quā per.d.potestatem que non continētur in dicta pꝛima cedula.sicut etiam apparere pōt ex actis dicti Andree de facinis ipsius Odoꝛici sequitur ꝙ illa pꝛima cedula non fuit verum pꝛothocollum ipsius Odoꝛici.per.l.si is.cum ibi no.ff.ď test.⁊ p.l.itē.§.ꝯdēnatū.cū ibi no. ff.ď re iu.⁊ p ꝯńs ṗa.cedula q̄ dꝛ variari ab act; And.ṗd i fuit ⁊ ē vex pthocollū ipsi⁹ Odo.⁊ sic cessat argu. dū dꝛ ꝙ quando scriptura differt a pthocollo standum est pthocollo.qꝛ hec pthocollū dicti odo.nō fuit nec ē dcā

prima cedula imperfecta.sed tãtũ fa. Item lz aliter scriptũ ẽt reperiat per Andream notariũ collegam suũ tamẽ per hoc nõ seqtur q̃ odoricus scripse rit aliter q̃ dictũ fuerit.qꝛ ita econuer so potuisset ipse andreas aliter scrip sisse q̃ dictũ fuerit ꝛ odoricus non.Et maxime cũ ipse Andreas sit filiꝰ dñi melchioꝛis qui nedum erat ꝓcuratoꝛ Isach.pro q̃ scribebat ipse Andreas sz ẽt dictꝰ dñs melchioꝛ eius pr̃ dicta bat sibi acta vt fatef dictꝰ andre.ꝛ di ctus dñs melchioꝛ vt apparet in actis huius ꝓcessus.Et sic vr̃ quodammodo fuisse ꝓcuratoꝛ ꝛ notarius in cã qð esse nõ dz ex quo resultat maioꝛ p̃sũptio ꝯ ipsum andream q̃ ꝯ ipsum odoricũ ꝛ maxie qꝛ ipse Andreas est iunioꝛ et nõ expertꝰ in scribendo acta.vt patet qꝛ collegiũ notarioꝛũ mandauit sibi q̃ acta de q̃bus erat rogatꝰ ostẽderet prĩ suo vt ea corrigeret adderet ꝛ admi nueret prout inter partes actũ fuisse xerit.ꝛ ipse odoricꝰ est etate maioꝛ.ꝛ p plures annos exercuit artẽ notarie.et ideo potius p̃sumitur esse erratum p Andream q̃ per odoricũ qꝛ in dubio senioꝛi magis credẽdũ est.vt est gl.ꝛ ibi no.in.l.cũ q̃d.ff.si cer.pet.ꝛ est glo. in.c.lz quadã ex̃ de testibꝰ.ꝛ potiꝰ cre dendu est peritioꝛibꝰ ꝛ magis expertis in arte sua ꝛ qui longioꝛi tp̃e ipsaz ex ercuit per textum in auten.de iudici bus.§.j.Ibi experimẽtis cãrum mul taruz aut plurimi tp̃is exercitio ꝛc.co lum.vj.ꝛ.lxj.distin.c.miramur facit ca pitulũ cum in magistrum.ꝛ q̃ ibi no. ẽt de elec.Item qꝛ ipse odoricꝰ est val de ditioꝛ dicto Andrea arg.l.iij.in p̃n. ff.de testibus.Unde pp̃ scripturam di cti Andree non est ꝓbatum q̃ odoricꝰ male scripserit.¶Item non est etiam probatũ ex eo q̃ pater dicti odorici et dominus Ludouicꝰ grineus tanq̃ ꝓ curatoꝛ dicti odorici dixerunt domino potestati tridenti q̃ considerantes de ipso dño potestate q̃ sibi odorico.fa ciat misericordiam ꝛc.qꝛ dictꝰ pr̃ odo rici ꝛ eiꝰ assertꝰ ꝓcuratoꝛ nõ potuerũt illa verba proferre in preiudiciũ dicti odorici. quia non erant sui procura

toꝛes nec habebant in dicta cã aliq̃d mandatũ vt habet in.l.lz.C.de procu. Nec dictus odoricus illũ actũ ratum habuit.Immo postq̃ sciuit expsse dis sensit ꝛ reuocauit vt mihi asserit in sa cro.Et ideo sibi non nocet. Immo plꝰ ẽt si fuissent ꝓcuratoꝛes in dicta cã tñ per dicta verba non potuissent dicto Odorico p̃iudicare. qꝛ cõfessio expssa vel tacita ꝛ q̃libet aliusactus q̃ fit per ꝓcuratoꝛẽ per modũ voluntarie iuris dictionis nõ p̃iudicant dño vt.l.certũ .§.sed an ipsos.ff.de ꝯfessis vt not.Cy. in.l.j.in.xiiij.q.ante fi.C.de ꝯfessis.et Bar.ꝛ doc.in.d.§.sed an ipsos.Sz di cta verba in casu quo haberent vim cu iusdam tacite ꝯfessionis sunt prolata per modum voluntarie iurisdictionis qꝛ nemo cogebat eos ad illa verba ꝓ ferenda ergo dño non preiudicãt. ¶Sed plus dico qð illa verba consi derantes de ipso dño potestate q̃ mi sericoꝛdiaz faciet.nõ ꝓbant tacitaz cõ fessionem delicti qꝛ intelligunt q̃ fa ciat misericoꝛdiã inquãtum ipse odo ricus deliquisset.ꝛ ꝓ hoc allego glos. notabilem in.c.exhibita in verbo ve niam postulauit extra de homicidijs q̃ dicit q̃ ille q̃ veniã postulat.nõ vr̃ ꝓpter hoc esse culpabilis.qꝛ hoc dz fe cisse ex benignitate ꝛ humilitate.ꝛ idẽ tenet ꝑ illaz glo.q̃ dicit esse singularẽ Ludo.de ro.in.l.j.in princi.ff.de noui ope.nun.ꝛ allegat rõnez qꝛ ꝓbatiões debent esse luce clarioꝛes.l.sciant.C.de ꝓba.ꝛ petitio venie põt esse grã hũa nitatis ꝛ hũmilitatis vt dixi.¶Itẽ ꝓ hoc facit.d.l.j.in p̃n.ꝛ qð ibi no.Ja.de are.ꝛ Bart.ꝛ docto.q̃ dicunt per illum tex.q̃ si aliq̃s cõfitetur se absolutũ ab excõicatione q̃ ꝓpter hoc nõ vr̃ ꝯfite ri se excõicatũ ar.d.l.j.q̃vult q̃ fit r̃mis sio lz q̃s nõ haberet ius nũtiãdi.facit ẽt ad idẽ qð habet per doc.in.l.decem ff.de ꝟ.ob. ¶Nec ob.qð dixi qui pa ciscit de crie ꝛc.Qꝛ illa ꝟba nõ hñt vi pacti super crie vt pz ex p̃dictis.¶Itẽ tres alij testes post inquisitionem.for matã examinati nõ ꝓbant q̃ Odoricꝰ scripserit aliter q̃ dctũ sit ꝛ maxie ma gister Bartholamus barbitonsoꝛ qui

deponit q Lazarus nunq vinceet q[?]onem rc. Quia ista vba non probāt q ipse Odoricus male scripserit. Quia odoricus potuit proferre illa vba nō ex eo qd vitiasset scripturas. s3 ex eo qd intelligebat vel intelligere credebat quis foueret iustam cām Et ideo cum illa vba potuerunt esse plata ita ex bona cā sicut ex mala: s3 nō debem⁹ in dubio interpretari mala. et maxime ad finem vt dicatur deliquisse. vt. l. merito. ff. p socio cum similib⁹. ¶ Itē etiam depositio tertij testis. vcz Federici de paho non nocet du3 dicit qd ipse Odoricus dixit Salamoni q si vellet sibi donare vnā diplordez veluti q faceret ipm. Salamonem obtinere dictam cām. q2 ipse est vnicus: et singularis in hoc dcō. Et ideo non probat. l. iurisiurandi. C. de testi. et in. c. cū a nobis extra eo. ti. cum si. ¶ Item etiaz est suspectus q2 est fideiussor dicti Isach cui non creditur. vt habetur per Anto. de bu. in. c. super eo. extra de testi. etiā Io. an. in addi. Spe. in ti. de teste. §. j. v. sed nunquid fideiussor. et hr in. l. si cui. §. fi. ff. de leg. j. ¶ Item pp 9tumaciam ipsius Odorici casu quo fuisset cōtumax non debemus dicere q ipse falsum commiserit. q2 l3 9tumacia inducat aliqualē psumptionē 9 9tumacem. tn̄ non sufficit ad probandu3 delictum. q2 de iure cōi 9tumax in criminalibus non habetur pro 9fesso. vt no. Bar. in. l. absentē in prin. ff. de penis. et Bal. in. l. j. C. de pena iudi. q male iud. q dicit q 9tumacia nō habet p pbatione. ¶ Et ex istis 9cludit q non est sufficiēter pbatū q dictus Odoric⁹ in prima asserta falsitate scripserit alit q dcm fuerit. nec in dubio stante bōa fama ipsius Odorici q nūq similia cōmisit psumit q male scripserit arg. l. qui semisses. §. fi. ff. de vsur. et. l. non omnes. §. a barbaris. ff. de re mili. cum similibus. ¶ Similiter super secūda asserta falsitate non est probatum cōtra dictū odoricū nisi per vnū testē idem videlicet Christoforum de molueno qui dicit q fuit facta relatio ipsi odorico prout in actis Andree notarij cōtinetur cui testi nō est fides adhibenda q2 est vnicus et singularis vt. l. iurisiurandi. C. de testibus cū simi. nec pōt dici q aliter scripserit q dictū fuerit q2 nō erat presens qn ille act⁹ fideiussionis fuit celebratus in sui absentia. sed solū scripsit qd sibi per Andream pdictum relatū fuit. qd aūt Andreas sibi retulerit put in actis 9tinet nō est sufficiēter pbatum. vt pt3 ex pdictis. q rc. ¶ Super tertio asserta falsitate nō est pbatum aliqd 9 odoricū pdictum q2 l3 duo testes deponāt qd illa verba qd Lazarus non 9sentiebat fuerunt plata per ipsum Odoricu3 tn̄ propter hoc nō vr̄ falsu3 scripsisse. q2 ex quo dicta verba fuerūt per ipsum plata presente Lazaro et nō 9dicēte videtur ipse Lazarus 9sentire. et velle id qd in dicta rn̄sione dixerat vt. l. j. cum ibi not. per Bar. et doc. C. de rela. ¶ Et iō Odoricus potuit scribere qd dictus Lazarus non 9sentiebat dicte productioni. Et sic apparet q ēt in alijs duabus assertis falsitatibus non scripsit aliter q dictum fuerit. ¶ Circa fm dubium videl3 posito qd sit pbatum qd dict⁹ Odoricus scripserit aliter q dictu3 sit per partes an pter hoc videat scripsisse aliter q partes voluerint. Et vr̄ prima facie dicendu3 qd sic q2 partes in dubio vident voluisse illud qd dixerunt vt. l. labeo. §. Idē tubero. ff. d sup pellecti. legata. Et iō si aliter scriptu3 reperit. vr̄ scriptū aliter q partes voluerint. Ego tn̄ puto 9riū esse verius d iure. Et p intelligentia prie falsitatis obiecte pmitto qd dictus Ia. hebreus fuit electus de voluntate partiū sine dubio ad videndum duo. ¶ Primum si in libro producto erant poste facientes pro Lazaro. ¶ Scdm si dictus liber erat ordinatus in diebus et millesimis. Et in hoc 9cordant acta et scripture odorici et And. notariorum. ¶ Item fuit cōmissum dicto Ia. qd deberet videre si dictus liber pductus erat autēticus necne. et in hoc ēt 9ueniūt acta vtriusq notarij. S3 i hoc tm videt discrepare dicta acta. q2 in actis Andree dr qd dns ptās dixit dicto Ia. q deberet

videre

videre si dictus liber erat autēticus et in actis odorici dr qd de priū volūtate fuit vocatus vt videret si dict⁹ liber erat autēticus. Que varietas lʒ videatur esse in ṽbis tñ qͣtum ad sensū nulla est varietas. sed idē dicun: qz ex q̄ dñs potestas dixit dicta ṽba Jacob. vt videret si ille liber erat autenticus necne ptibus pñtibus et non ɔ̄dicentibus ipse ptes videnꝫ ɔsensisse. vt. l. j. cū ibi no. C. d relatio. Et silr dr de eoꝝ volūtate cōmissum. Et ppea illa acta vt dixi nō ɔ̄dicūt adinuicē. qz dū in actis odorici dr qꝫ Jaco. de volūtate ptium fuit electus ad videndū si liber erat autēticus ec. Intelligiē de voluntate tacita. Ex quo ipse ptes nō ɔ̄dixerunt vt dixi. Et sic non ɔ̄dicit isto mō intelligendo scripture Andree notarij. imo cū ea ɔcordat lʒ quo ad sonum verboꝝ variare videnꝫ. vt in. c. nihil ob. cū ibi no. ex̄ de ṽ. sig. Et qꝫ isto mō dcā ṽba odorici ita debent itelligi nā videaꝫ discrepare ab actis odorici college sui et ne ipse odoricus in falsū incidat pbaꝫ p gl. no. in. l. iurisgentiū §. qd fere. ff. de pac. q̄ allegaꝫ qꝫ scriptura nunqͣ psumitur falsa. si pōt esse vera qz aliquo mō iuuari possit. qz nō dr falsum. qd aliquo mō iuuari pōt. vt no. in. c. si forte de ele. li. vj. Et p hoc facit optime tex. et qd ibi no. bar. et doc. in. l. j. in prin. ff. de noui operis nūtia. vbi dicunt qꝫ ṽba testis debent ita intelligi. vt non incidat in falsum. et ibi Albe. de rosa. producit plura exēpla. et hr p Bar. et doc. in. l. ij. §. creditum. ff. si cer. pe. Et l. l. insula. §. j. ff. so. ma. et per canonistas l. c. cum tu. ex̄ de testi. et in c. cum contingat de offi. deleg. cum similib⁹. Et ideo cum in casu nostro agatur de crie falsi. et pbatio debeat de necessitate concludere. vt dicit Bal. i d. l. iu. gentiū. §. qd fere. ff. de pac. p gl. que est ibi. et no. per doc. in. l. nec exemplū. C. de fal. sequiꝫ qd dict⁹ Odoric⁹ nō dʒ dici falsum scripsisse. et sic aliꝫ qͣ ptes senserint ex quo dicta ṽba fui actus vcʒ qd. Jacobus fuit electus de voluntate partium ad vidēdum si liber erat autētic⁹ pñt saluari qd intelligā

tur de volūtate partiū. s. tacita. Et sic de necessitate nō ɔcluditur qd falsum scripserit maxime cū tacitū et expssum regl'r equipentur. vt. l. cuʒ dd. ff. si cer. pe. Et pro hoc allego tex. cū gl. in ṽbo expssuʒ in. l. ptor. §. j. ff. de noui ope. nū. vbi habeꝫ qd exprimitur. sed tacite cōprehendiꝫ. et ibi hoc etiam no. Bar. Et habetur per eundem in. l. j. ij. col. ff. de vulg. et pupil. ¶ Nec pdicta obstant d. trium testium examinatoꝝ añ inqsitionem formatā q̄ dicuntur dixisse ɔ̄rium. qz si bñ ɔsideremur nullo modo ɔ̄dicunt. Nā prim⁹ vcʒ Antonius notari⁹ de facinis dicit qꝫ nō audiuit a ptibus pdictis seu aliqua eaꝝ qd per ipsas ptes fuerit iniunctū pdicto Jaco. vt videreꝫ si dict⁹ liber erat autenticus necne. et verū dicit psupponēdo qd illa iniunctio fuerit facta p. d. ptātem. Sed non ɔ̄dicit actui odorici in quo dr qd fuit elect⁹ de voluntate partium. qz pōt eē qd ptes in hoc nihil dixerint et tñ fuerit de voluntate eaꝝ. s. tacita. Ex quo ptes fuerunt i iudicio et non ɔ̄dixerunt p no. in. l. j. C. de relatio. cum similibus. ¶ Et eodē mō rñdetur ad id qd postea idem testis dicit interrogatus si ptes pdicte potuissent eligere deīn Jaco. ēt ad vidēdum si dictus liber erat autenticus. qn ipse testis non vidisset. qui respondit qd non qz interrogatio sibi fcā et respōsio sua intelligi dʒ qd partes non elegerunt dictum Jaco. expsse ex eo qz ipse partes verba non ptulerunt nō tñ negat ipse testis qn dict⁹ Jac. fuerit electus de voluntate partium. s. tacita et qꝫ ṽba fuerint plata p dñm ptātem sicut in actis Andree notarij college dicti Odorici ɔtineꝫ. ¶ Eodē mō ēt rñdeꝫ ad dictū Joānini notarij de lasino q̄ dicit non audiuisse quod de partiuʒ voluntate fuerit electus. qz debet itelligi non audiuisse. s. a partibus. ¶ Et ita etiam respondetur ad dictum. d. apruini iurisperiti qui interrogatus an predictus Jaco. fuerit electus ad videndum. ec. Qui respōdit nihil scire nec recordari se audiuisse aliqͣ de pdictis qm dʒ itelligi iterrogatio et rñsio

qd nõ audiuit ptes dicẽtes qd eligebãt dictũ Jaco. ad videndũ.rc. Nõ tamẽ negãt qd nõ fuerit elect⁹ de ptiũ volũtate tacita. vt.s. dictũ est. ¶ Et ex istis ꝯcludo circa primã falsitatẽ obiectaz odorico. qd dictus odo. in effectu scripsit illd qd ptes voluerũt nec dr falsũ cõmisisse. ¶ Circa secũdã falsitatẽ obiectã ipsi odorico nõ insisto qn non est ꝓbata. vt supra dixi. Nam qñ Lazar⁹ ꝓhtauit raniengũ ꝓ fideiussore ipse odoric⁹ nõ erat pñs vt deponit xp̃ofor⁹ d moluenõ ꝛ illd qd scripsit: scripsit ex relatione scã p dictum andreaz notariũ collegam suũ. Quõ aũt sibi retulerit nõ cõstat. nisi p dictũ dicti xp̃ofori: cui non est fide adhibenda. qꝛ vnicus est vt supra dixi per. l. iurisiurandi. C. de testibus. cum simi. ꝛ iõ nõ põt dici ꝙ alr scripserit ꝙ̃ sibi dcm̃ fuerit ex q̃ nõ est probatũ. l. duo sunt tity. ff. de testa. tutel. ꝛ maxime in crie falsi de quo agitur in probationes debẽt esse clare l. fi. C. de proba. ꝛ debẽt de necessitate cõcludere vt supra dixi per no. in. l. iurisgentiũ. §. quod fere. ff. de pac. ¶ Circa tertiam falsitatem obiectam ipsi odorico ẽt non est multum insistendum qꝛ lꝫ ipse odoricus ꝓtulerit dcã verba vcꝫ Lazarus non consentit rc. tñ potuit scribere qd dictus Lazarus non ꝯsentit hoc mõ. vcꝫ pñte Lazaro ꝛ nõ ꝯsentiente. qꝛ ex quo dictus Odoric⁹ protulit dcã verba noie dci Lazari ipso Lazaro pñte ꝛ non ꝯdicente vr̃ cõsensisse dicte prolatione verboꝝ p no. in. d. l. j. C. de rela. ꝛ sic potuit Odoric⁹ scribere pñte Lazaro ꝛ non consentiẽte. qꝛ per hoc non descripsisse aliq̃d ꝯ voluntatẽ ipsius Lazari sꝫ poti⁹ secũdũ eius voluntatẽ. ¶ Circa tertium. ꝛ vltimũ dubiũ. vcꝫ posito ꝙ dict⁹ Odoricus scripsisse alr ꝙ̃ ptes dixerunt et voluerũt an ꝓp hoc dici debeat ipꝫ falsuꝫ ꝯmisisse. ita ꝙ de falso puniri potuerit. ꝛ vr̃ ꝙ sic. qꝛ falsuꝫ nihil aliud est ꝙ̃ mutatio veritatis. vt in aut. de fide instru. in pn̈. col. vj. ꝛ no. Azo. i sũma de falsis in pn̈. col. xxvij. ꝛ habetur per Cy. ꝛ doc. in. l. nec exemplũ. C. de falsis. Sꝫ si scripsit aliṫ ꝙ̃ dictũ fuerit ꝛ ꝙ̃ ptes voluerint mutauitq̃ veritateꝫ ergo falsum vr̃ ꝯmisisse. ¶ Tamen ꝯrium veri⁹ est de iure. ꝛ ꝓ fundamẽto huius decisionis sciendũ est ꝙ duob⁹ modis falsum põt ꝯmitti. vno mõ cuꝫ dolo alio mõ sine dolo. vt no. per Cy. ꝛ doc. in. l. nec exẽplũ. C. de falsis. ꝛ ibi in hoc no. per glo. q̇ dicit qd̃ falsum si ne dolo nõ ꝯmittiṫ. ꝛ ibi hoc ẽt no. Cy. ꝛ doc. Sꝫ dict⁹ odoricus casu quo scripsisset aliter ꝙ̃ partes dixerint ꝛ voluerint nõ scripsit dolose. vt statim ostendam. ergo non potuit nec põt de falso puniri. ¶ Quod aũt in dolo non fuerit sed potius per errorẽ ita scripserit ꝓbari põt multꝭ modis. ¶ Et primo qꝛ in dubio qñ notarius scribit alr ꝙ̃ dictũ fuerit vel aliq̃d cõmisit ꝓ̃sumiṫ poti⁹ id per errorẽ fecisse ꝙ̃ per dolũ. vt ꝓbaṫ i. l. pe. i fi. ibi i ꝙ̃ credo te magis error ꝙ̃ malicia icidisse. C. d his q̃ sibi ascri. i testa. ꝛ ꝓbaṫ i l. q̃ties. §. i. ff. d here. insti. ꝛ ibi hoc no. Bar. q̇ dicit ꝑ illum tex. ꝙ si alr scriptuꝫ fuerit ꝙ̃ dcm̃ reperiaṫ ꝙ ꝓ̃sumiṫ errore scriptũ. ꝛ iõ dicit ꝙ ẽ argumẽtũ ad excusationẽ notarij. vt si vnũ fuit dictũ p ꝯhentes vł per ipsum notariũ dum verba ꝯctus dicebanṫ. Et aliter reperiaṫ scriptum non presumitur factum falso sed errore. ꝛ idẽ tꝫ Bal. in. d. §. i. ꝛ Ang. de are. in. l. j. in prin. ff. de appellatio. ꝛ in suo tractatu maleficioꝝ i. gl. in ṽbo falsario. ꝛ Bal. i. l. si pr̃. C. de here. insti. q̇ dicit ꝙ in dubio error presumitur. ¶ Itẽ pro hoc optime facit lex merito. ff. pro socio q̇ vult ꝙ quotiens põt capi cõiectura ꝙ q̇s deliq̃rit ꝛ nõ deliq̃rit in dubio debem⁹ capere illa cõiecturaꝫ vt non videaṫ deliq̃sse. facit ẽt ad hoc ꝙ no. Bar. in. l. gerit in. iiij. q. principali circa pn̈. ff. de acq̇. here. vbi dicit ꝙ in dubio act⁹ dꝫ ꝓ̃sumi ꝙ inducat talẽ aditionẽ p ꝙ̃ nõ icitat i delictũ p. d. l. merito. ¶ Item pro hoc facit ꝙ notabiliṫ dixit Bald. in. l. j. C. d sacro. eccle. qui dixit ꝙ quotiens vnum verbum potest importare falsitatem ꝛ non falsitatem debemus facere coniecturam ꝙ non importat falsitateꝫ. ¶ Et ratio huius quare magis error ꝓ̃sumiṫ quã

dolus pōt esse vltra p̄sumptionē iuris cōis. ⁊ maxime circa varietatē electionis facte de dicto Jacobo hebreo. q2 dictus Odoricus nō scripsit actū suū eo tpe quo celebratus fuit. s3 post. et idō potuit nō recordari p̄cise de verbis p̄latis p partes q2 memoria hominum labilis est. l. peregre. in prin. de acqui. pos. ¶ Et maxime q2 plura fuerūt v̄ba tunc plata. vt apparet ex illo actu. ex qbus pōt dici q̄ potuerit errare. q2 q̄n factū est implicitū ēt in facto p̄prio p̄sumit̄ ignorātia vt. l. emptor. §. lucius. ff. de pac. ⁊. l. cū fideicōmissum ff. de p̄scriptis. sm Bart. in. l. nō fatetur. eo. ti. ⁊ in. l. si res obligata in prin. ff. d̄ leg. j. Et p̄sertim cū hic tractet̄ de dāno euitādo ipi⁹ odorici ne puniat̄ p̄na falsi: q2 q̄n tractat̄ d̄ dāno euitādo ēt i fcō p̄prio licitū ē errare. vt ē tex. cū gl. ⁊ ibi doc. l. l. s3 si me p̄sēte. §. cū iter. ff. d̄ p̄di. inde. ⁊ no. Bar. in. l. cū falsū. ff. de acq. here. ¶ Itē est alia rō q2 ipse odoricus errauit siue errare potuit nedū in errore facti sed ēt in errore iuris. q2 potuit credere in prima falsitate sibi obiecta q̄ de p̄sensu partiū dictus Jacobus fuerit electus licet partes hoc nō intellexissent nec voluissent. ¶ Et eodem modo in tertia falsitate sibi obiecta potuit credere qd̄ Lazarus non p̄senserit p̄ductioni facte. l3 ipse lazarus nihil dixerit. ⁊ talis error iuris si error dici pōt haberet excusare ipsum Odoricum a dolo q2 quotiēs quis mouetur ad aliqd faciendū p̄pter aliquā cām siue iustā siue ēt iniustā nō dicit̄ esse in dolo. vt est casus notabilis i. l. igitur. §. j. ff. de lib. cā. ibi ⁊ gn̄aliter dicendum est ⁊c. Et no. gl. in. l. plagij. ij. in v̄bo iusta in prin. C. ad. l. flauia3 de plagiarijs. ⁊ gl. fi. in prin. in. l. j. in fi. ff. de abigeis. ¶ Et l3 regl'r iuris error. n̄ excuset vt. l. ij. ⁊. l. regła i p̄n. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊. l. ij. C. e. ⁊. cū fi. tamē vbi de dolo agit̄ sicut ē i casu nr̄o q̄libȝ ignorātia ēt iuris excusat vt. d. l. igr̄. §. j. ⁊ no. gl. notabil. i. d. l. plagij. ij. Et gl. fi. i. d. l. j. i fi. ff. d̄ abigeis ⁊ gl. l. c. fi. p illū ter. i ti. de lege corradi in v̄si. feu. ¶ Et si dicatur ergo in omni maleficio in quo requiritur dolus nunq̄ aliqs punietur: q2 semp qs se excusabit dicēdo q̄ hoc fecit errando in iure qd̄ vr̄ esse absurdum ad qd̄ r̄ndet̄ sm Ang. in. d. l. plagij. ij. q̄ aliquādo quis facit illicitum ⁊ p̄hibitum iure nature puta furatur occidit infert iniuriā vel iniuriā similem facit. ⁊ tunc iuris ignorātia nō excusat ēt p̄pter militiā rusticitatē vl' sexum vt. l. venia ⁊ ibi gl. C. de l ius vo. q2 d̄r error iuris naturalis vel q̄si naturalis i quo nemo excusat̄ vt vult ibi gl. ⁊ no. ēt gl. in. l. fi. §. l3. ff. de publi. et glo. fi. in. l. error ⁊ in. l. regula. ff. de iu. ⁊ fa. igno. ⁊ glo. magna in. l. si quis in tantam in. ij. q. C. vn̄ vi. ⁊ glo. in. c. cum illorū ad finem in v̄bo imperitiam. de sen. excom. ⁊ iste nō est casus noster. q2 hic nō tractatur de errore in iure naturali vl q̄si. ¶ Aliq̄n quis facit actū illicitū solū de iure cōi. ⁊ tunc aut est certū q̄ errauit. i. per errorē illud illicitum cōmisit. ⁊ tūc excusat̄ p̄pter talem ignorantiā ⁊ errorē. q2 l3 ignorantia iuris sit lata culpa vt. l. late. ff. de v̄bo. signi. tñ illa culpa non eq̄paratur dolo ex quo dolus reqritur vt. l. si qs id qd̄. §. doli. ff. de iurisdi. omniū iudi. ⁊ in lege lege cornelia. ff. ad legem corneliam de sicca. ⁊ p̄bat̄ per gl. ordinariā in. l. si qs in tantā in. viij. q. p̄me partis. C. vnde vi. ⁊ hoc tenet Ange. in. d. l. plagij ⁊ Bar. in. l. j. ff. si qs testa. liber esse iuss⁹ fue. Et probatur in. d. l. igitur. §. j. ff. de libe. causa cum alijs si milibus. s. ad hoc allegatis. ¶ Aut ē certum q̄ non errauit sed fuit in dolo. ⁊ iste casus non habet dubitationem. ¶ Aut dubitat̄ an errauerit in iure vel non ⁊ tunc in dubio presumitur fuisse in dolo. nisi p̄trarium probetur. videlicet q̄ ipse errauerit in iure sm Ang. in. d. l. plagij q̄ dicit qd̄ hoc fuit de mēte Jacobi, bu. in. l. j. C. ad. l. corne. de sicca. ¶ Qualiter autē probari poterit iste error. ⁊ sic quod ipse odoricus errore iuris duct⁹ hoc fecerit ⁊ nō pen dolū cū p̄scia hois soli deo nota. sit. vt h̄r p gl. instit. de ac. §. alie dicit Ang. i. d. l. plagij q̄ hoc cōstare poterit p suū iuramē: s̄ purgationis per. l. marcellus. ff. rer: 3

dmo.ꝛ.l.phti.C.de his q̇ ad eccle.ꝯfu=
gi.ꝛ.c.j.de purgatiōe cano. cōiunctis
aliis verisimilibus ꝯiecturis. Et idō cū
in casu nr̄o dicat ꝙ dictus Odoricus
scripserit aliter ꝗ̄ dictū fuerit.ꝛ illud
qd̓ scripsit potuerit esse ꝑ errorē.uedū
facti ēt iuris.ꝛ sumus in dubio dicen=
dum est ꝙ in hoc sit standū iuramēto
suo purgationis ex quo ꝯcurrunt veri
similes ꝯiecture ꝙ potius errauerit ꝗ̄
in dolo fuerit. ¶ Prima ꝯiectura est.qꝛ
in dubio notarius scribēdo aliter ꝗ̄ di
ctum fuerit p̄sumit̉ potius fecisse per
errorē ꝗ̄ ꝑ dolū maxime qꝛ agit̉ de dā
no euitādo.vt.s̄.dictū ē. ¶ Scd̓a cōie
ctura est.qꝛ testes examinati ꝯ̄ dictū
odoricū fuerunt examinati sup̱ errore
ꝛ nō sup̱ falsitate.vt apparet ex atte=
statione Antonij notarij de facinis cir
ca p̄in.ibi dū dr̄ in quo actu reperitur
varietas seu error per scripturas pre=
dictorū notariorū ꝛc. ¶ Tertia conie=
ctura est.qꝛ dn̄s ptās fecit citare dcm̄
Odoricū sup̱ dictis varietatibus.ꝛ sic
appellat varietatē ꝛ nō dolū.vt ap=
paret ex cōmissione dicte citationis in
ptibus eius partibus. ¶ Quarta con=
iectura est quia vnus testis vꝫ egre=
gius iurisperitus dn̄s Aprutinus dicit
predictam varietatē fuisse errorem et
nō dolum vt pꝫ in fi.sue attestationis.
ibi dū dr̄ ꝛ multū cōtristatur de errore
predicto inter ipsos notarios ꝛc.

¶ Quinta cōiectura est ꝛ optima.vꝫ
qualitas persone ipsius odorici q̇ fuit
semper bonus ꝛ legalis notarius. Et
propterea in dubio presumit̉ potius i
eo fuisse errorē ꝗ̄ dolū ꝛ ista sola pre=
sumptio sufficeret.vt dicit singulari=
ter Bal.in.l.quotiens.§.j.ff.de here.in=
stitu.qui dicit in hoc ponderandā esse
qualitatē persone. Nā si alias nota=
rius fuit bonus presumit̉ error si ma=
lus presumit̉ ꝙ falsum scripserit.vt no
ta.in.l.si q̇s ex argētarijs.§.ij.ff.de edē
do ꝛ.C.de ꝓbat.l. iubemus ꝛ.l.nō ois
§.a barbaris.ff.de re militari. ¶ Et idō
cū in casu nostro ꝯcurrat ista presum=
tio bonitatis ꝛ legalitatis ꝛ ēt alie q̄=
tuor ꝯiecture dico ꝙ standū erit iura=
mento suo purgatiōis. Et si iurauerit
se dolū nō ꝯmisisse.standū erit iuramē
to suo. Immo plus ēt sine iuramento.
In dubio stantibꝰ dictis ꝯiecturis p̄=
sumendū est ꝙ dolose nō scripserit. sꝫ
potius per errorē facti vel iuris q̇ hꝫ
eum excusare a dolo.ꝛ sic a falso ꝛ pro
pterea de iure nō potuit nec pōt con=
demnari de falso sicut ꝯdēnatus est.
¶ Nec ēt potuit cōdēnari attenta for
ma statutoꝝ tridēti qꝛ statutū triden
ti ꝙ loquit̉ de tabellionibus q̇ fecerūt
aliqua falsa instr̄a ꝙ intelligit̉ ēt de
actis.vt plene no.Bar.in.l.in fraudē
§.neq3 instr̄a.ff.de iure fisci.intelligit̉
de facientibus dolose vt habet̉ in.l.
nec exēplum.C.de falsis.ꝛ supra dixi ꝛ
pꝫ ēt ex eius rubrica in qua dr̄ de ta=
bellionibus q̇ scienter vel fraudulen=
ter fecerint aliqua falsa instrumenta i
mo plus dn̄s potestas condēnauit di=
ctum odoricū ēt si falsum cōmisisset ꝙ
tn̄ minime verū est ꝯ̄ formā statuti tri
denti. Nā cōdemnauit eum in quadri
gentis libris quas si nō soluerit infra
terminū vnius mensis a die ꝓlatiōis
snīe ꝙ sibi dextera manus debeat am=
putari qꝛ statutū nō vult ꝙ debeat ma
nus dextera āputari.nisi in casu q̇ sol
uere nō potuerit q̄ verba intelligunt̉
si idoneus nō fuerit ad soluendū vt ꝓ
batur in.l.statu liberos.§.si q̇s sic acce
perit.ff.de fideicō.libertatibus. ¶ Sꝫ
dictus odoricus erat ꝛ est idoneus ad
soluendū dictas quadrigentas libras
qꝛ pr̄ suus est valde diues ꝛ in eius est
ptāte.ꝛ sic ꝓpter bona patris presumi
tur esse idoneus ad soluendū arg.glo.
notabilis in.l.ij.C.q̇ etate se excusant
lib.x. ¶ Et ꝓ hoc facit ꝙ no.Bar.in.l.
cū scimus.C.de agrico.ꝛ cēsitis lib.xi.
vbi vixit ꝙ estimū pr̄is ꝓdest filio per
illum tex.ꝛ Ange.in.l.fi.C.de impub.ꝛ
alijs subsi.ꝛ bal.in.l.nō plures.C.de
sacro.eccle.ꝛ in.l.j.§.dn̄i.ff.ad syllecia=
nū ꝛ in addi.Spe.in ti.de cēsibus.

¶ Et idō nō debuit eū cōdemnare si nō
soluerit infra mēsem in amputatione
manus. Sed in casu quo falsum com=
misisset debuisset eū cōdēnare in tre=
centis libris q̄s si soluere nō poterit ꝙ
dēat sibi manus amputari. ¶ Uñ ex

pdictis oibus cōcludo q ex pcessu agitato 𝔍 dcm̄ Odoricū super dictis asser tis falsitatibus nō est pbatum q ipse falsum cōmiserit. τ idō nō debuit nec dz de falso cōdēnari. sz potius absolui adiecta inqsitione de falso 𝔍 eū formata ēt ipso absēte τ nō cōparēte p. l. si nō defendant. ff. de penis τ q nō iuridice cōdemnatus est in amissione manus sicut cōdēnatus est.

¶Quando notarius scribit ptes sigillasse instrm̄ τ nō reperiaꝛ sigillatū an psumaꝛ falsuz ita qd vitiet instrm̄.

Consi. xxij.

In christi nomine. Consultationis casus est in hec verba. ¶Duo fres nobiles habentes castella cū iurisdictionibus indiuisa. τ quedā bona pr̄imonialia diuisa. quedam indiuisa emerunt separatim. certa bona immobilia vcz qlibet eorū pro se τ suis heredibus τ non pro altero fratre. ¶Postea cōi pcordia puenerūt ad hmōi puētionē solēni stipulatione 𝔍ctā. τ manu publici τ autētici notarij scriptam τ in publicā formā redactā. vcz q bona empta p ipsos fres separatim essentꝫ mē tis tm̄ τ suoꝝ hrdum τ nō alterius fratris. τ si aliqs ipsoꝝ vellet emere teneaꝛ puocare alteꝝ fratrē ꝛc. τ si non vult partē suā exbursare q ille q non vult exbursare nullū ius habeat in re empta τ q bona in futurū acqrenda p ipsos fres sint acqrentis seu emētis et nō alterius fris prout pz latius publico instrō scripto de anno. Mcccclxxij. manu Bartholamei quondā ser Odorici notarij q in fine dicti instri subscriptionē ita cōscripsit. Ego Bartholameus quondā ser Odorici notarij de paullo habitatoꝛ elesij public⁹ iperiali auctoritate notari⁹ pdictis oib⁹ iter fui τ rogat⁹ publice scripsi. ¶Et ad mai⁹ robur τ firmitatē oim pmissoꝝ pdicta oia sigillis prefatoꝝ dñoꝝ Antonij τ Sigismondi cōsuetis sunt coroborata τ sigillata. ¶Postea dicti fratres emerūt bona imobilia separatiz qlibet pro se τ suis heredibus τ vnus ipsoꝝ fecit plures emptiones. τ instra sunt confecta pro se τ heredibus suis. Nunc vero filij dictoꝝ fratrū sunt in altercatione qm̄ filius alterius fris petit partē bonoꝝ emptoꝝ p patruū suum cuius filij dicunt se nō teneri ad cōmunionem illoꝝ vigore pdicti instrumēti. qꝛ fuerūt empta a prē suo pro se tm̄ τ hrdibus suis. Cōtra qd instrz opponiꝛ ei fidē nō esse adhibēdā. qꝛ non est verū qd dicti fres in eo instrō impo suerint vnquā sua sigilla prout ipse notarius attestaꝛ. Ex quo qritur quid iuris an. s. illi instrō sit fides adhibenda vel non illa rōne. qꝛ dicti sigilli nunquā fuerunt appositi in dicto instrō.

¶In christi noīe ac inuocata spūs sancti gratia. In psenti cōsultatione videtur prima facie dicendū illi instrō tanquaz falso nullā fidē ei cā adhibēdaz. Nam falsitas nihil aliud est quā mutatio veritatis vt dicit tex. in auꝫ. de fide instru. in pn̄. col. vi. sed in dicto instrumēto fuit mutata veritas. qꝛ notarius attestatur q sigilla partiū fuerūt in instrō apposita qd minime verū est. Et ideo cuz i illa parte sit falsum que pcernit totū instrm̄ dum dz. τ ad mai⁹ robur τ firmitatē oiz pmissoꝝ ꝛc. Videtur qd nullā fidē facere debeat per no. per Inno. τ doc. in. c. fraternitatis. extra de here. col. vj. τ p doct. in. l. si ex falsis. C. de transac. cū si. τ pro hoc facit gl. in. l. si ex precio. C. si cer. pet. τ in l. si ex cautione cū ibi no. C. de non nume. pec. vbi habeꝛ qd notari⁹ nō debet asserere illud qd p partes factū nō est. τ si affirmat falsum cōmittit. Sz dz dicere ita fuisse p partes assertū. p hoc ēt. c. ad hec fumus in prīnc. ibi tales vt asserunt extra de rescrip. ¶Preterea i quātū si posset opponi dicto istrō vitiū falsitatis tm̄ vr̄ q ex alia rōne nō sit ei fides adhibēda. qꝛ non videtur fuisse contractus perfectus. Nam ex quo vt dicit notarius partes apposuerunt sigilla sua τ non sunt apposita non videtur partes habuisse ipsum cōtractū

pro perfecto et absoluto argu.l.contractus cũ ibi no.p Cy.Bal.et doc.C.de fi de instr.et qr rogitus instri imperfectus nõ facitq fidẽ.vt.l.luti9 in prin.et ibi hoc no.Bal.et Ang.ff.de test.mili. ¶Sed pfecto nõ obstãtib9. visso dicto instro. et oib9 diligẽter cõsideratis teneo fidẽ illi instro eẽ adhibẽdã.et me mouit pri mo qr instrm hz oia solẽnia q istris re quirunt.Et idõ p ipso psumẽdũ est vt'l aut.de fi.instru.§. si vero moriant.et.l. cũ'pcib9.cũ ibi no.C.de pba. ¶Scdo legalitas notarij . Nã vt mihi asserit tabellio q scripsit illud instrm est lega lis et fides ei9 instris publicis adhibe tur idõ p ipso psumẽdũ est q legaliter scripserit.l.no ois.§.a barbario.ff.de re mili.et.l.si qs exargẽtarijs.§.ij.ff.de edẽ.et p hoc.l.satis apte cũ gl.j.ibi vt alijs indicijs.C.de falsis.et qd ibi not. Bal.q exẽplificat illã gl.qñ notari9 q cõfecit instrz erat persona fide digna. Uñ eo psumit. ¶Tertio obseruantia Zct9.Nã vt dicitur dicti fratres tenue rũt bona de qb9 in istro fit mẽtio diui sa.Et ẽt alia bõa p ipsos sepat:ẽpta iuxta ẽuẽtionẽ in instro descriptã . ex quo psumit ita fuisse Zctũ celebratum et instrm stipulatũ.qr iuxta illud oui dij.exit9 acta pbat.et.l.j.C.q accu.non pñt ibi.et tũc ex euẽtu cãc.et.l.rẽ nõ no uã in fin.C.de iudi.et.l.ordinata circa mediũ.ff.de lib.cã.facit optime tex.in l.ij.C.de acq.pos.et glo.fi.in.l.qdã mu lier.ff.d rei ven.q dicit q si aliqs hz ti tulũ in vna re.et reperit in possessione psumit esse in possessiõe vigore illius ti.Sequẽtia em declarãt pcedẽtia.l. si seru9 pluriũ.§.fi.ff.de le.j.¶Quarto pro hoc ẽt adducit patiẽtia dictorum fratrũ q lõgo tpe a die instri cõfecti te nuerũt bona p eos acqsita et separatz possederũt.Nã ex quo tenuerunt illa bona diuisa et separata ab alijs tã lon go tpe et extat dictũ instrm . est psum ptio q stipulatũ et publicatũ fuerit.et pro hoc allego tex.cũ gl.notabili in.l. si maior.C.coi diui.qui gl.vult elegan ter q si sunt duo fratres vel socij.q te nuer int lõgo tpe res diuisas et vn9 so lus subijt onera et solus sensit cõmoda psumit etiã sine instris facta diuisio arg.l.cũq in rẽ verso.ff.de vsur.et.l.j.§. fi.ff.de aqua plu.ar.et.l.min9.C.d acq. pos.et p hoc ẽt facit.l.si fili9.C.de peti. here.¶Et.l.q aliena.§.j.ff. de acqui. here.¶Et p hoc allego Bal. in.d.l.q in aliena.§.j.vbi vult q act9 qñ ius vt causa pcedit patiẽtiã.et patientia fuit lõgo tpe futuro psumit diuisionẽ fuis se factã.¶Itẽ hoc etiã vult Joan. de imo.l.l.j.§. deniqz.ff.de aqua plu.arc. q dicit q illa glo.in.d.l.si maior ẽ no tabilis et singularis.quia vult.ppter p miscuã patiẽtiã lõgo tpe psumi diui sionẽ fuisse factã.Secus si vnius tan tum patientia interuenisset.p hoc al lego.l.si pater puelle et q ibi no.Cy.et doc.C.de inoffi.testa. Nam ibi in.d.l. pe.ille actus diuisionis tẽdit ad pre sumendũ actuz q põt tẽdere ad preiu dicium vtriusqz ideo in dubio presumi tur propter patientiam longo tempo re interuenientem.etiaz vbi instrumẽ ta non interuenerunt . vt.d.l.si maior. ergo multo magis in casu nostro hoc presumitur.vbi instrumentum dicitur et apparet esse confectum.et ideo p eo presumitur.et maxime cum sit cõforme iuri communi .et licet Bald.et Pau.de cast.intelligant illam glos.in.l.si ma ior.quando non eẽt magna inequali tas que dicitur esse in casu nostro.ta men hoc non obstat.quia illa glo.pro cedit quando eo tempore quo presu mitur facta diuisio.fuisset inequalitas cum peccatum in instrumento apposi tum esset commune vtriqz et potuisset cedere ad commodum et incommoduz vtriusqz.d.l.si pater puelle.C.de inoff. test.idõ stãdũ est illi psumptioni q psu matur facta diuisio prout in instrumẽ to continetur et in consequentiam pro ipso instrumento sit psumẽdũ.¶Quin to pro hoc etiam adducitur attestatio ipsius notarij qui deponit vt dicitur. Illud instrumentum vere fuisse stipu latum et per eum publicatũ.vt in ipo ptinet cui dcõ in dubio stãdũ est. vt.l. si qs decurio i fi.C.de falsis.Nã lz nõ credat dicto vni9 testis.l.iurisiurãdi.C. de testib9 et.c.lz vniuersis.ex de testi.

cum si. tamen qñ dubitatur si notarius scripserit aliqd instrumentũ vel si fuit rogat⁹ de forma in eo contenta tūc ei credit vt est casus ibi ƒʒ Bar. Ang. ⁊ Doc. ¶ Sexto ꝑ hoc ēt facit longinquitas tpis. Nam cum illud instrm factũ fuerit. M.cccc.xxij. ⁊ sic sit transactuʒ longissimũ tps ⁊ tactum sit antiquũ. ⁊ testes sint mortui presumit facile ꝑ eo qui possidet ꝓpter difficultatē probationis. vt no. Inno. in. c. veniēs de verbo. sig. ⁊ Bal. i. l. non ignorat in. v. col. C. de fructib⁹ ⁊ litis expensis ⁊ in tm̄ i factis leuior probatio requirit ꝙ etiā presumpta ꝓbatio sufficit. vt no. l. qui liberis. in pri. C. de bono. pos. fm tab. et no. Cy. in. l. j. de sententijs que pro eo qd interest. ¶ Et id cum in casu qōnis nostre sit instrm publicũ scriptũ manu notarij publici ⁊ legalis. q̄ deponat ꝑ istro. ⁊ partes tenuerint bona vt in instro continet. ⁊ factum sit antiquum ei instro credenduʒ est. ¶ Septimo ꝑ hac parte adducitur alia ratio. quia si est verum. ꝙ notari⁹ tradidisset instrumentũ ptib⁹ vcʒ vtriqꝫ fratri suuʒ de p se. hec res nullam penitus dubitationem haberet. qꝛ fratres suscepto instro ⁊ non ꝯdicendo viderentur approbasse dictum instrm. vt ꝓbat in. l. si filiussa. ff. ad macedonianũ ⁊ ita volunt ibi Bar. ⁊ doc. ⁊ Bar. in. l. q̄ enim §. j. ff. rem ratā haberi. ⁊ in. l. cum tabernā. §. ideʒ quesiūt. ff. de pig. ¶ Nec obstant argumenta supra in contrarium deducta. ¶ Et primo dum dꝛ ꝙ dictum instrm est falsum qꝛ falsum ē mutatio veritatis. et hic fuit mutata veritas. qꝛ rñdet quod falsitas capit pluribus modis ⁊ maxime tribus. ¶ Primo mō largissime ꝓ oi eo ꝙ nō est verum. siue adsit dolus siue nō. vt l. ie q̄ ducenta. §. vtrum. ff. de reb⁹ dubijs. ¶ Alio mō large pro mutatione veritatis vt habetur per tex. ⁊ gl. in. l. necex. C. de falsis. ¶ Tertio mō stricte. ⁊ illud dicat falsum ꝙ incidit i aliqd capitulum legis cornelie. ⁊ dolose est cōmissum de falsis. vt. l. qd si falsũ ff. de fal. ⁊ ibi hoc no. Bar. ⁊ Saly. l dicta. l. nec exemplũ. ¶ At in casu nro hoc pōt dici ꝙ sit falsum scdo vel tertio mō. qꝛ nullus dolus notarij interuenit. Et lʒ quantũ ad verba videat esse falsum fm primum modum. qꝛ vꝫ esse mutatio veritatis ex quo notari⁹ asserit ptes apposuisse sigilla sua ꝙ verũ nō est. tñ q̄tum ad notariuʒ pōt dici ꝙ nulla sit falsitas. qꝛ illa verba notarij oīa supascripta sigillis dñi Antonij ⁊ sigismundi sunt roborata ⁊ sigillata. debēt exponi. i. roborāda ⁊ sigillāda qꝛ cũ de natura sigilloꝝ sit ꝙ apponant i fine scripture. ⁊ no. i pn. vt manifestũ ē. ⁊ hoc etiā sētit Bal. i. l. ꝯctus l. ij. col. C. de fide instroꝝ. Et officiũ notarij scribentis instrm circa ea q̄ tangunt negocia seu factũ partium sit loq per verba vel preteriti tpis, vel pñtis. et non futuri qꝛ tunc non facerēt fidē. si essent futuri tpis. ar. eoꝝ q̄ habent in. l. si ex cau. C. de nō nu. pe. ⁊ in. l. ij. C. de acq. pos. ⁊ i. l. ꝑdia. ff. eo. ti. ¶ Et ideo presumit ex quo nō fuerūt apposita ⁊ spectabat ad partes apponere. ꝙ notari⁹ fuerit rogatus a partibus de scribendo illa verba. qꝛ itēdebāt sigillare. ⁊ sic sub spe future sigillationis. Sicut in simili dꝛ qñ quis cōfitetur se habuisse pecuniam aliquam do illa confessio est facta specie future numerationis. vt in toto ti. C. de nō nu. pecu. ⁊ in ti. C. de dote cauta nō numera. ¶ Et pro hoc allego ēt qd in simili dicit notabiliter Bar. in. d. l. predia. ff. de acqui. poss. vbi dicit ꝙ si in instro ꝯtinet. titi⁹ dedit ⁊ vēdidit seio fundũ ꝑ ꝑcio cētũ. qd ꝑcium ei dedit ⁊ numerauit ⁊ testes q̄ fuerūt in instro descripti dicūt ꝙ nulla pecunia interuenit tale instrm non poterit de falso redargui. qꝛ illa vba precium dedit ⁊ numerauit verificant ex actu ficto sicut ex vo. ⁊ id lʒ nō iteruenerit act⁹ verus. s. vba numeratio. tñ iteruenit act⁹ ficti⁹. s. ꝙ fuit cōfessus se habuisse ⁊ recepisse. ⁊ ita dicit disputasse dñm Jaco. bu. ⁊ ꝑ hoc Bar. allegat tex. in. d. l. predia. ¶ Et lʒ Ange. ⁊ alij doctores Moderni videant reprehendere ꝑdictam decisionem Bar. l. d. l. ꝑdia per glo. in. l. si ex cautiōe. C. de nō nu. pec.

que vult q notari⁹ nō dz dicere pecuniā fuisse numeratā nisi in pñti sit pecunia. ¶ Tñ puto in casu nostro verā esse doctrinā Bar. p ea q̄ no. Lud. de Roma in.d.l. predia q̄ dicit ↄcordādo has opiniōes. Aut tabellio ponit verba in instro q̄ nō possunt denotare nisi realē numerationē. seu aliū actum realē. vtputa qz dicit qđ pciū in presentia mei notarij numerauit. rc. Uel dixit seuidisse numerari. r tali casu nō sit ꝟba rcpt. bal. lȝ Ang. r alioꝝ. ¶ Aut ꝟba notarij sunt que non denotāt de necessitate realē numerationē. sȝ pñt se referre ad ↄfessionem. r sic ad fictā numerationē. r tunc ꝓcedit opi. bar. ¶ Sed in casu nr̄o illa ꝟba notarij. s. oim sigillis roborata et sigillata non sunt ꝟba de necessitate denotātia veram sigillationē. qz nō dicit notari⁹ q viderit sigillari vel qđ pñtia i sua fuerint sigilla apposita. qđ si dixisset falsuȝ diceret. r ppea cū ꝟba sua possint interpretari de sigillatiōe futura. r sic assertiōe partiū sigillare volentium. Ita est interpretandū. ¶ Et q hoc sit verū suadet ēt alia rō cōis. q̄ est q qñ pt istrȝ iuuari aliq̄ distinctiōe vł iterptatiōe nō dz dici falsū. vt ꝓbat p gl. no tabi. in l. iurisgentium. §. qđ fere r ibi hoc no. Bal. ff. de pac. ¶ Et ideȝ vult Bald. in. l. j. C. de sacro. eccl. q̄ dicit q quotiens vnū verbū pōt iportare falsitatē r nō falsitatē. facimus ↄiecturā qđ nō importet falsitatē. r ita ēt tenet Ang. de are. in tractatu maleficioꝝ in ꝟbo falsario in pñn. ad qđ ēt allegat l. merito. ff. pro so. r qđ not. Bar. in. l. gerit in. v. col. ff. de acq. here. ¶ Preterea pōt ēt dici q i casu nr̄o illa verba pteriti seu pñtis tpis intelligant̄ de futuro. vcȝ sigillata sūt. i. sigillare ꝓmiserūt r maxīe cū ille act⁹ sigillationis consueuerit appositioni in fine, post verba notarij. quia verba debēt interpretari vt intelligantur ƒm subiectaȝ materiaȝ. l. insulam. ff. de prescriptis verbis. r. l. si stipulatus in pñn. ff. de vsur. r. l. si vno in pñn. ff. loca. cum simi. maxime vt poti⁹ res valeat q̄ pereat. l. quotiens. ff. de reg. iur. r de rebus dubijs r de ꝟ. ob. cū simi. ¶ Nec hoc debet esse esse mirum. quia etiam aliquando ponitur pñs pro futuro. vt est tex. cum glo. in verbo vult. de cōsecra. dist. l. iiij. peruenit. r di. iiij. quādo quis. r preteritum etiam ponitur quādoq3 pro futuro r no. glo. de ↄsecra. di. ij. in xp̄o patri. in ꝟbo erim⁹. r pteritū etiā ponitur q̄nq3 pro futuro. vt. l. di. ponderasti r ibi glo. in ꝟbo docuit. q̄ exponit. i. docturū ꝓmisit in. d. c. l xp̄o pri. ¶ Et ita in casu nr̄o illa ꝟba sigillata sūt r debent vt dixi exponi. i. sigillare promiserunt. Et hoc modo intelligendo nullam falsitatem continent dicta ꝟba. r sic cessent oia ↄria. qz si ex pte ↄhentiū postea deficit qz vł nō curauerūt apponere sua sigilla. Ex quo etiam sine eis valebat. vel qz tunc nō hēbant sigilla r postea obliti sunt ponere. nō ꝓpter hoc pōt dici instr̄m falsum. Et satis mihi hoc consonare videt̄ qz si notarius voluisset falsum instrumentū ↄscribere. illa verba q̄ non releuāt q̄cq3 circa substantiam instri. r ↄtentoꝝ in eo nō opposuisset eo mō q̄nimmo vt patere pōt cuilibet sane mentis r deridendus esset q̄. ↄdiceret iuxta. l. sed an vltimo. §. i. ibi. sed istaȝ sane sn̄iam celsus eleġāter dederit. ff. de nego. gestis. ¶ Preterea potest dici q etiā si illa verba notarij intelligerentur prout iacent. videlicet q vere sunt sigillata tempore subscriptionis notarij. quod est falsum. tñ pp hoc nō vitiaretur instr̄m. qz ex quo ita ↄsuetū est q notarij scribāt instrumenta per verba pñtis vel preteriti temporis circa ea que per partes faciēda sunt pōt scriptum instr̄m sperās qđ ptes exequantur ea que scripta sunt de caruȝ cōmissione seu mandato. lȝ postea nō exequāt̄. tñ ꝓpter hoc notarius nō dz falsum cōmittere r pro hoc allego qđ eleganter no. bal. in. c. j. l si. j. col. in ti. de feud. cogni. vbi dicit q si in ciuitate sunt tres conseruatores monete. et qñ fiunt solutiones in cōi cōsueuit notarius ponere nota olm triuȝ lȝ vnus sit absens licet Hosti. in. c. sat quanto extra de his q̄ fiunt a prelato. teneat

ꝙ nõ valeat ɔsuetudo.tñ ipse bal.tꝫ ꝙ talis cõsuetudo excusat quando i pre iudicium abſītis nihil fit. ¶ Et idem dicit bal.eadem rõne.defendunt nota rij perusij qui sunt rogati vltima die officij ꝙ ad illam diem ponãt solutio nes qui fiunt ipsis massarijs.nam con suetudo ipsos excusat.ex q̃ nõ interest cõitatis. ¶ Et idẽ seqtur Ang.de are. in suo tra.malefi.i gl.in ɏbo falsario in.j.col.in fi.Et iõ cũ etiã in casu nr̃o illa verba notarij non noceant nec no cere possint partibus excusant nota rium ex quo est vt dixi talis ɔsuetudo. ¶ Nec ob.glo.in.l.si ex cautione.C.de non numerata pecu.Et qḋ ibi no.⁊ qḋ no.doc.in.l.predia.ff.de acq.pos.q2 lo quuntur in actu qui debet celebrari ante stipulationeꝫ vel in ipa si potest. Secus si est actus q̇ solet post scriptũ instr̃m fieri vt in casu nr̃o. ¶ Et maxie hoc procedit si notarius q̇ viuit testifice tur hoc scripsisse de commissione par tium. que postea sigillare noluerunt vel non potuerũt q2 non hẽbant sigil la ɔsueta.Cui dicto esset standũ.l.si q̇ decurio.cũ ibi no.ꝑ doctores ⁊ maxi me per Ang.C.de falsis. ¶ Postremo ẽt põt alr r̃nderi ad ea q̃ in ɔ̃triũ de ducta sunt de falsitate ꝙ ẽt si instr̃m i illa parte predicta esset falsũ.nec pos set aliqua distinctione vel ɔsuetudine iuuari.tñ ꝓpter hoc nõ tolleret fides instrumenti in reliquis quia quando pars q̃ ḋr falsa ẽ pars materialis q̃ in facto ɔsistit nec est obligatoria nec de parte formali tunc vtile per inutile nõ vitiat vt no.Bal.in.l.nec exemplũ ꝑ illum tex.C.de falsis . Et in.l.quãuis C.de fideicommissarijs libertatibus. ¶ Sed in casu nr̃o appositio sigillorũ in instr̃o publico ẽ hmõi.q2 de iure cõ muni nõ debent sigilla instr̃o publico apponi.nec instr̃m ab eis sumit aucto ritatẽ nisi expresse partes dixissent in strumentũ aliter nõ valere.vt not.ele gãter Ant.de butri.scḋm Hosti . in.c. inter dec.in.vj.col.in prin.extra de fi de instru.q̇ dicit etiã s̃m Inno.ibi . ꝙ si sigilla fuissent apposita ⁊ corrupta ꝑꝑ hoc non vitiaret instr̃m. ¶ Et ma

xime hoc procedit in Italia ⁊ in locis vbi seruatur ius cõe.q2 in illis non est necesse.neq3 cõsueuit sigilla partiũ ap poni in instr̃is publicis.Et ideo cũ di ctum instr̃m stipulatum ⁊ scriptũ fue rit in districtu ⁊ diocesi tridentina in q̃ seruat ius cõe.nec est cõsuetudo ɔ̃tra. nec per partes actum fuit vt aliter nõ valeret dicendũ est illud instr̃m fuisse in dubio stipulatũ s̃m formaꝫ iuris q̃ ibi seruat.q2 quo ad formã ɔ̃ctus inspi cit consuetudo loci in quo celebratur per.l.j.C.de emanci.libe.⁊ ibi not.⁊.l. ij.C.de fide instru.⁊ ita no.Bal.in.l.ɔ̃ ctus in secũda col.C.de fide instr . Et doctores in rubrica.ff.de no.ope.nun. cũ simi. ¶ Nec ob.scḋa rõ in ɔ̃triũ al legata.vꝫ ꝙ ɔ̃ctus nõ fuerit perfect9 ⁊ absolutus per sigillationẽ.vt.l.ɔ̃ct9 C.de fi.instru.q2 in dubio p̃sumit per fectum ⁊ absolutũ ex quo stipulatum fuit per notarium.arg.l.si is in fi.ff.de test.⁊ ita voluit Bar.⁊ doc.in simili in rubr.ff.de noui ope.nunt .vbi dicunt ꝙ si ꝓducit statutũ in dubio presumit esse totum.⁊ statuentes non plus con stituisse nisi ꝓbet ɔ̃triũ. ¶ Nec ob. si ḋr satis probatur ɔ̃triũ ex quo non sunt apposita sigilla de quib9 attestat notari9.q2 illa verba notarij declarãt ꝙ illa sigilla nõ debebãt apponi ad solẽnitatẽ vel ad formã actus nume rariaꝫ.sed ad abundantẽ cautelã.vt pꝫ dum dixit no.⁊ ad maius robur ⁊ fir mitatem ⁊ illa ɏba ⁊ firmitate debẽt intelligi maiorẽ.q2 copula illa ⁊ repe tit qualitatem appositã in p̃cedẽti.l. seye.§.caio seyo.ff.de fundo instru.⁊ iõ sicut abũdãs cautela non nocet.l. testiũ.C.de testa.ita omissio abũdan tis cautele nõ ḋꝫ vitiare.maxime qñ omissio fit ꝑ ꝑtes q2 tam operat oppo sitũ in opposito.sicut ꝓpositũ i ꝓpo sito.l.hoc genus.ff.de ɏdi.⁊ de.⁊ no. bar.in.l.inter stipulantẽ.§.sacrã.ff.de ɏ.ob. ¶ Et ꝓpterea nõ põt dici instr̃ꝫ iperfectũ.cũ in eo nihil desit qḋ sit ne cessariũ ad substãtiã vel formã neces sariã de iure vel de loci cõsuetudine. ¶ Unde ex p̃dictis ɔcludo dicto istr̃o fidẽ esse adhibendã non obstante ꝙ i

eo nõ fuerint p ptes sigilla apposita et ita de iure iudicari non solum per iudices ordinarios.sed et si p princi pes vel reges.aut sacrã maiestatẽ im perialem iudicandũ esset.

¶De inquisitione falsitatis lane. Consi.xxiiij.

In christi noie Amẽ Spectabiles dñi ptores dom⁹ mercatorũ. Requisitus a Matheo guagnino viro. certe optimo vt defensiones suas contra quandã inquisitionẽ p vos ⁊ offm̃ vestrum formatã iuribus ⁊ rõnib⁹ apud tribunal vrm̃ cõproba rẽ.Confisus primũ rõne.ac vestra in oẽs hũanitate.deinde vt amici ⁊ cliẽ tis mei voluntati satisfacerẽ decreui in his scriptis allegationes meas ad vos mittere.q̃ multis omissis ea solũ attingunt que veritatis ⁊ iusticie sũt. Scio etem̃ q tanq̃ optimi ⁊ sapientis simi iudices veritatẽ ⁊ iusticiã i hoc pcessu sicut in reliq̃s pfuevistis. seq̃ ⁊ amplecti curabitis.et vt clarius hec Mathei defensio intelligat in primis distinguenda est in tres partes. Pri ma est an de iure potuerit formari in quisitio ꝯ lanam vr̃ dĩ vẽditam a Ba ptista guagnino pri⁹ defuncto.Secũ da an pbatum sit legie q lana ꝯ q̃ inq̃ rit fuerit falsificata.Tertia si fuit fal sificata.an pbatum sit q p Baptistã guagninũ falsificata fuerit.¶De pria non vr̃ mihi de iure dubitandũ esse q dicta inq̃sitio formari non potuerit. Nam regulariter inq̃sitio est prohibi ta de iure.q: vbi nemo accusat iudex non dꝫ cõdemnare. vt.l.rescripto.§.si qs accusatorẽ nõ hꝫ.ff.de mune.⁊ ho no.⁊ibi dicitur in glo.mulier nemo te accusat.nec te condemno ⁊ verba fue rũt Christi saluatoris.fallit in qbusdã in quibus põt per inquisitionem pro cedi.vt habetur per glo.Bar.⁊ doc.in l.iij.§.si publico.ff.ad.l.iul.de adul.et per glo.in.l.iij.§.preterea.ff.de suspe. tu.Et per Spec.in ti.de inquisitione §.quando autẽ in tertia parte. ⁊ per Cyn.in.l.mulierem. C.si mancipium ita fuerit alienatum ne prostituatur. et per Ange. de areti.in suo tractatu maleficiorum in prima gl.¶Sed iste casus nostre [illegible] ratio lane non ẽ de illi.vt ibi patet.ergo sumus in regula predicta q per inq̃sitionem nõ potest procedi contra dictam lanam que di citur falsificata p. l.omnis diffinitio cum glo.ff.de reg.iur. ¶Nec pdictis obstat.l.vbi.C.de fal.vbi vr̃ dici q su per falsitate põt procedi.q: illa lex lo quitur qñ principaliter fuit accusatio instituta de falso.non autem fuit for mata inquisitio.ita tenet glo.ordina ria in.d.§.si publico.Et ita tenent ibi Dy.⁊ Bar.per tex.in.d.l.vbi.C.de fal sis.ibi nec accusatori.tñ.⁊ibi hoc etiã tenẽt Cy.⁊ doc.vnde concludunt q in casu nostro nõ potuit formari inq̃si tio super lana q̃ dr̃ falsificata.nec sup ea pcedi potuit.⁊per ꝯñs nec condẽ natio.sed absolutio seq̃ debet.¶Nec etiam obstat quedam proclamatio fa cta ex officio dñorum pretorum dom⁹ mercatorum Verone in qua precipit q quelibet persona terreria ⁊ forensis teneat facere vl fieri facere. iustas bo nas legales mercãtias.⁊c.Notificã do eis q fiet diligẽs inq̃sitio.⁊ si repe rirentur facere vel fieri facere vel cõ misisse aliq̃ fraudem vel falsitatẽ in dictis mercantijs punientur arbitrio dominorũ vicarij ⁊ consultũ.⁊c. ¶Nã licet in ea pclamatione dicatur q de eis fiet diligens inquisitio non tamẽ per hec verba potuit nec potest inqui sitio formari.quia cum in tali casu in q̃sitio sit de iure prohibita non potue runt dci officiales dom⁹ mercatorũ p suam proclamationem facere q pce dere possint p inq̃sitionẽ.vbi de iure p hibita reperit. ¶Et iõ illa vba q de eis fiet diligẽs inq̃sitio debẽt intelli gi vt nõ sonẽt i vicisi.vẽ q ipi officia les diligenter perq̃rent si mercãtie fa cte erũt iuste bone ⁊ legales necne.nõ q pcedat p formã inq̃sitionis. Et p cedit ꝯ eos fm̃ formã iuris siue ⁊ sta tutorum domus mercatorũ Verone.

¶ Non eñ officiales dicte domus ha
bent ptãtem procedẽdij aliter ꝙ̃ de iu
re vel ex forma statutoꝝ ipsius dom⁹
permittatur. Et inquãtum potuisset ꝑ
cedi vigore dicte proclamationis ali=
quo modo ꝯ falsitatẽ cõmittentes in
mercantijs nullo mõ põt in casu no=
stro vt pꝫ ex verbis dicte proclama=
tionis q̃ dicũt ꝙ si q̇ reperient facere
vel cõmisisse aliꝗ̃ fraudẽ vel falsitatẽ
in mercãtijs punient ⁊ condẽnabunt
⁊c. ¶ Nã nõ est verũ dicere ꝙ Bapti=
sta guagninus fuerit repertus cõmit=
tere vel cõmisisse aliꝗ̃ fraudem in di=
cta lana cũ ipse iam mortuus erat añ
ꝙ̃ formaret aliqua iquisitio iuxta no.
in.l.si barsatoram.C. de fideius. ⁊ per
Cy.in.l.iꝫ in fi.C.de acq.pos. ⁊.l.lapil
li in fi.ff.de rerũ diui. Et per Barto. ⁊
doc.in.l.i.i pñ.ff.de acq.pos.cuꝫ simi.
ꝙ sic ẽt probat rõne vbi nõ ꝯueniũt ꝟ
ba proclamationis ibi nec eius dispo
sitio põt conuenire. vt.l. hos accusare
§.oibus.ff.de accusa. Et.l.iiij.§.totiẽs
⁊ ibi Bar. ⁊ doc.ff.de dam.infe.sed ꝟ=
ba proclamationis loquunt de reper=
tis cõmittere vel cõmisisse falsitatem.
qđ mortuis ꝯuenire nõ potest.qꝛ homo
mortuus nõ põt dici ꝙ reperiat. vt de
se pꝫ ergo ⁊c. Itẽ dicunt dicta verba ꝓ
clamationis punient. ⁊ ꝯdẽnabunt ar
bitrio dñorum vicarij ⁊ ꝯsiliũ domus
mercatorũ ⁊ in amissione mercantiaꝝ
falsificataꝝ. sed homo mortuus condẽ
nari non põt. Immo snia lata ꝯ mor=
tuum est ipso iure nulla. vt est casus
in.l.pe.ff.q̃ snie sine appel.rescin. vbi
sic dicit Paulus iuriscõsultus. Cum:q̇
in rebus humanis non fuit snie dicte
tpe inefficaciter condẽnatũ videri.
¶ Item rñdit eum q̇ in rebus huma=
nis nõ esset cum iudex datus est neq̧
iudicis dationẽ valuisse. neq̧ sniaꝫ ad
uersus eum datam vires habere.
¶ Et ideo vigore dicte proclamatiõis
procedi nõ potuit ꝯ dictum Baptistã
prius defunctum minus etiam ꝯ lanã
predictam procedi potuit vigore di=
cte ꝓclamationis.qꝛ illa proclamatio
vult ꝙ ꝯdẽnatio fiat ꝯ illos.q̇ falsita=
tẽ ꝯmiserĩt arbitrio dñoꝝ vicarij ⁊ ꝯsul
lum ⁊ in amissione. Ita ꝙ verba con=
dẽnationis debent formari ꝯ commit
tentes falsitatem. ⁊ nõ cõtra lanaꝫ vt
manifeste pꝫ ex verbis ipsius procla=
mationis. Ex quibus tria sunt cõside=
randa sciꝫ agens patiens. ⁊ id in quo
patiens pati debet. ⁊ hec sunt primuꝫ
scilicet agens iudices q̇ possunt ꝯcon=
dẽnare ⁊ isti sunt dñi vicarius ⁊ consu
les domus mercatorum. Secundum
scilicet patiens ⁊ iste est Baptista gua
gninus. Tertium sciꝫ in quo patiens
pati debet. Et hoc est ipsa lana.q̃ dici
tur falsificata. vnde cũ non reperiatur
patiens ⁊ sic subiectum dispositum in
quo possit cadere condemnatio. meri=
to nec in ipsa lana potest cadere con=
demnatio nec de ea potuit fieri princi
paliter inquisitio.qꝛ vt dixi proclama
tio vult ꝙ cõdẽnatio principaliter for
metur ⁊ fundet in persona falsificãtis.
Et ꝙ pena falsificantis sit ꝙ amittat
lanam. Ita amissio lane est pena con=
demnari. Cum ergo Baptista non po
test condẽnari in amissione lane. seq̇=
tur quod pena amissionis lane non po
test habere locum. Inquisitio eñ ⁊ cõ=
dẽnatio fieri debent ꝯ delinquentem:
⁊ nõ cõtra res que falsificate essent qꝛ
ille nil deliquerũt nec eis cõueniũt ꝟ
ba nec dispositio ꝓclamationis. nec ẽt
iuris cõis vt ẽt statuꝫ dicet. ¶ Et iõ cõ
cluditur qđ dicta inq̇sitio formari nul
lo modo potuit nec ꝯ Baptistã qꝛ iam
defunctus nec ꝯ lanam qꝛ contra illã
procedi nõ põt nec ipsa condemnari. ⁊
istud est verissimũ sicut deus est de⁹.
¶ Preterea ꝙ de iure cõi nullo modo
potuerit inquiri. nec cõdẽnatio seq̇ de
aliqua falsitate que diceret cõmissa in
dictis lanis per Baptistam guagninũ
probat manifeste per tex.i.l.i.C. si re⁹
vel accusator mortuus fuerit. vbi di=
citur ꝙ si accusatus de crimine falsi vi
ta functus est. ꝓ hoc crimen extinctũ ẽ
ẽrgo si ꝑ mortẽ Bapti. guagnini crimẽ fal
si assertũ fuit extictũ seq̇t qđ.ñ pt for=
mari inquisitio nec põt per eam sequi
condemnatio prius extincto falsi de=
licto. Ad idem est text.in.l.ij.eod.titu.
vbi dꝛ ꝙ ẽt si quo ad cõmodũ pecunia

rum. ꝛ sic penã pecuniariã ꝓcedatur super crimine falsi ꝙ mortuo illo q̃ dr falsum cõmisisse nõ põt ampli⁹ ꝓcedi in dãnũ defuncti vel eius heredẽ. sed aduersus aliũ q̃ vellet vti illa falsita te bene ꝓcedi posset. ¶ Unde ibi est ca sus apert⁹ q̃ decidit q̃ñẽ nostrã. vide licet q̃ꝺ mortuo iã Baptista guagnino q̃ dr lanã falsificasse nõ potuit nec põt ꝓcedi ad inq̃sitionẽ. nec cõdẽna tionẽ in dãnũ ipsi⁹ vel ei⁹ heredũ cum crimẽ ꝙ si imponit̃. si ꝙ fuit ꝑ ei⁹ mor tẽ extinctũ est etiã quo ad penã pecu niariã vt ibi dr. ¶ Postremo de hoc ẽt allego tex. apertũ q̃ nullo mõ põt re spõderi in. l. ex iudicioꝝ. ff. de accusa. Cui⁹ verba hic ꝓ ꝯsulib⁹ subijciuntur ꝛ fuerũt modestini iuriscõsulti. Et iu diciorꝝ publicoꝝ admissis nõ al's trã seũt aduersus heredes pene bonoꝝ adẽptiõis quã si lis ꝯtestata ꝛ ꝯdẽna tio fuerit facta. Excepto repetũdaꝝ ꝛ maiestatis iudicio. q̃ etiam mortuis reis cũ quib⁹ nihil actũ est adhuc ex exceri placuit vt bona eoꝝ fisco vendi cent. adeo vt diuus seuer⁹ ꝛ Antoni⁹ rescripserũt ex q̃ q̃s aliq̃d ex his cau sis crimẽ ꝯrit nihil ex bonis suis alie nare aut manumittere eũ posse. Ex ce teris vero delictis pena incipe ad he redem. ita demũ põt si viuo reo accu satio mota est. lꝫ nõ fuerit cõdẽnatio secuta. ¶ Uideris ergo ex hac. l. ꝙ vbi viuo reo accusatio nõ est mota vel in quisitio recepta. q̃ loco accusatõis suc cedit. vbi põt inq̃ri. vt hr̃ in. c. q̃lr et q̃ñ el. ij. de accu. nõ põt pena ab here dib⁹ incipere ex aliquo delicto exceptꝭ criminib⁹ repetũdaꝝ. ꝛ maiestatis de q̃b⁹ in. d. l. et iudicioꝝ ꝛ alijs de q̃bus ibi ꝑ gl. ꝛ ꝑ gl. in. l. j. C. si reus vel accu sator mortu⁹ fuerit de q̃b⁹ nõ est crimẽ falsitatis sup quo formata est inq̃sitio ne formari nõ potuit nec debuit ex as serto delicto Baptiste guagnini iã de functi in dãnũ ei⁹ heredis vt manife ste dr in. d. l. ex iudicioꝝ. ¶ Nec ꝑdi ctis obstat. l. cõmissa. ff. de pub. vbi dr ꝙ cõmissa vectigaliũ noĩe ad heredeꝫ trãseũt. ꝛ cõmissi ꝑsecutio sicut aduer sus quemlibet possessorẽ sic aduersus heredẽ cõpetit q2 illa lex cũ simili lo quit̃ q̃ñ pena amissiõis reꝝ cõmittit̃ a lege vel a statuto ipso iure sine cõdẽ natiõe. quo casu pena tũc trãsit cõtra heredẽ. ita loq̃tur. d. l. cõmissa ꝫ Bar. in. d. l. iudicioꝝ. ꝛ ita no. Bal. l. l. j. C. ne ex delictis defunctoꝝ. ꝛ Bart. de saly. in. l. j. C. si reus vel accusator mortuus fuerit. Et est rõ hoc casu. q2 res iaꝫ est effecta fisci vel illi⁹ ad quẽ pena spe ctat anteq̃ moriat̃ delinq̃ns ex q̃ pe na amissiõis reꝝ cõmittit̃ ipso iure. ꝛ hoc ꝓbat tex. in. d. l. cõmissa. ibi nã id q̃ꝺ cõmissum est statim desijt ei⁹ esse q̃ crimẽ ꝯrit. ¶ Sed q̃ñ pena nõ iponit̃ ipso iure. sed req̃rit̃ snĩa. tunc mortuo delinq̃nte nõ põt ampli⁹ ꝓcedi ꝯ bona vel eius heredẽ nisi in casib⁹ exceptua tis de iure cõi ꝛ ex forma etiã dicte ꝓ clamatiõis req̃rit̃ snĩa condẽnatoria. vt patet ex verbis ipsi⁹ ꝓclamationis. ibi punient̃ ꝛ dãnabunt̃ q̃ verba sunt futuri tp̃is. ꝛ req̃runt sniam. vt no. gl. nota. ꝛ ibi per docto. in. l. in criminali. C. de iur. om. iudi. cũ silib⁹. ¶ Unde ex oĩbus ꝑdictis cõcludit̃ ꝙ nullo modo potuit de iure nec ex forma ꝑdicte pro clamatiõis formari dicta inq̃sitio con tra dictã lanã ex aliqua asserta falsi tate q̃ dicat̃ cõmissa per dictũ Bapti stam guagninũ. Et hec satis sufficiũt pro absolutiõe faciẽda a dicta lana et Matheo heredi dicti Baptiste. q2 sed cõdẽnatio nõ põt. ¶ Sed in oĩbus du bijs vtrparib⁹ suprascriptis satisfiat dicã etiã sup eis. ¶ De scd̃a itaq̃ par te. vcꝫ an ꝓbatum sit legitime ꝙ lana contra quam inq̃rit̃ fuerit falsificata. ¶ Et super hoc solet dici ꝙ vbi testes examinati sunt in causa sicut fuerunt hic ꝓ vtraq̃ p̃te ꝙ tu iudex magis sci re debes quanta fides sit testib⁹ adhi bẽda. vt. l. iij. §. j. ff. de testibus. ¶ Un de cũ tota hec inq̃sitio ꝛ defensio Ma thei ꝯsistat ex dictis ꝛ attestationibus testium tantuꝫ. Uos dñi iudices scire potestis quãta fides sit testibus adhi bẽda. Et profecto dici põt ꝙ multꝭ ex dictis testib⁹ assumptis ex officio non est adhibẽda fides. videlicet primo se cundo ꝛ tertio qui deponũt solum de

trib⁹ vellis lane augustane. hec enim est minima q̄titas respectu lane vendite potuissent em̄ p errorem illi tres velli fuisse imixti i alia lana. ¶ Itē secūdo, ꝛ q̄rto nō ē adhibēda fides q2 dicunt ꝙ Laurēti⁹ ꝛ Gabriel tpe quo insaccabat̄ dicta lana in domo Baptiste guagnini cōquerebant̄ de imixtione dicte lane. ¶ Cui⁹ ꝯriū deponūt testes p̄ducti p dictū Matheū. ¶ Item dictus quartus testis ꝛ vltim⁹ minime p̄bāt. q2 dicūt se nescire si dicta lana fuit falsificata ergo ꝛc. Itē dictū sexti septimi ꝛ octaui testis nō probat ꝙ falsitas fuerit cōmissa. q2 dicunt ꝙ quando partierūt dictā lanā martiagā inuenerunt in ea lanā augustanā. nec dicunt ꝙ hec mixtura fuerit facta p aliquem animo falsificādi. Si em̄ fuisset ipsa mixtura facta per ipsos emptores nō fuisset falsificata q2 hoc fieri potuisset. Unde nō seq̄tur illi. tres testes deponūt ꝙ erat lana augustana mixta cū martiaga. ergo. erat falsificata. q2 nemo ipsoꝝ deponit ꝙ falsificata fuerit. Itē dicti testes sunt persone viles sc3 fachini ꝛ portatores lanaꝝ. et testes producti pro Matheo guagnino sunt plures dignioꝛes. Unde eis magis est credēdum per. d. l. iij. §. j. ꝛ. l. ob carmen. §. si testes. ff. de testi. cū simi. ¶ Itē q2 dicti testes Mathei dicūt verisimilioꝛa. magis em̄ v̄isimile est ꝙ si tpe vēditiōis dicte lane. ꝛ etiā tempore partitiōis dicti emptoꝛes si sciuissēt fuissent cōquesti. de dicta falsitate contra ipsum Baptistā dū viuebat. s3 hoc nō fecerūt. q2 nō erat verū. sed demu3 post eius mortē quādo cōuenti fuerūt ad soluēdū pecuniam pro dictis lanis emptis per eos. Et ideo cum dicti testes Mathei dicant verisimilioꝛa potius est eis credendū. vt. d. l. ob carmē. §. si testes. ff. de testibus. ¶ De vltima parte si fuit falsificata dicta lana an p̄batum sit ꝙ falsificata fuerit p ipsum Bapti. guagninum. Et ex predictis p̄xime apparet ꝙ non. Qui enim dolu3 dicit dolum probare debet. l. quotiēs. §. qui dolo. ff. de proba. ꝛ probari debet dolus perspicuis indicijs. vt. l. de dolum. C. de dolo. Sed certe stantibus p̄bationibus ꝛ attestationib⁹ p̄ductis p̄ parte Mathei. non potest dici ꝙ sit p̄batus aliq̄s dolus vel aliqua falsitas ex parte dicti Baptiste guagnini. immo est probatum contrariū si singula dicta testiū recte cōsiderent̄. Et eo magis q2 in dubio maxime in tali causa vbi agit̄ de fama hoīs potius debet3 esse p̄ōpti ad soluēdū q̄ ad cōdēnandum. l. arrianus. ff. de ac. ꝛ ob. ꝛ. l. fauorabilioꝛes. ff. de regu. iur. cū si. Et melius est nocentē absoluere quā innocētem condemnare. l. absentem in prin. ff. de penis. ¶ Ex p̄dictis itaqꝫ oib⁹ cōcludit̄ q̄d vos dn̄i pretoꝛes dom⁹ mercatoꝝ debetis deum pre oculis hābēdo: p̄nunciare formari non potuisset dictā inquisitionē. nec super ea procedi. Et inquantū procedi potuisset. q̄d nullo modo conceditur. quod ipm̄ liberare debetis ꝛc.

¶ An electi ad summandū ꝛ aptādu3 estimū potuerint mādare notario suo ꝙ addat vnum. c. estimo alicuius. Et an dictus notarius qui addidit de falso puniri possit.

Consi. xxiiij.

In xp̄i nomine. ac inuocata spūs sancti gratia. Uisa accusatione p̄ducta contra dictos Dominicu3 ꝛ Christofoꝝ electos ꝛ cōtra dictū Cominū not3 ꝛ visis eoꝝ defensionibus. ꝛ visa cōmissione data dictis duobus electis ꝛ declaratione facta in publica vicinia. pro decisione presentis cōsultatiōis duo sint examinanda ex quib⁹ apparebit decisio triū dubioꝝ super quibus consilium queritur. ¶ Primum an dicti Christofor⁹ ꝛ Dominicus electi ad summandum ꝛ aptandum estimū potuerint de iure mādare notario suo. vt adderet vnum c. estimo magistri Frācisci physici ita vt pro hoc nō possit nec debeat de fal

so puniri. ¶ Scdm an dict9 notari9 de falso teneat. ¶ Circa primu dicedum est breuiter q dicti electi potuerunt mādare notario, vt adderet dictum .c. estimo magistri Francisci. q pbatur primo ex verbis cōmissiōis eis date p publicam viciniam. nam ordinatum fuit per .d. viciniā q per pdictos electos fieri debeāt summarij 7 aptari, in oibus prout est necessariū. 7 sic de eis data ptās aptādi rōnes estimi prout est necessariū q vbū aptari siue aptādi significat q possit etiā fieri additio vbi aliqd deficit. 7 etiā correctio maxime qz dicit in oib9 prout necessariuz vt pbat in .l. nō solū .§. q primipillum ibi q recte adaptās .ff. de excusa. tuto. 7 in .l. Itē veniūt .§. aptādā .ff. de peti. heredi. ¶ Et ideo cum in casu nostro fuerit necessariū addere illud .c. tū qz appet de errore per pollicias siue qnternos estimatox in qbus estimatus erat dict9 magister Frāc. in .cc. lib. quibus in dubio vr esse stādū tanq prothocollo. qz qn prothocollū siue ibreuiatura discrepat ab istro idem releuato stādū ē prothocollo siue ibreuiature vt ē gl. no. in auē. de tabel. §. illud in verbo prothocollū. 7 no. Bar. in .l. semproni9 .ff. de le. ij. Tū etiā qz apotheca dicti magistri Frācisci cū reb9 in ea existentibus vt in facto ppnit erat valox nulle ducatis. Seqtur q dicti electi habuerūt potestatē addēdi illud capitulum. qz erat cōueniens 7 necessarium ita aptare estimū dicti magistri Francisci rōnib9 pdictis. ¶ Scdo hoc etiam probat qz dum esset ppositū in vicina q dicti duo electi fecerāt addere dcm̄ .c. per notariū suū existimo dicti magistri Frācisci fuit obtētū 7 declaratum ab omnibus vno tantū excepto q dicta electio dictorum duorum se extendit ad hoc vt potuerint addere dictū .c. 7 sic q ipsi habuerint libertate vigore sue cōmissionis addendi dictum .c. 7 qd bene fecerunt. 7 q illa additio dicti .c. per dictos duos electos fcā estimo dicti magistri Francisci fuerit bene facta 7 valeat 7 teneat Immo etiā deliberauerunt dicti de vicinia suscipere in se predictum iudicium expensis suis pro dictis accusis ne homines sui de bono opere dilapidētur. Ex quibus apparet manifeste q dicti Christopho. 7 Dominicus potuerunt addēre vel addi facere dictuz .c. vigore sue cōmissiōis qm iterpratio et dclaratio dcē cōmissiōis per viciniam facte spectat ad ipsam viciniaz. vt .l. i. ābiguis. ff. de regu. iur. vbi sic dicitur in ambiguis orationibus maxime eius sententia spectanda est iqui ceas protulisset. pro hoc .l. neratius eod. ti. 7 .l. fi. C. de legi. 7 .c. cum venissent extra de iudicijs. 7 .l. ab executore in prin. 7 quod ibi no. per glo. 7 doct. ff. de appel. cum simili. ¶ Tertio hoc etiaz probat alia ratione etiam si veruz esset q in dicta commissione facta dictis duobus electis non contineretur q potuissent addere dictum .c. tamen de falso non tenerentur. qz ad hoc vt quis de falso teneatur requiritur dolus. vt est text. in l. nec exemplum. C. de fal. 7 ad hoc no. glos. que dicit q falsum sine dolo non committitur 7 ibi docto. Sed in casu nostro dicti duo electi non fuerunt in dolo vt statim ostendam. ergo de falso non tenentur. ¶ Quod autem in dolo non fuerint probatur sic quotiēs qs mouetur ad aliquid faciendum propter aliquam causam siue iustam siue etiam iniustam. non dicitur esse in dolo. vt est textus notabilis in lege igitur §. primo et ibi et generaliter dicendum est. ff. de libe. causa. et notat glo. in lege plagij secunda. in verbo iusta in principio. C. ad legem flauiam de plagiarijs 7 glos. finali in princip. in lege prima in fi. ff. de abigeis. Sed dicti duo electi moti sunt ad credendum quod habuerint potestatem addendi vel addere faciendi dictum capitu. 7 sic corrigendi dictum estimum magistri Francisci propter illud verbum aptari positum in sua commissione et ex eo quia inuenerunt in pollicia siue qnternis estimatox qd dict9 magr Fran. erat estimat9 .cc. li. maxie attēta apotheca dicti magistri Francisci cum rebus in ea existentibus, que

cause fuerunt iuste ⁊ etiam quando fuissent iniuste.tamen quia moti sunt propter illas causas.vt dicunt in defensionibus suis non diceretur esse propter hoc in aliquo dolo.vt.d.l.igitur.ff.de libe.cau.⁊ propterea non tenentur de falso vt.d.l.nec exemplum.C.de falsis. ¶Nec potest eis imputari quod ipsi errauerint in iure si de iure ex dicta commissione libertatem addendi non habebant quia licet regulariter iuris error non excuset vt.l.ij.⁊.l.error.⁊.l.regula in prin.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.ij.C.eo.ti.cum si.tamen vbi de dolo agitur quilibet ignorantia etiam iuris excuset.vt.d.l.igitur.§.j.de li.cau.⁊ no.gl.notabilis in.d.l.plagij.ij.⁊ glo.fi.in.d.l.j.in fi.ff.de abigeis ⁊ etiam gl.in c.fi.per illum tex.in ti.de.l.corradi in vsibus feudorum. ¶Et si dicatur ergo in omni maleficio in quo requiritur dolus nunquam aliquis punietur.quia semper quis se excusabit dicendo quod hoc fecit errando in iure quod videtur esse absurdum. ¶Ad hoc respondetur secundum Ang.in.d.l.plagij quod aliquando quis facit illicitum prohibitum iure nature.puta furatur.occidit infert iniuriam vel similia facit.⁊ tunc iuris ignorantia non excusat etiam propter militiam rusticitatem vel sexum.vt.l.venia.⁊ ibi gl.C.de i ius vo.quia dicit error iuris nullus vel quasi nullus in quo nemo excusatur.vt vult ibi gl.⁊ no.etiam gl.i.l.fi.§.licet.ff.de publicanis.⁊ gl.fi.i.l.error.⁊ i l.regula i prin.in gl.mag.⁊ i gl.i verbo quibusdam ad fi.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊ glo.magna in.l.si quis in tantam in.ij.q.C.vnde vi.⁊ glo.in.c.cum illorum ad fi.in verbo periculum.de sen.exco.⁊ iste non est casus noster.quia hic non tractatur de errore iure naturali vel quasi. ¶Aliquando quis facit actum illicitum solum de iure ciuili ⁊ tunc aut est certum quod errauerit.i.per errorem illud illicitum commisit.⁊ tunc excusatur propter talem ignorantiam ⁊ errorem quia licet ignorantia iuris sit lata culpa.vt.l.late.ff.de verbo.sig.tamen lata culpa non equiparatur dolo.ex quo dolus requiritur.vt.l.si quis id quod.§.doli ff.de iuris.om.iud.⁊ in.l.in.l.cornelia.ff.ad.l.corneliam de sicarijs.⁊ probatur per glo.ordi.in.l.si quis in tantam in.viij.q.prime partis.C.vnde vi.⁊ hoc tenet Ang.i.d.l.plagij.⁊ Bar.i.l.j.ff.si quis testo liberesse iussus fuerit.⁊ hoc probatur in.d.l.igitur.ff.de libe.cau.cum alijs iuribus.s.ad hoc allega. ¶Aut est certum ⁊ quod non errauit sed fuit in dolo.⁊ iste casus non habet dubium. ¶Aut dubitatur an errauerit vel non ⁊ tunc in dubio presumitur in dolo nisi probetur contrarium quod ipse errauerit secundum Ange.in.d.l.plagij.qui dicit quod hoc fuit de mente Jac.bu.per.l.j.C.de sicarijs. ¶Sed qualiter probari poterit iste error.⁊ sic quod fecerit actum illicitum potius per errorem quam per dolum cum conscientia dolus soli deo sit nota vt insti.de act.§.alie.in gl. Dicit Ang.in.d.l.plagij quod hoc constare poterit per suum iuramentum purgationis.vt.l.marcellus.ff.rerum amotarum ⁊.l.presenti.C.de his qui ad ecclesias confugiunt.⁊.c.j.de purga.canonica coniunctis aliquibus verisimilibus coniecturis. ¶Et ideo dico in casu nostro.etiam si de iure non fuisset licitum dictis duobus electis addere vel addi facere illud.c.estimo magistri Francisci quod est falsum vt patet ex predictis.Tamen ex quo non constet de dolo expresse.nec de errore expresse.sed sumus in dubio dicendum est quod in hoc sit standum iuramento eorum purgationis ex quo concurrunt verisimiles coniecture quod potius errauerint quam in dolo fuerint. ¶Prima est quia verba commissionis sue non sunt clara in hoc quod non possint addere.estimo.Jmmo potius sonant in contrarium ibi dum dicit ⁊ fieri debeant summarij ⁊ aptari in omnibus prout necessarium. Jtem quia mihi asseritur in facti narratione precedenti quod huiusmodi officiales solent appellari correctores ⁊ summarij ⁊ sic ex eo quod appellantur correctores.presumptio est quod habeant potestatem corrigendi.quia bonum est arg.a noie vt.l.a nullo.⁊ ibi gl.⁊ doc.C.de ferijs. ¶Jtem quia in policia quinternis estimatorum erat estimatus magister Franciscus in .cc. libros et in libros estimi solum .lx. et sic verisimiliter. propter istam varietatem potuerunt credere quod error interuenerit per ea que dicta sunt supra circa princ.quem errorem voluerunt corrigere. ¶Jtem hoc maxime verum videtur.quia

dicta apotheca cū rebus in ea existentibus in tm̄ debebat estimari.vcʒ in lx.lib.ꝛ in plus prout infecti narratione affirmatur. ¶Iteʒ q: magister Franciscus recusauit iurare tpe estimi facti ꝓpter quod est magna ꝯ cum ꝑsumptio.ar.l.manifeste cuʒ ibi no.ff. de iuretur. ¶Iteʒ q: dci duo electi accusati non negauerunt se fecisse addere dictum.c.immo confessi sunt.ꝛ propterea q ita confessi sunt.vr̄ q in dubijs pro eis in meliorē partem sit interꝑetandum q: mitius agitur cum spōte confesso.vt no.glo.v.q.i.in summa ꝛ gl.ij.q.i.in prīnis.ꝛ gl.in.c.6 hoc eē de simonijs. Ex quibus omnibus cōiecturis presumi debet in dubio in casu in quo vere non habuissent dicti duo electi licentiam addendi quod illam aditionem fecerint potius per errorē credentes se hoc posse facere quam ꝑ dolum.ꝛ propterea de falso in quo dolus requiritur vt dixi nullo modo tenentur. ¶Ex his itaqꝫ omnibus concluditur circa primū dubium q dicti duo electi potuerunt mandare notario suo q adderet vnum.c.estimo magistri Francisci. ¶Et etiam si de iure hoc non potuissent de falso non tenerentur ipsis iurantibus q dolose hoc addere non fecerunt.sed q: credebant se hoc posse facere vigore sue commissionis. ¶Circa s̄m an: dictus notari⁹ de falso teneatꝛ ꝛ puniri possit.ꝛ circa istud non expedit insistere.q: eius decisio ptꝫ ex his q̄ dixi in precedenti dubio.nam si dicti duo electi qui mandauerūt dicto notario suo.vt adderet dictum.c.estimo magistri Frācisci habuerūt istā ptātē ꝛ libertatē.vt dixi supra nō est dubiū q ēt ipse notari⁹ potuerit addere illud.c.vigore dci mandati.ꝛ istud nō hꝫ dubitationē. Sed si d.duo electi nō habuissent dictā potestatē mādādi vigore sue ꝯmissionis.ꝛ credidissent habere hāc potestatē adhuc notari⁹ teneretꝛ.q: ille rōnes q̄ induxerūt illos duos electos ad credēdū q possent mādare vt adderetꝛ vnū c.potuerēt ēt notariū īducere q: ē eadē qꝫ rō in vtroqꝫ.et ita sicut ipsi duo electi non tenerentur ita nec notari⁹. ¶Sed dico plus etiā si dicti duo electi nō habuissent ptātem mandandi. nec ēt aliquā iustaꝫ cām ita q fuissent in culpa vel in dolo in mandando notario suo facere addi illud.c. Tn̄ adhuc ipse notarius suus q̄ addidit illō c.de falso nō teneretur ex quo fecit de mandato illorū duorū electorū quorū erat notarius q: qui iussu iudicis vel superioris aliqd facit circa offm̄ suuꝫ nō vr̄ dolo malo facere. q: necesse hꝫ parere vt est casus in.l.nō videtur.§.q̄ iussu ꝛ ibi glo.ff.de reg.iu.ꝛ.l.ad ea cū glo.ꝛ.c.q̄d quis de regu.iur.in.vi.cum simi.nisi probaretꝛ q in dolo fuerit q̄d in dubio nō presumitꝛ vt.l.quotiēs.§.q̄ dolo.ff.de proba. Ad cū em̄ notarium non spectabat intelligere si ea q̄ mandabantꝛ per dictos electos suos superiores circa offm̄ eoꝝ scꝫ estimi mandari poterant in dubio eis obedire tenebatur vt dictis iuribus ꝛ propterea in dubio in dolo aliquo non presumitꝛ ꝛ de falso non tenetꝛ nec cōdemnari potest immo ꝛ ipse.ꝛ predicti duo electi absolui debent a dictis imputationibus de falso.

¶Si fuit denūciatum accusato ꝑ vnū ex iudicibus q fugeret q: volebat capi. An ille qui promisit sub pena ipsuꝫ pñtare ꝛ sic pro eo fideiussit sit liberatus.casus est huiusmodi.

Consi.xxv.

IN christi nomine. Cum per ser Jacobū ꝛ christoforum habentes merum ꝛ mixtuꝫ imperiuꝫ pro dimidia procederetur contra martinum accusatuꝫ de furto prefat⁹ martinus fideiussorem de ducatis ducentis prestitit de se quandocūqꝫ presentando. Ser Jacobus cui re vera de facto constabat mittit officiales ad ipsum capiendum de quo te martinus ꝑ christoforum consortem ser Jacobi certioratus fugam arripuit. Fideiussor

demū requirit vt illū pñtet q̄ dr se nō posse illum nec teneri presentare. q: principalis pro quo fideiussit fugam arripuit dolo ꝛ suasu ꝛ fraude alteri⁹ iudicis vcʒ christofori. Dubitat an fideiussor ser Iac. teneatur ꝓ dimidia. ¶ Circa primū nō ē dubiū ꝙ ꝑt accipi fideiussor i cā criali. ꝛ ēt de iudicio sisti vl' de pñtādo accusatū de crie ꝛ si ꝓmisit i certa quātitate i illa tñ tenet fideiussor. vt est tex. in. l. ij. in fi. cum. ff. q̄ satisdare cogant. ꝛ probat in. l. si qs reū. ibi certa quantitas cōprehensa ē ff. de custodia reoꝝ a ɔ̄rio sensu. ꝛ hoc casu qñ pro cautione officij in crialib⁹ qs promittit aliquem representare cū rie. ꝛ pp istam promissionem relaxat inculpat⁹ fideiussor tenet ēt lata snia ipsum exhibere seu pñtare ēt pro executione snie. vt vult Bar. i. l. si qs reū. ff. de custodia reoꝝ. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. ij. ꝯ. fi. in . ij. col. ꝛ in. l. duob⁹ ꝯ. a fide iussore in vlt. col. ff. de lureiu. ¶ Sed dubium facit nunqd dict⁹ fideiussor sit liberatus ab illa oblone q̄ fecit de pñtando dictum inculpatum de furto ex eo cum de mandato curie inculpatus deberet capi si fuit sibi denunciatum ꝛ persuasum ꝙ deberet fugere nūquid pp hoc videat esse liberatus fideiussor. ꝛ p̄ria facie posset argui in fauorem fideiussoris. q: qñ qs vocat ad iudiciuʒ. ꝛ per aliquem iudicem factū fuit quominus ad iudiciumveniret cōpetit sibi exceptio. vt. l. ij. ꝯ. fi. ff. si qs cau. ꝛ ibi doc. ꝛ no. per Pau. de cau. in ru. ff. de eo per quem fac. erit. ꝛ maxie q: hoc ɔtingit pp factū vnius duobus iudicib⁹. ad quem ēt spectare potuisset dimidia pene per fideiussorem promisse. vnde dolus suus non dʒ sibi ꝓdesse. q: fraus ꝛ dol⁹ alicui patrocinari non dʒ. c. sedes apostolica ex̄ de rescrip. Et q: qs frustra legem inuocat q̄ ɔ̄ eam facit. l. auxilium in fi. ff. de mino. ꝛ. c. ꝛ. q: frustra. ex̄ de vsu. cū simi. Sed in ɔ̄rium est ipsa veritas. Nā lʒ dict⁹ inculpat⁹ de furto aufugit p̄sua su ꝛ dolo dicti Christofori. tamen propter hoc non reuelatur ipse fideiussor a sua oblone q̄ fecit quin possit agi ɔ̄ eum. q: ad hoc saltem fuit petita dcā fideiussio vt si ex aliqua cā non presentaretur teneretur ad penam promissā vt probatur l. l. si ꝯ. fi. in tex. ꝛ gl. ꝛ ibi per doc. ꝛ de eo per quē fac. erit. Nec potest excusari si fuit denunciatum sibi a. d. Christoforo tanq̄ a persona priuata. non tanq̄ a iudice. nec vigore iudicij. iō fideiussor non liberat nec ei cōpetit exceptio ꝛ multominus: ipse inculpatus q̄ fuit in dolo fugiendo vt ꝓbat l. d. l. ij. ꝯ. fi. in fi. ff. si qs cau. fec⁹ si retineret per alium iudicem sub ptextu iudicij puta q̄ fuisset vocat⁹ ad maius tribunal. Et ita loq̄tur. d. l. ij. ꝯ. fi. i prin. Bene tñ ɔcedo ꝙ ꝑ dimidia pene q̄ veniret applicanda dcō christoforo non posset per eum exeq̄ a dcō fideiussore ex q̄ fuit in dolo persuadendo inculpato fugam ex q̄ fuit cā fuge nā ex suo delicto non dʒ cōmodū ɔseq̄ maxime faciendo ɔ̄ legem per. d. regulam frustra legis auxilium inuocat ꝑ predicta.

¶ An mulier q̄ diu stetit ꝓ famula et creditrix ꝑ famulatu ac reddita ꝑgnās a dño. Si eidem furtiue subtraxit pecunias postq̄ ab eo recessit dicat furtum cōmittere. ꝛ sit punibile.

Consi. xxvj.

In christi nomine. Magnifice ac generose ptor in causa Beneuenute vxoris zacharie de Cremona super vno ꝛ quadraginta ducatis per ipsam Francisco de mazolis subtractis mihi per magnifi. v. cōmissa. vidi prius diligenter totū ꝓcessum ꝛ inq̄sitionē per. d. iudicē maleficiorum ɔ̄ eā formatam ꝛ allegationes tam in fauorem Beneuenute q̄ etiam ɔ̄ ipsam. Et omnibus diligenter ac mature cōsideratis. Pro declaratione veritatis tria dubia mihi videntur esse in p̄mis discutienda ꝛ examinanda. ¶ Primuʒ

& si dcā Beneuenuta accipiēdo dictos quadraginta & vnū ducatos de cōsi. no dci Francisci deliquerit. ¶ Scōm posito q̄ sic.an illō delictū aliq̄ pena puniri debeat. ¶ Tertiū posito q̄ puniri debeat q̄ pena debeat ei imponi. ¶ Circa p̄mū dubiū dr̄ p̄ pte dcē Beneuenute ipsam nō cōmisisse aliqd delictum accipiendi dictos ducatos ipsi Francisco eo ;absēte & ignorante. q: in pcessu pbatum ipsam Beneuenutam fuisse & esse creditricem pro sua mercede.q: stetit.xij. annis pedisseca dicti Francisci & ei non soluerat & sepi⁹ petierat ab ipso vt ei solueret q: marit⁹ su⁹ non videbat eam libenter q: non dederat dotē.& q̄ plus est cognouerat ipse Fran.eam carnalr̄.itavt ex eo pgnans fcā fuerit.nec vnq̄ dedit nisi verba.& iō videbat̄ eam potuisse subtrahere sine delicto dictas pecunias ex quo alr̄ debitum suum consequi non poterat credens id sibi licere.Sicut dr̄ in sacra pagina de iudeis qn̄ aufugerunt de terris Pharaonis.abstulerunt propria auctoritate vasa argētea & theologi dn̄t vt referunt aduocati. Beneuenute q̄ non cōmiserunt furtū neq̄ peccatum q: laborauerat p multa tpa' seruierantq̄ ipsi Pharaoni.et pro sua mercede potuerūt sua auctoritate sibi eo modo satisfacere. ¶ Itē ad hoc optime facit.xxiij.q.ij.dn̄s noster & q̄ ibi dr̄ Archi.q̄ elegāter vult q̄ vbi cūq̄ qs non potest habere rem suam licitum est bellum indicere & mouere ad recuperandā rem suam vel ēt furtiue accipere per illum tex.Et idē tenet Inn.in.c.olim cām.j.ex̄ de restōne spoliatis.quē seqt̄ur ibi Ant.de bu.& do. & flo.in.l.itaq̄ l fi.ff.ad.l.acql. Immo plus dicit Inno.in.d.c.olim.vbi non possum recuperare rē meā possum equalentē furtiue accipere per dictu;.c. dn̄s noster & hoc seqt̄ ibi An.de bu.& flo.in.d.l.itaq̄ in fi.q̄ dicit hoc esse mirabile.Immo plus vr̄ dicere q̄ si mors sequeretur.ex q̄ non tendit ad hoc nō efficeret̄ irregularis.& hoc dz intelligi etiam si posset haberi copia iudicis vt superioris.vt propria auctoritate possit rem suam vel equalentem accipere dūmodo ex tali furto nec malū vt scādalum valeat generari vel pp̄ vxorē vel ꝯ familiarē.vel quēcunq̄ aliū.q: tunc deberet rem in pristinum statum restituere .idem tz Pau.de ca.in ꝯsi. xxv.in.iij.col.in prin.& hoc ꝯsiliū vidi sepissime dari a theologis.Et iōvr̄ qd ex quo dcā Beneuenuta erat creditrix dci Francisci pro dote sua siue p mercede sua.xij.annoꝝ.Item pp̄ stuprum cōmissum per Franciscum cum ipsa Beneuenuta ex quo grauida effecta est.q: ex hoc solo tenebat̄ ipsā dotare de iure iusta.c.j.cum ibi no.ex̄ de adul.& maritata non potuerit habere debitum suum a dcō Francisco sepi⁹ interpellato.q̄ solum dabat ei verba vr̄ q̄ furtiue potuerit dictam pecuniā accipere & postq̄ cognouit scandalū oriri posse.q: dictus francisc⁹ inculpabat etiam zachariā eius maritum q̄ non erat in culpa restituit dictam pecuniam vr̄ q̄ non deliquerit q: vsa est cōsilio legis seu Innocentij Pape.ergo non vr̄ fuisse delictū saltē punibile.q: qd fit lege pmittēte penam non meret̄.l.gracch⁹.C.de adulterijs.ac ēt q: nō dz qs legis auctoritate decipi. ¶ Et lz predicta vera esse videantur. ¶ Tn̄ in casu nostro credo qd ipa Beneuenuta deliquerit. Nam non est dubium quod in ciuitate Brixie que est ciuitas insignis quia in ea habetur copia pretoris et iudicum et peritissimorum virorum.iuxta . capi. statutum.in princip.cum ibi not. de rescrip.in.vi.potuisset ipsa Beneuenuta ius suū consequi.et probare de iuribus suis nec ei obstare poterat aliqua violentia.l.non est verisimile in princip. ff.q̄ metus causa.Et ideo debebat pretorem aut alium iudicem adire . nec ius propria auctoritate sibi dicere q: istud est regulariter prohibitum vt.l. extat.vbi videtur esse casus notabilis de ista.q.ff.q̄ metus cā.& in.l. per creditores.&.l.fi.ff.ad.l.iu.de vi priuata.vbi etiam vr̄ esse casus .& hoc facit.l.si qs in tanta cū ibi no.C.vn̄ vi. & insti . vi bo.rap.§.j.cum si. ¶ Itē re-

periunt certi casus in quibus licitũ est sibi ius ppria auctoritate dicere q no.i Spe.de actore.§.j.vsi.Itẽ q vult ppa auctoritate et p gl.et Bar.et doct.in.d.l. extat et p Bal.in.c.j.§.j.in prin.in ti.de pace iuramẽto fir.in vsibus feudorũ sed iste casus nõ cõnumerat inter ipsos.ergo ec.arg.gl.notabilis instit.de act.§.actionũ.¶Immo vr q cõtrariũ sit verius per no.per Inno.et doc.in.c.vt pterite et in.c.querelã extra de electione.In quibus habet qd nõ est licitũ sibi ius dicere ppria auctoritate.p hoc allego gl.ordi.j.di.ius naturale q vult q tunc demum põt quis sibi ius dicere.qñ alio mõ nõ põt ius suũ cõseq.per iudicẽ.xxiij.q.v.c.j.et.l.ait pretor.§.si d bitorẽ.ff.de his que in fraudẽ creditorum.¶Nec vr obstare id qd dr de iudeis.qr intelligit qñ nõ põt haberi copia iudicis p pdicta.¶Nec ob.qd singulariter no.Inn.in.c.olim.j.de resti.spoli.qr lz illud dictũ sit periculosum. vez q ppria auctoritate quis põt rem et equalentẽ accipere furtiue vbi non posset generari scandalũ et vbi possit heri copia iudicis vel superioris.nec vnquã tale cõsilium cuicq dare volui tñ posito q sit vez.In casu nostro potius facit in cõtrariũ qr dicta Beneuenuta potuit cogitare q ex dicta subtractione pecunie poterat scandalũ oriri sicut ortum est qr dictus Franciscus inculpabat et zachariã maritũ Beneuenute.et potuisset et alios de familia faciliter inculpare.et idõ nõ fuit licitum Benenute dictã pecuniã subtrahere maxime cũ fractura coffini.ex qua necessitate Franciscus debuisset aliquẽ inculpare et scandaluz facere.¶Et idõ cõcludo q dicta cõtrectatio ptinet in se delictũ qd sentit et Innoc.in.d.c.olim.j. vbi et in casu nostro quo ppria auctoritate licitum est accipere vbi scandalum nõ generaret appellat furtũ dum dicit dũmodo ex tali furto nec malum vel scandalũ valeat generari.et pbat in.l.extat.ff.qd me.cã.et in.l.pe.et fi.ff. ad.l.iul.de puata vbi elegãter dr q nec verecũdie nec dignitati nec pietati cõuenit decẽ si iure facere.hoc.et.n.pessimi est exẽpli.idõ nõ faciẽdũ est nec tolerandũ ar.l.exẽplo.C.de pba.cum si.¶Circa fin.an tale delictũ aliqua pena puniri debeat et vr q nõ qr dcã Beneuenuta erat domestica dicti franscisci.vt testes dicere videt ergo etiam si fuisset furtum tñ non teneret actione furti.l. respiciendum.§.furta domestica.ff.de penis.¶Sz breuiter ego teneo q tale delictũ sit punibile iuxta.l.extat cum ibi no.ff.qd me.cã.et.l.pen.et fi.ff.ad.l. iul.de vi puata Et si esset furtum de q dicet in sequẽti dubio puniri deberet pena furti qr dicta Beneuenuta non erat,nec est domestica ex quo non habitabat cũ frãcisco nec erat eius pedisequa vt hr in.d.§.furta domestica et.l. psenti.§.sane et ibi gl.et doc.C.de his q ad ecclesias cõfugiũt et inst.de testamẽtis.§.in testibus p glo.et doc.per glo.et canonistas in.c.in lris est de testibus cũ simi.¶Nec ob.q ipsa habitauerit in parte inferiori domus Franc.quia ex quo non habitabat expensis francisci proprijs.nec pro eius seruitio ken setur inhabitasse potius in alta domo ar.l.si qs duas.§.si qs exceptẽ.ff.cõia prediorũ vbi dr q alia domus dr interiecto pariete.et not.in.l.q in rerũ.§.fi.ff. de lega.j.Preterea et si fuisset domestica.tamẽ puniretur pena furti si furtum esset quia hmõi furtum non est leue.immo magnum ex quo per formaz statuti.et pro minori summa qs dñberet furcha suspendi.nã dictus.§.furta domestica loquit in leuiori furto.i.modico vt pz ibi si leuiora sunt ergo si sunt maiora puniendi sunt huiusmodi fures.vt ibi no.et istud est clarum.¶Circa terriũ et vltimũ q pena puniri dẽat d.Beneuenuta est prius cõsiderandum qd delictũ est istud ex quo facile intelligi postea poterit.qua pena puniri d beat.¶Et vr q dicta Beneuenuta furtuz cõmiserit qr in eo videnẽ cõcurrere oĩa q in diffinitione furti ptinent.et sic diffinitio vr cõuerti cũ suo diffinito.ĩs ec.l.j.§.dolũ.et ibi no.ff.de dolo.et not. gl.i ru.est de sum.tri.et fi.catho.Cõ ãt oĩa q in diffinitiõe furti ptinent cõcurrãt pz.qr furtũ est cõtrectatio rei aliene frau

dolosa aio lucrādi inuito dn̄o qd̄ lege naturali prohibitū est admittere.l.i. §.furtū.ff.de furtis.⁊ insti.de obliga. q̄ ex delicto nascunt.§.i.⁊ ibi no. At in casu nostro fuit ɔ̄ctatio rei aliene in uito dn̄o p.l.q̄ vas.§. vetare.ff.de furtis.hoc ēt apparet qꝛ ipse Franciscus potrexit q̄relā.d.iudici maleficiorū ɔ̄ dictā Beneuenutā qd̄ nō fecisset.si voluntate eius ēt tacita fcm̄ fuisset.qꝛ sequētia declarāt p̄cedentia.l.si seruus plurimū.§.fi.ff.de le.i. ¶ Item fraudolosa qꝛ fuit clā.arg.l.nō existimo.ff.de admi.tuto.⁊ arg.c.ɔ̄suluit cū glo.in ꝟbo clā extra de offi.deleg.⁊ p̄ hoc qꝛ q̄ emit rem clā p̄sumit fur.vt not.Pau. de ca.in.l.in ciuilē.C.de furtis.p̄ hoc ēt glo.in.l.q̄ ɔ̄.C.de incestis nupt.⁊ in l.i.C.de interdicto mat.cum si. ¶ Itē q̄ fuerit fraudolosa ⁊ animo lucrādi. vr̄ probari q̄ postq̄ hoc fuit decretum ipsa aufugit de domo.⁊ negauit se habuisse dictā pecuniā ⁊ in iudicio circa hec varie locuta ē per que apparet q̄ fecit aio lucrādi.⁊ fraudulenter. ¶ Sꝫ his nō obstantibus teneo q̄ vere istd̄ nō fuerit furtū duplici rōne. ¶ Prima est qꝛ hoc vr̄ fecisse principalr̄ qꝛ erat creditrix ipsius francisci in tanta q̄ntitate ⁊ ēt maiore.attento maxime stupro cōmisso per franciscū cum ipsa vt apparet ex attestationibus testiū cōiuncto.c.i.cū ibi not.extra de adulterijs.⁊ maxie qꝛ steterat q̄busdā annis maritata sine dote.p̄pter q̄ nō libenter videbat a marito suo iuxta.l.fi.C. ad vellcianū.⁊ in aut.de nupt.§.si q̄s enim duxerit vxorem col.iiij.cū si.⁊ q̄tidie a suo marito increpabat q̄ erat sine dote.nā cum ipsa sit satis de bona familia de Bornardo ⁊ fideliter p̄ xij.annos seruierit dicto francisco ēt gubernando pecunias suas.vt appa ret ex processu p̄sumendū ex bn̄ de ipa iuxta.l.q̄ si nolit.§.si manciplū cum his q̄ ibi nota.⁊ maxime per me.ff.de edil.edic.⁊ ideo illud qd̄ fecit subsistē te cā debiti nō soluti in dubio presumendum est q̄ dictam pecuniam acceperit causa sibi satisfaciendi p̄ut ipsa in iudicio dixit.⁊ presertim cū ex attestationibus appareat q̄ ipse francisc⁹ ⁊ eius mr̄ conquerente ipsa Beneuenuta q̄ ibi nō satisfaciebat. Fran.dicebat capias ⁊ tibi soluas vel hm̄oi ꝟba.q̄ lꝫ intelligi debeant ciuili mō tā q̄̄ verba ḡnalia q̄ nō sunt obligatoria vt est gl.in.l.ij.C.in q̄bus causis coloni ⁊ censiti li.xi.⁊ habet in.c.cū venissent extra de consti.⁊ in.l.obligationū substantia.ff.de ac.⁊ ob.⁊ p̄ Lud.⁊ Roma.in ru.de arbitris in.iij.colū. vel q̄ saltem intelligi debeant ciuili modo scꝫ nō frāgendo coffinū vel capsaꝫ ar. l.si cui.ff.de seruitu.tn̄ negari nō pōt q̄ ipsa mulier accepit ea aio vt sibi satisfaceret.vt pꝫ ex p̄dictis ⁊ ex sua confessione ⁊ ex attestationib⁹ ⁊ p̄pterea nō pōt dici furtū qꝛ nō fecit animo furandi sed sibi satisfaciēdi. ¶ Secūda rō ē qꝛ ipsa credidit sibi hoc licer̄ tūqꝫ erat creditrix.tū p̄pter verba Francisci ⁊ matris sue. q̄bus facillime credere potuit ar.gl.notabilis i.l.ticio fun dus.ff.de ɔ̄di.⁊ demon.⁊ maxime i dn̄um ipsius Francisci. Et licꝫ illa verba Francisci ⁊ eius matris non tenderent ad hoc precise vt facto coffino deberet clam pecuniam auferre tn̄ ex quo ipsa credidit sibi hoc licere p̄p̄t dicta verba dato quod sibi hoc non licuisset.sicut licituꝫ sibi nō fuit.vt di xi.s. in p̄mo dubio tn̄ dꝫ furtū commisisse.quia furtum non dicitur sine aio furandi.vt probat insti.vi bonorū raptorum.§.i.ibi nec furti teneri cū q̄ eo dem hoc animo rapuit.⁊ p̄bat in.l.si q̄s vxori.§.si q̄s asinum in fi.ibi furti ita demum teneri si furandi animo id fecisset.ff.de furtis.⁊ probat in.l.si q̄s testm̄.§.fi.ff.ad.l.aq.vbi dꝫ q̄ furti nō tenet ille q̄ dedit alicui dānū nisi animo furti faciendi hoc faceret.quia furtum ⁊ fcm̄.i.ɔ̄ctationē ⁊ animum furādi exigit vt ibi dꝫ. ¶ Sed p̄fecto in casu nostro lꝫ Beneuenuta acceperit dictam pecuniam ⁊ clam ⁊ non recte fecerit.tn̄ ex predictis ⁊ his que in processu continētur iudico ipsam fecisseq̄̄ animo furandi sed sibi satisfaciendi. ⁊ propterea non potest dici ipsam proprie furtuꝫ cōmisisse. Et ad hoc allego

Rofredum beneuentanum in libellis suis iuris ciuilis super constõne diui Marci q̃ est.l.extat.ff.q᷑ metus cā circa fi.vbi dicit multũ notabiliter q᷑ qñ creditor accipit rem debitoris pro sibi satisfaciendo nõ tenet̃ vi bonorum raptorum.qꝛ nec rapinā voluit cõmittere ꝛ forte credidit sibi licere.cũ volũtas ꝛ propositum distinguant malefitia vt.l.q̃ iniurie cā in pri.ff.de furtis. ꝛ eadẽ rõne dico q᷑ dicta Beneuenuta noluit furtũ cõmittere ꝛ credidit forte sibi licere.ꝛ per ꝯñs actione furti non tenet̃. ¶Et ex predictis sequit̃ cessare dubitationem de statuto Brixie sub rub.de pena furis nõ famosi cõmittentis furtũ in quo dr.Si qs fur nõ famosus furtum fecerit pecunie vel rei a li. quinquaginta mezanorũ sup furcis suspendat̃ per gulam ꝛc.qꝛ nõ sumus in casu dicti statuti.ex q̃ Beneuenuta furtum nõ cõmisit nec furti tenet̃. ¶Preterea ẽt si essemus in casu furti.ꝛ Beneuenuta furtũ ṽe cõmisisset ꝛ teneretur pena furti.tñ non teneret̃ pena illius statuti vt furcis debeat suspendi per gulam.qꝛ illud statutũ nõ cõprehendit feminam furtum cõmittentem sed solum masculum tribus rõnibus. ¶Prima est qꝛ qñ masculinũ ꝓfertur a iure qualificatum. Sicut est hoc nomen doctor medicus Religiosus ĩ materia penali nõ ĩcludit̃ femina religiosa vel habens illā qualitatẽ vt in cle. eos.de ꝯsanguinitate ꝛ affi.ꝛ ita intelligit ibi illũ tex.Paulus de liazarijs. ꝛ card.in q̃nta oppositione.ꝛ Dñicus de sancto geminiano in.c.generali de electione in.vj.ꝛ probat̃ in.c.qm̃.§.pe. de simonia.ꝛ de clerico excõi.ministrãte.c.postulastis.§.pe.¶Facit tex.xxvij.q.j.ĩpudic⁹.vbi exp̃mit monachos ꝛ mõachas ꝛ ita tenui in.l.j.ff.de ṽ.si. vbi plenissime vltra océ examinaui.an ꝛ qñ masculinũ gen⁹ cõcipiat femininum hoc tñ recipit dubitationes p.l. quicũqͥ.C.de seruis fugi.que loq̃t de seruo fugitiuo intelligẽdo ipsum etiā in serua fugitiua.de quo me remitto ad ibi no.quia sunt alie sequentes rationes que magis vrgent. ¶Alia ratio est quia qñ adiectiuum ꝯiungitur cum substantiuo masculo tñ vt in hoc exemplo.si quis filius vel seruus vel quicunqͥ laborator.vt in casu nostro. Si quis fur famosus tunc eo casu quo masculinum concipit femininum hoc fit extensione non ex propria significatione s̃m subiectam materiam.vt probatur in.l.quisquis.ꝛ in.l.ꝓnunciatio in prin.ff.de ver.sig.qꝛ talia sunt subiecta qualia predicata demõstrant.vt est tex.cũ gl.in.c.inter dilectos in verbo nequiuissent.ex͂ de fide instru.ꝛ no. glo.in.c.dudum in ṽbo ꝓhibemus de decimis.ꝛ hoc vr̃ fuisse de mente Bar. in.l.j.ff.de verb.sig.quem sequit̃ And. in cle.j.in.ij.q.de elec.ꝛ.d.Dominic⁹. in.ca.generali de elec.in.vj.Et ita tenui in.d.l.j.ff.de verbo.signi. ¶Et iõ cum simus in casu statuti exorbitãtis a iure cõi quia de iure cõi regulariter pro furto quis nõ dꝫ mori vt hr̃ in.l.si fugitiui ꝛ in auꝭ.sed nouo iure.C.de seruis fugi.ꝛ ibi hoc plenissime declaraui.ꝛ tale statutũ sit penale ꝛ ꝯ ius cõmune dꝫ ĩtelligi ĩ casu ꝓprio ꝛ nõ improprio p viam extẽsionis.vt.l.iij.§.j. ff.de nego.ge.ꝛ.l.q̃cquid astringende cum ibi no.ff.de ver.obl.ꝛ no.in.d.l.q̃cunqͥ.ꝛ in.d.l.j.ff.de verbo.signi.ꝛ ibi plene dixi in.ij.q.prin.ꝛ ꝓpterea masculinum non concipit quia in odiosis ꝛ penalibus ꝛ strictis masculinum nõ ꝯcipit femininũ.vt est casus notabilis in.l.j.§.quare.ff.de ventre in possessione mittendo.ꝛ ita no.Lud.de ro.l.l.ij. ĩ prin.in.ij.col.in fi.ff.de ṽ.ob.¶Tertia rõ est.qꝛ qñ masculinũ genus profertur a lege vel statuto in materia differenti q̃ nõ ꝯuenit vtriqͥ serui sed solum masculino tunc masculinum non ꝯtinet femininũ vt no.per Pau.de lia. ꝛ Dñicum in.c.generali de elec.in.vj. ꝛ Card.in cle.j.in.ij.q.ad fi.de elec. et dixi in.l.j.in.j.q.in.ij.fallentia. ¶Et põt esse rõ qꝛ actus agentium debent operari in patiente bene disposito s̃ꝫ phm.Sed in casu nostro statutum loquens in masculino de fure non famoso vt furca suspendat̃ nõ cõuenit nature mulieris neqͥ eius serui qꝛ mulie-

Che ve portero el ballo tla zappa da sepelirlo. dicatur dedisse auxilium et fauorem. z ita teneat de homicidio.

Consi.xxvij.

In christi nomine. Requisit⁹ extiti magnifice ac generose ptor ego Bartholameus Cepola de Verona iuris vtriusq doctor a secretario vestro vt processum quendam per magnificentiam vestram confectum ꝯ Angelū. q. zilij de sancto zenone super morte cuiusdā mendici incogniti occisi iam. xxx. annis viderem z examinare cum tribus statutis Taruisij. vno de auxilio z fauore prestitis malefactorib⁹. Alio de homicidijs z eorum penis. Tertio de reformatiōe statuti loquētis de homicidijs. Ac deinde qd iuris sit z qua pena dict⁹ Angel⁹ debeat puniri vobis consulerem. Ego aūt intelligēs hanc causam nedum maximi ponderis eē. qr de vita aut morte hois agit. sz etiā multū dubitabilem. volui prius dcm̄ processum cum predictis statutis diligenter examinare. z oīa q̄ ad hāc rē ptinent quātū in me fuit cuz matura deliberatiōe discutere. vt iusticie primū ac deinde vr̄e reqsitioni z volūtati satisfacerē. ¶ Ex oibus sepe z sepi⁹ diligentissime cōsideratis. p clariori intelligentia decreui in primis cōfessionē dicti Angeli summatim hic exprimere z ex ea dubia quedaz elicere ac postremo sup illis qd iuris sit consulere. ¶ Confessio Ang. est breuit in hec vba. qdā mendicus incognitus qdā sero iam. xxx. annis venerat ad domū zilij pr̄is z pauli eius fratris causa ibi dormiendi illa nocte z dum. dci zilius z Paulus fratres domū redijssent. repierūt illū mendicū dormientem super vna bancha et irati qr ille mendicus fuisset in domo retentus expulerunt ipsum de domo. Cui expulsioni interuenit dictus Angelus. q̄ de ea non ꝯtentus sup via publica añ portā cultiui pcussit ipm mendicū super capite cum hasta ferrata cū sanguine. z in schena de spontono sine sāguine. Quo facto audito. clamore dci mendici vulnerati dicentis qd iret ad accusandū eos. tūc dicti Paulus z zilius z Paulus in pr̄ia dci Angeli deliberauerunt occidere ipsum pcussum ne iret ad accusandum eos de dictis pcussionib⁹. z voluerūt qr ipse Angelus iret cū eis ad occidendū eū sz ipse recusauit. Sz tñ dederūt ordinē cū dicto Angelo. qr ipsi irent ad occidendū sed qr ipse Angelus deberet portare badile z zaponum secum pro sepeliendo ipm quia mitterent p eo z sic ipse Angelus dixit. ande amazarlo cū dio che li portaro el badile z el zapō. Et his dictis pdicti zilius z paul⁹ interfecerunt dictū mendicū. z miserūt famulū ad ipm angelum vt portaret badile z zeponum. z ita ipse portauit et ipse Angelus z Paulus fecerunt vnā fouea in quodā monticello zilio custodiente cadauer z facta fouea sup vna scala portauerūt cadauer z sepelierūt zc. ¶ Ex ista confessione duo sunt examinanda. ¶ Primū est an dict⁹ Angelus per predicta dicatur dedisse auxiliū consiliū vel fauorē dicto homicidio. ¶ Secundū qua pena dict⁹ Angelus debeat puniri attētis dictis tribus statutis Taruisij. ¶ In Christi nomine z inuocata spirit⁹ sancti gratia. ¶ Circa primū claruz est qr ꝯsiliū non dedit dict⁹ Angel⁹ predicto maleficio. naz ꝯsiliū dare vr̄ q̄ persuadet z impellit atqz instruit ꝯsilio ad maleficium faciēdū. vt est tex. i. l. in furti. §. ꝯsiliū z ibi Bar. i fi. ff. de furtis. z inst. de oblig. q̄ ex delicto nascunt. §. ope. in fi. ¶ Item omnis actus qui fit verbis tantum z fit gratia facientis non consulentis seu instruentis. dicit etiā consilium. vt probatur in. d. §. consilium fm Bar. in. l. non solum. §. si; mādato ad fi. ff. de iniurijs. ex quo ibi infert qr non est differentia inter persuasionem et consilium z instigationem z instructionem z similia. Et iō cōsulere. d; ille qui verbo suadet. vt no. Bal. in. l. j. ad finez. j. col. C. de ser. fugi. Et per Jo. de ana. i. c. cōtinētia ex̄ de cleri

rico peussore. Et hoc intelligendo de ꝯsilio ad malefaciẽdũ. sicut capitur i casu nostro. nõ aũt de dolo. q̃ etiã cõsilium dicitur. vt. l. sepe in fi. ibi Bar. ff. de verboꝝ significatione. Item consiliũ etiã dare dr maleficio. qui ostendit vtilitatem ꝓuenientem ex illo. vt no. Inno. in. c. ad audientiã extra de homicidijs. ⁊ Io. an. in. c. felicis. in verbo ꝯsilium de penis lib. vj. in nouella. Sed dictus Angelus nõ persuasit neqꝫ ipulit aut istruxit suis ꝟbis dictos ꝯsilium ⁊ Paulũ ad dictũ homicidiũ ꝯmittendũ neqꝫ ostẽdit aliqꝫ vtilitatẽ ex eo maleficio ꝓuenientem. vt pꝫ ex his que in sua ꝯfessiõe ꝯtinent̃. ꝗ̃ de cõsilio nõ tenet̃ neqꝫ de iure cõi. neqꝫ ex forma p̃dicti tertij statuti de reformatiõe statuti ⁊c. In q̃ fit mẽtio de dante ꝯsiliũ auxiliũ vel fauorẽ. ¶ De auxilio ⁊ fauore est mai⁹ dubiũ. Nã fauere seu fauorẽ p̃stare est laudare factũ. qꝛ in laudatione facti dicimus fauorem impendi. vt no. Io. an. ꝺm abba. i c. nup in ꝟbo fauorẽ. extra d̃ sen. excõ. Sed hanc laudationẽ non fecit dict⁹ Angelus. ergo fauorẽ ex hoc capite p̃stitisse non vr̃. ¶ In ꝯtrium facit qꝛ illi dicunt̃ fautores ⁊ fauere q̃ criminosis prestant aliqd alimonie. ⁊ q̃ ꝓcurant aliqua p q̃ uiberent̃ criminosi. vl̃ subministrant aliqua. xxiij. q. iiij. est iniusta. ⁊. l. pignore. §. fi. ff. d̃ fur. vt no. archi. de hrti. c. ij. lib. vj. ⁊ car. flo. zab. in cle. j. in prin. in. xvij. q. de so. cõpe. et qs dicat̃ dare fauorem ponit̃ ẽt p gl. Io. an. ord. in cle. j. si qs suadẽte de penis. sed dictus Ang. vr̃ ministrasse aliqua pro dicto maleficio scꝫ vt occisus sepeliat̃ ⁊ occultet̃ ergo vr̃ fauorẽ p̃stitisse. In hoc puto esse dicendũ idẽ qd̃ de auxilio statim dicam. ¶ Uñ videndũ est nũqd dicat̃ dedisse auxiliũ seu opem. d. homici. ita ꝙ puniri debeat tãqꝫ p̃stãs opẽ seu auxiliũ malefi. ¶ Et vr̃ ꝙ non qꝛ nec añ maleficiũ p̃stiit opem nec in ipso maleficio sed solum interuenit post maleficium seu homicidium completum ad ipsum occisum sepeliendum. vt probatur in. l. in furti. §. opẽ. ꝟ. opẽ. ff. de furtis. nam ille actus sepeliẽdi fuit potius ad celandũ crimen ꝙ̃ ad ipsum crimen cõmittendũ ergo nõ vr̃ p̃stitisse auxiliũ d. homicidio vt ibi. Et ita no. determinat bar. quẽ seq̈tur Ang. in. d. l. in furti. ff. de fur. dicẽs istud esse veꝝ lꝫ viderit assessores punire tales tanqꝫ p̃stantes opẽ. ar. l. raptores. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ idem tꝫ ipse Bar. in. l. si qs i grauis. §. si qsqꝫ. ff. ad silania. ¶ In ꝯtiũ vr̃ qd̃ no. idem Bar. in. d. l. in furti. añ fi. ff. de furtis. vbi dicit p̃dicta esse vera nisi p̃cessisset ꝯsiliũ añ puta facias qꝛ adiuuabo te ad euadendũ. qꝛ tũc illa spes data est auxiliũ ad cõmittendũ maleficiũ vt ibi. Et idẽ no. ⁊ sequitur Ang. de are. in suo trac. maleficioꝝ. in glo. in ver. dicto maleficio semp assistit in. iiij. col. sed in casu nr̃o precessit ꝯsiliũ qꝛ dictum fuit p ꝯsiliũ ⁊ Paulũ ipsi angelo occidemus ipsum ⁊ tu veniens cũ zappa ⁊ badillis ⁊ ipse Angelus r̄ndit ite ad occidendũ cũ dño ego postea veniaꝫ. Et ex his videt̃ ꝙ tam de iure cõi ꝙ̃ etiã ex forma statutoꝝ Taruisij dictus Angelus debeat puniri tanqꝫ prestans fauorem ⁊ auxilium dicto homicidio tenẽdo opinionem Bar. ꝙ prestans opem seu auxilium teneatur eadem que tenetur pricipalis occidens vel aliter delinquens. vt no. Bart. in. l. is q̃ opẽ. ff. de furtis. ¶ Sꝫ tñ his nõ obstãtibus teneo ꝙ. d. Ang. nõ teneat̃ eadẽ pena. s. mortis qua tenent̃. d. ꝯsili⁹ ⁊ pau. occisores. nec de iure cõi. neqꝫ ex forma p̃dictoꝝ statutoꝝ Taruisij. Et primo de iure cõi ꝙ nõ teneat̃ pari pena probat̃. Nam ꝺm veram opiniõẽ etiã p̃stans opem seu auxiliũ maleficio nõ tenet̃ eadem pena qua principalis delinquens tenet̃. sed miniori. nisi vbi p̃statio opis ⁊ auxilij det cãm maleficij qꝛ tunc prestans opem seu auxilium ⁊ faciens pari pena puniuntur. vt. l. nihil interest. ff. ad. l. cor. de sicca. ¶ Et istam opi. tꝫ. d. Bart. de sali. in. l. j. vbi hoc plene examinat. C. de rap. virgi. dicens ꝙ ista opi. fuit Dyni et pluriũ alioꝝ doctoꝝ q̃ deliberate in. q. facti sic habuerũt cõsulere. Et dicit ibi Sa

li. q indices seruantes contrarium faciunt ꝯ ius diuinum & humanum & proprias animas occidunt. & ideo eorum snia non est est tenenda ar. l. rē non nouam circa medium. C. de iudi. & c. ne innitaris. extra de consti. sed. d. Ange. quãtũcunq diceret pstitisse opes vel auxilium. d. homici. tñ non dedit causam. d. malefi. nam dare causam malefi. dr puta q gladiũ furioso dedit vt se occideret vel alium. vt dicit gloss. in. d. l. nihil interest. ¶ Item si ali⁹ tenuit ali⁹ interemit ille q tenuit dr quasi mortis cãm prebuisse vt est tex. in. l. Item mella. §. si alius. ff. ad. l. acquil. ¶ Item q manib⁹ vel corpore prebuit cãm mortis. vt est tex. cum glo. in verbo quolibet in. l. ita vulneratus in pn. eo. ti. ¶ Item q ꝯsilium pceptum vel operam vel suggestionē adhibuit ad malefi. cõmittendum. vt est tex. cũ gl. notabili in. c. de cetero extra de homici. & probat. l. d. l. si qs viduam. & ibi ēt no. vnde cum ipse Ang. non fecerit aliquid de pdictis. vt ex eius ꝯfessiõe apparet. seqt q ipse non dr prestitisse cãm homicidio ergo lz etiã diceret pstitisse auxiliũ vel fauorē. nihilomin⁹ non dz puniri eadem pena qua ipsi occisores sz mitiori. ¶ Preterea illa regula q dicit q cõmittentes delictũ & ei auxilium, vel fauorem pstantes tenent eadem pena. intelligit qñ est auxiliũ nõ nudum seu fauor nudus. Secus si esset simplex & nudus fauor seu, simplex &, nudum auxilium. q est qñ delictum non auget. qr tunc arbitrio iudicis esset puniend⁹ pstans auxilium vel fauorem etiam nõ eadē pena qua ipe cõmittens delictum puniri dz. vt pbat in. c. felicis in prin. cõiuncto. §. illo. de penis. li. vi. & ibi hoc no. glo. parua in vbo fautorē. & ibi ēt p⁹ Do. de sancto geminia. & ita etiã no. & sequit Ange. l. d. l. in furti. ff. de fur. ¶ Sed in casu nostro vr esse simplex fauor seu auxiliuz nudũ. qr p ipm nõ auget delictũ. ergo d. Ang. q ipsuz pstitit maxime post delictũ cõsumatũ non dz puniri eadem pena qua ipsi occisores sz mitiori arbitrio iudicis. ¶ Alia rõne moueor etiã ad id ꝯcludēdum. qr possibile & verisimile est q pp illam pmissionē de portãdo zappam & badile ad faciendũ foueã induxerit occisores ad occidendũ vel eis dederit spē que dr auxiliũ. vt dicit Bal. de illo q promisit adiuuare ad euadendum in. d. l. in furti. Et est potius quedã psumptio q̃ probatio. qr possibile est etiã q pp illam pmissionem illi occisores non fuerint inducti ad illud homicidiũ. nec in ille spez aliq̃ nõ posuerint. qr etiã si non promisisset oino homicidiũ illud cõmisissent. ¶ Et ideo cum dictus Angel⁹ veniat puniend⁹ ex dicta psumptione q est ꝯ eum. quãtũcunq esset violenta nõ dz ad mortē ꝯdēnari qr vbicũq qs deberet ad mortē condēnari vbi vere ꝯstaret de delicto. si non ꝯstat nisi per psumptiones etiã violentas dz miti⁹ puniri. vt pbat in. c. afferte extra de psum. & hec fuit elegans doctrina Jun. & doc. in. c. qr verisimile. eo. ti. q̃ sequtur dñs Anto. de bu. & doc. in. d. c. afferte. ¶ Postremo ad idem dicendũ me mouet illa vulgaris regula. que dicit melius est nocentem absoluere q̃ innocētem condēnare vt. l. absentē in pn. ff. de penis. & loquor de innocētia respectu mortis. ¶ Et maxime cum in casu nostro constet q dict⁹ Angel⁹ nõ habuit animum occidēdi dictum mendicum nec ipsi homicidio assistendi etiã req̃situs ad hoc. Nam dum pr̃ su⁹ Julius & Paulus occisores req̃siuissent eũ vt vellet cum eis ire ad occidendum dictum mendicum recusauit neq ire voluit. vt in ei⁹ cõfessione apparet q̃ res pfecto dz iudicantē mouere ad penã minuendã ita q non puniat eadē pena q̃ puniri debent occisores. qr negari nõ põt q min⁹ deliqt q̃ ipsi occisores ergo min⁹ dz puniri qr pena, debz cõmensurari cũ delicto vt ille q minus deliquit minus puniatur. vt. l. j. C. de his q latro. asse. & l. miles. §. mulier. ff. de adul. & l. diu⁹. la. ij. ff. de fal. ¶ Et eandē ꝯclusionē teneo ēt stantibus dictis duobus statutis dicentibus q pbentes ꝯsiliũ auxiliũ vel fauorē maleficio puniant eadē pena q cõ

mittētes maleficium.ꝛ tanꝗ̄ committentes ipm.q: dico q̄ illa statuta ex q̄ loquunt simplr de pstantibus ꝯsiliuz auxilium vel fauorē debent interpretari fm ius cōe.l.ij.C.de noxalib⁹ no. l.l.fi.§.in cōputatione.C.de iure deli. cū simi.Ut teneāt eadē in casib⁹ i qb⁹ de iure cōi teneret pena.ꝛ ita no.singulr Saly.in.l.j.C.de raptu virginuz vez si dedissent cām mortis.ꝛ q̄ñ non esset nudum auxiliuz vel cōsiliū.ꝛ q̄ñ ꝯstaret expresse non p psumptiōes de dicto ꝯsilio.auxilio vl fauore. ¶ Sec⁹ si nō dedissent cām mortis vel esset cōsiliū vel auxilium nudū ꝛ pbaretur p psumptiones etiā violētas sicut videtur esse in casu nostro quia tunc mittori pena puniendi sunt vt supra dixi. ¶ Sed si statutum diceret puniatur ea dē pena q̄ maleficio quomodocūq̄ vl quācūq̄ opem seu auxiliuz pstiterint tūc q: verba si sunt simplicia s3 generalia standum esset generalit atti verboꝝ de q̄libet pstante opē seu auxiliū quomodocūq̄.Ex q̄ lex est certa quātūcūq̄ dura.vt.l.pspexit.ff.q̄ ꝛ a qb⁹ ꝛ.l.j.§.is q̄ nauē.ff. d' exercitoria.ꝛ ita eleganter no.Saly.i.d.l.j.C.de raptu virgi.s3 statuta p̄dicta nō ita loquūt generaliter.s3 simplr.ꝫ debēt intelligi fm ius cōe.vt.s.dixi. ¶ Concludo itaq̄ ex p̄dictis Magnifice ptor q̄ in hac cā pena mortis nō est ipōnēda dicto Angelo.s3 minor arbitrio iudicis. ꝛ ego arbitror q̄ pro toto suo excessu pena amputatiōis man⁹ dextra seu i qna.plurimū potest puniatur.ꝛ q̄ bāniatur de terra vestra asuli ꝛ eius districtu.ꝛc.

¶ An homicidium dicatur factuz ad offensam vel defensam.et an vulnus sit mortale vel non.

Consi.xxviij.

In christi nomine. Ac luocata' spūsctī grā Magr Jacob⁹ marangon⁹ de Padua denunciatus p caput centenarij sancti Laurentij q̄ vulnerauerat Gabrielē perusinū vno vulnere in manu sinistra ,cū ense de taleo cū sanguis effusione. ex quo vulnere mortu⁹ est.fuit de anno .M. cccclxiij.bannitus de Padua ꝛ de paduano districtu ꝛ in libris ducentis ꝛ ad inquirendum. Deinde anno isto. Mcccclxiiij.dictus magr̄ Jacobus se p̄ntauit ad carceres cōis Padue causa se excusandi a dicta denūcia ꝛ banno.Et produxit defensionē suā cū pluribus capitulis.ꝛ testes sup eis examinari fecit. ¶ Nūc querit an stantibus defensionibus ꝛ attestationibus suis debeat absolui.an ꝓo possit ꝯ eū inqri ꝛ procedi. ¶ Et pro huius questionis declaratione duo sunt pncipaliter examinanda. ¶ Primuz est an dictus Jacobus q̄ dr̄ vulnerasse dictum Gabrielē illud vulnus si fecit . fecerit ad sui defensionē vel ad offensaz. Secundū posito q̄ fecerit ad offensam et nō ad defensionē.an illd vuln⁹ fuerit mortale vel nō. ¶ Circa primū dubiū vr̄ prima facie dōm esse dictum Jacobū illd vulnus fecisse ad offensaz ꝛ nō ad sui defensionē. ¶ Qd sic pbari pōt q̄ñ non apparet quis primo in rixa pcusserit.tūc presumit culpa in eo q̄ puocauit ad rixā.l.j.§.cū arietes.ff.si q̄drup.pau.fecis.di. Et ibi hoc no.flo.et idē no.Barto.in.l. si ex plagijs.§.tabernari⁹.ff.ad.l.aquil. ¶ Sed in casu nr̄o dictus Jacobus prouocauit dictū Gabrielē ad rixā.q: eadē die p horaz ā.dum dictus Gabriel minaret sibi. dixit Jacob⁹ i fina a vna hora e andaro a'san Jacomo se tu vora niēte aspetami li.vt apparet ex denūcia facta p Bartholameū.q.berti caput centenarij sancti Laurentij q̄ fuit ꝯfessata per Marinū a facto eius procuratorē nec apparet quis eorum primo percusserit.Ergo in dubio dictus Jacobus q̄ dicitur percussisse dictum Gabrielem. presumitur fuisse in culpa ꝛ dictā percussionem causa offendi ꝛ non defendendi fecisse. ¶ Secundo videtur probari per Blasium io.de malado . qui examinatus et interrogatus dixit q̄ per ea que vidit iudicat quod adme-

nationes q̄ fiebāt p dictos gabrielem et Jacobū fiebāt ad offensionē et defensam. ¶Tertio hoc vr̄ probari q: qn̄ quis potest aufugere et nō aufugit et vulnerat aliquē nō dr̄ vulnerasse ad defensionē sui sed ad offensionē vulnerati et no.per doc.in.l.j.C.vn̄ vi. Sed dict⁹ Jacobus expectatus in via a dcō Gabriele potuit aufugere q: acclamatus fuit post dcm̄ Jaco.non ande maistro Jacomo.non ande maistro Jacomo. sed tn̄ noluit per hoc cessare ab itinere suo sed iuit obuiam dicto Gabrieli expectanti eū.vt deponit dictus Blasi⁹ de lo.maiado ꝫ ꝛc. ¶Quarto q: offēsor in dubio nō p̄sumitur defensor.nisi hoc pbet̄ vt no.Jo.an.in.c. significasti de peni.et remissio.et Bald.in.c.j.in priu.in.iij.col.in ver.vitam suam defendendo in ti.de pace tenenda in vsibus feudoꝝ.Idem Bal.in.l.vt vim.in pe.col.ver.et no.ꝙ ille q̄ percutit̄.ff.de iust.et iure. ¶Sed his nō obstantibus ꝯtrarium est.de iure verius.vez ꝙ dictus Jacobus si vulnerauit dictuz Gabrielem presumit̄ vulnerasse ad sui defensionem tm̄.et nō ad offensam qd̄ pbat̄ pluribus modis. ¶Et primo qn̄ duo se percusserunt in rixa in dubio aggrediens vel prouocās cū armis presumitur fuisse in dolo vel culpa.et aggressus vel prouocatus p̄sumit̄ percussisse animo se tm̄ defendi et nō offendēdi vt pbatur in.l.j.§.cuz arietes.et ibi doc.ff.si quadrupes paup. fecis.dica. facit.l.qm̄ multa facinora.C.ad legez iul.de vi.et ꝙ ibi no.p Cyn.q̄ dicit per illa iura q' qn̄.ex rixa inter duos inita maleficiū accidit.in dubio illud iputatur aggressori et non aggresso et pōt esse rō quare ꝯ aggredientē vel prouocantem cū armis p̄sumit̄ fm̄ flo.in l.sciam.§.q̄ cum aliter.ff.ad.l.aqui.q: in ipso p̄sumit̄ dolus alias .n.si dolus non p̄sumeret̄ oporteret p̄sumi ipsum esse furiosum vel fatuū qd̄ in homine nō presumit̄ nisi pbetur.l.nec codicillos.C.de codicillis et.c.fi.de succes.ab intestato. ¶Itē rō quare nō p̄sumitur ꝯ puocatū vel aggressum cū armis pōt esse fm̄ flo.in.d.§.cū arietes q: insultans vel aggrediēs puocat insultatum ad iracūdiā.et sic ꝙ insultatus tacit vr̄ facere calore iracūdie vn̄ nō imputat̄ sibi.l.q̄cq̄d calore.ff.de reg.iu. l.gracus.C.de adul.l.si adulteriū cuz incestu.§.iperator.ff.de adul.et.ij.q.iij. si quis iratus. ¶Et iō p̄sumit̄ insultatus aggressus vel puocatus cum armis sp fecisse ad sui defensionē vt.d. l.j.§.cū arietes.et.l.si ex plagys.§.tabernari⁹.ff.ad.l.aql.et ita not.Bart.et flo.et ēt in.d.§.cū arietes. ¶Sed in casu nr̄o dictus Jaco.fuit aggressus siue insultatus et puocat⁹ ad rixā cū armis a dcō Gabriele vt statiz ondā ꝫ p̄sumitur ipz Gabrielem vulnerasse si eū vulnerauit ad sui defensionez nō aūt ad offensaz seu vindictā. ¶Qd̄ aūt dict⁹ Jacobus fuerit aggressus et puocatus cū armis ad rixaz a dcō Gabriele pbatur ex pluribꝰ. ¶Prio q: dict⁹ Gabriel p̄uenit dcm̄ Jacobū i itinere. et stetit Gabriel i medio vie publice expectādo cū ense seu squarcina dcm̄ Jacobū q̄ ibat ad scm̄ Jacobū vt dixit blasius Jo.de.maledo.et Bartholame⁹ dict⁹ miolus circa principiū sue.depositiois ꝙ est signū euidēs ꝙ habebat malum animū offendēdi et aggrediēdi ipsum Jacobū ar.l.is q̄ cū telo.C.d. siccarijs et.l.j.in pn̄.ibi cū tello ambulauerit.ff. eo.et inst.de pub.iudi.§.Itē lex corne. pbat̄ in.l.iij.§.si q̄s aūt vi sis.ibi q̄ alibi tendebāt et ibi sed alio tendebant a ꝯrio sensu.ff.de vi et vi arma. ¶Scd̄o q: prius dictus Gabriel antē esset i loco in q̄ expectabat dictū Jacobū extraxit squarcinā suā illā aspiciādo vt dicit idē blasi⁹ circa p̄ncipiū sue attestationis ꝙ similiter est signū ꝙ volebat aggredi dictum.Jacobum ex quo immediate post se posuit in medio vie publice ad.expectandum eum.et sic se quodammodo per dictaz euaginationem.et squarcine inspectionem dicitur se aptasse et prepasse ad aggressuram et delictum perpetrandum et propterea in eo presumitur fuisse malus animus vt probat̄ in.l.iij.§.vi possidere ibi aut q̄ in hoc ipsum aptatus et p̄parat⁹ veniat ꝛc.ff.de vi et vi armata.

¶ Tertio q: dict⁹ gabriel pparauerat sibi zorniã circũcirca brachium vt de ponit idẽ testis. ⁊ Gabrin⁹ filius ser Petri trabachini ⁊ Bartholame⁹ dictus miol⁹ q̄ est eui dẽtissimũ signũ rixari volẽtis est em̄ rixe future pparatio vt de se patet. ⁊ iõ in eo dol⁹ p̃sumit. vt. d. l. iij. §. vi possidere. ¶ Quarto q: dict⁹ Gabriel habẽs clamidẽ reuolutã circa brachiũ. ⁊ cũ ense euaginato cepit venire versus dictũ magistrũ Jacobũ. vt deponũt dicti Gabrin⁹. ⁊ Barthol. dict⁹ miol⁹ ex qb⁹ apparet q̄ Gabriel fuit ille q̄ puocauit ⁊ Jacob⁹ fuit puocat⁹ ad dictã rixã tũ pp̄ter clamidem reuolutã circa brachiũ vt dixi. tũ propter ensem euaginatũ q: in euaginante ensem est p̃sumptio. vt dicit flo. in l. sciente. §. q̄ cũ alr. ff. ad. l. acq. nemi nẽ. em̄ inuenies. vt dicit Bal. in cõsilio suo. lxxxij. qd̃ incipit qdã isultat⁹ quez arma euaginata seu gladi⁹ euaginatus nõ terreat. l. iij. §. q̄ armati. ff. de vi ⁊ vi armata. ⁊ maxime qñ gladi⁹ est in manib⁹ audacis ⁊ rixosi sicut erat dictus Gabriel vt testes dñt p not. in. l. j. C. vñ vi. ¶ Tũ et ppter hoc q: gabriel veniebat ↄtra ipm̄ Jacobũ cũ deõ ense euaginato. ⁊ brachio clamide inuoluto per tex. in. l. si qs pcussorẽ. C. ad. l. corne. de sicca. vbi hoc pbatur aperte. Dicit̄ em̄ ibi. Si quis percussorem ad se venientẽ gladio repulit nõ tenet̄ homicida q: d̃fensor ppꝛie salutis videt̄ in nullo peccasse. ¶ Quinto q: dict⁹ Gabriel icepit admenare cũ vna squarcina euaginata cõtra ipsum Jacobũ vt deponit Gabrin⁹ pdict⁹ circa pncipiũ sue testificatiõis ibi cepit cõtra eum admenare ⁊ dict⁹ Miol⁹ per quam admenationẽ dict⁹ Jacob⁹ verisimiliter debuit timere ⁊ terreri. vt est tex. in. l. item apd̄ labeonẽ. §. j. ibi man⁹ aduersus eũ leuate sepe territus quasi vapulaturus. ff. de iniurijs ⁊ pptera nõ debuit Jacobus expectare q̄ eum percutiat sufficit enim terror armorum ⁊ iactatio percussionis. vt est glo. notabilis in. l. j. in glo. magna. ante fi. ibi. Tu dic q̄ sufficit terror armoꝝ vel iactatio pcussiõis. C. vnde vi ⁊ ibi p bartol. qui hoc tenet per. l. iij. §. armati. ff. de vi ⁊ vi arma. dicens q̄ quis nõ debet expectare q̄ prius percutiat̄. dũ tamen precedant signa ⁊ actus q̄ ille intendebat offendere sed hic precedebant predicta signa et predicti actus. scilicet expectatio ensis inspecto clamidis ad brachiuz inuolutio progressio versus Jacobum ensis euaginatio ⁊ admenatio que sunt signa euidentissima q̄ intendebat Gabriel Jacobũ offendere ergo licitum fuit Jacobo non expectare q̄ percuteret̄. ⁊ Gabrielem percutere quia diceret̄ hec ad sui defensionẽ fecisse. imo plus ex processu nõ apparet q̄ Jacob⁹ primo percusserit dictũ Gabrielẽ imo poti⁹ ex dictis testiũ apparet ↄtrariuz. ¶ Sexto q̄litas armoꝝ ipsius Gabrielis. s. squarcina inducit etiã excusationẽ Jacobi. Naz ensis siue squarcina nõ solet inferre leuem plagã. vt in. c. significasti in fi. extra. de homi. ⁊ ideo dicit Bal. in palle gato ↄsilio q̄ hm̃õi qualitas armoꝝ. ostẽdit q̄ qs nõ põt se tueri a morte vel graui offensa. ⁊ sic q̄ est in periculo et discrimine vite sue cõstitut⁹ ⁊ maxime qñ est in manib⁹ robusti ⁊ audacis et rixosi sicut erat dict⁹ Gabriel. ¶ Septimo q: qñ Gabriel incepit admenare ↄ Jacobũ ipse Jacob⁹ admenabat cõtra ipm̄ semp se retrahẽdo. Et ideo dicit Bartholame⁹ dict⁹ miol⁹ ad finẽ prime faciei dicti sui ac pꝛe finez sue attestatiõis qd̃ retrahere se est signuz q̄ nõ habebat animũ pncipalr̄ occidẽdi vel vulnerãdi sed potius se defendẽdi ⁊ q̄ ipse Ja. poti⁹ fuit puocat⁹ q̄ puocãs. Juxta not. in. l. j. C. vñ vi ⁊ in l. ut vim. ff. de iusti. ⁊ iur. ¶ Octauo q: dict⁹ Gabriel erat audacior fortior ⁊ magis perit⁹ in scrimia. vt dñt oẽs testes iõ in dubio p̃sumit̄ ↄ eũ q̄ fuerit ille q̄ puocauit rixã ⁊ fuerit aggressus ipm̄ Jacobũ. Nam vt dicit Ray. quẽ seqtur Flo. in. l. j. §. cũ arietes. ff. si quadru. pau. fecis. di. debet inspici qs sit fortior. vt ille dicatur in dubio aliũ prouocasse. arg. l. non omnis. §. a barbaris. ff. de re mil. ¶ Et si dicat̄ si erat Gabriel fortior q̃o fuit occisus. Re

spondet q̄ q̃tū ad vulnera illata fuerit fortior Gabriel ⁊ suā fortitudinem ⁊ audaciā ostēdit q̄r pcussit dictū Jacobum duobus vulneribus super capite adeo q̄ Jacobus cecidit in fossatū ⁊ eū interfecisset nisi fuissent intermediatores. vt dicunt testes. ⁊ ipse Gabriel nō remāsit vulneratus nisi in digito manus sinistre. ⁊ nō letaliter vt dicet in sequēti dubio. ¶ Nono q̄r pbatū est p testes q̄ dictus gabriel erat rixosus. vñ p̄sumit q̄ ad rixā Jacobū puocauerit. vt tz Cardi. zab. fm Math. in cle. j. in. xxiij. q. de homicidio. vbi dicit q̄ si duo inueniunt mutilati. nec apparet q̄s fecerit ad tutelā dz distigui q̄s eo⸗ sit magis rixosus q̄r ꝯ illū p̄sumit. Nā ⁊ alias attēdit consuetudo alicuius. ff. de pig. act. l. vniuerso⸗. ⁊. l. q̄ semisses. ff. de vsur. ⁊. l. nō ois. §. a barbaris. ff. de re mili. ⁊. c. illo vos de pigno. cū si. ¶ Decimo ⁊ vltimo hoc apparet ab effectu. Nā dictus Gabriel vulnerauit ad mortē pluribus vulneribus dictū Jacobū ⁊ fecit eū cadere in vnū fossatū ⁊ eū occidissent tūc si nō fuisset intermediatū. ⁊ ipse Gabriel solum remansit lesus in vno digito. ⁊ sic Gabriel superauit Jacobū in rixa vñ ab effectu apparet q̄ Gabriel prouocauit ⁊ habebat animū occidēdi dictū Jacobum. q̄r exitus acta probat. vt. l. rē nō nouam. §. fi. ad fi. C. de iudi. ⁊ no. Bal. in. c. j. in prin. in. vj. q in titu. q̄b. modis feud. amittant. Et io dicit etiā Flo. in. l. j. §. cū arietes. q̄ in dubio ille q̄ superat q̄ñdi cād⁹ est aggressor nisi pbetur ꝯtrariū ar. l. j. C. de sicca. ¶ Et maxime hoc est ve⸗ in casu nr̄o ex quo extant alia signa de q̄bus. s̄. dixi. ¶ Vñ ex his cōcludo q̄ si dictus Jacobus vulnerauit dictū Gabrielē in digito manus sinistre. Judicādū est q̃ illud fecerit puocatus a ie se defendendi. ⁊ nō ad vindictam vel offensam. ¶ Nec ob. s̄. in cōtrariū deducta. ¶ Et primo dum dixi q̄ Jacobus puocauit v̄bis dictū gabrielē. dicēdo in finē a vna hora andaro a sancto Jacomo se tu vora niēte aspectime. q̄r illa v̄ba nō iducūt puocationē ad rixā icōtinēti. Uel pōt dici q̄ illō pcederit in dubio vbi nō extarēt alia signa vel idicia manifesta ꝯtra. per q̄ tollat illud solū simplex idicium. q̄r si vna p̄sumptio tollit aliā vt. l. nō solū. §. de vno. ff. de ritu nup. ⁊. c. lr̄as d̄ presump. multomagis decē p̄sumptiões ⁊ vrgētes de q̄b⁹ prime dixi debēt illā p̄sumptionē tollere maxime q̄r expsse cōstat de aggressura ⁊ puocatiōe facta cū armis p dictū Gabrielē: vt. s̄. dixi. ¶ Et p hoc ptz q̄ nō obst. fm argu. vez q̄ vn⁹ testis dixerit q̄ faciebāt ad menatiōes ad offensam vel defensā q̄r ꝯtriū apparet ex p̄dictis. ¶ Itē non obstat dū dr̄ q̄ ex quo Jacobus potuit aufugere vr̄ fecisse ad offensam q̄r respōdet q̄ imo hoc nō est ve⸗ q̄ sciuerit Gabrielē expectātē lz blasius hoc dixerit. q̄r lz dicat q̄ potuerit eū videre ⁊ acclamātes audire tñ possibile est ꝯtriū. vñ nō pbat hoc esse ⁊c. l. nō hoc. C. vñ cogna. ⁊. l. neq̄ natales. C. de proba. ¶ Et posito q̄ audiuisset. ⁊ vidisset tñ nō seq̄tur q̄ potuisset aufugere cōmode sine piculo. Jmmo est pbatū ꝯtriū p gabunū q̄ dixit iterrogatus q̄ Jacobus nō potuisset aufugere sine magno piculo si dictus Gabriel voluisset eū sequi. q̄r ipse Gabriel iudicio ipsius testis erat velocior in currēdo q̃ sit ipe Jaco. ¶ Preterea ēt si potuisset aufugere sine piculo. tñ si nō aufugit. ⁊ noluit dimittere iter suū pp̄ter hoc non est in culpa. si primo insultatus in rixa ipsum isultātē pcussit. vt no. Bar. ⁊ docto. ⁊ maxime Saly. in. l. j. C. vnde vi. ⁊ Bal. in. l. vt vim. ff. de iust. ⁊ iu. ⁊ Ant. de bu. in. c. olim in. xvij. col. extra de rest. spo. ¶ Itē nō obst. dū dr̄ q̄ in dubio offensor nō p̄sumit defensor. q̄r illud pcedit vbi nō extāt alia signa ⁊ argumēta in ꝯtriū. Sed hic extant plura. vt. s̄. dixi. Ergo est cōcludendū circa primū dubiū q̄ si dictus Jacobus vulnerauit gabrielē hoc fecit ad sui defensionem nō ad vindictā vel offensam. ¶ Circa fz dubiū. posito q̄ illud vuln⁹ sit factum ad vindictā vel offensam. an illō vulnus fuerit mortale vel nō. ¶ Et prima facie videtur q̄ fuerit mortale. quod videtur probari primo ex denuncia se

cundo loco facta per caput centenarij in qua dicitur q dictus Jacobus vulnerauit Gabrielem vno vulnere in manu sinistra. ex quo vulnere deinde Gabriel mortu9 est. ¶ Itē dicit. d. Math. iuris ciuilis scholaris filius magistri Fran. ceruti de vicarijs qui in effectu concludit q dictus Gabriel mortuus est ex dicto vulnere. que verba ex dicto vulnere significant causam proximā l. j. §. ex incendio. ff. de incē. rui. naufr. et no. per Bar. et doc. in. l. non dubiū. C. de legi. et scit q vulnus fuit mortale et dedit causam morti. ¶ Item etiā magister Franciscus ceroicus qui medicatus fuit dictum Gabrielem vsq ad mortem q examinatus deponit q dictus Gabriel mortuus est ex dicto vulnere cui medico videtur esse credendū l. semel. et ibi Bald. C. de re mili. lib. xij. l. j. §. j. ff. de ventre inspi. et ibi doc. et per Bar. et doc. in prohemio. ff. in prin. et in l. si ꝑ ira. ff. de sicca. et canoniste in. c. ꝓposuisti extra de proba. cum si. ¶ Itē ꝓpter breuitatem tēporis quia mortuus est post. x. dies vulneris illati. vt dicit Marcus calligarius de perusio propter q̄ temporis breuitatem presumitur in dubio ex vulnere mortuus vt no. doc. in. l. j. C. de emendatiōe seruorum. et sic vulnus presumitur fuisse mortale. ¶ Item hoc videtur probare ab effectu quia mortuus est exitus et enim acta probat. l. rem non nouā. §. patrem in. fi. C. de iud. et ita tenet bal. in. c. j. in prin. in. vj. q. in tit. quib. mod. feud. amit. ¶ Ego tamen sine dubio teneo q contrarium sit verius de iure q probatur manifeste. ¶ Et primo per testes. vz per magistrum Joannē barberium qui medicatus fuit dicto Gabrieli per quatuor horas post vulnus sibi illatū. qui dicit q suo iudicio credit ipse testis q si fuisset medicatū ipi Gabrieli nō decessisset ex dicto vulnere q non erat iudicio ipi9 testis multum penetrans nec erat in loco periculoso ꝛ. ¶ Idem dicit Bartholameus parmesanus barbitonsor qui dicit q iudicio suo dictū vulnus nō erat mortale. et ita iudicatum fuisset per quēlibet peritum in arte cirogie qui vidisset dictum vulnus quoniā erat a parte iferiori dicte manus ꝑ parte intra. ita q si ipse testis medicatus fuisset. facilime ipsū liberasset et predicta iudicat q vidit dictum vulnus. et se exercuit iam annis. xxv. in medendo vulneratis. et assignat etiam aliam rationem q vulnus erat de talco nō de pūcta qui duo testes viderentur sufficere ad hoc probandū. l. vbi numer9. ff. de testi. cū si. Et maxime cū essent i arte experti. licet essent barbitōsores. quia magister Joannes se exercuit quinq annis in cirogia. et magister Bartholameus. xxv. annis. vt ipsi dnt per. l. semel. cum ibi no. C. de re mili. lib. xij. et d. l. j. ff. de ventre inspi. et no. Bar. et doc. in prohemio. ff. in prin. et Bald. in c. j. in prin. iiij. colū. in titu. quib. mod. feud. amitta. ¶ Nec q dicant iudicio suo. vel per verbum credit q per hoc non infirmatur dictum eorum q quādo aliqui deponūt de his que spectāt ad peritiam artis sue possunt deponere per verbum credulitatis. vt not. Bar. i. d. l. j. i fi. pri. ff. d ventre ispi. ¶ Itē sunt duo alij testes medici magne auctoritatis. vz famosus artium et medicine doctor. d. Magister Franc. de tanua. et preclarus artium et medicine doctor dominus magister Joānes mi chael d' bertapalea qui sunt artis cirogie summi vertices in studio Padua no et deponunt q vulnera q̄ fiunt in digitis manuum non sunt mortalia et assignant rationem q non est locus periculosus et dicunt q multi fuerūt vulnerati in digitis et i manu et tamē sunt liberati. et hoc affirmat magister Joānes michael ꝟm regulas medicine. vt auctores medicine ponunt qui nominant vulnera mortalia que nō sunt digiti vel manus. ergo eis credendū est. tum q sunt duo. l. vbi numerus. ff. de testibus. tum q sunt cirogie artis principes. et sic peritiores. iuxta no. per Bar. in ꝓhemio. ff. ad fi. principij. tū deniq q assignant rōnes optimas q ille dicitur vulnerat9 ad mortē. qui ꝟm regulas medicie nō pōt quadere. vl' cū ma

gna difficultate sz ille q̃ ď levi põt cu-rari non ďr mortifere, vulneratus nec ei⁹ vulnus dicitur mortale iuxta no. l.l.ab hostib⁹.§.fi.ff.sol.ma.⁊ in.l.maritus.ff.loca.ſm Bal.qui ita no.dicit in.c.j.in fi.j.col.in ti.qui.mo.feu.ami. vnde cum dicti medici dicant q̃ facili potuisset curari ⁊ q̃ ſm regulas medicine dictũ vulnus non erat mortale sequitur eorꝫ attestationibus standum est maxime cũ alij duo barbitonsores ⁊ cirogici hoc idez affirmãt.⁊ ita etiã ego teneo q̃ sit verissimum. ¶ Nõ obstant argumenta.s.in ꝯtrium deducta q: facilime tollunt. ¶ Et primo nõ obstat q̃ in denuncia facta p caput centenarij.in qua ďr q̃.d.gabriel mortuus fuit ex dicto vulnere.denuncians nihil scit p̃ter auditũ vt pz in ea duz ďr: nuꝑ ad me in noticiam ꝑuenit.vñ mõ probant.l.testiũ.cũ ibi no.C.de testib⁹ ⁊.c.cũ tñ.ex̃ de testibus. ¶ Similr̃ eadem rõne non probat dictum.d.Mathei iure civili scolaris qui etiam deponit de auditu p̃ris sui.s.magr̃i Frãcisci ciroici de Venetijs q̃ ẽt suspect⁹. ⁊ non oi exceptione maior vt statiz dicet. ¶ Item non obstat dictum ⁊ attestatio predicti magr̃i Francisci ciroici de venetijs i quo prima facie.vr̃ cẽ faciendũ magnum fundamẽtũ ꝯ Jacobum.q: ipse interrogatus si dictus gabriel est mortuus ex dicto vulnere vl̃ ex alio malo regimine.Rñdit q̃ iudiciũ suum est illum mortuũ esse ex dicto vulnere.ac ẽt q: fuit ille q̃ medicatus est dicto gabrieli vsq: ad mortem. ¶ Q: rñdet q̃ ex quo sũt testes ꝯtrij in hac materia in dubio credẽdũ potius deponẽtib⁹ ꝓ dcõ iacobo q: sunt plures vez quatuor quã dicto magistro Francisco.q̃ ẽ vnic⁹ in effectu et quo filius suus deponit de auditu patris. ¶ Nã in dubio testibus pluribus est credẽdum.l.iij.§.j.in verbo numerus. ff.de testi.cũ simi.Immo si duo deponunt ꝓ vno alius in ꝯtrium stat dicto duorꝫ quorꝫ dicta non leduntꝑ dictum vnius tñ vt ꝓbat in.l.j.i.p̃n.⁊ ibi hoc no.Bar.ff.de vẽtre inspi.in.v̄.vlteri⁹ hec lex facit in ar. ¶ Et idem no.Cyn. in.l.in bonefidei.in vlt.q.C.de rebus credi.⁊ iureiu.⁊ Bar.in.l.admonendi in.xiij.col.ver.quero q̃d si actor probavit.ff.de iureiu.⁊ in.l.vulgo ad fi.ff.de admini.tu.⁊ ant.de bu.in.c.cũ dilecti in.v.col.in p̃n.i.v.notabili extra ď electio. ¶ Itẽ q: dicti testes deponentes q̃ vulnus nõ ẽ mortale sunt peritiores ergo eis magis ẽ credẽduz vt no.bar. ⁊ doc.in ꝓhemio .ff. Itẽ q: sunt digniores.l.iij.§.eiusdem quoq: principis ibi alias dignitas.ff.de testibus cũ simi.⁊ advertendũ q̃d dictus magr̃ Franciscus de Venetijs ciroicus ẽ barberius vt appet ex testificatione magr̃i marci caligarij q̃ appellat eũ barbitonsor est.vñ nõ est tñ dignitatis ⁊ scie.vt p̃valeat dictis aliorꝫ duorꝫ barbitõsorꝫ q̃ ẽt sunt ciroici.⁊ aliorꝫ deorꝫ excellentissimorum medicorꝫ in cirogia ⁊ physica ꝑ dicta iura. ¶ Itẽ q: dñt verisiliora.Nã ex quo dictum vulnus erat in digito.⁊ sic in loco nõ periculoso.⁊ de taleo nõ depuncta est magis verisimile q̃ non fuerit mortale ex quo ita dicũt regule ⁊ auctores medicine. ¶ Ergo magis eis credendũ est quã dicto magr̃o Francisco de venetijs. vt probatur in.l.ob carmen.§.fi.ff.de testib⁹ ⁊ in.c.lz cãm.v̄.exꝓmissis ibi qm̃ etiã aptiora negocio ⁊ v̄o ꝓximiora i suis testimonijs expresserunt ex̃ de probatio.⁊ habet.iiij.q.iij.§.in criminali. ¶ Et in tm̃ magis credit dicentib⁹ verisimiliora.ẽt si essent pauciores eis magis crederetur quã pluribus.vt est casus in.d.l.ob carmen.§.fin. ¶ Ergo multo magis credendũ erit pluribus deponentibus verisimiliora q̃ paucioribus aut vni tantũ.vt est in casu nostro ⁊ ista rõ est bene ꝯsiderãda.q: est verissima ⁊ ei nõ põt quoquo modo rñderi. ¶ Item q: testes deponẽtes vulnus nõ fuisse mortale assignant rõnes optimas attestationũ suarũ ⁊ dictus magister Fran.q̃ deponit ꝯ nullam rõnem assignat quare esset vel iudicaret mortale.Ergo magis credẽdũ ẽ deponẽtib⁹ q̃ vuln⁹ nõ ẽ mortale q: magis credit duob⁹ testib⁹ allegãtib⁹ legitimã cãm vel rõnem dicti sui.q̃ duob⁹

qui nullā rōnē allegant. vt no. Bal. i l. p̄sbyteri in vlti. col. C. de epi. et cle. et Lud. de ro. in. l. j. in prin. ff. de no. ope. nun. imo plus in casu nr̄o nedū. d. magister Franciscus de Venetijs non allegat cām q̄ vuln⁹ sit mortale. sꝫ potius allegat causas in ꝯtrium dū dicit q̄ si subito fcā percussione dictus gabriel iuisset medicatus fortasse fuisset liberatus. ¶ Itē dicit q̄ semel reperit dcm̄ gabrielē portantem vinum nigrum et habētem vnam agrestariam vini nigri penes se. et vna vice mādu- carecōtra pceptū sibi datū. q̄ sūt signa potius defectus et culpe gabrielis vulnerati q̄ꝫ mortis. vt de se pꝫ. ¶ Iteꝫ vr̄ dicere vnū qd nō est verū. Nā dicit q̄ stetit duobus diebus qd non fuit me- catus. cuius ꝯtrium appet ex attestationibus magistri ioānis nigri et magistri Bar. barbitonsoris q̄ in p̄n. vulneris. medicati sunt. Unde p hoc apparet quod, ēt dictus magister Franciscus de venetijs nō est omni exceptiōe maior ex quo pōt ei opponi q̄dam vt ita dixerīꝫ ꝯrietas in dcō suo et nō veritas et sic ei fides nō sit adhibenda, p l. q̄ falsa vel varia. ff. de test. ¶ Ex istis itaqꝫ manifeste appet. q̄ magis est credendū dcis quattuor testibus deponētibus vulnus non esse mortale q̄ꝫ dcō magistro Frācisco q̄ deponere vr̄ ꝯtriuꝫ nec eius dcm̄ adiuuat testificatio filij sui. d. Mathe. scolarꝫ i iure ciuili. qr deponit de auditu p̄ris sui p. l. testium cuꝫ ibi no. ff. de testi. et p no. in. c. cum cām. ex. e. ti. cum si. ¶ Nec ob. qd dictus gabriel mortu⁹ fuerit infra. x. dies vulneris. qr lꝫ ex vulnere nō mortali regulariter qs nō moriaꝛ. maxie infra tam breue tp̄s. vt no. in. l. j. C. de emendatis seruoꝝ. Tñ in casu nr̄o nō nocet qr illa mors. s. dcm̄ tp̄s venit pp defectus p̄ies dci gabriel vulnerati. ¶ Prim⁹ defect⁹ et culpa qr postq̄ꝫ fuit vulnerat⁹ aufugiens qr credebat occidisse iacobū natauit vt deponūt Gabrin⁹ et laurēti⁹ tabachini. p quā natatione aq̄ intrauit digitū et nō potuit eē parui nocumenti vt de se pꝫ. ¶ Item qr noluit pmittere se punctare in pn- cipio vulneris vt dicit Bart. barbitō sor et magister Jo. nigri. iuxta illud prī cipijs obsta. sero medicina paratur. ¶ Itē qr stetit duobus diebus si dicit veruꝫ magr̄ Frācīscus de Venetijs q̄ non fuit medicatus p eandem rōnem. Immo bibit vinū ex quo culpa sua cau satur ad mortē vt dicit Bal. in quodā suo cōsilio. M. lxxxviij. quod incipit in noie dñi amē. Ad euidentiā p̄mittendum est in. iij. col. ¶ Itē qr fecit ꝯ pceptum medici. vt deponit idem magr̄ Frācīscus de Venetijs. qd est signum culpe et defectus vulnerati. ¶ Unde ex istis defectibus et culpis vulnerati apparet qd vulnus de sui natura nō erat mortale lꝫ sit, ppter sui culpā effectum mortale vt apparet ex predictis quatuor attestationibus deponentib⁹ vulnus non esse mortale. ¶ Nec obstat si dicaꝛ in dubio iudicandū est ꝯ pcussorem qñ medici. sunt ꝯrij. vt dicit bald. in. c. j. in prin. in titu. q̄bus modis feu. amit. Quia rñdeꝛ qd illud procederet qñ numerus et dignitas medicorum q̄ sunt ꝯrij esset equalis. vel qñ oēs dicerent ea que verisimilia essent. ¶ Sed qñ p pcussore eēnt p̄tes digniores meliores dicentes verisimiliora sicut est in casu nostro non est dubium qd illis potius esset stādū. ¶ Itē illud , pcederet qñ vulnus esset factū in loco periculoso vel esset maximū vulnus et ita loqꝛ Bal. in. d. ca. j. in prin. in ti. q̄bus modis feu. amit. et in cōsilio suo. ccxvij. qd incipit. In noie dñi amen. Sicut sapientissime allegatū est in vlt. colum. Sꝫ in casu nostro dcm̄ vulnus nō erat in loco periculoso nec maximū nec de puncta. vt dicūt q̄ꝫ oēs testes et ēt de se pꝫ. ergo in dubio iudicādū est etiaꝫ ꝺm bal. qd vulnus nō fuerit mortale. et sic p iacobo q̄ dꝫ fuisse pcussor. ¶ Et ex istis omnibus concludo circa ꝺm dubium principale quod dictum vulnus nō fuit mortale. ¶ Et ppterea concludo qd dictus magister iacobus inq̄situs ex q̄ si vulnerauerit dictū Gabrielem fecit ad sui defensionem vt dixi in. j. dubio. et vulnus nō erat mortale de sui natura vt dixi in. ij. qr ꝯ eū nō pōt

; procedi

procedi.nec ɔdẽnari homicidio p no. in.l.j.C.vnde vi.⁊ in.l.vt vim.ff.de iusti.⁊ iure.⁊ per.l.q̃ occidit in.§.fi.ff.ad l.acq̃l.⁊ per no.in.c.significasti de homicidio cũ simi. Et maxime cũ nõ cõstet ꝙ ipse magister Jacob⁹ vulnerauit dictum gabrielem.vt apparet ex attestationib⁹ testium.immo nec etiã ipse gabriel sciebat ꝙ dict⁹ iacob⁹ vulnerasset eũ. Nã interrogatus a magistro Bartholameo barbitonsore quõ et a quo fuerat vulneratus. Respõdit e non so mi stesso como habia facto. ⁊ sic non inculpauit dictum iacobum ꝙ est signũ ꝙ cum non vulnerauit.ar.l. si qs in graui.§.j.ff.a d sille. ¶ Preterea probatũ est per testes ꝙ ex quo vulnus est in manu sinistra, a parte interiori.⁊ sciebat Gabriel ludere de scrimia ꝙ verisimilius est ꝙ seipsum vulnerauerit. Et ideo cum non constet de vulnere illato p ipsum iacobum. imo ɔstet potius de ɔ̃rio.⁊ ipse iacobus se pñtauit ad carceres.sequitur ꝙ de homicidio ɔ̃ eũ non potest pcedi vel iquiri nec condemnari.

¶ An homicidiũ sit factũ ad vindictã vel ad sui defensionẽ.⁊ qñ dicat̃ tñ ad sui defensionem ⁊ qualiter puniri debeat.

Consi.xxix.

In christi nomine.ac inuocata spirit⁹ sancti gratia. Uiso pcessu facto super homicidio perpetrato in persona Antonij de rainerijs ⁊ visa iqsitione superinde formata ɔ̃ Franciscum dcm̃ Franzonũ d̃ boferis de adro district⁹ Brixie. Et visis dcis ⁊ attestatiõibus testiũ examinatorum ex offõ magnifici.d. ptãtis Brixie ⁊ eius iudicis maleficiorum ꝙ ẽt ad instantiam Bertolini patris dci Franzoni pro suo iure ⁊ interesse. Et visis etiam quibusdã statutis brixie de quibus infra fiet mentio.⁊ omnib⁹ diligenter ac mature consideratis p vt causa requirit.quatuor tantum dubia.in primis mihi oriri posse videnẗ quibus decisis veritas pñtis consultationis facile intelligi poterit. ¶ Primum est si probatum est sufficienter ꝙ dictus Franzonus occiderit dictũ Antonium de rainerijs.prout ⁊ fm q̃ in inqsitione dr̃. ¶ Secundum posito.q̃d sic an pp dictum homicidium de iure cõi possit dictus Franzonus ad mortem condẽnari. Tertium an saltẽ ex forma statutorum brixie ad mortem condemnari possit vel in banno pro homicidio poni. ¶ Quartũ si non potest pena mortis ɔdẽnari an aliqua pena ɔdẽnari debeat ⁊ si dz q̃ pena puniri possit. ¶ Super primo dubio nõ puto esse insistendum qz satis mihi vr̃ esse sufficienter probatum ipsum Franzonum interfecisse dictum Antoniũ de rainerijs .tum per testes examinatos ex offõ ad instantiam patris dci Franzoni.tum etiam pp fugam ipsius Frãzoni factam anteꝗ̃ ɔ̃ ipsum inqreret p ea q̃ hñtur per Bar.⁊ doc.in.l.lege cornelia.ff.ad sillentanum.⁊ per glo.⁊ doc.in.l.admonẽdi.ff.de iureiur.⁊ in l.in bonefidei.C.eo.ti.⁊ per Ang.i auꝭ. de exhibẽdis reis.§.si vero ⁊ per salice.in.l.j.C.de raptu virg.cũ similib⁹. vnde in hoc non est disputandum qz ista est veritas. ¶ Super secũdo dubio an pp dictũ homicidium de iure cõi dict⁹ franzon⁹ possit ad mortẽ cõdẽnari. ¶ Et vr̃ ꝙ sic.qz d̃ iure cõi q̃ aliquem occiderit.si animum occidendi habuit tenetur pena mortis per legẽ corneliam de siccarijs.vt.l.j.in princ. ⁊ per totam.l.ff.ad.l.corneliam de siccarijs.⁊ inst.de publicis iudi.§. Item lex cornelia.⁊.iy.di.ois ⁊ id lex homicida ꝙ alij fecerit semp expectet.vt.l. nemo.C.de episcopali audi.ac etiam si quis hominem non occidet sed vulnerauit ⁊ occidat pro homicida dãnãdus est vt.d.l.j.§.diu⁹ adrianus . Immo plus si qs cũ telo ãbulauerit hoĩs necãdi cã lz nõ occiderit tñ tenet̃ lege cornelia de siccarijs sicut q̃ hominẽ occiderit.vt est casus in.l.is q̃ cũ telo. C.ad.l.corneliã de siccarijs. Et vtinã ista iura seruarẽtur qz multi retrahe-

tentur ab homicidijs. ¶ Sed dictus franzonus occidit dictum rainerium vt dixit. Et in dubio vr habuisse aium occidendi ex genere instri cum quo p cussit et ex magnitudine et quantitate percussionū. q2 eum pcussit cū vna p tisana et cū vna cultella pluribꝰ et magnis pcussionibꝰ vt.l.j.§.diuꝰ adrianus ibi nam si gladiū strixerit.ff.ad.l. cor.de sicarijs.et.c.sicut dignum.in fi. extra de homicidio. ¶ Itē q2 i delictis in dubio semper psumit aius nocēdi et offendēdi. vt no.p gl.notabile in.l.si nō cōuicij in glo.j.et ibi p doc.C.de iniurijs.et flo.in.l.j.§.cū arietes.ff.si quadru.pau.fecisse dicat. Et oē maleficiū in dubio psumit esse factū iniuste nisi pbet 5rium ex quo est de gñe phibito rū vt in.c.j.ex de psump.et hr p Bal.in c.sicut nobis in fi.ex de re iudi. ¶ Et iō si aliqs dicit hoiem occidisse ad sui defensionē statur sue ɔfessioni.q occiderit sz non credit nisi pbet q ad defensionē fecerit.q2 ius cōe psumit 5rium vt no.Bar.in.l.aurelius.§.idem qsijt.ff.de lib.leg.et p doc.in cle.j.de homicidio.et p Bal.in addi.Spec.in ti. de confessis in.ij.col.vbi plene. ¶ Sz 5rium teneo in casu nrō.vcz q dictus franzonus nō teneat ex homidio pēa mortis nec possit ad mortē ɔdēnari de iure cōi q2 vt stati ondā ipse fecit dictū homicidium nō ad vindictā sz ad sui defensionē.cū a1r se tueri nō posset vt l.sciaz.§.q cū a1r.ff.ad.l.acql.l cle.iuri.de homicidio.et q2 erat i discrie vite ɔstitu.vt.l.is q aggressorem.C.ad.l. corne.de sicca. Uim vi em repellere et se defendere oēs leges oia q iura per mittūt.vt.d.§.q cū alit.et.l.vt vi.ff.d iu sti.et iur.et.c.signsti.ij.ad fi.ex de homicidio.et no.i.l.j.C.vñ vi.cū simi. Et iō cū fecerit dcm homicidiū ad defensionē nō ad vīdictā nō tenet vt ē gl.notabiliz in.l.is q aggressorē.et ibi p Ang.C.ad l.cor.de sicca et no.gl.xxiij.q.j.in sūma. et no.in dcis iuribꝰ. Et p huiꝰ declaratiōe duo sunt examināda. ¶ Primū si dicrꝰ Frāzonꝰ dcm homicidiū cōmisit ad sui defensionē et nō ad vindictā. ¶ Secundū si dictus Franzonꝰ erat in discrimine vite ɔstitutus.ita q a1r se tueri non posset nisi occidendo dcm Anto. ¶ Circa primū vr dicendum q franzonus dcm homicidium perpetrauit ad vindictā et.non ad defensionē.q2 cū de hoc non appeat manifesta et clara pbō.in dubio 5 percussorem et homicidā est iudicandum vt.s.dixi. ¶ Itē q2 5 eum psumit q primo cepit vba ɔtumeliosa pferre vt.l.si nō ɔuicij.C.de iniurijs.et no.Flo.in.l.sciaz.§. qui cū aliter.ff.ad.l.acql. Sed postq dictus Antonius qui primo descēdit de equo.ascendit et incepit ire versus bitriam cū Francisco de rainerijs dictus Franzonus exclamando eos dixit. Andeuene con dio chei nō vegnera tre hore chevegniro al Bressa e sive ipagaro.pp que vba dictus Antoniꝰ reuersus est versus dictū franzonum et fcā fuit rixa in qua Antonius mortuꝰ fuit ꝗ et c. ¶ Sed vitas est in 5rium s.q presumatur potiꝰ fecisse ad sui defensionem q ad vindictā.qd sic pbat qñ ex rixa inter duos inita maleficium accidit.in dubio illud iputat aggressori et puocanti vt.l.j.§.cū arietes.ff.si q dru.paup.fecis.dicat.facit.l.qm multa facinora.C.ad.l.iul.de vi.et ita allegatur ibi p Cy.et ratio quia presumit 5 prouocatum potest esse secundū flo. in.d.§. cum arietes.quia insultans vel aggrediens prouocat insultatum ad iracundiā et sic quod insulatus facit vr facere calore iracūdie.vnde nō imputat sibi.l.qcqd calore.ff.de re.iu. et.l.gracchus.C.de adul.et.l.si adulterium cū incestu.§.imperator.ff.de adulterijs.et.ij.q.iij.si qs iratus. ¶ Item rō quare 5 aggredientē et prouocātem cū armis psumitur.est fm flo.in.d.l. sciam.§.qui cum a1r.q2 in ipso presumit dolus.a1s.n.si dolus non psumeretur oportet presumi ipm esse furiosum vel fatuū qd in homine nō psumitur nisi pbet.l.codicillos.et.C.de codicillis. Et iō psumit insultatꝰ et puocatus semp fecisse ad sui defensionē.vt d.l.j.§.cū arietes.ff.si quadru.pau.fe. dicat.et.l.si ex plagijs.§.tabernariꝰ.ff. ad.l.acql.et ita no.Bar.i.d.l.si ex pla-

gijs in fi.⁊ibi Flo.et ẽt in.d.§.cum arie
tes ⁊ no.gl.in decretis.xxiij.q.j.in sum
ma. ¶Sed in casu nr̃o dictus franzo-
nus fuit insultatus ⁊ prouocatus ad
rixam cũ armis a dicto Antonio per
eum occiso.vt statim ostendam.ergo pre-
sumitur ipm̃ occidisse ad sui defensio
nem nõ aũt ad vindictã. ¶Quod aut
fuerit franzonus ꝓuocatus ⁊ insulta-
tus a dicto Antonio occiso qui eũ pri-
mo aggressus ꝓbatur pluribꝰ modis.
¶Primo q: in prima rixa dictus An-
tonius ꝓuocauit q: dixit. Tote da par
te e dame la via.Et volẽs esse ad ma
nus cũ dicto franzono descẽdit de eq̃
⁊ captis aliq̃bus lapidibus in manu
de ipsis proijcere cepit versus dictuz
franzonum vt inq̃sitione d: ꝑ que ma
nifeste apparet ꝙ ipse Antonius dan
do primo operam rei illicite prouoca
uit franzonuz ad rixam per.l.j.§.cum
arietes.ff.si quadr.pau.fecis.di.⁊ per
l.si ex plagijs.§.tabernarius.ff.ad.l.
aqui. ¶Secũdo q: ipse franzonus vo
lens aufugere se reduxit in quandam
viactolam. vt in eadem inquisitione
dicitur.qd̃ est signum euidens ꝙ ipse
Franzonus nõ fuit aggressus Anto-
nium sed potius ipse fuit ꝓuocatus vt
no.in cle.j.de homicidio.⁊ not.Bald.
in ꝯsi.suo.lxxxij.qd̃ icipit q̃dã.n.isulta
tus a quodã vbi dicit qd̃ fuga facit p̃-
sumere ꝙ fugiens fuerit ꝓuocatus.
¶Tertio q:.in.ij.rixa.d.Antonius au
ditis verbis franzoni minatorijs.dum
iret ꝟsus Brixiã eq̃ster reuersus fuit
versus dictum franzonũ.⁊ dictꝰ fran-
zonus se ibi affirmauit cũ ptesana ex-
clamando aiutorio aiutorio vt in inq̃-
sitione d:.⁊ probatũ est per testes.s.ꝑ
franciscũ de rainerijs ꝯsanguineum
dicti Antonij q̃ aderat dicte rixe.⁊ ꝑ
Bartholameũ filium bart.q̃ etiã vidit
⁊ audiuit ꝑ q̃s actus aperte cõp̃hẽdit
ꝙ franzonus fuit ꝓuocatus ad rixam.
quia ipsam fugiebat exclamando aiu
torio per tex.in.l.itaqꝫ cũ glos.ff.ad.l.
aqui.⁊ ꝑ gl.in.l.iij.C.ad.l. corneliam
de siccarijs ⁊ in.l.furẽ.ff.eo.tit.⁊ notat
Barto.in.l.vt vim circa fi.ff.de iusti.⁊
iur.Nam talem exclamationem vr̃
fecisse a10 se liberandi ab illo Anto-
nio qui veniebat ꝯ eũ.vt no.Inn.in.c.
significasti extra de homicidio. ⁊ de
ista exclamatiõe hr̃ ẽt ꝑ glo.in.l. capi
te quinto in fine.ff.de adulterijs.
¶Quarto q: dictus Antonius nõ ob-
stante dicta acclamatione descẽdit de
equo ⁊ incepit ꝓijcere vnũ lapidẽ. vt
probatum est ꝑ a͂dictos duos testes
⁊ ẽt in inq̃sitione d:. Nã ꝑ hoc appa-
ret manifeste ꝙ dictus Antonius ince
pit rixã:⁊ dicit ꝓuocasse ex q̃ p̃mo ince
pit dare operã rei illicite.s. iaciendo
lapides vt.d.l.j.§.cũ arietes.ff.si qua
dru.pauꝑ.fe.di.⁊.l.si ex plagijs.§.ta-
bernarius.ff.ad.l.aq. ⁊ ibi no.flo.in.l.
sciam.§.q̃ cũ aliter eo.ti.: ¶Quinto q:
dictus franzonus se retrahebat cum
sua partesana vt dicit Bartholomeus
filius bertolini ꝑ quã retractionẽ fu-
giebat rixã iuxta no.in.l.j.C.vnde vi.⁊
in.l.vt vim.ff.de iust.⁊ iure. ¶Sexto
q: dictus anto.incepit euaginare en-
sem post iactu lapidis.vt in inq̃sitio-
ne d: q̃ euaginatio est expressa ꝓuoca
tio ad rixam ⁊ ꝯ euaginantẽ ensez est
p̃sumptio ⁊ ideo franzonus p̃sumitur
occidisse dictũ Anto.a10 se defenden-
di potiꝰ q̃ offendẽdi vt.l.iij.§.si q̃s ꝑ
cussorem.C.ad.l. corne.de siccarijs.et
not.flo.in.l.scientiã.§.q̃ cũ alr̃.ff.ad.l.
aqui. ¶Septimo ex eo ꝙ dictus Ant.
erat fortior dicto frãzono vt dñt quasi
oẽs testes.Immo superasset duos frã
zonos.verisilr̃ presumẽdũ est ꝯ ipsuz
Antoniũ qꝰ p̃mo fuerit aggressus ipsuz
franzonũ q: vt dicit Ray.quẽ sequitur
flo.in.d.l.j.§.cum arietis dz inspici.q̃s
sit fortior.vt ille dicat in dubiũ alium
ꝓuocasse.arg.l.non ols.§.a barbaris
ff.de re mili. Et iz dicat flo.in.d.§.cum
arietes qꝫ põt attentari ꝙ in dubio ille
q̃ superat dijudicandus sit aggressor
nisi ꝯrium probet ar.l.j.C. de sicca.th̃
hoc esset verũ vbi nulla alia esset pre-
sũptio i ꝯriũ sꝫ vbi subsunt alie p̃sum-
ptiões ꝯrie puta q: ẽ fortior ⁊ q: icepit
occisus euaginare ensez ⁊ alie si͠les de
quibus supra non dubito ꝙ sit p̃sumẽ
dum contra ipsum Antonium occisuz.
Et si dicat si erat fortior quõ sit occisꝰ

rñdetur ꝓpter diuinũ iudiciũ q2 noluit inocẽtũ perire sed iuuare. Sicut d2 d dauid q̃ interficit goliã. vt hr̃. j. Regũ xvij. ⁊ ponit per gl. in. c. j. de purgat. vulgari. ⁊ sicut sepe cõtingit. ⁊ Uerone fuit similis casus iaʒ sunt sex anni vel circa in duobus brixiensibus occidẽs fuit a tota curia liber. hoc etiã potuit euenire ⁊ ꝓpter calcaria qui habebat Antonius in pedib⁹ ⁊ cirotecas quas habebat in manu vt probatum est p testes qñ repertũ fuit cadauer. nã ista potuerunt dare magnũ impedimentũ dicto Antonio in dicta rixa vt de se patet. ¶ Octauo subest ẽt alia p̃sumptio seu coniectura. q Antonius occisus p uocauerit in dubio ad rixam dictum franzonum q2 ipse Antoni⁹ erat magis rixosus q̃ franzonus. imo probatum est per testes q dictus franzonus erat pacific⁹ ⁊ quietus. ⁊ ita tʒ car. zab. ſm dñm Mathe. in cle. vnica i. xxxiij. q. de homicidio. vbi dicit q si duo inueniuntur mutilati. nec apparet qs fecerit ob tutelam dʒ distingui qs eorũ sit magis rixosus q2 ꝯ illum presumit nam ⁊ alias attendit cõsuetudo alicuius. ff. de pi. act. l. vel vniuersorũ. ⁊. l. q̃ semisses. ff. de vsuris. ⁊. l. non ois. §. a barbaris. ff. de re mili. ⁊. c. illo vos ext̃ de pig. cum si. pro hoc ẽt facit. q2 dict⁹ Ant. minatus fuerat prius dicẽ franzono dicẽdo chel nõ calaraue chel lo faraue tegnirq olio vt dicit Bartholo. q. fachini testis nã ꝓpter dictas minas vr̃ habuisse animũ offendendi. ar. l. j. cũ ibi no. C. qñ liceat vnicuiqꝫ sine iud. vin. ¶ Nec ob. p̃dictis q. d. Franzonus dixerit dicta v̾ba exclamando post dictum Antonium q̃ ibat versus brixiam andeue cum dio chei non vegnera tre hore che vegnero abressa e si ve impagaro per que verba vr̃ ꝓuocasse rixã vt. l. si nõ ꝯui cui ⁊ ibi no. C. d iniurijs. ⁊ no. flo. in. l. scientiã. §. qui cũ aliter. ff. ad. l. aquiliam q2 dico q illa nõ tendunt ad prouocandum rixã de presenti. ¶ Uel põt dici q illud procedit in dubio qñ nõ ꝯstat qs rixã incepit. sed hic constat q eã incepit Antonius vt pʒ p ea q̃ supra dixi. ¶ Et ex his cõcludo circa primũ vcʒ. q dictus franzonus dictũ homicidium cõmisit ad sui defensionem ⁊ nõ ad vindictã. ¶ Circa ſm dubiũ si dictus frãzonus erat i illa rixa in discrie vite cõstitutus ita q aliter se tueri nõ posset nisi occidendo dictũ Antoniũ. ¶ Et breuiter dico q sic. q sic probatur.

¶ Nam qs p̃sumit in discrimine vite ꝯstitutus eo ipso q terror armorum īfertur vt. l. iij. §. armati. ff. de vi ⁊ vi arma. ⁊ hoc vult glo. notabilis in. l. v. in prin. ff. ad. l. aqui. ⁊ ibi hoc not. flo. ⁊ in l. scientiã. §. q̃ cũ aliter co. tit. ⁊ ꝓbatur in. d. l. v. in p̃n. Et ideo dicit Bar. notabiliter eo ipso q ꝓbo q aliqs veniebat ꝯ me cũ cultello. ⁊ ego occidi eum ꝓbata est mea defensio vt ibi est cas⁹ ⁊ hoc seqtur Ang. de are. in suo tractatu maleficioꝝ. in gl. in verbo. ⁊ dict⁹ titius se defendendo ⁊ pro hoc est etiã tex. in. l. si pcussorem. C. ad. l. corneliaʒ de sicarijs. ⁊ facit. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ff. ad. l. aqui. sed in casu nostro interuenit terror armoꝝ q2 dict⁹ Antonius post lapidem proiectũ ꝯtra franzonum venit ꝯ eum vno ense euaginato ⁊ vltra hoc tp̃e p̃ncipij rixi ad erat ẽt frãciscus de raineri̇js eius consanguineus equester armatus cũ vno ense ad latus q̃ d2 reddidisse audaciorem ipsum Antonium ⁊ frãzonum timidiorem licet nõ apposuerit manum ad arma. per. l. iij. §. j. cuʒ ibi nota. per Bar. ff. de vi ⁊ vi. ⁊ no. Ange. de are. in suo tractatu maleficiorum in glo. in v̾bo dictus Andreas armatus in prin. ¶ Et an p̃stiterit illi auxiliũ pro hoc nõ examio q2 nõ expedit. ¶ Itẽ q franzonus esset in discrie vite ꝯstitutus apparet ex eo q Antonius cũ seqb2t cuʒ vna cultella ad latus ⁊ vno ense euaginato in manibus. ⁊ ipse franzonus se retrahebat ⁊ exclamabat aiutorio aiutorio. nã cũ nõ sufficeret franzono se retrahere ⁊ exclamare qn ipsum insequeret dictus Antonius apparet q erat in discrie vite cõstitutus ⁊ q aľr se tueri nõ poterat arg. gl. no. in cle. j. in verbo nõ volẽs d homicidio. ¶ Itẽ hoc appet q2 ipse frãzonus fuit q̃si le

taliter vulneratus i illa rixa vt cõstat
ex dicto medici ⁊ Jacobini de valle
lugo.nã apparet q erat in periculo vi
te vt no.in.l.j.C.vñ vi ⁊ in.l. scientiã
§.q cum aliter.ff.ad.l.aqui.Et maxi=
me qꝛ vltra hec ipse Antoniꝰ erat for=
tioꝛ audacioꝛ.⁊ magis rixosus q̃ esset
ipse frãzonus vt dixi in p̃cedẽti dubio.
¶Ulterius ẽt sunt mlta signa ⁊ p̃sum
ptiones ꝓbabiles que ostẽdunt q iste
franzonus fuit in discrĩe vite ↄstituꝰ.
⁊ q habuit iustũ timorẽ vite sue.Pria
presumptio est qꝛ ipse fuit insultatꝰ ab
Antonio occiso.l.j.§.cũ arietes.ff.si q̃=
dru.paupe.fecis.dicat.⁊ no.bal.in dcõ
consilio suo.lxxxij.qđ incipit q̇dam em̃
insultatus ⁊ ita dicit Bal.in.l.multis
in fin.ff.de liberali cã q sufficit ꝓbare
quod interfectus assaliuit.vt interfi=
ciens videatur fecisse animo se defen
dendi.¶Secũda q aggrediẽs incepe
rit rixam.¶Tertia audacia aggresso
ris ſm Bal.in.d.ↄsi.⁊ iõ đꝛ q audacia
ꝓ muro hr̃.¶Quarta q insultus sit fa
ctus ab hoie robusto ⁊ forti.vt no.in.l.
j.C.vnde vi ⁊ per Bal .in.d.ↄsi.¶Qui
to qꝛ dictus Antonius erat rixosus.⁊
frãzonus pacificus ⁊ q̇etus vt no.car.
flo.in cle.j.in.xxxiij.q.de homi.⁊.ĝ.di=
xi.¶Sexta regressus ipsius frãzoni i-
sultati q̃ est q̄dã fuga.vt no.l.d.l.j.⁊ in
l.j.C.vñ vi ⁊ per bal.in.d.ↄsi.vij.¶Se
ptima euaginatio ensis fcã per dictuz
Antoniũ aggredientẽ ipsum Franzo=
num neminẽ em̃ inuenies vt dicit bal.
in.d.ↄsi.quẽ arma vaginata seu gla=
dius euaginatus nõ terreat vt.l.iij.§.
q̇ armati.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ maxie qñ est
in manibus hominis robusti ⁊ auda=
cis.sicut erat iste Antonius vt not.ẽt l
l.j.C.vnde vi.⁊ ꝓbatur in.l.si q̇s ꝑcus=
soꝛem.C.ad.l.corneliã de siccarijs.
¶Octaua est qualitas armoꝛum ipsiꝰ
Antonij.s.cultella ⁊ ensis nã ensis nõ
solet leuẽ plagã inferre ⁊ in.d.c.signi=
ficasti in fi.extra de homicidio. ¶Et
iõ dicit Bal.i p̃allegato ↄsilio q hmõi
qualitas armoꝝ ostendit q q̇s nõ põt
se tueri a moꝛte vel graui offensa ⁊ sic
q est in periculo ⁊ discrĩe vite sue ↄsti=
tutus.⁊ maxime qñ est i manibꝰ hois
robusti audacis ⁊ rixosi sicut erat di=
ctus Antonius. ¶Nona presumptio
qꝛ ipse Franzonus fuit vulneratus a
dicto Antonio vt probatũ est in ꝓces=
su.Et ideo si interfecit ipsuz Antoniũ
presumitur fecisse ad sui defensionem
vt no.in.l.si ex plagijs .§.tabernarius
ff.ad.l.aqui.⁊ in.d.l.j.C.vnde vi .
¶Decima est magnitudo vulneris il
lati in persona ipsius franzoni ar.dci
c.significasti in fi.ex̃ de homi.¶Uñ ex
istis decẽ p̃sumptionibus appet q.d.
franzonus erat in discrimine vite ↄsti
tutus nec se aliter tueri poterat.¶Et
ꝓpterea si interfecit.d.Anto.nõ tenet̃.
vt ꝓbat̃ in.l.ij.⁊.iiij.C.ad.l.coꝛ. de sic.
⁊ in.l.sciam.§.q̇ cũ alr̃.ff.ad.l.aq̇.¶Et
ideo si nõ possuz fugere quin me ꝑcu=
tias nisi te interficiã possuz ⁊ debeo te
interficere vt.l.furẽ.ff.ad.l.coꝛ.đ sicca.
⁊ ibi hoc no.Bar.q̇ dicit q rõ est qꝛ q̄=
libet iniuria ꝑsonalis est maioꝛ qua=
uis reali.l.in seruoꝝ in fi.ff.de penis.
sꝫ ꝓpter iniuriã realẽ irrecupabilem
possum occidere vt.d.l.furez ĝ multo
magis ꝓ ꝑsonali.⁊ ita tꝫ ẽt Flo.in.d.l.
sciaz.§.q̇ cũ alr̃.ff.ad.l.aq̇l.⁊ Ange.de
are.l dicto suo trac.male.in gl.in ꝟbo.
⁊ dictus titius se defendẽdo.imo dico
foꝛtius q lꝫ.d.franzonus se retraxerit
q̃si fugiendo tñ ẽt si se nõ retraxisset ñ
ꝓpterea diceret̃ fuisse in dolo vel cul=
pa qꝛ q̇s insultatus nõ tenet̃ fugere qꝛ
aliquẽ fugare est iniuria.l.Itez apud
labeonẽ.ff.de iniur.⁊ iõ ꝓ ꝓpulsanda
ista iniuria licituz est resistere.vt not.
bar.in.l.j.C.vñ vi ⁊ idẽ tꝫ ibi Saly.in
vj.colũ.ꝑ plr̃es rõnes.⁊ idẽ tꝫ Anto.de
bu.in.c.olim.cãz in.xvij.col.ex̃ de rest.
spo.⁊ ẽt ego allego aliam rõnem qꝛ si
frãzonus fugisset incurrisset ꝑiculum
vite sue qꝛ insequebat̃ eũ anto.¶Naz
si voluisset frãzonus terga.Antonius
inimicus fuisset sibi ad spatulas ⁊ ipꝫ
de facili potuisset vulnerare.⁊ iõ non
dẽbat fugere sꝫ suã salutẽ tueri.⁊ ita tꝫ
Bal.l.l.j.l ver.sꝫ pone q̇dã.C.vñ vi.⁊ se
quitur Ang.de aretio.in.d.gl.⁊ dictus
titius se defendẽdo l.iiij.col.Et ꝓpea
dixit elegant̃ Inn.in.c.si ꝟo.j.de sñia
excõi.q sufficit probabilr̃ dubitare de

defensiõe ad hoc vt excuset vt.l.sciam §.q cũ aliter.ff.ad.l.aql.z.l.sz si q̃cũq3 in pn.ff.ad.l.acqliã.z.l.is q aggressorẽ.C.ad.l.cor.de sic.z.l.j.C.qñ lib.vnicuiq3 sine iudi.vin.z idẽ seqtur Flo.in d.§.q cũ aliter.z Ange.de are.in pdicta gl. ¶ Vñ ex his ꝯcludo ad fm dubiũ pmi ꝙ dict' frãzon' i illa rixa erat in discrimine vite ꝯstitut' ita ꝙ aliter se tueri nõ poterat nisi occidẽdo dictũ Anto.z p ꝯñs dz homicidiũ cõmisisse ad sui defensionẽ z nõ ad vidictã: z sic nõ teneri ad penã mortis de iure cõi p glo.in.d.l.is q aggressorẽ in.xxiij.q.j.in summa cũ si.s.alleg. Et p hac pte in fini casu ꝯsuluit Bal.in.d.ꝯsi.lxxxij. ¶ Sup tertio pncipali dubio an saltẽ ex forma statutoꝝ brixie dict' frãzon' teneat pena mortis pter dictũ homicidiũ.z ita possit p homicidio in ban no poni. ¶ Et vr̃ ꝙ sic pter statutũ de pena homicidij vbi dicit simplr ꝙ si qs homicidiũ fecerit z ad rõnẽ venerit.si est ꝯuict' vel ꝯfessus capite puniat. Si vero ad rõnẽ nõ venerit i bãno ponat de homicidio.z postmodũ si in fortiã cõis brixie puenerit capite puniat zc. Nã statutũ simplr loquitur qz nõ respicit animũ sz factũ.l.j.§.diuus.ff.ad.l.cor.de sic.vñ legi quãtũcũ ꝙ dure stãdũ est.l.ꝓspexit.ff. qui et a qb'.maxime qñ figit pedes sicut vr̃ figere dictũ statutũ.vt no.gl.in.l.si non fuerit in pn.ff.ꝓsocio. ¶ Itẽ ẽ aliud statutũ de mõ z forma ꝓcedẽdi in maleficijs in quo inter cetera dz.ꝙ si inqsit' infra terminũ citatiõis z reqsitiõis de eo facte nõ venerit nec cõparuerit coram dño ptãte seu iudice maleficioꝝ tũc debeat ptãs vel iudex maleficioꝝ talẽ inqsitũ facere poni in bãno in ea quantitate pecunie vel pena q̃ de tali maleficio vel excessu iponi põt z dz sz statuta cõia brixie.z ifra subdit ꝙ si talis inqsit' infra aliũ terminũ nõ venerit ad se excusandũ vel defendẽdũ ab his.de qbus procedit cõtra eũ habeatur pro cõfesso.sed dict' frãzon' inqsitus nuq̃ cõparuit.ergo videt ꝙ debeat haberi p cõfesso.z poni in bãno mortis p homicidio sicut reqrit aliud statutũ de quo.s. ¶ Sed his nõ obstãtib' ꝯtrium teneo. Nã iudex dz de inocẽtia inqsiti qrere z testes examinare. z qñ iudici cõstat de inqsiti inocentia. etiã si sit absens z cõtumax.nec aliqs defendat eũ.dz iudex ipsum absoluere.l.si non defendat.ff.de penis.z ibi hoc no.Bar.in.l.§.fi.z ibi hoc etiam no.Bar.ff.de qõnib'.z hr̃ p gl.Bart.z doc.in.l.vbi pactũ.C.de trãs.z p Bar.z doc.in.l.seruũ quoq3.§.publice.ff.de pcu.z in.l.pe.§.ad crimẽ.ff.de pub.iudi.sed iudex ex officio examinauit aliquos testes vt debuit.ex qbus apparet de innocẽtia dicti Franzoni.vnde ꝙ nõ dz cõdẽnari.ergo zc. Preterea sunt etiã examinati aliq̃ testes ad instantiã patris dicti Frãzoni p suo iure et interesse iuxta not.in.d.§.pub.z in.§.ad crimẽ.ex quoꝝ dictis silr apparet de innocẽtia ipsi' Frãzoni inqsiti.ergo dñs ptãs z iudex maleficioꝝ brixie debẽt ipm etiã absentẽ z cõtumacem absoluere. ¶ Nec ob.statutũ pdictũ de pena homicidij i quo dicit ꝙ si aliquis homicidiũ cõmiserit z nõ cõparuerit ponat in bãno p homicidio. qz intelligitur.si occidens fuerit in dolo vt.l.lex cor.ff.ad.l.cor.de sicca.qz etiã si esset in lata culpa non teneretur de homicidio.qz vbi tractatur de pena corporali lata culpa non equiparatur dolo.vt.d.l.lex corne.z not.in.l.actori ff.d lite iurã.z no.singulr.bar.l.l.j.§.nõ aũt.ff.si qs testõ lib.cẽ iuf.fuerit.z hr̃ sile per Sal.in.l.senatus.C.de his qui sibi ascribunt in testamento. ¶ Et propterea licet statutum dicat ꝙ homicida decapitetur intelligitur si per dolum occiderit z non als.z hoc eleganter determinat Bal.in.l.data opera.C.qui accu.non pos.dicẽs ꝙ assessores ignorantes cõsueuerunt dicere cõtra inherentes verbo statuti simpliciter loquentis. ¶ Et hanc opi.Bald.q̃ ste vera sequitur.d.Paul.de ca.in.l.j.C.vbi senatores vel clarissimi.qui dicit ꝙ ita pluries cõsuluit z a morte aliquos defendit. Ego etiã als in casu simi nr̃o ꝯsului.z als iudicaui in ciuitate verone. ¶ Et ita ẽt ꝯsulẽdo termina-

uit Bal.in antedicto ꝯsi.lxxxij.dicens etiã plus ꝙ nõ valeret statutũ quo caueret ꝙ nõ liceret cuiꝗ̃ personã suaȝ defendere ab iniuria q꞉ nec cõsensus posset hoc facere.vt hr̃ i.l.pactũ inter hr̃dẽ.ff.de pac.multofortiꝰ nec statutũ qđ simplr̃ loqr̃ de pena.q꞉ nõ intelligit̃ loq̃ de casu licito.i.l.ij.C.de noxa. ne illoꝶ ictu innocentia teriat̃.i.l.fi.C. de accu.ꝛc.Uideq̃ ibi pleniꝰ. ¶Nec ẽt obstat aliud statutũ brixie deforme ꝓcedẽti i maleficijs.q꞉ dũ dicit ꝙ si inq̃sitꝰ nõ ꝯparuit debeat poni i banno ꝓ ca q̃titate pecunie vel pena q̃ de tali maleficio vel excessu iponi põt s̃ȝ statuta brixie.q꞉ s̃m statuta brixie nõ põt talis ad mortẽ ꝯdẽnari.vt statim dixi ergo ꝓ pena mortis nõ põt i bãno poni. ¶Itẽ non ob.dum subdit in eodẽ statuto ꝙ si inq̃situs ad aliũ terminũ nõ venerit hẽatur ꝓ ꝯfesso.q꞉ lȝ inq̃ratur ꝯ cũ de homicidio.tñ nõ dȝ poni in bãno pene mortis q꞉ non põt hẽri ꝓꝯfesso nisi s̃m formã inq̃sitiõis sȝ s̃m illã dato ꝙ inq̃sitꝰ haberet̃ ꝓ cõfesso ꝛ illã p̃sens ꝛ spõte ꝯfiteret̃ nõ deberet ad mortẽ ꝯdẽnari.ꝑ ea q̃ dcã sũt sup̃ scđo dubio ꝑncipali.q꞉ ea q̃ ꝯtinẽt̃ i dcã inq̃sitiõe respectu facti nõ ꝑtinent delicto nec dolũ inq̃siti.vt ibi dixi. Et iõ cũ reuerentia minus bñ fuit formata dicta inq̃sitio in ea pte dũ dr̃ ꝙ frãȝonus spũ diabolico instigatꝰ. sciẽter ꝛ dolose vulnerauit sup̃radictũ Antoniũ ꝛc. Quia ex narratis i dictis inq̃sitione hoc nõ sequit̃ imo ꝯ vt plene ꝓbaui.s̃.i scđo dubio ꝑncipali. ¶Preterea sunt ẽt examinati aliqui testes ad instantiã p̃ris sui ꝓ suo iure ꝛ iteresseq̃ hec ẽt ꝯfirmant.vt ibi dixi. Et iõ ego intelligo dictũ statutũ dum dr̃ ꝙ habeat̃ ꝓ ꝯfesso.nisi ꝑ testes ꝛ iura cõstet de eius innocẽtia q̃ ꝑualet ꝛ quaȝ iudex seq̃ dȝ ꝑ.d.l.si non defendant̃.ff. de penis ꝛ ꝑ.l.j.§.fi.ff.de q̃sti.cũ alijs s̃.allegatis.vñ ex his ꝯcludo circa tertiũ dubiũ principale.veȝ ꝙ dictꝰ Frãȝonꝰ nõ dȝ.nec põt ad mortẽ ꝯdẽnari nec i bãno ꝓ pena mortis poni. ¶Circa quartũ ꝛ vltimum dubium principale an dictus franȝonus aliqua pena,citra mortem condemnari debeat. et si debet qua pena puniri potest. Et videtur ꝙ puniri debeat aliqua mitiori pena.ex quo videtur fuisse i aliqua culpa in excedendo modum defendendi quia non videtur seruasse modũ inculpate tutele ex eo ꝙ totiens eũ vulnerauit per l.j.cum ibi no.C.vnde vi. ꝛ per no.in cle j.de homicidio.ꝛ in.c. olim cãm extra de resti.spo.ꝛ i.c. significasti in fi.de homicidio.ꝛ.xxiij.q.j.in summa.Satis.n.videbat̃ frãȝono ad defensionẽ suã ꝙ vulneraret.d.Anto. ita qđ non posset ipm occidere .vñ vr̃ fuisse salrẽ i culpa. Et ꝓpt̃ istã culpã vr̃ qđ debeat nõ ad mortẽ cõdẽnari.ꝛ sic non ꝓ toto sed ꝓ tãto ipso excessu.vt no.Io.an.in.c.significauit.ex de peni. ꝛ remis.in nouella.ꝛ Bal.in.c.j.§.j.ad fi.in ti.de pa.iur.fir.ꝛ in.c.j.in pnc.in iij.col.in ti.de pace tenenda.in vsibus feudoꝶ. Et idẽ no.Io.in addi. Spe.i rub.de homicidio.vbi dicit qđ de morte non tenet̃.sȝ alia pena minori.allega.l.graccus.C.de adul. Et idem tenet Bal.in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iure. vbi ponit rõnem q꞉ verbera non possũt dari cũ mẽsura.c.fi. de homicidio li.vj.ꝛ.ꝓptea ẽ difficile se defẽdere moderate.ꝛ alle.phm.ꝛ ideȝ tȝ Ludo.de ro.in suo tertio singulari qui alle.ad hoc exemplum notabile i lege si adulteriũ cum incestu.§.Imperator.ff.de adulte. Et idẽ tȝ Flo.ꝑ dicta iura i.l. scientiã.§.qui cũ aliter.ff.ad.l.acquil. ¶Et hoc casu puto ꝙ pena debeat eẽ pecuniaria vl̃ relegatio ad tp̃s. ¶Et ita tȝ dñs Pau.de ca.i.d.l.j.C.vbi sena.vel clarissimi ponẽdo exẽplum in illo q̃ noct̃.tpe per lasciuiã ꝓiecit lapidẽ.ꝛ percussit q̃udaȝ q̃ mortuꝰ fuit ꝛ dicit ꝙ ita ꝯsuluit.ꝛ ꝓ ista opi.ꝙ debeat ad tp̃s bãniri puta ꝑ q̃nq̃ueniuȝ allego tex.vbi est casus i.l.lege corne. §.j.ff.ad.l.corne.de sicca.et hoc ẽt tȝ azo i summa.C.e.ti. ¶Ego tñ his non obstãtibꝰ teneo ꝙ iste frãȝonus nulla puniri debeat pena.q꞉ nõ ꝯstat neq̃ꝫ ꝓbatũ est ꝙ excesserit modũ inculpate tutele imo est ꝓbatũ ꝯ vt plene dixi supra in scđo dubio ꝑncipali . nam cũ

fuerit dict⁹ franzon⁹ l rixa vulnerat⁹ siue pri⁹ ꝙ vulneraret antonium siue post.franzon⁹ nō fuit in culpa qꝛ erat in discrie vite ꝯstitutus vt ibi dixi.pro quo allegato glo.xxiij.q.j.in summa.ꝛ ꝙ no.singulꝛr ang.in.l.is ꝗ agressorē. C. ad.l.corne.de sicca.ꝛ l.l.filius.ff.de cō di.insti.ꝛ qd̄ no.Flo.l.l.queadmo.§.na uis.ff.ad.l.acqui. ¶ Et idō cum franzo nus occiderit antoniū se defendendo ꝛ non vlciscēdo nō dꝫ teneri.vt no gl. notabilis in.l.is qui aggressorem. C. ad.l.corneliam de siccarijs ꝛ gl. ordi. xxiij.q.j.in summa ꝛ per glo.magistrā in.c.sicut dignum in fi. ex̄ de homici dio ꝛ probat in.l.si qs percussorē vbi ē casus.C.ad.l.cor.de sicca. Et ꝓpterea dixit gl.i.l.si ex plagijs.§. tabernari⁹. l fi.ff.ad.l.acql.ꝙ si qs moderamen ex cessit non ex ꝓposito nō tenet̄ ꝑ dictū .§.tabernarius.ꝛ allc.ad hoc gl.hoc te nētē.per illuꝫ tex.xxiij.q.j.in summa. ¶ Puto tamē qd̄ in ista materia tres casus sint ꝯsiderandi. ¶ Aut qs exces sit formā defensionis aut non excessit formam defensionis nec moderamen inculpate tutele. ¶ Primo casu qñ ex cessit defensionis formā exēplum. Si frāzonus antoniū fugienteꝫ percussis set vel si antonium in foueaꝫ ꝓfundā cadētem sagita vel lapide vel iaculo effudisset. ¶ Uel vno pede amputato iacentē ꝑcuteret.ꝛ tūc diceret̄ percus sisse vel occidisse non aio se defenden di sed potius cā vlciscēdi ꝛ sic ad vin dictam ꝛ sic sentit.l. scientiā.§. ꝗ cum alr.ff.ad.l.acql.exterior.n. cā actū de clarat iteriorē.l.nō codicillis.C.de te stamētis ꝛ.l.dolū.C.de dolo.qꝛ muta ta forma mutat̄ substātia rei.l.iulia nus.§.sꝫ ꝛ si qs.ff.ad exhibē.ꝛ hoc ca su tam de iure cōmuni ꝙ ex forma sta tutoꝝ brixie deberet ad mortem con dēnari vel l bāno ꝓ morte poni.ꝛ ita disputando terminauit solennis do ctor dñs segnorolus de homodeis in sua disputatione qd̄ talis est. Sempro nius bone simplicitas amicus. ¶ Se cundo casu qñ formam defensionis fa cit sed modum ꝛ moderamen inculpa te tutele non seruat.qꝛ moratur in de

fensionis forma licet culpa sit immo derata iuxta no.in.l.j.C.vnde vi ꝛ l cle. j.de homi.cum si.ꝛ tunc non punit̄ le ge cornelia de siccarijs de morte.quia non fuit in dolo licet l aliqua culpa sꝫ puniri dꝫ alia mitiori pena qꝛ diffici le esset hominem mortis cogitatione turbatum terminos inculpate tutele seu defensiōis cognoscere ꝛ tenere ar gu.l.hac ꝯsultissima.C.ꝗ testm̄ facere non pos.ꝛ.l.qm̄ indignū.C.de testi.qꝛ locus ꝛ tp̄s plenius deliberādi cōsi lium nō patiat̄.l.j.§.merito.ff. depo si ꝛ.l.j.l ꝑn.ff.de exercitoria.ꝛ.l.si adul terium cum incestu .§. Iperator. ff.de adulterijs cum si. fm eum eundē do minum Signorolū l dicta sua dispu tatione ꝛ intelligo hoc casu pecunia riter vel ad exiliū tpale puta q̄nquen niū vt.s.dixi sed iste adhuc nō est ca sus nr̄. ¶ Tertio ꝛ vltimo casu quan do quis vnum occidendo non excessit formam defensionis nec moderamen inculpate tutele exēplum quando qs est ꝯstitutus l discrie vite.ita ꝙ alr se nō pōt tute.ꝛ secure defendere nisi oc cidat aggressorem sicut erat dictus franzon⁹.vt plene supra demonstra tum est in secundo dubio principali.ꝛ tunc nullam penam pati dꝫ ꝑ.l.si qs percussorem. vbi est casus.C. ad.l.cor. de sicca.ꝛ per glo.xxiij.q.j.in summa sepius allegata.ꝛ per ea q̄ habentur per Bar.ꝛ doc.in.l.j.C.vnde vi.ꝛ in.l. si ex plagijs.§.tabernarius.ff. ad.l.ac quil.ꝛ per no.per Ange.in.l.is qui ag gressorem.C.ad.l.cor.de sicca.ꝛ in.l.fi lius.ff.de conditiōibus insti.ꝛ ꝑ Flo. in.l.quemadmodum.§. si nauis.ff.ad l.acq. ¶ Ex predictis itaq3 oibus con cludo ꝙ dictus Franzonus ꝑꝑ dictū homicidium factum in ꝑsona Anto. de rainerijs non dꝫ cōdēnari ad ali quam penam ēt pecuniariam. sed dꝫ penit⁹ diffinitiue absolui ab inq̄sitio ne contra eum formata.ꝛ a.d .homici dio tam ex forma iuris communis ꝙ etiam statu. Brixie.

¶ Si regaciꝫ ludunt ad lapides.ꝛ vn⁹ occidit aliū qua pena puniri debeat.

Consi.xxx.

In christi noie Amen inuocata spusscti gratia. Regacij scholariuz dum inuicem ex lasciuia lapidibus luderũt apud scholas iuristarum vnus lapidem proiecit versus hostiũ domus in qua erat alius regatius et exire volentem percussit in capite ex qua percussione vsq ad aliquos dies superuiuens mortuus est. Contra regatium absentem inquiritur sed procedit per. d. iudicẽ maleficiorum Padue. Querit qua pena puniri dz. Et vr ꝙ de homicidio bãniri debeat. ⁊ si esset in fortia cõis Padue deberet ad mortẽ ꝯdẽnari. tã de iure cõi ꝙ vult vt homicida qd fecit semper expectet. l. iij. C. de epis. audi. facit. l. j. C. qn liceat vnicuiq sine iu. vi. nam etiaz lege corne. de sicca. teneri vr. vt. insti. de pub. iud. §. item lex corne. de sicca. ⁊ l. j. ⁊ per totuz titulũ. ff. ⁊. C. ad. l. cor. de sicca. Tũ ex forma statuti qd vult vt occidẽs occidat. a verbis cui9 nõ est recedendũ cuz stricte debeat intelligi. l. iij. §. hec vba. ff. de neg. ge. ⁊. l. ꝯstõnibus. ff. ad muni. cũ si. Itẽ qr sm statuta nõ inspicit anim9 occidentis sz soluz factũ. vt no. elegãter Bar. i. l. j. §. diuus ⁊ i. l. fi. circa pn. ff. ad. l. cor. de sicca. ¶ Sz certe ꝯtrium est verius. vcz ꝙ non debeat puniri nec. l. corne. de sicca. ad mortez nec in perpetuũ bãniri ex forma statuti put iacet. ¶ Et ꝙ hoc sit verum vt nõ teneat. l. corne. de sicca. pbat. nã dict9 Regatius nõ pjecit lapides dolose. sz ludẽdo vt sepe facere ꝯsueuerũt dicti regatij scholariũ ⁊ sic fuit tm in culpa qr lud9 obnoxi9 nõ est in dolo sz in culpa. vt. l. Itẽ si obstetrix. §. fi. cũ. l. seq. q incipit. nã lud9 qz ad. l. acql. q culpa nõ accipit p dolo vt teneat. d. l. corne. vt est casus notabilis in. l. lex corne. ff. ad. l. cor. de sicca. qr vbi tractat de pena corpali lata culpa non eqpat dolo vt no. l. j. §. in actiõib9. ff. de i litẽ iurã. ⁊ idẽ no. bar. i. l. j. §. nõ aũt. ff. si qs testõ lib. eẽ ius. ⁊ Ang. in. l. plagij. ij. C. ad. l. fla. de plagia. ⁊ idẽ vult bal. in. l. data opera. C. q accu. ⁊ Pau. de ca. i. l. j. i pn. C. vbi sena. vel cla. ⁊ in ꝯsi. cxcj. qd incipit. In xpi noie amẽ. in cã carceratorũ. Et qd d iure cõi qñ qs occidit aliũ p lasciuiã. puta i ludo nõ teneat. l. corne. de sicca. vel alia. l. ad penã corporalẽ tz glo. notabilis in vbo certis rõnib9 in. l. ⁊ si seuerior. C. de his q no. infa. ⁊ ibi ẽt hoc volunt Bal. ⁊ doc. ⁊ ẽ casus ꝯiuncta glo. in. l. plerũq in prin. i. l. j. C. ad. l. cor. de sicca. ⁊ est casus literminis in. l. j. §. cũ qdã. ff. co. ti. Et ẽ gl. valde notabilis. l. di. cũ qs asseuerat q singlr dicit ꝙ ex quo ꝯstat ꝙ i ludo mortu9 est nõ est necesse pbare ꝙ casu occiderit. de sen. excõ. sup eo. Et idem tz Flo. i. l. dolo malo. ff. de seruo cor. q dicit p illũ tex. cũ glo. pdicta ꝙ si qs i ludo occisus est puta i ludo pugillorum vt fit senis ⁊ ex illa pcussiõe mors seqtur iudicanda est mors cãlis ⁊ sic non tenet facit. l. iij. ⁊ qd ibi no. ff. de iniur. ⁊ no. ipse flo. i. l. q actione. §. si qs i colluctatiõe. ff. ad. l. acq. Et idẽ in terminis nre. q. vult pe. de anch. in cõsi. suo cclxxij. qd incipit. in xpi noie amẽ iure scripto ⁊ ꝯsuetudine q dicit singulr ꝙ stãte ꝯsuetudie. Bononie ꝙ pueri colluctãtes ad inuicem faciãt duas partes ⁊. vna ps aduersat alteri pijciẽdo lapides ⁊ sites actus faciẽdo ⁊ ꝯtigit in tali colluctatiõe ꝙ ex ictu vni9 pueri ali9 ẽ occisus ꝙ nõ dz pcutiẽs puniri alle. no. iij. di. deniq ⁊ qd ibi no. gl. q incipit no. argumẽtũ. qd in delictis ⁊ i. §. hoc ⁊ si legib9. c. di. ⁊ gl. i. c. cũ venerabilis de ꝯsuetudine. Et iura allegata in ꝯtrũ itelligitur de homicidio ꝯmisso p dolũ nõ aũt p culpam vel casum sicut in ludo. similiter dõm est de iure municipali. qr lz ex forma statuti occidẽs debeat occidi tñ statutũ dz intelligi si occidat dolose nõ p culpã ẽt latam ⁊ multominus si in ludo ⁊ p lasciuiã sicut fuit in casu nro qr statutũ interpretat sm ius cõe. vt no. in. l. fi. §. in ꝯputatiõe. C. de iure deli. ⁊ ita vult saly. in. l. nõ ideo min9 in. x. col. C. de accu. ⁊ ita in terminis tz Bal. in. l. data opera. in. v. col. C. q. accu. non pos. ⁊

idem sentit in pe.col.⁊ idem tenuit in l.⁊.si seuerior.C.de his q̄ no.infa.q̄ dicit i terminis qđ stante statuto qđ occidēs occidat.⁊ aliq̄s p culpā sine dolo iterfecit hoiem assessores ignorantes ꝯsueuerūt dicere extra non debemus distinguere sed simplr stare verbis statuti q: non inspicitur anim⁹ s₃ factū.l.j.§.diuus.ff.ad.l.cor.de sicca. tñ ꝯtrium ꝯcludit allegādo Bal.i.d.l. data opa alias dicit qđ sequeret qđ ꝺ homicidio causali deberet q̄s decapitari qđ est ꝯ oēm equitatē₃ ⁊ dicit qđ ita plurics consuluit ⁊ a morte aliq̄s defendit qđ dicit esse menti tenendū. q: q̄dā tpe suo poti⁹ ex lasciuia ꝙ ex dolo ꝓiecit q̄dā lapidē ⁊ percussit q̄ndā q̄ mortuus est sicut precise fuit i casu nr̄o ⁊ dicit ꝙ ꝯsuluit ꝙ deberet miti⁹ puniri.s.pecuniariter vel forte dare sibi bānū ꝓ aliquo tpe. Et idē dicit ipse pau.in.d.l.⁊ si seuerior.C.ꝺ his q̄ no.infa.q̄ dicit hoc mō se euasisse quēdā.⁊ idē t₃ in.l.nemo deinceps ad fi.j. col.C.de epis.au.⁊ ita ꝯsuluit vt hr̄ in dicto suo ꝯsi.cxcj. Nec ob.qđ dixi.s̄.circa p̄n.ꝙ bar.vult.i.l.j.§.diu⁹.⁊ i.l.fi.ff. ad.l.cor.de sicca .q̄ s̄m statuta in homicidijs nō ispicit aīus.s₃ factū ꝙtū₃ ad puniendū homicidā.q: vult dicere ꝙ non animus s₃ factū.s.ꝙtū ad hoc ꝙ sol⁹ anim⁹ sine facto subsecuto puniat pena statuti.l₃ de iure cōi sec⁹ in grauiorib⁹ delictis.l.is q̄cū telo.C.ad l.cor.de sicca.⁊.l.si q̄s nō dicā rape.C. de epis ⁊ cle.⁊ ita p₃ ex verbis suis in d.§.diu⁹.nō aūt vult dicere ꝙ nō ispiciat animus ꝙtum ad hoc ꝙ factū sine aīo et dolo puniat pena mortis.q: sibiip̄si ꝯtrarēt i eo ꝙ dicit i.d.l.j.§.j.⁊ sequeret absurditas ꝙ ēt pro homicidio cōmisso casualiter seu leui culpa deberet mori.ꝙ nō est dicendū ⁊ ita dicit Pau.de ca.declarando Bar.⁊ bene in preallegato consi.cxcj. ¶ Uñ predictis ꝯcludo ꝙ siue ispiciam⁹ ius cōe siue ius municipale.dictus regatius puer si est ꝯsuetudo regatioꝝ ludendi ad lapides prout est nō d₃ puniri. Si vero nō est ꝯsuetudo ⁊ tñ in ludo per lasciuiam occiderit aliū puerū ꝓijciēdo lapides nō d₃ puniri corporaliter nec bāniri ppetuo s₃ ad tp̄s breue vt dicit.d.Pau.i.d.l.j.C.vbi sena.vt clarif. Et l₃ ipse non declaret ꝙtū debeat esse istud t p̄s tñ dico ꝙ non d₃ esse maior q̄nquēnio per tex.in.l.lege cor.§.j. cum q̄dam.ff.ad.l.cor.de sicca.vbi de hoc est casus ad litteram. Uerū q: ille q̄ occidit est puer posset ēt illđ tp̄s abbreuiari arbitrio curie per no.in.l.⁊ si seuerior.C.e.ti.⁊ ꝙ dicr⁹ regati⁹ puer non occiderit alium cū lapide dolose sed poti⁹ culpa p₃ primo: q: erant i ludo.vt dictū est p gl.no.l.di.cū q̄s asse uerat. Itē q: p lasciuiā potius factū ē vt ꝓbatū est p testes vt no.p gl.l.d.l. ⁊ si seuerior ⁊ i.l.j.C.ad.l.cor.de sicca. Itē q: nō erāt inimici s₃ amici. vt no. gl.ij.in.d.l.j.q̄ oīa sunt p̄curiā inuestigāda ⁊ ꝯsideranda ⁊ si ita esse reperierit v c₃ ꝙ vel i ludo vel alr p lasciuiā₃ ipm occiderit d₃ vel absoluere vel bānire nō vltra q̄nquēniū.⁊ si ipse nō cōparuerit.p.l.si nō defendant.ff.de penis ⁊ p no.l.l.nō.tm̄.ff.de appel.cū si.j

¶ An homicidiū sit commissum p lasciuiam vel dolose ⁊ qua pena debeat puniri committens homicidium per lasciuiam.

Consi.xxxi.

In christi nomine. Ac i nocata spūs sancti grā. sup homicidio ꝯmisso per Bartholameum de velo i ꝑsona Gabrielis.q. Michaelis iā.xx. annis elapsis.dubitari pōt de duob⁹ p̄ncipaliter. ¶ Primo an pena mortis vel alia corporali possit ⁊ debeat puniri dictus Bartholameus ꝑpter dictum homicidiū. ¶ Secūdo posito ꝙ non.qua pena puniri debebat si se p̄sentauerit ad carceres non obstante ꝙ fuerit condemnatu₃ propter contumaciam. ¶ Circa primum dubiu₃.an possit pena mortis vel corporali puniri duo sūt ꝯsiderāda et examinanda.

¶Primū est an dictus Bartholame⁹ occiderit dictū Gabrielē dolose an ṽbo ꝑ lasciuiā vel iocose. ¶Scdm̄ posito ꝙ dictū homicidiū nō fuerit cōmissū dolose ſ3 per lasciuiā siue iocose an dictus Bartholameus possit puniri pena mortis vel aliqua alia pena corporali. ¶Sup.j.vr̄ dicendū prima facie ꝙ dictus Bartholameus cōmiserit homicidiū dolose. ¶Primo qꝛ homicidium est de genere ꝓhibitoꝝ iō ius ꝑsumit ꝯ occidentē vt.l.j.C.ad.l.cor.d sicca.ꝛ in.l.si nō ꝯuicij.C.de iniurijs.et c.j.ꝛ ibi no.extra de ꝑsum.ꝛ not.Bart. in.l.aurelius.§.vel quesyt.ff.de liber. leg. ¶Itē ex genere instrī vr̄ ꝙ fecerit aio occidēdi.qꝛ cū stanbuchina emisit sagitā ꝯ dcm̄ gabrielē vt ꝓbaẗ in.l.j. §.sed si clara.ff.ad.l.cor.d sicca.ꝛ ibi Bar.hoc t3 ꝛ ꝓbaẗ ēt in.ca.significasti ar.si.Libi nō rōne instrī ex̄ de homi.et ibi ꝑ doc.ꝛ no.Ant.de rosellis.ij.q.vj. in.c.consuluisti. ¶Itē ꝑsumiẗ ꝯ occidentem respectu loci in quo ꝑcussit.qꝛ percussit gabrielē cū sagitta in capite ꝯ oculū dextrū q̄ locus est periculosus vt est casus in.d.c. significasti.ij.in fi. extra de homici.ꝛ no.Bar.in.l.j.§.diuus.ff.ad.l.cor.de fal.ꝛ Doc.in.d.ca.significasti.ꝛ Ant.de rosel.in.d.c.ꝯsuluisti.ꝛ Ang.de are.in suo trac.malefi. in glo.in ṽbo sciēter ꝛ dolose circa fi. Itē ꝓbari vr̄ in.l.j.C.ad.l.cor.de sic. vbi est casus qd ille q̄ dicit se homicidium fecisse nō dolose teneẗ illud probare.ꝛ ibi hoc t3 bal.ꝛ Ang.facit.l.quoties.§.q̄ dolo.ff.d proba. ¶Itē ꝯ dcm̄ Bartho.facit fuga.qꝛ cōmisso homicidio aufugit vt no.ꝑ bar.ꝛ doct.in.l.in lege corne.ff.ad.l.cor.de sic.ꝛ no.bar. in.l.fi.circa mediū.ff.de ꝯditionibus ꝛ no. Ang.in auẗ.de exhi.reis in.§.si ṽo.ꝛ ꝑ bal.in.l.gn̄ali.C.de decur.lib.x.ꝛ per Saly.in.l.j.C.de rebus cre.ꝛ in.l.j.C.d rap.virg.cū si. ¶Itē qꝛ fuit ꝯdēnatus ꝓpter ꝯtumaciā.ꝛ vt dici solet ꝯ ꝯtumaces oīa iura clamant vt hr̄ in.l.ex cōsensu.§.fi.ff.de ap.ꝛ in.l.j.§.fi.ff.q̄n ap.sit.ꝛ in.l.absentē.ff.de penis cū si. ¶S3 in ꝯtrariū qd dictus Bartholo.nō occiderit dcm̄ Gabrielē dolose sed per lasciuiā ꝛ iocūdo. Et qd istō sit veꝝ ꝓbari pōt ex multis ꝑsumptionib⁹ quo sufficiūt.qꝛ l3 ei incūbat hoc onus probandi vt dixi.tn̄ sufficiunt ꝓbationes ꝑsumptiue.vt dicit gl.notabilis in.l.j. C.ad.l.cor.de sic.ꝙ seqtur ibi ang.et et Saly. ¶Et assignat rōnē ang.qꝛ dol⁹ vel bona fides nō sunt nisi passiones aie q̄ soli deo sunt note.vt no.per glo. insti.de ac.§.alte.ꝛ iō nobis nō sunt cognite.nisi ꝑ exteriora q̄ indicāt animi q̄litatē vt.ff.de suppel.lega.l.labeo.§. idem tubero.ꝛ.ff.ex q̄.cau.in pos.ea.l. fulcinius.§.qd sit latitare i gl. Et veꝝ est ꝙ nō sufficit vna tm̄ ꝑsumptio sed plures ēt reqrunẗ.vt sentit gl.ij.sup ṽbo nō occidēdi aio in.l.j.C.ad.l.cor.de sicca.ꝛ ibi hoc no.bal.ꝛ Saly. ¶Qd āt sint pl'es ꝑsumptiōes ꝓ dicto bartholameo ꝙ nō occiderit dolose s3 iocose ꝛ ꝑ lasciuiā ꝓbaẗ ex multis ꝑsumptionibus. ¶Prima est q̄ insurgit ex denūciatione facta ꝑ massarium Rouercdi velli q̄ exercēdo offm̄ suū denūciauit iudici maleficioꝝ quaẗr die mercurij.xv. mensis Julij dc.Mccccl.gabriel filius Michaelis de velo cū iuisset sup montanea ad inueniēdū equos suos.ꝛ fūr Bartholameus predictus filius Michaelis de velo iuisset ad inueniēdu3 eius equos super dicta montanea et vnusq̄sq3 de ꝑ se ꝛ vnus sciret d altero tandē cū dictus gabriel esset i loco vbi dr̄ ei zardin de le rose.ipse gabriel vidit venire dcm̄ Bartholameū que3 diligebat vt fratrē cū semꝑ fuissent se cū ꝛ ipse gabriel hēbat vnā giauarinā.et ipse Bartholameus hēbat vnā stābuchinam ꝛ dum dictus Bartholameus appropinquaret vbi erat dictus Gabriel quem nō videbat cum esset in nemore.ꝛ ibi esset prope dictus Gabriel iocose se fecit ꝯ dictu3 Bartholameū ridendo ꝛ dicendo rendi te a mi vilan Et tunc dictus Bartholameus iocose onerauit ei⁹ stābuchinā.ꝛ sup ea posuit vnū veretonū nō aio offendendi.ꝛ dum posuisset ipsum veretonū incōtinēti nulla data opa ꝑ ip3 Bart.dicta stābuchina de ꝑ se exonerauit ꝛ ꝑcussit dcm̄ Gabrielē supra oculū dextru3 ex

quo vulnere mortuꝰ est ⁊ fuit. nã cũ di
ctus massariꝰ sit ꝑsona iurata ⁊ officia
lis q̃ tenet denũciare maleficia s꞉ ve=
ritatẽ ꝓut ipse sit aut scire põt ⁊ denũ
ciauerit dictũ homicidiũ nõ fuisse cõ=
missum dolose sed iocose. seq̃tur ꝙ est
p̄sũptio ꝓut ipse denũciauit. ar. c. q̃li=
ter ⁊ q̃n. ij. in §. ad corrigẽdos. extra de
accu. ⁊ in. c. sup his. in prin. eo. ti. ⁊ per
ea q̃ no. Saly. ¶ Scd̃a p̄sumptio orit
ex attestatiõe Mathei. q. Joãnis Bla
sij de velo q̃ deposuit cũ sacr̃o ꝙ cũ ip̃e
iret sup mõtẽ ad iueniẽdũ vnũ eiꝰ po=
ledrinũ. ⁊ applicuisset ad locũ vbi in=
uẽtꝰ est dictꝰ gabriel mortuꝰ. dictus te
stis audiuit vnã vocẽ dicẽtẽ defendi=
te. ita ridẽdo siue iocose ꝑ ea q̃ potuit
cõprehẽdere. q꞉ modicum distabat ab
eis ⁊ tũc dictꝰ Bar. q̃ habebat vnã stã
buchinã onerauit ipsa꞉ ⁊ posuit sup
ea vnũ vetonũ. ⁊ ipso posito sensit di=
ctã stãbuchinã disclauare ⁊ ꝑcussit. d.
Gabrielẽ q̃ incõtinenti cecidit in terra.
⁊ dũ esset ita ꝓstratꝰ in terra vidit in=
cõtinẽti dictũ Bartho. currere ad di=
ctũ Gabrielẽ ⁊ extraxit vetonũ de ca=
pite ⁊ cũ eiꝰ ore trahebat sanguinẽ de
vulnere. ⁊ iterrogatꝰ si vulnerauit cũ
studiose aio ⁊ itẽtiõe ip̃z occidẽdi. an
vo alia de cã. r̃ndit ꝙ iudicio suo per
ea q̃ vidit p̄dicta ꝓcesserunt magis a
casu ⁊ ex fortuito quã aio volẽdi ip̃m
iterficere cũ nulle inimicitie essent in=
ter eos. q̃ testis facit semiplenã ꝓba=
tionẽ. ⁊ sic p̄sumptionẽ magnã vt in. c.
ex insinuatiõe. extra de ꝓcu. ⁊ no. bar.
⁊ docto. in. l. admonẽdi. ff. de iuretur. ⁊
doc. in. l. in bonefidei. C. eo. ti. ¶ Ter=
tia p̄sumptio ẽ ꝙ q̃n dictꝰ Bartho. po
suit vetonũ sup stãbuchina dictꝰ Ga=
briel dixit ridẽdo. defendite siue aren
dite. vt d꞉ in denũcia. ⁊ testificat dictꝰ
Math. q. Jo. Blasij. ⁊ Jo. q. Gasparis
de velo q̃ deponit se audiuisse p̄dicta
incõtinẽtia. d. Barth. post homicidiũ
factũ dũ esset in vna pecia terre q̃ ri=
sus imediate ꝓcedẽs significat ꝙ ille
Gabriel defunctꝰ nõ habebat aliquã
inimicitiã cũ. d. Bar. nec econtra. nec
volebãt rixari s꞉ iocari. vt ꝓbat ꝑ tex.
cũ gl. insti. de iniurijs. §. fi. in gl. q̃ inci

pit. vt si risi vel lusi. ⁊ sic nõ p̄sumitur
malus animus inter eos fuisse vt ibi.
¶ Quarto p̄sumptio est q꞉ inter eos
non erat aliqua inimicitia imo erant
multũ amici ⁊ insimul tãq̃ f̃res mul=
tũ ꝯuersabant vt d꞉ in denũcia in qua
etiã d꞉ qd̃ Gabriel diligebat dictũ bar
tho. tãq̃ fratrẽ ⁊ idẽ dicit Mat. q. Jo.
blasij de velo testis examinatꝰ ⁊ idem
testificat Jo. q. Gaspar꞉ de velo. ⁊ idẽ
dicit richꝰ. q. Michaelis frater dicti
Gabrielis defuncti q̃ dicit ꝙ nulle ini
micitie p̄cesserãt s꞉ ꝯuersabant multũ
inuicẽ. ⁊ idẽ dicit Nicolaꝰ. q. zaneti de
silua ꝓgnı auũculꝰ dicti Gabrielis oc
cisi ex qua amicitia ⁊ ꝯseruatiõe tanq̃
iter fratres orit magna presumptio ꝙ
nõ habuerit animũ occidẽdi amicum
suũ. vt est gl. valde nota. in. l. j. C. ad. l.
cor. de sicca. ⁊ l꞉ aliq̃ doc. reprobẽt illã
gl. ꝑ duos titulos ꝓxime p̄cedẽtes. vc꞉
de emẽdati. seruo. ⁊ de emẽda. ꝓpin. i
q̃bꝰ pt꞉ ꝙ affinitas vel amicitia sola
nõ est iusta cã offensionis vt refert sa
ly. in. d. l. j. tñ vt ipse dicit nec illa glo.
hoc vult ꝙ amicitia vel affinitas sola
sufficiat. iõ gl. subijcit copulatiue ⁊ q̃li
tate occidendi ⁊ cã apponit puta an
alias esset hõ rixosus vel isidiosus vl
praue vite an vero frugi ⁊ bone ⁊ forte
valitudinarijs ita ꝙ talia visitr attẽ
tare solitꝰ nõ fuisset ⁊ iõ etiã nõ solum
ista p̄sumptio amicitie subsit. S꞉ etiã
alie de q̃bꝰ s̃. dictũ est ⁊ de q̃bꝰ itra di
cet loq̃tur ꝙ iste p̄sumptiões sufficiũt.
¶ Quinta p̄sumptio est q꞉. d. Bartho.
incõtinẽti postq̃ vulnerauit dictũ Ga
brielẽ cũ sagita accessit ad eũ ⁊ extra=
xit veretonũ de capite Gabrielis ⁊ cũ
eiꝰ ore trahebat sanguinẽ de vulnere
vt dicit Matheꝰ. q. Jo. testis exami=
natus se vidisse. ⁊ Joã. q. Gasparis se
audiuisse incõtinẽtia. d. Bartho. post
vulnꝰ illatũ q̃ actꝰ seq̃ẽs incõtinẽti si
gnificãt ꝙ nõ fecit aio ipsum occiden
di q꞉ nõ audiuisset eu꞉ ex actu eñi illo
incõtinẽti secuto declarat q̃ animꝰ fue
rit in p̄cedẽtibꝰ ꝑ not. ꝑ gl. ⁊ doc. in. l.
si vẽtri. §. in bonis. ff. de priui. cred. ⁊ ꝑ
nota. ꝑ doc. in. l. post ꝯtrã. ff. de dona.
¶ Sexta p̄sumptio est q꞉ postq̃ dictꝰ

Bartho. vulnerauit cū sagitta dictū Gabriel ꝛ videret dictū Gabrielem se male haberet extraxit vnā ei⁹ cultellessam q̄ habebat ad lat⁹ ꝛ incidit cordā dicte stābuchine. ꝛ vlterius cū .d. cultellessa admenauit sup .d. stābuchinā volēdo ipsam incidere. ꝛ postea ipsā alio ꝓiecit ꝛ inde recessit. vt deponit. d. Math. q. Jo. blasij se vidisse ex quo actu euidēter apparet q̄ ipse nō fecit aīo doloso. qꝛ si fuisset in dolo nō priuasset se armis suis incōtinēti post delictū cōmissum. qꝛ nō est verisimile q̄ ꝓiecisset arma ꝛ se eis priuasset si dolo se occidisset dictum Gabrielē vt de se ptz. ¶ Septima p̄sumptio ē qꝛ Rich⁹. q. Michaelis frater .d. Gabriel ꝛ Nic. q. zaneti de silua ꝓgni auuncul⁹ .d. gabrielis defuncti q̄ deponūt dcm̄ Bartho. vulnerasse dictū gabrielē a casu ꝑut audierūt a Matheo. q. Joan. ꝛ a Jo. q. Gabrielis testib⁹ examinatis. et subdūt q̄ nulle inimicitie erant inter eos. ꝛ q̄ multū ꝯuersabant inuicē qui duo testes cōsanguinei magis p̄sumūtur dicere veritatē q̄ alij. qꝛ nemo vnq̄ odio habuit suā carnē. vt est tex. xiij. q. ij. nō extimem⁹. ꝛ ꝓbat in .l. ij. ff. de receptatorib⁹ ꝛ not. glo. in .l. ij. ff. in suis voc. vt cant ꝛ gl. in verbo substentaretur. xxxi. di. ¶ Octaua p̄sumptio est qꝛ Rich⁹ frater .d. Gabrielis mortui sua spōte ꝛ certa eius sciētia ꝛ de voluntate ac cōsensu expressis multoꝝ suoꝝ primoꝝ attinētiū ꝛ amicoꝝ ibidē presentiū laudātiū ꝛ cōsentienti. fecit pacem cū corrado. q. hērt. ꝛ micha. ei⁹ filioꝝ patre dicti Bartho. ꝛ notario stipulāti ꝓ dicto Bartho. pacē de dicto homicidio attēto casu dicti homicidij inopinato. ꝛ hanc pacē fecit solēniter infra .xl. dies a die homicidij commissi. vt ptz publico instrō scripto sub signo ꝛ noīe Jacobi filij ser Antonij d̄ albertinis de albaro. que cū capax sit fundata super casu mortis inopinate videt fateri homicidiū nō dolose sed inopinate factū fuisse. qꝛ rō dict ī limitat ipsum dictū .l. q̄ dictū. ff. de pac. et Leū pater. §. dulcissimis. de leg. ij. ꝛ sic illa pax vr̄ ꝯcludere q̄ frater ꝛ amici ꝛ cōsanguinei gabrielis videnť cōfiteri dictū homicidiū fuisse inopinatum. ¶ Nona p̄sumptio est. qꝛ vt mihi aſſeritur .d. bar. nō erat tp̄e homicidij per eū ꝑpetrati nec ante nec post rixosus vel insidiosus vel male vite sed erat bone cōditiōis ꝛ fame ꝛ pacifice viuebat ꝛ semp vixit. que p̄sumptio si vera vt dr̄ multū operabiť in casu nostro. vt dicit Saly. in .d. l. j. ad fi. j. col. C. ad .l. cor. de sicc. ꝛ ꝓbať in .l. nō ols. §. a barbaris. ff. de re mili. ꝛ in .l. vel vniuersorum. ff. de pig. act. ꝛ in .l. qui semisses. ff. de vsuris cū si. ¶ Decima ꝛ vltima qꝛ vt dr̄ dict⁹ Bartholame⁹ se p̄sentauit ad carceres volēs ꝓbare de sua innocētia maxime respectu pene homicidij q̄ p̄sentatio facit cessare suspitionē fuge qꝛ cessante cā fuge cessat ipsa fuga. arg. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure patro. ꝛ .l. cū clericis. C. de epi. ꝛ cle. c. cū cessante de app. facit .l. titia. §. vsuras. ꝛ qd̄ ibi no. Bar. ff. de le. ij. ¶ Que q̄dē decē p̄sumptiōes oēs simul iūcte declarāt dictū Bartholo. nō habuisse animū occidendi dictum Gabrielem nec dolose ipsum occidisse. ꝓ eā q̄ habenť ꝑ gl. ꝛ doc. in .l. j. C. ad .l. cor. de sica. ꝛ .s. declaratū. ꝛ ꝑ ꝯñs d̄rogāt alijs p̄sumptionib⁹ .s. in ꝯtrū deductis. qꝛ sicut vna p̄sumptio tollit aliā. ita q̄dā p̄sumptiōes tollūt alias. ꝛ maxie q̄n sunt plures sicut sunt in casu nostro. l. nō solū. §. de vno. ꝛ qd̄ ibi not. Bart. ff. de ritu nupt. ꝛ in .l. diu⁹. ff. de in integ. resti. ꝛ in .c. in literas extra de p̄sump. cū simi. Et plus dico s̄m Ja. bu. quem sequiť Saly. in .l. j. C. ad .l. cor. de sicca. q̄ vbi ex q̄litate facti iudex esset indifferēs cui parti deberet animū applicare vel ei q̄ facit dolū p̄sumi cū pro vnaquaq̄ parte sint ꝯiecture tūc ꝓ ea parte d3 iudicare cui amicitia ꝛ affinitas fauorē superaddit. ¶ Cū iō cū in casu nr̄o sint decē ꝯiecture iter q̄s ē cōiectura amicitie sequiť q̄ iudex d3 iudicare ꝓ istis ꝯiecturis q̄ nō faciūt dolum p̄sumi. ¶ Et ex his oībus ꝯcludiť iudicādū esse q̄ dict⁹ Bartho. nō commiserit dictū homicidiū dolose. sed ꝑ lasciuiā seu iocose. ¶ Sup sc̄do posito

per dictū homicidiū nō fuerit cōmissuꝫ dolose. sꝫ p lasciuiā siue iocose. vt dom est in pcedēti dubio. an dict⁹ Bartho. possit puniri pena mortis vel aliqua alia pena corporali. Et breuiter de iure cōi dicēdū est q̄ nō vt est casus in. l. lege cor. ff. ad. l. cor. de sic. ¶ Et est casus in. l. lege cornelia. §. cū qdā p lasciuiā eo. tit. vbi. d. q̄ cū qdam per lasciuiā cā mortis prebuisset a diuo adriano in qnquēniū relegat⁹ est. ꝛ idē pbatur per glo. not. in. l. ossa. §. si in locū in verbo si in dolo. ff. de reli. ꝛ sum. fune. ꝛ ibi hoc not. Flo. ꝛ pbat p glo. in. l. in actiōib⁹. ꝛ ibi p doc. ff. de milite iur. et p Bar. ꝛ Ang. in. l. j. §. nō aūt. ff. si quis testō liber esse ius. fue. ꝛ p Bal. in. l. data opa. C. q̄ accu. nō pos. ꝛ p Ang. in. l. si plagiū. C. ad. l. iul. d plagia. ꝛ p pau. de ca. in. l. ij. C. vbi sena. vel cla. in qb⁹ habet q̄ vbi agit pena corporali etiā lata culpa nō eqparat dolo. ¶ Et q̄ de iure cōi qn qs occidit aliquē per lasciuiā nō teneat. l. cor. de sic. nec aliqua alia. l. ad penā corporalē. tꝫ glo. p no. in pbo certis ratiōib⁹. l. l. ꝛ si seuerior. C. de his q̄ no. infa. ꝛ est casus piūcta gl. in pbo plerūq3 in princi. in. l. j. C. ad. l. cor. de sic. ¶ Et pro hoc facit gl. valde notabilis. l. di. cū qs asseuerat q̄ singulariter dicit q̄ ex quo cōstat q̄ in ludo qs mortu⁹ est nō ē necesse pbare q̄ casu occiderit de sen. exco. c. sup eo. ꝛ idē tꝫ Flo. in. l. dolo. malo. ff. de seruo corrup. q̄ dicit p illū tex. cū gl. pdicta q̄ si qs in ludo occisus est. puta in ludo pugillor vt fit senis. ꝛ ex illa pcussione mors sequat iudicādū ē mors casual ꝛ sic nō tenet. facit. l. iij. ꝛ qd ibi no. ff. d mio. ꝛ no. ipe flo. i. l. q̄ actiōe. §. si qs in collucta tiōe. ff. ad. l. ac. ꝛ idē i sit vult Per. de anch. in ꝯsi. suo. cclxxij. qd incipit. In Christi noīe Amen. iure scripto ꝛ ꝯsuetudine dicit singul'r q̄ stāte consuetudine bononie q̄ pueri colluctantes adinuicē faciāt duas partes ꝛ vna pars aduersat alteri, pijciēdo lapides ꝛ istes act⁹ faciendo. ꝛ cōtingit in tali colluctatiōe q̄ ex ictu vni⁹ pueri ali⁹ est occisus q̄ nō dꝫ pcutiēs puniri al leg. no. iiij. di. deniq3 ꝛ qd ibi no. glo. q̄ incipit; no. ar. q̄ in delictis. ꝛ in. §. hec ꝛ si legib⁹. c. di. ꝛ glo. in. c. cū venerabilis de ꝯsuetudine. ¶ Simil'r dicendū est de iure municipali q2 lꝫ ex forma statuti occidēs debeat occidi. tñ statutū dꝫ itelligi si occidat dolose nō per culpā etiā latā. ꝛ multomin⁹ si in ludo ꝛ p lasciuiā sicut fuit in casu nostro q2 statutū interpretat fm ius cōe. vt no. in l. fi. §. in cōputatiōe. C. de iure delib. et ita vult Salyc. in. l. nō iō min⁹ in. iiij. colū. C. qui accu. nō pos. ꝛ ita in terminis tꝫ Bal. in. l. data opera in. v. colū. C. q̄ accu. nō pos. ꝛ idē sentit in pe. col. ꝛ idē tenuit in. l. ꝛ si seuerior. C. de his qui notā. infa. qui dicit in terminis q̄ stāte statuto q̄ occidēs occidat ꝛ aliquis p culpā sine dolo interfecit hominē assessores ignorātes ꝯsueuerunt dicere q̄ nō debem⁹ distinguere sꝫ simpliciter stare verbis statuti q2 nō ispicitur anim⁹ sed factū. l. j. §. diu⁹. ff. ad l. cor. de sic. tñ ꝯtrū ꝯcludit allegando Bal. in. l. data opa. al's dicit q̄ seqret q̄ de homicidio casuali deberet qs decapitari q̄ ē ꝯ oēꝫ eqtatē vnq̄ ita plures ꝯsuluit ꝛ a morte aliqs dsēdit q̄ dicit esse menti tenendum quia quidaꝫ tpe suo potius ex lasciuia q̄s ex dolo, p iecit quendam lapideꝫ ꝛ percussit quēdam qui mortuus est. ꝛ dicit q̄ ꝯsuluit q̄ deberet mitius puniri. s. pecuniariter vel forte dare sibi bannum pro aliquo tempore. ꝛ idem dicit ipse Paul. in. d. l. ꝛ si seuerior. C. de his qui no. infa. qui dicit hoc modo se euasisse quēdam ꝛ idem tenet in. l. nemo deinceps ad fi. pe. col. ꝛ de epali audientia. ꝛ ita consuluit vt habet in. d. suo ꝯsi. clxxxi. ¶ Nec ob. q̄ Bar. vult in. l. j. §. diuus. ꝛ in. l. fi. ff. ad. l. cor. de sic. q̄ fm statutū in homicidijs non inspicit anim⁹ sed factū ꝯtrū ad puniēdū homicidam. q2 vult dicere q̄ nō inspicit anim⁹ sed factū. s. ꝯtrū ad hoc q̄ sol⁹ aius sine fcō subsecuto puniat pēa statuti lꝫ d iure cōi sec⁹ i gulosib⁹ dlictꝫ. l. is q̄ cū telo. C. ad. l. cor. d sic. ꝛ. l. si qs nō dicā rape. de epis. ꝛ cle. ꝛ ita ptꝫ ex pbis suis l. d. §. diu⁹. nō aūt vult dicere q̄ nō ispiciatur aius ꝯtrū ad hoc q̄ factū sine aio, ꝛ

dolo puniat pena mortis qr sibiipsi cō rietur i eo q dicit.l.d.l.i.§.i.τ sequeret absurditas q ēt pro homicidio cōmisso casualiter seu leui culpa debet mori.q non est dicendū.Et ita dicit Pau. de ca.declarando Bar.τ bñ in pallegato consi.xci. ¶Circa sm dubium pncipale q pena puniri debeat si se pñsentauerit ad carceres non obstante q fuerit cōdemnatus pp cōtumaciam. Et vr pria facie q dēat puniri i duab⁹ milibus libris in qbus fuit cōdēnat⁹ pp cōtumaciam. ¶Secūdo vr q dēat puniri in relegatiōe vsq in qnquēniū vt vr esse tex.i.l.lege corne.§. cuȝ quidam per lasciuiam.ff.ad.l.cor.de sic. ¶Sed ego teneo q nullo mō in dcis libris duabus milibus debeat cōdemnari.qr ista pena nunq cōsuenit exigi. ideo minime mutanda sunt q longam interpretationē habuerunt.l.minime ff.de legibus. Quantum vero ad aliā penā dicendū est q si de primo dictū homicidiū cōmisisset p lasciuiam vt dictum est deberet per quinquenniū relegari seu bāniri vt.d.l.lege cor.§. cū qdā per lasciuiā τ no.An.de bu.in c.signi.el.ij.ex de homi.¶Sed qr dictus Bartho.fuit cōdemnatus ad inq rendū τ stetit abñs p.xx.ānos poterūt iudices cū eo dispensare vt illud tps q stetit cōdēnatus p xx.annos.τ abñs a ciuitate τ districtu Uerone cōputet i tpe qnquēnij in quo debuisset relegari a principio ar.l.si diutino cū ibi notatis.ff.de penis.vel dñi iudices poterunt arbitrari.an τ qliter dēat iudicari ex quo iste casus; vr esse relictus arbitrio dñi ptātis τ totius curie vl maioris ptis sm formā statutoꝝ Uerone ita qđ ipm cōdēnari nō possit vltra relegationē qnquēnij p.d.l.lege cor.cū qdā p lasciuiā.ff.ad.l.cor.de sic.

¶An femine sint testes idonei in cā capitali.Et quid de socio in rixa.τ de socio offensi.Et an sit probatū homicidium.Et an indicia τ plena probatio purget per torturam.τ an ex iudicijs qtuncunq vrgentibus quis possit ad mortem condemnari.

Consi.xxxij.

In christi nomine.Quidā rustici vincentini pter inimicitiā vt dr cuiusdā Joānis Jacobi.vna die dñica venerunt ad hospitium stephani.d.Strice q est extra portā ciuitatis vincentie p pe ecclesiā sancti Felicis in q fuerant dictus Joānes Jaco. petrus sclauus τ pmesanellus olim famulus nobilis viri brazoduri τ brazodurus ciuis Uicentie τ fingentes velle pquirere bannitos in.d.hospitio perquisiuerūt totum hospitiū armati volentes perquirere.vt credit dictum Johannem Jacobum τ ipsum occidere τ cuȝ nō inuenerunt postea illa die superuenerunt dicti Johan.Jacob.pe.sclauus τ dict⁹ permesanellus τ in dicto hospitio cenauerunt cū quibusdā alijs.¶Et post cenā iuerūt ad flumen cū vna femina ad lauandum sibi pedes.¶Et ad hospitium redierunt ibiq ceperunt ballare sub portico in camisa dictus Petrus sclauus τ parmesanellus sonante dicto Jōhāne Jacobo vsq ad tertiaȝ horā noctis.¶Et ipis adhuc ballantibus circa scdam τ tertiaȝ horam noctis exiuerunt de domo fuchini multe persone armate diuersis armis offensibilibus.videlicet arcubus fricijs spatis τ alijs armis τ ceperunt ire per viam versus sanctum Lazarum τ versus dictum hospitium.d.Petrus sclauus τ harmesanellus qui ballabāt acceptis suis targetis τ ensibus τ parte sanellis venerunt contra dictos homines armatos τ fuerunt ad manus.τ dictus parmesanellus cum sagitta fuit vulneratus in aure τ in dictis targetis fuerūnt infixe tres sagitte pro qua q τ dum rixarentur inuicem vnus de parte aliorum vocatus Bartholame⁹ fuit vulneratus in pectore cum vna partesana.seu partesanella.ex quo vulnere cecidit in terram.Et socij dicti Bartholamei vulnerati cum varijs armis τ sagittis insecuti sunt dictos petrū sclauum τ pmesanellū vsq

in hospiciu3.q cu intrassent clauserut portam hospiciu &c. ¶ Postea mortu⁹ est dictus bartholameus vulneratus Et capti fuert dei petri sclau⁹ pmesanell⁹ Joanes Jacob⁹ & Stephan⁹ dict⁹ Strice hospes per milites dni potestatis & examinati fuerunt plures testes super dicta rixa & homicidio fco in persona dicti Bartholamei. ¶ Inter quos fuerunt duo examinati .vc3 hieronym⁹ .q. Cechi cōte de menticulo maiori q erat cu3 dicto Bartho.vulnerato & alijs socijs suis q dicit q vidit quedam paruum qui visus est ipsi testi.el parmesanello ad conditionem persone que bn cognoscit proijcietem vnum spetu puum suo indicio.tamen non firmat q fuerit spetus.& cum ipsa arma vulnerauit ip3 bartholameu vno magno vulnere in pectore quo mortuus est. ¶ Ali⁹ testis est Daniel filius Francisci baldonato .q dicit q quattuor erant in rixa 9 eos & qdam ex dictis qttuor q erat minor psona eorum que nō cognoscit noie cu vna psa nella suo iudicio traxit & vulnerauit. d.Bartho.vno magno vulnere in pectore quo mortu⁹ est.postea p vsificatione dictax attestationum per iudice malchi.d.Parmesanellus in cōpedibus in duploide cu tribus alijs iuuenib⁹ carceratis fuit osnsus dictis duobus q fuerunt per sacramentum interrogari si cognoscebant.d.Parmesanellum & Hieronymus testis dixit q ille qui erat in duploide cu cōpedib⁹ erat Parmesanellus.& iudicio suo erat ille paruus que dixit in.d.suo vidisse vulnerare.d.bartho .defunctum. Daniel vo alius testis suo sacramento dixit eu nō cognoscere.qr eu nōvidit antea nisi tpe dicte rixe d nocte. Tn ex aspectu iudicat illu de quo testificat⁹ est i suo dcō rōne statute.que dixit ee minorē illis quattuor &c. ¶ Et isti duo testes videntur facere vnum indicium 9 ipsum Parmesanellu. ¶ Scd3 indiciu dr esse ex dicto Stephani hospitis q dicit q illa nocte qn dict⁹ Parmesanellus & pe.sclau⁹ reuersi fuerut a rixa in hospitiu.ipe Stephan⁹ iterrogauit pdictos pmesanellum & pe.sclauu qd fecerat i illa rixa.& pmesanellus rndit.ego pcussi vnu ex aduersarijs i pectore.q manib⁹ icrosatis cecidit i terra dicens ego sum mortu⁹. ¶ Tertiu indiciu sumitur ex dicto Joannis Jacobi q dicit q parmesanellus rogauit ipsum Joanem Jacobu q deberet inculpare de dicto homicidio qnda Joanem picininu q in ritate nō interfuit illi rixe. ¶ Quartu indiciu sumit ex dictis quorūda alior testiu q erant i hospicio q dicunt q parmesanellus iuit ad rixa cu qda partesanella in manu q hebat Fran3ia viride ppe ferrum.q postea fuit visa sanguinata . ¶ Et qr d.pe.sclauus erat armiger 9 eum processit magnificus.d.capitaneus Uincentie & cu banuit a territorio Uincentino per quinqz annos. ¶ Cōtra vero d.parmesanellu pcessit magnifici.d. ptās Uincētie.d.Castellanus minoto & in sex vocibus diuersis sex diebus.dedit si bi multos squassos & sachates et caualetas.Postea alia die stāghetam in vtraqz tibia & clauiculi vltimo loco alia die dedit sibi igne ad pedes tribus vicibus interrogādo semp vt dicat veritate si cōmisit dcm homicidiu & si hebat ptesanella cu frā3ia.q parsanellus semp stetit 9stans.& continue negauit se illud homicidiu cōmisisse & habuisse partesanellam que nō habebat fran3ia3. ¶ Deinde sub regimine magnifici viri.d. Frācisci sanuti habuit tres squassos in vna die. Deinde fuit iteru ductus ad torturā & semper stetit 9stans se illud homicidiu nō cōmisisse. ¶ Postea disputato casu suo i 9sularia ciuitatis Uincētie fuit obtentum p maiorem parte q.d.parmesanellus dēret decapitari. ¶ Que determinatio fuit intromissa p magnificu3 d.Candianu bolani dignissimum ad uocatorē ciuitatis Uenetiax. ¶ Nunc queritur an illa determinatio fuerit iuste facta ita q ille Parmesanellus de iure debeat decapitari vel non.

¶ In xpi nōie ac innuocata spūssancti gra. Tria dubia pncipalr sunt examināda p declaratiōe ritatis. ¶ Primu est.an

est an predicti testes examinati depo=nentes ꝯ.d.Parmesanellum sint oi ex ceptiōe maiores. Ita q eis sit creden dum tanq psonis fidedignis. ¶ Secundū est. posito q eis eēt credendum an attestatiōes eoꝝ ꝯcludant. dictum Parmesanellum fuisse illū q occidit. d.Bartho. Ita vt dcm eoꝝ plene ꝛ suf ficienter probet homicidium factum per.d.Parmesanellū. ¶ Tertiū ꝛ vlti mū. an sine sit pbatū plene siue p indi cia vrgētissima sit purgata pbatio ꝛ i dicia ꝯ ipsuꝫ parmesanellū pp tortu=rā ꝛ alia tormēta q passus est ꝯstanter ipse parmesanellus. ¶ Circa primum dubiū. Considerandū est q multi te=stes fuerunt examinati in hac causa. ¶ Primo fuerūt examinate due femi[ne] vcꝫ Catherina sclauona. et dña An na vxoꝛ Stephani hospitis. quoꝝ te=stimoniū q ad ꝯdēnationē capitalem nō est idoneū. qꝛ in cā crīali ꝛ capitali femine nō sunt oi exceptione maio=res. qꝛ variū ꝛ mutabile testimonium semp pducit. vt est tex. cū gl. in. c. fo[r]⁹. cir. ff. de. verb. sig. ꝛ est gl. in. c. cū ex lit teris ex de testib⁹. ꝛ ē tex. cū gl. xxxiij. q. v. mulierē ꝛ gl. iiij. q. iij. i sūma. ꝛ gl. xv. q. iij. in. c. ex eo. ꝛ ita tꝫ Gandinus maxius praticus in suo tractatu male fi. in rub. seu ti. de pena furū l versi. si. ꝛ ita tꝫ ēt Egidi⁹ in suo tracta. de pro batione testiū in. v. reprobatione. Et lꝫ de iure ciuili videat q possint in cri minalib⁹ qnq mulieres esse testeꝫ p tex. l. l. ex eo. ff. d testi. ꝛ l. l. q testō. §. mu lier ff. de testis. ꝛ no. glo. in. d. c. forus. Tamen negari non pōt nō esse oi ex=ceptiōe maiores ex q eaꝝ testimoniū est variū ꝛ mutabile i. d. c. for⁹ qꝛ illi te stes dicunt esse oi exceptōe maiores q bus nulla exceptio pōt opponi vt ē gl. no. in. c. j. in vbo maiores ex de ꝯsang. ꝛ affi. ꝛ gl. fīlis in. §. Itē vboꝝ insti. de inutilib⁹ stip. facit gl. i. c. j. i vbo idonei ex de test. ¶ Scdo pncipaliter fuerunt examinati alij duo testes. vcꝫ Hiero=nym⁹ cond. Ceci. cōte ꝛ Daniel filius Francisci baldonato. q deponunt qua liter viderūt Bartho. vulnerari ꝛ dice re vident. d. Parmesanellū vulnerasse d. Bartho. sup qb⁹ pria facie est falsū fundamētū p pte curie vincentie. Nā pfecto illi testes nō sunt aliquo mō oi exceptione maiores nec eis fides ē ad hibēda plurib⁹ de causis. ¶ Prima est qꝛ sūt criosi ꝛ participes dcē rixe i q. d. Bar. fuit occis⁹. q pꝫ qꝛ venerāt pri⁹ cū alijs octo armati ēt ipsi armati ad ho spitiū cā occidēdi vl offēdēdi pdictos ꝛ Joannem Jacobū qꝛ perqsiuerūt per totū hospitiū sub colore pquirendi bā nitos vt dicunt testes q erant tunc in hospitio ꝛ postea erant illa nocte ar=mati. ꝛ veniebant versus. d. hospitiuꝫ dū pdicti ballarēt sub porticu ꝛ in du bio est psumendū q malo aio ibant il la nocte qꝛ illi q portant arma psumūt hre malū aim vt ē gl. noi. c. mercator. hit. de pace tenēda. l vsib⁹ feudorum. ¶ Et maxie rustici q nō debēt audere porta re arma vt ē tex. cū. gl. i. c. si quis rusticus. e. ti. ꝛ maxime in casu nostro cū essent circa decem numero cū oi q=si genere armoꝝ vt pbatum est. ¶ Sꝫ socij cris in rixa nō sunt testes idonei. vt. l. qm liberi. C. d. test. ꝛ iiij. q. iij. c. fi. ꝛ. c. veniens ex de testi. ꝛ ibi no. ꝛ no. spe. in ti. de test. §. j. v. Itē q est socius cris. ꝛ idē tꝫ Bal. in. d. l. qm liberi. qui dicit q soci⁹ cris nō admittit siue i de sendendo. siue ipugnādo. Nā si sunt q tuor in rixa. ꝛ vnus vult deponere q ego sim culpabil vel nō culpabilis nō credit ei. ¶ Scda rō est qꝛ. d. Hierony mus ꝛ Daniel psumunt fuisse inimici tū qꝛ venerūt armati ad hospitiuꝫ cā reqrendi pdictos vt dixi tuꝫ qꝛ erāt ēt armati illa nocte q fuerūt in rixa ex q habebant vel psumebāt hre malū ani mū erga eos vt dixi. ꝛ iō repellunt a te stimonio. qꝛ inimici nō solū dicuntur quo ad repellendum a testimonio. qui odiū in mēte hnt. sꝫ ēt q inimicitie cau sas hnt. vel hre psumunt ēt sine men tis odio. ar. iij. q. v. c. ij. cū seq. vt elegā ter no. Inn. in. c. cū. i. ꝛ. z. in fi. extra de re iudi. Tertia ē qꝛ qn facta ē iniuria vnt in itinere. alter socius nō pōt testi ficari p eo socio cui est facta iniuria. qꝛ ēt sibi iniuria facta vr vt no. gl. sin=gulari. in. l. Itē apud labeonē in. §. te=

Femine

socij crim[in]is in rixa

Inimicus p[re]sumptus

socius iniu[ri]e

netur.ff.de iniurijs.et ideo dz sibi credi tanq̃ in cā sua propria. ¶ Et ita cōsu luit singulariter excellentissimus doc. d. Argentinus filius Raynerij de foelino qui dicit q ita vidit de facto. Sz. d. Bartho. occisus qui fuit vulneratus in rixa erat soci⁹ itineris dictorū hieronimi et Danielis. Ergo ipsi nō possunt testificari in dcā cā. qz dicunt testificari cā ppria et eo marie qz dict⁹ hieronim⁹ precat ꝯ quēdam paruum quē putat fuisse parmesa. et sic vr habuisse odiū: vel hēre deberet in mente ex quo socius suus fuerat vulneratus siue ḡ illi socij Bar. occisi venerint cā occidendi dcm̄ Joānem Jacobū et socios et sic parmesanellū. siue nō ex quo erant socij occisi. nō sunt testes idonei ex quo pōt eis opponi vel q sunt crio si. vel in scō pprio pp iniuriā eis illatam per tex. cū gl. notabili. in. j. in verbo idonei ff. de testi. q̄ dicit q illi dñr testes idonei quo⁹ nulla exceptio pōt opponi. et pbatur ēt. c. iz ex quadā ex de testi. et ibi no. per doc. ¶ Quarta rō q̄re eis nō sit adhibēda fides. qz dicūt multa mendacia. et inter alia dū dixerunt qd Joānes Jacobus et Stephanus hospes fuerūt primi aggressores in rixa. et per alios testes q̄ erant in hospicio ꝯuincunt in mendacio. q̄ dicunt qd Stephanus hospes nunq̄ exiuit hospitium et Jo. Jacobus nisi post maleficium cōmissum. et discalciatus et in camisia. Et idō cū dixerint mēdacium et falsitatē in hoc maxime nulla fides in alijs est adhibenda qz defleat peccator. qz offendens in vno fact⁹ est oium reus vt in. c. defleat ex de reg. iur. et in l. q̄ falsa vel varia. ff. de testi. et hr̄ in. l. si ex falsi. C. de transac. cū simi. ¶ Quinta rō est. qz dcī duo testes dicunt rē nō verisimilē. qd pz. qz dicunt q viderūt dictū parmesanellū paruū. et postea dicūt q eū nō potuerūt cognoscere. qz tegebat sub clipeo et eū nō potuerūt videre ḡ nec cognoscere cū essent in tertia hora noctis. et marie dū vn⁹ deponit qz vidit parmesanellū indutū zornea rubea qz istud nō est verisile. qz nox aufert colorē reb⁹. iuxta illō vergilij.

Et reb⁹ nox abstulit atra colorē. et in hymno de. Nox atra pelli dñt. et rerū colores ꝯtegit. ¶ Et hoc vult ēt glo. nīa in. l. ij. cū exceptione ꝯ. in hac. ff. q met⁹ cā q̄ dicit q illa q̄ fiunt de nocte cōmr nō cognoscunt. ¶ Et p illā glo. dicit Oldra. p locū a nā se defendisse et euasisse q̄ndā accusatū de maleficio tpe noctis. nā testes deponebāt de visu. nā ꝯsiderāt q illa hora noctis lumē lune nō fuerat ꝯuincit testes qz de nocte nō potuerūt hoies videre. et sic teste natura euasit accusatū. vt no. refert Bal. in. l. archetusa in fi. j. col. ff. de statu homi. et ang. et bal. in. d. ꝯ. in hac et idē iz Bal. in. c. j. ꝯ. porro. ad fi. j. col. in ti. qualr olim feu. poterat alienari. ¶ Si ergo illa nocte et hora tertia nō lucebat luna qz nonduz ascenderat. ꝯ. terrā vel erat tps nubilosum testes illi ꝯuincerent de mendacio nec dicerēt verisilia. marie colore vestis rubee. ergo nō esset eis credendū. l. non est verisile. ff. qd met⁹ cā. et. c. qz verisile ex de pſump. et ita iz Petrus de ancha. in ꝯsi. suo qd incipit. In xpi noie ex ordine ꝯ ctuum in viij. col. vbi dicit q ꝯ nō verisilia iudex nō dz dare fidē. Et idē vult i ꝯsi. qd incipit. In xpi noie amē. visa sa cti narratioe. copia tes. i. vij. col. i fi. vbi dt q ꝯ id qd nō ē verisile q̄ nō dz audiri. alleg. d. c. qz verisile. et. c. sup hoc ex de renū. imo pl⁹ q ēt si accusat⁹ vl iq. it⁹ ꝯfiterer maleficiū fecisse. si dcā ꝯfessio nō ē verisilis ei stādū nō est. l. j. ꝯ. si qs vult. ff. de qō. et p hoc facit qd no. Bal. i l. fi. i fi. C. de edendo que dicit q pbatio debet esse verisimilis alias ei standū nō ē. ¶ Preterea dict⁹ hieronim⁹ dicit q bñ cognoscit ipsū parmesanellū. et postea ostensus sibi p iudicē nō affirmat qd sit ille q̄ pcussit Bartholameū dū dicit qd visus ē ipsi testi el parmesanellus propter quod verbum visus est significat⁹ dubitationem et non concludit et sic nō valet cū testis dēat de necessitate ꝯcludere. vt in. c. in presentia de pba. vt not. bar. in. l. q̄d tñ. ꝯ. si arbiter. ff. de arbi. non ergo dicit verisimilia. immo contraria. dum primo deponit q vidit eū i rixa de nocte vulne

Mendacijs

ō verisimi

Luna

videtur

rãtẽ Bar. q2 cum bñ cognoscit.⁊ de die postea sibi oñsus dubitat si est ille q̃ vulnerauit Bart. melius ergo vidit de nocte ⁊ melius cognouit l rixa quã de die sibi oñsus p iudicẽ. qđ nullo mõ est verisĩle. ergo ei nullo mõ credendũ p predicta. ¶ Tertio principal' fuerũt examinati alij testes qui erant socij in rixa dicti Bartho. occisi qbus similiter nõ est credẽdum vt dixi.s. de pdictis duobus in prima scda ⁊ tertia rõne. ¶ Quarto principal' fuerũt exalati alij testes q̃ erãt in hospicio sup indicijs. puta de v̄bis prolatis per dñm parmesanellum qñ finita rixa redijt ad hospitiũ ⁊ parmesanella q̃ hẽbat franziam erat sanguinata qbus ẽt non est fides adhibẽda. q2 sunt singularis. c. cũ dilecti. ex de ele. ⁊. c. bone memorie maguntino. eo. ti. cum si. Et maxie nõ sufficiunt ad pbandũ indiciũ. q2 duo testes reqrunt ad pbandũ qđlibet indiciũ vt ẽ gl. in. l. fi. C. fa. her ⁊ ibi hoc no. doc. ⁊ no. Bar. in. l. fi. cir. fi. de. q. tacit q no. bal. in. l. j. C. de testa. vbi vult q ad pbandũ parentellã d3 pbari qlibet gradus p duos testes. ⁊ ita not. ẽt Bal. in. l. ij. C. quoz appel. nõ reci. § similiter ad pbandũ qđlibet indiciũ requirunt saltẽ duo testes. vt no. doc. in d. l. fi. Jõ cũ sint singulares vt plurimũ sup dictis indicijs fides eis nõ est adhibenda. Et p pdicta p3 q illa tria indicia principaliter. s. in 3rũ deducta nõ obstãt. Et maxime primũ cãtu3 ab illis duobus Hieronymo. s. ⁊ Daniele. Jnfra tñ ẽt in scdo dubio principali rñdebit ẽt pticulariter alio mõdictis trib' idicijs. ¶ Et ex istis apparet clara decisio circa primũ dubium principale. vez q dci testes examinati 3 dictũ Parmesanellum non sunt oĩ exceptione maiores. nec eis est fides adhibenda. ¶ Circa fm dubiũ principale vez posito q eis esset credendum an attestationes eoz 9cludant dictu3 Parmes. fuisse illũ q̃ occidit. d. Barth. Jta vt dcã eoz plene ⁊ sufficiẽter pbẽt homicidiũ fcm fuisse p. d. pmes. ¶ Et i hoc op3 discurrere p dcã oim testiũ. ¶ Et i pmis 9siderãda sunt dcã Hieronymi ⁊ Danielis de quibus dictũ fuit in pcedenti dubio pncipali. Breuiter 9cludendũ est q non. s. q2 l3 ambo dixerint vidisse illũ q vulnerauerit dictũ Bar. in pectore. pter. q vulnus mortuus est in hoc possint recte 9cludere ⁊ dicere veritatẽ. ¶ Tamen qđ fuerit ille q̃ vulnerauit eum non pbant neq 9cludunt ⁊ sic attestationes eoz nõ cocludunt q fuerit. d. parmesanell'. Nã Hieronymus dixit in hec v̄ba. Et postea vidit quẽdã paruũ q visus est ipi testi ei parmesanello ad 9dictionẽ persone quẽ bñ cognouit pycientem vnum spetũ paruũ suo iudicio tñ nõ firmat q fuerit spetus ⁊ cũ ipsa arma vulnerauit. d. Barth. vno magno vulnere in pectore q̃ mortuus est p ista. n. verba ñ 9cludũt necessario q fuerit parmesanellus q̃ vulnerauit. d. Bar. ex q̃ Hienymus testis dicit q visus est ipsi testi ei parmesanello. nã illa verba prolata in tertia persona p notariũ redigendo ad primã ⁊ propriã psonã ipsi' testis intelligunt ⁊ exponi debent. Jta visus est mihi parmesanellus. Et sic testis in hoc nõ loqtur affirmatiue sed dubitatiue q2 l3 ista verba mihi videt vel mihi visu3 fuit in snia vel arbitrio plata affirmatiue vident. vt. l. q̃d tñ. §. si arbiter ⁊ ibi hoc no. bar. ff. de arbi. ⁊ l. diuus ⁊ ibi ẽt Bar. ff. de ii. cã. ⁊. c. pterea. ⁊ ibi oẽs doct. ex de appel. ⁊ nota Ang. ⁊ alij in. l. j. in. §. si qs ita. ff. de v̄. obli. secus est in teste cui' dictũ d3 necessario 9cludere. vt est gloss. not. in. l. dicm proferre. § si plures. ff. de arbi. ¶ Et rõ differẽtie ẽ q2 v̄bũ v̄r referrĩ ad iudicij itellectũ q̃ iudici 9gruit ⁊ ñ testi ⁊ hoc tenebat i suo tractatu d tes. l. xvj. c. ¶ Et l3 i si. dicat q hoc fallit qñ id q v̄r euideri 9iũctũ sit scĩui. vt q vidit, talẽ possidere. ⁊ v̄r sibi q sint. x. ãni. ex eo n. qđ vidit 9iũcto eo qđ sibi v̄r bonũ ẽ testimoniũ. vl' si dixit se vidisse vnum hoiez. ⁊ v̄r sibi q sit titi'. ⁊ sic v̄r dicere 3 id q dixit l casu nr̃o tñ ẽt si dictũ bar. esset vez de q̃ tñ valde dubito nihilominus põt in casu nr̃o dici 3rũ pmo q2 nõ loquit Hie. testis nr̃ p v̄bũ v̄r qđ sit pñtis tpis s3 p verbũ visus fuit qđ

est pteriti ꝛ sic sensus qꝺ tūc ita sibi vi sum fuit s; nūc nō affirmāt de pñti ꝙ sibi videat ille. Et ꝙ hoc sit verꝫ p; q: postea onso sibi. d. pmesanel. cū duob⁹ aliis carceratis ꝛ prius interrogatus si ibi erat parmesane. ꝛ prius ēt p ipm diligēter ispectis illis tribus ostensis dixit per suū sacramentū in hec ṽba. ꝙ ille. q erat in duploide cū cōpedib⁹ erat parmesane ꝯstitutus corā dño iudice ꝛ ibi p cū visus iudicio suo est ille paruus quē dixit iu. d. suo vidisse vulnerare Bar. defunctū ꝛ nō sic iudicat ad ꝑsonā. q: eū bis viderat dicto die ante rixā ꝛ eo q: tpe rixe nō poterat eū bñ discernere in facie ꝑpter targetam q̄ ipm tegebat ꝛ ꝑpter noctēꝫ. ❡Ecce ergo ꝙ Hieronymus viso de die ꝛ examinato. d. parmesane. nō audet affirmare ꝙ ipse. sit ille q̄ vulnerauit Bartholameū dñ dicit ꝙ iudicio suo est ille ꝛc. ex quo verbo iudicio suo apparet ꝙ nō affirmat necꝫ cōcludit eē illū nec ei⁹ dcm̄ valet q: testis non d; iudicare vel deponere p ṽba q̄ iudiciū significēt s; solū de scō q: ad iudicē spectat. iudicare nō ad testem. vt no. bar. in. l. j. C. de vsu. ꝛ in. l. j. ff. si cer. pe. ❡Et Cy. in. l. ij. in. iiij. q. pn. in ṗn. in. ij. col. C. q sit longa ꝯsuetudo. ꝛ ideꝫ tenet Jnno. in. c. cām extra de testi.

❡Et Old. in ꝯsi. lxxxix. ꝛ Anto. de bu. ꝛ canonistē in. c. ꝑsonas extra de testi. ꝛ Phileus de scō Gemi. in. c. si qs iusto impedimento de elec. li. vj. ❡Nec sufficit dcm̄ testis ꝯcludere ꝑsumptiue vt no. in dictis iurib⁹. ꝛ marie qñ ē talis ꝑsūptio q̄ potuit actui iesse ꝛ ñ iesse vt ē in casu nro. vt. l. j. §. matrē. C. de ꝓba. ꝛ ita vult ēt Lud. de ro. in ꝯsi. suo. xcj. in scdo dubio in fi. ❡Et qꝺ dictus Hieronymus nō affirmet. appet. q: assignat duas rōnes q̄re dixit iudicio suo ꝛ nō affirmatiuo prima est q: iō ita iudicat ex eo q: tpe rixe ñ potuit eū bñ discernere in facie ꝑpter targetā ꝛ ꝑpter noctem. Jste sunt due rōnes q̄ ostendunt ipm vere nō potuisse cognoscere quia homo cognoscit in facie vt. l. stigmata C. de fabricēsibus lib. xj. ꝛ ibi Bar. qui dicit qꝺ practica solēnis si querit a te ste ꝺ aliquo recognoscēdo si fuit in tali loco qꝺ dicat ꝙ cognoscit q: vidit faciem suā. l. cū in diu ersis. ff. de relig. ꝛ sum. fu. ꝛ idē vult Bar. ꝛ Flo. in. d. l. cū in diuersis. Nō scōe dubitationis fuit ꝑpter noctē. q̄ rō est itia. vt no. glo. in l. si cum exceptione. §. in hac. ff. qꝺ me. cā. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang. ꝛ no. Bald. in. l. de q̄bus in pe. col. in pnc. ff. de legi. ꝛ dixi s. in pmo precedenti dubio pncipali.

Cum ergo dictus Hieronimus videndo ipsum Parmesanellū ꝛ examinando ipsum de die si est ille qui vulnerauit Bartholameo ꝛc. Nō audet affirmare ꝙ cognouerit eū vere fuisse illū debemus intelligere ꝙ sitr locutus est dubitatiue ꝛ nō affirmatiue in pmo dicto nō viso eo tpe prime attestationis dum dixit visus mihi fuit ille q: propter ṽba sequētia declarant precedētia. l. si seruus plurīū. §. fi. ff. de lega. j. ꝛ maxime cū in. verbis sequētibus assignet rōnem sue dubitationis. ❡Et: iō dum dixit in prima attestatione ꝙ ipsum bene cognouit: d; intelligi ex. eo. q: viderat añ rixā cū his. vt dicit in secunda attestatione. nō aūt ex eo ꝙ bñ cognouerit Bartho. vulnerare. q: iste intellectus ꝯdiceret prime attestationi dū loquit p verbū visus fuit sibi et ꝯdiceret multomagis scōe attestationi in qua loq̄tur dubitatiue vt. s. dixi. Et est mirandū ꝙ potuisset cum vere ꝛ aperte cognoscere in rixa de nocte si eū videndo de die ꝛ examinādo ipsuꝫ nescit vere ꝛ de certo cognoscere ñ est ille q̄ vulnerauit. ꝛ sic ex ꝑdictis apparet ꝙ ipse Hieronymus nō ꝯcludit ṽe ꝛ de certo ipm parmesanellum fuisse illum q̄ vulnerauit Bart. ❡Similiter ēt minus ꝯcludit dcm̄ Danielis. q̄ ostēso sibi parmesanello dixit se eū nō cognoscere q: nō vidit añ nisi tpe dicte rixe de nocte. Tñ ex aspectu iudicat ipm esse illū ꝛc. q: iudicat ꝛ nō testificat vt dixi de Hieronymo. ꝛ sitr iudicat de zornea q: dicit sibi videbat illa zornea q̄ ille paru⁹ hēbat in dorso tpe rixe. Jtē q: si Hieronymus q̄ prius viderat eū nō potuit ṽe cognoscere ꝑpē targetā ꝛ noctē multomagis Daniel

vere ipm cognoscere potuit argu.aut multemagis.C.de sa.san.ecc.et l.quanto magis.ff.de iureiu. ¶ Preterea dicunt dictus Hieronymus et Daniel in sua prima attestatioe quod erant quatuor in rixa ex parte parmesanelli.et quod ille videbatur esse ille paruus et in veritate non erant nisi duo vez ipse parmesanellus et petrus sclauus de sua societate. Oportet ergo quod aut mentiatur de toto eorum dicto aut quod erant alii duo de quibus potuisset esse ille paruus qui vulnerauerit. Et sic eorum dicta non concludunt vere quod parmesanellus fuerit ille qui vulnerauit Bartho. ¶ Et idem dicendum est de Francisco baldonato teste qui ostenso sibi dicto parmesanello ad oculum dixit. Iste videtur mihi esse ille qui vulnerauit dictum Bart. qui sic loquitur per verbum videtur quod est dubitatiuum. vt plene.s.dixi.et sic non concludit de necessitate qui fuerit ille. ¶ Sunt multi alii testes deponentes in ista causa qui deponunt non de ipso maleficio.sed de aliis indiciis sed non concludunt.tamen quia sunt singulares.vt dixi in primo dubio principali. tum etiam quia sunt contrarii in multis. vt apparet ex processu. vt.i.quod falsa vel varia.ff.de testi.et no.in.l.ob carmen.§. fi.co.ti.et in.ca.licet causam extra de proba.et in c.in nostra extra de testi.cum si. Et quia dixi s.in narratione facti quod quatuor sunt indicia principalia. ¶ Primum quod oritur ex attestationibus dicti Hieronymi Danielis et Francisci baldonati qui dicunt vidisse vulnerari bartholameum. nam prima facie licet non probent necessario.tamen videntur facere maximum indicium contra dictum parmesanellum per ea que no.Bar.in.l.fi. ff.de questio.et bal.in.l.fi.C.de proba. Nam istud indicium tollitur ex eo.maxime quia illi testes dicunt manifeste falsum qui deponunt quod quatuor erant in rixa ex parte Parmesanelli.et in veritate vt dicunt omnes testes erant nisi duo vez Petrus sclauus.et ipse Parmesanellus. Ergo eorum dictum presumitur esse falsum etiam in aliis partibus suarum attestationum. vt no.in.l.si ex falsis.C.de transac.et s.dixi in primo dubio principali. ¶ Secundum indicium fuit quod oritur ex dicto Stephani hospitis qui dicit quod Parmesanellus interrogatus ab eo quid fecerat in illa rixa: confessus fuit quod vulneratus fuerat dictus Bar. quamuis alii tres testes super hoc examinati.vez Io.Ia.pe.sclauus et Stephanus hospes dicunt contrarium vez quod respondit nihil mali se fecisse.vnde stari debet deo plurimum vt no.plene per gl.et doct.l.c.infra extra de testi.et in.l.ob carmen.§.fin.ff.de testi.cum si. ¶ Tertium indicium fuit. quia Stephanus hospes deponit quod parmesanellus rogauit ipsum dicendo ioue per segno non vogliati dire che sia sta mi che habia morto colui quia in hoc est vnicus et singularis ergo ei non est credendum c.cum dilecti extra de elec.cum si. ¶ Item quia dato quod illa verba dixisset.tamen propter hoc non sequitur quod ipse fuerit delinquens. quia non probat hoc esse quod ab hoc contigit abesse. l.non hoc.C.vnde cognati.et l.neque natales.C.de proba.cum si. ¶ Est etiam aliud sive indicium.quia dixit vt dicitur inculpetis Ioannem piccininum qui in veritate non fuerat quia potuit hoc dixisse vt liberaret omnes alios a culpa qui inculpabantur scilicet Ioan. Iaco.Pe.sclauum Stephanum hospitem et ipsum,non autem vt fateretur se dictum homicidium commisisse per predicta. ¶ Quartum indicium fuit quia testes aliqui videntur dicere quod parmesanellus quando fuit ad rixam habebat in manibus partesanellam cum franzia que postea fuit reperta sanguinata.quia per hoc non sequitur necessario quod fuerit ille qui cum ea vulnerauit Bartholameum quamuis apparet ex attestationibus quod eam proiecit et percussit lapidem et emisit ignem et ideo potuit alius eam accipere et iacere contra ipsum Bartholameum vel etiam propter dolorem quia cum sagitta fuit vulneratus in aure potuit sibi cadere illa ptesanella de manu et alius vulnerasse.Bar.cum illa per illam regulam non probat hoc esse etc. ¶ Nec ob.si dicatur non erat alius pro parte sua nisi pe.sclauus.et ille non presumitur hoc fecisse quia fuit condemnatus a Magnifico d.capitaneo solum in hoc quia fuit bannitus per quinquennium pro qua sententia presumendum est.l.hec.§.Gaia.ff.de euic. ¶ Quia respondetur quod si fuisset ita tortus et tormentatus sicut fuit ipse parmesanellus forte fuisset aliter condenatus. ¶ Sed quid egemus testibus postquam ipse pe.scla.fuit liberatus a morte

cōfessus est φ ipse fuit ille qui occidit Bartho.q̄ ꝯfessio tollit p̄sumptionem ſnie vt singulr not.Jnn.in.c.q: plerūq̧ extra de inmuni.eccle.ꝛ in.c.cū Bertol dus extra de re iud.¶Quintū ēt indi ciū pōt addi.q: dr̄ parmesanellū fuisse ꝯfessum ad torturā φ portauit illaȝ partesanellā ad rixā q̄ habebat Fran ziā q: rn̄det vt dixi in ꝑmo p̄cedenti iudicio q: vnū ꝛ idē est.¶Et ex istis oībus cōcludit φ nō est ꝓbatū vere et sufficiēter ꝛ plene.dictū parmesanellū cōmisisse dictū homicidiū.¶Nec obstat si dicat lȝ dicte ꝓbatiōes separate nō sint sufficiētes tn̄.oēs simul iuncte ꝓbant ꝑ tex.cū gl.in.l.iij.§.j.in ver bo oēs.ff.de testi.vbi dicit φ deficit in fide sup numer⁹ q: illa doctrina ꝓcedit qn̄ esset solū defect⁹ in fide q: aliq̄ sint ꝯsanguinei ꝛc.q: numer⁹ pluriū te stium coadiuuat.¶Sed hic est defectus oim testiū q: null⁹ bene.cōcludit de necessitate: vt supra dixi.¶Et silr respōderi pōt ad.l.si qs ex argētarijs §.j.ꝛ φ ibi no.Bald.ꝛ Ange.ff.de edē do.ꝛ ad id q̄d no.Bald.in.c.j.§.sacramentū in ti.de cōsuetudine recti feudi.cū si.¶Nec obstat alia regula que dicit.ꝛ que nō ꝓsunt singula multa iuuant vt hr̄ p̄ glo.in.l.iustā.C.de ꝓba. cū si.q: illa regula ꝓcedit qn̄ illa singulariter ꝓbāt aliquā partē vere.Sȝ si nō ꝓbāt vere q: tūc singulr nō prosunt vt ꝓbēt vnū totū.vt.l.j.C.d ꝓ nu mero tutelaꝝ cū ibi no.ꝛ ꝑ no.in.l.ij.§. j.ff.de excu.tuto.cū si.Sed in casu.nr̄o ista singula deposita per dictos testes nō ꝓbāt aliqd vere ꝛ ꝑfecte aliquam partē eoꝝ q̄ dicūt.maxime illi tres q̄ deponūt se vidisse Bartho.vulnerari ergo nō possunt simul iungi vt ꝓbent totū maleficiū.¶Preterea illa regula nō ꝓcedit in maleficijs quo ad penā corporalē infligēdā.sȝ ꝓcedere posset quo ad torturā dandā q: in criminalib⁹ ꝓbatiōes debēt esse luce meridiana clariores.vt.l.fi.ꝛ ibi Bal.C.de ꝓba.ꝛ no.ꝑ Bar.in.l.fin.ff.de q̄sti.q̄ in casu nr̄o nō sunt luce meridiana clariores imo obscure.ꝛ suspecte.vt appa ret ex p̄dictꝫ.qm̄ ex p̄sumptiōib⁹ q̄a nō

dȝ ꝯdēnari ad mortē vt no.Jnn.in.c.q: verisile ex de p̄sump.ꝛ dicet.j.in.iij.dubio pnc.¶Circa tertiū dubiū pñcipale.posito φ sit plene ꝓbatū dictū homicidiū comissum fuisse ꝑ dictū pmesanellū siue per vrgētissima idicia.an fuit purgata dicta indicia ꝛ ꝓbatio ꝓpter torturā ꝛ alia tormēta q̄ passus ē ipse parmesanell⁹ ꝛ semp stetit ꝯstās. ¶Et vr̄ pma facie dicēdū φ non q: si p̄tor cū curia pōt dānare ad mortē illum ꝯ quē ꝓbatū est delictū ꝑ testes. ēt:si nolit ꝯfiteri.vt est text.cū gl.ꝛ.l.si qs in hoc gen⁹.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ ibi hoc tȝ Paul.de ca.ꝛ aly.ꝛ.l.ij.C.quoꝝ appel.nō recip.ꝛ ibi hoc tȝ Alb.de ros.ꝛ Bal.ꝛ idē tȝ Bal.in.l.milites.C.d que stio.¶Ergo iudex nō potuit derogare illi ꝓbatiōi ꝑ torturā ne ꝑ idirectū daret occasio liberādi accusatū vel inquisitū.c.cū q̄d vna via de reg.iur.in vj.facit q̄d no.Bal.in.l.ꝯscrib⁹.C.d nō nu.pe.vbi dicit φ si iudex statuit maiore terminū q̄ velit statutū nō valeat. ¶Et iō si stātib⁹ ꝓbatiōib⁹ d̄beat mori.hec tormēta subsecuta nō debēt euȝ releuare ne d̄licta remaneāt ipunita. l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l.acq.ꝛ.c.vt fame de sen.exc.¶Et ꝑ hac opi.φ ꝑ torturā non purgentur indicia ꝛ probationes plene facte.videtur esse glo.ordinaria in.l.j.C.de questi.que incipit in.l. inuidiosa circa medium.fm Albe.de rosa.in rubri.eo.titu.¶Et istam opinio. videtur etiam tenere Paul.de cast.in l.si quis in hoc genus.C.de epis.ꝛ cle. ꝛ Lud.de roma.in.l.j.§.hoc rescriptū. in vlt.col.ff.ad sillanianum.¶Sed tamen his nō obstātib⁹ teneo cōtrariuȝ. Et qn̄ essent iudicia sola sicut sunt in casu nostro.vt declaraui.s.in.ij.dubio pñcipali.nō est dubiū.φ nō pōt cōdēnari.imo qn̄ fuissent data tormēta cō petētia.vt.l.q̄nia modū.ff.de q̄.nō posset amplius torqueri ꝛ deberet absolui nisi superuenirent noua indicia. vt.l.vni⁹.§.j.ꝛ ibi hoc no.bar.ff.de questi.ꝛ per Bar.in.l.obseruare.C.quoꝝ appel.non recip.et per Saly.l.l.ij.C. de custodia rerum et in.l.de tormentis in pe.q.C.de questi.ꝛ per Odofre.

in suo tractatu de qõni. & p Ange.de arc.in suo tractatu maleficiorum in gl. & Sbo ɔparēt dicti inqsiti & negauerunt totũ & c.et tex.cũ gl.i.l.edictũ.ff.de qõ. q̃ dicit q̃ tormētis & verberib⁹ & igne fatigati q̃ dicũt vitas ipsa dicere vr et allegat tullium in topicis.& sic purgat⁹ dz q̃si purã vitatē videat dixisse.& ita tz expsse Alb.de rosa.in.l.rescrip.C.d qõ.in.ij.col.vsi.est ēt notandũ in pn. q dicit ēt q̃ ita seruat.& Bar.in.l.qui sicut in prin.ff.de qõ. ¶ Et intelligũt docto.pdicti siue sint indicia leuia siue vigentissima. ¶ Sed qñ nõ solum essent indicia.sz ēt plene & sufficiēter esset pbatũ an tũc pp torturã purget illa pbatio ita q̃ nõ presumat vera.& in hoc maior est dubitatio. ¶ Et Alb. de rosa.in rub.C.de qõ.in.ij.col.v. est etiã notãdũ format istã.q.& dicit q̃ gl. in.d.l.j.C.de qõ.q̃ incipit.l. inuidiosa sentit q̃ nõ tñ subdit q̃ illa glo.nõ loq tur de tortura cris sz testis. Jõ non facit ad ppositũ.& gl.in.d.l.edictũ vult ɔ̃ firmi tulliũ lz nõ allegat aliquã legē. Subdit tñ q̃ fatu⁹ est iudex.q̃ torqat aliquē ɔ̃ quē esset plene pbatum.nisi hoc faceret cũ ptestatione q̃ nõ intēdit eũ torquere sup pbatis. ¶ Uel pt etiã facere hoc ex alia cã.& est cautela q̃ faciat torqri.vt ɔfiteat ad istũ finē vt nõ possit appellari a.s̃nia ɔdem natoria a q̃ alias pt appellari.l.non tm.ff.de appella.nõ recip.& in.l.j.i fi. C.de iuramen.calũ. ¶ Et idõ cũ in casu nro dict⁹ Parmesanell⁹ sepi⁹ & in diuersis dieb⁹ fuerit tort⁹ & hũerit stanghetã & tormētũ.& nũcq̃ fuerit per curiã ptestatũ q̃ hoc fecerint & interrogarent sup nõ pbatis.aut.est ɔfitendũ qd male fecit.vel poti⁹ qd habuit crimē nõ fuisse sufficiēter pbatũ ɔ̃ eũ qd in dubio est pñmendũ q̃ nõ malefaciat iudex.l.ij.ibi qd nõ arbitramur C.de offo ciuili iud.& l.nõ est verisimi le in prin.ff.qd met⁹ cã.imo ex pcessu apparet qñ fuit interrogatus in tormentis q̃ semper fuit interrogat⁹ solum de his de quibus erant testes testificati.et maxime si habeat dictam partesanellam.& non super non pro-

batis. ¶ Nec obstat si dicatur immo fuerit tortus.vt intelligeretur.an illd maleficium esset pensatum vel non qz ɔ̃ tum apparet ex interrogati.sibi factis.q̃ nõ tendũt ad hoc sz solũ ad extorquendã ɔfessionē si cõmisit illd homicidiũ. ¶ Nec põt dici qd curia posuerit eũ ad torturã.& ad alia tormenta ne posset appellari scdm̃ cautelam bal.qz fm statuta ciuitatis Uincētie & leges dñorum venetorum ab hmõi sētētijs capitalibus nõ põt appellari.vñ non fuisset necessaria dcã tortura & tormēta pp tollēdã appellationē.q̃ fieri nõ poterat.Ex quo ɔcludi dz q̃ illa tormēta fuerũt sibi data solũ ex eo q̃ ɔ̃ eũ nõ erat pbatũ sufficiēter ad hoc vt posset haberi ɔfessio sua vel purgarētur ea q̃ ɔ̃ eũ deposita fuerant. ¶ Et istã opi.tz in terminis Alb.de ro.i.d. l.edictũ.ff.de qõnib⁹ q̃ vult q̃ si plene cēt pbatũ ɔ̃ vnũ de delicto & postea tort⁹ fuisset ɔstans tolleret illa pbatio quasi vera nõ fuerit p gl.ibi. ¶ Et istud ēt vr fuisse de mente bar. in.d.l. vnius.§.j.ff.de qõnibus. ¶ Et ita etiã vult Aug.de are.optim⁹ practicus in materia maleficiorum in suo tractatu maleficiorum in gl.in verbo ɔparēt dcl inqsiti.& negauerũt totũ.Et ita etiam vidi seruari alias Uerone. ¶ Nec obstat qd dicit Pau.de cast.in.l.si qui in hoc genus.q̃ vr sētire ɔtra.quia auctoritas pdictorum & cõis obseruãtia preualet.vel itelligim⁹ ipm qñ nõ esset tot tormēta p q̃ nõ posset purgari illa pbatio. ¶ Nec ob.auctoritas iudo.de Roma i.l.j.§.hoc rescriptũ i vlti.col.ff. ad silla.q̃ vr dicere ɔ̃ tũ q̃ pbatio nõ tollit oino p torturaz.sed q̃ dz puniri i pena pecuniaria qz stantib⁹ pbationibus vl indicijs vigētib⁹ & tortura sequenti que in totum purgat vel p parte pbationis dicendũ est q̃ nõ dz puniri pene corporali q̃ doctrina.est verissima qñ pbatiões & indicia nõ fuissent purgata in totũ qz tunc ex icidijs ɔtũcũ q̃ vi gentibus.quis non debet ad mortē & ad penã corporalē ɔdēnari sed pena dz minui & i penã tñ pecuniariã ɔdēnari.Jta vult iudo.in.d.§.

hoc rescriptū.ꝛ fuit.doctrina Inn.i.c.
q: verisimile extra d̃ p̄sump.ꝛ idē no.
ibi An.de bu.ꝛ ꝓbat hoc in.c.afferte
eo.ti.ꝛ ibi hoc ēt no.An.de bu.ꝛ cano=
niste.Et idem tȝ abbas sicul⁹ in.c.au=
ditis in antepe.col.in fi.extra de pre=
scrip.ꝛ Bal.i.c.j.in fi.in ti.hic pōt esse
titul⁹ q̇bus mo.feu.amittat̃.Et idō cō
cludendū est ꝙ aut iudici vr̃ ꝙ illa in
dicia quecūqȝ fuit purgata fuerint ꝑ il
la tormēta.ꝛ tūc dȝ absolui. ¶Aut ꝙ
nō sint sufficiēter purgata ꝛ tūc q: nō
sūt ꝓbatiōes clare.ꝛ apte ꝛ cōcluden=
tes necessario.sȝ poti⁹ iducētes p̄sum
ptionē ꝙ dȝ ꝯdēnari i pena pecunia=
ria vel alia pena nō corporali.ēt si illa
indicia essent vrgētissima ēt si essent
talia q̄ mentē iudicis adeo ꝯcitarent
ꝙ aliud credere nō posset.vt no.Joā.
an.i addi.Spe.in ti.de ꝓba.§.vidēdū
Et Gandinus in suo tractatu malefi=
cioꝝ in Rub.xvj.in ti.de p̄sump.ꝛ iu=
dicijs q̇b⁹ ꝓcedit̃ ad ꝯdēnatione i pn.
in.j.q.cir.fi.q̇ dicit qḋ oēs doctores tē
pore suo ita dixerūt ꝛ ita ēt vidit pra=
cticari qḋ talia idicia sic vrgētia nō suf
ficiunt ad ꝯdēnationē pene corꝑalis
sȝ pecuniarie dūtaxat. ¶Et ita tȝ ꝛ se
quit̃ Pau.de ca.in ꝯsi.suo.cxcvij.i vlt.
col.q̇ ēt dicit qḋ ꝑ dictū dicti Gandi=
ni defendit quēdā a pena capitali ꝯ
quē erant ita fortia ꝛ indubitata in=
dicia ꝙ alius ꝛ intellectus nō poterat
credere qḋ alius fecisset homicidium
q̄ȝ ipse.ꝛ subdit i alio ēt casu sibi ꝯclu=
dēdū esse i tutiorē ꝛ benigniorē partē
scȝ absolutoriā postq̄ȝ crīa deducta in
q̇sitiōe nō ꝓbata ꝑ spontaneā ꝯfessio=
nē nec ꝑ testes necessaria ꝯcludētes.ꝛ
etiā dicit ꝙ de iure q̄ntūcūqȝ magnifi=
cus.d.potestas certitudinarie credat
per ea q̄ testes deponūt illos fore cul
pabiles ꝙ hoc nō sufficit.cū habēt iu
dicare ꝛ ꝓnūciare s̄m acta ꝛ ꝓbata et
nō s̄m ꝯscientiā.l.illicitas.§.veritas
ff.de offi̅ ꝑsidis.vñ narrāt doc.qḋ cū
potestas bononie stās ad fenestrā vi=
disset sciū occidere titiū si tñ corā eo
tāq̄ȝ corā iudice nō fuit titius ꝯfesius
nec ꝑ testes lrīe ꝓbatū fuit sibi ꝯsultū
ꝑ doc.bononiēses ꝙ deberet eū absol
uere q̄ȝto magis in casu nr̄o in q̄ nō est
cert⁹ de isto maleficio ꝑ ꝓpriū sensuȝ
aut ꝑ ꝓpriā sciam sȝ ex p̄sumptionib⁹
suspitionibus ꝛ resultātib⁹ ex dictis
alioꝝ nā in multo fortiorib⁹ casib⁹ et
magis coartātib⁹ mētē iudicis loqui
tur Gandin⁹ magn⁹ practic⁹ maxie in
materia maleficioꝝ vt refert Jo.an.i
addi.spe.in ti.de ꝓcu.§.j.in add.q̄ in
cipit ꝑ hoc vr̃ ꝛc. ¶Et tñ dicit omnes
doc.Bononienses q̇ tūc erāt tenuisse
ꝙ nō poterat ꝓcedi ad ꝯdēnationē ꝑ
sonalē ꝑ tā vrgētia indicia.Sȝ si erat
tale maleficium de q̇ īponebat̃ pena
pecuniaria bñ p̄t fieri ꝯdēnatio.ꝛ ita
dicit vidisse vbiqȝ seruari cū toto tpe
vite sue semꝑ fuerit ꝑ diuersas ciui=
tates ꝛ loca ꝓ iudice maleficioꝝ.esset
n.temerariū facere ꝯ decisionē tanti
viri ꝛ tam experti in materia malefi=
cioꝝ.Ista sunt verba Pau.de ca.i dcō
ꝯsi.cxcvj.ꝑꝑ q̄ ꝯsuluit i cā simili. ¶Et
idō ex p̄dictis ꝯcludo ꝙ ille Parmesa=
nellus nō potuit de iure ꝯdemnari ad
mortē.nec ad aliq̄ȝ penam corporalē.
sȝ dȝ absolui vel ꝯdēnari pena pecu=
niaria vel aliq̄ sili.ꝛ ita teneo. ¶De
Jo.Jaco.ꝛ Stephano hospite ꝯdēna
tis in q̇nq̄ginta lib.ꝓ quolibet.nescio
videre quō ꝛ ex q̄ cā ex isto ꝓcessu fue
rint ꝯdēnati.cū nō appeat aliq̄ mō ip
sos fuisse i aliq̄ culpa.q: Stephanus
nūq̄ȝ exiuit hospitiuȝ illa nocte q̄ fuit
occisus bartholameus.Joānes vero
Jacob⁹ exiuit hospitiū sine caligis in
camisia p⁹ rixā.q: dicebat̃ ꝙ parmesa
nell⁹ iterficiebat̃.Certe vt dixi nescio
cām ꝯdēnationū q: vt d: nihil mali fe
cit.vñ puto nō bñ fuisse ꝯdemnatos.

¶An ille qui volebat vnum occide=
re.si alium amicum suum occidit de=
beat puniri pena mortis vel exilij.

Consi.xxxiiij.

In christi no
mine.Ac inuocata spūs sctī
grā.Multa possent i me
dium adduci in fauorem
Perini Donati ne pena
mortis teneat̃ Sed q: ista cā iudicari

debet in elegantissima curia. Magnifice ciuitatis Uincētie in q̄ sūt viri sapientissimi ⁊ iustissimi. qui oīa pfectissime ꝯsiderabunt. decreui solū tangere pncipalr vnū dubiū elegās ex quo appebit ɤitas presentis ꝯsultatiōis. ¶ Dubium ergo erit istud an casu q̄ dictus Perinꝰ sagitauerit ꝯ illos de menegatys inimicos suos in rixa. et volens pcutere eos. percussit quēdaꝫ Paulū possie barbanū suū q̄ erat sup qdā ponte posito sup via q̄ erat in me dio iter ipos rixātes cā mediādi. vt dicta rixa sedaretur teneatur de homicidio pena capitali. ¶ Et prima facie vr̄ dicendū q̄ sic. qꝫ qn̄ qs dat operam rei illicite ⁊ deliqt extra ꝓpositū suū. qꝫ volens pcutere vnū ꝑcussit aliū. vr̄ q̄ debeat teneri. l. euꝫ q̄. §. si iniuria. ff. de iniurȳs ⁊. l. sciētā. §. si defendēdi i fi. ff. ad. l. acq. et ita vult Bartho. in. l. respiciēdū in. §. delinquunt. in fi. ff. de penis. lꝫ in. l. illud. §. fi. cū. l. seq. ff. de iniurȳs hanc qōnē indiscussam relique rit. dicēdo cogitabitis ⁊ idē vr̄ tenere Saly. i. l. qm̄ multa facinora in fi. iiij. col. ɤ. ex quo collige q̄ dicit q̄ si volui pcutere titiū ⁊ cū Martinū pcussi vel Martinū tm̄ teneor. qꝫ pieciio de verisimili ad hūc finē tēdit. ad hoc facit fm̄ eū. l. itē nulli. in p̄n. et. l. sciam. §. q̄ cū alr. ff. ad. l. acq. ⁊ ita vr̄ tenere Bar. in. diuꝰ in. ɤ. j. qro. in p̄n. ⁊ in. ɤ. sꝫ si de lidit in plus. ꝯsucto fi. ff. ad. l. corne. de sicarȳs facit. d. l. qm̄ multa facinora. ⁊ qd ibi no. p doc. ¶ Itē ꝓ hoc allego qd no. Bal. i. l. si qs seruo ad fi. j. col. C. de furtis. vbi dicit qd qn̄qꝫ delictū extendit se ad casum improuisum ppter ipsius facti naturam que ad talē casum verisimiliter se extendit. vt. c. fi. de homicidio. lib. vj. et. d. l. quoniaꝫ. ¶ Et idem tꝫ Ange. de are. in suo tractatu malefi. in glo. in ɤbo. ⁊ appēsate. in ɤ. qro qd si regnauit in aio. vbi dicit q̄ qn̄ qs dat operā rei illicite ⁊ cogitatū. verisimiliter tendit ad finem secutū. ⁊ tunc punit fm̄ fi. vt. d. c. fi. de homicidio in. vj. ⁊. d. l. qm̄ ⁊. l. ex incendio. ff. de incēdio ruina naufrag. sed in casu nostro. ille q̄ sagittauit ꝯ rixantes dabat operā rei illicite ⁊ cogitatū, sub q̄ poterat verisimiliter tendere ad fineꝫ secutum qꝫ volendo ferire vnum feriret alium sicut fecit. ergo ⁊c. ¶ Iteꝫ qꝫ si ille q̄ cām dāni dat dānum dedisse vr̄. l. q̄ occidit. §. pe. ff. ad. l. acq. ⁊. c. de cetero. ex̄ de homicidio cum si. multo magis videtur illum debere teneri q̄ ipsum dānū dedit ⁊ occidit sicut fuit i casu nostro. ¶ Et ista sunt qui videntur posse in affectu allegari ꝯ perinū. ¶ Sꝫ his nō obstātibꝰ teneo q̄ dictꝰ Perinꝰ ex illo ictu sagitte non teneat l. cornelia. nec ex forma statuti penali capitali. ita vt possit de iure ad mortem ꝯdemnari. ¶ Quod sic probatur. ad hoc vt qs possit capitaliter puniri l. cornelia de sicarȳs. requiritur q̄ homicidiū fuerit dolo cōmissuꝫ. neqꝫ sufficit q̄ interuenerit ēt lata culpa. vt ē tex. in. l. lege cornelia. ff. ad. l. corneliā de sicarȳs. qꝫ in penis corporalibꝰ de iure ciuili lata culpa non eqparatur dolo in criminibus ex quo pena sanguinis venit iponēda. ⁊ idē vult Bar. ⁊ Ang. in. l. j. §. nō aūt. ff. si qs testō lib. esse ius. fuerit. ⁊ Ang. in. l. ad cōmentariēsem. C. de custodia reoꝝ ⁊ in. l. j. C. de priuatis carceribꝰ. ⁊ est glo. sing. l. olla. §. in locū in ɤbo si dolo. ff. de relig. ⁊ sump. fu. que dicit q̄ ideo ibi de dolo dixit. qꝫ locutusꝰ erat de cohertione. que absqꝫ dolo nō imponit. ⁊ ibi hoc ēt no. flo. ⁊ ista cōis snīa doc. ¶ Et idē est dicendū de iure municipali. qꝫ statuis dicat q̄ si qs occiderit occidat. tn̄ intelligit fm̄ formā iuris. s. si occidat dolose nō culpose. vt elegāter no. Bal. in. l. data opa. i. v. col. in p̄n. i ɤsi. Itē si statutū punit homicidiū. C. qui accu. nō pos. q̄ elegāter dicit q̄. si statutū punit homicidā ad mortē. ⁊ nō facit mētionē doli tn̄ iudex vbi nō ē dolus dꝫ tēperare snīam vt. l. qd ergo. §. pena grauior. ff. de his q̄ no. ita. qꝫ affectio tua opi tuo nomē ipōit. l. nō ꝯuenit. C. de iniurȳs. ⁊ idē tꝫ Pau. de ca. i l. j. circa p̄n. C. vbi sena. vel clarissimi q̄ dicit qd lꝫ assessores ignorātes consueuerit dicere qd vbi statutū simplr dicit q̄ homicida decapitet nō dꝫ di-

singul an dolose vel non dolose .sed stare debem⁹ ỽbis statuti q: nõ inspi cit aius s3 factũ.l.i.§.diu⁹.ff.ad.l.cor. de sicca.tñ ipe t3 ɔ̃riũ sequẽdo Bal.i d.l.data opa.alias sequeret q qs de beret decapitari p homicidio casuali q esset ɔ̃ oẽm eqtatẽ.⁊ dicit q ita plu ries ɔsul it.⁊ idem t3 Pau.l.nemo de incepa.C.de episcopa .audi.et p hoc vr̃ ẽ.glo.in.l.⁊.si seuerior.in ỽbo cer tis rõnib⁹.C.de hẽe q̃ no.infa. ¶Sed in casu nr̃o in statuto vincentino mi nor est dubitatio q: statutũ.sub Rub. de homicidijs dicit q si aliquẽ interfe cerit ⁊ homicida captus fuerit capite puniat nisi liqde p idoneos testes cõ stiterit dictũ homicidiũ se defendẽdo ⁊ tñ moderamine inculpate tutele fe cisse vel aliq̃ fortuito casu sine dolo. ¶Sed reqrit q liqde per idoneos te stes possit pbari q sine dolo factũ fue rit homicidiũ.¶Et l3 statutũ illd ibi vel aliquo fortuito casu sine dolo vi deat restringere illa verba sine dolo ad casu3 fortuitũ tm̃ ⁊ nõ ad aliũ casũ puta ipꝛouisum cũ ista ỽba videãtur esse diuersa.q: cas⁹ fortuit⁹ dicquẽ.nõ pcedit aliq̃ cã depẽdẽs ab eo cui cas⁹ imputat.¶Et iprouisus dr̃ ille cui cul pa pcedit.vt dicit Bal.notabiliter in l.j.in fi.p gl.ibi.C.ad.l.cor.de sicca.tñ ego credo q statutũ illd intelligi dẽat de q̃cũq; hõicidio reguir cõmisso sine dolo siue pcedat casu fortuito siue ca su iprouiso.q: ista dr̃ia inter casũ fortui tũ ⁊ iprouisum nõ fit fm cõem vsu3 lo quẽdi q̃ d3 attẽdi p.l.liberor.§.q tñ cassius.ff.de libe.leg.⁊ p.l.labeo.et q ibi plene no.p bar.ff.de suppel.leg.cũ si.¶Et marie q: statutum ɔsideraut dolũ vt p3.ibi sine dolo.¶Et id illud statutũ itelligi d3 q q̃s nõ debeat de capitari p homicidiũ nisi dolo illud ɔmissum fuerit.¶Et ita in dubio in terpꝛetandũ est fm dispositionẽ iuris cõis vt supꝛa dixi. ¶Jmmo plus di co ẽt si statutũ loqueret de casu fortui to ꝑp̃rie posset extẽdi ẽt ad casum im pꝛouisum q: qñ noua loquit vel p ver ba simplicia vel ẽt taratiua tunc si p aliã legẽ apparet de extensiõe. extẽde.

re debem⁹.l.ob eo.C.de p̃dijs mino.⁊ l.serui nomine.ff.de vsucap.⁊.l.ɔtract⁹ ff.de reg.iur.vt elegãter no.Bar.in.l. si ɔstante in prin.l.viij.q.prime qõnis principalis.ff.sol.ma.⁊ ibi doc.⁊ ide3 vult ẽt Pau.de ca.in.l.si mora. ad fi.j. col.eo.tit.⁊ doc.in.l.illud.C.de sacro. eccle.⁊ in.l.si ỽo.§.de viro.ff.sol . ma. cũ si.¶Sed vt dixi ius cõe vult vt qs non teneat ex delicto regulariter pe na corpoꝛali nisi fuerit in dolo.⁊statu ta in dubio sunt ita interpꝛetanda vt dixi ergo ita ẽt dicendũ in casu nr̃o l3 statutũ loquat per ỽba exceptiua nisi liqdo ⁊c.q: illud d3 declarari nisi etiã homicidiũ ɔmissum fuerit alio mõ si ne dolo.¶Et marie cu3 statu.debeãt interpꝛetari ne qs dãnũ indebite pa tiat alias si diceremꝰ ɔ̃riu3 sequeret q vbi aliqualis culpa posset imputa ri occidẽti puta q:ludẽdo vel p lasci uiã occidit vel ẽt ludendo ad brachia q: habebat cultellũ in vagina sub cin gulo quẽ deponere nõ curauit q si ca dendo in terrã cultell⁹ exiret ⁊ occide ret sociũ deberet decapitari q nõ est dicendũ ⁊ absurdũ q: hoc casu nõ de beret moꝛi.vt.l.j.⁊ ibi hoc no.C.ad.l. coꝛ.de sic.¶Ne ergo qs dãnum inde bite patiat interpꝛetãdũ est statutum vt loquat ẽt si culpa aliq̃ pcesserit dum modo nõ sit dol⁹ ar.l.ij.cũ ibi no.C.de noxalib⁹ cũ si.§.alleg.cũ statutũ p̃di ctũ intelligatur ⁊ intelligi debeat.q tũc demũ occidẽs aliquẽ debeat deca pitari qñ occidit cũ dolo ⁊ nõ sola cul pa ẽt lata.¶Uidẽdũ est si ille q̃ occi dit fuit in dolo quãtũ ad hoc q: vole bat offendere rixantes secum sed non quo ad illũ quem occidit sed fuit tm̃ in culpa in sagittando an debeat pro pter hoc pati penam capitalem vel coꝛpoꝛalem.Et ego teneo q nõ.q: iste Perinus non fuit in dolo sine dubio quantum ad Paulum posse occisum quia non habuit animum occidendi ipsum vel etiam offendendi.tu3 quia ipse non erat de rixantibus.tum quia erat barbanus dicti Perini qui dici tur ipsum cum sagitta occidisse.vt p batur per glo.notabilẽ in.l.j.in verbo

non occidenti alo.C.ad.l.cor.de sicca. q dicit singlr q ista negatiua q qs nõ fecerit alo nocẽdi probaẽ ex eo q pro= batur amicitia z affinitas inter eos.z ibi hoc tz Alb.de ro. z doc.z q consan guinitas inducat hanc psumptionem probaẽ qz nemo carnez suam odio hz. xiij.q.ij.nõ estimemus z.l.ij.ff.de rece= ptatoribus.z no.glo.in verbo sustine= mus.xxxi.dist.oino z gl.z doc.in.l.j.ff. in ius vo.vt cant z maxime cum esset super põte in via cã mediãdi rixe nec daret auxiliũ alicui parti vñ credo q in hoc nullus dubitabit Perinuz non fuisse in dolo quãtuz ad dcm occisum barbanum suum z sic vr qd non possit puniri pena corporali z probata cõsan guinitate per testes idoneos diceret lidde pbatum qd sine dolo cum occi= dere.qz psumptiones legũ sunt liqui= dissime probationes.vt est gl.notabi= lis in.l.si tutor in glo.fi.in fi.C.de peri culo tutoꝝ.z idẽ tz Ange.singulr in.l. ij.per illum tex.cũ glo.in verbo proba retur.C.de peti.here.vbi dixit q si lex vel statutũ in aliq casu reqrit liquidã pbationem,q illa dr liquida probatio q inducit ex psumptione iuris.z eodẽ mõ dz itelligi.pbatiões eẽ liqdas z ex acta q ex argumẽtis itelligũt .l. lz ipa= tor.ff.de le.j.¶Sz dubiũ pncipale stat i esto q nõ fuerit Perinus in dolo respe ctu occisi.an qz saltẽ dr fuisse in dolo ğ ad suos aduersarios.qz sagittando volendo secum rixantes offendere.an si deliqut offendendo preter z ꝯ pro= positum alium quem nolebat.vez di= ctum Pauli z sic dando operam rei illicite debeat teneri de homicidio pe na capitali vel corporali ex quo volun tas sua tenditur in eadem specie de licti.¶Et dico q nõ qz lz fuerit in do= lo quo ad aduersarios suos z fuerit in culpa in feriendo illũ quẽ nolebat qz debebat cautius sagittare ne offende ret amicos.Tñ ex quo ille dolus non fuit ordinatus ad homicidium dicti Pauli posite nõ debet teneri pena cor porali seu sanguinis.¶Et hoc vr pba ri per tex.notabilem in.l.non contra= hit ibi qui lapide iacto.ff.ad.l.iul.ma iesta.¶Et ibi hoc tenet Ang.p illum tex.q dicit no.casum quotidianũm de eo q proiecit lapidẽ in aliquẽ locũ p= hibituz.z casu fortuito pcutit transeũ tem.quia tunc puniẽ solũ de culpa et nõ de dolo.¶Si aũt actus proiecien= di nõ esset prohibitus tũc dixit ipse q non est in culpa nec in dolo.z iõ nõ pu niur.l.stipulator z.l.itẽ mella.§.si qs cũ pila.ff.ad.l.aqul.¶Et idẽ vr tene= re ipse Ang.in.l.si cũ seruo.ff.de iniu= rijs per illũ tex.vbi dixit no.hãc.l.pro offendentibus.mediatores rixe cũ cre dunt offendere iniuriã inferẽtes z licz dixerit ibi dar.cogita.z indiscussuz re liquerit tñ in illa.l.respiciendum.§.de linquunt.ff.de penis dicit pcutientem puniri z rñdet ad.d.l.si cũ seruo q ibi dabat operã rei illicite cũ seruum per cutere volebat.¶Sed certe fm Ang. in.d.l.si cũ seruo.z in.l.scientiam.§.si defendendi.ff.ad.l.aq.dabatur simili ter opera rei licite.s.defensioni.z tñ p cutiens puniẽ.sz non iniuriaꝝ neqz le ge corne.sz pro motu iudicis propter culpã si quã cõmisit vt.d.§.si defendẽ di.Secus si nulla sit intelligit.d.l.si qs cũ seruo.Et sic vult Ange.ibi q qñ ẽt dat operã rei illicite z nõ est dolus respectu occisi.sz occidens sit in culpa quo ad illũ dz puniri pro culpa.z non p dolo q nõ fuit respectu occisi.¶Et sic qñ qs pcussit mediatorẽ rixe nõ pt puniri in actione iniuriaꝝ vel lege cor ne.q reqrit dolũ sz p motu iudicis si culpam cõmisit.Et isto mõ intellexit solẽnis doctor z pceptor meus in cano nibus dñs Joan.de ana.in.c.fi.in.a.lx. colum.ver. adde ẽt tex.dicte legis eẽ de maledi.z seqẽ eũ. ¶Et istã opi.in effectu tz cy.i.l.si qs si dicã rape.z l si. C.de epi.z cle. qui dicit post longam distinctionem in proposito.q quando commissum est delictum culpa si est la ta punitur mitius quam si fuisset i do lo vt.l.in.l.corne.ff.ad.l. corne. de sic= ca.¶Si leui culpa de iqt adhuc min⁹ puniẽ vt.ff.de re.iur.l.qcquid calore. Si leuissima culpa cõmissum est deli= ctum.adhuc ẽt minus puniẽ delinqns l.scientiã.§.qui cũ aliter.ff.ad.l.aqui.

¶ Et p hoc allego gl. notabi. l. di. q̄stū que vult q lȝ homicidiū casuale nō pu tet. qñ q̄s dat operā rei illicite q̄ ad pe nā irregularitatis. nō tñ q̄ ad penā de licti. qꝛ q̄. ad illā req̄rit̄ pniciosa volū tas. Et ita tȝ Jo. de ana. sequēdo illaȝ gl. in. c. ex lr̄is. ij. in fi. extra de homi. Et istā opiñ. in terminis q̄onis nr̄e tȝ Bal. apte in. l. iij. §. q̄cūqȝ in vlti. col. in ver. quo ad tertiū. ff. de iureiur. vbi di cit: elegāter in hec v̄ba q si factū exce dit volūtatē in diuersa p̄sona nō p̄su munt̄ de dolo. sed de lata culpa si fuit intētata ista via. ⁊ statutū nō itelligit̄ loq̄ de culpa, q̄ nō cōparat̄ dolo nec pu nit̄ criminalr. l. j. in fi. ff. de abigeis. et Cy. in. l. si q̄s nō dicā rape. in fin. C. de epis. ⁊ cle. qꝛ in penis corporalib⁹ req̄ rit̄ p̄cise dol⁹. vt no. in. l. in actiōib⁹. ff. de in litē iur. ¶ Et p hoc allego id q notabiliter dixit Ang. i. l. is q̄ cū telo. in fi. C. de sic. q̄ dixit q pcutiēs alium cū nō eēt in discrimine vite ↄ̄stitutus bñ tenet̄ de pcussiōe ⁊ occisiōe ēt si ip̄ȝ occidisset p̄ter ppositū. lȝ nō ṗtenet̄. l. cor. qꝛ nō ↄ̄misit dolū. vt. l. sciaȝ. §. q̄ cū alr. ff. ad. l. aq. ¶ Itē p hoc adduco ēt tex. cū gl. fi. ⁊ q̄ð ibi no. Ang. in. l. grac chus in fi. C. de adul. q̄ dixit q̄ð p ho micidio cōmisso dolo est pena capitꝫ sed absqȝ dolo est pena exilij seu rele gatiōis. ¶ Et qꝛ ille q̄ occidit aliqueȝ ex culpa leui vl̄ leuissima puta p lasci uiā dȝ p q̄nquēniū relegari seu in exi liū mitti. vt est casus in. l. lege cor. §. j. ff. ad. l. cor. de sic. ⁊ no. Ant. de bu. p il lum tex. in. c. sicut dignū in pe. col. v̄si. extra de homi. ⁊ Pau. de ca. in. l. j. cir ca prin. C. vbi senatores vel clarissimi. Si in casu nostro constāret manifeste dictū perinū cū sagitta occidisse Pau lū possit. ⁊ fuisset in lata culpa. qꝛ po tuisset cauere ab illo ⁊ ipsum nō offen dere deberet in plus puniri sed nō ca pitaliter sed mit i⁹. vt tȝ Bar. in. l. capi taliū. §. delinquūt l. ver. nemo ad. iij. in fi. ff. de penis. ¶ Sed cū in casu no stro possit dici q nō cōstet q Perinus fuerit ille q̄ pcusserit cū sagitta dictū Paulū cū essent plures sagittātes per vtrāqȝ partē rixātiū ⁊ Paul⁹ vulnera tus in pectore ex sagitta cecciderit in terrā versus domū illoꝝ de menega tijs. vbi erāt aduersarij Pauli. ⁊ volue bat t̄ga dcō perino ⁊ socijs. vt mihi asse ritur in facto ⁊ ↄ̄stat etiā ex attestatio ne vni⁹ testis ⁊ ñ nō est v̄isile q fuerit occisus a dicto Perino ex quo volue bat sibi terga ⁊ fuit pcussus i pectore. Et iō lȝ Perin⁹ ↄ̄fess⁹ fuerit se ip̄ȝ occi disse. tñ n̄ ē credēdū qꝛ qñ cōfessio icul pati nō est verisimilis tūc ad infligen dā penā capitalē nō sufficit sola cōfes sio ēt sp̄ōte fcā. vt. l. j. §. si q̄s vltro. ff. d̄ q̄onib⁹. ⁊ ita singulariter no. Bal. in. l. si. in fi. C. de edēdo. ⁊ Albe. de rosa. in l. fi. in pe. col. in fi. C. de accu. Et idem vult Pet. de ancha. in cōsi. suo q̄ð inci pit. in xp̄i noīe. ex ordine ↄ̄ctuū in vlt. col. q̄ dicit q ad ea q̄ nō fuiit verisilia nō dȝ dari fides. ⁊ idē vult in cōsil. q̄ð incipit in xp̄i noīe visa facti narratio ne copia testi in. vij. col. ad fi. vbi dicit q cōtra id q̄ð nō est verisil'e q̄s nō dȝ audiri. c. qꝛ verisil'e extra d̄ p̄sum. ⁊. c. su per hoc de renūcia. facit q̄ð no. Bald. in. l. milites. C. d̄ q̄onibus. ⁊ in. l. sicut. C. de falsis. ⁊ pro hoc facit optime. l. j. §. q̄oni fidē. ff. de q̄onib⁹ ⁊ maxime cū dict⁹ Perin⁹ habuerit multos squas sos nec ipse potuit bñ cōprehēdere si Paulum vulnerauit dū esset in furore rixe nec obst. q̄ð d̄r de sagitta cū q̄ fuit percussus dict⁹ Pau. quā dicit Perin⁹ fuisse illā quā sagittauit qꝛ prius vide rat eū anteq̄ interrogaret̄. ⁊ certiora tus fuerat q erat illa cū qua Pau. fuit vulnerat⁹ q̄ erat ab alijs signis peni tus diuersa qꝛ si nō vidisset prius eam maior esset dubitatio sed qꝛ prius vi derat est maior suspitio q nō dicit ve ritatē. arg. l. j. §. q̄ q̄oneȝ. ff. de q̄onib⁹. ⁊. l. prius. cū gl. ff. ad sillania. cū itaqȝ nō sit verisimile ipsum Perinū cōmis sisse dictum homicidium ⁊ posset faci liter credi q non confessus fuerit. et Paulus occisus esset suus barbanus quē diligebat ⁊ eum scienter ⁊ ex pro posito nō occidisset. vt dixi per glo. in l. j. C. ad. l. corne. de sicarijs dico sine dubio tenēdā esse illā opin. q volens percutere si percussit aliū vt d̄r nō te

netur de homicidio pena capitali sed ipsum debere cōdēnari arbitrio iudicis et puto ipsum esse bāniendum et nō maiori pena puniēdū per pdicta. ¶Nec obstāt allegata in cōtrariū.s. ¶Et primo dū dixi qd̄ dans operam rei illicite tenet si deliquit etiā extra ppositū q: faceor qd̄ dz puniri sed nō pena capitali seu corporali per predicta. ¶Et ita intellexit Joan. de ana. in.c.fi.extra de maledic.in.xx. col.qui dicit qd̄ Bart.ita debet intelligi in.l. respiciēdū in fi.ff.de penis. et itavult glo.l.di.ĉptū vt.s.dixi. ¶Nec obstat dū dixi q̄ q̄s dat operā rei illicite et cogita vel similiter tendit ad finē sequutum tunc punit̄ fm̄ finē.vt.c.fi.de homi.in.vi.et.l.qm̄ multa facinora.C.ad l.iul.de vi. ¶Quia respōdetur qd̄ illd̄ pcedit qn̄ ille actus pōt tendere vt,dixi verisimiliter ad illud puta quando mando vni vt vulneret inimicū meū et q̄ nō occidat tunc q: illud vulnerare tendit ad finē mortis q: vulnera nō possunt dari cum mensura,et tūc tenetur mandās de occiso vt alias cōsului in ciuitate ista Uincētie.sed nō est sic in casu nostro q: sagittatio facta per Perinum,nō tendebat verisimilr nec tendere debebat ad occidendū Paulum qui erat super ponte remotus ab vtraq̄ parte rixantiū si eīn fuisset cōmixtus cū aduersarijs volendo mediare rixā.et Perinus sagittasset ɔtra eos et sic cogitatū suū verisimiliter potuisset tendere ad finē secutū q: facile potuisset illū occidere qui esset in medio inimicoꝝ volendo inimicos occidere tunc esset maior dubitatio.Sed tamē in oibus istis casibus ex quo apparet pter cōsanguinitatē.et parentellam q̄ ipsum Paulum nō vulnerasset ex pposito negari nō pōt.q̄ illud homicidium fecisset culpose ꝛc: non dolose. ¶Et,saltem in casu nostro non debet meo iudicio puniri pē acapitali. ¶Similiter non obstat dū dixi q: qui causam dāni dat.q: illa regula intelligit̄ quādo dicit causam dāni dat.vel dat dānum dolose.secus si culpose etiaz per latā culpam q: nō debet puniri pena capitali. ¶Unde ex his cōcludo sentētiam meā esse dictū Perinū nō debere puniri pena capitali.sed alia pena arbitrio dn̄oꝝ iudicū de curia. ¶Et si clari⁹ posset haberi veritas de innocentia persone per inspectionem loci vbi erat Paulus quādo fuit vulneratus et in quo loco erant rixātes vel per alias pbationes vel presumptiones. possent et deberent adhuc recipi. quia etiā spōte cōfesso nō est denegāda facultas ad probandū de innocētia sua vel de excusatione sua vt non fuerit in dolo.vt.l.i.§.si quis vltro.ff.de q̄ōnibus.nā pbationes et defensiones possunt fieri vsq̄ ad sentētiā.l.si q̄s iusiurandum.C.de rebus creditis et iureiurā.et.C.de pbatio.l.milli.et.l.i §.si ad diem.ff.de re mili.fm̄ Gandinum in tractatu suo maleficioꝝ in ti.de homicidijs et eorum penis circa fi.

¶An suscipiens mandatum devulnerando et non occidendo. Si occiditteneatur de occiso.Et an stante statuto q̄ bannitus possit impune occidi habeat locum in occidente proditorie. ¶Itē an prestans ope seu auxiliū homicidio teneat̄ eadē pēa mortis. ¶Itē an mandans vulnerari et iniungēs q̄ non occidatur si mandatarius vulneret ex quo vulneratus mortuus est. teneatur mandans eadem pena mortis an vero minor pena.

Consi.xxxiiij.

IN Christi nomine. Si vnq̄ magnifice dn̄e ac Uincētine vrbis prefecte cōsulentē et iudicantem oportet cuncta rimari vt scribit Eleucheri⁹ papa.et habet̄ xx.q.v.iudicantē.In causa in qua per magnificentiam vestram a me consilium requirit̄.eo maxime opus est cū de vita aut morte.non hominis vnius tantum.sed pluriū agat̄.nā vbi mai⁹ est periculū ibi cautius est agēduz.c.

vbi periculū.de elec.in.vi.z.l.j.in fin. ff.de carbo.edicto cū simi.z qz circa maiora maius periculū vertit.xlv.di.qcscamus. ¶ Ideo vt z iusticie z veritati locus esse possit ac etiā vestre dnationi que a me cōsiliū rectum z iustum requirit.pro viribus satisfaciā. Uidi cū omni diligētia z sepissime totum processum ad me trāsmissum cū cōsilijs famosissimoꝝ doctoꝝ.d.Ant.de aretio. dñi Frācisci de capitibus liste de padua.z dñi Angeli de castro. Et oibus que huic cause conuenire possunt sepe ac sepius diligētissime visis ac ꝑtum in me fuit cōsideratis. qz in reb⁹ magnis segniꝰ nō est agēdum sed diligētior inquisitio est faciēda vt est tex. cum glo.vij.q.iiij.c.vlt. ¶ Tria tantū dubia principaliter examināda mihi esse videntur. ¶ Primum est an Ambrosius de Mediolano qui vulnerauit cum vno Fachino Bartholameū del colla.pō.magistri Leonardi cōmitiote spectabilis dñi ptātis Leonici in crure dextro ex quo qdē vulnere pᵹnā h...ā post dictus Bartholameus mortuus fuit z est.teneatur de homicidio ita ꝙ si esset in fortiam vestram possit ad mortem cōdemnari.z si est absens cō...umaciter bāniri possit iuxta statuta ciui.ātis Uincētie an vero debeat absolui. ¶ Scdm dubiū est an Janellus de Nouara.q.Joannis dicti Bocc...ta famulus Joannis ab agere qui f...it auxiliator in dicto maleficio et ei a...matus semper astitit qui dicit eē in carceribus debeat decapitari an mitiori pena puniri vel debeat absolui. ¶ Tertiū z vltimū dubiū est an Joannes ab agere de Bononia squadreri⁹ spectabilis dñi Antonelli de cosneto qui iniūxit z mandauit suprascriptis Ambrosio z Janello ei⁹ famulo ꝙ omnino procurarent inuentre dictum Bartholameū del colla z aliquo loco apto ad hmōi maleficium perpetrandum ipsum vulnerarent aut in facie aut in brachijs aut in tibijs vel alibi. iniungens tamē expresse predictis Janello z Ambrosio ꝙ ipsum Bartholameuz del colla nō occiderēt teneatur de homicidio.ita ꝙ debeat decapitari cum etiā ipse sit in carcerib⁹ vestris cōstitutus.an vo dbeat pena mitiori puniri. ¶ In dei nomine amē. Et inuocata spiritussancti gratia. Circa primum dubium ꝑtum ad Ambrosium videt qd ipse nullo modo debeat puniri. Nam ex forma statuti Uincentie qui occidit bannitum de vita pro aliquo crimine vel delicto vel illum qui adhuc nō est bannitus vel condēnatus malefactor manifestus siue etiam occultus de delicto cuius pena sit mors non dz mori nec aliqua pena puniri imo debet lucrari centum libras paruorum a cōmuni Uincētie pro quocūqz z quacūqz vice qd statutuz habetur sub Rub.de capientibus bānitis vel cōdemnati zc. Sed dict⁹ Bartholame⁹ del colla occisus dicitur cōmisisse tot furta in districtu Uincētie vt videt dicere aliqui testes examinati⁹ que si cōmisit ei pena mortis esset iponenda iuxta ea que habētur in auf.sed nouo iure.C.de seruis fugi.z in.c.j.§. si quis quinqz solidos in ritu.de pace tenēda in vsi. feu. z in.l.capitalium.§.famosos.ff.de penis cum simi.ergo videtur ꝙ Ambro. qui eum occidit non debeat mori nec aliqua pena puniri. ¶ Secundo videtur ꝙ licet deberet aliqua pena puniri qd non deberet puniri pena mortis qz regulariter ille qui nō hz animū occidēdi nō tenet de homicidio ad mortem lz mors sit secuta.vt.l.j.§.diu⁹.ff. ad.l.corne.de sicca.sed dictus Ambrosius nō habuit animū occidēdi ꝙ ptz qz dz i iquisitione ꝙ dū dictus Ambrosius inuenisset dictum Bartholamēū del colla prope hospitale sancti Joannis extra portam leonici animo z intentione iplendi iniūcta ipsi z Janello vulnerauit ipsum Barthólameū del colla vno vulnere letali nā dict⁹ Joānes ab agere mādauit vt vulnerarēt z nō iterficerēt z sic fuit volūtas Joannis ab agere ꝙ vulnerarēt dictū Bartholameū del colla z nō occiderēt.z sic dict⁹ Ambrosi⁹ vulnerauerit cā adimplendi mādatū sibi factum sed vt dixi mandatū fuit de vulnerando z nō oc

videndo ergo ipse volens exequi mandatum sibi iniunctum videtur voluisse facere id quod sibi fuit iniunctum .s. vulnerari et non occidere ergo videtur quod ipse Ambrosius non teneatur nisi de vulnere secundum quod in animo habuit non autem de occiso sed eventum qui secutus est. ¶ Tertio hoc probari videtur quod pena mortis non teneatur quia ex forma statuti Vincentie homicida non debet decapitari si homicidium sine dolo factum est ut videtur probari in statuto posito sub Rub. de homicidijs circa princi. ibi sive dolo etc. Et hoc etiam videtur esse de iure communi. videlicet quod quis non tenetur pena corporali ad mortem nisi fuerit delinquens in dolo non si in culpa etiam lata ut est tex. in .l. in lege corne. ff. ad .l. cor. de siccarijs. et no. glo. in .l. i actionibus. ff. de in litem iur. et ibi per doc. et Bar. in .l. quod nerua. ff. depositi. et dicam infra plenius in tertio dubio principali. Sed dictus Ambrosius licet respectu vulneris fuerit in dolo cum respectu mortis inde secute videtur quod fuerit tantum in culpa et non in dolo ex quo dicitur quod non habuit animum occidendi sed tantum vulnerandi secundum mandatum sibi iniunctum a Joanne ab agere. ¶ Sed teneo quod his non obstantibus contrarium est verius .s. quod immo debeat ad mortem condemnari si est presens alias si est contumaciter absens debeat banniri nam probatum est ipsum Ambrosium occidisse dictum Bartholameum de colla et dolose hoc fecisse ergo ipse deberet si esset presens ad mortem condemnari vt .l. i §. diuus. ff. ad l. corneli. de siccarijs. vel si non est presens debet banniri. ¶ Et hoc etiam probatur ex forma statuti ciuitatis Vincentie posito sub Rub. de homicidijs vbi dicitur statutum quod si quis aliquem interfecerit et homicida captus fuerit capite puniatur nisi liquide per ideneos testes constiterit dictum homicidium se defendendo et cum moderamine inculpate tutele fecisse vel aliquo fortuito casu sine dolo et si condemnatus capi non poterit perpetuo sit bannitus secundum ordinatam in statutis Vincentie sub Rub. que forma seruari debeat in malefactoribus banniendis et condemnadis de crimine cuius pena sit mors vel membri abscisio. ¶ Nec iuuare potest ipsum quod supra in contrarium dixi vero quod dictus Bartholameus del colla occisus commiserat furta ex quibus pena mortis erat quia illa furta non sunt plura ac sufficienter probata nam quasi omnes testes loquuntur de auditu et sic non probant. vt habetur in .l. testium. C. de testibus et in .c. cum causam extra de testibus aliqui etiam testes sunt in facto proprio contra .l. omnibus. C. de testi. et alia quam habent consimilem causam quia eis furtum ab isto Bartholameo del colla factum fuisse dicunt ar. notatorum in .c. personas. extra de testi. et aliqui sunt singulares quibus ideo plena non est adhibenda vt in .c. cum dilecti vi .c. bone memorie maguntino. extra de elec. et in .ca. licet causam extra de proba. et habetur in .l. testium. C. de testibus. et per Bal. in l. i. C. de test. cum si. ¶ Nec sufficit dictum vltimi testis vero Marini Joannis de valle brambana qui dicit quod est publica vox et fama quod est male conditionis et fame et publicus latro maxime apud cognoscentes ipsum nec etiam .d. verisimili de biallaqua qui idem in effectu dicit. quia publica vox et fama non probat plene. vt est gl. ord. in .c. i. extra de appel. et glo. in .l. iij. §. eiusdem quoque principio. ff. de testibus et maxime in criminalibus in quibus probationes debent esse apertissime. vt .l. fi. C. de proba. vt no. gl. no. in .c. veniens el. ij. extra de testibus. et habetur per doct. in .l. admonendi. ff. de iureiu. et per bar. in .l. de minore §. tormenta. ff. de questionibus et per Saly. in l. ea quidem. C. de accusa. ¶ Preterea etiam si in veritate dictus Bartholameus del colla occisus fuisset bannitus de vincentia et eius districtu propter delictum ex quo veniret mors inferenda vel etiam esset apertissime probatum quod tot furta commisisset ex quibus pena sit mors et sic regulariter potuisset occidi vigore ante dicti statuti Vincentie tamen dictus Bartholameus non potuit impune occidi eo modo quo occisus est. Nam stante statuto quod bannitus vel alius pro crimine possit impune occidi occidens proditorie non iuuatur eo statuto vt .l. fi. C. de delatoribus. lib. x. et ibi hoc no. Ang. per illum tex. Nisi esset bannitus vel condenatus crimine lese maiestatis vt

ubi probatur. sed dict⁹ Bartholomeus vel colla fuit a dicto Ambrosio occisus proditorie ergo ipse Ambrosius impari non pōt dcō statuto. quod autem ipsum proditorie occiderit probatur sic. Nam proditorie dr qui aliquem vulnerare vel occidere qñ vnum actum ostendit et aliud in mente gerit. vt pro. in. l. j. ff. de preuaricatis. et in. l. iij. ff. ad. l. iul. maie. et no. eleganter Bar. in. l. respiciēdum. §. delinquunt. ff. de penis. et sequitur bal. in. c. j. in pn. in ti. quibus modis feudum. a. sed iste Ambrosius qui occidit habito colloquio cum Ianello. et eis dederunt ordinem detinēdo dictum Bartholameum de colla ad verba vt Ambrosius predictus posset habili⁹ mandatum ipsis vt supra factum adimplere, et ita fecit quod Ianellus dixit ipsi Bartholameo quo tendis. qui rndit ego vado spaciatum et in his verbis Ambrosius predict⁹ preteriit et cum fuit post. d. Bart. pensate euaginato vno fachino vulnerauit ipsum Bartholameum ex quo mortuus est et sic ipse Ambrosius vnum actum ostēdit scz per interrogationē factam per dictū Ianellū inter eos ordinatam. videlz quo tendis. quasi velit scire quo tenderet. et alium actum in mente gerebat. s. ipsum vulnerare vt ordinauerat et fecit. ergo verum est dicere quod ipm Bartholameū Ambrosius proditorie vulnerauerit ac et occiderit. Et per ꝯñs dcō statuto ciuitatis vincentie dictus Ambrosius iuuari non pōt. Ex his apparet quod prima rō supra in ꝯtrarium adducta nō obstat. ¶ Secunda et rō in ꝯtrarium adducta non valeat dum dr quod dictus Ambrosius non habuit aīum occidēdi dictū Bartholameū. sed vulnerādi. ex quo illud quod fecit dr fecisse alo exequēdi mandatum sibi cōmissum sed mandatū fuit de vulnerādo et non occidēdo ergo nō dz teneri de morte per. l. j. §. diui⁹. ff. ad. l. cor. de sic. quia illa rō pcederet qñ istrm cū quo pcussit nō erat aptū ad īferēdū mortē tūc. n. nō eēt pēa hōicidij. vt. d. l. j. §. sz si claua. ff. ad. l. cor. de sica. sz quia instrm cū quo percussit. vcz fachin⁹. q. gladi⁹ siue ēsis ē erat aptū ad inferendū mortē vt ex de homi. c. significasti ad fi. et est casus in. d. l. j. §. diuus. ff. de siccarijs. et facit optime text. i. l. oē delictū. §. si qs cōmilitonē. ff. de re mi. et. l. j. C. de emendatione seruorum nā lz dicat quod ipse nō habuerit aīm occidendi tñ tunc pinde est ac si animum occidendi habuisset. vt probat in. d. §. diuus et in. d. c. significasti. et ita in terminis tenet Bal. et saly. i. l. cū mādati. C. māda. ¶ Et idē no. et seqr. d. me⁹. d. Joānes de anania in. c. sicut dignum. in. iij. col. in pn. extra de homicid.

¶ Et ex his cessat et tertia rō supra in ꝯtrariū adducta quia nō est verum quod ipse Ambrosius fuerit tm in culpa respectu homicidij. lz fuerit in dolo, respectu vulneris. Nā immo et respectu homicidij dr fuisse in dolo ex quo percussit ipsum Bartholameū cū gladio vt dixi per dictum. §. diuus. Et per pdictis optime faciunt que dixi. j. in tertio dubio principali. Cōcludo igit ex predictis quod dict⁹ Ambrosius propter dictū homicidium per eū cōmissum proditorie tenetur de occiso pena mortis et si est ꝯtumaciter absens dz banniri, de morte sm formā statutorū Uincentie. ¶ Circa sm dubium principale an dictus Ianellus qui fuit auxiliator in dicto maleficio et ei armatus semp astitit qui nūc dr esse in carceribus dēat pena mortis puniri. an vo alia minori pena vel absolui. Et per ea que dicta sunt in pcedēti dubio. satis appet decisio et huius dubij nā sicut Ambrosius pncipalis qui occidit nō dz absolui ita nec dictus Ianellus qui fuit auxiliator ex proditorie vt apparet ex inqsitione ꝯfessata et ex his que dixi in dubio precedenti. ¶ Sz dubitari pōt et q pena deberet puniri et si de auxiliatore vel assistente maleficio est statutū in ciuitate Uincentie. illud est seruandū tanqȝ ius cōe. l. oēs populi. ff. de iusti. et iure. cum si. ¶ De iure aūt cōi est etiā dubitatio et antea qȝ istud declarem. ego in primis presupPono quod dictus Ianellus in dicto maleficio fuit auxiliator et ei maleficio sp astitit vt dr in inquisitione per ipsum Ianellum et Ambrosium confessata et ratificata et sic

cata & sic ipse Janell⁹ dz prestasse opē maleficio naz qñ duo simul stant & vn⁹ cōmittit maleficium & alter assistit ex hoc solo q secum stat armatus dz prestare opem & auxiliū vt singularit no. Inno.in.c.cōtinētia eꝫ de clerico percussore.& idē no.Bal.in.c.j.circa prin. in ti.de beneficio fratris in vsi.feu .et Ang.de.are.in suo tracta.malefi.in gl. in verbo dicto maleficio superastitit l verb.quero qñ duo simul sunt.& idem Bal.in.l.raptores.ante fi.C.de epi.et cler.vbi dicit ꝫm Inno.q ille q stat cū alio armat⁹ dz ei ferre opem lz nō faciat aliquē actum allegat Inno.in.d. c.ɔtinentia.& dicit hoc esse mēti tenendū q est intelligēdū qñ assistit vt habilius maleficiū alius cōmittere possit alꝭ sola pñtia nō sufficeret vt diceretur opē vel auxiliū pstasse maleficio vt no.bar.& Lud.de ro.in.l.j.§.sz si in eo.ff.ad sillā.& Ang.de are.i dcō trac. circa finē gl.pdicte.Sicut fuit in casu nro qz dictus Janellus ibi astitit ad hoc vt Ambrosius habili⁹ dcm̄ maleficiū ppetraret.& inter eos habit⁹ est tractatus de hoc vt in inquisitiōe dz. Uidēdū ē mō q pena dict⁹ Janellus q opē ꝯ auxiliū pstitit dicto maleficio puniri debeat.Et i hoc varia reperiunt iura nā aliq iura vidēt velle q delinquēs vl hōicidiū cōmittēs & ei auxiliū seu opez prestans pari pena puniatur vt probare vr in.l.is cuius ope.ff.ad l.iu.de adulte.& in.l.j.§.incidit.ff.ad turpillianū.& in.l.j.& l.vtꝝ.ff.de parricidijs.& l.is q opē.ff.de fur.& in.l.ij. §.diuus.ff.de iure fisci.& in.l.si quem ꝯ in fi.C.de epis.& cleri.& in.l.qsquis i fi.C.ad.l.iul.maiesta.& in.l.vnica.C. de raptu virginū.& in.l.nihil interest. ff.ad.l.corne.de sicarijs & in.c.de cetero extra de homicid.in quib⁹ oib⁹ iuribus vr probari qd auxiliū seu opem maleficio prestantes & maleficiū committentes eadē pena puniant.¶ Itez pro hoc qz agētes & ɔsentiētes pari pena puniunt vt est tex.in.c.j.extra de offi.dele.& in.c.quāte presumptiones eꝫ de simo excō.cum similibus.¶ Itez qz i malis voluntas spectatur nō exitus.

vt.l.diu⁹.ff.ad.l.corne.de sicarijs.& l. qui ea mente.& l.verꝝ.ff.d fur.¶ Aliqua alia iura vident velle q eadē pena non puniātur.sed minori vt probatur i.l.vni.C.de nilli aggeribus non rumpendis.& l.is q opem.ff.de furtis. & l.j.C.de raptu virginū q punit solū cōmitentem eadē pena & in.l.si multi publicani in fi.de publicanis vbi est optim⁹ tex.& optime ē probat in.c.sicut dignum in.§.si illi ē extra de homicidio.Item qz auxiliantes constat minus deliquisse q ipsum homicidaz naz ille homicida qñq pro oibus punit.vt.l.qm multa facinora.C.ad.le. iuli.de vi.¶ Itē quia lex si in rixa.ff. ad.l.cor.de sicca.iubet.vt qñ in rixa factum est homicidiū ict⁹ cuiusq dz cōtemplari vt appareat ex cuius vulnere mors sit secuta quasi velit q illi q intulerunt non mortalia non puniant i tā cum inter crīs reos & fraudis participes multū interesse iura constituunt. vt dicit tex.in.d.l.si.multi publicani i fi.¶ Item qz de ope qs non tenet nisi cōsumato crīe seu maleficio.vt.l.sepe in fi.ff.de ver.sig.¶ Et pp ista iura q vident inuicem ꝯtiari doctores i hac qōne ē varia scripserūt.¶ Nā istā secundā partē.vez q prestās auxiliū seu opem maleficio.& ɔmittentes ipz maleficium non tenent eadē pena tenuit Martinus sil.& cū seq vr Ja.bu.in.l. j.C.ad l.iul.pecu.vt.refert Saly.i.l.j. C.de raptu virginū.vbi plene examinat istā qōni.Raynerī⁹ de forliuio in hac.q.fuit i alia opiniōe.& sic distinxit aut agit crialit & pari pēa puniunt.p iura pmo loco alle.fallit i.l.j.C.d rap. virgi.& l.j.C.d nilli aggerib⁹ nō rūpēdis.¶ Si ciuilit agit tūc media pēa imponit vt.d.l.is q opē.ff.d fur.¶ Sz hec distinctio nō plz Bartholo.in.d.l.is q opem.ff.de fur.per eandē.l. ¶ Nec ēt placuit Saly.in.d.l.vni.C.de raptu.& in qz ēt vbi ciuiliter agit.eadem pena punitur.vt.l.ij.§.diuus.ff.de iu fisci. & in furto manifesto in quo in tātum punit opē prestās sicut fur.vt.l.d is q opē.& l.sepe in fi.ff.de ver.sig.¶ Et io Bar.i.d.l.is q opem fuit in tertia opi.

et alr dixit.vez q regulariter prestās opē punit eadem pena qua pncipalis delinquēs siue agat ciuiliter siue cria lit p.l.is cui opē.ff.ad.l.iul.de adul. z.l.j.§.incidit.ff.ad turpil.cū si. ¶ Fal lit in casibus dicte.l.j.C.de raptu vir ginum.z.l.j.C.de nilli aggeribus non rump. ¶ Itē fallit qn q̄litates pp q̄s pena dz augeri vel minui sunt diuerse in psona facientis z opē pstantis.q de clarat ibi plene z magistraliter. ¶ Sz doctores antiq.vez Dyn ō musello z dñs Bonagratia z q̄dā legū doctores q̄bus dcā qō fuit transmissa decidēda valde dubitauerunt pp. iura varia.et post multas allegationes fuerunt in alia opinione z cōcordia.vt refert se vidisse Albertus de Gandino optim practicus in materia maleficioz i suo tractatu de maleficijs i rubrica de ho micidarijs.vez q prestans auxiliū vel opē maleficio dēat puniri media pe na q̄ homicida dz punirivel ex forma iuris cōis vel statuti.z hoc dixerūt ar. iurium; pro hac pte.allegatoz.z ma xime ar.l.is q opē.ff.de fur.vbi dr q il le q pstat opē furto mani festo nō tene tur pena quadrupli sicut fur ipse tene tur sed tenet pena dupli.qz nō est fur manifestus sicut dixerunt in casu no stre.q.q̄ dicit opē prestātem homicide nō debere puniri sicut homida .facit c.sicut dignum.§.ij.extra de homici dio. ¶ Itē induxerunt dictā.l.si multi publicam.in.fi.ff.de publicanis vbi di cit q inter reos cris z pncipes multuz interesse.iura ōstituerūt. ¶ Item qz de ope q̄s nō tenet nisi crie cōsumato.vt d.l.sepe in fi.ff.de verb.sig.sed princi palis tenet ēt si crimē non sit cōsuma tū.vt.ff.de penis.l.cogitatiōes.z.l.j.§. diu.ff.de.sicca.z.l.isq cū telo.C.eo.ti. cū si. ¶ Sed predicti doctores dixerūt bene esse notanduz q si isti q̄ homici dio opē pstiterūt pbuerūt cām mortis vel cām dei homicidij q eo casu auxi liātes tāq̄ homicide puniunt. Et cum hac opi.trāsit dict dñs Albertus de gandino in dcā rubrica de homicidia rijs z eā in effectu refert Cy.q̄ allegat ē Gandinum in.d.l.j.C.de nilli agge ribus nō rūpendis q̄ in effectu distiguit fm Dy.z psatos doctores antiq̄s.aut ille q̄ tulit opē homicidio dedit causā mortis z tenet vt homicida.z eadē pe na q̄ ipse homicida.vt.d.l.nihil inter est.ff.de siccarijs.aut nō dedit cāz mor tis.z tūc punit media pēa.vt.d.l.is q̄ opē.ff.de fur. Et fm istā distinctionez intelligunt oīa iura supia scripta que inuicē vident ōria.z tandē Cy.in.d.l. vni.de nilli agge.nō rūpēdis dicit q dubitat z nō se firmat. ¶ Sed domin Bartholameus de saly.in.d.l.vni.C. de raptu virgi.reiectis alijs opi.tz et seqtur hāc vltimā opi.Dy.z aliorum doctoz antiquoz Dicens q inficiarē nō pōt qō maior culpa est in eo q̄ opē pstando prebet cām mortis vel alte rius delicti.quā q̄ cām nō pbet lz ope rā pstet § vbi ē maior culpa ibi dz esse maior pēa cū dēat ōmēsurari delicto. vt.l.diu.ij.ff.ō sal.z.l.miles.§.mlier. ff.de adul.z.l.j.C.de his q̄ latrones as sociāt. Et dicit q hāc rationē ponde rat theologus z canonista in.c.sicut di gnum ex de homicidio z conat rñdere iurib in ōriū adductis. ¶ Et ego hāc opinionē firmiter teneo i ōsulēdo z iu dicando videlicet aut in prestando opem seu auxilium maleficio dedit causam maleficij .z tunc prestans opē et faciens regulariter cadez pena pu niant.p.l.nihil interest.ff.ad.l.corne. de siccarijs .et in hoc etiam Barthol. non contradicit immo idem vult in.d. l.is qui opem.ff.de fur.dum dicit q fa ciens z opem prestans maleficio regu lariter tenentur eadem pe na z alle gat dictam.l.nihil interest .aut nō de dit causam maleficij et tunc media pe na est puniendus prestans opem seu auxiliū p.d.l.is q̄ opē.ff.ō fur. ¶ Et Sa ly.i.d.l.vnica C.de raptu vginū.itelli git mediā penā idest miniorē.q̄ media dici pōt hito respectu ad z gaiorē . Et p ista distictiōe dicit q facit rō quā.S. fm eū allegaui.d.l.vni.§.j.ō nilli ag geribus non rumpēdis. ¶ Nec p hoc reprobo id qō no. Bart.in.d.l.is qui opem de qualitatibus que sunt diuer se inter committentem delictum et iu

di prestantē auxiliū seu opē3. ¶ Et predicta vltima distinctio vt mihi nō tm̄ mo iuridica ꝛ rōnabilis. sed ēt valde equa ꝛ corroboratur ēt auctoritate Dyni.q fuit vir summus ꝛ mirabilis legū interpres ꝛ alioꝝ doctoꝝ antiquoꝝ q̄ ita cōcorditer in qōne facti deciderūt ꝛ auctoritate Alberti.de Gandino qui eos seqtur.ꝛ fuit optimus practicus in materia maleficioꝝ.vt dixi.adest ēt auctoritas Saly.que nō est parua. ¶ S3 qūo ꝛ qualr̄ qs dicat prestando opem seu auxilium dare causam mortis vel maleficij vel non dare cām. ¶ Et hoc docto.nō declarant in locis preallegatis. ¶ Et th mihi necessariū esse videt hoc declarare ꝛ ponere aliqua exēpla vt intelligi possit.qn prestās opem seu auxilium teneatur eadem pena cū pn cipali malefactore. ¶ Et primū exemplum est qđ ponit glo.in.d.l.nihil interest.ff.ad.l.cor.d siccarijs. videlicet si dedit gladiū furioso.vt aliū occideret arg.l.iij.in prin.ꝛ.§.j.eo.ti. ¶ Scđ3 exemplū.est si vnus tenuit alius intergenit nam is q̄ tenuit quasi cām mortis prebuit vt dicit tex.in.l.item mella.§.si alius tenuit.ff.ad.l.aq̄. ¶ Tertiū exemplū est si ꝯsilio. ¶ Quartū si precepto. ¶ Quintū si opere quis dr̄ cām mortis vel maleficij dedisse.vt est pulcher tex.l.di.sicut viduā.ꝛ no.glo.j.in prin.in.c.de cetero eẋ de homicidio.
¶ Sextū exemplū est si suggestione. vt in.c.sicut dignum.§.q̄ vero ꝛ ca.suscepimus in fi. eẋ de homicidio ꝛ not. glo.in.d.c.decetero.vide ēt oīno text. cum glo.in verbo quolibet in.l.ita vulneratus in pnc.ff.ad.l.aqui. ¶ His sic plene declaratis redeo ad qōnem.an sc3 dictus Janellus q̄ fuit auxiliator i dicto homicidio ꝛ ei semp astitit de iure cōi debeat puniri eadem pena qua debet puniri Ambrosius q̄ cōmisit homicidium ꝛ sic pena mortis vt dixi in precedenti dubio pncipali ſm opinionem Bar.dicendū q sic.qꝛ regulr̄ ſm eum puniunt eadem pena.vt ipse no. in.d.l.is q̄ opē. ¶ S3 ſm opi.Dyni et aliorum doctorum antiquorū quā supra tenui.est videndum an dictus Janellus prestando opem ꝛ auxilium dicto homicidio videat dedisse cām homicidij ꝛ sic mortis dci Bartholi.del colla occisi vel nō. ¶ Et puto esse dicendum q ipse pstiterit cām homicidij ꝛ mortis per ꝯns eadem pena mortis teneat sicut tenet ipse Ambrosius pn cipalis q̄ occidit.nā vt dixi supra i tertio ꝛ qnto exemplo.ille dr̄ prestare cā3 homicidij ꝛ mortis q̄ ꝯsiliū vel opam prestitit vt ē tex.l.di.si qs viduā.ꝛ no. gl.in.d.c.decetero eẋ de homicidio.s3 dictus Janellus pstitit cōsiliū ꝛ operā in dicto homicidio.qđ p3 qꝛ dr̄ in inq̄stione.q cū predicti Janellus ꝛ Ambrosius inuenissent pdictum Bartholameum del colla ꝓpe hospitale sancti Johānis extra portā leonici pdictus Janellus aio ꝛ intensione adimplendi q̄ sibi a dicto Ambrosio iniuncta fuerunt per dictum Joānem ab agere habito ordine cum supradicto Ambrosio de tenendo ipm̄ Bartholameū ad verba vt Ambrosius predictus habilius facere posset mādatū sibi factu3.dixit ipsi Bartholameū.quo tendis.q rn̄dit ego vado spaciatū.ꝛ in his ꝟbis Ambrosius pdictus preterijt.ꝛ cū fuit post dictum Bartholameū pensate ꝛ pditorie vulnerauit eū vno fachino ex q̄ vulnere mortuus fuit ꝛ est ad vnā horam. Ex hoc enim q fecerūt ꝯsiliu3 seu ordinē de tenendo ipm̄ Bartholameū in verbis.ꝛ sic ipse Janellus tenuit eū in verbis ad hoc vt Ambrosius facilius posset dictum maleficium committere dr̄ prestitisse consilium ꝛ operam dicto homicidio facit ad hec.d.l.ite3 mella.§.si alius tenuit.ff.ad.l.aqui.ꝛ sic per hoc dicitur ipse Janellus prestādo opē ꝛ auxilium consilio ꝛ opera dedisse cā3 homicidij ꝛ mortis.ꝛ per consequens concludendum est q ipse tenetur eadem pena qua tenetur Ambrosius qui dictum homicidium commisit.ꝛ sic cū ipse Ambrosius teneatur dō homicidio pena mortis vt dixi in precedenti dubio principali.ita ēt tenetur dictus Janellus. ¶ Et pro predicta decisione adduco gloss.ordi.in.c.j. extra de offi. dele. que dicit q illa iura que dnt q

agentes & cõsentientes pari pena puniunt intelligant qñ est ɔsensus cooperationis qz tunc equaliter pereunt et ita et tz Bal.in.l.raptores ante fi.C.de epis.& cle.per dictã gl. Et idẽ no.gl.in c.q̃te eẽ de snia excõicationis q̃ sequit ibi.d.Ant.de bu.q̃ dicit eã esse not.pp statuta punientia facientes vt punire censeant et auxiliantes.vbi auxiliũ est coopatiuũ.Vñ cõcludo q de iure cõi cũ in casu nostro ipse Janellus prestiterit auxiliũ cooperando q̃dz decapitari.Nisi statuta Vincentie in hec aliter disponant q̃ nõ vidi. Sed si super hoc aliqua reperiunt eis standũ est et fm ea iudicandũ vt dixi supra per.l. oẽs populi.ff.de iusti.& iu.cũ simi.

¶ Circa tertium & vltimũ dubium.an scz Joannes ab agere de bononia qui iniunxit & mãdauit suprascriptis Ambrosio & Janello eius famulo q oĩno pcurarẽt inuenire dictũ Bartholameũ de colla in aliquo loco apto ad hmõi maleficiũ perpetrandũ & ipsum vulnerarent aut in facie aut in brachijs aut in tibijs.aut alibi.iniungens tñ expsse predictis Janello & Ambrosio q ipsuz non occiderent teneat de homicidio ita q debeat decapitari.cuz et ipse sit in carcerib9 detentus an vero debeat pena mitiori puniri. ¶ Et in hoc dubio principali non puto esse disputandum an ipse debeat in totũ absolui.ex quo dr q ille Bartholameus del colla occisus.cõmiserat tot furta q potuit ĩpune occidi vigore statuti Vincentie qz vt dixi in pmo dubio principali il la furta nõ sunt sufficienter probata & et si essent probata sufficienter tñ non potuit.ĩpune occidi pditorie sicut occisus fuit vt dixi in dcõ pmo dubio pncipali. ¶ Solũ ergo restat videre & examinare.an teneat de occiso ita quod debeat mori seu decapitari. an vero mitiori pena puniri. ¶ Et vr̃ pmo qd pena mortis puniri nõ debeat sed aliter mitius puniri. ¶ Primo qz lex cornelia de sicarijs.q̃ punit homicidas pena mortis non habet locum in illo q̃ non habuit animũ occidendi. talis eñ pena mortis nõ dz puniri sz pena mitiori vt est tex.in.l.j.§.diuus & §.j.s si claua.ff.ad.l.cor.de siccarijs & in.l.j. cũ gl.C.eo.tit.& no.gl.ordi.Jo.teutonici .ij.q.quinta cõsuluisti in gl.j.in pn. sed dictus Joannes ab agere non habuit aĩm q homicidiũ fieret qz expsse prohibuit q Bartho.del colla nõ occideretur.vt probatur in.l.labeo ad finẽ ff.de suppellec. lega.vbi pulchre dicit Celsus iurisconsultus fm tuberonem nõ arbitrari quedã dicere qd nõ sentiret cuz nemo existimandus est dixisse q de mẽte agitauerit. ¶ Secundo ad idẽ qz in maleficijs voluntas spectat nõ exitus vt.l.diuus adrianus.ff.ad.l. cor.de sicca. Et no.glo.in.l.is q̃ cũ telo C.eo.ti.sed voluntas Joãnis ab agere vt dixi fuit qd Bartho.del colla vulneraret tm & ñ occideret lz ergo eu euenerit q fuerit occisus vr̃ qd ille euentus spectari nõ debeat.sed et9 tm voluntas. ¶ Tertio hoc et vr̃ probari sic ad hoc vt quis teneat de occiso pena mortis lege cornelia de siccarijs reqritur dolus & nõ sufficit et lata culpa qz culpa lata in.l.cornelia pro dolo nõ accipitur vt est tex.in.l.lege.ff.ad.l.cor.de sicca. Et no.gl.in.l.is q̃ cũ telo.C.ad.l. cor.de sicca. Et no.glo.in.l.sed & si quecunq in pnci.in verbo iniuria.ff.ad.l. acql. ¶ Et no.Azo.in summa.C.ad.l. cor.de sicca. ¶ Immo plus non solum q̃tum ad imponendum penam mortis sed et penam corporalẽ lata culpa nõ equiparatur dolo vt est glo.no.in.l.in act.ff.de in litem iurãdo.& ibi per doctores. Et no.glo.in verbo culpã in.l. si mera.ff.solu.ma.& no.per Bar.in.l. q nerua.ff.depositi.& no.Bar.in.l.j.§. j.ff.si qs testõ lib.iussus esse fuerit. ¶ Et ideo dixit Bal.in.l.q̃cunq.C.de ser.fugi.q vbicunq de pena capitali vel corporali loqmur subintelligit dolus per no.in.d.l.in act.& inst.de suspectis tu.§.suspectus. ¶ In tñ q si statutum iponeret penam personalem p homicidio.vt qz dicit occidens occidatur.nisi occidẽs occidatur dolose & cũ proposito non habet locum pena statuti vel ius commune.sed aliter debet mitius puniri.vt notabiliter dicit bal.

in.l.data opera.C. qui accusare non pñt.et habetur per Barthol. in.d.l.j. §.j.ff.si qs testo lib.esse iussus fuerit. Et idē no.ipse Bal.et Saly.in.l.ij.C.de nora.¶Et Saly.i.l.pe.C. ad.l. corne. de sicca.et idem tz.d. Pau.de ca.in.l.j. in fi.ff.de legi.et in.l.j.C.vbi senatores vel clarissimi.vbi exclamat ꝯ iudices ignorantes q̄ nesciunt a verbis statuti recedere.facit qđ no.Bal.in.l.nō dubium in.vj.col.in prin.in ver.codē mō si statutū diceret.C.de legi.¶Sed dictus Johannes ab agere licz fuerit in dolo quātū ad vulnus tñ quantum ad homicidium nō videt̄ ꝙ fuerit in dolo qꝛ illud euenit p̄ter et ꝯ propositū et voluntatem suaz.vt apparet ex eius mādato.et vr̄ esse casus ad lr̄am de hoc.s. ꝙ respectu homicidij sequuti fuerit tātum in culpa et nō in dolo in.c.fi.de homicidio.in vj.Nā ibi dꝫ ꝙ si aliqs mādat aliquē verberari.ita ꝙ cū nō occidat si mandatarius excessit fines mādati et sic ipm occiderit mādans fuit in culpa mādando.cū hoc euenire posse debuit cogitare.Vñ vr̄ ꝙ ipse Joānes ab agere.cū tñ fuerit in culpa ēt lata respectu homicidij ꝙ pena corporali puta mortis puniri nō debeat.¶Et p illum tex.pncipaliter pro ista parte cōsuluerunt famosissimi doctores.d.Antonius de rosellis de arecio.d.Franciscus de capitibus liste de Padua.et d.Angelus filius quon.domini Pauli de cast.¶Quarto hoc vr̄ decidere gl. notabilis in.c.j.in verbo nō procurauerit.ex̄ de ꝯuersatione infideliuz que decidit ꝙ maleficia que fiunt tunc puniunt̄ cū ex corde adhoc procedunt.vt xv.q.j.c.j.in fi.¶Et idē dicit gloss.c.si aliqs in verbo occidendi extra de homicidio que dicit notabiliter ꝙ ex corde procedunt homicidia et adulteria. allegat.xxiij.q.viij.occidit et dictum.c. j.in fi.¶Sed ex corde Joānis ab agere non processit vt Bartholameus del colla occideretur.vt apparet ex eius mandato.ergo videtur ꝙ de homicidio non debeat teneri.¶Quinto hoc probari videtur in.l.iij.§.sed ex senatus sconsul.ff.ad.l.corne.de sicca.vbi dꝫ ꝙ mulier q̄ non malo aio medicamentum ad ꝯceptionem dedit ex quo ea q̄ acceperat decesserit relegari iusta est ad idez.l.si mulierē est.ff.ad.l.corne.de sicca.¶Sexto hoc sic pbari pōt. Bonum est argumentū de ꝯctrib⁹ ad maleficia vt.l.oēm.ff.de iudi.l.ij.in fi.ff.de custodia reoꝝ et no.insti.de publi.iud. in prin.Sed in ꝯctribus fines mandati diligenter sunt custodiendi et si mandatarius i contractibus excedit fines mandati aliud quā sibi mandatuz est facere videt̄ et nō obligat mādātē vr̄ tex.in.l.diligenter in prin.ff.mādati.et in.c.cum nō de sacerdotali.in fi.de preben.in.vj.et pro hoc text.in.l.si quis p eo.ff.man.vbi dꝫ ꝙ quotiēs certū mandatum sit recedi a forma nō dꝫ facit.c. cū dilecta extra de rescrip.¶Ergo eodem mō in delictis et maleficijs dicendum videtur ꝙ fines mandati sunt custodiendi et si mandatarius excedit fines mandati ꝙ mandator non teneat̄. Et sic cum dictus Ambro. homicida occiderit dictum Bartho.del colla.et ipse Johannes ab agere sibi mandauit ꝙ eum non occideret.dicetur excessisse fines mandati.vt est tex.in.c.fi.de homicidio in.vj.et p consequēs videt̄ ꝙ illud homicidium non obligauerit ipsum Johannem ab agere mandantē ita ꝙ de occiso non teneatur.¶Septimo hoc ēt pbari pōt sic. quando quis committit homicidium excendo non punitur.vt de vero homicidio.s.pena mortꝪ sꝫ alia pēa mittori.vrē tex.in.c. significasti scđo ex̄.de.homicidio vbi dicit tex.ꝙ si aliqs fecit insultum contra aliquem presbyterum et presbyter cum ligo ne percusserit insultantem in capite ex quo excessit debitum moderamē inculpate tutelle secuta morte.ipse presbyter nō est penitus ab homicidij pena immunis.notandum est verbum ibi penitus quod interpretatur idest ex toto ab.vt est textum in.c. primo de supplenda negli.prelatoruz et ibi per Archi.et Joannes Andre.vult ergo ibi textus ꝙ si hoc homicidium est.ab aliquo commissum per viam excessus licet committens non sit im-

munis ex toto homicidio. aliqualiter
tamen immunis est propter negatiuã
ibi iunctam cum verbo penitus.quia
non punitur vt dolosus.sed vt culpo=
sus propter excessuz. ¶ Et q hoc casu
modum excedens non puniatur pena
mortis est tex.l.l.si adulteriũ cũ incestu
§.imperatores.ff.ð adulterijs.et hoc ẽ ð mẽ
te Bal.et scribentium in.l.j.C. vnde vi
vbi Bal.vult in octaua seu decima.q.
et occidens sine moderamine inculpa=
te tutele sit puniendus de homicidio.
sed nõ ad mortem. ¶ Sed ad proposi
tum.ex quo Joannes ab agere mãda
uit Bartholameum dei colla tantum
vulnerari et non occidi.licet in vulne=
rando sit modus excessius.ita q vulne
ratus sit mortuus propter illum exces
sum licet mandans teneatur de homi
cidio.tamen ad mortem puniri nõ dz.
Et hoc in effectu fuit ar.d. Ant.de ro=
sellis in suo primo cõsilio in hac cau=
sa facto. ¶ Et pro hac cõclusiõe.d.An
tonij videlicet qd excedens modũ nõ
puniatur pena mortis . licet mors ide
sequatur Allego.text.gl.Jnn.et Jo.an.
in.c.significasti extra de peni.et remis.
cõiuncto.c.olim.j.in fi.extra ð restitu.
spo.et idem tenet in terminis Joã.an.
in addi.Spe.in ti.de homicidio super
rubrica et Bal.in.c.j.in prin.in.iij. col.
in tit.de pace tenẽda.et in.c.j.§.j.in fi.
in ti.de pace iur.in vsibus feudorũ. et
idem tenet ipse Bal.in.l. vt vim.ff.de
iusti.et iure vbi ponit rationem.qr ver
bera nõ possunt dari cum mensura.et
propterea difficile est se defendere cũ
moderamine inculpate tutelle fz phi
losophum. ¶ Et idem tenet in termi=
nis Lud.ð roma i suo.iij.singulari qd
icipit an si qs excessit modũ.et ita vidi
sepe iudicari.et et plies ego idẽ iudica
ui quando in se defendẽdo excessit mo
dum inculpate tutelle. ¶ Octauo pñ=
cipaliter hoc potest sic comprobari.
Jlle qui mandat aliquem vulnerari
licet iniungat q eum non occidat,ta=
men mandando vulnerari videt man
dasse que verisimiliter concomitari
poterant. et sic etiam homicidium. et
ideo inhibitio nihil mandanti pdest
quasi sibi ptrarius sit.vt.l.j.C.de fur.
Fm Joan.mona.et Joan.an. in nouel=
la in.c.fin.de homicidio.in.vj.qui ita
intelligũt illum tex. No.q dicunt mã
dasse videtur . Nam verbum videtur
significat presumptionem , vt probat
in.l.si filius.C.de peti.here. Si ita est
ergo in.d.c.fi.est casus q mandãs ali
quem vulnerari.ita q non occidatur
est presumptio q voluerit q ipsum oc
cidat si ex dicto vulnere mors secuta
est. ¶ Modo ego habeo doctrinaz sin
gularem et notabilem Innocentij in.c.
quia verisimile extra de presumptio=
nibus vbi eleganter dicit.q vbi ex pre
sumptionibus proceditur contra ali=
quem multum debet iudex reparare
sententiam et maxime ne condemnet
nisi raro et modice ad penam nec cor=
poralem nec pecuniariã et dicit q hoc
bene colligitur ex sẽtentia Salomo
nis in .c.afferte.eod.titu.de presump.
vbi licet ex presumptiõe adiudicaret
vni mulieri filium non tamen voluit
aliam condemnare ad mortem ad qz
iustissime erat condennanda si legiti
me esset probatum contra eam . q fi=
lium alterius clam subripuisset.et idez
not.Abbas antiquus et Joannes an=
dreas et Antonius de but. et panor=
mitanus et prosdocimus in dicto ca=
pitulo afferte et communiter docto.
¶ Et ideo ex predictis videtur quod
dictus Joãnes ab agere procedat re=
spectu vulneris ex veris probationi=
bus.et eius confessione sed respectu
homicidij ex presumptiõe q licet pos=
sit de homicidio puniri tamen quia
hec punitio fit ex presumptione nõ de
bet esse corporalis vel pecuniaria nisi
modica. ¶ Nono pro hac parte addu
citur ratio ista et fuit domini Franci=
sci capitibus liste in suo cõsilio in hac
cã pro.Jo.ab agere. Cõstat enĩ q ipse
Jo.nõ vulnerauit Bar. sz misit vulne
rari. ¶ Modo qñ queritur vtrum mã
dans et mandatarius puniatur eadẽ
pena. Et Barto.in.l.furti.§.ope.et in
l.is qui opem.ff.de iur.dat vnam do=
ctrinam notabilez videlicet q aut mã
dans et mandatarius habet aliquam

qualitatem diuersam que, tamen qua litas surgit ex personis eorum ⁊ tūc di uersitas qualitatis iter mandantez ⁊ mandatariū non ꝓficit mandatori. ſ3 sibi bene nocet ⁊ ponit exempla de q̇bus ibi videri pōt. q꞉ nō est casus noster. Aut mandans ⁊ mandatari⁹ sūt diuerse qualitatis. ⁊ ipsa diuersas nō surgit ex natura personar. ſ3 aliunde tunc talis diuersitas qualitatis proficiet mandati. ⁊ deterior qualitas q̄ sit in mandatario ipsi mādanti nō nocebit exemplū3 qn̄ mandatarius fuit cō tumax vel negauit ⁊ ꝓpter hoc fuit cō demnatus durius nam mandans qui ꝯfessus est non punieť eadem pena. vt no. Bar. singulr̄ in. d. l. is q̇ ope3. ff. de fur. ⁊ i. l. vtrum, ff. ad. l. pōpe. de parici dijs. ¶ Modo ad ꝓpositū. cū Joānes ab agere mandās fuerit intentiōis, q̄ Bartholameū delcolla nō occideret. ſ3 eñ mandatari⁹ cū occiderit ⁊ vere teneatur de occiso ⁊ de homicidio doloso. tñ istud non aggrauat penā Joānis. in quo est diuersa qualitas ꝑ predicta. ¶ Decima rō adducit q̄ etiam fuit eiusdem dñi Francisci de capitibus liste. vc3 q꞉ oīa iura que dicūt q̄d mādās ⁊ mandatarius eadē. l. ⁊ pena puniunť. l. non solū. §. si mādato. ff. de iniurijs. ⁊. l. i. §. deiecisse. ff. de vi et vi arma. cum si. debent intelligi ⁊ limitari vt verū dicāt qn̄ lex loquit̄ realiter vt q꞉ dicat, ex tali delicto imponať talis pena. tunc eñ eadē pena imponeť mandāti ⁊ mandatario. Sed qn̄ lex loquiť personaliter tunc lex q̄ loquiť de faciente nō h3 locum in mandante. et ita dixit Bar. singulr̄ in. l. is q̇ ope3. ff. de fur. Si enim lex vel' statutu3 dicat fur manifest⁹ furca suspēdať. mādās fieri furtum manifestum nō3 suspēdiť. q꞉ mandans nō ꝯtineť in lege q̄ de delinquēte ꝑsonaliter facit mentionem. Secus si diceret ex furto nō manifesto reus suspendať. Modo ad ꝓpositum. l. cor. de sicca. q̄ punit occidente3 hoiem ⁊ dicit q̇ hoiem occiderit itaq̧ mandās eadē. l. nō vr̄ puniēdus ⁊ cōsequēter nec eadē pena ēt si fm mandatum secuta esset mors ⁊ hoc vr̄ tene re Gandin⁹ in suo trac. malefi. i Rub. de homicidiarijs ℣. pone etiā de facto aliam. q. vbi dicit q̄ l3 mandatarius puniať tanq̄ homicida q꞉ apparet de ei⁹ dolo. tñ mandās q꞉ nō apparet de ei⁹ dolo nō puniť. l. corne de sicca. q̄ punit solū dolū nō latā culpā. subdit tñ. d. Frācisc⁹ q̄ ad ꝓñs hoc nō determinat q꞉ nō cas⁹ nr̄. q꞉ Joānes ab agere nō mādauit hoie3 occidi ſ3 vulnerari ⁊ non punctim sed cesim imo quod plus est ꝓhibuit eū occidi. ¶ Undecima rō est q̄ ⁊ si de iure iudex posset eādem penam irrogare mādanti q̄ esset irroganda mādatario sc3 pena mortis. Tamen iste est casus in quo iudex h3 arbitriū pene minorande qn̄ delictum est extra ꝓpositū delinquētis vt dicit glo. Bar. ⁊ oēs scribētes in. l. q̄d ergo. §. pena grauior. ff. de his q̄ no. in fa. ⁊ ista ēt fuit rō ꝑfati. d. Francisci in suo ꝯsi. ¶ Duodecima rō ⁊ vltima pōt allegari q꞉ in penalib⁹ benignius ē interpretandū vt. l. i penalib⁹ alias ē. l. factum. §. fi. ff. de reg. iur. ⁊. l. hodie. et l. si ꝑses. ⁊. l. si de interpretatione. ff. de penis cum si. Et respectu doli vt vult glo. notabilis in. d. l. hodie. ¶ Et hec sunt q̄ principaliter adducēda esse mihi visa sunt in hoc pūcto q̄ōnis nr̄e in fauorē dci Jo. ab agere q̄ mādauit vulnerari ⁊ nō occidi vt pena mortis puniri nō debeat l3 mlta alia adduci potuissēt q̄ breuitatis cā omitto. ¶ S3 ꝓ alia pte. vc3 q̄ dict⁹ Joānes ab agere teneať de hōicidio. et q̄ pena mortis debeat ꝯdēnari ⁊ puniri alie rōnes et iura adduci possunt. ¶ Et p̄mo q̄ cā3 mortis prebet teneť de homicidio. ac si ipsi occiderit q꞉ nihil interest an q̇s occidat. vel mortis cām prebeat vt est exēplū i. l. nihil interest. ff. ad. l. corne. de siccarijs ꝓ hoc. c. decetero extra de hōicidio. ⁊. l. di. si q̇s viduā. ¶ Et ide3 optie ꝓbat illa regula q̄ d̄r q̄ cā3 dānū dat dānū dedisse vr̄ vt. l. q̄ occidit. §. i hac. ff. ad. l. aq. ⁊ no. gl. i. d. c. decetero. que allegat ad hec multa iura quia regula intelligitur de cā ⁊ occasione ꝓxima efficienti vt no. glo. no. l. di. c. studeat. S3 dict⁹ Joānes ab agere dedit

cã3 mortis dicti Bartholamei del col la occisi. qđ sic pbaf qr qs dr dare cau sam mortis pluribus modis s3 inter ali os est iste qn sc3 quis homicidiũ fieri pcepit. vt. l. di. si qs viduã. ꝛ no. glo. in d. c. de cetero ex de homicidio ex dixi ẽ. in scđo dubio principali. ¶ Item ꝙ ista cã mortis fuit pria ꝛ sufficiẽs cã. p3 qr dictus ambrosi⁹ q̃ eũ vulneran do occidit. hoc fecit pp mandatũ ip sius Joannis ab agere cui⁹ erat famu lus vt dr inqsitiõe ꝛ sic alias non erat facturus. ¶ Et io vr ꝙ de occiso ipse Joannes ab agere mãdãs teneaf pe na mortis. ¶ Scđo qr in maleficijs i spicitur euentus idest effectus ꝛ non voluntas qñ maleficiũ est perfectu3. vt est tex. in. l. aut facta. §. euent⁹. ff. de penis. l3 qñ maleficiũ nõ est perfectũ inspiciatur potius volũtas q̃ exit⁹. vt est tex. in. l. diu⁹. ꝛ ibi hoc no. glo. in. ij. expõsitiõe. ff. ad. l. corne. đ siccarijs. vñ cũ ex dicto mãdato de vulnerãdo sit sequutus effect⁹ sc3 mortis vr dicẽdũ ꝙ ipse mãdans teneaf de morte ispe cto euentu: vt ibi. ¶ Tertio hoc pba tur ex doctrina Bar. i. d. l. diu⁹ vbi qñ qs delinquit in plus q̃ cogitauit. dat istã doctrinã: aut delictũ ꝙ facere pro posuerat ad hoc tendit ꝛ tunc inspicif delictu3 seu euent⁹. allegat. l. qm mul ta facinora: C. ad. l. iul. de vi. ꝛ allegat alia iura ꝛ eãdẽ doctrinã ponit Saly. in. l. qm in tertia col. i fi. vbi dicit ꝙ si cogitatũ tenditveri sir ad finẽ secutũ punif fm finem vt ibi. ꝛ. c. si. de homi cidio i vj. Sed delictũ vulneris quod Joannes ab agere fieri fecit. tende bat ad mortẽ. qr mors secuta est qr ex quo nõ fuit in potestate vulnerantis vulnerari ita ꝙ nõ moreref vulnera tus ꝛ vulnera nõ danf ad mẽsura3 vt pbatur in. d. c. fi. de homicidio in. vj. ꝛ dixi supra in septima rõne p alia par te. ergo ꝛc. ¶ Quarto pbaf ex alia do ctrina. d. Antonij de butrio quã po nit in. c. cognoscentes in antepe. col. circa fi. ex de psti. vbi notabiliter dicit ꝙ qñ circã eãdẽ rẽ vel psonã in plus delinquo q̃ putarim punitur delictũ ad limites delicti ꝛ nõ ad limites intẽ

tus. allegat. l. vulgaris. §. si qs. ꝛ. l. eũ q̃ nocentẽ. §. pe. ff. de iniurijs. ¶ S3 di ctus ioãnes ab agere l3 deliqrit plus q̃ putauerit tñ qr deliqt circa eadem personam. d3 puniri ad limites delicti ꝛ sic de homicidio. ꝛ non ad limites in tentus. ¶ Quinto hoc ẽt probaf alio mõ sic. vbi est maius delictũ ibi d3 eẽ maior pena. vt est exemplum. ꝛ ibi gl. ordi. in vbo scelerari⁹. ꝛ. xxiiij. q. j. non afferamus staterã in fi. ¶ Et ppterea dr in quo maior fuerit culpa maior ex erceatur vindicta. l. di. qr tua. ꝛ no. gl. ij. in. c. si. ea q̃ ex de sta. mo. ¶ S3 man dãs magẽ peccat q̃ mãdatari⁹. qđ p3 qr cãm delicti pbet. qñ mãdatari⁹ alr non erat facturus. vt hr in. l. j. §. psua dere. ff. de seruo corrupto. ꝛ in. l. q̃ occi dit. §. in hac. ff. ad. l. acquil. ¶ Item qr est pricipalis q̃ regulariter magis pu nitur. vt. l. qm multa facinora. C. ad. l. iul. de vi. Itẽ qr mãdãs ipe deliqt ꝛ fa cit aliũ q̃ erat alias nõ factur⁹. s. mã datariũ delinquere. vt no. gl. i. l. athle ta. §. põp. in verbo seruitute in fi. ff. de his q no. infa. ꝛ glo. fi. añ fi. i. c. gaud e mus ex de diuortijs. ergo vr ꝙ si in ca su nr̃o mãdatari⁹ q̃ occidit Bartholo meum del colla teneẽ de occiso pena mortis vt dixi supra. in pmo dubio pncipali eodẽ mõ ꝛ multo magis ipe mãdãs d3 saltẽ eadẽ pẽa. puniri cũ ẽt i statuto vincẽtie sub Rub. de verbis in iuriosis vulnerib⁹ ꝛ feritis puniaf in tm mandans inqstũ mandatari⁹ ꝛ ẽt in plus arbitrio rectoris ꝛ suoꝝ ↄsulũ facit ꝙ hr in. l. nõ solũ. §. si mãdati. ff. de iniurijs p Bar. ꝛ doc. ꝛ qđ plene hr Saly. ꝛ doc. in. l. nõ iõ min⁹. C. đ accu. ¶ Et si diceref ista argumẽtatio pce deret qñ Joannes ab agere mãdasset occidi s3 hoc nõ fecit imo mãdauit tñ vulnerari ita ꝙ nõ occideref. ergo nõ pcedit qr dico imo ꝙ ẽt hoc dr mãdaf se vt stati diceẽ in sequẽti ar. ¶ Sexto hoc ẽt pbaf sic. non est dubitãdũ ꝙ si Joãnes ab agere mãdasset occidi ꝛ ho micidiũ pp illud mandatũ secutum es set ꝙ de iure communi debeat pena mortis puniri mandans. vt no. docto res in. l. non ideo minus. C. de accu. et

per bar. ⁊ doctores in. d. l. nonsolu3. §. si mandati. ff. de iniurijs cū si. sed ego habeo q͏ in effectu dictus Joānes ab agere mādasse vr̄. q͏ etiā occidat bartholame⁹. q̄ occisus est. ergo ⁊ ipse de homicidio pena mortis tenet. ¶ Qđ aūt videat ēt mandasse homicidium fieri pbat sic. Ille q̄ aliqs mandat vr̄ mandare oē. illud q͏ est vicinium mādato. vt est glo. no. in. c. cū in iuuentute in verbo postulare extra de purga. cano. ⁊ facit tex. cū glo. in verbo q̄ pro postulatis in. c. i. causis extra de elec. ⁊ l. iam tñ. §. qđ cā ver. fin. aūt. ff. iudicatū solui. sed qđ mors sequat ex vulnere ē viciniū ipsi vulneri. q̄ ex quolibet vulnere pōt regulariter seq̄ mors. maxie si est illatū cū ense seu gladio sicut fuit in casu nostro. vt hr̄ i. l. j. ff. ad l. cor. de sicca. ⁊ in capitulo significasti. ij. extra de homicidio. ¶ Et q͏ mandādo vulnerari. ita q͏ nō occidat. vr̄ ⁊ mādasse homicidiū si ex vulnere fuit. tenent expresse Jo. mo. ⁊ Jo. an. i. c. fi. de homicidio li. vj. ⁊ ita intelligūt illū tex. q̄ dicunt q͏ mandando illicitum mandasse vident ex quo verisir̄ concomitari vident. nec prodest inhibitio quasi sibijpsi sit 3ri⁹. l. j. C. de fur. cū si. mi. ¶ Pro hoc ēt optie facit gl. no. xxij. q. iiij. Innocens in verbo clementior que dicit q͏ si iudex facit aliqđ q͏ non multū differet a mandato. q͏ nō dr̄ excessisse fines mādati. ⁊ l3 dicat in. c. fi. de homicidio in. vj. q͏ talis dr̄ excedere fines mandati. tñ illud intelligitur respectu effect⁹ q̄ nō fuit in potestate sua. sed respectu facti non excessit. q̄ vulnerauit sicut sibi mandatum fuit. ⁊ ita intelligo illū tex. ¶ Septimo ad idē hoc optime pbat in. l. si qs p eo. ff. mandati. vbi tex. dicit notabiliter q͏ tunc forma i mādatis est seruanda. q̄ tiens certum mandatū sit. Sec⁹ qñ ē incertū. S3 in casu nr̄o mādatū respectu facti. s. vulneris fuit certū. q̄ mandatū fuit sibi q͏ vulneraret. ⁊ ita fecit ⁊ in hoc q̄ erat certum nō excessit fines mandati. s3 respectu effect⁹ futuri sc3 mortis vel non mortis. hoc casu datum est incertum respectu futuri euentus ex q̄ nō est in ptāte vulnerātis ita vulnerare q͏ vulneratus nō moriat. q̄ vulnera ⁊ verbera nō pñt dari ad mēsuram. vt dixi in septimo arg. pro alia parte supra firmato. ¶ Octauo hoc ēt probatur sic. Regulariter in maleficijs qñ dubitat an debeat inspici intētio. an vero euent⁹ tradit talis doctrina. q͏ vbi cōmittēs delictum mi⁹ voluit delinquere ⁊ plus deliqt si verisimiliter potuit cogitare. q̄ ex minori delicto qđ itendebat verisir̄ poterat seq̄ maius. tenetur de maiori delicto q͏ est secutū ⁊ non de minori. q͏ ipse intendebat. ¶ Et ista doctrina probat i l. qm̄ multa facinora. C. ad. l. iulia3 de vi. q̄ lex procedit non solū si rumor pcedit ⁊ est inceptus occasione possessionis sed ēt si est iceptus ex alia causa sm̄ odofredū ⁊ Guidonē de suza. in suo tractatu maleficio⁊ in titu. de pluribus ⁊ diuersis q̄onibus circa maleficia in pe. colū. versi. sed pone qdā3 multos homines collegit cū versi. sequen. vbi allegant l. in hec iudicia. ff. de seruo corrup. vbi auctor belli tenet ⁊ punit. ¶ Ite3 probat dicta doctrina optie in. l. si qs aliqđ. §. q̄ abortionis vbi dr̄ q͏ si qs dat poculū abortiōis vl̄ amatoriū ⁊ sine dolo ⁊ ex hoc mulier aut hō perierit tenet de occiso l3 intentio sua nō fuerit occidēdi. ¶ Itē probatur in. l. pe. sm̄ vnam lectu. gl. ff. de incendio ruina naufragio. ⁊ i. l. j. §. ex i cendio. ⁊ in. l. qui edes. ff. e. ti. ¶ Item hoc ēt probat aperti⁹ in. c. fi. d homicidio. li. vj. sepe allegato vbi ē casus de ista. q. recte ipm̄ intelligendo. l3 presati tres 9sulentes allegent ipm̄ 3rium. ¶ Nā ibi dr̄ q͏ si quis mandat alicui q͏ aliquē verberet. l3 expresse. prohibeat nec occidat vllatenus vel mēbro aliquo mutiletur. si mandatarius fines mandati excedens mutilet vel occidat irregularis mādans efficitur ⁊ intelligo vt dixit tex. vbi mādatū excedens sc3 respectu phibitionis mortis sed tñ non excessit mandatū respectu facti q̄ sc3 verberauit sicut dixit. et postea sequitur cum mandando i culpa fuerit ⁊ hoc euenire posse debuit

cogitare. Et intelligit vt dixit supra i vj.arg.pro hac parte adducto fm Jo annē monach.ꝛ Joā.an.ibi ꝙ ibi man dando illicitū.vr̄ mandasse qđ verisi militer ꝯcomitari poterat. Et idō ibi in hibitio nihil operatur ꝛ sibi nō ꝓdest tanꝙ ꝯsiliū sibyp̄si vt.l.j.C.de furtis ꝛ.c.sollicitudinē i fi.extra de appella. cū simi.ꝛ ita ēt intellexit illū tex.Bar. in.l.nō solū.§.morte in quarta.q.ꝑme partis principalis.ibi secūdo casu qñ hec ꝓtestatio.ff.de noui opis nū. vbi dicit ꝙ si aliqs.hꝫ aīm vulnerādi ꝛ nō occidendi.qꝛ animus nō pōt regulare factum.qꝛ pōt esse ꝙ percussio vltra ꝓpositū excedet.tūc si ꝓtestaƭ ꝙ nō ꝑ cutit aīo occidendi.nihil operaƭ per d.c.fin. ¶ Nec est sine dubio bona rñ sio quā dat.d. Antonius de rosellis in suo scđo ꝯsi.qđ in hac cā fecit.dū dicit ꝙ illud qđ dicit Bar.in.d.§.morte ꝙ ꝓ testatio nō reuelat qñ fit ꝑ cōmitten tē delictū.qꝛ ꝓtestatio ipsum nō rele uat.sed bñ releuat mandantē sic prote stantem.qꝛ ondit ꝙ animus eius non erat occidendi.nec ꝯsiliū eius factuꝫ interuenit.sed solū culpa interuenit. quia poterat premeditari ꝙ ex vulne re mors seq̄ poterat vt dixi.qꝛ ista di stinctio inter mandātē ꝛ mandatariū non procedit. Nam lꝫ Bar. loquaƭ ibi solū in cōmittente maleficiū.tū qꝛ al leg.l.qm̄ mlta facinora. C. ad.l.iul.de vi.ꝛ dctm̄.c.fi.qđ loqtur de ꝓtestatio ne mādantis etiā fm illđ.c. intelligiƭ. ¶ Et hoc exp̄sse ꝙ in terminis tꝫ.d. An to.de bu.in.c.cū.M.ferrariensis post mediū. ℣.venio ad fm articulū qñ ꝓ testatio ꝑcedit ꝛ factū subsequiƭ.extra de ꝯstōibus.vbi dicit ꝙ si ꝓtestor faciē do vim ꝙ nō intēdo occidere.si ex hoc sequatur homicidiū. Si mādo tibi vt vulneres talē.si ex vulnere sequaƭ ho micidiū.lꝫ fm ꝓtestatus qđ nō occi das.dicit qđ nō iuuat ꝓtestatio quin tenear de homicidio.allegat dictam l.qm̄ multa adicc.c.fi.vñ ibi expresse tollit illam drīam ꝙ facit.d. Antoni⁹ de ꝓtestatione q̄ fit an fiat a cōmittē te delictū an a mādāte. Et ibi do. An to.de bu.apta oꝛe vr̄.decidere istaꝫ.q.

vcꝫ qđ dict⁹. Joānes ab agere teneaƭ de homicidio ꝛ intelligo ad mortē qꝛ si ꝓtestatio nihil iuuat ergo vr̄ ꝙ te neaƭ pena mortis. ¶ Nec ob.ꝙ tex.di cat ibi qđ mādās fuit in culpa.qꝛ de buit cogitare mortē euenire posse vr̄ velle.ꝙ lꝫ teneaƭ de hōicidio itellige de homicidio culposo.de q̄ qs non te neƭ ad mortē vt no.Bar.in.l.pe.ff.de adulterijs.ꝛ hr̄ i.l.lege coꝛ.ff.ad.l.coꝛ ne.de siccarijs ꝛ dixi plene supra i ter tio ar.ꝑ altera pte ꝯtria.qꝛ lꝫ dicat ꝙ fuerit in culpa.tñ nō negat qñ fuerit ēt in dolo.qđ pꝫ.qꝛ cū Jo.an.ibi.ꝛ Joan. mona.intelligāt illū tex.vt sepius di xi ꝙ ibi vr̄ esse mandatū qđ occidat et qđ protestatio ꝯtria nihil operaƭ vt di xi fm Bar.ꝛ.d. Anto.de bu.sequiƭ qđ perinde est ac si simplr̄ mandasset eū occidi.quo casu nō est dubiū qđ de ho micidio pena mortis teneret. ¶ Pre terea sꝫ ille tex.in.d.c.fi.de homicidio in.vj.vellet qđ solum mandans dice ret esse in culpa.tñ qꝛ illa culpa tēdit ad casum ꝛ euentū futurū.s.mortis.se quiƭ qđ teneƭ de homicidio pena moꝛ tis.sicut dr̄ in.l.qm̄ multa facinora.C. ad.l.iul.de vi.ꝛ in.d.l.si qs aliqđ.§.q̄ aboꝛtiōis.ff.de pe. Nā lꝫ.l.coꝛne. non iubeat aliquē puniri ad mortē nisi hu merit animū occidēdi.vt.l.j.§.diuus. ff.ad.l.coꝛ.de sicca.cū simib⁹ supra alle gatis.tñ ex reliqs ptibus iuris ciuilis puniƭ q̄ꝫꝙ fm effectum seu euentum etiā ꝑp culpā tm̄ que verisimiliter tē dit ad illum effectū seu euentū.vt.d.l. qm̄.ꝛ.d.§.q̄ aboꝛtionis ꝛ.d.l.j.§.ex in cēdio.ff.de incēdio ruina naufragio. ꝛ p̄ea q̄ dicta sūt supra ꝛ ꝑ hoc optie ꝙ dicā statim i sequēti argumēto. ¶ No no hec qđ ꝓ ista pte apte decidit i ter minis ꝑ multos doctores.q̄ nō possūt alr̄ intelligi.ꝛ q̄ ita vt dixi intelligunt d.l.fi.de homicidio in.vj.vt scꝫ man dās aliquē vulnerari.ꝛ inhibēs ꝙ nō occidaƭ.ꝙ si mādatari⁹ vulnerat.ꝛ ex eo vulnere moriaƭ vulnerat⁹.qđ man dās teneƭ đ hōicidio.s.pena mortꝭ.nō dico de hōicidio culposo hallia pēa mi noꝛi. ¶ Et pꝛo hoc tꝫ Albe.đ ro.q̄ fuit magn⁹ practic⁹.i.l.nō idō minus.C.de

accu.in.ij.col. vbi dicit q si mandaui alicui q vulneraret s3 nõ occideret.te neor de occiso.q2 debuit cogitare hoc euenire posset vt.d.c.fin.vñ dum dicit de occiso intelligit pena mortis vt p batur in.l.q occidit.§.fi.ff.ad.l.aqui.
¶Secundo idẽ t3 Ang.in.d.l.nõ ideo minus vbi dicit in casu pdicto qd mã dans tenet de homicidio.ꝛ q tenetur mandans vt principalis ꝛ eadem.l.si cut pstans opem.vbi dñ dicit q tenet vt principalis ꝛ eadẽ.l.vt pstans opẽ. sequit q ipse vult manifeste q teneat pena mortis sicut cõmittẽs maleficiũ ꝛ nõ alia pena mitiori. ¶Tertio idem ꝛ expssius vult ꝛ t3 Bal.in.d.l.non eo minus.C.de accu.in pe.col.versi. Ite3 quero an mãdans teneat si mãdatari⁹ ꝛc.vbi ɔcludit q aut seruare fines mã dati nõ est in ptãte mãdatarij.ꝛ in to tu3 tenet mãdans.vt mãdo tibi q gla dio aliquẽ vulneres ꝛ nõ occidas hoc non potes facere.q2 inferre vuln⁹ mor tale vel imortale nõ est i ptãte tua.vñ cõcludit qd isto casu.sicut fuit in casu nostro.mandans tenet de homicidio. ac si mãdasset homicidiũ fieri vt.d.c. fi.ꝛ per ɔñs de pena mortis qua ipse teneret si homicidium mãdasset vt.se pius dcm est supra aut seruare fines mãdati erat i ptãte mãdatarij.si man do tibi vt pcutias aliquẽ ex plateã. tu pcutis i platea.certe nõ teneor.q2 fuit i ptãte tua suare fines mãdati.§ si tu ex cessisti ego mãdãs ñ teneor.ar.l.diligẽ ter in prin.ff. mandati. ¶Et idem ad lrã3 sequit ꝛ tenet.d.meus.d. Ange.de areti.summus practicus in suo tractatu maleficiorꝫ in gl.in verbo sempronius mandatorẽ in decimaoctaua.q. ¶Et idem ẽt sequitur ẽt alius.d.meus.d.Jo annes de anania in.c.sicut dignum in xiij.col.extra de homi. ¶Quarto ide3 ꝛ clarius t3 Bald.in.l.cũ mandati.C. mãdati.vbi dicit ad lrãm q in delicti ẽt trãsgrediẽdo mãdatu3 obligat dñs si ad taliẽ digressionẽ põt ordinari mã datũ.verbi grã dñs mandauit pcura tori vt aliquẽ3 vulneraret.ꝛ intulit vul nus mortale.nã tenet.d homicidio.q2 cogitare debuit illud euenire posse.
vt.d.c.fi.de homicidio i.vj.sicut si per seipsu3 vulnerasset nõ aio occidẽdi qñ instrm cũ q pcussit erat aptũ ad infe rendũ mortẽ vt ex de homicidio signi ficasti.ꝛ nõ sufficit dicere nõ putaui q2 putare debuerat.S3 si ñ erat aptũ ad inferendã mortẽ.siue p se siue p pcu ratorem faciat nõ est pena homicidij. vt.l.j.§.sed si claua.ff.ad.l.cor.de sic. ¶Et idẽ ad lrã3 sequtur ꝛ t3 Saly.l.d. l.cũ mandati.C.mandati.ꝛ.d.Joãnes de anania i.c.sicut dignũ in.iij.col.ex de homi.q oẽs volũt clarissime q dcm c.si.de homicidio in.vj. nõ itelligat q mãdans teneat de homicidio culpo so aliq mitiori pena citra mortẽ.s3 pe na mortis ex quo dicunt.q tenet man dans sicut si ipse vulnerasset letaliter cũ instro apto ad inferẽda3 mortẽ.Et ĩõ cũ dictus Ambrosius vulnerauit dĩ dictũ Bartholameũ del colla cũ vno fachino qd est instr3 aptũ ad inferẽdũ mortẽ vt.l.j.§.s3 si claua.ff.ad.l.cor.de sic.seqt q ipse Joannes ab agere man dans tenet ac si ipse vulnerasset pena mortis q teneret si ipse vulnerasset le taliter.vt sepissime dcm est.§. ¶Deci mo ꝛ vltimo pro hac parte facit.q2 l3 i leuioribus causis proniores ad lenita tem iudices esse debeant.in grauiori bus tñ penis seueritatẽ legum sub seq op3.vt dt rex.notabili3 s3 quẽ ita sp ob seruaui i iudicãdo i causis crialib⁹ l.l. respiciẽdũ i pn.ff.d penis.ꝛĩõ cũ iste ca sus sit grauis.tũ pp mortẽ subsecuta3 tũ pp tale mãdatũ.qd lex odio h3.q2 ẽ mali exẽpli.ꝛ plus punit q delictũ cõ mittentis.vt dixi.§.i quinto arg.§.pro hac pte deducto.tũ ẽt q2 statutũ Uincẽ tie hmõi delicta grauius punit q qñ qs simplr de p se delinqret.vt dixi in dcõ qnto ar.Tũ deniq3 q2 occisus erat officialis ve3 ɔtestabilis.d. ptãtis leo nici pp qd delictũ est grauí⁹.vt ẽ tex.i l.oẽ delictũ.§.q ɔmilitionẽ.ff.de re mi lita.cũ si.vr q ista pe q ñ ẽ mitior sit te nẽda i ɔsulẽdo2 iudicãdo.et eã sequor in hac cã presentis consultationis tan q de iure veriorẽ ꝛ melioribus rõnibus ꝛ pluribus auctoritatib⁹ cõprobatam. ¶Et doleo qd non sequor opinionẽ

prefatorum trium doctorum q in hoc ꝯsuluerunt ꝑ alia parte in fauorē ipsius Joannis ab agere sicut dolet Jo. glosator l.l.deferre.§.papi.ff.de iure fisci ꝙ ibi marcellus ꝯdicat opi.papi.q̄ fuit acutissimi ingenij.l.cū acu.C. de fideicō. vt refert gl.accur.in.d.§.papi. Sed ꝑpter auctoritatē vel rōnē alicuius nō est a veritate recedendum.ꝛ ideo dicit Socrates. Amicus Plato magis amica veritas. vt dicit Albe.de rosa.in.l. labeo ad fi.j.col.ff.de suppel.lega.

¶ Cōcludo igit̄ ex predictis ꝙ dictus Joānes ab agere tenet̄ de homicio pena mortis ꝛ nō alia pena mitiori. Nō obstātibus rōnibus supra pro ipso Joanne deductis.q: vere nō obstant. vt ex predictis apparet. Sꝫ ēt i spē rñdetur. ¶ Et primo ad primā rōnem dum dī ꝙ lex cor.q̄ punit morte homicidas nō hꝫ locū in illo q̄ nō habuit animū occidendi. Nā ad hoc duplex dat̄ rñsio. ¶ Prima est ꝙ in casu nr̄o habuit animū occidēdi tacite.ex quo mandauit illud ex quo verisilr mors poterat euenire. vt dixi.§.in.vi.ꝛ in vlti. argu.pro scda parte. ¶ Scda rñsio ē ꝙ lꝫ mandans nō habuisset animum occidendi.tñ q: culpa tendit ad mortē.dꝫ teneri de morte. vt dixi.§.l.viij. ꝛ.ix.ꝛ.x.ar. ¶ Ad scdam rōnē dum dī ꝙ in maleficijs inspicit̄ volūtas ꝛ nō exitus vt.l.diuus.ff.de siccarijs. rñdetur ꝙ hoc nō procedit qñ actus tendit verisilr ad futurū euentū sicut fuit in casu nostro. vt ibi intelligit Bar.. vt dixi supra in.iij.ꝛ.iiij.ar.pro scda parte.

¶ Ad tertiā rōnem dū dī ꝙ ad hoc vt qs teneat̄.l.cor. de siccarijs de occiso reqritur dolus ꝛ nō sufficit lata culpa in qua rōne ꝯsistit tota vis ꝯsiliorum ꝑfatorum triū doctorum. Rñdet̄ ꝙ satis dī fuisse in dolo ꝙ actus vulneris tēdit ad mortem.ꝛ ex quo vr̄ ēt morte secuta.homicidiū mādasse vt dixi ſm Jo. mo.ꝛ Jo.an.in.d.c.fi.de homicidio.in vj. ¶ Et ex quo dī ꝙ ꝓtestatio nihil ꝓdest.ꝛ perinde est ac si simplr mādasset qđ nō negat.d.c.fi. vt dixi supra fꝫ Bar.in.§.morte.ꝛ Ant. de bu.in.c.cuꝫ W.ierrariēsis.extra de cōsti. vt plene examinatū.vt.§.in.viij.ix.ꝛ.x.arg.pro secunda parte. ¶ Itē ēt si oporteret fateri ꝙ ipse mādans esset solū in culpa dico ꝙ lꝫ nō teneret̄.l.cor.de sic.q̄ punit solū dolū.tñ teneret̄ ex alijs partibus iuris ciuilis per.d.l.qm̄ multa facinora.ꝛ dcm̄.§.q̄ abortionis cum si. vt dixi in.viij.in.x.ꝛ vlt.arg. ¶ Ad quartam rōnem dum allegat glo.in.c.j.de conuersione infideli.ꝛ in.c.si aliqs extra de homicidio q̄ dicunt ꝙ puniunt̄ homicidia q̄ veniūt ex corde. rñdet̄ ꝙ satis ex corde dī ꝓuenire in casu nr̄o. ex quo illud homicidiū mādasse vr̄ vt dixi. ¶ Ad quintā rōnem.q̄ allegat̄ ex tex.l.iij.§. sed ex senatꝰ ꝯsulto.ff.ad.l. cor.de sicca.dic ꝙ ibi dabat opam rei licite ad finē boni.quo casu nō tenet̄ de morte. Secus si dedisset operā rei illicite scꝫ dando poculū abortionis vel amatoriū.ꝛ mors inde sequeret̄. tunc bñ teneret̄ de pena mortis.vt est text. q̄ ita dꝫ intelligi in.d.l.j.§. qs aliqd.§. q̄ abortionis.ff.de pe.ꝛ intelligit illa iura flo.ꝛ bñ in.l.j.§.hec actio ad fi.ff. si mensor fal.mo.dixe. ¶ Nec est bonus sensus ad.d.§.q̄ abortionis.quem ponit.d.Ang.de castro in dicto suo cōsilio dū dicit ꝙ illa vba ꝛ si dolū non faciunt referri debent ad eos q̄ dāt poculum amatoriū.vt puniant̄ pena aliqua vt ibi.non autē referunt̄ ad eos q̄ dederunt poculū abortionis.q: illud nō pōt dari nisi cū dolo.ꝛ sicvt ꝙ in fi. dū dī ꝙ si hō perierit summo supplicio puniat̄.dꝫ referri ad eū q̄ dedit poculum abortionis. Naꝫ iste intellectꝰ est contra illum textum qui sub vno cōstructu determinat dictos casus vt patet ibi in littera. Nec obstat.ꝙ nō possit dari poculum abortionis nisi dolo malo.quia hoc nō cōceditur q: posset dari causa libidinis. vt datur poculū amatorium anteq̄ partus esset viuus Juxta no.per gloſſ.in.l.diuus.ff.de var. rijs ꝛ extraord.cog.ꝛ.ij.q.v.ꝯsuluisti.ꝛ l.e. si aliqs ex̄ ō homicidio.ꝛ posset ēt dari alia ō cā ñ dolose vt no.l.d.c.si aliqs ¶ Ad sextā rōnē dū arguit̄ ō Scribꝰ ad maleficia.rñdet̄ illa rō procederet qñ mandatū esset omo certum an in po

testate mandatarij illud seruare. Secus si nõ ⁊ in sua ptãte. vt probat in. d. c. fi. cõiuncta. l. si qs pro eo. ff. mãdati. ¶ Ad septimã rõnẽ dũ dr qd si qs excedendo moderamẽ inculpate tutelle cõmittit homicidiũ. tenetur de illo ex cessu nõ ad mortẽ fateor qñ daret ope⁊ am rei licite puta se defẽdẽdo. Sec⁹ si rei illicite vt in casu nostro. ¶ Ad octauã rõnẽ duz dixi. q nemo puniri dz corporaliter nec pecuniariter. nisi modice ex psumptiõe. s3 ista est psumptio vez q videat dedisse mãdatũ ẽt de occidẽdo. dico q ista nõ est pprie psumptio sed fictio: quia verbum videtur proprie denotat fictionem non psumptionem. vt. l. j. §. deiecisse. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ no. glo. in. l. heres qñq3. ff. de acq. here. no. Bar. in. l. j. in. ij. col. in fi. ff. de no. op. nun. ⁊. l. in sũma. §. pactis in an tepe. col. ff. de pac. ⁊ Bar. in. l. qñ. ff. d his q̃ no. infa. ¶ Ad nonã rõnẽ q̃ ẽ. d. Frãcisci. vez qñ est diuersa qualitas mãdãtis ⁊ mãdatarij deterior q̃litas q̃ est in ipso mãdatorio nõ nocet mandãti. puta si fuit cõtumax vel negauit mãdatari⁹ ⁊ nõ mãdãs. Rñdet q pcedit in his q̃ erãt in ptãte mãdatarij sicut dr in exẽplo suo. s. negare ⁊ esse cõtumacẽ. Sed in his q̃ nõ in ptãte mandatarij. s. q non mors sequat ex vulnere mandato. tũc q̃litas q̃ nocet mãdatario nocet ẽt mãdãti p pdicta. nec cõtradicit doctrina Bar. p eũ allegata. ¶ Ad decimã rõnẽ eiusdẽ. d. Frãcisci dũ dr q lex cornelia loqtur i psona vñ puniẽs ẽt mãdatariũ delinquẽtẽ non vr punire mandãtẽ et cõmitti homicidiũ. Rñdet q hoc nõ est verũ. ⁊ l3 esset vez q nõ puniret. l. cor. de sicca. puniret ex alijs legib⁹ punientib⁹ dantes cãm homicidij dolose. vñ ista rõ nullo mõ obstat. ¶ Ad vndecimã rõnẽ q iudex habeat arbitriũ minorãdi penam qñ delictũ est extra ppositũ p no. i. §. pena grauior. ⁊ in. l. si seuerior. rñdet q istud delictũ nõ est extra ppositum imo ex pposito morte sequuta. vt sepe dictũ ẽ. Et in casu quo haberet ptãtez minorãdi. nõ mihi vr q in hoc casu ea ptãte vti hẽat p ea q̃ dixi. s. in vltimo arg. scde ptis. ¶ Ad duodecimã ⁊ vltimã rõnẽ q in penalib⁹ mitior pars sit eligẽda. rñdet q pcedit hoc in leuiorib⁹ criminib⁹. sed in alijs sec⁹. sicut ẽ in casu nro. vt dixi in dicto vltimo ar. ¶ Ex pdictis itaq3 oib⁹ in hoc tertio dubio deductis. cõcludo q dict⁹ Joannes ab agere teneat d homicidio pẽa mortis ⁊ qd debeat decapitari. Nisi i ciuitate Uincẽtie in simillib⁹ casib⁹ seruatũ fuisset aliter qz tũc cõsuetudo i pmis tanq3 lex scripta esset seruãda. vt no. elegãter bal. l. l. ⁊ si seuerior in. iij. col. in pn. C. de his q̃ no. ifa. Et hec sint dicta. saluo meliori iudicio ⁊ deliberatiõe cuiuscũq3 alteri⁹. Cui me subijcio iuxta. l. claudius in fi. ff. q̃ po. i pig. ha.

¶ An mãdãs aliquem vulnerari. ⁊ qd eũ nõ occidat mãdãs teneat de occiso pena mortis. an vero alia minori pena. ⁊ est consilium. d. Anto. roselli contra scriptum.

Consi. xxxv.

In Christi noie. Postulatio suffragio in hac questione i qua de hominis vita seu nece agit pro fecto ẽ cautius occurrẽn. Uisa igitur inqsitiõe formata per magnificũ ⁊ generosum virũ. d. Franciscũ dignissimũ ptãtẽ Uincẽtie ex delegatiõe sibi facta p spectabilẽ ⁊ generosum virũ. d. Capitaneum Uincẽtie omissa examinatione. an ista cognitio cũ sit meri imperij potuerit demãdari. de quo in. l. j. ff. de officio eius cui mã. ẽ iu. ⁊. l. j. C. de preci. impe. of. ⁊. l. q tiens. §. fi. C. vbi senat o. vel clarissimi solum veniam ad ostendendum q̃ sint partes iudicis. Uidelicet domini Capitanei Uincentie qui debet condemnare Joannem. de aggere de Bononia inquisitum. ⁊ confessum q mandauerit occisori. occisum signare seu vulnerare. sed nullo modo occidere. an si ex vulnere sequuta est mors debeat Joannes de homicidio puniri. ¶ Et videtur dicendum q debeat tanq3 ho

micida cōdēnari. Nā l.cor.de sicca.te
neť nō solū q̄ homicidiū cōmittit. sed
etiā q̄ cām homicidio p̄stitit.l.j.in pn
cip.coiūcta.l.nihil iter est.ff.ad.l.cor.
de sicca. nec vr iuuare Joanē ab age
re dicta ,ptestatio q̄ nō occideret nec
eū releuare. Quoniā iure cōi teneť d̄
homicidio sequuto etiā occidēdi qui
a nimū nō habuit.si tñ mors sequuta
est.vt est tex.in.c.fi.de homicidio lib.
vj.q: i hmōi delictis nō ispicit animi⁹
seu ,ppositū sed euēt⁹.l.cū q̄ innocētem
§.pe.ff.de iniurijs. Nā in his in q̄bus
volūtas nostra nō pōt modificare fa
ctū vt in eo q̄ hʒ animū vulnerandi ꝛ
nō occidēdi.tuc ,ptestatio q̄ nō percu
tiralo,occidēdi nō operať.l.q̄m multa
facinora.C.ad.l.iul.de vi.ꝛ.d.c.fi.lib.
vj. ¶ Et hoc s̄cidit bar.expile l .l.ñ fo
lū.§.morte.ff.de no.ope.nū.in.iiij.col.
ibi circa.iiij.in scd̄o casu ꝛ clari⁹ in.l.
diuus.ff.ad.l.cor.de sicca. ¶ Sed veri
tas est qd̄ lʒ dictus Joānes ab agere
reus sit homicidij.ꝛ de homicidio te
neať tñ nō dʒ morte puniri.ius em̄ cō
mune punit homicidiū pena mortꝫ q̄
est ex dolo ꝛ aīo occidēdi commissum.
Qd̄ vero nō aīo occidēdi.lʒ sit secutū
homicidiū pena nō est mortis. vt.l.j.
C.de sic.cōiūcta.l.j.§.diu⁹.ff.ad.l.cor.d̄
sicca.etiā si fuisset lata culpa commis
sum put in casu nostro.cū mādādo de
buisset Joānes cogitare mortē euenı
re posse. Qd̄ ñ nō est p̄meditat⁹ fuit in
culpa ꝛ nō in dolo.ita dicit text.in.d.
c.fi.de homi.lib.vj. Sed culpa ēt lata
in penis corporalib⁹ nō equiparať do
lo.vt no.in.l.lege.ff ad.l.cor. de sicca.
Scribit ꝛ no.Bar.in.l.j.ff.si q̄s testō li
ber esse iussus no.in.l.in act.ff.de in li
tem iurādo.ꝛ q̄ q̄si cōmittiť homici
diū excedēdo nō puniať q̄s vt devero
homicidio est tex.in.c.significasti.ij.d̄
homi.vbi est tex.q̄ si aliq̄s fecit insul
tum ōtra aliquē p̄sbyterū. ꝛ presbyter
cū ligone percussisset insultantē in ca
pite ex quo excessit debitū moderamē
tutelle secuta morte ipse presbyter nō
est penitus ab homicidij pena immu
nis notādum est ergo verbū penitus
q̄ iterpretať ex toto vt est tex.in.c.j.de
supplenda negligētia plator̄.lib.vj.ꝛ
ibi per Archi.ꝛ Joā.an . vult ergo ibi
tex.q̄ homicidiū cōmissum per viam
excessus lʒ nō sit imune ex toto ab ho
micidio aliqualiter tamē est.q: nō pu
nitur vt dolosus sed vt culposus pro
pter excessum.ꝛ q̄ hoc casu nō puniať
pena mortis est tex.in.l.si adulterium
§.iperatores.ff.de adul.ꝛ hoc volunt
doc.ꝛ hoc est de mēte Bal.ꝛ scribēriū
in.l.j.C.vnde vi.ꝛ ibi Bal. in.tx.ꝛ.x.q.
vbi volunt q̄ occidēs sine moderami
ne inculpate tutelle sit puniēd⁹ de ho
micidio.sed nō ad mortem. ¶ Ex qui
bus cōcludo q̄ iste Joannes ab agere
nō est pena mortis. sed est pena exilij
vel alia sitr puniendus ad arbitrium
dñi capitanei.sʒ nō corporali.vt dicit
tex.in.d.§.imperatores. ¶ Nō obstat
ōtraria primo.no.per Bart.in.§.mor
te quia ibi loquitur de eo qui facit ho
micidium.qui non releuatur propter
protestationem quia protestatio ē cō
traria facto que non releuat protestā
tem.vt not.in.c.cum.M.ferrariensis.
de consti. Sed istud nō est in mādan
te qui solum est in culpa.q: debuit pre
meditari q̄ hoc sequi poterat . ex quo
est in culpa ꝛ non in dolo.vt est tex.nō
cauillando in.c.fina.de homici. in.vj.
¶ Item fateor quod ipse punitur de
homicidio quia spectatur euentus et
non animus sed non punitur de homi
cidio doloso sed culposo. Et ita debet
intelligi illud quod scribit Bartol.in
d.l.diuus.ff.de sicarijs. ¶ Ex quibus
concludo quod dictus Joannes tene
tur de homicidio sed non de doloso sʒ
culposo . Ex quo infertur quod nullo
modo est damnandus ad mortem nec
pena corporali sed relegationis vel
exilij d.icto.§. imperatoris nomi.in le
ge ,respiciendum §. delinquunt.ff.de
penis.

¶ Consilium Spectab.ꝛ famosissimi
Juris Utriusq̄ doctoris domini Frā
cisci de capitibus liste . Ad idem cum
precedenti.

Consi.xxxvj.

In christi nomine. In casu isto ut in ceteris quae ad me deferuntur utar omni possibili breuitate. Et primo adducam ea fundamenta quae verisimiliter concludunt quod Joannes ab agere inquisitus debeat puniri ultimo supplicio. Deinde eligens partem mitiorem. ut ego arbitror magis iuri consonam conabor ostendere quod ad mortem damnari non possit. Non quod putauerim eum absolui debere sed puniri. puta alia pena mitiori iudicis arbitrio. ¶ Assumo itaque primam partem. Et quod ista satis decisa videatur per ea quae no. gl. et doc. moder. in l. quoniam multa facinora. C. ad. l. iul. de vi. et per Bar. in l. diuus. ff. ad. l. cor. de sica. in illo articulo. Utrum in maleficijs inspiciatur intentio an vero euentus. Datur enim talis doctrina quod ubi committens maleficium minus voluit delinquere et plus deliquit. si tamen verisimiliter potuit cogitare quod ex minori delicto quod intendebat poterat maius delictum sequi tenetur de maiori delicto quod sequutum est et non de minori quod intendebat. Et ista doctrina probatur ex multis iuribus. Primo per tex. i. l. j. §. ex incendio. cum ibi no. ff. de incen. rui. naufra. ubi si quis alio incendendi unam domum miserit ignem et combuste fuerint plures domus tenetur pro omnibus domibus combustis. et sic inspicitur euentus et non propositum. ¶ Ad idem videtur esse casus in l. si quis aliquid. §. abortionis. ff. de pen. ubi si amator qui impregnauerat amatricem motus eius amore dederit ei poculum pro futura abortione si partus vel mater moriatur tenetur de occiso. Et sic non inspicitur intentio amatoria sed euentus tristis qui sequutus fuit. ¶ Tertio pro hac eadem parte videtur esse casus in. c. fi. de homi. li. vi. ubi si quis iusserit verberari clericum et occisus fuerit tenetur quemadmodum si mandasset occidi. quia debuit cogitare quod illatio verberum aliquando inferebat mortem. ¶ Quarto de hoc videtur esse casus in. l. quoniam multa facinora. C. ad. l. iuli. de vi. ubi si quis ingressus fuerit possessionem et facta sibi resistentia occisi sunt aliqui ex una vel altera parte tenetur talis ingrediens quasi dederit causam morti istorum occisorum. et tamen nolebat interre mortem. sed volebat ingredi possessionem. Jura sed quae dicunt quod in maleficijs mens et propositum distinguunt maleficium ut i. l. apud labeonem. §. si quis pergico. ff. de iniurijs. C. ad. l. iul. de sic. l. j. quia maleficium si committitur sine dolo dicitur intelligi sine dolo non vel presumpto hoc enim ipso quod quis sciuit ei seu scire debuit quod maleficium quod intendebat committere poterat verisimiliter declinare ad maleficium quod est commissum credit de utroque cogitasse per predicta. ¶ Ad quod etiam facit quod vulgariter dicitur quod in maleficijs respicitur euentus ut l. aut facta in §. euentus. ff. de penis.

¶ Istis vero non obstantibus quae videntur multum urgere. Ego puto dicendum quod Joannes ab agere quem mandauit Bartholameum del colla vulnerari seu signari et nullo modo occidi. nullatenus ad mortem posse damnari. licet mandatarij transgressi fines mandati eum occiderint. ¶ Nec in contrarium me mouent superius adducta. si illa doctrina quod quis teneatur de eo quod potuerit cogitare debere euenire. ita generaliter intelligatur. Sequeretur istud ut si mandando alicui quod det alapam titio. et ultra eum non offendat quod si titius voluerit eum repercutere et mandatarius eum occiderit quod mandans alapam teneatur de occiso. Quod mihi videtur durissimum et ab omni equitate alienum. et tamen solet dici quod alapa expectat relationem gladij. Unde iste qui mandauit alapam potuit cogitare quod verisimiliter ex alapa poterat cedes sequi. ¶ Item sequeretur quod si quis mandauerit alicui ut accipiat decimam ex predio alieno sibi non debitam quod si in hac acceptione et releuatione possessorum sequuta est mors quod mandans decimam accipi. ex hoc solo mandato tenebitur de occiso. quia debuit cogitare quod huiusmodi ingressus aliene possessionis producit cedem per. d. l. quoniam multa. Sed profecto ut alias in hoc casu consultus dixi non puto legis latores tam mitem fecisse vitam hominum et ideo arbitratus sum leges superius allegatas non esse ita

supine intelligēdas. Sz cū grano sa=
lis moderādas. vt infra subijcio. ¶ Pri
mo dū dicebatur q̄ si q̄s incēderit vnā
domū teneť de oībus icēsis. vltra suū
ppositū. Fateor iustum esse qm̄. oīno
iste voluerit incēdere ꝛ incēdiū cōmit
tere merito damnať de delicto fm̄ suū
ppositū lz ↄdēneť de incendio pluriū
domoꝝ tn̄ satis est q̄ ↄdemnať solum
de delicto incēdij. qd̄ voluit cōmittere
Sic ēt esset i homicidio q̄: si q̄s volēs
vnū occidere. ꝛ duos occidit teneť de
morte alioꝝ. l. sciaz. §. q̄ cū alťr ff. ad. l.
acql. ꝛ. l. eum q̄. §. j. ꝛ ibi no. ff. de iniur.
¶ Sed in casu nr̄o non est ita qm̄ Joā
nes ab agere noluit homicidiū cōmit
tere nec in psonā Bar. del colla. nec in
personā alterius immo expsse homici
diū fieri phibuit. Jō si diceremꝰ eū pu
niri ad morte puniret de homicidio q̄
noluit cōmittere. ꝛ puniret de morte
cū solū voluerit vulnꝰ inferri. ¶ Et si
militer non obstat fm̄ fundamentū. d.
l. si q̄s aliq̄d in. §. abortiōis. ff. d̄ penis
recipit eīn eandez rn̄sionē. qm̄ is q̄ de
dit poculum abortiōis voluit partum
occidere. ꝛ pro eo solo veniebat tanq̄
homicida puniendꝰ vt ibi. Si ḡ pp po
culum ꝛ m̄rem quā diligebat occide=
rat quā cupiebat saluā esse. ꝛ sic vltra
ppositū. Jstud nō est dicere q̄ puniať
de delicto qd̄ voluit committere. sz est
dicere qd̄ puniť de delicto ēt pl'ium p=
sonaꝝ q̄s ↄstituisset. ꝛ istud bn̄ est. de iu
re vt i. d. l. sciaz. §. q̄ cū aliter supertꝰ al
le. ¶ Nō obstat tertio tex. i. c. fi. de ho
mi. qm̄ ille tex. nō d̄t q̄. ille, q̄ mādaue=
rit clericū verberari si clericꝰ occidať dr̄
homicida. sz tex. vult dicere q̄ iste mā
dans etiam verberari est in dolo. sed
respectu mortis secute ipse non est in
dolo. sz ē i culpa ꝛ intelligo culpa. s. la
ta cū enim oēs intelligerent q̄ ex vul
nere verisimiliter potest sequi mors si
mādās clericuz verberari istam cir=
cunspectionem non habuit est in la=
ta culpa per. ea que habentur in. l. late
culpe. ff. de verb. sig. gl. inst. q̄. mo. re.
cō. ob. §. pe. Et p Bar. in. l. q̄ nerua. ff.
depositi. q2 lata culpa est deriuatio in
circunspecta ab ea diligētia q̄ habēt

holes q̄ sunt eiusdē professionis ꝛ con
ditionis. Unde ille tex. si recte ↄsidere
tur vult q̄ ille mādans clericū verbe=
rari nō teneať quasi de maleficio dolo
so. sed quasi de maleficio culposo. quo
casu cōiter teneť sed nō est sic inferēda
pena mortis sz alia mitior p. l. ij. §. hac
actiōe. ff. vi bono. rap. ꝛ. l. respiciē. §. d̄
liquūt. ff. d̄ penis. ꝛ. l. lege cor. ad. l. cor.
de sicca. Et hoc expresse dixit Bart. in
l. fi. ff. de adul. ¶ Nō obstat vltimo tex.
fortior q̄ vr̄ has destruere solutiones.
in. l. qm̄ multa p̄alleg. qm̄ ibi nolebat
cōmittere maleficiū sed solū violēter
ingredi possessionē. ꝛ tn̄ teneť de male
ficio. ꝛ cedibus in illo ingressu cōmis=
sis. ¶ Ad hoc ego respondeo primo il=
la. l. loquiť in illo q̄ violenter ingredi
tur. ꝛ q̄ violenter in ingrediendo vidit
resistentiā sibi fieri. Et verisiliť si vo=
luisset recedere ꝛ se abstinere a violen=
to ingressu possessionis alterius non
fuissent secute cedes aut maleficia pro
inde cum voluerit suam violentiaz cō
tinuare. ꝛ resistentes sibi opprimere
cōsequenter voluit cedes ꝛ maleficia
cōmitti. ꝛ ideo credo q̄. l. qm̄ multa nō
procederet in eo q̄ mandasset alteri q̄
deberet ingredi possessionē fundi. alie
ni. Nā talis mandās si forte suspica=
tus fuisset futurā resistentiā id nō mā
dasset. ¶ Et pptererea alias in tali ca=
su cōsulens respōdi ex ciuitate feltri q̄
mādans nō puniať ad mortē quasi de
maleficio doloso sed bene fateor eum
debere puniri de maleficio culposo. q2
debuit cogitari similes ingressus vio
lenti vt cōmuniter habent resistētiaz.
ꝛ inde cedes oriuntur. Qd̄ si non cogi=
tauit fuit in lata culpa. Jtaq̄ punien=
dus est de maleficio culposo ꝛ nō dolo
so. vt superius dictū est. ¶ Et ita dixi
limitandā esse dictā. l. qm̄ multa vt cū
sit. l. penalis ꝛ odiosa ꝛ loquať in eo q̄
per seipsum ingrediť violenter non sit
extēdēda ad eū q̄ mādauerit ingressuz
per iura vulgaria. maxie cū sit diuer=
sa rō vt supra. Nam ipse ingrediēs, d̄z
in ingressu nō solū cōmittere delictum
violentie seu ingressus violenti. Sz ēt
vt p̄dixi vidēs sibi fieri resistentiā ꝛ cō

tinuas

tinuas illationes violentie všvelle cō mittere homicidiū.ꝙ exinde sequitur. Et hoc estꝙ voluit tex.q̄ cōiter no.q̄ dicit in.d.l.in princi.ꝙ multa facinora vno ingressu possessionis cōmittebant q̄ rō cessat in eo qui mandauerit aliuz debere ingredi qui nō vidit aliter resistentiā fieri.nec vidit cedes paratas quas si vidisset nō ꝯtinuasset violentiā.sed solum est in culpa qꝛ debuit cogitare hoc posse euenire.sic est puniendus soluz de maleficio culposoꝰ ꝓpter mandatū.vbi si personaliter interfuisset violentie puniref de maleficio doloso per dictā.l.q̄m multa. ꝙ sicputo limitandaz ꝛ declarandā. ¶Et maxime hoc verum est in casu nostro vbi mandatū fuit limitatū vt infra dicam ita ꝙ homicidium nullo modo extendebaf aliter si.l.si illa q̄m multa intelligeref ita gñaliter vt sonat pҁima facies eius sequeref istud incōueniens in quo alias ꝯsului ex feltro. Quidam pretendēs sibi deberi decimā certoꝝ cāpoꝝ ꝙ aliꝰ cōsueuerat pcipere dedit mādatū duobꝰ famulis suis vt irēt ad accipiendū dictam decimā .si rñ inuenerint aliquos sibi resistētes nullo mō deueniāt ad ritā verba vel homicidia.hi famuli accesserūt ꝛ cū paleas onerassent possessoꝛ decime insultum fecit in ipsos famulos.ꝛ facto inter eos ꝯgressu.vnꝰ famuloꝝ occidit dñm decime ꝛ aufugit.Uicariꝰ prātio memoꝛ.l.q̄m multa ꝑalleg.fecit capi dñz famuloꝝ ꝛ eū volebat facere decapitare. Et veniēs ad hāc ciuitatē nuntiꝰ illiꝰ capti reportauit ꝯsiliū meū q̄ dñs eiꝰ a morte liberatꝰ est q̄m lz diceret vicariꝰ ꝙ mandans ingressum possessionis indebitum teneꝛ de cede ex tali igressu secuta.vt.d.l.q̄m multa cū talē casuz debuerit preuidere. Dixi q̄ .l. q̄m multa loqtur in ingrediēte et nō in mandante ingredi. ¶Item ꝛ si hēret locū in mandante ingrediꝰ non hēret locū in eo q̄ cum ꝑuidisset casuz cedis future non solū cedē nō mādauit imo iussit ab ol cede abstinere.ꝛ ppea idē dico in casu nostro ꝙ.l.q̄m multa nō hꝫ locū in Joanne ab agere duabꝰ rōnibus.tū qꝛ ipse non interfuit sꝫ mādauit.tū qꝛ cū ipse ꝑuiderit casum future cedis.iussit tñ dēre ab eo abstinери. ¶Et pro eius absolutiōe, vltra premissa moueoꝛ q̄m antedictus Joānes vt dixi solū est in lata culpa.qꝛ debuit cogitare ꝙ vulnera non dant ad mensurā.modo lz dicaꝛ q̄ in maleficijs lata culpa eꝗparaꝛ dolo.vt in.l.j.§.j.ff.si mes.fal.mō dixe.ꝛ in.l.j.§.nō aut.ff.si q̄s testa.liber esse iuſ. Tñ illa regula nō hꝫ locū in delictis ex q̄bus venit imponēda pena corpalis gl.est multum notabilis in.l.in actiōibꝰ.ff.de in litē iur. ꝛ tangit ēt gl.in.§.si mora.ff.sol. mat.ꝛ Bart.in.l.qꝛ nerua.ff.depositi. ¶Itē q̄ Joannes ab agere nullo mō possit ꝯdemnari ad mortē facit talis rō cōstat q̄ ipse nō vulnerauit Bart. sed commisit vulnerari.mō q̄ñ q̄ritur. vtꝝ mādans ꝛ mandatariꝰ puniant eadē pena ꝛ eadē.l. Bar.in.l.in furti in.§.ope.ꝛ.l.is q̄ opē.eo.ti.dat vnā doctrinā ꝙ si mandans ꝛ mandatariꝰ habent aliquam qualitatē diuersam. q̄ tñ qualitas surgit ex ꝑsonis eoꝝ.tūc diuersitas qualitatis inter mandātēz ꝛ mandatariū nō ꝓficit mandanti.sed sibi bñ nocet. Exemplūz Extraneꝰ mādat filio vt interimat prēm.certe tpe mādās nō est filiꝰ.ꝛ tñ tenebiꝛ pēa parricidij.sicut filiꝰ mādatariꝰ q̄ prēm occidit.ꝛ sic q̄litas mādatarij nocebit mādāti. Sꝫ eꝫ pone ꝙ mādās erat filius q̄ mādauit extraneo vt occidat patrē ipsiꝰ mādātis.certe lz mādatariꝰ occidēs sit extneꝰ tñ ex q̄ mādās fuit filius tenebiꝛ de pricidio.ꝛ sic diuersitates q̄litatis nō ꝓficiet mādāti q̄ñ isto q̄litas surgit ex ꝑsonis. ¶Sꝫ q̄ñ mādās ꝛ mādatariꝰ sunt diuerse q̄litatꝭ ꝛ ipa diuersitas nō surgit ex natura ꝑsonaꝝ sꝫ aliunde.certe diuersitas qualitatꝭ ꝓficiet mandanti ꝛ deterioꝛ q̄litas q̄ sit in mandatario sibi mendatum nō nocebit. ¶Exēplū q̄ñ mādatariꝰ fuit ꝯtumax vel negauit.ꝛ pp hoc fuit ꝯdēnatus duriꝰ. Nā mādās q̄ ꝯfessꝰ ē nō puniref eadē pena sic. Bar.singulariꝛ in.d.l.is q̄ opē.ꝛ in.l.verū.ff.ad.l.pōp. de parricidijs. ¶Modo ad proposi-

tū Joannes ab agere mādans fuit in tentiōis ꝙ Bartholame⁹ del colla nō occideret.l3.n.i mādatari⁹ eū occiderit ⁊ ꝓc teneat de occiso ⁊ de homicidio doloso.tñ istud nō aggrauat penā Joānis in quo est diuersa qualitas ꝑ ꝑdicta. ¶ Ad idem moneor ꝑterea qꝛ oia iura q̄ dicūt ꝙ mādās ⁊ mādatari⁹ puniunt eadē.l.⁊ eadē pena.l.non solū.§.si mādato.ff.de iniu.in.l.ij §.de iecisse.ff.de vi ⁊ vi ar.l.c.q̄reia de eiec. in.c.sicut dignū de homici.in.c.ij .de here.in.vj.⁊ in.c.felicis.de penitē.eo. lib.debēt itelligi ⁊ limitari.vt verū dicāt qñ.l.loquit realiter.vt qꝛ dicat ex tali delicto.imponat talis pena tunc eīn eadē pena iponet mandati ⁊ mandatario.Sed qñ.l.loquit ꝑsonalr tūc l.q̄ loquit de faciente non h3 locu3 in mandāte.⁊ ita dicit Bar.singulariter i.l.is q̄ opē.ff.de fur.In 5.i.hec verba. ff.de adulte. ¶ Si in.l.vel statuto dicitur fur manifest⁹ furca suspendat mādās fieri furtū manifestū nō suspēdet qꝛ mādās nō ꝑtinet in.l.q̄ de deliqu ē. ꝑsonaliter facit mētionē.sec⁹ si diceret ex furto nō manifesto rei supendatur Modo ad ꝑpositū.i.cor.de sic.q̄ punit occidētē hominē.dicit eū q̄ hominē occiderit.Itaqꝫ mandās eadē.l.non vr puniēdus.⁊ ꝯñr nec eadē pena ēt si f3 mādatū sequuta esset mors.Quod ad pñs nō determino.quia nō est casus noster.Joānes eīn ab agere nō mādauit hominē occidi sed vulnerari ⁊ nō punctim sed cesim.Immo qd plus est ꝓhibuit occidi.qd maxime in re ista vr esse notandū ad ei⁹ penā mitigādā vt nō puniat ead.l.⁊ pena qua ipse occisor ꝑ iura ⁊ rōnes supius allegatas. ¶ Et.postremo addo ꝙ etiā si de iure cōi iudex posset eandē penā irrogare q̄ esset irrogāda mādatario.s.pēa mortis:tñ iste est casus in q̄ iudex h3 arbitriū pene minorāde.qñ delictū est extra ꝑpositū delinquētis Ita dixit gl. Bar.⁊ oēs scribētes in.l.qd ergo.§.pena grauior.ff.de his qui no.infa.⁊ in l.⁊ si seuerior.C.ex q̄.cau.infa.irroga. ¶ Et vltio addo ꝙ in casu nostro adest ⁊ alia causa ex his qui per doc.enumerantur.vbi supra ad ꝑenam mitigandā qm̄ Joānes ab agere ē miles strenuus de quo apud militiam Illustrissimi dñi i exercitu habet optima mētio ꝙ sit acerrim⁹ i pugna ⁊ rei publice vtilis. Argumētum huius ꝙ sit squadrerius magnifici dñi Antonelli de corneto.q̄ cum eū alijs suis militibus ꝑtulerit cognouisse d3 in eo iustissimā cām̄ plationis ex virtute ⁊ animositate ipsius Joānis prouenientē. Et ista sola esset sufficiēs causa ꝑ quā iudex posset in eo penam minorare.vt est tex.in.l.non omnes.§.si.ff.d re mili.⁊ glo.no.in.d.l.⁊ si seuerior.quaȝ omnes sequuntur. ¶ Propter que.omnia ego Franciscus de capliti.liste de Padua legum doctor ⁊ comes ibidem iura ciuilia legens ordinarie consulo ꝑ Magnificū dñm Capitaneū vincētie Joannē ab agere captiuū nō dēre ad mortē cōdēnari quasi de maleficio doloso sed minus esse puniēdū ei⁹ arbitrio q̄si ꝑ culposo maleficio.

¶ Consilit spectabilis ⁊ famosi iuris vtriusqꝫ doctoris dñi Angeli de castro Ad idē cū precedenti.

Consi.xxxvij.

In chri sti nomine.Amē Uisa īqsitione ēt cōfessiōe Joā.ab Agere carcerati Ad id de quo principalr īqrit an veniat ꝯdēnādus ad mortē omissis supfluis dōm vr mihi ꝙ nō qꝛ ipse occidit Bar.dei colla ꝑ se ⁊ hoc ē clar. Nec etiā illum occidisse vr per Janellum eius famulum .qꝛ non mandauit ipsi Janel.qd eum occideret vt patet ex inquisitione et confessione ipsius Joan. ab agere et sic non venit condemnādus ad mortem tanqꝫ homicida vt dixi. ¶ Nec obstat quod mandauit dicto eius famulo.vt vulneraret ipsum Bartholameū:et sic ipse vulne

rasset vel vere vel interpretatiue. iuxta notata per Bar.in.l.nō solū.§.si man dato de iniurijs.τ Pe.de anc.in.c.cum qs de snia excōicationis in.vj.per qđ vr̄ q̄ veniat condemnandus esse ad mortē sicut condēnādus esset ad mortem si p seipsum vulnerasset.τ mors se cuta esset ex vulnere.q: nō est verū q̄ mandauit ipsi suo famulo q̄ vulneraret ipsum Bartho.tali vulnere ex quo posset sequi mors.sed mādauit ɔtrium q̄ tali vulnere non vulneraret. vt pt3 ex dicta inquisitiōe τ cōfessione ipsius Jo.τ sic nō est verū q̄ ipse Jo.vulnerasse videat tali vulnere letali.q:non mādauit hoc vulnus inferri.nec apparet q̄ ipsu3 ratū habuerit.Jō nō venit ɔdēnandus ad mortem.¶ Nec obstat vlterius qđ condēnandus videaƚ ad mortē q: mandādo dicto eius famulo qđ ipsum Bar.vulneraret mādauit ei factū illicitū qđ regulariter ab euentu potius q̄ ab animo ipsius mandātis iudicaƚ per qđ vr̄ q̄ protestatio et modificatio mandātis quā fecit q̄ illum nō occideret nō excuset ipm Jo.τ quod euentus mortis secutus inspiciēdus sit potius q̄ dicta protestatio et modificatio mādandi p id qđ no.bar. in.l.diuus.ff.ad.l.corne.de sicca.τ per eundem in.l.non solū.§.morte de ope. no.nun.in.j.q.principali in pe.articulo dicte.q.¶ Pro quo ēt vr̄ casus in.c. fi.de homici.li.vj.¶ Quia fateor qđ in spiciendus est casus τ euētus mortis τ q̄ ille imputandus est ipsi Jo.quatenus ad penam irregularitatis vt i.d. c.fi.q: ad incurrendū irregularitatem inspicit euentus mortis ēt si nō procedat culpa.sed meritū potius inferentis vt in cle.j.eo.ti.de homi.τ fateor ēt qđ euentus est casus mortis imputandus est sibi q̄tū ad hoc.vt pro illo veniat puniēdus aliqua maiori pena q̄ puniēdus fuisset p vulnere si nō fuisset mors secuta q: q̄n culpa p̄cedit animum τ ordinata est ad casu3. Quis tenetur de casu.l.si vt certo.§.inter dum ff.cōmo.τ.l.si vehēdā.§.j.ad.l.rodiam de iac.mō in his.τ l.c.sicut dignū ƀ homicidio.τ qđ no.in.d.c.fi.de homi.S3 nō est sibi iputādus ipse casus τ euentus mortis q̄tū ad hoc vt p illo puniēdus sit tāq̄ homicida pena mort;.Ad hoc.n.vt ex euētu τ casu mortis qs sit puniēdus pena mortis de iure ciuili vel municipali nō sufficit qđ precedat culpa ēt lata.S3 req̄rit qđ p̄cedat dolus τ anim' occidēdi.l.in.l.cor.de sic. Et ita ēt determinat exp̄sse Bal.i.l.data opa.C.q̄ accu.nō pos.in.iiij.col. vbi determinat q̄ si statutū puniat homicidam ad mortē.Judex d3 iniam tēperare.τ nō iponere penā mortis si videret q̄ nō sit dolus.l3 statutū de dolo ñ facit mentionē q: statuta restringunt per rōnes iuris cōis.l.si serui vestri ƀ nora.τ volūtas τ ꝓpositū distinguunt maleficiū.ff.de furtis q̄ iniurie.et affectio tua operi tuo nomen imponit.C. de iniurijs si nō conuitiū τ in; precedentibus per vnā col.dicit ēt multa bona tēdentia ad idē τ ad ꝓpositū.¶ Et ex eius verbis cō fundit error multorum iudicū asserentiū qđ in penis statutarijs ēt mortis nō d3 inspici dolus τ animus occidendi sed factū τ euētus mortis potius per id qđ no.in.l.j.§.diuus τ in.l.fi.ēt modū.ff.ad.l.cor.de sic.per Bar.ēt nō intelligētes verba Barth. nec eius mentē credūt q̄ pro homicidio cōmisso ēt sine dolo τ aio occidendi imponēda sit pena mortis ex forma statuti cuius verbis inherendū sit iudicū more.Juxta no.in.l.nō dubium C.de legi.Nec ɔsiderāt scripturā dicētem littera occidit sp̄ūs aūt viuificat nec etiam cōsiderant incōueniēs qđ sequeret ita itelligēdo q: seq̄ret q̄ ꝑ hōicidio ɔmisso ēt culpa leuissima. Quintimo ēt casu eēt iponēda pena mortis. Cōtra no.p Bar.i.d.l.data ta3 ante ƀba p̄dicta q̄ post vnā col.τ p bar.ēt l.L. j.§.j.si qs tes.li.eē ius.vbi vult q̄ pena statutaria corporal'.τ si ñ sit pēa mortis req̄rat dolū.l3 statutū ƀ dolo ñ facit mētionē.τ q̄ ñ sufficit lata culpa.¶ Nec ob.qđ idē bar.no.l.§.di.τ l.l.fi.q: bar. ibi vult dicere q̄ i penis statutarijs ñ i spicit aius s3 fcm̄ quātū ad hoc.q: solus aius nō punit.nisi seq̄t ēt effect'.l3 ƀ iure cōi sec' sit.i grauiorib' delictis.

tū Joannes ab agere mādans fuit in tentiōis q̄ Bartholame⁹ del colla nō occideret.l.3.n.i mādatari⁹ eū occiderit ⁊ hȩ teneat de occiso ⁊ de homicidio doloso.tñ istud nō aggrauat penā Joānis in quo est diuersa qualitas p̄ p̄dicta. ¶Ad idem moueor p̄terea q: oia iura q̄ dicūt q̄ mādās ⁊ mādatari⁹ puniunt eadē.i.⁊ eadē pena.i.non solū.§.si mādato.ff.de iniu.in.l.j §.de iecisse.ff.de vi ⁊ vi ar.i.c.q̄rela de elec. in.c.sicut dignū de homici.in.c.ij.de here.in.vj.⁊ in.c.felicis.de penitē.eo. lib.debēt itelligi ⁊ limitari.vt verū di cāt qñ.l.loquit realiter.vt q: dicat ex tali delicto.imponat talis pena tunc eni eadē pena iponet mandanti ⁊ man datario.Sed qñ.l.loquit p̄sonal'r tūc l.q̄ loquit de faciente non h3 locu3 in mandāte.⁊ ita dicit Bar.singulariter i.l.is q̄ opē.ff.de fur.In §.i.hec verba. ff.de adulte. ¶Si in.l.vel statuto dici tur fur manifest⁹ furca suspendat mā dās fieri furtū manifestū nō suspēdet q: mādās nō p̄tinet in.l.q̄ de deliqu ē. p̄sonaliter facit mētionē.sec⁹ si diceret ex furto nō manifesto rei supendatur Modo ad p̄positū.l.cor.de sic.q̄ punit occidētē hominē.dicit eū q̄ hominē oc ciderit.Itaq3 mandās eadē.l.non vr̄ puniēdus.⁊ p̄nr nec eadē pena ēt si f3 mādatū sequuta esset mors.Quod ad p̄ns nō determino.quia nō est casus noster.Joānes eī ab agere nō māda uit hominē occidi sed vulnerari ⁊ nō punctim sed cesim.Immo q̄d plus est p̄hibuit occidi.q̄d maxime in re ista vr̄ esse notandū ad ei⁹ penā mitigādā vt nō puniat ead.l.⁊ pena qua ipse oc cisor p̄ iura ⁊ rōnes supius allegatas. ¶Et postremo addo q̄ et si de iure coi iudex posset candē penā irrogare q̄ esset irrogāda mādatario.s.pēa mor tis:tñ iste est casus in q̄ iudex h3 arbi triū pene minorāde.qñ delictū est ex tra p̄positū delinquētis Ita dixit gl. Bar.⁊ oēs scribētes in.l.q̄d ergo.§.pe na grauior.ff.de his qui no.infa.⁊ in l.⁊ si seuerior.C.ex q̄.cau.infa.irroga. ¶Et vltio addo q̄ in casu nostro ad est ⁊ alia causa ex his qui per doc.enu merantur.vbi sup̄a ad penam miti gandā qm̄ Joānes ab agere ē miles strenuus de quo apud militiam illu strissimi dñi i exercitu habet optima mētio q̄ sit acerrim⁹ i pugna ⁊ rei pu blice vtilis. Argumētum huius q̄ sit squadrerius magnifici dñi Antonelli de corneto.q̄ cum eū alijs suis militi bus p̄tulerit cognouisse d3 in eo iusti ssimā cām̄ p̄lationis ,ex virtute ⁊ ani mositate ipsius Joānis prouenientē. Et ista sola esset sufficiēs causa p̄ quā iudex posset in eo penam minorare.vt est tex.in.l.non omnes.§.si.ff.d re mi li.⁊ glo.no.in.d.l.⁊ si seuerior.quā3 om nes sequuntur. ¶Propter que.omnia ego Franciscus de capiti.liste de Pa dua legum doctor ⁊ comes ibidem iu ra ciuilia legens ordinarie consulo p̄ Magnificū dñm Capitaneū vincētie Joannē ab agere captiuū nō dēre ad mortē cōdēnari quasi de maleficio do loso sed minus esse puniēdū ei⁹ arbi trio q̄si p̄ culposo maleficio.

¶Consilit spectabilis ⁊ famosi iuris vtriusq3 doctoris dñi Angeli de castro Ad idē cū precedenti.

Consi.xxxvij.

IN chri sti nomine.Amē Uisa iq̄sitione ēt cōfessiōe Joā.ab Agere carcera ti Ad id de quo p̄incipalr̄ q̄rit̄ an veniat p̄dēnādus ad mortē omis sis supfluis dōm vr̄ mihi q̄ nō q: i pse occidit Bar.del colla p̄ se ⁊ hoc ē clar̄. Nec etiā illum occidisse vr̄ per Janel lum eius famulum .q: non mandauit ipsi Janel.q̄d cum occideret vt patet ex inquisitione et confessione ipsius Joan . ab agere et sic non venit con demnādus ad mortem tanq3 homici da vt dixi. ¶Nec obstat quod manda uit dicto eius famulo.vt vulneraret ipsum Bartholameū:et sic ipse vulne

rasset vel vere vel interpretatiue. iuxta notata per Bar.in.l.nō solū.§.si man dato de iniurijs.⁊ Pe.de anc.in.c.cum qs de snia excōicationis in.vj.per qd vr q venia t condemnandus esse ad mortē sicut condēnādus esset ad mortem si p seipsum vulnerasset.⁊ mors se cuta esset ex vulnere.q2 nō est verū q mandauit ipsi suo famulo q vulneraret ipsum Bartho.tali vulnere ex quo posset sequi mors.sed mādauit cōtrium q tali vulnere non vulneraret. vt pz ex dicta inquisitiōe ⁊ cōfessione ipsius Jo.⁊ sic nō est verū q ipse Jo.vulnerasse videat tali vulnere letali.q2 non mādauit hoc vulnus inferri.nec appa ret q ipsuz ratū habuerit.Jō nō venit cōdēnandus ad mortem.¶ Nec obstat vlterius qd condēnandus videat ad mortē q2 mandādo dicto eius famulo qd ipsum Bar.vulneraret mādauit ei factū illicitū qd regulariter ab euentu potius q̄ ab animo ipsius mandātis iudicat per qd vr q protestatio et modificatio mandātis quā fecit q illum nō occideret nō excuset ipm Jo.⁊ quod euentus mortis secutus inspiciē dus sit potius q̄ dicta protestatio et modificatio mādandi p id qd no.bar. in.l.diuus.ff.ad.l.corne.de sicca.⁊ per eundem in.l.non solū.§.morte de ope. no.nun.in.j.q.principali in pe.articulo dicte.q.¶ Pro quo ēt vr casus in.c. fi.de homici.li.vj.¶ Quia fateor qd in spiciendus est casus ⁊ euētus mortis ⁊ q ille imputandus est ipsi Jo.quatenus ad penam irregularitatis vt i.d. c.fi.q2 ad incurrendū irregularitatem inspicit euentus mortis ēt si nō proce dat culpa.sed meritū potius inferentis vt in cle.j.eo.ti.de homi.⁊ fateor ēt qd euentus est casus mortis imputan dus est sibi q̄tū ad hoc.vt pro illo ve niat puniēdus aliqua maiori pena q̄ puniēdus fuisset p vulnere si nō fuisset mors secuta q2 qñ culpa p̄cedit ani mum ⁊ ordinata est ad casuz. Quis te netur de casu.l.si vt certo.§.interdum ff.cōmo.⁊.l.si vehēdā.§.j.ad.l.rodiam de iac.mō in his.⁊ l.c.sicut dignū d ho micidio.⁊ qd no.in.d.c.fi.de homi.Sz nō est sibi iputādus ipse casus ⁊ euen tus mortis q̄tū ad hoc vt p illo puniē dus sit tāq̄ homicida pena mortis.Ad hoc eñ vt ex euētu ⁊ casu mortis qs sit puniēdus pena mortis de iure ciuili vel municipali nō sufficit qd precedat culpa ēt lata.Sz reqrit qd p̄cedat dolus ⁊ anim⁹ occidēdi.l.in.l.cor.de sic. Et ita ēt determinat expsse Bal.i.l.da ta opa.C.q̄ accu.nō pos.in.iiij.col. vbi determinat q si statutū puniat homicidam ad mortē.Judex dz sniam tēpe rare.⁊ nō iponere penā mortis si vide ret q nō sit dolus.lz statutū de dolo ñ facit mentionē q2 statuta restringunt per rōnes iuris cōis.l.si serui vestri d noxa.⁊ voluātas ⁊ p̄positū distinguunt maleficiū.ff.de furtis q̄ iniurie.et affe ctio tua operi tuo nomen imponit.C. de iniurijs si nō conuitij ⁊ in precedentibus per vnā col.dicit ēt multa bona tēdentia ad idē ⁊ ad p̄positū.¶ Et ex eius verbis cō fundit error multorum iudicū asserentiū qd in penis statuta rijs ēt mortis nō dz inspici dolus ⁊ animus occidendi sed factū ⁊ euētus mor tis potius per id qd no.in.l.j.§.diuus ⁊ in.l.fi.ēt modū.ff.ad.l.cor.de sic.per Bar.ēt nō intelligētes verba Barth. nec eius mentē credūt q pro homicidio cōmisso ēt sine dolo ⁊ alo occiden di imponēda sit pena mortis ex forma statuti cuius verbis inherendū sit iudeorū more.Juxta no.in.l.nō dubium C.de legi.Nec cōsiderāt scripturā dicē tem littera occidit spūs aūt viuificat nec etiam cōsiderant incōueniēs qd se q̄ret ita itelligēdo q2 seq̄ret q x hōici dio cōmisso ēt culpa leuissima . Quinimo ēt casu eēt iponēda pena mortis. Cōtra no.p Bar.i.d. l.data taz ante v ba p̄dicta q̄ post vnā col.⁊ p bar.ēt i.l. j.§.j.si qs tes.li.eē ius.vbi vult q pena statutaria corporal⁊ si ñ sit pēa mortis reqrat dolū.lz statutū d dolo ñ facit mē tionē.⁊ q ñ sufficit lata culpa.¶ Nec ob.qd idē bar.no.l.§.di.⁊ l.l.fi.q2 bar. ibi vult dicere q i penis statutarijs ñ i spicit aius sz fcm quātū ad hoc.q2 solus aius nō punit.nisi seq̄t ēt effect⁹.lz d iure cōi sec⁹ sit.i grauiorib⁹ delictis.

dit, q tenet ac si mandasset occidi per. c. si. de homi. li. vi. Nam inquantum Bal. dicit q tenet de homi. Bal. bene dicit qz non tenet de simplici vulnere sed de homicidio vt dixi. Sed quod postea subdit q tenet de homicidio ac si mandasset occidi Bal. non bene dicit. Nam si mandasset occidi appareret de suo dolo. ideo puniret pro homicidio pena mortis. ¶ Sed si mandauerit vulnerari cum prohibitione q non occidat econuerso apparet q non est in dolo. Ideo lz teneatur de homicidio non tamen tenet ac si mandasset occidi. Sed tenet mitiori p supradicta. ¶ Nec ob. c. si. de homi. li. vi. quod allegat qz tex. ille vult quod teneat pro homicidio ac si mandasset occidi quantum ad penam irregularitatis. non autem vult q teneatur ac si mandasset occidi quantum ad penam mortis. Immo vult contrarium dum dicit q mandando fuit in culpa. Et sic vult q non teneat pena mortis. qz illa non imponitur p homicidio culposo. sed pro doloso. ¶ Et hec est veritas secundum quam etiam debet intelligi quod no. idem Bald. in. l. cum mandati. C. mandati. vbi format etiam questionem nostram. et vult q mandans teneat de homicidio si mandatarius fines mandati excesserit occidendo licet mandans hoc inhibuerit. Et idem videtur ibi tenere Angelus. quia verum est q tenetur de homi. sed non pena mortis sed mitiori per supradicta. ¶ Ego Ange. de castro vtriusque iuris doc. et filius q. dni Pau. de ca. ordinarie legens iura canonica in studio paduano dico et consulo iuris esse put suprascriptum est. et ad finem manu propria me subscripsi et sigillaui die. xiiij. madij. MCCCCLIX.

¶ Nec obstat et supradicte conclusioni l. quam multa facinora qz ibi vulnerans vel habuisse presumit animum occidendi ex genere armorum cum quibus percussit. l. iu. §. diuus ad. l. cor. de sic. quod non fuit in proposito in mandante. de cuius animo certum est quod noluit occidere per se vel Janellum. In certis et et non certis locus est coniecture. l. continuus. §. cum ita de verbo. ob.

¶ Consilium dni Antonij Roselli ad idem cum precedentibus.

Consi. xxxviij.

In christi nomine. Amen. Postulato suffragio Magnifice et generose vir dne Fraci. Michael maior honorande. Scitis q ego sum ita vobis familiaritate et amicitia coniunctus q ego non rescriberem vobis aliqua contra veritatem. Ego scripsi et consului pridie absque vllo precio an ille qui mandauit famulis suis vt vulnerarent aliquem sed non occiderent. an si mandatarij excedentes mandatum vulnerando occiderunt. an talis mandans videat dignus pena mortis. Et multi qui non intelligerent bene mentem iuris dicerent q sic. qz homicidium committit lingua tribus modis. Nam mandando fieri homicidium. homicida est. de peni. tentijs di. i. c. homicidiorum. ¶ Nec obstare videtur si dicit ipse mandauit vulnera inferre et non mortem. hoc non videtur ipsum eleuare qz in illis que non sunt in potestate nostra. vt q vulnus non inferat mortem. cum etiam leue vulnus possit esse mortale tunc talis protestatio non iuuat protestantem. vt est tex. in. c. si. de homi. li. vi. vbi videtur esse casus q de homici. puniat. et videtur determinare Bar. in. l. non solum. §. morte. ff. de oper. no. nu. ibi circa. iiij. in ver. ij. casu. hoc idem videtur firmare Bal. in. l. non ideo minus C. de accu. circa si. in vlt. col. dicens q hoc casu tenet de homicidio. Allegat tex. in. d. c. si. ¶ Hoc idem videtur determinare Bar. in. l. diuus. ff. ad. l. cor. de sicca rijs ibi. ij. quero ibi. qd si deliquit plus circa personam dicens quod in his inspicit euentus et non animus. l. cum qui nocen. §. penul. ff. de iniurijs. Et pro dictis istorum doc. videtur tex. apertus in. c. homicidium de peni. distin. i. ibi parilem penam ibi homicide pariter esse demonstrantur. Sed prefatis non obstan. veritas est q iste mandans predicto modo vulnera inferri per mandatarios sed non occidi. non est dignus pena mortis seu vltimi supplicij. tex. est non cauillando eum in. d. c. si. de homi. li. vi. qui text. dicit q talis mandans est in culpa et

go non in dolo. ¶ Et nõ est attendendũ q̃ lz cõmittẽs homicidiũ q̃libet negligẽtia homicida sit. vt est text. ꝛ glo. ij. q. v. c. ꝯsuluisti. Cũ nomẽ homicidij sit nomẽ gñale. vt. j. dicam. Tñ nõ oẽ homicidiũ parili pena seu tpali seu seculari plectit̃. Nã vt ibi dixit gl. si ille q̃ occidit hoĩem nõ habuit animũ occidẽdi tũc nõ tenet̃ pena. l. ff. de sic. l. j. §. diu⁹. ff. ad. l. cor. de sic. irrogat̃ tñ doloso homicide. sed qñ est in culpa etiã lata nõ punit̃ pena mortis sicut regulariter punit̃ ois homicida dolosus q̃ punit̃ pena vltimi suplicij p̄ter q̃s honestiores viri ꝛ in dignitate positi qui deportant̃ ꝛ eoꝝ bona publicant̃. vt. l. q̃ ea. ff. ad. l. cor. de sicca. sed qñ nõ ẽ in dolo sed in culpa etiã lata nõ punitur morte. vt est tex. in. l. j. ff. ad. l. corne. de sicca. ꝛ ibi Bar. q2 lata culpa in penis corporalib⁹ nõ eq̃parat̃ dolo. vt no. docto. ꝛ ibi Bart. in. l. j. ff. si q̃s test. lib. eẽ iuss. Ex q̃bus cõcludo q̃ cũ talis mandãs sit vt dictũ est solũ in culpa ꝛ non in dolo nõ d3 puniri pena mortis. sed pena exilij vel alia simi. vt. l. si adulterium cũ icestu. §. iperatores. ff. d̃ adul. ¶ Nõ obstãt. ꝯ. q2 fateor q̃ iste sic mãdãs est homicida. q2 homicidij nomẽ est gñale cõprehẽdẽs oẽm illicitũ motũ ꝯ p̄rimũ. vt in. c. homicidiũ. de pe. dis. j. ꝛ parili pena punit̃. sicut mãdãs sc3 pena irregularitatis. Et sic intelligit̃ dictũ. c. si. de ho. li. vj. ꝛ de hoc etiã est text. in. c. homicidioꝝ cũ glo. de pe. di. j. vbi tex. dicit q̃ pariter est homicida odio habẽs fratrẽ vel lingua interficiẽs aut ferro actualiter mortẽ inferens ꝛ parilẽ penã habẽt. vt dixit ibi tex. sed gl. ꝛ Arch. ꝛ doc. intelligũt istõ sane. vt in hoc sit paritas pene. q2 q̃libet istoꝝ deũ amittit ꝛ incurrit penã eternã. Et ita dicit ibi gl. in v̄bo parilẽ. i. similẽ q̃tũ ad deũ: alias pẽa subaudi tpalis imponit̃ iterfectori grauior. vt dicit ibi gl. in v̄bo parilẽ. i. similẽ q̃tũ ad deũ. alias pena subaudi tpalis iponit̃ iterfectori grauior. vt dicit ibi gl. in v̄bo parilẽ. ita sentit gl. ꝛ q̃libet ẽ irregularis vt. d. c. si. ꝛ p̄testatio nõ relevaret occidẽtẽ si p̄testaret q̃ vulneraret alo nõ occidẽdi. q2 p̄testatio est ꝯtra facto. ꝛ ita itelligit̃ dcm̃ bar. in. §. morte. ar. c. cũ. W. ferrarieñ. de ꝯsti. lz bñ releuat mãdãtẽ sic p̄testãtẽ. q2 ostẽdit q̃ animu⁹ ei⁹ nõ erat occidẽdi nec ꝯtrũ ei⁹ fcm̃ interuenit sed. fuit in culpa. q2 poterat p̄meditari q̃ ex vulnere mors seq̃ret̃ vel seq̃ posset. ar. c. si. de homi. li. vj. ¶ Ex q̃b⁹ ꝯcludo deo teste ꝛ s3 verã ꝛ rectã ꝯsciã3 q̃ iste q̃ sic mãdauit nõ d3 puniri pena mortis seu vltimi suplicij. lz d3 in pẽa exilij vel alia simili pena plecti. vt. d. l. si adulteriũ cũ incestu. §. iperatores. vbi p̄bat̃ q̃ nõ ois homicida sit re⁹ mortis sed tñ qui dolo facit. vt. d. l. j. §. diuus. ff. de siccarijs.

¶ An bãnit⁹ p̄ homicidio ita q̃ possit ipune offendi in p̄sona ꝛ reb⁹ postea capt⁹ torturat⁹ ꝛ nõ ꝯfessus fuit bãnitus. Et si peruenerit in fortiã q̃ stare debeat in carceribus nulla fcã mẽtione de primo bãno. potuerit ipse bãnitus impune occidi. ¶ Et sic an per fm bannum intelligatur recessum. a primo. ¶ Item posito q̃ non potuerit impune occidi qua pena eius occisores teneantur.

Consi. xxxix.

In Christi nõie. Amẽ. Baptista mioni de quinto contra quem processum est per regimẽ Uincẽtie cum quibusdam alijs p̄pter homicidiũ cõmissu3 i p̄sonã vni⁹ q̃ fuit vulnerat⁹ cũ vna sagittã tãq̃s ꝯtumax. q2 citat⁹ nõ ꝯparuit ad se excusandũ fuit ꝯdẽnat⁹ i lib. mille p̄uorũ cõi Uicẽtie. Et q̃d fit bãnit⁹ p̄ homicidio p̄sato. ꝛ q̃d sit ex̄ p̄tectionẽ cõis Uincẽtie. ꝛ q̃d licite ꝛ ipune possit offendi i p̄sona ꝛ i reb⁹. Et si q̃ tpe venerit i fortiã v̄itas ab eo req̃rat̃ per tormẽta nullis alijs idicijs p̄cedẽtib⁹ ꝛc. ¶ Deinde post aliquod tp̄s dict⁹ Baptista captus fuit. ꝛ immediate post

tus ad torturã p plura tormenta pos= sus est: & nõ est cõfessus delictũ. Et nõ nulli testes examinati ad ei9 defensio nẽ. Et tñ cõdẽnatus fuit p dñm ptãtẽ hoc mõ. vz Baptista mloni de qnto q cõpleat ãnũ in carcerib9. & deinde per petuo sit bãnitus de Uincẽtia. Et si q̃ tpe peruenerit q stare debeat in carceri bus cõis Uincentie p duos annos cõ tinuos qb9 cõpletis. Item Baptista bã niatur vt supra. & hoc totiẽs quotiens peruenerit. nulla facta mẽtiõe d' pria cõ dẽnatiõe. Postea vt. d. bapt. cõponeret sarcinulas cã recedẽdi fuit occis9. Cõ tra occisores pcedit. Opponit p pte occisorũ q cõ eos nõ põt pcedi. qz ban nit9 potuit ipune occidi stãte pmo bã no vigore statuti Uincẽtie. qd bãnũ p mũ p fm vr reuocatũ. ex q̃ i scdo nõ fit mẽtio de prio. Et posito q d' iure pmũ intelligeret reuocatũ illud ignorabãt occisores ideo sunt excusandi. Querit qd iuris. Et pricipalit q̃rit de duob9. ¶ Primo vtrũ dict9 Baptista potue= rit ipune occidi stante primo & secũdo bãno mõ & forma quibus supra. ¶ Se cũdũ posito q nõ. An facta pbatione per nouos testes q dict9 Baptista oc cideri illũ ppter quẽ fuit bãnitus pos sint se tueri. ¶ Circa primum difficul tas cõsistit in duobus pricipaliter. Pri mo an p fm bannũ videat recessum a primo maxime quaten9 i primo dr q possit ipune offendi &c. ¶ Et prima fa cie vr dicendũ q nõ qz in scdo banno nil dr de primo. Et iõ cũ snia banni sit penalis. vt hr in. l. j. & .ij. C. de his qui i ex. dã. & in auf. nulla ciuitas in fi. C. de epis. & cle. no. dñs Nell9 in suo tracta tu bãnitoz in prohemio. &. iij. q. prime ptis scdi tpis. Sz snia de sui natura ẽ stricti iuris. & nõ loquit de primo ban no. ergo vr q primũ bãnũ nõ tollat p fm. Et iõ qd nõ mutat cur stare phi= betur. l. sancim9. C. de testa. Et pterrĩ cũ qs sepi9 dãnari possit vt no. Spe. l ti. de accu. §. sequitur vsi. qd si aliqs & gãdinus in suo tractatu maleficioruz in ti de cita. versi. sed ego quero. Al= be. in suo opere statu. in. iiij. parte. q. xxvj. & in. l. ij. C. vt in. cer. tem. et de his qui no. infa. super rubrica Bar. l. l. dã num. §. fi. ff. de penis sicut quis potest seplus excommunicari. vt ibi per glo. & Bar. in. l. de pupillo. §. si pluribu9. ff. de ope. no. nun. p Bal. in. l. nihil. C. de manu. vindi. & per glo. in. c. quorũdaz de iude. cum simi. Et maxime qñ ban num primum plus cõtinet q̃ fm sicut in casu nostro. qz in primo est positus extra protectiõe. de qua habetur p Cy. in. l. j. in prin. C. de natura. libe. p Bal. in. l. j. in prin. C. de here. insti. & quia in primo bãno est etiam additum vt pos sit impune offendi q̃ verba non sunt in scdo banno. Ergo videtur standũ pri= mo maxime in illis in qbus nõ fit mẽ tio de scdo cũ vtriqz q̃tum ad illa ver ba possint simul stare p not. p Ray. et Bald. in. l. ij. C. vt. l. certum tps. Item hoc vr probare statutuz sub rubrica q̃ forma seruari debeat i' malefactorib9 bãniendis i verbo q̃ snia mille lib. ibi & ppetuo tanq̃ bannitus reputetur et habeatur q̃diu de libro bannitoz can zellet &c. Nam hoc statutũ vult q bã= nitus eo mõ quo fuit primo bãnit9 p= petuo remaneat bãnitus donec cãzel letur de banno. sed tpe quo fuit occis9 baptista nõ erat canzellat9 ergo. Ego tñ teneo his nõ obstãtib9 primũ ban= nũ fuisse sublatũ i oibus ei9 partibus maxime superuenẽte scdo bãno. ita vt nõ potuerit ipune occidi. qd sic pbat. Nam dictus baptista i pmo suo ban= no iõ ita bannit9 fuit qz fuit cõtumax & de crimine cõ cũ cõstare nõ potuit vt dr in scda parte dicti statuti in vsi. si vero de crimine qd pz qz in dicto primo bã no cõtinet qd si in fortiã peruenerit veri tas ab eo habeat q̃ forma snie ferri dz cõ cõtumaces qñ de crie nõ cõstat vt ap= paret manifeste in ãndicto statuto in vsi. & sñd tpe cõtumacia q̃ sola fuit illa q̃ fuit cã dicti pmi bãni: & nõ ipm deli= ctũ qd pbatũ nõ erat qz si fuisset pba tũ q̃primũ fuit capt9 fuisset snia exe= cuta vt dicit: i dicto statuto qd factum nõ fuit sz peruentũ ad torturã. Cũ ergo post capt9 fuerit & cõduct9 cessauit cõtu macia ex q̃ ãpli9 nõ erat absens. l. cõtu macia d' re iud. & iõ cessare dz bãnũ qd

per contumaciã factũ fuit q2 finita cã
odij cessat odiuz ⁊ finita cã priuilegij
cessat priuilegium.l.ti.ia.§.vsuras de
le.ij.⁊ ibi Bar.ꝑ hoc facit dictũ Jac.de
are.⁊ Bar.ibi qꝫ stante statuto qꝫ vxo-
res bãnitoꝝ nõ possint stare i ciuita.
si remaneãt vidue poterunt. Facit.l.
cui coꝝ.§.affinitatis.ff.de posthu.Et
idẽ 13 Alve.in.iiij.pte statu.q.lxij.bar.
in.l.ol de adop.bal.in.l.si.C.de his q
ad.iio.pue.nõ pos.⁊l.l.volũtas cir.pn.
C.de fideicõ.Et idẽ.d.Meli⁹ i suo tra
ctatu i.ij.pte.iij.rpis i.xiij.q.Jtẽ ꝑ hoc
facit.j.q.j.reperitur.vbi hr̃ qꝫ 13 q̃s sit ꝑ
petuo excõicat⁹ tñ intelligit donec du
rat ꝯtumacia.ita i casu nr̃o dcm̃ pmũ
bannũ intelligit donec purgauerit cõ
tumaciã.Preterea qꝫ hoc sit de mente
statu.p3 q2 vult qꝫ si bãnitus ꝑuene-
rit in fortiaz ponat̃ ad torturam ⁊ per
tormenta et testes et alias legitimas
ꝓbationes veritas iquirat̃ et reptus
culpabilis ꝯdẽnetur vel nõ culpabi-
lis relaxet̃.Nã tale statutũ vult qꝫ im
mediate qꝫ bãnitus ꝑuenit in fortiam
qꝺ prima sñia bãni nõ habeat locũ et
effec.ũ nisi quo ad penã pecuniariã q
hodie ꝑ lr̃as ducales est sublata . ⁊ qꝫ
de nouo debeat ꝯdẽnari vel relaxari.
Ergo bãnũ vr̃ ꝑ primũ statutum esse
sublatũ.vñ ꝑ hoc p3 qꝫ primũ bãnum
nõ pt stare cũ secũdo.q2 respectu bãni
fine exilij nõ põt q̃s bis bãniri ex eo-
dẽ crie.l.senatu.de accu.similiter non
põt remanere primũ bãnũ cũ secundo
quo ad hoc vt possint ipune occidi.q2
ꝑ eodẽ delicto nõ d3 bis ꝯdẽnari di-
uersis penis.d.l.senat⁹ cũ ibi no.13 ꝑ
diuersis bñ põt.⁊ ita loquũtur iura et
auctoritates de qb⁹.s.¶ Nec ob.si di
catur imo baptista fuit bis bãnit⁹ ex
diuersis delictus.Primo ꝑꝑ ꝯtuma-
ciam q̃ d2 esse delictũ.l.d.e̅ delicies.§.
ꝯtumacia de re mili.Scd̃o fuit banni
tus ꝑꝑ ipm̃ delictũ q2 hoc nõ est verũ
Nã primo fuit bãnit⁹ perinde ac si de
lictũ ꝯmisisset.⁊ hoc nõ ꝑꝑ ꝓba.sed ꝓ
pter ꝯtumaciam que hẽtur ꝑ ꝓba.se-
cũdo vero q2 nõ ꝯstit de delicto ẽ ꝑ tor
menta.Et q2 aliq̃ testes ꝓ eius defen
sione examinati fuerũt visũ fuit ipꝫ nol

le ꝯdemnare ꝓ deõ crie acsi ipm̃ cõmi
sisset.rõ est q2 vt dixi delictũ non erat
ꝓbatũ ꝑ ꝯfes.vel testes.Nec ꝑꝑ dictã
contumaciã que prius faciebat eũ ha
beri ꝓ cõfesso.q2 habuerũt ipm̃ ꝓ pur
gato per cõpari.q2 si nõ habuisset sta
tuentes voluissent ipm̃ ad mortẽ con
dẽnare qꝺ nõ fecerũt.Et l3 ẽm formã
statuti debuissent vel absoluere vel cõ
dẽnare q2 aliud statutũ non dicit.Tñ
q2 forte non videbant̃ iudices esse bñ
clari.q2 pur forte extabant aliqua idi
cia voluerũt eligere mediã viã ex ar-
bitrio .⁊ bãnire ẽm formã secũdi ban
ni.iuxta no.in.l.si.C.de proba . Et ad
mortẽ cõdẽnare non potuerũt . tu3 q2
nõ inuentus culpabilis. tum ẽt q2 qñ
quis nõ vult ꝯfiteri ad torturã l3 pos-
sit condẽnari ꝑꝑ presumptiões ẽt vr-
gentes.nõ tñ poterit ꝯdẽnari ad mor
tẽ.vt vult Ludo.de ro.i.l.j.cũ ibi not.
per doc.q̃ dicũt qꝫ vbi ex presump. pro
ceditur iudex d3 sñiam tẽperare. no.
Jnno.singulr in.c.q2 verisimile. extra
de p̃sump.⁊ ibi Ant.de bu.⁊ in.c. affer
te.Jdẽ no.Bal.in.l.nõ ẽ verisimile ad
finem pncipij.ff.qꝺ me.cã.⁊ . c.j.i fi.in
ti.hic põt esse titulus q̃.mo.feu.amit.
⁊ in.l.eius.§.si añ.ff.de testa.Jdẽ Ab-
bas siculus in.c.auditis ad fi.extra de
presump.habet ꝑ Bal in aut.sed no-
uo iure.C.de ser.fugi.ꝑ Pau.de ca in
suo consi.xcvj.in pe.col.vbi dicit qꝫ nõ
sufficiũt argumẽta ẽt vrgentissima ẽt
si sint talia q̃ mentẽ iudicantis adeo
coerceãt quod aliud cadere nõ possit
licet Thomas de pigata disputan-
do tenuerit ꝯtrium.vt ẽt no.Jo.and.in
addi.Spe.in ti.de ꝓbatio.§.videndũ
ipse tñ Gandi.in ope suo in rub.l.xvj.
vel.xvij.q̃ incipit de presum .in. j.q.et
ẽt circa finem qꝫ oẽs doc.q̃ erãt Bono
nie tpe suo.⁊ etiam vidit vbiqꝫ practi
cari qꝺ talia indicia sic vrgentia non
sufficiũt ad cõdẽ.pene corporalis. sed
dũtaxat pecũiarie.Et ꝑꝑ ei⁹ dcm̃ di-
xit Pau.de ca.in dcõ suo ꝯsilio qꝺ quẽ
dã defendat a pena capitali.⁊ ita etiã
vult Bal.in.l.si.in vi.col.C.de proba.
¶ Cũ ergo dici⁹ Baptista tort⁹ fuerit ⁊
nõ ꝯfessus nec extiterint vere ꝓba.po

tius debebat absolui l totū. vel saltim
nō pati penā corporalē. Et iō cū in se=
cūdo bāno bānitus fuerit sine condic.
qḋ sit extra ptec. ⁊ impune possit offē=
di. seqř qḋ intentio iudicantiū fuit vt
istud ꝟm bānū remaneret ⁊ nō primuꝫ
cū facienda sit iterpretatio ista vt nō
potuerit offendi. qḋ auteꝫ apparet ex
alio manifeste. Nā lꝫ fuerit bānit⁹ se
cūdo tñ voluerunt qḋ si veniret Vin=
centiā staret in carcerib⁹ l p duos an=
nos ⁊ iterū bāniretur. Et sic nullo mō
voluerūt caderet in penā corporalē ēt
si nō seruasset bānū. ergo noluisse cre=
denduꝫ est potuisse impune occidi. q̄
tunc esset maior pena quā .l. vel statu=
tū imponat ꝯtra .l. ex fcō .§. iulius lon=
gius. ff. de vulg. ⁊ pu. ⁊ istud apud me
nō hꝫ magnā dubitationem. Nec ob=
stāt argumenta supra facta. primo qḋ
snia sit stricti iur. q̄ non solū snia fcdi
bāni tollit pmū sꝫ ēt ipm statutū qñ p
uenit i fortiā. Et p hec tollit aliud qḋ
nō mutat cur stare phibet. q̄ imo ap=
paret ꝺ mutari. Nec ēt obstat q̄ qs pt
sepi⁹ bāniri q̄ illud pcedit qñ fit ban
nū ex diuersa cā vel delicto. Nec ob.
statutū qḋ vult q̄ bānitus ppetuo bā
nitus reputet q̄diu fuerit cāzellatus
⁊c. q̄ illud statutū dꝫ intelligi reb⁹ sic
stātibus ⁊ nō supuenientib⁹ alijs cau
sis ex q̄bus habeat p cāzellato. l. q̄ se
debere. ꝺ ꝯdi. ob cām. c. venientes de
iureiu. Cū ergo alia cā superuenerit p
quā hr̄ p rebānito. puta q̄ puenit in
fortiā ⁊ habuit torturā ⁊ non ꝯfessus ē
de nouo ꝯdēnatus cui ꝯdēnationi stā
dū est ⁊ nō prime. sequit qḋ hr̄ p abso
luto, ita q̄ nō potuerit occidi. ¶ Itē p
hoc facit q̄ ille q̄ statim dꝫ rebanniri
hr̄ p rebānito vt nō possit ipune occi
di no. bal. in .l. j. in .§. ꝟm appe. ff. ad si=
le Item pro hoc adduco tex. in .l. mu=
lier .§. nō ē dubitādū ad treb. Et quod
no. Pau. de ca. q̄ dixit ille tex. est arg.
qḋ si bānit⁹ sperat isallibilr̄ dēre cāzel
lari. vt q̄ obtinuit grām lꝫ adhuc nō
sit cāzellat⁹ nō tñ pōt offendi tāq̄ bā
nitus ex forma sta. facit .l. si nō fortem
.§. adeo cū ibi no. ff. de ꝯdi. inde. ⁊ .l. cre=
ditores. C. de fideicō. Et ibi hoc etiā tꝫ
Pau. de ca. Et qḋ ipe no. in .l. iij. §. si ser
uus. ff. ꝺ acq. pos. Immo pl⁹ dicit bal.
in .l. j. iiij. col. in prin. C. si a nō ꝯpe. iu.
qḋ si aliq̄s ē script⁹ i libro bānitoꝝ q̄
nō poterat bāniri, occidēs ēt ignorans
nō excusat. ⁊ h̄ ētur p bal. l. l. ex quacū
q̄ .l. iiij. col. ꝟ. mō q̄ro. ff. si q̄s in ius vo.
nō ie. vbi plene de hoc. Sed adhuc vr̄
remanere dubiū q̄ pdicta videt pce=
dere vbi simplr̄ statutuꝫ diceret q̄ bā
nitus possit ipune offendi. Sꝫ in casu
nr̄o statutū vult expresse q̄ dēat can=
zellari. q̄ forma vr̄ debere seruari ad
hoc vt habeat pro nō bānito ⁊ possit
ipune offendi .l. cū hij .§. si pretor. ff. de
trās. Ad hoc pt aliter rñderi q̄ iō illa
cāzellatio fuerit necessaria q̄ teneba
tur bānit⁹ p ꝯtumaciā prius soluere
penam pecuniariā bāni. ¶ Ad hoc er
go vt daret cā soluēdi voluit statutū
q̄ deberet pri⁹ cāzellari. Sꝫ cū hodie
illa pena sit sublata seq̄t q̄ ēt ē subla
ta illa forma. q̄ sublata cā tollit effe=
ctus. ar .l. j. in prin. C. de fideicōmis. li=
ber. q̄ correctis pncipijs ⁊ fundamen
tis corrigunt ea que post pncipia sūt
vt dicit Bal. in rub. C. de colla. in ꝟsi.
ꝺmū supuenit. Et iō credo q̄ ex q̄ i ve
ritate tā ex forma statuti q̄ ēt ꝟtute
fcdi bāni. primū bānū fuit sublatū. Et
pena pdicta pecuniaria nō possit am
plius exigi. q̄ dict⁹ baptista nō potuit
ipune occidi vigore dicti pmi bani qḋ
vt dixi erat sublatū lꝫ expsse non fue=
rit reuocatū nec cāzellatum. quia nō
erat necessariū, per predicta. ¶ Scḋo
veritas hui⁹ dubij principalis ꝯsistit
in hoc posito q̄ dict⁹ baptista nō po=
tuerit occidi vigore dicti primi banni
nec fcdi. an dicti occisores debeāt pu
niri ⁊ qua pena. Et vr̄. dicendū prima
facie qḋ sint excusati ex quo non erat
canzellat⁹ de bāno q̄ vident habuis=
se iustā cām ignorātie ⁊ maxime cum
videat iste cas⁹ hēre aliqualē dubita
ti. iur. s. an ille baptista potuerit occi=
di stante prio bāno q̄ quo ad penam
corporalē q̄libet cā ēt iusta excusat. l.
igit. §. j. de lib. ca. no. glo. i. l. j. in fi. ff. ꝺ
abigeis. ⁊ gl. i. l. si plagij. C. ad .l. fal. de
pla. ⁊ ibi Ang. cū simi. ⁊ ita vr̄ ēt tene=

te Bar. in. l. pe. ff. de adulte. et lz multa circa hec, possent adduci. Tn ne longius vagari videar quam expediat, maxime ex oim snia puto ita esse distinguendū. Aut constat vel constare pōt qd occisores sciebāt illū bānū primū sublatum fuisse, aut constat quod ignorabāt aut dubitat primo casu fm Cy. et oēs, doc. tenētur de occiso vt p Cy. Bar. et doc. in. l. pe. ff. de adul. per Cy. et Jo. de mino. i l. q a lateribus. ff. de testa. scdo casu teneo quod oino debeāt puniri qz saltē fuerūt in culpa in nō se informando et habendo consilium an per fm bannū esset sublatū primū, et an potuerit occidi dato qd primū bānū nō fuerit canzellatum ex quo in veritate bannū primuz erat sublatū. et ex ista culpa debēt puniri ar. l. ij. §. in hac act. ff. vi bo. rap. cōiuncta. l. legē cornelia. ff. de sicariys. et ar. l. qui cū alio. et. l. q in alterius. ff. de regu. iur. cū simi. et ita vult Bar. i. l. pe. ff. de adulte. et Bal. in. l. j. in. iiij. col. C. si a non compe. iu. q dicit qd curiose debeant occisores inquirere et nō currere ad actā cui naturaliter inest dolus Nā homicidiū nō pōt fieri a priuato sine dolo etiā si ex forma statu. nō poniat qz aliud est iustificare aliud ē punire. vt no. C. qd me. cau. l. accusa. et puniri debēt nō pena corporali sed alia arbitraria p. l. igit. §. j. ff. de lib. cā. et p not. p bar. in. l. j. §. j. ff. si qs testa. lib. es se iuf. quam penā eē exiliū arbitrare maxime cū occiderint euz ītā crudeliter vt dz. et tanquam inimici potius quam ad vindictā publicā. Aut sumus in dubio. et lz bar. in. l. j. §. ex hoc rescripto i fi. dicat quod in dubio psumitur ignorātia ex q fm bānū fuit publicatum in loco publico iuxta. l. iubemus. C. d dif. ciui. qz ea que publice fiūt psumuntur sciri. ar. gl. notabilis in. l. si tutor. C. de pi. tu. et ita vult bar. in. l. nō solū. §. morte. in. xij. col. in ij. q. ptestatus in citatorio. ff. d op. no. nū. et in extrauag. ad repri. in glo. i ver bo, publice. Sed respectu iur. vez an p illū fm bānū tollat primum potuerūt ignorare i dubio posset psumi ignorātia maxie si sūt rustici non sagace. e. l. athlete. §. de rusticis de excu. tu. Et id cōcludo quod in dubio possit psumi ignorātia nō in facto sz in iure lz non esset tollerabilis tn q ad penā corporalē excusaret. vt dixi p. l igit. §. j. de lib. ca. cū simi. Tn nō deberēt esse sine pena. et id putarē arbitrādum esse salua meliori delib. quod occisores deberēt banniri. ¶ Sz vnū aliud ē de quo posset dubitari. qz dicti occisores phnt scire vel ignorare si bānū primū erat sublatū. Et posito quod ignorātia posset psumi an ista ignorātia debeat allegari. Et allegādo istā ignorātiā possit admitti procu. et vr qd allegari debeat p tex. notabilē. l. j. §. pe. ibi iustissima. s. ignorantie cā allegata. ff. de separa. sicut ēt error dz allegari. l. si adulteriū. §. idē polioni. ff. de adulte. et hr p Bal. in. l. qcū quod circa pn. C. de ser. fu. et in. l. si certis annis in. v. col. C. de pactis p Bar. i. l. cū qd in fi. ff. si certū peta. et ad istā allegationē ignorātie vr quod nō possit procurator interuenire qn tractat de aliq exceptiōe q venit examinanda seorsū. vt. l. j. et. l. pfeso. C. ad. l. fal. de pla. Et ita vr velle dñs Nellus in suo tractātu in scda pte scdi tpis. in. xiiij. q. in pn, et no. p Bar. i. l. penul. §. ad crimē. de publi. iud. p Cy. et Bal. in. l. reos. C. de accu. Sed ista exceptio allegāda. vez qd fuerūt in errore pcernit crimē nec posset examinari seorsum a crimine. ergo pcurator nō poterit iteruenire. ¶ Circa fm dubiū posito quod dictus Baptista nō potuerit occidi. An ex nouis pba. factis p occisores quod dictus baptista occiderat illū pp quē fuit bānitus deat absolui. et breuiter teneo quod nō. qz ex q semel fuit tortus et admisse pba. et pdēnatus diffinitiue nō pt nec dz amplius de eo crimē inqri. iuxta no. i. l. senatus. ff. d accu. Nec ob. statutū sub rubrica de capitē. bāni. i q hr quod qs pt iterficere illū q nō dū est bānitus vel pdēnatus si fuit malefactor manifestus vel occultus de delicto cuius pena sit mors. Qz illd statutū loqtur in illo q nōdū fuerat cōdēnatus. Nos vo loqmur i eo q iā fuerat pdēnatus quo casu statutū nō loquitur. et sic omissus a statuto remanet in dispositiōe iuris cōis. l. si cū dotē. ff. sol. ma.

Sed de iure cõmuni qñ semel ꝑ vno
delicto fuit condẽnatus de illo nõ.est
amplius inquirendũ.d.l.senatus cuꝫ
materia.

¶An consiliarij ciuitatũ nostri tempo
ris gaudeant priuilegijs decurionum
maxime in criminalibus.¶Et an con
stitutio de pace tenenda habeat locuꝫ
in officiali subtrahente pecunias fisci
vel reipublice.¶Ex qua pena puniat
subtrahens tales pecunias. ¶Et an
denunciatio duorũ cõsocioꝝ in officio
sit sufficiens indiciũ ad torturã.¶Et
an inquisitus de vno crie ꝓcedẽtibus
indicijs possit de alijs iterrogari ꝛ tor
queri.¶Et an valeat ꝯsuetudo.ꝙ in=
famatus possit interrogari i loco tor=
mentoꝝ.¶Et an valeat ꝯfessio iã fcã
vt ex ea possit qs ad mortem condem=
nari.¶Et an officialis qui aufert pe=
cunia fisci aio repetendi possit puniri
ꝛ qua pena.¶Et an qs possit ad mor=
tem condemnari sine accusatione vel
inquisitione.

Consi.xl.

N christi no=
mine.Lutius ciuis consi=
liarius.A ciuita.constitu
tus officialis fiscalis eius
dem ciuitatis cũ alijs duobus in eo=
dem officio erectis digitis oi anno iu=
rauit: ꝙ de pecunijs cõibus vel fisci nil
mutuãdo donãdo aut quouis aliena=
tionis titulo sibijpsi aut cui ꝗ̃ alteri
assignaret.Currente vero mẽse iunio
quadã die eiusdẽ cõpositis hincinde
sacculis clausisq; alijs pecuniarũ re=
seruandis in camera fiscali.Idẽ Lu=
tius cũ alijs sibi in eodẽ offõ ꝯdeputa
tis camerã quot fiscalẽ egredi domũ=
q; redire statuit.sꝫ nondũ ipso egresso
aliqꝺ floreni e manica eius ceciderũt
ex quo terrent oẽs ꝑsentes. adsunt nã
q; vltra ꝑdictos tres ꝛ alij duo scripto
res qui negocia camere fiscalis q̃ in ꝑ
cipiendo exponẽdoq; cõsistunt etiã ad
camerã iurati conscribãt. Expauescit
Lucius.quid trepidus dicat incertus
in deliberationẽ icurrit. dixitq; pecu
niã hanc nõ suã.sꝫ fisci potius esse sac
culisq; eiusdẽ reincludi dẽre. Colligũ
tur sparsim floreni q̃ ceciderãt saccò=
q; cũ alijs includunt.iturq; domum.
¶Sꝫ post hoc cõueniunt duo alij.ꝺ q̃
bus supra dixi.s.in officio consocij.no
uitate rei pauidi.atterutrũ narrãtes
q̃d faciendũ tacendũ an ꝓpalandum
honori cõciuis.imo ꝛ totius vrbis cou
sulendũ qꝺ remediũ cõmodatius inue
nirent cordiũ tremore voluentes. Sꝫ
ꝓfecti iuramẽta senatu per ipsos pre=
stita ne damna reipublice illata silen
tio transeant dicere cõpellunt. Duos
itaq; supnos vrbis capitaneos viros
ꝯsulares adeunt.rẽ hanc dolore mul=
to significantes q̃ ꝛ hmõi rei grauita=
te permoti q̃d faciant illico sentire ne
scientes.tacere pro suo tꝑe arbitrant.
¶Sed paulopost ;medij mensis forte
spatio elapso idẽ Lutius ꝑteriti pauo
ris immemor in prefata camera ex q̃
dam capsa sacculũ mille florenos con
tinentem aufert clanculũ in domũ pro
pria asportãs Agnoscũt scm̃ duo con=
deputati scriptores insuꝑ sed vti an=
tea scm̃ illud supprcmus capitaneus
reuelatũ silentio tegit.¶Tandeꝫ die
quadam mensis Februarij senatus in
vnum ꝯueniens secreta q̃dam nõ par
ua periculosaq; detecta esse intelligũt
dolore cõtrahit admirans qs nã sit q̃
iureiurãdo ꝑstito ꝯtẽpto secreta nõ ta
cuit.Iniungit statim singulis ꝯsulari
bus sub iuramẽto ꝑstito.q̃ten⁹ q̃sq; di
cat si ipse scit q̃ reuelauit secreta.Adest
tũc Luti⁹ ꝓut senatui adesse ꝯsueuit
palã ꝯfitẽs se eẽ illũ.q̃ secreta ñ siluit.
Iubet exire senatũ paululũ ꝓponũt i=
teriꝫ q̃ ꝑmo ac scꝺo ꝓut supra malefcã
reperiunt.Qua ꝑꝑ carcerib⁹ mãcipari
iubet eũdẽ.exinde modico tꝑe decur=
so iudex ꝛ duo scribini iurati cũ alijs
iuratis ꝺ senatu ad ipꝫ mittũt q̃ absq;
oi tortura metuq; torturarũ semoto lꝫ
in loco vbi tormẽta i criminosos fieri
ꝯsueuerũt serie rei perquirũt.In quoꝝ
oim ꝑñtia statim.Lutius cõfitet se ꝑ=
mum florenos cadẽtes mille in super
in sacculo furtiꝫ abstulisse.¶Quo scõ

duo scribini pdicti in senatū redeunt. gesta clari⁹ in senatu pādētes. qs post eā remittit senat⁹ mādās eisdē vt Lutio p deū viuū. beatissimā vginē Mariā ⁊ oēs sanctos ⁊c. Adiurato rei vitatē itēp inqrāt eiq oēm torturarum metū penit⁹ adimāt. ita vt nihil pter veritatē nudā absq aliq sinistro motu dicere cōpellāt. Relegunt corā eo singula. put aīs et ore suo scripta fuere. Inquint milli ex senatu adiuratuz de quo supra cū effectu pmissa q si qd lōgius aut breui⁹ q̄ dixisse voluerit. scriptū intelligat. emēdet. negociū aut cōfiteatur. vti anime sue in extremo iudicio cōsulere velit. respondit ola ita esse vti. primoq cōfessus fuit. nihilq de scripto mutādū fore. Quib⁹ sic pactis deductisq in senatū. mittunt ꝯ ſnalijs dieb⁹ scdo ac tertio pmissis diligenter obseruatis. sed semp idē responsuz sine vlla palea tiōe reportāt. ¶ Nouissime cū iā vite finē ptimesceret colore q̄sito qd totiēs cōfessus est fugare intrit. dicēs mille florenos in saculo reponendi alo recepisse. cū facultatib⁹ aliquo tpe plus abūdaret. Sȝ hac palleatiōe omissa. dies iudicij statuitur procurator sacramētū postq̄ die statuta ad tribunal ducit maleficioꝝ pmia receptu rus. ¶ Accusat furtū cōmisisse. vbi cū se iudicādū cerneret nesciret quo duct⁹ spiritu. se saculū cū mille florenis furtim abstulisse diffitet colore forte quo supra mente cogitato annectēs cōfessionē suā nō volūtariā. sed per torturas elicitā fuisse. Sed statim ac incōtinēti duo scribini iurati qui cōfessiōi intererāt testimoniū dicere. Iuris remedijs p morte iudicij cōstringuunt. q dicūt ꝯfessionē suā nō per torturas nec eaꝝ metu sed eo mō quo supra deductū est factum fuisse. Quare furca suspēdēdus adiudicatur. eductusq extra vrbē vetusto eius vsitatoq more sicut in sitib⁹ fieri cōsueuit ac fm iura imperij qbus ciuitas sepe dicta fingitur ad patibulū vel ad furcas suspensus est. ¶ Unde ex pmisso themate de subscripta dubitat ⁊ cōsiliū de iure petitur. ¶ Primo an ille Luti⁹ ciuis fuerit cōsularis ⁊ p hoc decurio dici debeat ad fi. vt iura in fauorē decurionū introducta locū sibi vēdicēt. ¶ Scdo an ex quo floreni cadētes qnq vel plures fuerit locū habeat ꝯstitutio de pace tenēda vt ad furcas suspēdat. ¶ Tertio an ex quo pecunie rei publice furtū cōmisit nūquid acri⁹ puniri potuerit q̄ p alio furto maxime pter iuramētū ex parte officij prestitū. ¶ Quarto an pter denūciationē duoꝝ ꝯsocioꝝ ipsi in officio deputatoꝝ poni potuisset ad torturā ⁊ sic de crimine inqri pter etiaz indicia q̄ habebant ex lapsa pecunia ex manica. ¶ Quinto nunqd potuerit etiā de alijs criminib⁹ inqri pter suspitionē que fuit ꝯ eū obsecretoꝝ reuelationē quā ꝯfessus est. ¶ Sexto an cōsuetudo valuerit ⁊ hodie valeat sȝ q̄ ille Luti⁹ i loco torturaꝝ. ⁊ in aspectu instrumētoꝝ ad torturā ptinētiū inuestigād⁹ dicer⁹ est ibiq iterrogat⁹ metu tñ tormētoꝝ put in casu penit⁹ ademto. ¶ Septimo an valuerit ꝯsuetudo hodieq valeat q ꝯfessio ibidē fcā sine metu tormētoꝝ dici debeat ad finē vt q̄s ex ea ad mortē ꝯdēnari vt alr in corpore puniri possit. put quotidie fit. ¶ Octauo posito sine vitatis piudicio q nullā ꝯfessionez fecisset q vez mille florenos in sacculo furtim abstulisset sed se alo reponēdi recepisse an excuset a furto adeo vt ex tali furto nō possit de iure suspēdi. ¶ Nono an valuerit pbatio ꝯ ipm Lutiū vt in casu q scȝ ꝯfessio tormētis vel eoꝝ metu extorta nō fuisset ad finē ⁊ effectum vt ex ea ad furcas suspēdant. ¶ Decimo et vltimo an potuerit dict⁹ Luti⁹ sine inquisitiōe ꝯ ipm in scriptis formata cōdēnari. ¶ In xpi noie ac inuocata spiritussancti gratia. Licet nō ꝯsueuerim libēter in casu capitali. Ut qs ad mortē debeat ꝯdēnari ꝯsulere. Tñ cum nemini ꝯsiliū de iure dnegari debeā. Ut iustitia suū debitū effectū cōsequi possit reqsit⁹ vt in decē dubijs pcedētib⁹ fm eā q̄ supra pposita sunt sniaz meā in scriptis pferā nō potui iusta petentibus meū assensum denegare. Igit vi sis ⁊ diligēter pōderatis supra scriptis

dubijs cũ facti narratiõe ac oib⁹ dili-gẽter ɔsideratis dicã qd de iure l pdi-ctis sentio. ¶ Circa pmũ dubiũ an ille Luti⁹ cũ fuerit ciuis ɔsularis an p hoc decurio dici debeat ad finẽ vt iura in fauorẽ decurionũ itroducta locu3 sibi vẽdicẽt. ¶ Et pma facie vr̃ dicendũ q̃ sic.q2 ɔsiliarij loco decurionum hodie habenť.vt est tex.cũ gl.no.in.l. s3 si ex dolo.§.j.in v̓bo decurionũ.ff.de dolo. Et idẽ n o.gl.in rub.C.de decuriõibus lib.x.Et ibi hoc no.Bart.q̃ dicit p illã gl.no.q̃ cõsiliarij ciuitatis dicunť de-curiões.Et idẽ no.gl.in.l.ij.sup v̓bo de curiõib⁹.eo.ti.ꝛ glo. in.l.nulli in pnci. in verbo ordo.ff.qd cuiusq̃ vniuer.no mine.ꝛ in.l.aliud in.§.referť.ff.de reg. iur.Et idẽ no.Bart.in.l.j.ff.de officio assessorũ.ꝛ in rub.ff.de decurionibus. Idẽ sentit Cy.in.l.diuo marco in fin. C.de qõnib⁹.ꝛ sic vr̃ q̃ hmõi cõsiliarij ciuitatis gaudẽt piuilegijs decurionũ de qb⁹ hr̃ in toto tit.C. de decuriõib⁹. lib.x.ꝛ maxime habẽt ista. ¶ Primo q2 nõ pñt torq̃ri ẽt finito officio ob reue-rẽtiã pcedẽtis dignitatis.vt.l.nihil in fi.ꝛ.l.decuriões.C.d̓ qõnib⁹.Et no.gl. in.d.rub.C.de decuriõib⁹. lj.x. Et idẽ tenet Cy.ꝛ Ja.but.in.l.diuo marco in fi.C.de qõnib⁹.ꝛ Gãdin⁹ in suo ope ma leficioꝝ in tit.de qõnib⁹ ꝛ tormẽtis in v̓.q̃ psone pñt torq̃ri. ¶ Itẽ nec coꝝ fi lij torq̃ri pñt.vt.d.l.diuo marco.Et ibi p Cy.ꝛ doc. ¶ Itẽ filij naturales tãtũ traditi curie decurionũ legitimantur. vt.l.qm̃.C.de naturalib⁹ liberis.ꝛ not. gl.in.d.rub.in fi.C.de decuriõib⁹ lib.x. ¶ Itẽ in subsidiũ debẽt alimẽta de pu blico ipsis decuriõib⁹ paupib⁹ decerni l.decuriõib⁹. C.de decuriõib⁹. Nã fa-cultatib⁹ lapsi pcipiunt alimẽta a cu-ria.maxime si ob munificẽtiã pr̃imo-niũ in patriã exhauserũt. vt ibi dicit. ¶ Sicut patron⁹ ecclesie si inops effi-ciať ab ea pcipiet alimẽta.vt in.c.no-bis fuit in fi.extra de iure patronat⁹. ¶ Et sicut donatari⁹ teneť donãtẽ fa-ctum inopem alere vt tenet glo.in.l. fi.C.de reuocãdis dona.ꝛ Jo. de pla-tea in dicta rubrica.C.de decuriõib⁹. ¶ Itẽ q2 decuriões nõ debẽt capite pu

niri.vt.l.diu⁹ adrian⁹.ff.d̓ pe̓ is.ꝛ.l.ca pitaliũ.§.serui ceſi. ¶ Itẽ decuriones nõ pñt furce subijci.vel viui comburi. Nec i metallũ vel in opus metalli dã nari.l.moris.§.iste fertur.ff.de penis. ¶ Et illo̓ priuilegiũ habẽt etiã filij de curionũ vt.d.§.Iste fere.ꝛ not.gl.in.d. l.diuus adrian⁹. ¶ Et idẽ est dicẽdu3 in milite q̃ hodie de cõsuetudine non suspẽdunť etiã ex delicto ex quo ple-beius suspẽderet.vt est gl.notab.in.l. desertorẽ.§.j.ff.de re mili.ꝛ Bald.in.c. si rusticus in fi.in titu.de pace tenẽda in vsib⁹ feudoꝝ.Et idẽ etiã est dicẽdũ in nobilib⁹ q̃ ex cõsuetudine nõ suspẽ-dunť.nec patiunť hmõi penas viles. vt notabiliter dicit Bart.in.d.l.capi taliũ in.§.serui ceſi.ff.de penis q̃ sub-dit elegãter idẽ esse de alijs populari bus diuitib⁹ ꝛ honestiorib⁹. ¶ Et ideo videť q̃ dict⁹ luti⁹ ex quo erat cõsilia-rius ciuitatis nõ potuerit torqueri vł furce suspẽdi. ¶ Sed in contrariũ vi-detur q̃ imo cõsiliarij ciuitatꝭ nõ gau dent priuilegijs decurionũ.q2 licet de subtilitate iuris gaudẽt eisdẽ priuile gijs.puta vt nõ possint torqueri p pre dicta tamẽ de gnãli cõsuetudine ɔtra rium est ꝛ ɔtrium obseruať.ꝛ ita deter minat Gãdin⁹ solẽnis doc.ꝛ in mate-ria maleficioꝝ excellẽs practic⁹ in suo tractatu maleficioꝝ in tit.de questio-nibus ꝛ tormẽtis in ver. supradictum est decuriões nõ posse torqueri. Alias est in rubrica nũquid cõsiliarij ciuita tis possint torqueri. qui subdit in fine qd ita vidit Bononie cõsuli per sapiẽ tes ꝛ obseruari auctoritate cõsuetudi nis qui cõsuetudo p lege obseruať.l. de quib⁹.ff.de legib⁹ cũ simib⁹. Et ide3 tenuit Odofred⁹ in tractatu suo de qõ nibus in fi.q̃ etiã dicit q̃ ita vidit cõ-suli ꝛ seruari. ¶ Et idẽ sequiť ꝛ t3 Al-be.de rõ.etiã magn⁹ practic⁹ in.l.diuo marco in fi.C.de qõnibus licet Bald. in.d.l.nihil in fin.C.de qõnibus dicit q̃ florẽtie seruať vt ille qui est vel fuit prior vel decurio non possit torqueri. ¶ Et idẽ tenet Saly.in.d.l.diuo mar co in fi.qui dicit q̃ in Lombardia nõ seruať v3 cõsiliarij ciuitatis non gau-

dent priuilegijs decurionū maxime q̄ ad torturā. ¶ Et sic apparet ꝙ de generali cōsuetudine regulariter consiliarij nostri tpis ciuitatū nō gaudent maxime in criminalib⁹ priuilegijs decurionū que cōsuetudo generalis vbiqꝫ est seruāda nisi sit consuetudo spālis in cōtrariū vt dicit Bald. esse florētie. vt dixit. ar. coꝝ que no. Bar. in. l. titia §. vsuras. ff. de leg. ij. ¶ Et qꝛ qñ gl. dicunt ꝙ ita de cōsuetudine seruat̄ etiā si illa cōsuetudo nō reperitur scripta sufficit testimoniū glosaꝝ. vt no. bar. in. l. de qb⁹. in. iiij. q. p̄l. i pri. ff. de legi. ¶ Idē qñ plures doctores de cōsuetudine attestarent̄ qꝛ eis credēdū esset eadē rōne. Imo plus potest stari dicto vnius doctoris q̄ dicat sic de cōsuetudine seruari: vt elegāter dicit Bal. in d. l. de qb⁹. Cū itaqꝫ habuim⁹ nō solū dictū vni⁹ doctoris doctissimi de ista cōsuetudine gn̄ali. sed etiā pluriū vcz Odofredi Cādini ꝛ Alb. de ro. ꝛ alioꝝ qui fuerūt in practica sup̄ni seqtur ꝙ eis credēdū ꝛ stādū est. ¶ Et hoc q̄tū ad torturam: ꝛ alia hmōi. Sꝫ q̄tum ad mortē nunq̄d possint cōsiliarij ciuitatis furcis suspēdi hodie. ꝛ dicto ꝙ lꝫ in Italia seruet̄. vt milites ꝛ hmōi personę in dignitate ↄstitute. ꝛ decuriōes vel ↄsiliarij ꝛ nobiles ex dllecto ex quo deberet plebei⁹ suspēdi nō suspendat̄ sed decapitent̄. In Frācia tñ seruatur ↄtrariū. qꝛ q̄libet etiā nobilis suspendit̄. nec habet̄ illa mors ita ignominiosa ibi sicut in Italia. vt dicit notab. Barto. in. l. desertorē. in. §. pena militū. ff. d re militari. ¶ Si ergo eēt cōsuetudo in illa ciuitate vt etiā hmōi ꝑsone quādoqꝫ suspēderent̄ ꝓ aliq̄bus delictis illi esset stādū. vt. l. nō tm̄. §. fi. ff. de decuriōib⁹. ꝛ. l. magistrat⁹ municipalis. ff. ad municipales. ꝛ no. Bar. in rubri. ff. de d̄curiōib⁹. vbi etiā dicit ꝙ hmōi p̄uilegia cōcessa decuriōib⁹ hodieqꝫ de ↄsuetudine nō seruant̄ in cōsiliarijs ciuitatis. ꝛ ille Luti⁹ potuisset sic suspēdi ex ciuitate ex q̄ plebei⁹ potuisset suspēdi. ꝛ istō nō haberet dubiū. ¶ Itē etiā dicit si nō esset cōsuetudo in illa ciuitate ex quo vt mihi in facto asseritur dicti ciues illius ciuitatis sunt ab Imperatorib⁹ priuilegiati vt cōsuetudines antiquas obseruent. ꝛ de nouo sibi in oībus causis cōstitutiōes facere possint. sicut eñ potuisset senat⁹ illius ciuitatis statuere per legē municipalē. vt etiā decuriōes seu cōsiliarij ꝛ nobiles ciuitatis furto surripientes pecuniā fiscalē vel secreta ciuitatꝭ manifestātes furce suspenderent̄. ita etiā potuissent sine lege expressa hoc facere. qꝛ illud factū habet̄ pro lege sicut dr̄ de p̄ncipe. qđ p̄ncipi placuit legis hꝫ vigorē in. §. sed qđ prin. insti. de iure natu. gen. ꝛ ciui. ¶ Sꝫ plus dico ꝙ licet regulariter quātū ad penā corporalē minus puniat̄ nobilis q̄ ignobilis. l. pedius. §. j. ff. de incē. rui. nauf. ꝛ. l. iij. §. pe. ff. de sicca. ꝛ not. glo. in. c. j. §. si rusticus in verbo diuino in fin. in tit. de pace tenēda in vsib⁹ feudoꝝ. et ꝓbat̄ per tex. cū glo. in verbo vindicta in. l. pe. ff. si ex noxali causa agatur ꝛ per glo. in. c. cū quidā extra de iureiurā. ¶ Et per gl. xxiij. q. j. qui contra in verbo ignobiles ꝛ. xl. di. nō cogant̄. ꝛ per Bar. in. l. pedius. ff. de incendio ruina naufra. ꝛ in. l. j. ff. de abigeis cū siti. ¶ Tamē ista regula fallit quādo qs deliq̄t i derogationē vel ad ↄtumeliā officij vel dignitatis. quia tunc magis punitur nobilis q̄ ignobilis in pena corporali. vt. l. quedā. ff. de pe. et. l. presbyteri. C. de episco. ꝛ cleri. ꝛ ita tenuit Dy. quem sequitur Cy. in. d. l. iij. nemo. C. de sum. tri. ꝛ fi. ca. ꝛ idem tenet Bar. in. d. l. quedam. ꝛ idem tenet Salyc. in. l. seruos. C. ad. l. iul. de vi. q̄ hoc optime declarat. vcꝫ ꝙ hoc locuꝫ habeat in pena non taxata a lege. et sic in pena non vniformi. ꝛ ista fuit eē opi. Bal. ꝛ. l. d. c. j. §. si rustic⁹ aūt i ti. d pa. te. lꝫ ipāꝫ ñ allet i. d. l. nēo circa p̄n. ¶ Sꝫ i casu q̄ōnis nr̄e dict⁹ luci⁹ d̄liq̄t i d̄rogationē vł ad ↄtumeliā officij seu dignitatꝭ suei r̄uelādo secreta ciuitatꝭ suę. ꝛ i subripiēdo furto pecuniā fiscalē ꝛ iō dꝫ magis p̄uiri q̄ ignobilis. Uñ si ignobilis deberet i hmōi casib⁹ furce suspēdi multomagis ēt nobilis ꝛ ↄsiliari⁹ ciuitatꝭ sicut erat dict⁹ luci⁹ sꝫ ñ

erat certa ⁊ limitata pena in dictis ca
sibus.⁊ sic nō vniformis ⁊ sicut nō est
in casu nostro. ¶ Preterea illa regula
q magis puniat ignobilis in pena cor
porali q̄ nobilis posset procedere i sim
plici delicto.qd vt dixi nō tēderet i de
drogationē ⁊ contumeliā officij vl digni
tatis. ¶ Tn qñ qs delinquit nō in cōi
bus delicto.sed i proprijs.vt puta qñ
miles vendit arma sua qd est delictū
militare.vel similia.⁊ tunc qñ delicta
sunt maiora in maiori.tūc magis pu-
nit maior ⁊ nobilis q̄ minor ⁊ plebei⁹
vt.d.l.presbyteri.C.de epi.⁊ cle.⁊.l. qdā
ff.de pe. Et ita tz Ja.de are.vt refert
Dy.in.l.nemo.C.de sū.tri.⁊ fi.catho.⁊
idē tz bal.l.d.l.j.§.si rustic⁹.vbi dicit q
i delicto militari magis punit miles
q est in maiori gradu.q̄ plebeius vel
ali⁹ q sit in minori gradu constitut⁹.vt.l.
ij.ff.de re mili. ¶ Sed in casu nro di-
ctus Lutius nō deliquit delicto cōi sz
delicto proprio reuelādo.secreta consilij
seu senat⁹ de cui⁹ numero erat.qz illd
dr delictū nō cōe sed propriū.in qōne no
stra qd qs cōmisit vt i consiliari⁹ citatis.
¶ Sicut dr de milite.q illud dr deli-
ctum propriū qd qs vt miles admittit.
vt.d.l.ij.ff.de re mili.sed reuelare se-
creta consilij.cū ipe sit de consilio dr cōmit
tere delictū propriū nō cōe qz proprium
erat consilarij tenere secreta consilij sue
citatis maxime si promiserūt nō reuela
re secreta citatis ⁊ pfertiz cū iuramēto
sicut in multis citatib⁹ seruari consueuit
sicuti subditi iurāt dnis.vt in.c.ego.n.
ex d iureiu.⁊ in.c.breui.e.ti.⁊ in.c.j.de
forma fidelitatis cir⁹.fi.⁊ in.c.j.in ti.
de noua forma fidelita. Et id secreta
dñi subdi.merito cōmittunt ar.l.pri-
mos.C.de primis sacro.scri.li.xij.vt
dicit Bal.i.ti.extrauaganti de pace cō
stātie.i.§.precepta l.xlj.col.in fi. ¶ Et p
pter hoc si quis venit contra iuramētū prsti
tū. Si est vasallus amittit feudū si cre
dētiam dñi manifestauerit.vt in.c.j.in
ti.hic pōt esse titulus qbus modis feu.
amittat.frustra eñi quis implorat le-
gis auxilium.qui committunt in legē
l.auxiliū.ff.de mino.⁊ ita tz odo. quē
sequit Bal.in dcā extrauaganti de pace
constantie in.xlj.col.in pn.q Bal.ibi sub
dit.q ex pdictis apparet q si anciani
alicuius ciuitatis iurauerit tenere ali
quā credētiā ⁊ aliqs eorum reuelat eam
in dānū cōitatis dz ab officio remoue
ri.facit ad pdicta optime.l.j.§.si qs ta
bulas ⁊ qd ibi no. Alb.de rosa.ff.de po
siti. ¶ Et plus dico q reuellantes se-
creta cōsilia sue ciuitatis ⁊ deregētes
priuata ministeria sui potestatis vel
presidis tenet pena falsi.l. obseruādū
ff.de officio presidis ⁊.l.si qs.§.trāsfu
ge.ff.de penis.⁊.l.oē delictū.§.explo-
ratores.ff.de re mili.nā manifestare se
creta est qdā species proditionis.vt ibi
dr.⁊ ita fuit padue pnunciatū de con
silio.d.Jaco.de are.⁊ aliorum doc.
¶ Et secretū dr illud qd dñs vel sena-
tus aut cōsiliū nolebat sciri. iuxta illd
nescit seruus q faciat dñs.⁊ not.in.l.
eius q puinciam.ff.si cer.pet.⁊ ita di-
cit Bal.in.d.c.j.in ti.hic pōt esse titul⁹
qbus mo.fu.a. ¶ Itē illa ēt dicunt se-
creta q facta sunt sub psentia.v.homi
nū vt no.dicit gl.per illū text.de peni.
di.j.c.contra q. Insuper dictus lutius q
dr pecuniā fiscale sibi custodiendā cō-
missam subripuisse cōmisit delictū pro-
priū non aūt qz vti officialis deliquit
per dictā.l.ij.ff.de re mili. ¶ Uñ ad p
positū redeūdo dico q ex quo dictus
lutius dr deliqsse delicto nō cōi sed p
prio reuelando secreta duplici delicto
⁊ reuelando secreta sue ciuitatis in q
erat cōsiliarius ⁊ subripiēdo pecuniā
fiscalē sibi custodiendā commissam q
magis dz puniri q̄ ignobilis ⁊ iferio-
ris grad⁹ ⁊ q nō mercat priuilegio cēsi
liariorum qz si potuerit priuari offō consu-
latus pp hec si senat⁹ vult eū cōdēnare
vt furce suspēdat tacite vr ipm priuasse
offō consulari ad hoc vt possit illa pena
puniri q forte ñ solebat illo in loco cō-
sularibus iponi.qz q vult vnū vr velle
oia p q puenit ad illd.l.ad rē mobilē.⁊
l.ad legatū.ff.de pcu.⁊.l.illud.ff.d ac-
qrē.heredi. ¶ Sicut contra dr qñ aliqd cō
fert i vnū q esset inhabilis ad illud.
nisi cū eo dispēset vr cū eo tacite dispē
sasse vt no.p bar.⁊ alios in.l.qdā con-
sulebāt.ff.de re iud.⁊ hr in.l.idē vulp.

ff.de execu.tu.cū si. Tutius tñ esset ipsm ex auctoritate et priuare expresse officio consulat⁹ .lz nō sit necessariū.ar.l.ij. §.ignominie ibi lz si eū exauctorauerit ff.de his q no.infa.et.l.j.ibi eruti oib⁹ dignitatis insignib⁹.C.de mulierib⁹ q se uis ꝓprijs imiscue.et.l.et si excepto ibi presidio dignitatis exutus.C.de maleficijs et mathematicis.et.l.ij.C.de libert.ibi militia exut⁹.et auc.presbyteros. C.de epis.et cle.et p archidi.xj.q.iij.eps iniuste cū si. ¶Ex pdictis itaqꝫ concludo q senat⁹ dicte citatis potuit illum lutiū furce suspēdere si plebeius ex illis delictis vel similib⁹ potuisset suspēdi.tū qz delinqt in derogatiōez et cōtumeliā officij et dignitatis sue tū et qz deliquit delicto ꝓprio nō cōi tñ denīqꝫ qz cōdēnādo eū tacite vr̄ senat⁹ ipsum priuare offō et dignitate consulari et loco plebei ipm̄ hēre.et marie qz illeq cōmittit graue scelus est vilis psona vt.elegāter no.d.Bald.in auc.si dicat. C.de testib⁹ facit.l.j.C.vbi senatores vel clarissimi vbi dr̄ q reatus oēm honorē excludit cū cōcordantijs ibi in gl. fi.qd dicit esse verū ibi.d.Pau.de ca. postqꝫ est probatum crimē.sed anteqꝫ sit ꝓbatū.lz sit accusat⁹ vel inqsit⁹ habetur respect⁹ ad honorē et dignitatez vt.l.quotiens circa medium ibi ne.qs ante probatiōes iniurias patiatur.c. ti. ¶Et iō cum ex cōfessione sua de dictis delictis apte cōstiterit vt dicetur infra dignitas cōsularis vel officium non dz ei pdesse ex quo delictū illud oēm honorē excludit et hoc quo ad.primū dubiū principale. ¶Circa scdm dubiū principale an ex quo floreni cadēte qnqꝫ vel plures fuerint locū habeat cōstitutio de pace tenēda vt ad furcas suspendatur.Et breuiter non insistēdo in disputationibus teneo q non tū qz ille tex.in.c.fi.§.si quis quinqꝫ solidos in ti.de pace tenenda loquitur in cāu spāli propter violationē pacis vt ibi intellexerunt plures doc.et idem voluit gl.in.c.j.in.§.iniuria in ti.de pace iuramēto firmanda in vsibus feudorum tū qz si intelligeretur et extra casum illius tituli generalr illi decisioni esset derogatū de cōsuetudine vt dicit bal. in auc.sed nouo iure.C.de seruis fugi. de quo plene hr̄ p.d.Ja.de aluarotis in.d.c.j.§.si qs qnqꝫ solidos.et ego dixi etiā plene in repetitiōe mea.d.auc.sed nouo iure.nisi cōsuetudo loci aliter se haberet que in hmōi delictis puniendis est seruāda.vt habet in.l.qd ergo in.§.pena grauior.ff.de his q no.infa. et in.l.et si seuerior.ff.de his q not.infa. ¶Circa tertiū dubiū ex quo pecunie reipublice furtū cōmisit an acrius puniri potuerit qꝫ ꝓ alio furto . marime ꝓpter iuramentū ex parte officij prestitum de nō mutuādo vel donando nec quis alienatiōis ti.sibi aut cuiqꝫ alteri assignando.vt dictū est.s.in prin.narratiōis pn̄tis cōsultationis. ¶Et breuiter dicēdū ēq sic nā subtrahēs pecuniā reipublice.i.ciuitatis romane tenet l.iul.peculat⁹.vt.l.j.C.de cri.pecu.l.iul. peculat⁹.§.fi.ff.ad.l.iul.peculatus.et si pecūia erat icorporata fisco subripiēs tenet pēa qdrupli siue palā siue clā subripuit vt.l.sacrilegi penā.§.is āt.et ibi gl.et Bar.ff.ad.l.iul. peculatus.et.l.lege iulia peculatus.§.fi.ff.eo.tit.qñ qs accepit pecuniā nondū fisco incorporatā.vt puta a debitore fiscali in fraudem fisci tunc tenet in duplum.vt.l.aufertur in fine.ff.de iure fisci scdm Bart. in.d.§.is aūt.Sed qs subripuit pecuniam alterius ciuitatis qꝫ romane nō cōmittit crimen peculatus.vt no.glo. i.l.j.C.de crie peculatus.sed tenetur lege iulia de residuis vt.d.l.lege iulia peculatus.§.fi.ff.eo.ti.et marime qñ essent officiales deputati ad custodiendam pecuniā ita q eius periculo esset vt no.bar.in.l.sacrilegij capite.§.liber ff.ad.l.iul.peculatus et tenet furti vt.l. q ob pecuniā.ff.de fur.et no.per docto. in.d.l.j. ¶Preterea iste lutius non solum semel sed et bis et in marima qūtitate furtū cōmisit videlicet in mille florenis.Iō delictū furti vel de residuis aggrauatur.Iō grauius puniri debet arg.l.nemo et qd ibi no.gloss.fi.ibi.sed hic dupliciter in minores delinquunt. C.de sum.tri.et fi.catho.et.l.ij.in fi.C.de episco.audi.et ita no.et Saly.in.l. seruos ad

nos ad.fi.p illum tex.C.ad.l.iul.⁊no.p eundē ⁊ alios in aut.sed nouo iure.C. de ser.fugi. ¶ Insuper dicit Lutius fecit ꝯ iuramētū subripiēdo pecuniā ⁊ sic est piur⁹. Unde cū ista delicta simul ꝯcurrant vltra id qđ reuelauit secreta citatis vt dixi, in pcedēti dubio nō est dubitandū ꝙ magis dȝ puniri ꝙ̄ si ali⁹ pecuniā simpliciter priuati subripuisset. ¶ Circa quartū an pp denūciationeȝ duoꝝ ꝯsocioꝝ ipsi lutio i officio cōdeputatoꝝ poni potuisset luti⁹ ad torturā ⁊ sic de exle inqri, ⁊ pp ēt indicia q̄ habebant ex lapsu pecunie ex manica. Et dubiū pōt esse duplex vnū an potuerit Luti⁹ torqueri nō obstāte ꝙ eēt de ꝯsiliarijs citatis ⁊ dixi supra in primo dubio principali ꝙ sic.saltē de cōsuetudine generali que est seruāda: vt ibi ꝓbaui. ¶ Aliđ dubiū posset eē nūquid illi duo ꝯsiliarij denuncientes sufficiant ad faciendū idicia sufficientia ad torturā. Et Cy. vr̄ formare istam.q.in.l.ea qdem in pe.q.versi.iuxta pmissa qrit.C.de accusa.vbi disputat an ad relationē officialium iudex possit sine solēnitate procedere ⁊ illis officialib⁹ credere.⁊ post multa arguēp ⁊ ꝯ vr̄ ꝯcludere ꝙ in his q̄ sunt sibi cōmissa credit.vt.l.si quis decurio.C. de fal.⁊.l.magis puto.§.nō tn̄.ff.đ reb. eo.sed in alijs puta ꝙ ali⁹ cōmiserit maleficiū nō credit.vt.d.l.ea qdē.⁊.l.j. C.đ discussorib⁹.li.xij. Et ita ēt tȝ Bar. in.l.j.§.cura carnis.ff.de offi.pfecti vrbis.⁊ no.doc.i.d.l.ea qdē.⁊ in.c.ꝯputati extra de appel.cū simi. ¶ Sed ego teneo ꝯ.q: aut illi duo denūciātes ꝯsocij erāt deputati ad denūciādū.⁊ tūc credit eis quātū ad istū effectū.q: ad relationē eoꝝ posset formari inqsitis vt.d.l.ea qdeȝ.vbi bal.⁊ alij.⁊.l.j.C.de custo.reo.⁊ notat in.d.l.j.§.cura carnis.aut nō erāt officiales ad hoc deputati ad denunciandū ex eo q: erant cōsocij ⁊ deponūt nō de auditu alterius sicut facere ꝯsueuerunt officiales q̄ tenent denūciare maleficia q̄ sepissime denūtiāt malificia ꝯmissa in eorum absentia per informationē acceptaȝ: sȝ deponūt de visu ⁊ certa sciētia.⁊ credo ꝙ ista denunciatio sufficeret ad ponēdū denunciatū ad torturam.tum quia ex natura officij q: erant socij in officio. tum q: denunciant tanq̄ persone.q̄ dicunt vidisse cōmitti delictum.nam qñ precedunt argumēta accidentia ad verisimilē cām crīs ex ipsis solis veniri pōt ad torturam.non ergo omne iudicium est sufficiens ad torturam sed dȝ esse tale ꝙ verisimile sit per eum illud maleficiū fuisse perpetratum.vt dicit notabiliter tex.in.l.prima.C.de q̄ōni.quem dicit ibi Ang.esse bene pōderandum per illū qui hȝ assidere in crīalibus. Sed dicta denunciatio fcā per consocios Lutij per quam ipsi dicunt ⁊ asserunt se vidisse dictum Lucium pecuniam fiscalem habuisse non solum videatur facere idicia verisimilia ad cām sceleris.sed ēt pbationem quodāmodo ex quo ipsi denunciauerunt de visu ⁊ presentia.⁊ est verisimile sm conditionē personarum verum dixisse.l.non oēs.§.a barbaris.ff.de re mili. Immo plus lȝ regulariter requirantur duo testes ad probandum vnū iudicium vt no.glo.doct.in.l.fi.C.fami.her.⁊ Bart.in.l.fin.in antepe.q.ff. de questionibus. Tamen quando testis testificatur de ipso maleficio non de indicijs tunc sufficit vnicus ad faciendum iudicium sufficiens ad torturam. Ut dicit Bar.in.d.l.fi.in.q.antepe.⁊ Cy.in.l.iij.in.fi.C.ad.l.iul.ma.⁊ Bal.in.l.obseruare in.fi.j.colū.C.quorum appel.non est verisimile.ff.qđ metus cā. Et idem vult Pau.de cast.in.l. fin.C.fami.her. qui dicit ꝙ quando vnus testis deponit de veritate facti per sensum corporeum facit indiciuȝ. Immo plus quam semiplenam probationē.secus si non deponit de veritate facti sed de aliquo indicio.quia tūc duo testes requiruntur.⁊ quod vnus testis sufficiat vt possit poni ad torturam est gloss.⁊ ibi docto.in.l.iij.C.ad l.iul.ma.⁊ ita tenet Gandi.in.titu.de questionibus ⁊ tormentis in ver.item quod si maleficium probetur per vnū testem vbi.hoc examinat.⁊ ita concludit,⁊ idem tenet Bal.i.l.milites.C.đ.

questionibus.⁊ Ang.in.l.de tormẽtis.
.e.ti.⁊ Odofredus in tractatu de questionibus in.xxvij.q.que incipit sȝ qd si ꝓbatũ est.⁊ ita tenẽt cõiter doc.vñ cũ in casu nostro dci duo officiales so cij in officio q̃ tenebant detegere seu denũciare pecuniã fiscalẽ subreptã p sociũ ex quo denũciarũt maleficiũ et deponũt de visu ⁊ p̄sentia.⁊ sic de veritate facti.teneo ꝙ sufficiãt ad hoc vt dict⁹ Luci⁹ possit poni ad torturã.Sȝ posset qs dubitare an illa denũciatio facta p duos officiales ꝯsocios si ẽ fcã sine iuramẽto an probet ⁊ sufficiat ad imponendam torturã denunciato.Si etiã iurassent denũciasse verũ nulla esset penitus dubitatio ꝙ sufficeret. Et idẽ qñ in principio officij iurassent detegere vel denũciare si quid reperirẽt esse factũ seu fieri aliqd in dãnũ fisci vt dr̃ in facti narratione. Sed si nõ iurassent aliquo mõ ⁊ essent simplices denunciatores hoc casu esset arbitrariũ ⁊ in arbitrio senatus cõsisteret.si deberet eis talẽ fidẽ adhibere q̃ sufficeret ad torturã ꝯsiderãdo cõdictiões ꝑsonaꝝ denuntiantiũ ⁊ qualitates eorũ ⁊ cõdictionẽ Lutij denũtiati qꝛ in hmõi casibus non põt dari certa doctrina sed relinqtur arbitrio iudicis. l.iij.§.eiusdẽ ꝙ pricipis.ff.de testib⁹. ¶ Et ita tenet Bartho.in.d.l.fina.in fi.j.col.versi.veniamus ad iudicia.ff. de questionibus.Et idem tenet Gandinus in.d.titu.de questionibus ⁊ tormentis versi.sed quero que ⁊ q̃lia p̄cedere debeãt. ¶ Et idẽ tȝ Odofred⁹ in dcõ tractatu de qõnibus in.v.q.et salic.in.l.fi.in versi.sed quero an vnũ indiciũ.C.de qõnib⁹. ¶ Sed vnũ aliud est qd posset facere dubiũ si ille Luti⁹ erat bone fame an ꝑ istã bonã famã tollat diffamatio de dicto crimine et Gandin⁹ vt refert Bal.i.l.ea quidẽ in antepe.col.i fi.versi.Itẽ quero an infamat⁹.C.de accusa.tȝ ꝯtic nec obstat ẽm eũ ꝙ species deroget generi.l.doli clã.ff.de ver.obli.⁊.l.sanctio legum ff.de penis.qꝛ illud ꝓcedit qñ genus põt saluari i alijs specieb⁹ tũc vna exẽpta spẽs eximit a gener.sȝ hic nõ põt

saluari bõa fama ⁊ mala fama.Et ita vr̃ prima facie dicẽdũ i casu nr̃o.Sed tñ ego teneo ꝯtrũ esse de iure veri⁹ i qõne nostra qꝛ i ea apparet iã de circũstãtijs ꝯtrarijs nã añq̃ fieret dcã denũtiatio ipse Luci⁹ in senatu dixit se esse illũ q̃ manifestauit secreta senat⁹ ex q̃ arguit ipm nõ fuisse fidelẽ senatui vel citati sue ⁊ sic illa sua ꝯfessio facit euȝ suspectũ maxime in reb⁹ spectãtibus ad citatẽ vt.c.semel malus de reg.iuris l.vj.⁊.l.si cui.§.hisdẽ.ff.de accusatio.⁊.l.non oẽs.§.a Barbaris.ff.de remili.cũ si.Unde dixit notabilr Bal.in l.vnica.i.viij.col.i.prin.i vers.que aũt sint tormẽta.C.de ꝯfessis.Caueat sibi q̃sq3 ab ifamia qꝛ nõ solũ in eo i quo i famat⁹ est sed ẽt in alijs grauat.et⁹.opinio vt in.c.defleat peccator ex̃ de re. iur.⁊ in.l.ij.C.q̃ testa.facere pos. ¶ Et tõ cũ illa spãlis mala fama q̃ orit ex illa denũciatiõe coadiuuet per illum actum exteriorẽ.s.ꝯfessionis de reuelatione secretoꝝ ciuitatis p̄terẽda ẽ illa spẽs male fame ⁊ suspitiõis illi gñi de bona fama.Et ita est ẽt de mẽte Gandini ⁊ Bal.in.d.l.ea qdẽ.qui dixit elegãter ꝙ lȝ bona fama in gñe nõ tollat p diffamatõeȝ de aliq̃ spãli crie tñ si fama specialis iuuat exteriorib⁹ circũstãtijs sec⁹ eẽt.qꝛ staret speciali diffamatiõi ⁊ derogaret gñali bone fame. ¶ Et id maxie teneo i casu nostro ex q̃ illa diffamatio ꝓcessit a duob⁹ officialib⁹ citatis ꝯsocijs fidedignis vt arbitror qꝛ etiã vni homini fidedigno esset credenduȝ qñ deponeret de ipo actu. vt est gl.notabilis i.l.titio fund⁹.ff.de ꝯd.⁊ demõ.⁊ hr̃ p Bal.i.l.de pupillo i .§.si qs ipi proꝝ i.viij.q.i fi.ff.d̃ no.opens nũ.⁊ p Bal.i.c.cũ ꝑrigat.ex̃ d̃ rescript.⁊ l.c.sctõꝝ ex̃ de ꝑscrip.⁊ p doc. i.l.j.i pn.ff.de eo p quẽ fcm erit. Multomagis ergo est dicendũ si sunt duo testes fidedigni de ipso maleficio dicentes vt de se patet facit etiã ad hoc qd dicã inj sequenti dubio principali. ¶ Unde ex predictis concludo ex denuntiatione dictoruȝ officialium ⁊ cõ sociorum in officio cũ dicto lutio dici⁹ luti⁹ potuisset poni ad torturã ⁊ con-

Bona fama

tra eum inqri de dcō furto. ¶ Sed vnū volo addere qꝫ posset in proposito forsitan cōuenire qꝫ lʒ non omnis nec in omni casu possint torqueri tamē possunt terreri qꝛ vultus Judicis in talibus dʒ ap parere terribilis. Ut in auf. de mandatis principū. §. talē vero. ẜm Bald. qui ita not. dixit in. l. obseruare ante fi. j. col. C. quoꝝ appel. nō recipiā tur. ¶ Circa quintū dubiū principale nūquid potuerit etiā de illis criminibꝰ inquiri ꝯ dcm̄ Lucium ꝑꝑ suspitionem que fuit ꝯ eū obsecretoꝝ reuelationem. ¶ Et ista questio ponit̃ ꝑ Gandinum in ti. de qōnibus ꝛ tormētis ver. sed quid de questione. q̄ tota die occurrit de facto q̄ dicit qꝫ si quis est accusatus de furto. Indicijs ꝑcedētibꝰ torquetur confitet̃ id furtū fecisse. nunqd debeat ꝓcedi ꝛ interrogari aut torqueri. vt dicat de alijs furtis. ꝛ ꝯfiteatur si qua fecerit ad que nulla alia sunt indicia. ꝛ cōcludit qꝫ nō de subtilitate iuris. quia quātum ad ista furta de quibus in spē vel i genere nūc querit̃ nulla ꝑcedūt indicia. ꝛ qꝛ sine indicijs nemo torquēdus est. subdit tn̄ qꝫ de generali cōsuetudine q̄ vidit in lombardia ꝛ tuscia seruari ꝯtrū quotidie seruatur ꝛ specialiter in furtis que magis frequētant̃. Et ista ꝯsuetudo adiuuari pōt per legē. ff. de re mili. l. nō omnes. §. a barbaris. ꝛ. l. cōgruit. ff. de officio ꝑsidis. ¶ Et idē tenet Odofredꝰ i suo tractatu de qōnibꝰ in. xj. q. q̄ incipit sʒ qd de qōne quotidiana. vbi dicit qꝫ de generali ꝯsuetudine italie ita seruat̃. ¶ Et idē tʒ Ang. de are. in suo tractatu male. in gl. super verbo qꝫ fama publica ꝑcedente in fin. ¶ Sed in casu nostro est plus qꝛ cōfessus fuit sine tortura de reuelatione secretorum: ꝛ dum esset in carceribus fuit denunciatus per dictos socios q̄ faciunt plꝰ q̄ indicium vt dixi in ꝑcedenti dubio ꝑncipali. ergo sine dubio tam de iure q̄ de consuetudine potuit cōtradictū Luciū inquiri de alijs criminibus vltra reuelationem secretoꝝ ꝛ sic de furtis ꝛ alijs criminibus arbitrio senatꝰ. ¶ Circa sextū dubiū an cōsuetudo valuerit ꝛ hodie valeat ẜm quā ille Lucius in loco tormētoꝝ ꝛ in aspectu instrumentoꝝ ad torturā pertinentiū inuestigandus seu interrogandus ducꝰ est ibiqꝫ interrogatus metu tn̄ tormentorum ꝓut in casu penitus adempto. ꝛ vr̄ qꝫ nō qꝛ sufficit terror ad inducendū metū sicuti est terror armoꝝ vt. l. iij. §. si qs aūt visis. ff. de vi ꝛ vi ar. ꝛ ꝑ hoc tex. in. l. nouissime in princi. ff. qd falso tutore autore. vbi Bal. dicit per illum tex. quē dicit esse clariorē de iure qꝫ paria sunt qꝫ aliqd fiat in tormentis vel formidine tormentoꝝ. ¶ Si ergo actꝰ gestus in loco tormentoꝝ presumitur esse factus in tormentis ꝛ ꝓpter terrorem. ꝛ per ꝯñs metu. ergo vr̄ leq̄ qꝫ cōsuetudo vt fiat hmōi actus in dco loco non dʒ valere. Rō qꝛ vbi est metus ibi nō vʒ actus de iure naturali vt singulariter no. Inno. in. c. qd sicut in gl. magna in fi. extra de electione. quē sequit̃ Bal. in. c. j. in. §. itē sacramēta. i. ij. col. de pace. iur. fir. q̄ assignat rōnem qꝛ ē ꝯ liberū arbitriū supremū thesaurū hōi a deo datū. ff. de fideicō. libertatibus. l. l. paulus legiste tn̄ sʒ eū nō fatētur hoc i ꝯtribꝰ. qꝛ tacita volūtas ēvn̄ orit̃ obligatio naturalis sʒ n̄ efficax. vt no. ff. ď reg. iu. l. l. velle si credit̃. ꝛ. ff. qd me. causa. l. si cum exceptione. §. j. ꝛ idē in effectu vult Bald. in. l. nominationes. C. de appella. qui dicit quod illa vox pretoris que dicit quod metus cā factum ratum non habeo est vox dei prolata per hominem secundum Ray. de pena furti. porro liberum arbitrium requirit pluralitatē inclinationis sine pōdere ꝛ fictura mētis. qd eīn extrinsecꝰ fierꝰ ē id liberꝝ nō est. ij. sententiaꝝ di. xxiiij. Si ergo iste actus meticulosus ꝛ contra liberꝝ arbitrium ꝛ ꝯ ius naturale vr̄ qꝫ ꝯsuetudo i ꝯtrū nō valeat. qꝛ iura naturalia sunt imutabilia. vt i. §. sʒ naturalia. insti. ď iure naturali gē. ꝛ ciui. ꝛ hr̄ ꝑ canonistas i c. q̄ in ecclesiaꝝ. eẋ de cōstit. ¶ Itē pro hoc facit qꝛ consuetudo que est prona ad malū nō vʒ. qꝛ est cōtra esse cōsuetudinis vt. iiij. di. in. ca. erit aūt lex. ¶ Ex q̄ liert qꝫ si ꝯsuetudo cēt idiscret ꝛ

puta q̄ crederet ol scripture mercato
rum nō valeret q2 tenderet ad malum
i.ad falsum cōmittendū vt eleganter
Bal.in.l.vnica in.v.col.C.de cōfessis.
sed iste actus iterrogādi infamatū in
loco torturarū ⁊ in aspectu tormentoꝝ
ad torturā vr̄ indiscretus ⁊ pronus ad
malum.i.ad inducēdā cōfessionē fal-
sam metu tormentoꝝ ergo vr̄ nō vale
re nec iuuari ꝯsuetudine. ¶Sed his ñ
obstātibus ꝯtriū teneo esse de iure ve-
rius.vꝫ q̄ immo illa consuetudo va-
luit vt in illo loco interrogent̄ ⁊ exa-
minent̄ diffamati vel denunciati aut
accusati de aliquo crimine. Si eñi es-
sent tria loca sicut cōiter aliis in locis
deputata reperiunt̄. Unus in carceri-
bus in quo retinet̄ in custodia.l.ij.C.
de custo.reoꝝ cū si. ¶Alius locus tor
ture vbi malefactores torqueri cōsue
uerūt ad eruēdā veritatē cū tormētis
iuxta totū titulū.ff.⁊.C.de qōnib⁹. Et
tertius locus in quo solent examinari
vel ēt dico qñ in carceribus examinā-
tur tunc posset esse aliqua dubitatio.
¶Sed cū in casu nostro oēs consueue
rint examinari in dicto loco torture ⁊
illi sit solus locus deputatus ad exa-
minandū nō puto istā consuetudinem
examinandi ibi esse inualidā quia nō
sequit̄ ibi iterrogat̄ iculpatus ꝗ ibi est
terror tormentorū qñ nō incutit̄ per v̄
ba aliqs timor tormentoꝝ q2 nulle mi
ne precesserūt de torquēdo ipsum ar.
l.item apud labeonē.§.questionem.ff.
de iniuriis vbi dr̄ questionē accipere d̄
bemus tormenta ⁊ corporis dolorē ad
eruendā veritatē.nuda.ergo interro-
gatio vel leuis territio nō pertinet ad
hoc edictū. Et maxime in casu nostro
cū dictus lutius sciuerit istā cōsuetu-
dinem seu scire presumat̄ per no.in.l.
item mela in prin.ff.ad.l.aqui. cuꝫ si.
⁊ nō ligatus fuerit nec mīe alique pre
cesserint. sicut nō fuit in casu nostro ꝑ
ea que habentur per Gandinū in tit.
de questionibus ⁊ tormentis.in versi.
dictū est supra q̄ confessio facta i tor-
mentis cū versi.seq.⁊ per ea q̄ dicētur
in sequenti dubio principali. Et sic in
casu isto cessat terror tormentorum.

¶Non ob.l.iij.§.si qs aūt visus.ff.de
⁊ vi ar.q2 loquit̄ ibi qñ illi armati erāt
inde veniendi ꝯ ipsum vel verisimili-
ter ita suspicabat̄. ¶Sed in casu nr̄o
cum sit ꝯsuetudo vt in loco torture in
culpate examinentur ēt qñ nolunt iu-
dices eos torquere sed prius simplr̄ in
terrogare.⁊ sequit̄ q̄ ibi nō dicat̄ esse
talis timor q̄ hēat viciare interroga-
tionem. ¶Sed qñ locus torture ēēt se
paratus a loco examinationis prime ⁊
cōiter nō solent inculpati duci nisi qñ
iudex vult eos torquere si nō confite-
tur vel vt incutiant terrorē si nolūt cō
fiteri posset esse aliqualis dubitatio sꝫ
iste nō est casus noster. ¶Preterea q̄
tum ad primaꝫ examinationē non est
dubiū q̄ ibi pōt p̄cedentibus indiciis
⁊ ibi pōt interrogari vt eruat̄ veritas
ab inculpato vt.d.l.iteꝫ apud labeo-
nem.§.qōnē.ff.de iniu.⁊ in toto ti.ff.⁊
C.de qōni. Et ita tot⁹ mūdus seruat.
Quantū aūt operet̄ dicta examinatio
⁊ cōfessio ibi fcā dicet̄ in sequēti dubio
principali. Et ꝑ hoc cessant oīa supra
in ꝯtrium deducta.⁊ per ea que statim
dicent̄. ¶Circa septimū dubiū princi
pale an valuit ⁊ valeat ꝯsuetudo ho-
die q̄ cōfessio facta in dicto loco tortu
re siue metu tormētoꝝ dici debeat ad
finē vt quis ex ea ad mortē condēnari
vel in corpore puniri possit prout quo
tidie fit. ¶Et p̄ma facie vr̄ dicendum
q̄ non q2 hmōi confessio nō vr̄ esse i to
tum libera ab oī metu ꝑꝑ presentiam
torture ⁊ instrumentoꝝ ad torturā ibi
paratoꝝ ꝑ ea que dixi supra in p̄ceden
ti dubio p̄ncipali. ¶Itē q2 ſm doct. ꝑ
seuerare tunc dr̄ qs in cōfessione qñ ꝑ
seuerat extra loco tormentoꝝ illa non
videns vt elegāter no.bar.in.l.obser-
uare in.fi.j.col.C.quorū appella.nō re
cipi.quasi velint doct. q̄ qñ videt tor-
menta nō dr̄ esse liber a metu tormen-
torū ⁊ hoc vr̄ prima facie sentire bar.
in.l.j.§.diuus primo ibi vel ductus ad
ea.ff.de qōnibus facit.l.nouissime in
p̄n.ibi.qd si cōpulsus aut metu ne cō-
pelleret ⁊ quod ibi no.Bar.⁊ Bald.ff.
quod fal.tu. ¶Sed his nō obstantib⁹
teneo contrarium debere esse verius.

vez q dicta cõsuetudo valeat z q per-seuerario fcã in illo vbi est tortura va let stãte ista ɔsuetudine obseruata.

¶ Primo qz ista cõsuetudo z illa de q i pcedenti dubio principali dz vez q in culpati in dicto loco torture. interro-gent examinent z ɔfiteant z ratificent cõfessionem fuerũt in dicta. A ciuitate semp obseruate qz in huiusmodi casi-bus criminalibus standũ est consue-tudinẽ loci vt sepius dictum est in du-bijs precedentibus. facit.l.ij.ff.quead. test.aperi.z.l.iij.§.fi.cũ ibi no.ff.de te-stibus.cũ si. Et maxie cũ dicta ciuitas z eius ciues sint priuilegiati ab impe ratore vt cõsuetudines antiquas ob-seruare possint z de nouo in causis fa-cere possint ɔstitutiões. ¶ Nec obstat dum dz q hmõi ɔsuetudines videntur esse ɔ ius naturale q est imutabile vt in.§.sed naturalia insti.de iure natu-ralis gentiũ z ciui.z qz respondet q im mo ius naturale põt limitari lz nõ in totum tolli vt ibi no.per glo.z doc.

¶ Et q in hoc casu possit p consuetu-dinẽ vel legẽ introdi p hoc adduco qd multum soléniter no. Ang.fm Ja.bu. in.l.ij.C.de custodia reorum vbi dicit q ɔfessus in tormentis nõ dz inconti-nenti duci ad tribunal qz lz tunc confi teatur.tñ metu tormentoꝝ adhuc in-telligit confiteri.l.iecta.ver.dicebaz. ff.si cer.pe.z.l.ij.C.qd metus cã.vnde dz reqescere saltez per vnũ diẽ vel vnã noctẽ z tunc dz duci.z tunc si ɔfiteatur dz persistere in cõfessione spõte z debz dãnari.sed assessores non seruãt.z hoc pessime faciunt qz incontinenti ducũt. Sed huic obstat fz eũ q nõ sufficit re quies vnius diei imo nec mensis quia cũ sit in manib⁹ torquẽtis semp subest eadẽ cã metus ergo semp per metum dz emanare confessio ergo nulla vt in c.cũm matrimonij.extra de offi.deleg. z ibi p Jnn.z Jo.an.z extra qd metus. c.perlatum. Sed ipse Ang.rñdit in.d. l.ij.q illa iura loquunt.qñ metus in-fertur iniuste.sed vbi iuste.s.per iudi-cem pcedit qd dictũ est qd singulari-ter ẽ no.fz eũ. ¶ Et idẽ in effectu vult Bal.in.l.vnica in.ix.col.ver.qro nun-quid cõfessio fcã in carcere.C.de ɔfes. vbi dicit q gl.in.l.q in carcere.ff.quod me.cã vult q ɔfessio facta in carcere si valet.qz vr facta p metũ. Et fm illam gl.illi q detinentur in palatio ptãris nõ possent ibi confiteri ad tribunal qd dicit esse falsuz nã in capitalibus cau sis semp reus detinet.z tñ valet ei⁹ cõ fessio facit.c.clericos.d fen. excõi.l.vi. z glo.in.d.l.qui in carcerẽ dz intelligi qñ cõfitetur ad vtilitatẽ carcerantis z nõ in figura iudicij z dz carceratus ẽt ille q est bene custoditus ita q recede re nõ possit vt.l.qui neqz.ff.de ver.sig. fm Bald.in.d.l.vnica. Sicut ergo lex põt introducere vt cõfessio valeat qñ quis detinet in carceribus z subest ẽt timor tormentoꝝ qz si primo cõfessus est.z petit q pseueret in cõfessione de-tentus scit aut scire dz q si negabit po netur ad torturã z tñ si ratificet ɔfessio nem suã lex eã admittit vt possit ẽt ad mortẽ ɔdẽnari ita est ẽt dicendũ in ca su nostro qñ est ɔsuetudo vt cõfessio et ratificatio fiat in loco tormentorum z nõ alibi dz valere lz non esset oino ti mor tormentorũ ex quo ista examina-tio fit a iudice iuste pcedente. ¶ Nec dz hoc esse ɔ ius naturale ex quo pre-sumit pro actu iudicis iuste preceden tis. ¶ Nec obstat dictũ Jnn.in.c.qd si cut.extra de electione qz dz intelligi i metu vel timore vero secus in presum pto qñ actus fieret p iudicẽ iuste pce-dentem.vt dixi.qz pro iudice psumit.l l.j.C.de officio ciuiliũ iud.cũ simi.z sic vna psumptio tollit aliã.l.nõ soluz.§. de vno.ff.de ritu nup.z.l.diuus.ff.de l integrũ resti.z.c.litteras extra de pre-sumpt. ¶ Et p ista cõsuetudine qd va leat facit qd no. Bal.in.l.qd ergo.§.pe na grauior in vltima charta in prin.ff. de his q no.infa. ¶ Jtẽ p ea facit qz lz in causa criminali vbi dz imponi pe-na mortis nõ dz fideiussor accedere.vt dicit Bar.in.l.si qs reũ.C.de custodia reoꝝ z pci.l.l.ɔmẽtariẽsez.C.de custo dia reoꝝ z bar.z doc.l.l.iul.ff.q satisd. cog.qz nemo ẽ dñs mẽbroꝝ suoꝝ.l.li ber hõ.ff.ad.l.aq. Tñ ɔsuetudo valet l ɔtrũ vt ẽ gl.singularĩ.xxiij.q.v.cũ hõ.

vt dicit Lud.de ro.in suo sing.cxxvij. qd incipit. Tu scis q in cā principali. Et idē tz Bal.in extrauaganti de pace ↄstātie in.xxvij.col.q dicit q de ↄsuetudine in quibusdā locis seruat ↄtriū.et subdit ibi singulariter q. ↄsuetudo hʒ ptātē in sanguine hoīs.l. sacularij. §. sunt qdā.ff.de extraordi. criminibus. Et idē tz.d.ioā.in canōib bononie.d. Ioā.de anania in.c.sicut in pe.col.l.fi. extra de iudeis q all.Bal.in loco pal legato. ¶Itē p hoc facit qꝫ cōsuetudo tenaciter obseruata hʒ vim iustitie vt dicit notabiliter Bald.in.c.j. in pn.in j.col.in ti.de hīs q feu.da.pos. ¶Itēʒ qꝫ cōsuetudo facit licitū . qd alias eēt illicitū vt in auē.de defensorib ciui.§. qꝫ vero.ano.Archi.lxiij.di.qꝫ sanctuʒ in pn. ¶Itē qꝫ cōsuetudo dat iurisdictionē merā mixtā ꝛ īpertosam altam ꝛ bassam put disponit vt dicit illa.l.q in.l.executorib est valde no.C.de executorib tributoꝝ.l.milli oppinatores lib.x.ſm Bal.q ita singulariter no.in l.etiā in.iij .col.C.de execu.rei iudica. ¶Itē qꝫ gnalis cōsuetudo excusat et qꝫ bono zelo psumit factū illud qd de ↄsuetudine in criminalib fieri cōsueuit ſm Bal.in.l.vnica in.ix.col.versi. mō iuxta pdicta quero in fi.C. de ↄfes sis q allegat illud in psalmo.zelaui ↄ iniquos pacē peccatoꝝ vidēs. ¶Et iō indistincte senat vel ↄsules dicte ciuitatis si pcederēt vel pcesserūt ad mortem dicti Lutij vigore cōfessiōis ꝛ ratificatiōis facte per eum in dicto loco tormentoꝝ in quo hmōi cōfessiōes fieri cōsueuerūt nō malefecerūt.ꝛ sunt excusati vigore dicte ↄsuetudinis obseruate etiā si de ea posset alias dubitari facit.l.si qs sit fugitiu.§.apd labeonē ibi qꝫ id facit qd publice facere licere arbitrat qd ibi no.ꝛ dixi.ff.de edil li.edic.ꝛ qd no.p Bar.ꝛ alios in.l.pe. ff.de adul. ¶Sꝫ plus posset dici q ēt si nō eēt cōsuetudo vetꝫ de iure.illa cōfessio facta i dicto loco torture ex quo nō fuit ligat ad torturā nec duct ad eā torturā nec mine iteruenerūt depo nēdo ad torturā si nō diceret veritatē vt vult.Bar.in.l.diu.j.ff.de qōnib et ita vult Odofre.in suo trac.de qōnib in.xviij.q.ꝛ Gādin in tit.de qōnib et tormētis in vsi.dictū est supra q ↄfessio. ¶Et maxime in casu nostro nā dictus.lutius fuit adiurat p deū viuū ꝛc. vt diceret vitatē ꝛ oēm torture metum deponat.Unde cessat per hoc ois suspitio meti torture ꝛ sic nō sum in casu alicui timoris ꝛ sic cessant ola ↄtra supra in hoc dubio ꝛ in pcedēti deducta. ¶Et ppterea cōcludo illas ↄsuetudines de qbus supra valere ꝛ dictas cōfessiōes ꝛ ratificatiōes factas in dicto loco torturaꝝ valere.ꝛ sufficere ad ↄdēnationē mortis. ¶Circa octauum dubiū posito sine piudicio vitatis q nullam confessionem fecisset Lutius videlicet q mille florenos in sacculo furti abstulisset.sꝫ se aio reponēdi recepisse an excusetur a furto.vt exinde nō possit de iure suspendi.esset considerādum si illā pecuniā fiscalē solebāt dicti officiales maxime Luti ad domū suā portare vel nō . ꝛ si retinuit illā pecuniā p se aliquo tpe ita vt nō reportauerit ad locū fiscalē solitū debito tē pore qꝫ si fecit ↄ ↄsuetudinē teneretur duplicitrōne. ¶Prima de iure cōi vt pbatur in.l.j.ꝛ in.l.diu minime cū ↄcor. ibi in glos.C.de suscepto.ꝛ archa.lib. x.ꝛ Bartol.in.d.l.dicit not.hunc text. contra illos qui tenent pecuniam cōmunitatis ꝛ cum ea mercantur . facit l.j.ꝛ.ij.C.de hīs qui ex publicis ratiocinijs.eo.lib.x.ꝛ Ioā.de pla.in.d.l.vbi dicit per illum tex.q exactores seu susceptores publice collationis seu solutionis facte a prouincialibus et alijs publicis debitoribus diu penes se retinere nec percipere interim aliquod interusurium siue commoditatem sed statim debent pecuniam exactam consignare thesaurario in vtilitatē ꝛ causam publicā cōuertēdā.Et subdit hoc esse no.cōtra camerarios cōis florētie q efficiunt cāpsores ꝛ mercatores ō pecunia cōis qꝫ debēt puniri vt.d.l.j.ꝛ.ij. C.de hīs q ex publicis rōcinijs.lib.x. ¶Et lꝫ ipe nō dicat q pena debeat puniri.tñ ē dicēdū si illi mille aurei erāt in pecuniā puta in argēto vel ere pu-

niri deberet in quadruplum. et ita loq̄tur. d. l. j. si in auro et fecerāt hec occulte. i. sine scientia suorum superiorum et tunc debēt puniri criminaliter. debent puniri exilio ppetue deportationis. Sed si illud aurum alijs mutuauerit tanq̄ ex cclitores pena capitali sunt puniendi vt. d. l. ij. C. de his q̄ ex publicis ratiocinijs fm gl. ibi. et Bal. et Jo. de platea et ratio quia aurum est preciosius oim metallorum fm Bal. ibi. ¶ Secunda rōne puniri pōt dictus Lucius qz retinēdo pecuniā cōis facit ꝯ iuramentū de quo supra in prin. facte narrationis fit mentio. ¶ Et sic commisit duo delicta vnum qz furtum cōmisit aliud periurium. Et sic est duplicatū delictū. Sicut etiā in simili dr per glo. in. d. l. ij. et ibi p Jo. de platea. et ppterea pena deberet aggrauari vt dixi supra i primo dubio principali. ¶ Nec excusari pōt Lucius si dicit q̄ habeat animum reponendi in archa fiscali dictos mille ducatos ex quo clam et occulte eos accepit, vt no. per Bar. et doc. in. d. l. ij. C. de his q̄ ex publi. ratiocinijs. li b. x. qz qui male agit facit clam. c. cōsuluit. et ibi per glo. et doc. extra de officio delega. ꝯ clam facientem p̄sumitur malus animus et malafides. vt no. Bal. i. l. ij. C. de repudi. heredi. Et idō qui emit rē ab vno clam presumit fur et in malafide. vt no. Pau. de ca. in. l. in ciuilem. C. de furtis. Et magis punit delinquens clam. q̄ palam. l. fi. ff. de. ri. nup. et. d. l. ij. cum si. ¶ Et sic excusatio illa sibi nō dz prodesse dum dicit q̄ volebat restituere postq̄ fuit detectus. facit. c. j. cū ibi no. extra de presum. ibi ludus feci i rōne fui. Unde cum dictus Luci⁹ multa delicta cōmiserit etiā simul. ¶ Primo furtū de denarijs q̄ ceciderunt de manicha. Secūdo aliud furtum de dictis mille aureis fiscalib⁹. Tertio per iuriū. qz subripiēdo fecit ꝯ iuramētū. Quarto qz reuelauit secreta ciuitatis ꝯ iuramentū non modice importātia. vt dr. et ista simul magis aggrauāt vnūquodq̄ de p se. sequit q̄ potuit ad mortem condemnari. vez ad furcas per se natum. per ea que dicta sunt in primo dubio principali. ¶ Circa nonum an valuerit pbatio contra lucium. vt in casu. q. s. ꝯfessio tormētis vel eorum metu extorta non fuisset ad finē et effectū vt ex ea ad furcas suspendatur. ¶ Et breuiter dico q̄ sic. tū qz ista nō phr cō mode pbari nisi p eos qui fuerūt examinatiōi. arg. l. ꝯsensu. §. seru⁹. ibi qm̄ nō facile q̄ domi gerunt p alienos potuerūt ꝯfiteri. et qd ibi no. p doc. C. de repudijs. et p. c. veniēs. ij. in fi. extra de testibus. et facit. c. j. in fi. ti. si de inuestitura inter dn̄m et vas. lis oriatur in vsib⁹ feudorum ti. c. sup prudētiam. xiiij. q. j. et glos. xvj. q. j. plures in verbo vtranq̄. ¶ Et p ea que plene dicta sunt i sexto et septimo dubio principali. q̄ sufficiūt pro decisione huius dubij. ¶ Circa decimū et vltimū dubiū. an dictus Luci⁹ potuerit snie īqsitiōe vel accusatione formata fz formā iuris ad mortē idest ad furcas cōdēnari. ¶ Et vr̄ q̄ non qz ēt ꝯfessus nō pōt ꝯdēnari nō formata inq̄sitione vel accusatione: fm Inn. in c. p inq̄sitionem extra de electiōe q̄ dicit singulariter q̄ ꝯ confessum crimen dz formari inq̄sitio vel fieri accusatio qz si ad nihil agit. in nihilo pōt ꝯdemnari et hoc sequit Bal. in. l. vnica in. x. col. versi. quero nunq̄d cōfessus. C. de cōfessis q̄ addit nisi extra ordinē procedat per no. in. l. ictus fustium. ff. de his q̄ no. infa. vn̄ si nō fuit formata⁹ inq̄sitio vel accusatio facta vr̄ q̄ cōdemnari non potuerit. ¶ Sed tn̄ i casu nostro teneo ꝯtrium esse verum. Primo si illi duo q̄ denūtiauerūt maleficiū seu furtū erāt obligati ad denūtiādū tāq̄ officiales p illo furto i suo officio facto qz ēt sup denūciatiōe pōt pcedi vt i. c. sup his et. c. qualiter et qn̄. ij. §. ad corrigendos. extra de accusa cum ibi not. Item q̄ etiam fuit accusatus vt in facti narrationē dicitur. Si vero tanq̄ priuati denunciarunt et non fuisset facta accusatio. tn̄ dico q̄ si de consuetudine est. sicut est in multis locis. et maxime i Alamania seu germania q̄ ꝯtra fures et hmōi delinquētes nō formetur inquisitio. nec accusatio instituatur solēniter. sed habita ꝯfessiōe e sn

reo suspendunt. tūc illa cōsuetudo vz.
⁊ merito ē obseruanda p̄ ea q̄ dcā sūt
supra in sexto ⁊ septio dubio p̄ncipali.

¶ An in causa capitali pater admit-
tatur, p̄ filio ad eū defendendū. tanq̄
pater ⁊ defensor. ⁊ vt p̄curator super
hoc q̄ vulneratus sit mortuus ex defe
ctu ⁊ mala gubernatione sui.

Consi.xlj.

IN christi noīe Li-
cet inuitus v̄ba faciaz
in materia criminali.
tñ qz requisitus sum p̄
parte denūciatoꝝ qui
iudicio meo possunt iu
ste defendi ne de homicidio p̄dānētur
iustū putaui nō denegare absoluēdis
ꝯsilium. vñ hos denunciatos. iiij. p̄n-
cipalibus modis defendā. ¶ Primo q̄
⁊ si iudex potuisset ꝯ istos p̄cedere vi
secit debuit ⁊ dz admittere quoscunq̄
eoꝝ defensores. imo ēt forte p̄curato
rē venientē ad defendendū. ¶ Secun
do qz posito q̄ nō debuerit admittere
p̄curatorem vel defensorem p̄ ipsis cō
tumacibus ꝯparentem. saltem iudex
dz dare peracto processu oīb9 volenti
bus defendere, ⁊ allegare de iure co-
piam p̄cessus ⁊ illos allegantes audi
re. ¶ Tertio ostendā si vera sunt q̄ p̄-
supponunt. ⁊ maxime p̄ vnum ex me-
dicis quē audiui loquētem. lz iste vul
nerat9 sit mortuus. tñ vulnerans non
pōt teneri de occiso. ¶ Quarto ⁊ vlti-
mo demonstrabo q̄ si iudex nullū huc
usq̄ noluisset admittere p̄curatorem
vel defensorem. tñ si sibi ꝯstat de inno
centia. i. q̄ hi denunciati lz ꝯtumaces
non teneantur de occiso dz eos absol-
uere non obstāte aliquo statuto. ⁊ ma
xime duobus statutis que ad me dela
ta sunt. ¶ Et peto veniā a magnifica
curia vincentina ⁊ generosis dñis cō-
sulibus si quid forte in facto presuppo
nerem qđ aliter se haberet. Ego eniz
non possem recte loqui nisi inspecto p̄
cessu qui, vt mihi dicitur fuit per do-
minum iudicem omnibus denegatus
vnde necessario loquor per vaticinia.
⁊ per ea que publice audiuntur a cla-
rissimo phisico magistro Bartholo-
meo de anoalis conciue nostro, ⁊ a ma
gistro Antonio de Janua cirurgico q̄
hunc ciuem vulneratum visitarunt.
¶ Formatur itaq̄ inq̄sitio seu denun-
cia ꝯ sex in inquisitione seu denuncia
nominatas qui cū sibi insimul presta
rent auxilium ⁊ fauorem vulneratus
fuit quidam Hieronymus certis vul-
nerib9. s. a nouello vno vulnere p̄fun-
do ⁊ mortali in pectore. ⁊ a Petro no-
uelli fratre vno vulnere in manu ma-
num penetrante. Et ab vno famuloꝝ
suoꝝ vno saxo in spina cū tumefactio
ne ⁊ nigredine ⁊ magno dolore. Unde
ne frustra verba terrātur primū omit
to oēm difficultatē que fieri posset in
hac materia. An formari potuerit di
cta inquisitio seu citatio specialis cō
tra istos tam assertos vulnerantes q̄
eius assertos prestantes auxiliū ⁊ fa-
uorē. Et an īq̄sitio hoc casu posset for
mari pendet ex not. p̄ Bar. in. l. ij. §. si
publico. ff. de adulterijs p̄ modernos
ordinarios in. l. ea q̄dem. C. de accusa.
et p̄ cano. in. c. qualiter ⁊ qñ in prin. el
ij. extra de accu. ⁊ per Bar. in. l. si is. §.
si turiā. ff. de fur. ⁊ l. l. fi. ff. de q̄ni. vbi
datur forma inq̄sitiōis formande con
tra auxiliantes de q̄b9. s. debeat p̄ pri9
iudici ꝯstare an ⁊ qñ formet inq̄sitio.
¶ Sz ego p̄supponā istos fuisse recte
inquisitos. ex quo ꝯtrariū non apparet.
qz non est facultas p̄cessus inspicien-
di. ¶ Itē nō referā indiciū. Ex quo. n.
isti tanq̄ vulnerātes seu auxiliū p̄stā
tes vulnerāti sint puniēdi. nā oīs scissu
ra vł oīs sepatio i corpore appellat9
vuln9. l. si seru9 seruuz. §. rupisse. ff. ad
l. aq̄liā. ⁊ p̄ Bar. in. l. p̄tor ait. §. fi. ff. de
iniurijs. vbi dicit q̄ ēt tumefactio est
vulnus qñ fecit scissuram ab intra. li-
cet non ab extra. vel qñ etiā dedit cāz
necessarie scissure ab extra faciendo p̄
medicū. vt ibi p̄ eum. ¶ Solum ergo
me referam ad ostendenduz q̄ nec no
uellus debet cōdemnari de occiso nec
sibi prestantes auxiliuz qua dederint

fauorem vel auxilium occidenti. Et si vtar medijs quibus sum supra protestatus me vsurum. ¶ Primo ego protestor q doctissimus vir fuerit iudex maleficiorum q inquisitionem formauit seu denunciam z in ea formāda vsus est magna sapientia z doctrina i hoc. qz pꝰsq̄ inquisitionē formaret expectauit mortem Hieronymi. nam si ante formasset incidebat in maximas dubitatiōes. qz aut formasset inquisitionez de occiso qz vulnꝰ dicebat mortale. aut d vulnerato z pendente processu superuenisset mors incidisset in illā dubitationē. an facta inquisitiōe de vulnerato posset fieri condemnatio de occiso propter mortem q̄ superuenit. de quo Bar. dubitauit i l. dāni infecti. §. sabini. ff. de dā. infec. z in. l. senatꝰ censuit. ff. de adul. ¶ Si vero formasset inquisitionē de occiso priusq̄ esset mortuꝰ est magna dubitatio. an de occiso inquisitio formari posset ante mortem. vt p eundē Bar. i. d. §. Sabini. z Jo. an. posuit in additiōe Spe. in ti. de accu. i versi. sed pone. et sc. ¶ Consilium est ergo iudicibus expectare maxime ꝯ eos cōtumaces donec videant an mors sequat. Et ita cōsultissime fecit hic. d. iudex. Ex quo arguo eū virū doctissimū. Non tn̄ paruz miror q postea his denunciatis seu inquisitis facultatē defensionis denegauerit qd iudicio meo non fuit faciendum. Non obstat q in oibus casibꝰ vbi de iure cōi ꝯ absentez pōt pueniri ad sniam q̄ notant in. l. absentem. ff. de penis. z in. l. absentē. C. d accusa. admittit quilibet veniens ēt sine mandato ad defendendū nō tanq̄ pcurator. sed tanq̄ defensor. nam ex quo lex aggrauat in illis casibꝰ specialibus absentes vt possint dānari lz absentes ꝯ regulam que est q ꝯ cōtumaces nō pōt pcedi nisi vsq̄ ad annotationē bonorū z nō vltra. vt. d. l. absentē. ff. de penis z. C. de accus. in hoc reuelant vt p eis audiant quicūq̄ non solū volentes allegare cām absens. ¶ Sz ēt volētes allegare cās cause qm melius est illum absentē audire q̄ nullo defendere forte innocentē condēnare. z iste etiā casus

singularis sm intellectū Bar. in. l. seruuz quoq̄. §. publice. ff. de procurato. z pbatur in. l. reos. C. de accusa. z illā sniam Bar. secuti sunt Domini de rota conclu. cvj. Et Federi. de se. in suo consi. ccxc. z Inno. in. c. veniens extra de accusa. z Butri. ibidem Ita dico in proposito. q cum simus in casu vbi ex forma statuti pōt absens dānari si constat de eius delicto vt est casus statuti transmissi illō qō dicebat i casibꝰ vbi de iure cōi poterat dānari absens. idē dicatur in hoc casu vbi ex forma statuti pōt absens damnari. ¶ Et q hoc sit verū ostendo rōnem de iure veteri absens non poterat damnari nisi in duobus casibus scz in. l. ne diu. ff. de penis z in. l. lex cornelia. ff. de sicarijs. Ergo l. seruum quoq̄. §. publice que permittit vt cōpareat defensor pro absente i casibus in quibus pōt absens damnari habebat locū illis duobꝰ tm̄. postea facta lex noua per Federicū que incipit ad reprimendā. ¶ Et inducit vt illo modo casu possit i crimine lese maiestatis pcedi ꝯ absentes. Certe illo casu hz locū. l. seruū quoq̄. §. publice. qz ille. §. respicit oēs casus in qbus i turtum decidit q absens dānatur. Et ita tenent Doctores in dicto. §. publice. z Bar. ibi. z in. l. penul. §. ad crimē. ff. de publi. iudi. Et Salicetus i. l. absentē. C. de accusatio. Igitur cū ē forma statuti Vincentini possit absens dānari consequēter p ipsis dz admitti quilibet ad defensionē. ¶ Et si dixerit dñs iudex nō nescis q lz Bar. istud dixerit. i §. publice subdit tn̄ q si iudex putauerit se posse meliꝰ veritatē eruis pcipere ex pñtia rei pōt semp dicere nolo te admittere sz volo reū pncipalē vt videā q̄ fronte aut trepidatiōe loquat p ter. in. l. d minore. §. tormēta. ff. de qō. z per. l. fi. C. de iniurijs. ¶ Rñdeo q lz istud verū esset est tn̄ aduertenduz q d. Bal. istud dictū Bar. singulariter limitat qn ꝯ absentē non militent vehemētia indicij delicti quod intenditur. Ita dicit Bal. in. l. fi. C. de pen. aliter non debet posse auferre reo facultatem mittendi defensorem sic a iudice

ꝓcessum per.§.publice. ¶ Sed in proposito ex ꝓcessu non constat iudici.ꝙ isti occiderint:imo putamus ꝯtrarium vt dicetur.infra. ¶ Itē plus dico ꝙ hoc semp ego tenui:q:non credo ꝙ illō dictū Bar.ita.intellectū in defensore sit verum sed illud ꝓcederet in casibus i q̄bus q̄s pōt ꝑ ꝓcuratorem cōparere in quo substantiat̄ iudiciū tūc enī ꝑpōt iudex q̄nq; reū ꝑncipalem reqrere vt repellat ꝓcuratorē a defensiōe. Et ēt se informet deveritate. ¶ Et lȝ procu. dño non veniente repellat̄ tñ poterit defensor semp comparere. Sȝ in casu speciali vbi lex admittit ꝓdefensorem nō suscipiat iudiciū. ¶ Sȝ ea iusta rōne ne damnet̄ absens ⁊ forte inocens. ¶ Dicere.aūt ꝙ sit in ꝑtāte ipsi⁹ iudicis repellere seu nō admittere defensorē vbi reus:noluit cōparere visum ē semp mihi iniustissimū ꝯ rōnes dicti.§.publice. ¶ Itē si ita ꝙ iudex possit ꝑncipalē reqrere fateor hoc esse verū sed ꝙ si principalis nolit venire iudex nō audiat defensorē q̄ forte docebit ꝺ inocētia nūq; mihi potui ꝑsuader̄:nec Bar.hoc dicit si recte inspiciam⁹ naȝ si iudex nullo se:offereñ. dȝ assumere vices ⁊ supplere defensionē absētis ēt ꝯtumacis vt no.i.l.fi.C.de tēp.ap.⁊ in l.vbi pactū.C.de transac.⁊ in.l.i.in fi. ff.de questi.⁊ in.l.⁊ si nō defendat̄.ff.ꝺ penis.⁊ per.Bar.in.l.iiij.§.hoc autem iudiciū.ff.de dam.infec.q: ficte dicere possumus ꝙ nō debeat audire eum q̄ in suā noticiā velit afferre aliquam iustā excusationē ꝓ absēte. Et ita itelligit Bar.in.l.seruū quoq;.§.publice. ⁊ in.l.si actor malit.e.ti.q: lȝ dicat dominū posset reqri non:tñ:dicit ꝙ dño non ꝯparente debeat repelli defensor si recte īspiciat̄. ¶ Et hanc sniaȝ Bar. tenuit Inno.⁊ butri.in.c.veniēs extra ꝺ accu.vbi ponūt.istā materiā. ¶ Itē dico ꝙ facili⁹ dȝ admitti defensor in cā ista inqsitiōis ꝙ si procederet̄ per viam accusationis nā lȝ Bar.dixerit in.l.iij.§.si publico.ff.de adulte.⁊ in.l. si cui.ff.de accu.ꝙ in illis casibus in q̄bus procur.non admitteretur procederetur per viam accusationis in eis=dem nō admittitur vbi proceditur per viam inquisitionis ⁊ ista fuit sententia legistarum. ¶ Tamē canoniste ꝑtant in causa inquisitionis facili⁹ admitti etiam procuratorem non solum defensorem. Jo.Hosti.in.c. inquisitionis extra de accusa.dicit ꝙ nisi sint crimina excepta ⁊ enormia de iure canonico in causa inquisitiōis admittit̄ ꝓcur.⁊ hoc idem videtur tenere Jo.an. ⁊ post eū butri.in.d.c.veniens ⁊ maxime istud est sine dubio vbi vult admittitanq; defensor q:facilius admittit̄ aliquis tanq; instigans officiū quā vt assumens patet in procuratore inquisitionis per iudicem ꝓposite in. c.cū olim.extra de accusa.⁊ in assistente iudicio ciuili ne colludat̄ in.c.cum sup extra de re iudi.⁊ i.l.sepe.ff.de re iud. ⁊ in.l.si perlusorio.ff.de appella. ¶ Et hoc maxime debet esse verū in patre q̄ se offert defensioni per no.in.l.exigendi.C.de procu.⁊ ꝑ Inno.in.c.cām quē si.sint legi.in terminis. ¶ Et in spe.in ti.de procur.§.i.versi.sed nūquid Immo si ex forma alicuius statuti Vincētini pater teneretur ad aliquā cōdemnationem pro filio admitteret̄ pr̄ non solum tanq; defensor sed etiam tanq; volens in se suscipere iudicium ꝓ suo interesse.⁊ ita concludit Bar.in.c.veniens preal le.⁊ hoc sit primum fundamentū qm̄ comparente patre nouelli aut alio defensore debet admitti.⁊ sibi dari copia inquisitionis ⁊ omnium actorum criminalium.vt est casus et ibi.Bal.no.in.l.ij.C.de eden. ¶ Secūdo ego facio fundamentum ꝙ ⁊ si verū esset sine preiudicio veritatis ꝙ iudex nec voluisset nec debuisset admittere volentē facere defensiōes i ꝓcessu saltē pacto ꝓcessu ꝺbebat cuicūq; volēti i iure allegare dare;copiā ꝓcess⁹.⁊ audire defendērē i iure.⁊ istō ē clari⁹ luce meridiana.⁊ hoc ita Bar. exꝑsse si bñ intelligatur in.d.l.pe.§.ad crimen.ff. de pu.iudi.in illa.q. vtrum in aliquo actu admittatur procura . pro absente in criminali.vbi ꝯcludit ꝙ in omni casu admittit̄.⁊ i omni defensiōe per quā nō dicat̄ subire iudiciū.siue talis

defensio sit añ ceptũ pcessuz siue post. Et idẽ tz but.z oes canoniste in.d.ca. veniẽs sz ita est in proposito q volens allegare in iure nõ vult subire iudiciũ immo ad allegationes deueniẽ demũ peracto processu.vt no.in auẽ.iubem⁹ C.de iudi.z in.l.q̃uis.C.de adul.z in c.pasto.extra de cãpos.z ppt.vbi per Inno.z alios z in.c.cũ Joannes here- mita extra de fi.instru.z in auẽ.vt cuz de ap.cog.in prin.perfecto ergo pro- cessu admittit ẽt pcur.volẽs allegare de iure ğ z defensor z maxie hoc esse dz i crialib⁹ q: alr.iu.i crialib⁹ nõ pt renũ ciari vt dixit notabiliter glo.in.l.pa- ctum inter heredẽ.ff.de pac.z ita con- suluit Federi.de se.in consi.cxxix.et but.tenet in.d.c.veniẽs q quilibet ad mittitur de iure. ¶Tertio veniẽs ad merita cause dico q si vera sunt q̃ re- ferunt duo conciues nostri q̃ ambo in sua doctrina sunt viri primary z non dubito eos in iudicio locutos,sicut ex traiudiciũ loquuntur.clarum est q no ullus nõ põt damnari de occiso.licet em̃ regula sit q vbi vulneratus moriẽ ex vulnere vulnerãs teneẽ nõ de vulne rato:sed de occiso.vt not.in.c.j.de cle. pcu.z.l.di.j.c.si q̃ femina.z.c.studeat. z ibi per gl.imo et in dubio si aliud nõ apparet psumitur mortuus ẽ vulnere qñ cito post vulnus moritur.vt not. in.l.si ita vulneratus q̃ occidit.§.pe.z in.l.qua actione.ff.ad.l.aq.z hoc dixit glos.ad literã in.c.presbyterum.extra de homi. ¶Hic tñ diligẽter est aduer tendũ.aut qs moritur ex vulnere alio morbo aut alia cã nen superueniente. z tunc omnes concludunt q presumiẽ. mortuus ex vulnere qñ cito moriẽ.sec⁹ ex longo interuallo. ¶Sz dubiuz stat qñ dicaẽ longum interuallum. Et pri mo glo.iur.ciui.in.l.j.C.de emen.ser- uo.vr̃ dicere q moritur incontinenti qñ moritur intra triduũ.secus si post. Et ita ẽt loquitur tex.l.di.c.si qua fe- mina. ¶Quedam iura dicere videnẽ q dicẽ mortuus ex interuallo qñ mo- ritur post octo dies vt in.c.continebaẽ extra de homi. ¶Alio mõ loquiẽ tex. in.c.ij.extra de cle. percus.qui probat q dz mori ex interuallo qñ decessit post octo menses. ¶Breuiter Bartho.tet git istaz.q.in.l.si in rixa.ff.de sica.z glo.in.d.c.ij.z oẽs doc.tam Bart. vbi supra q̃ but.in.d.c.ij.de cle.pcus. cõcludunt q ex quo iura ita ambigue loquunẽ.z istud non reperiẽ certa.l.de cisum hoc dz cõmitti iudicis arbitrio p no.in.l.j.in fi.ff.de iu.deli.z arbitra- biẽ iudex an vuln⁹ fuerit mortale ex iu dicio medicoz q̃ illud viderũt.l.si se- mel.C.de re mili.lib.x.z.l.j.ff.de ven. inspi.z.l.mili.§.missionuz.ff.de re mi. ¶Et est casus in terminis nostris in c.significasti extra de homi. ¶Hec p- cedunt vbi vulneratus.nullo alio ca- su.aut cã superueniente moriẽ. Alius casus est qñ moritur ex casu aut causa superueniente.z tũc dicendũ aut fuit culpa medicoz.z tunc vulnerans non tenetur de occiso.l.q̃ occidit.§.pe.z.l. qua actione.§.Celsus.ff.ad.l.aquil. ¶Idẽ dico si mors superuenit ex ma- la cautela seu custodia ipsius infirmi vt no.in dictis iur.z gl.est in.d.ca.si qz. femina. ¶Si aũt superuenit alia ifir- mitas aut illa causata est a vulnere.z tunc teneẽ de occiso.z ita not.glo.in.c. presbyter extra de homi.z ita no.in.c. significasti.z in dubio presumiẽ causa ta a vulnere.si aliud nõ appet ex cor- poris dispositiõe vt ibi no. ¶Aut illa ifirmitas supuenit aliũde.vt qz corp⁹. illõ naturaliter ad illõ acceñ erat icli natũ.z tũc nõ dz mortu⁹ ex cã vulneris nec teneẽ vulnerãs d occiso.vbi gr̃a.si mortuus ẽ pp hũores corruptos.vbi da sunt Host.ad lraz z Car.flo.refert z se quiẽ i.d.c.pñbyter.z ita limitat illã gl. q̃ dicit q vt qs dicaẽ hõicida sufficit q mors ptingat ex cã remota.i.ex nõ vul nere.sz ex alia ifirmitate q tñ supuenit pp vuln⁹ lz cẽt remota a vulner sec⁹ si supuẽtura erat illa cã ẽt vulnerere ces sante z ita erat.i pposito. ¶Idẽ dz ibi si.mortu⁹ cẽt ex rcidiuatiõe.qm̃ rcidia nõ ascribiẽ vulneri nisi alia supuenerit cã rcidiatiõis q̃ sola sufficiebat p tex.i c.ad audiẽtiã ex d ho.Jõ bu.singlr ibi no.dicẽs no.q vbi ex alia cã post vuln⁹ illatuz mors seqẽ.mors n̄ ascribiẽ vul-

nerāti ⁊ sic vbi cā supueniēs habilisē ad mortē. Iducēdā ɔfundit vuln⁹ pmū de q erat dubiū an de hoc potēs exi∣steret. Vba sunt bar. vbi. s. ¶ Addo φ glo. in dictis capi. loquūt an qs dicat homicida quo ad irregularitatē zhē dā q casu facili⁹ qs. fit homicida φ ibi agit de pena mortis in iudicio secula ri iserēda ptz ex no. p multas, qōnes i c. ad audiēdū. ⁊ in. c. Petr⁹ extra ō ho∣mi. vbi si cleric⁹ icipit rixā in q ipe peu tit. deinde ei⁹ affines de hoc idignati pter clerici sciētiā aliquē occidūt. de∣ric⁹ efficit homicida irregularis facit c. significasti. eo. ti. ¶ Et tñ ɔstat φ i iudicio seculari nō esset homicida. vt l. ij. ⁊. l. fi. si quadru. pau. fe. di. ⁊ ita sū∣mat butri. c. significasti. el. ij. de homi ci. dicēs sic quo ad ordinē pmotionis pcutiēs habet pro homicida qñ dubi tat an vulnus fuerit mortale vel sciri nō pōt. an fuerit occisus ab alio. an ab illo qō sec⁹ esset vbi nō agit de lege p motiōis. ¶ Et idē, dz si acclamauit qs cōtra expoztātē rē suā. ⁊ insequētes il lum occiderūt, qm talis acclamās ēt iure pmitteñ. est irregularis. vt no. in c. decetero. ⁊. d. c. significasti. qō nō es∣set in iudicio seculari. Rō q2 lex pmo tiōis cōsiderat factū ⁊ nō animū. ⁊ q2 qñcūq capiunt fugiētes ⁊ occidūtur debuit euitare qō cōtigere ɔsueuit in c. j. de se ruo nō oz. nec cū excusat recu peratio rex suax. in. c. suscipim⁹ extra de homi. ¶ Sz lex secularis vbi agitō homicidio ɔsiderat animū ⁊ nō factū l. j. C. ad. l. cor. de sicca. Jō nemo preter animū efficit homicida. Ideo merito nō vz. ar. hr̄ homicida quo ad irregu∣laritatē. ergo quo ad penā homicidij. ¶ Ad ppositū ergo ex quo huic Mer. supuenit noua ifirmitas cāta ex mala ei⁹ dispōne. puta ex malis humoribus collectis in pectore. vt dicit Hostiē. in d. c. pšby. ⁊ ita dr mihi in facto fuisse p pfatos medicos. ptz φ vulnerās non tenet de occiso pdicta. Imo q2 supue∣nit ēt mala custodia ipsi⁹ ifirmi. vt ma gister Barthol. attestat se audisse ab astātib⁹. ⁊ hoc de tertio fundamento. ¶ Ubi aūt supuenit noua cā. i. vulnus illatū per aliū vulnerātē. scōo loco tūc nō est nostra materia. sed remitto ad Bart. in. d. l. si in rixa. ¶ Et si dicat in nō poteris dicere quin pter istō vul nus iste citi⁹ nō obierit. ergo saltē hac rōne dz dici homicida. qō ostēdo. Nā si qs vulnerat nō mortaliter pmo vul neratū mortaliter tenet hec scōs vulne rās nō mortaliter de occiso. l. quam actionē. §. siquis seruū. ff. ad. l. acql. et ⁊. l. ita vulnerat⁹ in prin. ¶ Rñdeo illō vex qñ illud vuln⁹ nō letale pcessit. et postea letale secutū est. q2 tunc primo vulnerās nō letaliter tenet de vulne∣rato nō de occiso. l. itē mela. §. si plu∣res ⁊. l. huic scripture. ff. ad. l. aql. Sed ita est in pposito. nā iste Nouell⁹ pmo vulnerauit nō mortaliter. ⁊ postea su∣puenit infirmitas mortalis q erat vul nus naturale. ¶ Ideo pmo vulnerās nō letaliter siue mortaliter tenetur de vulnerato non de occiso p dicta iura. ¶ Et iudicat postremo imo ⁊ vbi duo vulnerāt nō mortaliter. si tñ cōiunctio vtriusq vulneris causat mortē cū nul lum istox de per se causet qlibet tenet de occiso fm Bart. in. d. l. si in rixa. q2 vex est occidisse. l. item mella. §. si plu res trabem. ff. ad. l. aquil ⁊ ita no. in. c. significasti extra de homici. iō qlibet est irregularis. xiij. q. vlt. c. fin. Rñdeo illud pcedit ratiōe incertitudinis. vñ nō pōt sciri cui⁹ cā pncipaliter mortu⁹ sit. ¶ Sed in casu nostro sciri potest. φ vuln⁹ primo illatū nō erat mortale iō licet superaddat fm mortale a natu∣ra primū nō dr mortale. vt supra pro∣baui sicut vbi vnū esset mortale aliud nō. ⁊ nesciret quis intulisset. q2 omnes vident occidisse rōne dubij. l. itē mel∣la. §. si plures. ff. ad. l. aquiliā per Bar to. in. d. l. si in rixa. ¶ Ex quib⁹ conclu∣do φ ex eo φ vulnus illatū citi⁹ prestiterit causam mortis nō dr mortale q2 istud dicere esset stultū. ⁊ cōtra omnia iura. nā nemo dubitat φ si vnus pmo vulnerat nō mortaliter. ⁊ scōo vulne∣ratur mortaliter. φ iste scōo vulnera∣tus morit citius pter primū vulnus ⁊ sanguinis effusionē ex primo vulne∣re factā. q2 fm physicos ois superflua

sanguinis effusio mortẽ accelerat.ꝛ tñ
primo vulnerans nõ tenet de occiso.l.
itẽ mella.§.si plures.ꝛ.l.huic scriptu-
re.§.i.ꝛ.ß.dixi.ꝛ lz ergo in casu nostro
istud primũ vulnus nõ mortale fecis-
set accelerari infirmitatẽ olno ex cor-
poris dispositiõe venturã.seu citi⁹ de-
terisset illã infirmitatẽ ꝓpter sangui-
nis effusionẽ.nõ tamẽ ꝓpterea cẽsen-
dus homicida.vt supra satis cõstat.ꝛ
sine ratiõe esset qui de hoc dubitaret.
alias diceremꝰ ꝙ incutiẽs seu inferẽs
magnũ timorẽ vulnerato esse homici
da.q: sepe visum est ſm physicos mor
tem ex timore accelerari.quod d'cere
stultũ esset. ¶Ex quibꝰ omnibꝰ satis
cõstat istũ nõ esse homicidã qui p̃mo
nõ mortaliter vulnerauit.¶Ex hoc ꝓ
bo per deductionẽ ad absurdũ . pono
ꝙ nouellus nullo modo ꝑcussit hic
sed solũ Petrus in manu vt p̃suppo-
nitur cũ magna sanguinis effusione
deinde per.lxx.dies detecta est ĩfirmi
tas.s.ptisis in Hieronymo ꝛ mortuus
est ex ptisi.dicet ne quispiã hũc Petrũ
dãnanduz de homicidio.Certe nemo.
ꝛ tamẽ satis constat ſm iõcẽs ꝙ magna
sanguinis effusio ex manus percussio-
ne cõtingens debilitauit naturã ꝛ ac-
celerauit ptisim.ꝛ ꝯñr mortẽ percussi.
igitur qua rõne nõ diceremus Petrũ
homicidã eadẽ ratione.nec diceremꝰ.
Nouellũ ex quo ꝑcussit vulnere qꝺ
cõstat nõ fuisse mortale.Hec pro veri-
tate sufficiãt.¶Superest modo quar
tum q: dicerẽt forte iudices.ꝛ si de iu-
re iste esset absoluẽdus ab homicidio
tamẽ ex forma statutoꝝ Uincentie iste
necessario est dãnãdus q: statutũ vult
ꝙ vbi cõtra cõtumacẽ nõ põt consta-
re de crimine dz pecuniariter dãnareꝛ
ad inquirendũ.sed ita est in casu pre-
senti.Profecto nec hoc nihil obstat l-
mo diligẽter est aduertendũ . quoniã
tres casus possunt cõtra cõtumacem
cõtingere.ꝛ statutũ tñ duos ponit. et
tertium omittit qui est casus noster.
Primus casus.est vbi cõstat de crimi-
ne ꝛ hoc statutum corrigit ius cõe qm̃
ius cõe vult nõ posse absentez dãnari
sed tñ ꝓcedi vsq3 ad annotationem
bonoꝝ.vt.l.absentẽ.C.de accu.ꝛ.l.ab
sentẽ.ff.de pe. Iste casus nõ cõtingit.
¶Scḋs casus quẽ ponit statutũ ẽ qñ
per absentiã nõ posset ꝯstare de crimi
ne vel non crimine seu de nocẽtia vel
innocẽtia.ꝛ tũc statutũ ꝑmittit istum
posse dãnari pecuniariter ꝛ ad inqui-
rẽdum nec in isto casu sumꝰ nos.ꝛ hos
duos casus posuit statutuz allegatũ.
¶Terti⁹ casus ẽ qñ ex ꝓcessu facto ꝯ
absentẽ cõstat de eiꝰ inocẽtia.ꝛ hic di
co statutũ nõ posse habere locum qꝺ
vult absentẽ pecuniariter cõdẽnari et
ad inq̃rendũ.Quoniã et si statutũ di-
ceret expsse ꝙ absens cõtumax habea
tur ꝓ cõfesso ꝛ dãnari possit nõ dz in-
telligi statutũ de illo cõtumace de cu
ius innocẽtia vere ex ꝓcessu cõstat vt
pulchre no.Bar.in.l.absentẽ.ff.de pe.
nõ potuit ergo dãnari iste nouellus lz
absens ꝛ cõtumax.Sed ego plus dico
ꝙ nõ solũ nõ dz dãnari sz dz absolui.
nã si statutũ ꝑmittit iudici ꝙ damnet
ꝯtumacẽ repertũ nocẽtẽ.ergo fortius
dz intelligi ei ꝑmisisse vt innocẽtẽ re-
pertũ absoluat.¶Et hoc ostẽdo ꝑ tex.
vbi de hoc est casus.ꝛ ita no.but.in.c.
veniẽs extra de accu.vbi lz ꝯ accusa-
tum cõtumacem nõ possit iudex ferre
sniam vt.d.l.absentẽ.tñ si aliquo mõ
cõstat iudici de innocẽtia rei.dz impo-
nere silentiũ accusatori.Et rõ est vt di
cit but.ibi q: magis exuberat officiuz
iudicis in absoluẽdo ꝗ̃ in cõdẽnando
ꝛ iudex dz semper pro cõtumace sup-
plere.vt.l.ꝓperandũ.§.sin autẽ reꝰ.C.
de iudi.¶Si ergo iudicis officiũ po-
tenti⁹ est in absoluẽdo ꝗ̃ in ꝯdẽnãdo.ꝛ
in casu nostro statutũ Uincẽ.dat pote
statẽ iudici cõdẽnãdi cõtumacẽ si con
stat de nocẽtia.ergo fortiori rõne cre-
ditur dedisse potestatẽ iudici de ab-
soluẽdo innocentẽ in qua absolutiõe
magis exuberat iudicis officiũ. Et ꝙ
ita debeamus tres casus distinguere
aut cõstat de iniustitia ꝯtumacis aut
neq3 cõstat de iniustitia neq3 de iusti-
tia.¶Aut tertio cõstat de iustitia ꝛ ꝙ
inter istos duos casus vltimos sit cõ-
stituenda differentia ptz q: ita distin
guit imperator in.d.l.properãdũ.§.h

⁊ seq. ¶ Nec debem⁹ istos duos vltimos casus a pari iudicare q̄ nō constet de innocētia vel nocētia. nā iste vltimus casus nimis est dissimilis a casu primo. vt ibi p̄z. ¶ Ex q̄b⁹ oīb⁹ concludo circa q̄tuoꝛ fundamēta. ¶ Primo q̄ iudex debuit ⁊ d3 admittere quēcunq̄ volētē defendere istū q̄ absens poss(et) dānari si esset nocens. ¶ Scdo q̄ si noluit eū audire durāte p̄cessu d3 saltem illū audire in allegatiōibus iur. per quas q̄s nō susciperet processum. ¶ Tertio circa merita ostensus est innocens. ¶ Quarto ⁊ vltimo ostensum est q̄ ex quo est innocēs d3 diffinitiue absolui nō obstāte statuto sicut etiam debuisset nocēs repertus condēnari. ¶ Et ad hoc me maxime mouet. quia in maleficijs d3 attēdi cā q̄re isti moti fuerūt ad maleficiu3. l. aut facta. ff. de penis. ⁊ p̄sona cōtra quā intēditur vt ibi. ¶ Causa aūt fuit ad recuperationem reꝝ suaꝝ q̄d licuit. vt noᷓ. in. d. c. suscepimus. Et d3 mihi q̄ ille qui fuit mortuus ibat noctis t̄pe occidēdo porcos ⁊ ea nocte ⁊ eodē instanti vnū occiderat. Et potest probari contra eum fuisse acclamatum tāq̄ cōtra fure3 nocturnum. ¶ Et item isti putabant q̄ porcus que3 senserant clamare eē su⁹. que omnia considerata etiā si verum esset maleficium esset probatum; debe rent mouere iudicem ad dānandum homicidam tanq̄ de homicidio culposo ⁊ non doloso. vt no. Bar. in simili de eo qui occidit eum que3 putabat bannitum cum non esset. ⁊ non erat in culpa. q3 minus diligenter inquisiuerat. nam debet puniri tanq̄ de maleficio culposo ⁊ non doloso. vt ipse no. in l. fi. ff. de adul. ⁊ in. l. ij. §. hac actiōe. ff. vi bo. rapto. ⁊ in. l. lex cornelia. ff. ad. l. corne. de sicca. ⁊ ibi Bar. Et ista ratio debet mouere omnem iustum iudice3 ⁊ bonum virum. ¶ Hec oīa q̄ suprascripta sunt puto esse de iure vera.

Ego Franciscus de capitibus liste de Padua legum doctoꝛ et Comes ibidem iura ciuilia legens oꝛdinarie.

¶ An ille qui interficit vulnerantem eum teneatur de occiso.

Consi. xlij.

In Christi noīe. Cū Petr⁹ malusat⁹ olim sub pignoribus gratuite quasdā pecunias Jacobo macarone mutuasset intellexissetq̄ dictū Jacobū iter credito res suos aliq̄s pecunias diuisisse admirat⁹ hoīs duritiā ⁊ inurbanitatē ad eius domū se cōtulit. cōquestus etia3 pignoꝛ suoꝛ venditionē subhastatio nē q̄ pollicitus nisi etiā sibi pecunias reddidisset in quo inclemēter suscept⁹ q̄ bene pati posset tāq̄ bonas vt aiūt spatulas haberet. tādē p̄missa ab ipso Jacobo suoꝛ pignoꝛ vēditiōe dictus Ja. secū ad plateas simulauit accedere vt rōnū codicē cū dicto Petro despiceret. vt Fabiani molēdinarij testificatione cōtinet. Recepta igit̄ clā squarcina iuxta eū p̄rexit donec ad quēda3 aditū seu trāsuerso applicauerūt. vbi nō pl⁹ quā vni trāsit⁹ erat possibilis. ⁊ cū fato quodā de trāsitu eēt orta p̄tētio. tādē p̄suasiōib⁹. d. Ja. Pe. aditum p̄tentaui. tū Ja. nullo verbo aut signo dato gladiū subito educit ac currit retro super caput Petri illum vi doloq̄ deducit. ⁊ eū in cautum vulnerauit. at Petr⁹ rei nouitate ⁊ vulnere ac ictu simul p̄tremefact⁹ clamoꝛe in latronem edito sese p̄uertit alterūq̄ ictū q̄ ipsu3 in capite p̄cutere nitebat̄ pedali q̄da3 gladio duitat. nec tñ īpune. s3 illo ictu duob⁹ receptis vulnerib⁹ altero q̄dem in t̄pe. ⁊ altero in manu. Et hic q̄dē insultus hacten⁹ duob⁹ itegerrimis testibus cōprobat. Tūc Pe. abiecta daga Jacobū āplectit̄. ⁊ stricte alligat coq̄ reluctāte ābo l. terrā cadūt. altero mō emergēte mō subsīdēte. Tādē Petrus euadit ⁊ gladiū manu. Jac. abstrahit. ipsūq̄ duob⁹ vulnerib⁹ onerat altero i(n) nare. ⁊ altero in capite cū cutis abrasiōe. ⁊ dēmū ip3 Ja. arrepto gladio q̄ ia

cebat i terrã ꝯ se irruentẽ sauciat alte ro quidẽ in brachio .⁊ altero post sinciput.ex q̄bus ipse postea mortu⁹ est potestante tñ.d.Pe.ante ista vulnera ꝙ sese dimitteret.vidẽdũ est q̄d iuris. an iniuria Petrus illũ occiderit.❡Et profecto mihi vr̄ trib⁹ rõnibus ꝯcludẽ dum ꝙ iure illũ Petrus occiderit.⁊ ex hoc facto nullã penam mereaẗ.naꝫ cũ vim vi repellere non solum oẽs leges oiaq꜄ iura permittent ẽt occidẽdo ipsum inuasorem.q̄ñ nos ab iniuria aliter tueri nõ possum⁹.vt.l.scientiã.§.q̄ cum aliter.ff.ad.l.acq̄l.⁊ cle.si furios⁹ in fi.extra de homi.verũ ẽt id iure naturali oibus animalib⁹ concessum sit vt.l.§.cum arietes.ff.si quadru.pau. fe.di.l.di.ius naturale.c.dilecto extra de senten.excõi.lib.vj.⁊ cle.pastoralis extra de re iudi.❡Et deniq꜄ oi gentiũ more;⁊ ꝯsuetudine receptũ sit.vt.l.vt vim.ff.d̄ iusti.⁊ iur.l.sed ⁊ si quocunq꜄ ad.l.acq̄l.quam calũniã incurrat hic Petrus.aut quã penã nõ video.❡Probat eñi ꝙ illũ se ferro potentẽ occiderit ex friꝭ Simonis testificatiõe.cui⁹ testimonio iura maxie credi volũtat⁊ ꝙ ꝑmittãt.in.§.cogitandũ auẗ.de mona.⁊.l.p̄sbyteri.C.de epi.⁊ cle.Accedit huic rei fama ꝯsentiēs q̄ q̄dẽ cũ statiꝫ sit orta in loco illo ⁊ ex verissimis ꝯiecturis nõ paꝝ hꝫ fidei ⁊ auctoritatis vt.l.iij.§.eiusdẽ quoq꜄ principis. ff.de testi.l.de minore.§.tormẽta.ff.de q̄o.l.admonẽdi.de iur.iur.de q̄ ꝑ fratrem Matheũ venerabilẽ religiosum ⁊ magistrum zanelam Barbe satis abunde ꝯ̄t.❡Accedit ⁊ iuris presumptio q̄ ꝯ inuadentẽ ⁊ cris auctorẽ ipse interpretaẗ qui fuit Jacobus mazaron⁹.l. q̄m multa.C.ad.l.iul.de vi.⁊.l.si vt allegas.C.de siccarijs ipsum que ius ꝑsumitq꜄ inuasus videatur in dubio potius facere ad defensionem quam ad vltiõem vt.l.si ex plagijs.§.tabernari⁹ ⁊ ibi glos.ff.ad.l.acq̄l.⁊ no.in.l.j.C.vnde vi.❡Accedit insuper modificatio confessionis facte per partem dñi Petri q̄ confitetur non occidisse simpliciẗ sed Petrũ occidisse ad sui defensionẽ que quidem confessio licet in criminalibus plenẽ ꝓ se nõ ꝓbet.l.aureli⁹.§. Gaius de li.le.⁊.l.j.C.d̄ cõfes.tñ cũ i ciuilibus nõ minus ꝓbet ꝓ se ꝙ ꝯ se.vt.l. nõ vtiq꜄ vt ibi no.ff.de excep.⁊.c.exceptionẽ obijciens de reg.iu.li.vj.vr̄ dicendũ ꝙ saltẽ faciat hic aliquã ꝑsumptionẽ pro ipso ꝯfitente.❡Suppleret deniq꜄ iuramentũ purgationis in supplementũ ꝓbationis q̄d vtiq꜄ in hac cã ẽt deferri põt vt no.gl.in.l.j.C.d̄ sic ca.⁊ in.l.iij.§.quãcũq꜄.ff.de iureiu.⁊.l. in bonefidei.C.eod.ti.❡Verũ si dicaẗ tñ illã defensionẽ a iure cõprobari q̄ fit cũ moderamine inculpate tutele. l.j.C.vñ vi.⁊.c.cũ olim extra de restit. spo.⁊.c.significasti.extra de homi.

❡Et nos dicemus istaꝫ defensionem fuisse adeo moderatã vt nullo mõ valeat culpari nã cũ ibi moderamẽ circa tria cõsidereẗ vt no.gl.⁊ oẽs doc.in.l. j.C.vnde vi.⁊.l.vt vim.ff.de iusti.⁊ iu.

❡Et primo circa genus armorũ vcꝫ vt percutientem fuste debeamus fuste repercutere ⁊ percutientem gladio debeamus gladio referire.nõ autẽ dispari genere armorum vt.c.significasti extra de homi.⁊.l.j.§.sed si claua de sic.❡Hic petrus nõ solum illum repercussit simili genere armorum,immo eisdem armis quibus ipse fuerat vulneratus nam telo ipsius Jacobi ipsuꝫ vulnerauit.⁊ similiter idem Jacobus ipsum Petrum ferro inuadebat merito Petrus ipsum ferro repellebat.

❡Secundum etiam moderamen exigitur circa tempus scilicet vt incontinenti ⁊ adhuc maleficio flagrante:vt no.gl.⁊ doc.l.d.l.j.C.vñ vi.⁊.l.vt vim. ff.de iusti.⁊ iu.q̄d q̄dẽ ẽt hoc fuit.nã tãta tpis breuitate hoc negociũ expeditũ.vt Nicola⁹ cleric⁹ incipiẽs a pncipio inuasionis accurrere nõ potuerit añ illuc puenire ꝙ totũ malũ eẽt ꝯsumatũ.

❡Apparet ẽt de celeritate negocij ꝙ fuerit i ipsa rixa q꜄ aliter Petrus non potuisset euadere.vt friꝭ Simonis testificatione ꝯtineẗ ⁊ cõprobaẗ ex dicto cuiusdã muliercule q̄ a pncipio rixe se retraxit in domũ eodẽq꜄ momento ad limẽ regressa vidit oia dissoluta ⁊ hec super primo ⁊ secundo moderamine.

¶ Tertium moderamē quod exigitur circa qualitatē negotij est vt nil appareat tēn ad vltionē. sed solū ad merā defensionē. qđ ēt a petro satis arbitror fuisse seruatū cū per fratrem Simonē affirmetur q̄ se aliter ab iniuria tuta ri non poterat. Et p̄mo si non proba retur q̄ fecit ad defēsionē tñ gl. ꝛ doc. in l. j. C. vnde vi. videnē cōcludere q̄ si fecit incōtinenti vt. s. ostendit. vr̄ i du bio potiꝰ facere ad defensionem q̄ ad vltionē. vt. l. si scientiā. §. q̄ cū alit. ff. ad. l. acq. ꝛ. l. si ex plagijs. §. tabernariꝰ e. ti. ¶ Et subijciebat. d. Matheꝰ vt re fert Cardi. in cle. j. extra de homicidio vnā aliam suspitionē q̄ qñ ex duo bus rixantibꝰ vnus est magis vulneratus q̄ alius q̄ presumptio culpe sit ꝯ ipsum. ar. l. sciētiā. §. stramēta. ad. l. acquil. quare cum fuerit magis inuttatus ꝛ vulneratus Ja. q̄ Petrus pre sumptio culpe. erit ꝯ ipm. ¶ Et si dice ret q̄ Petrus potuit vel debuit fuge re. ꝛ nos dicimus imo nō potuit vt ita ma ꝛ fris. Simonis testimonio cōpro batur. Et ppea si potuisset fugere ta men non debuit qm̄ in fuga est pericu lū nā fugiēdo potuisset cadere ꝛ pp̄ter ea ille fuisset illū in secutus qr̄ erat ita iuuenis sicut ipse. Et preterea ipsum a tergo ꝛ in spatulis vulnerasset ꝛ cō modius ipsuȝ offendisset. Quinimmo ēt si fuga fuisset tuta tñ fugere non de buit qm̄ ex quo erat iuuenis ꝛ valen tior q̄tum ad virtutē corporis illo ba bione. dedecus sibi fuisset fugere ꝛ de trimētū honoris q̄ nō d̄buit esse minꝰ carꝰ q̄ vita. l. iul. ff. si qs omis. ca. tes. debuit manere ꝛ seipsuȝ defendere ex quo aliter per iudicē repararī non po terat. argu. l. in eadem. ff. ex q̄. ca. ma. Et ita no. Cy. i. l. j. C. vñ vi fm̄ Jacobū de are. ꝛ Bal. sequitur in. l. vt vim. de iusti. ꝛ iur. per pulchraȝ rōnem. qr̄ ex q̄ fugans facit illicite ergo a contrario stans facit licite. Et ita putant seruan dū esse in foro ciuili dñi Cañ. ꝛ marie Butr. in. c. significasti extra de homi. Et immo. i cle. j. eo. ti. quare cum Petrus fuerit inuasus ꝛ i dublo vite discrimine constitutus belligerauerit. ꝛ se defendendo illum occiderit vr̄ eius bellum fuisse licitū vt no. Bar. in. l. hostes. ff. de capti. maxime cū iudicio co pia haberi nō potuerit. vt. l. ait pretor. §. si debitorē. ff. de his q̄ in fraudem cre. presertim cū cōstet q̄ iniustā mortem obijsset si iustā penā ad hoc latro ne impurissimo nō repulisset. ¶ Videt ēt alia rōne q̄ Petrus nō esset capitaliter puniēdus. ēt si cessarēt testimōia de sua defensione ꝛ alie p̄sumptiones de q̄bus dīxi. s. s3 diceret q̄ Petrꝰ fuisset Jacobū insecutus. nō tñ longe vel supplices manus. ꝛ verba porrigentē mortem irrogasset vel continuatis ol bus vulneribus illum occidisset. nam cū inuasio excedit modū defensionis a iure p̄misse ipse incidit in culpam. q̄ quidē in hac materia nō cōparat dolo vt. l. in. l. ff. ad. l. cor. de sicca. sed punit tanq̄ homicidiū culposum nō vt dolo sum. l. j. C. de sicca. ꝛ ita fatet Joā. an. se al's vidisse iudicari in addi. Specu. i ti. d̄ homi. i §. Et ita ēt dicit se vidisse Padue. d. Anto. de bu. in. c. olim cā3 ex tra de resti. spoli. ita aūt culpa interdū est lata ꝛ tunc punit pecuniaria pena vel relegatione quinquennij ad summum. vt p̄bat in. l. ij. §. cū q̄dā. ff. de sica. ¶ Interdū est leuis ꝛ ista multo punit leuius. ¶ Interdū est leuissima culpa. ꝛ pro hoc nō reperi q̄ pena aliqua imponat. ꝛ ita firmat Bal. in. l. vt vim de iusti. ꝛ iure. q̄ non est vituperandus qui parum trāsgredit cū sepe excedat occ. rationes. l. eiusdem. de edil. edi. q̄ uis de ꝯdi. ꝛ demō. ꝛ. l. imperator. ff. de testa. homi. in nostro aūt negocio non vr̄ mihi vllo mō q̄ Petrus culpā latā cōmiserit imo vix forte leuissimā naȝ aut latam culpā appellamus cū excedi tur modus legitime defensionis in oībus illis tribus q̄ requirūt ad mode ratam defensionē. ¶ Et leuē q̄ i p̄ā ap pellamus cū modus excedit soluȝ circa duo ex ipsis. ¶ Leuissimā cū excedi tur modus circa vnū tm̄. ꝛ hoc p̄fecto nō fuit excessus modus circa q̄litatem armoꝝ itē nec circa tpis q̄litatē ꝛ tūc restabit imoderatio circa modū virium. s. circa q̄litatē defēsiōis. ꝛ ista erit leuissima

leuissima culpa que vllo pacto puniri
nō dʒ vt.s̄.dixi. ¶ Aut vero nos volu
mus latā culpā appellare cū excedit
legitimus modus vel circa arma tm̄
tp̄s tm̄ vel circa q̄litatē facti tm̄ s̄m ar
bitriū iudicare debent(s̄ʒ Jo.de imo.
in.d.cle.si furiosus.extra de homi. et
bal.in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iu.qꝛ de fa
ctis hominū non pōt dari vera r̄ła.vt
in.l.mora.ff.d̄ vsur.ꝛ.l.iij.§.tu mag.ff.
de testi.ꝛ tunc dico ēt q̄litatibus ꝛ cir-
cūstātijs.ꝛ debebit reputari leuissima
qm̄ si videmus ꝙ interdū aius iracun
dia turbatus ꝛ incensus se ꝯtinere nō
pōt q̄n rōnē excedat atqꝫ pp calorē ira
cūdie lex penā nō irroget sed poti⁹ ei
parcat. vt.l.qd̄ calore.ff.d̄ reg.iur.l.j.
C.si q̄s Impe.maledix.ꝛ.l.iij.C.de re.
cre. ¶ Sic videm⁹ ꝙ ēt lex.ei parcitq̄n
doloris impatiē.aliq̄d in se vel i alios
crudeliter egerit .vt.l.diu⁹.ff.de offi.
p̄si.l.iij.§.finaūt.ff.de his q̄ si.mor.ꝯsci
ue.Si ergo videm⁹ ꝙ.l.ei parcit q̄ iu-
stū metū habuerit eiqꝫ opē ferat.vt i
ti.ff.ꝛ.C.qd̄ me. cā.qm̄ humana fragi-
litas mortis cogitatione turbata mi-
nus memoria pōt.l.hac ꝯsultissima.§.
at cū humana.C.de testa. ¶ Quā cul-
pā poterimus in Petro cogitare in q̄
iracūdia q̄dē non parua ex tanta igra
titudine ꝛ iniuria Jacobi non ēt par-
uus dolo ex tribus vulneribus aut me
tus exigu⁹ mortis instanti ip̄m vndiqꝫ
rapiebant quis adeo prudens ꝛ men-
tis adeo cōpos esse potuisset vt state-
ram habere potuisset i manib⁹.ꝛ tot i
vnū collatas ꝑturbatiōes sedare.ꝛ ni
hil vltra rectū citraqꝫ fecisset.ꝛ marie
in tam breuissimo tp̄e in quo nec olla
feruens ab igne d̄posita q̄escere po-
tuisset.Dicendum ergo ꝙ sicut pater
occidens adulterū ꝛ isecut⁹ postea ēt
interpositis horis filiā d̄r eadē ira illā
occidere.vt.l.qd̄ aut in fi.ff.de adulte.
Item ēt petrus occidēs illū sine ma-
gno interuallo d̄r eadē ira illū occidis
se neqꝫ posse de homicidio doloso te-
neri sed culposo ea quidē adeo tenui
atqꝫ leuissima vt nullaʒ penā oino me
reat. ¶ Superest igit̄ tertia rō ꝙ ēt si
vlciscēdi aio petr⁹ Jacobū occidisset
nihilomin⁹ tn̄ ipse penam nō mereret
nam priuatos milites qui itinera fre-
quentata insidijs aggressoris obsede
runt lʒ vlciscendo iterficere.l.j.C.q̄n li
ceat vnicuiqꝫ se sine iudi.vindi.facit.
l. deuotum.C.de metatis.li.xij. ¶ Itē
latrones diurnos si se telo defendant
non dico offendant lʒ occidere.noctur
nos vero quoquo mō.l.itaqꝫ.ff.ad.l.ac
quil.ꝛ.c.si ꝑ fodiens extra de homici.
Ergo multomagis licuit occider̄ hūc
Jacobū ēt ad vltionē qꝛ in loco publi
co i itinere frequētato ipsum Petrum
insidiose aggressus est.nā min⁹ in me
delinquit.qui stans insidijs alicuius
vie me nūqꝫ inuasit quā iste qui inua
sit ꝛ vulnerauit. ¶ Item min⁹ delinq̄t
qui se defendit telo q̄ꝫ qui me offendit
ꝛ min⁹ delinquit isidiose latens q̄ꝫ ꝓ-
diens ad offensam.ꝛ tn̄ pp legis su-
spitionē eos licet vlcisci ꝛ offendere vt
in prealleg.iur.Facit.l.si seruus.C.de
his qui ad ecc.cōfu. ¶ Tertio dicedū
est per maioritatē rōnis q̄ cāu vbi nō
erat suspitio inuasionis sʒ certitudo ꝛ
act⁹ ꝙ liceat ipsum occidere aggresso
rē.ꝛ ita dicebat singularis preceptor
meus debere itelligi.l.ij.ꝛ.iij.C.de sic
ca.que loquuntur de latrone aggres-
sore ꝛ quolibet alio vocante nos in di
scrimen vite vt eos occidendo nullaʒ
calumniaʒ metuere debeamus. ¶ Et
hoc insup confirmabat colēdissimus
pater ꝛ p̄ceptor me⁹ do.Fran.de capi.
liste ꝑ singularē doctrinā Bal.in.l.vt
vim.ff.de ius.ꝛ iu.q̄ sentit ꝙ cōmittens
homicidiū per dolū non dʒ puniri cri
minalr̄ si primo ipse occidens fuerat
vulnerat⁹.qꝛ dolor vulneris dedit cāʒ
dolo. ¶ Et ita dicit dēre intelligi.l.si
ex plagijs.§.tabernari⁹.ff.ad.l.acquil.
¶ Ex q̄bus oīb⁹ magnifice pretor ꝛ ex
cellentissima curia iā satis clare ap-
paret Petrū malusatū siue ad d̄fensio
nē ꝓbatā siue p̄sumptā fecerit hoc ho
micidiū.neqꝫ ꝓ dolo neqꝫ ꝓ culpa la-
ta posse criminaliter cōdēnari cū cul-
pa talis ꝛ ēt dol⁹ ꝑ leges puniri nō de
beāt. ¶ Videāt igit̄ magnificentia et
excellentie vestre inocētiā suā.videāt
necessitatē.intueātur diuinā gratiā a q̄

est preseruat⁹. Intueāt duos clericos tanq̄ duos angelos d̄ sua defensione testificatos. ⁊ tale faciāt iudiciū quale ab oībus exoptat. nā hoc iudiciū nō solum ad petrū ⁊ Jacobū ptinebit vex ex hoc oēs intelligēt qd̄ de alijs iudicaturi sitis q̄ in latrones inciderint. Et nisi hūc absoluerit oēs sibi psuadeāt aut esse sibi a latronib⁹ aut a vr̄is sententijs peundū si se a latronib⁹ interfici nō ptulerint. ¶ Et ita vr̄ iure esse mihi Joanni Jacobo cañ. doctori patauo ⁊c.

¶ Ad idem.

Consi. xliij.

In christi nomine. Multa ⁊ sapient dicta sūt per eximiū iurisc̄o. d. Jo. Ja. can. pro d̄fensione petri malusati. que q̄ sapienter ⁊ ornate dcā ⁊ legib⁹ auctoritatibusq̄ sūt cōprobata non sunt vlteri⁹ repetenda a me. marie q̄ iāpdc̄ xri inimicitiā cū multitudie hoīꝝ. ¶ Presupposito itaq̄ eo qd̄ verissimū est q̄ ol iure ⁊ ꝯsuetudīe licita sit defensio. vt. l. vim. ff. de iusti. ⁊ iur. l. j. §. cū arietes. ff. si quadru. pau. fe. di. vt alijs. ā. alle. adhibita tñ moderatiōe vt ista defensio nō se extēdat ad vindictā. q̄ tūc vr̄ fcm̄ ad vindictā nō ad defensionē. vt. l. j. C. vñ vi ita q̄ cōis doctrina in. d. l. j. ⁊ gl. doc. nos docet qñ q̄s dicat̄ offendisse ad tuitionē ⁊ qñ ad vindictā ⁊ vltionē. vbi cōsidero plures casus. ¶ Prim⁹ casus est qñ q̄s videt aggressorē erga secū telo venientē ⁊ nōdū erat ab eo pcussus et cōstat q̄ potuisset fugiendo rixā euitare. ⁊ tñ id noluit. q̄ casu l3 Cy. ⁊ alij vltramō. distinguāt an sit talis cui fuga sit verecūdia vel nō. tñ Bar. ⁊. l. cōiter moderni Ang. ⁊ Saly. ⁊ alij l. l. j. C. vñ vi tenent q̄ indistincte nullus tenetur fugere ⁊ pt̄ expectare venietē ⁊ si se defendendo aduersariū occidat nulla pena punit̄. Et qm̄ iste non est noster casus aliter non instabo. Scd̄s casus expeditus qñ quis iam percussus est ab alio insultante ⁊ postq̄ ab inuicē sunt diuisi. ⁊ sedata est omnis rixa ⁊ calor vulneris ⁊ armoꝝ remissus est. is qui fuit vulnerat⁹ ex interuallo insultū fecit in vulnerantē. iste. n. sine dubio vr̄ fecisse animo se vindicādi. Et ita gl. ⁊ oēs doc. concludūt in. l. j. C. vñ vi nam iste d̄r insultū istū dolose fecisse ⁊ tenetur lege cornelia de sicca. ¶ Alius casus est qñ pcussus aliq̄diu se defendit contendendo armis cum percussore ⁊ tandem is q̄ percusserat timens ia3 pcussum arripuit fugā. ⁊ iā erat ita remotus vt pcussus nō potuerit verisimiliter dubitare se dēre repercuti. ⁊ pcuss⁹ admodū poterat i. tuto remaner arripuerat arma ipsius percutientis nec ibi erant alia arma de quibus verisimil'r percussus se repcuti debuerit temere tñ lacessitus iniuria ⁊ ita sanguinolentus incontinenti iusto dolore cōmotus currēs insequit̄ aggressorez ⁊ ad illū appropinquās percutit pcussorē hoc em̄ casu iste d̄r dolo ⁊ alo vlciscēdi fecisse. Et l3 iste sit dol⁹ ⁊ maleficium dolosu3 tñ q̄ iste dolus causat̄ a dolo deteriori aduersarij insultātis ⁊ si iste delinquēs sic puniend⁹ de homicidio doloso tamē minus punit̄ ⁊ non pena mortis. Et ita singulariter dixit Bal. l lege vt vim de iusti. ⁊ iur. allegans casum istam mirabilem vbi qui dolo occiderit non tamen punietur ad mortem lex enim parcit iustissimo dolori causato a dolo aduersarij insultantis non dico parcit quasi non teneatur quinimmo debet acriter puniri sed non pena mortis sed aliter iudicis arbitrio vel corporaliter in abscisiōe membri vel alias pro criminu3 qualitate argumen. eorum que infra dicā de maleficio culposo. ¶ Alius casus est quando vulneratus statim q6 vidit se in facie vel aliter ex improuiso vulneratum insequitur vulnerantem incontinen. qui fugit. et licet vulnerās fugiat. tamen adhuc habebat arma cum quibus vulnus intulerat et poterat retrocedere ⁊ iterum vulnerare

hoc casu aliqd potest imputari illi q insequitur fugientē & id videat fecisse animo vindicte tñ qm̄ posset capi minor coniectura vt fecerit volens se reddere tutum a futura repercussione si forte redysset istud maleficiū dr eē cōmisium per latā culpam & consequenter dr maleficiū culposum & non dolosum quod similiter dico puniendū sed nō pena mortis. immo nec tanta pena quanta dixi debere puniri in casu proxime pretacto. & ita ad litteram Bal.in.d.l.vt vis.& salt.ad litterā in.l.j.C.vñ vi.dicens q ista opinio ē eqor & humanior igit amplectenda.l.respicien.§.j.ff.de penis vt iustitia sit admixta cum tēperamento benignitatis vt ibi & cum iste animus potuerit esse simplex animus vlciscendi & punibilis quasi ex dolo & animus se defendēdi non ita punibilis melius est in dubio nocentem absoluere q̄ innocentē condemnare per iura vulgaria. ¶Et qm̄ omnis interpretatio fit ꝯ auctorē maleficij.l.qm̄ vibi p gl.C.ad.l.iul.de vi.& supra dictū est. Et adhuc iste non est casus noster. ¶Sed est & alius casus qn̄ percussus cepit se iuste tueri ꝯ iniuste percutientē & cōtra iniquū aggressorem & cōtinuata rixa semper se defendendo occidit aggressorem iste casus nullū habet dubiū qr iste nullā dr culpam cōmisisse. ¶Casus est ad literā in.l.is qui aggressorem.& in.l.si quis percussorem.C.ad.l.cor.de sicca. vbi imperator dicit q talis se defendēdo iuste occidit & q nullam culpam cōmittit s3 nec iste iudicio meo est casus noster qm̄ Petrus malusatus non ita caret omni culpa queadmodum si in pugna acriter pcussisset & se defendendo. ¶Sed postremo est alius casus & iste est casus noster in quo nolo diffiteri quādam culpā leuissimā posse impingi petro. qm̄ cū Petr⁹ ipse acriter duob⁹ vulneribus esset percussus sup caput pditorie & cū esset icautus & aliquā diu ipsis Petro & Jacobo in terram prostratis inuicem contendētib⁹ datū esset diuino munere vt Petrus arma traxerit de manib⁹ Jacobi aggressoris hic sunt duo casus considerandi. ¶Si qdem Petrus videns Jacobū oi auxilio armoꝝ destitutū iacētem in terra timens ne surgeret & sibi iterū arma arriperet q nō erat ita verisimilis timor hoc metu eū percussit diceretur per culpam leuem maleficiū cōmisisse quo casu Bal.in.d.l.vt vim vr velle istū nō debere puniri quasi dolus Jacobi aggressoris preponderet culpe Petri qui cōstitutus in iracundia & dolore vulneꝝ illatoꝝ nō potuit ita cū statera eque metiri. ¶Sed ali⁹ est casus noster qui culpā petri adhuc reddit faciliorē q̄ Jacobi aggre. qui erat vir robustus & iuuenis & q ita pari certamine cū petro contendebat vt qn̄ sepositis armis in amplexus contentiosos deuenerūt mō vnus mō alter fuerit victor & victus qd arguit magnā viriū paritatē. ¶Item licet petr⁹ surgens manu comprehenderit arma Jacobi percussoris dubitabat verisimiliter ne ipse Jacob⁹ arma petri ibi corā se in terra existentia caperet vt postea fecit & illū nouis vulneribus afficeret q solus metus subsistens redderet petrū in culpa leuissima causata a dolo aggressoris.& cōsequenter nō punibili. quoniā dolus preponderat culpe.l.itē si obstetrix.ff.ad.l.aq. itaq respectu dictorum vulnerum illatorum dum Jacobus nondum pedibus surrexisset. Fateor plene petrū fuisse in culpa leuissima nō punibili tñ p pdicta. s3 res nostra eo clarior ē respectu aliorum duorum vulnerum quoniam constat q Jacobus aggressor accepto sibi gladio suo per petrum.& ipsum gladium petri in terra iactatum manib⁹ apprehendit.& diabolicam eius instigationem continuans acrius irruebat in petrū. quo impetu in petro causatus est mortis iustissimus metus nā si Jacobus nulla affectus iniuria & nullo vulnere saucius mortem petro inferre curauerat qualem debuit petr⁹ credere erga se futurū Jacobū irruentem in se duob⁹ iam vulnerib⁹ percussum ita q prima duo vulnera que petrus intulit leui culpa intulit. Et in hoc casu ñ

punibili qm 8buit credere q̄ q̄ pcussit si se subleuaret esset intentionis reper cutiendi. Et ita debet iudicaturi suspicari vt singulariter dixit Bal.in.d.l.vt vim. ¶ Item & alia duo vulnera illata sine culpa vlla per petrū sunt illata se ꝓ tutela vite sue necessario defendendo. ¶ Ex quibus ipsa vt fateri oportet q̄ iste modicus excessus sit impunibilis per rationes.s.sapienter allegatas nō repeto ne incurrere videar crimen quod iam damnaui.

¶ Et ita dico & consulo intrepide.ego Franciscus de capitibus liste de padua legum doc.& cōis ibidē iura ciuilia legens ordinarie.

¶ Consi.xliiij.

In christi nomine. Magnifice ac iustissime pretor: necnon vos clarissimi iuriscōsulti pa due assidentes. In hac cā petri maluſati distinguēdi sunt iudicio meo hi ca sus quātū attinet ad factū petri.

¶ Aut enim facta est iniuria vel offensa in ꝑsonā & pcutiens aufugit & pcussus insequit eū & illū occidit & tunc lz dolo suz fuerit homicidiū.i.q2 h'excessit modum q2 nō occidit cū moderamine inculpate tutele eo q2 aliter facere poterat quominus occideret iuxta.l.sciam .§.q̄ cū aliter.ff.ad.l.acql.& sic postq̄ fugiebat primus pcutiens dicat insequens eū.& occidens potius fecisse ad vlcisceñdū q̄ ad defendendū iuxta gl. xxiij.q.j.in sum.& notata ibi per archi. punit sed nō pena de homicidio dolo so.sed mitius q2.puocatus fuit & occisus dedit cām occisiōi. Ita determinabat bal.singl'r in.l.vt vim.de iust.& iu. quē ēt secutus est do.lud.de ro.in suis singularibus dicens q̄ est valde no.q̄ homicidiū dolosuz nō puniat capite & pena mortis.lz ille fuerit in lata culpa merito q2lata culpa nō eqparat dolo vbi venit ipōnēda pena mortis.l.in l.ff.ad.l.corne.de sic.idem determinat bu.in.c.olim cā3 qd est ante.ca.literas de resti.spo.ad fi.& iste nō est casus noster. ¶ Et eodē mō qñ pmus pcussus fuisset domū & coadiuuasset amicos & fuisset repertū illū a quo aggress' fuit & q̄ prio pcussit & sic primus casus esset qñ q primo percussit non repercuteret neq̄ ꝑsisteret in rixa immo aufugeret.

¶ Secundus casus est qñ primus aggrediens ꝑsisteret in actu rixandi & n̄ aufugeret.q2 prio insultatus n̄ tenet aufugere qñ primus pcutiēs ꝑsistit q2 si primo pcussus aufugeret primus pcutiens eum posset insequi & ipsuz occidere.nec reperto iure cautū q̄ prim' percussus teneat aufugere si primus percutiēs ꝑsistit in rixa.q2 debet preuidere ꝑsone sue. Et ista est vna leuissima culpa & impunibilis.leuis autez esset qñ nō vteret cum moderamine i culpate tutele vt si cū baculo primus percuteret.Secūdus cū ense. Nos aūt nō sumus in primo casu vt dixi neq̄ i tertio.q2 petrus habebat vnā cultelā & Jacobus vnā squarcinā. Non enim reperio iure cautū q̄ bñficiū defensionis nō cōpetat ei q̄ ,est in rixa & solum cōpetat ꝯ eū qui data opa & pensate & precedente cogitatione,incepit percutere.quia eadē rō subest ita in vno casu sicut in alio.s. tutela corporis: q̄ debeat preferre potius vitam suā q̄ vitam alteri'.defensio eñ passim & indistincte ē de iure naturali & cōpetit ita in rixa sicut cōtra appensate percutiētem.si bñ ponderent iura vt est dictus .§. qui cū aliter.&.l.& si quacūq̄ in pn. ff.ad.l.aqui.defensio eñ est de iure naturali quā ēt pnceps non pōt auferre. vt in cle.pastoralis de re iudicata &.§. sed naturalia institu.de iure naturali gen.& ciui. ¶ Allegat ēt qd dicit Spe. in ti.de accusatore.§.j.ver.q2 si te vocauit latronē. ¶ Et sequitur flo.in.l.j.§. cum arietes.ff.si qua.pau.fe.di. vbi si vnus ex dolore percussionis percutiat alterum nō debet puniri. q2 vbi quis primo percutitur.si postea percutit vel occidit percussorem presumitur facere ad sui defensionez.si ille qui percussit perseuerat & vult repercutere .l.si ex plagijs.§.tabernarius.ff.ad.l. aquili.

¶Considerandum est et q non est necessarium q expectet percussioné. sed sufficit q veniat animo percutiedi vt vult glo. et cõmuniter doct. ¶Et plus est quia si excesserit modũ in repercutiendo ex quo fuit prouocatus et potuisset aliter facere non dz vt dixi puniri de homicidio. ¶Est etiã considerandum q vbi ex conflictu malũ cõtingit illud imputat aggressori dicto .§. cum arietes. et Cy. in. l. qm multa. C. ad l. iul. de vi. ¶Et quia qui nocuit primo presumitur velle nocere secundo loco l. si cui. §. fin. ff. de accu. ¶Et ex genere armorũ presumitur animus nocendi. l. j. §. diuo. et §. sed si clam. ff. ad. l. corne. de sicca. ¶Et insultatus dz prouocatus ab insultante ad iracũdiã bono calore iracundie dz fecisse. et sibi nõ est imputandũ. l. qd calore. ff. de reg. iur. dj. q. iij. si qs iratus. et oia iura laborant cõtra aggressoré. vt no. gl in. l. j. C. vñ vi.

¶Adhibuit et defensionem et resistentiam q cõsistit in tribus. s. circa modum qz si vis fit cũ armis dz fieri resistẽtia cũ armis. si cũ baculo dz fieri cũ baculo. nisi insultatus esset debilis aut senex. et insultans esset iuuenis et potens qz põt excedere in genere armorum. ¶Scdm est circa tps q fuit incontinẽti et in eadé rixa vt anteq partes deueniant ad extraneos actus. l. ptinu⁹. §. cum ita. ff. de ver. ob. Et ita fuit in casu nro. qz nullus fuit actus intermedius in ipa rixa. ¶Tertio cõsistit circa cãz q fiat ad defensioné. et ita factũ est ca. ij. et iij. de homi. et multomagis est parcendum ipsi petro qz testes deponunt q potuisset ipse petrus cũ interfecisse incontinenti. nec credidit acriter eum vulnerasse imo manifestauit intentuz suum. qz dixit ego nolo te occidere volens vti oi moderamine erga illũ stultum et de mentem q querebat mortem vndiq. nec putabat petrus et se defendendo cũ acriter vulnerasse et homicidium reqrit dolũ vt plene dicũt doct. in. l. data. C. qui accu. non possunt.

¶Et ita videtur de iure dicendũ mihi Lauro de palazolis iuris vtriusq doc. minimo.

Consi. xlv.

In christi nomine. Uiso processu in cã ser petri vr dicendũ debere absolui. nã regula é q quotiẽs aliqs aliquez aggreditur licet ipsi aggresso se defédere. vt in toto ti. C. qñ li. vni. sine iud. se vindi. fecit ergo iste petr⁹ istud vulnus lege permittente. ergo nõ dz puniri. Et qd fecerit lege permittente vt pbatur in. l. is qui aggressorem. C. ad. l. cor. de sic. qñ eni aliqs aggredit alium si aggressus in dubio vite discrimine constitutus illũ occidit nullã ob id factum calũniã timere dz. d. l. is q quotiens eni aliqs aliqué expectat vt occidat licitũ est illi illum expectantem et gladio et ferro repellere nec postea tãq homicida tenet qz tanq defensor. p prie salutis i nullo peccasse videt hoc expresse pbat. l. is qui pcussoré. C. ad l. corne. de sicca. Si eni aliqs occidit sine aio occidendi nõ tenetur vt homicida voluntas eni et ppositum distinguunt maleficia. ff. ad. l. corne. de sicca. l. diu⁹ et. l. qui iniurie. ff. de furtis et potius casu fortuito q fraude veniéte infortunio imputat q delicto. l. frater. ff. ad. l. cor. de sicca. l. diuus. ff. de pxeua. l. pe. i fi. ¶Itẽ q licita sit ista vulneratio. pbatur expresse in. l. scientiã. §. q cũ aliter. ff. ad. l. aqui. vbi est lra q illi sunt inorij q cũ aliter se tueri nõ pñt damnũ culpa dederũt qz vim repellere omnia iura omnesq leges pmittunt vt ibi si ergo sunt innorij ergo nõ sunt puniendi per. l. absentes. ff. de penis. ¶Hoc pbat tex. iur. can. in clemẽ. si furiosus de homi. in fi. vbi pmittit mutilare et occidere. ¶Hoc et probat in. l. vt vim. ff. de iusti. et iur. vbi iuriscõsultus dicit q iur. euenit vt qd vnusquisq ob tutelam sui corporis fecerit iure fecisse existimetur. ¶Hoc et probatur. ff. de vi et vi arma. l. j. §. cum igitur. ¶Hoc etiaz tenet gloss. iur. cano. in. c. suscepimus. in glo. j. extra de homi. in versi. laicus vero. vbi permittit euz armis res suas

tueri a fortiori psona allegat.l.i.C.vñ vi hanc defensionez permittit gl.xxiij. q.ij.c.dominus inverbo vlciscitur.hoc tenet glo.xxiij.q.i.c.i.in verbo propul sanda vbi expresse dicit q licet occide re insidiantem et cum qui vult occide re hoc etiam vult notabiliter gl.in.d. cle.si furiosus dicens q vbi nulla cul pa contrahitur merito fit vt in iudice iuste occidente.Sicut ergo non tene tur iudex qui facit malefactorem occi di et interfici.Ita nec iste interficiens. xv.dist.c.i.¶Ad hoc etiã adduco tex. l.itaqz in fi.prin.in ratione ibi posita. ff.ad.l.acqui.dicitur enimvibi si occide ro seruum mihi insidiãtem secur⁹ ero nec teneor qz aduersus periculum na turalis ratio permittit se defendere. ¶Considero enim illam rationem qz aduersus periculum etc.quod de dire cto facitpro casu nostro.¶Hoc etiam probaturexpresse in.l.sed et si quecũqz eod.tit.l.acquiliam vbi si aliquis in terficit illum qui ipsum aggressus est dicitur iure interficere. ¶Et secun dum opinionem aliquorum sufficit so lus terror insultus.licet non fuerit ad huc percussus argumen.ff.de vi et vi ar mata.l.idez.§.qui armati licet aliqui teneant q requiratur insultus et per cussus sed quicqd sit satis est q in ca su nostro constat de percussione ergo licitum fuit sibi se defendendo percu tere hanc eadem. sententiam tenet et confirmat Rapha.ful.in.d.l.i.C.vnde vi.in additione illius gl.in verbo mo deratione tenendo q licet occidere et dicit pro defensione rerum suarum po test quis percutere alium et occidere cum eas aliter saluare non potest al legat.l.furem nocturnum.ff.ad.l.aqui liam.multomagis pro corpore suo qz omnis pena corporalis q̃tuncũqz mi nima est maior omni pecuniaria.l.in ser.ff.de penis.¶Et ita dico et consu lo ego Fran.de porallinis Juris utri usqz doctor miles et comes legens in felici studio paduano.

¶Consi.xlvi.

In Christi noie. Titi⁹ vulnera uit Sẽproniũ q post ea mortuus est.iudex inquirit contra eum pater dicti titij inqui siti vult venire ad defendendũ dictuz filiũ suũ tanq̃ pr̃ et defensor et nõ tanq̃ pcurator et vult in hoc tm̃ articulo de fendere.vez q dict⁹ Sempioni⁹ nõ est mortu⁹ ex dicto vulnere.sed ex defectu et mala gubernatione sui.Queritur an possit stante statuto et consuetudine q etiã in cã capitali possit absens con demnari in duob⁹milib⁹libris.et si quo tpe etc.et dico breuiter quod sic omissis multis que hincinde deduci possunt. Et ad hoc probandum premitto q̃ fuit ratio legis que dicit q in causa capi tali procurator non debet admitti vt l.seruum quoqz.§.publice.ff.de procu ra.et.l.penul.§.ad crimẽ.ff.de pu.iudi. nã q̃druplex pncipalis fuit rõ. ¶Pri ma ne si defenderet et snia ꝯ ip̃z ferret eẽt delusoria.qz si absens defenderet nõ posset ꝯ ip̃z absentẽ exeq̃ snia. vt.l. absentẽ in pn.ff.de pe.et sic snia eẽt de lusoria.ꝯ.l.si ptor.et.l. de q̃ re.ff.de iu. ¶Scḋa rõ est ne maleficia remaneãt ipunita ꝯ.l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l. aql. ¶Tertia rõ est qz ip̃e pncipalis dili gẽti⁹ cãm suã agẽs q̃ pcurator.l.i.in fi.ff.ad carb.fz Bar.in.d.§. ad crimẽ. ¶Quarta rõ assignat.Et per doctores qz si pncipalis veniret et se defenderet. iudex meli⁹posset pquirere ṽitatẽ vi dẽdo pncipale reũ quovultu quo colo re qua animi trepidatiõe loq̃ret. q̃ vi dendo et examinãdo pcu.et⁹.vt.l.d mi note.§.tormẽta.ff. de q̃onib⁹.et.l.iij.in prin.et.§.i.ff.de testibus.Modo ad p positum dictus pater titij posset veni re nõ solum vt defensor.sed etiã tanq̃ procurator ad illum articulum tantũ scz q dictus sempronius mortuus est est ex suo defectu et malo regimine.nõ aũt⁹ex vulnere sibi illato. nam licet re gulariter nõ possit procurator venire ad defendendũ reũ in cã capitali in to ta cã p rõnes supra allegatas. tñ põt

q̃tū ad vnū articulū vl' capitulum tm̄ vt est glo.ordi.ꝛ notabilis in.d.l.pe.§.ad crimen in gl.in verbo ꝓcurator ad finē.ff.de pub.iud. Et lʒ illa glo.reprobet per aliquos doctores ibi tñ ſm statutum primū verone. ¶Secundi libri opi.glo.accurſij.ſemp est tenenda ꝛ ſm illam iudicandū.ergo. ¶Preterea dico ex aliquo capite principali tā tū q procurator potest interuenire in casu isto nam ſm cōmunem opinionē q̄ practicaṫ. Ubicūq ferri pōt sentētia in absentē ibi dʒ admitti ꝓcur.vt ē casus in.d.§.publice ſm Angelū in.d.§.ad crimen in tertia col.versi. nono et vltimo fallit.vbi etam subdit q cū hodie per formā statuti Italie possit ferri sententia in absentē poterit admitti ꝓcurator q̃tūcūq crimē sit publicū. ¶Modo in ista ciuitate est p̄dictū statutū ꝛ consuetudo. Et practica i curia qd̄ absens ēt in causa capitali pōt condēnari ergo poterit admitti procurator ꝛ debebit. ¶Propterea dico q saltē ex eo q est pr̄ q2 pater ꝓ filio ꝛ dñs pro seruo ꝛ abbas pro monacho pōt interuenire ēt ad plenariā defensionē et est,in eis speciale pro suo interesse vt no.Bar.in.d.§.ad crimē in prin.v.col. ¶Et salycetus in.l.ij.in.v.op.C.de accu. Et allegāt.l.j.ff.de liber.homi.exhi. Et Bal.ꝛ Ange.in.§.publice ꝛ plene per Ioan.de anania in.c.veniens.extra de accusatio.ꝛ ad hoc optime facit.l.j.§.ij.ꝛ.iij.ꝛ.iiij.ff.de liber.causa. Et quod no.in.l.non tātuʒ.de appel.ꝛ in l.sed si nō defendanṫ.ff.de penis. Et ꝓ hoc est rō q2 cū pr̄.filiū defendit seipm̄ defendere vr̄ q2 eadē vr̄ per sona pr̄is ꝛ filij.C.de ipub.ꝛ alijs sub.l.fi. ¶Iteʒ q2 officiū pr̄is est defendere filiū.vt.ff.de iniurijs.l.ſʒ si vnius.§.qd̄ tñ. ¶Itē q2 vox patris ꝛ filij eadem reputaṫ vt in ſt.de inutilib⁹ stip.§.ei qui.q2 magis vereṫ pater de filio q̃ de seipso.ff.qd̄ metus cā.l.isti q̄dem in fine. ¶Ita q2 pa.potestas consilium capit per liberos.l.nec in eo.ff.de adulterijs. Itē q2 null⁹ amor vincit amorem paternuʒ. C.de curato.fur.l.fi.in prin. ¶Item et vt sanguinis affectionis ratio habeatur.ff.de recepta.l.ij.ꝛ sol.ma.grauia. ¶Itē q2 videmus q alias dñs defendit plene seruum suū pro se ꝛ secūdario in cā.capitali per ꝓcuratorē vt.ff.de pub.iud.l.seruus ergo multo magis pater poterit defendere filiū ꝛ ita tʒ Gui.de suza.in quodā suo opere maleficiorum subdit tñ q pater teneṫ prestare idoneam securitatē de dicto suo filio p̄sentando in fortiā potestatis cōmunis si ꝯtingit eū succūbere i causa. ¶Et hoc ne sententia sit delusoria et ita tʒ p̄clarus doctor Gandin⁹ in suo elegāti tractatu de maleficijs in Rubrica seu in ti.vtrum procurator interueniat in maleficijs ꝛ q̄n.in versi. Iteʒ pone q filius. Et idem tʒ dñs. Ioānes Petrus de papia in sua practica in ti.de forma inq̄sitionis in pma gl. ¶Sʒ in casu nr̄o dico idē preter quā i securitate q2 ista hodie non est necessaria q2 hodie ex forma statuti ꝛ consuetudinis absens pōt dānari in cā capitali ꝛ sic snīa non erit delusoria. ¶Unde cū rō sua finalis dicte securitatis cesset dʒ cessare ēt dispositio legis.l.adigere.§.quāuis.ff.de iurepa.ꝛ.c.cū cessante.extra de appel.cū simi. ¶Nec obstant supradicte quattuor rōnes.quia spāle est in patre.vt.s̄.dixi. ¶Itē cessat ēt p̄ria rō ne snīa sit d̄lusoria.vt statim dixi ꝓpṫ statutū. ¶Itē dū vr̄ q diligentius qs agit cām propriā pro se. q2 p̄sumitur q pater diligentius facit ꝓ filio quā ipse filius.q2 magis vereṫ pater pro filio quā ꝓ seipso.vt.s̄.dixi. ¶Preterea posito q non posset sine p̄iudicio veritatis interuenire pater ꝓ filio tanq̄ procurator ad plenariā defensionem vel ad vnum articulum tm̄ regulariter.cuius tamen contrarium supra demonstraui.tamen non potest negari quin possit venire ad istum articulum videlicet q dictus Sempronius non sit mortuus ex vulnere. sed potius ex sua culpa.nam dicitur aut ꝓcurator vult venire ad allegandas causas absentie.ꝛ pōt. ꝛ sic admittiṫ. vt.l.seruū quoq.§.publice.ff.de ꝓcura.ꝛ ita tenēt omnes doc.ꝛ glo.aut ad dicendū q accusatus nō cōmisit deli-

ctum.et tunc non pot.vt.d.l.penulti.§.ad crimē .ff.de publi.iudi.et.ff. an per aliu3 causa appellatio.l.j.Qd fallit vt dixi qñ vellet venire ad vnum articulum tm̄.vel qñ esset pater q̄ vellet defendere filiū.¶Et est rō quare regulariter non admittit procurator ad dicēdū q accusatus non cōmisit delictū.et qz hoc consistit in facto accusari q̄ certus esse pot an cōmiserit dictū delictu3.q̄ certificatio melius pot fieri p ipm accusatū q̄ p aliū.vñ ipse psonaliter tenetur cōparere.Itē est et alia rō.qz si accusat' nō cōmisisset delictū de quo fuit accusat' est presumptio q ipse veniret audaci' vñ si non cōparet est p̄sumptio cōtra ipm q̄ d3 scire q delictū cōmiserit.et ista p̄sumptio facit q nō possit admitti pcurator regulariter.sed requiritur q accusat' cōpareat psonalit ad expurgandū dictā p̄sumptionem. Et subsistunt ēt rōnes de qbus dixi supra in pn.Aut pcurator vult venire ad dicendū q accusat' vulnerauit dcm̄ Sēpronīū.vel non negat.s3 q vulnerat' mortu' est ex suo malo regimine et sua culpa.et non ex vulnere.et tunc admittitur vt.l.eos.C.de accu.et vult facere in casu nr̄o pater dicti Ticij.et ē rō. qz hoc consistit in facto alieno ab ipo Ticio accusato.et sic l3 dicto ticio accusato ignorare.quo casu excusat si non vult cōparere p se.et h3 iuris cām se nō pñtādi.vñ merito d3 admitti eius procurator.et hoc casu cessant oēs rōnes de qbus.s. ¶Quia primo cessat illa rōne snia sit delusoria.Et q delicta remaneāt impunita pter statutū quod vult q absens possit cōdēnari.¶Scdo cessat alia q̄ vult vt videat q̄ vultu q̄ colore et c.qz illa rō nō pot habere locū in his que non cōsistunt in facto proprio ipsius accusati magis quā in alio puta patre.sed solū locū h3 in his de qbus interrogat q̄ cōsistūt in facto.p prio iterrogati.vt i dictis iurib' supra allegatis ad hoc.¶Tertio cessat etiā illa rō Bar.q diligentius defendit se accusatus per se q̄ per alium.quia imo hic cautius se defendet per procuratorē q̄ per seipsum ex quo scit se omnino commisisse delictum.¶Et i hac sententia q in isto casu admittatur procurator est do.Jo.de Imo.an.d.l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iud.et ita sentit et Bar.in.l.pretor ait ad finē pncipij.ff.d dā.infec.¶Nec ob.d.l.pe.§.ad crimē ff.d pub.iu.qz limitat f'm p̄dictā et p rationes predictas.¶Ad hoc ēt rō facit et suadet qz in dubio ex quo non reperitur de hoc expresse cautum in iurium p aliquē tex.vel glossas speciales debemus potius admittere p̄dictā defensionem ad hoc vt absens potius defensus absolui q̄ non defensus inocēs cōdemnari.d.l.absentē.in prin.ff.de pe. ¶Adducit ēt ad hoc alia rō. nam qñ vnus textus vel aliq̄ leges pñt habere varios itellectus nos debemus recurrere ad principia et fundamēta.vt no. dicit Saly.in.l.reos l.ij.col.in fi. C.de accus.¶Sed ita ēst in casu nr̄o q dictus.§.publice.et.d.l.pe.§.ad crimen.et d.l.j.ff.an p aliū causa appella.hñt varios intellectus.ergo ad principia debemus recurrere s3 p̄ncipia quare procurator non pot nec d3 admitti in causa capitali sunt ille rōnes de qbus supra dixi in principio et statim supra q̄ oēs cessant vt supra dixi.ergo cessante principio et rōne finali d3 cessare etia3 sequens ex eo et sic dicta leg.dispositio phibēs pcuratorē admitti in causa capitali.¶Preterea principaliter posito q nullo mō non posset procurator admitti in cā capitali ēt si eēt pr̄ qd tm̄ verum nō est imo cōtrariū supra oñdi tm̄ dico adhuc q dictus pater ex alio capite pot admitti sine dubio in casu nr̄o non.vt pcurator s3 vt defensor et nō solum ipse pater sed ēt qlibet ali' qd sic pbatur nā in ciuilibus vbi absens cōdemnari pot lite non contestata ibi qlibet volens defendere ēt sine mandato auditur ēt sine animo reuandi. Ut pbatur.C.qñō et qñ iudex aut.q̄ semel ibi.et p̄qsita veritate pnunciet et p hoc etiam.C.de appella.lege ampliorem. ¶Et est ēt ratio hui'.Qz iudex nō pt perquirere veritatē idest perfecte querere nisi audiat volentem defendere. vt no.illa dictio per supraposita i vere

do perquisita per quam denotatur p̄fectio actus.vt.l.vrbana.§.pernoctare ff.de ver.sig. ¶Item si hoc est in ciuilibus in quib⁹ proceditur morte priua totum iudiciorum. ergo multomagis d3 esse in criminalibus q: vbi mai⁹ est periculum ibi cautius ē agendū.l.j.ff. ad carbo.& in.c.vbi periculum .l. prin. de elec.li.vj.Item ad idem. Nam paria sunt absentem esse vel p̄sentem et obmutescere vel se nō defendere.vt.ff. de peti.here.l.nec vllam.§.q' si quis & in.l.lege fundi.ff.de contrahē.empt.& in.l.ij.§.furiosus.ff.de iure codi.cuj si mi.sed p̄sentē se non defendentem pōt q̄libet defēdere.vt.ff.de penis.l.& si nō defendātur.&.ff.de appel.l.non tm̄.Et ibi no.& l.j.ij.iij.& iiij.de lib.causa.& nō solum extraneus s3 ēt iudex.vt.d.l.& si non defendant.&.ff.de q̄ntibus.l.j.ad fi.ergo seq̄t si p̄t extrane⁹ & iudex multomagis poterit cōiuncta p̄sona vt est pater defendendo filiū suū absentē argu.dicte.l.seruum quoq3.§.publice.ff. de p̄cura.vbi vr̄ de hoc casus ad litterā & in hac opinione est Inno.in.c.veniens extra de accusa.¶Et Bar.in dicto.§.ad crimen.in.iiij.col.& in.d.l. seruum quoq3.§.publice.ff.de p̄curatori. ¶Et ita ēt t3 Saly.in.d.l.reos in.ix. col.versi.& ne credas.C.de accusatio. ¶Et ita t3 ēt Ja.de are.in.l.inter accusatorē.de publicis iudicijs.Et ita t3 Jo.an.in addi.Spe.in titulo de procuratore.in.§.j.in addi.que incipit p̄ hoc vr̄ q' his rationibus q̄ dicit q' ita Dy. consuluit in quadā cā qui Jo.an.dicit q' ad excludendū defensorem duo req̄runtur vnū q' pena sit supra relegationē.¶Aliud qd absens nō possit diffinitiue dānari sed in casu nr̄o hec duo nō sunt.¶Quia imo pōt absens ꝯdēnari per statutum. ergo defensor non pōt excludi.¶Nec est mirandū q' aliqs possit ꝯparere tanq̄ defensor & nō tāq̄ p̄curator.q: hoc.& alias cōtingit q' qs nō admittatur vt procurator q̄ potest venire vt defensor.vt est tex.notabilis in.l.non solum.§.fi.ff.de procuratoribus.Et est ratio.quia regulariter procurator faciendo aliquem actū prodest vel nocet domino.vt.d.l.non solum.de procura.vnde non admitteretur vt procurator.quia nō posset aliquid facere p̄ quod p̄iudicaret absēti in criminalibus.q: hoc non reperitur l.cautū.& hoc ē qd d3 in.d.§.ad crimē. dū d3 q' ad crimen publici iudicij frustra p̄curator admittit̄. S3 bn̄ posset et pōt venire pater tanq̄ quilibet ad allegādū p̄ absente cās innocētie criminis ad informādū iudicē sm̄ Bar.i d.§.ad crimē & in.d.§.publice.& dominus Bar.de sali.in.d.l.reos.C.de accusatio.¶Ultimo ad hoc adducit̄ cōsuetudo & practica hui⁹ ciuitatis nam minime mutāda sunt q̄ longā interp̄tationem habuerūt.l.minime.ff.de.ll. fuit enim hoc Uerone ita obseruatum in p̄sona nobilis viri Frederici de valusmera qui fuit admissus p̄ filio suo veltra.& idez fuit seruatū etiā in alijs.

¶An in causa capitali admittatur pater ad defensionem pro filio.

Consi.xlvij.

In chri sti noie. Quidā3 dominus zacharias scholar' studens filiusfamilias siue emancipat⁹ Ja. zacharie ciuis Pataui passus est isultum a duob⁹ q̄ armis offendibilib⁹ conabantur ip̄m offendere.& forsan interimere hic aūt.dn̄s zacharias vt dicit se defēdendo vnū ex illis insultantibus gladio interemit ꝯ quē per dn̄m potestatē padue per inq̄sitionē p̄cedit vt banniat̄.& si posset apprehēdi vltimo supplicio puniat̄. Ad cuius.d.zacharie defensionē cōparet Ja.eius pr̄ siue tāq̄ p̄cu.siue vt pater & ꝯiuncta persona. Querit̄ mō,vtrū ad talē defensionem dict⁹ Jac.admittendus sit.p̄sertim curia isistēte q' ipse zacharias debeat p̄sonaliter cōparere.ne iudicia sint delusoria.Querit̄ modo.an dict⁹ Ja.pa

ter debeat admitti ⁊ audiri. ¶ Omni-
potentis dei postulato suffragio. vide
tur dicendum q̄ dictus Ja. pater nul-
lo mō admitti debeat. q: istud est cri-
men publici iudicij in q̄ nō admittit̄ p
curator nec alius et ad defensam. vt l.
l. penul. §. ad crimē. ff. de pub. iud. no. i
l. seruū quoq̄. §. publice. ff. de pcur. et
in. l. reos. C. de accusa. ⁊ p cano. in. c. ve
niēs. extra de accusatio. ⁊ hoc ne iudi-
dicia sint delusoria. l. si pretor. ff. de iu
di. ¶ Maꝫ si procurator interueniret ex
parte insiti sequeret̄ iudiciū deluso-
rium. q: si dict⁹ zacharias inq̄situs vi
deret se cōdēnari debere nunq̄ cōpa-
reret. ¶ Et licꝫ ex formaꝫ statuti posset
abs̄s damnari ꝯ formam iuris cōmu
nis s̄m quam absētes damnari nō pos
sunt. tamen pena nunq̄ haberet execu
tionē. ⁊ maleficium remaneret impu-
nitum contra. l. ita vulneratus. ff. ad. l.
acqui. Et p̄sertim hoc est verū q̄ Jac.
nullo modo admittat̄ si forte curia in
stet. ⁊ velit vt ip̄e zacharias cōpareat
personaliter a quo arbitrat̄ forte me-
lius eruere veritatem. q̄n videbit cu-
ria qua trepidatiōe q̄ voce qua ꝯstan
tia ip̄e zacharias examinatus loquat̄
l. de minore. §. tormēta. ff. de q̄stio. vn-
de pp̄ter hoc v̄r curiā posse dicere q̄
vult potius pricipalē cōparere. ⁊ dn̄m
Jacobū defensorē nō admittere. ¶ Si
eñ hoc pōt iudex ⁊ curia in causis ci-
uilibus. vt est tex. in. l. fi. C. de procura.
quāto magis possit hoc dicere in cau-
sis capitalib⁹ siue criminalibus ⁊ gra
uissimi p̄iudicij ne malesicia remane-
ant impunita. vt dictū est. Et hoc vide
tur de mēte Bar. in. l. q̄ bona. §. si alie-
na. ff. de damno infec. circa fi. dicti. §.
sup q̄ō. an iuramētū veritatis posset
p̄stari a pcura. vbi v̄r dicere q̄ admit-
tat̄ procurator q̄n hꝫ speciale manda-
tū ad sic iurandū. vt tunc possit admit
ti. preterq̄ in cā criminali pp̄ter illaꝫ
rōnem. q: ex platiōe vocis ex trepida
tione ⁊ ex colore iudex pōt ⁊ debet se i
formare per text. in. d. §. tormēta. ¶ Et
lꝫ in. §. si alieno dicat q̄ hoc pcedit in
criminalibus. sed non in ciuilib⁹. tamē
p̄s: idem Bar. v̄r idem sentire in ciui

libus. vt si iudici v̄r compellat princi-
palē personaliter ad se venire. q̄n ar-
bitrat̄ ab eo melius eruere v̄itatem.
Et hoc seq̄t̄ Bal. in. d. l. fi. C. de pcura
to. vbi vult q̄ vbicūq̄ iudex ex conie-
cturis mouetur ad credendum quod
principalis meli⁹ nouerit veritatē tā
in cā ciuili q̄m in criminali. possit iudex
compellere principalem ad veniēdū
per legem vbicūq̄. ff. de interro. actio.
⁊ per tex. in. d. §. tormēta. l. nō sint alia
indicia non debeat ꝯpellere principa
lem ad veniēdū ne auferat beneficiuꝫ
missionis pcurato. iure cōcessum. Et
istud v̄r verius. licet Jaco. butri. dixe
rit in dicta. l. fi. C. de pcurato. q̄ q̄n p
curator habet speciale mādatū ad sic
dicendum q̄ tunc non cogatur venire
principalis. quod v̄r sequi Joānes an
dreas in. c. fi. de iura. calum. libro. vi.
in nouel. ¶ Sed veri⁹ v̄r q̄ curia pos-
sit eum cogere ad veniēdū ⁊ interro-
gare eum. ⁊ cogere respondere p̄sona
liter p dictā. l. vbicūq̄. ⁊. c. cū Jo. de fi.
instr. Et q: iudici p̄missum est. et in ci-
uilibus causis oībus modis perq̄rere
veritatē. vt. l. is apud quē. C. de eden.
ergo vt videat qua trepidatione quo
colore qua constantia loquat̄. v̄r q̄ iu
dex p ista veritate habenda possit cō
pellere principalem ad veniendum
maxime quia verebitur iudicē ⁊ p̄sen-
tiā iudicis. ¶ Ex q̄bus v̄r quod iudex
possit mandare vt veniat principalis
tanq̄ meli⁹ instruct⁹ q̄n hꝫ indicia q̄
meli⁹ habeat̄ veritas ab eo sine istis
indicijs aūt nō credo ne auferat̄ vsus
procuratorum nolenti per se litigare.
l. i. in fi. ff. de procu. etiam hoc in ciui-
libus ⁊ in criminalibus in quibus ad
mittitur procurator. sed in his in qui
bus procur. non admittitur hoc dispu
tare videtur superuacaneum. quia p̄n
cipalis debet per seipsum causam de
fendere. d. §. ad crimē. ¶ Sed p̄dictis
nō obstantibus in hac cā est intuēdū
qualiter iste Jaco. velit in iudicio cō-
parere si eñ vellet p filio absente tāq̄
pcu. interuenire assumēdo noīe filij iu
dicium ⁊ telā iudicij. Et tunc cōmuni-
ter oēs doc. concludunt q̄ tanq̄ pcu.

non admittaꝶ qꝛ si vellet facere actū p quē preiudicari posset reo absenti p cu. nō admittiꝶ per text. in. d. l. pe. §. ad crimen de publi. iudi. probaꝶ in. l. i. ff. an per aliū cā appel. nam in causa appellationis snia pōt ferri cōtra absentem etiā lite nō cōtesta. l. fi. §. illud. C. de tempo. appel. ꝛ tamen qn agitur cā publica iudicij seu capitalis nō admittitur pcurator ꝛ si admitteretꝶ in aliq̄ causa criminali vel ciuili ꝛ videretur iudici q̄ melius haberetur veritas p principalē existentibus de hoc veris indicijs posset nō admittere procuratorem ꝛ velle q̄ debeat principalis cōparere. ¶ Si aūt Jacobus pater vellet venire tanq̄ pater pro suo interesse ꝛ nō tanquā procurator posset. ꝛ tūc esset admittendus vt in. l. lucius. ff. de ap. qꝛ sic admittitur dominus pro seruo in causa criali pro suo īteresse vt. l. si cuiusdā. ff. de accusa. ita ꝛ pater. Et de hoc videntur esse plurimi tex. in. l. i. ij. ꝛ. iij. ꝛ. iiij. ff. de libe. cā vbi pater p liberali cā filij pōt interuenire quanto magis potest. vbi īponitur pena mortis absenti. ¶ Itē qꝛ cū iste absens dānari potest nedum ipse pr̄ sed ēt quilibet vr̄ posse allegare causas Innoc. l. seruum quoq̄. §. publice. de procu. Et ipse iudex si nemo allegaret dꝫ de innocentia eius q̄ inquiritur inuestigare l. i. in fi. ff. de questio. ꝛ. l. si nō defendātur. ff. de pe. immo iudex ipse de facto dꝫ supplere defectū partis. qꝛ vbi absens damnari potest ibi iudex ad inq̄rendum veritatē dꝫ inquirere rei veritatem ꝛ inquisiti innocētiā. iuxta no. in. l. iiij. §. hoc aūt iudici. ff. de dā. infe. ꝛ in auꝶ. qui semel. C. quomō ꝛ qn iu. et in. l. vt ampliorē. C. de appel. Et lꝫ gl. ibi dicat q̄ est spāle in cā appellationis tn̄ veritas est q̄ idē est in omni cā in qua absens damnari pōt per dictā autenticam qui semel. ibi dum dicit p quisita veritate. ꝛ hoc tenet Inno. in. c. veniens de accusa. vbi vult q̄ quilibet ēt alias inhabilis possit venire ad allegandum cām innocētie ex qua absēs damnari non debeat. ꝛ dico q̄ hoc pōt facere ēt pcur. vt est tex. in. l. reos. C. de accusatio. cū dicit ēt per procura. defendi. ꝛ istud probaꝶ lege seruum quoq̄. §. publice de procurato. dum dicit publice vtile est absentes a quocūq̄ defendi. ¶ Et cū dicat a quocūq̄ ꝛ est in ti. de procura. dꝫ intelligi ēt a quocūq̄ procuratore. sed istud dꝫ sane intelligi vt intelligatꝶ de procuratore qui vt quilibet defensor alleget causas innocentie. ꝛ tunc admittiꝶ nō obstante q̄ sit pcurator. ꝛ istud vult text. in. d. l. reos. C. de accusa. ꝛ hoc voluit gl. in. l. in eo. §. i. ff. de reg. iur. vnde etiam debꝫ admittere pcura. volentem informare iudicem de iustitia accusati ꝛ de eius innocentia ne innocens damneꝶ. dūmodo non vt procurator suscipiat iudiciū sed tanq̄ quilibet innocentie causas alleget arg. l. non solū. §. fi. ff. de procurato. facit. l. nō tantū. ff. de appel. ꝛ est similis assistenti iudicio ne colludaꝶ. qꝛ admittiꝶ ad iudiciū lꝫ telam iudicij nō suscipiat vt in. c. cū super de re iud. ꝛ lege si suspecta de inoffi. testa. ꝛ in. c. veniens de testi. ꝛ istud tenent cōmuniter omnes legiste. ꝛ cañ. ꝛ domini de rota eleganter conclu. cxcvi. ꝛ conclusione. ccxliiij. vbi dicunt habentem mandatum ad defendendum posse proponere excusationes ꝛ assumere partes defensoris per tex. d. c. veniens de accu. ꝛ de dictis. c. exposuit. ¶ Ex quibꝰ concludo q̄ iste Jaco. tam pro suo interesse q̄ ēt vt q̄libet possit cōparere ad allegandum ꝛ ostendendum innocentiam filij. ¶ Ad contrariam partē respondeo nam etiam si iudex ꝛ curia voluissent seu vellent principales tanq̄ melius informatus vel a quo meliꝰ crederent eruere veritatem vellent q̄ personaliter compareretur ꝛ ipse foret contumax nihilominus predicte excusationes innocētie quocūq̄ pponereꝶ admittēde forent p p̄dicta iura. ¶ Et ita dico ꝛ consulo ego Anto. Rosellus iuris vtriusq̄ doctor comes et miles ꝛ ordinarie iuris canonici padue legens.

¶ Consi. xlviij.

IN Christi noie. ac inuocata spi ritussancti gra amē. Quāq3 p suprascriptos famosissimos doctos. et aliis me consulentes facūdissime allegatū ac poptime cōclusum fuerit in casu suprascripto. tñ idcircoz nō esse arbitrat⁹ sum. rem a fundamētis exordiri. et rōnes olim tacitas p maiores et pceptores nros in mediū adducere vt iudicū cōsciētia q debēt veritatē seq. vt in auth. q semel. C. quo et qn iudex. et in semitā ipsi⁹ veritatis adducanẽ vt rectū de ipsoꝝ ore iudicium pdeat iuxta no. in. l. rē nō nouā. C. de iud. Magna igit in pñti materia fuit antiquoꝝ. et modernoꝝ doctoꝝ altercatio. q orta est ex difficultate intellectus potissime triū legū q l3 fundamēta sint in hac materia. tñ inter se 9triari videnẽ: vc3. l. seruū quoq3. §. publice. ff. de pcu. q dixit publice vtile esse absentes a quibuscūq3 defendi in capitalib⁹ iudicijs defensionē dari. et ppterea cōcludit q vbicūq3 absens dānari potest ibi quāuis vba p eo faciētē et innocētiā excusantē audiri equū et ordinariū est admittere. ¶ Alia est q huic cōcordari vr. l. reos. C. de accusatio. que voluit reos capitaliū criminū absentes etiā p pcuratores defendi posse. Qui bus 9triari vr tex. in. l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iud. q voluit ad crimē publici iudicij psequēdū frustra pcuratorē interuenire et multo magis ad defendēdū l3 pmiserit excusatiōes absentium iudicib⁹ allegari posse. vt si iustā absētie causa3 habeāt snia3 deferāt. ¶ Et si volum⁹ inqrere rationē huius legis phibitiue. quare vc3 noluerit reū posse defendi per aliū. vt voluisse videnẽ alie due leges dixit glo. in. d. §. ad crimen qđ ratio. est q3 quādo in aliquo iudicio pcurator interuenit in eius persona debet formari sententia. l. j. C. de sentē. et interlo. om. iudi. et l. liberto in fi. ff. de neg. gest. que in causa criminali formari nō pōt in personā pcu. quia ipse est inocens. et lex noluit absentem dānari imo potius voluit facinus impunitū relinqui. l. absentē. ff. de penis. et l. sancimus. C. eo. que ratio licet videatur bona. tamē nō placuit Bar. qm ita demū in pcuratorē venit formāda sentētia quādo talis est que potest in ipsum cadere secus aūt si nō pōt. vt. l. fi. C. de iniur. ¶ Et iō melior rōvidebatur esse ne iudicia remanerēt elusoria vt. l. si pretor. ff. de iudi. Et ne maleficia remanerēt ipunita vt. l. ita vulneratus in fine ad legē aquil. et. l. si lōgi⁹ §. si filius. ff. de iudi. et l. si a reo §. qđ vulgo. ff. de fideiusso. et l. bona fides. ff. depositi. Et tamē ista ratio nō est omnino vera. q3 fm eā sequerenẽ q vbi iudicium nō posset esse elusoriū puta q3 reus esset carceratus q deberet defensor admitti. q tamē est cōtra tex. in. l. j. §. j. ff. an per ali. ca. ap. vbi dicit text. ipsos auditorio adesse debere. et l. ij. ff. de cust. reo. que dicit q carceratus debet per se ex vinculis causam dicere vñ Bar. assignauit aliā rationē vc3 q presumitur q reus diligentius defendat causam suam. q3 eius defensor. argu. in. l. j. in fi. ff. ad carbo. sed certe ista ratio Bart. que tamen fuit glo. in. l. non solum. §. fin. ff. de procurato. et in. l. miles. §. defuncto. ff. de adulte. non videtur esse sufficiens q3 fingamus defensorem esse diligentissimum et principalem inexpertum vt in casu nostro. Ergo illa ratione attenta deberet defensor admitti. qđ tamen tex. in. d. §. ad crimen indistincte negauit. ¶ Preterea solet alia ratio allegari q3 ad hoc vt quis possit constituere procuratorem requiritur q sit domin⁹ cause. in. l. j. ff. de procura. reus autem non est dominus q3 nemo est dominus membrorum suorum. l. liber homo ad legem aquil. et. xxiij. q. v. c. cum homo ergo &c. q tamen ratio non concludit q3 pari ratione ipsemet nō posset se defendere. ¶ Et ideo vera ratio mihi videnẽ fuisse. q3 ad eruendam veritatem in crimine maxime confert presentia principalis vt iudex videat qua frōte qua trepidatione. aut quo animo loquanẽ. vt. l. de minore. §. tormenta. ff. de qōni.

¶Attenta igitur ista ratione.cū tex. d.§.ad crimen.videretur cōcludere di ctū Jacobū in casu nostro admitti nō debere.Sed in hoc cōcluderem^9 dice- remus cōtra casuz.d.§.publice.⁊ dicte l.reos pro quib^9 cōcordādis cū.d.§.ad crimē fuerūt multe ⁊ varie doctoꝝ sen tentie. ¶Mar.enim gl.antiquus pro dictoruz iurium concordia distinxit ꝙ aut lis erat cōtestata cū reo.⁊ ꝓcedūt dict^9.§.publice ⁊ lex reos.aut nō erat contestata ⁊ ꝓcedit.§.ad crimē.⁊ mo- uebat̃ ista ratione.qꝛ in causis capita libus dñs ⁊ nō ꝓcurator venit cōdem nād^9 in.l.ij.C.de accu.l.fi.C.de iniur.ſꝫ dñs dicebat ipse non potest damnari. quando^9 cum procuratore est lis conte stata.vt.l.furti.§.si quis alieno. ff. de infa.⁊.l.j.C.de sentē.⁊inter.om.iud.lō ante litem contesta.solus reus defen- dere se debebat.⁊ lꝫ ista ratio videat̃ apparens.tamēꝙpsam reprobauit Bc cur.taz in.d.§.publice. ꝙ in.d.l. reos. ⁊ primo qꝛ nō apparet ꝙ.§.ad crimen plus loquat̃ ante litem contest.ꝙ post imo potius videt̃ debere itelligi ꝙ lo quatur post litem contest.⁊ colligitur ex verbo persequendū positū in tex.et l.reos nō potest itelligi ꝙ loquat̃ post litem cōtest.qꝛ tex.dicit absentes reos ⁊ sic lis nō poterat esse cōtestata:quia reqrītur partis presentia.l.j.C. de litꝫ ꝯtest.nec ratio mar. ꝙ quando cū vno lis est contestat.ille ⁊ non alius sit dā nandus est vera.quia contra casum.l. si quis cum procurator.⁊.l. qui ꝓprio in princi.ff.de procura.⁊.l.si ideo.ff.de euicti.vbi apparet ꝙ procurator ve- niens post litem cum domino conte- statam venit damnandus ⁊ non domi nus ⁊ iura que allegat mar. loquun- tur in ciuilibus non autem in crimina libus in quibus etiam si procu. veni- ret ante litem contesta. non posset ipe damnari.sed dominus in.d.l.ij.C. de accu.⁊.l.fi.C.de iniur. ¶Alia etiam ra tione mouebatur mar. quia facilius debet admitti procu.ante litem conte sta.ad exceptiones dilatorias vel de- clinato.opponendas ꝙ post vt not.in d.l.reos.⁊ per glo.⁊ can.in.c. veniens extra de accu. ¶Itez ponderabat tex. in.d.l.reos quia nō ante quis dicitur reus ꝙ eius nomen sit receptum inter reos.⁊ sic post litem contest.vt.l.si ma ritus.§.prescriptiones.ff.de adul.⁊.ff. de pub.iu.l.is quis reus.⁊.C.qui accu. non pos.l.negāda.⁊.C.de adul.l.adul terium. ¶Sed hec ratio non videtur vera quia etiam ante lit.contest.quis appellatur reus.vt.l.properanduz.§. sinautem reus.C.de iudi.nec etiā ali- ter hgenerali vocabulo appellari pos set. ¶Et propterea fuerunt alij docto. distinguentes ꝙ aut quis vult mittere procuratorem ante sententiam.⁊ tunc possit. Et ita intelligebant dictam.l. reos.⁊.§.publice.aut ad ipsam sentē- tiam audiendam.⁊ tunc non possit.qꝛ illa est ferenda in dominum. vt.d.l.fi. C.de iniur.⁊ ita intelligebant.d.§. ad crimen. ¶Sed quia ista distinctio vi- detur esse contra tex.dicti.§. ad crimē qui prohibet omnem actum in causa criminali per procuratorem expediri. vt probat verbum persequendum in tex.d.§.ad crimen quod denotat perfe ctionem actus propter dictionem per vt.l.vrbana.§.pernoctare.⁊.l. edificia .§.perfecisse.de verbo.signi. Et per cō sequens tam primi actus ꝙ ipsa sen- tentia expediri non possunt.Ideo fuit alia doct.sententia ⁊ distinctio ꝙ aut quis vult pro alio interuenire quo ad actus substantiales iudicium qui no. in.l.prolatam.C.de sententia ⁊ inter- lo.om.iudicum.⁊ tunc non possit.⁊ ita intelligunt.§.ad crimen . aut ad cete- ros actus accidentales.puta ad exce ptiones dilatorias vel declinatorias ⁊ similia.⁊ tunc possit interuenire.⁊ ita intelligebant.l.reos.§. publice. ¶Sꝫ quia ista distinctio ita simpliciter di- cta non est vera quia sunt alique exce ptiones dilatorie.que tangunt princi palem causaz tanꝙ ex eis pendeat iu dicium ⁊ non poterit interuenire quia a quo remouetur genus remouet̃ que libet eius species.l.si cuius.ff. de leg. iij.⁊ in.§.ad crimen remouetur a pro- secutione.ergo ab omni specie prose- cutionis. ¶Fuit alia doctorum senten

tia.vez quod aut venit procurator ex parte rei. et tunc possit interuenire. et ita intelligunt. §. publice. dum dicit defensio datur. et l. reos. ponderando verbum reos. Aut vult venire ex parte accusatoris. et tunc non possit. Et intelligunt §. ad crimen ponderando verbum persequendum quod pertinet accusatorem. vt. no. in. l. actio in personam. ff. de actio. et obli. ¶ Sed isti etiam videntur dicere contra casum legum. ¶ Et primo in. l. j. §. j. ff. an per aliqua ca. appellatio. vbi ex parte rei non potest interuenire procurator. Item contra casum l. fi. C. de iniur. vbi illustribus conceditur in priuilegium quod possint per alium accusationem instituere. ergo alijs est denegatum. c. si papa. de priuile. in. vj. l. ius singulare. ff. de legi. ¶ Item etiam contra casum. d. §. ad crimen dum dicit quod multo magis prohibetur ex parte rei quam ex parte actoris. ¶ Et propterea forte glos. dedit alium intellectum. vez quod dictus §. publice. et l. reos loquuntur de eo qui venit allegandas causas absentie quod permittitur. d. §. ad crimen. quod etiam sequitur gratianus. xxv. q. iij. c. reos. et plurimi alij doct. ¶ Sed quia iste intellectus videbatur contra tex. l. d. §. publice dum dicit innocentem excusantem etc. ¶ Ideo transiunt ad alium intellectum. vez quia aut loquimur de eo crimine ex quo venit imponenda pena mortis ciuilis vel naturalis. et tunc procurator non admittatur. Et ita intelligitur §. ad crimen aut venit imponenda pena relegationis vel minor. Et tunc possit interuenire. et ita intelligatur §. publice. et l. reos. Et hunc intellectum tenuit glos. in. d. §. publice. et in. d. §. ad crimen. et in. d. l. j. an per ali. cau. appel. et etiam sequitur Odofred. Jacob. de are. Jac. butri. Guid. de suza. Ray. et communiter docto. ¶ Quidam tamen vltramonta. vt Jacob. de ra. pe. Mar. filij. contrariam sententiam tenuerunt per preallega. l. j. an per ali. cau. appel. quos sequitur Bal. et etiam Barto. de iur. rigore licet de equitate dicant sententiam glos. veriorem. ¶ Guil. autem de cun. tenuit opinio. glos. dicens dictam. l. primam in versicu. sed si ea. debere intelligi de pena corporis afflictiua que tamen non sit mors naturalis vel ciuilis. vt ictus fustium que tamen est supra relegationem. vt. l. finali. ff. de iniurijs. ¶ Cyn. autem magis aperte locutus dixit quod nedum quando venit imponenda pena relegationis potest procurator accedere vt voluit glos. sed etiam quando quecunque alia pena venit imponenda dummodo sententia possit ferri contra absentem. Et ita intelligit dictum §. publice quem sequitur Cy. in dicta. l. reos. et Jacob. de aretio in. l. inter accusatorem. ff. de publicis iudicijs licet Bartol. hanc sententiam pluribus rationibus voluerit impugnare voluit enim ipse §. publice. debere intelligi in eo qui venit tanquam defensor sine mandato ad ostendendum de innocentia accusati. Et hoc vbi sententia potest ferri in absentem que opinio originaliter videtur fuisse Innocen. in dicto capitu. veniens. extra de accusatio. Bald. vero dixit se non credere quod Bartol. ita dixerit. licet reperiatur ita scriptum in suis recollectis. quia dicere quod iste defensor possit venire ad excusandam innocentiam. videtur esse perfunctorium quia iudex propter hoc non instruitur super negocio principali. et sequitur quod iudicium claudicabit. quia sententia poterit ferri pro ipso absente. et contra ipsum non. quod est absurdum. Sed cum reuerentia Baldi. vt refert dominus Benedictus de plumbino non videtur Bartolus intellexisse. sed intellexit quod Bartol. indistincte loquatur in omni crimine capitali. vt velit admitti defensionem quod minime fuit eius opinio. sed solum quando sententia ferri poterat contra absentem. vt in. l. lege cornelia §. constitutum. ff. ad legem corneliam de sicarijs. et lege ne diu. C. de penis. et in octaua constitutione Henrici Imperatoris. quem Pisis promulgauit in qua statuit quod in crimine lese maiestatis absens damnari possit. et sic poterit ferri sententia tam absolutoria quam condemnatoria in ab-

tentē.ꝛ per ꝯsequēs iudiciū nō claudicabit.voluit ergo Bar. ꝙ dict⁹.§. publice intelligatur de defensore q̄ vēit ad innocentiā excusandā in casib⁹ in qb⁹ potest absens damnari.Et vna rō Bar. est qꝛ principali reus nō poterit preiudicare.l.si defensor.ff.de iterro.actio.Sz cū reuerētia ista rō nil vz.qꝛ sequeretur ꝙ si faceret ꝓcuratorē cū hac cōdictio ne vt sibi posset preiudicare ꝙ deberet ēt ꝓcurator ipse admitti.quod est falsuz.ꝙ forma talis ꝓcuratoris est reprobata.vt no.Inno.in.c.ꝯstitutus de ꝓcura.ꝛ in clemē.j.co.ti.ꝛ Bal.no.l.cuz man. C.man. ¶ Preterea.d. Benc.de plum.in.d.§.ad crimen dicit dictū.§. debere intelligi de ꝓcuratore absentis qui venit ad ostēdendū de ipsius innocentia.ꝛ ponit exēplū.aliqs ē accusat⁹ stati porrecta accusatiōe ꝓtēdit se innocentē.ꝛ ad euitandū iudiciū vult ꝓbare ei⁹ innocentiā.certe dz ēt procurator admitti.Et iste est ver⁹ casus dicti.§. pub.ad qd facit.l.fina.ff.de requiren. reis.dū dicit iex.neqꝫ q̄ se defendat habuit ꝛc.Nā ꝛ hoc fit in causis ciuilib⁹ si apparet actorē nō hēre ius agēdi ꝑt repelli.l.si pupilli.§.si ꝛ videam⁹.ff.de ne.ge.ꝛ no.p gl.l.i.vbi pactū.C.d trāf. sic ꝛ poterit accusatori i criminalibus excludi p procur.acusati ꝓbādo innocētiā.tāqꝫ accusatori ius accusandi non cōpetat qꝛ reus crimē nō ꝯmisit.nō ob. ꝙ reus dēat p seipsuz suā innocentiam purgare.j.q.ix.c.decernim⁹.alij.q.v.c. rursus.ꝛ.c.si qn.q.ꝛ itelligit qn re⁹ vult aliqd ꝓbare ꝙ d innocētia.¶ Itē non ob.ꝙ iudex velit habere presentiaz accusati vt videat qua frōte quo animo ꝛc.vt in.§.tormenta preallegato.quia hoc non potest petere quando re⁹ grauat se in probanda innocentia sua contra formam iuris.si enim vellet simpliciter negare per procuratorez adeo ꝙ esset necesse iudicij inquirenti vel accusatori suam intentionem fundare tunc bene posset dicere ꝙ vellet videre qua fronte q̄ trepidatione q̄ animo ꝛc.¶ Hoc enim casu mos ei gerendus est lege circa.ff.d proba.ꝛ.c.licet extra eodem titulo. ¶ Constat enim quod ad euitandū iudiciorū onus pōt reus dicere se nō posse accusari qꝛ delictum nō cōmisit.l.j.in prin.ꝛ.§.qd aūt.ff.de aleato.C de his qui ad eccle.confu.l. si seruus.Et vt nemo priuatus.l.j. in fi.Et qñ li.fine iur.vin.l.j.ꝛ.ij.ꝛ qd ibi notatur.¶ Item non obstat ꝙ allegare innocentiam tangat merita cause que non possunt per alium expediri vt d.l.j.an per ali.ca.appel.quia est verū quando ordinarie proceditur super crimine ad effectum pene capitalis.Secus si ad exclusionē ꝓcessus quasi per viam extraordinariam ad quod facit capitulo veniēs de accusa.vbi procu. qui alias deberet repelli in cā criminali admittitur ad repellendū accusatorem ex eo ꝙ alias accusando cōfessus est se per calumniam accusasse.et sic defensio respiciebat exclusionem accusantis non autem merita cause.

¶ Patet igitur ex premissis triplicem esse speciem defensionis. ¶ Nam quidam est qui allegat et ostendere vult causas absentie.et de isto non est dubium quod admittitur in causis capitalibus per textum.in dicto.§. ad crimen in fin.ꝛ.l. inter accusatorem.ff.de publi.iud. ¶ Quidam est defensor qui vult allegare et excusare innocentiam rei.Et iste est duplex.Nam quidaz venit ad plenam defensionem rei.ꝛ ad suscipiendum in se onus iudicij.

¶ Et iste talis non admittitur in causa capitali. Et ita loquitur.§.ad crimen in principio.fallit tamen in casu singulari lege non tantuz.ff.de appellationibus. Quidam vero est nudus defensor qui non vult onus iudiciarium in se suscipere. Sed solum super innocentia rei iudicem instruere vt ex illa instructione iudex veritatem perquirat.et talis defensor debet ad allegandas causas innocentie admitti. et iste est casus secundum hunc notabilem et verum intellectum dicti.§. publice. ¶ Et ratio est quia etiam si nemo defenderet iudex etiam pro absente debet ius innocentiam ꝑquirere.vt.l.si non defendantur de pe nis. Et etiam pro presente qui suis

set crimē cōfessus.⁊ cōdēnatus.vt est tex.multum singularis lȝ vulgaris sit in.l.j.§.si qs vltro.ff.d'questionib⁹ ibi vt ad certiorē ipsius de se ɔfessionem puenires ⁊c.quāto ergo magis dȝ iudex q̄ debet ꝑ veritate inq̄rere.vt dcā autē. qui semel.⁊ in.l.ij. C.de edē. et equitatē ante oculos habere vt .l.qd si ephesi.ff.de e⸗ ꝙ cer.lo.volentē ipȝ instruere.⁊ ad semitā veritatis inducere audire vt l simili dr in.l.fi.ff.ad le. iul.de anno.vbi lȝ mulier nō admittatur ad acusandū.tñ admittitur ad iudicem informandum de delicto.Ad qd etiam.l.iij.ff.de li.cā ibi dum dicit adire pretorē ⁊ iudicare rem.¶Et hoc est quod dicit in.d.§.publice ibi duȝ dixit quemuis pro eo verba facientē equuȝ est ⁊ ordinarium admittere quasi dicat lȝ in capitalibus causis soleat procura.repelli.vt in.§.adcrimē.tñ qñ qs est absens.⁊ pōt contra eum procedi interest reipublice a qbuscūq̄ defendi.⁊ quecūq̄ eius nomine inocentiam excusantē audire non facta differētia an veniat tāq̄ procurator.an vero vt quilibet defensor.vt denotat in dicto ṽbo quemuis pro eo ṽba facientem. ¶Et ꝓpterea ēt īperator in lege reos preallegata caute locutus est Dum dixit reos capitalium criminū absentes etiam per procuratorem defendi qua si dicat non solum ꝑ ꝓcuratorē. Sed etiam ꝑ defensorē simplici defendi.et itelligo defendi.vt.supra dixi declarā do iudici ipsius innocentiam:quā tñ ex officio inuestigare tenebat.⁊ si talē defensorem iudex admittere non vellet faceret litē suā.⁊ deberet in sindicatu puniri.vt dicit Jo.de Jmo.l.d.§. ad crimen per tex.in.d.l.j.§.qd aūt.ff. de alea.¶Ad quod facit ēt quod notat Bar.in.l.absentem in vlti.col.ff.d pe.vbi cōcludit ꝙ iudex debet laborare ad inuestigandam innocentiam rei ⁊ si reperit ipsum innocentem .tanq̄ contumacem.deberet ipsum absolue re.quod etiam consuluit ipse in suo consilio quod incipit a domino Cino de Bonon. Potestate Perusij ⁊c.Jta ergo in proposito licet iste zacharias sit contumax.tñ si doctū est ⁊ ꝓbatū ꝙ hominē occiderit ad sui defensionem cū qualitatibus requisitis de qb⁹ hr̄ i l.j.C.vnde vi ⁊ in.l.scientiā.§.qui cum aliter.ff.ad.l.aqui.debebit iudex ip̄m absoluere qr constat ipsum nō commisisse delictum.¶Ex p̄dictis igitur cōclusio ꝙ dictus Jaco.nō solū tanq̄ pr̄ zacharie.⁊ pro suo interesse ⁊ cōmodo qd habere posset ex ꝑsona eius filij potest ipsius innocētiā allegare ⁊ iudici ostendere ꝑ tex.in lege si cuiusdā.C.d accusatio.⁊ ꝑ not.per Bart.in.d.§.ad crimen.Sed ēt quilibet alius q̄ vellet eius innocentiā ostēdere ⁊ iudici allegare ꝑ dictā.l.reos.⁊.d.§.publice.⁊ ita alias disputādo tenui ⁊ sepe ɔsului ac practicaui sequēdo dictā opi.tāq̄ equorem ⁊ ex fontibus iur.emanantem. ¶Et ita dico ⁊ cōsulo ego Modestus Palentonus Patauus legum doctor.

¶In materia precedentis consilij.

Consi.xlix.

IN christi no mine.Jn suprascripto cōsultationis articulo licet adiectione non indigeat plenitudo .xcvj.di.c.cum ad verum.tñ scribam aliqua verba.et dico ꝙ in cā capitali ad defensionē ser ui vel filij:pater vel dn̄s admittit vbi posset filius vel seruus cōdēnari.vt ē tex.in.l.si cuiusdā.C.de accu.allega.ꝑ primū supra consulentē.Et ibi dicunt ⁊ gl.⁊ doc.ꝙ hoc casu nō admittit pro alio ipse pr.qñ ɔparet pro filio.sed dr admitti pro se cū censeant vna ⁊ eadē persona.l.fi.C.de impub.⁊ al. substi.⁊ ꝑ suo interesse.⁊ pro vtilitate ꝓpria et pro suo honore.¶Alij dicūt ꝙ est sp̄ale in his personis.⁊ coniunguntur inuicem he due solutiones.⁊ licet text. dicat de seruo.¶Jdem dicunt doc.ꝑsertim Saly.qui alios refert in patre ⁊ filio per.l.primam.ff.de lib.ho.exhi. ⁊ etiam in abbate ⁊ monacho.qui eq̄parantur seruo.capitulo cum olim de priuilegijs

priuilegiis. vnde inferunt qd stante statuto q si quis declinauerit iurisdictionem potestatis possit impune offendi. q si dominus pro seruo vel pater pro filio declinauerit ratione sui interesse. non incideret penam statuti. quia de his non loquitur. et similiter nec filius vel seruus incideret quia nec ipsi declinauerunt. sed plus est quod nedum pater pro filio verum quilibet extraneus pro extraneo potest comparere etiam sine mandato. Si comparet et offert se probaturum de innocentia puta: quia ille qui dicitur fuisse occisus per accusatum vel inquisitum occisus fuit per alium. vel qd erat bannitus vel qd fecit gratia se defendendi quia fuit insultatus certe ad hunc actum defensionis et offensionis qd absens veniat absoluendus non condemnandus quilibet admittitur etiam sine mandato. vt est tex. in §. publice secundum Bar. et Pau. de ca. et alios. Et licet approprietur sibi hunc intellectum ipse Bar. ad illum §. tamen fuit antiquorum doctorum sententia scilicet Jac. de are. et Dy. qui consuluit in quadam causa de regio. vt refert Jo. an. in addi. Spe. de procu. §. j. Gandinus in libellis maleficiorum rubr. xxj. vbi tractat de materia illius §. publice. Et ibi traditur doctrina per doc. q vbi pot dannari absens ex forma statuti ibi pt procu. interuenire pro ipso et non curant doctores an habeat mandatum vel non. quia si admittitur sine mandato fortius cum mandato. sed solum refert ad quem actum petat se admitti quia si ostendat absentem debere absolui tanquam non obnoxium vel innocentem vel non debebit admitti vt defensor. sed si generaliter petit se admitti ad omnes actus tanquam procura. non esset admittendus in causa capitali. quia non posset actum preiudicialem facere vt aliquid confitere. contra absentem in ius preiudicium secundum doctores in dicto §. publice. Quod autem dicitur de causis absentie. intelligendum est de causis absentie facti. puta quia dicat absentem detentum in vinculis. vel morbo sontico oppressum. et non posse comparere. vel q fecerit ad sui defensionem. et sic qn sunt allegationes causarum que consistunt in facto. secus si vellet allegare causas iur. quia diceret defensor locum ad quem citatus est absens non esse tutum. vel iudicem non esse competentem. nam has causas dbus non est certum. an absens vteretur non pot allegare sine mandato. cum reus possit eis renunciare capitulo veniens. et ibi per Inno. extra de accu. sed si haberet mandatum bene admitteretur. ¶ Et breuiter concludo qd supradicti doctores consuluerunt. ¶ Et ita dico et consulo ego Laur. de Palazolis iuris vtriusque doctor Padue legens iura canonica.

¶ Notius bannitus in lib. cc. et ad inquirendum pro homicidio secundum formam statuti vult post dictam condemnationem mittere procuratorem suum ad allegandum causas inocentie. Et ad probandum q vulneratus per eum. et deinde mortuus decessit defectu et mala custodia et culpa ipsius vulnerati mortui et non defectu ipsius vulnerantis quia probatio homicidio absens etiam de homicidio dannari posset secundum formam statuti. queritur quid iuris.

Consi.l.

In christi nomine. amen. Omnipotens dei postulato suffragio. Ista questio semper mihi visa est dubia. plus propter auctoritatem doctorum qui videntur sensisse diuersa quam ex dispositione iuris. quia quando absens damnari potest ibi videtur posse interuenire procurator. tex. videtur apertus in. l. seruum: quoque. §. publice. ff. de procu. vbi tex. dixit. reipublice interest absentes a quibuscunque defendi. et ibi debet intelligi etiam a procurato. cum illa. l. sit posita in ti. de procurato. Et maxime cum tex. dicat per quemuis. quasi dicat non solum per procuratores sed etiam per alios. Ad idem. l. reos. C. de accu. dum dicit reos capitalium criminum per procuratores defendi posse. et. l. absens reus. ff. de procu. et est ratio vbi sententia potest ferri in absentem iudex

ibi supplere potest de facto et querere innocentiã absentis. vt in auth. q semel. C quõ et qñ iudex. l. ij. et qd ibi no. et. l. ampliores. C. de accu. et lz glo. dicat ibi q est spãle in cã appellationis nõ est verũ. vt no. Inno. in. c. veniens de accu. no. doc. l. c. bone. de postula. prela. no. Bar. in. l. ij. §. hoc autẽ iudiciũ. ff. de dã. infe. et pro hac snia videtur tex. in. l. nõ tm. ff. de appel. vbi est tex. q procurator et qlibet alius potest appellare pro eo q ducitur ad suppliciũ. ¶ In cõtrariũ vr tex. in. l. j. ff. an cã appel. p aliũ. vbi vr tex. q in cã appellationis et lite non contestata põt ferri snia in absñtẽ. l. fi. §. illud. C. de tẽpo. appel. et tñ i cã appellationis in crimine idistincte dr ad crimẽ publici iudicij frustra interuenit procura. et vr loqui ille tex. et i cãis in qbus potest ferri snia in absñtẽ vel pñtẽ. Nã dicit q si proponitur iusta cã absñs damnari poterat. et tex. illi9. §. illud loqtur indistincte q in cãis capitalibus non admittiť prourator. et pro hoc et vr casus in. c. veniẽs de accusatio. vbi tex. dicit qd non admittit pcurator in cã criminali. Et tñ ibi loqmur in causis in qbus absens dãnari poterat et pro ista snia facit. qr in istis crialibus non dz admitti pcura. q faceret actũ per quem preiudicareť absenti. et qr tex. in. l. ij. C. de procura. vr admittere procu. in criminalibus. in quibus sola pecuniaria pena venit ponenda. et idẽ tex. in. l. j. ff. an per alium cã appel. et qr est speciale in illustribus vt in cã iniuriaꝝ pcurator pro eis ad accusandum admittatur. ¶ Ex qbus rõnibus tz Bar. in. d. §. ad crimẽ ibi. Sed primo quero q et vbi absens damnari potest nõ admittiť pcurator q dño obesse vel pdesse possit. Idẽ tz in extrauaganti ad reprimendã in glo. in vbo legitime. ¶ Non obstat. §. publice quia loquitur generaliter de quolibet vt sine mãdato possit allegare causas innocentie sed non vt procu. ita q possit obesse domino. et hoc etiã vr tenere dñs Anto. de bu. in. d. c. veniens. Ego aũt teneo q procur. possit admitti ad allegandum cãs innocentie. tex. est in. l. reos q est. l. iij. C. de accusa. dũ dicit reos et per procur. in causis capitalibus defendi posse. et et tex. in. §. publice. dũ dicit p quemuis vt supra dixi et in. l. absens reus de pcu. et ita consuluit domin9 Dy. Quod si statuto cauetur q absens dãnari possit ad mortẽ. ibi admittiť procu. ¶ Non obstant ratiões cõtrarie. Et primo. l. j. ff. an p alium ca. cap. quia si interponiť appellatio i causa capitali ambo. accusator et reus debent teneri in vinculis. vt no. in. l. j. ff. de cust. reo. Et in. l. j. §. j. ad turpili. vt. s. dixi vñ illa. l. j. non potest intelligi in absente. Et qd dz admitti pcu. probať quia pro absente i his in qbus damnari põt ibi admittiť procu. Sed non ad excusandum illa in qbus damnari non põt. Sed qr tunc regulariter absens nõ damnať de crimine. Sed solũ annotanť bona propter contumaciã vt. l. j. C. de requiren. reis. Ideo nõ admittiť pcur. ad defendendũ cãz criminis. qr de illo damnari non põt lege absentẽ. ff. de penis. sed bene admittiť ad allegandũ cãs absentie. ne pp cõtumaciã bona annoteņť. Et hoc dicit. §. ad crimen. dũ dicit snia fertur scilicet annotationis bonoꝝ. qr de sententia criminis loqui non põt. qr i absentẽ nõ fertur ergo non admittitur pcura. l. absentes. ff. de penis. et ideo male argumẽtať doml. Anto. de bu. in casu dicti. §. ad crimen. quia non loquitur vt differatur sententia criminis. Sed vt differatur sententia annnotationis bonorum. ¶ Item fallit in casu l. tam collatorum. C. de re mili. lib. xij. vbi est casus q vniuersitas in delictis se defendit per procuratorem. et est tex. in dicta lege reos de accusatio. et lege absens reus. ff. de procura. ¶ Et ideo quãdo absens damnari posset de crimine. credo q admitteretur procurator. l. reos de accusatione. et ex hoc infero cõclusionem q. l. reos. C. de accusa. potest loqui in procuratore etiaz excusante crimẽ. et nõ solũ i excusante cãs absentie cõtra Bar. ¶ Ex quo infero talẽ conclusionem q vbi absñs dãnari põt in his in quib9 dãnari põt admit

titur procurator. et si potest damnari de crimine et ad allegãdum causas innocentie criminis cõtra Cy. et Bar. et hec sunt vera siue sit crimen duplici iudicij. siue capitale mortis siue priuatum. ¶ Nec obstat predictum. c. veniens de accu. vbi est text. quod in criminibus non admittitur procurator. et tñ loquitur in criminibus in quibus absens dãnari poterat. quod ego dico quod in causa criminali vbi absens damnari potest ibi procurator admittitur ad allegandũ causas innocentie. sed nõ admittitur ad totã cãm in qua põt obesse et prodesse dño. et ita loquitur. c. veniens. Sed in sola excusatione innocẽtie criminis vel excusationis absentie nõ põt obesse domino sed solum prodesse. Et ideo generaliter procurator in causa crimiali et pro absente suscipiẽdo in totã causam nõ admittitur. Et isto modo potest intelligi. l. i. an per aliũ cã ap. Sed bene admittitur ad allegandas cãs innocẽtie. et ita põt responderi quod ibi nõ debet sumi argumentum a cõtrario sensu. et ista faciunt ad questionẽ nostrã pñtem. Si absens ex forma statuti põt capitaliter damnari quod ibi ad defensam. et ad allegandas causas innocẽtie admittitur procu. et istud vt dixi consuluit dominus Dy. et bñ. sed aliqui dixerint contrariũ dicentes quod cum istud statutũ esset contra ius cõe. non debet extendi ex identitate rõnis. iuxta no. in auth. quas actiones. C. de sacrosan. ec. Sed damnari põt vt. s. dixi. ¶ Item quia rõ quare nõ admittitur procurator. de iure cõi ad allegandũ causas innocentie criminis est. quia absens de crimine damnari nõ põt. vt. s. dixi vñ frustra admittitur procurator ad defendendũ crimen ex quo absens dãnari nõ põt sed cum per statutũ admittitur absens dãnari de crimine tollitur legis rõ. que nõ permittebat procuratorẽ admitti. ergo sublata illa rõne admitti põt. Et de hoc est glo. in. l. qui se patris. C. vñ liberi. et glo. fi. in. c. statutũ. de elec. lib. vi. dixi plene in. l. si vero. §. de viro. ff. so. matri. illa fallaria in quo dixi quod quando lex aufert rõnem alterius quod talis lex censetur esse correcta. Et hoc tenent dñi de rota cõclusione. cxlvi. Et alias tenent in alia conclusione. ccxliij. etc. ¶ Ex quibus cõcludo quod isto casu quilibet debeat admitti ad excusandũ causas Inno. et multo magis procurator. licet procurator ad totam cãm admitti non deberet. ita dñe intelligi ista iura. ¶ Et ita vt suprascriptum est dico iuris esse. Ego An. de Rosel. vtriusque iuris doctor natus dñi Roselli Antonij doctoris famosi ac sacri consistorij sanctissimi Pape aduocatus pauperũ comes et miles.

¶ Consil. li.

In christi nomine. Amẽ. Si curia magnifici dñi potestatis fecit istũ dñm zachariã absentem citari. ad finem vt contra ipsum nõ venientẽ solum procedatur ad sententiã banni ad inquirendum. et ad condẽnationẽ aliquã pecuniariã sibi imponendã pro sua contumacia. Clarũ videtur mihi quod nõ tenetur admittere patrẽ vel aliũ qui veniat tanquam procurator. vel etiam tanquam defensor illius. velit proponere et probare quod occiderit ad sui defensionem. vel aliã causam sue innocentie ad effectum euitandi dictam penam contumacie banni ad inquirendum. et condemnationis pecuniarie. Si autem vellet quod ipse citatus personaliter compareat tanquam melius informatus vt videat quo vultu et qua trepidatiõe loquatur. vt vult et seruat cõmunis practica per. l. fi. C. de procur. cum ibi no. procedit id quod supra dictum est. cum magnum preiudicium non sequatur ex hoc. Sed si fecit eum citari ad finem vt si non comparuerit habeatur pro confesso. vel vt cõtra ipsum absentem procedere possit super veritate criminis. et ad banniendum ipsum. vt si fuerit postea deprehensus puniatur vltimo supplicio vt in facto dr. et sic ad sniam diffinitiuam ex forma statuti. hoc pmittẽte clarum et plus-

q̄ clarum vr̄ mihi. q̄ curia de iure pos sit ꝛ debeat admittere patrē vel aliuȝ volentē ꝓponere ꝛ ꝓbare q̄d occide rit ad sui defensionē aut aliā cām in nocentie ipsius absentis. ꝛ sic q̄ de iu re non sit condēnandus per. l. seruum quo. §. publice de procu. ꝛ. l. non solum eod. ti. in fi. ¶ Et est cōis inia q̄ q̄n ex forma statuti ꝯ absentem procedi pōt ad s̄nlam diffinitiuā admitti debeat qlibet ad allegandū causas innocen tie ne absens forte innocēs condēnet. ꝛ hoc tȝ Bart. in. l. pe. §. ad crimen de pub. iudi. ꝛ Inn. in. c. veniens de accu. ꝛ Io. an. in addi. Spe. in procu. §. j. in addi. que incipit per hoc videt in fin. ¶ Nec isto casu ꝓcedit cōis practica q̄ iudex possit velle q̄ absens citatus personaliter cōpareat. ꝛ si nō cōparue rit. q̄ non teneat admittere excusatio nes illius sed possit procedere ad sen tentiā diffinitiuā tanq̄ de crie sibi cō stet per tacitā cōfessionem ꝛ fictam ab sentis q̄ sic contingeret q̄ innocēs se pe ꝯdēnaretur qui citatus timore tor ture forte non cōpareret nec ꝓp hoc q̄ recipiant excusationes ꝓ absente iu diciū reddetur delusoriū. ¶ Quia si d̄ fensiones ꝓposite non ꝓbabuntur ab sens poterit condēnari pena bāni que statim habebit executionem. Et pena ēt corporali illius cris que executionē habebit sine nouo processu. si bānitus posta dephensus fuerit iuxta no. per Bart. in. l. diuus. de cust. re. ¶ Nec ēt obstat illa rō cōis practice q̄ melius haberi pōt veritas per ipsum princi palem absentē si personaliter compa reat ꝛc. q̄ licet hoc verum sit. si tn̄ iu dex hoc mō non posset habere verita tem quia absens nollit cōparere perso naliter dȝ velle eum habere eo modo quo pōt. Et sanctus putare dȝ ipsum absentē nocētē absolueꝛ q̄ eū nocētē ꝯdēnaꝛ. l. abs̄nte d̄ pe. ¶ Et ꝓ hāc rōnē iura volūt q̄ si absens per neminē de fendatur iudex possit ꝛ debeat ex offi cio pro illius innocentia querere eodē modo et multomagis debet defen dentem illius innocentiam admitte re. Ideo de subscriptione requisitus idem quod supra dictum est per supe riores eximios doctores dico ꝛ consu lo iuris esse. Ego Angelus de castro vtriusq̄ iuris doctor filius. q. d. pau. de kap. ordina. legens iura canonica in studio Padue. ¶ Idem quod in su perioribus conclusum est per supra scriptos clarissimos doc. sic cōsulo ego leo de lazara leguȝ doctor ꝛ miles.

¶ Et ita vt̄ supra cōsultus est dico ꝛ cō sulo: ego Michael de marostica iuris vtriusq̄ doc. iura ciuilia legēs padue q̄ si dn̄s admittit ꝓ seruo ad defendē dū pro suo interesse i cā capitali ꝛ criali vt. l. ij. C. de accusa. ꝛ ēt quilibet extra neus penitus vt. l. non tm̄ in rōne sui. ff. de appel. multofortius dȝ admitti pr̄ ꝓ filio vt. ff. de libera. cā. l. j. ij. iij. et iiij. ꝛ hoc rōne sui interesse affectionis l. isti quidē. ff. q̄d metus cā.

¶ Consi. liij.

In christi no mine. Satis clare ꝛ aper te consultum est q̄ pater possit ꝓ filio ꝯparere. ꝛ ap ta ista materia. s. vtrū i criminalibus possit admitti procurator que erat du bia. ꝛ nō in merito. q̄ habemus text. oino cōtrarios ꝛ primo. l. pe. §. ad cri men. ff. de pub. iud. ꝛ. l. j. ff. an per aliū cā appel. vbi dicit si res pecuniaria ē nihil prohibet nomine eius te iuste re spondere. Si aūt nō sit pecuniaria cā sed capitalis per ꝓcuratorem agi nō lȝ. ꝛ pro alia parte habemus. l. seruuȝ quoq̄. §. publice. ff. de procur. ꝛ. l. reos. C. de accu. qui non possunt clarius lo qui. s. q̄d admittat procur. Immo ne dum procur. sed quilibet extraneus vt dicit glo. magi. in fin. in dicto. §. publi ce. vbi dicit q̄ mulier ꝛ minor admit tuntur hec enim defensio est de iu re naturali ꝛ fauorabilis. ꝛ maxime in patre qui plus diligit filium q̄ seip sum. l. isti quidem. quod metus causa. ꝛ hoc respectu debet permitti patri hec defensio. conceditur. n. in seruo de quo minus videtur circa quod non in sisto. Circa que docto. ꝛ glo. intelligūt

iura p̄dicta q᷑ in criminalib⁹ nō admit titur procurator principaliter ad fundandū iudiciū ⁊ telā iudicij.⁊ sic locū habent iura.s. primo loco allegata. Sed allegando causas absentie ⁊ causas cause. Et ad ostendendum innocētiam bene admittitur. Immo ad omnes defensiones quibus rationibus et alijs de quibus supra fit mentio.

¶ Idem consulo ego petrus de zanchis legum doctor. ¶ Idem quod supra dictum ⁊ conclusum fuit per vltra scriptos famosissimos dominos meos dominos consulentes arbitror de iure verissimum. ego Joannes de verzerēsibus legum doctor minimus.⁊ ideo de sola subscriptione requisitus manu ꝓpria subscripsi. ¶ Idem quod.s. cōsultum est per. supraſcriptos famosissimos doctores dico iuris esse ego Aluarotus legum doctor natus quoñ.famosissimi doctoris domini Jacobi de Aluarotis.

¶ Consi.liiij.

In christi nomine. Ego Joan. Baptista quondā famosissi. doctoris domini Roselli de rosellis iuris vtriusq᷑ doctor. Credo verissimas esse conclusiones supra factas ꝑ famosissimum dominum patruū meū primuz consultorem.⁊ supraſcriptas ꝑ alios excellentissimos doctores ibi.q: licet regulariter in causis publicoruz iudiciorūz in quibus imponitur pena a relegatione supra absens non possit condemnari.lege absentem.ff. de penis ⁊.l.j.ff.de requi.re. ¶ Et ideo non possit interuenire procur.nec etiaz defensor.nisi ad allegandas causas absentie.l.penultima.§.ad crimen.ff.de publi.iud.⁊.l.reos.C. de accu.⁊.l.seruum quoq᷑.§. publice.ff.de procu.⁊.c. veniens.de accu.tamen in causis in q̄bus deberet imponi pena infra relegationem.quia in huiusmodi absens potest condemnari.vt in dicta.l.absentem de penis.⁊.l.ij.ff. an per alium cā appel.in istis.potest interuenire defensor etiam ad ostendendum de innocentia rei.⁊publice interest tunc absentes qui condemnari possunt a quibuscunq᷑ defendi.vt in dicto.§.ad crimen.et quia multo iustius est defensorem audire q̄ꝫ absentem contumacem ⁊ indefensum grauiꝫ cōdemnatione afficere. l.exigendi.C.de procura.⁊ quia iudex quando reus non defenditur.debet ex suo officio vndecūq᷑ defensionem querere.vt rei absētia ꝺ p̄ñtia repleat.l.ꝓperandum.§.cum autem.C.de iud.et l.ij.§.si nō defendat.ff.de penis.l.ampliorem.C.de appel.⁊ autenti.qui semel.C.quomodo ⁊ quando iudex.et.l. non tantum .ff.de appellatio.et idem est similiter in omnibus causis publicorum iudiciorum pro quibus venit iponenda pena capitalis a relegatione supra quando absens potest condēnari.quod est in crimine lese maiestatis.vt in extrauaganti ad reprimendā ⁊ in ceteris alijs casibus specialibus quia tunc similiter ex quo absens potest condemnari ⁊ ei pena capitalis iponi equum est ⁊ rationabile q᷑ admittatur quilibet defensor etiam ad ostendendum innocentiam rei vt supra dictis iuribus. Et notat Bartol.in.d.§. ad crimen ⁊ in extrauaganti ad reprimendam in gloss.in verbo vel legitime. Et similiter etiam idem est vt consuluit dictus dominus patruus me⁹ quando ex forma statuti potest absens condemnari sicut in casu nostro pro homicidio.quia tunc eiusdem rationibus absens potest a quocūq᷑ defendi. vt no.Bart.glo.⁊ doc.in.§.ad crimen. ⁊ Cyn.in.l.reos.C.de accusatio.⁊ predicta sunt vera absq᷑ aliqua dubitatione. ¶ Item ēt credo verissimum de iure q᷑ iudex causa cognita ⁊ iustis rationibus posset desiderare ⁊ petere q᷑ reus principalis tanq̄ꝫ melius informatus veniet ad respondendum personaliter accusationi vel inquisitioni vt sic iudex possit habere veritatez videndo qua fronte quo colore qua trepidatione loquatur.l.de minore.§.tormenta.ff.de questio. ¶ Ubi per docto.

& per Cy.in.d.l.reos in fi. nec sufficeceret si reus vellet mittere defensorez cum mandato speciali ad sic respondendum vt no. Bar.in.l.ij.§.defendi. ff.ex qbus cau in pos. catur licet quidam antiqui tenuissent contrarium vt ibi per eum. ¶Et si non vellet venire posset pcedere cōtra eū tanq̄ cōtra cōtumacē ponēdo eū in bāno. Iuxta formā statutoꝝ. Sed sine cā & iusta rōne non credo q̄ iudex indistincte debeat hoc petere q̄ quotiēscūq̄ cōmittitur aliqd arbitrio iudicis semp p3 cā cognita arbitrari.l.cū hij.§.cā.ff.de trāsac.l.in cāe.§.cā cognita.ff.de mino.l.magis puto.§.ne passij de reb.eo.l.ij.§.duc cāe.ff.ad carbo. ¶Itē q̄ in criminalib⁹ pceditur sicut in ciuilib⁹.l.absentē.ff.de pe. S3 in ciuilibus iudex nō pōt petere q̄ veniat pars principalis nisi ex iusta cā.vt l.l.fi.C.d pcu. Similiter ergo in criminalibus. Debet ergo iudex diligēter cōsiderare.an expediat ad habendā veritatē q̄ principalis veniat vel non finge enim maleficium factum.de nocte vel loco deserto vel difficile esse habere veritatē.aliter q̄ per tormēta rei certe tūc desiderabit vt veniat. ¶Pone ecōuerso maleficiū factū esse de die in loco cerebri corā pluribꝰ testib⁹ adeo vt nulla sit iudici difficultas habere veritatē. tunc profecto iniq & pertinacis iudicis erit desiderare q̄ principalis veniat cum minime expediat ad habendā veritatem.facit optime text. in.d.l.iij.§.duc cause.ff.ad car. Cum ergo in casu nr̄o zacharias dicaē ad sui defensionē hominē occidisse corā plurib⁹ & pluribus psonis.adeo q̄ facillimū sit iudici sine pñtia ipsi⁹ posse reperire veritatem et videre an homicidiū fecerit ad offensam vel defensam profecto debebit testes examinare defensorē audire & veritatē inqrere.& si culpabilē repiat cō demnare.& innocentē absoluere. ¶Et idē qd supascriptū & cōclusum est per supascriptos dnos cōsulētes.dico et credo iuris eē. ¶Ego Nicol.de maijs de bassano minimus legū doctor.& requisit⁹ de simplici subscriptiōe me sub scripsi & sigillo meo sigillaui mot⁹;ac subscribēdū me etiam ista rōne.vc3 qd iudex corā quo pcedit per accusationē pōt in se assumere onus pbādi pro accusatore.& testes & pbatiōe3 ex suo officio inducere ne accusator penam turpilliani & temere accusantis iniuste incurrat.vt no.per doc.in.l.ij.C.de aboli.& per Bar.in qōne que icipit iudex maleficioꝝ.quātomagis pōt pro reo accusato quecūq̄ audire vt veritatem p innocētia inquirat.argu.regule vulgaris.q̄ nō debet actori licere.&c.et q̄ fauorabiliores esse debemus reis q̄ accusatoribus et promptiores ad absoluendum q̄ ad condēnādum.

¶Ad idem.

Consi.liiij.

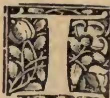

IN Christi noie.Et eius glo. matris. ¶In casu pmisso si ex forma aliqua statutorum posset inferri pena pecuniaria ipsi homicide.certe non solum posset defensor interuenire.sed etiam procurator cum mādato.ob hoc probat tex. in.l.j.versi.planc.ff.an per aliū cā ap. Si vero veniret imponenda maior pena puta relegationis & fustigationis. & flagellationis vel vltimi supplicij.& tunc procurator iteruenire nō potest. Esto quod secundum formam statutorum posset diffinitiue absens condemnari. Sed defensor sic.& ad plenariam defensionem.hoc probat text.in lege seruum quoq̄.§.publice.ff.de procuratoribus qui in casibus istis vbi veniret imponenda aliqua ex dictis penis non pecuniarijs debet intelligi de defensore quia admittit ihabiles qui alias procuratores esse nō possent ad defensionem. ¶Et ratio quare admittitur defensor est quia per eum nullus potest fieri preiudicium absenti quod secus esset in procuratori.per not.per Bartoluz in.l.penultima.§.ad crimē.

ff.de publicis iud. Et ideo nõ ẽ dubiuz in iure ꝙ pater dicti domini zacharie põt saltem tãꝗ defensor assumere defensionẽ sui filij. ⁊ ei⁹ innocentiã demõstrare. ⁊ iudex q̃ per indirectũ q̃reret priuare defensionẽ absentis dicendo ꝙ vult ꝙ absens cõpareat requisitur⁹ ab eo aliqua que a defensore scire non poterat. ⁊ ab eo magis sciret veritatẽ ex rubore vultus. vel alia trepidatione. malefacit qñ per defensorem talia habet vel per dicta testium per ipsum iudicẽ examinatoꝝ ex officio per quẽ ẽt, si malefactor esset presens ⁊ in carcerib⁹ non esset opus eũ torquere sed solũ defensiones suas audire. puta qr apparet ex processu directe ꝓbatũ ipʒ dñm zachariã fuisse interfectorẽ ꝓut ꝓsuppono sic esse ꝓbatum. ⁊ non negauit ſʒ dicit hoc fecisse ad sui defensionẽ certe solũ expectaret illa defensio q̃ non ꝓbata cõdemnaretᷣ iuxta ea q̃ habentᷣ per Bar. in. l. aurelius. §. idem q̃sijt. ff. de libe. lega. ⁊ Bal. in. l. vnica. C. de confes. ⁊ ad litteram vult Bal. l. d. §. publice circa finem versicu. sed hic quero. ¶ Ideo ego Baptista de scalpis de Padua legũ doctor de sola subscriptione reqsit⁹ contẽtus his supradictis paucis iret⁹ auctoritate iuris ⁊ tãtoꝝ doctissimoꝝ doctoꝝ dico ⁊ consulo ꝙ dicũt ⁊ ꝯsuluunt supranominati clarissimi docto. ⁊c. ¶ Et idem quod supra abundantissime tactum ⁊ cõclusum est ꝑ suprascriptos famosissimos doctores dico ⁊ consulo iuris esse ego Daniel de salla legum doctor Patau⁹ ⁊c. ¶ Item quod supra conclusuʒ est ꝑ famosissimos dominos cõsulentes requisitus de subscriptione sola, dico et consulo ego Federicus de capitibus liste iuris vtriusꝗ doctor ⁊ comes legens iura canonica in felici studio paduano ⁊c. ¶ Idem iuris esse dico ego Franciscus de porcellinis iuris vtriusꝗ doctor miles ⁊ comes legẽs iura ciuilia in felici studio Paduano. ⁊c.

¶ Ad idem.

Consi.lv.

In christi nomine. amẽ. Unus filioꝝ magistri bertignati aromatarij d ple be Altero ei⁹ fratre assistente cuʒ bastone percussit. A. q̃ post plurimos dies quasi liberatus se graffauit cum vngulis egregie adeo ꝙ vulnus sanguinauit egregie ⁊ alia inordinate fecit. adeo ꝙ post graffaturã paucis diebus superuixit. vñ proceditur contra ipsos de morte dicti. A. dictus aũt magister Bertus eorum pater vult comparere coram iudice ⁊ allegare ac dicere ꝙ mors non ꝓcessit ex ꝑcussione sed ex defectu dicti. A. dubitatᷣ vtrum iudex teneatᷣ ipsuʒ admittere. ¶ Et vñ dicendum ꝙ non. quia ad crimen publici iudicij persequendum frustra ꝓcurator admittitᷣ. vt. l. penultima. §. ad crimen. ff. de publicis iudicijs. et probatur in. l. j. ff. an per alium cause appellatio. ⁊ in. c. veniens extra de accusatio. vbi plene per glo. ⁊ in. c. ne extra de procu. ¶ Sed contrarium hoc casu arbitror esse verum. ¶ Primo ratione inquirende veritatis. ¶ Secundo ratione publice vtilitatis. ¶ Tertio ratione paternalis ⁊ priuate cõmoditatis. ¶ Quarto ratione vitande penalitatis. ¶ Primo enim dixi⁹ ratione inquirende veritatis ex eo quia iudex ex officio suo tenetur veritatem inquirere. vt in auf. qui semel. C. quomodo et quando iu. ibi perquisita veritate pronunciet. ⁊ in. l. properandum. §. tum autem vbi rei absentia dei presentia repletur idest veritatis indagatione. qr deus est veritas et probatur in. l. per hanc in fine. C. de tempori. appellatio nũ. ⁊ in lege. is apud quem. C. de edendo ibi ad inuestigandum veritatis fidem. quam veritatem iudicantes colere debent vt colligit Serenissimus Imperator in lege prima. C. de latina libertate tollenda ⁊ in authentica. vt in priuatis domibus non fiant mysteria sacra §. finali. collatione quinta.

Ipsa enim super oia est amāda vt. ff. de condi.ꝛ demōstratio.l.ꝛ cū ita lega tum.q: est simplicitatis amica. vt.l.c. veritatis extra de iureiurādo. ꝛ dȝ po tius ipsam quā simulata gesta tueri. vt.l.cū pater.in fi.C.ad vell.ꝛ potius quā iuris subtilitas attendi.vt i.c.di lecti.cū cōcor.ibi in gl.allegatis.extra de iudiciꝫ que qdem veritas nō ex in tellectu.sed ex pte rei intellecte cōlpi cit.vt.l.si veritas.ꝛ ibi Bal.C.de fide iur.ꝛ vtilius nasci scandalū permittit quā ipsa relinquat.vt in.c.q̄ scandali zauerit.extra.de regu.iur.que quidem veritas est duplex.vna celestis que ē ipe de⁹ qui dicit ego sum via veritas ꝛ vita. Alia est terrestris ꝛ humana ꝛ hoc est:cognitio rei certe.vt in auf.de instru.ex cau.ꝛ fi.in pn.per glo. ¶Et hec est iustitia q̄ pertinet ad iudicē.et disciplina que pertinet ad prelatum. vt no.glo.in.d.c.q̄ scandalizauerit.ea enim que ad iudicē spectat oino inq̄renda est.ꝛ pro ea consequenda iubet iurisconsultus legē trāsgredi l.l.fi.in fi. ff.ad.l.iuliā de ānona.vbi pmittit mu lieri instruere iudicē.de veritate cri minis que alias ab accusando repel litur vt.l.de crimine.C.q̄ accu.nō pos. ¶Et laudat Vacomius sara q̄ cōfes sum de se crimen distulit exequenduȝ pro veritate consequenda.ꝛ inq̄renda vt hꝛ in.l.j.§.si q̄s. vltro.ff.de questio. lȝ incōfessum nulle essent partes iudi cis.nisi in exequendo.vt.in.l.j.ff.de cō fes. ¶Similiter ꝛ illū admitti iurisco̅ sultus q̄ pro festinante ad mortē ꝓuo cauit.volens.oēm ꝓuocantē.humani tatis ratione.ēt absqꝫ mandato . Imo ꝯ ipsius voluntatē etiaȝ si sanguinis rōne nō cōmoueat ꝑoti⁹ audiri q̄ ad mortē properantē imaturato suppli cio punire.necipsum aliud monet q̄ veritatis indagande consideratio. ¶Si ergo ꝯtra strictas regulas iuris in p̄dictis casib⁹ admittunt extranei ad informanduȝ iudicem de veritate rei.quantomagis dȝ admittere patrē pro salute filioꝝ quā iudex ipē ēt si pr̄ nō interueniret aħ oia inuestigare ꝛ p quire deberet.vt est tex.in.l.si non de

fendunt.ff.de pe.qui vult non tm̄ pro innocētia liberi hois.sed ēt pro inocen tia serui admitti dn̄m ꝛ quecūqꝫ aliū. ¶Et si nemo defendat. ille q̄ cogno scit dȝ de eorum innocentia querere. ¶Hec em̄ oia statuta sunt in crimina libus ad salutem hois ꝯ strictas regu las iuris.cum iudex ipse nō debeat re gulariter supplere de facto.vt not.in l.age cū geminiano.C.de transac.ꝛ in l.j.C.vt que desunt aduoca. pertinen. ¶Et salutis rō est habenda.vt.l.recu sare.§.fi.ff.ad trebel.cū ipse hō sit p̄ ciosissima creaturarū.vt no gl.in.l.iu stissime.ff.ď edil.edic. ¶Et iō maluit lex facinus ipunitū relinquere q̄ ino centē ꝯdēnare.vt est tex.in.l.absentē. ff.de pe. ¶Cōcludit ergo expressis q̄ rōne veritatis habende dȝ pater ad mitti ad informandū iudicis officiuȝ. ¶Secūdo dixi q̄ rōne publice vtilita tis.ipse pr̄ dȝ admitti.q: publice vti le est absentes non tm̄ p patrem sed p quecūqꝫ defendi.vt.l.seruum quoqꝫ.§. publice.ff.de ꝓcura.ꝛ reipubli.Interest in eadē cā plures esse defensores vt.l. nam reipublice.ff.de ope.no.nun. Ma xime cū accusati inocētia declarat.vt in.d.§.publice. ¶Licet em̄ intersit rei publi.malicia puniri.vt.l.ita vulnera tus in fi.ff.ad.l.acq̄.l.si a reo.§.qd̄ vul go.ff.de fideiusso.ꝛ.l.si longi⁹.ff.de iu di. Tn̄ nō minor in defendenda inocē centia publica vtilitas versat. Imo iu stius absentē posse defendi quā turpi ter ꝯdēnari lege exigendi.C.de procu. ¶Cum ex defensione ciuitatis reple ta perseuerat hoībus.qd̄ maxime in terest reipublice.l.j.ff.so.ma.lȝ etiā cō gruat bono presidi purgare prouinciā malis hominibus. ¶Sed q̄ est inocē cens non est malus.vt.l. cōgruit.ff.de offi.p̄si.lȝ maior sit inocētia.nō deliq̄ se q̄.delicti habere excusationē.l.j.in fi.ff.ne quis eum qui in ius vocā .ē vi eximat.ꝛ Bal.no.in.l.pignus in vlti. col.C.de pig.act. ¶Et vltra hoc q̄ ta lis defensio concernat publicam vtili tatem.continet etiā equitatē.vt dicit tex.in.d.§.publice. Ibi equum ꝛ ordi nariū est admitterere quam equitatē

iudex habet p̄re ante oculos vt.l.q̄ si ephesi.ff.de eo q̄ cer.lo. Et ipsaȝ iuris rigori p̄terre dȝ vt.l.placuit.C.d iudi. ¶ Concludit ergo q̄ tā rōne publice vtilitatis quā ratione equitatis. Pater ipse dȝ audiri. ¶ Dixi tertio q̄ dȝ admitti rōne paternalis ⁊ priuate cōmoditatis. Nam patria potestas potius in pietate q̄ in atrocitate cōsistit vt.l.diuus.ff.de parrici.que cū pōt ei se maior pietas q̄ defendere filios. q̄ sunt eadē persona cū patre.C.de impube.⁊ ali.substi.⁊.l.fina.C.de agri.et censi.l.cum scim⁹.§.fi.lib.xi. ¶ Et vox patris reputat esse vox filij vt insti.de inuti.stip.§.post mortē. ¶ Nec aliqs sit affectus qui vincat paternuȝ.vt.l.fi.in prin.C.de curat.fur. ¶ Nec possit meliorē fili⁹ amicū habere patre suo. vt no.gl.in.l.quidam cū filiū.ff.de here.insti. ¶ Quia plus p̄sumit diligere filium q̄ seipsuȝ.l.isti quidē.ff.q̄ met.cā.q: vr pater in filium eius naturam cōseruari.vt.l.liberoꝝ.ff.de ver.sig.⁊ ibi no.in glo.q: non pōt qs carnē suā odio hr̄e.l.ij.ff. de receptato. ¶ Propterea auxilium paternū respuere satis esset iniquū.l.fi.C.ad mace. ¶ Propter que voluit lex naturalis filiū debere alere patrem.l.si qs.§.liberis in pn.⁊.§.si impubes.ff.de lib.agno.⁊.l.i.C.de alē.libe. Et econuerso voluit patrem alere filiū.l.i.§.si lileat.C. de rei.vx.ac.⁊ l autē.vt li.ma.⁊ aui.§.finaūt. ⁊ filiū debere succedere patri.vt.l.cuȝ rō.C.de bonis dā.⁊ ecōuerso patrem succedere filio vt.l.nam ⁊ si parētibus. ff.de inoffi.testa. ¶ Et qcqd acqrit filius acq rit patri.vt lege placet.ff.de acq.hered.q̄ hodie limitat q̄ ad vsum fructum tantū remanenta ꝓprietate apud filiuȝ.l.cū oportet ⁊.l. cū nō solum in prin.C.de bo.que libe.⁊ econuerso fili⁹ dr̄ hr̄e quodāmō dn̄ium in bonis paternis.vt.l.in suis.ff.de lib.⁊ posthu. Et tenetur fili⁹ patrē offensū adiuuare. Et si esset in periculo pater ne occidatur.⁊ ali⁹ negligit ipm adiuuare tanq̄ occisor tenet pena paricidij.vt in.l.vtrum.ff.ad legē pompe.de parricidijs.q: q̄ potuit holeȝ a morte liberare ⁊ nō liberauit ipm occidit.vt i capitulo sicut dignū extra de homicidijs.⁊ facit.l.item mella.§.si alius.ff. ad.l.acqliam cū non careat iudicio societatis occulte qui manifesto facinori desistit obuiare.vt in.c. quāto . extra de senten.excom. Et in capitulo error. lxxxiij.distin.⁊ facit.c.nouit . versi.ne igit extra de iudicijs.q: pertinet ad inocētis officiū non solū nemini malū inferre. Sed etiā alios a malo ꝓhibere.xxiij.q.iij.c.nō iterēda.⁊ si filio fiat iniuria patri permittit agere.l.sed si vnus.§.filiofa.⁊.l.seruo.§.filio.⁊.l.pater.ff.de iniurijs ⁊ isti.de iniur.§.patit ⁊.ff.de pactis.l.in personam .⁊.l.nō solum.§.si pater.ff.de procu. ¶ Quia iniuria que fit filio vr̄ fieri ipsi patri.l.i. §.i.ff.de iniurijs.⁊.d.§.si pater. ¶ Et ꝓpterea cū tot ⁊ talia beneficia Pater conseq possit ex persona filioꝝ ratiōe paternitatis ⁊ cōmoditatis paternalis. Debet ꝓ suo interesse admitti ad similitudinē dn̄i.q̄ admittit ad seruū suū defendendum in capitali iudicio. ⁊ nō tm̄ ipē. Sed et ꝓcurator ei⁹.vt lege seruus.ff.de publi.iud.⁊ in lege Lucius.ff.de appellationi. Cū quo nō est est tanta cōnexitas quāta est inter patrē ⁊ filiū rōne paternitatis.q: in paterna pietate ꝯsistit. Dominica aūt in atrocitate. Cū habeat in seruū potestatē vite ⁊ necis vt insti.de his q̄ sūt sui vel alieni iur.§.i.quā necis ptātē nō hȝ pr̄.vt.d.l.in suis.⁊.l.fi.C.de pa.pote.q: esset ꝯ pietatē lȝ i necessitatis casum liceat patri filiū vendere.vt.l.ij.C.de pa.q̄ fili.distrax.lȝ non in omni casu.vt.l.i.eo.ti.multo ergo pro tot causis ⁊ rōnibus ex qbus p̄tēdit interesse.cuius rōne cā dr̄ poti⁹ esse sua q̄ filioꝝ vt.l.penul. in fi.ff.qn̄ appel.sit.dȝ ipse pater ad filioꝝ innocentiaȝ declarandā admitti. ¶ Et hāc sniam tenuit Bar.in.d.§.ad crimen.⁊ Joan.And.in addi.Specu.in titu.de procura.§.i.⁊ Saly.l.l.si cuiusdā.C.de accusa.quos sequunt oēs scribētes in materia. ¶ Dixi quarto q̄ rōne vitāde penalitatis dȝ admitti .nam si iudex nō admitteret ipsum faceret litem suam

et teneret in sindicatu.vt dicit Jo.de imo.in.d.§.ad crimen et teneret ad dāna.et interesse si illicite poneret eos bāno.vt no.Bal.in.l.fi.C.de pena iudicis q̄ male iud.p no.p Inn.i.c.fi.ex q̄d me. cā.et q̄ tenet nolēs pbationes admittere vt no.ff.de eden.l.argētari⁹.§.cū autem.et.l.si q̄n in fi.C.de testi.ad similitudinē excōicantis aliquē iniuste q̄ tenetur ad oīa dāna et expensas vt not. Ang.in.l.mācipia.C.de seruis fugi.et eius q̄ nō vult deferre appellatiōi.vt est tex.in.l.qm̄.C.de appella. Et not. Inno.in.c.sepe de appella.in glo.magna in fi.¶ Constat igitur ex supascriptis rōnib⁹ ipsum magnū magistrum Bertū debere admitti ad infor.mādū officiū iudicis de innocentia filiorum suor.¶ Modo restat rn̄dere ad tex.in §.ad crimē.¶ Et primo rn̄deo q̄ ille tex.q̄ phibet pcuratorē iteruenire nō aūt prohibet patrem q̄ etiā si veniret tanq̄ cōiuncta psona non diceretur pcur.vt.l.iij.§.j.ff.iudi.sol.¶ Nec venit ad defendendum accusatos suscipiendo in se iudiciū.Et ad eorum vtilitatē.Sed pro suo interesse quo casu defendit cām ppriaz.vt.d.l.pe.§.fi.ff.q̄n appel.sit.¶ Uel pōt dici vt dicunt doctores ibi.et in.§.publice.et loquit q̄n pcu.vellet interuenire ad psequendum iudiciū.et sic suscipiēdū in se onus iudicij qd̄ non licet.q: ex ei⁹ cōparatiōe iudex nō posset videre qua fronte.aut q̄ colore.et aio re⁹ loq̄ret.In casu aūt nostro iste pater non vult admitti ad suscipiendū in se iudiciū.sed vult iudicē instruere sup filior. innocentiā.qd̄ facere lz vt.d.§.publice.et sic etiā itelligitur.l.reos.C.de accu.et hanc sn̄iam tenuit Bar.in.d.§.ad crimen.Et dn̄s benedictus de plumbi.ipsaz latissime sequit.¶ Et ego alias super itellectu dictorum iurium consulendo et disputando latissime scripsi.¶ Secundo nō obstat.l.j.ff.an per alium cā.ap.quia loq̄tur eodem modo in procuratore volēte suscipere in se iudicium quod non lz vel potest dici q̄ potius faciat in fauorem quia loquitur vbi venit imponēda pena supra relegationem:que ferri non poterat in absentē.¶ Sed vbi pena potest ferri in absentem.admitti debet quilibet.defensor.vt.d.§.publice. ¶ Et clarum est q̄ tractatur in hoc casu de sententia banni qui potest ferri in absentem quod quidem bannuz ex quo bannito non adimuntur bona.eq̄paratur relegato vt insti.qui.mo.ius pa.po.sol.§.relegate ergo sicut quando imponitur pena relegatiōis potest interuenire pcurator non tantum quilibet defensor vt tenuerunt glo.in.d.§. publice.et.d.§.ad crimen.et ibidē Bar. dicit ita seruari de cōsuetudine.et opi. glo.sequitur Saly.in.l.reos.C.de accu.et communiter omnes doc.¶ Idem quando tractatur de banniēdo aliquē deberet admitti procurator vel pater qui pro suo interesse velit iudicem super veritate instruere iuribus et rationibus allegatis alias in precedenti cōsilio p quo facit tex.in.d.l.fi.ff.de req̄ren.reis qui decidit istum casum vbi ad euitandum damnum admittit defensor.¶ Et similiter respōdetur ad.c. veniens extra de accusationibus et ad ea que habentur in.c.tunc de procura. Nam.c.veniens potius facit pro hac sn̄ia q: licet in criminali non admittatur procurator admittit tn̄ ad repellēdum accusatorem q̄ nō possit accusare sic et..c.tūc loquit q̄n procurator interuenit ad crimē.nō ad defectum criminis consequendū.¶ Et ad predicta facit qd̄ no.Bar.in.l.abn̄tez in fi.ff.de penis.vbi voluit q̄ si constat iudici de accusati innocentia lz sit contumax debet ipsum absoluere.¶ Non ob.si diceret q̄ pater debeat sistere filium i iudicio vt dn̄s seruū vt.d.l.cuiusdā.et i.l. si seruū.ff.de accusa.q: illa iura intelligunt q̄n dn̄s volebat super crimine cōmisso vel nō cōmisso defendere seruuz lz pro suo iteresse quo casu cū potius sit ciuilis q̄ criminalis.vt no.gl.in.l. Lucius.ff.de appel.¶ Sed quādo nō tractaret de eo sed de innocētia.an tale q̄d fuerit delictū vel non.nō dat satisdatio de represētādo in iudicio sicut sit de illo q̄ excusat cās abn̄tie qui nō tenet satisdare vt.l.i co.§.j.ff.de re.

ur.vbi est gl.singularis. ¶ Itē nō ob. si iudex velit habere pñtiam accusato rum vt videat qua fronte ⁊ quo vultu loquant̄ vt.l.de minore.§.tormenta.ff. de questio.q: illud procederet si queratur an percusserit vel nō. ¶ Sed cū hic queraẗ an sit secuta mors ex vulne re vel nō.nō pōt colligi ex vultu vel vo ce accusatorū.Et ex his remanet clarꝫ ipsum magistrū Bertū debere admit ti.Modestus poluntono doctor.

¶ Ad idem.

Consi.lvj.

In christi no mine.Amen.In.l.seruuꝫ quoqꝫ.§.publice glo.que incipit.Nā ⁊ in capitalibus ⁊c.Circa princi piuꝫ ibi hinc opi.de eo qđ habetur infra de appel.l.lucius ⁊c.tenet ꝙ dominus ꝓ seruo in causa capitali admittitur per d.l.j.Lucius ⁊c.⁊ admittitur vt domi nus ꝓ eius proprio interesse.⁊ glos.in l.si cuiusdaꝫ.C.de accu.dicit ꝙ aut pa ter ⁊ dominus volunt venire vt domi ni pro eorū proprio interesse.⁊ tūc dñt admitti indistincte ⁊ in causa capitali ad plenā defensionē in dño planū est per.d.l.si cuiusdā.q: eius pōt pecunia riter iteresse.quia seruus pecunia esti matur vt.ff.de adulte.l.si postulauerit §.iubet.⁊.ff.de cōdic.ob cām.l.pe., de patre ēt vr̄ extare.nam vr̄ sua interesse ꝓpter oderas vt.l.fi.ff.de his q̄ deie. vel effu. ¶ Item pōt sua interesse si ex forma statuti pater compelletur sol uere condēnationē pro filio ⁊c. ¶ Aut pater vel dñs nō veniunt pro suo pro prio interesse.sed vt defensores alieno nomine.⁊ tunc gl.dicit ad omnia posse venire preterq̄ ad sententiam.Ita dicit Bal.in.l.reos.C.de accu.in.vj.vel.vij. col.ibidem ipse bal.dicit ꝙ veritas est ꝙ siue pater vel dñs veniant ꝓ suo in teresse ꝓcuratorio siue veniant defen sorio noīe filij vel serui ipsi ad tria ve nire non possunt:ad reliqua possunt.

¶ Sunt autem ita tria litis contestatio per torturā examinatio ⁊ fnīe audi to.Ad reliqua vero possunt interueni re.Unde si filiꝰ ꝓpost litem cōte.in car cere detineẗ q: pēa futura pōt esse cor poralis pr̄ poterit optime interuenire ⁊ cause assistere ⁊c.Bal.vbi.s. ¶ Item Ange.de perusio in.l.reos.C.de accusa.in fin.prime col.dicit hec verba.Ad plenariā aūt defensionē non admittiẗ nec ꝓcurator nec dfensor regl'r in cri mine publici iudicij.immo frustra interuenit vt.d.§.ad crimen hec autem fallit vbi interueniens interuenit rōne sui proprij interesse vt.l.si cuiusdā. C.de accu.⁊ de pub.iud.l.seruum vnde dominus bene defendit seruum. abbas monachum. pater filium.⁊ ita ēt tenet Bal.in.l.seruum quoqꝫ.§.publice.ff.de procu.in fin.j.col. ¶ Idem Ange.in.l.pe.§.ad crimen in quarta talentia principali circa medium secunde colum.tamen ꝙ dominus pro seruo.pater ꝓ filio. abbas pro monacho admittantur in causa capitali pro interesse suo ad plenariam defensionem ad defendendum.reum criminis plenarie non principaliter propter eius defensaꝫ sed propter eius damnum vitandum.Idem tenet Pau.de cast.in.l. seruum quoqꝫ.§.publice.ff. de procur. circa medium secunde colum.Ibi tertio casu principali cum ad defendendum ⁊c.Qui addit ꝙ episcopus potest interuenire pro clerico ⁊c. ¶ Idē videẗ tenere Anto.de but.in.c.veniēs eꝫ de accu.qui addit ꝙ dñs potest interuenire pro vasallo.⁊ ciuitas pro ciuibus. Saly.in repeti. sua.l. penul.§.ad crimen.ff.de publi.iudi.in princi.videtur tenere ꝙ dominus pro seruo. pater ꝓ filio in causa capitali admittantur ad plenam defensioneꝫ pro interesse suo ⁊c. ¶ Dominus Bonifacius de vitalinijs de Mantua in libro suo sup materia maleficiorum in rubrica.iiij. de procur.⁊ excusatore in.iij.colum.in.q. incipiēte.Sed q̄d si dñs ⁊ in.q. sed q̄d si pr̄ tꝫꝙ in capitali erit dñs admittiẗ ad defendēdū seruum suū per tex.ff.d publi.iudic.l.seruus.C.de accusa.l.ij.

¶ Item q pater a dñ defendendū filiū. q: dñs admittit ad defensionē serui rōne dñice ptātis vt.ff.de pub.iu.l.ser uus.z insti.de iure psonaꝝ.§.seruus.z §.pe.multomagis pr rōne patrie pote statis vt insti.de patria pote. ¶ Item q: psona patris z filij eadē reputatur. vt.C.de impu.z ali.substi.l.fi.vñ dsen dēdo filiū seipm defendere psumit.fa cit.ff.qd met⁹ cā.l.isti qdē. ¶ Itē q: pa terna pietas capit cōsiliū p filio.ff.de adulte.l.in re mea. ¶ Franciscus de chizolis doctor.

¶ An rapiens mulierem quā dicit eē suam vxorem ante raptum vel post: te neatur pena capitis.

Consi.lvij.

In Christi noie.ac inuocata spūs sancti gratia. Super qrela rapt⁹ Apolonie fact⁹ vt d: p Danielē filiū Marqualdi z so cios fuerūt examinati plures testes z lata sentētia per consiliū terre.f. Da nielis de foro Julij contra predictum Danielez z socios banniendo eos zc. que quidem sententia postea per viaz appellatiōis fuit reuocata p re. dñm vicariū reue.dñi patriarche aqlegiē sis.et eo q: dictū Danielē z socios nō cōmisisse raptū punibilē ex quo Apo lonia iā cōsentiens raperetur erat vxor sua. ¶ Nūc a me qritur qs meli⁹ iudi cauerit.nec est mirādū de dicta psul tatiōe a me facta.q: licet appellandi vsus sit frequēs: qnqz necessarius vt iniqtatē iudicantiū vel iperitiā corri gat.tñ nōnunqz bene latas snias in pe ius reformāt neqz enim vtiqz melius pronunciat.qui nouissimus sententiā laturus est.vt dicit eleganter tex.in.l. j.in princi.ff.de appel. ¶ Et prima fa cie videtur dicendum q male fuerit iudicatum per dictos de consilio con tra predictum Danielem et socios.et bene iudicatum per.d.vicarium eccle sie aquilegiēsis. ¶ Quia multi testes numero quatuordecim fuerunt exami nati super dicta querela.z plures.im mo quasi oēs dicere videntur q dicta Apolonia post raptum confessa fuit se ante raptum contraxisse matrimo nium cum dicto Daniele post festum pentecostes de anno. Mccccxxj. z si militer est probata dicta confessio per sex testes de predictis repetitos in cā matrimonij inter dictos Danielem z Apoloniam postea intentato.vnde p pter suam confessionē z assertionē di cti Danielis de matrimonio ante ra ptum cōtracto.videt qd ille rapt⁹ non possit dici punibilis.et ad hoc allego glo.singularē in.l.pe.§.si fideiussor in prin.in verbo confessus.C.de fideius soribus que dicit per illum tex.q si qs cōprehēdit cū aliqua z iurat eā .iuras se.i.cū ea matrimoniū ɔtraxisse illd iu ramētū seu cōfessio habet pro verita te z sic est perinde ac si matrimonium cū ea prius cōtraxisset.quā glo.seqtur ibi Cy.z Saly.z eā seqtur etiā Bald. in.l.vnica in.xij.col.ver.mō fuit qd de facto.C.de cōfessis q dicit q.q.fuit de facto q iuuenis iuuēculā cognouit.z ppter hoc accusant ābo d stupro.ipsi aūt cōfitētur se ante cōtraxisse matri moniū.z dicit q veniūt absoluēdi per dictā glo.ordinariā.in.d.l.pe. quā di cit esse menti tenendā.q: nō est alibi.z idē tenet ipse Bal.in.l.cā quā in.x. co lū.versi. Attēde tñ qd no.infra de fide iussorib⁹.l.pe.xij. zc.C. de fideicōmis. vbi dicit per illā glo.q si cōiuges con fiteantur se ante cōplexū matrimoniū cōtraxisse stares eoꝝ dicto tā respectu legitimatiōis qꝫ respectu accusatiōis nisi aliud ipedimētū obstaret matri monio.qd alibi nō reperitur fm eum. ¶ Et idē tenet Bald.in.l.quicunqz in pe.col.ad fi.in ver.sed pone q non ha beo instrumentū zc.C.de seruis fugiti uis.vbi dicit q si nō habeo instrumen tum vel testes de matrimonio contra cto cum vna.sed ego dico q accepi eā i vxorē secrete. z ista fatet q credit ad meā excusationē p gl.i.d.l.pe.C.de fi deius.quā glos.notabilē dicit non esse

alibi. Unde videt quod propter cōfessionē dicti Danielis et Apolonie q̄ viderentur cōfessi quod ante raptū matrimoniuz cōtraxerāt quod dicta cōfessio excuset ēt respectu pene legalis. ¶ Et maxime quia pena que imponit rapiēti mulierem nō hz locū in rapiente vxorē suā. ex q̄ in eam hz maritus manus iniectionē et interdictū de libero ho. exhi. vt. l. j. in fi. cū. l. seq. ff. de liberis exhibēdis. et ita no. Bal. in. l. raptores in fi. C. de episc. et cleri. et in. l. vnica. in fi. C. de raptu virgi. et idē tenet ibi Cy. et Saly. in. iiij. colū. in prī. ver. quero quia ter. dicit. ¶ Itē hoc videt posse probari alia rōne quia licet de iure ciuili raptor nō possit accipere raptā mulierē in vxorē ad hoc vt euitet penā raptus vt. d. l. vnica. C. de raptu virginū quia inter eos est prohibitum matrimoniū vt ibi. Tamē de iure canonico permittit vt in. c. fi. extra de raptoribus. et ideo si sequat matrimonium iter eos valebit etiā quo ad euitationē pene legalis et ita videt tenere Pau. de ca. in. d. l. raptores in. ij. colū. et in prin. C. de episc. et cle. qui dicit quod ita alias cōsuluit vt penā legalē euitet quia ius canonicū potuit in hoc mitigare penā legalē sicut i mltīs alijs corrigit ius ciuile. et subdit quod illō cōsiliuz euasit quedā a morte in ciuitate Mātue. Sed dict9 Daniel raptor ꝯtrxit saltem postea matrimoniū cū dicta apollonia et ita etiā fuit pronūciatū mrīmoniū fuisse ante raptū et post iter eos ergo videt quod cōdēnari nō potuerit ad penā legalē de raptu. ¶ Et lz ista prima facie videant eē colorata tñ. Ego teneo ꝯtrīū esse veri9 de iure vez quod dict9 Daniel et socij inciderint in penā rapt9 et sic fuerit bene et iuste iudicatū per cōsiliarios ciuitatis. s. Danielis. ¶ Et fundamentū stat in hoc quia dict9 Daniel cū socijs p vim rapuit dictā apolloniā inuitatā et renitētē et reclamantē vt aperte per testes probatū est. ¶ Ergo in dubio inciderūt in penaz rapt9 p. l. vnicā. C. de raptu virginū. et maxime cum post raptum fuerit inter eos subsecuta copula carnalis vt ipse Daniel in suis positionibus confitetur. et etiā ipsa apollonia. quia scdm aliquos maxime Ang. in. d. l. vnica ad hoc vt rapt9 sit punibilis pena dicte legis vnice. requirit qd post raptum sequat copula carnalis. lz dixerit cōtrariū in. d. l. raptores prout ēt refert Joā. de ana. in. c. pe. cum causam in fi. extra de rap. qui dicit singulariter quod vidit in ciuitate Bononie dubitari. vtrū rapt9 sit punibilis si nō sequat copula carnalis et dicit quod vidit esse consultū et iudicatum et liberatū ibi a pena capitis quedā comitatiuū. cū parētes promisissent puellam et postea nolebāt ei dari. q̄ postea rapuit illā euntē ad fontē pro aqua et ille honestissime duxit ad domū auuncule q̄ postea fuit capt9 et potās volebat eū decapitare. ¶ Et lō cū dictus Daniel et socij rapuerint dictā apolloniaz per vim et inhoneste duxerint eam ad domū ipsi9 Danielis et secuta fuerit copula carnalis nō videt esse dubitādū ipsos raptū punibilē commisisse. Nec possunt excusari quo ad euitationem pene si allegat cōfessio. d. Danielis. et apollonie quod añ raptū ꝯtrxerint mrīmonie p gl. in. d. l. pe. C. de fideius. cū his que supra ad hoc allegaui quia illa glo. dz itelligi qñ rap. nō iteruēit et sic quo ad euitādā penam stupri et nō quo ad euitādā pena rapt9 qñ rapt9 iteruenit quia sunt signa in oppositū vt eleganter no. Bal. in. d. l. pe. in fi. in finalib9 verbis. Sz i casu nrō nō tractat d̄ pēa stupri: lz d̄ pēa rapt9 quia rapta fuit apollonia ꝯ &c. ¶ Preterea pt rñderi illa gl. ēt si itelligeret quo ad penā rapt9. s. vt illa pena rapt9 euitet qñ p cōiuges cōfessatū est postea matrimoniū pcessisse añ raptū quod illa gl. dz intelligi quod stari debeat cōfessiōi eoꝝ nisi appareret signa in ꝯtrīū vt quia est inuēta plorans et similia vt. d. l. vnica. C. de raptu virginū. et ita vult et declarat illa glo. not. Bal. in. d. l. pe. prope finē. C. de fideius. Et idē in effectu vult Bal. in. l. j. C. de collusione detegenda qui dicit quod illa glo. procedit si qualitas personarum et alia indicia patiuntur alias non per dictā. l. j. C. de collusione detegenda. ¶ Et idez vult Bal. in. d. c. j. §. iniuria.

in penul. col. in tit. de pace iura. fir. in vsibus feudorum qui dixit illam glo. pcedere. Sed in hoc debent inspici cõiecture & quod ficti matrimonij pretensio non excusat ar. l. donationes in concubinam in prin. ff. de do. Et propterea dicit idem Bal. in. l. quicunque in pe. col. in fi. C. de ser. fugi. per illum tex. quod mulier in hoc esset torquenda que confitetur ad hoc ne fiat collusio legi. & delicta remaneant impunita lege ita vulneratus. ff. ad. l. acqui. & c. vt tame. extra de senten. excom. ¶ Sed in casu nostro apparent signa & coniecture in cõtrarium quod ipse non contraxerat ante raptum matrimonium. ¶ Prima quia fuit rapta per vim iuxta legem vnicã. C. de raptu virginũ. & l. raptores. C. de epis. & cle. ¶ Secunda quia acclamabat vt adiuuaret iuxta glo. notabilẽ in. l. si vt allegas. C. ad. l. cornel. de siccarijs. & text. & glos. in. l. itaque. ff. ad. l. aquiliã. ¶ Et glos. in. l. capite quin. ff. de adulte. & no. per Bartol. in. l. vt vim cir. fi. ff. de iust. & iur. ¶ Tertia quia sepius fuit interrogata post raptum in domo dicti Danielis a pluribus si erat vxor Danielis quessabat cum capite versus terrã tanquam male cõtẽta. & nolebat rñdere qd est signũ apertũ dissensus & matrimonij nõ pcessisse. ¶ Quarta quia in iudicio pluries interrogata etiã corã iudice ecclesiastico super dicto mrimonio negauit etiã cũ iuramẽto nõ ptraxisse matrimoniũ ante raptũ nec post sed copulã secutã post raptũ bene confessa est vt hec oia p testes pbata sũt. Ideo pter has coniecturas & psumptiones iudicãdũ est cõfessionẽ suã si quã fecit nõ fuisse nec esse verã nam si quãdo pfessa fuit matrimoniũ precessisse raptũ illa pfessio fuit facta nõ spõte sed potius pter timorẽ Danielis rapiendis in cuius domo erat & potestate cõtra voluntatem suam. vt probatur in. l. vnica. cũ ibi no. C. de raptu virgi. & pbat in. l. iiij. §. si quis. ff. de libe. ho. exhi. & p id qd ibi no. Bar. q dixit elegãter no. ex sco responso arg. cõtra eos qui seducũt puellas & pueros & retinent eos & faciunt eos dicere quod voluntarie stant alle. etiã ad hoc dictam. l. vnicam ibi fine volentibus &c. C. de raptu virgi. & qd no. Dy. in. c. sciẽti de reg. iur. lib. vj. ¶ Preterea quod propter timorem confessa fuerit post raptum aliquando matrimonium ante raptum factum fuisse & non sponte deponit & testificatus est Antonius pelamati de. s. Daniele qui dixit quod iudicio suo illa verba confessionis matrimonij respondit apollonia coacta vi vel metu. ¶ Item hoc probatur per attestationẽ Andree Ioã. claudi qui deponit quod apollonia interrogata si volebat esse vxor Danielis que respõdit quod non vnde si postea dixit qd dixit videtur dixisse vel propter vim vel metum vel propter importunitatem petentiũ. ar. l. j. C. de petitio. bonorum sublatorum. lib. x. cum ibi no. & per no. per Ange. et alios in. l. si. C. si quis aliquem testari phibuerit. & per. c. si aliquando cũ ibi no. per glo. a doctis extra de senten. ex comunu. ¶ Et ideo licet sint alij testes qui deponunt de confessione mrimonij facta per dictam apolloniã post raptum tamen illi testes non deponunt quod sponte non vi nec metu ducta fecerit dictam confessionem immo magister Leonardus ianeti interrogatus de hoc respondit ignorare si apollonia confessa est vi vel metu vel sponte. Unde in dubio stante raptu & violentia in raptu & acclamatione apolloniae & eius resistentia & sua negatione multiplicata in iudicio etiam cum iuramento post illam assertam confessionem et stantibus illis attestationibus presumendum est, non voluntarie sed sponte sed vi vel metu vel propter importunitatem confessam fuisse matrimonium precessisse raptum si quam confessionem fecit per predicta. Et per hoc allego dictum singulare Innocen. in. c. super hoc extra de renũciatione circa princi. qui dicit quod si spoliatus probat de sua spoliatione p duos testes non pdest aduersario spolianti pbare de spõtanea volũtate etiã si p centũ testes pbaret cum reddãt testimoniũ de intẽtiõe q soli deo ẽ cognita.

vide tñ Bal. in l. si qs in hoc genus cir ca, mediũ versi. adde th vnũ. C. d epis et cle. vbi dicit quod pbato metu vel tortura est quasi impossibile pbari ꝯ-rium qd sponte fuerit cõfessus p dictũ inno. in. d. c. super hec. et idem no. Bal. in. l. obseruare. §. pficisci. ff. de offi. pro consulis et leg. et idẽ vult Ang. in. l. nõ est verisimile in prin. ff. qd metus et ita tenent canoniste in. d. c. super hoc. ¶ Sed in casu nr̃o ẽ pbata violẽtia et spoliatio qꝛ parẽtes fuerũt spoliati q̃ si possessiõe filie sue appollonie et p te stes. et p confessionẽ Danielis et etiam est pbatũ p vnũ testem de confessione ꝙ fuit vi vel metu facta. Nec est aliqs testis q̃ dicat ꝙ spõte et voluntarie cõ fessa fuerit. si ergo centũ testes hic de ponerẽt nõ crederet eis. et eẽt credẽdũ ipsam vi vel metu cõfessam fuisse quã to magis hoc est dicendũ si null9 te stis dicit vel affirmat de spõtanea vo lũtate imo vn9 dicit ꝯ-rium. ali9 dicit se ignorare. alius nil dicunt. certe in du bio nõ est standũ illi cõfessioni marie quo ad euitãdũ penam raptus. quia si hoc esset verum ꝙ stare ẽ maxime in casu nostro ꝯfessioni rapientis et rapte. aperta esset via maleficijs et daret oc casio delinquẽdi et delicta remanerent impunita. qꝛ faciliter rapiens faceret miles vt ita dixerim cõfiteri puellã ra ptam prius matrimoniũ ꝯ-xisse vbi nõ esset ꝯ-ctũ. et finaliter fieret collusio et fraus legi qd nõ est dicendũ ar. insti. vi bonoꝝ rap. §. j. ibi nedum talia ex cogitent. inueniat via p quã raptores sua impune exerceant auaritiã et gl. fi. i. c. ꝙꝙ de vsuris. li. vj. et qd no. p Joan. de imo. in. l. si vo in. §. de viro in. viij. col. versi. ij. fallit. ff. so. ma. coniuncta l. l fundo. ff. de rei ven. et in. l. j. C. de col lusiõe detegẽda. et qd ibi no. Bal. i ma teria nr̃a. p hoc tollitur vnũ qd d̃r pro parte Danie. vez ꝙ ipa appollonia de derat hoc ordinẽ veniẽdi cum ipso et c. qꝛ nõ est pbatũ hoc et de contrario ap paret per rationes predictas quia si dedisset ordinẽ recedẽdi de domo pa terna cum. d. Daniele non fecisset ea de quibus. S. que ostendunt contrariũ.

¶ Et posito ꝙ ꝯfessio. d. de appolonie fuisset suspecta pter variationem de bebat poni ad torturã ad hoc vt veri tas haberet. vnde nõ potuit ex simpli ci ꝯfessione sua Daniel et socij liberari a pena raptus. vt dixit elegãter Bal. in. d. l. quicũꝙ in pe. col. C. de seruis fu gitiuis. maxime stantibus dictis pre sumptionibus et coniecturis ꝯ- suã cõ fessionem et variatã p predicta et arg. l. q̃ falsa vel varia cũ ibi no. ff. de testi bus cũ similibus. ¶ Nec obstat ꝙ fue rit p iudicẽ ecclesiasticũ iudicatũ ma trimoniã fuisse ꝯ-ctum ante raptũ qꝛ illa sñia cum sit nõ iuste in hoc lata cũ reuerentia nõ potuit pͥudicare sñie la te in foro ciuili super pena raptus. qꝛ res inter alios acta et c. vt in toto tit. C. res inter alios acta. et maxime vt dixi cum sit fundata in confessione vi vel metu extorta. vt dixi. ¶ Nec põt se iu uare dictus Daniel a pena raptus pp matrimoniũ qd d̃r fuisse postea secutũ de quo apparet p sñiam latã sup ma trimonio quia dico similiter ꝙ nõ ve re fuit pbatũ matrimoniũ secutũ post raptũ nec hoc ex processu apper. ¶ Jõ illa sñia minus iusta in causa matri moniali nõ põt nocere sñie consiliario rum terre. s. Danielis in cã raptus p l. j. in prin. ff. de appel. et l. eos in princ. cũ ibi no. per glo. et doc. C. de appel. cũ similibus. ¶ Preterea si qs actus est p batus q̃ alias induceret matrimoniũ ille actus i casu nr̃o nõ pbaret mr̃imo niũ qꝛ fuit factus post raptũ ẽt adhuc stante vi vel metu et stantibus conie cturis in ꝯ-rium de qbus supra. Unde cum matrimonia debeant esse libera c. cum locum de sponsalibus sequitur ꝙ dictum mr̃imonium assertum ante sñiam fuit nullũ p p̃dicta. Jõ nõ hꝫ ad iuuare Danielẽ ad euitationem pene raptus. ¶ Preterea posito ꝙ vez mr̃i moniũ iteruenisset qꝛ potuisset ex lõgo interuallo fieri cessãte ol vi vl' metu vel suspitiõe. adhuc pp hoc si euaderet pe nã rapt9. iꝫ d iure canonico posset mr̃i moniũ seq. qꝛ si hoc eẽt vez delicta ra ptus et stupri remanerẽt ipunita ꝯ- l. ita vulneratus. ff. ad l. aqui. et ca. vt iame.

extra de sen.excō.ꝛ maxime in casu nostro hoc teneo esse verꝫ qꝛ illa Apolonia rapta non ꝯtrit mrīmoniū sponte imo litigauit ipsa ꝛ pater suus coram iudice ecclesiastico semꝑ negādo mrīmoniū fuisse vsqꝫ ad finē cāe. ꝛ snīe late ꝑ dn̄m Uicariuꝫ ecclesie aqlegiensis ac ēt.stātibꝰ p̄sūptiōibꝰ i ꝯtrīū de quibus.s. ❡Et pp hoc apparet ꝙ ēt non obstāte ea que dixit pau.de cast. in.l.raptores.C.de epis.ꝛ cleri.Ubi voluit ꝙ pp matrimonium subsequutuꝫ euitet̄ pena raptus s̄m ius.canonicuꝫ cui dicit in hoc esse standum.qꝛ ēt si dictū suū esset verꝫ ita simpl'r.qd̄ nō affirmo.tn̄ stantibꝰ p̄dictis i casu nr̄o nō ꝓcedit qꝛ vt dixi nō fuit verū mrīmonium sponte factum nec ante raptum nec post ꝑ ea q̄ in processibꝰ factis apparet ꝛ ꝑ p̄sumptiōes q̄ sunt contra matrimoniū vt supra declaraui. ❡Et maxime dn̄s paulꝰ p̄supponit ꝙ illi matrimonio post raptum secuto consenserit puella rapta ꝛ eius parentes alias dicit secus esse.sꝫ in casu nostro appolonia rapta nō ꝯsensit saltē spōte ꝛ voluntarie matrimonio quod dicitur secutum fuisse post raptum ꝛ multominus eius parentes consensere qꝛ pater porrexitqꝫ querelā ꝯ dictum Danielē ꝛ eā prosecutus est vsqꝫ i finē. Itē ꝙ nō apparet de eiꝰ patris cōsensu sꝫ de expresso dissensu. Jō dictum domini pauli in.d.l.raptores ꝛ in suo consilio potius facit cōtra dictū danielem ꝛ socios. ❡Et iō ꝯcludo ꝙ per dominos ꝯsiliarios terre.s. Danielis fuit bene ꝛ iuste iudicatū in bāniendo dcm̄ danielē ꝛ socios.ꝛ si q̄ tēpore venerint decapitent̄.qꝛ pena capitis iponit̄ raptori si est liber hō.vt ē tex.in.d.l.vnica.C.ō raptu ꝟginū ꝛ vbi hoc no.Bal. que pena imponit̄ ita associanti raptorē ad actū sicut ipsi raptori.ꝛ maxime cum ipsi etiam rapuerint per tex.in.d. l.vnica ꝛ ibi hoc no.Bal.in quarto notabili Unde ex predictis omnibus cōcludo bene ꝛ iuste fuisse iudicatuꝫ per dictos cōsiliarios contra dictum Danielem ꝛ socios ꝛ male fuisse cum reuerentia iudicatum per dictum dominum Uicarium ecclesie aquilegiensis.

❡Stante statuto ꝙ qui abduxerit mulierem honeste vite ꝛ bone condictiōis puniatur ꝛc. Si quis abduxerit mulierem que confitetur se ab eo cognitam ante abductionem.an possit puniri de abductione.

Consi.lviij.

IN christi nomine. Franciscus de bissarūs nobilis carnaliter cognouit ad libitū ꝑ plures menses Catherinā filiā Rustici.q̄ paulo ante per plures annos fuerat pedissequa cuiusdā sartoris.que etiam spōte sua aliquādo veniebat ad dormiendum cū dicto Francisco ad eius domū deinde per dictū Franciscū abducta ē volens de rure ad ciuitatē in domum Francisci.vbi eā tenuit ꝑ mēsem ꝛ vltra publice tanqꝫ concubinaꝫ. quo scōpater accusauit seu denūciauit de abductione ꝛ petijt restōnē filie que restituta manu militari post paucos dies aufugit a patre ad dictū Franciscum quod videns pater venit ad iudiceꝫ ꝛ petijt abolitionem remittens oēm iniuriā qꝛ videt ipsam esse incorrigibilē Queritur nunqd̄ amplius vigore dicte accusationis seu denūciationis possit procedi ꝯ Franciscū ꝛ cōdemnari de abductione vigore statutorum Uincētie. Stantibus duobus statutis Uincentie. vno sub rubrica de violentis abductionibꝰ ꝛ alijs carnalibus cognitionibus. alio sub rub.de abolitio. ❡In xp̄i nomie ac inuocata sp̄us sancti gratia. Consideratis diligēter dictis duobus statutis ad me transmissis mihi videt̄ nō posse de iure ꝯdēnari dictum Franciscum de abductione vigore dicti: primi statuti de violentijs abductionibus ꝛ carnalibus cognitionibꝰ. Nā illud statutū hꝫ quinqꝫ capitula. Et in primo tantum fit mentio de pena abductionis quod requirit ad hoc vt abducens

vt abducens volentem ⁊ consentiētez
cōdēnetur in tricentis libris ⁊ ad stan
dū in carcerib⁹ ɔmunis Uincentie per
annuz.vt mulier abducta sit honeste
vite.bone condictionis ⁊ fame.vt pz
in principio dum dicit.Si quis secuz
abduxerit aliquā mulierē honeste vi-
te bone condictiōis ⁊ fame. ¶Et illō
statutū itelligit̄ q̄ tp̄e adductiōis mu
lier fuerit honeste vite bōe condictio
nis ⁊ fame ex quo illa qualitas hone-
ste vite ⁊c.est iuncta cū v̄bo abduxerit
qꝛ qualitas adiuncta verbo sigt̄ sꝫ tē
pus verbi.l.in ōlictis.§.si extrane⁹.ff.
de noxalibus.⁊.l.si titius.ff.de test.mi
litis.⁊ no.eleganter Bar.in.l.si ex scō
in.ij.col.ff.de vulga.⁊ pup.cum simi.
¶Et si illa qualitas nō erat tempore
abductionis.non pōt Franciscus vi-
gore illius statuti cōdēnari.qꝛ tunc ces
sarent v̄ba ⁊ mens statuti vt de se pz.
¶Sed in cāu predicto tp̄e dicte abdu
ctionis ipsa Catherina nō hēbat illā
qualitatē qꝛ nō erat honeste vite bone
condictionis ⁊ fame. ¶Quod sic ꝓba
tur pater ipsius Catherine q̄ fecit ac-
cusationē seu denūciatiōem de dicta
abductiōe cōfessus est vt mihi asserit
q̄ añ abductiōez fuerat cognita ꝑlu-
ries ab ipso Fran.⁊ sic q̄ nō erat hone
ste vite.ergo nō pōt ɔdēnari de abdu
ctione vigore dicti statuti ex quo ac-
cusans vel denūcians cōfitetur illam
qualitatē honeste vite nō fuisse tēpore
abductionis ꝓut reqrit statutū ⁊ nul-
la pōt esse melior ꝓbatio ɔ̄ denuncian
tē seu accusantē quā eius ꝓpria ɔfes-
sio.cui fides est adhibēda nec contra
eā venire ꝑpōt.vt.l.generaliter.C.de
nō nu.pe.⁊.l.de etate.§.j.ff.de iterro-
ga.ac ti.⁊ presertim si illa cōfessio fuit
fcā anteq̄ peteret abolitionē fieri pu-
ta tp̄e denuntiationis seu accusatiōis
qꝛ tunc careret oī suspitione et suadēt
ēt rō:qꝛ verisilr̄ nō fuisset abducta vo
lēs nisi pri⁹ cognita fuisset. ¶Nec ob
stat dū dr̄ q̄ Franci.nō p̄t allegar̄ hoc
in sui fauorē.qꝛ allegaret turpitudinē
suā.vt.l.si creditoribus in fi.C.de suo
pigno.dato manu.⁊.l.transactione fi-
nita.C.de transactioni. ⁊ habetur in
l.alias.ff.de iureiu.⁊ in.l.seruus plu-
rium.§.j.in fi.ff.de le.j. ¶Quia r̄ndet̄
pluribus modis. ¶Et primo qñ quis
allegat turpitudinē suā ɔ̄ cuiq̄ fuit ꝑti
ceps cris dz audiri.vt.l.de tutela.C.ō
in integ.resti.mino.⁊ ibi no.⁊ habet̄ ꝑ
gl.⁊ doc.in.d.l.transactione finita.et
no.per Bar.in.l.iusiurandū qō ex cō-
uentiōe.§.fi.cū.l.seq.de iureiu.Et no.
in.l.viro atq̄ vxore.ff.so.mat. ¶Secū
do r̄ndet̄ q̄ qs pōt allegare suā turpi-
tudinē excipiendo vel replicando seu
se defendēdo lz non possit agendo vł
petendo.⁊ hoc qñ allegat ɔ̄ participē
cris.sicut est i casu nostro.vt no.Bar.
in.l.nō alias.ff.de iureiu.ꝑ no.l.d.l.ō
tutela. ¶Et si dicatur in casu nostro
non procedit̄ ɔ̄ Franciscuz adı̄ instan
tiā patris Catherine vel ipsius Ca-
therine.qꝛ remiserunt oēm iniuriā sed
ꝓcedit̄ ꝑꝑ iniuriā factā reipublice et
⁊ ꝑꝑ penam fisco applicandam cui nō
p̄nt ꝑtes derogare ēt remittendo iniu
riam vt est gl.notabilis in.l.ij.ff.ad sil
leianum.⁊ hr̄ i.l.venia.C.de in ius vo.
⁊ per Bar.in.l.j.§.vsq̄ adeo.ff.de iniu.
Ergo vr̄ q̄ ɔ̄ fiscū non possit Franci.
allegare turpitudinē suā. ¶R̄ndetur
ex quo proceditur principaliter super
denunciatione seu accusatiōe patris
catherine lz pena in consequentiā ve-
niat fisco applicanda tñ iudiciū cria-
le fuit ꝑ̇ncipalr̄ itentatū ꝑ ip̄z p̄rez.Et
iō cōtra ipsum patrem ⁊ filiā pōt alle-
gari per Franciscum se defendentem
q̄ ipsa catherina non erat honeste vi-
te lz hoc etiam ab ipso processerit qꝛ
debemus inspicere quod principalit̄
fit.l.si quis nec causam.ff.si cer.pe.cū
simi. ¶Nec ob q̄ non possit pars re-
mittere penam applicandam fisco vt
dixi quia verum est regulariter q̄ per
simplicem remissionem iniurie nō po
test ⁊ ita no.Bar.i.d.l.j.§.vsq̄ adeo.
ff.de iniurijs. ¶Sed confitendo illud
ꝑꝑ quod accusatus non debet puniri
bene potest sicut fuit in casu nostro.
¶Et maxime quando confessio ema-
nauit in iudicio per accusantem seu ō
nunciantem quia in his que sunt iu-
risdictionis contentiose confessio alte

ri nocet vbi alias nõ noceret vt no. Cy. in.l.j.in.xiij.q.C.de ꝯfessis.⁊ p Bar.i l.certũ.§.sed an ipsos.ff.de ꝯfessis et maxime qñ principaliter iudiciũ spectat ad cõfitentẽ.q: denunciauit vel accusauit sicut fuit in casu nostro.nisi appareret ꝙ illa confessio fuisset fcã p collusionẽ. Iuxta.l.si suspecta i priñ.cum ibi no.ff.de ioffi.testa.⁊ i.l.a snia in pñ. ff.de appel. ¶Tertio nõ põt rñderi ꝙ lʒ regulariter q̃s non posset allegare turpitudinẽ suã tñ illa regula ꝓcedit qñ illa turpitudo nõ cõstet p ptem aduersaʒ ꝯfessiata.vt ꝓbaṫ in.l.nõ intelligitur.§.tacita cũ gl.i vbo ꝓbatiõib⁹ ⁊ ea que no. Bart.in.l.marcellus.ff.rerum amotarum. ¶Quarto modo ad idem potest rñderi ꝙ vbi turpitudo pⁱus est detecta ab alio ꝙ̃ a committẽte ipsam vel p ꝯfessionem vel ꝓbationes vel p sniam tñ ille q̃ cõmisit illam turpitudinẽ põt eam allegare maxime ad sui defensionẽ excipiendo vel ẽt replicando non solũ ꝯ principẽ criminis sed etiã ꝯ alium puta fiscum vt eleganter no. Bar.in.d.l.iusiurandũ qð ex conuentione.§.fi.cũ.l.sequẽti q̃ icipit alias per illũ tex.ff.de iureiur.⁊ hoc ẽt ꝓbatur l.i.pe.ff.ð suspectis tu. vbi ille q̃ est remotus vt suspect⁹ põt allegare ad defendendũ se ab actione tutele. Et idẽ in quolibet infame p sententiam q: põt allegare se ifamẽ vt excusetur ab oneribus.l.relegatorum in fi.ff.de interdictis ⁊ relega.⁊ facit qð no.i.l.j.i gl.sup vbo postulatiõib⁹.ff.ð assessoribus. Et ideo cum in casu nr̃o oia ista concurrãt.videlʒ ꝙ turpitudinem allegat Franciscus ꝯ participem criminis.i.contra ipsam catherinã cu ius nomine fuit fcã denuncia seu accusatio.⁊ ipsam alleget excipiendo ⁊ se defendendo ⁊ ꝯfessata fuerit ⁊ pri⁹ detecta p denunciantẽ sequiṫ ꝙ allegarũ põt vt sup ea se fundaret vt absoluaṫ. ¶Preterea dr̃ ꝙ ẽt per testes aliq̃s ẽ ꝓbatũ ꝙ non est catherina honeste et bone fame aliter ꝙ̃ ex fcõ ipsius Fracisci.vt mihi asseritur.qð si verũ est nulla esset dubitatio. ¶Postremo dico fortius ꝙ ẽt si nõ extaret dcã confessio ipse Franciscus nõ posset ꝯdẽnari ð abductione vigore dicti statuti q: cũ statutũ req̃rat ꝙ mulier abducta sit honeste vite ⁊ bone condictiõis ⁊ fame ⁊ hoc non sit ꝓbatũ p partẽ accusantem seu denunciantẽ dʒ absoluere.ex quo nõ est ꝓbata qualitas.que est fundamentũ sue denũciationis seu acusationis.p ea q̃ no. Bar.⁊ doc.in.l.illa stipulatione si cal.⁊.l.hoc iure.ff.ð ver.ob. ¶Et p hoc allego qð no.dicit Ange.i l.vel negare.ff.quead.testa.apiantur. vbi singula.dat vnam doctrinaʒ generalem.per ea que no.ibi p Bar.ꝙ vbicunq₃ optima opinio testiũ est cã inductiua plene ꝓbationis q̃ alias pena nõ esset.ibi de plena ⁊ optima opinione est articulandũ ⁊ probandũ. Unde dicit ꝙ Bononiense studiũ disponat ad ꝓbationẽ mortis alicuius q̃ extra territoriũ decessit ꝙ sufficiat probatio p tres testes optĩe opionis deponẽtes de fama nõ erit ꝓbata mors nisi ꝓbeṫ illos testes deponentes esse optime opionis ⁊ fame. ¶Ita in ꝓposito est dicendum cum statutum disponat ꝙ abducens mulierem honeste vite ⁊ bone ꝯdictionis ⁊ fame puniatur tali pena.ille q̃ accusat ⁊ vult abducentẽ debere ꝯdẽnari pena statuti dʒ articulare ⁊ ꝓbare ꝙ mulier abducta fuerit tẽpore abductiõis honeste vite ⁊ bõe cõdictionis et fame. vnde cum hoc probatum non fuerit debet Franciscus absolui a pena dicti statu. ¶Nec ob. si dicatur in dubio hoc presumitur.q: in dubio quis bonus et honeste vite presumitur.nisi probetur contrarium. l.cum quidaʒ.ij.ff.de le.ij.cum si.quia respondetur ꝙ illud est verum nisi statutum vel lex requirat specialiter ꝙ sit honeste vite ⁊ bone conditionis ⁊ fame q: tunc illa q̃litas ẽ ꝓbãda vt dixi ſm Ang. ¶Item aliter respondeṫ. ꝙ illud posset procedere vbi nihil esset probatuʒ in contrarium sed in casu nostro dicitur probatum fuisse contrariũ.q̃ ꝓbatio ẽt ꝙ̃tũ ad hoc sufficeret si fuisset fcã p pticipes cri̾s.q: lʒ tal' ꝓbatio nõ faceret plenã fidẽ.vt l.c. venicã.j.ð testi.tñ faceret p̃ſũptionẽ vt ẽ

tex.cum gl.no.in.c.quoniam aliqua.et ibi docto. eod. titu. ¶Et ideo licet sit p̄sumptio iuris q̄ quis sit bonus & honeste vite.th̄ illa presumptio tollit per aliā p̄sumptionē c̄triā q̄ vna p̄sumptio tollit aliā.l.nō solū.§.de vno.ff.d̄ ri.nu.&.l.diuus.ff.de in integ.resti.&.c. literas ex̄ de p̄sump. ¶Et sic i casu nostro cessat p̄sumptio iuris ē si testes deponentes de inhonestate vite & de mala cōdictione & fama non p̄barent plene vel quia fuissent in eodē crimie vt.d.c.q̄m aliq̄ vel q̄ deponerēt de auditu. ¶Itē & vltimo r̄ndet q̄ ex quo p̄ est cōfessus.q̄ ea non erat honeste vite tēpore abductionis cessat illa presumptio iuris q̄ p̄sumatur honeste vite q̄ cōfessio saltem tm̄ sine dubio d3 nocere vt.tollat iuris p̄sumptionē. ¶Et io ex p̄dictis omnibus cōcludo q̄ dictus Franciscus nō debet nec pōt cōdēnari de iure de abductione mulieris vigore dicti statuti.& maxime ēt stante remissione facta per patrem propter incorrigibilitatem ipsius Catherine.

¶Et predicta q̄uis putē esse de iure verissima.th̄ ea oīa subijcio iudicio.& correctioni magnifici. d. Potestatis Uincentie & totius eius preclarissime ac iustissimeq̄ curie ar.l.claudius in fi. ff.qui poti.in pig.habe.

¶An sit facienda remissio de locis nō subiectis sub eodē superiore persone que cōmisit graue delictū de iure vel ex cōsuetudine.Et an talis cōsuetudo valeat.Etiā si ex forma capituloꝝ sicarij casus manifesti debent remitti. Si duo occiderūt aliquē & cōfessi ac cōdemnati sunt dicant manifesti. ita q̄ fieri debeat remissio.

Consi.lix.

IN christi nomie.Paulus faber.& Georgius de villa roueredi de vello districtus Ueronensis occiderunt vt d3 quēdam Bernardum sartorem sub quadam tegete.Et Barbarā postea ei⁹ vxorē in ei⁹ domo in montaneis districtus Ueronensis. ¶Propter que homicidia processus est c̄ eos p̄ magnificū.d.potestatē Uerone & eius curiā.tanq̄ cōtumaces bānniuit eos de Uerona & eius territorio. & de oībus terris & locis serenissimi ducalis dn̄ij Uenetiarū.Postea dum predicti Paulus & Georgius peruenissent ad ciuitatē tridenti capti fuerūt p̄ officiales magnifici.d.potestatis tridēti. contra quos p̄cessit ipse.d.potestas.& tandem confessi sunt predicta homicidia cōmisisse. ¶Et ēt de quadā capsa existente in domo dicti Bernardi &.d. barbare abstulisse quedā bona.& denarios ascendentes vltra summā centū librarū veronensiū.q̄ bona fuerūt per eos portata ad ciuitatem tridenti.

¶Et tandē.d.potestas tridēti formauit c̄ eos quandā inquisitionē tanq̄ c̄ homicidas latrones vagabūdos & homines male fame de p̄dictis oībus.et dato eis p̄curatore ad se defendendū dixit p̄curator.d.potestatē tridenti nō esse iudicem cōpetentem nec p̄dictos Paulū & Georgiū esse vagabūdos.cū habuerit & habeāt domos in villa roueredi de vello veronēsis districtus.q̄ inquisiti lecta sibi inq̄sitione cōfessi fuerunt & iurauerūt oīa & singula in inq̄sitione contenta esse vera & hoc sponte vt dicitur confessi sunt. ¶Nūc magnifi.d.potestas verone requirit a dn̄o potestate triden.th vt predictos hoīes ad eum remittat vigore certorū capitulorum al's initoꝝ inter illu.ducale dn̄iū Uenetiarū & illu.d.d.ducē austrie sub cuius nomine pretura tridēti geriť in q̄bus cōtineť q̄ solū crematores & diffidatores sicarij manifesti remitti debeant ne talia delicta impunita remaneant procurator inquisitorum hoc dicit fieri nō debere quia regule huiusmodi remissionis fieri non, consueuerunt nec debent de iure fieri nec vigore dictorum capitulorum quia p̄dicti nō sunt manifesti sicarij.Ex p̄dictis de tribus principaliter dubitatur & q̄ritur quid iuris. ¶Et primo an ad requisitionem magnificorum rectorum Uerone siue ēt sine req̄sitione possint seu debeant dicti inquisiti remitti de

ciuitate tridēti dictis dñis rectoribus Verone de iure cōi vel vigore capitulorum initorum inter illustrissimū dñm ducem austrie. sub cuius regimine dicta ciuitas tridenti est et inter illu. du. d. Venetiarum in quibus ptinet inter cetera q sicarij manifesti repti in terris prefati illustris. d. ducis debeāt remitti ad loca subdita illustris. du. dominio Vene. vbi delictū cōmiserunt et ecōuerso. et sic per consequens an dicti inquisiti sint dei cōprehēsis in dictis capitulis dūi eis dr de siccarijs manifeste, sz les q̄ in pcessu cōtinent. ¶ Scdo an tales inquisiti ex eis q̄ in pcessu continentur possint in dicta ciuitate tridēti puniri. ¶ Et an dñs potestas tridēti possit ptra eos pcedere et eos punire tantū rōne homicidij, et rōne rerū subtractarū et ptriones dictarū rerū de loco cōmissi delicti ad iurisdictionē tridenti. ¶ Vel ea rōne q dicantur vagabundi ppter hoc, q recesserit de eorum domicilio ppio et tridentū accesserūt ex eo qr bāniti sunt a terris illustris. du. do. Vene. qm ex istis rōnibus prefatus. d. potestas tridēti intēdit ptra eos tanq̄ cōtra vagabundos pcedere. Tertio an postq̄ dicti inquisiti declinauerunt forum dñi ptōris tridēti et eius iurisdictionem et pronūciatum esset eos ipsos remittēdos veronā possint postea cōsentire in dictū. d. potestatē tridenti et eius iurisdictionē prorogare inuito docto. d. potestate et inuitis dictis dñs rectoribus Verone. Et sic an tunc cessabit dicta remissio ppter prorogationē predictā factā postq̄ declinauerunt forū et pronunciatū erat remissionē fieri debere et hoc maxime attento q rō dictorum capitulorum in primo dubio contētorum fuisse videt ne talia delicta remaneant impunita. ¶ In christi nomine ac inuocata spiritussancti gratia. Et si malefactores et sceleratos homines ac pertim homicidas voluntarios et fures inuisos atq infestos semper habuerim ac ēt vbi de eis puniendis ageret in grauioribus penis seueritatem legū cū aliquo tēperamento benignitatis subsecutus fuerim, iuxta sniam marcelli iuris psulti de qua in l. respiciendū in pn. ff. de penis. nec pro eis cōsulerem aut allegare consueuerim. Tamen in questione precedenti sup q̄ consiliū petit cū de delicto aut de pena predictis malefactoribus iponēda nō queratur sz de iurisdictione et cōpetētia trm iudicis dubitet reprehensibile iudicarē si pp atrocitatē criminis cōsulere iusta petentibus recusarem. ¶ Veniā itaq ad declarationē et decisionem predictorū dubitorū put ius et iustitia requirere mihi videbit. ¶ Circa primū dubiū principale duo sunt examinanda. ¶ Primū est an de iure cōi ad requisitionē magnificorū rectorum Verone siue ēt sine reqsitione possint et debeant dicti inqsiti remitti de ciuitate tridētis dñis rectoribus Verone. ¶ Et vr dicendum q sic ex quo delicto est graue et fuerūt cōtumaces in cōparendo corā. d. potestate verone p tex. in auth. vt nulli iudicū. §. si quis vero comprehensorū. col. ix. et habet trāsumptiue in auth. si vero criminis. C. de adulterijs. et ista est communis snia. vt habet per Cy. in auth. qua in prouincia in. iij. q. C. vbi de crimine agi oportet et per Bar. Bal. et doc. in. l. j. C. eo. et per glo. et doc. in. c. j. extra de raptoribus et per glo. archi. et doct. in cle. pastoralis super versic. de more de re iudi. et per glo. iij. q. j. c. j. Sicut etiā pilatus remisit xpm ad herodē. vt no. gl. iij. q. j. l. c. j. in glo. j. in fi. licet glo. de hoc dubitauerit an hoc debeat fieri de vrbanitate vel necessitate in lege si cui. §. fi. ff. de accusat. ¶ Dūmodo fiat requisitio p iudicē loci in quo est factū delictū. vt no. in dictis iurib⁹. ¶ Et predicta pcedunt quando dicta loca essent sub vno superiore sicut erant oēs puincie sub imperio ro. vt. l. in noie dñi in pn. C. de offi. pfec. ptorio affrice. et. l. deprecatio. ff. ad. l. ro. de iactu cū fi. ¶ Sed cū hodie dissoluto romano imperio regna fuerint distincta. ita q oia nō sunt sub eodem superiore. an dicta remissio sit faciēda in hoc sunt opiniones. Nā Ant. de bu. et Jo. de imo. vt refert do. meus d. Jo. de ana. in. c. j. extra de rap. in. vij.

col.in pn.tz q fit faciēda remissio.sed de facto seruat̃ Ↄ̃riū.Et ista opi.hodie seruat̃ de ↄ̃suetudine vt nō fiat remissio nisi in locis subiectis vni presidi.exemplum in puīncia marchie ⁊ ducatus.alie aūt ciuitates habēt sua regimina sicut prouincie.q: qlibet ciuitas appellat̃ puīncia.vt vult gl.notabilis in.l.fi.C.de pscrip.lōgi tēpo.⁊ habet̃ p Bar.in extrauag.ad repri.in verbo lobardie.⁊ est gl.similis que hoc probat in.c.j. in verbo iudicauerit.⁊ ibi hoc no.Ja.de alua.in ti.si de inuestitura l ter do.⁊ vas.lis oriat̃.⁊ hr̃ per Ludo.⁊ doc.in.l.j.§.hoc aūt.ff.de no.ope.nun. ¶Et idem tz Gui.de mōte lauduno. ⁊ zenzelinus ⁊ Pau.de leaza.in cle.pasto.de re iudi.¶Et ista fuit opio Odofredi originaliter que de ↄ̃suetudine ē approbata fm Bal.in.l.j.C.vbi de crimine agi opz.¶Et idē tz Pau. de ca. ibi qui dicit q nō est moris q fiant iste remissiones de locis nō subditis eidez superiori.⁊ sic Florētinus iudex nō impedietur pcedere p litteras Bononiēses petētes sibi remitti.¶Et ideo cuz ciuitas Tridēti ⁊ ciuitas Uerone non sint sub eodē superiore sed diuersis.sequit̃ q nō dz fieri huiusmodi remissio maxime attenta ↄ̃suetudine que est.vt nō fiant hmōi remissiones fm predictos doctores qui hāc ↄ̃suetudinez eē affirmant qbus est credēdum.⁊ maxime q: si ēt vnus doctor affirmaret hāc ↄ̃suetudinem esse.esset credendum.vt no.per bal.in.l.de quibus.ff.de legi.⁊ per Bart.in.iiij.q.prin.⁊ per Joan.de imo.in.l.j.§.nūciationi.ff.de no.ope.nun.lz aliqui nō habeant hoc in lectura.d.Jo.⁊ ita reperio Pau.de.ca.⁊ plures alios ↄ̃suluisse in hoc q sit standū dicto vnius doctoris asserentis ↄ̃suetudinem esse.facit ad hoc glo.in cle.j. §.ad hoc in verbo ad claustrū.de statu mona.⁊ quod ista consuetudo sit in istis partibus de qbus queritur satis etiā colligitur ex capitulis initis inter illu.d.ducē Austrie.sub cuius nomine ⁊ imperio gubernat̃ ciuitas Tridenti ⁊ illu.d.do.ve.sub cuius dictione ⁊ imperio est ciuitas Uerone. Nam in eis fit mētio q in tribus tm̄ casib⁹ debeāt fieri remissiones vez qn̄ malefactores sunt crematores diffamatores ⁊ siccarij manifesti.Nā si de iure ⁊ ↄ̃suetudine in oibus casibus deberēt fieri remissiones frustra capitulasset de illis tribus tm̄.q: frustra pcibus implorat̃ qđ iure cōi cōcedit̃.l.j.l fi.ff.ad municipales.⁊.l.j.C.đ thesauris li.x.cū si.⁊ istđ apđ me nullā hz dubitationē.q: ita ēt vidi cōtinue obseruari.¶Sz hic posset dubitari an ista ↄ̃suetudo de non remittendo valeat.⁊ Calde.in.c.j.ex de rapto.prout refert Joā.de ana.i.viij. col.in pn.vr̃ distinguere aut loqmur l iudice domicilij vel delicti.⁊ vz ↄ̃suetudo.sz in alieno secus.⁊ assignāt rōnem differentie.q: in primo casu delictum nō remanet impunitū.q: iudex loci vl domicilij poterit ipsum punire.sed in secundo casu nō.q: forte iste q̄ transiulit se ad alium locū nunquā rediret ad locū domicilij vel delicti.⁊ sic non fieret remissio.⁊ delictū remaneret ipunitum ⁊ sic consuetudo vr̃ irrationabilis ⁊ per ↄ̃ñs nō prescriptibilis.c.fi.extra de ↄ̃suetudine.¶Et dicūt istud pcere nisi iudex loci vbi delinquens fit alias talis q̄ possit ipsum punire puta rōne priuilegij vel prescriptionis vel alia cā ⁊ cessante rōne premissa ipunitatis cōsuetudo tz.¶Sed certe istud posset intelligi.qn̄ ↄ̃suetudo esset đ terris q̄ eēnt sub eodē supiore q: tūc ↄ̃suetudo eēt Ↄ̃ ius.¶Sec⁹ si ↄ̃suetudo eēt apđ terras q̄ sint sub diuerso dñio vł regimine sicut est in casu nr̃o q: ista cōsuetudo nō esset Ↄ̃ legē sed potius preter legē.¶Nec pōt dici q sit iniusta ⁊ irrationabilis ex eo q delicta remanent impunita ex quo sunt loca separare iurisdictionis ⁊ sic deficit potestas iurisdictionis petendi remissionē post q̄ nō sunt sub eodē imperio.⁊ sic cessat rō legis volentis remissionē fieri. ⁊ p ↄ̃ñs dz cessare eius dispō.l.adigere.§. quāuis.ff.de iure patro.⁊.c.cū cessante.de ap.cū si.Nec talis ↄ̃suetudo nutrit pctm̄.ex q̄ nō inuitat pncipalr̃ homines ad peccādū.iuxta no.in.l.si vn⁹ §.illud.ff.de pactis cū si.⁊ iō talis cō-

suetudo seruāda est sicut seruari ꝯsue uit apud oēs. ⁊ maxime in casu nostro cū in dictis capitulis nō cōprehēdat iste casus. ⁊ sic tacite dicti pncipes. s. venetiar ⁊ Austrie se obligauerūt iui cem remittere malefactores in tribus tm̄ inter quos iste nō d3 cōprehēdi. vt statim dicā. arg. l. cū pro in prin. ff. de iud. ⁊. l. si marit. C. de do. inter virū et vxorē ⁊c. nōne extra de psum. cū si. Vn̄ sine dubio nō tenet. d. ptās nec d3 ipsos remittere īspecto iure cōi ⁊ ꝯsuetu dine gnāli. ¶ Scdm̄ dubiū est an saltē teneat eos remitere vigore dictor capitulor in quib⁹ dr q fieri debeat in uicē remissio qn sunt siccarij manifesti. ¶ Et prima facie videt dicēdu3 q sic q2 predicti inqsiti sunt siccarij licet occiderit dictū Bernardū ⁊ dn̄a3 barbarā ei⁹ vxorē cū vna securi ⁊ vna par tesana. nā l3 siccarij appellent a sicca. qd significat ferreū cultrū vt inst. d pu blicis iudi. §. itē lex cornelia de sicca rijs in fi. ⁊ sicca sit cultellus vtrinq3 in cidēs. quē portāt peregrini qn q ⁊ tn̄ hodie accipit sicca pro cultello p inter pretationē vt ē ibi tex. cū gl. ¶ Et istd nō vr habere dubiū. ¶ Solū ergo remanet dubiū an dicant manifesti. ⁊ sic sint manifesti siccarij. ¶ Et vr qd sic primo q2 tpe delicti aderāt saltē duo vt ipsi inqsiti videt cōfiteri ⁊ sic p illos duos vr q sit manifestū q2 illd dr manifestū qd legitima pbatiōe notū fuerit vt est tex. in. c. cū olim extra d ver bo. signifi. sed legitima pbatio vr esse duorum testium q2 in ore duorum vel triū stat oē verbū. c. cū esses ⁊. c. relatū extra de testa. ⁊. l. vbi numer⁹. ff. de te stibus cū simi. ⁊ hoc t3 Specu. in ti. de notorijs criminib⁹. §. seqtur de mani festo q dicit illud esse manifestū qd nō fit in publico sed corā tot testib⁹ q suf ficiāt ad actū vt colligit in. l. heredes palā. ff. de testamē. ⁊. xi. q. iij. cor in fi. ¶ Scdo q2 Verone pcessum est cōtra eos tanq cōtra contumaces ⁊ vigore statuti tanq delinquētes potuerunt bāniri illa eni cōtumacia ⁊ bannū vr reddere eos manifestos siccarios maxime ꝯcurrēte fama p tex. in. l. cū pro ponere. ff. de leg. ij. vbi pbat q illud dicit manifestū qd cōstat p ꝯiecturas vel indicia ⁊ ibi hoc t3 Bal. q dicit p illū tex. illū esse manifestū vsurariū qui ex iudiciis ⁊ coniecturis pbat⁹ fit vsurari⁹ l3 non sit ꝯ cū pbatū p aliquā directam pbationē. facit. c. si. de succes. ab inte sta. ¶ Tertio q2 fuerūt cōdēnati in bānniti Verone pro dictis delictis q snia vr facere rē manifestā p tex. in. c. fi. ibi per sniam extra de cohabi. cle. ⁊ mulie rum ⁊ pro hoc. l. emptorē in princ. cum ibi no. ff. de act. emp. ¶ Et hoc t3 glo. in. c. i. in verbo manifestos. ibi vel con demnati de vsuris in. vi. ⁊ in glo. ma gna in. c. vestra in verbo notoriū circa fi. ibi notoriū iuris est de quo aliqs cō demnat extra de cohabi. cle. ⁊ mulie. ¶ Et Spe. l ti. d notorijs crimib⁹. §. iā de notorio versi. notorium iuris ⁊ per glo. ij. q. i. manifesta. ¶ Quarto q2 ipsi inquisiti vel confessi sunt dicta delicta corā dn̄o potestate tridenti ⁊ ante inquisitionem ⁊ post inquisitionem con fessi sunt cum iuramento respondēdo inquisitioni vnde propter hoc viden t manifesti siccarij vt probatur in. c. cu3 olim ad fi. ibi manifestam. quevel per confessionem extra de verbo. signifi. ⁊ in. c. fi. l fi. ibi super confessionem factā extra de cohabitatione clericorum et mulierum ⁊ est tex. in. c. super quibusdam in princip. extra de verbo. signi fica. ¶ Et not. gl. in. d. c. i. in verbo ma nifestos de vsuris in. vi. ⁊ Specula. in titu. de notorijs criminibus. §. iam de notorio versi. notorium iuris. ⁊ no. per Fed. de senis in consil. suo. viij. ⁊ consil. vi. ⁊ not. per docto. in. c. ad nostra3. iij. e. de iureiur. ⁊ in. c. cum in diocesi extra de vsuris ⁊ per glo. ⁊ docto. ij. q. i. de manifest. ⁊ per Bartol. in. l. iij. ff. de vsuris ⁊ plenissime habetur per do minum Laurentium de rodulphis in suo tractatu de vsuris in qō. lxxxviij. ¶ Sed his non obstantibus teneo con trarium esse de iure verius. videlicet q pdicti inqsiti nō dicant siccarij ma nifesti de qb⁹ fit mētio i dictis capitu lis pdictor princi pum. ⁊ dominoru3. ¶ Et q hoc sit ver pbatur. Na3 licet

sit verū q istud verbū manifestus accipi et intelligi possit varijs modis de quibus supra tñ pprie manifestū illud dr qd pbatione nō indiget. vt.xv.q.iij. eorum et ita no.glo.in.c.cum olim in ver bo nōsq iudici q incipit.et hoc in fi.extra de ver.signi.et ibi doct. ¶Et ideo dicit Ange.in.l.falsus in.iiij.col.in re petione sua.C.de furtis.q manifestum in alia materia q furti accipit illud quod multorum scientiā latere nō potest. c.q de vsuris.li.vj.et ibi p Joā.an.et ea que habent in cle.j.d vsuris et in.l. manifeste turpitudinis.ff.de iureiu. cū simi.et ppterea dr etiā manifestum qd publice oibus pz vt.q qs tz altare paratū vt.in.c.j.§.j.et ibidēs Dñic⁹ de vsuris in.vj. ¶Sed istud delictū non est hmōi.q non est clarum.et indiget pbatione.vt infra declarabo.maxie respondendo argumētis supra in con trariū deductis. ¶Ergo cum illa con uentio capitulorum sit stricti iuris lege si vnus.§.ante oia.ff.de pac.sequit q dz intelligi in casu proprio stricti.vt.l. qcqd astringende.cū ibi no.ff.de ver. ob.et sic non cpzehendit casuz nostrū. ¶Itē hoc probat alia rōne incōuinci bili manifestū additū suo substātiuo pōt accipi duobus modis.q aliquan do illa qualitas manifestum est concomitatiua delicti.ad grauandū deli ctum.et tunc dz inesse delicto.vt.ff.de cōdi.fur.et ideo aliqn illa qlitas requi ritur tanq isamia quedam vt in vsurarijs.quorum detestabilis rapax vita infamiam parit.quorum in hac specie isamium testamenta cōdēnat.tūc nō oportet talem qualitatem iesse na scendi actui sed sufficit q ex ofessiōe vl ex similibus postea proueniat.Ita sin gulariter.dicit Bal.in quodā suo elegāti ɔsi.cccxiiij.qd icipit.In xpi noie amen.Qualiter accipiatur manifestū in consilio lugdunensi et egregius et ex cellēs doctor do.Laurē.de rodulphis in suo tractatu de vsuris.in.lxxviij.q. vbi ponit.et sequit illud ɔsiliū de ver bo ad verbū. ¶Sed ita est in casu no stro q illa qualitas manifesti est apposita ad aggrauandū delictū qd pz.

addita verbo siccarij nō denotat nisi grauitatē delicti.q mai⁹ est delictuz homicidia cōmittere manifeste.puta i locis publicis et itineribus vt.l.capi taliū.§.crassatores.ff.de.pe.et pbatur optime.in lege aut facta.§.equalitate eo.ti.et d pe.distin.j.aut facta.ver.qlitate. ¶Et isti dñr crassatores q crassature fiunt a latronib⁹ in nemore cū crudeliter insurgunt ɔ transeuntes et eos iterficiūt et spoliāt vt dicit archy. sz huguitionē.xxiij.q.j.militare.Et de istis intelligunt capitula dictorum pnci piū qn illa capitulis ponunt tm tres casus grauiores i qbus dz fieri remis sio.vez crematores diffadatores et siccarij manifesti.Siue em referamus il lud vbū manifesti ad oēs tres casus. Siue ad vltimū vez ad siccarios tātū pt videri illa qlitas manifesti addita nisi ex eorum habuerunt pter hoc esse maius delictū et pp hoc voluerunt recedere a dispositione iuris cōis vl sal tem vlis cōsuetudis nō aūt pp hoc vt requirat isamiā.q isamia pp hoc nō grauaret delictuz.Et sic intelligit de manifesto facti qd manifestū sit tpe q homicidiū sit non de manifesto iuris q manifestū erit post factū delictū pu ta p pbatiōes vel ɔfessiones vt pz ex pdictis.Et ideo itelligit dicta conuen tio seu capitulū q si aliqui essent sicca rij manifesti.puta q in locis vel itine ribus publicis hoīes occiderūt q sunt magis erosi iuxta dictā legē capitalium.§.crassatores.ff.de pe.Cum ita q pdicti insiti nō cōmiserunt homici diū manifestū.qd.s.sit manifestū tpe quo homicidiū factū fuit et sit i locis vel itinerib⁹ publicis sed in domib⁹ sequit q ipsi non dicunt siccarij mani festi nec cōphēdūt in dictis capitulis et sic pp dicta capitula nō sunt remit tendi sed potius non remittēdi. ¶Et in hoc bene consideret magnificentia dñi ptōris et capitanei. Tridenti qui habent in hoc cognoscere et iudicari. quia ista sola rō cōcludit veritatez si recte considerēt. ¶Itē hoc etiā pbat alia ratione verba debent intelligi vt aliqd operēt.l.si qn d le.j.et.c.si papa.

de p̄iulle.in.vi.cū simi.sed si illud verbum manifesti intelligeret siue p con fessionē delinquētiū siue p pbationes vel cōiecturas sequeret q̄ frustra fuisset aditū.q2 nihil opareṫ nā qñ d3 fieri remissio intelligit dūmodo ↄstet saltē cōiecturis delictū fuisse cōmissum. Immo iudex reqsit⁹ nō teneṫ remittere nisi pri⁹ cognouerit aliqlr an delin̄qrit q̄ petiṫ remitti.nā absolute remittēdo iniuste posset isamari si statī3 ligatus mitteret vt t3 gl.ordi.i cle.pastoralis i v̄bo de more i fi.de re iudi.z ita disputando tenuit dñs Bertolutius de portis.Idem t3 Immo.in.c.pastoralis. extra de officio ordi. ¶Et an i auten. si v̄o criminis.C.de adulterijs. ¶Idē t3 Ludouicus de Roma in.l.fi.§.i.ff.d publicanis.z Io.d anania in.c.i.extra de rap.Et idem t3 Aug.in.l.fi.in fi.C. de accu.q̄ dicit q̄ non d3 remittere nisi primo summatī3 cognoscat. ¶Et l3 Pe.z Cy.in auṫ.qua in puincia.C.vbi de crimine agi oportet.z in.l. properādum.§.fin aūt.C.de iudicijs.z Bar.in l.fi.§.i.ff.de publicanis videnṫ velle ↄ̄riū tñ dictum eorū d3 intelligi de plena.cause cognitione vel de aliquali cogitatione.que possit pdesse ad ↄdēnādū per iudicem ad quē fit remissio.q2 q̄ntū ad hoc nō pōt cognoscere.vt no. Bar.in.l.diuus.ff.de custodia z exhibi.reoꝝ.z in lege magr̄atib⁹.ff.de iur. om.iudi.sed q̄ntum ad intelligendum ne indebite isameṫ pōt summarie aliqualiter cognoscere. ¶Et istā partē3 alias ego tenui tanq̄ melioꝛē z tutiorē z ſm eam fuit iudicatum. ¶Et idō si de iure cōi anteq̄ fiat remissio reqriṫ vel saltem fieri pōt dicta cognitio de delicto per quam poterit apparere de delicto vel p confessionem delinquentis vel p aliquas pbationes vel coniecturas si illud verbum manifesti ē appositum in capitulis intelligeretur de illa manifestatione que oritur post delictum ex probationibus vel confessione aut coniecturis intelligeretur illud capitulum de omnib⁹ homicidijs z sic illō verbū manifesti nihil opareṫur quia etiam sine eo ide3 esset quod nullo modo est dicendu3. Item hoc p batur alia ratione ad idem verba inducta ad vnū effectū nō debēt operari contrarium.z inducta ad damnum et diminutionem non debent operari augmentum z vtilitatem. lege legata inutiliter.ff.de. legatis primo.z.ff. de legatis prestandis.Sed illud verbum manifesti additum verbum siccarij fuit additum in damnum z odium siccarioꝛum vt possit fieri remissio de eis.vbi alias fieri non possit propter magnum crimen quod reputatur esse propter hoc. quia sint manifesti.siccarij vt supra dixi vt de se ē patet ergo d3 intelligi in casu quo eis possit nocere z nō prodesse sed si intelligereṫ de manifestatione que fieret vel causaretur post delictum sibi pdesset z censeretur esse additum in fauoꝛē suū vide licet q̄ nō posset fieri remissio nisi primo essent confessi vel conuicti qd̄ nullo pacto concedendū est q2 talis intellectus caret penitus ōi rōne. ¶Item z vltimo moueoꝛ alia ratione nam cōuentiones in dubio sunt stricti iuris z stricte debent intelligi.l.fi vnus.§.ā omnia.ff.de pactis coniuncta lege q̄cquid astringende. ff.de ver.ob. ¶Et presertim quando sunt ↄ̄ ius cōe vel ↄ̄ communem cōsuetudinē que vice legis est.l.de q̄bus.ff.de le.q2 tūc d3 ita ita intelligi vt minus ledat ius cōmune q̄ñ pōt.vt.l.ij.C.de noxa.z no.p glo. z doc.in.l.fi.§.in computatione. C.de iure delib.z in.l.omnes populi de iusti.z iure.z per canonistas in.c.fi.extra de consuetudine. ¶Et idō cū.d.verbu3 manifesti positum in dictis capitulis conuentiōis possit intelligi duob⁹ modis vno mō vt in totū ledat ius cōmune vt ↄsuetudinariū intelligēdo in effectu de q̄libet homicida. ¶Alio modo vt minus ledat intelligendo de illis siccarijs q̄ sunt manifesti tp̄e delicto z non post.z sic vt itelligat de manifesto nascente tp̄e delicti intelligere debem⁹ isto secundo mō ne in totū recedam⁹ a iure cōi vel consuetudinario vniuersali quod pro iure communi habetur vt dixi.z istam partem te-

neo esse verissimam τ ipsam esse in iudicando sequendam τ tutiorem ꝑ supradicta τ per ea etiam que dicentur i. respondendo argumentis supra in contrarium deductis. ¶ Nec obstant rationes supra in contrariu3 deducte q̄ licet per ea que dicta sunt recte intueti sublata sint tñ vt res clarior efficiat eis sigillatim rñdebim⁹. ¶ Et primo non obstat rõ prima dū dixit ꝙ dicti inquisiti fuerūt confessi se dicta homicidia cōmisisse ꝑ̄sentib⁹ duob⁹ τ sic vr̄ fuisse manifestū ēt tpe delicti qr rñdetur ꝙ immo per ꝓbationē duoꝝ testium q̄ deponerēt se fuisse ꝑ̄sentes nō induceret manifestum alias sequeret ꝙ probatio simplex esset ꝓbatio qualificata hac qualitate q̄ dr manifestu3 qđ est falsum. τ ideo opꝫ duo probare sc3 esse siccarios τ esse qualificatum. s. siccarios manifestos nec sufficeret ꝓbare alterum. vt no. per glo. i. l. si arbi. ff. de probatio. qr quotiēs lex ponderat qualitatem illa qualitas non ē tā de substātia ꝓbatiōis q̄ ipsius facti subiecti lege i delictis. §. si extraneus τ. §. si detracta. ff. de noxali b⁹. τ. l. ij. §. docere. ff. vi bonoꝝ rapto. τ lege deniq̄ tiasse. §. quid tñ. ff. de adul. τ. l. habebunt cū ibi no. ff. de institoria. τ ita singulariter vult Bal. in quodā suo consilio aureo numero meo. ccxxiij. qđ incipit. in christi nomine amē ad euidētiam ꝓmittendum est q̄s dicatur vsurarius manifestus in fi. j. col. vbi etiā dr in. iij. col. singulariter ꝙ secretum τ nō manifestū dr quicūq̄ sciāt nisi illđ sit publice factū allegat archi. hoc tenentē in capitulo si electio i verbo occultū de ele. in. vj. ¶ Itē dr secretū qđ fit q̄busdā amicis interuenientib⁹ vt C. qui potio. in pig. habe. l. scripturas. nec dr manifestū eoipso ꝙ scitur a pluribus. nam secretum dr esse qđ a plurib⁹ scitur. xv. quest. v. c. j. τ in summa id dicitur secretum qđ vulgus ignorat si non est palam vel publice notū. vt. ff. de his q̄ deiecerunt vel effu. l. j. §. summa cū vtilitate. Et idem t3 Bal. i ti. de pac. ꝯstā. in. xiij. col. in fin. Et subdit bal. in. d. cōsilio ꝙ occultus latro dr ille qui non est famosus τ occultus homicida dr etiā ille qui vix pōt conuinci de homicidio sicuti est in nocturno homicidio τ in loco vbi non essent publice astātes. vt no. C. đ sicca. l. si vt allegas. et. ff. de ven. inspi. l. j. §. tria lumina. ¶ Sed ita est in casu nr̄o ꝙ predicti inq̄siti ꝯmiserūt hōicidia in tegete τ domo non in loco publico. τ non i multitudine ꝑsonaꝝ τ ꝓpterea d3 dici potius secretū q̄ manifestū. ¶ Preterea non nō ꝯstat dn̄o potestati Tridenti de illa testificatione dictoru3 testium τ forte facta non fuit ideo super ea se fundare non pōt quia paria sunt non vel esse non apparere. l. in. l. ruptilia polla τ. l. in. i. ff. de contrahen. emp. τ per hoc sublata est penit⁹ prima rō in ꝯtrarium adducta. ¶ Nec ob. scđa rō. dum dixi ꝙ est processum ꝯ dictos inquisitos per dn̄m potestatem Uerone tanq̄ contra cōtumaces. τ sunt bāniti τ sic vr̄ ꝙ illa contumacia reddat eos manifestos siccarios qr illud dicitur manifestū qđ fit ēt per cōiecturas τ indicia notum. per. l. cum ꝓponeret. ff. de le. ij. ¶ Quia non est verum ꝙ delictū dicat manifestum ꝑ coniecturas vt no. Bal. in. l. ciues τ incolem ꝑn. C. de appel. qui dicit per illum tex. ꝙ ille q̄ dicit aliquem manifestū vsurariū d3 hoc probare ꝑ actus apparentes τ indubitatos non per coniecturas. qr vbi est coniectura. ibi non est veritas de ꝑ se nota. ¶ Et idem vult elegāter ipse Bal. in preallegato cōsilio aureo in prima col. vbi dicit ꝙ cōiecture non faciunt aliq̄đ manifestum. nec coniecturis verificantur iura loquentia de manifesto. qr manifestū τ euidens sūt sinonima. vt no. gl. in. c. si forte q̄ incipit si ergo. de ele. in. vj. ¶ Preterea in casu nostro tractat de manifesto tēpore delicti. τ qđ ꝯmittat delictum. τ non de eo manifesto qđ oritur post ꝑ ꝓbationes vel presumptiōes. ¶ Et sic rñdetur ad tertiā rationē q̄ est ꝙ fuerūt ꝯdēnati Uerone. que ꝯdēnatio h3 vim manifesti vł notorij ꝑ no. in. l. emptorē de act. emp. ¶ Preterea talis sn̄ia lic3 equiparet notorio et manifesto. tñ hoc

non pcederet qñ fit ꝯ contumacem.qꝛ tunc manifestum est ꝙ est cõtumax vt ficte cõfessus nõ vere.maxime cum talis snia sit sub pdictione.Si quo tẽpore ⁊c.nec sit snia diffinitiua.ex quo fertur lite non conte.vt ex contumacia ⁊ in absentẽ.qꝺ fieri nõ posset si esset diffinitiua.l.absentẽ.ff.de pe.¶Item bänum magis dr̃ ex cõtumacia ꝙ̃ ex delicto.vel qꝛ cõstet de delicto.vt no.eleganter.Albe.de ro.in suo opere statutorum.iiij.parte.q.lxxxi.¶Nec ob.q̃rta ⁊ vltima rõ.ꝙ si ipsi fuerint cõfessi delictũ etiã cũ iuramento.qꝛ illa confessionem pdest ad faciendum manifestum.nec nocet confitentibꝰ.ex quo est facta: coram iudice incõpetenti.vt dicam in sequenti dubio principali.p tex.in.c.at si clerici in prin.extra de iudi.⁊ ibi hoc vult Ant.de bu.⁊ doc.ibi ⁊ pbaṫ in.c.sup q̃busdã i principio ibi a p̃latis suis conuicti sunt vel cõfessi vel ab eis sententialr̃ condemnati extra de verbo.sig.¶Preterea ista cõfessio non facit manifestũ:fuisse tp̃e delicti.qꝺ est necessarium in casu nr̃o vt supra dictũ est.¶Ex pdictis oĩbus concludo pdictos iquisitos nõ esse remittendos.¶Circa tertiũ principale dubiũ.an dicti inquisiti ex his q̃ i pcessu ꝯtinenṫ possint in ciuitate tridenti puniri per dñm potestatẽ tridenti tã rõne homicidij quã rerũ ⁊ ꝯctationis dictaꝝ rerũ subtractaꝝ de loco cõmissi delicti.vel ea rõne ꝙ sint vagabundi. triplex insurgit qõ.¶Prima est an p delicto cõmisso i territorio Ueronẽsi. tamꝫ p homicidio ꝙ̃ pro furto possint puniri in loco Tridenti in quo ꝯfuerũt inuenti.⁊ vr̃ ꝙ sic per tex.in.l.j.ibi vel vbi reperiuntur.C. vbi de crimi. agi opor.¶Itẽ p illud quod dr̃.vbi te inuenero.ibi te iudicabo.vt no.ibi glo.⁊ p hoc.l.moueor.C.de seruis expectãdis.¶Sed certe in ꝯrium est veritas qꝛ quis nõ põt regulariter cõueniri. nisi i loco delicti.vt.d.l.j.vel i loco domicilij.vt.l.ij.C.de iur.om.iud.⁊ itẽ tꝫ glo.⁊ doctores in.d.l.j.⁊ ẽ tex.⁊ ibi hoc no.Canoniste in.c.fi.extra de foro cõpetẽti cũ simi.Et istud nõ hꝫ dubitationẽ.¶Secũda est questio an saltem in ciuitate Tridenti possint conueniri tanꝙ̃ vagabũdi.⁊ certũ est de iure si essent vagabũdi possent ibi ꝯueniri qꝛ vagabũdi possunt in quocũqꝫ loco in quo reperiunṫ puniri.etiã de delictis alibi cõmissis.⁊ ita potest intelligi dicta.l.C.vbi de crimine agi oportet.ibi vel vbi reperiunṫ ꝓm glo.⁊ doctores ibi.⁊ in.l.j.C.vbi quis de curiali vel cohartali.⁊ i auṫ.vt nulli iud.§.si ꝟo q̃s.⁊ pbaṫ in.l.ij.⁊ ibi hoc notat Bar.C.vbi de crimine agi opoꝛ.⁊ hoc ẽt tꝫ glo.⁊ doctores.in.l.heres absens in verbo debebit.ff.de iudicijs ⁊ est casus ꝓm vnũ intellectũ i.c.j.extra de raptorib⁹ ⁊ ibi per docto.⁊ no. Spe.i ti. de cõpe.iud.adi.§.j.versi.sꝫ q̃d si debitor negat ⁊ no.doctores i.c.fi.extra de foro cõpetenti.⁊ no.Albe.de rosate in suo ope statutoꝝ in.iiij. parte.q.lxxx. in prin.⁊ p Inn.⁊ doctores i.c.fi. extra de eo qui mittiṫ in pos.¶Sed dubiũ est nunq̃d dicanṫ vagabũdi ⁊ vr̃ ꝙ sic ex quo ipsi sunt ꝯdemnati in ciuitate Uerone de Uerona ⁊ Ueronensi territorio ⁊ de olb⁹ terris Illu.ducalis.d. ⁊ sic ibi in domo ppria cũ habitare nõ possint neqꝫ ẽt i tridento vel alibi habeant domiciliũ qꝛ ille diciṫ vagabundus qui nõ hꝫ firmũ domiciliũ.vt no. Bar.in.l.j.C.de tironib⁹.lib.xij.⁊ in.l. iiij.§.abesse.ff.de dãno infec.⁊ in.l.j.in ti.C.vbi de crimine agi opꝫ.l.q̃squis in fi.C.de agricolis ⁊ censitis.lib.xi.reprobata opinione glo.in.l.eius.§.j.ff. ad municipales. vt ibi no.⁊ p doctores in locis preallegatis.⁊ in lege heres absẽs.ff.de iudicijs.¶Nã ex quo sunt banniti videnṫ facti sicut apolides idest sine ciuitate et domicilio vt ff.de leg.iij.l.j.§.in q̃bus.⁊.ff.de penis sunt q̃dam.¶Ista questio i terminis formaṫ p Albe.de rosate in suo opere statutoꝝ in.iiij.parte.q.viij.vbi dicit ꝙ aliq̃ distinguũt aut sunt bãniti tali bãno ꝙ similes sũt deportatis ⁊ tũc intelligunṫ vagabũdi aľs nõ.Cõcludit tñ doctores cõiter tenere ꝙ ex solo bãno nõ reputentur vagabũdi cũ domiciliũ hr̃e possint in alijs ciuitatib⁹ vñ

banniti nō sunt habendo ibi maiorem partē fortunarū ꝛ alia q̄ ↄstituunt domicilliū vt.C.de incolis.l.ciues li.x.tales enī bāniti proprie exules sunt exilio qd̄ dr lata fuga qꝛ esse p̄nt in omnibus locis nisi in illo in quo sunt bāniti vt.ff.de interdictis ꝛ relega.l.exilium. ¶Nec obstat dum dixi ꝙ ille dr vagabundus q̄ nō hꝫ firmū domicilliū qꝛ intelligit̄ q̄n vadit modo huc mō illuc n̄ figendo domicilliū in aliquo loco.ita loquunt̄ ꝛ intelligunt dicti doctores. Sed predictis inquisitis hoc non pōt imputari qꝛ post delictū comissum nō iuerunt nisi ad ciuitatē tridenti ꝛ ibi i continenti capti sunt vn̄ non p̄nt dici vagabūdi ex quo nō iuerūt huc ꝛ illuc nec ire potuerūt.Et ideo teneo:ꝙ inq̄sitio ↄ eos tanq̄ contra vagabūdos de iure fieri nō potuerit et quo vere non sunt vagabūdi per predicta. ¶Tertia questio est an possit ↄ eos ꝓcedi in ciuitate Tridenti.qꝛ certa bona ꝛ denariorū quātitates quas furto subtraxerant in territorio Veronēsi portauerūt ad ciuitatē Tridenti. ¶Et Bar.semꝑ tenuit ꝙ sic.fundans se hac rōne ꝙ ex mutatione territorij nascat̄ noua actio furti.vt ipse notat in.l.si abducta.C.de furtis.ꝛ in.l.si dn̄ium.ff.de furtis.ꝛ in l.siue manifestus.ff.de condi.furtiua. ꝛ Ant.de bu.in.c.fi.de furtis.ꝛ in.c.j.extra de rap.ꝛ Bal.in.l.j.C.de cōfessis q̄ tenet hanc partē q̄n fur est inuētus cū re furtiua.¶Sed Bal.in consilio suo qd̄ incipit Ceci assessores sequētes erroē bar.tꝫ ↄtrium.ꝛ reprobat̄ opi.bar. ꝛ idē cōsuluerūt plures doctores ↄtra Bar.vꝫ dn̄s Jo.de lignano dn̄s bart. de sali.dominus Sanctus de dionysys.dn̄s Ant.de presbyteris.dn̄s Frā. de rāponib⁹.dn̄s Balde.de calde.dn̄s Ang.ꝛ dn̄s Ba.de peru. ¶Et moti sūt principalr̄ istis rōnibus.qꝛ ex assidua contractatione noua nō nascitur actio furti.l.eū q̄ in p̄n.ff.de furtis.ergo nec reipublice.qꝛ vbi nō competit ius agēdi ibi ius querelandi.l.non solū.§.q̄cūq; cum ibi no.ff.de fur. ¶Item qꝛ fur nō visus si peruenerit ad locum destinatum est fur.nō manifestus tn̄ si mutato proposito.postea portet ad aliū locum.ꝛ in itinere deprehēdat̄ cū furto nō propterea ex ista noua contractatione efficitur.fur manifestus. vt probatur in.l.siue igitur.§.fi.cū.l.se.ff.de furtis. ¶Itē qꝛ ↄ regulas statuta ad consequentias nō sunt trahēda ad casum vbi nō est eadē rō.l.quod vero cōtra.ꝛ.l.ius singulare.ff.de legibus.sed ↄtra regulam dicentem ꝙ ex assidua ↄtratiōe nō nascitur noua actio furti est ꝓuisum q̄n mutatū est dn̄ium.vt habetur in.l.si dominiū.ff.de furtis.ergo eo non mutato stat regula.ꝛ est casus.et casus nō mutati dn̄i ad casum mutate iurisdictionis nō debet extendi.vt dictis iuribus cū sit odiosa ꝛ de noua oblig.penali imponēda.Ideo restringenda.l.cū q̄dam de liber.ꝛ posthu.ꝛ cap. odia.de reg.iur.in.vi.ꝛ idē reperio cōsuluisse i.ciuitate padue dn̄m Ricardū de saliceto ꝛ dn̄m Jo.de lignano in cōsilio ꝙ incipit.Titius subtraxit pecuniam ꝙ ↄsiliū fuit exauditū ibidē tanq̄ equū.ꝛ idem tenent dn̄s Nellus de sancto Geminiano in suo tractatu bānitorū in secunda parte primi tēporis in.v.q.vbi plene examinat ꝛ tꝫ istaꝫ ꝑtem.ꝛ respondet ad rationes Bar. ¶Idē tꝫ bal.in.l.si abducta.C.de fur. Et multi doc.et sequuntur istā opionē quicquid dixit Ang.de are.in suo tractatu maleficiorū in gloss.in verbo vestem celestinā abstulit.Et istaꝫ opinionem semꝑ seruare vidi. ¶Et ita alias cum duobus doctoribus egregijs consuluimus Magnifico dn̄o Capitaneo Verone ꝛ ita fuit per eum iudicatum. Et ista opinio ē verior ꝛ equior de iure ꝛ hodie magis cōis.Et ne longior fiaꝫ ac etiā quia tēpus nō superest vlteri⁹ rem extendendi contentus ero predictis rationibus ꝛ auctoritatibus. Et maxime cum hec opinio hodiernis tēporibus sit reputata cōis aquā in iudicando non est credendum iuxta not.in c.j.ꝛ in.c.ne innitaris prudentie tue ex de ↄsti.ꝛ ꝑ bar.in fin.l.C.de pena iudicis q̄ male iudi.cuꝫ si. ¶Circa vltimū dubiū an possint dicti inquisiti ꝓrogare iurisdictionē iudicis tridētini ꝛ ei⁹

se submittere iurisdictiõi. Ista q̃ͦ est pulchra. Et op⁹ esset lõga disputatio-ne. ¶ Sȝ qꝛ nõ ẽ faciẽda remissio. nec põt ꝑ ipm dñm ptãtẽ tridẽti puniri vt supra cõclusum est nõ expedit hãc dif ficultatẽ aggredi. Et maxime qꝛ tẽp⁹ nõ superest nuncio expectãte. ꝛ instan te ꝑpter tpis breuitatẽ. ¶ Unũ tamẽ declarãdũ esse putaui ꝙ dicti inqͥsiti nõ videnť prorogasse iurisdictionem dñi ptãtis Tridẽti ex eo ꝙ ab ipo fue rũt examinati ꝛ ꝯ eos formauerit inq̃ sitionẽ. qꝛ reus nõ vř cõsensisse in iudi cem ꝓcedentẽ per inquisitionẽ. vt sin gulariter no. Inno. in. c. ad petitionẽ. extra de accu. ¶ Unde ex predictis cõ cludo ꝙ magnific⁹ dominus potestas Tridenti non tenetur nec debet remit tere dictos inquisitos ad ciuitatẽ Ue-rone. nec potest contra eos procedere. nec eos punire.

¶ An quis possit condemnari de spo-lio sine libello. et in eo habeat locum reconuentio. an conuentio ꝛ reconuen tio in causa spoliȷ̃ possit vna sententia terminari.

Consi.lx.

IN Christi noĩe. ac inuocata spi ritussancti grã. omis-sa facti serie. qꝛ lõga esset. ꝛ ex sequẽtib⁹ ap parebit. Aggrediar dubia principalia. de quibus. Primuȝ est an reuerẽdissim⁹ dñs eps̃ Tridẽti-nus cõueniri potuerit de spoliatione castelli cor. ꝛ castelli nomi. a nobilib⁹ viris filiȷ̃s quoñ. d. Ioã. de ca. barcho. ¶ Scdm̃ est an dñs eps̃ Tridẽtinus possit recõuenire dictos nobiles super muta ciuitatis tridẽti. ꝛ aliȷ̃s reb⁹ de quib⁹ in recõuentiõe. d. epi cõtinetur. ¶ Tertiũ est dubiũ. an illa cã conuen tionis ꝛ recõuentiõis possint ꝛ debeãt simul ꝛ semel agitari ꝛ vna sñia termi nari. ¶ Quartũ ꝛ vltimũ est pro qui-bus sit ferenda s. tia. an in fauorẽ nobiȷ̃ liũ petentiũ. an vero in fauorẽ dñi epĩ tã respectu suarꝫ exceptionũ. ꝙ etiã re spectu sue recõuẽtiõis. ¶ Circa primũ dubiũ an reuerẽdissim⁹. d. eps̃ Tridẽ-tinus cõueniri potuerit de spoliatiõe dictorꝫ castellorũ eo mõ quo dr̃ fuisse cõuent⁹. ¶ Et p̃mo dico ꝙ nõ eo qꝛ pe titio dictorꝫ nobiliũ fuit facta solo ver bo sine libelli ꝓductiõe vt dr̃ in respõ siõe. d. epi que petitio si nõ est in actis redacta sine dubio sm̃ oẽs nõ ꝓcedit qꝛ in iudicio isto recuperãde possessio nis necessari⁹ est libellus. ꝛ litis conte statio vt no. Bar. in. l. momẽtanei. C. q̃ legitimã personã. Et idẽ tȝ ibi Ange. in quolibet possessorio per no. in. §. re-tinende inst. de iterdictis. ꝛ. l. i. si. C. de edicto diui adria. tol. Et idẽ tȝ Paul. de cast. in. d. l. momẽtanee quando est legitim⁹ ꝯtradictor sicut est in casu no stro. Et idẽ tȝ Bar. in. l. naturaliter. §. nihil cõe in. iȷ̃. q. p̃nc. ff. de acquir. pos. quẽ sequunť ibi doc. cõiter ꝛ idẽ tenet Bal. in. l. incerti. in. xiȷ̃. q. C. de interdi ctis. Et in sua disputatiõe q̃ incipit ac cusat⁹ de vi turbatius. ꝛ ꝑ canonistas in. c. cõsultationibus. extra de offi. de-lega. ¶ Sed si petitio oreten⁹ scã fuis set in scriptis redacta esset maius du biũ an ꝓcederet iudiciũ ꝛ valeret litis cõtestatio. ꝛ in hoc sunt opiniones de quibus per glo. in cle. sepe. in ꝟbo ne-cessario de verbo. signi. que vř tenere post varias opiniões. ꝙ si re⁹ cõsentit ne libell⁹ tradať in scriptis. ꝛ tũc taci-te vř cõsentire ꝛ vȝ remissio. sȝ ne vllo mõ tradať libell⁹ nõ vȝ nec põt expsse vel tacite renunciari. l. vt fund⁹. ff. cõt diui. Et ideo subdit ꝙ solet dicere. ꝙ petitio sit de substãtia. vt in auť. offe-ratur. C. de litis ꝯte. ꝛ. iȷ̃. q. iȷ̃. offerũt. ¶ Sed si fiat in modũ poste apd̃ acta nõ in modũ libelli. ꝛ sup tali cõtesteť. credit tenere ꝓcessum. qꝛ satis est pro uisum mẽti iuris vt plene declaratur in. d. cle. sepe in verbo necessario circa si. in versi. sed si fiat in moduȝ poste de verbo. signi. qꝛ parte nõ opponẽte va lebit iudicium. sed opponẽte parte nõ valebit vbi regulariter requirit obli-gatio libelli. ¶ Sed vbi nõ requiritur

vt in.d.cle.sepe.tunc etiã parte peten te nõ est necessaria oblatio libelli.⁊ in hoc est spãle in dictis causis summarijs.vt dicit Car.zaba.in.d.cle.sepe.ꝙ opi.gl.ibi cõiter in iudicijs approbatur.que hꝫ magnã eqtatẽ.⁊ si dicaṫ ẽt in cã possessorij.summarie ꝓcediṫ.vt habeṫ in.l.j.C.quoꝝ bonoꝝ.Ergo idẽ videṫ esse dicẽdũ ꝙ dꝫ in.d.cle.sepe ꝟs. veꝝ vt.l.etiã parte petẽte nõ requiriṫ oblatio libelli.qꝛ respõdeṫ ẜm Bar.in l.mométanee.C.qui legitimã psonaꝫ. dũ dꝫ ꝙ in cã possessorij ꝓcediṫ summarie nõ itelligiṫ quo ad libellũ.i.sine libello.⁊ litis cõtestatiõe.qꝛ imo vtrũꝗ reqriṫ vt dixi.sed itelligiṫ summarie. quo ad ꝓbatiões.qꝛ nõ reqruṅṫ ita clare.vt.l.j.C.quoꝝ bono.⁊ ibi per Bart. ¶Sed do.me⁹ do.Ang.de are.inst.de actio.in.§.tripli.in materia libelloꝝ i ver.quero an libellus cõsensu partiuꝫ possit cõmitti tꝫ ꝙ expsse nõ possit omitti.sed tacite sic.⁊ dicit ꝙ ita tenent doc.cõiter.⁊ allegat gl.in.c.de causis de offi.deleg.⁊ Jo.an.in.c.fi.de re iud. in.vj.⁊ hoc vult Bar.in auṫ.offeraṫ.et ibi hoc ẽt tꝫ Saly.in ver.qro an libellus cõsensu partiũ.⁊ allegat in dictaꝫ auṫ.offeraṫ ibi offeraṫ qḋ est verbũ imperatiui modi.⁊ dirigiṫ ad oneratum ergo iportat.necessitatem ⁊ ibi daṫ forma ⁊ demũ vltra ꝓcedit annullando. ergo factũ etiã cõsensu partiũ nõ põt remitti vt.l.non dubiũ cũ ibi no.C.de legib⁹. ¶Si ergo illa petitio oreten⁹ facta fuisset apḋ acta in scriptis redacta adhuc nõ valeret ex quo ꝓcuratores dñi epi nõ ꝯsenserũt illi petitioni maxime dũ dixerũt ꝙ illa petitio fuit ꝓducta siue facta min⁹ legitime minusꝗ legitimo mõ. ¶Et talis exceptio gñalis admittiṫ ex quo est exceptio iuris iplicita.nec cogiṫ re⁹ aliter declarare.l.nemo.ff.de reg.iur.ẜꝫ bal. qui ita elegãter dicit in.l.fi.circa pñc. C.de fideicõmissis. ¶Nec obstat si dicatur exceptio generalis ⁊ obscura nõ debet admitti.l.j.§.idẽ labeo.ff.de flu minib⁹.vt no.Bar.in.l.j.ff.de excep.⁊ Bar.Ange.⁊ doc.in.l.licite textores in princ.ff.de leg.j.⁊ Bal.in.l.j.C.de ꝯdi.

ob cãm.qꝛ illud ꝓcedit.qñ est exceptio facti.qꝛ tunc teneṫ declarare.Secus si est iuris iplicite.vt ẽ in casu nostro qꝛ tunc valet exceptio obscura.ẽt ipsa nõ declarata ẜm Bald.in.d.l.fi n.in priṅ. C.de fideicõmissis.Et inoleuit practica.vt re⁹ opponat ꝯtra libellũꝗ est dubius varius incert⁹ gñalis ⁊c.vt plene ego dixi in tractatu meo de simulatione ꝯctus in.iij.casu pñ.in fin. ¶Uñ ex his cõcludiṫ qḋ siue libell⁹ actoꝝ fuerit solũmõ oreten⁹ seu verbo dict⁹ siue verbo ⁊ postea inscriptis apḋ acta redac.nõ valuit ex quo ꝓcuratores dñi epi nõ cõsenserunt.¶Scḋo pñcipalr vr̃ ꝙ ille libell⁹ nõ ꝓcedat.nec sup eo ꝓcedẽdũ sit.qꝛ ex narratis vr̃ intonare beneficiũ recuperãde possessiõis cõpetẽs per interdictũ vnde vi.dum petit se restitui ad possessionẽ dictoꝝ castroꝝ qḋ interdictũ vnde vi nõ competit nisi cõtra spoliantẽ vel mandãtem spoliari.vt.c.cũ ad sedẽ.extra de resti. spolia.Et ibi hoc not.Anto.de but.in xvij.colũ.⁊ doctores ibi sequuṅṫ.vt est tex.cũ gl.in.l.cũ a te.ff.de vi ⁊ vi arma. ⁊ ibi hoc tenet Bar.¶Nec etiã videṫ ꝙ agere videãtur cõdictiõe.c.sepe extra de resti.spol.qꝛ illud.c.loq̃tur quãdo quis scienter recipit rem quã sciebat esse viciosam.qꝛ tunc videṫ quasi in viciũ successisse.etiã requiriṫ ꝙ talis sciẽtia vicij interuenerit tempore quo reꝫ accepit.vt probaṫ in.d.c.sepe. ibi rẽ sciẽter talẽ recepit.⁊ ita vult gl. in.l.qꝛ.xv.extra de iudic.⁊ not.Bald. in.l.j.C.de reuocãdis his in frau.cre. sed in dicto libello nihil narratum est de scientia vicij ipsius dñi epi tpe quo habuit seu recepit dicta castella.ergo beneficium seu remedium dicti.c.sepe non videtur intentasse.quia in dubio illud remedium vel illa actio que aptius resultat ex narratis videtur intẽtata.vt no.in.l.gallus.§.j.ibi qui ex verbis concipi potest.ff.de libe.⁊ post hu.Sed condictio ex toto capitulo sepe non resultat ex narratis in libello ex quo de sentẽtia epi nulla ẽ facta mẽtio.¶Et hoc procedit.maxime cuꝫ domini de lodrono qui dicuṅṫ spoliasse.

sunt soluēdo si et inquātū de iure tenerentur ex dicta asserta spoliatione qd nō cōcedo vt no.per glo. et Bar.in.l.cū a te.ff.de vi et vi arma. et per gl.in.c.oli nobis de resti.spo. et per Bal.in.d.l.j. C.de reuocādis his que in fraud.cre. ¶ Nec etiam potest dici q videat intētatū remediū canonis.iij.q.j.reintegrāda.qz licet illud.c.loquat et intelligatur ſm doc.large. et not.doc.in.d.c. sepe et in.c.cū ad sedē eo.tit. et p Ange. de peru.in.l.siue aūt §.si duobus.ff. de publi.et Ange.de are.insti.de act.§.quadrupli in materia interdicti vñ vi.in versi.vij.pncī. et Ludo.de ro.in.l. rez que nobis.ff.de acq.pos. ¶ Tamē dicit Ant.de bu.in.d.c.cū ad sedem in xix.col.in versi.quoddā est remedium magis latū vbi refert opiniones. et cōcludit q locū hz vbi alia remedia cōpetūt et alijs specialibus in eodē libello accumulari pōt. et dicit q hoc seruatur in practica.sed in casu nostro ɔtra epm Tridētinū alia remedia nō competunt de qbus supra nec istud gñale quo ad illa specialia.vt infra plenius declarabit. ¶ Preterea illud.c.reintegrāda ordinat ad finē corrigendi peccata.vñ equū est seruari etiaz in foro seculari.vt no.Anto.de but.in.d.c. ad sedem in.x.col.per no.in regula possessor de reg.iur.in.vj. ¶ Sed quātuz ad d.episcopum contra quem agitur nullum potest esse peccatum etiam si nūc sciat violentiam aliquam fuisse commissam per dominos de lodrono. ex quo iustam causaz habet dicta castra retinendij. ¶ Primo quantum ad castrum cornu patet quia dictus.d.Jo. de ca.barcho pater dictorum agentium. et d.Thomasius eius frater pignorauerunt dictū castellum.d.Anne de nogarolis eorum matri pro duob9 milibus ducatis pro dote sua.Et ipsa d.Anna postea ipsuz tradidit et pignorauit Alexandro episcopo Tridentino predecessori.qui tenuit dictum castellū cornu per plures ānos et postea fuit spoliatus a dicto domino Jo. et d. Thomasio qui spoliarunt ipsum episcopum.Cum itaq dictum castellum cornu peruenerit ad manus.d. episcopi psentis hz iustā cām retinēdi sine peccato ex quo retinet rē sibi obligatam.Et in qua fuerat in tenuta legitimo modo.Et ppter spoliationē quā passus est.pōt repellere agētem et ab alio spoliatū vt pbat in.c.si. extra de ordi.cogni. ¶ Scdo etiā quātū ad castrū nomi habuit et hz eps Tridētin9 cōuent9 iustā cām retinēdi sine peccato et legitime.qz dr illud castrū fuisse et esse feudū ecclesie Tridēti ne et olim fuisse nobiliū viroz.d.Jacobi de beseno.et postea.d. Marcabruni eius filij tanq feudatarioz dicte ecclesie tridētine.qd castelluz fuit postea. vt dr eis ablatū et expugnatū per recolēde memorie illustrissimū principē. et dñm.d. Federicū ducē Austrie genitorē illustrissimi pncipis et dñi mei gratissimi do.Sigismūdi ducis austrie dignissimi ex eo vt dr qz volebat se tenere cuz Venetis . Et deinde dictus illu.princeps Federicus pignorauit.d. Albrigeto p quatuor milibus ducatis saluo iure feudi. et lz dicat q.d.Albrigetus cesserit iura sua predicto.d. Thomasio et.d.Jo.tamē ista non potuerūt fieri in pīudiciū ecclesie tridētine . ex quo ad ipsaz erat deuolutū omne ius tam directi dominij quā vtilis propter priuationem. et mortem dictorum de beseno.vnde.d. Albrigetus non potuit aliquod dominium transferre in dictos dominos de castro barcho . qz nemo plus in aliū trāsferre pōt q ipse hz vt in regula iuris.Et nemo dat q nō hz.l.traditio.ff.de acq.re.domi. ¶ Cū ergo ipse.d.eps habeat iustissimā cāz retinendi dictum castruz nomi ad suā ecclesiam deuolutum.nec illi domini de castro barcho vnq fuerunt inuestiti.merito sine peccato pōt iure licito retinere.vt etiā īfra pleni9 declarabit. idō nō pōt ɔ eū intētari remediū dci.c. reintegrāda.iij.q.j. ¶ Et maxime cuz nō appareat ex narratis in libello ipsos agētes voluisse itētare remedium dicti.c.reintegrāda.Et idō cū nō competat sibi aliqua actio vel remedium intentatuz in libello.seqtur q non dz

super dcō libello audiri.qꝛ nemo sine actiōe experit in.l.si pupilli.§.videamus.ff.de neg.gest.ꝛ iudex posset ipsos agentes repellere.l.vbi pactū cuꝫ ibi no.C.de transac.ꝛ per no.pergl. et doc.in.l.si vnus.§.pact⁹ ne peteret.ff. de pac.ꝛ in.l.j.ff.ō offi.asses.cum simi. ❡Circa fm dubiū principale vꝫ an d.eps.tridentin⁹ possit reconuenire dictos nobiles super muta ciuitatis tridenti ꝛ de alijs reb⁹ de qbus in reconuentiōe.d.epi cōtinet.Et prima facie vr̄ dicendū ꝙ non qꝛ regula iuris est ꝙ spoliatus añ oia est restituendus.l. si quis a se fundū.C.ad.l.iul.de vi ēt si esset pdo.vt in.c.litteris.extra de rest. spo.ꝛ est tex.ij.q.ij.oēs leges.ꝛ i.c.nullus epoꝝ.ꝛ in.c.nullus pōt vocari.cū. c.seq.qō incipit pceptū cum si.Sed dicti dñi agentes dicūt se fuisse spoliatos a dñis de lodrono ergo debent in primis restitui ꝛ nō reconueniri.ꝛ maxie cū instēt vt dñs.epus non audiat nisi prius agentibus restituat dicta castra.vt in.c.j.extra de resti.spo.❡Contrarium tñ puto in casu nr̄o de iure verius esse.❡Et primo qꝛ illa regula.q̄ dicit spoliatus ante oia est; restituendus non hꝫ locū qñ reconuenit super alia spoliatione eiusdē rei.vt in.c.fi.ō ordi.cog.Sed.d.eps siue .epatus fuit spoliatus dictis castellis vt dixi ergo. Scda pbat alia rōne.nā qñ res a malefidei possessore puenit ad veꝝ dñm ille qui dicit se spoliatū non est restituend⁹ añ oia.vt in.c.cū dilect⁹ versi. verum extra de ordine cogni.ꝛ in.l.si quis emptionis.ti.C.de prescrip.xxx. an.ꝛ no.spec.i ti.de petito.ꝛ posses.i.§. fi.qm ver.xix.cuꝫ a malefidei ꝛc. Sed dicti.d.de castro Barcho.ꝛ sui maiores fūt malefide i vtroqꝫ castello.qꝛ castellū cōmu fuerat pignoratū matri ꝛ mr̄ pigrauit episcopo tridētino q̄ erat ꝛ est dñs feudi illi⁹ castelli vt supra dixi ꝛ spoliauerunt.d.epm; predecessorē ergo sunt i malafide.❡Similiter etiā sunt i malafide castri nomi ꝛ eps ē dōmin⁹ illi⁹ castelli qō erat feudū vt supra declaraui ergo non sunt añ oia restituendi.❡Tertio probatur etiā sic,

qñcunqꝫ vertit periculū maximum si spoliate res restituunt puta castellum vel fortilicium qꝛ difficile postea esset agēti super pprietate recuperare illō castellum tunc excipiēs ō dñio ꝛ alijs iuribus est audiendus, impedit cognitionē super spolio vel saltē simul terminari debent. vt singulariter dicit Pau.de ca.in.l.si de vi.ff.de iudicijs ꝛ idē ipse no.in.l.ij.in fi.C.de edicto diui adri.tol.ꝛ allegat Inno.in.c.literas de resti.spoliatoꝝ.❡Itē pro hoc optime facit qō no.Ant.de bu.in.ca.fin.in iiij.col.versi.vento ad secundā parteꝫ extra de ordi.cogni.vbi dicit ꝙ spoliatus non est ante oia restituendus qñ possit iminere magnū periculū in restitutione.❡Sed magnū periculū posset esse epo si prius teneret restituere illa castra, postea ageret petitorio.qꝛ cū castra fortissima sint difficile sibi esset recuperare de manibus eoꝝ et sibi imineret magnū periculum ergo.

❡Item p hoc facit quod not.elegāter Bar.in.l.si alius in.§.bellissime in fin. ff.ꝙ vi aut clam vbi dicit per gl.ibi ꝙ siqs pateret magnū dānum qñ res ab eo acciperet posset illā propria auctoritate capere ꝛ no.Lud.de Roma.in.l. clam possidere.§.q̄ ad nundinas circa fi.ff.de acq.pos.ergo non tenet.d.eps prius illa castella restituere ꝙ cognoscatur de iuribus suis p pdicta.Quarto pōt similr pbari nā qñ qs est spoliatus ab vno potente vel si qs potens ingrediat possessionē alicuius potest qñcūqꝫ ille q̄ perdidit rē suā recuperare illā ēt propria auctoritate qñcūqꝫ illi facultas se obtulerit exemplū in pncipe q̄ expellat de possessione sua quam de facili i breui recuperare nō posset vt singlr no.Bal.in.l.fi.C.de his q̄ a non dñis manu.per gloss.singularē que est prima di.ius gentium ꝛ hoc ēt tꝫ ꝛ seqtur Lud.de roma.in.l.clam possidere §.q̄ ad nūdinas.ff.de acq.pos.❡Sed d.eps tridētinus fuerat spoliatus dictis castellis ꝛ vt dixi a dñis de castro bar.q̄ in breui eps nō posset recupare tū pp potentiā eoꝝ tum ēt ppter fortitudineꝫ castroꝝ ergo potuisset.d.epis

scopus inuenta cōmoditate ꝓpria au ctoritate recupare ēt eo tempore quo peruenit ad man⁹ Reuerēdissimi dñi georgij epi tridētini. ¶Si ergo po tuit epūs sibi iusdicere propria auctori tate. ergo si ad man⁹ suas peruenerūt ēt sine violentia ꝛ vitio suo. pōt retine re. arg. illius regule cui damus actio nem multomagis damus exceptionē l. iuitus. §. cui dam⁹. ff. de reg. iur. ꝛ l. j. §. qđ ait. ver. plane. ff. de sufficiebus. ¶Quinto ꝓbatur ex secundo rescri pto serenissimi imperatoris q̄ expresse mādat vt assessores dictas partes au diant in eoꝝ querelis q̄stionibus ꝛ pe titiōib⁹ quas vna pars aduersus aliā hꝫ seu. habere ṗtendit. ac ēt p̄fa. d. epi. tride. in eius querelis ꝛ petitioni bus quas occasione castri cornu ꝛ the lonei sui mute in tridento aut alijs de causis ꝯtra p̄fatos suos aduersarios ecōuerso habere p̄tendit: ꝛ prout ne cessitas cause reqrit audiāt. ¶Et subdit ꝙ si concordia fieri nō poterit cogno scaẜ iuxta formam iuris est que vt di xi vt simul possint terminari. ꝛ ista vr̄ fuisse intētio maiestatis imperialis q̄ declaraẜ ꝑ sequētia. l. si seruus pluriū §. fi. ff. de le. j. qꝛ vna scriptura iuuat ꝛ interpretaẜ aliam. vt. l. si qs ex argen tarijs. §. fi initiuꝫ tabularum. ff. đ edē. ꝛ. l. vtrum. ff. de pe. here. ꝛ no. Bal. i ti. de pace ꝯstātie in antepe. col. ver. illđ est certū. nā i tertio rescripto sue ma iestatis hoc expresse declaraẜ in. ver. q̄ si vtrūqꝫ fieri nō poterit ꝛc. vt ēt ī sequē ti dubio principali declarabiẜ. ¶Cir ca tertiū dubiū principale qđ est. an il la cā ꝯuentionis possit ꝛ debeat simul agitari. ꝛ vna snīa terminari. Dicēdū ꝙ ꝑ ea que supra dcā sunt hoc fieri dꝫ. Sed vltra p̄dicta adduciẜ tertiū re scriptū imperatoris ꝑ qđ ostenditur manifeste istud dubiū ꝛ p̄cedens nam in eo iperator mādat i hec vba. Que si vtrūqꝫ fieri nō pōt. s. ꝯcordia inter ptes ex nunc cāꝫ ipāꝫ fm̄ ꝙ eandē iuenerit desup cognoscāt ꝛ iudicialiter deter minēt. ¶Ita ꝙ vna cā cuꝫ alia deter mineẜ. ꝛ adinuicē minime diuidātur ꝑ que vba rescripti apparet ꝙ iperator

voluit ꝙ de dictis conuentiōe ꝛ recon uentione cognoscaẜ simul ꝛ vna snīa termineẜ. a quo rescripto seu ordine ꝓ cedēdi ꝛ sententiandi non est recedēdū iuxta. c. cū delicta extra de rescriptis. ꝛ c. cum olim abbas. circa fi. extra đ offi. deleg ati itantū ꝙ p̄iceps delegat cāꝫ alicui. ꝛ in rescripto mandat seruari certos modos vel certum ordinē. etiā si modus vel ordo ille non erat de sub stantia negocij dꝫ seruari ꝛ si non ser uatur snīa inde lata erit nulla qꝛ prin ceps non p̄sumiẜ apponere vba in re scripto nisi cū magno misterio ꝛ rōne vt dcō. c. cum delicta. ꝛ. c. cū venerabi li de offō delega. ꝛ vt dicit notabiliter Bal. ꝛ Ang. i. l. ꝓbatam. C. đ sentētijs ꝛ interlo. om. iud. ¶Et ideo iudices q̄ habent i istis causis iudicare debēt si mul đ. vtraqꝫ cā. s. ꝯuentionis ꝛ recōuē tionis cognoscere. ꝛ iudicare alias sen tētia ꝓcessus ꝛ snīa ex inde lata esset nulla ꝑ p̄dicta. ¶Et maxime cū ipera tor possit hoc facere. vcꝫ vt itētato pos sessorio recuperāde non sileat petito rium ab aduersa parte cumulatū. qꝛ illa regula spoliatus ante oīa est resti tuendus est introducta de iure positi uo vt patet in. l. si qs a se fundū. C. ad l. iul. de vi. ¶Et in toto ti. extra de re sti. spolia. ¶Ideo imperator pōt illaꝫ regulā tollere i vna cā sicut est cā nr̄a. Sicut i multis alijs tolliẜ de qbus ꝑ specu. in ti. de petitorio ꝛ possessorio. i §. fi. facit insti. de iure naturali gētiū ꝛ ciui. in. §. sed quod principi placuit. ¶Itē isto qꝛ per cōsuetudinē potest in duci vt notabiliter vult Anto. de bu. in. c. fi. i fi. de ordi. cog. Ergo ꝛ per sta tum ꝛ per legem ꝛ per rescriptum prin cipis potest introduci per no. in. l. de quibus. ff. de legibus. ꝛ in. c. fi. extra đ. consuetudine. ꝛ per. l. quotiens ꝛ. l. re scripta cum ibi plene no. C. de precib⁹ imper. off. ꝛ per no. per Ant. de bu. ꝛ ca nonistas in. c. que in ecclesiarum ex tra de constitu. Cum ergo appareat de ptāte imperatoris ꝛ de eius volunta te vt hec causa conuentionis ꝛ recon uentionis simul agitentur ꝛ vna sentē tia terminētur non est amplius dubiā

dum, Immo

dum. Immo dubitare amplius esset quodã mõ crimẽ sacrilegij.l.disputa-ri.C.de crimine sacrilegij. ¶Circa qr tũ & vltimũ dubiũ ꝑ quibus sit ferẽda sẽtentia & sine dubio ſm ea q̃ nihil ꝓposita teneo qꝛ in fauorẽ Reue. dñi epi tridentini dignissimi ac etiam iustissimi iudicandũ est.vt ptz ex predictis. Sz quia adhuc non sunt probationes facte ideo vlterius non ꝓgrediar.

¶An testes possint torqueri. Et cui dicto sit magis standũ an vltimo in tormẽtis an primo sine tormẽtis.

Consi.lxi.

In christi noie. Ac inuocata spiritussctigratia. Sup primo dubio quo q̃ritur an iudex cõpetens ꝓ eruenda veritate possit ponere ad torturaz testes q̃ deposuerunt ꝯria vel dixerũt se nihil scire cũ scirẽt. Sunt tres casus ꝯsiderandi. ¶Primus est qñ testes diuersa & cõtraria testimonia dñt inter se .puta quia vnꝰ dicit vnum.alius dicit contrarium.& iste non est casus nr̃ qꝛ reducunt̃ ad concordiam si fieri potest vel statur dignioribus iuxta.l.ob carmen.§.fi.ff.de testi.& in.c.nr̃a.cũ ibi no.ꝑ gl.& doc.extra de testi.vt no.bar.in.l.eos.in fi.ff.de fal. ¶Secundus casus est qñ vnus testis vnũ extraiudiciũ primo deinde dixit ꝯriũ in iudicio examinatꝰ cũ sacro & l hoc stat.dubiũ an ꝑꝑ hoc talis possit subijci tormẽtis pro eruẽda veritate. ¶Et vr̃ dicẽdum ꝙ nõ qꝛ regulariter testes nõ sũt torquẽdi cõuicẽdi mẽdacij cã nec ꝓ veritate eruẽda vt.l.vnꝰ.§.testes.ff.de q̃ni. ¶Quia liber hõ ꝓ testimonio ni si vacillet torqueri nõ dz.l.ex libero.l prin.ff.d questioni. ¶Tertio qꝛ qñ testis primo dixit vnũ extraiudiciuz postea dixit aliud.in iudicio cũ iuramento statur scdo dicto tanq̃ valido nec punietur de falso.vt.c.j.§.j.& ibi bal.i ti.q̃d sit inuestitura in vsi.feud.& hr̃ ꝑ Bal.& doc.in.l.nullus.C.de testi.& per sali.in.l.si q̃s decurio.C.d fal.& per gl.fi.in.c.cum causam.& in.c.veniens.q.de testi.& ibi ꝑ doc.& ꝑ An.de bu.& doc.in.c.cum in tua. e.ti.& ꝑ gl.& doc.in.c.ꝑ tuas.extra de testi.& per bal.i ꝯsi.q̃ incipit an testis q̃ extraiudiciũ lz bar.dixerit ꝯriũ in.l.eos.ff.de fal.q̃ cõit̃ in hoc reprobat̃ & valde mordet̃ a baldo in dicto suo ꝯsi. ¶Quarto qꝛ qñ testis deponit nõ in forma iudicij puta qꝛ dixit notario scribe ꝙ ego testificor sic non punit̃ de falso qꝛ istud nõ est ꝓpriẽ testificari neqꝫ ꝑꝑ hoc offendunt̃ aures iudicis iuxta.l.nullum.C.de testibus.vt no.Bar.in.l.si q̃s legatũ.ff.de falsis.& Anto.de bu.& doc.i.c.cũm ij.extra de testibus. Ergo vr̃ ꝙ nõ possit torqueri. ¶Scdo qꝛ homines ẽt viles testes non torquentur pro testimonio nisi vacillent vt nisi conuincant̃ de mendatio vel spõte vadãt ad testificãdũ.vt no.Bar.in.l.ex libero in fi.principij.ff.d q̃nibꝰ. ¶Sed his nõ obstãtibus credo ꝯtium esse verũ vez ꝙ torqueri possit in casu nostro.& primo presuppono ꝙ nõ solũ in cã criminali sed ẽt ciuili testes torqueri pñt vt.l.diuꝰ.ff.d questionibus & no.glo.in fi.in.l.ex libero in pn.e.ti.& probat̃ in aut.de testibus.§.si vero ignoti & ibi hoc no.Ang.hoc p̃supposito arguitur sic qñ testes deponũt vnum cum sacramẽto et ꝯuincit̃ de mẽdacio ꝑ alios.testes tũc illi q̃ de mendacio conuincunt̃ pñt torqueri pro eruenda veritate.l.vnꝰ.§.testes.ff.de questionibus.& no.Bar.in l.ex libero in prin.e.ti. ¶Sed in casu nostro duo testes.qui deposuerunt ꝓ d.vicecomite conuincunt̃ non solum ꝑ vnum testem qui dicit contrarium sed etiam per seipsos qui prius dixerunt contrarium per iuramentum quia maior reprobatio videtur esse illa que fit per seipsos contra seipsos q̃ si fieret per alios.l.generaliter in fi.C.de non numerata pecunia. Ergo torqueri possũt. ¶Et potest etiam alia ratio assignari quia si dz ꝓ pte bernardini ꝙ p̄mũ dcm cũ iuramẽto ex iudiciuz fuit

verũ cum concordãdo dcõ alteri⁹ te stis ⁊ tunc sine dubio deponẽdo corã iudice ꝯ͂rium deposuerunt falsũ ⁊ offenderunt aures iudicis q̃ eos examinaui. ꝓpterea tãꝗ̃ falsarij pñt puniri vt.l.nullum cũ ibi no.C.ꝺ falsis.⁊ hoc modo itelligo Bar.in.l.eos in fi.ff.de falsis.⁊ ita ẽt intellexit Raph.saluando ipm in.l.q̃ falsa vel varia.ff.de testib⁹ ⁊ Abb.siculus ĩ.c.ꝑ tuas circa fi. extra de ꝓba.⁊ Ja.de aluaro.in.c.j.§. notandũ in ti.de not.feudoꝝ.q̃ dicunt ꝙ q̃n testis primo deposuit iurat⁹ extra iudicium ⁊ postea ꝯ͂riũ dixit in iudicio cum sacramento est falsarius.⁊ de falso potest puniri ex quo in duob⁹ iuramentis ꝯ͂ratur. ¶ Et propterea poterit iudex eos ad torturã ponere.ĩmo plus dicit Ant.de bu.in.c.cũ in tua.in pe.col.in fi.de testib⁹ ꝙ q̃n testis opposituũ dixit extra iudiciũ lʒ non cõuincatur de falso.inducit tñ ꝑsumptio ⁊ indiciũ ꝺ falsitate ꝑꝑ quam posset ꝯ͂ euʒ inq̃ri ⁊ poni ad torturã.l.capite q̃nto. ff.de adul.⁊ ꝑ no.in.c.per inquisitiõeʒ extra de elec. ¶ Preterea ĩfames ⁊ criminosi non debent admitti ad testimoniũ sine tortura.hẽtur in.§.si ꝟo ignoti.in auť.de testibus⁊ no.Bal.in.l.presbyteri in prin.C.de epis.⁊ cle.Sʒ dicti testes sunt infames ⁊ criminosi si ẽ verũ ꝙ pri⁹ extra iudiciũ dixerũt ꝯ͂riũ ꝑ iuramẽtũ:q: opʒ dicere ex q̃ sũt iuramẽta coꝝ ꝯ͂ria ꝙ sint piuri ĩ vno.⁊ sic ĩfames ⁊ criosi.vt.l.iij.§.l.iulia cũ ibi no. ff.de testib⁹.⁊.c.sicut.extra de testibus ⁊.c.testimoniũ cũ ibi no.ff.eo.ti.cum si. ¶ Postremo hoc ꝓbatur sic.ĩcausis pecuniarijs cũ aliter ꝟitas hẽri non põt testes sunt torquendi.vt est casus in.l. diuus.ff. de qõibus.Sed in casu nostro nõ potest haberi bene veritas .stãte dcã contradictione dictoꝝ testium. qui contraria dixerũt cum iuramẽto.⁊ stante attestatione alterius testis q̃ dicit ꝯ͂rium eius quod alij duo in iudicio deposuerũt.iõ credo ꝙ bon⁹ iudex deberet illos duos testes ad torturaʒ ponere vt ꝟitas locũ hẽat: q̃m iudex modis oĩb⁹ laborare dʒ ad ꝟitatẽ q̃rẽdã.vt dicit gl.i auť.de tabellio.prin.ꝑ illum tex.q: lex non vult veritatem perire sine qua vera iustitia administrari nõ põt.vt dicit Bal.in.l.eos.§.si q̃d aũt.C.de appel. ¶ Et iõ dixit Inno.ĩ c.qõ ad cõsultatiõem.extra de re iud. ꝙ veritas est semper iuuanda.nec in ꝓbatiõibus restringenda. ¶ Nec obstant rõnes supra ĩ ꝯ͂riũ adducte. ¶ Et primo dum dr̃.ꝙ regulariter testes nõ sunt torquẽdi ꝓ veritate habẽda.vt.l. vnius.§.testes.ff.de q̃stioni.q: fateor q̃n simplr̃ testes sibi inuicẽ ꝯ͂ dicerent cũ stet tunc dignioꝛib⁹ vel ad concordiã reducunť.vt dixi supra in principio. ¶ Sed q̃n alia cõcurrũt q̃ sunt in casu nostro.puta quia idem testes sibi ꝯ͂dixerunt bis.ꝯ͂ria cũ iuramẽto deponẽdo ⁊ q̃n aliter veritas clare haberi non põt.tunc secus est per ea q̃ dicta sunt supra. ¶ Et eodem modo rñdeť ad illud quod secundo loco ⁊ quinto dictum fuit ꝙ testes non torquendi.nisi q̃n vacillant vel ꝟuincunť de mẽdacio vel spõte testificantur quia immo etiã in casibus predictis. ¶ Nec ob. quod tertio loco dictum est.s.in ꝯ͂trarium.veʒ ꝙ q̃n testis dixit vnũ extra iudicium:⁊ postea dixit ꝯ͂rium in iudicio cum iuramento.statur secundo dicto tanꝗ̃ valido.nec punietur de falso quia illud procedit quando primũ dictum fuit extra iudicium sine iuramẽto secus si fuisset cum iuramento sicut dicitur fuisse in quarto casu nostro q: vnum dictum confunditur per aliud ex quo in vtroqꝫ est iuramentum.et punitur de falso.vt tenet raph.fulg.in.l. q̃ falsa vel varia.ff.de testib⁹.⁊ Abbas sicul⁹ in c.per tuas cir.fi.extra de proba.et domi.Jacob.de Aluaro.in.c.j.§. notandum in titu.de not.feudorum. ¶ Et in hoc casu saluatur dictuʒ Bar. i.l.reos ĩ fi.ff.ꝺ fal.vt.s.dixi ⁊ eodẽmõ rñdeť ad id qõ supra dictũ ẽ ĩ q̃rto argumẽto ꝓ pria pte deducto. ¶ Terti⁹ casus ẽ q̃n vn⁹ testis interrogat⁹ sup vno capitulo vł plurib⁹ rñdit se nihil scire⁊ reprobať ꝑ alios q̃ dicũt ipʒ fuisse pñtẽ an tũc ille q̃ dt se nihil scire possit torq̃ri ꝓ eruẽda ꝟitate. Et vr̃ qõ nõ q: nõ sequť talis fuit pñs tali actui ğ vł

dit ꝛ itellexerit vt.l.corā.ff.de ṽ.sig.ꝛ.l. diem proferre.§.corā.ff.de arbitris et ita tȝ Bar.i.l.j.§.tutor.ff.de aucto.tu. qui dicit ꝙ si testis dixit aliū fuisse p̄sentem nō sequit̄ ergo intelligentē qꝛ potest esse qḋ vnus esset separatus ab alio ita ꝙ nō intellexerit ꝛ ita etiā tȝ Bar.in.d.l.corā.ꝛ in.d.§.corā.ꝛ Jo.de imo.in.l.ij.§.volūtate.ꝛ p gl.ibi.ff.sol. ma.ꝛ Bal.in.l.j.C.de bo.pos.ſm tabulas.ꝛ Bal.ēt hoc tȝ in terminis in.l.heredes palam in p̄nc.ff.de testamentis q̄ dicit p illū tex.q̄ vult ꝙ aliud est esse presentem aliud audire ꝛ intelligere ꝛ sustinent̄ dictā testiū q̄ deponūt aliquos interfuisse puta.a.ꝛ.b.lȝ illi.a.et b.dicant se nescire nō tñ ꝯtiant̄ alijs testibus q̄ eos nominauerunt qꝛ q̄ se i uicem cōpatiunt̄ nō sunt ꝯtria.sed ista inuicem se cōpatiunt̄ interfuisse ꝛ non audiuisse vel intellexisse ergo ꝛc.

¶Jtē posito ꝙ sciuisset ꝛ intellexisset tñ vr̄ ꝙ nō debeat puniri ꝺ falso ex eo ꝙ dixerit se nihil scire.qꝛ lȝ testis celauerit veritatē nō ꝑpterea punit̄ de falso qꝛ si puniret̄ nō crederet̄ eiꝰ testimonio qḋ est contra tex.in.c.j.in princ.ibi veritatē celare.in.tit.si de inuestitura inter dominū ꝛ vas.lis oria.ꝛ ibi bal. hoc no.in vsibus feudoꝝ.¶Jn ꝯtium vr̄ ꝙ immo possit tanꝗ̄ falsarius torq̄ri nā q̄ñ testis veritatē celat dicendo se nihil scire q̄ñ scit ita ꝺꝫ falsuȝ deponere sicut si falsum diceret ꝛ pōt poni ad torturā.vt est casus ꝛ ibi hoc notat Bal.in.l.p̄sbyteri.C.de epis ꝛ cle.ꝛ ꝓbatur in auē.de testibus in princ.et ibi Ange.p illū tex.dicit falsitatē cōmitti nō solū cum qs dicit aliud ꝗ̄ sit veritas ꝛ cōtrarium veritati.sed ēt cū dicit se ignorare qḋ se vera scit.vt quia fuit presens actui ita cōmittit falsum sicut si dixisset ꝯtium veritati qḋ dicit esse multū notabile.¶Et idem tenebat Bal.in.c.j.in prin.sup verbo veritatem celare in ti.si de inuesti.inter.d. ꝛ vas.lis ori.vbi dicit ꝙ q̄ñ testis cū iuramento veritatē celat punit̄ de falso qꝛ q̄ veritatē dicere nō vult nocere desiderat ꝛ nocet ex quo est iratus.ꝛ pro hoc facit.l. falsus.§.si qs nihil.ff.de furtis.¶Et si est ꝓbatū qḋ aliqs fuerit p̄ns actui vel facto i loco est p̄sumptio ꝛ naturalis ꝓbatio ꝙ in dubio viderit ꝛ audiuerit qꝛ naturale ē ꝙ ille q̄ ē p̄sens audiat.ꝛ ideo visus ꝛ auditus alienus pōt sic probari dico ꝙ audiuit vel vidit qꝛ fuit presens lȝ difficile sit ꝓbare ꝙ aliqs nō audiuerit vel viderit si fuit presens.Jtē dicit notabiliter bal.in.c.j.in fi.in ti.de cōtentione inter me ꝛ dn̄m de inuestitura in vsibus feudorū ꝺ quo plene per bal.Ang.ꝛ imo. in.l.heredes palā in p̄n.ff.de testa.

¶Bal.vero i.l.testiū in.iiij.col.in p̄n. C.de testi.in hoc ita distinguit.¶Aut verba referunt̄ ad presentiā localeȝ ꝛ tunc alter eoꝝ dicet falsuȝ exēplū si testis dicit ego non interfui in loco illo tunc necesse est vt alter eoꝝ mentiat̄ ꝛ datur via iudici inquirendi alterutrū l.de duobus.§.fi.ff.de iureiu.¶Aut ṽba p̄nt referri ad mentalē presentiaȝ vel absentiā tūc nō apparet cōtrarietas tñ rōne suspitiōis est inq̄rendū et. hoc dicit fuisse ꝺ facto Padue ipso ibi legente.¶Et ideo ex predictis cōcludo quod ille testis qui sup oibus capitulis dicit se nihil scire:cū multi testes allegent ip̄m fuisse presenteȝ ꝛ dat. ꝓ conteste in dubio presumit̄ falsum dixisse celādo veritatē ꝑpter ꝗ̄ presumptionē iudex pōt ꝛ dȝ ꝯ ipsum inq̄rere ꝛ tormētis subijcere marie vt veritas possit haberi vt dixi in scḋo casu p̄ncipali.¶Nec obstant ea q̄ allegata sūt in ꝯtriū veȝ ꝙ nō sequat̄.talis fuit p̄ns ꝗ̄ vidit ꝛ audiuit qꝛ r̄ndet̄ qꝛ lȝ possit eē veꝝ ꝙ fuerit p̄ns ꝛ nō viderit vl̄ audiuerit.puta si erat presens ꝛ a longe vel nō animaduertebat tñ p̄sumptio ē in contrariū vt dixi.Et maxime in casu nostro est p̄sumptio ꝯ dictum testē. qꝛ nō est dubiū vt dꝫ ꝙ ꝓbatū est p testes plures ꝙ fuit presens in loco ꝛ potuit videre.ꝛ ideo cū dixerit simpliciter se nihil scire.Respōdēdo.x.aut.xij. capitulis ꝛ nō dixerit se fuisse presentē ꝛ nō aduertisse vr̄ totū negasse tam p̄sentiam localē ꝗ̄ mentalē qꝛ negatio simpliciter totū tollit.qm̄ plus negat negatio.ꝗ̄ affirmet affirmatio.vt est

glo.notabilis in.c.cum dilectis extra de cõsuetudine et in.l.hoc genus.ff.de cõdi.et demõ.et ideo est maxima presumptio suspitionis falsitatis contra eum propter quã vt dixi põt contra eũ inquiri et torqueri.et maxime cũ dictus testis post dictã examinationẽ extraiudiciũ dixerit.q si iterato examinaret diceret verum.p.l.q falsa vel varia. cũ ibi no.ff. de testibus. ¶Nec obstat.c.j.in tit.de inuestitura inter dñm et vas.lis orі.in verbo veritatẽ celare vbi vr probari qd ille q celauit veritatẽ põt examinari et dicto suo credit.ergo vr q nõ incidat in falsum.qz rñdet fm Bal.in.d.c.j.q illud procederet qñ nõ interuenisset iuramentũ tpe quo celauit veritatez. Secus si cũ iuramento veritatem celasset sicut fuit in casu nr̃o quia tunc falsum diceret dixisse et propterea potest et dz contra euz inqri et torqueri.¶Super secundo principali dubio quo queritur posito q dicti testes vel alij q in cã deposuerunt ponant ad torturã et dicunt contrarium eius quod primo loco dixerant extraiudiciũ cũ iuramento vel primo aut scdo loco in iudicio. ¶Cui dicto erit standum. ¶Et breuiter dico q erit standũ vltimo dicto cũ tormentis vt probat.l.si postulauerit.§.sed et si negauerit.ff.de adulterijs et ibi hoc no.Bar.¶Et idẽ no.Bar.in.l.eos.ff. de falsis.¶Et idem tz et sedẽ abbas siculus in.c.p tuas extra de proba.q assignat rõnem qz metu torture presumit tũc dicere veritatem vt.d.§.sed et si negauerit.et idẽ tz Lud.de roma i suo singulari.cccccclvij.qd incipit. Testis dictum suũ vbi vnit q hoc procedit etiam si ista examinatio cũ tormẽtis fiat ex interuallo.et sic limitat.c.preterea extra de testibus cogẽdis.et dixit q dict⁹.§.sed et si negauerit dat cautelã in hoc que põt esse ista qñ quis vult cõplacere amico suo persuadeat testib⁹.vt dicant contrariũ eius qd primo dixerũt postea iudex faciẽdo eis aliqualẽ timorẽ in tormẽtis et examinãdo iterum eos stabit scdo dicto ẽt ex interuallo.q cautela est notãda et pulchra qñ i prio dicto verũ nõ dixissent et se corrigere si

possent. ¶Et qd stetur scdo dicto i tormentis tz Ang.in.l.de tormentis.C.de qõnibus limitando tñ hanc Bartholi decisionẽ in duob⁹ modis.¶Uno mõ qñ fuisset loquutus testis cũ parte.qz tunc staret prio dicto.p hoc facit quod no.in.c.preterea extra de testibus cog. et in auť.de testibus.§.qz vero.¶Alio mõ qñ iudici in animo sederet ex aliq cã rõnabili q primũ dictũ tanq veri⁹ et negotio aptius verius sit pro hoc facit.l.ob carmen.§.si testis.ff.de testib⁹. ¶Ipse aũt iudex hoc magis scire põt q alius.l.iij.§.diuus.ff.de testibus. ¶Et iõ dicit q hoc casu cõtingente rõnabilr põt testis iterato repeti.et tunc videbit in qua cõfessione magis persistat an in prima an in scda et ei stare dz iudex in qua inuenerit⁹ eum pseuerare et ita dicit intelligere opinionẽ illorum qui dicũt q cõfitentes de alijs in tormentis debent perseuerare.nã ista perseuerantia tenenda est eo casu quo testis tortus dixit vnũ primo et tortus secundo dixit oppositũ nã torquẽdus est tertio et i quo dicto magis persistit ei stabitur q dicit esse valde equum. ¶Unde ex istis cõcludo q examinatis dictis testibus cũ tortura in dubio stãduz erit vltimo dicto cũ tortura.vt.d. l.sed si postulauerit.§.sed si negauerit ff.de adul.¶Et si iudici videbitur ex causis rõnabilibus q magis sit veruz primũ dictũ q fm.qz cõueniat magis nature rei.et veritati illud sequi t. ¶Et eodẽ mõ dico si primo dixerunt extra iudiciũ cũ iuramento vnũ et post ea in iudicio cũ iuramento dixerũt contrarium.Si tertio loco examinati cũ tortura diceret idẽ qd secundo loco dixerunt sine dubio illi dicto standũ esset. qz illud presumeret verius tum propter auctoritatẽ iudicis q examinauit cum iuramento secundo loco.tũ propter metum tormentoꝝ q interueniret in tertia depositione.¶Nec credo q prima limitatio Angeli qñ esset testis loquutus cũ parte sit vera . maxime in casu nostro qñ secundo loco deposuit cũ iuramento.et tertio loco idẽ deponeret i tormẽtis.qz met⁹ tormẽtoꝝ excludit et

purgat oēm suspitionē p dictum.§.sed si negauerit cū ibi no. ¶Et hoc sentit Lud.de Roma in dicto suo singulari. cccccdvij.duz vult q fietur vltime exa minationi ēt si fiat ex interuallo quo casu verisimiliter poterit testis loq cū parte no.in.ca.preterea extra de testi. cog.z in.c.fraternitatis.extra de testi. cum simi.

¶An vulnus fuerit mortale. Et an si de se nō fuit mortale si fuit illatum in corpus egrotum vel coniunctum cū cō tusione dicatur mortale. Et quid si fe bris superuenit.

Consi.lxij.

IN christi no mine. Ac inuocata spūssā cti gratia Magnifici:ac generose pretor vosqz dñi cū iudices excellentissimi p veritatis declaratione cause Hie ronymi grasseti de homicidio inquisi ti vltra ea q̄ alias ɔsuluisti.decreui nō nulla in scriptis edere. vt apertissime intelligi possit ipsum Hieronymum ō vulnere tm̄.z nō de homicidio teneri. ¶Et difficultas consistit solum ꝓpter duo dubia. ¶Unum est qꝛ vulnerauit quendā Petrū de villa cāpi nogarie q̄ erat infirmus ex quadā ɔtusione quaz habebat in pectore z postea mortuus est die quartadecima vulneris.vnde lz'vulnus de se non fuerit mortale tm̄ qꝛ fuit illatū i corpꝰ egrotū vr q fuerit mortale.per.l.qua actione.§.sed si qs egrotum.ff.ad.l.aql. ¶Et maxime qꝛ magister Morandinus q̄ eius vulne ris curā habuit testificat q illud vul nus erat aliqualiter mortale.z idez di cit magister Petrus de monte silice et magister Nic.de nouaieis deponit q erat aliqualiter periculosum.per dcm̄ §.sed si qs seruum egrotū. z per.l.ita vulneratus.§.j.ff.ad.l.aql.z.c. signifi casti.ij.de homicidio cū simi. ¶Secū dum qđ vr facere dubium est qꝛ dictū vulnus dicitur mortem accelerasse.vt videatur deponere quasi oēs testes in hoc examinati.ergo vr q Hieronymꝰ vulneratus de homicidio teneat et si vulnus de se nō fuisset mortale pdictā l.ita vulneratus.§.j.ff.ad.l.aq. ¶His duobus clare solutis certo certius erit dictū Hieronymū solū de vulnerato.z nō de occiso teneri. ¶Pro quoꝝ dubio rum declaratione quedā prius sunt in telligēda.Primū est an dicta contusio quā sibi fecit dictus Petrus dum ceci dit de plaustro fuerit mortalꝫ tpe quo contusio fcā est. ¶Secundū posito q non an saltē fuerit effecta mortalis tpe illati sibi vulneris per dictū Hierony. ¶Tertiū si vulnus illatum per Hie ronymū fuerit mortale de se soluz. ¶Quartū posito q nō an ɔiunctū cuz ɔtusione tpe illati vulneris fuerit mor tale. ¶Quintum an febris q̄ tertia die vulneris superuenit Petro ꝓpter dcm̄ vulnus fuerit mortalis. ¶Sextū vñ ꝓ cessit febris que die decima vulneris superuenit an ex vulnere an vero ex cō tusione tantum vel ex vtroqz. ¶Septi mum si illa febris que die decima vul neris superuenit fuit mortalis vel nō. ¶Circa pmū an dicta contusio fuerit mortalis tpe quo facta fuit:z dicendū est q nō. ¶Et moueor istis rōnibus vl tra allegata in primo consilio meo. ¶Primo quia nō fuit facta in loco pe riculoso nec cum instrō periculoso vez themone plaustri p.c.significasti.ij.de homi.z.l.j.§.sed si claua.ff.ad.l.cor.de sicca. ¶Item ex mō inferendi qꝛ ceci dit de plaustro sup themone ex quo nō pōt in dubio inferri ɔtusio mortalis. arg.l.in.l.cor.co.ti.ad.l.cor.de sic. ¶Itē quia ex cōtusionibus vel ictibus in costis vbi sunt ossa durissima nō so let fieri lesio mortalis vt de se pz ergo nō debet cēseri mortalis per dictuz.c. significasti. ¶Itē quia ambulabat p ciuitatem sicut faciebat ante vulnus sibi illatū ac si nō fuisset infirmus. vt apparet ex ꝓcessu qꝛ iuit ad medicum iuit ad macellū tpe q̄ fuit vulneratꝰ p no.in.l.j.C.de emē.ser. ¶Itē qꝛ febris non supuenit sibi vsqz ad tertiam diez vulneris vt deponit magr̄ morādinꝰ q̄ ɔtusionē z vulnerꝫ curā habuit. ¶Si

enim fuisset mortalis illa cõtusio a prin cipio nõ stetisset sine febre vsq ad ter tiã diẽ vulneris qr vuln⁹ cõiũctũ cum illa cõtusiõe imediate febrẽ causasset si cõtusio pri⁹ fuisset mortalis vt cuili bet sane itelligẽti cõstare põt ꝛ profe cto eius snia deridẽda esset q̃ 𝔷ciũ di ceret argu.l.sed an vltimo.§.j.ibi. sed istã sane sniam celsus eleganter deri det.ff.de neg.ge.ꝛ maxime cũ dicta fe bris postea.iiij.die vulneris recessrit vt deponit idẽ magister Moradin⁹ et nulla febris supuenerit nisi.x.die vul neris vt testes deponũt.Itẽ qr omnes medici super hoc examinati ita depo nunt ꝛ testificanť qbus vt dixi creden dum est:vt est tex.in.d.c.significasti.d. de homicidio ꝛ pbať in iurib⁹ in alio meo cõsilio allegatis. ¶ Nec obstat si dicať hec cõtusio nõ põt pbari p me dicos qui eã nõ viderũt nec curaue runt sed solũ per vnũ vcȝ dictũ magi strum Moradinũ cui nõ vř esse credẽ dum cũ sit vnicus ꝛ singularis.l.iuris iurãdi.C.de testi.ꝛ.c.cũ a nobis extra eo.ti.cũ si.maxime cũ simus in ciuita te insigni in qua est copia peritoꝝ me dicoꝝ ꝛ plures medici haberi potuis sent per tex.in auť.de nõ alie.§. ꝙ aũt ibi aut ẽt vno si vnũ solũ ciuitas hẽat col.ij.ꝛ probať in.d.c.significasti ibi pe ritoꝝ iudicio medicoꝝ vbi tex.loqtur in plurali ꝛ sic duo tm̃ saltẽ reqruntur lege vbi numer⁹.ff.de testi.ꝛ.l.fi.ff.ad treb.cum si.ꝛ hoc tȝ Bart.in.j.cõsti.ff. in fi.prin.Et in.l.j.in prin.ff. de vẽtre inspi.ꝛ in.l.si in rixa.ante fi.ff.ad.l.cor ne.de sicca.ꝛ in.l.quoti.C.de põdera toribus auri.li.x.ꝛ Ant.de but.ꝛ cano niste in.c.pposuisti extra de pba.cum simi. ¶ Quia respõdeť duob⁹ modis. ¶ Primo ꝙ imo pbať per tres medi cos qui visitauerunt dictum Petrum dum viueret tempore vulneris videli cet magister Coradinus de cararia q̃ fuit a Petro reqsitus pro curanda di cta contusione.Cui ipse Petrus dixit qualiter de plaustro ceciderat pter qδ passus erat dictã cõtusionẽ in pe ctore ꝛ magister Petr⁹ de mõtesilice.ꝛ magister Ioan.michael.de.bertapala quib⁹ visitãtib⁹ occasiõe vulneris dixit idẽ Petr⁹ filir se passum fuisse cõtusio nem vnde ista cõtusio ꝛ eius qualitas ꝛ in quo loco satis pbata est qr in ore duoꝝ vel triũ stat omne verbũ.c.cum esses.ꝛ.c.relatũ extra de testa.cũ simi. Itẽ ꝙ nõ fuerit mortalis pbať p eos dem qui sufficerẽt vt dixi vt pbať ẽt p plures alios medicos solẽnes qui idẽ deponũt.s.illã cõtusionẽ nõ fuisse mor talem factis debitis flobotomationi bus ꝛ puisiõib⁹ ꝛ regiminib⁹.nec ẽ ne cesse ꝙ viderint dictã cõtusionẽ.Qr ex quo cõstat cõtusionẽ factã fuisse.et in quo loco ꝛ cũ quo instrõ.ꝛ de istis om nib⁹ fuerint certificati ab illis qui cu rauerũt Petrũ cõtusum ꝛ vulneratum vel ab altero ipsorum satis potuerũt deponere ꝛ iudicare:an illa ɔtusio fue rit mortalis.vel nõ qr iudiciũ suũ non pẽdet ex visione sed ex qualitate cõtu sionis ꝛ loci in quo facta est. ideo non refert an ipsum viderint vel non.ar gu.eorum que not.per Inno.in.c.qua liter ꝛ quando.ij.de accusa. vbi dicit no.qδ qñ nõ est de substãtia act⁹.puta dies ꝛ hora si testes in illis nõ concor dãt vel bene nõ cõcludũt.th.ppter hoc eius attestatiões probant. ¶ Et ideo concludo quod si esset dubium si con tusio fuit facta vel non. ꝛ in quo loco. ꝛ cum quo instrumẽto vnus testis ad hoc pbandũ nõ sufficeret in ista ciui tate Paduana que est insignis.ex quo habetur in ea maxima copia peritoꝝ medicoꝝ.iuxta.c.statutũ in princi.de rescriptis in.vj.per predicta. ¶ Sed predicta que in facto consistunt sunt p bata per tres testes qui ad hoc suffi ciunt.ꝛ dubitať an ex isto facto.contu sionis ipsa contusio fuerit mortalis a prin.dico qδ quilibet medicus de di cta cõtusione ꝛ facto eius informatus sicut fuerunt predicti alij medici etiã si nunq̃ vidissent infirmũ potuissent ꝛ possent iudicare ꝛ testificari sm sciam artis sue q̃ nõ cadit in visu sȝ in itelle ctu ꝛ artis pitia hinc ẽ ꝙ nõ teneнť iu rare de ỽitate sȝ sufficit ꝙ iurẽt ð cre dulitate vt no.p Bar.in phemio.ff.in prin.in vl.col.ꝛ in.l.j.in pn.ff.de vẽtre

inspi.& doc.ponũt in.l.cõparatiões.C. de fide instr.& in.l.iurisiurãdi.C. de testib⁹.& in.l.hac edictali.§.his illud.C. de secũdis nuptijs. ¶ Unde ex his cõcludit circa primũ q̃ dicta ↄtusio tpe quo fuit facta nõ erat mortalis. ¶ Circa secũdum posito q̃ non fuerit mortalis illa ↄtusio a principio an saltem fuerit affecta mortalis tpe illati vulneris. ¶ Et breuiter dicẽdũ est q̃ non per ea q̃ dicta sunt in precedẽti dubio & per ea que dixi in alio cõsilio.& pbari etiã põt alio mõ.nã qñ vuln⁹ nõ est mortale a prin.opȝ ad hoc vt efficiat et iudicari possit mortale.& sic mutet eius ↄditionẽ q̃ noua accidentia superueniat ex qbus id iudicari possit.q2 in dubio qñ percussio a prin.non ẽ mortalis non psumit q̃ postea efficiat nisi hoc appareat ex aliq̃ cã superueniẽte.vt.l.q occidit.§.fi.ff.ad.l.acq.& c.significasti.ij.de homicidio cũ si. ¶ Sȝ tpe vulneris antea quã vulneraretur nulla accidentia vel signa mortalitatis superuenerant nec aliqua noua cã ergo iudicãdũ est q̃ tuc nõ erat mortalis. ¶ Nec obstat si dicat imo apparet noua cã q2 non fecit se flobotomare & alias puisiones necessarias ad illam contusionẽ curãdam vt dicũt oẽs medici examinati pp q̃ cãm generatum est apostema in pectore.ex quo dicta ↄtusio ẽ mortalis vt attestant ideȝ medici. ¶ Quia rñdet q2 lȝ hoc sit verũ q̃ illa cã supuenerit q̃ ex ea sit generatũ apostema pp q̃ cõtusio mortalis pp illã cãm mediatam tñ per hoc nõ sequit q̃ fuerit effecta mortalis tẽpore illati vulneris.& q̃ hoc vult dicere.vȝ pp illam cãm fuisse ↄtusionem effectam mortalem tpe illati vulneris tenet illud pbare.& nõ ipse Hieronymus q̃ vulnerauit.q2 regula est q̃ ille q̃ se fundat dicendo aliqd esse fcm̃ tpe vno siue sit actor siue reus siue iudex tenet illud pbare pcise. vt singularit no.Bar.in.l.non solũ.§.sed vt probari ff.de no.ope.nũ.p illũ tex.& per no.gl. l.cũ actũ.ff.õ neg.gest. Et idẽ no. An. in.l.ij.C.de peti.here.& in.l.matreȝ.C. de pba.q̃ dicit q̃ punctualiter dȝ pbari esse factum illo tpe sup quo fundat. & idem vult ẽt Ang.in.l.in substõne.ff. de vul.& pu.& Bar.ẽt l effectu hoc vult in.l.cum heres.§.stichus.ff.de statu libe.& Inno.in.c.cum inhibitio in vltima glo.extra de clan.despõ.& flo.in.l. si dominus seruũ.ff.ad.l.acq.& Ange. in.l.j.§.fi.ff.de incendio ruina naufragio.& plene hoc not.p abb. siculũ in.c. auditis.in vltima charta.extra de presumptionib⁹. ¶ Et ideo si vos dñi iudices dicitis illam cõtusionẽ que fuit a principio non mortalis fuisse effectã etiam mortaleȝ illo tempore quo vulnus fuit illatum.et sic restringere ad istud tempus vobis incumbit onus probandi punctualiter de illo tempore.& non probando nõ presumitur nec sufficit sola allegatio per predicta sed ex processu non apparet hoc esse probatum ergo hoc nõ potest nocere Hieronymo grasseto.l.qui accusare.C.de edendo.& c.cum ecclesia sutrina extra de causa posses.& ppie. ¶ Immo pl⁹ dico q̃ excessu est & probatum contrarium duobus modis:primo. q2 tertia die vulneris fuit causata febris q̃ processit ppter vulnus ex generatione saniei.& die sequenti recessit.& nulla febris supuenit nisi.x.die vulneris.& sic per p plures dies forte quartadecima die ↄtusionis quod pfecto non fuisset si dicta ↄtusio fuisset mortalis tpe vulneris illati vt dictũ est in pcedẽti dubio. ¶ Scđo q2 medici hoc attestant & iudicãt qb⁹ est credẽdũ in hoc .vt.d.c. signifi.de homic.cũ similib⁹.&.ad hoc allegatis. ¶ Et ppea ↄcludo circa fm dubiũ q̃ dicta contusio nõ erat mortalis ẽt tpe vulneris illati. ¶ Circa tertiũ dubiũ an vulnus illatũ per Hieronymũ fuerit mortale de se solũ vel nõ. ¶ Et vr̃ q̃ fuerit mortale.q2 tres medici testes deponere hoc vident. vȝ magister Morandinus & magister Petrus de monte silice qui dicũt q̃ vuln⁹ erat aliqualiter mortale. et magister Nicolaus de coradinis ↄdicit q̃ erat aliqualiter periculosum. que verba videntur velle q̃ vulnus erat mortale per ea que habentur in.l.ita vulne-

ratus.§.i.ad.l.acq.⁊.c.significasti.ij.de homici. Itẽ q: quartadecima die vulneris mortuus est p no.l.l.j.C.de emẽdati.seruo℞. Item q: difficilis est pbatio istius negatiue vez q vulnerat⁹ in loco piculoso vel ex vulnere magno nõ sit mortu⁹: cũ ex tali vulnere solet mors euenire.vt dicto.c.significasti.§.fi.de homicidio.fm Bal.q̃.ita elegãter.no.l.c.j.in pᵃin.in.iiij.col.l ti.q̃.mo.feu.a.sed dictũ vuln⁹.erat in loco piculoso q: in capite ⁊ magnũ vt.d.c.significasti ergo. ❡ Sed certe ꝯriũ est verius vez q illud vuln⁹ nõ fuerit mortale de se qđ ꝓbaꝛ sic illud đ: esse vulnus mortale qñ ⁊ aliqđ accidẽs vel signum mortale apparuit i vulnerato tpe vulneris vel ĩfra aliquos paucos dies.ar.l.dãni.§.fabini.ff.de dãno ĩfecto q: signa accidẽtia maxime ꝯferunt ad cognoscendũ.q̃cq̃d sit.l.de minore.§.fi.ff.de q̃onibus.⁊.l.iubemus.C.de testamẽtis.⁊.l.j.§.fi.ff.de edil.edicto ⁊ signa quasi cãm demõstrant ad oculum.vt.l.j.ff.de vẽtre inspi.⁊.c.ꝓposuisti cũ ibi no.extra de ꝓba. Sed in casu nr̃o nulla signa vel accidẽtia mortalia ex dicto vulnere ꝓuenientia apparuerũt vt deponũt medici:ergo vuln⁹ nõ est iudicãdũ mortale. ❡ Nec huic argumẽto ꝯdicit.qđ febris maxima decima die vulneris supuenit ex q̃ mortuus est q: illa fuit causata ab apostemate q ꝓcessit ex dcã contusione non curata ⁊ sic illa febris nõ fuit signũ vl' accidens ꝓueniens ex vulnere vt dicetur in sexto dubio ergo vulnerãti non hꝫ nocere.l.q̃ occidit.§.fi.ff.ad.l.acquiliam. ❡ Scđo hoc ẽt probaꝛ non đ: ẽe vulnus mortale qñ signa aliqua vl' accidẽtia nõ subsistunt nec remanẽt.sec⁹ si subsistũt accidẽtia q̃ solent esse cõtinua sicut est febris.vt.l.q̃ tertiana ⁊.l.j.§.i idẽ viuian⁹.ff.de edil.edicto.sꝫ in casu nr̃o signũ qđ prouenit ex vulnere fuit febris q̃ causata est.tertia die vulneris pp generationeꝫ saniei que.iiij. die recessit seu ãnihilata ẽ vt dicit magister Coradin⁹ q̃.vulneratũ curauit ⁊ sic nõ durauit.immo cito recessit.ergo vuln⁹ nõ fuit mortale. ❡ Tertio etiaꝫ ꝓbat vuln⁹ tũc đ: mortale qñ ꝑ regulas medicine nõ põt euadere vel cum magna difficultate.sed qñ de leui põt curari nõ đ: mortifere vulneratus fm Bal.singulariter.in.c.j.in pᵃin.in.j.col. in ti.q̃bus mod.feu.amitta.qui alleg. ad hoc no.l.l.ab hostib⁹.§.fi.ff.so.matrimo.ff.locati. Sed dcm̃ vuln⁹ potuisset facilr seu de leui curari de ꝯseꝛt deponũt oẽs medici sup hoc examinati. Ergo nõ fuit mortale. ❡ Quarto hoc etiã ꝓbaꝛ qñ quis est taliter vulneratus q ꝑ maiori pte obseruãtes pcepta medicoꝝ euadere ꝯsueuerunt.tũc nõ iudicaꝛ vuln⁹ mortale p argumẽtũ ꝯ cõiter accidẽtib⁹.ar.l.certi cõdictio.§.si nũmos ibi cũ ꝯtidie.ff.si cer.pe. ⁊ no.p glo.l.l.j.C.de arbitrijs.⁊ probaꝛ in.l.semel.C.de re militari.li.xj. cũ simi. ❡ Sed in casu nr̃o iudicauerũt q pp dcm̃ vuln⁹ cõiter nõ fuisset mortu⁹ nisi supuenisset febris decima die vulneris causata ꝑpter apostema qđ venit pp cõtusionẽ non curatã.ergo non fuit mortale illud vuln⁹ vt est casus in c.significasti.ij.circa pᵃin.ibi p̃dictus sacerdos non infixit ꝑcussionem letalẽ de q̃ si alioꝝ non fuissent vulnera subsecuta ꝑcussus minime interijsset extra de homicidio. ❡ Nec obstat si dicaꝛ ibi loq̇tur qñ alia vulnera fuerunt subsecuta sꝫ hec ꝯtusio pcesserat q: rñdeꝛ q si ꝯtusio mortalis tpe vulneris ꝓcessisset ꝓcederet obiectio sꝫ tpe vulner⁹ nõ fuit mortalis ꝯtusio sꝫ mortalitas ei⁹ supuenit post vuln⁹ illatũ vt dixi .§.l.j.dubio .⁊ iđ mortalitas supueniẽs aliũde q̃ ex vulnere sicut fuit febris h̃ nõ reddit vuln⁹ mortale p dictũ.c.significasti.⁊ per.l.q̃ occidit.§.fi. ff.ad.l.acq̃liã vbi hoc ꝓbatur aperte. ❡ Quinto ⁊ vltimo hoc ꝓbaꝛ ex attestationib⁹ pluriũ solẽnissimoꝝ artiuꝫ ⁊ cirurgie ac medicine doctoꝝ q̃ apertissime deponũt q dcm̃ vuln⁹ nõ erat mortale qb⁹ est standũ ⁊ fm eoꝝ dicta iudicandũ vt.d.c.significasti cuꝫ si.vt plene dixi i alio ꝯsilio meo. ❡ Sed hic insurgit dubiũ q: tres medici.veꝫ magister morandinus qui vulnera curauit ⁊ magister Petrus de monte silice

dicunt q vulnus erat aliqualr morta=
le ꝛ magister nicolaus ꝺ coꝛadinis di=
cit q erat aliqualiter periculosum que
verba videntur velle q esset moꝛtale
per.l.ita vulneratus.§.j.ff.ad.l.acquil.
ꝛ per decre.c.significasti.qb⁹ testib⁹ vꝫ
potius standum maxime qꝛ ipsi vide=
runt dictū Petrū vulneratū viuū vide
licet magister moꝛandin⁹ et magister
Petrus ꝛ alij nō arg.Insti.de gradib⁹
§.fi.cū ibi no.iuxta illud certioꝛ aure
arbiter est ocul⁹ ꝛ illō segnius irritāt
animos dimissa per aures ꝙ q̄ sunt o=
culis subiecta fidelibus ꝛc. ¶Sꝫ huic
dubio rndet pluribus modis qꝛ i eo fit
magna vis ꝑ dominatiōes vr̄as.ꝛ po
nam ipsam veritatē. ¶Et pꝛimo dico
q etiā illi tres testes nō deponūt vul=
nus fuisse moꝛtale nā lꝫ dicāt qꝺ dictū
vuln⁹ fuit aliqualiter moꝛtale tn̄ pro=
pter hoc nō sequit q fuerit moꝛtale qꝛ
aliqualiter siue aliquātulū significat
modicū vt est tex.lxxx.di.§.vlti. ꝛ.xxij.
q.v.c.vltimo q modicū nō reddit ipm
moꝛtale.ar.l.j.§.sciendū.ff.de edi.edic.
Imo ipsimet dicūt q nō est oino moꝛta
le ꝛ iura q̄ loquunt de vulnere moꝛta=
li intelligunt de oino moꝛtali vt ꝓbat
in.d.c.significasti.ibi: ꝑcussionem le=
talem ꝛ ibi percussio asseritur non fuis
se moꝛtalis extra de homicidio qꝛ ver
ba in dubio sunt intelligēda in potio=
re significatu.l.q̄rit hermafroditus.ff.
de statu hoim ꝛ qꝛ verba debent itelli
gi cū effectu.l.j.§.j.ff.qꝺ q̇squis iuris
ꝛ.c.relatū extra de clericis nō residēti
bus cū si.ꝛ maxime in actu nō reitera=
bili sicut ē mors qꝛ semel q̇s moꝛit ꝛ nō
bis qꝛ semel quis tn̄ nascit vt no.l.l.ex
his.ff.de legi.per glo.ꝛ doc. ¶Uñ iu=
ra loquētia de vulnere letali seu moꝛ=
tali intelligūt de eo qꝺ moꝛtē ifert oi
no nō de eo qꝺ infert aliq̄liter qꝛ moꝛs
non pōt aliqualiter inferri qꝛ q̇s nō pt
moꝛi ꝓ pte sed in totū dꝫ moꝛi nec di=
citur moꝛtuus q̇s donec hꝫ vltimū vi=
te spm̄ in coꝛpoꝛe vt no.glo.notabilis
in.l.fi.ff.qn̄ dies leg.ced.ꝛ hꝫ in.l.su⁹
q̄s.ff.de here.insti. ¶Et eodem modo
dum dicit magister Nicolaus de coꝛa
dinis q ē aliqualiter periculosum nō

intelligit velle q sit moꝛtale.qꝛ licet
vulneratus sit in aliquali periculo tn̄
non sequit q vuln⁹ sit moꝛtale ex quo
etiā ipse dicit q nō erat oino moꝛtale.
¶Sed credo q dicti medici voluerūt
facere istam drīam.q aliqñ ē vulnus
oino moꝛtale q̄ñ.s.factis oibus ꝓuisio
nibus sm̄ regulas medicine omnino
vulneratus esset moriturus vel cū ma
xima difficultate potuisset sanari iu=
xta doctrinā Bal.in.c.j.in pri.in ti.q.
mo.feud.a. Et iste sm̄ eos nō est casus
noster. ¶Aliqñ vuln⁹ est oino nō moꝛ
tale puta qñ sm̄ regulas medice oino
vulnerat⁹ deberet euadere ꝛ nō moꝛi
etiā nō factis magnis ꝓuisionibus ꝛ
de isto medici nihil dicūt nec ē casus
noster. ¶Aliqñ ꝛ tertio vuln⁹ est aliq̄
liter moꝛtale seu aliqualiter ꝑiculo=
sum sed non oino moꝛtale nec oino sa
nabile seu curabile puta qñ factis oi=
bus ꝓuisionib⁹ sm̄ regulas medicine
vel seruato debito regimine vulnera=
tus nō esset moritur⁹.sed si nō fuissent
facte cōes ꝛ debite ꝓuisiones potuis=
set moꝛi. Et hoc mō intelligo aliqualī
ter vulnus fuisset moꝛtale. Et non oi=
no moꝛtale.ꝛ si ita nō itelligerem⁹ ver
ba sua īplicarent ꝯdictionē ꝯ.l.vbi re
pugnātia.ff.de regulis iuris. ¶Et iō
in dubio intelligi debēt vt dixi.vt eo=
rū dictū potius valeat. Et nō pereat
l.quotiēs.ff.de reb⁹ dubijs.ꝛ.l.q̄tiēs.
ff.de reg.iur. ¶Et q ista fuerit eorum
intētio appet ex sequētib⁹ eoꝝ verbis
ꝑ que declarant ꝑcedentia.l.seru⁹ plu
rīū in fi.ff.de leg.j. ¶Et ex rōnib⁹ eoꝝ
qꝛ rō dicti declarat ampliat ꝛ restrin=
git.d.l.qꝺ dictū.ff.de pac.ꝛ.l.cū pa=
ter.§.dulcissimis.de le.ij. ¶Dicit enī
magister Moꝛādin⁹ q ex dicto vulne
re non potuisset causari febris acuta
nec aliqd aliud ꝑꝑ qꝺ i seruato debito
regimine seu oꝛdine ipse Petrus moꝛ
tuus fuisset ꝓpter dictū vuln⁹ q̄ v̇ba
manifeste declarāt eius itentionē q i
tellexit nō esset moꝛtale seruato debi=
to oꝛdine ꝛ ꝑꝑ hoc dꝛ non oino moꝛta
le qꝛ pōt sanari seruato oꝛdine debito
ꝛ aliqualr moꝛtale vel aliqualiter pe=
riculosum.si non esset seruatus debi.

ordo seu debita' punsio. ¶ Item etiam dicit q dictum vuln⁹ erat bene dispositum cuȝ labijs rubeis. Et emittebat bonam saniē ꝛ perseuerauit vsq̄ i diē mortis vt ipse testis vidit q̄ v̄ba signi ficāt vulnus non fuisse vere mortale. ¶ Item magister Nicolaus de coradinis dicit qđ vulnus nō erat mortale. ꝛ licet etiam aliqualiter piculosum tn̄ nō erat indicium mortis. qđ tn̄ periculum dicit nō fuisse si debitus ordo p infirmū seruaretur. ¶ Item magister Petrus tertius testis dicit qđ vulnus erat aliq̄liter mortale. sed nō oīno mortale imo potuisset faciliter curari. Cū enim dicit qđ faciliter potuisset curari. sequit̄ q nō erat mortale ita q vulnerās de occiso teneat̄ p ea que dicta sunt supra maxime ſm Bald. in. c. j. in prin. in ti. qb⁹ mo. feu. amit. ¶ Et sic si bn̄ ꝯsiderant̄ attestationes dictorum trium medicorū ꝯcludūt aperte i fauorē dicti Hieronymi grasseti. ꝛ ꝯcordāt cū alijs medicis clari⁹ ꝛ appertius deponentibus. ¶ Unde licet eis trib⁹ standū esset Hieronymus deberet tm̄ de vulnere. ꝛ nō de occiso ꝯdemnari. ¶ Et inq̄ntum discordarent in aliq̄ qđ tn̄ non est verum lȝ aliq̄ clari⁹ loquāt̄ tn̄ dico quod alijs medicis standum esset quia sunt plures. vt. l. iij. §. j. i verbo numerus. ff. de testib⁹. ꝛ ibi est etiā glo. notabilis q etiā si plures non essent ita optimi preferrent̄ q̄ glo. notabiliter dicit qđ deficit in fide supplet numer⁹. ¶ Itē quia sunt digniores vt l. ij. ꝛ. iij. in prin. ff. de testi. ꝛ h̄r de vtroq̄ in. c. in nr̄a extra de testi. ¶ Item q̄ sunt peritiores in arte medicine. ergo i casu discordie eis est magis credendū vt in. d. c. in nr̄a ꝛ probat̄ in. c. fi. ibi. ac expertis in opere extra de frigidis et maleficiatis. Et in. l. j. in prin. ibi pbate etiam artis ꝛ fidei. ff. de ven. ispi. Et hoc no. An. de bu. ꝛ abb. siculus in. c. ꝑposuisti. extra de ꝓbatio. nō ei dubiū est q magister Jo. Michael de berta palea est antiquus medicus ꝛ in arte cirurgie expertus plusq̄ alij tres primi testes medici. ¶ Magister etiam Matiolus est famosissimus artiū medicine doctor. cui regule medicine sūt note tanq̄ medicorum principi. ¶ Et magister etiam Fran. de Janua. et in arte cirurgie omniuȝ medicorum etiā excellentissimorum princeps ꝛ monarcha. hec notissima sunt. Ideo eis esset magis credendum. ¶ Item alia ratione eis est magis credendum. q̄ dicūt verisimiliora. p. l. ob carmē. §. si testes ff. de testi. nam est magis verisimile q nō fuerit vulnus mortale. ex quo febr. que tertia die vulneris suṗuenit propter generationē saniei vulneris. iiij. die recessit. seu ānichilata ē. nā si fuisset mortale. poti⁹ illa febris creuisset ar. l. damni. §. sabini cū ibi no. ff. de dā. infec. et. l. j. §. idem viuianus. ff. de edilitio edi. ꝛ. l. q̄ tertiana. e. ti. q̄ vnū signum vulneris nō mortalis est recessio accidentiū maloꝝ. sicut est febris. facit etiā ad hoc. l. marti⁹ cū ibi no. ff. locati. ¶ Nec ob. dū dicit. q immo esset magis credendū duob⁹ primis. q̄ viderūt dictū vulneratū viuū q̄ alijs q̄ eū nō viderūt. vel viderūt cum mortuum p ea que dicta sunt supra. Quia r̄ndet q imo ꝓpter hoc non est magis credendū illis duobus q̄ alijs pluribus q̄ satis est q ipsi viderūt eū mortuū. q̄ etiā corp⁹ mortuū pōt ad hōc videri vt no. spec. in ti. de ꝓba. §. si vidēdū restat. v̄. hoc quoq̄ notandum est vbi dicit q alias fecit corpus mortuū exhumari. ꝛ ita etiā no. Bal. in addi tio. Specu. in ti. de homici. ꝛ in. l. si q̄s testibus in fi. C. de testi. ꝛ no. doc. in. l. ij. in fi. ff. de serijs. Immo plus si esset indicatū ex dictis aliquoꝝ medicorū q vuln⁹ fuisset mortale pōt illa sn̄ia retractari. si p alios medicos peritiores ꝯ riū deponere vt no. Bal. in. l. ab hostibus. §. fi. ff. so. ma. ꝛ Jo. an. in addi. spe. in ti. de homi. in versi. pone. ꝛ flo. in. l. aut lex. ff. ad. l. aql. q̄ alle. Bād. ¶ Nec ob. dū dr̄ q illi doctores loquunt̄. qn̄ dubitat̄ an vulnus sit illatū vel non. vt dicit Bal. in. l. si quis testibus. vel si est percussus cū falcastro vel cum pede. ꝛ sic cuȝ quo genere instr̄i qui quo casu hec bene pōt perpendi ex visione corpis ēt mortui. sȝ iudicare an vuln⁹

fuerit mortale vel nō.q corp⁹ debuit hoc casu exhumari ⁊ credi testib⁹ seu medicis mortuū videntibus hoc nō di cunt illi doctores.nec vr̄ ēt esse rōnabi le.q magis credat videntibus corp⁹ mortuū q̄ viuū.vt p3 ad sensum.¶Qr rñdet q ēt qn̄ dubitatur an vulnus sit mortale vel nō vt dicit Jo.an.in addi. spe.in.ti.de homicidio in ver. pono s3 Guidonē de suzaria in prohemio.ff.§. i.qui dñt q si iudex ad dcm̄ medici di centis vulnus titij cū plures vulnera rūt fuisse mortale.cōdēnauit titiū de occiso.q titius dicens medicū falsum dixisse petijt añ sepulturā peritiores medicos adhiberi.qđ factū est ⁊ illi re ferunt illius vulnus nō fuisse mortale retrahitur snīa.sicut dr̄ delata p fal sos testes vl instrā.C.si ex falsis istris l.falsum.⁊.l.fi.⁊.ff.de re iudi.l.diuus ⁊ c.cū venerabilis de exceptionib⁹.Ista sunt verba Joā.an.d.ti.de homicidio ad litterā.ex quib⁹ apparet decisio hu ius.q.⁊ eo maxime.qr ēt magister Jo. Michael de bertapalea.q aperte de ponit vulnus nō fuisse mortale vidit ipsum Petrū vulneratū dū viueret.ac ēt qr in facto nōest aliqua dubitatio.⁊ ideo ita possunt deponere illi q vide runt mortuū.sicut illi q viderunt viuū ⁊ ēt illi q nō viderūt.qr sola difficultas stat in regulis medicine.que sunt ma gis note illis medicis plurib⁹ q̄ alijs tribus vt de se p3 ergo.¶Ex istis ita q ɔcludit circa tertium dubiū q dictū vulnus nō fuit mortale de se.¶Circa quartū dubiū positū q dictus vulnus solū de se nō fuisset mortale an coniū ctu3 cum cōtusione tpe illati vulneris fuerit mortale ⁊ ex predictis in prece denti dubio apparet manifeste q nō ⁊ maxime qr febris q tertia die vulneri superuenit ppter generationē sanie sicut cōiter fit postea quarta die cessa uit qđ est euidens signum q vulnus ñ erat mortale ēt cōiunctū cū cōtusione que iam precesserat.¶Preterea medi ci omnes vt dixi qui.de hoc deponunt scientes contusionē factā ⁊ vulnus se cutum dum testificant ⁊ iudicāt q vul nus nō fuit mortale sed q̄ itelligūt ēt

ɔiunctū cū ɔtusiōe.¶S3 dubiū facit qr magister Morādin⁹ dicit q dcā cō tusio ⁊ dcm̄ vulnus fuerūt cā mortis s3 dcā ɔtusio fuit multo potētior cā q̄ dcm̄ vulnus ⁊ idē vr̄ dicere magr̄ Pe trus de mōte silice qdicit q febris que superuenit potius a pncipalib⁹ supue nit rōne ɔtusionis q̄ rōne vulneris.s3 bñ credit q ēt dcm̄ vulnus ɔiunctū cū cōtusione fuerit mortale ex qbus vr̄ q istud vulnus ɔiunctū cū cōtusione fue rit mortale ex q ēt morti cām vel iuua men pstitit ar.l.q occidit.§.pe.ff.ad.l. aq.⁊.c.de cetero.extra đ homicidio cū si.¶S3 huic dubio respondet duob⁹ modis.¶Primo qr ex quo dicti testes dicūt q dictū vuln⁹ nō erat oīno.mor tale.⁊ q dcā cōtusio fuit cā pncipalis vel potentior.q vulnus ad ipsa3 mor tem sequit q dictū vulnus nō pōt iu dicari mortale.nec ex dicto vulnere mors secuta.qr nō dr̄ ex simplicib⁹ id puenire.qđ cum alio pmiscet.vt.l.j.§. trebatius.ff.de aqua.quoti.⁊ estiua.et iō qñ vulnus cōiungit vel cū culpa in firmi vel cū alio vulnere debemus in spicere qđ predominat qr si vuln⁹ vnū fuit pdominatū culpa vel alio vulne re mors dr̄ sequuta ex vulnere pdomi nāte s3 si maior sit clpa. vl alī⁹ vuln⁹: tūc mors dr̄ sequuta ex culpa vl alio p dominā te.ar.l.qrit.ff.de sta.ho.vt sin gulariter no.Bal.l.c.j.in.iiij.col.⁊.vj.q riturin titu.qui.mo.fe.amit.qđ est bñ notandū.¶Nec obstat,si dicat hoc est ɔ ter.l.l. ita vulnerat⁹.§.j.ff.ad.l.aql. vbi dr̄ q si duo vulnerāt vnū l3 vnū vul nus sit mag letale.⁊ mortē accelerās. q̄ aliđ tñ vterq de occiso tenet. quia rñdetur q illud procedit quando con stabat q quodlibet de per se mori po tuisset vt probatur in.l.huic scripture §.j.vbi hoc no.glo.ff.ad.l.acqui.⁊ no. in.l.ita vulneratus.§.j.¶Sed quan do constat q vnum vulnus de se non est mortale debemus respicere qđ est mag cā mor.⁊ ita loqt ⁊ itelligit do ctria bal.s.allegata q ē singularis ad hoc.Immo pl⁹ qñ ɔstat q s3 vuln⁹ fuit mortale.⁊ đ pmo dubitat i dubio ñ p sumit mortale.vt ē cas⁹ notabil cū gl.

in.d.l.huic scripture.ff.ad.l.aquil. Et ita fuit in casu nostro.q2 febris causata ppter cõtusionẽ ex apostemate fuit sm oẽs mortalis.& prestitit cãm morti.& dubitat.an vuln9 qd pcessit fuerit mortale.& id dicẽdũ est q nõ fuit mortale.& hoc etiã ẽ bene notãdũ. ¶Alio mõ põt respõderi q tũc vterq3 tenet de occiso qn tpe vtriusq3.vulneris illati de per se vtrũq3 esset mortale. sed si pmũ ẽ a pncipio nõ mortale l3 ex cã supueniẽte causata ab alio quã ex vulnere efficit mortale ppter hoc de occiso vulnerãs non tenet.l.qui occidit.§. fi.ff.ad.l.aquil.& no.per Ant.de but.in c.ad audientiã extra de homici.& dixi in alio cõsilio meo.Sed ita fuit in casu nostro:quia vulnus non fuit a pncipio mortale vt dixi in pcedẽti dubio & febris q̃ fuit cã mortis pcessit ppter cõtusionẽ & post vuln9 ergo vulnerans de occiso nõ tenet. ¶Circa qntũ an febris q̃ tertia die vulneris supuenerit Petro fuerit mortalis & breuiter dicẽdum est sine dubio q nõ ex quo die se querti recessit.q2 si fuisset mortalis nõ recessisset vel diminuta fuisset incõtinẽti per.l.dãnũ.§.sabini.cũ ibi no.ff.de dã.inse.& per no.in.l.maritus.ff.loca. & per.l.diuortiũ.ff.de diuortijs.& per.l. q̃cqd calore iracũdie in fi.ff.de reg.iuris.& xxxiij.q.ij.diuortiũ.cũ si.& isto nõ h3 dubitationẽ. ¶Circa sextũ.vñ processit febris que Petro supuenit.x.die vulneris.an ex vulnere tm an ex cõtusiõe tm.vt ex vtroq3 simul. Et breuiter videtur qd pcesserit ppter cõtusionẽ tantum.qm ex ea cõtusiõe causatũ ẽ apostema ex quo apostemata est causata febris.vt dicere vident quasi oẽs testes. ¶In cõtrariũ videt q imo vtrũq3 simul causant dictã febrẽ.vt dicit magister Petr9 de mõte silice.qui dicit q febris supuenit poti9 & pncipali9 rõne cõtusiõis q̃ rõne vulneris.sed bñ credit q dictũ vulnus fuerit causata coadiuuans & accelerans ipsam febrem et idẽ videt sentire magister Morandinus in fine dicti sui. ¶Sed quodcũq3 istor dictor sit verius nõ curo.q2 nihil nocet ad rẽ nostrã & statim ostẽdã.

¶Circa septimũ & vltimũ dubiũ an illa febris q̃ decima die vulneris supuenit fuerit mortalis vel nõ:& de hoc nõ est dubitãdũ q fuerit mortalis. qt oẽs testes hoc deponunt. ¶His ita q3 septẽ dubijs sic vt supra declaratis.cõcludo circa.q.principalẽ.vez q dictus Hieronymus grasser9 ppter dictũ vulnus illatũ dicto Petro nõ tenet de occiso.sed tm de vulnerato.q2 si contusio nõ fuit mortalis a prin.nec vuln9 cõiũctũ cũ cõtusione fuit mortale.l3 febris postea superuenerit causata ex apostemate.qd processit ex cõtusione.& sic ex alia causa q̃ ex vulnere.dico q ipse nõ tenet de vulnerato per.l.qui occidit.§. fi.ff.ad.l.aqui.cũ si. ¶Immo plus et si.d.cõtusio fuisset facta ab aliquo.ipse nõ teneret ex quo non fuit mortalis a prin.vt dixi.& febris que processit propter.d.cõtusionẽ fuit causa ex apostemate.qd ex apostema fuit.causatũ ppt malũ regimẽ.q2 noluit.d.Petrus obedire medico in faciẽdo se flobotomari.& ppterea d3 mortuus ex negligentia vel culpa sua vt vult Bal.in.l.qui occidit in apostillis qui dicit q eger vbi infirmus dicitur tunc esse de negligẽtia & in culpa.& sic sua morte mortuus quando medici ei dixerunt si tu vis pati te scindi.euademus te.& ipse noluit.q2 debuit medicis credere.& dicit q ita vidit determinari per illã.l.si sit in casu incisionis.multomagis est idẽ in casu flobotomationis in qua nõ est dolor & minus periculũ.& ideo si inferens cõtusione propter quã febris est causata nõ seruato debito regimine ex qua mortu9 est nõ teneret.multomin9 teneri debet vulnerãs tantũ.ex quo ppter vulnus nõ est causata mors principaliter. ¶Nec obstat qd etiã dictum vulnus fuit causa febris.& sic mortis. q2 respõdet duobus modis vno q hoc nõ est verum vt dicũt quasi omnes medici. ¶Alio modo posito q fuisset etiam causa febris & sic mortis:tamen q2 contusio non curata debitis regiminibus fuit principalis causa mortis sequitur q illa debet attendi q̃tum ad mortem vt dixi supra sm Bald.singulariter in

c.j.in prin.in.iij.col.in tit. qb⁹ mo.feu. amit. ¶Et ītō nō est curādū an illō vulnus dederit etiam causam feb. ꝛ mortis ex quo non fuit principalis ꝛ potē tior cū sed ipsa cōtusio.qd bene est no. Et maxime ex quo testes dicūt ꝙ etiā si vuln⁹ nō supuenisset mortuus fuisset ꝛ febris supuenisset ꝑpter.d. ꝯtusionē ꝛ nō debito ordine seu modo curataꝫ. ¶Nec obstat si dicaꝛ istud nō est probatum de ista negligētia ꝛ nō flobotomatione nisi per vnū medicū vcꝫ magistrū morandinū qui curauit dictum petrū de contusione qui nō sufficit ex quo sumus in ciuitate in qua plures haberi poterāt.vt supra dixi in tertio dubio.Quia rndeꝛ ꝙ imo tres medici cū viderūt.s.ꝑdict⁹magr̄ Morādin⁹ꝛ magr̄ Petr⁹ d mōte silice.ꝛ magr̄ Joā. michael de bertapalea ꝛ ēt si aliꝫ nō vidissent non est curandū qꝛ ista negatiua ꝙ nō sit flobotomat⁹ nō bene pōt videri ꝛ posito ꝙ videri posset cognitio an contusio fuerit mortalis nō pōt bene ꝯvideri oculis qꝛ erat latens sed iudicio inspecta cōtusione loco ꝛ qualitate instrumēti ꝛ qualitate passus est cōtusioneꝫ que oīa oēs medici cognouerūt.Et io testificari ꝛ iudicare potuerūt. ¶Immo dico plus ꝙ etiā si ex sola cōtusione non curata debito ordine sicut non fuit nō fuisset mortu⁹ sed cōiuncto cuꝫ vulnere sicꝫ ex quo predominaꝛ cōtusio nō curata nō teneretꝛ vulnerās de occiso.sed de alia pena minori.vt singulariter dicit Bal.in.c.j.in prin.in.iij.co lū.in tit.qb⁹ mo.feu.amit.qd est menti tenendum licet in casu nostro non sit necessarium ex quo vt dixi fuisset omnino mortuus sine vulnere ꝑpter dictam contusionē nō curatā ordine debito vt sepe dictū est. ¶Preterea ꝙ de occiso non teneaꝛ patet distinguendo tres casus aut constat ꝙ vulnus de se est mortale ꝛ sine dubio teneꝛ de occiso.vt.l.ita vulneratus.§.j.ff.ad.l.aql. ¶Aut cōstat ꝙ non erat de se mortale qꝛ est causa de nouo superueniēte puta febre mortuus est vulneratus.sicut fuit in casu nostro ꝛ non tenetur.vt.l. qui occidit.§.fi.ff.ad.l.aqui. ¶Aut sumus in dubio ꝛ dico ꝙ in dubio debemus dicere ꝙ nō teneatur de occiso sꝫ tm̄ de vulnerato qꝛ in dubio presumiꝛ ex alia causa puta superueniente puta febre.ar.l.fauorabiliores.ff.de reg. iur.ꝛ in.c.in obscuris.co.tit.in.vi.ꝛ.l.si de interpretatione.ff.de penis cū sili. Et ita reperio Bar.in hoc consuluisse in consilio qd incipit questio talis est titius est a sempronio percussus ꝛ per dnm̄ Signorelū de homodeis in consi lio qd incipit factū sic se hꝫ qdā Simonetius.Et maxime hoc est verū qn̄ vt dixi alia causa superuenerit q̄ confundit dictū vulnus nec permittit apparere.An fuerit mortale vel nō.vt ē casus in.l.huic scripture.§.j.ff.ad.l.aql. ¶Aut cōstat ꝙ de se nō est mortale sꝫ cum alio cōiunctū efficiꝛ mortale quia vtrūqꝫ simul prebet causam mortis et tunc debemus inspicere qd predominatur.vt dixi fm̄ Bal. ¶Et ideo cum in casu sit certū vuln⁹ nō fuisse mortale de se.nō teneꝛ de homicidio ꝛ si fuit mortale coniunctū cū cōtusione.Si dubitaꝛ idē. ¶Et si esset etiā certū qd simul esset mortale.tn̄ qꝛ cōtusio nō curata ꝑdominaꝛ.cōcludēdū est in omni casu dictū Hieronymū vulnerātē de occiso nō teneri.sed tantum de vulnerato. ¶Nec obstat si dicaꝛ imo in casu dubio dꝫ iudicari ꝯtra percussoreꝫ. vt no.Bal.in.c.j.in prin.in.iiij.col.qb. mo.feu.amit.qui dicit singulariter ꝙ qn̄ medici volūt ꝓbare hūc negatiuā vcꝫ ꝙ ex vulnere magno vel periculoso nō sit mortuus.ꝛ medici sunt discordes debet iudicari cōtra ꝑcussoreꝫ.qꝛ Bal.loqtur qn̄ erat tale vuln⁹ ex quo mors solet euenire.sed ꝑ medicos oēs est ꝓbatū ꝯtrariū.ꝙ ex dicto vulnere nō solet mors deuenire factis debitis regiminib⁹.ergo ꝯ ꝑcussorē nō est in dubiū iudicādū.sed pro ipso vt supra dixi. ¶Ex istis apparet clara responsio ad illa duo dubia que supra in principio hui⁹ cōsiliꝫ formata sunt. ¶Et primo nō obstat dū dixi.ꝙ vulnerās egrotum etiā leuiter teneꝛ de occiso.vt.l.q̄ actione.§.sed si qs egrotū.ff.ad.l.aql. qꝛ rndeꝛ ꝙ ibi loqtur.qn̄ illa leuis perc

cussio vel vulneratio tpe quo fit in corpore egro est mortalis vt ptz ibi. quia aliud alij mortifez esse solet. Secus si tpe vulneris nō esset mortalis etiā cō iun cta cū alio vulnere vel qñ aliō vulnus eēt potēti⁹ ↄ pdominaref ad mortē. vt p₃ ex pdictis. ↄ dixi plene in alio cōsilio. ¶ Scdo rñdef dū dixi. ꝙ quādo quod vulnerādo accelerat mortē tenetur de occiso. vt. l. ita vulnerat⁹. §. fi. ff. ad. l. aq. itelligif qñ ↄstabat t. ꝙ vtrūqꝫ vuln⁹ erat mortale tpe vulnez. vt dicit ibi gl. in. l. huic scripture. §. j. eo. ti. ¶ Sed in casu nostro illud vuln⁹ tpe quo fuit illatū. nō erat mortale de se. nec cōiūctū cū cōtusione. ↄ casu quo ēt dubitaref si esset mortale. l₃ ex cā superueniēte cōiunctū cū cōtusiōe mors sit celerius causata. tñ hoc nō nocet. p. l. qui occidit. §. fi. ff. ad. l. aql. ↄ per no. in c. ad audiētiā extra de homi. vt pleni⁹ dixi in alio meo cōsilio. ¶ Ex his omnibus cōcludo ꝙ officiū vestrū est magnifice ptor vosqꝫ dñi iudices excellētissimi ↄ fm iuris rigorē. ↄ fm eqtatez debere dictū Hieronymū grassetū cōdēnare tm̄ de vulnerato. ↄ nō de occiso. ¶ Submittendo tñ eaꝗ in hoc consilio ↄ alio meo primo dicta sunt correctioni emēdatiōi ↄ suppletioni vr̄e. ¶ Et adde ꝙ fuit iudicatum Padue per curiam.

¶ An si loquitur de isultu facto in personam. ↄ probatur insultus ad domuꝫ persona non existente debeat sequi cōdemnatio. ↄ an insultus sit in rem vel in personam.

Consi. lxiij.

IN Christi noie. ac innocata spiritussancti gr̄a. Esto ꝙ in actis trāsmissis i. cā inqsitiōis forma te ↄ Sanctū vāgnoli de assisio q̄ cōdēnat⁹ apparet p ↄtēta in dicta inqsitiōe in qnquaginta libr. dena. q̄ a tali snia appellauit. q̄ appellatio pēdet corā nobili viro Comite Ricardo gubernatore ciuitatis assisij ↄc. Multa sim:ꝫ appareant hinc inde deducta ↄ allegata ↄ maxime i subtilissimis allegatiōib⁹ trāsmissis concludēdū ad validitatē. d. snie. ↄ qō partes supioris⁹ ↄ cognoscētis de appellatiōe debent esse in pnūciādo male appellatū ↄ bene iudicatū de vno qsito inuestigādū est qualē vez iniam idem superior cognoscēs de cā appellationis debeat ferre visis actis ↄ actitatꝫ in cā. Ad qō q̄situ declarādo repio cōclusiue allegatū ꝙ debeat pnunciari male appellatū. ↄ bñ iudicatuꝫ. ¶ Et pmo aptitudo ipsi⁹ denūciatiōis ↄ inquisitiōis q̄ hꝫ oia substātialia. ¶ Itē de qlitate noctis in. d. inqsitiōe expssa que cōsiderādo noctē naturalē nō allegat distinctā p statuta legitime probata apparet poderata maxime qualitatis testiū qui omnes erant custodes nocturni p quo facit determinatio Bar. in. l. j. §. hoc autem senat⁹ ↄc. ¶ Allegatur tertio probatio legitime facta de insultu facto ad domum cum armis ↄ sine armis que verba p. nderata pure ↄ simpliciter prout a statuto exprimuntur verificata intelliguntur hoc ipso ꝙ insultus factus est ad domum vel possessionem si domuꝫ vel possessionem intrauerit vel domū vel possessionem tetigerint vnde lesto ꝙ aliter non appareat probatum de presentia domine Florutie in domo tempore vꝫ contento in. d. inquisitione nihilominus cum verum ↄ legitime probetur ipsum ingressum fuisse tempore inquisitionis contento domum habitationis ipsius domine Florutie constet necessario ꝙ etiam absqꝫ eo ꝙ probetur presentia persone in domo nihilominus est locus dispositioni statuti ↄ eius pene cū statutū nō requirat existentiā psone factā ad domū ↄ a verbis statuti nō est recedēdum et maxime qꝛ terminus insultus verificatur ēt sine pñtia psone. alle. l. fi. C. ō iudeis i auẽ. de trie. ↄ se. in. §. hoc nobis in gl. insidiāte. ↄ ēt allegaf deriuatio ↄ abusso vocabli nec nocet diuersitasꝗ allegaf in testibus qbus per multa

media apparet rñsū l.d.allegat. ¶Itē q apparet probatum de publica voce ꝛ fama que multū opatur maxime i crialibus. ¶Allegat̄ et quoddā statutū in quo prouidet̄ q l condēnationibus maleficioꝝ nō obsit iuris solēnitas vel ordo iuris. ¶Itē allegat̄ qlitas psone ipsius sancti q̄ solit⁹ fuerat cognoscere.d.dñam. Et hoc psupponitur esse notoriū de quo tn̄ notorio nihil repio in actis pbatū. Que oia subtilissime allegata cōcludere videntur iustitiam snie cōdemnatorie ꝛ iustitiā ipsi⁹ appellatiōis. ¶Pro alia aūt pte multa alia in exceptionibus allegant̄ que breuitatis cā repetere non intēdo ꝛ ēt dubia quedā tacta in ipsis allegationibus in exceptionibus obmittere intendo taz vcz de nocte naturali q̄ ēt de varietate testiū assumēdo solū dūtaxat vnū articulū premissoꝝ qui videre meo huius qōnis apparet. ꝛ etiā dubitationis totaliter defectiu⁹. Et pmitto duo i fcō ꝯsistentia vnū q null⁹ testis examinatus ad pbationē dicte inqsitiōis deponit vel pbat aliqd de pñtia dñe flozutie in domo tpe in inqsitione cōtento quo d̄r dcm̄ sanctū ingressum fuisse domū habitatiōis ipi⁹. ¶Scdo pmitto q iustitia.d.ꝯdemnatorie solū fundat̄ ꝛ subsistit in pbatione testiū cū apparet in actis ipsuz. Scdm̄ oia ꝯtenta in.d.inqsitione negasse ꝛ pꝯñs si deficit pbatio delicti inqsitione intentate seq non pōt cōdēnatio qz iudex cui nihil ꝯstat nihil mādare pt. vt no. Inn. in.c.solet de sentē.excō. facit tex.l.l.hoc aūt.ff.qb⁹ ex ca.in poss.eat̄ ibi cōstare liquereqꝫ dꝫ iudici.ꝛ iō cōsiderādo ꝛ ponderandoq̄ vba dicte inqsitionis constat quod tota substantia ipsius inquisitionis vt verba sonant dicunt q.d.Sanct⁹ irato animo ꝛ malo modo fecit insultum impetū ꝛ agressuram ꝯ ꝛ aduersus flozutiam vxorem thome Joan.de assisio existentem i domo habitationis ipsius flozutie vcz intrando domum predictam ꝯ voluntatem ipsius domine flozucie ꝛ ꝯ formaz iuris ꝛ statutorum que verba inquisitionis vt clarissima significant ꝛ includunt vnum delictū specificū insultum vcz factū in personā dñe flozutie ꝛ subdunt modum insultus vcz intrādo domum habitationis dñe flozutie qui insultus ꝛ principalis ꝛ in personā commissus dꝫ pbari aliter, nō pōt dici pbatus insultus in inqsitione contētus cū talis insultus psonalis sine pñtia psone nō possit fieri. verba eniꝫ sunt clara ꝛ precise significationis ideo in eis cessat ols interpretatio de leg.iij.l.ille aut ille.§.cū in verbis pñtia.n.psone ad pficiendum hoc delictū insult⁹ necessaria est. Et qñ quid substātie ipsius delicti probari dꝫ si nō probat̄ vt non probato delicto in inquisitione ꝺ tentato nō dꝫ seq cōdemnatio. Cuz aliter delictū intentatū nō sit pbatuz qꝺ verissimum est. neduin in eo qꝺ denominat delictum sed ēt verū est aliqua qualitas in inqsitione intentata nō pbatur nam condemnatio seq nō debet nā si intento leg.iul.de vi.pu. Et pbo l.i.iul.de vi pria.qz si pbo q ltēdo re⁹ absoluit̄.ff.ꝺ adult.l.nūciasse.§.qd tñ cū si. ¶Ad hoc idē facit qꝺ no.Cy.C.ꝺ pba.l.ij.ꝛ qꝺ post eū ibi plenissime po suit Bal.que disputatio pcedit in qlitate ꝯtenta in inquisitione nō probata vtqꝫ qñ inqsitio vel accusatio formaf de insultu facto cū armis vel de percussione cuz sanguinis effusione ꝛ postea nō probatur nisi de simplici insultu vel ꝺ simplici percussione quo casu an possit sequi condemnatio vel non procedere possunt opi. ꝛ recitata per Bald. in d.l.ij. Sed quando agimus de probando insultum personale cuz persona deueniet ꝛ sit de substantia talis insult⁹ necessario pbari dꝫ pñtia psone. Aliter non pōt sequi condēnatio cum delictum in inquisitione contentum nō sit probatum facit quod no.in.l.pretoꝛ.§. docere.ff. vi bono.rap.ꝛ quod no.in.l. delictis.§.si ꝺtracta de nota. ¶Et dato ꝛ cōcesso sine preiudicio veritatisqꝫ insultus dicat̄ proprie ꝛ vere cōmitti ad domū intrando.s.domum absqꝫ eo q sibi sit presentia persone ꝛ talis insultis puniat̄ p statutū fm allegationes factas prout verba debent a quib

Delicti probatio

bus verbis nō est recedendū tñ talis insul.est alius.ⁱ diuersus ab insultu fcō in psona etiam p ingressum dom⁹ ⁱ vt qd diuersum denominat diuersuz delictum ⁱ ideo etiā si hoc tale delictū probatū esset cū sit pbatum aliud de lictū ꝙ contētum in inquisitionē,non potest nec dȝ sequi cōdēnatio cū talis pbatio sit ipertinēs ⁱ sit nulla.ff.ð pe ti.heredi.l.si qs libertatē in fi.nā qua litate delicti mutata mutaꝛ ipȝ dlictū ⁱ eius species.ff.de penis.l.aut fcā.§. qlitas facit qð no.Cy.de trāsac.l.trāsi geꝛ ad fi.vbi dicit ꝙ sanguinolēte cau se differūt;a non sanguinolentis ⁱ ēt hoc idē simile dicim⁹ i ciuili nā si vna actio intentatur ⁱ in alia fiat probatio nō pōt fieri cōdemnatio:qꝛ probatio facta sup nō intētato nō iuuat pbantem iacit.ff.de pac.dota.lege plebius in fi.¶Et ex hoc cōcludiꝛ necessario ꝙ cū i forma iqsitiōis dicaꝛ ð isul tu facto ꝫ.ⁱ aduersus dominā florētiā ⁱ sic de insultu fcō in psonam qð ēt si insultus cōmitteret ad domuȝ ⁱ eēt delictū punibile per formā statuti ⁱ talis insultus ad domū probareꝛ cuȝ tale delictū nō fuerit nec sit in inqsitione contentum seq debebat absolutio. ¶Et puto ꝙ pōderando verba statuti positi sub rubrica de pena insultātis aliquē cū armis ꝙ dictū statutum puniat delictū insultus put cōmittiꝛ erga personā pñtem non āt puniat isultum vbi nulla esset psona vt ptȝ in capitulis pcedētib⁹ ⁱ sequētibus vbi ag grauat pcussionem illatā in psona cū ferro ⁱ sine ferro ⁱ vnum caplm declaraꝛ per reliquum vt insti.ad.l.acql.§. hoc tñ capti.Et no. Barth.in.l.iij.ff. vi bo.rap.Et verba dicti statuti dū dicit si domum intrauerit vel domū vel hostium tetigerit posita ⁱ expresse fuerunt ad declara. eius qð no.Bar.ff.ð cloacis.l.j.§.1.Nec ob.qð insultus verificaꝛ ēt sine pñtia psone qꝛ illud verū est de larga significatiōe huius termini insultus q fieri pōt in rem ⁱ in psonam ⁱ contra legem ⁱ fidem.vt dicit tex.in.d.l.fi.C.de iudeis.sed stricto modo in stricta significatione put exprimitur in dicto statuto.ⁱ in.d.inqsitione assumi dȝ in insulta. personali facto in psonā vt verba inqsitionis expresse dicunt qbus verbis inherenduȝ est.¶Et ex his oibus omissis alijs rōnibus ⁱ allegatis his inde factis ē qð multe rōnes sint assignate pro alia pte quibus ⁱ iustis ⁱ rōnabilibus mot⁹ fuit inherēdo ipsius primus iudex cōdēnans sm suā opi.Cōcludendū dico ꝙ partis superioris cognoscentis de dicta cā appellationis deberet esse in pronūciādo bñ appellatū ⁱ male iudicatum.

¶An mulier admittaꝛ i criminali ad allegandū causas innocētie.¶Et vbi iudex pōt supplere de facto.Ibi qlibȝ admittaꝛ.¶Et an cōfessus appellet. ¶Et an potest appellari p damnato vltimo supplicio q non est in actuali executione.¶Et an statutuȝ qð tollit audiētiā tollat appellationē.¶Et an appellans nomine illius q non debet audiri nisi certis solutis audiaꝛ ipsis nō solutis.¶Et si statutū denegat audientiā valeat processus ipso admisso de facto.¶Et cui in causa appellationis incumbit onus probādi.¶Et si p appellationem tolliꝛ facta precedens confessio.¶Et an tertius appellās p suo interesse teneaꝛ soluere quinqꝫ sicut ex statuto soluere teneꝛ principalis appellans.

Consi.lxiiij.

In christi nomine.Ac inuocata spūssancti gratia.¶Primū dubiū nō reuoco ꝙ dicta mulier non potuerit admitti quia mulier i cā principali.qꝛ vt plenissime tactū est p aliqs.hoc mulier potuit admitti.qꝛ ad allegandas cās innocētie admittiꝛ qlibet siue masculus siue femina.vt.l.seruum quoqꝫ.§.publice.ff.de pcur.ⁱ ibi Bart.in.l.j.§.ad crimen de publi.iudi. si dicatur ꝙ fallit hec regula in femina.quia femina non potest alienaȝ suscipere defensionē vt.l.alienā.C.de p cur.qui

cur.q; rñdetur sicut enim iudex dz sup-plere defectum ad inqrendū innocen-tiā absentis, q dz condemnari vt.l.j.l fi.ff.de questio .coniuncta.l.si non de-fendatur.ff.de penis.Ita ēt quilibet alius.z iō notanter dixit Ant.de bu.d appel.c.cuz paratus l olbus.vbi iudex potest supplere de fcō ibi quilibet ad excipiendū admittit ꝙ probat prefa-tis modo.z vnde non dubito ꝙ in cā principali potuit admitti ad allegan dum causas innocentie vt quilibet. ¶Secundo nō dubito ꝙ z si dict9 Frā ciscus fuisset habitus pro vere confes so.nedum pro ficto vt est in casu nr̄o vt no.in.l.eius qui debitorem. de iure fisci. nam hec confessio resultans ex statuto est ficta.vt est in casu nostro,vt no.in.l.eius qui delatorem.ff.de iure fisci.Nam hec confessio resultans ex statuto est ficta.z hoc notatur per glo sam z dñm Ant.de but.in.c.at,si cleri-ci de iudi.certe potuisset appellar̄.ar. l.fi.de errore aduoca.z hoc.expresse.tz Bar.l.l.creditor.§.iussus.ff.de appel. z ꝙ dicitur ꝙ confessus non appellat intelligitur de confesso z conui.l.ij.C. quorum appel.non reci.quinimmo.s3 bal.est idem necesse in cā ēt pecunia-ria vbi ē maior dubitatio.Nā Ja.bu. reprehendit gl.que dicit idē in cā pe-cuniaria quia requirit ꝙ sint ꝓbatio-nes luce meridiana clariores vnā cuz ꝯfessione,vt non possit appellari alias appellat vt ibi.sed hic est tm̄ ficta con fessio emanans a statuto vigore cōtu-macie siue aliarum ꝓbationū igit po tuit appellare z hoc est indubitatum. ¶Nec ob.in aut.de exhibē.re.§.si ho. cū in auf.Gazeros qz ibi lex ipso iure ꝓ fert snlam ꝯ tales merito non admit-titur ꝓbatio in ꝯtium nec forte p ꝯñs appellatio.z ita intelligit singulariter Bal.illos tex.in.l.error.C.de iur.z fac. igno.l.pe.q.¶Itē nō dubito ꝙ hec mu lier potuit appellare.vel tanꝙ qlibet de populo allegando causas innocē-tie per. d.§.publice vel rōne. proprij i teresse.l..j.ff.de legi.cā vel rōne car-nalitatis naturalis p.l.nō tm̄.ff.de ap pella.que lex l3 videatur loqui in his qui actualiter ad iudicem ducuntur tñ idez credo in ol cā capitali que pōt aliquando sortiri effectū vltimi sup-plicij.z hoc vult glo.in.l.aditos.C.de appel.in gl.j.dum dicit in iudicati vt dentur non solum habent locum.d.iu ra vt appellet qlibet eum dat execu-tio sed cum sunt damnati in futurum. ¶Item nō dubito nec in dubium reuo co ꝙ nedum.d.mulier potuit appellar̄ a.d.snia sed ipse Fran.potuisset quia statutum quod denegat audientiam vel defensionem non tollit nec pōt tol lere beneficium appellandi ab actu iu dicario.z rō qz statutū absolute non potest tollere defensionem.que est de iure naturali.l.facultas.C.de iure fi. li.x.z ibi Bar.facit de re iudicata cle. pastora.z appellatio est quedam defē sio z ꝙ illi quib9 a iure cōi vel munici pali audientia denegatur possint ap-pellare.no. Inn.extra de exceptio.cuz inter.z de malo.z obe.c.dilecti restāt ergo solum ista dubia qui hanc que-stionem faciunt dubitabilem primum si nomine dci Franci.potuit dcā mu-lier vel ali9 appellare non seruato sta tuto in soluendo quinqz. ¶Secundo vtrum si potuit eius nomine appella-ri an sit fundata intentio curie ex eius contumacia ita ꝙ ipsis appellantib9 incumbat onus ꝓbandi de sua innocen tia.z si eis incumbit onus an sit sufficiē ter ꝓbatū de ipsius innocētia. ¶Ter-tio si mulier que appellauit sit subie-cta tali statuto.vt z ipsa teneatur etiā appellans pro suo interesse seruare sta tutum in solut. quinqz soli.z aliter nō audiatur z an ipsi obsit contumacia.d. Franci. ¶Quarto posito ꝙ dicta mu-lier pro interesse suo veniens non sit astricta dispositionibus statuti an sen tentia forte pro ea ferenda debet pro-desse dicto Franci. ¶Redeo ad pri-mum z dico ꝙ dictus Franci.vel ali9 veniens eius nomine non est audien-dus non solutis quinqz.Nam dictum statutum absolu.non potest tollere de fectum.z per consequēs appellationē vt dixi per no.in.d.c.cum inter.sed cō dictionaliter bene potest.sicut videm9

a iure denegari audientiã contumaci nisi reficiat expensas. vt. C. de iudi. l. sancimus. & cum verba statuti nostri dicant q ita demum audiat veniens & non aliter nisi solutis qnqz rõne contumacie. certe faciunt cuz dictis & dispositis cui hec verba apponunt cõditionaliter. vt notat Bar. in. l. j. ff. de cõdi. & dĩnõ. Primo dz cõditio impleri. que possit vel debeat audiri. l. j. & l. qui he redi. & l. qui a testatore. de condi. & demon. & maxime qz ois ppositio aduerbiũ vel coniũctio. suspendens dispõnẽ in aliquẽ futuz euentũ inducit conditionẽ. Et idẽ qñ actus cui adijcit vẽit explicandus ante dispõnẽ illaz cui apponit facit conditionez. vt notat Bar. l. d. l. j. & l. qbus diebus. §. termini°. eo. ti. sed illa vba nisi prius &c. suspẽdunt dispositionez illam q non audiat nisi primo mutat ergo prius debuit mittere q̃ debuit audiri & si de fcõ fuit auditus hac solemnitate non seruata pcessus respectu dci Fran. est nullus iuxta no. p Bar. in. l. cum lex in fi. de fideiusso. & qd no. Bal. in. l. dubiũ in fi. q. C de legi. lz his dictis oppugnant no. p Jo. in addi. spe. in ti. de sen. pla. §. iusta. & fi. non est nulla rõne litigatoris. Et qd no. Ant. de bu. in. c. super l̃ris de rescri. vbi dicunt qd lz statutũ audientiã deneget vel iurisdictionẽ tamen non fundi tus tollitur sed ita demuz supponit fcõo. ¶ Pro quo facit qd no. Ja. de are. C. vt que de. aduoca. par. l. j. ver. dicit quod bãnitũ & excõmunicatũ iudex dz repellere nomine excipiẽtis & hoc no. Bal. &c. colla. in. c. hic fundatur lex corradi & incipiũt consuetudies regni. c. l. ad prin. ¶ Pro quo bñ facit quod no. Bar. in. l. abstẽtẽ. de pe. ver. dicit q valet pcessus si accusatio nõ debuit audiri post certũ tps & est auditus nil opposito argu. no. in. l. ij. & in. l. cũ putarez. ff. fami. her. ita in pposito vr̃ dicendũ q si nõ debuit audiri Fran. vel alt° eius nomine tñ si non fuit oppositũ tenet. ¶ Sed ipsis rñdetur q ipsa sunt vera nisi q aliqs non deberet audiri. nõ eẽt notũ iudici. vel ẽt dubiũ an esset notũ. sed hic tñ constaret iudici per acta cãe si fuit processum. pcessus dz dici nullus respectu Franc. tanq̃ facti z sua ostitutum & partez. & hoc est quod vult Bal. in dcã. l. non dubiũ. & nec est casus noster ex quibus concludo primũ q non solutis quibuscqz dictus Franc. vel alius eius nomine non debuit dcã in appellatione admitti. & si fuit de facto admissus processus est nullus ipso iure per predicta. ¶ Uenio ad secundũ dubium & supposito q teneatur process° appellationis cui incumbit onus pbãdi. & dico q curia hz suam intentionez fundatam ex statuto dicente q contumax post bãnum habeatur pro cõfesso. vnde huic legi quantũcunqz dure standum est. l. prospexit qui & a qui. Et hoc tz Bar. de penis in. l. absentem in iij. q. Pro q̃ facit. C. dñ iura. ca. l. ij. §. q si actor. & §. si aũt re° vbi si aliquis hẽret pfesso absqz alijs pbationibus põt cõdemnari pro rei tñ qualitate. l. qz si iudici constaret de innocentia p legitimas probationes vel ex ipso processu non obstante tali ficta confessione dz eũ absoluere. qz si esset vera confessio hoc fieri deberet. & hoc singularit no. Bar. ff. de penis. l. absentem. & est tex. & ibi Bal. in. l. ij. §. fin autẽ reus. de iura. cal. ibi pro rei qualitate. & ibi etiaz glo. ¶ Nec obstat si dicit q hic anteq̃ haberet pro confesso. qd est etiaz post lapsum termini assignati in bãno ante secutã sententiam declaratoriaz q habeat p pcesso vel sniam diffinitiuã vt. l. eius q̃ delatorẽ. & ibi Bar. ff. de iure fi. & per no. in. d. §. fin aũt q venit mulier ad allegandum causas innocẽtie. et sit purgare moram et non haberi p confesso. et quod possit mora purgari post lapsum terminum ante sententiam not. Bal. in. d. §. q si actor. Quia respondeo q hoc habet locum principali comparente vel legitimo procu. vbi procurator admittitur non in eo casu quo qlibet admittitur ad allegãdum causas innocentie vt hec mulier. nam hic non purgat contumaciam ipsius absentis quia non potest talis sic veniens sine mandato aliquid facere quod noceat vel prosit tali absen-

ti.vt no.Innocentius de accusationibus veniēs ꝛ p̄ Bar.in.d.§.ad crimē.ꝛ perinde est ac si nullus venisset vt̄ seq̄retur ꝙ iudex dꝫ has causas allegare ꝛ in iudiciū deducere.vt.l.si nō defendatur de pe.hoc faciēdo purgaret moram absentie ꝛ nunq̄ haberet̄ pro confesso.qđ est falsum.vt dicto.§.quod si actor. ¶Unde concludit ꝙ cum Frā. fuerit contumax ꝛ sequuta sit s̄nia diffinitiua ꝙ habeatur pro cōfesso ꝛ stet tali ficte cōfessiōi absq̄ alia probatione ad eius condēnationem per iura p̄dicta. ¶Nec obstat ꝙ sit appellatum quia appellatio nō tollit grauamē qđ pars sibi infert sua negligentia vel facto.vt no.C.de procu.l.ita demum. vnde cum dicta ficta cōfessio a statuto p̄cedat mediante facto ꝛ cōtumacia dicti Fran.nō tollitur grauamen per appel.immo sibi imputet pars.arg.l.sed ꝛ si susceperit.ff.de iud.ꝛ.ff.de edendo l.argentarius.§.cum aūt ꝛ quod p̄ appellationem nō tollatur talis ficta cōfessio.sꝫ incūbit onus probādi ipsi appellanti no.expresse dn̄s Bal.l.d.l.ita demum in fi.Quinimmo si iudex hodie vellet talem.l.Franciscum admittere in causa appellationis.ꝛ ad excusationem vt tolleret̄ illa ficta cōfessio ꝛ assumere in se onus probandi elapso termino contumacie ꝛ pronunciationis dico qđ nō posset q: conquerens p̄ lapsum termini statuti a iudice vel arbi.ad aliq̄d faciēdū.qs incurrit penā statuti vt̄ leg; pena.ꝛ est ꝯmissa.iudex non pōt ad euitandum talem pene terminum prorogare. Ita est in casu nostro quia assignato tempore banni. et sequuta ꝯdemnatiōe Franciscus incidit in penam ficte confessionis ergo istam penam nō potest iudex tollere. ¶Istud vero expresse Bar.in.l.cū stipulatus sum mihi a proculo de verb. obliga.Item quia ex forma Francisci cū pronunciatione secuta fuit quesitū ius cōmuni pensauri.q: fuit Frācisc⁹ habitus pro confesso acquiritur enim ius per priuatum fisco vt no. Bart.in l.j.ff.de iure fis. ꝛ per glo.in.l. arbiter intra certum.ff.de arbi.modo succedit ꝛ Bart.l.si insulam in.vij.q.de verboꝛ obliga.vbi dicit ꝙ si omnia sint acta ad more purgationem.tamen si ex mora est quesitum ius alteri mora nō potest purgari in preiudicium illius cuius est quesitū ꝛ ponit directe exēpluꝫ in pena debenda fisco propter moram alicuius cōuenientiā.Et ita in proposito nō potest iudex facere ꝙ Franciscus purget morā in p̄iudicium cōmunis pensauri cui est iam ius quesitum.Et hoc idem tꝫ Bal.in.l.oēs populi de iusti.ꝛ iur.fa.qđ not.bar.in.l.q̄ rome.§.flauius de ver.obli.in dubio illo an in iure quesito p̄ me alteri ex fcō meo possit eidē auferri de quo est tex. in.l.quotiens de dona.q̄ simili mō hoc etiam vr̄ decidere dn̄s Angelus in.l. acta.ff.de re iudi.vbi dicit ꝙ q̄ncūq̄ ex aliquo actu facto per iudicē aliqua pena est acquisita fisco tunc talis actus non pōt decerni i p̄iudiciū fisci. ¶Preterea esset absurdum qđ essent semper in potestate iudicis tollere virtu.dicti statuti per nouam recep.ꝫ no.in.l.ser ui vestri de noxali. ¶Preterea lꝫ s̄nia bāni sit interlocutoria vt no.Bal.in.l. j.C.de here.insti.ꝛ in.ca.dn̄o guerrā in ti.hic finitur lex.incipiunt ꝯsuetu.re.ꝙ possit reuocari.vt not.per eum in auē. Itē quecūq̄.C.de epi.ꝛ cle.tn̄ hoc casu non est p̄ iudicem reuocabilis.q: ipsi⁹ executio est facta p̄ statutum ꝙ habeatur pro confesso secuta s̄nia vt no.expsse Bar.de re iud.l.qđ iussit.pro hoc bene facit qđ no.Bal.C.de iud.l. iubem⁹ vbi dicit ꝙ si statutū dicit ꝙ cōtumax ponat̄ in bāno ꝛ detur terminus triuꝫ dieꝝ infra queꝫ si non compareret habeatur pro confesso ꝙ iudex hunc terminum non potest augere vel minuere. ¶Item probatur ꝙ si iste Franciscus comparuisset in primo termino fuisset confessus.licet postea appellaret ꝛ in appellatione compareret.ꝛ negaret non tolleretur prima confessio iuxta not.in .l.non fatetur.ff.de cōfes. ita nec hec ficta debet posse taliter tolli.sed per cōtrariā probationē forte sic post appellationē interpositā ēt secuta s̄nia ꝛ hoc no.Ioā.an.in.c.ij.de ꝯfes.

ll.vj.ꝛ Inn.de accu.cū dilecti. ex q̇bus oībus vr̄ cōcludi dictū Franciscū fuisse habitū pro cōfesso.ꝛ q̄p̄q̄ appellauerit ꝙ ipsi incumbat onus ꝓbandi ēt si iudex vellet talē cōtumaciā remittere ꝑ p̄dicta. ¶ Uideamus. mō si est sufficienter probatū de innocētia Franci.ꝛ dico ꝙ q̄tū ad ipsuꝫ Franciscū innocentia nō est probata.q: ad probandū ꝯ ꝯfessio fictam.oportet ꝙ legitimis ꝓbationibus probet̄ vt eneruet̄ illa probatio ficta confessionis vt no.in.l.ij.§. ꝙ si actor.C.de iu.calū.ꝛ Bal.in.l.error in pe.q.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ illa ficta confessio vt operet̄ aliquid saltem debet transferre onus probandi i aduersariū sicut faceret vera cōfessio vbi postea q̇s de errore dicere vellet.l.nō fatetur.ff.de confes.ꝛ ꝙ sit opus ꝙ ꝓbet liquide suā innocentiā.tꝫ Bald.in d.l.ita demū de procu.ꝛ ꝓbat̄ supra i primo dubio per ibi deducta.sed hic sua innocentia nō est ꝓbata ꝛ ꝙ nō sit ꝓbata ōnditur.ꝛ est aduertēdum ꝙ si hic simpliciter inquireret̄ de auxillo ꝛ fauore ad subueniendum nō posset ex hoc sequi condēnatio Francisci. nam cū hic in inquisitione dicat̄ ꝙ Franciscus fecit maximā resistentiā.dū esset captus a dicto antonio sperans cū ense euadere tirando ꝛ admenando certe cum nō declarat̄ in quo dedit auxilium ꝛ fauorē homicidio intelliget̄ interpretando in benigniorē partē ꝙ dedit auxiliū ꝛ fauorē eo mō quo deducitur principaliter cōtra eū.s.cum ense admenando.ꝛ se ducere nō permittendo ꝛ sic de auxilio ꝛ fauore nō deberet puniri.cū non fuerit aliud q̄p̄ illud de quo principaliter punitur.ꝛ hoc tꝫ expresse Bar.in.l.qui seruo.§.fi.ff.de furtis.sed hic in inquisitione plus addit̄ q: dicit consilium auxilium ꝛ fauorem q: verbum consiliū presupponit aliuꝫ actum q̄p̄ illud qd̄ fecit admenando cū ense igit̄ ꝛc.licet testes videant̄ probare ꝙ tempore delicti cōmissi consiliuꝫ auxilium vel fauorem nō prestitit maleficio quam negatiuam possunt probare q: coartata loco ꝛ tēpore.vt in.c. bone memorie de elect.ꝛ in.l.actor de probat.tñ non probatur concludenter auxiliū nō fuisse p̄stitum.nam tripliciter q̇s auxiliū prebet delicto ante delictum forte ꝯsulendo mandando i delicto assistēdo ꝛ auxiliādo post delictū prebendo opem fuge.vt no.hec Bart. in.l.in furti.§.opem.ff.de fur.not.i cle. j.de penis mō cū sit intentio curie fundata vt dixi.ꝛ ꝓbationes innocētie nō cōcludant in oēm casuꝫ auxilij.s.ꝙ potuit interuenire continue ante ꝛ post delictū nō est eius innocentia rite probata.ꝛ ꝓbationes interpretant̄ ꝯ ꝓferentem de proba.in p̄fitia.ꝛ hoc d̄ isto dubio. Circa alia an sit defect⁹.ij.aliarum ꝓbationū tāgunt hic alij plene.sꝫ hec sufficiant. ¶ Restat videre tertiuꝫ si ꝓ suo interesse mulier appellauit sit subiecta.statu vt teneat̄ ipsuꝫ saluare soluendo quinq꞉ solidos ꝛ aliter nō audiatur.ꝛ an cōtumacia.Franc.sibi noceat ꝛ nō insistendo in verbis dico ꝙ nō.si talis vult tm̄ ꝓ suo interesse venire. Nam ficta contumacia francisci nō extendit̄ ad hanc mulierē pro suo iteresse appellantē.iuxta no.in.l.eius q̇ delatorem.ff.de iure fisci. ¶ Itē ꝙ statutū qd̄ loquit̄ de quinq꞉ solidis.ꝛ aliter ꝙ audiat̄ nō habeat locū i hac muliere possent allegari multa iura.quia statutū est exorbitans ꝛ nō dꝫ trahi vltra ꝑsonā de qua mētionē facit ꝛ ficta cōtumacia non nocet ei q̇ ledit̄ ex s̄nia lata ꝯ aliquē.l.cū filius de verb.obli. vnde concludo nō insistēdo in verbis q: hoc plene ꝓsecutus est q̇dā allegās ꝙ hoc statutū nō habet locum in muliere quatenus venit pro suo interesse ꝛ nō pro interesse Francisci tam secundū appellationis ēt nō soluendo q̇nq꞉ solidos quā secūde ꝯtumacie Francisci vt nō obsit dicte mulieri.ꝛ in hoc sibi assentio.sed stat dubiū.vtrū si ferretur ꝓ dicta muliere s̄nia ꝓsit ipsi francisco.ꝛ vt dixi supra ꝓ francisco tanq̄p̄ ꝓcuratrix.ꝛ noīe pacti non potuit appellare.ꝛ si appellauit eius noīe tñ debuit ꝯ:iū ꝓbare id ꝙ ficte ꝑ contumaciam fuit confessus.ꝛ ad hoc accedat qd̄ habemus in.l.j.§.j.si ex nox. causa aga. Si no.appellauit tanq̄p̄ quilibet

per.l.nō tñ tunc nō potuit ꝓsequi appellationē.q: nō potuit facere actum francisco p̄iudicantem.vt no.bal.in.l. additos de epi.audi.in fi. ɋcquid sentiat ibi Bar.⁊ ēt si appellatio fuisset ꝓsecuta dʒ docere de innocentia p probationes ꝯrias.q: qđ dicit.l.nō tñ ꝙ ēt si ꝯfiteref volens p me admittaf appellatio loquif de ꝯfessiōe facta ex̄ forma ʒ iudicij.⁊ ñ ei⁹ figura.nā ñ inducit ɋcq:fec⁹ si i forma iudicij vt i casu nr̄o ⁊ ita no.bal.in.d.l.additos.ſʒ si appellauit ꝓ suo interesse.an sit sn̄ia fere̅da ꝓ eo ꝙ vr̄.q: cū talis ficta ꝯfessio non operef quo ad eā.vt iam dixi ⁊ ei⁹ appellatio resoluat processum ad simplicem citationem factā de Fran.ita ꝙ si habef quo ad ea pro ꝯfesso.v t dixi.et sic curie intentio nō sit fundata p̄sit ipsa sn̄ia francisco ⁊ sic sit ꝓnunciādūʒ franciscū absoluendū vel dʒ pronunciari sn̄iaʒ q̄ ad mulierē ñ obstare: nec dcā ꝓuīcia debere frā.absoluere q: vt dixi ñ sit respectu mulieris.cui ñ obest francisci ficta ꝯfessio iuxta no.per bar. in.l.cum filius de ver.obli.intentio curie fundata nec probatum delictū dʒ absolui.arg.l.q̄ accusa.de eden.⁊ sic p vxorē ꝯseq̄uef ꝙ p se ꝯsequi nō poterat per hoc bñ facit qđ not.in.l.a sn̄ia. ff.de appel.vbi hoc expresse vr̄ decidere Bar.⁊ Inno.in.c.cū sup de re iudi. in gloss. confiterit ibi vbi ponit formaʒ talis libelli appellatorij.⁊ circa finem illius glo. quod vr̄ ēt ꝓcedere si franci.acq̄euisset sn̄ie tacite vel expsse s.cōprobādo tacite si ignorat.tertiū.appellasse ⁊ ipse nō appellat.s.⁊.dies labuntur.Iuxta no.per Bar.in.l.si qui separatim de appel. Nam cū ista sit cā capitalis certe eius expssa cōprobatio vel tacita nō tollat bn̄ficiū appellādi tertio.d.l.nō tñ.Ex quibus vr̄ concludi ꝙ respectu mulieris dictus franciscus consequaf absolutioneʒ quā ꝓ se nō fuisset consecutus pro hoc q: sn̄ia ē indiuidua vt.l.hoc iudicio .fami. her. vnde nō videtur posse pro: parte domine rescindi ⁊ pro parte non.sed i hoc questione oppositum est verum quia tunc sente̅tia lata pro vno in causa appellationis prodest alteri quando est eadem causa defensionis in vtroq3 vt d.l.a sn̄ia.l.si q̄ separatim.§.fi.de appel.sed quando cause defensionū sunt diuerse.tunc sn̄ia lata ꝓ vno q̄ habet diuersam causam defensionis non ꝓdest alteri.iste est tex.in.d.l.si qui separatim.§.fi.sed cum in casu nostro non sit eadem cā defensionis francisci ⁊ dicte mulieris quo ad ius suum ergo nō prodest ei sn̄ia. ¶ Quod diuersa causa defensionis ostenditur.quia ad ostendendum innocentiam francisci alia dʒ eius defensio ⁊ diuersa ab ea que fit in persona vxo.q: vt dixi oportet ꝙ ipse ꝓbet per expressas probationes ꝯrias ꝯ suam fictam confessionem.arg.l.iū.§. i.si ex noxa.causa aga.⁊ eoꝝ que supra dixi.in muliere vero ad quam nō trahitur dicta cōfessio nō habet curia fundatam intentionem igif alia est eius defensio hoc enim probatur ex dictis innocentij in.d.c.cū sup post mediū ꝓme glo.vbi expresse decidit ꝙ si te̅pora ad appellandum sunt elapsa primo victo qđ etiā si secūdus cuius interest qui.forte ignorauit sententiam latam postea appellat ꝙ sn̄ia secunda nō ꝓdest illi victo.⁊ hoc tenet Bar.in.d.l.a sn̄ia nec est alia ratio nisi ꝙ ius defensionis non est vniforme primo victo q̄ nō appellauit.s. tpa sicut secundo. Et in ꝓposito nō est in persona fran.simile ius defensionis.q: habitus ꝓ ꝯfesso nō habet a iudice nisi dānari non sic i muliere cui nō obest dicta ficta confessio vt pluries est dcm̄. ¶ Ex quibus cōcluditur ꝙ forma pronunciationis sit dictū sententiaʒ latam ꝯ franci.nō obstare ipsi mulieri nō tñ opitulari debʒ talis victoria fran.q: sn̄ia talis nō fertur.quia sit ꝓbatum de innocentia qđ fieri debuit.quantū ad ipsum.Sʒ quia quantum ad mulierē intentio curie nō sit fundata.⁊ isto mō pōt intelligi opi. illorum in.d.c. cum super de re iudi.q̄ dicunt quod forma libellandi ⁊ pronūciandi etiā sententiam quātum ad ipsum appellantē nō obstare.sed nō prodesse primo victo. Et ita credo salua meliori sententia.l. Claudius felix.ff.

qui po.in pig.habe. Nec obstat vnum quod tangit hic vnus allegans quod forte sindicus cōmunis nō potuit appellare a sententia domini Pasqualini.q2sicut,nō dbuit talis sindic⁹ citari. Ita nec dbuit appellare.ar.no.p Bar. in.l.j.in fi.ff.ad turpi.hoc l3 sit veruȝ ꝙ nō sit citādus q2 sua pncipaliter nō interest tū pōt appellare . q2 quotiēs mea interest rōne qualis preiudicij et si non totalis possuȝ appellare.d.l.asi nā de appel.⁊ tñ tertius cuius pōt interesse rōne alicuius preiudicij non est opus ꝙ citet cū agit cā cū illo cui⁹ pncipaliter interest.Ita in proposito interest in aliquo communis pensauri ꝙ potius fuisset condemnatoria,quaȝ absolutoria ratione pene.ergo potuit appellare.

¶An accusato vel iqsito debeat dari copia indiciorum ⁊ audiri antequā ponatur ad torturam.

Consi.lxv.

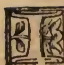

IN Christi noie,acinuocata spūs santi grā . Sup articulo mihi ad ꝯsulendū cōmissuȝ p,magnificū ac generosum virum dñm Joanē barbā dignissimum potestatē asilli.vez an porrecta q̄rela corā sua magnificētia p Ant.dicto ferro.Et Andream de valecornuta tanꝙ massarios ecclesie sancti Martini de cornuta cōtra Jacobū de Cesena nota.de falsitate vni⁹ testamēti p eū vt dr cōmissa.⁊ examinatis plurib⁹ testibus per dictū dñm ptātē sup dicta q̄rela. ⁊ ad instātiā q̄relatoꝝ teneat ⁊ debeat pfatus dñs potestas admittere defensionē dicti Jacobi in scriptis ⁊ iura et attestationes quas pduxit⁊ pducere intēdit in eius fauorē.an vero debeat purgare indicia cōtra eū existētia per viam totture. ¶Uisis prius omnibus scripturis ad me sub sigillo trāsmissis ⁊ eis diligēter cōsideratis.p declaratione veritatis prius est vidēdū q̄ forma iudicij pcedat.aut pcedere intendat dñs potestas qm̄ fm illā formam iudicandū est.vt in.c. qualiter ⁊ quando.ij.ad fi.extra de accu.⁊ in.c.l3 heli. de simonia cū siti.⁊ videt ꝙ velit pcedere per viam inquisitionis.q2 testes examinauit super indicijs fama antea ꝙ reus interrogetur.quod fieri nō cōsueuit.nisi quando proceditur per inquisitionem vel per denunciationem officialis.vt habetur.in.d.c.qualiter ⁊ quando.et in.l.ea quidem.C.de accu. Item q2 precessit querela que videtur esse quedam instigatio ad inquisitionem faciendam.vt no. Ang.de aretio in suo tract.maleficio.in glo.in verbo necnon ad querelam in prin. per no.p Bar.in.l.senatus.§.ad eos.ff.ad turpil.facit qd idem no.in.l.j.§.icidit.eo. ti.⁊ in.d.l.senatus in prin. ¶In cōtrarium videtur ꝙ immo procedatur per viam accusationis.q2 in dicta querela petitur ꝙ per prefatum dominum potestatem intromittatur ⁊ incidatur dictum testamentum. et ꝙ dictus Jacobus tanꝙ fabricator dicti testamenti falsi puniatur⁊ condemnetur f3 formam iuris ⁊ hec petunt dicti querelantes omni meliori modo.⁊c. ¶Per que verba apparet ꝙ licet dicti querelantes dicunt quod comparent cū grani querela.et admoniti sint per dominum potestatem vt producant querelam suam in scriptis. tamen vere illa querela est quedam accusatio.ex quo per eam concluditur indicium contra partem ⁊ per eam fit petitio condemnationis.accusatio eni3 dicitur de crimi.ac decla.vt not.Gofredus in summa de accusa.in princip.Et quod hoc sit verum ꝙ dominus potestas intelligat dictam querelam esse accusationem patet ex scriptura examinatiōis facta de domino presbytero Donato in qua dicitur in prin.super querela ⁊ actue ⁊ vltra scripta ⁊c. ¶Nec est mirandum de hoc.q2 ad cognoscendum formā libelli seu scripture debem⁹ pncipaliter inspicere ꝯclusionē.q2 fm illā iudicādū est vt no.Inn.l.c.sup lrās.

extra de rescriptis.et p Bal.et doc.in.l.et ita.C.de edendo.sed ex conclusiõe vt dixi apparet q est accusatio. Ergo accusatio dicenda est licet in narratione fiat mentio de querela. ¶ Et licet dñs potestas mãdauit eis querelam suaȝ pducere. Tamẽ intelligit querelã .i. accusationem.et de hoc est casus i terminis cum glosa in.l.querela. C.de falsis. Ubi in questione falsi querela ponitur p accusatione.et pro hoc est etiã glo.in fi.in ver.indi.dum dicit in libello vel querela. C.de accu. Sic et aliquãdo capitur accusatio pro denũciatiõe. vt est tex.cũ glo.in.c.ij.extra de accus. ¶ Et ideo cum producta fuerit accusatio per partem non põt per inqũsitionẽ procedi.q: accusatio est remedium ordinarium.inquisitio extraordinarium vt no.per Cy.et doc.in.l.ea quidem.C. de accusa.et per Bar.in.l.iij.viij.vij.ff. de adul.et remedium ordinarium facit cessare extraordinarium ẽm omnes. quando ordinarium fuit primo intentatum.vt habetur in.l.in pvinciali. ff. de noui ope.nun. ¶ Cũ itaq cõtra dictum Jacobum de Cesena pcedatur p viam accusationis non est dubiuȝ q eius defensio dȝ audiri quando accusatus est p̃sens et in carceribus sicut ẽ in casu nostro. Immo ẽt dȝ dari sibi copia querele siue accusatiõis ꝯ eum pductẽ.vt habetur in.l.seruuȝ quoq.§. publice.ff.de.pcu.et in.l.i.C.de accusa. ubi res et.l.pe.§.ad crimẽ.ff.de publi.iudi.et in.l.pe.et fi.C.de accu.et no. in.d.c. qualiter et qñ extra de accus.cum simi. ¶ Sed plus dico q etiam si per inquisitionem vellet et posset.d.potestas pcedere tamen non deberet denegari sibi copia defensionis vt est casus in.d. c.qualiter et qñ.et in.§.dȝ ibi vt facultatẽ habeat defendẽdi seipsum.et non solum nõ dȝ denegari sibi audientia et defensio. Immo anteq ponat ad torturã.et anteq formet inquisitio dȝ sibi dari copia indiciorum et inqũsitionis si constet facta ad hoc vt possit se defendere per tex.in.d.§.dȝ vbi est casus.et ẽ tex.in.l.ij.C.de edendo.et pbatur etiaȝ in.c.i.in ti.de accusa.lib.vi.Bar.in.l.q̃ fine in pe.q.ff.de q̃onibus.et ita tenet Ang.de perusio in.l.si vacantia.l.xxxi. col.C.de bonis vacãtib' lib.x.et Ang. de aretio in suo tractatu maleficiorũ in glo.in verbo q fama publica precedenti. Et ita tenet etiam Bal.in.d.l.ij. circa.p.in.C.de edendo. Et idem tenet d.Pau.de ca.qui dicit q iudex maleficiorum debet facere tradi inquisito vl accusato copiam inquisitionis vel accusatiõis et omnium actorum cõtra eũ et etiam copiam indiciorum.per q̃ vult iudex ad torturam deuenire vt possit illa purgare. ¶ Et ita etiam tenet.d. Jo.petrus de Papia in sua practica solenni in sua inquisitione in glo.i.i ꝟsi. sed nunquid de istis que dicit q est dãda de copia de predictis reo ante torturam. Et est assignandus sibi terminus ad faciendam eius defensionẽ ne tormentis subijciatur. Dicit lȝ hoc male seruent isti moderni latrunculatores. Et idem tenet in gl.in verbo fama publica precedenti circa prin.q̃ similiter dicit q latrunculatores.i. iudices maleficiorum male hoc seruant in practica in animarum suarum maximum detrimentum. Et idem tȝ Gandinus summ' practicus in suo tractatu maleficioꝝ in ti. vtrũ terquendo sit danda defensio.et ita comperio cõiter doc.tenere. Et maxime quando inquisitio formaret ad instantiam partis et nõ ex officio mero iudicis.sicut esset i casu nostro.q: pars pposuit dictã querelam.et actus facti sunt ad instantiaȝ querelantiũ. ¶ Un ex p̃dictis cõcludo q ptes magnifi. dñi potestatis asstit sunt in admittendo et qd teneat et dẽat de iure admittere prius defensionem dicti Jacobi in scriptis et iura ac attestationes quas producere intendit in fauorem suum.anteq ponat ad torturam ad hoc vt indicia que sunt contra eum purgare possit.si sufficiẽter pbabit.

¶ An inqũsito seu accusato icarcerato dẽat dari copia idicioꝝ diffamatiõis. et nõia testiũ.et sic ad idẽ cũ precedẽti.

Consi.lxvi.

In christi nomine. Decreuit magnificentia vestra pretor illustris audire aduocatos .d. Catherine a sole veronensis incarcerate an danda sit ei copia indiciorum et diffamationis et nomina testium que dicuntur esse contra eam et recte quidem pro sua sapientia et iusticia. quia ita ius disponis. vt .l. vnica. §. cognitionum. ff. de questionibus vbi Bar. in .l. custodias. ff. de cu. reorum. et ibi etiam Bar. quod dicit quod iudex debet audire aduocatos inculpate vt facultatem habeat se defendendi. vt dicit tex. in c. qualiter et quando .ij. extra de accusatio. i. §. debet. ¶ Nos vero. videlicet clarissimus iuris vtriusque doctor dominus Petrus de foncino et ego. intelligentes dominam Catherinam innocentissimam esse venimus ad declarandum magni. v. quod ius et ratio et equitas dictat vt copia diffamationis et indiciorum et nomina testium nobis seu procuratori .d. Catherine exhibeatur. ¶ Et presertim quia non dubitamus omnia iudicia si que sunt posse iuridice purgari. si modo eorum copia exhibeatur. ¶ Et quod hoc sit verum probatur primo per tex. in .d. c. qualiter et quando .i. §. debet extra de accusa. vbi de hoc est casus ad litteram. ¶ Secundo hoc probatur per rationem naturalem nam defensio est de iure naturali. vt in cle. pastoralis de re iudi. que non est deneganda etiam diabolo. vt ibi no. et no. canoniste in c. que in ecclesiarum extra de consti. et presertim in causa criminali. vt est tex. et ibi Bar. in .l. vnius. i. §. cognitionum. ff. de questioni. et in .l. custodias. et ibi etiam bar. ff. de cust. reo. ¶ Sed ille contra quem procedit in causa maleficij et per inquisitionem non potest se defendere commode nisi habeat copiam predictorum .s. diffamationis et indiciorum et etiam nomina testium. vt dicit tex. in .d. §. debet quod patet quia si poneretur ad torturam antequam daretur sibi copia indiciorum non prodesset sibi amplius defensio quia a tortura sicut a maxillata non possit appellari. vt .l. si quis prouocationem. et ibi per gl. et doc. C. de appel. ¶ Tertio probatur per rationem ciuilem. Nam iudex debet laborare pro veritate inuenienda. vt .l. ij. C. de eden. ¶ Sed pro illo contra quem proceditur per maleficio non posset haberi veritas nisi haberet copiam predictorum vt dicit bal. et Pau. de cast. in .d. l. ij. C. de eden. ergo. ¶ Quarto probatur per rationem a simili agendo de causa ciuili ad causam criminalem sic vbi maius est periculum ibi cautius est agendum. c. vbi periculum de elect. li. vi. et in .l. i. in fi. ff. ad carbo. ¶ Sed maius periculum est in causa criminali quam in causa ciuili. quia quo ad illum contra quem proceditur tractatur de maiori preiudicio respectu condemnationis. ¶ Sed in casu ciuili debet dari copia libelli et capitulorum et nomina testium. vt possit se defendere. vt .l. i. §. edenda sunt omnia. ff. de ede. et .l. ij. C. eo. et .l. i. et auth. offerantur. C. de lit. contest. cum si. Ergo similiter, et multomagis est danda fame et indiciorum. quia illa sunt loco accusationis. vt .d. c. qualiter. et quando ij. ad fi. principij. ¶ Quinto probatur auctoritate. nam Bar. hoc tenet et est danda copia predi. incarcera. et in .l. fi. quod sine i pe. q. ff. de questionibus. Et ideo tenet Gandinus magnus practicus in ti. vtrum reo sit danda defensio. ¶ Et spe. in ti. de inquisitione §. nunc credamus. versi. si inquiratur. et versi. hic in gl. et in ti. de appella. §. restat videre. versi. ceterum si inquisitio nolit facere copiam articulorum ibi dicit quod si denegatur huiusmodi copia poterit ab ista denegatione appellari. ¶ Et idem tenet Ange. in .l. si vacantia. C. de bonis vacantibus. li. x. in xxxi. col. et idem tenet Bal. in .l. ij. in prin. C. de eden. et ibi etiam Pau. de ca. ¶ Idem tenet Io. petrus de papia magnus practicus in sua practica. in materia maleficiorum in glo. i. et in glo. super fama publica precedente qui dicit quod aliqui iudices hoc non seruant in animarum suarum maximum detrimentum. et Ang. de aretio in suo tractatu maleficiorum in gl. in verbo quod fama publica precedente in prin. ¶ Et ita tenent doctores communiter in .d. §. debet. ¶ Sed vnum est quod potest facere dubium quia Ang. de aretio in .d. suo tractatu in glo. in verbo ex mero officio. et in gl. in verbo quod fama publica precedente dicit quod quando iudex procedit ex mero officio non tenetur dare copiam predictorum. allegat Ang. in .d. l. nemo car

certe in.xxxi.col.⁊ in eo se fundat. ¶Et ideo si in casu nr̃o procedit̃ ex mero officio nõ vr̃ q̃ sit dãda copia p̃dictorũ. ¶Sed certe istud dictum non est verũ cũ reuerẽtia tãti doctoris q̃ non recte considerauit decisionẽ Angeli l. d.l.si vacãtia. ¶Nã angelus ibi solũ dicit q̃ copia diffamatiõis nõ est dãda nõ aũt dicit de copia indiciorum nec inquisitionis nec de nominib⁹ testium. ¶Et iõ cum se fundet eo q̃ hoc non dicit seq̃tur q̃ eius auctoritas non cõcludit. ¶Et postea se correxit. Nã Ang. de are.in.d.glo.sup verbo qd fama publica p̃cedente in.vj.col.i ver.s3 an saltem aliorũ indiciorũ vbi dicit.qd l3 hoc casu non sit dãda copia diffamatiõis tñ copia indiciorum ⁊ inquisitionis ẽ danda ꝑ no.per Bar.i.l.custodias.ff. de custodia reorũ.in.l.ij.§.si publice.ff. de adulte. ¶Et rõ differẽtie est l3 ipe non dicat q: qñ iudex procedit ex mero officio in casibus in q̃bus põt inquiri vel ex forma iuris vel statutorũ non est opus vt procedat diffamatio quia diffamatio est loco accusatiõis s3 illa non est necessaria qñ dat̃ potestas iudici p̃cedendi ꝑ inquisitionem.vt no. Jo.an.⁊ doc.in.d.c.qualiter ⁊ quãdo. ¶Ergo nõ est necessaria diffamatio ad procedẽdum per inquisitionem et sic in ea non est fundamentum sequit̃ q̃ de ea non est facienda vel danda copia.q: si deberet dari copia esset necesse q̃ illa precederet.l.traditio.ff.de acqui.rer.do. ¶Cũ ergo nõ sit necessaria non est dãda copia facit gloss.in.l. vnum in glo.magna in fin.ff.si cer.pe. ¶Sed ista rõ cessat in iciditijs cũ inquisitiõe q: in istis versat̃ veritas rei ⁊ defensio.⁊ sine istis non posset procedi.vt.d.§.debet. Ergo d3 dari copia indiciorũ ⁊ inquisitiõis. ¶Absurdũ.n.esset dic̃ q̃ esset in ptãte iudicis in quocũq3 casu dicere q̃ p̃cedit ex mero officio.⁊ ita semper tolleret facultatẽ reo se defendẽdi quod non est dicendu3 ꝑ c.cum vna via de reg.iur.in.vj.⁊ quia lex que mandat dari copiam indiciorum.⁊ inquisitionis esset imposita verbis ⁊ tamen rebus ꝯtra.l.ij.in fi.C.eo. de leg.⁊.c.cõmis.§.porro de elec.li.vj. ⁊ sic lex esset confrustratoria.⁊ delusoria qd non est dicendum. ¶Preterea põt ⁊ aliter r̃ideri.q: quando iudex ꝑcedit aliquo instigante non d3 procedere ex mero officio.vt no.Joan.an.⁊ An.de bu.in.d.c.qualiter⁊ qñ.ij.de appel.sed in casu nostro ⁊ extant instigatores.vc3 dominicus spazarin⁹.d.michaꝫ.de campesis.d. bñdictus ciueranо consangui.defuncti q̃ portauerunt ꝓbatiões in ciuitate verone vc3 q̃ parant ꝓbationes ꝑ quãs delictũ põt ꝓbari.vt.l.i.§.icipit ad turpi.⁊ no.Bar. in.l.sena.in prin.eo.ti. Ergo sequit̃ q̃ perinde est ac si p̃ceditur ꝑ accusationem q: instigatores ꝯtenent̃ si nõ probant pena turpilia.⁊ in expen.vt no. Bar.in.l.i.§.incipit.⁊ in.l.in senat⁹.§. an ad eos.ff.ad turpillanũ. Ultimo ꝓ hoc etiam adduco q: ita seruat̃ in practica et de stilo palatij cõiter in ciui. padue a quo stilo nõ est recedendum iuxta.l.iij.§.fi.ff.de testib⁹.⁊ in.l.ij.C. quemad.testa.aperiant̃.ꝑ Bar.⁊ doc. in.l.de quibus.cu3 si.

¶An valeat inquisitio non precedentib⁹ indicijs vel nõ data copia indiciorum si reus confessus est delictum.

Consi.lxvij.

In christi nomine. Teneo idem quod ẽ.per famosis.doc.d. Ange.de ca.consultum est. et eius dicta confirmo. Et primo dum dicit q̃ non potest opponi de nullitate processus inquisitionis.⁊ sententie ex eo q̃ non; dicũtur indicia sufficientia precessisse.nec copia indiciorum quœrelato tradita quoniã ipse frater Jo. condemnatus cõfessus est delictu3.ꝑ tex.in.c.j.de accu.li.vj. Ex pro hoc allego Ange.in.l.si vacan.in.xiij.col.i pñ. C.de bo.vacã.li.x.vbi dicit singulariter.q̃ licet inquisitio careat substantialibus tamen põt sequi condẽnatio ꝯtra confessum.⁊ cõtra nõ opponentẽ

defensionem substantialius per.d.c.j. Et adduco etiam quod idem no.in.c.l.si vacā.in.xxxiiij.col.l fi.vbi dicit eleganter q lȝ inquiraturꝫ vnū generaliter vel de aliquo crimine.tñ si ꝯfitef Et aliud crimē de illo etiam potuit cōdēnari lȝ nulla indicia vel fama ꝯtra ipsum ꝓcesserint.vel ꝯ ipsum non sit formatus aliquis ꝓcessus p.c.ij.de cōfessis in.vj.et pro hoc optime facit qđ no.Inno.c.cum super extra de confes.ꝛ Bal.in.l.ꝛ si seuerior.in vlti.col.l pn. C.de his q̄ no.infa.ꝛ flo.in.l.ꝓinde.§.nōdū.ff.a d.l.acq̄.cū si. ¶ Nec pōt opponi q id icia nō ꝓcesserunt.vel eorum copia dat a non fuerit.tū q: vere ꝓcesserunt.tu m ēt q: nō fuit opposita nec copia pet ita.vt est tex.cum glos.et ibi doct.in.c.ij.de accu.li.vj.ꝛ hoc tȝ Ang. in.d.l.si vacan.in.xiij.col.in prin.ver. etiā fal lit vbi inquisitio.ꝛ no.doc.in.c. qualitre r ꝛ qñ.ij.§.dȝ.de accu.Et q de consuet udine hoc non seruef tȝ Ange. in.d.l.si vacantia in.xxxv.col.ver.ꝓcedit aūt l cā inq̄sitiōis.Nec ꝑt dici nullā dicta snīa cōdēnatoria.ex eo q delegatus apostolicus cōmiserit torturam ext ra di ocesim in qua deputatus est q: lȝ totā cām cōmittere nō potuisset.vt in .c.statu.§.in.nullis.de rescrip. li.vj.Tamen vnum tm̄ articulum bn̄ potuit cōmi ttere.vt dicit ibi gl.in ver bo vir es sua s.ꝛ ita tȝ Archi.ꝛ dñicus ibi in fi.ꝛ in.d.c.statu §.j.ꝛ sequuntur alij doc.ꝛ no.in.c.cū bertoldus extra ꝺ re iu di. ¶ Pꝛ eterea cum in dioecsi non esset locꝰ tor ture fuit iusta cā cōmittēdi in ali a.di ocesi ꝓpiqua pp necessitatem.p ro h oc allego qđ no.idem Ang. in.l.si va cāti a in.ix.col.C.de bo.vacā. li.x.vbi dicit q pp necessitatē pōt vnꝰ qui no n esset iudex in causa supplere ꝛ officiū exerc ere.Et lȝ snīa faciat mentionem falsi.tñ dȝ intelligi de falsitate com mitte nda.sicut in vltimo breui apost o lico fi t mentio ibi de huiusmodi fal so test imonio nec prohibendo. Sent e ntia e rgo in dubio debet referri ad supplic ationem.ꝛ commis.et ad acta vt no.in .l.ij.C.de sen.que sine cer ta quan titat e.Et maxime quia verba sententie debeant.in dubio intelligi. vt potius valeat quam pereat etiam verba impropriando.vt est glo.notabilis.l.l.ꝛ puto.§.j.ff.fa mi.her.facit.l. quotiens.ff.de verbo.obliga.ꝛ de reg. iur.cum similibus.

¶ An noua inquisitio possit fieri per iudicem delegatum vel ordinariuȝ sup nouis idicijs lata snīa absolutoria.

Consi.lxviij.

IN chꝛisti nomine. Circa primū dubiū an stante sententia absolutoria ꝑ dicta possit ꝺ nouo per potestatē nouum inquiri ꝛ procedi criminaliter actione furti.seu crimine expilate hereditatis.ꝯ ma.Franciscū ꝛ noue ꝓbationes ꝛ indicia criminali iudicio contra euȝ recepi possint.an vero obiꝫ exceptio rei iudicate.Si potestas q̄ primo processit per inq̄sitionem ꝛ nūc vult inq̄rere esset iudex ordinarius ꝑtium.ꝛ esset cā de qua posset de iure.vel ex forma statuti ꝓcedere criminaliter a pn. ꝑ inquisitionem.dicendū esset q posset inquirere.vt in terminis no.Saly. in.l.de tormē.in pe.q.C.de q̄onibꝰ.vbi dicit q si attestatiōes sup indicijs fuerunt relecte.vt non ꝓbantes super nouis indicijs poterit iudex testes examinare per ea que no.odofre.ꝛ Iaco. de are.et Cyn.ibi in fin.vbi dicunt q tormenta repeti possunt ꝓpter noua indicia emergentia.vt.l.vni.ff.de questionibus.ꝛ ibi plene per Bar.ꝛ ꝑ saly. in.l.si quis .C.de custo.reorum.ꝛ Bal. in.l.obser.circa prin.C.quorum appe. non reci.Et licet dicaf in dicta snīa absolutoria simpliciter non esse procedēdum vel inquirendum occasione predictorum que obiecta sunt.tamen credo q debeat intelligi vigore indiciorum.que non sunt probata vt.ꝫ.in ea. snīa dicitur.q: limitata dispositio limi

tatuz ꝓducit effectũ.l.i.agris.ff.de ac
qui.re.do.nec reseruatio iuris agendi
ciuiliter facta in.d.snia iuxta.l.de bli⁹
marcel.in fi.ff.de pact.do.⁊ Bald.in.l.
in antepe.colũ.qui accu.nõ pos.tollit
quin intelligatur ẽt reseruatũ ius ite-
rum inquirendi propter noua indicia
superuenientia.qꝛ casus omissus habe
tur ꝓ omisso.⁊ remanẽt in dispositiõe
iuris cõis.l.si cum dotẽ in fi.ff.so.ma.
cũ;ibi no.⁊ l.i.cõmodiſ.ff.de li.⁊ posth.
⁊ in.l.si extraneus.ff.de condi.ob cãm.
¶ Sed iste nõ casus noster qꝛ ptãs fer
rarie.nõ est iudex ordinari⁹ ꝯ.m.Frã-
ciscum q̇ est de argenta sed ptãs argẽ
tinus.Sꝫ ptãs ferrari.fuit iudex dele
gatus in hac cã per illu.du.mutine.et
marchionẽ ferrarie.cui cõmissa fuit cã
in hoc verba illu.d.noster dux ⁊c.com-
mittit ptãti ferra.ꝙ audiat.⁊ iusticiaꝫ
faciat.per que verba pᷓceps videtur
mãdare duo.¶ Unum vt seruet iuris
ordinem aliud vt iudicet.qđ est de iu-
re vt dicit Ang.in auẗ.de heredi.⁊ fal.
§.exhered.⁊ ꝙ hoc, vltimũ intelligaẗ
vult Bal.l.c.cũ venissent de testi.vbi
dicit ꝙ ista verba fiat iustitia signifi-
cant idem ac si diceret fiat qđ de iure
est.allegat.l. bonafides.ff. depositi.et
idem vult Bald. in.l.iusti.ff.de iusti.⁊
iure.In tñ ꝙ lꝫ habeat ptãtem deci-
dendi.vt no.dñicus in.c.qm̃ per illum
ext.de immuni.eccle.in.vi. ¶ Tñ non
poterit condẽnare extando Padue.qꝛ
istud nõ est de iure.vt no. Bal.in.l.ne-
mo.C.de sentẽtijs ⁊ interlo.o.iu. Uidẽ
dum est ergo an pretoꝛ ferri. delegat⁹
cum semel pronunciauerit ꝓbationes
⁊ iura ꝓducta nõ esse sufficientia ad i
quirendũ ꝯ.m.Franciscũ.⁊ cõsequen-
ter non esse procedendũ nec inquiren-
dum criminalr̃ ꝯ ipsum occasione pre
dictoꝛum que obiecta sunt. dicatur eẽ
functus offõ suo.ita ꝙ non possit am-
plius audire ⁊ iusticiã facere.⁊ ego te
neo ꝙ sic per.ca.in lr̃is.⁊.c. venerabili
⁊.c.signi.extra de offi.delega.⁊.l.iudex
postq̃.ff.de re iu.in quibus dꝛ ꝙ iudex
delegatus lata snia dꝛ esse functus of
ficio suo qđ intelligiẗ qñ snia est lata
super principali.secus si super instan-
tia vt no.spe.in ti.de iur.om.iud.§.de
serui.v.qđ si ꝓpõ.Et Ang.i.d.l.iudex
postq̃.⁊ ꝓbat rõne.qꝛ verba ab homi
ne pꝛolata intelliguntur in dubio de pri
mo actu.l.boues.§.hoc sermone.ff. de
verb.sig.⁊.l.stipu.ff.de iure do.secus si
sint pꝛolata a lege.l.veluti.§.hoc vox
ff.de eden.⁊ auẗ.sed õnis.C.de rei vx.
ac.⁊,hoc vult Cy.in.d.§.hoc vox.quem
refert,⁊ sequiẗ Bal.in.l.si vt proponis
in vlt.colũ.C.quõ ⁊ qñ iudex.⁊ in.d.§.
hoc vox.ibi Bal.infert ad.q.si statu.ca
uetur qꝛ oẽs cãe cõpꝛomittunẗ.⁊ super
vna tñ fcm̃ est cõpꝛomissum ⁊ expira-
uit.verũ iterato dẽat fieri cõpꝛo.⁊ lꝫ ꝙ
non qꝛ ista verba pꝛoferunẗ a lege de
cuius materia est disponere.nõ solum
sup vno casu sed ẽt quotiens opus est
d.l.veluti.§.hoc vox.ff.de eden. Sꝫ in
casu nr̃o verba cõmissionis fuerunt ꝓ
lata ab hoie ⁊ non lege ergo de pꝛimo
tñ actu intelligenda sunt per pdicta.
⁊ presertim cũ hmõi rescriptum sit stri
cti iur.qꝛ est in derogationẽ iurisditio
nis ordinarie vt pretoris argentini.er
go stricte dꝫ intelligi de pꝛimo tantuꝫ
actu ad hoc vt minus ledat iurisdictio
nem ordinariã vt habetur in.c.cuꝫ di
lectus.⁊.ca. significasti,⁊.c.rodulphus
extra de,rescrip.¶ Et predicta sunt ve
ra sine dubio si peteret inquiri de fur-
to per pretorem ferrarieñ.delegatũ qꝛ
snia absolutoria loquiẗ de furto sim-
pliciter.¶ Sed dubiũ posset esse nun-
quid saltem posset pꝛocedere ꝑ inq̇si-
tionẽ super crimine expilateꝗ heredi.⁊
videẗ ꝙ sic quia super illo non vr̃ esse
aliquo modo iudicatum, cũ aliud sit
furtum aliud sit crimen expilate here-
di.vt pꝫ ex diuersitate tit.qui habenẗ
ff.⁊.C.⁊ prefert ẽt cũ snia sit stricti iurꝭ
l.quicquid astringende.ff.de ver.obl.
cũ ibi no.Tñ ego credo ꝙ idẽ sit in cri
mine expilate hr̃di. qđ i furto dcm̃ est
qꝛ q̃rela fcã ẽ đ furto ꝯmisso tpe q̇ ſir-
mus erat Lud.⁊ post ei⁹ moꝛtẽ. Nã si
illa q̃rela q̄ loq̇ẗ đ furto fcõ post moꝛtẽ
Lud.itelligiẗ de hr̃ditate q̄ vt dꝛ circa
vnũ mẽsẽ v̈ba snie q̄ loquiẗ đ furto dñt
itelligi ẽt crie expilate hr̃ditatis cuꝫ
snia itelligi dẽat fꝫ ꝑtinẽnẽ.l.vt iun

dus.ff.cõi diui.§.fi.ff.de fideicõ.li.z.c. lʒ de simonia. Et pͥsertim cũ furtũ largo mõ sumptũ cõprehẽdat ẽt crimen expilate hereditatis.vtno.p gl.ꝫ bal. in.l.de his.C.de fur. ꝫ in.l.si te. C. de his,qui no.infa. ¶ Et ita ẽt itelligi dʒ supplicatio q̃ loqtur de furto facto vt dʒ in vita ꝫ in morte. ¶ Circa ƒm dubiũ.an stãtibꝰ pbatiõibꝰ partis ꝫ iustificatiõibꝰ factis p parte.magistri Frãci.ꝯ indicia adducta ꝯ cũ tollant pbatiões ꝫ inducta p̃dicta.ita vt dici possit ꝙ snia absolutoria lata in fauorem sui fuerit ꝫ sit iusta ꝫ equa ꝫ recte ꝫ bñ lata. ¶ Et pro declaratiõe huiꝰ aduertendũ est ꝙ in supplicatiõe quã fecerũt heredes Ludo.ꝯ Frã.tria p̃ncipaliter opponunt. ¶ Pͥmũ ꝙ Frãci.fregit seraturã hostij domꝰ in quo erant libri rõnũ salis. ꝫ fregit murũ a parte posteriori dicte domꝰ de nocte. ¶ Secundũ ꝙ ipse abstulit furto libros rõnis salis de dicta domo. ꝫ eos cõbussit. ¶ Tertiũ ꝙ furto subtraxit magnã quãtitatẽ salis de dicta domo de nocte tã tpe infirmitatis Ludo. ꝙ post eius mortẽ. ¶ De pͥmo nihil penitus est pbatũ.vnde sup eo nõ est insistendum. ¶ De scðo loqtur Lap.de imola qui dicit.ꝙ cũ interrogaret.m.Frãci.quo faceret si q̃rerẽt libros heredi. Ludouici ip̃e Frã.rñdit.lassa pur cercare.io nõ ho paura che se troui. per che li ho brusati in modo che nõ se trouarano. Et idem ipse dicit in alia sua depositione . ꝫ dicit audiuisse neminiͥ p̃sente in apotheca ipsiꝰ.m.Franci. Sed dictũ huiꝰ Lap.de Imo.reprobatur per attestatiõẽ Domenexelli.qui deponit.ꝙ Lap.voluit subornare ipm Domenexellũ pmittẽdo noie heredũ Ludouici si volebat testificari ꝙ dictꝰ magister Frãci.subtraxisset dictos libros.q hoc facere recusauit.quia nihil sciebat cũ ar.l.ob carmẽ.§.fin.cum ibi no.ff.de testi.ꝫ per not.in.c.nostra.extra de testi.cõiuncta.l.falsam cum ibi no.in.c.si ex falsis instrumẽtis.ꝫ p no. in.l.scrip.C.de fide instru. facit.l.j.§. pe.ibi subornatus accus.ff.ad turpil.ꝫ l.alij pꝑter.ff.de accu.ꝫ.l.j.in fi.ibi de latorem subornauit.ff. de iure patro. ¶ Unde pꝑter istã subornatiõẽ quã facere voluit Lap.de imola sibi nõ est credẽdum.qꝛ cũ sit vnicus testis. ꝫ nõ omni exceptiõe maior.ex quo pot sibi opponi de illa attentata suborna . vt no.glo.in.c.j.extra de cõsan.ꝫ affini.ꝫ insti.de inutilibꝰ stipu.§. itẽ verborũ. sequtur ꝙ nõ facit etiã indiciũ. vt not. Bar.in.l.maritus.ff.de questionibus. ¶ De tertio vero.s.de subtractiõe salis fuerũt examinati pͥmo septem testes.quoꝝ sex dicũt aliqd audiuisse ꝙ di.m.Fran.accepit de sale cristẽte in diuersis locis ꝫ ad domũ suã exportari fecit.septimꝰ q̃ est dñs Bar.nominata la pasqua.dicit ꝙ.m.Fran. celauit in quodã tinatio sal.ꝫ subiectis fassinis ꝛc. Sed pͥmus testis est Lap. de imola cui nõ est fides adhibẽda qꝛ voluit etiã subornare Domenexelluʒ vt deponeret.ꝙ ma.Fran. habuisset dictum sal.ꝫ ꝙ heredes Ludouici pollicebant sibi quinquagita libras tãtũ. Et sic voluit eum subornare de hoc. ꝫ de combustione librorum . vt.s.dixi. ergo fides nõ est adhibẽda per ea que dicta sunt. ¶ Scðs est ʒiliibertꝰ qui dicit ꝙ vidit dictũ ma.Fran. qui faciebat onerari vna nauim salis de fossa ti ʒaneli ante mortẽ Ludouici.ꝫ dum ei dixisset q̃d faciet Ludouicꝰ q̃ nõ videbit rationẽ suã ꝫ ipse respondit. Io tenero melior conto che sel gie fusse Ludouico. ¶ Et dixit etiã ꝙ post mortem Ludouici vidit magistrũ Frãciscum vẽdere sal multis terrigenis ꝫ forensibus. ¶ Et ideʒ videnť dicere alij testes examinati ꝯtra.d.Ludo. ¶ Itẽ sunt aliqui testes qui dicunt ꝙ magister Franci.erat pauper.post mortem vero Ludouici est effectus diues.ꝫ ꝙ de hoc est publica vox ꝫ fama. Sʒ certe iste pbationes seu p̃sumptiões eliduntur.per pbatiões ꝫ p̃sumptiões cõtrarias ꝫ vrgentiores . qꝛ vna p̃sumptio tollit aliã.l.nõ solũ.§.de viro.ff. de ritu nup.ꝫ.l.diuus.ff.de in integ.resti.ꝫ.c.lras.de presumptionibꝰ. ¶ Qð autẽ sint alie plures presumptiões et meliores probatur . Nam pͥmo pro

batum est q ipse magister Fran. fuit & est bonus & legalis mercator. vt dicũt plures testes ergo in dubio p eo psumitur. l. non oẽs. §. a barbaris. ff. de re mili. & no. plene per Gandinum in suo tractatu maleficiorum in ti. de psũptiõibus & indicijs dubitatis qbus pcedit ad torturã. ¶ Itẽ q probatũ est q habuit sal ipsius Ludouici ad vendendum. Unde nõ presumit furto subtraxisse. l. mertio. ff. p socio. ¶ Itẽ q palã accepit dictũ sal. & palã vẽdidit. Unde nõ psumit dolo fuisse. l. fi. ff. de ritu nuptia. & l. pupill⁹. §. pe. ff. de aucto. tu. et l. nõ intelligit. §. si quis palã. ff. de iure fisci cũ simi. ¶ Itẽ q illud sal in parte erat dñi malateste dñi Cosme. vñ quãtũ ad Ludouicũ nihil spectat. q põt ei dici quãtũ ad te ptinet liberas edes habere. l. loci corpus. §. & petit. ff. si ser. ven. ¶ Itẽ q in dicto sale magister Ambrosius de mariscalchis habitator Mirandule haberet societatem in dicto sale pro duabus partib⁹ de tribus cũ dicto Ludouico. Unde nõ compețit filijs dicti Ludouici ius agendi vel querelandi cõtra dictuz magistrũ Franciscũ per no. in. l. ille & §. si de testa. ff. ad trebel. ¶ Itẽ q dictus magister Fran. habet cirographa de denarijs solutis per magistrũ Franciscum. & de hoc extant scripta manu propria scripta. ¶ Itẽ q dict⁹ magister Fräciscus erat diligens & industriosus in arte speciarie. & lucratus est ex apotheca a. M. cccc xl. citra vt dicũt testes. et sic non est verũ q sit lucratus a morte Ludouici. quẽ fuit de. M. cccc l. facit qd no. in. l. cum oportet in princi. ff. de bo. que lib. ¶ Itẽ q probatũ est q mercatores salis perdiderũt cõiter de sua mercantia & ideo nimirum si dict⁹ Ludouicus potuit etiã perdere. ar. a soli tis. l. j. cum glo. C. de arbitrijs & per argu. a cõiter accidentibus. l. certa conditio. §. si nũmos. ff. si cer. pe. ¶ Item quia est presumptio cõtra filios dicti Ludouici qui voluerũt subornare Domenetellum. mediante Lap. de imola vt dictum est. s. l. non omnes. §. a barba. ff. de re mili. l. qui semisses. ff. d vsu. & l. vel vniuersorum. ff. de pig. act. ¶ Unã cum iste presumptiones que faciunt p magistro Franci. sint plures & meliores & vrgentiores. sequitur q faciunt cessare alias presumptiones. si q̃. sunt contra ipsum per dictã. l. non soluz. §. de viro. ff. de ri. nup. & c. literas de presumptio. cum simi. ¶ Et ideo teneo q fuerit bene iudicatum pro dicto mag. Fran. vz q non fuerunt indicia sufficientia contra ipsum.

¶ Qua pena debeat puniri cõmittẽs incestum cum matertera ex forma statuti Brixie. Et de intellectu dicti statuti quod imponit penam. an intelligatur de pena mortis.

Consi. lxix.

IN Christi noie. ac inuocata spiritussancti gratia. Cõtra Bar. de gobbis & Mariã eius matertetam ex parte pris tisi pcessum est super crimine incest⁹ quia dicitur confessi sunt seinuicem carnaliter cognouisse. Dubium nunc oritur qua pena debeant puniri an pena mortis. vel alia miriori pena. ¶ Et istud dubium principaliter oritur vigore statuti Brixie sub rubrica de pena capientis mulierem honestam q incipit pro incestu vero. vbi dicitur q pro incestu vero cum aliqua muliere commisso cũ ascendentibus vel descendentibus sorore vel nouerca q̃ est vel fuit vel vxore fratris mare vel femina vltimo supplicio puniantur. In alijs vero incestibus puniantur pena adulterij que in statutis Brixie continetur. siue maritum habuerit mulier siue non. ¶ Maz vigore dicti statuti ex duplici capite videtur q debeant puniri vltimo supplicio. ¶ Primo ex prima parte i qua loquitur de incestu commisso cuz ascẽdentibus. nam Bar. videtur cõmisisse incestum cum ascendente. vez cuz sua matertera. i. sorore matris que dicitur

etiam esse de linea ascēdenti mediante persona matris sue q2 etiā in linea collaterali reperitur linea ascēdens 7 descendens vt est glo.no.in.§.duo4 q̄ incipit est magna matertera instit.de nup.7 inst.de gradib9 in.§.iij.gradu in verbo ex transuerso. Ergo videt q vltimo supplicio sint puniēdi qd vltimū suppliciū interpretat mors.l.qui vlti. ff.de penis.7 no.gl.in.l.pe.in vbo supplicio in prin.ff.de cōdi.ob cām. ¶Ex scdo etiā capite eiusdē statu.in ver. in alijs vero incestib9 vr idē pbari etiaz si dictus incestus nō fuisset cū ascēdente vel descēdente q2 dz puniri de pena adultery que in statutis Brixie continet sed scdm statutū Brixie sub rubrica de pena mulieris habēt maritū cōmittētis stuprū siue adulteriū qd incipit. Ad hoc vt honestas amplieť 7c. mulier cōmittens adulteriū capite punitur ita q moriatur. Ergo eadē pena videtur imposita cōmittenti incestuz inter collaterales 7 sic in omni casu videtur q sint ambo puniēdi pena mortis. ¶Sed in cōtrariū videt posse dici q imo nō debebāt puniri corporaliter sz alias pecuniariter.7 hoc vigore statuti Brixie sub rubrica nullus corporaliter pūiatur nisi lege municipali caueať vt dī ēt i nigro statuti.vbi dr nullus corpalr pūiať:nisi .l. mūicipali caueatur sed alias pecunia.puniat arbitrio dñi potestatis 7 eius curie inspecta conditione persone 7 qualitate delicti. ¶Sed in casu nostro nō reperit lege municipali Brixie cautum q in casu nostro quis puniatur pena corporali vt ostēdam. Ergo nō corporaliter. sed pecuniariter tantum debent puniri. ¶Et q statuto ciuitatis Brixie nō bene caueatur.vt in casu nostro quis condemnetur ad mortem pbať. Nā de materia incestus nō fit mentio nisi in.d.sta.qd incipit pro incestu vero.qd statutum nec in prima sui parte nec in secunda loquitur in casu nostro. Naz in prima non est dubium quia loquitur de incestu commisso cum ascendētibus 7 descendētibus qui incest9 per glo.in auten.de incest.in prin.seu.§.j. in verbo illicitas appellatur coit9 nefarius tamen incestus est.vt probatur in.l.fi.in prin.ff.de ritu nup. ¶Sz hoc non fuit commissus cum ascendentib9 7 descendētibus quia proprie ascendētes 7 descendentes sunt illi qui descendunt ab eodem stipite per lineam directam,sicut est pater,vel mater auus vel auia proauus vel proauia alij dñr ex trāsuerso vt isti.đ gdi.i pn.cū seq.§. vsq ad.§.hacten9.7.l.j.i pn.đ gd. ¶Et appellatione ascendentium,7 descendentium in materia statu.maxime penalium non veniunt nisi illi qui sunt ex linea directa non autē ex linea trāsuersali vt patet ex predictis.coniun.l. iij.§.hoc verba cum ibi no.ff.de nego. gest.l.j.§.is qui nauem.ff.de exercitoria.7.l.constitu.ff.ad munici. cum simi. Et istd nō hz apd me dubiū aliqd id i hoc vlteri9 me non extēdo. ¶In scda vero parte est maius dubium.quia cū se referat ad penam adultery quē statutis Brixie continetur videtur esse certa 7 determinata per statu. scilicet pena mortis.vt supra in princip.dixi. quia potuit id aliquid esse certum per se vel per relationem ad aliud.vt lege certum cum ibi nota.ff.si certum petatur cum similibus. Sed tamen si recte considerentur verba dicti statuti loquentis de incestibus.non videnť posse commode referri ad illud statutum Brixie.quod loquitur de pena mulieris committentis adulterium quod probari posse videtur. quia statutum quod loquitur de incestu.voluit facere differentiam inter incestum cum ascendentibus et descendentibus et cum sorore et nouerca et vxore fratris. ¶Et icestū cōmissuz cū alijs psonis qd ptz i v.ibi i alijs vo icestib9 q2 ill la dictio vero est de sui natura aduersatiua precedentibus et in facto et in iure:vt lege sed si lege in principio et ibi not.ff.de petitione hereditatis.et in lege qui vsumfructum.ff.e.tit.et in l.hoc amplius.in.§.7 his.ff.de dam.in fec.7 ibi hoc no. Bar.7 no.glo. 7 doc. in.l.ij.in ver.sed forti9.ff.ne quis eum qui in ius est vi exi.7 gl.Bar.7 alij in.l.

qd.in prin.ff.de le.i.et gl.l acti.in.§.pla ne.ff.de in litem iurando .idem in.c. ij.de rebus ecclesijs non alienandis in sexto.et Joannes andree.archidi.et dominicus in.c.concerta. de appel.in vi.cuz si. ¶ Sed si referret ad illud sta tutum Brixie ad me delatum quod lo quitur de pena imponenda mulieri que comisit adulterium.non diversificaret in iure a precedenti casu sed etiam esset idem casus cuz precedenti.quia in utro que casu imponeret pena mor.quod non est dicendum nec videtur esse de mente sta tuentium.si enim statuentius voluissent ut imponeretur eadem pena mortis pro quolibet incest.non fecissent differe tiam inter incestum commissuz cum a scendentibus et alijs contentis in pri ma parte.et alijs incestibus.sicut fecis se videntur per illa verba.in alijs vero incestibus.et sic illa differentia non de bet esse apposita frustra per.l.iij.§.et l.in verbo frustra.ff.de iureiu.et l. si qs ff.de leg.i.et.c.si papa.de privilegijs.li. vi.nec debent accipi contra suum pro prium significatum.l.non aliter de leg. iij.maxime cum sint verba statuti pe nalis.per.l.cum quida in fi.ff.de libe. et pos.et.c.odia.ff.de re.iur.li.vi.et per.l. interpretatione.et.l.si prefes in fi.ff.de penis cum si. ¶ Preterea quod illa verba non referantur ad statutum predictuz Brixie de adulterijs.probatur alia ra tione.quia in fi.illius statuti de ince stibus dicitur que pena in statu.Bri.co tinetur.et sic loquitur de statu.Brixie loquentis de adul.in plurali numero. sed non reperitur nisi unum tantuz sta tutum predictum.ergo illa verba que in statutis continetur cum sint plura lis numeri non possint in uno tantum statuto verificari.l.fi.ff.ad treb.et.l.ubi numerus.ff.de testibus cuz simi. ¶ His itaque duabus rationibus videtur concludendum quod statutum de incestu non possit referri ad predictum statutum Brixie loquens de adul terio qui verba statuti referentis non co veniunt ad predictum statutum de adulterio ad quod dicitur facere relationem. nec etiam mens videtur convenire. ergo non debet convenire legis dispo sitio lege hos accusare.§.omnibus.ff. de accusatio.et.l.iiij.§. totiens cum ibi not.per Barto.et alios.ff.de damno in fecto. ¶ Sed si dicitur ad que statutum videtur se referre dictum statutum lo quens de incestu.potest dici quod ad nullum statutum Brixie potest referri per predicta.et si dicitur quare refert se ad illa statuta que non repetiuntur.maxime imponen tia diversam penam inter primum ca sum et secundum statuti loquentis de icestu, potest dici quod illud potuisset ut arbitror per errorem statuentium. quia in ista materia de committenti bus stuprum:adulterium et incestum et raptuz mulieris.statuentes Brixie vo luerunt habere statuta civitatis Pa due pro sua meliori declaratione sicu ti etiam romani miserunt nuncios in greciam ad accipiendum leges civita tis Athenarum.et civitatis lacedemo niorum et addiderunt et mutaverunt prout eis visum fuit.et sic origo iuris civilis ab institutis duarum civitatuz scilicet athenarum et lacedemoniouz fluxisse videntur. ut dicit Imperator institu.de iure naturali gentium et civi li.§.et non intelliguntur. ¶ Nam sta tuentes illa statuta Brixie acceperunt illud statutum quod loquitur de ince stu de verbo ad verbum.et illud bene et congruenter referebatur in secunda parte ad statuta Padue loquentia de pena adulterij.quia plura erant et sunt statuta civitatis Padue loquentia de pena adulterij.que est pena pecunia ria.ut patet in statuto.quod icipit sta tutum conditum. M.ccc.lxxxvi. Si mulier aliqua et in alio statuto sequen ti.Incipiente potestate domini Jaco bi de facigentibus de mutina.et in alio statuto quod incipit per aliquam mu lierem uxoratam.in versiculo: si vero predicti et c. vel aliquod predictorum et c. ¶ Sed postquam venerunt ad sta tuta loquentia de pena adulterij. fe cerunt nisi unum imponens penam capitis mulieri committenti adulte riuz.Et etiam non adverterunt.quod stante isto unico statuto de pena adulte rij. illa vero ultima pars statuti de in

cestu non poterat referri ad illud statutuz solū.sicut poterat statutū Padue. Et ideo existimandū est ꝓpter predicta ꝙ error fuerit in illa parte vltima statuti se referre ad statuta loquētia ꝺ pena adulterij vt.s.declaraui. ¶ Cū ergo illa rō non possit referri ad statuta Padue.q2 noluerūt.sicut ꝯueniens erat ex quo non fuerunt icorporata in volumine statutoꝝ Brixie. ¶ Nec ad predictū statutum. Brixie loquens de pena adulterij.q2.non potuerūt stantibus verbis illius statuti loquentis de īcestu.que illi nihil tm̄ conueniūt.nec etiam voluisse presumitur per ea que dixi supra sequitur ꝙ potest concludi illud quod solet dici ꝙ potui nolui: ꝙ volui . adimplere nequiui.multum C.si qs alteri vel sibi ⁊.c.cū sup ab.extra de offi.dic. ¶ Et sic ꝙ illa relatio non pōt sortiri effectum aliquē pp illū errorem quē presumūt interesse probādi rem alr nō posse ꝓcedere.maxime salua rōne recti sermonis.l.Plautius. ff.de auro ⁊ ar.leg.⁊.c.ad audiētiam. ∫.cuz ibi no.extra de rescriptis. ¶ Nec est mirandum.si potuit ille error interuenire quia aliquando qnis mandat aliquid fieri secundum aliquaz conditionem vel modum.⁊ postea non exprimit condictionem vel modum vel formam.vt est tex.in.l.pe.que incipit. si testm̄.C.de insti.⁊ substitutiōibꝰ sub conditione factis. ¶ Et quando fit relatio ad aliud ⁊ illud ad quod fit relatio non apparet nec relatio fit certa. tunc nisi probetur quod continebat illud ad quid fit relatio.illa relatio etiā dispositiua nihil operatur.vt est tex.i .l.si non designata.C.de falsa cā inserta leg.⁊ insti.de legatis in.§.sed si vrori ver.sed si quam acceperit.⁊ probat in.l.si sic legatum.§.∫. ff.de leg.∫.cum simi. ¶ Unde ex his concluditur ꝙ illa vltima pars statuti loquentis ꝺ pena incestus que se refert ad statutum Brixie loquentis de pena adulterij. non potest nec debet ad illud statutū ad me transmissuz referri nec ad aliō. ¶ Et sic est perinde ac si nō fuisset apposita. ¶ Et sic casus incestꝰ int collaterales.excepta sorore ⁊ vxore fratris de quibus fit mētio in prima parte statuti loquentis de incest.censet esse omissus respectu pene.⁊ per consequēs remanemus in alio statuto disponente ꝙ nullus corporaliter puniat nisi lege municipali sit cautū sed pecuniariter tm̄ arbitrio dñi potestatis ⁊ eiꝰ curie.vt.s.dixi. ¶ Quapropter concludo ꝙ dictus Bar.⁊ maria ꝓpter dictum assertum incestū nō debent puniri pena mortis: vel corporali.sed pecuniaria arbitrio domini potestatis Brixie ⁊ eius curie.

¶ An iudeus teneatur dño domus ꝓ ipsa domo cōbusta in qua habitabat ex incendio orto in ipsa domo si nescit quomodo venerit.

Consi.lxx.

In christi nomine. Circa primum dubiuz an iudeus teneatur domino domus pro ipsa domo cōbusta ex incēdio orto ex ipsa domo sed nescitur quomodo euenerit ⁊ prima facie dicenduz ꝙ sic quia incendium non solet oriri sine culpa inhabitantium.l.iij.§.∫.ff.de offi.prefe.vigilum.⁊.l.siue mulita.ff. de periculo ⁊ cōmo.rei vendi. ¶ Et sic in dubio presumit culpa inhabitantium secundum Bal.in.d.§.∫.⁊ Bart.in.l.si quis ex argentarijs.§.pretor ait.ff.de eden.vbi dicit ꝙ icendiū ⁊ furtū presumitur factum culpa inhabitantium.q̄ debebant custodire nisi probetur casꝰ fortuitus per dicta iura.. sed casus fortuitus nō probatur in questione nostra ergo. Et sic videt esse fundata intentio dñi locatoris nisi hebreus conductor probet casum fortuitū. ¶ Et vꝫ hoc procedere nō solū qn̄ presumitur ex culpa dñi cōductoris inhabitans.sꝫ ēt si ex culpa familie sue.puta famulorum vel pedisequarum.vt est glo.in.l. nunquid in prin.ff.de incendio ruina naufra. ¶ Sed tamen his non obstantibus teneo contrarium esse de iure verius .pro

rius. pro cuius declaratione oportet pri⁹ aiaduertere qua actiōe velit agere dñs domus ꝯ hebreuꝫ conductoreꝫ. Nā aut intentabit actōem ex locato. aut actōem legis acq̄l. ¶ Si itentabit actionē ex locato. dico hebreū ꝯducto rem in dubio non teneri. qꝛ ex cōtractu locatiōis ꝛ ꝯductōis q̄ celebrat̄ gratia vtriusqꝫ qs nō tenet̄ nisi de dolo ꝛ lata culpa ꝛ leui. vt insti. qbus modis re ꝯhitur obligatio. §. fi. ꝛ. l. si vt certo. §. nunc vidēdū. j. ꝛ ibi no. ff. commodati. ¶ Sed qñ ortū est incendiū lꝫ in dubio presumatur culpa i habitantium vt dixi. tñ ista culpa iudicat̄ leuissima qꝛ furtuū ꝛ incēdiū presumit̄ oriri ex leuissima culpa. vt ē gl. multū notabilis inst. de qbus modis rei ꝯhit̄ obliga. §. preterea i fi. quā sequit̄ Saly. in l. q̄ fortuitis. C. de pigno. act. ¶ Et iō ad hoc vt cōductor non teneat̄ sufficit probare se fuisse diligētē. vt dicit tex. in. l. si vēdita. ff. de periculo ꝛ cōmo. rei ven. ¶ Nec obstat ꝙ dixi incendiū plerūqꝫ fieri ex culpa inhabitantiū. qꝛ illud est verū de culpa leuissima de qua non tenet̄ conductor vt dixi. ¶ Nec ob. qd̄ no. Bar. in. l. si qs ex argentarijs. §. pretor. ff. de eden. dum vult qd̄ culpa i habitantiū p̄sumit̄ nisi casus fortuit⁹ probetur. ꝛ sic vr̄ loqui de culpa punibili qꝛ si non eēt punibilis frustra diceretur conductorē debere casuꝫ fortuitum pbare. qꝛ dcm̄ Bar. saluari dꝫ i ꝯctu in quo qs teneret̄ de leuissima culpa. ꝛ sic cum illa i dubio interuenisse p̄sumat̄. tenet̄ nisi pbet se diligentissimū vel casuꝫ fortuitū vt. l. in reb⁹ in pn̄. ff. cōmo. ¶ Sꝫ cū i casu nr̄o teneat̄ ꝯductor tm̄ de leui ꝛ nō d̄ leuissima sufficit pbare se fuisse diligentem. ꝛ ita nō fuisse in leui culpa per dcām. l. si vendita in fi. ¶ Immo plus dico ēt si p̄sumeret̄ fuisse in culpa leui. Ex qua teneret̄ p dictā. l. iij. §. j. ff. de offi. prefecti vigilum. tñ posset se excusare dictus conductor. si probaret se fuisse diligentem. vel si teneretur ēt de leuissima excusaretur se probando diligentissimum. ¶ Et est rō. qꝛ ꝙ furtum plerumqꝫ fiat ex culpa inhabitantiuꝫ, pca dit ex presumptiōe iuris. qd̄ hoc presumitur. vt. d. l. iij. §. j. ff. de offi. pfecti vigilum. ꝛ. d. l. si vēdita. ff. d̄ piculo ꝛ cōmo. rei. vē. que presumptio pōt tolli p alias p̄sumptōes ꝯtias. qꝛ vna presumptio tollit aliā. l. nō solū. §. de viro. ff. d̄ ritu nup. ꝛ. l. diuus. ff. de in integrum rest. ꝛ. c. litteras extra de p̄sump. cuꝫ si mi. ꝛ pōt tolli ēt vna presumptio p alias coniecturas ꝯtias. l. non oēs. §. barbaris. ff. de re milit. que ꝯiecture habent̄ pro probatiōe sufficienti. l. lꝫ impera tor. ff. de le. j. ꝛ. l. si tuto: cū ibi no. p gl. ꝛ doc. C. de per. tutoꝝ. ¶ Et iō si ꝯductor probaret se diligentem ꝛ diligentissimum fuisse in reb⁹ suis ꝛ aliēis. et maxime in hijs que spectant ad vsum domus tolleret̄ illa presumptio culpe leuis ꝛ leuissime ꝛ ita disputando terminauit solēnis doc. d. Petrus de aluarotis de Padua in disputatione sua que incipit ex orto idio Padue. ¶ Et ex p̄dictis ēt cōcludit̄ non solū qñ ipse solus cōductor ihabitasset tpe orti incendij sed et si habitassent in ea tūc solū et⁹ familia. Sicut dr̄ fuisset in casu nostro qꝛ dom. conductor nō tenet̄ de facto ꝛ culpa familie seu famuloꝝ nisi essent famuli ad ignē. puta ad coqnaꝫ deputati. qꝛ tunc tenent̄. si esset vsus opera maloꝝ viroꝝ. puta qꝛ solerent se inebriare vel erant parum diligentes ꝛ sic deliquissent in ope ad quod fuissent deputati. ar. l. j. §. familie. ff. de publicanis ꝛ. l. fi. §. seruoꝝ. ff. nau. caupo. stabu. ¶ Et ita debet intelligi in. l. nō quid in pri. ff. de incendio ruina nau. fm̄ Bar. ibi. ꝛ idem tenet prefat⁹ dñs Petrus in dcā sua disputatione. ꝛ An. de are. in suo tractatu maleficiorum in gl. in verbo incendiario in. iiij. colum. in fi. ꝛ maxime si illi de familia erāt tales de qbus verisimiliter considerꝫ potuit dñs. quia erant homines diligentes quia tunc dominus familie nullo modo tenetur etiaꝫ si tempore incēdij fuissent in negligētia vel culpa. argu. l. argentum. ff. cōmodati. qꝛ tūc dr̄ esse casus insultus q̄ non ascribit̄ culpe ipsius dñi. l. cū duobus. §. dāna. ff. p socio. ꝛ. l. fistulas. §. fi. ff. de ꝯtrah. emp. et

ita tʒ Bal.in.l.j.in.fi.C.p socio. ¶ Et pdicta intelligo qñ ille qui est ꝺ familia ꝯ quem est presumptio vt.fuerit cā ignis esset liber homo qꝛ ille non posset dari ꝑ noxa.vt.insti.de noxalibꝰ.§.fi. ¶ Secus si esset seruus cōductoris ꝗ fuisset in culpa qꝛ tunc dñs teneret. aut restorare damnum aut dare ipsuʒ pro noxa.vt insti.de noxalibus.in pꝛi. ꝛ per totuʒ ti.ff.ꝛ.C.de noxali. ¶ Si vero locator domus intētaret actionem §.fi.legis acqlie ꝑ dāno dato.tūc videret esse maius dubiū.qꝛ in.l.acqlia venit etiā leuissima culpa.vt.l.i.l.acqlia ꝛ leuissima in pꝛin.ff.ad.l.acqliam ꝛ ibi hoc no.doc.ꝛ maxime Flo.ꝛ in.l. si cui.§.de predictis, versi.denicꝫ.ff.de vsufructu. ¶ Et iō cū in casu nostro nō ꝯstet vnde habuit originem incendiū ꝗin dubio ꝑsumat ex culpa saltē leuissima inhabitantium.vt supꝛa dixi vr dicēdū ꝙ ꝯductor teneat ex culpa familie.ēt leuissima cōmissa in dāno dato ex incendio. Tñ ego teneo qꝺ immo nō tenent.qꝛ in dubio pꝛedicta leuissima consistet in non faciendo.vcʒ in desidia vel negligentia.vt dicit glo.notabilis in.§.pꝛeterea in fin.insti.quib. mod.re cōtra.oblig. ¶ Sed in actione legis acquilie nō venit leuissima culpa cōmissa in nō faciendo.sʒ tñ in faciendo.vt est tex.elegans in.d.l.si cui §.de preteritis in versi. denicꝫ. ff.de vsufructu.qui glosat totum titulū.ff. ad.l.acq.secunduʒ Bar.ibi ꝛ idē tʒ ibi Flo.ꝛ in.l.in lege acquilia in pꝛincipio.ꝛ cōiter docto. ¶ Ergo cū pdicta leuissima presumat interuenisse in casu nostro i cōmittēdo nō tenet dñs cōductor lege acquilia. ¶ Immo plꝰ dico ꝙ etiā in casu ꝗ de iure ciuili teneretur pro culpa leuissima.tñ i foro cōsciētie nō teneretur ad emendationē dāni.sed pnia esset ei iniūgenda non pena de dāno.arg.xv.q.i.inebriauerūt vt singulariter dicit Inno.in.c.sicut dignum de homicidio quem sequit Flo. in.l.si seruus seruum.§.si fornicarius in pꝛin.ff.ad.l.acquiliam. ¶ Preterea dico ꝙ etiam si culpa leuissima in faciendo interuenisset ex parte familie libere.tñ ipse cōductor caput familie qui in domo nō aderat tp̄e oꝛti incēdij non.tenet ex facto familie.qñ non processisset ab aliquo in offi.suo deputa. puta a chocho.ꝛ familia erat talis de quo verisimiliter.dñs debebat ꝯfitere qꝛ nō erāt soliti similia facere vel esse negligēres per ea ꝗ supꝛa dixi. ¶ Circa fʒ an teneatur hebreus cōductor ꝑ pignoꝛibus cōbustis ꝛ furto subtractis dominis ipsorum pigno.pōt fieri i eadē decisio.que statim in precedēti dubio fcā est. Nam cū iste ꝯctus pignoris celebratus fuerit gratia vtriusqꝫ.ꝛ sic non teneatur hebreus creditor pro pignoꝛibus nisi de dolo ꝛ lata culpa ꝛ leui: ꝛ non de leuissima.vt est tex.insti. qui.mo.reꝯhi.oblig.§.fi.ꝛ in.l.si cum vēderet.§.fi.cū.l.seq.ff.de pigno.acti. ꝛ pbat in.l.si vt certo.§.nunc vidēduʒ j.ff.cōmodati. Sequitur ꝙ de pignoꝛibus incendio cōbustis non tenet ꝑ ea que dixi in pcedēti dubio ēt est rō q̄re non tenet de pigno.cōbustis qꝛ eā diligentiam adhibuit in dictis pignoꝛibus quam adhibuit in rebus suis que cōbuste similiter sunt vt pꝛobat p tex. in.l.ea igitur.ꝗ sequitur.l.si ven.ff.de pigno.act. ¶ Sed vnum facere posset dubium,circa pignoꝛa incendio combusta .quia dictus iudeus habet capitulum cum communitate . quod si ali quod pignus propter casum domus combureretur non tenetur.et si per dictam prouisionem specialem in vno tantum casu contrario sensu videtur quod in alijs casibus voluerit se obligare videlicet si pignoꝛa comburentur nisi per casum.sed ex culpa etiam leuissima quia qui vnum dicit aliud excludere videtur.l.cum pꝛetor in pꝛi. ff.de iudicijs.ꝛ.l.maritus.C.de procura.et.c.non extra de presumpt.cum si. ¶ Item quia per prouisionem hominis videtur esse recessum a prouisione legali.l.fin.C.de pactis conuentis. ¶ Sed ad istud facilis est responsio. Nam quando pꝛouisio hominis est ꝺ iure communi.non tollit prouisionem legalēʒ in alijs que sit de iure communi.l.iij.§.si ex conuentiōe.ff.ꝺ re iudi.

Secus si sit prouisio hominis qr tunc bene tollit pruisionẽ legalẽ q̃ fit de iure spãli vel extraordinarij. vt.d.l.fi.C. de pac.cõuentis.z est rõ quia facilius tollitur priuilegiũ q̃ ius cõe.l.ei⁹ militis.§.militia missus.ff.de testamẽto militis.vt no.Cyn.in.l.ij.in.vj.q.C.de iure emphi.z Bar.z doc.in.l.si cũ dotẽ in prin.ff.so.ma.z Bal.z doct.in.l.fi.C. de pactis ꝯuentis z in.l.maritus.C.de procura. ¶Et ideo cũ dicta pruisio facta per hebꝛeum.vt nõ teneat si pign⁹ ꝑpter casum domus cõburetur sit de iure cõi.z similiter pꝛouisio alia qꝫ nõ teneaꝛ si interuenerit leuissima culpa inhabitãtiũ vel sine aliqua culpa sua sequitur qꝫ per illam pruisionem nõ vr̃ ab alia pruisiõe legali z oꝛdiaria recessisse z ꝑhec cessant ea q̃ dixi ꝓ isto dubio. ¶Circa tertiũ dubiũ an dicto iudeo cõpetit aliq̃ actio siue ius ad recuperandum pignoꝛa q̃ rapiunꝛ in rerũ natura vt.s̃.in casu dr̃. ¶Et vr̃ prima facie dicendum qꝫ non qr ex quo dicta pignoꝛa erant in cingulis.z oꝛnamentis argẽteis z aureis z nunc sint deducta oia ad massam z sic ad prioꝛez materiam vr̃ qꝫ sit extinctum ius pignoꝛis argu.l.si conuenerit.§.si quis cau. ff.de pig.ac.vbi dr̃ qꝫ si obligatur sylua.z efficiꝛ ex ea nauis illa nauis non erit obligata qr aliud est silua.z sic materia.z aliud est nauis z sic materiatũ Ita vr̃ in casu nostro ecõtra aliud esse in materiato dato pignori z in ipsa materia ad q̃ reducta est per incendium qñ massa nõ vr̃ fuisse obligata. ¶In ꝯ̃rium vr̃ ꝓbari in.d.l.si cõuenerint.§.si nuda vbi dicit qꝫ si nuda ꝓprietas pignori data sit z vsusfructus postea ei accreuerit pignori.erit idem si alluuione creuit qr illud incrementum cedit pignori.Et ad idem est tex.in.l.si fundus in prin.ff.de pigno. ¶Item probatur in.l.domo.ff. de pigno.actio.z i l.Paulus.§.domus.ff.de pigno.vbi dr̃ si pignorata est domus.que postea cõbusta est.z solũ area remansit vel ecõtra.si est pignorata area.z superedificatum est remanet obligatio tã i area q̃ in edificio. ¶Item probatur in.l.si fundus.§.si res.ff.de pig.vbi dr̃ si res ypothece data est.postea mutata fuerit.eque ypothecaria actio cõpetit veluti de domo data ypothece orto facto Itẽ si de loco conuenit.z domus facta est vel vinee imposite sunt. ¶Itez pro hoc.l. quesitum.§. illud foꝛtasse. ff.de leg.iij.Et ista pars est veriorꝛ in casu nostro.ex quo materiatũ fuit reductũ ad suam materiã.que materia iterum põt reduci ad suũ materiatũ. qr d̃ illa massa possunt fieri oꝛnamenta singuloꝛum z vestium sicuti prius erat ergo sicut materiatũ erat pignori obligatũ ita cũ sit reductum ad suam materiaz que est reducibilis ad suã formaz z sic materiatuz in eadẽ materia idest massa durat obligatio pignoꝛis.per dictã l.quesitum.§.illud foꝛtasse cũ ibi no.ꝑ glo.Bar.z doc.Et ita ẽt volunt Bart. Paulus de cast.z doctoꝛes in dicta.l.si ꝯuenerit.§.si q̃s ita.ff.d̃ pig.act. Et iõ dicte masse argenti possunt vindicari per hebreũ actione ypothecaria a possessoꝛe per quam debet consequi possessionẽ ipsius masse.l.si cum venditoꝛ in prin.ff.de euic.z pro soꝛte sua habet melioꝛa z potioꝛa iura i dictis massis ipẽ hebreus quã debitoꝛes.qui pignora dederunt. ¶A soꝛte vero supra si masse plures valerent teneretꝛ iudeus omnibus debitoꝛibus. quoꝝ fuerunt pignoꝛa.illud plus vltra soꝛtez sibi debitam inter eos f̃m foꝛmam iuris diuidendum restituere actione pignoꝛaticia.l.si rem.§. omnes.ff.de pignoꝛa. actio.z.l.que fundum.ff.de iure dotiũ z insti. quibus modis re contrahitur obligatio.§.fi.cum simi. ¶Circa quartum z vltimum dubium.an ille masse argenti presumantur esse solius iudei an habentium argentum in pignoꝛibus in dicta domo. breuiter ego puto esse considerandum locum in quo ille masse argẽti reperte sunt. quia si sunt repte i loco i q̃ iude⁹ retinebat pignora ꝑsumãꝛ eẽ d̃ pig. Si ṽo repte sunt i alijs locis.et maxime vbi solebat hebreus tenere bona sua.z tunc in dubio pꝛesumantur ipsius hebrei ex vsu eĩn hebrei z eius consuetudine retinendi

bona iudicare debemus. vt. l. vel vniuersorũ. ff. de pig. act. & l. q̄ semissis. in fi. ff. de vsuris. & l. si seruus plurium. §. fi. ff. de le. j. & arg. eo⁊ que no. Bar. in l. si vacantia. C. de bonis vacantibus. vbi ponit an & qñ res dicatur diuersa. ¶ Item pro hoc quia est bonum argumentum & cõmuniter accidẽtibus. vt est tex. cũ glo. in l. j. C. de arbitris & in l. cum dote. C. de iure. & probatur in l. cum intest. & ibi hoc no. Bal. C. de dona. ante nup. Sed cõmuniter bona argen. & alia bona tenebantur in vna camera in qua reperta est vna massa argenti & in alio loco tenebat pignora in quo⁊ reperte sunt alie masse argenti. & ideo in dubio debemus iudicare illas massas esse prout ex loci diuersitate distinguebant. & ideo dz q̄ diuersitas loci inducit diuersitatẽ iuris. vt not. p glo. in l. fi. in. j. oppositione. C. de tẽpo. in integ. resti. pe.

¶ Actio iniuriarum q̄to tẽpore duret & an exceptio prescriptionis actionis iniuriarũ sit dilatoria vel perẽptoria.

Consi. lxxi.

In christi nomine. Ac inuocata spũs sancti gratia. Uisa prius petitione do. Pasqualis siue eius procuratoris in actione iniuriarum & responsione siue defensione domini bonini. Et visis cõsilijs suprascriptis famosissimo⁊ dominorum. d. Angeli de castro. & d. Antonij de rosellis. licet solum requisitus essem de suprascriptione & plene ac sufficientissime consultũ sit per prefatos excellentissimos doctores. ¶ Tñ vt veritas magis elucescat decreui ẽt summatim nonnulla p iustitia cause ipsi⁹ domini Bonini in medium deducere. ¶ Et in primis considero petitionem dicti domini pasqualis in qua primo deducit q̄ ipse dominus Bononi⁹ vicarius archiepiscopi Ragusini diuulgauit & publice & alta voce in presentia multo⁊ dixit q̄ ipse domin⁹ pasqualis erat excõicatus & q̄ habebat eũ pro excõicato. quia iuerat ad comitem stephanum. ¶ Item q̄ dum certa die celebrarentur misse in ecclesia presente ipso domino pasquali fecit ipse dominus Boninus fieri preceptum presbyteris celebrantibus q̄ desisterent a diuinis propter presentiã. d. domini pasqualis excõicati & ita cessauerunt. ¶ Item q̄ vltra quidam sacerdos accessit tunc ad ipsum dominum pasqualem & sibi mandauit ex parte ipsius domini vicarij bonini q̄ deberet de ecclesia recedere quia habebãt ipsum omnes pro excõicato. ¶ Item dicit q̄ predicta oĩa fuerunt facta dolo culpa et defectu predicti domini Bonini vicarij. Quare petit &c. ¶ Et quia per responsionem & defensionem dicti domini Bonini omnia in effectu negantur non faciam fundamentum in eius defensione q̄ si vera esset nullam haberet hec questio dubitationem. Et veniret absoluẽdus sine dubio quia agens non probaret ea que ipse deducit & q̄ requiruntur in actione iniuriarum ẽt si dominus Boninus reus nihil probaret per l. qui accusare. C. de edendo. & c. cum ecclesia sutrina ad fi. extra de cau. pos. & propri. & c. j. circa prin. cũ gl. extra vt eccle. benefi. cum simili. Solũ ergo est insistendum. esto q̄ dominus Pasqualis probaret ea que deducta sunt an dictus dominus Boninus deberet condẽnari iuxta petita. ¶ Et p huius declaratione plura sunt examinanda. ¶ Primum an predicta actio iniuriarum duret tantum an non. ita q̄ post annum intentare non posset.

¶ Secundo an exceptio prescriptiõis annalis sit dilatoria vel peremptoria & sic an possit opponi post litem contesta. ita quod super ea possit diffinitiue pronunciare iu. ¶ Tertio esto q̄ essemus infra annum a die illate vt asseritur iniurie. an per ea que deducta sũt in petitione dictus dominus Bonin⁹ debeat condemnari vel absolui.

¶ Circa primum non multum insisto quia in iure est clarissimum videlicet

q dicta actio iniuriarum durat tantū anno. nam duplex est actio iniuriarū vna ciuilis alia pretoria. vt. l. iniuriarum actio in prin. ff. de iniurijs. ꝛ insti. de iniurijs. §. sed ꝛ lex cornelia ciuilis durat perpetuo quia regulariter omnis actio ciuilis durat perpetue. l. xxx. annis vt insti. de perpetuis ꝛ temporalibus actio. in prin. ¶ Pretoria que nō continet rei persecutionem sed penam vel damnum. vel interesse est regulariter annalis vt. l. in honorarijs. §. j. ff. de actio. ꝛ obliga. ꝛ institu. de perpetuis ꝛ temporalibus actio. in prin. cum similibus. ¶ Et ideo cum omnis actio iniuriarum sit pretoria exceptis tribus casibus videlicet quando quis dicit se pulsatum vel verberatum vel in domum suam introitum esse. vt est casus in. l. lex cornelia in prin. ff. de iniurijs ꝛ insti. de iniurijs. §. sed ꝛ lex cornelia. Tamen in omnibus alijs casibus est pretoria vt no. in dictis iuribus. sed casus noster non est aliquis de tribus p̄dictis. vt patet ex antedicta petitione ergo predicta actio iniuriarum est pretoria non ciuilis ꝛ sic tantum anno durat p er predicta. ¶ Et q actio iniuriarum exceptis dictis tribus casibus sit pretoria ꝛ duret anno tantum est text. in. l. si non conuicij. C. de iniurijs vbi hoc tenet glo. Cy. Ange. ꝛ Sali. et docto. ꝛ est tex. cum glo. ꝛ ibi per doct. in l. si cum exceptione. §. ij. ff. quod metus causa ꝛ glo. ꝛ docto. in. d. l. lex cornelia in prin. ff. de iniurijs ꝛ glo. insti. de iniurijs. in. §. sꝫ ꝛ lex cornelia. ꝛ istud est verissimum sicut deus est deus. ¶ Et iste annus est continuus in oībus casibus preterꝗ̄ qñ fit vni iniuria per metum. vt est tex. cum gloss. in. d. l. si cum exceptione. §. ij. satis ꝛ ibi per doc. ff. qđ metus causa ꝛ per tex. glo. ꝛ docto. in. d. l. si non conuicij. C. de iniurijs. ꝛ istud ēt ego probo ratione. nam omnis prescriptio regulariter habet tēpora cōtinua nisi specialiter inueniatur lege cautuꝫ in contrarium vcꝫ q habeat tempora vtilia vt est glo. ordinaria in rub. ff. de diuersis ꝛ tpalibus p̄scrip. sꝫ in ista p̄scriptione annali actione iniuriarū nō reperit expresse lege cautū q habeat tpa vtilia. ergo est dicendū q hꝫ continua ꝛ sic annus sit ꝯtinuus ꝛ nō vtilis. Et intelligo cōtinuū. vcꝫ q incipiat a die late iniurie. vt no. ꝛ tꝫ Ange. in. d. l. si nō conuicij ꝛ q duret anno tm̄ continuo nullū diem excipiendo iuxta not. glo. Ru. ff. de diuer. ꝛ tēpo. prescrip. ¶ Ex q̄bus oībus concluditur q i causis presentis consultationis dcā actio iniuriarū. si ꝯpetijsset ipsi dn̄o pasquali contra dictū dn̄m Boninum. qđ tamen nō conceditꝰ nec verum est vt patebit ex his que dicentur infra in tertio dubio principali durare debuit solum modo anno cōtinuo incipiendo a die late iniurie si iniuria lata fuisset. ꝛ post annum nō competit. ꝛ in hoc in p̄mis bene consideret excellentia. d. iudicis. qꝛ frustra querendum esset si iniuria cōmissa esset. quia etiam si esset cōmissa veniret. dn̄s Boninus absoluēdus ex quo sunt elapsi ad die illate vt dꝫ iniurie nō modo annus. sed ēt septē anni ꝛ vltra per predicta. ¶ Ex his ēt sequitur q cum dictus annus sit continuus nulla excusatio nullū impedimentum iuuare pōt ipsum. d. Pasqualem si nō egit infra annū. qꝛ cū sit annus cōtinuus nullum tp̄s de medio deducitur. vt habetur in. d. rub. ff. de diuer. ꝛ tēpo. prescrip. ¶ Circa secunduꝫ dubium an dicta exceptio prescriptionis actionis iniuriarū sit dilatoria an peremptoria ita q post litē conte. possit oppo. ꝛ sup ea diffinitiue ꝓnunciari. in eodē iudicio in fine litis. ꝛ q sit peremptoria vr̄ esse tex. in. l. ꝑptor. C. de p̄scri. longi tēporis. ꝛ ibi est glo. que hoc decidit ꝛ tꝫ manifeste in contrariū vcꝫ q sit dilatoria ꝛ debeat opponi ante litē contestatā. ꝛ qđ habeat īpedire litis īgressum. vt vr̄ probari in. c. ad aures i fi. ibi oēm prorsus actionē excludit extra de prescrip. ꝛ in. l. sicut. ꝛ i. l. omnes. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. annorum. ꝛ. l. fi. ff. pro suo ꝛ. l. fi. ad fi. C. de edicto diui adriani tol. ꝛ l. l. si nulla. C. de acquirē. pos. ꝛ. l. trāsacta cū. l. se. ff. de verb. sig. ¶ Sed veritas est q ista exceptio prescriptiōis ē exceptio mixta ꝛ pt opponi

ad pcessum si excipiens hoc alleget et sit in vim dilatorie ad impediendum litis ingressum per text.in.d.c.ad aures in fin.et per dictam.l.sicut ibi nulli monende.C.de prescrip.xxx. annorum. vbi hoc no.Ange.de peru.qui dicit q ibi est casus rotundus.q exceptio prescriptionis impedit litis ingressum si opponatur in vim dilatorie.et idem probatur per tex.in.d.l.omnes.ibi moueatur.eod.tit.et etiam Angel.hoc firmat qui dicit q ibi hoc aperte pbat. ¶Et hoc etiam probatur in.l.fin.ff.pro suo q: per prescriptione sit finis liti vt ibi. et ideo dicitur etiam per exceptionem prescriptiois esse litis finite.vt ibi no. per Bar.et no.Ange.in.l.emptor.C.de prescrip.lon.temporis.et pro hoc allego.optimum text.in.l.iam pridem omnia.C.de vsucapionibus. ¶Item dicta exceptio prescriptionis habet etia vim peremptorie.et potest opponi ad merita cause.si hoc vult eam opponens et tuc no impedit litis contestationem. et ita intelligitur.d.l.emptor cum glo. C.de prescrip.longi teporis. Et q ista exceptio possit opponi in vi peremptorie ad merita cause tenet Bar.in.l.fi. ff.pro suo.et Bal.sit i auf.nisi tricenale in fi.C.de bonis maternis.et ide Bal. hoc expresse determinat in.l.fi.in.xiij. oppositione.C.de edicto diui adri.tol. vbi dicit q ex pscriptioe oriunt due exceptioes.s.dilatoria et pemptoria.Sicut dicit in iurameto.in.c.cu venissent extra de iust.et q: ad lites abbreuiandas sunt inducte.et ide not.Bal. nota. in.l.post qua liti i.iij.col.C.de pactis. sic etia dicimus exceptione rei iudicate.vt possit opponi i vi dilatorie et pemptorie.vt pbat in.c.j.de litis contesta. in.vj.co iunc.c.romana.§.si vero de appella.in.vj.vt no. Fede.de senis consilio suo.cxxviij. ¶Et idem dicemus de excep.iurisiurandi. Et similiu vt not. Bar.in.d.l.fi.ff.pro suo.et in.l.cu querebatur in princ.ff.iudicatum solui.et in.l.nam et postea in prin.et ibi per doc to.ff.de iureiur.et.l. eleganter.§. si qs post.ff.de condi.inde.et in.l.senatus in ij.col.ff.de accu.et in.l.si seru.C.de his qui ad eccle.confugiunt. ¶Concludo igitur ex predictis q.d. exceptio prescriptionis anualis iniuriar est mixta et potest in vi dilatorie opponi ad processum et sic ad ipediendu litis ingressum et litis contestatione et pot opponi in vi peremptorie ad merita cae et qn opponitur in vi pereptorie pot opponi no solu ante lite cotest.sed etia post qncuq vt e.casus in.l. pereptorias.C. snam rescin.no pos.et not.gl. ord.in.c. exceptione extra de excep.et in.l. exceptione.C.de proba.cu simi. ¶Et ideo cu.d.exceptio pscriptiois anualis actionis iniuriar possit opponi in vi dilatorie et peremptorie vt supra dictu est sequitur conclusio ad secundu dubium vz q etiam possit.d.exceptio opponi in vi peremptoria etiam post litem co testatam.et quandocuq ante conclusionem in causa et super ea diffinitiue pronunciari.etiam si esset tantumodo opposita post litem contestatam. ¶Et sic ex predictis omnibus concludo q cum dicta exceptio prescriptionis actiois iniuriarum sit annalis.et sic duret tantum anno cotinuo et iniuria dicat fuisse illata iam est non modo annus sed etiam fuit sex vel septem anni et vltra et opposita sit dicta exceptio per ipsum do.Bo.siue ante litem contestata siue etiam post tantummodo q officiu.d. iudicis est in pronunciando ipsum.d. Boninum absoluendum esse et absolui debere.et sic ipsum absoluat ab omni petitione facta in actione iniuriar per ipsum dominum Pasquale. ¶Circa tertium esto q essemus infra annum a die illate vt dicitur iniurie an per ea que deducta sunt in petitione.d.domini Pasqualis ipse.d.Boninus debeat de iure condemnari. ¶Et circa istud est consideranda petitio et libelli conclusio iuxta no.per Inn.et doc.in.c.super lris extra de rescrip.et per Bald.et doc.in.l.edita.C.de eden.et etia in pn. mediu cocludendi iuxta not.p Barto. in.l.si prius.ff.de no.ope. nun.na 3 in petitioe et in eius medio cocludedi dicit.d.Pasqualis q ipse.d.Boninus fecit et comisit ea de quibus in petitio-

ne contra ipsum.d.Pasqualem dolo & culpa & defectu ipsius.d.Bonini.vnde est videndum si ipse dñs Boni.fecit p dicta & probaret fecisse an dicat ipse. d.Bonin.dolo & culpa & defectu suo fecisse.ita q condẽnari possit & debeat. ¶Et certe p ea que sunt mihi in facto deducta.clarissime est ꝯcludendum q ipse.d.Boninus non fuit in aliquo dolo vel culpa aut defectu ꝑpter quod possit contra eum agi actiõe iniuriarum.¶Nam ab hoc vt cõpetat actio iniuriarum requirit q iniuria fiat ex affectu facien.vt est tex.in.l.illud.ff.d iniurijs.&.l.qui in iure in prin.&.l.verũ. ff.de furtis.& est tex.in.l.sed & si quacũ q.§.iniuriam et.§.si magister.ff.ad.l. aquil.¶Sed no.ꝯstat q ipse.d.Boninus aio iniuriandi hoc fecerit.ergo non tenetur actione iniuriarũ.vt in dictis iuribus.¶Nec in dubio est presumendum q ipse fecerit animo iniuriandi.quia istud in dubio non presumitur presertim cum fecerit tanq̃ officialis vt est tex.cum glo.notabili.in.l. iniuriarum actio.§.is qui iure publi.ff. de iniurijs.& ibi glo.j.dicit notabiliter q iudex in dubio presumitur iuste facere non animo iniuriãdi.& idem not. Ang.in.d.l.iniuriarum actio.§.si qs d honoribus.vbi dicit q in dubio magistratus actũ iurisdictionalẽ exercens nõ presumitur eũ iniurandi.aio facere vel fecisse.q2 non est credendum eũ fuisse immemorem salutis eterne.cuz iurauerit iustitiam cunctis ministrare.vt in auf.iusiurandum quod presta tur ab his.Immo dico fortius q licet in dubio sit presumendum etiam ipso dño Bonino nihil probante q non fecerit animo iniuriãdi.& sic ipse actiõe iniuriarũ nõ teneretur.¶Tamen etiã apparet ex cõiecturis alijs vltra presumptionẽ iuris q ipse non facit animo iniuriandi.Nam vt mihi asseritur in facto erat publica vox & fama in ciuitate ragusina q ipse.d.Pasqualis erat.excõicatus.q2 fuerat cum comite Stephano ꝯtra litteras apostolicas. ergo si ipse.d.Boninus vicarius i spiritualibus in ciuitate & diocesi ragusi na habuit ipsum pro excõicato & tractauit ipsum pro excõicato in faciẽdo ipsum expelli de ecclesia dum celebrarentur diuina.iuxta.c.duo sunt quippe.xcvj.dist.&.c.veniens.extra de sen. excõmu.cum simi.ipse dñs Boninus ẽ excusatus.nec tenetur actione iniuriarum.pro.c.cum desideras.§.ij.questi. ibi publica fama est.extra de sen.excõmu.&.l.c.cum voluntate eo.titu. ¶Itẽ pro hoc allego tex.& qd ibi no. Bar.in l.fi.ff.de here.insti.vbi dicit no.istã.l.q facit ad.q.p quã potes multos liberare.¶Pone ei q statutũ dictat q si aliq̃ s accusat aliquẽ de falso vel falsã accusationẽ proponit.si non ꝑbat puniatur &c.Modo aliquis accusat de falso non tamen ꝑbat.querit nunqd sit remediũ q de falso non puniatur et hic vr q sic.d3 enim articulare q de hoc erat rumor & fama in loco.ideo hoc fecit & excusabitur.excusat enim a ꝑsumptione de li.vt.l.miles.§. mulier.ff.de adulterijs.h3 etiã.excusare a pena vt ibi &.l.ij.ff.quis ordo in bo.pos. seruet. ¶Item subdit Bar.in.d.l.fi.q est alius modus q articulet q hoc ideo fecit.q2 audiuit a personis fidedignis. vt.l.q cũ maior.§.si pater.ff.de bonis liberti. facit ad hoc gloss.notabilis. in.l.ticio fundus.ff.de condi.& demon.que dicit q excusat ille qui credidit fidedigno. Item dicit si audiuit ab amicis & consanguineis.vt.l.tutorẽ.ff.de his quibus vt indignis.Idem etia3 si probetur q erat publica vox & fama.vt.d.l.miles. ¶Facit etiã ad predicta qd no.Bar.i l.ij.§.si publico in.iij.coi.in fi.versi.tertia regula est.ff.de adulterijs.¶Item ad predicta adduco doctrinã Bar.similem in.l.ij.preses.C.si seruus vel libertus ad decurionatum aspirauerit lib.x.vbi dicit per illam.l. notabiliter qd iusta causa credẽdi est ꝑblica fama.qd dicit facere ad multa;specialiter si accusator non probat maleficiu3 sed reũ manifeste ꝑbat se non fuisse.si tamen p accusatorem ꝑbaretur publica vox & fama excusaret &c calumnia & falsitate.vt ibi.Ita etiam est dicendũ in casu nro.l3.n.sit.d.Pasqlis denũcia

tus ⁊ nominatus publice excōicatus ⁊ habitus ꝑ excōmunicato per ipsum d.Boninū vicariū in spiritualibus in loc.⁊ nunc appareat ꝙ in veritate nec fuerit tūc nec etiā nūc sit excōicatꝰ ꝙ nihilominꝰ si tūc erat publica vox ⁊ fama in loco.s.in ciuitate ragusina ꝙ esset excōicatꝰ ipe.d.vicarius excusetur a dolo calūnia ⁊ ab actione iniuriarū ēt si ipm expelli fecisset ab ecclesia .q2 habuisset iustā cām hoc faciēdi ꝑ p̄dicta.¶ Nec pōt dici ꝙ ipse.d. Boninꝰ fuerit in dolo.vt deductū est in petitione.d.dñi.Pasqualis q2 hoc nō est pbatū.vt mihi asseritur in facto.⁊ ille qui dolū dicit ꝓbare d3.l.quotiēs.§.q̄ dolo.ff.de ꝓbationibꝰ.Immo ēt si deduceret aliqua p̄sumptio ꝑ pte ipsiꝰ.d. Pasqualis illa cessare deberet.q2 vna p̄sumptio tollit aliā.c.litteras . extra de p̄sump.⁊.l.diuus.ff.de in integrum resti.⁊.l.nō solū.§.de ritu.ff.de ritu nupti.Nā quecūq3 excusatio vel ratio ēt iniusta excusat quē a dolo. l. igitur.§.⁊ generaliter.ff.de liberali cā.⁊ est tex. cū glo.notabili in.l.i.ibi.ff.de abigeis ⁊ gl.i.l.plagij.la.ij.C.ad.l.fauiā d plagiarijs.⁊ ꝓ hoc facit etiā gl.fi.in.c.i.§. fi.in ti.de lege conradi in vsibus feudoꝝ.Et ideo cū dictus.d. Boninꝰ vicarius si fecisset ea que in petitiōe.d. Pasqualis ꝯtinent ductus fuisset non modo iniustis rōnibꝰ sed ēt iustis tu3 ⁊ ꝑꝑ litteras apostolicas.tū ꝑpter publicā vocē ⁊ famā seq̄tur ꝙ excusaret ⁊ ꝑ excusato haberi deberet ab omni dolo.vero vel p̄sumpto.¶ Et per consequens ab omni actiōe iniuriarū.Et licet in eadē petitione opponatur de culpa ipsius.d.Bonini.que intelligit de leui postq̄ est facta mētio pꝰ de dolo.vt.l.si vt certo.§.nunc videndū. i.ff.cōmo.⁊ no.in.l.qō nerua.per Bar. ff.depositi.⁊ opponitur ēt de defectu eiusdem.d. Bonini. Dico ꝙ quātum ad hoc vt ipse teneatur actiōe iniuriarū.etiā si ꝓbaret culpa leuis vel leuissima in ipso dño:Bonino nō ꝑpterea teneret actione iniuriarum.ex quo nō ex affectu ⁊ aīo iniuriandi fuisset ⁊ p̄sertī3 cū iuuetur publica voce ⁊ fama contra ipm Pasqualem ⁊ litteris apostolicis vt supra dcm est.nam iniuria l3 capiat pluribꝰ modis vt.l.i.ff.de iniurijs.⁊.l.sed si quecūq3.§.siꝰ iniuriā.ff. ad.l.acql.tñ quantū ad actionē iniuriarum capitur iniuria ꝑ ꝯtumelia.vt est casus in.d.§.iniuriā que fit ex affectu iniuriādi.vt.d.l.illō. ff.de iniurijs. ¶ Et ideo l3 i actiōe legis acq.veniat non tm̄ dolus sed ēt culpa. tñ in actione iniuriaꝝ venit solūmodo dolus.et ita notabiliter t3.d.Florianus de Bononia in.d.§.iniuriam circa prin.⁊ bene.¶ Et ꝑpterea concludo ꝙ officiu3 reue.d.archiepiscopi Iadérensis delegati in hac causa apostolici dignissimi ⁊ dñi mei colendissimi est in absoluendo diffinitiue in fine litis ipsu3.d. Bononium a petitis ꝑ ip3.d. Pasqualem obstante p̄scriptione maxime annali.⁊ dico diffinitiue i fine litis maxime q2 ipsa exceptio fuit opposita ad merita cause ⁊ non ad processu3.iuxta no.per Bar.in.l.fi.ff.ꝓ suo.ac etiam si aliqd esset ꝓbatum deductis pro pte d.Pasqualis.q2 ipse.d. Boninus non habuerit animū seu affectū iniuriādi vel iniuriā īferēdi.ipi.d.Pas.nec fuit in aliquo dolo.⁊ q2 excusatus fuit ⁊ est ꝑpter publicam vocem ⁊ famā ⁊ lr̄as apostolicas.⁊ sic ꝑpter errorem et iniustum si qs erroꝝ īteruenisse diceret. Et ideo concludo in effectu ide3 quod conclusum est ꝑ suprascriptos famosissimos doc.d.Ange.de castro.⁊.d.Anto.de rosel.

¶ An accusatus de crimine expilate hereditatis possit se defendere per ꝓcuratorem ⁊ opponere exceptiōes concernentes ineptitudinē accusa.⁊ merita cause.

Consi.lxxij.

In christi nomine.Circa accusatione3 sup crimine asserto expilate hereditatis institutā per.d.Uincentium de thienis ꝯ nobilem virum.d.Bartholameū de thie-

nis oritur dubitatio si ipse.d.Bar.potest se defendere a dicta accusatione per procuratorē an vero teneat̄ comparere psonaliter.& qꝛ in exceptioīb⁹ seu defensione.d.Bar.sunt duo fundamēta principalia.Unū est de ineptitudine accusatioīs.Aliud est circa merita ipsius defensionis.Duo sunt in primis examināda. ¶Primū est an.d.d.Bartho.potuerit & possit per procuratorem suū proponere suā defensionē seu exceptiones ꝯcernentes ineptitudinē.d.accusationis.¶Scōm ē an ēt super exceptioīb⁹ & defensionib⁹ ꝯcernētib⁹ merita cause possit ꝑ procuratorē ꝯparere. ¶Sup primo dubio nulla videtur esse dubitatio.qꝛ vbi ē casus legis.ibi nulla dubitatio.l.ancille.C.de fur.l.illaꝫ.C.de colla.¶Sed de ista.q.est casus clarus i statuto cōis padue sub Rub. de accusa.& ordine procedendi in maleficijs in ver.saluo ꝙ ēt añ excusationē vbi dꝛ ꝙ accusatus ante excusationeꝫ ꝑ se vel per legitimum procuratorē proponere possit exceptionē forbānitioīs satisdationis nō prestite rei iudicata.inquisitionis.denūciationis vel accusationis inepte ꝯcepte.q̄ ineptitudo ex serie ipsius denunciationis vel inquisitionis seu accusatioīs apparere possit.¶Et iō cum in casu nr̄o dicatur et sit accusatio inepta & inepte ꝯcepta q̄ ineptitudo apparet ex serie ipsius accusatio.vt apparet per exceptiones productas ex parte.d.Bart.& maxime qꝛ ipse.d.vicarius assertus procuratoꝛ accusantiū.& ipsi accusantes sint forēses & nō possidentes imobilia i ciuitate vł districtu padue non pōt esse procuratoꝛ vt dꝛ in statutis padue.¶Item qꝛ ipsi non pstiterunt fideiussionem sicuti p̄stare tenent̄ ſm formam statu.padue. ¶Et etiā alijs de causis contentis in d.exceptionibus ergo pōt illas exceptiones.d.d.Bar.pponere per procuratorem vigore.d.statuti.¶Et ita etiaꝫ alias fuit admissus per procuratorem in causa inquisitionis contra eum al's formata.& ista profecto non hn̄t dubiū ex quo habemus de hoc statutum expressum.¶Sup secundo an.d.d.Bar. possit cōparere ꝑ procuratorē sup alijs exceptionibus defensionibus cocernētibus merita cause & innocentiā suaꝫ. ¶Et in hoc duo casus sūt ꝯsiderandi. Primuꝫ si est de iure cōi. Secundum de iure municipali.¶De primo nō vr̄ similiter esse magna dubitatio.qꝛ cōmunis snīa est ꝙ in causis criminalib⁹ in quibus imponitur a iure communi pena a relegatione infra inclusiue potest quis accusatus se per procuratoreꝫ defendere etiā vbi pena relegationis veniret iponenda.vt est casus in.l.j.l versi.sed si ea causa sit.ff.an ꝑ aliū causę appellationis.& ibi est gl.ordi.l verbo vsqꝫ ad relegationē.& idem no.glo. in.l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iud.& in l.seruuꝫ quoqꝫ.§.publice.ff.de procura. & hāc opi.tenet Ja.de are. Odofr.Ja. bu.& Guil.de cu.& Ray.& quasi omnes vt dicit Bar.in.d.§.ad crimen in.ij.colum.l fi.& subdit in.ij.col.in fi.ꝙ communiter tenent doc.d.opi.glo.nostrorum & minime mutāda sunt.que lōgā interpretationem habuerunt.l.minime.ff.de legi.& dicit Bar.ibi ꝙ ita iudicaret.licet Ja.de ra.& Pe.& Mar.fil. dixerunt contrarium.Et qꝛ vt dixi ista est cōmunis sententia a qua non est recedendum in iudicando.vt no.Bar.in l.fi.C.de pena iudicis que male iudi. & habetur ꝑ doc.in.c.j.& in.c.ne innitaris.extra de cōsti.&.in.c.capellanus extra de fe.& ꝑ bal.in.c.j.§.iudices i fi.ij. col.in ti.de pace iur.fir.& per Ange.in l.cum q̄dam.§.quod dꝛ.ff.de acq.here. & maxime cum ista sit opinio cōis.nedum doctorum sed etiā glosatorum a quorum opi.non est recedendum in iudicando.vult Bal.in.c.j.in fi.in tit.de natura successionis feudi qui dicit.et ego in dubijs in consulendo opi.glos. multum sequoꝛ.quia non possum adherere meliori.& idem vult Bal.in.c. j.circa medium.ij.col.in titu.de gradibus succedendi in feudum.vbi dicit ꝙ in consuetudo.non receditur ab opi. glo.& similiter dicit in.l.si procuratorem in fi.ff.de procurato.ꝙ non est tutum in consilijs recedere ab opi.glo.& idem volunt Jaco.bu. Rizar.de saly.

Bald.ꝛ Bar.de saly.in.l.ij.C.de sentē. q̄ sine certa quā.pſe.qui dicūt ꝙ in du bijs ꝛ arduis qui habent iudicare vel consulere ab opi.glo.discedere nō de bent.ꝛ dicit ibi Saly.in fi.sicuti puer bialiter vulgo dicitur.qui nescit equi tare teneat se ad lignū selle seu arzo num.ꝛ ideo.dixit Bald.in.l.hereditas C.depositi ꝙ auctoritas glos.ceteras auctoritates antecellit.ꝛ idē vult Jac. bu.in.l.j.C.qui pro sua iurisdictione.ꝛ Cy.in.l.j.C.de actio.ꝛ obli.ꝛ in lege nō moriturum post medium.C.de cōtra hen.ꝛ commit.stipul. ¶Et propterea stante ista communi opi.glosato.ꝛ do ctorum omissis disputationibus que hincinde fieri possint.sequor ipsam.et concludam quod si non imponeretur maior pena relegationis in hac cau sa potest interuenire procurator. ¶Sꝫ certum est ꝙ de iure communi pro cri mine expilate hereditatis non impo nitur maior pena ꝙ̄ relegationis. vt p batur in.l.j.§.expilatores.ff.de effra ctoribus ꝛ expilato.coniuncto §.fina. in.fi.in ea.l. ¶Nec ob.si dicat in.§.si expilatores dicitur ꝙ est.pena arbi traria pro tali crimine.ergo potest im poni pena etiam vsqꝫ ad mortem.vt ē glo.notabilis insti.de iniurijs.§.i sum ma.in verbo ordinaria. ¶Quia licet de illa glo.dubitent doc.ꝛ videtur gl. contraria in.l.sacrilegij capite in ver bo considerandum dum dicit vt sic ca pitis.vel extraordinaria pena.ff.ad.l. iul.peculiatus.ꝛ sic ibi dictio vel.de notat ꝙ alia sit pena extraordinaria i.arbitraria aliā pena capitis.quia di ctio vel solet pōni inter diuersa.l.hec verba ille aut ille.ff.de verb.sign. Ta men responderi potest clare ꝛ aperte etiam si illa glo.l.§.in summa esset ve ra qꝛ tunc illa procederet quando sim pliciter esset arbitraria pena. Secus quando est arbitraria de iure commu ni.ꝛ ius commune determinat ꝙ istō arbitrium non excedat vsqꝫ ad mortē quia tūc illud arbitrium esset limita tum.ꝛ limitata dispositio limitatū p ducit effectum.l.in agris.ff.de acqui. re.do. ¶Sed in casu nostro licet l.cri mine expilate hereditatis sit pena arbitraria.vt.l.j.§. expilatores . ff.de effracto.ꝛ expilato.tamen illud arbi trium est per.eadem.l.in fi.limitatuꝫ. vt non excedat penam relegationis vt patet ibi duꝫ dicit dummodo ne quis in plebeio operis publici penam iho nesti relegationis excedat. Et ita te net in terminis Jo.de Jmo.in.l.ij.in versi.quid autem si aliqua pena.ff.de publ.iud.dum alle.dictam.l.j.§.expi latores.ꝛ.§.fi.ꝛ Ang.de arc.in suo tra ctatu malefi.in glo.in verbo ꝛ sibi ca put a spatulis amputetur in vlti.col. Sed.d.d.Bar.de thienis accusatꝰ nō est plebeius sed nobilis de thienis de vincentia.ergo pena criminis expila te hereditatis non possit in eo excede re penam relegationis.ergo per pro curatorem potest se defendere. ¶Nec vnum quod ei obijciatur. videlicet ꝙ pena que iponitur pro crimine expi late hereditatis infamat vt.l.si te ex pilasse.C.de his qui no.insa. qꝛ non sequitur tale crimen infamia ergo ac cusatus non pōt se per procuratorem defendere.qꝛ immo est distinguenduꝫ aut imponitur pena relegationis ꝛ su pra ꝛ non potest. ¶Aut imponitur pe na relegationis ꝛ infra.ꝛ tunc potest. vt.l.j.ff.an per aliū cause appellatio nis.ꝛ supra dixi ꝛ ē casus in terminis de hoc in dicta.l.j.versi.plane si pecu niaria causa conuenta gloss.in verbo ignominia.versi.si in criminalibꝰ ve ro publicis vel priuatis. ¶Et sic infa mia non est illa que habeat repellere procuratorem accusati. sed qualitas criminis vt patet ex predictis. ¶De secundo dubio.an de iure municipali sit prohibitus dictus dñs Bart.se de fendere per procuratorem. ¶Et du bium facere potest quia si esset accu satus de furto magno esset pena mor tis.vigore statuti.nec potest tunc se de fendere per procuratorem.per ea que dicta sunt in precedentibus. ¶Ergo idem videtur dicendum in crimine ex pilate hereditatis ex quo commit tens tale crimen dicitur fur impro prie.vt.lege si testamen.C.de his qui

no.infami.⁊ ibi no.per glo.⁊ doct.⁊ in l.de his.C.de furtis. ¶Et ibi Bal.vr̃ hanc partem tenere.dum dicit q̄ i sta tuto loquentibus de furtis vt fur pos sit furcha suspendi comprehendit pu=blicus ⁊ famosus expilator hereditatis.procedendo de similibus ad similia.immo de minorib⁹ ad maiora seu de positiuo ad cōparatiuum per locū a maiori. ¶Sed certe ista sententia et opinio Bal.nō est vera q̄ statutū loquens de furto maxime quo ad penā non debet extendi ad expilatorem hereditatis q̄ vbi non cōuenit diffinitio ibi nec conuenit diffinitum in.l.j.§.j.ff. de dolo.Et not.glo.in rubrica extra de summa trini.⁊ fide catho. ¶Sed diffinitio furti est. vt sit contractatio rei aliene inuito domino.vt.l. prima.fi.de furtis.⁊ insti.de obliga.que ex maleficio nascuntur in principio sed hereditate iacente quando expilatur nō est dn̄s.l.j.§.sceuola.ff.si q̄s testamen.lib. esse iussus fuerit.ergo. ¶Item quia ad hoc vt sit furtum requirit q̄ res subrepta sit per aliquem possessoriam sed iacente hereditate nō d̄r per hereditatem possideri ergo furtū non d̄r fieri. vt est casus ad litteram.in dicto.§.sceuola.Si ergo non est furtū sequitur q̄ statutum loquens de furto in eo nō verificatur.l.si vero.§.de viro cū ibi not. ff.soluto matrimonio.Et ita no.Saly. in.l.de his.C.de furtis. ¶Item probatur ad idem q̄ si expilatur hereditas res non efficitur furtiua alia rōne.q̄ vsucapi potest.l.si homo.ff.de vsucapionibus ⁊ no.Saly.in.l.si abducta in fi.C.de furtis.⁊ in.l.de his eo.titu. ¶Item hoc probatur.q̄ tituli criminis sunt diuersi ⁊ diuersa nomina habent in codice ⁊.ff.Nā titulus de furtis est diuersus a titu.de crimine expilate hereditatis ergo diuersus debet esse effectus.l.si idem.C.de codicillis ⁊ quia sepatatorū separati debent eē effectus nec ex separatis non fit bona illatio.l.papinianus exuli.ff.de minoribus.⁊.l.j.in fi.ff.de calumnia.cum similibus. ¶Item q̄ pena est diuersa. Nam de iure cōi pena furti nūq̄ē fur cha vt habet.in auť.sed nouo iure.C.de ser.fugi.sed expilās hereditatē nullo modo d̄z furcha suspendi nec mori vt in.d.l.j.ff. de effractoribus ⁊ expilatoribus cum simi.vt.s.dixi ergo. ¶Item quia furtum est nomen generis cōprehendit latronem rapinā. ⁊ expilationem hereditatis.⁊ furtū in specie sumptū. ¶Ergo statutū loquens de furto. d̄z intelligi in sua specie.⁊ nō in suo genere.quia genus de se non est punibile. ¶Et debet intelligi de illa specie.qua specialiter hoc nomine nūcupatur.⁊ q̄ nuda ab alio ad vniuersa profert. Nā latrocinium est cum armis ⁊ violentiā raptus est furtum violentum. expilatio est rei heredita.non possesse. furtū rei, possesse sine violentia. Ad instar eius quod de cautiōe dicit in.l.j.C.de procura.⁊ in.l.sancimus.C.de verbor̄ signi.⁊ ad.instar eius qd̄ dicit de re publica sine adiun.prolata.que intelligitur hodie fiscali olim romanorum. vt no.Salice.in.l.fi.C.de sacro.eccle. ¶Et pro hoc etiam facit.quia statuta recipiunt interpretationem declaratiuam.⁊ restrictiuā secundum ius commune vt.l.ij.C.de noxalibus.⁊ h̄r in.l. fi.§.in computatiōe.C.de iure delibe. ⁊.l.vt gradatim.§.sed si lege.ff.de muneribus ⁊ ho.Et in.c. cum dilectus eẋ de cōsuetudine ⁊c. ¶Et quia penalia sunt restringenda.l.si de interpretatione.⁊.l.si preses.ff.de penis. ¶Et hanc partem cōtra Bald.tenet Saly.in.d.l. de his in fin.C.de furtis ⁊ in.dicta.l. furtest.C.de his qui not.infamia. ¶Et non obstat ratio bal.dum dicit procedendo de similibus ad similia statuta de pena furti h̄z locū i expilatore.q̄ i penalibus non fit extēsio ex idētitate rōnis.ar.l.ij.cū glo.C.de prib⁹ q̄ filios distraxerūt.⁊ ita no.doc.in.l.si vo.§.de viro.ff.so.ma. ¶Nec ob.alia rō baldi dū arguit a maiori de positiuo ad comparatiuū.q̄ in correctorijs ⁊ penalibus nō potest fieri extēsio ēt ex maiori tate rōnis.vt habet per gl.⁊ doc.i auť. quas actiones.C.de sacro.ec.⁊ in.l.papinia.C.de appellationi.p Jo.d imo. in.l.si vero.§.de viro in.x.colū.ver.se=

cundo casu qñ agit de extēsiōe fienda in exorbitātib⁹.ff.solu.mat. ⁊ maxime qñ cōcurrunt ista duo q͡ sint materia penalis ⁊ correctoria.q͡ tūc nullaten⁹ pōt fieri extēsio.⁊ strictā ⁊ nō largā interpretationē recipit vt est glo.valde no.in cle.vt hi q̄ in v̄bo in eiusdē q̄ incipit cathedralib⁹ in fine de etate ⁊ qualitate. Et ita etiā tenet Dñicus de sancto gemi.sequēdo illā gl.in.c.j.in.iiij. col.in fi.de tēpo.ordi.in.vj. Sed in casu nostro statutū imponēs penā mortis pro furto est penale correctiuū iuris cōis.vt patet ex no.in.l.si fugitiui. ⁊ in auc.sed nouo iure.C.de seruis fugitiuis. Ergo nō debet extēdi etiā ex maioritate rationis ad crimē expilate hereditatis.⁊ ista pars est verior ⁊ tutior. Et ideo ex predictis cōcludo q͡ dictus dñs Bartholamē⁹ pōt se defendere per ꝓcuratorē tā circa exceptiones dilatorias q̄ peremptorias ⁊ casus innocentie sue.

¶ Si vicarius episcopi vult procedere contra clericum prime tonsure pro homicidio.an possit se defendere per procuratores.

Consi.lxxiiij.

IN Christi noie.ac inuocata spiritussancti gratia. Uicarius reuerēdissimi dñi epi paduani vult ꝓcedere per inq̄sitionem cōtra duos clericos prime tōsure suspectos.vt d͡r de homicidio. et fecit eos citari.ꝓcurator cōparet cā defendendi eos.q͡ritur an possit. Et pma facie videtur dicēdum q͡ nō.q͡ in causa capitali regulariter nō admittit procurator.vt.l.j.vers.sinautem.ff.an per alium causę appellatiōis. Immo etiā in causa in qua imponitur pena a relegatione supra nō admittit ꝓcurator. vt ibi no.per glo.per illū tex.⁊ no.glo. in.l.seruum quoq͡.§.publice.ff.de procura.⁊ in.l.pe.§.ad crimē.ff.de pub.iudicijs.⁊ no.doc.in dictis iuribus.et in l.reos.C.de accusationibus. ¶ Sȝ pro homicidio imponit pena capitalis.l. is qui cum telo.C.ad.l.corneliā de sicarijs.⁊ in toto illo titulo. ⁊ probatur in.l.iij.C.de epis.audi.vbi dicit homicida qd̄ fecit semꝑ expectet. Ergo non videt ꝓcuratorē admitti debere. ¶ Sȝ his nō obstantibus cōtrariū teneo eē de iure verius. ¶ Et pro clariori itelligētia.premitto quod de iure ciuili septem sunt genera penaꝝ tria sunt capitalia ⁊ alia quatuor non capitalia. Et idō triplex ē pena capitalis. ¶ Prima mortis. ¶ Scđa ꝓxima morti scilicet pena metalli. ¶ Tertia pena dportatiōis ⁊ in opus publicū.l.si q̄s forte §.fi.cū duabus legibus.seq.ff.de penis.pene vero nō capitales sunt quatuor. ¶ Prima est relegatio ad temp⁹. ¶ Scđa est infamia. ¶ Tertia dignitas amissio. ¶ Quarta verboꝝ experimentū.d.l.si quis forte.§.fi.⁊ hoc not. etiā Inno.⁊ canoniste in.c. qualiter ⁊ quādo.ij.extra de accusa. ¶ Scđo premitto q͡ alia sunt genera penaꝝ de iure canonico.s.suspēsio excōicatio.depositio intrusio incarceratio.⁊ verberatio ꝑm Arch.xxiij.q.v.circūcelliōes. ¶ Tertio p̄mitto q͡ de iure canonico nō pōt quis cōdemnari ad mortē etiā pro homicidio nec ad aliquā penā sanguinis.c.sniaȝ sanguinis.extra ne clerici vel monac.⁊.l.ij.di.c.j.⁊.ij.⁊ no. In no.⁊ docto.in.c.qualiter ⁊ quādo.ij.extra de accusa. ¶ Sȝ vna est similis. q͡ relinquitur iudici seculari puniend⁹. c.ad falsarioꝝ de crimine falsi.⁊ de iudicijs.c.cum nō ab hoie.⁊.xi.q.j.illuȝ. ¶ Sed scđa pena capitalis.s.damnationis in metallū nō inuenitur sepe in carcerib⁹ impositis.sed etiā pōt equiparari pena carceris.q̄ pro grauissimis criminibus ecclesia infligi.de hereticis.c.penul. ¶ Et idē dicēdum est de tertia pena capitali ꝑm Inno.in.d. c.qualiter ⁊ quando.ij. ¶ Quarto premitto.⁊ istō ē bñ notādū q͡ dicte tres p̄me pene capitales ⁊ nō capitales vt ē gradatio nunq̄ iponūtur nisi q̄s directe accusatus ⁊ conuictus fuerit. vt

in.c.dilectus.ij.extra de simo. ¶ Alie
autem pene imponūtur etiā si in mo
dum inquisitionis procedat.vt.d.c.di
lectus.et in aut.vt nulli iud.§.sup hoc.
Et ita elegāter not.Inn.in.d.c.qliter
et quādo.ij.quē seqtur ibi Ant.de but.
et alij doctores. ¶ Quinto et vltimo pre
mitto q ad predictas penas canoni-
cas preterq ad depositionē pceditur
absente reo etiā cōtumace sed ad de-
positionem et ad alias penas vsq ad
relegationē nō proceditur cōtra absen
tem.ff.de penis.l.absentē.et.iij.q.ix.de
cernimus.et ita no.Inno.in.d.c.quali
ter quē Ant.de but.et docto.alij cōmu
niter ibi sentiunt. ¶ His premissis di
co pcuratorē posse interuenire pro di
ctis clericis suspectis de homicidio vt
dicitur contra quos vicarius vult pro
cedere per inquisitionē.qd sic probat.
quando sumus in causa in qua nō po
test imponi pena a relegatione supra.
Sed solum a relegatione infra inclu-
dendo etiam relegationē potest pro-
curator interuenire ad omnē defensio
nem.vt est tex.cum glo.in.l.j.ff.an per
alium cause appellatiōis.et dixi supra
in principio pro alia parte negatiua.
¶ Sed in casu nostro ex quo procedit
sm canones in foro ecclesiastico p inq
sitionem non potest imponi pena ca-
pitalis nec a relegatione supra sed so
lum a relegatione infra.vt dixi supra
in.iiij.euidentiali. Ergo pcurator p
eis pōt interuenire. ¶ Scdo hoc etiā
pbat alia ratiōe qñ qs absens dāna-
ri pōt ibi pcurator pōt interuenire vt
est casus in terminis in.l.seruū quoq
§.publice.ff.de procurato.facit.l.reos
C.de accusa. ¶ Sed in ista materia in
qua vt dixi non imponitur pena capi
talis.sed a relegatione infra potest ab
sens cōdēnari etiā cōtumax scdm In-
nocē.et doctores in.c.qualiter et quan-
do.ij.extra de accusatione et dixi.s.in
iiij.euidentiali.Ergo pcurator p eis
pōt interuenire. ¶ Nec obstat pdictis
l.c.veniens extra de accus.vbi est tex.
q in criminibus nō admittit pcurator.
et tā loqtur in criminibus in quibus ab-
sens dānari poterat. ¶ Quia respon-
detur q in causa criminali vbi absens
dānari potest ibi procurator admittit
ad allegādū causas innocētie. Sz nō
admittit gñaliter ad totā cām in qua
possit pdesse et obesse dño. Et ita loqui
tur dictū.c.veniēs sed in sola extenua
tione innocētie criminis vel extenua-
tionis absentie nō potest obesse dño.
sed solum pdesse.et iō gñaliter pcura-
tor in cā criminali nō admittit etiā p
absente suscipiendo in se totā causam
iudicij et isto mō pōt intelligi.l.j.ff.an
per alium cause appellationis. ¶ Et
ita potest etiam responderi ad.l.ij.C.
de pcurato.et potest illi.l.ij.etiam re-
sponderi q ibi nō dz sumi argumen-
tum a cōtrario sensu q resultaret ab-
sonus intellectus et iuri contrarius con-
tra.l.ij.C.de conditio.inserta.et.l.si qs
nō dicā rapere.C.de epis.et cle.cū sim.
¶ Et ex hoc sequitur q si ex forma sta
tuti absens potest capitaliter condē-
nari q ibi ad defensaz et ad allegan-
das causas innocentie admittit procu
rator.et ita consuluit Dynus quē sequi
tur.d.meus dñs Antonius de rosellis
ij.q.vj.si quando.§.cum autem in vn-
decima col.et in.viij.col.in princip.ibi
concordando opiniōes ita dicit q ab-
solute ad totam causaz procurator nō
admittatur vbi absens damnari po-
test et priuari sed ad allegandum cau-
sas innocentie admittatur etiam pro-
curator et ita intelligatur.l.seruū quo
q.§.publice.ff.de procurato.coniun-
cta.l.reos.C.de accusationibus.vnde
ex hoc secundo fundamēto q dicti cle
rici citati non comparentes potuerūt
procuratorem mittere qui veniat ad
allegandum causas nedum absentie
sed etiam innocentie non tamen po-
terunt domino nocere.puta confiten-
do vel aliter q est notandum et est ve-
rum. ¶ Tertio principaliter posset p-
curator in dicta causa comparere et li-
cet non admitteretur ad plene defen-
dendum in causa capitali et onus iudi
cij in se suscipere tamen admitteretur
ad instruendum et informandum iudi
cem de innocentia.et iudex debet eum
audire et p veritate inqrere et ita sim-

gulariter dicit dominus Benedictus de plumbino in.l. amplius in fin. per illum tex.ff.de liberali causa allegat etiam.l.fi.ff.ad.l.iuliam de annona ꝛ ꝙ not.in.l.penul.§.ad cri.ff.de pu.iu. facit.l.ꝛ si non defendantur.ff.de pe.,

¶Concludo itaqꝫ ex predictis omnibus ꝙ procurator trib⁹ modis potest interuenire. ¶Primo ad informandū iudicem de innocentia inquisitorum indistincte secundum domi. Benedictum prout vltimo loco proximo dictū est. ¶Secundo ad allegandum causas innocentie, tanꝙ procurator in.l. absens quos damnari potest. Sicut est in casu nostro, vt dixi supra secundum Ant.rosellum vt in secundo ,argu.principali pro,inquisitis dictū est. ¶Tertio potest procurator interueni re etiam ad omnem defensionē in casu nostro ex quo proceditur per viam tantum inquisitionis. ꝛ non potest cō demnari quis capitaliter sed solum a relegatione infra, vt supra dixi in primo vel pro parte inquisi.addu. ¶Et ita omnem effectum potest ꝛ debet in dicta causa procurator admitti.

¶An procurator debeat admitti in cā capitali. Super hoc saltem quando dubitatur, an debeat admitti stāte forma statuti taruisij.ꝛ an possit admitti post sententiam latam ad inquirēdū.

Consi.lxxiiij.

In Christi nomine. ac inuocata spiritussancti gratia Uiso statuto taruisij lib.iij.ti ac.ix. ca.xij. sub rubrica ꝙ maleficia ꝛ damna data et facta contra forēses ꝛc. Et visa narratione facti supra scripta. Dubitatur an dicti qui sunt condemnati ad inquirendum per magnificum dominum potestatem taruisij cum sua terra propter homicidium commissum in personam Scalabrini vincentini, possint nunc se defendere per procuratorē vigore ante dicti statuti. etiam non comparendo personaliter. quia si essemus in dispositione tantum iuris communis. nos haberet dubium. ꝙ non possent per.l. seruum quoqꝫ.§. publice.ff.de procurato.et.l. penulti.§.ad crimen.ff.de publi.iudi. cum no.in dictis iuribus. ꝛ per.l.reos cum ibi no.per Cy.Saly.ꝛ alios.C.de accusa. ¶Sed stante dicto statuto si essemus in principio iudicij. quando procedebatur contra eos occasione dicti homicidij. non videretur quodam modo habere dubium aliquod quia si ipsi allegant se dictum homicidiū cō misisse in personam dicti Scalabrini forensis causa se defendendi, vel prohibendi a violentia quam volebat dictus Scalabrinus committere contra dictum Andream bonum. vt in facti narratione dicitur deberent audiri ꝑ procuratorem. sicut statutum permittit fieri summarie aliquam fidem de predictis ad hoc vt intelligi possit. an debeant admitti ad defensionem per procuratorem non est plena probatio. quia istud non tāgit merita cause. sed preparatoria ꝛ antecedentia arg.l.iij. .§.cause cum ibi nota.per Bartolum ff.de carboniano edicto. et per ea que no..Bartol.in extrauagan.ad reprimendam in verbo summarie et in.l.a diuo pio in.§.in venditione.ff.de re.iu dicata ꝛ not.per Paulum de castro in in materia cap.in.xxi.consil.ꝛ per no. per Bartolum in lege nam et postea in.§.si minor ante finē.ff. de iureiurā do ibi etiam per Paulum de castro et per Cynum in lege quod tempore. in tertia et quarta questione.C.de in integrum restitutione petende et publicatis etiam istis attestationibus poterit et post dicta testificata poterit inculpatus ipsos iterum facere examinare quia variatur mod⁹ agendi. vt in capitulo veniens extra de testibus vt dicit notabiliter Paulus de castro in lege nam et postea .§. si minor super glo.secunda.ff.de iureiurā. ¶Et ad faciendum istam summariā probatiōem dꝫ admitti ꝓcurator.qꝛ

sicut appereret ola iteruenisse;q in dicto statuto continētur posset ,pcurator in teruenire ad allegandum z ,pbādū pre dicta.iuxta formā dicti statuti ita dz ,pcurator admitti sup isto articulo qñ dubitaret si ,pcurator deberet admitti p ea que no.Bar.in.l.si quis in ɔscri bendo.C.de ;pac.in vlti.col°.que dicit p gl.ibi idem iudicandū est de incidē ti z pparatorio qd est de ipso principa li.vñ dicit q qñ ex forma statuti.debz in causa principali fieri ɔpromissum.si dubitatur an in aliquo debeat fieri cō promissum sup hoc ēt dubio debebit fieri ɔpromissū.Itē p hoc qd no.Bar.i l.iij.in vl.colum .ff.de alimen.z ciba. lega;q dixit notabiliter q si statutum dicit q i causis dānoz datoq sufficiat ,pbatio per iuramētū q̄cqd illam cām quoquo casu incidenter tangit pōt p iuramentum probari.l.cū hi in princ. ff.de transactiōibus. z idē tz ipe pau. de ca.z idem tz Bal.in.l.j.in.j.col.ver. Sed.pone statutum dicit.C.de rebus cre.z iur.iur. ¶Item pro hoc facit qd no.Bar.in extrauaganti ad reprimen dū in.gl.i verbo summarie in.v.col.in fi.vsi.De scdo.l.quoniā cognoscit qñ dicetur vbi dicit.q si cā principalis ē summaria oēs eius articuli sunt sūma rij. ¶Item hoc ,pbatur.alia rōne icō uincibili.Nam si ,pcurator non posset nec deberet admitti ad probandū z al legandū saltem super hoc an debeat admitti tanq̄ ,pcurator illud statutuz esset frustratoriuz inquantū loquit de ,pcuratore admittē.qz semp posset iu dex vel ptor dicere nos non sumus in casu statuti nec volo admittere ,pcu ratorē ad dicendū si sumus in casu sta tuti pdicti loquētis de ,pcuratore ad mittēdo z sic statutū nihil opare qz cogeret semp pncipalis ɔparere qd ē ɔ mētē.d.statuti vt.l.si qñ.ff.de.le.j.et c.si papa de pūilc.li.vj z ,pbat optē i l.fi.in pn.ibi alioquin nec q̄cq̄ mihi caueret.,put ibi bar.declarat illū tex. ¶Preterea dico q ex quo forensis vo lens violentiam inferre ciui taruisino vel inferēs potest impune occidi.vt di citur in rubro z nigro dicti statuti.z q contra occidentes nō posset procedi p accusationē vel inquisitionē vl denun ciationem qd etiā si statutum nihil di ceret de procuratore occiden.admittē do tamen si reus non audet compare re quilibet etiam tertius volens com parere dicendo ille qui fuit offensus p talem poterat impune offendi vel oc cidi vigore dicti statuti.z producit sta tutum.z de eo liquidat.iudex debet il lum reū absoluere.z non potest vlteri° procedere.rō qz liquet iudici non esse delictum.z iudicium sine actione pro cedere.z est casus secundū vnā lecturā glo.in.l.vbi pactum.C.de transactio. z ibi hoc no.eleganter Bar.de bānito in pe.col.z ibi doc.z idē no.Bart.in.l. seruuz quoq.§.publice.ff.de procur.et ibi etiam dicit. ¶Et idem no.Bart.in l.penul.§.ad crimen in.vij.col.in pnci. ff.de pub.iud.z ibi moderni cum mul tis similibus. ¶Et pdicta ,pcederent sine dubio si essemus in principio iudi cij vt dixi. ¶Sed dubiū posset esse.qz nō sumus in pnci.iudicij sed in fine.qz iam formato processu . ,pcessum est ad sententiam non diffinitiuam sed ad in quirendum.quia exceptio procurato ria debebat proponi in principio iudi. ante litem contestatam.l.ita demum. cum ibi no.C.de procurationibus cuz similibus z non post latam sententiaz z hoc videtur de mente dicti statuti vsi culo z q licitum sit ibi illi vel illis cō tra quos procederetur.z sic videtur lo qui tantum ante processuz completū. Sed ad hoc potest responderi q pdi cta procederent quando cōdemnatus vel eorum procurator vellet venire cō tra sententiam dicendo eam nullam.z peteret procurator se admitti ad in fringendum vel dicendum nulluz pro cessum vel sententiam ad eam reuocā dam quia tunc non posset nec etiaz tā q̄ procurator nec tanq̄ principalis ad mitti. ¶Sed si procurator vel aliud vult allegare z probare.d.Scalabrinū vigore statuti potuisse occidi z procu ratorem vel alium posse interuenire nō contrauenièdo dicte snie pōt.sicut vult in casu nostro.qz snia fuit lata ad

inquirendum et ad intelligendum veritatem et iusticiam condemnatorum que veritas. et iusticia est quod Scalabrinus fuit occisus. et quia erat forensis et fecit ea de quibus in casu supra scripto narratur. potuit impune occidi secundum formam antedicti statuti. ¶ Et ista exceptio et defensio. Ita potest fieri et opponi post sententiam predictam sicut ante in principio iudicij. quia quando exceptio vel defensio que opponitur post sententiam non infringit ipsam sententiam tunc potest opponi et deduci ut probatur in l. nesennius in §. fin. et ibi Barto. et communiter docto. ff. de re iudi. et no. Barto. et doc. in l. ex diuerso §. j. ff. solu. matri. et doc. in l. fin. §. j. C. de iur. delibe. cum si. Nam procurato. dictorum qui sunt condemnati nolunt impugnare sniam. nec ei contrauenire sed declarare quod non sunt culpabiles maxime stante forma dicti statuti unde sicut principales condemnati possunt coparere ad allegandum et probandum innocentiam suam. ita potest eorum procurator quia ista procedunt a pari. quia dictum statutum in casu suo de quo loquimur vult quod tantum possit procurator in defendendo inculpatos absentes quantum possent inculpati presentes et sic a pari iudicantur ergo quod esset in uno eorum post sententiam predictam puta in culpatis ut possint personaliter coparere et se defendere maxime vigore dicti statuti. ¶ Ita poterit similiter eorum procurator ex quo procedunt a pari vt dixi et probatur per tex. cum gl. in verbo dicemus quod incipit locus a patri. in l. si socer. in princi. ff. so. ma. et per gl. in l. si de eo in §. fin. in verbo teneri in prin. ff. de acqui. pos. et per gl. in l. nam et postea l. §. ius. i et post lite. ff. de iureiuran. que glo. volunt quod est bonum argumentum a pari. ¶ Et inde licet statutum loquatur de procuratore ut possit interuenire in causa capitali quando est occisus fortassis in casu in quo loquitur quando procedit tur contra inculpatos tamen debet habere locum etiam post processum inquisitionis factum et latam sniam ad inquirendum per ea que dicta sunt. ¶ Nec obstat si dicatur statutum est contra ius commune ergo non debet extendi ultra casum de quo loquitur per glo. et doc. in auth. quas actiones. C. de sacro. eccl. et in l. si vero. §. de viro. ff. solu. mat. et in c. fi. extra de cosuetudine. et in c. j. de tempo. ordi. lib. vj. cum similibus. ¶ Quia respondetur quod illud statutum est propter publicam utilitatem ut deterreantur forenses et remoueantur ne offendant ciues taruisinos. et propter hoc voluit statutum ut homicidium esset impunitum et cum nulla alia ratio possit assignari quam predicta illa ratio habetur pro expressa vt est glo. notabilis in l. quotiens. C. de fideicommis. et ibi hoc no. Bal. et Pau. de cast. et Bald. in l. maximum vitium. C. de liber. preteritis. Si illa ratio habetur pro expressa sequitur quod per illam rationem tacitam vel presumptam. que habetur pro expressa potest fieri extensio etiam in correctoriis secundum Bal. singulariter in d. l. maximum vitium. C. de liberis preteritis quem sequitur Pau. de cast. in d. l. si vero in §. de viro. Sicut si ratio legis vel statuti vere esset expressa vt habetur per glo. et doc. in cle. j. in verbo elegater de electioni. et per doc. et maxime in d. §. de viro. flo. ponit l. l. pe. ff. si quadru. pau. fecis. dica. et per Pau. de castro. in cosi. cccxxxiij. cum simi. ¶ Preterea dico quod in his que concernunt fauorem publicum vel publicam utilitatem potest fieri extensio vt no. elegater Bal. in l. hoc modo per illum tex. ff. de codi. et demon. ¶ Et idem vult Pau. de ca. in consilio suo. xxiij. in ij. col. et Ang. in l. iij. §. vtrum. ff. ad sylleianum. et idem vult Ant. de bu. in c. fi. §. quarto restat extra de consuetudine et ita tenent communiter docto. ¶ Et propterea concludo quod dictum statutum volens quod admittatur procurator debet habere locum non solum a principio quando procedere rerur contra inculpatum sed etiam post sententiam latam ad inquirendum. ¶ Et magnificus dominus potestas cum sua curia elegati potest et debet procuratorem admittere circa predictos non obstante sententia lata per suum predecessorem quia per hoc non dicitur ei in aliquo contrauenire. ¶ Posset forte ulterius

dici quod

dici q̄ p̄dicta sint vera quātū ad Andreā bonum qui stabat in periculo mortis propter ea que supra in narratione ca sus dicunt sed non quantum ad so= cios.puta Petrum gatellum ⁊ famulū ipsi⁹ Andree boni.puta quia fecit ad sui defensionem loquitur solum de il lis qui faciunt causa se defendendi vel prohibendi ne offendatur non autem loquitur de alijs vt patet in statuto. ibi dum dicit.ille seu illi contra quos predicta vel aliquod predictorum con mitterent. ¶Sed ad hoc respondeo q̄ dictum statutum locum habet etiā in socijs q: dictus Andreas bonus nō potuisset se defendere vel prohibere ne offenderetur ab illo Scalabrino ni si habuisset socios adiuuātes ergo qd̄ est permissum sibi censet esse permis= sum socijs sine quibus hoc facere non potuisset quia quando cōceditur vnū omnia videntur esse cōcessa sine quib⁹ illud cōcessum stare vel operari non posset.vt.l.ij.ff.d iur.om.iud.⁊ p̄bat in l.refectionis.ff.cōmunia prediorum q̄ tex.ibi in verbo falleri allegatur quod possū facere p me:possū ⁊ p ministros meos ad hoc necessarios facer̄.⁊ p hoc allego decisionē Iaco.bu.quā sequit Pau.de castro.in.d.l.refectionis q̄ di cunt per illum tex.q̄ si ex forma statu= ti licitum est alicui vindictā sumere di co q̄ ipsum offendit quod statu.valet ad refrenandum maleficia quia facit priuatum ministrum rei publice.C.qn̄ liceat sine iudi.vin.l.j.q̄ ibi fit licitum cōgregare amicos qui ipsum adiuuēt ad hoc.Et qd̄ illi nō puniant.sicut nec principalis.⁊ de hoc videtur esse glo. singularis in.l.cū fund⁹.ff.de vi ⁊ vi ar ma.Sed glo.in.l.gracchus.C.de adul= terijs videtur requirere quod tales cō gregati debeāt eē tales qb⁹ ille ɔgre= gās possit p̄cipere vt sunt filij.¶Sed in ɔ̄trium facit tex.in.d.l.refectionis.⁊ ea que supra dixi.Et istā partē tз Ia. but.⁊ Pau.in dcā.l.refectiōis.Et ita alias allegaui cōrā curia magnifici do mini potestatis Verone.⁊ fuit in simi li tunc per totam curiam iudicatuз vcз q̄ aliūc homicidium esset impunitum q̄ ad offen.ita etiam quo ad eius socios qui eum adiuuauerūt.Et ita teneo es se iudicandum etiam in casu isto de so cijs.Andree boni.sicuti de ip̄o Andrea bono.

¶An p̄r hebreus possit admitti p fi= lio iudeo in cā capitali.

Consi.lxxv.

IN chri= sti nomine. Pa ter pōt admitti in cā capitali fi= lij ad d̄fendendū eū.vt h̄r p doc.i l.seruū quoq̄.§. publi.ff.de p̄cu.⁊ in.l.pe.§.ad crimen. ff.de publi.iudi.⁊ est cōis doc.senten= tia ⁊ ita cōmunit obseruat ⁊ practicat in iudicio.¶Sed dubiū fit nunqd istō b̄ficiū qd̄ dat p̄ri p filio suo xp̄iano competat et p̄ri iudeo pro filio suo iu= deo ɔ̄ xp̄ianum:Et p̄ma facie v̄r dicen dum q̄ non q: solet dici q̄ de his q̄ fo= ris sunt nihil ad nos f̄m apostoluз vt dicit tex.iu.c.gaudem⁹ in p̄n.de di= uortijs.¶Item q: lз olī iudei regerē tur ɔ̄storibus humanis.s.scribarum ⁊ phariseoꝝ vt.xij.di.oia.t̄n hodie nō.vt ibi no.glo.f̄m Io.viij.di.si sol⁹.¶Itē q: iudei non debent gaudere priuile. ɔ̄ xp̄ianos.vt in.c.iudei e͡x de iudeis. ¶Itēз q: priuilegia ɔcessa iudeis p̄di derunt p aduentum xp̄i vt.l.iussio.C. de iudeis.Sed v͡itas est in contrariū q: iudei viuunt iur̄ communi romano quantum ad iudicia.vt.l.iudei roma no communi.C.de iude.Sed tractat de modo iudiciali nunquid pater pos= sit pro filio comparere.⁊c.¶Itē q: quia rationes que allegāntur pro parte xp̄ia ni vt possit pro filio suo comparere in causa capitali locum h̄nt etiam in pa tre iudeo.Unde cum sit eadem ratio in patre iudeo qui est in patre xp̄iano sequitur q̄ debet esse idēз ius.l.illud. ff.ad.l.acq.⁊.l.a titio.ff.de verbo.obli. Item quia in his in quibus lex ciuilis non derogat legi mosaice,tunc si est

questio inter iudeum ⁊ xp̄ianū seruat lex cōis ⁊ sic xp̄iani Secus si est qō inter iudeos tm̄.vt tz Jo.calde.in cl.de testamētis in.iii.ꝯsi.Et refert ēt hoc Jo.de ana.in.c.iudei in pe.col.circa fi. de iudeis.Sed istud ꝙ pater admittatur pro filio non derogat legi Wosaice.q: saltem est ꝑter illā.⁊ sic nō ꝯ ergo hꝫ locū illa lex ciuilis ēt in p̄te iudeo ꝯ xp̄ianū.¶Item hoc ꝓbat alia rōne.quia si esset hoc verū ꝙ iudei nō possent vti iur̄ cōi sequeretur ꝙ in foro ciuili litigantes xp̄iani vterent iur̄ cōi romano ꝯ iudeos ⁊ iudei nō possēt vti ꝯ christianos qō non est dicendū et esset ꝯ dictā.l iudei romano. C.de iudeis que loquitur indistincte ꝙ iudei in iudicijs vtunt iure romano cōi. ¶Item quia nō seruaretur equalitas in iudicio ꝯ.l.fi. C. de fruct.⁊ litis expensis.Item quia claudicarent iudicia quod esset ꝯ.l.si de meis in pn̄.ff. de arbi.⁊ ibi glo.que dicit ꝙ nō debet claudicare iudicium.¶Item hoc ēt ꝓbatur alia rōne nā iudeus pōt ꝑscribere rē xp̄iani.q: viuit more romano.⁊ legib⁹ romanis vt.d.l.iudei romano. lz nō possit prescribere rē ecclesie.q: lege ecclesiastica non regunt.vt est glo. sing.xvi.q.iii.porro quā sequit Ludo. pontanus de ro.in quodā suo singulari qō incipit an iude⁹ possit ꝑscribere rē xp̄iani allegat ēt in ar.ad hoc.xxiii. q.viii.in.c.dispar.¶Item pro hoc q: immunitas concessa incolis certi loci extendit ad iudeos sicut grauamē.vt dicit eleganter Bal.i.l.spadonē in.§. iam āt.ff.de excu.tu.Si ergo ꝯceditur iudeis in dubio fauor ⁊ priuilegium a iure municipali ēt si de iudeis nō fiat mentio multomagis dꝫ ꝯcedi sibi ius cōe qō facilius ꝯceditur.quā priuilegia.l.eius militis.§.militia missus.ff. de testō.militis. ¶Nec obstant rōnes s̄.in ꝯrium deducte.Et primo dum dixit ꝙ de his q̇ foris sunt nihil ad nos q: intelligit.quantū ad m̄rimonia.q: statuta in eis nō ligant iudeos.vt no. in.d.c.gaudemus .in princi.de diuor. ¶Nō ob.ii.qō dixi ꝙ iudei hodie nō viuūt ꝯstitutionib⁹ humanis.q: illō verum de ꝯstōib⁹ humanis.q: illud scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ.vt dicit glo.viii. di.si solus. Sed ꝯstōnibus humanis.i. iure cōi romano bn̄ viuūt.vt.d.l.iudei romano.⁊ supra probaui per multa iura ⁊ rōnes. ¶Nec ob.tertio dum dixi ꝙ iudei nō debent gaudere priuilegio ꝯ xp̄ianos in testificando.ꝯ Christianos:q: ibi ē spāle i testificatiōe q: lex ꝺ ipsis nō ꝯfidit in hoc q: nō pōt erga homines esse fidelis q̇ deo ,extitit infidus.q: sicut in fide christi suspecti sūt ita in testimonio humano dubij habētur.vt dixit tex.not.ii.q.vii.non potest. ¶Sed ꝙ ipsi iudei non possit vti iur̄ cōi in defendendo filios suos ēt ꝯ xp̄ianos hoc non dn̄t iura.imo dicunt ꝯ:iū vt.s̄.declaraui.¶Nec ob. ꝙ dixi vltimo iudeos per aduentū christi perdidisse oīa priuilegia sibi concessa per l.iussio.C.de iudeis.q: illa loqtur in ꝑuilegijs q̇ facili⁹ admittuntur ꝙ̄ ius commune.d.l.eius militis.§. militia missus.ff.de testa.militis.Sed qō nostra loqtur non de priuilegio.sed ꝺ iure communi tantum. ¶Preterea.d.l. iussio seruatur tantum in terris ecclesie in quibus iudei soluunt magnam collectam.vt dicit Ange.in.d.l.iussio. ⁊ Jo.de anania.in.d.c.iudeis in vlti. col.de iudeis.¶Unde ex ꝑdictis ꝯcluditur ꝙ in illis casibus in quibus pōt Christianus pater pro filio suo christiano comparere ad defendendum i causa capitali.In illis casibus poterit iudeus pro filio suo iudeo ꝯ Christianum comparere ad defendendum filium suum iudeum etiam in causa capitali.

¶An debeat puniri pena legis cornelie de siccarijs qui interfecit aliquem ipsum turbantē in sua lictra.vincta.⁊ an sint ꝓbata i inquisitiōe deducta.

Consi.lxxvi.

IH christi nomine.Ac inuocata sancti spūs grā.Uisis statutis de bus in puncto fit mentio ⁊ visa inquisitione formata ꝯ mechū,

puto mechū ab inq̄sitione absoluendū fore.q2 contenta in inq̄sitione nō sunt probata.⁊hoc p̄mo. ¶ Item puto mechum nullatenus teneri de morte Nicolai ⁊ hic secūdo. ¶ Redeo ad primū ⁊ dico q̄ fm ea que.p̄ponunt non liquet mechum aliq̄d fecisse q̄ doluʒ arguat vt.J.patebit.⁊ ꝯ cum inq̄ritur q̄ dolose homicidium cōmisit . ergo ab inq̄sitione ꝯtentis in ea dʒ absolui ꝑ regulam vulgarē actore non ꝓbante reus absoluitur. ¶ Secundo dico q̄ ꝑ narrata in puncto liquet mechum nil aliquatenus punibile cōmisisse in per sonam Nicolai.q̄ sic ostendo ex coniunctione duoꝝ capitum legis statutarie bona est argumentatio ⁊ firma sumit̄ decisio vt.l.Gallus.§.ille casus de li.⁊ posthu.⁊ ibi no. Sed ex ꝯiunctione duoꝝ capitum statutoꝝ.i. iūcto capite statuti positi sub rubrica de vindicta in quibus casibus sit permissa in .§.⁊ nullus in quo capite vult statutū q̄ nullus de cōiunctis vel consortibus primi offendentis possit auxilium vel fauorem prestare quominus possit fieri vindicta in personā primi offendentis ⁊ si ꝯfieret dictus talis p̄stās auxilium vel fauorem possit vna cum primo offendente in actu dicte vindicte l pune offendi sicut poterat ille in queʒ vindicta poterat fieri. Et iuncto capite statuti positi sub rubrica de pena receptantis exbānitos ⁊ dantis eis ⁊c.licitum erat mecho vindictam facere in personam Nicolai ēt occidendo eū. ¶ Naʒ per statuta de pena receptantis ex bānitos licitum erat mecho et cuilibet alteri ipsuʒ Nicolaū vt in p̄ncto p̄supponit̄ bānituʒ offendere. Si licitū ē offendere ergo licitū est ipsum occidere. vt notauit Bar. in lectura in l.amissionē.§.q̄ deficiunt de capi. di. ¶ Ad q̄ capitulum finale de homicidio lib.vj. ¶ Nec ob.illud q̄ dʒ in decō statuto de vindicta ⁊c. Ibi faciendo ꝯ̄n vindictaʒ cōpetentē q2 loquit̄ de eo q̄ de bāno vel ꝯdēnatione exēptus erat vtʒ.ꝫ.in eodem statuto absurdus eniʒ foret intellectus dicere q̄ statutum ꝑmittat oīo facere vindictam in ꝑsonam offendentis dum ēn̄ faciat ipsā competentem ⁊ si is qui offenderat est bannitus minus ipsum offendere possit is q̄ ab eo iniuriaʒ passus fuit q̄ꝫ ceteri aliȷ̄ q̄ ab eo nullā passi fuerūt iniuriam iō noluerunt statuētes prouidere tam absurde.f.q̄ minus liceret contra bānituʒ iniuriā passo q̄ꝫ liceret cuilibet nullā iniuriā passo statutū ergo limitans licentiā vindicte loquitur de eo qui nō est publicus hostis vt vindicta p̄missa fieri ab offenso ꝯ ip̄m limitetur iusto arbitrio. Nō aūt loquit̄ de eo q̄ nō est publicus hostis. vt vindicta permissa fieri ab offenso ꝯ ipsuʒ limitet̄ iusto arbitrio. Non aūt loquit̄ de eo q̄ est publicus hostis. Cū ēn̄ ꝑ statutū ꝑmittit̄ quē ipune offendi: ille dʒ effectus publicus hostis.l.ij.in fi.ff. ad.l.cor.de sic.⁊.d.§.q̄ deficiūt. Et etiā effectus est publicus hostis per statutum ꝓhibens ipsum receptari ꝑ er no. in.l.fin.ff.de legationibus.licuit ergo mecho vindictā facere in personā Nicolai absq̄ moderamie inculpate vidicte.q2 qualitas ꝑsone ipsius Nicolai in quem posset fieri cōpetens vindicte ēt si nō esset publicus hostis nō meret̄ addici permissioni inculpate vindicta istud moderamē siue tēperamentū scꝫ q̄ð sit cōpetens.nullis ēn̄ habenis coercetur.offensio in personā publici hostis ēt a quocūq̄.imo cuilibet lʒ vsq̄ ad mortē inclusiue seuire in eū.bñficiū ēn̄ modificatiuū vidicte siēde per mechum q̄ offensam passus fuerat nō ꝓdest ei.q̄ postea efficit̄ publicus hostis q2.q̄ efficit̄ host̄ public⁹ ꝑdit bñficia iura sue ciuitat̄ cui effect⁹ ē hostis vt.d. §.q̄ deficiūt.⁊ ibi expsse no.lʒ q̄ ad.ci⁹ icōmodū ſi ōſinat eē ciu̸ciusdē ciuitatis.ff.ad municipales .l.ci⁹ i fi.⁊ q̄ ibi notat. Et quod notat Dyn.⁊ Bartol. in.l.inter quos.§.damni.de damno infecto . Et facit textus in.l . relegatorum.§.interdicere . ff . de interdic.re. ¶ Ex his sic breuiter introductus concludo quod mecho licebat facere in personam Nicolai omnem vindictam etiam cum occidendo ⁊ si Mecho licuit sic vindicare vt etiā liceret ei Ma

colaum occidere. ergo licuit ei occidere Bologninũ prestantem opem ⁊ auxilium Nicolao fratri suo ne posset fieri vindicta in personã ipsius Nicolai vt in dicto statuto de vindicta in. d. §. ⁊, nullus. ibi ⁊ si cõtra fieret dictus talis prestans opem cõsilium vel fauorẽ posset vna cũ primo offendente in actu dicte vindicte, impune offendi sicut poterat ille in quẽ vel cuius personã vindicta poterat fieri. Et sic Mechus qui occidit Bologninum opem prestantez Nicolao ne in Nicolaum fieret vindicta. nullam penam meretur cuz fecerit statuto permittente. l. grachus. de adulte. Ulterius ꝙ Mechus non mereatur penã probat̃ sic. In puncto presuppońt ꝙ Mechus armatus cũ spata: ⁊ cultello vna cum fratre ⁊ socijs fecit insultum ꝯ Nicolaum bãnituz ⁊ vindictam faceret quã facere licebat statuto permittente ⁊ ipso ac Ludouico eius fratre ⁊ socijs ꝯ bãnitum ⁊ Jacobum eius fratrem rixantibus occurrerit Bologninus frater Nicolai cũ bastono ⁊ percussit Ludouicum cum bastono. ⁊ cum proiecit in terram. Et statim dictus Mechus cum esset armatus spata ⁊ cultello. vt in inquisitione dr̃ que sunt instr̃a fabricata ad occidẽdum. non percussit cum aliquo ipsorũ sed collegit lapidem ⁊ proiecit ꝯ Bologninum. Et constat lapidem non esse instr̃m directe aptum ad occidenduz. l. omne delictum. §. si quis commilitonem. ff. de re mili. ⁊. l. ij. C. de emenda. seruorum. vnde constat eum diligentem fuisse ⁊ non culposum in percutiendo. non enim cũ ense quem secũ habebat qui est instr̃m aptum ad occidendum. Sed cuz lapide qui est instrumentum non aptũ. Et aduertendum puto ꝙ rixe inter Bologninum ⁊ Mechum principium dedit Bologninus qui cum bastono venit ad auxilium ꝓstandum Nicolao. ꝙ facere non licebat prohibente statuto. Sic enim quẽ dare principium rixe considerauit gl. in. l. si ex plagijs. §. tabernarius in pn. lcz cũ pars cepit facere offensaz illicitam. Ergo licuit Mecho ipsum ꝑcutere. ne eũ impediret. Uñ iure suo. s. ne impediret eum vindictã facere ꝯ Nicolaum bãnitum. maxime q: Bologninus tunc superueniens percusserat. ⁊ in terram proiecera: Ludouicũ auxiliantem Mecho. Et post incontinenti Mechus percussit Bologninum ad defensionem ergo iuris sui scilicet iuris vindicandi percussit. ⁊ cum moderamine inculpate defensionis dicti iuris sui vindicandi. ꝙ pz. s. ꝙ cum moderamine inculpate defensionis ex q̃litate instr̃orum de directo fabricatoꝝ ad occidendum vt spata ⁊ cultellus. q̃ quidem instr̃a secum habebat vt. s. et cum eis nõ percussit. sed cum lapide. Item ꝙ ad defensaz percusserit pz ex ordine actuũ. q: ꝓcessit offensa ⁊ probabilis terror vlterioris offense. vt dicto §. tabernarius ⁊. C. vnde vi. l. j. Et ẽt tẽpore permisso. q: incõtinẽti post offensam. Ex hoc enim ꝙ post offensam. ⁊ incontinenti fecit. presumit̃ ꝙ ad defensionem fecerit ⁊ instante percussore vt d. §. tabernarius ⁊. l. iij. §. cum igit̃. de vi ⁊ vi ar. ⁊. l. ij. ⁊. iij. C. de sic. nisi ꝯtrarium probet̃ vt dicit gl. sup verbo nisi in dicto. §. tabernarius ⁊ est rõ. dicit Jacobut. q: cũ illud ꝙ incontinenti fit fieri possit licite ⁊ illicite. licite vcz si ad repellendũ offendentẽ. ⁊ illicite si ad vindictã. In dubio ꝓsumit̃ ꝙ licite. q: cuz actus possit se habere ad licitum ⁊ illicitum ꝓsumit̃ ꝙ factũ sit licite. ⁊ plus dico in ꝓposito nostro. Repercussio dr̃ facta ad defensionez si fuerit facta añ cõsũmatam primã offensaz. vt. l. ij. iij. ⁊. iiij. C. de sicca. ⁊ ita fuit ĩ casu nostro. ante enim q̃ Bologninus cõsumasset impedire ⁊ ꝓhibere mechum facere vindictam suam mechus ipsum percussit. Itez dr̃ facta ad defensionẽ si est facta durante eadem rixa vt in. d. § tabernarius. ⁊ plus aduertẽdũ arbitror in casu nostro q: percussio facta ꝑ mechum in ꝑsonã Bologníni in oẽz casum fuit licita q: siue dicã ꝙ mechus ꝑcussit ad defensionem vt dixi siue ad vindictam q: ille Bologninus percusserat Lud. frẽz suũ licite fecit. ¶ Naz statim ꝑcussit Bologninũ cũ lapide q

Ludouicũ frem ipsius mechi tunc per cusserat cũ bastono vt in dicto statuto de vindicta.ibi.⁊ ab eius ꝯiunctis de eadẽ domo ⁊ ꝓgenie ⁊c. ¶ Et si dicas ꝙ mechus in vindicãdo excessit modũ ⁊ sic si nõ tenet.l.corne.de sicca.saltem tenet q: plus fecit.l.si adulterijs.§.imperatores.ff.de adulte. ¶ Rñdeo immo nõ excessit nã in personã Nicolai bãniti vindicta nõ recipit metã ergo nec recipit metã in ꝑsonã Bolognini resistentis ne in Nicolaum mech⁹ vindictã faceret vt nõ dixi percussit enim Bologninus Ludouicũ ne ipse Ludouicus ⁊ mechus vindictam facerent ꝯ Nicolaũ.⁊ si metã reciperet vt q: non fuisset bannitus ille Nicolaus adhuc dico ꝙ mech⁹ in nullo tenet qđ patet. Nã ex qualitate instrũi cũ quo percussit ꝯstat ꝙ nõ fuit in culpa q: cũ lapide percussit ex quo .n. licebat sibi percutere ad vindictã illum q̃ frem suũ percusserat cum baculo ⁊ eũ in terrã prostrauerat:nõ est in culpa. ¶ Non enĩ percussit cum ense quẽ secũ hẽbat s3 protecit lapidem vt supra dixi. ¶ Et si dicis ex percussione illa mortuus est Bologninus ergo qui percussit dolose egit. rñdeo ꝙ ꝯñtia nõ est vera q: nõ ꝯsideratur effectus q̃ sequitur ex percussione sed qualitas instrũi cũ quo facta est percussio vt.l.i.§.diuus.⁊.§.sed si clauis.ff.de sic. ¶ Nec ob.si dicat percutiẽs cũ lapide.si ex percussione mors sequat punitur l3 nõ puniatur ad mortem vt l.oẽ delictum.§.si qs cõmilitonem.ff.de re mili. C.de emen.seruorũ. vbi prima facie vr̃ casus ꝙ mechus teneat de culpa. Nam rñdeo per id qđ dixi ꝙ vindicta in Nicolaũ bãnitum nõ restringit ad certos limites.⁊ per ꝯñs nec restringitur ad certos limites vindicta in ꝑsonam Bolognini opem et fauorem prestantis ipsi nicolao ne ꝯ ipsum nicolaum fieret vindicta. ¶ Item rñdeo aliter sc3 ꝙ leges ille loquunt i eo cui non licuit percutere cũ lapide iõ puniatur de percussione illa.s3 nos sumus i casu in quo licuit percutere cũ aliquo instrõ nõ apto ad occidendũ l3 ad nocendum sic. vtputa cũ lapide percutiendo licuit mecho vindicare percussionẽ tunc cũ baculo factã in Ludouicum fratrẽ ipsius mechi.siue ergo dicamus vt supra est dñsum ꝙ mecho licebat occidere Bologninum ẽt cum gladio constat mechum nullatenus teneri de morte Bolognini. siue dicam⁹ ꝙ licebat mecho percutere sed nõ occidere dicã ꝙ cum nõ ꝑcusserit Bologninum cũ instrõ apto ad occidendum vt est lapis per dcm.§.si quis ꝯmilitonẽ.⁊.d.l.j.de emen.seruo. Cõcludo ꝙ mechus nullam culpam cõmisit percutiẽdo Bologninũ percussit.n.cum instrõ sibi permisso vnde dicta iura que loquuntur de occidente.cũ saxo in rõne ipsarum faciunt pro mecho ⁊ non contra ipsum q: probant ꝙ saxum siue lapis non est instrm aptum ad occidendum.percussit ergo.cu3 instro cu3 quo percutere licebat ⁊ sic mechus nullatenus teneretur ad aliquã penã ⁊ hec scripsi gr̃a alicuius collationis hñde super his q̃ dicuntur ꝓ parte Nicolai ex vna parte.⁊ super his q̃ dicunt pro parte mechi ⁊ sociorũ ex altera. Alias enĩ vtputa si quesitũ fuisset q̃ essent ꝑtes iudicis sup dicta inq̄stione q̃ nullatenus.vt dixi est probata rñdissem ꝑtes iudices esse in absoluendo mechũ ab oĩbus in inquisitiõe ꝯtentis. Inquisitus est enim mechus de dolo.s.qđ dolose ⁊ appensate animo ⁊ intentione ⁊c. Fecit insultum ꝯ Bologninũ vt.ꝫ. p3 in inq̄sitione.⁊ nõ est ꝓbatũ ꝙ fecerit insultũ imo ꝯtrã. nec est ꝓbatum aliqđ qđ arguat Mechũ dolũ aliquem cõmisisse in ꝑcutiendo Bologninũ ꝓpterea dico ꝙ Mechus d3 absolui a cõtentis in inquisitione. q: nõ constat curie ꝯtenta in inquisitione vera esse. De culpa vero nemo eũ accusat null⁹ iudex inquirit.qđ ꝗ eũ condẽnabit certe nullus. ¶ Preterea ⁊ si accusaret de culpa nullo alio ꝓbato q̃s narretur in puncto diceremꝰ eũ absoluendũ fore.q: nil presupponitur in pũcto propter qđ possit condemnari in aliquo.vt supra aliquid constat.

¶ An debeãt dici plura dlicta ex eo ꝙ

eadez verba blasphemie dicta sunt diuersis vicibus per temporis interuallum. et hoc inquisitus est confessus. vel vnum tantum maleficium dicatur ita quod pro vno tantum puniri debeat. Et quando dicatur vnum delictum vel plura.

Consi.lxxvij.

IN Christi noie. Uisa inquisitione formata per potestatem montis silicis Uidelicet quod Matheus duabus interpellatis vicibus dixit hec verba. Se dio il dicesse io diria chel mētisse per la gola. Et pdicta verba fuerūt plata per dictum Matheū separatis vicibus per interuallū tpis rńdendo ad diuersa dicta dicti Stephani sabatini interuenientibus inter dicta duo verba blasphemosa pluribus et varijs locutionibus inter dictas partes. Modo queritur pro quot blasphemijs dictus Matheus dz cōdēnari attēto statuto dicēte quod pro qualibet vice soluat blasphemans penam certam presupposito quod pdicta confessus est. ¶ In christi nomine ac inuocata spiritussancti gratia. In psenti puncto vr dicendum quod pro duabus blasphemijs iste Matheus sit condemnandus. ¶ Primo rōne interualli tpis. vnde vr quod diuersa dicantur maleficia ēt si eiusdē sint speciei pro hoc quod no. gl. in. l. nunq̄ plura. ff. de priuatz delic. in gl. q̄ incipit ex interuallo cursus. enim plurium blasphemiam non dat vllius impunitatem dicta. l. nunq̄ plura pro quo facit quod no. Ja. bu. et refert Bal. C. de ser. fugi. aut sz nouo iure in qōne. Item q̄d si cōfitetur vbi dicit quod cautij assessores vt vr fuisse dńs potestas faciūt apponi quod q̄s iuratus est pluries diuersis tpibus cum tpis interuallo vnde dat intelligi quod delicta sint plura postq̄ interuallū tpis interueīt ēt si eiusdem forent speciei vt dixi hoc vr ēt confirmari per verba inquisitionis dicentia pluribus et varijs locutionibus hincinde factis inter dicta verba blasphemosa. vnde colligi vr quod non vnus fuerit animus cōtinuatus. vnde vnicū dici debeat maleficiū Sed plura q: diuertit ad varia verba. vt. l. cū antiquitas. C. de testa. cum si. ¶ His tn̄ nō obstantibus in casu nostro credo dictum Matheum inq̄situm nō posse nisi pro vna blasphemia condēnari pro quo liquidando premitto quod cū est facta inq̄sitio et cōfessata est hz tn̄ dubiū aliqd quod pōt interpretari in diuersos sensus sumitur in partem Benigniorem pro cōfitente. vt. ff. de iud. l. si q̄s intentiōe ambigua. et quod no. extra de accu. c. cū dilectī. et extra de sponsa. ex lrīs. et no. bal. in dicta aut. sed nouo iure ibi. Itez q̄d si confitet. Modo ad propositū cū hic sint duo verba idem impoztātia. Una est blasphemia eodē impetu prolata. arg. l. vnum. ff. de testa. et. l. cū filius. §. eum. ff. de lega. ij. ¶ Et hoc est de mente Bar. in. l. Itē apud labeonē. §. sed quod adycit. ff. de iniurys vnus enim est effectus cris ex dictis verbis. s. conuitiandi deo vel ipsum blasphemandi vnde vnum dz dici delictum et si pluries repetitum pro hoc. l. illud in fin. ff. ad. l. aqui. et facit. ff. de ver. ob. l. q̄ his idem et hoc indubitanter est verum si eodez cōtextu fuissent prolata. Sz q: dr ex interuallo. et interpellatis diuersis verbis per quod vr quod diuerse sint blasphemie vt dixi est aduertendum quod adhuc oppositū credo nā solius tpis interuallū nō indicit diuersitatē vel pluralitatē delicti sed diuersi impetus. vt ff. de adul. l. quod ait lex. cum ergo inq̄sitio dicat quod per interuallum tpis et diuersis tpibus dictus Matheus dixit dicta vba et hoc possit intelligi diuersis tpibus tn̄ cōtinuatis cū tpis interuallo vno tn̄ impetu cōtinuo vnū dicet maleficiū et vna blasphemia et non plures q: vt dixi interpretatio mitior est fienda pro cōfitēte in casu dubij. et hoc decidit Bar. ff. de priuatis delic. l. nunq̄ plura vbi expresse decidit. quod nō sufficit dicere per interuallū tpis. Sz dz videri an ē dcm̄ quod impetus sint diuersi.

Et idē dico de interpositione pluriū & diversorum verbor interpositor inter dicta vba blasphemantia vt nō in ducāt pluralitatē delicti tanq̄ sint di uersis tēpibus prolata. ¶ Hoc probat ff. de v. ob. l. q̄ extrinsecus. nā interpositio verbor pluriū que pōt intelligi de duob vt. l. vbi numerus. ff. de testi. nō facit actū incontinenti non esse factū pro hoc bñ facit qd no. Bal. i. l. cuꝫ antiqtas. C. de testa. referent no. p gl. & Dy. ff. de testa. l. heredes palā. §. fi. videlꝫ q actus extraneus momentane sicut et act donatiōis non facit testm̄ non dici ꝯfectum eodeꝫ contextu. ita i terpositio pluriū verbor non facit. ꝑterea q dicta verba blasphemantia nō sint prolata eodeꝫ impetu. vñ vna dꝫ dici blasphemia & nō plures & vnū maleficiū & non plura & hoc bene probat dicta. l. que extrinsec de ver. obl. ¶ Ex qbus concludo q stante ꝯfessiōe Mathei dubia put est inqsitio q dictus Mathe dꝫ ꝯdēnari p vna blasphemia non ꝑ pluribus. p hoc bñ facit. c. odia de re. iur. & eo. ti. in penis. & hoc iudicio saniori semper saluo.

¶ Si aliquis est inquisitus q expendiderit falsos bagatinos q̄ pena puniri debeat.

Consi. lxxviij.

In christi nomine. ac inuocata spūs sancti grā. Uisa inquisitione formata contra Paulum bellohauere de Uenetijs. Est videndum que sint ptes dñi iudicis in condēnādo ipsum Paulum. & videtur dicendū q dominus potestas & eius curia possit contra ipsum animaduertere vsq ad impositionem mortis inclusiue. q statutū imponit hoc in arbitrio iudicis vt eū flāmis vrat vel pena pecuniaria affligat pro qualitate criminis & persone. & q hoc casu possit arbitrari ad mortem fm q vult glo. insti. de iniur. in. §. in summa que vult q in commissis simpliciter iudicis arbitrio iudex possit eligere penā mortis absq eo q statutū in hoc casu expresse disponat q possit eū dānare flāmis vrendū. qd aūt possit arbitrari mortē i hoc casu probatur. q inquisitio dicit q de paruulis pecunijs pluries et pluries ipse Paulus expendi fecit. & lꝫ mitius puniēdus sit vtens falsis pecunijs vel re falsa q̄ ille qui fabricat. vt. l. si falsos. C. de fal. & qd ibi no. tñ ex reiteratione expendendi vr aggrauari pena per. l. iij. C. de epis. audi. in fi. Nam ex reiteratione dr inducta consuetudo. facit. l. quicūq. ff. de ser. fugi. et qd ibi notat ꝯcordat. xxv. q. vlti. §. ita nos in prī. v. quapropter. & ff. de re mili. l. iij. §. si plures. quia tales reiteratiōes vident inducere perseuerantiam delicti vt. l. j. C. de superexactiōibus lib. x. & l. oēs. C. de delatoribus eo. libro delicto eñ etiam de quibus cognosci non posset aggrauant penā delicti de quo cognosci pōt vt no. Bart. in. l. si cui. §. cui sacrilegiū. ff. de accu. Bal. in auten. sꝫ nouo iure. C. de ser. fugi. in questione que incipit. sed dubitatur nunqd furta. ¶ Rursus ego pondero q ille Paulus cū stampis conatus fuit cudere siue ꝑcutere grossonos argēteos. nō tñ ꝯfecit q nō potuit. ex hoc tñ nō min puniend est q falsam monetā grossorū nō cuderit siue formauit. nā illa dr falsa moneta q̄ cudit ab eo. q illā cōficiēdi auctoritatē non hꝫ. Ita no. Inn. in. c. quāto de iureiur. & Bar. refert i. l. q falsam monetā. ff. de falsis. & ē pena legis corne. deportatio & oim bonorū publicatio. vt. l. j. in fi. ff. de falsis. Et lꝫ absoluatur a pena ille quem penituit. vt. d. l. qui falsam. nō. tamen absoluetur ille. per quem non stetit quin consumaretur delictum. Iuxta ea que no tantur in. l. qui ea mente. ff. de fur. ita considero q iste etiam fabricauit falsos paruulos. licet eis vsus non fuerit quia rectam stampam imprimere nō potuit & sic videtur puniri dicta pena falsi & reiterasse delictum cum primo conatus fuerit cudere grossonos & postea conat est formare bagatinos.

Ex qbus vr qd aggregatio istis delictis pena possit arbitrari mortez p gl. in.d.§.in summa insti.de iniur,q lic d bet intelligi.¶Sed mētem statuentium intuendo que satis est iuri communi cōformis ego credo cōtrium sniam verā fore vñ pondero istorum delictorum qualitatē.¶Et prīo circa moduz expendēdi.nā hic non expēdit falsam monetaz aureā vel argenteā vt daret plumbū vel stagnū argenti loco quo casu esset pena.l.cornelie de falsis q est vt dixi deportationis et publicationis bonorum.d.l.lege cornelia.et.l.j.ff.de fal.i fi.sed expendit eos in paruis ereis quo casu pena non est.l.corne.sed est extraordinaria pecuniaria pena.vt.l.saccularys.ff.de extraordinarijs criminibus et ita pulchre notauit Bar.in.d.l.lege cornelia.ff.de falsis.in prīn.vbi dicit multos a pena legis cornelie eua sisse et lz qdam moderni velint istud dictum reprehendere dicentes q est eadem rō in expendente aliaz falsaz monetā q plūbeā vel stagneā vt si expēderet pecuniā eream pro aures.Juxta notata in.l.j.ff.de pig.actione et.l.si cū aurum.ff.de solutionibus.Tamē credo q Bar.in casu suo bñ dicat vt si aliqs pecuniā argēteā forte ab alio dimi nutam expendiderit vel pecuniā ereā pro alia pecunia erea expēdiderit ab alio fabricata.vt in casu nostro tūc cū nō sit tanta deceptio quanta est cū datur plūbea vel stagnea non dz esse tanta pena fm sniam Bar.lz eadem esset pena si voluisset dare es pro auro qr grauior pena imponitur falsanti aurū q falsanti alia metalla.vt.l.qcunqs nummos.ff.de fal.¶Est eniz pena tunc vt liberi bestijs dentur serui vero supremo supplicio afficiāt.Ex istis ergo pz q cōputus paulus expendi fecerit tales nummos non inciderit in.l.cornelia d falsis.Jtem ex eo q reiterauerit actū expendēdi pluries tales paruulos nō credo q augmētari debeat pena qr qñ qs vtitur pluribꝰ speciebꝰ falsitatū vt puta ad probandum in vna cā inducit pluries falsos testes et plura instrā a se tñ non cōfecta tunc non punitur nisi vna pena et dz esse vnum falsum.argumento.l.si falsos.C.de falsis et hoc vr dicere Bal.in.l.qcūqs.C.de seruis fugiti.in qōne que incipit.Jtem facit ad qōnem et est de mente Bar.in.l.inficiādo.§.infans.ff.de fur.vbi punit pducentē plures falsos testes ad vnum finem vel de teste deponēte falsum sup diuersis ad vnum finē.vt dicaf vnum delictū et in euellente pures terminos vel plures lapides qr tunc p vno tm̄ punif et idem si statutum punit ducentem vltra tres famulos.si aliquis duxit.xx.punif nō nisi pro vno delicto.qr respublica est que vna offenditur.ita in proposito pluries expendendo vnā rempublicam offendit et vnum delictū cōmittit.et maxime qr inqsitio nō dicat q fuerunt diuersi impetꝰ vel fuit idez impetꝰ expendendi.qr qñ fuisset idem impetus et animus expendendi.tūc delicta non sunt diuersa,ēt pluries expēdendo.vt hec notanf in.l.nunqs plura.ff.de priuatis delictis.et verba ista sūt interpretanda pro confitente tm̄ simf deliquisse.argumento notatorum in.l.inter stipulantē.§.i.ff.de verb.obli.et d probatio.c.in presentia.¶Et cōtra q supra inducta sunt de reiteratione.de lictorum loquuntur qñ delicta sunt penitus diuersa et ad diuersos fines tendentia.et ex quibꝰ diuersimode respublica offenditur.

¶Quando per homicidiū vel mutilationē mēbri qs irregularitatē icurrat. ¶Et an vicarius epī assistendo cum iudice seculari faciens vnum torqueri pp̄ter cria qui, post ea fuitꝰ cōdemnatꝰ ad mortē.talis.vicariꝰ sit irregularis.

Consi.lxxix.

IN christi nomine.ac inuocata spiritus sancti gratia. Proponitur mihi in facta q quidā clericus curie episcopalis iuit vt iudex ad forum seculare.et ibi vt iudex torqri fecit quēdam clericum de varijs cri

minib⁹ diffamatū.qui in presentia ip
sius ꝛ etiam iudicis secularis nonnul
la crimina cōfessus ē.ꝛ scriptura de di
cta confessione confecta remansit apd̄
iudicem secularem quo postea proce-
dens inuenit istū clericū in tali ꝯfessio
ne spōte persistentē.vnde ipsum vlti-
mo supplicio dānauit q̄rit̄ mō vtrum
cleric⁹ q curie seculari scripturam di-
misit sit irregularis vr̄ dicendum ꝙ sic
qꝛ prebēs causam morti siue causaȝ ꝓ
ximā siue remotam irregularis vr̄.vt
probat tex.in.c. presbyterum.extra de
homicidio.ꝛ loquitur ibi q̄n dabat cāȝ
rei licite q̄ percussit ibi pueꝝ cā disci-
pline.ꝓbat melius tex.in capi.suscepi
mus de homicidio.vbi etiā dedit ope
ram rei licite ꝛ t̄n est irregularis pro-
pter homicidiū ex cā remota ꝯmissum
ad idē ꝙ notat̄ in ca.decetero de ho-
micidio.ꝛ.c.ad audiētiā .vbi doc.vo-
lūt ꝙ suadēs iactū machine vel bali-
ste efficiat̄ irregularis.ad idē tex.in.c.
ꝯtinebat̄.§.i.vbi est tex.ꝙ homicidiuȝ
casuale inducit irregularitatē q̄n q de
dit cām nō adhibuit diligētiā quā de
buit ꝛ ibi est casus ꝙ etiā q̄n culpa nō
est ordinata ad casum illā t̄n irregula
ritatē inducit homicidio subsecuto.et
ꝙ sit isto casu irregularis ꝓbant nota
ta p doc.in.c.significasti de homicidio
vbi ille q clamauit vt latro caperet̄ est
irregularis si secuta fuit ex hoc latro-
nis mors ēt si acclamauit solū vt cape
ret̄.ꝛ nō vt occideret̄.qꝛ q̄ntū ad legeȝ
ꝓmotionis ꝯsiderat̄ euētus nō aius.ꝛ
vr̄ ꝓcedere ēt q̄n fuisset ꝓtestat⁹ ꝙ nō
velit ꝙ sequat̄ mors p tex.in.c.si.d ho
mici.lib.vi.ꝛ notant doc.in.c.Petr⁹ ex
tra de homici.vbi doctores p illū tex.
a sēsu ꝯtrio dicit hoc.ꝛ ibi volūt doc.ꝙ si
clericus fecit rixā ꝛ ex hoc postea ex in
teruallo consanguinei clerici interfece
runt eum qui cū eo rixat⁹ fuerat q̄ ex
hoc efficiatur irregularis clericus q̄n-
uis ista fuerit cā valde remota ꝛ ꝙ sit
irregularis probat tex.i.q.v.c.vnum ꝛ
in.c.ex lr̄is ex̄ de excel.p̄latoꝝ.N̄ā cle
ricus quando timet vel timere debet
q̄ ex aliquo actu proximo vel remoto
sequatur mors debet potius tacere vl̄

subsistere.xxij.q.ij.ne quis quia promo
uendus debet abstinere ab omni eo.
¶Unde posset mors vel membri trū-
catio peruenire.l.di.clericum.¶Item
quia iste clericus dimittendo confes
sionem in scriptis videtur quodam-
modo fuisse testis ꝙ non pōt fieri sine
ꝑiculo irregularitatis .xi.q.i.c.testis.
ꝛ qꝛ q̄n crimē esset de ꝓximo puniēdū
clericus non dȝ ēt in genere r̄ndere q̄n
regularitatē icurrat.xxiij.q.v.c.i.q.vi.
de littore.ꝛ ita itelligunt aliq̄ notata i
c.ex lr̄is i prima gl.de excel.p̄la.Et iō
lȝ clericus possit dicere ꝙ fiet iustitia
nec ex hoc est irregularis .xxiij.q.v.c.
pessimam.t̄n hoc non dȝ facere quan-
do statim de proximo pena sanguinis
secutura est ita notant aliq̄ in.c.cleri-
cus extra ne cle.vel mo.ꝛ iō dicunt do
ctores ꝙ clericus nō pōt iudicare nec
sn̄iam proferre aut dictare vel dare,cō
siliū vel interesse executiōi vt iudex qꝛ
esset irregularis vt no.in.d.c.ex litte-
ris.Et iō si cleric⁹ scriberet ꝙ aliq̄s ca
peret̄ ꝛ ille ex tali captura suspendit̄
ipse esset irregularis qꝛ vt dicit lex pro
motionis non ꝯsiderat animū ꝛ volun
tatū t̄m sed factum.xv.q.i.c.si.ꝛ iō qꝛ
potuit vel debuit credere posse seq̄ ho
micidiū.vt cap.his qui de homicidijs
lib.vi.debuit a tali actu se subtrahere
de clericis non ordinandis .c.i.talis
scribens merito est irregularis.ꝛ iō di
cit Inno.ꝙ si clericus recipiat testes
vl̄ scribat autentice in cā sanguinis.si
ex talibus testibus sequat̄ mors vl̄ trū
catio membri talis erit irregularis p
tex.in.c.clericis ne cle.vel mo.ꝛ.xxiij.
q.ij.c.is a q̄bus.¶Sed his nō obstā-
tibus ego in isto casu credo ꝙ iste cle-
ricus non incurrat irregularitatē vn̄
ego premitto ꝙ homicidium nō impu
tatur ei qui dabat operā rei licite q̄n
homicidiuȝ committitur ex postfacto
non incontinenti.Nam isto casu ꝯside
ratur vtꝝ cā homicidij sit ꝓxima aut
remota nam ex cā proxima induceret̄
irregularitas non ex remota ita nota
tur in.c. decetero.ꝛ.c.sicut dignum de
homicidijs.Item in homicidio ꝯside
ratur si ille qui cōmisit adhibuit oēm

diligentiā vt homicidium non seque-
ret qꝛ si adhibuit hanc diligētiā nō ef
ficit irregularis vt est tex.in.c.ex lris
in primo.ꝛ in.ij.de homicidio nisi quā
do qn̄ sequeret ex tali homicidio scā-
dalū.vel infamia vt notatur in dictis
iuribus.vñ pro concordia oim iurium
ꝛ doctoꝝ in hac materia loquentium
ego:ita ↄcluderem qꝺ interdū quis cō
mittit per se immediate homicidium
vel truncatione mēbri.interdū q̇s non
cōmittit per se immediate sed ꝑdictis
causam pstat.Primo casu aut interfi-
cit.vel truncat membꝛuꝫ ex proposito
aut casualiť.pꝛio casu qn̄ facit ex ꝓpo
sito tūc si faciat ad euasionē ꝑsone ꝓ
prie non valens aliter euadere ꝛ facit
hoc cū moderamine inculpate tutele
tunc talis nullam irregularitatem in
currit per tex.in.c.ij.de homicidio.et
ista est cōis doctrina doctoꝝ aliter ꝗ̄
ꝗ̄ senserit Inno.vt referunt doc.in.c.
significasti ꝺ homicidio. ¶ Sꝫ si fecis
set sine moderamine inculpate tutele
vl ex alia cā legitia alia ꝗ̄ euasiōis ꝓ
prie ꝑsone.vt si fecisset pro defensione
prie vel proximi vel pro tutela rerum
suaꝝ.tunc talis esset irregularis qꝛ lꝫ
pro defensione prie vel ꝓximi liceat
iniustū inuasorem occidere.vt.l.mini
me.ff.de reli.ꝛ sump.funerum ꝛ notať
in.l.culpa caret.ff.de regu.iur.ꝛ.xxiij.
q.viij.c.igiť.ꝛ.c.ol timore.ꝛ.c.hortatꝰ
non tñ possunt personaliter bellum su
scipere quin efficiātur irregulares si
homicidiū sequatur possent tñ horta-
ri milites ad bellum ꝛ non essent irre-
gulares.xxiij.q.v.de occidēdis.Ex q̇-
bus inferť ꝙ cōmittēs homicidiū ime
diate vel truncatiōeꝫ membri si fecit
ex alia cā ēt ꝗ̄tuncunq̄ licita ꝑterꝗ̄
ꝓ defensione ꝓprie persone ꝙ talis ir
regularis ē etiā ꝗ̄ꝗ̄ fecisset alias dā
do operā rei licite ꝑ iura predicta.ꝛ ꝑ
tex.i.d.c.presbyteꝝ de homicidio.vbi
ꝑcussit ex cā legitima.vꝫ discipline ꝛ
istis casibus est irregularis ēt si ꝑcus-
sio fuit causa mortis remota.vt dicto
c.presbyteꝝ.ꝛ in.c.suscipimus.ꝛ.xxiij.
q.viij.c.i.ꝛ.c.conuenio.ꝛ de voto.c.ex
multa.fallit in casibꝰ notatis in cle.si
furiosus.de homicidio. ¶ Secundo
casu qn̄ homicidium fuit casuale nō ex
ꝓposito.tunc si dabat q̇ interficit ope
ram rei licite si ipse adhibuit oēm di-
ligentiā ne mors aut truncatio mem-
bri alicuius sequeretur.tunc talis non
est irregularis.Etiam si cōmisit homi
cidium casu.vt est tex.in dictis capi-
tulis ex lris.el primo ꝛ scđo.c.ex lris ꝺ
homi.Et iō si aliquis casu interficeret
aliquē cū ipse aptabat domum ꝓpriā
vel putabat arborē si adhibuit bonaꝫ
diligentiā talis irregularis nō est et
hoc nisi ex tali casu scandalū vel infa
mia orta eēt.vt dictis iuribus. ¶ Se-
cundo casu principali qn̄ q̇s non fecit
homicidiū imediate ꝑ se sꝫ dedit cām
homicidio.tunc si fecit dādo operam
rei illicite.tūc semp est irregularis ēt
si adhibuit oēm diligētiam.vt mors
vel truncatio mēbri non sequereť.vt i
c.fi.de homi.li.vi.ꝛ hoc ēt si cā fuit ꝓ-
xima vel remota.vt ꝓbať i.c.suscepi-
mꝰ ꝛ.c.ↄtinebať ꝛ.i.c.petrꝰ.ꝛ i.l.decete
ro.ꝛ ibi ꝑ gl.ꝛ doc.de homicidio.Et iō
volunt doc.ꝙ si clericꝰ fecit rixā ꝛ post
ea eius ↄsanguinei interfecerunt illuꝫ
qui secum rixatus fuerat etiaꝫ ignorā
te clerico ꝛ ex interuallo quod ego in-
telligo quando clericus fuit in culpa
dando causam rixe.secus si prouoca-
tus venisset ad rixam.ita intelligo no
tata per doct.in.c.petrus de homici-
dio. ¶ Ratio quia defendendo se in ri
xa dedisset operam rei licite.vnde cā
remota homicidij non consideraret.ꝛ
idem si ad rixam traxisset inimicus ri
xans cum clerico ꝛ illum interfecisset
non esset clericus irregularis.quia ta
ctum clerici proximum vel remotum
non dedit cāꝫ homicidio.ita notāt do.
in.c.significasti.de homici.si vero ille
q̇ ꝺdit cāꝫ hōicidio i illa cā dabat opā
rei licite.tūc si fecit volūtarie nulla ne
cessitate saltē causatiua ipellēte.vt qꝛ
scripsit sniaꝫ sanguis.vl ipāꝫ recita-
uit.vel testificatꝰ est in cā sanguis vel
auctorizabiliter presens fuit executio
talis sentētie:tūc semper est irregula-
ris.vt est tex.i.c.ex litis.de excess.plato
rū.ꝛ i.c.clericis.ꝛ.c.sniaꝫ.ne clerici vl

mo.nec põt dici q̃ sastez subest cã vel necessitas vt iusticie locus sit.q2 talis iusticia nõ ptinet ad clericos.vel volẽtes clericari facere.vt dictis iuribus. si aũt dedit cãm homicidio ex aliqua necessitate saltem,causatiua vt q2 clamat q̃ fur capiat vel latro.vel suadet iactum machinẽ vel baliste p tuitiõe rerũ.tunc verisilr de proximo mors sequuta est.vel ꝯtingat. tunc esset irregularis.vt notãt doc. in.c. significasti de homicidio duz dicunt de eo q̃ detinuit latronẽ vel acclamauit vt caperetur.⁊ ex hoc latro interfectus est.nam dicunt doct.q̃ est irregularis sic acclamans vel detinens. qđ ego intelligo verũ nisi iste posuisset oẽ studiũ ⁊ oẽm diligentiã qđ nõ interficeretur. Nam tunc/sequuta morte nõ esset irregularis per tex.in.c.peti.de homicidio iuncto tex.capituli icõi.qđ incipit p̄clats de homi.li.vj. ¶ Si vero vt dixi dabat operaz rei licite si poterat sibi ascribi aliq̃ culpa esset irregularis siue causa dans occasionem morti fuit prima siue remota.vt est tex.in.ca.suscepimus de homici. Naz ibi dabat operã rei licite capiẽdo fures ⁊ detinẽdo vt duceret adi iudicẽ.q2 tñ fuit i culpa male ligando eos vel dimittendo ad custodiam vnius.iõ ibi ẽt q̃ ligauit fuit irregularis morte sequuta. ¶ Sed si nulla culpa põt ascribi danti operã rei licite.tũc si cã est prima mortis incurrit vt dixi irregularitatẽ nisi posuisset oẽz diligẽtiaz qđ mors nõ sequat per ea q̃ s̃.dixi.Sed si cã esset remota dãtis operam rei licite. tũc nõ esset rregularis. Ita notãt doc.in.c.de cetero.de homicidio.⁊ in.d.c.q̃ in dubijs.de penis.

¶ Ad ppositũ iste clericus non fuit in aliq̃ culpa. Nã licitũ erat sibi facere torqueri clericũ maleficũ p̄cedentibus indicijs.⁊ ex ista ꝯfessione extorta i tormẽtis nõ poterat dãnari malefacto'.vt notant doc.in.l.i.§.diuus.el primo.ff. de questionib⁹.probatur eadẽ.l.§.si.⁊ in.l.ij.C.de custodia reoꝝ.⁊ si aliqua posset dici causa ista est cã remota causata ex illo qui dabat operam rei licite.vnde ex istis dico q̃ nullatenus est irregularis iudicandus.

¶ Utrum pro crimine lese maiestatis commisso contra patriã,filij cadant in penam.l. quisquis.C. ad legẽ iuliam maiesta.

Consi.lxxx.

In christi nomine.Ac inuocata spũssancti gratia.Ego consulto p spectabilem militem ⁊ eximiũ iur.vtriusq3 doctorẽ dñm Franciscum de procellinis approbo alijs cñã rõnibus.qm̃ scripta p eũ nõ sunt sine magna dubitatione qm̃ multi reprobant illa in opinionẽ q̃ fuit originaliter petri de bellaptica q̃ lex q̃sq̃s.C.ad l.iul.mate.hz locũ solũ in filijs postea ꝯceptis non filijs añ natis.⁊ iura que allegat Petrus videlz.l.emancipatũ. C.sena.⁊ lex diuo marcho de qõ.loquũtur de translatione priuilegioꝝ et faciunt potius in ꝯtrium q̃ p q2 priuilegia circa penas habent locũ ita in filijs añ ꝯceptis sicut in ꝯceptis post.vt ff.de penis.l.moris.§.libertis ⁊ de decurionib⁹.l.ij.§.i libertis ⁊ iura q̃ allegat Petr⁹ loquunt de ꝯceptis post dignitatẽ dispositã. ¶ Preterea restringere illã.l.q̃sq̃s an ꝯcept⁹ post.est eximinire effectũ illi⁹ legis q̃ ẽ illoꝝ delinquẽtiũ pena mortis naturalis. ¶ Quõ post ca spectat ꝯceptio liberoꝝ. ¶ Preterea rõ illi⁹ legis. videlz metus audacia ⁊ q̃ ꝯsimiles nõ fiut petri militat ita in ꝯceptis añ sicut post, ¶ Itẽ cũ loquat de filijs dãnari dz intelligi de filijs fz illud tp̄s vt.l.liberoꝝ.§.notant al's.§. põponius.ff.de his q̃ notã.infa.p hoc ẽt vr̃ tex.in.l.ij.in.§.in filijs ẽt.C.de li. ⁊ eo.'li.vñ qõ nõ ẽ sine magno dubio. ¶ Itẽ nõ mouet q̃ ista bona q̃ auferũt a filio nõ applicent fisco ex quo auferũtur pp delictũ alienũ ⁊ nõ auferuntur ab eis vt ab idignis q2 saltẽ iste exclusus nõ vr̃ dictoꝝ bonoꝝ capax vt est tex.i.d.l.q̃sq̃s q̃ lex eos priuat oi successiõe. Ratio tamẽ que me mouerẽ ista qm̃ lex quisquis que imponit penã fi-

lijs loquitur in crimine lese maiestatis commisso contra principem. sed quando est cōmissum crimē lese maiestatis in alio capitulo dicte.l.iulie maiesta-tis que sunt multa capitula q̄ nume-rant in.l.j.ij.iij.ꝛ.iiij.ff.ad.l.iul.maie. ꝛ p̄sertim in casu nostro de quo est tex. in.l.maiestatis crimen.ff.ad.l.iul.ma-ie.ꝛ in istis alijs capitulis nō hȝ locū lex quisquis vt filij priuent alienis he-reditatibꝰ vt est tex.in.l.ij.de interdic. ꝛ releg.solum enim priuant heredita-te p̄ris. ¶Itē nec iura sepulchrorum re-tinent.l.j.§.interdū el.j.ff.de suis et legi.priuant hereditate libertorum.s. di-cti patris mortui secus intelligit glo. de libertis puenientibus a genere vt ab auo vel proauo ita dicit glos.in.d. l.ij.sed verior est doctrina.q ea q̄ non trāseunt in heredē extraneū nō tran-seunt in fiscum.ꝛ hoc est ius patrona-tus vnde apud filios remanet hec trā-seūt in fiscū vnde cōcludēdū est q lex q̄squis habet locū in crimine lese ma-iestatis cōmisso principaliter in prin-cipem vel in illis qui sunt pars cōpa-res principis. Sed si crimen lese maie-statis cōmittit cōtra p̄priā ciuitatē vel prouinciā tūc enī nō publicent bona;vel si publicant nō publicant successiōes libertorum:que nō trāseunt ad heredes extraneos.l.ij.ff.de iure patr. Sȝ alia iura libertorum q̄ successiōis que tran-sirent extraneos heredes bñ transeūt in fiscū.l.ij.ff.de interdic.ꝛ releg. In ca-su ergo nostro si publicant bona Frā-cisci trāseūt in fiscū cū onere suo et sic cum onere fideicōmissi.vt.l.ex facto in §.ex facto.ff.ad trebellianū q: per fi-deicōmissum nō succedit Frācisco qui delinquit sed succeditur proauo qui il-lud dedit.l.coheredi.§.cum filie.ff.de vulg.ꝛ pupil. ¶Ex quibus ergo con-cludo q fiscus tenetur restituere per fideicōmissum hereditatem.d. proaui ipsi Christoforo filio Francisci nūc in-uenti.qm̄ p̄pter cōmissum crimen lese maiestatis ex conspiratione facta con-tra patriam filij non incidunt in penā l.q̄sq̄s.s:retinēt iura successionū aliorum q̄ proprij patris.vt.l.ij.ff.de interdic.ꝛ releg.ꝛ sic Christophorus modernus potest petere fideicommissum fisco.q: bona transeunt in fisco cum onere suo d.l.ex facto.in.§.ex facto.ff.ad treb.

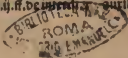
¶An qui prebuit venenum ꝛ non occi-dit teneatur pena mortis.

¶Item an statutum interpretari de-beat vt aliquid addat iuri communi ipsum corrigendo.ꝛ quomodo interp̄-tari debet.

Consi.lxxxi.

In Christi noie.ac inuocata spi-ritussancti gr̄a. Uisa inquisitione formata per magnificum ꝛ ge-nerosum dn̄m Alex. Bono.p̄tē Bergomensem digniſſi-mum cōtra Ioānem Iacobū de Uin-centia in qua inquisitione tria crimi-na videntur attentari veneficium fa-ctum per Marcolinā que venenauit Morellum virum suum. Cui venefico de-dit auxilium consilium ꝛ fauorem di-ctus Ioānes Iaco. Et furto perpetra-to per ipsam Marcolinā. Cui dictus Ioānes Iaco.prebuit cōsiliū. Et ter-tio adulteriū cōmissum cū ipsa Mar-colina per ipsum Ioānem Iacobum. ¶Que sint partes dicti magnifici dn̄i p̄tātis ꝛ eius curie in cōdēnādo predi-ctos. ¶Et primo discutiā q̄d de iure cōi. ¶Scđo q̄d ex forma municipali in vtroq delicto. ¶Capio primū que pena sit veneficij ex quo tamē non est secuta mors. Et quidē nō est dubium q Marcolina ꝛ Jo.Iaco.tenent.l.cor. de sicc.l.j.§.preterea.ꝛ.l.eiusdē legis. ff.ad.l.cor.de sicca.vbi qui venenū de-dit necandi hois cā:vel habuerit.d.l. tenet.ꝛ hoc Marcolina dedit.ꝛ hac de causa Jo.Iac.venenū habuit ꝛ emit. Unde tenet.d.l.de sicca.vnde sicut qui vendit tenet.d.l.ita ꝛ qui emit.l.fin.C. de cupref.ex lucro dam.no.in.l.si.de in dicta vidui.Jo.Iaco.venenū habuit ꝛ auxiliū ꝛ cōsiliū prestitit venenationi.

629.

Alli 9 di luglio 1559. morì il Re xpia
niss.° Henrico: et la mattina al levare
del sole ƎЪTΔBATδHƎHƎTHƎ

13 - 18 - B - 58

